Jibu

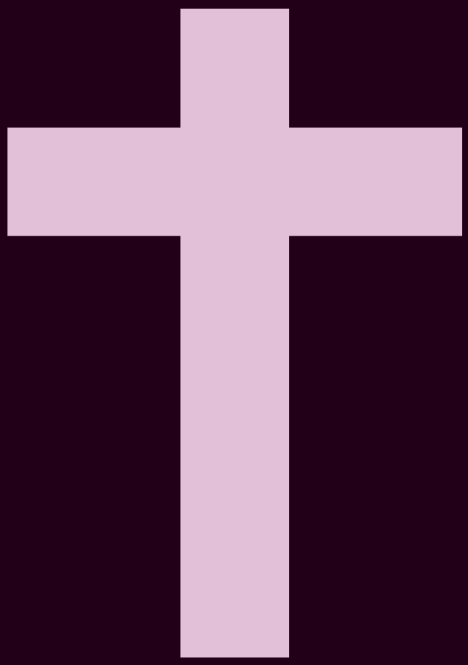

Jibu: Jir Shidun (New Testament)

Jibu
Jibu: Jir Shidun (New Testament)

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Jibu

Contributor: The Nigeria Bible Translation Trust

All rights reserved.

2025-05-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 5 May 2025 from source files dated 6 May 2025
a1139895-fa13-5ff1-8c00-a8ad25fcfa2f

Contents

Matiyu 1
Markus 49
Luka 79
Yohanna 129
Swàm Yann Aswamká 166
Romawaká 216
1 Korintiyawaká 238
2 Korintiyawaká 259
Galatiyawaká 272
Afisawaká 280
Filibiyawaká 288
Kolosiyawaká 293
1 Tasalonikawaká 298
2 Tasalonikawaká 303
1 TIMOTI 306
2 TIMOTI 312
TITUS 316
FILIMON 319
IBRANIYAWAKA 321
YAKUBU 337
1 BITRUS 343
2 BITRUS 349
1 YOHANNA 353
2 YOHANNA 358
3 YOHANNA 359
YAHUDA 360
Buká Yesu Tìya Sig Yohanna 362

Jir Ajwár Zyun-à
MATIYU
Ba Sig

Tarkada zyun-à Matiyu ba sig níng, tarkada-à hi ri dinya yi jír á shinn barà Yesu shí nì àsàin-à má pinn zu mpìrká. Yesu í wà zyun-à Shìdun rì gib sig nu rag kwá swam bi á dunyaru. Ku í wùn Shìdun. Matiyu ri dang jír á shinn barà big mà sig Yesu, ma barà big sa ku batisma, ma barà Shaitan màg màg fig ku, ma barà ku tàg mpìrká bu nìnànn nímá, ma barà Yahuda Iskariyoti ya tafinn ku, ma barà big gban ku, ma barà Shìdun gbar dù nann zu ku ma yonki. Bu káníng í bu-à tarkada Matiyu ri tàg yi.

Swai Mpìrká Bu Yesu
(Luk 3:23-38)

1 Wàníng í tarkada á shinn yàkúká bu
Yesu Kristi wùn Dawuda, Dawuda í wùn
Ibrahim.
2 Ibrahim mà Ishaku, Ishaku mà
Yakubu, Yakubu mà Yahuda ma
shunwàuwá big ma wunzàwá big.
3 Yahuda mà Parisa ma Zaraha, zìnn
nàbá í Tamara. Parisa mà Hasaruna,
Hasaruna mà Arama.
4 Arama mà Aminadabu, Aminadabu
mà Nahashuna, Nahashuna mà Salmuna,
5 Salmuna mà Buaza, zyun-à nàwá í
Rahab. Buaza mà Obida zyun-à nàwá í
Rautha. Obida mà Yassa,
6 Yassa mà kùr Dawuda.
Dawuda bó mà Sulemanu zyun-à nàwá
í wà ki Uriya.
7 Sulemanu mà Rahabama, Rahabama
mà Abiya, Abiya mà Asa.
8 Asa mà Yahushafata, Yahushafata mà
Yurama, Yurama mà Uzzaja.
9 Uzzaja mà Yuthama, Yuthama mà
Ahaza, Ahaza mà Hizkiya.
10 Hizkiya mà Manassa, Manassa mà
Amuna, Amuna mà Yushiya.
11 Yushiya mà Yakunya ma wunzà
wàníng big, á sai-à big gbar zìg yag sig
mpìr Israilaká ma gbam mà Babila.
12 Barà big zìg yag big mà Babila, ásim
Yakunya bi mà Shaaltila, Shaaltila mà
Zarubabila.
13 Zarubabila mà Abihuda, Abihuda mà
Aliyakima, Aliyakima mà Azura.
14 Azura mà Saduka, Saduka mà Ahima,
Ahima mà Aliyuda.
15 Aliyuda mà Aliazara, Aliazara mà
Mattana, Mattana mà Yakubu.
16 Yakubu mà Yusufu nù Maryamu,
Maryamu zyun-à mà sig Yesu wà big ri
bar rag í Almasihu.
17 Bu-à pànn sig á zamanu Ibrahim hár
bi fòr Dawuda í zamanu dwib agban yina.
Bu-à pànn sig á zamanu Dawuda hár bi
fòr á sai-à big zìg yag big mà Babila, í
zamanu dwib agban yina tìnn. Bu-à pànn
sig á sai-à big zìg yag big mà Babila hár
big mà sig Yesu, í zamanu dwib agban
yina tìnn.

Barà Big Mà Yesu Kristi
(Luk 2:1-7)

18 Wàníng í barà big mà sig Yesu Kristi
áni. Nàwá Maryamu ma Yusufu big rag
bá sìr ban, ama á sai-à ku kà fig ma á
lu wunù-à hi ni bàna, ku shi sig ma finn
zyun-à bi sig mà byar Awun Shìdun.
19 Yusufu í mpìr ǹsàn, ku zìm fig aku sa
pànn Maryamu àzunái áyau bìr mpìrká
ni bàna. A byar-à hi ku kyab barà kwá
bònn ta fim rìg wàníng, kada mpìrká abig
yì bàna.
20 Barà ku ri kyab àdòníng, sái wùn
aswam Shìdun mà wai bi á byarwá ni á la-
à ni n rag, “Yusufu yiwai Dawuda, á shàr
zinn wà wá zìg wàwú Maryamu bàna, jir
kai bàna ku yìm fig í finn sa bàna, ama
finnwá bi sig á byar Awun Shìdun.
21 Kwá mà wùn wunù, wá bar zìnnwá
Yesu, jir kai bàna wàníng má zìg zú nì
mpìrká buwá á bu pyìrbá ni.”
22 Bu káníng sa sig àjirà bu-à mpìr
adang kyann jir Shìdun dang sig sai-à rì
níng, aku shi àràg barà ku rì dang sig.
23 Ku dang rag, “Aning myàng, uwà
sáb zyun yì fig wunù bàna má yìm finn,
má mà wùn wunù, bá bar zìnnwá Im-
manuel.” (Yìr zìnn Immanuel í “Shìdun
shi sig ma yi.”)

24 Barà Yusufu dù nann zu á na-à ni,
ku sìr ban ma wàwá Maryamu àràg barà
wùn aswam Shìdun dinya sig ku.
25 Ama ku yì fig wàníng í uwà bàna hár
wàníng bi mà wùnwá. Ku bar zìnn wùn-à
hi rag Yesu.

2

Mpìr Yarká Bi Abig Myàng Yesu Wùn Ajann-à Níng

1 Big mà sig Yesu mà finn swann Baita-
lami á jànn Yahudiya, á sai-à Hirudus rì
na sig kùrwá. A byar-à níng hi mpìr
yarká zyun-à ri myàng yì asuswirká níng,
bi sig mà agunn àyúnn sàn kyùr, n yag fòr
mà Urushalima.
2 Big bib rag, "Ma wùn-à big mà sig ku
í kùr Yahudawaká níng, ku shi sig áni
rà? Yi myàng hing asuswirwá mà agunn
àyúnn sàn kyùr, í bu-à sa yi bi sig jirà ayi
wib ku."
3 Barà kùr Hirudus fig àdòníng,
pìkyinnwá í bai rìgwá ma bu mpìrká mà
Urushalima bidìm pár.
4 Ku bar kwonn rìg àgbamká ri twìb
swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma
malamká, n bib big byar-à bá mà Al-
masihu, zyun-à Shìdun dang rag kwá
swam bi níng.
5 Big dinya ku n rag, bá mà wàníng á
finn swann Baitalami mà jànn Yahudiya,
jir kai bàna í bu-à mpìr-à ri dang kyann
jir Shìdun níng, ba sig n rag:
6 "Wù Baitalami swann Yahudiya,
wù í swann títi bàna á finn jànn Yahudiya,
jir kai bàna áyauwú ni bá zìg zu bi kùr
zyun-à má shi kang mpìr Israilaká."
7 A byar-à níng hi, kùr Hirudus bònn
bar mpìr yar káníng n bib big ádàn n rag,
big myàng sig asuswir-à níng ákaun rà?
8 Ku swam yag big mà Baitalami n rag,
"Aning yag àjirà aning bib byann jir wùn-
à hi ádàn. Wà na bib dìg hing ku, aning bi
dinya mì jirà mì má ń yag ń wib ku tìnn."
9 A byar-à hi big dù n yag kyonnbá.
Asuswir-à big nìm myàng sig mà agunn
àyúnn sàn kyùr níng, ri yag á pyànnbá ni
hár n yag sar mà byar-à wùn-à hi shi sig.
10 Barà big myàng asuswir-à àdòníng,
big fig àjwár á pìkyinnbá ni wàni.
11 Big kà yag mà lu-à hi, n myàng wùn-
à shi sig ma nàwá Maryamu, big bìnn
kir wann á pyànnwá ni n wib ku. Big
fìnn swánnbá, n ya wùn-à hi zinariya ma
lubann ma mur, bu káníng ri ning swìnn
ǹsàn nímá.
12 Shìdun dinya big á la-à ni n rag abig
kàng yag mà byar Hirudus bàna, abig
bàg gbìb zyun kim ma abig kàng yag mà
jànnbá ni.

Yusufu Ma Maryamu Zìg Wùn Ajann-à n Shàr Yag Mà Jànn Masar

13 Barà mpìr yar káníng dù mi ri yag
àdòníng, sái wùn aswam Shìdun bi á byar
Yusufu á la-à ni n rag, "A dù, á zìg wùn-
à níng ma nàwá. A shàr yag rìg mà
Masar jirà aning shi màhàn, sái àyúnn-
à ma dang rag á dù, jir kai bàna Hirudus
ri zìm aku gban rìg wùn-à hi."
14 Ku dù n zìg wùn-à ma nàwá á fi-à
níng hi, n yag mà Masar.
15 A byar-à níng hi, ku shi shuwá màhàn
hár Hirudus bi wu kiwá.
Bu-à níng sa sig àdòníng jirà bu-à
Shìdun rì dang sig á nu mpìr-à rìi dang
kyann jírwá n rag, "N zìg zu hing wùnmí
áyau mpìr Masar ni" níng, aku shi àràg
barà ku rì dang sig.

Kùr Hirudus Gban Yanká Nìnànn Nímá

16 Barà Hirudus myàng mpìr yar
káníng tonn gban ku, n kàng bi fig
rag bàna níng, pìkyinnwá í bai rìg-à.
Ku swam yag rag, abig gban rìg yann
wunùká á Baitalami ma ká zyun-à shi yàr
sig ma finn swann-à hi, ká zyun-à jibá fòr
sig pyànà, ma ká zyun-à fòr fig bàna. Bu-
à níng sa sig àdòníng, jir kai bàna mpìr
yar káníng dinya sig ku sai-à big myàng
sig asuswir wùn-à níng.
17 A byar-à níng hi, bu-à Irimiya mpìr-à
rìi dang kyann jir Shìdun dang sig níng,
sa hing àràg barà ku dang sig.
18 Ku dang rag:
"Mpìrká fig big ri kig nàikitáu ki mà
Rama.
I Rahila ri kig yanká buwá.
Ku ngàng wà a mpìrká tonn bying ku,
jir kai bàna yanká buwá wu gban
rìghing."

Barà Yusufu Big Kàng Bi Mà Masar

19 Barà Hirudus wu àdòníng, sái wùn
aswam Shìdun mà wai bi á byar Yusufu á
la-à ni á Masar n rag,
20 "A dù á zìg wùn-à níng ma nàwá á
kàng yag rìg mà jànn Israila, jir kai bàna
mpìrká ri zìm abig gban wùn-à níng, big
wu rìghing."
21 Ku dù n zìg wùn-à ma nàwá, n kàng
yag rìg mà jànn Israila.
22 Barà Yusufu fig rag Arkilayas wùn
Hirudus zìg rìghing kùr tawá Hirudus, mi
ri na kùr á shinn mpìrká á Yahudiya, sái
zinn pànn rìg ku wà kwá yag màhàn. A
byar-à hi Shìdun bi á byarwá ni á la-à ni
n twìb ku byur. I byar-à ku í yag rìg-à mà
jànn Galili.
23 A byar-à hi ku yag n shi mà swann-à
big ri bar rag í Nazarat, àjirà bu-à Shìdun
dang sig á nu mpìrká rìi dang kyann jírwá
níng, aku shi àràg barà ku dang sig. Big
dang rag, "Bá bar ku mpìr á Nazarat."

3

Jir Shìdun Zyun-à Yohanna Asàin Batisma Dang Sig
(Mar 1:1-8; Luk 3:1-18; Yoh 1:19-28)

1 Asai-à bó hi ni, Yohanna àsàin-à ri
sa batisma bi, mi ri dang jir Shìdun mà
awúnn-à ni mà Yahudiya.
2 Ku ri dang rag, "Aning fim bu pyìr sa,
jir kai bàna àyúnn-à Shìdun má na kùrwá
áni níng, nyàan fòr."
3 Yohanna í mpìr-à Ishaya mpìr-à rìi
dang kyann jir Shìdun rì dang sig jír á
shinnwá ni n rag,
"Mpìr zyun-à má swam yag ku níng,
ku shi sig mà awúnn-à ni,
ku ri dinya mpìrká jírmí rag,
'Aning wàu kyàr gbìb-à Shinn Luyí má
bàg áni.
Byar-à gbìb-à gor sig níng,
aning wàu lab finn yag rìg mà pyànn.' "
4 Jà Yohanna big zwàu sig ma wai
rakumi, ku sìr gbam sig agau mìrwá ma
wau. Bujuwá í àtìbàin ma dain.
5 A byar-à níng hi, mpìrká mà Urushal-
ima ma mpìrká mà Yahudiya bidìm pár
ma byar-à shi yàr sig mà Ning Urdun, big
zu n yag mà byarwá ni.
6 Big dang bu pyìrbá big sa sig, í wà ku
wau big dìr batisma mà Ning Urdun.
7 Barà Yohanna myàng Farisawaká ma
Sadukiyawaká nìnànn nímá ri bi àjirà
aku wau big dìr batisma, sái ku bib big
n rag, "Ning í bushùwí big, í ni dinya sig
ning í nì rag, 'Ná zu shwìn bu-à Shìdun
dang sig rag kwá swam bi níng' rà?
8 Aning sa bu-à mpìrká má yì rag ning
fim rìghing bu pyìrná.
9 Kada aning kyab rag, ná zìg zu shinn
ná á shwìn-à ri bi níng ni jirà taná í
Ibrahim níng, bàna. N dinya ning Shìdun
má sa yì bu-à ku ri zìm, kwa zìm hing,
kwá zìg abàn káníng ma màm yann
adaká bu Ibrahim ma kàhi.
10 Aki shi sig áni zyun-à bá kyag ta wann
rìg bín-à ma wan fig awan ǹsàn bàna, bá
ta kà rìg mà pyìr-à ni.
11 Mì ri wau ning dìr batisma ma zàpìr
jirà mpìrká abig yì rag ning fim rìghing
bu pyìrná. Ama mpìr-à má bi ásimmí
ni níng, kwá wau ning dìr batisma ma
Awun Shìdun, ma pyìr. Ku í àgbammí,
kó tabarwá má, ǹ fòr fig wà má swann
dù bàna.
12 Atìtìrwá shi sig á vùwá ni, kwá pìm
kyàr rìg zawá ǹsàn nímá, ma wìr kwonn
rìg yìr zawá í byar ńzyun má wìr kà rìg
mà vonn-à ni. Kwá wìr kà rìg asinnká á
pyìr-à má dim fá dim bàna."

Yohanna Wau Yesu Dìr Batisma
(Mar 1:9-11; Luk 3:21-22; Yoh 1:31-34)

13 Asai-à níng hi, Yesu dù mà Galili mi ri
yag mà Ning Urdun á byar Yohanna, àjirà
a wàníng wau ku dìr batisma.
14 Yohanna ri zìm aku kan dim ku, n
rag, "Mì zyun-à mì ri zìm á wau mì dìr
batisma, í wà à bi á byarmí ni rag ń wau
wù rà?"
15 A byar-à níng hi, Yesu dinya ku rag, á
sa mì àdòníng tàma-à níng, àjirà ayi bàg
bu-à Shìdun ri zìm. A byar-à hi Yohanna
í zìm rìg-à.
16 Barà big wau kinn rìg Yesu dìr
batisma àdòníng, sái ku í nann zu rìg-à
mà zàpìr-à ni, waisháu-à bó í pù fim-à sa
hauu. Ku myàng Awun Shìdun ri wann
bi àràg í àlàb ri bí nì á shinnwá ni.

17 Nài jír zu bi mà waisháu-à ni n rag,
“Wàníng í wùnmí zyun-à mì ri zìm, zyun-
à pìkyinnmí ri fig àjwárwá wàni.”

4

Shaitan Màg Màg Fig Yesu Aku Sa Bu-à Bibai
(Mar 1:12-13; Luk 4:1-13)

1 A byar-à níng hi, Awun Shìdun zìg yag
Yesu mà awúnn-à ni àjirà a Shaitan màg
màg fig ku.
2 Ku sìnn nu su dìpyànà fi ma àyúnn,
ku ji fig bu zyun bàna. A byar-à níng hi
amor bi gban ku.
3 I byar-à Shaitan bi á byarwá ni n rag,
“Wà wù ma í wùn Shìdun, á dang abàn
káníng abig kàng buju.”
4 Sái Yesu dinya ku n rag, “Big ba sìnn
sig á tarkada Shìdun n rag, ‘Mpìr má shi
fig ma yonki íri jir buju ji bàna, ama sái
ma jírká zyun-à ri zu bi mà nu Shìdun ni.’
”
5 I byar-à Shaitan zìg yag ku mà finn
swann Urushalima, n sìnn ku á shinn lu
Shìdun ni mà wai,
6 n rag, “Wà wù ma í wùn Shìdun, á pìm
tìg wann bi á jìnn ni, jir kai bàna big ba
sig rag,
‘Shìdun má swam bi yann aswamwá big,
bá myàng kwonn ma wù í zyun.
Bá jag vù má pànn wù,
àjirà kada á wab barwú abàn bàna.’ ”
7 A byar-à hi Yesu dinya ku rag, “Ama
big ba sig rag, ‘Kada á màg màg fig
Shìdunwú bàna.’ ”
8 A byar-à hi Shaitan zìg yag ku mà
shinnkwìnn-à ni mà wai, n tìya ku byar
shu kùrká á dunyaru bidìm pár, ma barà
káníng wài sig áni,
9 n dinya ku rag, “Wà wa bìnn kir wann
hing á jìnn ni ma wib hing mì, bu káníng
bidìm pár má ya wù.”
10 A byar-à hi Yesu dinya Shaitan rag, “A
gàb dìr ma mì, jir Shìdun dang rag, ‘A wib
íri Shinn Luwú Shìdun ku awínwá ni.’ ”
11 A byar-à hi Shaitan dù n fim ku.
Yann aswam Shìdun mà wai bi, n myàng
kwonn ma ku í zyun.

Yesu Sa Jag Swàmwá Mà Galili
(Mar 1:14-15; Luk 4:14-15)

12 Barà Yesu fig big rag big pànn rìghing
Yohanna n sìnn kà rìghing wàníng mà
tonn fi níng, sái ku dù mi í yag rìg-à mà
Galili.
13 Ku shi fig mà swann Nazarat bàna, ku
í yag rìg-à mà Kafarnahum n shi màhàn
mà nu zàpìr-à ni, mà shab jànn Zabuluna
ma Naftali,
14 àjirà bu-à Ishaya mpìr-à rìi dang
kyann jir Shìdun dang sig níng aku shi
àràg barà ku dang sig n rag:
15-16 “Mpìr káníng bidìm pár shi sig á zufi-
à ni.
Mpìrká á Zebuluna ma Naftali,
ma mpìrká á nu níng-à ni,
ma ká zyun-à shi sig mà agunn Ning
Urdun,
ma ká zyun-à big í mpìr Yahudawaká
bàna shi sig mà jànn Galili,
mpìr káníng bidìm pár shi sig á zufi-à ni,
ama tàma-à níng àyar yar wann bi hing
á byarbá ni.”
17 A byar-à níng hi, Yesu kà mi ri dang
rag jir Shìdun n rag, abig fim bu pyìr sa,
jir kai bàna àyúnn-à Shìdun má na kùrwá
nyàan fòr.

Yesu Bar Mpìr Agban Jái Yina Abig Shi Yann Sukàwá Big
(Mar 1:16-20; Luk 5:1-11)

18 Barà ku ri kyann yag mà nu Ayunn
Galili àdòníng, sái ku myàng mpìr pyànà,
zyun í Siman zyun-à big ri bar rag Bitrus,
ma wunzàwá Andarawus. Big ri vinn
birgi mà zàpìr-à ni, jir kai bàna big í mpìr
apànn jái big.
19 Yesu dinya big n rag, “Aning bàg bi
mì. Barà ning ri pànn jái níng má tàg
ning barà ná pànn zìg bi rág mpìrká á
byarmí ni.”
20 A byar-à níng hi, big dù báb, n fim
rìg birgibá, n bàg yag rìg ku.
21 Barà ku ri yag àdòníng, sái ku myàng
mpìr pyànà big, zyun í Yakubu wùn
Zabadi, big Yohanna wunzàwá. Big shi
sig á kòr-à ni, kwonn ma tabá Zabadi. Big
ri sa samyib birgibá, sái Yesu bar big.
22 A byar-à níng hi, big dù báb, n fim
rìg kòrbá ma tabá, n bàg yag ku.

Bìr Mpìrká Nìnànn Nímá Bàg Yag Yesu
(Luk 6:17-19)

23 Yesu kyann gban rìg finn swannká
á jànn Galili mi ri dang jir Shìdun mà
tonn bìr kwonn-à ni. Ku ri dang jír á
shinn barà Shìdun má na kùrwá, mi ri
dàb kwonn ma mpìr dorká kim kim.
24 Taiwá kàng kwìb vinn rìg jànn
Suriya. A byar-à níng hi, mpìrká ri zìg bi
mpìr dorká kim kim, ma ká ri wa shwìn,
ma ká zyun-à wàu dab sig big, ma mpìr
dor kwonnká, ma ká zyun-à dìrbá wu tag
sig. Ku dàb gbam rìg big bidìm pár.
25 Bìr mpìrká nìnànn nímá dù n kan
bàg yag rìg ku mà jànn Galili big Dikapo-
lis big Urushalima big Yahudiya big jànn
mà agunn Ning Urdun mà jann.

5

Jír á Shinn Mpìrká Má Fig Ajwár (Luk 6:20-23)

1 Barà Yesu myàng bìr mpìrká àdòníng,
ku nann zu mà shinnkwìnn-à ni, n shi
màhàn. Yann sukàwá big bi á byarwá ni.
2 A byar-à hi ku kà mi ri tàg big n rag,
3 "Mpìrká yì hing Shìdun á kyinnbá ni,
n yì hing rag big kinn fig bu bàna
níng, bá fig àjwár,
jir kai bàna big shi sig á vù Shìdun, ku í
kùrbá.

4 "Mpìrká zyun-à pìkyinnbá ri bai níng,
bá fig àjwár,
jir kai bàna Shìdun má sa tag wann rìg
pìkyinnbá.

5 "Mpìrká ri myàng shinnbá àràg big í bu
zyun bàna níng, bá fig àjwár,
jir kai bàna dunyaru má shi í bubá.

6 "Mpìrká zyun-à ri zìm abig sa bu-à
Shìdun ri zìm níng, bá fig àjwár,
jir kai bàna Shìdun má ya big bu-à big ri
zìm.

7 "Mpìrká ma ri myàng ashi jàubá, bá fig
àjwár,
jir kai bàna Shìdun má myàng ashibá
tìnn.

8 "Mpìrká zyun-à ma shi sig ma pìkyinn-à
kyìkyàr, bá fig àjwár,
jir kai bàna bá myàng Shìdun.

9 "Mpìrká zyun-à ma ri jùn kwonn mpìrká
í byar ńzyun, bá fig àjwár,
jir kai bàna bá bar big yann Shìdun.

10 "Mpìrká zyun-à mpìrká ma ri ya big
shwìn jir shinn bu-à ǹsàn big ri sa
á zìnn Shìdun, bá fig àjwár,
jír kai bàna kùr Shìdun í bubá.

11 "Wà mpìrká ma ri swau ning, ma
sìnn kà ning á shwìn, ma gim ya mpìrká
ǹsáng á shinn ná ni jirà ning í bumí, ná
fig àjwár.
12 Wà ba sa hing àdòníng, aning fig
àjwár, jir kai bàna ladaná ùwài nímá shi
sig mà wai. Wàníng í barà big rì sa sig
mpìrká ri dang kyann jir Shìdun wàrì,
káníng wa sig shwìn.

Mann Ma Ayar (Mar 9:50; Luk 14:34-35)

13 "Ning shi síg nì mann dunyaru. Wà
àdór mann ma vinn rìghing bá sa dor rág
ma kai rà? Ai bàna. Má sàn fig rag bàna,
bá wìr kìfinn rìg. Mpìrká má tib wam zu
bar áni.
14 "Ning shi síg nì àyar dunyaru. Finn
swann-à ba mi sig mà shinn mwír-à ni má
shi fig í bu atàm bàna.
15 Mpìr má mònn bàg hing pitila kwá
zìg fig kwài má bir dim fig áni bàna. Sái
kwá sìnn á shinn bu àjirà aku yar gban
rìg lu-à bidìm pár.
16 Ayarná aku yar á pyànn mpìrká ni
àràg barà pitila ri yar àjirà abig myàng
bu ǹsànká ning ri sa, ma abig wib Taná
zyun-à shi sig mà wai.

Atàg Yesu á Shinn Doka

17 "Kada aning kyab rag ǹ bi sig jirà ń
vim bìr rìg doka-à Musa ba sig, kó bu-à
mpìrká rìi dang kyann jir Shìdun ba sig.
N bi fíg jir wàníng bàna, ama ǹ bi síg jirà
ń sa yà zu bu-à big ba sig.
18 Mì ri dinya ning àjai, hár dunyaru
ma waisháu má vinn rìg, ama áyau doka
Musa kó bu ńzyun má jànn fig bàna, sái
bu-à big ba sig níng ma sa hing.
19 Mpìr-à ma bàg fig doka káníng, kó
zyun-à áyau-à ni títi nímá níng bàna, ma
tàg mpìrká rag abig bàg bàna tìnn, bá

myàng ku àràg bu títi mà lu Shìdun ni.
Ama mpìr-à ma wib hing doka-à níng,
hár ma tàg hing mpìrká, bá bar ku í bu
ùwài mà lu Shìdun.
20 Mì ri dinya ning, wà na sa àsàn ná
ma kab fig bu malamká ma Farisawaká
bàna, ná kà fig kùr Shìdun bàna.

Atàg Yesu á Shinn Kyinn Dù

21 "Ning fig hing big rì dinya sig
àgbamká buyí wàrì n rag, kada abig gban
ki bàna, mpìr-à ma gban hing ki bá wà
kwonnwá.
22 Ama mì ri dinya ning mpìr-à ma
nànn hing àgùnn ma jàuwá big, bá wà
kwonnwá. Mpìr-à ma dang rag jàuwá í
àning, bá zìg yag ku mà pyànn àgbamká
ri wà kwonn jír. Mpìr-à ma dang rag,
jàuwá bàna ma kyinn, bá zìg ku má tìr
kà rìg mà lu pyìr-à ni.
23 Wà wù ma ri zìm á ya Shìdun bu mà
luwá ni, mà byar-à níng hi, wà wù ma ri
kyab pànn barà ning ma jàuwú bai sig dìr,
24 sái á fim rìg bu yawú hi màhàn. A
yag àjirà á dìg jàuwú hi ma aning jùn
kwonn rìg ḿpyim, í wà á bi ya rag Shìdun
bu-à à zìg bi sig.
25 "Mpìr-à ma bar sig wù kara, wà ning
ma ku ma ri yag á gbìb-à ni, á jùn kwonn
ma ku, jirà kada aku dang bai wù á pyànn
agib jír bàna, agib jír aku ya kà wù á vù
asìr dìr, jirà abig du kà wù á tonn fi bàna.
26 N dinya wù, wa sa fig àdòníng bàna,
wá shi mà tonn fi-à ni sái wà wa vinn
rìghing bài-à big gib ya sig wù níng.

Atàg Yesu á Shinn Ayái

27 "Ning fig big rì dang rag, 'Kada á sa
àyái bàna.'
28 Ama mì ri dinya ning, mpìr-à ma
myàng byann hing uwà ma ri zìm aku
sa àyái ma wàníng, ku sa rìghing àyái á
kyìnnwá ni.
29 Wà zu vìm nuwú ma ri sa wù á sa
bu-à bibai, á kpab zu rìg ma á tafinn rìg.
Sàn kab síg wà zuwú aku bai rìg ma wà
bá ta kà rìg dìrwú bidìm pár á pyìr-à ni.
30 Wà vìm nuwú ma ri sa bu-à bibai, á
gib kìm rìg ma á tafinn rìg, sàn kab síg nì
àdòníng ma wà dìrwú bidìm pár má kà á
pyìr-à ni.

Atàg Yesu á Shinn Ban Gban
(Mat 19:9; Mar 10:11-12; Luk 16:18)

31 "Big dang hing n rag 'Mpìr-à ma kan
hing wàwá, aku ya wàníng tarkada ban
gban.'
32 Ama mì ri dinya ning, mpìr-à ma kan
tafinn hing wàwá, wà ma í jír àyái bàna,
ku ri sìnn kà a wàníng sa àyái. Mpìr-à
ma zìg hing uwà-à big kan tafinn sig àkan
tafinn, ku ri sa àyái ma wàníng tìnn.

Atàg Yesu á Shinn Ki Tun

33 "Ning fig hing big rì dinya hing
àgbamká n rag, 'Wà wa tun hing ki, á sa
bu-à à gib sig nu ma Shìdun n rag wá sa
níng.'
34 Ama mì ri dinya ning, aning tun ki
bàna, kó títi nímá, kó ma waisháu, jir kai
bàna í byar-à Shìdun ri na kùrwá,
35 kó mà jànn á jinn ni, jir kai bàna
í byar-à Shìdun ri tib barwá áni, kó mà
Urushalima, jir kai bàna í finn swann kùr
ùwài.
36 Kada á tun ki ma shinnwú bàna, jir
kai bàna wá sa yì fig jinn mìmìg aku kàng
pìpìr bàna.
37 Kada aning tun ki bàna, ama aning
zìm rag, 'Nn,' kó 'A a.' Wà na tun hing ki,
sàn fig bàna.

Atàg Yesu á Shinn Bu Sa Pyann
(Luk 6:29-30)

38 "Ning fig hing big dang rag, 'Mpìr-à
ma wab bàg zuwú, á wab bàg zuwá tìnn.
Mpìr-à ma wab kag nginnwú, á wab kag
nginnwá tìnn.'
39 Ama mì ri dinya ning tàma-à níng
kada aning sa pyann mpìr-à ma sa ning
bu-à bibai bàna. Mpìr-à ma dab wù vù á
sun kyìr agunn vìm nu, á vim bìr ya ku
agunn vìm súr-à tìnn.
40 Mpìr-à ma bar karawú àjirà aku zìg
jàwú, á fim ya ku jà wàuwú tìnn.
41 Mpìr-à ma sìnn kà wù ma gbam rag á
swann ya ku swánnwá mel zyun, á swann
ya ku mel pyànà.
42 Mpìr ma vig wù bu, á ya ku. Mpìr ma
ri zìm aku zìg tonn á byarwú ni, á ya ku.

Aning Zìm Mpìr Azíbná
(Luk 6:27-28, 32-36)

43 “Ning fig hing big rì dang rag, ‘A zìm
jàuwú, á ngàng mpìr azíbwú.’
44 Ama tàma-à níng mì ri dinya ning
aning zìm mpìr azíbná. Mpìr-à ma sìnn
kà ning á shwìn, aning vig ya ku Shìdun,
àjirà a Shìdun sa sàn ya ku.
45 Wà na sa hing àdòníng, ná shi yann
ǹsàn mà byar Taná mà wai. Ku ri sa
àyúnn ri yar wann bi á byar mpìr bibaiká
ma mpìr ǹsànká. Ku ri sa shyù ri tab mà
byar mpìrká ri sa bu-à ǹsàn ma ká ri sa
bu-à bibai tìnn.
46 Wà ning ma ri zìm íri mpìr azìmná,
Shìdun má ya fig ning bu-à ning ri zìm
bàna. Kó mpìr azìg bài jànnká má, ri zìm
mpìr azìmbá.
47 Wà ning ma ri bib kà íri jàuná, sàn
fig bàna. Ning kab sig mpìr kádà níng
ma kai rà? Kó mpìrká yì fig Shìdun bàna
má, ri bib kà jàubá.
48 Aning shi mpìrká shi sig ma pìkyinn-
à ǹsàn, àràg barà Taná mà wai shi sig ma
pìkyinn-à ǹsàn níng.

6

Atàg Yesu á Shinn Bu Ya

1 “Aning myàng, kada aning ya mpìrká
bu jirà ning myàng sig zu mpìrká bàna.
Na sa hing àdòníng, ná dìg fig bu zyun
mà byar Taná mà wai bàna.
2 “Wà wù má ya mpìr bu, kada á
sa mpìrká abig yì wù ri ya bu bàna,
àràg barà mpìrká káhi ri sa mà tonn
bìr kwonn-à ni, mà gbìb-à ni tìnn, àjirà
mpìrká abig myàng big, ma abig wib big.
Mì ri dinya ning àjai, big zìg rìghing
ladabá.
3 A sai-à wá ya mpìr ashiká bu á bònn
yíya. Kada á zìm vìm súrwú aku yì bu-à
vìm nuwú ri sa bàna,
4 jir kai bàna bu-à wa bònn ya sig áya,
Tawú zyun-à myàng sig níng, má swàb kà
ya wù.

Yesu Tàg Mpìrká Barà Bá Vig Shìdun (Luk 11:2-4)

5 “Sai-à ná vig Shìdun, kada aning sa
àràg barà mpìr agbar dù shinnká ri sa
níng bàna, jir kai bàna big ri zìm abig
sar dù nann zu á tonn bìr kwonn-à ni ma
gbìb-à ni abig vig Shìdun, àjirà mpìrká
abig myàng big. Mì ri dinya ning àjai big
zìg rìghing ladabá.
6 Sai-à wa vig Shìdun, á kà mà tonnwú
ni, á kìg dim rìg nu nkyun-à ma á vig
Tawú zyun-à ri myàng wù barà à bònn
shi sig mi ri vig ku. Kwá ya swàb kà ya
wù.
7 “Wà ning ma ri vig Shìdun kada aning
dang nànn jírká zyun-à bàna ma yìr, àràg
barà mpìr asa bukiká ri sa níng bàna. Big
ri kyab rag bu sìnnbá má fig jírbá wà ba
vig hing big nìnànn nímá.
8 Kada aning shi àràg big bàna, jir kai
bàna Taná yì rìghing bu-à ning ri zìm sai-
à ning vig fig ma ku bàna.
9 Wàníng í barà ná vig Shìdun áni,
aning dang rag,
‘Tayí wà mà wai, á sa mpìrká abig wib
zìnnwú.
10 Byar shu kùrwú aku bi á byaryí ni.
Ayi sa bu-à wù ri zìm á dunyaru àràg barà
big ri sa mà wai.
11 A ya yi buju àyúnn ma àyúnn.
12 A yafa ya yi bu bibaiká yi ri sa,
àràg barà yi ri yafa ya mpìrká ri sa yi bu-à
bibai níng.
13 Kada á fim yi ayi sa bu-à bibai bàna.
A zìg zu yi á vù Shaitan mpìr-à bibai.’
14 “Wà na yafa ya mpìrká bu pyìrbá,
Taná mà wai má yafa ya ning tìnn.
15 Wà na yafa ya fig mpìrká bu pyìrbá
bàna, Taná má yafa ya fig ning buná bàna
tìnn.

Atàg Yesu á Shinn Nu Sìnn

16 “Sai-à ning ma ri sìnn nu, kada aning
gbar sìr mùnnpyànn ná àràg barà mpìr
agbar dù shinnká ri sa níng bàna. Big ri
sa àdòníng àjirà mpìrká abig yì rag big
ri sìnn nu. Mì ri dinya ning àjai, big dìg
rìghing ladabá.
17 Ama wù, á sai-à wa sìnn nu, á tung
byìr á shinnwú ni ma á tu zuwú,
18 àjirà kada mpìrká abig yì rag wù ri
sìnn nu bàna. Sái Tawú zyun-à big ri
myàng fig ku bàna níng, aku yì nì. Taná
zyun-à ri myàng bu-à ning ri bònn sa
níng, ku í àsàin-à má ya ning lada.

Aning Sìnn Gbam Buká Ning Shi Sig Ma Kàhi Níng Mà Wai (Luk 12:33-34)

19 “Kada aning sìnn gbam buká ning shi
sig ma kàhi níng á dunyaru bàna, byar-à
ayìgkwài má yìg ji sa bai rìg, má da rìg
jì, byar-à ajwúká má jwi rìg.
20 Ama aning sìnn gbam buká buná mà
wai, byar-à ayìgkwài má yìg ji sa bai fig
bàna, má da fig jì bàna, ajwúká má jwi
fig bàna tìnn.
21 Byar-à buká buná ma shi sig, í byar-à
kyinn ná má shi màhàn tìnn.

Zuyí í Ayar Dìryí
(Luk 11:34-36)

22 “Zuyí shi sig àràg í àyar dìryí. Wà
zuwú ma àgbam, dìrwú bidìm pár má yar
yà zu rìg.
23 Ama wà zuwú ma sàn fig bàna, dìrwú
má yar yà zu fig bàna. Wà àyar-à á dìrwú
ni níng ma í zufi, zufi-à níng má shi á
shinn rà?

Kada Aning Kyab Bu Zyun Bàna
(Luk 16:13; 12:22-31)

24 “Mpìr ńzyun má wib sar fig àsàin lu
pyànà bàna. Sái dái kwá ngàng zyun, má
zìm zyun, kó kwá fig jir zyun, má ngàng
jir zyun. Wà na zìm kab síg bài, ná zìm
fig Shìdun bàna.
25 “Mì ri dinya ning jír-à níng, kada
aning kyab jír á shinn byar shuná ni
bàna, kó buju-à ná ji, kó bu-à ná wa bàna,
kó jà-à ná wìr kà á dìrná ni bàna. Yonki
kab hing buju. Dìrná kab hing jà.
26 Aning myàng ayinnbuká, big ri tàg
fig buju bàna, big ri binn fig buju bàna,
big bàna ma vonn, ama Taná mà wai ri
pyag big í ni. Buná, ning kab fig ayinnbu
káníng bàna rà?
27 Wà ning ma ri kyab jír, jír kyabná má
swàb kà ya fig ning yonki bàna.
28 “Bu-à sa ning ri kyab jir jà wà ná wìr
kà á dìrná ni í jir kai rà? Aning myàng
awu buká mà awúnn-à ni barà big ri wài
áni. Big ri sa fig swàm bàna, big ri pìnn
fig shwam bàna tìnn.
29 Mì ri dinya ning jir àjai, kó Sulemanu
ma bàiká ma jàká ku shi sig ma kàhi níng,
sàn fòr fig awu bu káníng bàna.
30 I Shìdun ri sá nì byannká abig shi
ǹsàn, kó barà big ri shi nonn fig bàna
níng. Wà má àdòníng, ning yì fig wà
Shìdun má ya ning jà-à ná wìr bàna rà?
Bu-à sa ning ri bir fig pìkyinn ná á byar
Shìdun ni bàna í jir kai rà?
31 “Jir wàníng, kada aning kyab jir bu-à
ná ji, kó bu-à ná wa, kó bu-à ná wìr kà á
dìrná ni bàna.
32 Bu káníng bidìm pár í mpìrká zyun-à
yì fig Shìdun bàna níng ri kyab kyánn nì
á pìkyinnbá ni. Ama buná, Taná mà wai
yì hing rag, ning ri zìm bu káníng, kwá
ya ning.
33 Bu-à ná sa jag bàna, aning kyab jír
áshinn barà Shìdun ri na kùrwá, aning
sa bu-à ǹsàn àràg barà Shìdun ri sa níng.
I wà kwá ya swàb kà ning bu-à ning ri
zìm.
34 Kada aning kyab jír wà akìn bàna.
Kada aning kyab shwìn wà akìn bàna, wà
akìn í bu Shìdun. Aning kyab íri shwìn-à
wà janá-à níng.

7

Kada Aning Wà Kwonn Mpìr Bàna
(Luk 6:37-38, 41-42)

1 “Kada aning wà kwonn mpìr bàna,
jirà kada a Shìdun wà kwonn ná bàna
tìnn.
2 Gbìb-à ning ri wà mpìrká kwonn áni
níng, í gbìb-à Shìdun má wà ning kwonn
áni tìnn. Tasa-à na màg ya sig jàuná áni,
ning má Shìdun má màg ya ning ma kàhi
tìnn.
3 Sáshinn wù ri dinya jàuwú, ku í mpìr-
à bibai, ama à sa kab bu bibai-à ínì níng
rà? Sáshinn wù ri dinya jàuwú bu shi
sig á yìzuwá ni, ama à màm jànn rìghing
buwú shi sig ùwài nímá á yìzuwú ni níng
rà?
4 Sáshinn wá dinya jàuwú rag, wá zìg
zu ya ku bu-à kù kà sig ku á yìzuwá ni, n
fim rìg buwú ùwài nímá zyun-à shi sig á
zuwú ni níng rà?
5 Wù mpìr kyinn pyànà, á zìg zu jag ma
buwú ùwài nímá shi sig á zuwú ni níng,
àjirà á myàng kyàr, ma á zìg zu ya jàuwú
buwá tìnn.
6 “Kada aning ya báiká bu-à kyìkyàr
bàna, kada aning ya zyùká àmyinn wàin
bàna tìnn. Na sa hing àdòníng, bá tib
wam zu barbá áni, bá kàng bi má pànn
zwam ning.

Wà Na Vig Hing Shìdun Kwá Ya Ning
(Luk 11:9-13)

7 “Aning vig, bá ya ning. Aning yàn, ná
dìg. Aning kwìb nu nkyun-à, bá pù ya
ning.
8 Kó ni ma vig hing, bá ya ku. Mpìr-à
ma yàn hing, kwá dìg. Mpìr-à ma kwìb
hing nu nkyun-à, bá pù ya ku.
9 Ning mpìrká shi sig ma yann, wà
yanká buná ma vig ning buju, ná ya big
abàn rà?
10 Kó wà ba vig ning jái, ná ya big
bushùwí rà?
11 Ning zyun-à ning í mpìrká bibai má,
ning yì hing barà ná ya yanká buná big bu
ǹsàn ǹsàn, n bi bib Taná zyun-à mà wai,
kwá ya ning bu ǹsànká wà na vig hing ku.
12 “Barà ning ri zìm á mpìr sa ya ning
níng, ning má, aning sa ya mpìr àdòníng
tìnn. Wàníng í yìr doka-à Shìdun ri zìm
ayi sa. Wàníng í bu-à mpìrká rìi dang
kyann jir Shìdun ba sig.

Jír á Shinn Nu Nkyun-à Ya Fig Aya Bàna
(Luk 13:24)

13 “Aning kà á nu nkyun-à ya fig aya
bàna níng, jir kai bàna nu nkyun-à ma
gbìb-à má zìg yag mpìr mà byar pyìr-
à ni níng ya sig wàni. Gbìb-à hi bàna
ma shwìn, mpìrká nìnànn nímá má bàg
wàníng hi.
14 Gbìb-à má zìg yag mpìrká mà byar
yonki-à níng, ya fig aya bàna. Gbìb-à hi
shi sig ma shwìn. Mpìrká má kà mà byar-
à níng hi, nànn fig bàna.

Mpìr-à Nsàn Má Sa Bu-à Nsàn
(Luk 6:43-44)

15 “Kada aning zìm mpìrká ri gim ǹsáng
rag big í mpìr adang kyann jir Shìdun
níng abig tonn gban ning bàna. Big shi
sig àràg í àdùn á zu-à ni, ama big í mpìr
bibai àràg jwànnzwam.
16 Ná myàng yì big á swàmbá ni. Kó
swai bín-à wà áni ri wan awanwá. Mpìr
má dìg fig awan ating á bin sí bàna. Mpìr
má dìg fig awan murbu á bín bàna.
17 Bín ǹsàn ma wan awan ǹsàn. Ama
bín àbai má wan awan àbai.
18 Bín ǹsàn má wan fig awan àbai bàna,
bín àbai má wan fig awan ǹsàn bàna.
19 Bín-à ma wan fig awan ǹsàn bàna,
bá gib rìg, má ta kà rìg mà pyìr-à ni.
20 Wàníng í barà ná myàng yì mpìrká ri
gim ǹsáng rag big í yann aswam Shìdun
níng áni, á byar swàmbá big ri sa.

Yesu Má Dang Rag ǹ Yì Fig Ning Bàna
(Luk 13:25-27)

21 “I jir wà kó ni ri bar mì rag, ‘Shinn
Lumí, Shinn Lumí,’ má kà nì lu Shìdun
bàna. Ama sái mpìr-à ma ri sa bu-à Tamí
mà wai rì zìm.
22 Ayúnn-à níng hi, mpìrká nìnànn
nímá má bar mì rag, ‘Shinn Luyí, Shinn
Luyí, á zìnnwú ni yi ri dang jir Shìdun, á
zìnnwú ni yi ri kan zu wàuká, mi ri sa bu
mamakiká kim kim á zìnnwú ni.’
23 A byar-à níng hi, má dinya big rag, ‘N
yì fig ning bàna, aning dù á pyànnmí ni,
ning í mpìrká ri sa bu-à bibai.’

Tai Mpìr Ami Tonn-à Nsàn
(Luk 6:47-49)

24 “Mpìr-à ma fig hing jírmí ma wib
hing, ku shi sig àràg mpìr yar-à mi sig
tonnwá á shinn abàn-à ni.
25 Barà shyù bi tab, níngká na mònn rìg
ma zàpìr, wàu shyù bi gbar ma gbam á
tonn-à níng hi, ama tonn-à hi kù fig bàna,
jir kai bàna big mi sig á shinn abàn-à ni.
26 “Mpìr-à ma fig hing jírmí ma wib fig
bàna, ku shi sig àràg mpìr àning-à mi sig
tonnwá á shinn vun-à ni.
27 Barà shyù-à tab, níng-à gbànn yor,
wàu shyù bi gbar ma gbam á tonn-à níng
hi. A byar-à hi tonn-à í wim wann rìg-à
wìb.”

Gbam Yesu

28 Barà Yesu dang kinn rìg jír káníng,
sái mpìrká kwonn shi sig màhàn níng, sa
mamaki ma buká ku ri tàg níng,
29 jir kai bàna bu tàgwá shi sig ma
gbam, shi fig àràg bu tàg malamká bubá
bàna.

8

Yesu Dàb Gbam Mpìr Dor Akùnn
(Mar 1:40-45; Luk 5:12-16)

1 Barà Yesu tìg wann bi mà shinnkwìnn-
à ni, sái bìr mpìrká bàg yag ku.
2 A byar-à níng hi, mpìr dor àkùnn
zyun bi á byarwá ni n bìnn kir wann á

pyànnwá ni n rag, “Shinn Lumí, wà wa
zìm hing, à shi sig ma gbam-à wá dàb
gbam mì.”
3 Yesu du yag vùwá n tib ku vù á dìr-à ni
n rag, “N zìm hing, á gbam á dorwú ni.” A
byar-à níng hi, wunù-à níng í gbam rìg-à.
Dor àkùnn-à níng dà fim rìghing ku.
4 I wà Yesu dinya ku rag, “Kada á dinya
mpìr bu-à sa sig níng bàna. Ama á yag
mà lu Shìdun ni, á yag tìya àgbam-à ri
twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni dìrwú,
ma á ya bu màhàn, àràg barà Musa dang
sig abig sa, jirà mpìrká abig myàng barà
à gbam rìghing níng.”

Yesu Dàb Gbam Wùn Lu Agbam Soja Zyun
(Luk 7:1-10; Yoh 4:43-54)

5 Barà Yesu ri kà yag mà Kafarnahum,
sái àgbam soja zyun bi á byar Yesu n vig
ku,
6 n rag, “Shinn Lumí, wùn lumí na sig
dor mà lu-à ni. Dìrwá ma barwá wu tag
rìghing. Ku ri wa shwìn wàni.”
7 Yesu dinya ku rag, “Má bi má dàb
gbam ku.”
8 A byar-à níng hi, mpìr àgbam-à níng
zìm n rag, “Shinn Lumí, ǹ kinn fig wà
wá bi hár á lumí ni bàna. A dang íri jír
mà byar-à à sar sig níng, jirà wùn lumí
aku gbam rìg. Kwá gbam rìg wà wa dang
hing.
9 Mì má, ǹ shi sig á vù mpìr zyun ni.
Sojaká shi sig á vùmí ni tìnn, ma dinya
hing zyun-à níng rag aku yag, kwá yag
rìg, zyun-à bó aku bi, kwá bi rìg. Ma
dinya hing fàumí rag aku sa bu-à níng,
kwá sa rìg.”
10 Barà Yesu fig àdòníng, sái ku sa
mamaki n dinya mpìrká ri bàg ku níng
n rag, “Mì ri dinya ning àjai, kó áyau
mpìrká á Israila, ǹ myàng fig mpìr-à má
bir pìkiyinnwá á byarmí ni àràg wunù-à
níng bàna.
11 Mì ri dinya ning, mpìrká nìnànn
nímá má bi mà agunn àyúnn sànkyùr ma
agunn àyúnn àkamzau, bá shi, má ji buju
ma Ibrahim ma Ishaku ma Yakubu mà lu
Shìdun ni mà wai.
12 Ama yann Israila, bá zìg big má ta kà
á zufi-à ni, byar-à bá kig nàikitáu hár ma
zwàm kà vù á nginn wàni.”
13 Yesu dinya àgbam soja-à níng n
rag, “A yag kyonnwú. Barà à bir sig
pìkyinnwú á dìrmí ni níng, aku shi
àdòníng.”
A byar-à níng hi wùn luwá í gbam rìg-
à.

Yesu Dàb Gbam Mpìrká Nìnànn Nímá
(Mar 1:29-34; Luk 4:38-41)

14 Yesu kà mà lu Bitrus. Bitrus bó, na
wàwá na sig dor awàu.
15 Yesu pànn vùwá, á byar-à hi awàu-à
í fim rìg-à ku, ku dù nann zu n sa wàníng
buju.
16 Barà kamzau rag aku sa níng, sái big
zìg bi mpìrká zyun-à wàu dab sig big níng
á byar Yesu. Ku dang íri jír átai, wàuká
í zu rìg-à. Ku dàb gbam kwonn ma mpìr
dorká bidìm pár.
17 Bu káníng sa sig àdòníng, jir kai bàna
Ishaya mpìr-à rìi dang kyann jir Shìdun
dang sig rag, “I ku kwá áwinwá ni ku zìg
zu sig dorká buyí í nì.”

Mpìrká Zyun-à Dang Rag Bá Bàg Yesu
(Luk 9:57-62)

18 Barà Yesu myàng mpìrká nànn kab
gbam á pyànnwá ni àdòníng, sái ku dinya
yann sukàwá big n rag, abig zìg yag ku mà
jann.
19 Sái malam zyun bi á byar Yesu n rag,
“Malam, má bàg yag wù byar-à wa yag
bidìm pár.”
20 Yesu dinya ku rag, “Jwànnzwamká
shi sig ma sharbá, ayinnbuká shi sig ma
lubá, ama mì Wùn Mpìr Jíkwìnn, ǹ bàna
ma byar shu.”
21 Mpìr zyun áyau yann sukàká buwá
ni dinya ku rag, “Agbammí, sai tamí ma
wu hing ma jì ku hing, í wà má bàg wù.”
22 A byar-à níng hi Yesu dinya ku rag,
“A bàg bi mì, á fim mpìrká zyun-à ri bàg
fig mì bàna abig jì kibá.”

Yesu Kan Dim Wàu Shyù
(Mar 4:35-41; Luk 8:22-25)

23 Barà Yesu kà mà kòr-à ni àdòníng, sái
yann sukàká buwá big bàg yag ku.

24 A byar-à hi, wàu shyù bi gbar ma
gbam wùwài nímá á zàpìr-à ni. Kòr-à shi
shirag má sib kà rìg mà zàpìr-à ni. A sai-à
níng hi, Yesu ri na aná.
25 Yann sukàká buwá yag n bar finn zir
ku n rag, “Shinn Luyí, á zìg zu yi, wà ma
nímá bàna yá wu.”
26 Yesu bib big n rag, “Bu-à sa ning ri
shàr zinn í jir kai rà? Ning bir fig pìkyinn
ná á byarmí ni bàna rà?” A byar-à hi ku
dang jír ma gbam, n kan dim rìg wàu-à
ma zàpìr-à, big í na tag wann rìg-à yirr.
27 A byar-à hi kó ni sa mamaki n rag,
“Mpìr-à níng shi sig áshinn, hár wàu ma
zàpìr ri wib jírwá níng rà?”

Yesu Dàb Gbam Mpìr Pyànàká Wàu Dab Sig Big
(Mar 5:1-20; Luk 8:26-39)

28 Barà Yesu yag mà agunn vù níng-à
ni mà jann mà jànn Gadarawá, sái mpìr
pyànàká zyun-à wàuká dab sig big níng,
dìg kwonn ma ku á sai-à big ri zu bi á byar
amirká ni. Mpìr pyànà káníng hi fàn kab
gbam, hár mpìrká ri shàr zinnbá, big ri zu
fig gbìb-à káníng shi sig áni níng bàna.
29 Mpìr pyànà káníng yan nài yán n rag,
“Wù Wùn Shìdun, bu-à kwonn wù ma yi
í kai rà? A bi sig jirà á ya yi shwìn barà
suyí fòr fig ma bàna níng rà?”
30 Zyùká nìnànn nímá ri yàn ji bujubá,
big nonn fig ma byar-à níng hi bàna.
31 Wàu káníng vig Yesu n rag, “Wà wá
kan zu yi, á fim yi ayi kà á dìr zyù káníng
ni.”
32 Ku dinya big n rag, “Aning yag.” Big í
zu rìg-à, n yag kà rìg á dìr zyù káníng ni.
A byar-à hi zyùká bidìm pár shàr wann bi
mà gàin-à ni, n kù kà mà zàpìr-à ni, mi í
wu rìg-à.
33 A byar-à níng hi, mpìrká ri myàng
kwonn ma zyù káníng, shàr yag mà finn
swann-à ni, n dinya gban rìg mpìrká bu-
à sa sig mpìrká zyun-à wàu dab sig big
níng.
34 Mpìrká nìnànn nímá mà finn swann-
à ni yag àjirà abig myàng Yesu. Barà big
myàng ku àdòníng, big vig ku aku dù á
jànnbá ni.

9

Yesu Dàb Gbam Mpìr Dìr Wu Titag
(Mar 2:1-12; Luk 5:17-26)

1 Yesu kà mà kòr-à ni, n zu yag mà jann,
n kàng yag mà finn swannwá ni.
2 Mpìrká káhi swann zìg bi mpìr zyun-
à dìrwá wu tag sig. Ku na sig á syu-à ni.
Barà Yesu myàng big bir sig pìkyinnbá
á dìrwá ni àdòníng, sái ku dinya mpìr
dìr wu titag-à níng n rag, “Wùnmí, á
tib pìkyinnwú, ǹ yafa ya rìghing wù bu
pyìrká buwú.”
3 A byar-à níng hi, malamká dang jír ma
ba dìrbá n rag, “Mpìr-à níng sa bai hing
zìnn Shìdun.”
4 Yesu yì rìghing bu-à big ri kyab á
kyinnbá ni, sái ku bib big n rag, “Bu-à
sa ning ri kyab bu-à bibai á kyinn ná ni
àdòníng, í jir kai rà?”
5 Ku bib big n rag, “I wà áni fonn kab
síg nì rà, wà ma dang rag, ‘N yafa rìghing
wù bu pyìrwú,’ ma wà ma dang rag, ‘A dù
nann zu á kyann kyonn?’ I wà áni fonn
kab síg nì rà?
6 Ama má tìya ning rag, mì Wùn Mpìr
Jíkwìnn, ǹ shi sig ma gbam á dunyaru
barà má yafa ya mpìr bu pyìrwá.” Ku
dinya mpìr dìr wu titag-à níng n rag, “A
dù nann zu, á pìnn syuwú ma á kàng yag
mà luwú ni.”
7 A byar-à níng hi, mpìr-à níng dù nann
zu, n yag mà lu-à ni.
8 Barà bìr mpìrká myàng àdòníng, zinn
pànn rìg big, big swam yan zìnn Shìdun
barà ku ya sig mpìr gbam-à níng.

Yesu Bar Matiyu a Wàníng Shi Wùn Sukàwá
(Mar 2:13-17; Luk 5:27-32)

9 Barà Yesu ri wam zu àdòníng, ku
myàng mpìr zyun zìnnwá í Matiyu, ku
í mpìr azìg bài jànn, ku shi sig mà nu
swàmwá ni. A byar-à níng hi, Yesu bar
bi ku n rag, “A bàg mì.”
Ku dù n bàg yag wàníng.
10 Barà Yesu ri ji buju mà lu Matiyu
àdòníng, sái mpìr azìg bài jànnká nìnànn
nímá ma mpìr bu pyìrká bi n ji buju ma
ku, ma yann sukàká buwá big.
11 Barà Farisawaká myàng àdòníng, big
bib yann sukàká buwá n rag, “Bu-à sa

Shinn Luná ri ji kwonn buju ma mpìr azìg
bài jànnká, ma mpìr bu pyìrká í jir kai
rà?”
12 Barà Yesu fig àdòníng, ku dinya big
n rag, “Mpìr-à shi sig ma gbam dìr ku ri
yàn fig adàb dor bàna, sái mpìr-à dìrwá
ma ri wúwa í mpìr-à ri yàn kyann adàb
dor.
13 Aning yag ma aning kyab bu-à jir
Shìdun dang sig rag, ‘Bu-à mì ri zìm bàna,
aning myàng ashi mpìrká, ma wà ning
nìm má twìb swànn bu á pyànnmí ni.’
N bi síg á dunyaru jirà ń bar mpìr bu
pyìrká. N bi fíg á byar mpìrká ri kyab
rag big í mpìr sìsàn níng bàna.”

Big Bib Yesu Abib á Shinn Nu Sìnn (Mar 2:18-22; Luk 5:33-39)

14 Yann aswam Yohanna bi á byar Yesu
n bib ku rag, “Bu-à sa yi ma Farisawaká ri
sìnn nu kó ákaun, ama yann sukàwú big
ri sìnn fig nu bàna níng, í jir kai rà?”
15 Yesu sa big misali n dang rag, “Wà
àyúnn-à mpìr zyun ma sìr ban, jàuwá big
má fig àjwár. Bá sìnn fig nu bàna. Ama
àyúnn zyun ki ma zìg rìghing wunù-à
níng, àyúnn-à níng hi jàuwá big má sìnn
nu.
16 “Mpìr má zìg fig jà àpyú má kwìb
bàg kwonn fig ma jà àkor bàna. Mpìr ma
kwìb bàg kwonn hing jà àpyú ma jà àkor,
àkor-à má ka zu rìg, má ka bai kab wàrì.
17 Walako mpìr-à ma wìr kà zàn inabi
àpyú á wau àkor, zàn inabi àpyú sái wau
àpyú tìnn. Zàn inabi àpyú ba wìr kà hing
á wau àkor má ka rìg, zàn inabi-à má wìr
kìfinn rìg. Zàn inabi àpyú big ri wìr kà á
wau àpyú. Má àdòníng, zàn inabi-à hi
má zu kìfinn fig bàna. Wau-à hi má bai
fig bàna tìnn.”

Yesu Dàb Wìm Ki n Dàb Gbam Uwà Zyun Dor Wàjì (Mar 5:21-43; Luk 8:40-56)

18 Barà Yesu dinya big jír àdòníng, sái
àgbam mpìr Yahudawa zyun bi á byarwá
ni, n bìnn kir wann á pyànnwá ni n rag,
“Wùn uwàmí wu rìghing, wúshèní, mì ri
zìm á bi á tib ku vù á dìr-à ni àjirà aku
wìm kàng rìg.”
19 A byar-à hi, Yesu ma yann sukàwá big
dù n bàg yag ku.
20 Uwà zyun dor wàjì ri sa shi ku hár ji
dwib agban pyànà, àsà-à hi gib fig bàna.
Ku bi ásim Yesu n tib vù á sung jà wàníng.
21 Ku kyab á pìkyinnwá ni n rag, kó wà
kwa tib hing íri jà wàníng kwá gbam rìg.
22 Barà Yesu myàng kàng bi zu ásim,
sái ku myàng wàníng n rag, “Wùnmí, á
fig àjwár, jir kai bàna pìkyinnwú à bir sig
á dìrmí ni níng, dàb gbam rìghing wù.”
Gbìb fig tá bàna, uwà-à níng í gbam rìg-à.
23 Barà Yesu kà yag mà lu àgbam-à hi
àdòníng, ku myàng mpìrká ri winn shàm
ma yur ma bìr mpìrká, big ri gbam nài
gbam jir ki-à wu sig níng.
24 Ku dinya big n rag, “Aning dù áyág,
wùn uwà-à níng wu fig bàna, ku ri na
aná.” A byar-à níng hi, big jwann ku jonn
yawari.
25 Barà bìr mpìr káníng zu yag mà
myann àdòníng, ku kà yag n pànn wùn-à
hi á vù-à ni, wàníng í dù nann zu-à.
26 Tai bu-à ku sa sig níng, kàng kwìb
gban rìg jànn-à hi bidìm pár.

Yesu Dàb Gbam Mpìr Afau Big Pyànà

27 A byar-à níng hi, barà Yesu fim rìg
swann-à hi mi ri yag àdòníng, sái mpìr
àfau big pyànà bàg yag ku n rag, “A
myàng ashiyí, Wùn Dawuda.”
28 Barà ku kà yag mà lu-à ni, mpìr àfau
káníng yag mà byarwá ni. Yesu bib big
n rag, “Ning bir hing pìkyinn rag má dàb
gbam ning rà?”
Big zìm n rag, “Nn, Shinn Luyí.”
29 I byar-à hi ku tib káníng vù á zubá
ni n rag, “Barà ning bir hing pìkyinn ná á
dìrmí ni níng, aku shi àdòníng.”
30 A byar-à níng hi, zubá í pù finn
rìg-à. Ama Yesu twìb big byur n rag,
“Aning myàng, kada aning dinya mpìr
zyun bàna.”
31 Ama big dù n yag dinya gban rìg
mpìrká á jànn-à ni tai bu-à Yesu sa sig
bidìm pár.

Yesu Dàb Gbam Mpìr-à Dang Sar Fig Jír Bàna

32 Barà big ri zu yag àdòníng, sái big
zìg bi mpìr-à dang sar fig jír bàna á byar
Yesu. I wàu dab síg ku nì.

33 Barà Yesu kan zu rìg wàu-à níng àdòníng, sái mpìr-à níng dang rag jír. A byar-à níng hi, bìr mpìrká sa mamaki n rag, big myàng fig bu àdòníng kó kàun ńzyun á jànn Israila bàna.
34 A byar-à hi barà Farisawaká myàng àdòníng, big dang rag, "Ku ri kan zu wàu káníng ma gbam kùr wàu."

Yesu Rag Abig Vig Shìdun Aku Swam Bi Mpìrká Má Dang Jir Ajwár

35 Yesu kyann gban rìg finn swannká ma kauyeká, mi ri tàg jir Shìdun mà tonn shinn kwonn-à ni, mi ri dinya mpìrká jír á shinn barà Shìdun má na kùrwá. Ku ri dàb gbam kwonn ma mpìr dorká kim kim.
36 Barà ku myàng bìr mpìrká àdòníng, sái ashi káníng pànn rìg ku, jir kai bàna big ri wa shwìn, big yì fig bu-à bá sa bàna. Big shi sig àràg í àdùnká bàna ma anu.
37 A byar-à níng hi ku dinya yann sukàwá big n rag, "Bujuká byann rìghing, ama abinnká nànn fig bàna.
38 Aning vig Shìdun àsàin da-à níng, aku swam bi mpìrká zyun-à má binn buju-à hi."

10

Yann Aswam Yesu Dwib Agban Pyànà (Mar 3:13-19; Luk 6:12-16)

1 Yesu bar kwonn bi yann aswamká buwá big dwib agban pyànà n ya káníng gbam wà bá kan zu wàu á dìr mpìrká ni, ma abig dàb gbam dor kó swai-à wà áni bidìm pár.
2 Zìnn yann aswam dwib agban pyànà káníng í Siman Bitrus, ma wunzàwá Andarawus, ma Yakubu wùn Zabadi, ma wunzàwá Yohanna,
3 Filibus ma Bartalamawas, Toma ma Matiyu zyun-à rìi zìg bài jànn, ma Yakubu wùn Halfa, ma Tadawas,
4 ma Siman Zaloti, ma Yahuda Iskariyoti zyun-à wann tafinn sig Yesu.

Yesu Swam Yag Yann Sukàwá Big Dwib Agban Pyànà (Mar 6:7-13; Luk 9:1-6)

5 Mpìr dwib agban pyànà káníng, Yesu swam yag big n ya big gbam n rag, "Aning yag íri byar Yahudawaká, kada aning kà mà finn swann mpìrká zyun-à big í Yahudawa bàna, ma swann Samariya bàna tìnn.
6 Ama aning yag mà byar mpìrká mà jànn Israila. Big shi sig àràg í àdùnká zyun-à nang jànn sig.
7 Wà na yag hing, aning yag dang jir Shìdun, aning rag, 'Ayúnn-à Shìdun má na kùrwá áni níng, nyàan fòr.'
8 Aning dàb gbam mpìr dorká, aning dàb wìm kiká, aning dàb gbam mpìr dor àkùnnká, aning kan zu wàuká á dìr mpìrká ni. Ning dìg sig gbam-à níng átai, aning dàb gbam mpìrká átai tìnn. Kada aning kyab jir bài kó bu zyun bàna.
9 Kada aning zìg bài bàna, kó títi nímá.
10 Kada aning zìg lúr á kyonn ná ni bàna, kó jà pyànà, kó tab, kó tun bàna, jir kai bàna mpìr asa swàm, sàn sig abig ya ku bu-à ku ri zìm.
11 "Wà na yag hing mà finn swann kó kauye zyun ni, aning yàn mpìr ńsàn zyun-à ma zìm hing rag aning shi mà luwá ni, aning shi mà luwá ni hár àyúnn-à ná dù.
12 Na kà hing mà lu zyun ni, aning dang rag, Shìdun aku sa sàn ya big.
13 Wà mpìr á lu-à hi ma shà hing ning nài bib-à ning bib kà sig big níng, aku shi àdòníng. Ama wà ba shà fig ning bàna, nài bib-à níng aku kàng bi á byarná ni. Aning fim rìg lu-à hi.
14 Finn swann-à na yag bidìm pár, mpìrká màhàn ma shà fig ning, ma zìm fig jírná bàna, aning dab pìg kyàr rìg àzwìmká á barná ni ma aning fim rìg finn swann-à hi.
15 Mì ri dinya ning àjai, ásai-à Shìdun má wà kwonnwá níng, mpìrká zyun-à ngàng sig ning níng, bá wa shwìn, shwìnbá má kab bu mpìrká á Saduma ma Gamurata.

Yesu Dang Rag Bá Ya Mpìrká Buwá Shwìn Wàni (Mar 13:9-13; Luk 21:12-17)

16 "Mì ri swam yag ning àràg barà big ri swam yag àdùnká áyau bìr jwànnzwamká ni. Aning shi ma yar àràg bushùwí. Aning shi àràg àlàb zyun-à ri yàn fig jír bàna.

17 Aning sa ádàn, jir kai bàna mpìrká
káhi má pànn ning má zìg yag ning mà
byar agib jír, bá yang ning ashor mà tonn
bìr kwonn-à ni.
18 A jir shinnmí ni bá zìg yag ning mà
byar agib jírká, ma kùrká. Bá zìg yag
ning jir shinnmí jirà aning dinya big, ma
mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng,
jir Shìdun.
19 Ama á sai-à ba zìg yag ning mà byar-
à bá wà ning kwonn, kada aning gib
kyinn jir bu-à ná dang bàna. Ayúnn-à hi,
Shìdun má tìya ning bu-à ná dang.
20 Ayúnn-à níng hi, ná dang fíg nì ma
shinn ná bàna, ama Awun Taná zyun-à
shi sig á pìkyinn ná ni, má tàg ning bu-à
ná dang.
21 "Mpìr má zìg rìg yiwaiwá, má ya kà
á vù mpìrká ni, abig gban rìg. Ta má ya
kà wùnwá á vù mpìrká ni, abig gban rìg.
Yanká má ngàng rìg jir tabá ma nàbá, má
ya kà káníng á vù mpìrká ni, abig gban
rìg.
22 Mpìrká má zib ning jir shinnmí, ama
mpìr-à ma sar gbam hing hár kinn kinn,
kwá wìm zu rìg.
23 Wà mpìrká ma zìm fig ning mà finn
swann-à ning shi sig áni níng bàna, big
ma ri ya ning shwìn, aning fim rìg swann-
à hi, aning yag rìg mà swann zyun kim.
Mì ri dinya ning àjai, na kyann gban fig
finn swannká á Israila bàna, sái wà wùn
mpìr jíkwìnn ma kàng bi hing.
24 "Mpìr-à ma ri shwann bu, kwá kab
fig mpìr-à ri tàg ku bàna. Fàu má kab fig
àsàin luwá bàna tìnn.
25 Sàn hing mpìr ashwann bu aku yì bu
àràg mpìr-à ri tàg ku, sàn hing fàu aku
shi àràg àsàin luwá. Wà mpìrká ma bar
mì àsàin luná rag, mì í Shaitan, bá bar
ningká zyun-à ning ri bàg mì níng, má
kab àdòníng.

Aning Shàr Iri Shìdun
(Luk 12:2-7)

26 "Kada aning shàr zinn mpìrká bàna.
Bu-à ma shi sig bu bònn tàm má zu bi rìg
á myann, mpìrká má yì rìg.
27 Bu-à ma dinya sig ning á zufi-à ni,
aning dang kyàr zu rìg. Bu-à na bònn fig
sig, aning dang zu rìg á myànn.
28 Kada aning shàr zinn mpìrká zyun-à
má gban íri wi dìrná, má gban sar fig adìn
ná bàna. Ama aning shàr zinn Shìdun,
zyun-à má gban sar rìg dìrná ma adìn ná
mà lu pyìr-à ni.
29 Ning yì fig wà ayinnbu pyànà bá
wann tafinn sule bàna rà? Ai kó áyau
ayinnbu káníng ni Shìdun má màm jànn
fig kó ńzyun bàna.
30 Buná kó jinnká á shinn ná ni, Shìdun
wànn vinn rìghing.
31 Jir wàníng kada aning shàr zinn
bàna, jir kai bàna ning kab hing
ayinnbuká nìnànn nímá.

Aning Dinya Mpìrká Rag Ning Ri Bàg Yesu
(Luk 12:8-9)

32 "Wà mpìr ma tàg hing shinnwá áyau
bìr ma rag, ku í bumí, mì má, má sa ya
ku àdòníng tìnn mà byar Tamí mà wai.
33 Ama mpìr-à ma ngàng hing mì áyau
bìr mpìrká ni, mì má, má ngàng ku á
pyànn Tamí ni mà wai tìnn.

A Jir Shinn Yesu Ni Mpìrká Má Gàb Dìr
(Luk 12:51-53; 14:26-27)

34 "Ning ri kyab rag n bi síg jirà ń jùn
kwonn mpìrká í byar ńzyun rà? Ai ǹ bi
fíg jirà ń jùn kwonn mpìrká bàna. N bi
síg jirà ń gàfinn mpìr.
35 Wùn má ngàng tawá, wùn uwà má
ngàng nàwá. Uwà má ngàng na nùwá.
36 Azíb mpìr má shi á pyù barwá ni.
37 "Mpìr-à ma ri zìm aku bàg mì, aku
zìm mì wàni, aku zìm kab mì ma tawá
ma nàwá ma yanká buwá, má àdòníng
bàna, kwá shi sar fig wùn sukàmí bàna.
38 Mpìr-à ma ri zìm aku bàg mì, kada
aku ngàng wà kwá wa shwìn àràg barà
má wa níng, bàna. Má àdòníng bàna,
kwá kinn fig barà kwá shi wùn sukàmí
bàna.
39 Mpìr-à ma ri zìm íri yonkiwá, kwá
dìg fig bàna. Ama mpìr-à ma ya tafinn
hing yonkiwá jir shinnmí, kwá dìg wà
kinn kinn.
40 "Mpìr-à ma pànn hing ning vù pyànà,
ku pànn síg mì. Mpìr-à ma pànn hing mì
vù pyànà, ku pànn síg zyun-à swam bi sig
mì.

41 Mpìr-à ma pànn hing wùn aswam
Shìdun vù pyànà jirà wàníng í wùn
aswam Shìdun, Shìdun má ya swàb kà
mpìr-à níng hi. Mpìr-à ma pànn hing
mpìr ǹsàn vù pyànà jirà wàníng í mpìr
ǹsàn, Shìdun má ya swàb kà ku.
42 Kó ni ma ya hing wùn sukàmí zyun-à
fòr fig bu zyun bàna níng zàpìr aku wa,
jirà ku í wùn sukàmí, Shìdun má ya mpìr-
à níng hi bu-à ku ri zìm."

11

Yohanna Asàin Batisma Bib Yesu Jír (Luk 7:18-35)

1 Barà Yesu dinya kinn rìg yann sukàwá
big dwib agban pyànà jír àdòníng, ku dù
màhàn n yag rìg mà kauyeká kim kim mi
ri tàg mpìrká jir Shìdun.
2 Barà Yohanna àsàin batisma shi sig
mà tonn fi-à ni, ku fig bar buká Yesu Kristi
ri sa, sái ku swam yag yann sukàwá big
mà byar wàníng ni.
3 Big bib Yesu n rag, "A dinya yi, wù í
zyun-à Shìdun rì dang sig rag kwá swam
bi níng rà, kó ayi shi kir mpìr zyun kim
rà?"
4 A byar-à níng hi, Yesu zìm n dinya
big n rag, "Aning kàng yag, aning dinya
Yohanna bu-à ning fig sig, ma bu-à ning
myàng sig.
5 N dàb gbam rìghing àfauká, big ri
myàng rag ma zubá. N dàb gbam rìghing
mpìrká kyann sar fig kyonn bàna, big ri
kyann rag. N dàb gbam rìghing mpìr
àkùnnká, ǹ dàb gbam rìghing mpìr sung
àkúnnká, big ri fig rag jír. Mì ri dàb
wìm mpìrká wu rìghing, big ri dù nann
zu kàng ma yonkibá. Mì ri dinya mpìr
ashiká jír ǹsàn á shinn Shìdun.
6 Aning dinya Yohanna rag, mpìr-à ma
fim fig wà bir pìkyinn á byarmí ni bàna,
Shìdun má sa sàn ya ku."
7 Barà yann sukà Yohanna big yag rìg,
sái Yesu dinya mpìrká kwonn shi sig ma
ku níng jír á shinn Yohanna. Ku bib rag,
"Ning yag sig mà awúnn-à ni, ning yag
myàng sig í kai rà? Ning yag myàng síg
byann zyun-à wàu ri gbar ning rà?
8 Kó ning yag myàng sig í kai rà? Ning
yag myàng síg mpìr-à wìr sig jà sìsàn
nímá níng rà? Wíi, mpìrká ri wìr jà sìsàn
níng, í mpìrká mà lu kùr.
9 Ning yag myàng sig Yohanna zyun-à
Shìdun swam bi sig níng rà? Nn. Ayau
mpìrká zyun-à Shìdun swam bi sig níng,
í Yohanna kab nì.
10 I Yohanna zyun-à Shìdun dang sig jír
á shinnwá ni n rag, 'Má swam bi jag mpìr-
à aswammí á pyànnwú ni. Kwá sa samyib
ya wù gbìb-à wá bàg áni.'
11 Mì ri dinya ning àjai, áyau mpìrká
á dunyaru bidìm pár, Yohanna àsàin
batisma kab síg big ni. Ama kó mpìr títi
nímá ma kà hing mà byar-à Shìdun má
na kùrwá níng, ku kab hing Yohanna.
12 Sai-à Yohanna dang jag sig jir Shìdun,
hár bi tàma-à níng, mpìrká nìnànn nímá
shi, mi ri zìm abig kà mà byar-à Shìdun ri
na kùrwá níng.
13 Mpìrká rì dang kyann sig jir Shìdun
níng, big dang sig rag, 'Ayúnn zyun Wùn
Shìdun má bi kwá na kùr.' Doka Musa
dang àdòníng tìnn. Big dang àdòníng,
hár Yohanna bi dang jír á shinnwá ni
tìnn.
14 Big rì ba sìnn sig rag, 'Mpìr zyun àràg
Iliya má bi, má sa samyib gbìb-à Kristi
má bàg áni.' Mpìr-à níng bi rìghing, ku í
Yohanna. Aning bir pìkyinn ná á byarwá
ni.
15 Mpìr-à ma shi sig ma sung-à kwá fig
jír, aku fig.
16 "Mpìrká tàma-à níng í mpìr sung
gbam big. Big shi sig àràg yann sung
gbam big. Má sa ya ning misali. Big shi
sig àràg í yann títi big shi sig á fir jau-à
ni. Big dinya bar dìrbá n dang rag,
17 'Yi gbà ǹggan ǹsàn, ama ning gbìb
fig jau bàna. Yi dài jonn ashi, ama ning
kig fig nàikitáu bàna.'
18 Yohanna ji n wa fig bàna. Mpìrká
dang rag, 'Ku í mpìr wàu.'
19 Mì í Wùn Mpìr Jíkwìnn, mì ri ji, mì
ri wa. Mpìrká dang rag mì í mpìr finn,
mì í mpìr apyann shin, mì í jàu mpìr bu
pyìrká, mì í jàu mpìr azìg bài jànnká. A
byar swàm-à mpìr ma ri sa, í byar-à bá yì
kó ku í mpìr yar."

Swannká Ngàng Wà Bá Zìg Jir Shìdun (Luk 10:13-15)

20 A swannká zyun-à Yesu dang jir Shìdun, n sa swàm bu mamakiká kim kim, ama big ngàng jir Shìdun, big fim fig bu pyìrbá bàna níng, í bu-à sa Yesu yan ta big
21 n rag, “Mpìrká á Korasinu, ná wa shwìn. Mpìrká á Batsaida, ná wa shwìn. Swàm-à big sa sig á jànn ná ni níng, big nìm ma sa sig á Taya ma Sidon, mpìrká màhàn nìm má fim bu pyìrbá, n nìm má shi kà á sún, n nìm má wìr àswàr jà.
22 N dinya ning àjai, shwìn ná má kab bu Taya ma Sidon àyúnn-à Shìdun má wà kwonnwá.
23 Ning mpìrká á Kafarnahum, ning í mpìr agbar dù shinn. Shìdun má ta kà rìg ning mà pyìr-à ni. Bu mamakiká big sa sig á byarná ni níng, big nìm ma sa sig mà Saduma, wàníng big nìm fim rìghing bu pyìrbá, Saduma nìm má shi hár tàma-à níng.
24 Mì ri dinya ning àjai, àyúnn-à Shìdun má wà kwonnwá, kwá myàng ashi mpìrká á Saduma. Ama buná kwá myàng fig bàna.”

Aning Bi á Byarmí Ni Ajirà Aning Shi Ngàng
(Luk 10:21-22)

25 Asai-à bó ni, Yesu dang rag, “I soko buwú Tamí. Wù í àsàin-à pànn sig waisháu ma byar-à á jìnn ni. I soko buwú, jir kai bàna à tàm jànn rìghing yìr bu káníng á byar mpìr yarká ni, ma mpìrká yì sig bu. Ama à tìya rìghing mpìrká shi àràg í yann wùnsháí big níng.
26 Tamí, à sa sig àràg barà pìkyinnwú ri zìm.
27 “Tamí ya hing mì ayì á shinn bu bidìm pár. Walai mpìr-à yì sig mì, sái Tamí. Walai mpìr-à yì Tamí, sái mì, ma mpìrká ká ma dinya sig big barà ku shi sig áni.
28 “Aning bi á byarmí ni, ning mpìrká ri wa shwìn níng ma mpìrká zyun-à swann sig swánn lìlìb nímá níng, má sa tag wann pìkyinn ná.
29 Aning kwonn shinn ná á byarmí ni. Aning shwann bar shumí. Mì í mpìr ǹsàn, mì ri yàn fig ngain bàna. Má ya ning byar shu byar-à ná shi ngàng.
30 Wà ná kwonn shinn ná ma mì, bàna ma shwìn. Swánn-à má ya ning aning swann níng, lib fig bàna.”

12

Big Bib Yesu Jír á Shinn Swàm Ayúnn Asabar
(Mar 2:23-28; Luk 6:1-5)

1 Ayúnn su zyun í àyúnn Asabar, Yesu ri wam zu yag mà da-à ni. Yann sukàwá big fig amor n gbar kab jímyànn, mi ri zwam.
2 Barà Farisawaká myàng àdòníng, big dinya Yesu rag, “A myàng bu-à yann sukàwú big ri sa. A dokayí ni sàn fig wà abig sa àdòníng àyúnn Asabar bàna.”
3 A byar-à níng hi Yesu bib big n rag, “Asái ning jangga fig bu-à Dawuda rì sa sig bàna rà? Ku fig amor ma mpìrká ku ma káníng ri yag kyìnn í zyun.
4 Barà ku kà yag mà lu Shìdun ni, ku zìg brodi-à big wib sig Shìdun ma kàhi níng, n ji, n ya mpìrká buwá a káníng ji tìnn, wà zyun-à sàn fig wà abig ji bàna, sái àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng má jì ni. Ama big ji rìghing.
5 Ning jangga fig bu-à Musa ba sig bàna rà? Ku ba sig rag, ‘Agbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ri sa swàm àyúnn Asabar. Ama shi fig bu pyìr bàna á pyànn Shìdun.’
6 N dinya ning àjai, mpìr zyun shi sig áyág zyun-à kab lu Shìdun.
7 Jir Shìdun dang rag, ‘N zìm kab sig aning myàng ashi jàuná, ǹ zìm kab fig bu twìb swànn bàna.’ Wà ning nìm ma yì hing yìr wàníng, ning nìm má swau fig mpìr ǹsàn bàna.
8 Mì Wùn Mpìr Jíkwìnn, ǹ shi sig ma gbam barà má dang bu-à mpìr má sa àyúnn Asabar.”

Yesu Dàb Gbam Mpìr-à Vùwá Wu Tag Sig
(Mar 3:1-6; Luk 6:6-11)

9 Yesu dù mà byar-à níng hi, n yag mà tonn bìr kwonn-à ni.
10 I byar-à hi, mpìr zyun shi sig áni, vùwá wu tag rìghing. Mpìrká káhi shi sig màhàn, big ri zìm abig dìg pyù-à bá dang bai Yesu. I byar-à big bib ku rag, “Dokayí

dang sig rag, ayi dàb gbam mpìr àyúnn
Asabar rà?”
11 I byar-à hi, Yesu bib big n rag, “Wà
mpìr zyun áyauná ni ma shi sig ma àdùn,
wà ma kù kà hing á shar àyúnn Asabar,
kwá zìg zu fig àyúnn-à níng hi bàna rà?
12 Mpìr kab hing àdùn. I bu-à sa
dokayí zìm hing ayi sa shang mpìr àyúnn
Asabar.”
13 I byar-à hi, ku dinya mpìr-à vù-à wu
tag sig níng n rag, a wàníng gbar lafinn
vùwá.
Wàníng gbar lafinn vù-à hi, n myàng
vùwá gbam rìghing àràg vù zyun-à níng.
14 I byar-à hi Farisawaká dù n yag
kwonn nu, àjirà abig gban rìg Yesu.

Yesu í Mpìr-à Shìdun Shig Zu Sig

15 Barà Yesu yì rag mpìr káníng ri zìm
abig gban ku, sái ku dù mà byar-à níng
hi, mi í yag rìgwá. Mpìrká nìnànn nímá
bàg yag ku, ku dàb gbam vinn rìg mpìrká
zyun-à dìrbá ri wa.
16 Ku twìb big byur n rag, kada abig
dinya mpìrká bàna.
17 Ku sa sig àdòníng àjirà bu-à Ishaya
mpìr-à rìi dang kyann jir Shìdun dang sig
níng, aku shi àdòníng hi. Ishaya rag,
18 “Wàníng í fàumí zyun-à ǹ shig zu sig,
zyun-à mì ri zìm, ǹ bir hing pìkyinnmí á
byarwá ni.
Má sìnn kà Awunmí á dìrwá ni.
Kwá dinya mpìrká jír á shinn barà má wà
kwonnmí á byar mpìrká bidìm pár.
19 Kwá gbìb fig shùr bàna, kwá yan fig yán
bàna.
Walai mpìr-à má fig nài yánwá á gbìb-à
ni.
20 Kwá sa shang mpìrká zyun-à bàna ma
gbam,
ma mpìrká yì fig bu zyun bàna níng.
Kwá sa mpìrká abig sa kó kai á gbìb
gwangga.
21 Mpìrká á jànn-à ni má sìnn pìkyinnbá
á dìrwá ni.”

Yesu Ma Kùr Wàuká (Mar 3:20-30; Luk 11:14-23)

22 Mpìrká káhi zìg bi mpìr àfau á byar
Yesu. Ku dang yì sar fig jír bàna, jir kai
bàna wàu dab sig ku. Yesu dàb gbam
mpìr-à níng hi, àjirà aku myàng ma aku
dang sar jír.
23 I byar-à hi, bìr mpìrká shi sig màhàn
níng, sa mamaki n rag, “Kó wàníng í wùn
Dawuda rà?”
24 Barà Farisawaká fig àdòníng, big
dang rag, bu-à sa mpìr-à níng ri kan zu
wàuká níng, í Baalzabul kùr wàuká ya síg
ku gbam nì aku sa àdòníng.
25 Yesu yì rìghing bu-à big ri kyab á
pìkyinnbá ni. I bu-à sa ku dinya big n
rag, “Jànn-à ma gàfinn hing shinnwá byar
pyànà ma ngain hing dìrbá, bá shi nonn
fig bàna. Finn swann-à ma gàfinn hing
kyau pyànà, má nonn fig bàna. Finn lu-à
ma gàfinn hing kyau pyànà, má nonn fig
bàna tìnn.
26 Wà Shaitan ma kan zu kàng yann
sukàwá, ku gàfinn rìghing shinnwá kyau
pyànà, kwá sa sar fig bu bàna, gbamwá
má shi nonn fig rag bàna.
27 Ning dang rag, mì ri kan zu wàuká
ma gbam Baalzabul, mpìrká buná big ri
kan zu wàuká ma gbam ni rà? A jir shinn
wàníng ni, bá wà ning kwonn.
28 Shi fig àràg barà ning ri dang níng
bàna. Mì ri kan zu wàuká ma gbam Awun
Shìdun. Wàníng ri tàg rag kùr Shìdun bi
rìghing á byarná ni.
29 “Walai mpìr-à má kà mà lu mpìr
zyun-à shi sig ma gbam, má jwi wàníng
ajwú, sai wà kwa sìr gbam hing wàníng,
í wà kwá kà yag, má jwi bu.
30 “Mpìr-à ma bàg fig mì bàna, ku í
mpìr azíbmí. Mpìr-à ma zà kwonn shang
fig mì zaká bumí bàna, ku í àsàin-à ri sa
yam kìfinn.
31 Mì ri dinya ning, kó íri bu pyìr wà
áni bidìm pár, ma bu-à bibaiká mpìr ri
dang, Shìdun má yafa ya ku. Ama mpìr-
à ma dang hing jír bibai á shinn Awun
Shìdun, Shìdun má yafa ya fig mpìr-à
níng hi bàna.
32 Mpìr-à ma dang hing jír á shinn Wùn
Mpìr Jíkwìnn, bá yafa ya ku. Ama mpìr-à
ma dang jír á shinn Awun Shìdun, bá yafa
ya fig ku á dunyaru bàna, kó mà wai.

Mpìr-à Nsàn Má Sa Bu-à Nsàn (Luk 6:43-45)

33 “Bín-à ma sàn hing, awanwá má sàn
tìnn. Bín-à ma bai, awanwá má bai tìnn.
Bá myàng yì bín sìsàn á jir awanwá ni.

34 Ning mpìr káníng, ning í bushùwí.
Wà barà ning í mpìr bibai níng, ná dang
jir sìsàn á shinn rà? Ai bu-à ma shi sig á
pìkyinn mpìr, í bu-à kwá dang.
35 Mpìr ǹsàn má dang jír-à ǹsàn, jir
kai bàna ku í mpìr pìkyinn ǹsàn. Mpìr-à
bibai má dang jír àbai, jir kai bàna ku í
mpìr pìkyinn àbai.
36 "Mì ri dinya ning, íri jírká mpìrká
ri dang kìfinn átai átai níng, àyúnn-à
Shìdun má wà kwonnwá áni níng, kwá
yan ta mpìrká níng hi.
37 Jírká à dang sig, í jírká bá wà kwon-
nwú áni. Wa dang sig jír ǹsàn, Shìdun
má yan ta fig wù bàna. Wa dang sig jír
bibai, Shìdun má yan ta wù."

Yesu Dang Rag Kwá Sa Aràg Barà Yunana Sa Sig
(Mar 8:11-12; Luk 11:29-32)

38 Malamká ma Farisawaká káhi, dang
rag, "Malam, yi ri zìm á sa ya yi bu
mamaki."
39 Yesu dinya big n rag, "Ning asa bu
pyìrká, ma asa àyáiká, ning ri zìm ń sa ya
ning bu mamaki. Má sa ya fig ning bàna,
sái bu Yunana.
40 Barà Yunana shi sig mà finn jái mà
níng-à ni su sara níng, í barà mì má, mì
Wùn Mpìr Jíkwìnn, má shi mà amir-à ni
su sara.
41 Mpìrká rì á Nineve má dang tir ning
àyúnn-à Shìdun má wà kwonnwá, jir kai
bàna wà Yunana dinya big jir Shìdun
níng, big dà fim rìghing bu pyìrbá. Mpìr-
à kab Yunana shi sig níng, ama ning dà
fim fig bu pyìrná bàna.
42 Uwà zyun-à í kùr ùwài mà agunn
àyúnn sàn kyùr, ku bi sig mà byar zyun
ni pyunn ninonn nímá àjirà aku myàng
írì yar-à Sulemanu shi sig ma kàhi. Ama
tàma-à níng zyun-à kab sig Sulemanu
shi sig áyág, ama ning ri zìm fig aning
fig jírwá bàna. Jír wàníng, uwà-à níng
má dang tir ning àyúnn-à Shìdun má wà
kwonnwá.

Barà Wàu-à Kàng Bi
(Luk 11:24-26)

43 "Wà wàu ma zu hing á dìr mpìr, kwá
yag mà byar àwun àjirà aku dìg byar-à
kwá shi ngàng awunwá, ama wà kwa dìg
fig bàna,
44 kwá dang rag kwá kàng yag rìg mà
byar-à ku nìm zu bi sig níng. Wà kwa
kàng yag ma myàng lu-à hi ma shi sig
átai, ba zà kyàr rìghing,
45 kwá yag dinn kwonn bi wàu
sùmpyànn ká bai kab ku. Bá kà yag ma
shi màhàn. Mpìr-à níng má wa kab shwìn
tàma-à níng ma wàrì. Wàníng í barà má
sa áni ma mpìr bibaiká tàma-à níng."

Na Yesu Ma Wunzàwá Big
(Mar 3:31-35; Luk 8:19-21)

46 A sai-à Yesu ri dang jír ma mpìrká,
nàwá ma wunzàwá big bi sig á byarwá
ni. Big sar sig mà myann, big ri zìm abig
dang jír ma ku.
47 A byar-à níng hi mpìr zyun màhàn
dinya ku n rag, "Nàwú ma wunzàwú big
bi sig, big sar sig mà myann. Big ri zìm
abig dang jír ma wù."
48 Yesu zìm n rag, "Má tìya ning mpìr
zyun-à í nàmí ma wunzàmí big."
49 I byar-à hi, ku tàg yag vùwá mà byar
yann sukàwá big n rag, "Káníng í nàmí
ma wunzàmí big.
50 Mpìr-à ma sa hing bu-à Tamí mà
wai ri zìm, í wunzàmí ma ajunwàmí, ma
nàmí."

13

Tinn Jír á Shinn Mpìr-à Yag Minn Sig Za Mà Da
(Mar 4:1-9; Luk 8:4-8)

1 Ayúnn-à níng hi, Yesu dù mà lu-à ni,
n yag shi mà nu zàpìr-à ni.
2 Bìr mpìrká nìnànn nímá kwonn bi á
byarwá ni. Ku kà á kòr-à ni n shi wann,
bìr mpìr káníng sar sig á nu gàin-à ni.
3 A byar-à níng hi, ku dinya mpìr
káníng jírká nìnànn nímá ma misali n
rag,
"Aning myàng, mpìr zyun yag sig mà
dawá ni n yag minn za.
4 Barà ku minn za-à àdòníng, káhi ta
kù wann sig á gbìb-à ni, ayinnbuká bi, mì
wun ji rìg-à.
5 Swaiká káhi ta kù wann sig á jànn
abàn-à ni. Jànnká yan sig á shinn abàn-à
hi ni títi nímá. A byar-à níng hi, nonn fig

bàna za-à í nga nann zu rìg-à kíni, jir kai
bàna jànn-à hi zwàun fig bàna.
6 Barà àyúnn fàn wann áni, jìká í wim
wu rìg-à, jir kai bàna adinnká kà zwàun
fig bàna.
7 Swaiká káhi ta kù kà sig áyau sí, síká
hi wài nann zu, n bim nann zu rìg á shinn
zaká ni.
8 Swaiká káhi ta kù wann sig á byar
jànn ǹsàn, nga nann zu ǹsàn nímá, n yìm
adau wàni. Adau za-à hi shi sig ǹkwònn
ǹkwònn nímá, káhi kab dìb-swana, káhi
kab dìb-sara, káhi kab dìzyun agban
dwib.
9 "Mpìr zyun-à ma shi sig ma sung-à
kwá fig jír, aku fig."

Yesu Dinya Big Bu-à Sa Ku Ri Dang Tinn Jír
(Mar 4:10-12; Luk 8:9-10)

10 Yann sukàká bi á byar Yesu ni, n bib
ku rag, "Bu-à sa wù ma ri zìm á dinya
mpìr jír, wù ri dang ma tinn jír, í jir kai
rà?"
11 Yesu dinya big n rag, "Buná big ya
hing ning gbam-à ná yì barà kùr Shìdun
shi sig áni. Ama bubá big ya fig big gbam-
à hi bàna.
12 Mpìr-à ma shi sig ma bu, bá ya swàb
kà ya ku àjirà aku dìg nànn. Mpìr-à ma
bàna ma bu, kó wà títi-à ku shi sig ma
kàhi níng, bá zìg rìg á vùwá ni.
13 Bu-à sa mì ri dinya big tinn jír níng, í
jirà big ri myàng, ama big myàng yì fig
bàna. Big ri fig, ama big fig byann fig
bàna.
14 Bu-à Ishaya ba sig níng, sa hing dáb
àràg barà ku ba sig. Ku ba sig jír-à Shìdun
dang sig n rag,
'Bá fig, má fig jakàng, ama bá fig byann
fig bàna.
Bá myàng, má myàng jakàng, ama bá
myàng kyàr fig bàna,
15 jir kai bàna pìkyinnbá wu rìghing,
big ri fig fig rag jír bàna.
Big bir dim rìghing zubá,
nìm má àdòníng bàna, big nìm má
myàng.
Sungbá nìm má fig jír,
big nìm má fig byann,
n nìm má vim bìr kàng bi rìg á byarmí
ni.
N nìm má dàb gbam rìg big.'
16 "Ama buná ning fig hing àjwár, jir kai
bàna ning ri myàng kyàr, sungná ri fig jír
tìnn.
17 Mì ri dinya ning àjai, yann aswam
Shìdun big ma mpìrká rì sa bu ǹsàn á
pyànn Shìdun ni níng, big rì zìm abig
myàng bu-à ning myàng sig níng, ama
big myàng fig bàna. Big ri zìm abig fig bu-
à ning fig sig níng, ama big fig fig bàna.

Yesu Dinya Byann Big Yìr Tinn Jír-à á Shinn Aminn Za
(Mar 4:13-20; Luk 8:11-15)

18 "Aning fig, má dinya ning yìr tinn jír
á shinn aminn za-à níng.
19 Swaiká zyun-à ta kù wann sig á gbìb-
à ni níng, shi sig àràg mpìrká fig sig
jir Shìdun, ama big fig byann fig bàna.
Shaitan bi tonn gban big, n gbar vim bìr
rìg bu-à big tàg sig á pìkyinnbá ni.
20 Swai buká ta kù wann sig á jànn-à
yan sig á shinn abàn-à ni níng, shi sig
àràg mpìrká fig sig jir Shìdun ma pìkyinn
àjwár,
21 ama big bir zwàun fig pìkyinnbá áni
bàna. Ba shi nonn títi nímá. Shwìn ma bi
dìg hing big dò jirà big zìg sig jir Shìdun
níng, í nann-à hi big í dà fim rìg-à.
22 Swai buká zyun-à ta kù wann sig á
sí-à ni níng, shi sig àràg í mpìrká fig sig
jir Shìdun, ama big ri kyab jír wàni. Big
ri zìm abig fig àjwár. Big ri zìm abig shi
mpìr bài. Bu káníng bidìm pár í bu-à ri
kan dim big wà bá bàg jir Shìdun.
23 Ká zyun-à ta kù wann sig á jànn-à
ǹsàn níng, shi sig àràg í mpìrká fig sig
jir Shìdun, n fig byann hing wàni. Big shi
sig àràg í yìr bu-à má wan awan ǹsàn.
Káhi kab dìb-swana, káhi kab dìb-sara,
káhi kab dìzyun agban dwib."

Tinn Jír á Shinn Byann

24 Yesu dinya big tinn jír zyun n rag,
"Byar-à Shìdun ri na kùrwá shi sig àràg í
mpìr-à minn sig swai buju ǹsàn nímá mà
dawá ni.
25 Ama á sai-à mpìrká na jànn gban
rìghing níng, mpìr azíbwá bi n minn kà
yìr byann mà yau bujuká ni, mi í yag rìg-
à.

26 Barà buju-à wài dù nann zu n nìm,
má sa rag yìr níng, í wà byann-à í wài dù
nann zu-à.
27 A byar-à níng hi, fàuká bu mpìr-à
níng bi n bib ku rag, 'Malam, swai bu-à
à minn sig mà dawú ni í swai bu ǹsàn.
Byann káníng bi sig áni rà?'
28 A byar-à níng hi, ku dinya káníng n
rag, 'I mpìr azíbmí big minn síg nì bu-à
níng.' Fàu káníng bib ku n rag, 'Kó ayi
yag gbìb zu ya wù rà?'
29 Ku dinya big n rag, 'A a, kada aning
yag gbìb zu bàna, jir kai bàna kada aning
gbìb zu kwonn ma buju-à í zyun.
30 Aning fim buju-à ma byann-à abig
wài dù nann zu í zyun har sai-à má binn
buju-à. I wà má dinya mpìrká má binn
níng, abig bi gbìb zu rìg byannká, ma
abig sìr kwonn í byar ńzyun, abig ta kà
rìg mà pyìr-à ni. Bujuká abig sìnn kwonn
í byar ńzyun ma abig ngàb kà rìg mà
vonn-à ni.' "

Mpìrká Ri Bàg Shìdun Ri Swàb Kà Aràg Barà Yìr Masita Ri Wài Níng (Mar 4:30-32; Luk 13:18-19)

31 Yesu dinya mpìrká tinn jír rag, "Byar-
à Shìdun ri na kùrwá shi sig àràg mpìr-à
ma minn sig swai masita mà dawá ni.
32 Swai-à hi shi sig títi nímá, ama wà
ba minn hing, má wài nann zu hing ri
wài kab kó jì bu-à wà áni bidìm pár.
Ayinnbuká ri sa lubá mà ayabwá ni."

Mpìr Shìdun Ri Swàb Kà Aràg Barà Yisti Ri Lib Swàb Kà (Luk 13:20-21)

33 Yesu dinya jakàng big tinn jír zyun
n rag, "Byar-à Shìdun ri na kùrwá shi sig
àràg í yisti bu-à ri lílib. Uwà zyun ma
zìg hing yisti, ma ta kà hing á mìg tasa
sara, mìg-à ma ji bànn kwonn hing, má
lib swàb kà."

Yesu Ri Dang Jírwá Ma Tinn Jír (Mar 4:33-34)

34 Yesu ri dinya kyann bìr mpìr káníng
jírwá ma tinn jír, ku ri dinya fig mpìr jír
átai bàna, sái ma tinn jír.
35 Ku ri sa bu káníng àràg barà mpìr-à
rìi dang kyann jir Shìdun dang sig rag,
"Má dinya mpìrká tinn jír.
Má dang vinn rìg bu-à big rì bònn tàm sig
tun sai-à big màm jag sig dunyaru."

Yesu Dang Kyàr Vinn Rìg Tinn Jír á Shinn Byann

36 Barà Yesu dù dà fim bìr mpìr káníng,
ku kà yag mà lu-à ni, á byar-à hi yann
sukàwá big bàg yag ku n bib ku rag, "A
dinya yi yìr tinn jír-à á shinn byann-à mà
da-à ni."
37 Ku dinya big n rag, "Mpìr-à minn
sig swai buju-à ǹsàn níng í Wùn Mpìr
Jíkwìnn.
38 Da-à hi í dunyaru, swai buju-à ǹsàn
níng í mpìrká á kùr Shìdun ni. Byann
káníng í mpìrká zyun-à big í bu Shaitan.
39 Mpìr azíb-à mìnn sig byann káníng,
í Shaitan. Ayúnn-à bá binn áni níng, í
àyúnn-à dunyaru má vinn áni. Abinnká í
yann aswam Shìdun mà wai.
40 Aràg barà big ri wun kwonn byannká
mi ri du swànn mà pyìr-à ni níng, í barà
má sa áni àyúnn-à wà kinn shinn.
41 Wùn Mpìr Jíkwìnn má swam bi yann
aswamwá mà wai abig wun kwonn rìg
mpìrká zyun-à ri sa mpìrká abig sa bu-
à bibai, ma mpìrká ri sa bu pyìr. Abig
zìg zu rìg káníng mà byar-à Shìdun ri na
kùrwá,
42 abig ta kà káníng á lu pyìr-à ni,
á byar-à bá kig nàikitáu wàni, hár má
zwàm kà vù á nginnbá ni.
43 Mpìr Shìdun big má fig àjwár.
Mùnnpyànnbá má zwàm átai kpàin
kpàin mà byar-à Tabá ri na kùrwá. Ká
zyun-à shi sig ma sung, abig fig jír-à níng.

Tinn Jír á Shinn Mpìr-à Shi Sig Ma Bu

44 "Byar-à Shìdun ri na kùrwá shi sig
àràg í zinariya ùwài big jì dim sig mà da-à
ni. Wà mpìr zyun ma dìg hing, kwá tàm
jànn rìg, má yag ma àjwár á pìkyinnwá
ni, aku yag wann tafinn gban rìg buká ku
shi sig ma kàhi bidìm pár, ma aku wann
da-à níng, jir kai bàna ku ri zìm zinariya-
à níng.

Tinn Jír á Shinn Abàn Nsònn

45 "Byar-à Shìdun ri na kùrwá shi sig
àràg í mpìr-à yag mi ri yàn kyann abàn
nsònn.

46 Barà ku dìg wà ǹsàn-à níng, í byar-à
ku yag n wann tafinn rìg buká ku shi sig
ma kàhi, mi í wann rìg-à abàn-à níng ma
kàhi. Ku zìm kab sig abàn nsònn-à níng
ma kó kai bidìm pár.

Tinn Jír á Shinn Apì

47 "Byar-à Shìdun ri na kùrwá shi sig
àràg mpìr agban jáiká zyun-à wìr sig
àpìbá mà níng-à ni, n gban sig jáibá kim
kim.
48 Barà jáiká kà mònn sig mà àpì-à ni
àdòníng, big í gbar zu bi rìg-à á myann,
n shi wann rìg á jìnn ni, n shig zu rìg
jáiká wà ǹsàn ǹsàn níng, n sìnn kà rìg á
gágsàg-à ni. Ká zyun-à sàn fig bàna níng,
big í tafinn rìg-à.
49 Wàníng í barà má shi áni àyúnn-à
wà kinn shinn. Ayúnn-à níng hi, yann
aswam Shìdun mà wai má bi, bá shig zu
rìg mpìr bibaiká áyau ǹsànká ni.
50 A byar-à níng hi, bá ta kà rìg big mà
pyìr-à ni mà byar-à bá kig mínn hár má
zwàm kà vù á nginnbá ni."

Bu Tàg Akor Ma Bu Tàg Apyú

51 Yesu bib big abib n rag, "Ning fig
byann hing jír-à níng rà?"
Big zìm n rag, "Nn."
52 Ku dinya big n rag, "Malamká bidìm
pár zyun-à kàng sig yann aswam á shinn
barà Shìdun má na kùrwá níng, shi sig
àràg àsàin lu, áyau buká ku shi sig ma
kàhi níng, ku ri zìg zu bi bu àpyúká ma
àkorká."

Mpìrká Mà Jànnwá Ni Mà Nazarat Ngàng Ku
(Mar 6:1-6; Luk 4:16-30)

53 Barà Yesu dang vinn rìg tinn jírwá
àdòníng, ku dù mi í yag rìg-à.
54 Barà ku kàng yag sig mà jànnwá ni
àdòníng, sái ku kà mi ri tàg mpìrká jir
Shìdun mà tonn bìr kwonn-à ni. A byar-à
níng hi, mpìrká sa mamaki n rag, "Mpìr-à
níng dìg sig yar-à níng ma gbam-à níng
áni rà?
55 Wàníng í wùn kapinnta bàna rà?
Nàwá í Maryamu bàna rà? Wunzàwá
big í Yakubu, ma Yusufu, ma Siman, ma
Yahuda bàna rà?
56 Wàníng í zyun-à ajunwàwá big shi
sig ma yi níng bàna rà? Ku dìg sig yar
káníng áni rà?"
57 I byar-à big ngàng ku.
Sái ku dinya káníng n rag, "Mpìr-à ma
ri dang kyann jir Shìdun, big ri wib ku kó
áni bidìm pár, ama mpìrká á jànnwá ni,
ma mpìrká á luwá ni, big ri ngàng ku, mi
ri wib fig ku bàna."
58 Ku sa fig swàm bu mamakiká nìnànn
nímá màhàn bàna, jir kai bàna big bir fig
pìkyinnbá á byarwá ni bàna.

14

Barà Big Gban Yohanna Asàin-à Wau Mpìrká Dìr Batisma
(Mar 6:14-29; Luk 9:7-9)

1 A sai-à níng hi, Hirudus kùr-à á Galili
fig tai á shinn Yesu.
2 Ku dinya yann sukàwá big n rag,
"Wàníng í Yohanna àsàin-à rìi wau dìr
batisma, ku dù nann zu rìghing mà amir
ki-à ni, í bu-à sa ku dìg sig gbam-à, mi ri
sa bu mamaki-à níng."
3 Sai-à bu-à níng sa fig ma bàna níng,
Hirudus dang rìghing rag abig pànn rìg
Yohanna, ma abig sìr ku, abig kìg kà ku
mà tonn fi-à ni. Hirudus sa sig àdòníng á
jir shinn Hirudiyas wà shunwòwá Filibus.
4 Bu-à sa níng, Yohanna rì dinya kyann
sig Hirudus rag, barà wàníng zìg sig uwà-
à níng, sàn fig bàna.
5 Hirudus ri zìm aku gban rìg Yohanna,
ama ku ri shàr zinn bìr mpìrká, jir kai
bàna mpìrká ri myàng wàníng rag í mpìr-
à ri dang kyann jir Shìdun.
6 A sai-à Hirudus sa buki àyúnn-à big
mà sig ku áni níng, wùn uwà Hirudiyas
gbìb jau á pyànn bìr mpìrká ni, hár
Hirudus fig àjwár wàni.
7 A byar-à níng hi Hirudus myàng
àdòníng, n tun ki n dinya wùn uwà-à
níng n rag, "Bu-à wù ma ri zìm í bu-à má
ya wù."
8 Wùn uwà níng hi, nàwá dinya ku
n rag, "A vig Hirudus aku ya wù shinn
Yohanna, àsàin-à ri wau dìr batisma
níng, á tasa."
9 Barà kùr-à hi fig àdòníng, dìrwá í wu
tag rìgwá. Ama jirà ku nìm gib rìghing

nu á pyànn bìr mpìrká ni, sái ku dinya
mpìrká buwá n rag, abig ya wùn uwà-à
níng bu-à wàníng ri zìm.
10 Ku dinya mpìrká abig yag gib shinn
Yohanna mà tonn fi-à ni.
11 A byar-à hi big yag zìg bi shinn
Yohanna á tasa-à ni, n ya wùn uwà-à
níng, ku zìg yag mà byar nàwá ni n ya
wàníng.
12 Yann sukà Yohanna big bi, n zìg rìg
ki Yohanna, mì jì rìg-à mà shar-à ni. A
byar-à hi, big yag n dinya Yesu.

Yesu Ya Mpìr Dubu Swana Buju (Mar 6:30-44; Luk 9:10-17; Yoh 6:1-14)

13 Barà Yesu fig tai Yohanna àdòníng,
ku dù á byar-à níng hi, n kà á kòr-à ni,
mì yag rìgwá mà byar awù zyun. Barà
mpìrká fig àdòníng, big dù mà kauyebá
ni kim kim, n bàg yag ku mà bar.
14 Barà Yesu tìg wann mà kòr-à ni, ku
myàng bìr mpìrká, sái ashi káníng pànn
rìg ku, ku í dàb gbam rìg-à mpìr dorká.
15 Barà kamzau fòr àdòníng, sái yann
sukàká buwá bi á byarwá ni n rag, "Byar-
à níng í awúnn, kamzau sa rìghing. A
dwim mpìr káníng abig yag mà kauyeká
ni àjirà abig wann ya shinnbá buju."
16 A byar-à níng hi, Yesu dinya big n rag,
"Kada aning fim mpìrká abig yag bàna.
Ning ma shinn ná aning ya big buju abig
ji."
17 Big dinya Yesu n rag, "Bu-à yi shi
sig ma kàhi í brodi àkunn swana ma jái
àkunn pyànà."
18 A byar-à hi, Yesu dinya big n rag, abig
zìg bi á byarwá ni.
19 Ku dinya bìr mpìr káníng abig shi
wann á shinn byann-à ni. Ku zìg brodi
àkunn swana ma jái àkunn pyànà, n
myàng yag zuwá mà wai, n sa Shìdun í
soko. Ku ngir gàfinn brodi awín awín n
ya yann sukàká buwá big abig gàfinn ya
bìr mpìr káníng.
20 Bìr mpìr káníng ji hár n ji mònn rìg
finnbá. Yann sukàwá big wun kwonn
brodi-à ma jái-à dà sig níng, mònn
gágsàg dwib agban pyànà.
21 Bìr wunùká ká zyun-à ji sig buju-à
níng, big fòr hing dubu swana. Wàníng
íri wunùká, big wànn kà fig uwàká ma
yanká áni bàna.

Yesu Kyann Kyonn á Shinn Zàpìr-à Ni (Mar 6:45-52; Yoh 6:15-21)

22 A byar-à níng hi Yesu dinya yann
sukàká buwá big abig kà á kòr-à ni,
abig yag jag ku mà jann, sai wà kwa
dwim gàfinn hing dìr ma bìr mpìr káníng
ḿpyim, í wà kwá yág ni.
23 Barà ku dwim gàfinn dìr ma mpìrká
àdòníng, ku nann yag mà mwír-à ni, n
vig Shìdun. Ku shi sig màhàn awínwá ni
hár àkamzau.
24 A sai-à níng hi, kòr-à shi sig mà yau
níng-à ni, afag zàpìr ri dab wìr kà áni, jir
kai bàna wàu ri gbar bi mà pyànnbá ni.
25 I pinnpàin Yesu bi á byar yann
sukàwá big ni, ku ri kyann á shinn zàpìr-à
ni.
26 Barà yann sukàwá big myàng ku ri
kyann á shinn zàpìr-à ni àdòníng, big
shàr rìg zinn n yan yán n rag, "Wàníng
í wàu." Dìrbá ri zwab kàg kàg kàg.
27 A byar-à níng hi, Yesu dinya big jír n
rag, "Aning tib wann pìkyinn ná, í mì ǹ
bi síg nì, kada aning shàr zinn bàna."
28 Sái Bitrus zìm n rag, "Shinn Lumí, wà
má í wù àjai, á sa ń kyann yag á byarwú
ni á shinn zàpìr-à ni."
29 A byar-à hi, Yesu bar bi Bitrus n rag,
"A bi!" Sái Bitrus tìg wann bi á kòr-à ni,
n kyann yag mà byar Yesu á shinn zàpìr-à
ni.
30 Barà ku myàng wàu ri gbar àdòníng,
ku í shàr rìgwá zinn, ku myàng ku ri sib
kà wann mà mìr zàpìr-à ni. A byar-à hi,
ku yan nài yán n rag, "Shinn Lumí, á zìg
zu mì."
31 Kinn fig su bàna, Yesu du yag vùwá
n pànn zu bi ku n bib ku n rag, "A bir fig
pìkyinnwú á byarmí ni bàna rà? Bu-à sa
wù ri shàr zinn í jir kai rà?"
32 A byar-à níng hi, big pyànà bidìm pár,
big kà rìg mà kòr-à ni, sái wàu-à hi í sar
rìg-à.
33 A byar-à hi, mpìrká zyun-à shi sig mà
kòr-à ni níng, wib ku n rag, "Ajai wù í
Wùn Shìdun."

Yesu Dàb Gbam Mpìr Dorká (Mar 6:53-56)

34 Big pìm zu yag rìg mà jann, mà jànn
zyun Janisarata.
35 Barà mpìrká màhàn myàng yì rag í
Yesu àdòníng, big dwim bar kwonn gban
rìg mpìr dorká mà jànn-à níng hi bidìm
pár, abig bi á byarwá ni.
36 Big vig ku n rag, aku fim mpìr dorká a
káníng pànn íri nu jàwá. Ká zyun-à pànn
sig nu jàwá níng, big gbam rìghing.

15

Sù Bu Agbamká
(Mar 7:1-13)

1 I byar-à hi Farisawaká ma malamká,
big bi sig mà Urushalima á byar Yesu ni,
big bib ku jír n rag,
2 "Bu-à sa yann sukàwú big ngàng wà
bá wib jír bu-à yàkúyí big rì dang sig í jir
kai rà? Bu-à sa big ri tu fig vùbá ḿpyim
jirà abig ji buju íni bàna níng, í jir kai
rà?"
3 Yesu zìm n dang rag, "Bu-à sa ning wib
fig doka Shìdun bàna, ning ri bàg íri bu
tàgná í jir kai rà?
4 Shìdun dang rag, 'Aning wib taná ma
nàná.' Ku dang jakàng n rag, 'Mpìr-à ma
swau hing tawá kó nàwá abig dab gban
rìg ku.'
5 Ama buná ning tàg mpìrká n dang rag,
kó ni aku dinya tawá ma nàwá aku rag,
bu-à ku nìm má ya káníng, ku ya rìghing
Shìdun. Mpìr-à ma sa hing wàníng, ku ri
wib fig tawá bàna.
6 Ning dang rag, má sàn fig wà aku wib
tawá bàna, wà má àdòníng, ning kìm
hing doka Shìdun, n bàg rìghing íri jír
buká ning ri tàg. Jírná sàn fig bàna.
7 Ning í mpìrká ri dang jír nu pyànà,
jír-à Ishaya rì ba sig á shinn ná ni níng, í
àjai. Ku ba sig jir Shìdun n rag,
8 'Mpìrká tàma-à níng ri wib mì ma nu
átai.
Ama big bir fig pìkyinnbá á byarmí ni
bàna.
9 Big ri wib mì ma nu átai,
big ri tàg sù bu àgbamká bubá rì, mi ri
sa shi rag í dokamí.' "

Buká Ri Sa Bai Mpìr
(Mar 7:14-23)

10 Yesu bar bìr mpìrká n dang rag,
"Aning gang sung, ma aning fig byann
jírmí.
11 Walai bu-à mpìr má ji zyun-à má sìnn
kàng ku jín, sái bu-à ma zu bi á nu mpìr,
í bu-à má sìnn kàng ku jín."
12 I byar-à yann sukàwá big bi n dinya
kàng ku n rag, "A yì fig wà Farisawaká ri
nànn àgùnn ma jír-à à dang sig níng bàna
rà?"
13 Ku dinya káníng n rag, "Bu-à ba jann
sig, wà ma í Tamí mà wai ma jann fíg nì
bàna, bá gbar gbìb zu rìg.
14 Aning fim big, big í àgbamká shi sig
àràg àfau big. Afau ma gbar hing àfau,
big pyànà bidìm pár bá kù kà á shar."
15 I byar-à hi Bitrus dang rag, a wàníng
dinya byann big yìr jír-à níng.
16 Yesu dinya big n rag, "Hár tàma-à
níng ning fig yì fig yìr jírmí bàna rà?
17 Ning yì fig wà bu ma kà hing á nu, ri
kà yag mà finn, mi ri zu bi rìg á myann
níng bàna rà?
18 Ama bu-à ma zu bi á nu, ri zu bi mà
pìkyinn mpìr. I bu-à má sa bai mpìr.
19 Bu bibai-à mpìr ma sa bidìm pár ri
zu bi mà pìkyinnwá ni, àràg ki gban, ma
jir àyái, ma ajwú, ma jír ǹsáng, ma jír
azìnn.
20 Bu káníng í bu-à ri sa bai mpìr. Ama
jirà mpìr má ji buju ku tu fig vùwá bàna,
kàhi má sa bai fig mpìr bàna."

Uwà Zyun Bir Pìkyinn á Byar Yesu
(Mar 7:24-30)

21 Yesu dù á byar-à hi ni n yag mà jànn
Taya big Sidon.
22 I byar-à hi uwà zyun mà jànn
Kananiya bi n kig dinya Yesu rag, "Shinn
Lumí, Wùn Dawuda, á myàng ashimí,
wàu dab sig wùn uwàmí zyun, ku fig fig
àjwár bàna."
23 Yesu dang fig jír ma ku bàna. Sái
yann sukàwá big bi á byarwá ni, n vig ku
n dang rag aku kan rìg uwà-à níng, kada
a wàníng bàg big ma nài yán bàna.
24 I byar-à Yesu dang n rag, "Big swam
bi sig mì á byar àdùnká nang jànn sig,
àdùnká hi í mpìr Israilaká."

25 I byar-à hi sái uwà-à níng bi bìnn kir
wann á pyànnwá ni n dang rag, “Shinn
Lumí, á sa shang mì.”
26 Ku dang rag, “Sàn fig wà abig zìg buju
yanká abig ta ya bái bàna.”
27 I byar-à hi uwà-à níng dang rag,
“Jírwú àjai, Shinn Lumí. Ama báiká ri ji
buju-à yanká ma ji dà sig.”
28 I byar-à Yesu dinya ku rag, “Kai, uwà-
à níng pìkyinnwú à bir sig á byarmí ni
níng wài hing. Bu-à wù ri zìm níng, má
sa ya wù.” Kinn fig su bàna sái wùnwá í
gbam rìg-à.

Yesu Dàb Gbam Mpìrká Nìnànn Nímá

29 Yesu dù màhàn n bàg á nu Ayunn
Galili, n nann zu yag mà shinnkwìnn-à ni,
n shi sig màhàn.
30 Bìr mpìrká nìnànn nímá ri bi á
byarwá ni big swann bi kwonn sig ma
mpìrká ri kyann sar fig kyonn bàna, ma
mpìrká vù-à ma bar-à kìm rìghing, ma
àfau big, ma mpìr anam àsír big, ma
mpìrká nìnànn nímá dor kim kim big sìnn
sig big á pyànnwá ni. Ku dàb gbam vinn
rìghing big bidìm pár.
31 Hár mpìrká sa mamaki big myàng
mpìr anam àsír ri dang rag jír, mpìrká
vùká ma barká kìm rìghing níng, bidìm
pár bànn kinn kàng rìghing. Mpìrká ri
kyann sar fig kyonn bàna níng ri kyann
lafinn rag ma barbá. Afauká ri myàng rag
ma zubá tìnn. I byar-à hi big swam yan
Shìdun mpìr Israilaká á sai-à hi ni.

Yesu Ya Mpìr Dubu Yina Buju
(Mar 8:1-10)

32 Yesu bar yann sukàwá big n dang rag,
“Mì ri myàng ashi bìr mpìr káníng wàni,
jir kai bàna janá-à níng subá sara big shi
sig á byarmí ni, big dìg fig bu-à bá ji bàna.
N zìm fig wà ń dwim gàfinn dìr ma big
átai bàna, jir kai bàna kada abig kù ànù
á gbìb-à ni bàna.”
33 I byar-à hi yann sukàwá big dinya ku
n rag, “Yá dìg bi buju-à yá ya bìr mpìr
káníng awúnn-à níng ni á ni rà?”
34 Yesu bib big n dang rag, “Ning shi sig
ma brodi àkunn píná rà?”
Big dang rag àkunn sùmpyànn ma jái
títi nímá tìnn.
35 I byar-à hi ku dinya bìr mpìr káníng
abig shi wann á jìnn ni.
36 I byar-à ku zìg brodi àkunn
sùmpyànn ma jái, n sa Shìdun ísoko, n
ngir gàb fim, n ya yann sukàwá big abig
gàb fim ya bìr mpìr káníng.
37 I byar-à big ji har finnbá zìr. I
wà yann sukàwá big wun kwonn brodi-
à ma jái-à dà sig níng, mònn gágsàg
sùmpyànn.
38 Mpìrká ji sig buju káníng dubu yina
íri wunù big. Big wànn kà fig uwàká ma
yann wùnsháiká áni bàna.
39 I byar-à hi Yesu dwim gàb fim dìr ma
big, n kà á kòr-à ni, mi í yag rìg-à mà jann
Magadan.

16

Big Ri Zìm Yesu Aku Sa Ya Big Bu Mamaki
(Mar 8:11-13; Luk 12:54-56)

1 Sái mpìr Farisawaká ma mpìr
Sadukiyawaká bi abig màg màg fig Yesu,
í wà big dinya ku n rag, aku sa ya big bu
mamaki àjirà abig yì wà kwa wann bi síg
mà byar Shìdun ni àjai.
2 Ama Yesu dang rag, “Wà na myàng
àyúnn-à ma kà rìghing ná dang rag
àyúnn-à pinn sig apa, shyù má tab fig
bàna.
3 I pyim byau yìì nímá, na dang rag
shyù má tab, wà na myàng waisháu ma
wa kwonn sig jín pìpìr. Ná myàng yì bu
káníng, ama bu-à Shìdun má sa tàma-à
níng ná myàng yì sar fig bàna.
4 Ning mpìrká á jànn-à tàma-à níng,
ning í mpìr asa bu pyìr, ning í mpìr asa
àyái big, bu mamaki-à ning ri zìm ń sa
ya ning, í wà áni rà? Ai má sa fig bàna.
Bu mamaki-à má sa ya ning níng, má shi
àràg bu Yunana rì níng.”
Sái ku fim rìg káníng mi í yag rìg-à.

Jír á Shinn Bu-à Farisawaká Ma Sadukiyawaká Ri Tàg
(Mar 8:14-21)

5 Barà big yag fòr mà jann, àsái yann
sukàwá big màm jànn rìghing big pànn
zìg yag kwonn fig ma brodi í zyun bàna.
6 Sái Yesu dinya big n rag, “Aning pànn
shinn ná, kada aning bir pìkyinn ná

á yisti Farisawaká ma Sadukiyawaká ni bàna.”
7 I byar-à hi big dang jír áyau bar dìrbá
ni n rag, “Bu-à sa ku dang àdòníng, í jirà
yi zìg bi fig brodi bàna níng.”
8 Yesu yì rìghing jír bu-à big ri dang
níng, í wà ku dang rag, “Ning bir fig
pìkyinn ná bidìm pár á byarmí ni bàna, í
bu-à sa ning ri dang jír á shinn barà ning
zìg bi fig brodi bàna.
9 Hár tàma-à níng ning yì byann fig
bàna rà? Ning kyab pànn fig sai-à ǹ ngir
gàb fim brodi àkunn swana, n ya mpìr
dubu swana níng bàna rà? Ning wun
kwonn wà dà níng mònn gágsàg píná rà?
10 Ma sáshinn brodi àkunn sùmpyànn
yi ya mpìr dubu yina níng fa? Ning wun
kwonn wà dà níng mònn gágsàg píná rà?
11 Bu-à sa ning fig yì fig bàna í jir kai
rà? Ai ǹ dang fig í jir brodi bàna, ǹ dang
rag, aning pànn shinn ná ma jir yisti bu
Farisawaká ma Sadukiyawaká níng.”
12 I byar-à hi yann sukàwá big í fig yì
rìg-à. Wato jír-à ku dinya sig káníng
níng, í jír á shinn yisti bàna, ama ku
ri dinya káníng jír á shinn bu tàg Fari-
sawaká ma Sadukiyawaká.

Bitrus Dang Rag Yesu í Wùn Shìdun (Mar 8:27-30; Luk 9:18-21)

13 Barà Yesu yag mà jànn Kaisariya
Filibi, í byar-à hi ku dinya yann sukàwá
big n rag, “Mì Wùn Mpìr Jíkwìnn, mpìrká
ri kyab rag, mì í ni rà?”
14 I byar-à hi big dang rag, “Mpìrká káhi
dang rag, wù í Yohanna awau dìr batisma.
Káhi dang rag, wù í Iliya. Káhi dang rag,
wù í Irimiya. Káhi dang rag, kó wù í
mpìr zyun áyau mpìrká rìi dang kyann
jir Shìdun bi síg nì.”
15 Ku bib big n rag, “Ma bigná, ning ri
kyab rag, mì í ni rà?”
16 I byar-à Siman Bitrus zìm n dang
rag, “Wù í Almasihu Wùn Shìdun, Shìdun
àsàin-à shi sig ma yonki níng.”
17 Yesu dinya ku rag, “Jírwú sàn hing,
Siman wùn Yohanna. I Tamí mà wai tàg
síg wù jír-à níng nì. I mpìr zyun kim tàg
fíg wù nì bàna.
18 Mì ri dinya wù, wù Bitrus, wù í abàn.
Má bar kwonn mpìr iklisiyamí á byar
abàn-à hi. Gbam lu pyìr má sa fig iklisiya
bu bàna.
19 Má ya wù kíi-à wá pù nu nkyun lu
Shìdun áni mà wai. Bu-à wa kìg sig á
jànn-à ni má kìg mà wai tìnn. Bu-à wa
pù sig á jànn-à ni má pù mà wai.”
20 I byar-à Yesu dinya yann sukàwá big
n rag kada ba dinya swann kó mpìr ńzyun
rag ku í Almasihu.

Yesu Dinya Mpìrká Barà Kwá Wu Kiwá (Mar 8:31—9:1; Luk 9:22-27)

21 I byar-à Yesu kà mi ri dinya yann
sukàká buwá barà kwá wu kiwá áni. Ku
dang rag shi sig ku àràg í dole aku yag mà
Urushalima. Agbamká ma mpìrká ri twìb
swànn bu á pyànn Shìdun ni ma malamká
má du kà ku shwìn wàni. Hár kwá wu
rìg, áyau su sara kwá dù nann zu kàng
ma yonki.
22 I byar-à hi Bitrus gbar yag ku mà
byar zyun n yan ta ku n dang rag aku shi
àdòníng bàna.
23 Yesu vim bìr n myàng Bitrus n dang
rag, “A dù á pyànnmí ni, wù í Shaitan,
wù ri zìm ator pànn mì. Bu-à wù ri kyab
níng, wù ri kyab fíg bu Shìdun bàna. Wù
ri kyab bu-à mpìr ri kyab.”
24 Ku dinya yann sukàwá big n rag,
“Mpìr-à ma ri zìm aku bàg mì, aku wann
tafinn shinnwá, ma aku zìg shwìn-à má
bi á dò jir shinnmí ni, í wà aku bàg mì.
25 Mpìr-à ma ri zìm shinnwá, kwá dìg
fig yonkiwá bàna. Ama mpìr-à ma wann
tafinn shinnwá á dò jir shinnmí ni, kwá
dìg yonkiwá.
26 Wà mpìr ma dìg gban rìg buká á
dunyaru, ma dìg fig yonkiwá bàna, buká
ku dìg sig níng má swàb kà ya ku kai
rà? Bu-à mpìr má ya jirà aku dìg kàng
yonkiwá, í kai rà?
27 Wùn Mpìr Jíkwìnn nyàan bi, kwá bi
ma gbam Tawá. Kwá bi kwonn ma yann
aswamká mà wai, kwá wà kó ni kwonn
ábibir bar buká big sa sig.
28 Jír-à níng í jír àjai, mpìrká káhi má
shi sig ma áni á jànn-à ni, bá wu fig bàna,
hár àyúnn-à Wùn Mpìr Jíkwìnn má wann
bi ma kùrwá.”

17

Barà Zwánn Yesu Vim Bìr
(Mar 9:2-13; Luk 9:28-36)

1 Na kù su sùnnjin Yesu zìg yag Bitrus ma Yakubu ma Yohanna wunzà Yakubu mà shinnkwìnn zyun ni mà wai. Big shi sig màhàn awínbá ni.
2 Barà big ri myàng ku àdòníng, í byar-à zwánnwá í vim bìr rìg-à, sái big myàng zwánnwá ri zwàm kpàin kpàin àràg í àyúnn. Jàwá mìg shi karr àràg í sònn.
3 I byar-à yann sukà sara káníng myàng Musa ma Iliya mìr gbìb zu, mi ri dang jír ma Yesu.
4 Sái Bitrus dinya Yesu n rag, "Shinn Luyí, barà yi shi sig áyág níng, sàn hing. Wa zìm hing má dab apig sara, zyun í buwú, zyun í bu Musa, zyun í bu Iliya."
5 Barà ku ri dang níng, sái akor mìmìg karr nímá wann bi, n nim dim gban rìg big màhàn. Nài jír zu bi áyau akor-à ni n dang rag, "Wàníng í wùnmí zyun-à mì ri zìm wàni, mì ri fig àjwárwá, aning fig jírwá."
6 Barà yann sukà Yesu big fig jír-à níng sái zinn pànn rìg big, hár big yag bir kù ma finn.
7 I wà Yesu bi fòr á byarbá ni, n tib big vù á dìr n dang rag, abig dù nann á wai, abig shàr zinn bàna.
8 I byar-à big dù nann zu big myàng fig mpìr bàna, sái íri Yesu.
9 Barà big tìg wann bi mà shinnkwìnn-à ni, Yesu dinya big rag, "Aning dinya mpìr bu-à ning myàng sig níng bàna fa, sái àyúnn-à ba gbar dù nann zu kàng hing Wùn Mpìr Jíkwìnn ma yonki."
10 I byar-à yann sukàká bib Yesu n rag, "Bu-à sa malamká dang rag, Iliya má bi jág nì, í wà Kristi má bí ni níng, í jir kai rà?"
11 Yesu dinya big n rag, "Iliya má bi jág nì àjai, kwa bi hing kwá sa samyib kó kai bidìm pár.
12 Ama mì ri dinya ning, ái Iliya bi rìghing, ama mpìrká á jànn-à ni yì fig ku bàna. Big sa rìghing ku bu-à big ri zìm. Wàníng má í barà bá sa ma Wùn Mpìr Jíkwìnn áni tìnn."
13 I byar-à hi yann sukàwá big yì rìghing ku ri dang jír á shinn Yohanna awau dìr batisma.

Yesu Dàb Gbam Wùn Wunù-à Wàu Dab Sig
(Mar 9:14-29; Luk 9:37-43a)

14 Barà big fòr bi áyau bìr mpìrká ni, sái mpìr zyun bi á byarwá ni, n bìnn kir wann á pyànnwá ni n dang rag,
15 "Shinn Luyí, á myàng ashi wùnmí, kwonn ri gbar ku, ku ri wa shwìn wàni kàun nìnànn nímá. Ku ri kù kà kyann á pyìr ma zàpìr.
16 N zìg yag ku mà byar yann sukàwú big ni, big dàb gbam yì sar fig ku bàna."
17 I byar-à Yesu dinya big n rag, "Kai! Bu-à sa ning bir fig pìkyinn ná á byarmí ni bàna, hár tàma-à níng, í jir kai rà? Ning ri gbam sung. N sa muyar ma ning hár ákaun rà? Aning zìg bi wùn-à hi áyág."
18 Yesu yan ta wàu-à níng nài yán, sái wàu-à í zu bi rìg-à á dìr wùn-à ni. I nànn-à hi sái wùn-à í gbam rìg-à màhàn.
19 I byar-à hi, yann sukàwá big bònn yag mà byarwá ni n bib ku rag, "Bu-à sa yi kan zu sar fig wàu-à níng bàna, í jir kai rà?"
20 Ku dinya káníng n rag, "Bu-à sa níng, ning bir wai fig pìkyinn ná bàna. Mì ri dinya ning í jír àjai. Wà na bir hing pìkyinn á byar Shìdun ni kó títi nímá àràg barà yìr masita shi sig títi nímá níng, na dang rag shinnkwìnn-à níng aku gbìb dù ma mìrwá aku yag màhàn bó, má yag. Wà na bir hing pìkyinn, ná sa kó kai bidìm pár. [
21 Iri swai wàu-à níng má zu fig átai bàna, sái ba sìnn hing nu ma vig hing Shìdun.]"

Yesu Dang Jakàng Jír á Shinn Ki-à Kwá Wu
(Mar 9:30-32; Luk 9:43b-45)

22 Sai-à big kwonn shi sig mà Galili, Yesu dinya big n rag, "Bá zìg Wùn Mpìr Jíkwìnn má ya kà á vù mpìrká ni,
23 bá gban rìg ku, ama àyúnn wà wa sara, kwá dù nann zu kàng ma yonkiwá."
Barà yann sukàwá big fig àdòníng pìkyinnbá í bai rìg-à.

Bài Jànn-à Big Wa Ya Lu Shìdun

24 Barà big bi fòr á Kafarnahum, sái
malamká ri zìg bài jànn á lu Shìdun ni
níng, big yag mà byar Bitrus n bib rag,
“Shinn Luná ri wa bài jànn bu Lu Shìdun
rà?”
25 Ku zìm n rag, nn, wàníng ri wa.
Barà ku kàng bi á lu-à ni, sái Yesu bib ku
rag, “Siman, à myàng ashinn rà? Mpìrká
ri wa kùr bài jànn íni rà? I yann jànnká
rà, kó í kyìnnká rà?”
26 Bitrus dang rag, “I kyìnnká.”
I byar-à Yesu dinya ku rag, “To, kàhi
yann jànnká má wa fig bàna.
27 Ama yi zìm fig ayi sa bai mpìr káníng
pìkyinn bàna. A yag mà níng-à ni, á ta
zwann, á gbar zu jái-à ma pànn jag sig.
Wá myàng bài á nuwá ni, wà zyun-à má
màg bài jànnyí yi pyànà. A zìg á wa big í
bài jànnyí.”

18

Yann Sukàká Sa Yipyàr á Shinn Mpìr-à Má Shi Agbam Ayaubá Ni
(Mar 9:33-37; Luk 9:46-48)

1 Nonn fig bàna, sái yann sukàká bu
Yesu big bi n bib ku rag, “Ayauyí ni mpìr-
à má shi àgbam mà fir kùr Shìdun ni í ni
rà?”
2 Sái ku bar wùn zyun títi nímá, n sìnn
kà wàníng, a wàníng sar á pyànnbá ni.
3 I wà ku dang n rag, “Má dinya ning jír
àjai. Wà na vim bìr fig ma kàng fig àràg
ning í yann wùnshái big bàna, ná kà fig
mà byar-à Shìdun ri na kùrwá bàna.
4 Mpìr-à ma sìnn kàng hing shinnwá
àràg ku í wùnshái títi-à níng, ku í mpìr-
à má shi àgbam mà byar-à Shìdun ri na
kùrwá.
5 Mpìr-à ma pànn hing wùn zyun àràg
wùnshái-à níng vù pyànà á jir shinnmí ni,
shi sig àràg ku pànn síg mì.

Buká Má Sìnn Kà Mpìrká Má Sa Bu Pyìr
(Mar 9:42-48; Luk 17:1-2)

6 “Ama mpìr-à ma du kà hing wùnshái
zyun áyau yann káníng ni, zyun-à bir
sig pìkyinn á byarmí ni rag, a wàníng sa
bu pyìr, má sàn kab ya mpìr-à níng hi
abig zìg wann bu wau, abig dìnn gbam
á wàinwá ni, abig ta kà wann ku á byinn
aku wu rìg.
7 Sàn fig wà bu zyun shi sig áni, aku
sìnn kà mpìr á bu pyìr bàna. Bu zyun má
sìnn kà mpìr má sa bu pyìr, ama mpìr-à
ma sìnn kà jàuwá a wàníng sa bu pyìr,
kwá myàng àzing.
8 “Wà vùwú kó barwú ma ri sìnn kà wù
rag á sa bu-à bibai, á gib tafinn rìg. Má
sàn kab nì á kà á lu Shìdun ni mà wai
ma bar àkìm kó vù àkìm, ma wà wá shi
kwonn ma vù pyànà, kó bar pyànà bá ta
kà wù á lu pyìr.
9 Wà zuwú ma ri sìnn kà wù rag á sa bu-
à bibai, á kpab tafinn rìg. Má sàn kab nì
á kà mà lu Shìdun ni ma zu ńzyun kwonn
ma yonkiwú, ma wà wá kà mà lu pyìr ma
zuwú pyànà.

Tinn Jír á Shinn Adùn Zyun-à Jànn Sig
(Luk 15:3-7)

10 “Kada aning sa wùn zyun áyau yann
káníng ni yawari bàna. Mì ri dinya ning
yann aswam Shìdun big ká ri myàng
kwonn ma yann káníng, big ri shi kyann
á pyànn Shìdun ni mà wai. [
11 Wùn mpìr jíkwìnn bi sig jirà aku zìg
zu mpìrká nang jànn sig.]
12 “Wà mpìr zyun ma shi sig ma àdùn
dìb-swana, zyun áyaubá ni ma jànn hing,
kwá fim ká dà sig dìb-yina agban dwib
agban zu áni ajinndúbi níng mà gàu
shinnkwìnn-à ni jirà aku yag yàn dìg rìg
ma zyun-à jànn sig níng m̀pyim. Kó í
àdòníng bàna rà?
13 Wà kwa yàn dìg hing wàníng, kwá fig
àjwár wàni. N dinya ning àjwár-à kwá fig
á shinn zyun-à jànn sig níng má kab ká
zyun-à jànn fig bàna níng.
14 I barà Taná mà wai má zìm fig áyau
yann káníng ni, kó ńzyun aku jànn bàna
tìnn.

Wunzàwú Zyun-à Ma Sa Bu-à Ma Sàn Fig Bàna

15 “Wunzàwú zyun-à ma sa wu bu-à sàn
fig bàna, á yag mà byarwá ni á dinya ku
bu bibai-à ku sa sig. A yag dìg ku, ning
ma ku pyànà. Kwa fig hing jírwú, to, à
gbar kàng bi rìghing wunzàwú á byarwú
ni.
16 Wà kwa rag, ku ngàng, á yag ma mpìr
zyun kó mpìr pyànà, jirà a mpìrká fig jír
káníng á nuná ni, ning sara.

17 Wà kwa ngàng wà kwá fig jír káníng,
á dinya àgbamká iklisiya. Wà kwa ngàng
hing jir mpìr iklisiyaká tìnn, á sìnn kàng
rìg ku àràg í mpìr-à yì fig jir Shìdun bàna,
kó àràg mpìr azìg bài jànn.

Wà Mpìrká Ma Shi Kwonn Sig á Zìnn Yesu Ni, Kwá Yaubá ni

18 "Mì ri dinya ning, bu-à na kìg sig á
jànn-à ni, bá kìg mà wai tìnn. Bu-à na pù
sig á jànn-à ni, bá pù mà wai tìnn.
19 "Mì ri dinya swàb kà ning jír, wà na
shi kwonn sig mpìr pyànà, pìkyinn ná ma
yag hing ńzyun á shinn bu-à ning ri vig,
Tamí mà wai má fig jírná, kwá sa ya ning
bu-à ning ri vig níng hi.
20 Byar-à mpìr pyànà kó sara ma shi
kwonn sig á zìnnmí ni, ǹ shi kwonn sig
ma big í zyun tìnn."

Jír á Shinn Wùn Sukà-à Ri Yafa Ya Fig Mpìr Bàna

21 I byar-à Bitrus sar bi sim, n bib rag,
"Shinn Lumí, mpìr-à ma ri sa kyann mì
bu-à bibai, ń yafa ya ku kàun píná rà? N
yafa ya ku hár kàun sùmpyànn rà?"
22 Yesu dinya ku n rag, "I kàun
sùmpyànn í nànn-à hi bàna, kó dìb-sara
agban dwib hár byar sùmpyànn má sàn
hing,
23 jir kai bàna byar-à Shìdun ri na
kùrwá shi sig àràg kùr zyun ri zìm aku
wànn byann bàiwá ma yann sukàwá big.
24 Barà ku ri wànn byann bài-à
àdòníng, sái wunù zyun-à ku ri bàg
wàníng tonn bài àràg dubu dwib, big
pànn zìg bi sig wunù-à hi á byarwá ni.
25 Barà wunù-à níng bàna ma bài-à kwá
wa kàng àsàin luwá, sái àsàin luwá dang
rag, abig wann tafinn rìg ku ma wàwá ma
yanká buwá big, ma buká ku shi sig ma
kàhi, abig wa zu ku áni.
26 I byar-à fàu-à níng bìnn kir wann
á jìnn ni, n dang rag, 'Shinn Lumí, á sa
muyar, má wa kàng vinn rìg wù bài-à
níng bidìm pár.'
27 Barà fàu-à níng dang àdòníng, sai
shinn luwá myàng ashiwá n fim ya rìg
ku tonn bài-à hi, aku yag.
28 "Ama fàu-à níng zu yag mà myann,
n yag dìg kwonn ma fàu zyun-à ku ri bàg
wàníng tonn bài sule dìb-swana níng, n
yag mòr pànn gbam wàníng á wàin-à ni
n dang rag, a wàníng wa kàng ku bàiwá.
29 Fàu-à ku ri bàg wàníng bài-à níng
bìnn kir wann á jìnn ni n dang rag, 'A
sa muyar, má wa kàng vinn rìg wù bài-à
níng bidìm pár.'
30 Sái mpìr-à níng ngàng rìg, n zìg yag
rìg jàuwá níng n kig kà wàníng á tonn fi,
jirà a wàníng wa ku bàiwá.
31 Ayau fàuká shi sig ma ku níng,
big myàng bar bu-à ku sa sig níng, sái
pìkyinnbá í bai rìg-à. Big kàng yag n yag
dinya shinn lubá bar jír káníng.
32 I byar-à hi shinn lubá bar bi ku, n
dinya ku n rag, 'Wù í wùn sukà-à bibai, jír
kai bàna ǹ fim ya vinn rìghing wù bài-à
mì ri bàg wù dò jir barà à vig sig mì níng.
33 Wá myàng fig ashi jàuwú zyun àràg
barà ǹ myàng sig ashiwú níng bàna rà?'
34 I byar-à shinn luwá dù rìg kyinn, n
ya kà ku á vù mpìrká ri ya mpìr shwìn
àjirà aku wa kàng vinn rìg bài-à níng.
35 "Wàníng í barà Tamí mà wai má sa
ma ning áni, wà na yafa ya fig jàuná big
ma kyinn ńzyun bàna."

19

Yesu Dang Jír á Shinn Uwà Kan Tafinn (Mar 10:1-12)

1 Barà Yesu dang vinn rìg jírwá
àdòníng, ku dù á Galili n yag mà jànn
Yahudiya, n pìm zu á Ning Urdun.
2 Bìr mpìrká nìnànn nímá bàg yag ku
màhàn, ku ri dàb gbam káníng.
3 I byar-à hi Farisawaká káhi dìg ku
màhàn, big ri màg màg fig ku, big dang
rag, "A dokayí ni sàn hing wà mpìr aku ya
wàwá tarkada ma aku kan tafinn wàwá
àràg barà kyinnwá ri zìm rà?"
4 Yesu bib big rag, "Ning jangga fig bu-à
jir Shìdun dang sig bàna rà? Jir Shìdun
dang sig rag, sai-à Shìdun màm jag mpìr,
ku màm jag sig wunù ma uwà,
5 ku dang rag, 'Jir wàníng, í bu-à sa
mpìr má dù dà fim nàwá ma tawá, má
yag shi kwonn ma wàwá, jirà abig shi í
bu ńzyun.'
6 Hár á pyànná-à níng bá shi fig rag
pyànà bàna. Bá shi í bu ńzyun. Bu-à

Shìdun sìnn kwonn sig, kada mpìr aku gàfinn bàna."
7 I byar-à hi Farisawaká bib ku n rag,
"Sáshinn doka Musa dang rag, 'Mpìr aku
ya wàwá tarkada ban gban ma aku kan
rìg wàwá níng' fà?"
8 I byar-à Yesu zìm n dinya big rag,
"Bu-à sa Musa dang rag, aning ya wàná
tarkada ban gban níng, í jirà ning shi sig
ma sung gbam. Ama bu káníng shi fig
àdòníng ásai-à big màm jag sig jànn á
jìnn ni bàna ba.
9 Mì ri dinya ning, mpìr-à ma ya hing
wàwá tarkada, ma kan tafinn hing wàwá,
wà wàwá hi ma sa fíg àyái bàna, mpìr-à
níng ma zìg kàng hing uwà zyun kim, ku
ri sa àyái."
10 I byar-à hi yann sukàwá big dinya ku
n rag, "Wà jir uwà ma nùwá ma shi sig
àdòníng, má sàn kab nì mpìr aku zìg uwà
bàna."
11 Yesu dinya big n rag, "Walai mpìr-
à má zìm jír-à ning ri dang níng, sai kó
mpìr-à Shìdun ma ya sig ku gbam barà
kwá shi àdòníng.
12 Mpìrká káhi tun sai-à big mà sig big,
big bàna ma dìr, mpìrká káhi bó í mpìr
sa síg big í nì big bàna ma dìr, mpìrká
káhi shi àràg big bàna ma dìr jirà abig sa
swàm Shìdun ńsàn nímá. Mpìr-à má shi
yì shu átai má zìg fig uwà bàna, to aku
shi."

Yesu Wìr Kà Ya Yann Títiká Asàn (Mar 10:13-16; Luk 18:15-17)

13 Mpìrká káhi ya bi Yesu yanká títi, aku
tib káníng vù á dìr, ma aku vig ya káníng
Shìdun. Ama yann sukàwá big yan ta
mpìr káníng.
14 Yesu dang rag, "Aning fim yann
títi káníng abig bi á byarmí ni, kada
aning kan dim big bàna, jir kai bàna írì
swai yanká àdòníng, bá kà nì mà byar-à
Shìdun ri na kùrwá."
15 I byar-à hi ku bi tib yann káníng vù
á dìr-à ni, mì yag rìg-à.

Mpìr Bài Zyun Bib Yesu Abib (Mar 10:17-31; Luk 18:18-30)

16 Ayúnn zyun wunù zyun bi á byar
Yesu ni n dang rag, "Malam, bu-à sìsàn
má sa jirà ń dìg yonki kinn kinn í kai rà?"
17 I wà Yesu dinya ku rag, "Bu-à sa à bib
mì jír àdòníng á shinn bu-à sìsàn í jir kai
rà? Mpìr ńzyun í mpìr-à ńsàn í Shìdun.
Wà wa ri zìm á dìg yonki kinn kinn á wib
jir Shìdun."
18 I byar-à hi ku dinya Yesu n rag, "Má
wib í kai ma kai rà?"
I wà Yesu dinya ku n rag, "Kada á gban
ki bàna, kada á sa àyái bàna, kada á jwi
ajwú bàna, kada á gim ńsáng á shinn
mpìr bàna,
19 á wib tawú ma nàwú, ma á zìm jàuwú
àràg barà wù ri zìm shinnwú tìnn."
20 I wà wùn wunù-à níng dinya ku n
rag, ai bu káníng bidìm pár ku sa vinn
rìghing, bu-à dà sig aku sa í kai rà?
21 Yesu dinya ku n rag, "Wà wa ri zìm
á wib vinn rìg jir Shìdun bidìm pár, á
yag wann tafinn vinn rìg buká à shi sig
ma kàhi bidìm pár, á zìg bài-à á ya mpìr
ashiká, jirà wá dìg bu-à sàn kab wàníng
mà wai, ma á bi bàg mì."
22 Barà wunù-à níng fig jír-à níng, ku í
yag rìg-à, pìkyinnwá bai rìghing, jir kai
bàna ku shi sig big bu wàni.
23 I byar-à Yesu dinya yann sukàwá big
n rag, "Mì ri dinya ning í jír àjai, shi sig
ma shwìn wà mpìr bài má kà á lu Shìdun
ni mà wai.
24 N dinya swàb kà ya ning jír zyun,
tù hing wàni wà mpìr bài aku kà á lu
Shìdun, má fonn kab wà rakumi aku kà
á pùr àbònyir, ma wà mpìr bài aku kà á
byar-à Shìdun ri na kùrwá."
25 Barà yann sukàwá big fig àdòníng,
sái mamaki pànn rìg big. Big bib ku n
rag, "Kai! Mpìr-à má wìm zu í ni rà?"
26 Yesu myàng yag big n dang rag, "Bu-
à mpìr má sa sar fig bàna, Shìdun má
sa sar, jir kai bàna walai bu-à má nì kan
Shìdun."
27 I byar-à Bitrus dang rag, "To, tàma-à
níng yi fim rìghing buká buyí bidìm pár
jirà ayi bàg wù, yá dìg í kai rà?"
28 Yesu dinya big n rag, "Mì ri dinya
ning í jír àjai, àyúnn-à wùn mpìr jíkwìnn
má na kùr ma gbam mà wai, ásai-à níng
hi ning yann sukà dwib agban pyànà
káníng, ning má, ná shi ma gbam, ná na
kùr á shinn swai mpìr dwib agban pyànà
ká á jànn Israila.

29 Mpìr-à ma fim luwá, kó kwa fim
shunwòwá, kó wunzàwá, kó ajunwàwá,
kó tawá, kó nàwá, kó yanká buwá, kó
dawá, á dò jir shinnmí ni, kwá dìg bu-à
kab bu káníng kàun dìb-swana, kwá dìg
yonki kinn kinn tìnn.
30 Mpìrká nìnànn nímá ká shi sig mpìr
ùwài tàma-à níng, bá kàng mà sim.
Mpìrká kinn fig bu bàna níng, má yag mà
pyànn.

20

Mpìrká Ri Sa Swàm á Da Inabi

1 "Byar-à Shìdun ri na kùrwá mà wai
shi sig àràg í àsàin lu zyun-à, zu yag sig
í pyimbyau yìì nímá mà myann jirà aku
yag yàn mpìrká má sa ya ku swàm á dawá
ni.
2 Ku ma káníng dang byann sig, su zyun
kwá ya káníng bài pam zyun. I byar-à hi,
ku tìr yag káníng mà da-à ni.
3 Sái ku zu yag mà kasuwa-à ni àsháu
ajinndúbi, ku yag dìg kàng mpìrká shi sig
màhàn, big ri sa fig swàm bàna, big shi
sig átai.
4 I byar-à hi, ku dinya mpìr káníng n
rag, abig yag mà dawá ni, kwá wa káníng
bài bar swàm-à káníng ma sa sig bidìm
pár. I byar-à hi, big í yag rìg-à.
5 Ku yag jakàng àyúnn áyau shinn, n
bar bi mpìrká kádà, àsháu sara àkamzau
ku yag jakàng n yag bar bi jakàng mpìrká
kádà.
6 Ku yag jakàng mà kasuwa ni àràg
àsháu swana, n dìg mpìrká sar sig. Sái
ku dinya káníng n rag, 'Bu-à sa ning ri
shi átai, mi ri sa fig swàm bàna í jir kai
rà?'
7 Big dinya ku n rag, mpìr zìg fig big
swàm bàna. I wà ku dang rag, to a káníng
yag sa ya ku swàm mà dawá ni.
8 "Barà àkamzau-à màg níng, sái àsàin
da-à bar mpìr-à ku du kà sig a wàníng shi
shinn mpìrká ri sa ya ku swàm-à níng, a
wàníng bar kwonn mpìrká jirà a wàníng
wa big bài swàmbá, a wàníng wa jag ma
mpìrká bi sig ásim níng m̀pyim, í wà a
wàníng wa mpìrká bi jag sig níng íni.
9 Mpìrká zyun-à bi sig ásim níng big
bidìm pár big dìg pam zyun zyun.
10 Mpìrká nìm kà jag sig swàm-à níng
bi fòr, big ri kyab rag kó bá wa big bài-à
má kab bu ká bi sig ásim níng. Sái big
má, big ya big pam ńzyun ńzyun tìnn.
11 Barà big zìg bài-à àdòníng, sái big kà
hing jír yàng dang, pìkyinnbá bai rìghing
ma àsàin da-à.
12 I wà big dinya ku n rag, 'Mpìrká bi
ásim níng sa fòr fig swàmyí bàna, ama à
wa màg yi bài-à ábibir ma big. Yi zyun-
à yi nìm zu sig tundaka í pyimbyau, hár
àyúnn-à kà, àyúnn fàn yi fànfàn.'
13 I byar-à àsàin da-à dinya mpìr zyun
áyaubá ni n rag, 'Awàn, ái ǹ lir ji fig wù
bàna, yi ma wù dang byann rìghing jir
bài-à m̀pyim, ǹ dang rag swàm su zyun
pam zyun.
14 A zìg bàiwú tàma-à níng á yag mà
luwú ni, má wa mpìrká bi sig ásim níng
àràg barà ǹ wa sig wù níng.
15 Asái ǹ bàna ma gbam á shinn buká ǹ
shi sig ma kàhi rà? Kó wù ri nànn àgùnn
buká mì ri sa níng rà?' "
16 I byar-à Yesu dang vinn rìg jírwá n
rag, "Mpìrká kà sig á pyànn níng, í ká má
kàng ásim, ká ásim níng í ká má yag mà
pyànn."

Yesu Dang Jakàng Jír á Shinn Ki-à Kwá Wu
(Mar 10:32-34; Luk 18:31-34)

17 Yesu ri yag mà Urushalima, ku zìg
kwonn sig ma yann sukàwá big dwib
agban pyànà káníng í zyun. Barà big ri
yag á gbìb-à ni, sái ku bar kann káníng
agang, n bònn dinya káníng jír n rag,
18 "Yi ri yag mà Urushalima, mà byar-
à bá zìg Wùn Mpìr Jíkwìnn má ya kà
ku á vù àgbamká ri twìb swànn bu á
pyànn Shìdun ni, ma malamká. Bá wà
ku kwonn, má dang rag abig gban rìg ku.
19 Bá zìg ku má ya kà ku á vù mpìrká
ká í Yahudawaká bàna. Bá màm jwann
ku, bá yang ku ashor, bá dab bàg gbam
ku atàm bín. Ayúnn su sara kwá dù nann
zu kàng ma awunwá."

Bu-à Na Yakubu Ma Yohanna Vig Sig
(Mar 10:35-45)

20 I byar-à hi wà Zabadi ma yanká buwá
bi á byar Yesu ni, ku bìnn kir wann n vig
wàníng bu.

21 Sái Yesu bib ku rag, ku ri zìm í kai rà?
Ku dinya wàníng rag, “Mì ri zìm yanká
bumí big pyànà níng, zyun aku shi á
agunn vìm nuwú ni, zyun aku shi á agunn
vìm súrwú ni, á sai-à wá na kùrwú.”
22 Yesu dinya big n rag, “Ning yì fig bu-
à ning ri vig mì bàna. Wàníng ná wa sar
shwìn-à má wa níng rà?”
Big dang rag, nn, bá wa sar.
23 I byar-à hi, ku dinya káníng n rag,
“Shwìn-à má wa níng, í wà zyun-à ná
wa. Ama byar shu agunn vìm numí ma
agunn vìm súrmí, í bigmí bàna, ǹ bàna
ma gbam-à má ya mpìr kàhi. I byar shu
mpìrká Tamí sa sìnn ya sig big.”
24 Barà yann sukà dwib kádà sig níng
fig bu-à jàubá pyànà káníng vig sig Yesu
níng, big nànn káníng àgùnn.
25 I byar-à Yesu bar kwonn bi big í byar
ńzyun, n dang rag, “Ning yì hing kùrká
á jànn-à ni ri tàg gbam á shinn mpìrká
bigbá ni. Big ri twìm káníng, mi ri dinya
káníng bu-à káníng má sa.
26 Ama bigná má shi fig àdòníng
áyauná ni bàna, wà mpìr zyun áyauná ni
ma ri zìm aku shi àgbam, to, aku shí nì
fàuná.
27 Mpìr-à ma ri zìm aku shí nì wà jijag,
to, aku shí nì fàuná,
28 àràg barà Wùn Mpìr Jíkwìnn bi fíg
jirà abig sa ya ku bu bàna, ama jirà aku sa
ya mpìrká bu, aku ya shinnwá jirà mpìrká
abig dìg yonki.”

Yesu Pù Finn Zu Mpìr Afau Pyànà (Mar 10:46-52; Luk 18:35-43)

29 I byar-à Yesu ma yann sukàwá big dù
á Yariko mi ri yag, sái bìr mpìrká nìnànn
nímá ri bàg yag big ásim.
30 Mpìr àfau pyànà big shi sig á kur
gbìb-à ni. Barà big fig í Yesu ri wam zu
yág nì, í byar-à hi big gbam nài gbam n
rag, “Shinn Luyí á myàng ashiyí, wù Wùn
Dawuda!”
31 I byar-à hi, bìr mpìr káníng kan dim
big n rag, abig pànn shi rìg akim abig wa
nài yán bàna. Ama big pànn shi fig bàna,
n wa swàb kà nài yán ma gbam n dang
rag, “Ayáa Shinn Luyí Wùn Dawuda, á
myàng ashiyí.”
32 I byar-à Yesu sar wann n bib big n
rag, “Ning ri zìm ń sa ya ning í kai rà?”
33 Big dinya ku n rag, “Shinn Luyí, yi ri
zìm á sa yi ayi myàng ma zuyí.”
34 I byar-à Yesu myàng ashibá, n tib big
vù á zu-à ni, á byar-à hi sái big í myàng
rìg-à ma zubá, n kan bàg ku.

21

Mpìrká á Urushalima Shà Yesu (Mar 11:1-11; Luk 19:28-40; Yoh 12:12-19)

1 Barà big nyàan fòr á Urushalima, n
yag mà Baitafaji, á byar zyun big ri bar
Wùn Mwir Zaitun, í byar-à hi Yesu swam
yag yann sukàwá big pyànà, abig yag bab.
2 Ku dinya big n rag, “Aning yag mà
kauye-à mà pyànn ná ni níng. Na kà yag
hing ná dìg big sa gbam sig aswannswánn
màhàn, na-à ma wùn-à, aning fìnn ya bi
mì.
3 Mpìr-à ma bib hing ning, aning dang
rag, ‘I Shinn Luyí dang síg nì rag, ayi fìnn
ya bi ku, kwá tìr kàng bi rìg kíni.’ ”
4 Wàníng sa sig àdòníng jirà bu-à wùn
aswam Shìdun rì dang sig níng aku shi
àràg barà ku rì dang sig. Ku dang rag,
5 “Aning dinya mpìrká á Siyona,
kùrná ri bi zyun-à má myàng ashiná.
Ku nann shi sig á shinn wùn
aswannswánn zyun ni.”
6 I byar-à hi, yann sukà Yesu big wib jir
Yesu, mi í yag rìg-à.
7 Big yag zìg bi aswannswánn-à hi, na-à
ma wùn-à, n wan zu jàbá, n bir wann á
kwíb-à ni. I wà Yesu nann zu n shi wann
á shinn aswannswánn-à hi ni.
8 Mpìrká nìnànn nímá shi sig màhàn.
Big zìg jàbá n jag wann á gbìb-à ni.
Mpìrká káhi kyag sig jì bu, mi ri jag yag á
gbìb-à ni tìnn.
9 Sái bìr mpìrká káhi ri yag mà
pyànnwá ni, káhi bó ásimwá ni. Bìr
mpìrká nìnànn nímá ri swam yan ku, big
dang rag, “Pyib sìsàn aku shi á shinnwú
ni, wù Wùn Dawuda. Pyib sìsàn aku shi
á shinn mpìr-à ri bi á zìnn Shinn Luyí ni
níng, Shìdun í zyun-à mpìrká má swam
yan.”
10 Barà ku ri kà yag mà finn swann
Urushalima àdòníng, sái mpìrká á finn

swann-à ni ri sa yàg yàg yàg. Mpìrká ri dang jír kim kim, big dang rag, “Wàníng í ni rà?”

11 I wà mpìrká dang rag, “Ai wàníng í mpìr-à ri dang kyann jir Shìdun, zìnnwá í Yesu mpìr Nazarat, ku í mpìr-à á jànn Galili.”

Yesu Kan Zu Mpìrká Ri Wann Tafinn Bu á Lu Shìdun
(Mar 11:15-19; Luk 19:45-48; Yoh 2:13-22)

12 Yesu kà yag mà lu Shìdun ni n kan zu rìg mpìrká ri wann tafinn bu màhàn, ma ká ri wann bu màhàn. Ku gbar ta wann rìg teburká mpìrká ri pyann bài áni níng, ma kujeraká bu mpìrká ri wann tafinn àlàb lu.

13 Ku dinya big n rag, “Big ba sìnn sig jír-à Shìdun dang sig rag, ‘Lumí, mpìrká ma bar rag í byar-à big ri vig Shìdun,’ ama ning sìnn kàng rìghing í byar ajwú jwi.”

14 Sái àfauká ma mpìrká ri gbìb títing níng, bi á byarwá ni á lu Shìdun. I wà ku dàb gbam rìg káníng.

15 Barà yanká ri swam yan Yesu n rag, “Bu-à ǹsàn aku shi á shinnwú ni, wù Wùn Dawuda.” Barà àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma malamká myàng bu mamaki-à Yesu sa sig, n fig jír-à yanká ri swam yan ku níng, sái big nànn rìg àgùnn.

16 Big dinya ku n rag, “Wù ri fig bu-à yann káníng ri dang rà?”

I wà Yesu dinya big n rag, “Mì ri fig. Ning myàng fig bu-à big ba sìnn sig níng bàna rà? Big ba sìnn sig n rag, ‘Shìdun sìnn kà yanká abig swam yan ku.’ Ning jangga fig bàna rà?”

17 I byar-à hi ku fim rìg káníng, ku í zu yag rìg-à mà finn swann-à ni, mi í ya rìg-à mà Baitanya, n tìg màhàn.

Yesu Ya Bin Ating Zyun Nài Ya
(Mar 11:12-14, 20-24)

18 Na kyàr byar-à ku ri kàng yag mà finn swann-à ni, sái amor gban ku.

19 Barà ku myàng yag mìr bin ating zyun sar sig á nu gbìb-à ni, ku yag màhàn, ku dìg fig awan áni bàna, sái íri jì. I byar-à hi, ku dinya bin ating-à níng, n rag, “Wá wan fig rag awan bàna, hár kinn kinn.” I byar-à hi bin ating-à hi í wim rìg-à.

20 Barà yann sukàwá big myàng àdòníng, sái mamaki sa rìg big. Big dang rag, “A, hár bin ating-à níng wim rìghing kíni àdòníng rà?”

21 I wà Yesu dinya big, n rag, “Mì ri dinya ning jír àjai, wà na bir hing pìkyinn ná á byar Shìdun ni ma kyab fig kyinn pyànà bàna, bu-à ná sa má kab bu ating-à níng, kó na dang rag, shinnkwìnn-à níng aku gbìb dù ma mìrwá, aku yag jann kà shinnwá á zàpìr-à ni, má wib ning, má gbìb dù rìg má yag jann kà rìg shinnwá.

22 Kó kai na vig hing Shìdun, wà na bir hing pìkyinn ná á byar Shìdun ni, ná dìg.”

Big Bib Yesu Jír á Shinn Gbamwá Ni
(Mar 11:27-33; Luk 20:1-8)

23 Barà ku kà yag mà lu Shìdun ni mi ri tàg mpìrká bu, sái àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma àgbam mpìrká kádà bi á byarwá ni. Big dang rag aku dinya big, ku dìg sig gbam-à ku ri sa bu káníng ma kàhi níng áni rà? I ni ya síg ku nì rà?

24 I byar-à Yesu dinya big n rag, “Má bib ning jír zyun, wà na dinya hing mì, í wà má dinya ning mpìr-à ya sig mì gbam-à mì ri sa bu káníng ma kàhi.

25 Mpìr-à ya sig Yohanna gbam-à aku wau mpìrká dìr batisma í ni rà? I Shìdun rà, kó í mpìr rà? Aning dinya mì.”

I byar-à hi àgbamká wà jír ma bar dìrbá n rag, “Wà ya dang rag, í Shìdun ya sig Yohanna gbam-à íni, kwá dang rag, bu-à sa yi bir fig pìkyinn á jir Yohanna ni bàna í jir kai rà?

26 Wà ya dang rag, í mpìr ya sig Yohanna gbam-à íni, yi ri shàr bìr mpìr káníng, jir kai bàna big yì rìghing wà Yohanna í mpìr-à ri dang kyann jir Shìdun.”

27 I byar-à big dinya Yesu n rag, “Yi yì fig bàna.”

I byar-à hi ku dinya káníng n rag, “Mì má, má dinya fig ning mpìr-à ya sig mì gbam-à mì ri sa bu káníng ma kàhi níng bàna.

Jír á Shinn Yann Pyànà

28 “Mpìr zyun shi sig áni ku mà sig yann
pyànà. Ku yag mà byar wùnwá zyun-à
àgbam-à, n rag, a wàníng yag sa swàm
mà da.
29 Wùn-à hi dinya tawá n rag ku ngàng.
Ama ásim, ku bi zìm, mi í yag rìg-à.
30 I byar-à mpìr-à níng vim bìr n yag mà
byar wùnwá zyun ni, n dinya wàníng rag,
a wàníng yag mà da-à ni. Wùnwá zyun-à
níng hi zìm, n dang rag kwá yag, ama n
bi ngàng rìg, n yag fig bàna.
31 To, bigná ning myàng áshinn, áyau
yann pyànà káníng ni, mpìr-à sa sig bu-à
tawá ri zìm í ni rà?”
Sái mpìrká dang rag, “I wùnwá wà
àgbam-à.”
I byar-à Yesu dinya big yìr jír n rag,
“N dinya ning jír àjai, mpìr azìg bài jànn
káníng, ma uwà àyái káníng ma kà jág
ning nì á byar-à Shìdun má na kùrwá.
32 Aning myàng, Yohanna bi aku dinya
ning gbìb-à ná bàg. Ning ngàng n bir
fig pìkyinn ná á byarwá ni bàna. Ama
mpìrká ri zìg bài jànnká, ma uwà àyáiká
bir hing pìkyinnbá á byarwá ni, ama
bigná kó barà ning myàng big bir sig
pìkyinnbá níng, ning ngàng wà ná fim bu
pyìr sa, má bir pìkyinn á byarwá ni.”

Tinn Jír á Shinn Mpìrká Ngàng Yesu (Mar 12:1-12; Luk 20:9-19)

33 Yesu dinya big n rag, “Aning fig
jakàng tinn jír zyun-à níng. Mpìr zyun
nàm sig da inabi, n pì kàng kwìb sig da-à
hi áni, n kànn sig kàb byar-à bá shi kan
bu, n kab sig shar jirà abig pinn wìr kà
zàn inabi áni. Ku zìg da-à hi, n pag alaru.
Ku dù n yag rìg mà jànn zyun ni.
34 Ayúnn-à bá binn kìnn kwonn awan
inabi-à níng sa, sái mpìr-à níng swam yag
fàuwá mà byar anàm bu káníng ni abig
ya ku anìwá.
35 Anàm bu káníng pànn fàuká buwá n
dab zyun dab dab, n gban rìg zyun, n ta
zyun abàn ta ta.
36 Hár tàma-à níng ku swam yag jakàng
fàuwá big, ká kab wàrì. I barà big ri sa
káníng akyib, mi ri dab big.
37 I nànn-à hi, ku swam yag wùnwá á
byar káníng ni n dang rag, bá wib wùnwá
níng.
38 Barà anàm bu káníng myàng wùn
àsàin da-à ri bi, big dang n rag, ‘To,
wàníng í àsàin-à má ji gado da-à níng, ayi
gban rìg ku, jirà ayi pànn nì da-à níng.’
39 I byar-à hi, big pànn ku n vinn ta zu
yag rìg ku mà myann n gban rìg ku.
40 “Wà àsàin da-à níng ma kàng bi hing,
kwá sa mpìr anàm bu káníng í kai rà?”
41 Mpìrká dinya ku n rag, “Asàin da-à
níng má gban rìg mpìr káníng bidìm pár.
Kwá ya rìg da-à á vù mpìrká káhi kim
abig nàm, jirà àyúnn-à ba binn hing buju-
à bá ya ku anìwá.”
42 Yesu dinya big n rag, “Ning taba
jangga fig bu-à jir Shìdun dang sig bàna
rà?
‘Abàn-à mpìr ami buká ngàng sig rag bai
níng,
í zyun-à big zìg kàng bi,
n mi kà ágù kinn-à ni,
í wà zyun-à sàn kab sig kádà.
Wàníng í Shìdun sa síg nì.
A byaryí ni, yi ri myàng í bu mamaki.’ ”
43 Yesu dang swàb kà jírwá n rag, “Bá
zìg rìg byar-à Shìdun ri na kùrwá á
byarná ni, bá ya mpìrká ma ri wan awan
sìsàn.
44 Mpìr-à ma kù hing á shinn abàn-
à níng ni, kwá kìm, ama mpìr-à abàn-à
níng ma ku hing á dìrwá ni, má wau nam
rìg ku murrr.”
45 Barà àgbamká ri twìb swànn bu á
pyànn Shìdun ni, ma Farisawaká fig yìr
jír-à níng, big yì rìghing Yesu ri dang ma
big.
46 Sái big yàn pyù-à abig pànn sìr Yesu,
ama zinn pànn rìg big, jir kai bàna bìr-
à nànn kab gbam. Mpìrká yì rìghing wà
Yesu í mpìr-à ri dang kyann jir Shìdun.

22

Tinn Jír á Shinn Ban (Luk 14:15-24)

1 Yesu dinya kàng big tinn jír zyun n
rag,
2 “Byar-à Shìdun ri na kùrwá shi sig
àràg barà kùr zyun ri sa buki ban wùnwá.
3 Ku dinya mpìrká nìnànn nímá abig bi
ji buju ban wùnwá. Barà big sa kinn buju-
à níng, ku dinya fàuwá big n rag, abig yag

bar bi mpìrká. Ama mpìrká ngàng wà bá bi.
4 Ku swam yag jakàng fàuwá big abig yag dinya mpìrká ku dwim bar sig níng, ku sa byann rìghing buju-à. Big gib gban sig naiká kùkwònn nímá. Big sa kinn rìghing buká bidìm pár, abig bi bùkí-à.
5 Ama mpìrká big dwim bar sig níng, walai mpìr-à bir pìkyinn á jír-à hi ni, big yag rìg kyonnbá, kádà í yag rìg-à mà dabá ni, kádà yag rìg mà byar swàmbá ni tìnn.
6 Mpìrká dà níng pànn gbam fàu káníng, n dab big dab dab, n dab gban rìg big.
7 I byar-à hi pìkyinn kùr-à bai, ku swam yag sojawá big, big yag ta gban rìg mpìrká gban sig ki-à níng, n du swànn rìg finn swann mpìr káníng bidìm pár.
8 Kùr-à níng dinya fàuwá big n rag, 'Big sa kinn rìghing buju bùkí-à, ama mpìrká ǹ dwim bar sig, big ngàng níng, big fòr fig wà bá bi bàna.
9 To, ma àdòníng, aning yag mà finn swann-à ni, mpìrká na dìg màhàn bidìm pár, aning bar bi big, abig bi bùkí-à níng.'
10 I byar-à hi fàu káníng bàg nu gbìbká n bar kwonn bi mpìrká ba dìg á gbìb-à ni bidìm pár, mpìr bibaiká ma mpìr sìsànká tìnn. Har byar bùkí-à mònn rìg.
11 "I byar-à kùr-à yag mà byar-à kyìnnká shi sig, ku yag myàng mpìr zyun màhàn wìr fig buwá jà ban-à bàna.
12 Ku bib wàníng n rag, 'Ayor! A sa sig áshinn n kà síg nì áyág, barà à wìr fig jà ban-à bàna níng rà?' Mpìr-à níng pù fig nuwá bàna.
13 I byar-à hi, kùr-à dinya fàuwá big n rag, abig sìr rìg wunù-à wìr fig jà ban-à bàna níng, vùwá ma barwá, abig ta zu yag ku mà myann ma fi-à ni, í byar-à kwá kig má zwàm pòr anamwá màhàn."
14 Sái Yesu dang n rag, "To, mpìrká nìnànn nímá big ri bar big, ama mpìrká bá shig zu í títi nímá."

Big Bib Yesu Jír á Shinn Bài Jànn Wa (Mar 12:13-17; Luk 20:20-26)

15 I byar-à Farisawaká kwonn nubá, big ri zìm abig tib fig nu Yesu.
16 Sái big swam yag yann sukà big, ma mpìr kùr Hirudus, big dang n rag, "Malam, ái yi yì hing wù í mpìr gwangga, jir kai bàna wù ri tàg jir Shìdun á gbìb ǹsàn. Wù ri shig fig mpìr bàna, jir kai bàna kó ni wù ri myàng í bu ńzyun á byarwú ni.
17 To, á dinya yi bu-à à myàng sàn sig. Sàn hing wà ayi wa kùr Kaisar bài jànn rà, kó sàn fig bàna rà?"
18 Yesu yì rìghing big ri tib fig nuwá. I wà ku dinya káníng n rag, "Ning í mpìr bibai big. Bu-à sa ning ri tib fig numí níng, í jir kai rà?
19 Aning tìya mì bài-à ning ri wa bài jànn-à hi áni."
I byar-à hi big ya ku bài àsháu zyun.
20 I wà ku bib big n rag, "Ma hoto mpìr-à á dìr bài-à hi ni ma zìnn-à áni níng, í bu ni rà?"
21 Big dang n rag, "I bu kùr Kaisar."
I wà ku dinya big n rag, "To, bu-à ma í bu kùr Kaisar, aning ya kàng kùr Kaisar. Bu-à ma í bu Shìdun, aning ya kàng Shìdun."
22 Barà big fig jir Yesu, sái mamaki pànn rìg big. I nànn-à hi big gàb rìg dìr ma ku, n bib fig rag ku jír zyun bàna.

Big Bib Yesu Jír á Shinn Barà Ki Má Dù Nann Zu Kàng Ma Yonki (Mar 12:18-27; Luk 20:27-40)

23 Ayúnn-à níng hi, Sadukiyawaká zyun-à dang rag, mpìr ma wu hing, má dù nann zu kàng fig ma yonki bàna níng, bi á byar Yesu ni, n bib ku jír,
24 n rag, "Malam, Musa dang rag, 'Mpìr ma wu tafinn sig wàwá, ku ma wàníng ma mà fig wùn bàna, a wunzàwá zìg kàng uwà-à níng jirà aku mà ya shunwàuwá yann.'
25 Tàma-à níng yi shi sig ma jír á shinn mpìr zyun, ku shi sig ma wunzàwá big sùnnjin. Mpìr-à níng hi zìg uwà, ku ma wàníng mà fig wùn bàna, ku wu rìghing.
26 Wà wa pyànà zìg kàng uwà-à hi, ku ma wàníng mà fig wùn bàna. Ku má, ku wu rìghing tìnn, wà wa sara níng má àdòníng tìnn. Big sùmpyànn bidìm pár big zìg yà rìg uwà-à níng, big mà fig wùn bàna.
27 Barà big zìg yà rìg uwà-à níng, sái uwà-à hi, í wu rìg-à.

28 To, tàma-à níng barà mpìr káníng zìg
yà zu vinn rìghing uwà-à níng, to, àyúnn-
à ba dù nann zu kàng hing ma yonki,
uwà-à níng hi má shi í bu ni áyaubá ni
rà?”
29 I byar-à Yesu dinya big n rag, “Ning
yì fig gbam Shìdun ma bu-à big ba sig á
jir Shìdun ni bàna, wàníng í bu-à sa ning
nang jànn sig gbìb gwangga níng.
30 Ayúnn-à Shìdun má gbar dù kàng
hing mpìr ma yonki, mpìrká má zìg fig
rag uwà bàna, jir kai bàna mpìrká má shi
àràg í yann aswamká Shìdun mà wai.
31 Jír wà ki má dù nann zu kàng ma
yonki níng, ning jangga fig bu-à Shìdun
dinya sig ning níng bàna rà?
32 Ku dang sig rag, ‘Mì í Shìdun bu
Ibrahim, mì í Shìdun bu Ishaku, mì í
Shìdun bu Yakubu.’ Jír-à níng ri tàg yi
rag, mpìrká rì wu sig níng, shi sig ma
yonki tàma-à níng. Shìdun í Shìdun ki
bàna, ku í Shìdun mpìr-à ma yonki.”
33 Barà mpìrká fig bu-à ku tàg sig níng,
sái mamaki pànn rìg big.

Doka Zyun-à Wài Kab Kádà
(Mar 12:28-34; Luk 10:25-28)

34 Barà Farisawaká myàng ku dang tir
rìghing Sadukiyawaká ma jír, sái Fari-
sawaká bi í byar ńzyun.
35 Zyun áyaubá ni í malam ri tàg bu á
shinn tarkada Musa, ku ri zìm aku màg
màg fig Yesu.
36 Ku rag, “Malam, doka zyun-à wài kab
kádà, í wà áni rà?”
37 Yesu dinya ku rag, “A zìm Shinn
Luwú Shìdun ma pìkyinn ńzyun, ma
yonkiwú, ma bu-à wù ri kyab á kyinnwú
ni.
38 Wàníng í doka-à wà jijag zyun-à wài
kab sig kádà.
39 Doka-à tib sig wàníng, á zìm jàuwú
àràg barà wù ri zìm shinnwú.
40 Doka-à Musa ba sig, ma bu-à mpìrká
rìi dang kyann jir Shìdun dang sig níng,
bidìm pár shi sig áyau doka pyànà káníng
ni.”

Kristi í Wùn Dawuda; Ku í Asàin Lu Dawuda Tìnn
(Mar 12:35-37; Luk 20:41-44)

41 Barà Farisawaká kwonn bi, sái Yesu
bib big jír,
42 n rag, “Ning ri kyab Almasihu í wùn
ni rà?”
Big rag, “I wùn Dawuda.”
43 Ku bib káníng n rag, “Ma sáshinn
Dawuda dang rag, Almasihu í Shinn Luwá
níng rà? I barà Awun Shìdun sìnn kà ku
aku dang. Dawuda dang rag,
44 ‘Shìdun dinya Shinn Lumí n rag,
á bi á shi á vìm numí ni áyág.
Má sìnn kà mpìr azíbwú big á mìr barwú
ni.’
45 Dawuda ma shinnwá bar ku Shinn
Lumí. To, sáshinn kwá shi wùn wàníng
rà?”
46 Walai mpìr-à zìm sar ya ku bu-à ku
bib sig níng. Daka àyúnn-à níng hi kó
mpìr ńzyun wim fig pìkyinn n bib fig rag
ku jír bàna.

23

Yesu Fù Bu-à Bibaiká Malamká Ma Farisawaká Ri Sa
(Mar 12:38-39; Luk 11:43, 46; 20:45-46)

1 I byar-à Yesu dinya bìr mpìrká ma
yann sukàwá big jír n rag,
2 “Malamká ma Farisawaká ri tàg bu á
shinn tarkada Musa.
3 Aning wib kó kai bu-à bá dinya ning.
Ama kada aning sa bu-à big ri sa bàna, jir
kai bàna big ri wib fig buká big ri dang
níng bàna.
4 Big zìg swánn lìlìb nímá n sìnn kà sig
mpìrká á shinn káníng ri tàng kyann ma
kàhi. Ama big swann shang fig big bàna,
kó títi nímá.
5 Swàmká big ri sa bidìm pár í swàm
bu jirà mpìrká abig myàng big, big ri ba
jir Shìdun, mi ri bàg á mùnnpyànnbá ni
kwonn ma azwìnn vùbá ni, jirà mpìrká
abig myàng big. Big ri wìr jà lulor nímá
ri fòr hár mà kan barbá ni.
6 Big ri zìm abig shi á bushu sìsàn nímá
á byar bùkí, kwonn ma bushu àgbam á
tonn bìr kwonn-à ni.
7 Big ri zìm abig bib kà kyann big mà fir
ati, ma abig bar kyann big malam.
8 Ama bigná, abig bar ning malam
bàna, jir kai bàna malamná í mpìr ńzyun.
Ning bidìm pár ning í bu ńzyun, ning í
yiwai.

9 Aning bar kó ni ta á dunyaru bàna, jir
kai bàna ning shi sig ma ta ńzyun, ku í
zyun-à shi sig mà wai, ku awínwá ni.
10 Ning má, abig bar ning àgbam bàna,
jir kai bàna àgbamná í mpìr ńzyun, ku í
Almasihu.
11 Ama wà mpìr zyun áyauná ni ma
ri zìm aku shi àgbamná, aku sìnn kàng
shinnwá àràg ku í fàuná.
12 Mpìr-à ma gbar dù hing shinnwá,
kwá fig zunái. Ama mpìr-à ma gbar dù
fig shinnwá bàna, bá gbar dù ku.

Yesu Dang Rag Malamká Ma Farisawaká Má Wa Shwìn
(Mar 12:40; Luk 11:39-42, 44, 52; 20:47)

13 "Ná wa shwìn, ning malamká ma
Farisawaká, ning í agbar dù shinn big.
Ning kìg dim rìghing gbìb-à mpìrká nìm
má kà á byar-à Shìdun ri na kùrwá mà
wai. Ning ngàng wà ná kà màhàn. Ning
kan dim rìghing mpìrká ri zìm abig kà
màhàn. [
14 Ná wa shwìn, malamká ma Fari-
sawaká, ning í mpìr agbar dù shinn big.
Ning í mpìr alir ji bu á vù uwà kiká ni.
Ning ri vig nonn Shìdun, jirà mpìrká abig
myàng ning, jir wàníng, ná wa shwìn.]
15 "Malamká ma Farisawaká, ná wa
shwìn, ning í mpìr agbar dù shinn big.
Ning shi kàng kwìb vinn rìghing jànn-à
bidìm pár ma nu zàpìrká jirà aning dìg
wùn sukà zyun. Wà na dìg hing ning ri
sìnn kàng rìg ku àràg ku í mpìr asa bu-à
bibai, shi rag ku kab ning bu-à bibai sa.
16 "Ná wa shwìn, ning àfauká ri gbar
jàuná big níng. Ning dang n rag, wà kó
ni ma tun hing ki ma lu Shìdun, bu má
sa fig ku bàna, ama mpìr-à ma tun hing
zinariya á lu Shìdun ni, ma sa fig bu-à ku
tun sig ki áni bàna, to, bu-à ku tun sig
níng má pànn ku.
17 Ning í àfau àning big, áyau lu Shìdun
ma zinariya, í wà áni kab nì rà? Lu
Shìdun í àsàin-à ri sa zinariya-à níng ri
dìg gbam.
18 Ning dang rag, mpìr ma tun bagadi
byar-à big ri twìb swànn bu màhàn níng,
bu má sa fig ku bàna. Ama mpìr-à ma tun
hing wi-à big sìnn sig á shinn bagadi-à ni,
ma sa fig bu-à ku tun sig ki áni níng bàna,
ki-à ku tun sig níng, má pànn ku.
19 Ning í mpìr àfau big, áyau bagadi ma
wi-à big ri sìnn á shinn bagadi, í wà áni
kab nì rà? I bagadi ri sa wi-à aku dìg
gbam íni.
20 To, kó ni ma tun hing bagadi byar-à
big ri twìb swànn bu, ku tun dig sig kàhi,
ma bu-à á shinn bagadi hi ni tìnn.
21 Mpìr-à ma tun hing lu Shìdun, ku
tun dig sig kàhi ma Shìdun àsàin-à ri shi
màhàn níng tìnn.
22 Mpìr-à ma tun hing waisháu, ku
tun síg byar-à Shìdun ri shi, ku tun sig
shinnwá ma Shìdun tìnn.
23 "Ná wa shwìn, ning malamká ma
Farisawaká, ning í mpìr agbar dù shinn
big. Ning ri sa fig bu-à ǹsàn ma mpìr
bàna. Ning ri myàng fig ashi mpìrká
bàna. Ning í mpìr gwangga bàna. Kó
áyau buká ning shi sig ma kàhi kyau dwib
níng, ning ri ya Shìdun kyau zyun, hár
ashìtá ma jì byù. Bu-à sàn kab sig bàna,
aning zìm Shìdun aning zìm mpìr.
24 Ning í àfauká ri gbar jàuná big. Ning
ri shann zu kó àgìmbu títi nímá á zàpìr-à
ná wa. Ama ning ri wa mann kà rakumi
zyun-à ùwài nímá.
25 "Ná wa shwìn, ning malamká ma
Farisawaká, ning í mpìr agbar dù shinn
big, ning ri tu kyàr íri kwìb akpaká buná
big jwang jwang. Ama ning ri fim finn-à
mà yau íri jín, bu-à mònn sig áni bàna, íri
bu-à bibai.
26 Wù Farisawa-à níng, wù í mpìr àfau,
á tu kyàr jag ma finn akpa ḿpyim, í wà
á tu kyàr kwíb-à íni, jirà kwíb-à aku shi
ákyàr tìnn.
27 "Ná wa shwìn, ning malamká ma
Farisawaká, ning í mpìr agbar dù shinn
big, ning shi sig àràg amirká big sa
samyib sig wà á myann sìsàn nímá, ama
wà mà yau mònn sig íri akibká swàr wìr
na sig fáin.
28 Ning shi sig àràg amir káníng. A zu
mpìrká big ri myàng ning, ning í mpìr
ǹsàn, ama á pìkyinn ná, ning mònn sig
íri bu-à bibai. Ning ri gbar dù shinn.

Yesu Dang Rag Bá Wa Shwìn
(Luk 11:47-51)

29 “Ná wa shwìn, ning malamká ma
Farisawaká, ning í mpìr agbar dù shinn
big. Ning ri sa samyib amir mpìrká rìi
dang kyann jir Shìdun. Ning ri sìnn
samyib amir mpìrká big ri dang rag í mpìr
sìsàn.
30 I wà ning dang n rag, ‘Wàníng yi má,
yi nìm ma shi sig àràg á zamanu yàkúyí
big ni, yi nìm má gban fig mpìrká rìi dang
kyann jir Shìdun níng bàna.’
31 Ning má, ning dang hing ma shinn
ná, ning dang rag, ning í yann mpìrká rì
gban sig mpìrká zyun-à rìi dang kyann jir
Shìdun níng.
32 To, tàma-à níng aning sa bànn rìg bu-
à yàkúná big rì sa dà síg níng.
33 Ning mpìr káníng ning í bushùwí,
ning ri kyab rag, ná zu áyau kwonn-à
Shìdun má wà níng ni rà?
34 Jir wàníng má swam bi ya ning
mpìrká ri dang kyann jir Shìdun, ma
mpìr yarká, ma mpìrká zyun-à má tàg
ning bu. Ama ná gban rìg káhi, ná dab
bàg káhi átàm bín, ná yang káhi ashor
mà tonn bìr kwonn, ná kan dù káhi á finn
swannká ni.
35 Jir wàníng ná wa shwìn á shinn mpìr
ǹsànká ning gban sig, bu-à pànn sig daka
á shinn ki Habila hár ki Zakariya wùn
Berikiya zyun-à ning rì gban sig áyau
byar-à big ri twìb swànn bu mà lu Shìdun.
36 Mì ri dinya ning í jir àjai, ning mpìrká
á zamanu-à tàma-à níng, Shìdun má du
kà ning shwìn jir ki mpìr káníng.

Yesu Fig Fig Ajwár Ma Mpìrká á Urushalima Bàna
(Luk 13:34-35)

37 “Ning mpìrká á Urushalima! Ning
mpìrká á Urushalima! Ning gban rìghing
mpìrká ri dang kyann jir Shìdun. Ning ta
gban rìghing mpìrká Shìdun swam bi sig
níng ma abàn. Mì ri zìm ń tonn ning àràg
barà kwìnn ri tonn yanká buwá mi ri bir
káníng á asàwá ni, ama ning ngàng mì.
38 Luná má kàng kànnfinn.
39 N dinya ning, ná myàng fig rag
mì bàna, sái àyúnn-à ma kàng bi hing.
Ayúnn-à níng hi, ná dang rag, ‘Mpìr-à ri
bi á zìnn Shìdun ni níng, a Shìdun ya ku
bu-à ku ri zìm.’ ”

24

Yesu Dang Jír á Shinn Barà Bá Dab Gbànn Rìg Lu Shìdun
(Mar 13:1-2; Luk 21:5-6)

1 Barà Yesu dù á lu Shìdun ni, mi ri yag
kyonnwá, í wà yann sukàwá big bi n tìya
ku barà kinn-à á lu Shìdun sàn sig.
2 Ku dinya káníng n rag, “Barà ning ri
myàng bu káníng, àyúnn zyun ri bi, bá
dab gbànn rìg lu-à hi, kó abàn ńzyun má
shi fig á shinn jàuwá zyun ni bàna.”

Yesu Dang Rag Ayúnn Zyun Ri Bi Wà Mpìrká Má Wa Shwìn
(Mar 13:3-13; Luk 21:7-19)

3 Barà Yesu shi sig mà Wùn Mwir Za-
itun, sái yann sukàwá big yag mà byarwá
ni, n bònn bib ku n rag, “A dinya yi sai-à
bu káníng má sa, má sa ákaun rà? Bu-
à yá myàng jirà ayi yì àyúnn-à wá kàng
bi áni í kai rà? Bu-à yá myàng jirà ayi
yì àyúnn-à dunyaru ma nyàan vinn í kai
rà?”
4 Sái Yesu tàg big bu, n rag, “Aning pànn
shinn ná, kada aning zìm mpìr zyun aku
tonn gban ning bàna,
5 jir kai bàna mpìrká nìnànn nímá má
bi má rag big bi sig á zìnnmí ni. Bá dang
rag big í Almasihu. Bá sa mpìrká nìnànn
nímá má nang jànn.
6 Ná fig tai kànn kó áni bidìm pár,
ama kada aning gib kyinn bàna, jir kai
bàna bu káníng má sa àdòníng, ama sai-à
dunyaru má vinn níng màg fig ma bàna.
7 Jànn zyun má nu kànn ma jànn zyun.
Kùr zyun má nu kànn ma kùr zyun kó
áni bidìm pár á jànn-à ni. Amor má kà á
jànn-à ni wàni. Jànn-à á jìnn ni má ning
kó byar-à áni bidìm pár.
8 Ama wàníng ri jag má mìr átai.
9 “Sai-à hi, mpìrká má pànn ning, bá
ya ning shwìn, hár má gban rìg ning.
Mpìrká á jànn-à ni má zib ning á dò jir
shinnmí ni.
10 Mpìrká nìnànn nímá má fim rìg
gbìbmí. Káhi má kwonn nubá jirà bá ya
kà jàubá á vù mpìr azíbká ni. Mpìrká má
zib bar dìrbá.
11 A sai-à níng hi, mpìrká nìnànn nímá
ká má gim ǹsáng rag big í mpìrká ri dang

kyann jir Shìdun níng, bá bi á jànn-à ni,
má tonn gban mpìrká.
12 Bá sa swàb kà bu-à bibai á jànn-à
ni. Mpìrká nìnànn nímá má zìm fig jàubá
bàna.
13 Ama mpìr-à ma wim hing kyinn hár
àyúnn-à wà kinn shinn, Shìdun má pinn
zu ku.
14 Bá dinya mpìrká bidìm pár jir àjwár
á shinnmí ni, jirà abig fig vinn rìg á jànn-à
ni, í wà dunyaru má vinn.

Bu Azing Má Shi á Lu Shìdun (Mar 13:14-23; Luk 21:20-24)

15 "Ná myàng bu àzing má shi á lu
Shìdun. Daniel ba sig jír á shinn bu àzing-
à hi. (Mpìr-à ma ri jangga bu-à mì ri ba
níng, aku yì byann.)
16 A sai-à níng hi, mpìrká ma shi sig
mà yau jànn Yahudiya, abig shàr yag mà
shinnkwìnnká ni.
17 Mpìr-à ma shi sig mà shinn tonnwá
ni, aku tìg wann kíni aku shàr yag, kada
aku dang rag, kwá kà mà finn tonn-à ni,
kwá zìg bu zyun, í wà kwá shàr yag ni,
bàna.
18 Mpìr-à ma shi sig mà da-à ni, kada
aku dang rag, kwá yag mà lu-à ni, kwá
zìg jà, í wà kwá shàr yág ni, bàna.
19 Ayúnn-à hi, uwàká shi sig ma finn,
ma ká shi sig ma yann àjann níng, bá wa
shwìn.
20 Aning vig Shìdun rag àyúnn-à ná shàr
shàu-à níng, aku shi á yau dí bàna, aku
shi àyúnn Asabar bàna tìnn.
21 A sai-à hi, mpìrká má wa shwìn wàni,
írì shwìn-à big taba wa fig bàna, tun sai-
à Shìdun màm sig dunyaru. Mpìr má wa
jakàng fig rag írì shwìn-à níng bàna.
22 Wà Shìdun nìm ma gib màg gban
fig su shwìn-à níng bàna, kó mpìr ńzyun
nìm má wìm zu fig bàna. Ama kwá
gib màg gban su shwìn-à níng áni á jir
shinn mpìrká ku shig zu sig, big shi sig á
dunyaru.
23 "Wà mpìrká ma dinya ning rag, aning
myàng, mà Almasihu níng, kada aning
zìm bàna. Kó ba dinya ning rag, mà ku
bó, aning zìm bàna. Big ri gim ǹsáng.
24 Mpìr agim ǹsángká má bi, bá rag big
í Almasihu, káhi má dang rag, big í mpìr-
à ri dang kyann jir Shìdun. Hár bá sa bu
mamaki kim kim, jirà abig gbar nang jànn
mpìrká Shìdun shig zu sig, wà big nìm má
sa sar.
25 N dinya rìghing ning bu káníng, barà
su-à màg fig ma bàna níng.
26 "Mpìrká ma dinya ning n ma rag,
'Almasihu shi sig mà awúnn-à ni,' kada
aning yag màhàn bàna. Kó ba dinya ning
ma rag, 'Ku shi sig mà lu-à ni,' aning zìm
bàna, big ri gim ǹsáng.
27 Aràg barà mpìrká ri myàng shyù ri
zwàm zu mà waisháu-à ni níng, í barà
bá myàng mì, mì í Wùn Mpìr Jíkwìnn má
kàng bi áni.
28 "Byar-à kiká ma wu na sig, í byar-à
shwibká má kwonn yag màhàn.

Bu-à Má Sa Ayúnn-à Wùn Mpìr Jíkwìnn Má Kàng Bi Ani (Mar 13:24-27; Luk 21:25-28)

29 "Asim shwìn-à mpìrká má wa níng
ni, àyúnn má sìr rìg fi, sònn-à má mìg fig
bàna. Asuswirká mà waisháu-à ni má kù
wann bi rìg á jìnn ni. Bu gbamká shi sig
mà wai má ning dìrbá.
30 I wà mì Wùn Mpìr Jíkwìnn má wann
bi mà waisháu-à ni. Má kàng bi ma gbam
ùwài nímá kwonn ma awàimí. Swai
mpìrká bidìm pár bá myàng mì, mì Wùn
Mpìr Jíkwìnn. Bá kig nàikitáu, má sa bai
pìkyinn.
31 Bá winn yur, í wà má swam yag
yann aswamká bumí big á byar mpìrká
á dunyaru bidìm pár, jirà abig bar kwonn
bi ya mì mpìrká Shìdun shig zu sig. Bá
bar kwonn bi mpìrká á jànn-à ni bidìm
pár, daka mà mìr swann hár mà shinn
swann.

Tìnn Jír á Shinn Bin Ating (Mar 13:28-31; Luk 21:29-33)

32 "Aning myàng misali á shinn bin
ating. Wà na myàng bin ating ma ri twìb
jì àpyú, ning yì hing shyù nyàan kù.
33 To, wàníng má í àdòníng tìnn, sai-à
na myàng buká ǹ dinya sig ning níng ma
ri sa, aning yì rag ǹ nyàan kàng bi.
34 Mì ri dinya ning àjai, mpìrká tàma-
à níng má wu vinn fig bidìm pár bàna,

sái wà buká ǹ dinya sig ning níng ma sa rìghing.
35 Waisháu ma jànn-à á jìnn ni má bab
jànn rìg, ama jírmí má vinn fig ávinn
bàna.

Walai Mpìr-à Yì Ayúnn-à Yesu Má Kàng Bi Ani
(Mar 13:32-37; Luk 17:26-30, 34-36)

36 "Walai mpìr-à yì àyúnn-à Wùn Mpìr
Jíkwìnn má kàng bi áni. Kó yann aswam
Shìdun mà wai má, big yì fig bàna. Kó mì
Wùn Shìdun má, ǹ yì fig bàna tìnn. Sái
Shìdun Ta-à ku awínwá ni yì síg nì.
37 Barà rì sa sig á sai-à Nuhu ri shi sig
níng, í barà má sa áni àyúnn-à Wùn Mpìr
Jíkwìnn má kàng bi á jànn-à ni.
38 A sai-à zàpìr-à rì binn fig ma bàna
níng, mpìrká rìi ji, mi ri wa, big ri zìg uwà
mi ri ya ban, hár bi fòr àyúnn-à Nuhu bi
kà á kòr-à ni.
39 Big yì fig bu-à má sa bàna, hár sai-à
gbànn yor-à níng bi binn swann yag rìg
big. Wàníng í barà mpìrká má sa áni, hár
àyúnn-à Wùn Mpìr Jíkwìnn má bi.
40 A sai-à níng hi, wunù pyànà ma shi
sig ma da-à ni, bá zìg rìg zyun, má fim
zyun.
41 Uwà pyànà ma ri wau bu, bá zìg rìg
zyun, má fim zyun.
42 Buná, aning pànn shinn ná, jir kai
bàna ning yì fig sai-à Shinn Luná má kàng
bi á ni bàna.
43 Wa àsàin lu-à nìm ma yì hing sai-à
ajwú má kà á luwá ni, ku nìm má shi àzír,
má myàng luwá, jirà ajwú aku kà á luwá
ni bàna.
44 Aning shi àzír, jir kai bàna Wùn Mpìr
Jíkwìnn má bi á sai-à ning kyab fig rag má
bi bàna.

Tinn Jír á Shinn Fàu-à Ma í Fàu Gwangga
(Luk 12:41-48)

45 "Fàu-à shi sig ma yar, n shi sig ma
gwangga í wà áni rà? Asàin lu ma dìg
hing fàu-à shi sig ma gwangga, kwá ya kà
luwá á vù wàníng ni, a wàníng ya fàuká
dà níng buju kó ákaun.
46 Asàin lu-à ma ya sig fàuwá swàm,
kwa kàng bi kwa dìg wàníng ma ri sa,
fàu-à hi má fig àjwár.
47 Mì ri dinya ning jír àjai, kwá sìnn kà
wàníng a wàníng myàng kwonn ma buká
ku shi sig ma kàhi bidìm pár.
48 Ama wà fàu-à hi ma í fàu-à bibai, kwá
dang rag, àsàin luwá má kàng bi fonn fig
bàna.
49 Kwá dab jàuwá big fàuká. Kwá ji má
wa, kwá wa pyann shin ma mpìrká ri wa
pyann shin.
50 Asàin lu fàu-à níng má kàng bi, fàu-à
níng má yì fig àyúnn-à hi bàna.
51 Asàin lu-à má yang fàuwá ashor, hár
dìr fàu-à má pòr. Kwá sìnn kà wàníng
á shwìn àràg barà ku ri sìnn kà mpìrká
ri gbar dù shinn. Wàníng má kig mínn
wàni, má zwàm kà vù á nginn.

25

Tinn Jír á Shinn Yann Uwà Dwib

1 "A sai-à Shìdun má na kùrwá áni níng,
má shi àràg barà yann uwà big dwib zìg
pitilaká bubá mi ri yag abig shà ango.
2 Uwà swana áyaubá ni shi sig ma yar,
swana bó, í àning.
3 Aning káníng zìg pitilabá, n pànn
kwonn fig ma byìr á vùbá ni bàna.
4 Ama uwà yar káníng pànn kwonn sig
ma byìrbá í zyun á àkwìnn-à ni, kwonn
ma pitilabá.
5 Ango-à hi bi fonn fig kíni bàna, hár
uwà káníng ri dìm ná, big í na jànn rìg-à.
6 "Ama áyau fi-à ni, big fig nài jir bìr
mpìrká, mpìrká ri dang rag ango ri bi,
aning bi shà ku.
7 A byar-à níng hi, uwà dwib káníng fim
zir n sa samyib pitilabá.
8 Uwà àning káníng dinya uwà yar
káníng n rag, 'Aning ya yi byìr títi, jir kai
bàna pitilayí ri dim.'
9 Ama uwà yar káníng dinya kàng big
n rag, 'Má màg fig yi hár ma ning bàna.
Bu-à ná sa bàna, aning yag mà fir ati-à ni
aning wann buná.'
10 A byar-à níng hi, big dù jirà abig yag
wann byìr-à hi, sái ango í bi fòr rìg-à
ásimbá ni. Uwà swanaká dà sig níng, kà
yag sig ma ku, í byar-à mpìrká kìg dim rìg
nu nkyun-à, uwà swana bi ji buju ban-à
ma ango.

11 “Uwàká zyun-à yag sig abig wann
byìr-à níng, í fòr bi rìg-à. Big kwìb nu
nkyun-à n rag, ‘Shinn Luyí, Shinn Luyí, á
pù ya yi nu nkyun-à.’
12 Ango dinya big n rag, ‘Mì ri dinya
ning àjai, ǹ yì fig ning bàna.’ ”
13 Yesu dinya kinn big jírwá n rag,
“Aning shi àzír, jir kai bàna ning yì fig
àyúnn-à má kàng bi á dunyaru bàna.

Tinn Jír á Shinn Fàu Saraká Big Ya Sig Bài
(Luk 19:11-27)

14 “Byar-à Shìdun má na kùrwá má shi
àràg mpìr-à yag sig kyìnn, n bar kwonn
bi sig fàuwá big, n ya sig big bài.
15 Ku ya mpìr zyun bài dubu swana,
zyun dubu pyànà, zyun bó dìg dubu zyun.
Ku ya kó ni bar swàmwá. Barà ku ya vinn
rìg káníng àdòníng, ku í yag rìg-à kyìnn.
16 Fàu-à big ya sig ku dubu swana-à
níng, yag n dìg swàb kà dubu swana á
shinn-à ni.
17 Mpìr zyun-à big ya sig ku dubu pyànà
níng, dìg swàb kà dubu pyànà á shinn-à
ni.
18 Ama mpìr-à big ya sig ku bài dubu
zyun níng, ku yag n kab shar n tàm jànn
rìg bài-à àsàin luwá ya sig ku níng.
19 “Barà shi nonn nonn í byar-à àsàin
lubá kàng bi, ku yag dìg fàuwá big, n bib
big bu-à big sa sig ma bài-à ku ya sig big
níng.
20 A byar-à níng hi, fàu-à big ya sig ku
bài dubu swana-à níng bi, n ya àsàin luwá
bu-à ku dìg swàb kà sig dubu swana. Ku
dinya àsàin luwá n rag, ‘Asàin lumí, à ya
sig mì dubu swana, tàma-à níng bu-à ǹ
dìg swàb kà sig á shinn-à ni bàna, í dubu
swana tìnn.’
21 A byar-à níng hi, àsàin luwá yan ku n
rag, ‘Isoko ma swàm-à à sa sig, wù í fàu-à
ǹsàn. A sa hing swàm ma pìkyinn ńzyun
ma bài títi-à ǹ ya sig wù níng. A dìg swàb
kà bi hing bu á shinn-à ni àràg barà ǹ ya
sig wù níng. Tàma-à níng, má ya wù wà
kab wàrì níng. A bi ayi fig àjwár ábìr-à
ni.’
22 Zyun-à big ya sig ku dubu pyànà
níng, kà bi n rag, ‘Asàin lumí, à ya sig
mì bài dubu pyànà, tàma-à níng bu-à ǹ
dìg swàb kà sig bàna, í dubu pyànà.’
23 A byar-à níng hi, àsàin luwá yan ku n
rag, ‘Isoko ma swàm-à à sa sig, wù í fàu-à
ǹsàn. A sa hing swàm ma pìkyinn ńzyun
ma bài títi-à ǹ ya sig wù níng. A dìg swàb
kà bi hing bu á shinn-à ni, àràg barà ǹ ya
sig wù níng. Tàma-à níng ma ya wù wà
kab wàrì níng. A bi ayi fig àjwár ábìr-à
ni.’
24 Fàu-à big ya sig ku dubu zyun-à níng,
bi n rag, ‘Asàin lumí, ǹ yì hing pìkyinnwú
bai. Wù ri binn kwonn buju-à à tàg fíg nì
bàna. Wù ri zà kwonn yìr bujuká zyun-à
à minn fíg nì bàna.
25 Mì ri shàr zinnwú, í bu-à sa ǹ yag n
tàm jànn rìg bàiwú á shar-à ni. Tàma-à
níng á zìg bàiwú.’
26 A byar-à níng hi, àsàin luwá dinya ku
n rag, ‘Wù í fàu àbai, wù í mpìr dìjar. A
yì hing, mì í mpìr pìkyinn àbai, mì ri binn
kwonn buju-à ǹ tàg fíg nì bàna, mì ri zà
kwonn yìr buju-à ǹ minn fíg nì bàna.
27 Wàníng wù nìm ma zìg yag rìghing
bàimí mà tonn byar-à big ri sìnn gbam
bài, tàma-à níng barà ǹ kàng bi sig níng,
ǹ nìm má dìg swàb kà bu zyun á shinn-à
ni.
28 To, aning zìg rìg bài-à á vùwá ni,
aning ya zyun-à shi sig ma bài dubu dwib
níng.
29 Mpìr-à ma shi sig ma bu, bá ya swàb
kà ku, kwá dìg swàb kà ùwài nímá. Ama
mpìr-à ma bàna ma bu, títi zyun-à ku shi
sig ma kàhi níng, bá zìg rìg á vùwá ni.
30 Aning kan tafinn yag rìg fàu bibai-à
níng mà byar zufi á byar-à kwá kig mínn
wàni hár kwá zwàm kà vù á nginn.’

Ayúnn-à Shìdun Má Wà Kwonn Mpìrká

31 “Ayúnn-à Wùn Mpìr Jíkwìnn má bi
áni, kwá bi àràg í kùr, kwá bi kwonn ma
yann aswamwá big í zyun. Kwá shi á byar
shu kùrwá ni.
32 Mpìrká á jànn-à ni bidìm pár má
kwonn bi rìg á pyànnwá ni. A byar-à hi,
kwá gàfinn mpìr káníng kyau pyànà àràg
barà aza àdùnká ri kyàb gàfinn àdùnká
ma byínnká.
33 Kwá sìnn kà àdùnká agunn vìm nuwá
ni, ama kwá sìnn kà byínnká agunn vìm
súrwá ni.

34 A byar-à hi, kùr-à ma dinya ká zyun-à
shi sig agunn vìm nuwá ni níng, má rag,
‘Aning kà bi ning mpìr ǹsànká bu Tamí,
aning bi shi ngàng á lu-à big sa sìnn ya
sig ning, tun daka sai-à big màm fig ma
dunyaru bàna.
35 Amor rì gban mì, ning ya mì buju ǹ
ji, ajor zàpìr rì gban mì, ning ya mì zàpìr
ǹ wa, ǹ rì bi sig kyìnn, ning pag mì byar
ná.
36 N rì kyann dìr áyonn, ning wìr mì jà,
ǹ rì na sig dor, ning bi myàng kwonn ma
mì í zyun. Big rì kìg kà sig mì mà tonn
fi-à ni, ning bi bib kà hing mi.’
37 A byar-à hi, mpìr ǹsàn káníng má
zìm má rag, ‘Shinn Luyí, yi myàng sig wù
ákaun, amor rì gban sig wù hár yi ya wù
buju rà? Ajor zàpìr rì gban sig wù ákaun,
hár yi ya wù zàpìr á wa rà?
38 A bi sig kyìnn á byaryí ni ákaun, hár
yi pag wù byar ná rà? A kyann sig dìr
áyonn ákaun, hár yi ya wù jà rà?
39 Yi myàng wù à na sig dor ákaun, big
kìg sig wù mà tonn fi-à ni ákaun, hár yi
bi bib kà wù rà?’
40 A byar-à hi, kùr má rag, ‘Mì ri dinya
ning àjai, barà ning sa ya sig wunzàmí
zyun-à títi buká ǹsàn níng, ning sa ya sig
mì.’
41 “Kwá dinya ká zyun-à shi sig á vìm
súrwá ni má rag, ‘Aning dù á byarmí ni,
ning zyun-à ning í bu Shìdun bàna níng.
Aning yag kà mà lu pyìr-à big sa sìnn
sig wà má dim fig ádim bàna, jir shinn
Shaitan ma yann aswamwá big.
42 Amor rì gban mì, ning ya fig mì buju
ń ji bàna, ajor zàpìr rì gban mì, ning ya
fig mì zàpìr ń wa bàna.
43 N rì bi sig kyìnn, ning pag fig mì
byar ná bàna, ǹ rì kyann dìr áyonn, ning
ngàng wà ná wìr mì jà, ǹ rì na sig dor,
ning ngàng wà ná yag má bib kà mì, big
kìg kà mì mà tonn fi-à ni, ning ngàng wà
ná yag má bib kà mì.’
44 A byar-à hi, bá dang má rag, ‘Shinn
Luyí, yi myàng sig wù ákaun, amor rì
gban wù, ajor zàpìr rì gban sig wù ákaun
rà? A bi sig kyìnn ákaun rà? A kyann sig
dìr áyonn ákaun rà? A na sig dor ákaun
rà? Big kìg kà sig wù ákaun, wà yi ngàng
wù rà?’
45 A byar-à hi kwá dang má rag, ‘Mì
ri dinya ning àjai, barà ning ngàng sig
wunzàmí zyun, n sa ya fig ku bu ǹsàn
bàna níng, ning ngàng síg mì.’
46 A byar-à hi, mpìr káníng, bá tìr yag
big mà lu pyìr-à má dim fig ádim bàna,
ama mpìr ǹsànká bá dìg yonki zyun-à má
vinn fig ávinn bàna.”

26

Agbamká Kwonn Nu á Shinn Yesu Ni (Mar 14:1-2; Luk 22:1-2; Yoh 11:45-53)

1 Barà Yesu dang vinn rìg jírká àdòníng,
ku dinya yann sukàwá big n rag:
2 “Ning yì hing su pyànà ma wam zu
hing, yá ji buju àyúnn Pìm Wam Zu.
Ayúnn-à níng hi bá zìg mì, mì Wùn Mpìr
Jíkwìnn, bá dab bàg gbam mì á tàm bín-à
ni.”
3 A byar-à níng hi àgbamká áyau
mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun
ni ma àgbam mpìrká kwonn bi sig í byar
ńzyun mà lu Kayafa. Ku í àgbam áyau
mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun
ni.
4 Big shi kwonn, n kwonn nubá barà bá
bònn pànn Yesu má gban rìg ku.
5 Ama big dang rag bá pànn sar fig ku
á sai-à bìr mpìrká kwonn shi sig, mi ri
fig àjwár níng bàna, jir kai bàna kada
mpìrká abig dù ngain.

Big Pàb Yesu Byìr Mà Baitanya (Mar 14:3-9; Yoh 12:1-8)

6 A sai-à Yesu shi sig mà Baitanya mà lu
Siman mpìr-à rì shi sig ma dor àkùnn.
7 Uwà zyun bi á byarwá ni ma wùn
àkwìnn byìr zyun-à ri ning swìnn ǹsàn,
byìr-à hi shi sig ma bài wàni, ku wìr wann
á shinn Yesu ni á sai-à wàníng ri ji buju.
8 Barà yann sukàwá big myàng
àdòníng, big nànn rìg àgùnn n rag, “Bu-à
sa uwà-à níng ri sa kìfinn byìr-à níng í jir
kai rà?
9 Byìr-à níng big nìm ma wann tafinn
ma bài ùwài nímá, n nìm má zìg bài-à
má ya mpìr ashiká.”
10 Yesu yì rìghing bu-à big ri dang, sái
ku bib big n rag, “Bu-à sa ning ri sa shi
uwà-à níng í jir kai rà? Bu-à ku sa sig mì
níng, ku sa síg mì bu-à ǹsàn.

11 Ning ri shi kyann ma mpìr ashiká í
zyun kó ákaun, ama bigmí, yi ma ning
má shi kyann fíg zyun bàna.
12 Byìr ǹsàn uwà-à níng wìr sig mì á
dìr-à ni níng, ku wìr sig mì jirà sai-à bá jì
mì áni.
13 Mì ri dinya ning àjai, byar-à ba dang
jir àjwár Shìdun kó áni á dunyaru, bu-à
ku sa sig níng bá dinya mpìrká, mpìrká
má kyab pànn ku áni.”

Big Kwonn Nu Ma Yahuda Jirà Abig Pànn Yesu
(Mar 14:10-11; Luk 22:3-6)

14 Ayau yann sukà Yesu dwib agban
pyànà níng, zyun-à big ri bar zìnnwá
Yahuda Iskariyoti níng, ku yag mà byar
àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun,
15 n rag, “Wà ma ya kà hing Yesu á vùná
ni, ná ya mì í kai rà?” A byar-à níng hi,
big wànn bài azurfa àkunn dìzyun agban
dwib n ya ku.
16 I wà ku yàn pyù-à kwá wann tafinn
ya big Yesu.

Big Sa Buju Ayúnn Pìm Wam Zu
(Mar 14:12-21; Luk 22:7-13, 21-23; Yoh 13:21-30)

17 Ayúnn wà jijag wà bá ji brodi-à bàna
ma yisti níng fòr, sái yann sukàká bi á
byar Yesu n bib ku rag, “Wù ri zìm ayi sa
buju àyúnn Pìm Wam Zu-à níng áni rà?”
18 Ku rag, “Aning yag mà finn swànn-
à ni, ná dìg mpìr zyun màhàn. Aning
dinya ku rag, ‘Malam rag, suwá nyàan
màg, kwá bi má ji brodi-à bàna ma yisti
níng mà luwú ni ma yann sukàwá big.’ ”
19 A byar-à níng hi, yann sukàká yag n
sa àràg barà Yesu dinya sig big. Big yag
n sa sìnn buju àyúnn Pìm Wam Zu-à níng
màhàn.
20 Barà kamzau fòr àdòníng, sái Yesu
ma yann sukàwá big dwib agban pyànà
níng, shi wann í byar ńzyun n ji buju.
21 Barà big ri ji buju àdòníng, sái Yesu
dinya big n rag, “Mì ri dinya ning àjai,
mpìr zyun áyauná ni má wann tafinn
mì.”
22 Barà big fig àdòníng, pìkyinnbá bai
wàni, big bib ku zyun zyun n rag, “Shinn
Luyí, kó í mì rà?”
23 Yesu zìm n rag, “Mpìr-à níng hi í
mpìr-à ri swab ji kwonn brodi ma mì á
tasa-à ni níng, má wann tafinn mì nì.
24 Mì Wùn Mpìr Jíkwìnn, má wu àràg
barà big ba sig á shinnmí ni á jir Shìdun
ni rag má wu níng. Ama mpìr-à má wann
tafinn Wùn Mpìr Jíkwìnn níng, kwá wa
shwìn, má sàn káb nì wà big nìm ma mà
fig ku bàna.”
25 Yahuda zyun-à má wann tafinn Yesu
níng, bib ku n rag, “Malam, kó í mì rà?”
Sái Yesu rag, “Nn, à dang hing ma
nuwú.”

Buju-à Yá Kyab Pànn Kyann Shinn Luyí Ani
(Mar 14:22-26; Luk 22:14-20; 1 Kor 11:23-25)

26 Barà big ri ji buju àdòníng, í byar-à
Yesu zìg brodi n vig Shìdun, n sa wàníng
ísoko, n ngir gàfinn, n ya yann sukàwá
big. Ku dinya káníng rag, “Aning zìg ma
aning ji, wàníng í dìrmí.”
27 Ku zìg kwài n sa Shìdun ísoko, n ya
big n rag, “Ning bidìm pár, aning wa áni.
28 Wàníng í àsàmí zyun-à má kìfinn á dò
shinn mpìrká ni nìnànn nímá, jirà Shìdun
aku yafa ya big bu pyìrbá, àràg barà ku
gib sig nu níng.
29 Mì ri dinya ning, má wa fig rag zàn
inabi-à níng ma ning bàna, sái àyúnn-à
yi ma ning má wa wà àpyú-à mà byar-à
Tamí ri na kùrwá.”
30 A byar-à níng hi big dài jonn n swam
yan Shìdun, mì yag rìg-à mà Wùn Mwir
Zaitun.

Yesu Rag Bitrus Má Ngàng Ku
(Mar 14:27-31; Luk 22:31-34; Yoh 13:36-38)

31 Yesu dinya big n rag, “A fi-à níng
ni, ning bidìm pár ná shàr tafinn rìg mì,
jir kai bàna big ba sig á shinnmí ni á jir
Shìdun ni n rag, ‘Shìdun má gban rìg aza
àdùn-à, àdùnká má shàr yam rìg.’
32 Ama sai-à ma dù nann zu kàng hing
ma yonki, má yag jág ning nì mà Galili.”
33 Bitrus dinya Yesu n rag, “Kó wà jàumí
big bidìm pár ma fim rìghing wù, bigmí
má fim fig wù bàna.”
34 A byar-à hi Yesu dinya ku n rag, “Mì
ri dinya wù àjai, á fi-à níng ni, kwìnn má

dab fig ma aku bàna, wá sa yipyàr kàun
sara má rag à yì fig mì bàna."
35 Bitrus dinya ku n rag, "Kó wà mpìrká
ma rag bá gban bàg kwonn mì big wù má,
má sa fig yipyàr rag ǹ yì fig wù bàna."
Yann sukà kádà níng dang àdòníng
tìnn.

Yesu Vig Shìdun Mà Gatsemani (Mar 14:32-42; Luk 22:39-46)

36 Yesu yag kwonn ma yann sukàwá big
mà byar-à big ri bar Gatsemani. Ku dinya
big n rag, "Aning shi wann áyág, má yag
màhàn bó má vig Shìdun."
37 Ku zìg Bitrus ma yann Zabadi àkunn
pyànà, n yag kwonn ma big. Pìkyinnwá
bai sig wàni.
38 Ku dinya káníng n rag, "Pìkyinnmí
bai sig wàni, shi rag má wù wu. Aning
shi áyág, ama aning shi àzír àràg mì."
39 Ku yag sim mà pyànn títi, n kànn
wann mùnnpyànnwá á jìnn ni, n vig
Shìdun n rag, "Tamí, wà má sa, á zìg zu
rìg mì áyau shwìn-à má wa níng ni. Ama
á bàg bu-à á kyinnmí ni bàna, sai bu-à
kyinnwú ri zìm."
40 Ku kàng bi á byar yann sukàwá big
sara, n dìg big na jànn rìghing. Sái ku
dinya Bitrus n rag, "Wá shi fig àzír kó awa
ńzyun bàna rà?
41 Aning shi àzír ma aning vig Shìdun
jirà kada bu-à bibai aku tonn gban ning
bàna. Pìkyinn ná ri zìm aning sa bu ǹsàn,
ama gbamná fòr fig bàna."
42 Yesu yag jakàng n vig Shìdun n rag,
"Tamí, wà wa zìg fig shwìn-à má wa níng
bàna, ǹ zìm hing má wa rag shwìn-à hi."
43 Ku kàng bi jakàng n dìg yann sukàwá
big ri na aná, jir kai bàna zuná ri dìm big.
44 Yesu fim big n kàng yag jakàng wà
wa sara, n vig Shìdun àràg barà ku nìm
vig sig níng.
45 Ku kàng bi jakàng á byar yann
sukàwá big n rag, "Hár tàma-à níng ning
ri na aná, mi ri na ngàng awun ná rà?
Aning myàng, àyúnn-à màg rìghing wà
bá wann tafinn mì, mì Wùn Mpìr Jíkwìnn,
bá ya kà mì á vù mpìr bu pyìrká ni.
46 Aning dù nann zu, ayi yag ning.
Aning myàng, mpìr-à má ya tafinn mì
níng, ma ku níng."

Big Pànn Yesu Jirà Abig Gban Ku (Mar 14:43-50; Luk 22:47-53; Yoh 18:3-12)

47 Barà Yesu ri dang jír àdòníng, í byar-
à Yahuda mpìr zyun áyau yann sukà
dwib agban pyànà níng, bi kwonn ma bìr
mpìrká. Big bi kwonn ma kafai ma tun,
jir kai bàna shun àgbamká ma àgbamká
áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni níng, swàm bi síg big nì.
48 Zyun-à má ya tafinn Yesu níng, dinya
rìghing mpìrká bu-à kwá sa. Ku dinya big
n rag, "Mpìr-à na myàng ma kàm pànn
ku, í mpìr-à ná pànn."
49 Gbìb fig tá bàna, sái Yahuda yag mà
byar Yesu ni n rag, "Malam, mì ri bib kà
wù." I byar-à ku kàm pànn wàníng.
50 Sái Yesu dinya ku n rag, "Jàumí, á sa
bu-à zìg bi sig wù."

A byar-à níng hi, mpìr káníng bi n pànn
ku, n zìg yag rìg ku.
51 Mpìr zyun áyau mpìrká bu Yesu ni,
gbar wàm zu kafaiwá n kyag fàu àgbam-
à áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni. Ku kyag zu rìg wàníng sung-à.
52 A byar-à hi Yesu dinya ku n rag, "A
sìnn kà kàng kafaiwú mà pyirwá ni, jir
kai bàna mpìr-à ma nu kànn ma kafai,
kafai í bu-à má gban ku.
53 Ning yì fig wà kó tàma-à níng ma zìm
hing, má vig Tamí, kwá swam bi ya mì
yann aswamwá mà wai big dubu nìnànn
nímá bàna rà?
54 Wà ma sa hing àdòníng, bu-à big ba
sig á jir Shìdun ni á shinnmí ni níng, má
shi fig àràg barà big ba sig níng bàna."

55 A byar-à hi Yesu bib bìr mpìr káníng
n rag, "Ning bi sig ma kafai kwonn ma tun
àjirà aning pànn mì níng, mì í mpìr ajwú
rà? Su ma su bidìm pár mì ri yag kyann
mà lu Shìdun, mi ri tàg kyann mpìrká,
ama ning pànn fig mì bàna,
56 ama sái tàma-à níng, ná pànn mì
rà? Bu káníng bidìm pár sa sig àjirà bu-à
mpìrká rìi dang kyann jir Shìdun ba sig
níng, aku shi àràg barà big ba sig."

A byar-à níng hi, yann sukàwá big
bidìm pár shàr n fim rìg ku, mì yag rìgbá.

Big Zìg Yag Yesu Mà Pyànn Agbam Jànnká Ni
(Mar 14:53-65; Luk 22:54-55, 63-71; Yoh 18:13-14, 19-24)

57 Mpìrká zyun-à pànn sig Yesu níng, zìg yag ku mà lu Kayafa àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun, á byar-à malamká ma àgbamká kwonn shi sig.
58 Ama Bitrus bàg yag ku ásim pyunn ninonn nímá, hár mà fir lu àgbam áyau mpìr-à ri twìb swànn bu. Ku kà yag n shi wann mà byar-à asa gadiká shi sig, àjirà aku myàng vinn rìg bu-à má sa.
59 Agbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu káníng, ma àgbamká zyun-à dà sig níng, ri yàn kyann mpìrká zyun-à má gim ǹsáng á shinn Yesu, àjirà abig gban rìg ku.
60 Kó barà agim ǹsángká bi dang jírbá áni bidìm pár, big dìg fig ku ma jír àbai zyun bàna. Ama ásim, mpìr pyànà big bi,
61 n rag, "Mpìr-à níng dang rag, ku shi sig ma gbam-à kwá dab gbànn rìg lu Shìdun, má mi kàng rìg á su sara."
62 A byar-à níng hi, àgbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu níng, dù nann zu á wai n bib Yesu rag, "A bàna ma jír-à wá dang á shinn jír-à níng ni rà? Bu-à mpìr káníng ri dang á shinnwú ni níng, í kai rà?"
63 Ama Yesu pànn shi rìg akim. Agbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu níng, vig ku n rag, "N kwonn hing wù ma Shìdun, á dinya mì àjai, wù í Almasihu wùn Shìdun rà?"
64 Yesu zìm ya ku n rag, "A dang hing ma nuwú. Ama mì ri dinya ning, àyúnn zyun ná myàng Wùn Mpìr Jíkwìnn má shi agunn vìm nu Shìdun ni, kwá wann bi áyau akor-à ni mà waisháu-à ni."
65 A byar-à níng hi, àgbam-à níng gbar ka rìg jàwá n rag, "Mpìr-à níng dang bai hing zìnn Shìdun. Bu-à sa yá yàn mpìrká káhi abig bi dang kàng jír á shinnwá ni níng, í jir kai rà? Tàma-à níng, ning fig hing bu-à ku dang sig.
66 Ning myàng ashinn?"

Big zìm n rag, "Bu bibai-à ku sa sig níng fòr hing wà yá gban ku."
67 Big tu wìr ku sháng á mùnnpyànnwá ni, n dab ku gbàr. Ká dab sig ku níng,
68 dang rag, "A tìya yi mpìr-à dab sig wù, wà wù ma í Almasihu."

Bitrus Ngàng Yesu
(Mar 14:66-72; Luk 22:56-62; Yoh 18:15-18, 25-27)

69 Barà Bitrus shi sig mà myann, í byar-à wùn uwà zyun bi á byarwá ni, n rag, "Wù má, wù nìm shi kwonn sig ma Yesu mpìr-à á Galili."
70 Ama ku sa yipyàr á pyànnbá ni bidìm pár n rag, "N yì fig bu-à wù ri dang níng bàna."
71 A byar-à níng hi, ku í zu yag rìg-à mà myann, n sar rìg mà gbà dán-à ni. Sái wùn uwà zyun mà lu kùr-à ni bi jakàng, n myàng ku n dinya mpìrká rag, "Mpìr-à níng nìm shi kwonn sig ma Yesu mpìr Nazarat."
72 Bitrus sa jakàng yipyàr n tun ki n rag, ku yì fig mpìr-à níng bàna.
73 Shi kàng títi nímá, mpìrká zyun-à sar sig màhàn níng, kwonn bi á byar Bitrus n rag, "Ajai, wù í mpìr zyun á yaubá ni, jir kai bàna anam jírwú tìya síg yi ni."
74 I byar-à Bitrus dang rag, "N tung hing shinnmí ma Shìdun, ǹ yì fig mpìr-à ning ri dang níng bàna."

Gbìb fig tá bàna, sai kwìnn dab aku.
75 Sái ku kyab pànn bu-à Yesu rì dinya sig ku rag, "Sai-à kwìnn ra aku dab aku níng, wá sa yipyàr kàun sara, má rag à yì fig mì bàna." A byar-à hi ku zu yag mà myann, n kig mínn wàni.

27

Big Zìg Yag Yesu Mà Pyànn Gwamna
(Mar 15:1; Luk 23:1-2; Yoh 18:28-32)

1 I pyimbyau yìì nímá, àgbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu káníng, ma àgbamká zyun-à dà sig níng su kwonn nubá á shinn Yesu, jirà abig gban ku.
2 Big sìr ku, n zìg yag ku n ya kà á vù gwamna. Gwamna-à hi zìnnwá í Bilatus.

Yahuda Gban Shinnwá
(Swàm Yann 1:18-19)

3 Barà Yahuda mpìr-à wann tafinn sig Yesu níng, myàng barà big pànn rìghing Yesu má gban rìg wàníng, sái ku myàng

bu-à ku sa sig níng sàn fig bàna. Ku
zìg yag kàng rìg bài azurfa dìzyun agban
dwib-à níng mà byar àgbamká áyau
mpìrká ri twìb swànn bu, ma shun
àgbamká.
4 Ku dinya big n rag, "N sa hing bu pyìr
barà ǹ wann tafinn mpìr-à níng átai, ku
sa fig bu-à bibai bàna níng."
A byar-à hi, àgbamká dinya ku n rag,
"Bu-à du yi í kai, wàníng í jírwú."
5 A byar-à níng hi, ku í tafinn rìg-à bài-à
hi mà lu Shìdun ni, mi í yag rìgwá, n yag
swànn gban rìg shinnwá.
6 Agbamká wun kwonn rìg bàiká hi n
rag, "Wàníng í bài àsà, barà dokayí dang
sig sàn fig wà ayi sìnn kà mà lu Shìdun
bàna."
7 Big kwonn nubá n yag wann agunn
jànn-à mpìrká ri mi pár áni, àjirà abig jì
kyìnnká màhàn.
8 I bu-à sa big ri bar byar-à níng hi, jànn
àsà hár tàma-à níng.
9 Bu-à Irimiya, mpìr-à rìi dang kyann
jir Shìdun ba sig níng, shi hing àjai, ku
ba sig rag, "Big zìg azurfa dìzyun agban
dwib. Wàníng í bài-à mpìrká á Israila zìm
sig abig wann tafinn ku áni.
10 Big zìg bài-à hi, n wann rìg agunn
jànn-à mpìrká ri mi par áni, àràg barà
Shìdun dinya sig mì."

Gwamna Bib Yesu Abib
(Mar 15:2-5; Luk 23:3-5; Yoh 18:33-38)

11 Yesu sar sig á pyànn gwamna-à ni,
gwamna bib ku n rag, "Wù í kùr Yahu-
dawaká rà?"
Sái Yesu zìm n rag, "Aràg barà à dang
níng."
12 Shun àgbamká ma àgbamká ri twìb
swànn bu á pyànn Shìdun ni, big tìr ya
Yesu jír, ama ku pù fig nuwá bàna.
13 Bilatus bib ku n rag, "A fig hing barà
mpìrká ri dang jír á shinnwú ni nìnànn
nímá níng kó?"
14 Ama Yesu dinya fig ku kó jir ńzyun
bàna. Sái gwamna sa mamaki wàni barà
wàníng dang fig jír bàna níng.

Big Gib Jir Yesu n Rag Bá Gban Ku
(Mar 15:6-15; Luk 23:13-25; Yoh 18:39—19:16)

15 A sai-à mpìrká ma ji buju àyúnn Pìm
Wam Zu, àyúnn-à níng hi, gwamna ri zìg
zu kyann mpìr zyun áyau ká big kìg sig
mà tonn fi-à ni, wà zyun-à mpìrká ma vig
hing ku rag aku zìg zu.
16 A sai-à níng hi mpìr zyun shi sig mà
tonn fi-à ni, zìnnwá í Barabas. Mpìrká yì
hing wà ku í mpìr bibai.
17 Barà bìr mpìrká kwonn bi àdòníng,
sái Bilatus bib big n rag, "Ning ri zìm ń
fìnn tafinn í ni rà? N fìnn tafinn Barabas
rà, kó Yesu zyun-à big ri bar ku Almasihu
níng rà?"
18 Ku yì hing rag í jir akyib í bu-à sa big
ya kà sig Yesu á vùwá ni.
19 Barà Bilatus shi sig mà byar kwonn
wà àdòníng, sái wàwá dwim yag adwim
n rag, "A zu rìg á yau mpìr-à níng ni, ku
sa fig bu bibai bàna, jir kai bàna la-à ǹ la
sig jana-à níng, ǹ wa hing shwìn wàni á
jir shinnwá ni."
20 Agbamká áyau mpìrká ri twìb swànn
bu á pyànn Shìdun ni ma àgbamká káhi
kar zìng bìr mpìr káníng n rag, abig vig
Bilatus aku fìnn tafinn Barabas, ma aku
gban rìg Yesu.
21 I byar-à Bilatus bib big n rag, "Ayau
mpìr pyànà káníng ni, ning ri zìm ń fìnn
tafinn ni rà?"
Big zìm n rag, "Yi ri zìm á fìnn tafinn
Barabas."
22 Bilatus bib big n rag, "To, má sáshinn
ma Yesu zyun-à big ri bar ku Almasihu
níng rà?"
Big bidìm pár big rag, abig dab bàg
gbam ku á tàm bín-à ni.
23 Sái Bilatus bib big n rag, "I jir kai rà?
Ku sa sig í kai wà bá dab bàg gbam ku
rà?"
A byar-à níng hi, big gbam nài gbam
wàni n rag, "Abig dab bàg gbam ku."
24 Barà Bilatus myàng káníng fig fig
jírwá bàna, big ri gbam íri nài gbam níng,
ku zìg zàpìr n tu rìg vùwá á pyànnbá ni
n rag, "Ki-à mpìr-à níng má wu níng í vù
jírmí bàna, í vù jírná."
25 A byar-à hi bìr mpìr káníng zìm n rag,
"Yi zìm hing kiwá kwá wu níng, alaki-à
aku shi á shinnyí ni, ma yanká buyí big."
26 A byar-à hi ku fìnn tafinn ya big
Barabas n du kà big yang Yesu ashor. Ku

ya kà wàníng á vù sojaká ni, a káníng dab bàg gbam rìg wàníng á bín-à ni.

Sojaká Màm Jwann Yesu
(Mar 15:16-20; Yoh 19:2-3)

27 Sojaká bu Bilatus zìg yag Yesu mà lu gwamna. Bìr sojaká bidìm pár kwonn kàng kwìb sig ku áni.
28 Big wan zu ku jàwá, n wìr kà ya ku jà zyun àràg í jà kùr.
29 Big tànn kwonn àkar sí n wan kà ku á shinn-à ni, n sìnn kà ya ku tun agunn vìm nuwá ni, í wà big bìnn kir wann á pyànnwá ni, mi ri màm jwann ku n rag, "Suwú aku nonn, wù kùr Yahudawaká."
30 Big tu wìr ku sháng, n zìg rìg tun-à níng n mìb ku á shinn-à ni mìb mìb.
31 Barà big màm jwann kinn rìg ku àdòníng, big í wan zu kàng rìg-à jà kùr-à, n wìr kà ya kàng ku jàwá. A byar-à níng hi big í zìg yag rìg-à ku, jirà abig dab bàg gbam ku á bín-à ni.

Big Dab Bàg Gbam Yesu á Bín
(Mar 15:21-32; Luk 23:26-43; Yoh 19:17-27)

32 Barà big ri zu yag àdòníng, sái big myàng mpìr Kurane, zyun-à zìnnwá í Siman, big sìnn kà ku big gbam rag aku swann atàm bín-à bá dab bàg gbam Yesu áni níng.
33 Big bi fòr mà byar zyun big ri bar Golgota, yìr zìnn byar-à níng hi, í akib shinn.
34 Big ya Yesu zàn inabi, kwonn ma zàn àban n rag aku wa. Barà ku màg màg fig àdòníng, ku í ngàng rìgwá.
35 Barà big dab bàg rìg ku mà atàm bín-à ni àdòníng, big í gàfinn rìg-à jàká buwá mi ri dab shasha jirà abig myàng wà kó ni má dab ji.
36 A byar-à níng hi, big shi n myàng gbam sig ku ma zu.
37 Mà shinnwá ni mà wai, big ba sìnn sig yìr bu-à sa big kànn bàg sig ku níng, n rag, WANING I YESU KUR YAHUDAWAKÁ.
38 Big dab bàg gbam kwonn sig ku ma mpìr ajwú big pyànà, zyun águnn vìm nuwá ni, zyun bó águnn vìm súrwá ni.
39 Mpìrká zyun-à ri wam zu yàr màhàn níng, myàng Yesu n ning shinnbá n swau ku shì,
40 n rag, "Awúsharée, wù zyun-à à dang rag wá dab gbànn rìg lu Shìdun, má mi kàng rìg áyau su sara, to, á zìg zu shinnwú. A tìg wann bi á bín-à ni, wà wù ma í wùn Shìdun."
41 Agbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun, ma malamká, ma shun àgbamká kàhi, jwann ku àdòníng tìnn.
42 Big rag, "Ku zìg zu yì hing mpìrká káhi, ama ku zìg zu yì fig shinnwá bàna. Ku dang rag ku í kùr Israila. Aku tìg wann bi á bín-à níng ni ayi myàng, àjirà ayi bir pìkyinnyí á byarwá ni.
43 Ku ri sìnn kyinnwá á byar Shìdun, mi ri dinya mpìrká rag, ku í Wùn Shìdun. Ayi myàng kó Shìdun hi má zìg zu ku tàma-à níng, wàníng ma ri zìm ku."
44 Mpìr ajwúká big dab bàg gbam kwonn sig ma ku níng, swau ku shì àdòníng tìnn.

Barà Yesu Wu Kiwá
(Mar 15:33-41; Luk 23:44-49; Yoh 19:28-30)

45 Barà àyúnn fòr áyau shinn, fi í sìr dim gban rìg-à jànn-à bidìm pár, hár fòr àsháu sara wà àkamzau.
46 Barà àsháu sara sa àdòníng, sái Yesu bar nài abor n rag, "Eli, Eli, lama sabatani?" Yìr jír-à níng í "Shìdunmí, Shìdunmí, bu-à sa à fim wa mì àdòníng, í jir kai rà?"
47 Barà mpìrká zyun-à sar yàr sig màhàn níng fig àdòníng, big dang rag, "Ku ri bar Iliya."
48 Nonn fig bàna, sái mpìr zyun áyaubá ni shàr yag, n yag zìg bi soso n du kà á zàn zyun shi rag í shin àban, n sìr gbam á bín-à ni, n ya Yesu a wàníng wa.
49 Mpìrká zyun-à dà sig níng dang rag, "Ayi shi kim, ayi myàng wà kó Iliya má bi má zìg tìg wann ku."
50 Yesu kig jakàng nài ngbam nímá, á byar-à níng hi ku í wu rìg-à.
51 A sai-à níng hi, jà-à big gag dim sig nu nkyun lu Shìdun áni níng, í ki gàfinn rìg-à byar pyànà, daka mà wai hár á jìnn ni. Jànn-à á jìnn ni ning wàni, hár abànká gbànn kìfinn rìg byar pyànà pyànà.

52 Shar kiká pù finn rìg, mpìrká bu
Shìdun nìnànn nímá ká rì wù sig níng,
nann zu kàng mà yonki.
53 Mpìr káníng hi, zu bi rìg mà shar ki-à
ni. Asim barà Yesu dù nann zu mà amir-
à ni, big kà yag mà finn swann kyìkyàr-à
ni. Mpìrká nìnànn nímá myàng sig big
màhàn.
54 Barà àgbam sojaká ma sojaká zyun-
à ri sar myàng kwonn ma Yesu, myàng
barà jànn-à á jìnn ni ning àdòníng, ma
buká sa sig níng, big shàr rìg zìnn n rag,
"Ajai, ku í Wùn Shìdun."
55 Uwàká nìnànn nímá shi sig màhàn,
big sar sig pyunn ninonn nímá mi ri
myàng bu-à ri sa. Big í àsàinká bàg bi sig
Yesu daka mà Galili, n sa ya sig ku buju.
56 Ayau uwà káníng hi ni, zyun í
Maryamu Magdaliya, ma Maryamu na
Yakubu ma Yusufu, ma wà Zabadi.

Barà Big Jì Ki Yesu
(Mar 15:42-47; Luk 23:50-56; Yoh 19:38-42)

57 Barà kamzau sa àdòníng, sái mpìr
bài zyun bi, ku í mpìr-à mà Arimatiya,
zìnnwá í Yusufu, ku í wùn sukà Yesu tìnn.
58 Ku yag fòr mà byar Bilatus ni, n
vig wàníng rag a wàníng ya ku ki Yesu.
A byar-à níng hi, Bilatus dinya mpìrká
buwá abig ya Yusufu ki-à hi.
59 A byar-à hi, Yusufu zìg ki-à, n bing kà
á jà àpyú mìmìg nímá,
60 n sìnn kà mà shar ki àpyú-à ni, zyun-
à ku rì kab sig mà mìr abàn. I byar-à ku
zìg abàn ùwài nímá, n tidim nu nkyun
amir-à ma kàhi.
61 Maryamu Magdaliya shi sig màhàn,
ma Maryamu zyun tìnn, big shi sig mi ri
myàng gbam shar ki-à.

Ká Zyun-à Ri Sar Kang Shar Ki-à

62 Ayúnn-à byar kyàr, àyúnn-à níng hi,
í àyúnn Asabar, àgbamká áyau mpìrká
ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni ma
Farisawaká big yag mà byar Bilatus,
63 n dang rag, "Agbamyí, yi kyab pànn
hing bu-à mpìr agim ǹsáng-à níng dang
sig sai-à ku shi sig ma yonki níng. Ku rag
kwá dù nann zu kàng ma yonki áyau su
sara.
64 A sìnn kà mpìrká káhi abig sar
myàng kwonn ma shar amir-à níng í
zyun hár àyúnn su sara, jirà kada yann
sukàwá big abig yag ma abig jwi zìg zu
ku, ma abig dinya mpìrká rag ku dù nann
zu rìghing ma yonki. Wà má àdòníng,
ǹsáng-à wà tàma-à níng, má kab wà
àkwor-à."
65 Bilatus dinya big n rag, "Aning zìg
mpìr asa gadiká jirà abig sar myàng
kwonn ma amir-à, àràg barà ning ri zìm."
66 Big yag n nà bàg bu zyun ma abàn-à
ni, n sìnn kà mpìrká ri sar myàng kwonn
ma amir-à hi.

28

Barà Yesu Dù Nann Zu Kàng Big Yonki
(Mar 16:1-10; Luk 24:1-12; Yoh 20:1-10)

1 Ayúnn Ladi í pyimbyau byar kyàr fig
ma bàna, sái Maryamu Magdaliya ma
Maryamu zyun, big yag abig myàng amir-
à.
2 Gbìb fig tá bàna, jànn-à í ning rìg-à,
wùn aswam Shìdun mà wai wann bi n tìr
dù rìg abàn-à níng mà amir-à ni, n shi
wann rìg áni.
3 Mùnnpyànnwá ri ngìg kpàin kpàin.
Jàwá mìg shi karr nímá, mi ri ngìg kpàin
kpàin tìnn.
4 Mpìrká zyun-à ri sar myàng kwonn
ma amir-à níng, barà big myàng ku
àdòníng big shàr zinn. Dìrbá í zwab rìg-à
shi rag big wu rìghing.
5 A byar-à níng hi, wùn aswam Shìdun
dinya uwà káníng n rag, "Kada aning
shàr zinn bàna, jir kai bàna ǹ yì hing
ning ri yàn kyann Yesu zyun-à big dab
bàg gbam sig á bín-à ni.
6 Ku bàna áyág, ku dù nann zu rìghing
àràg barà ku dang sig. Aning bi aning
myàng byar-à big sìnn kà sig ku.
7 Aning yag kíni tàma-à níng, aning
dinya yann sukàwá big rag, ku dù nann
zu rìghing ma yonki mà amir-à ni. Kwá
yag jág big nì mà Galili, í byar-à bá myàng
ku màhàn. Aning màm jànn bàna."
8 A byar-à hi uwà káníng dù rìg kíni mà
amir-à ni, zinn pànn rìg big, ama big ri
fig kwonn ma àjwár á pìkyinnbá ni ùwài
nímá. Big shàr yag n dinya yann sukà
Yesu.

9 Sái big rag abig myàng níng, mà Yesu.
A byar-à hi ku bib kà big n rag, “I soko
bigná.” Big bi á byarwá ni, n bìnn kir
wann á pyànnwá ni n pànn barwá, n wib
ku.
10 A byar-à hi Yesu dinya big n rag,
“Kada aning shàr zinn bàna. Aning yag
dinya wunzàmí big abig yag mà Galili, í
byar-à bá myàng mì màhàn.”

Sojaká Gim Nsáng Rag Big Jwi Rìghing Ki Yesu

11 Barà uwà káníng yag rìg kyonnbá
àdòníng, sái sojaká káhi áyau ká ri sar
kang amir-à níng, kàng yag mà finn
swann-à ni, n dinya vinn rìg àgbamká
ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni bar
buká sa sig.
12 A byar-à hi àgbamká ri twìb swànn
bu-à níng bar kwonn àgbamká káhi, big
shi kwonn, n kwonn nubá n ya sojaká bài
ùwài nímá,
13 n dinya big n rag, “Aning dang rag
yann sukàwá big bi á fi-à ni, n jwi rìghing
ki-à á sai-à ning ri na aná.
14 Wà gwamna ma fig hing jír-à níng, yi
má, ya sar gbam á shinn ná ni, jirà kada
aning kà á jír bàna.”
15 A byar-à níng hi soja káníng zìg bài-
à, n sa àràg barà àgbamká dinya sig
big. Jír-à àgbamká dinya sig sojaká rag
abig dang rag yann sukàká jwi rìghing
ki Yesu níng, kyann kàng kwìb gban
rìghing jànn Yahudawaká bidìm pár hár
àràg tàma-à níng.

Yesu Mìr Gbìb Zu á Pyànn Yann Sukàwá Big Ni

(Mar 16:14-18; Luk 24:36-49; Yoh 20:19-23; Swàm Yann 1:6-8)

16 Yann sukàká dwib agban zyun-à
níng, yag rìg mà Galili mà wùn mwír-à
ni, byar-à Yesu dinya sig big rag abig yag
níng.
17 Barà big myàng ku àdòníng, big wib
ku. Ama áyaubá ni, káhi bir fig pìkyinnbá
rag í Yesu bàna.
18 A byar-à hi Yesu bi yàr á byarbá ni n
rag, “Big ya rìghing mì gbam kó kai bidìm
pár mà wai, ma wà á jìnn ni.
19 Jir wàníng, aning yag mà byar
mpìrká kó áni bidìm pár, aning dinya
big jir Shìdun, aning sa abig kàng yann
sukàmí big, ma aning wau big dìr batisma
á zìnn Ta, ma Wùnwá, ma Awun Kyìkyàr.
20 Aning tàg big, abig wib buká ǹ dinya
sig ning, mì má, má shi kyann ma ning
kó ákaun bidìm pár hár àyúnn-à dunyaru
má vinn.”

Jir Ajwár Zyun-à
MARKUS
Ba Sig

Markus ba sig jír-à níng rag í jir àjwár á shinn Yesu Kristi ni, zyun-à í wùn Shìdun. Tarkada-à Markus ba sig níng ri tàg yi rag Yesu í mpìr-à shi sig ma gbam ùwài. Ku í mpìr ùwài. Ku shi sig ma gbam á shinn dor, ma wàuká ma wàu-à ri gbar, ma shyù. Tarkada-à Markus ba sig níng ri dinya yi jír á shinn bu mamakiká Yesu sa sig. Tarkada-à hi ri dang jír á shinn barà big wà Yesu kwonn á gbìb-à sàn fig bàna, ma barà big dab bàg gbam ku, ma barà ku dù nann zu kàng ma yonki.

Jir Shìdun Zyun-à Yohanna Asàin Batisma Dang Sig
(Mat 3:1-12; Luk 3:1-18; Yoh 1:19-28)

1 Wàníng í jír-à nsàn í tai Yesu Kristi, wùn Shìdun.
2 Jír-à níng shi sig àràg barà Ishaya mpìr-à rìi dang kyann jir Shìdun ba sig rag,
"Wùnmí, má swam yag wùn aswammí zyun má kà jag wù á pyànn í ni,
jirà aku wàu kyàr ya wù gbìb-à wá bàg áni.
3 Mpìr zyun-à má swam yag ku níng, ku shi sig mà awúnn-à ni,
ku ri dinya mpìrká jírmí rag,
'Aning wàu kyàr gbìb-à Shinn Luyí má bàg áni.
Byar-à gbìb-à gor sig níng, aning wàu lab finn yag rìg mà pyànn.' "
4 Jír-à níng Shìdun ri dang Yohanna zyun-à bi mi ri wau mpìrká dìr batisma mà awúnn-à ni. Ku ri dinya mpìrká rag abig fim bu pyìr sa, ma abig wau dìr batisma, jirà a Shìdun yafa ya big bu pyìrbá.
5 I byar-à mpìrká nìnànn nímá í bi-à á byarwá ni. Mpìrká á jànn Yahudiya ma mpìrká á finn swann Urushalima big nìnànn nímá, big bi á byar Yohanna ni. Big bi, n dang bu pyìrbá big sa sig. Yohanna wau big dìr batisma á finn Ning Urdun.
6 Yohanna wìr sig jà zyun-à big zwàu sig ma wai rakumi. Ku sìr gbam sig agau mìrwá big wau. Bujuwá í àtìbàin ma dain.
7 Ku dinya mpìrká rag, "Mpìr zyun má bi ásimmí ni. Mpìr-à hi kab síg mì nì. N fòr fig wà má kir wann, má fìnn jùr tabarwá bàna.
8 Bumí mì ri wau ning dìr batisma ma zàpìr. Ama buwá kwá wau ning dìr batisma ma Awun Shìdun."

Yohanna Wau Yesu Dìr Batisma
(Mat 3:13—4:11; Luk 3:21-22; 4:1-13; Yoh 1:31-34)

9 A sai-à níng hi, Yesu dù mà Nazarat lu zyun á jànn Galili, n bi fòr á byar Yohanna. Wàníng wau ku dìr batisma á Ning Urdun.
10 Barà ku ri nann zu bi mà zàpìr-à ni, í byar-à ku myàng waisháu-à í pù gàfinn-à sa hauu, Awun Shìdun wann bi àràg í àlàb áshinnwá ni.
11 I byar-à big fig nài jír wann bi mà waisháu-à ni, n rag, "Wù í wùn azìmmí, pìkyinnmí ri fig àjwárwú wàni."
12 Gbìb fig tá bàna, Awun Shìdun zìg yag rìg ku mà awúnn-à ni.
13 Su dìpyànà ku shi màhàn, ku ma wi awúnnká í zyun. Shaitan màg màg fig ku jirà aku sa bu-à bibai. Yann aswamká bu Shìdun bi n myàng kwonn ma ku í zyun.

Yesu Bar Mpìr Agban Jái Big Yina Abig Shi Yann Sukàwá Big
(Mat 4:12-22; Luk 4:14-15; 5:1-11)

14 Sai-à big kìg kà rìghing Yohanna mà tonn fi-à ni, Yesu dù n yag mà jànn Galili, n kyann mi ri dang jir àjwár bu Shìdun màhàn.
15 Ku dinya mpìrká rag, "Tàma-à níng su-à màg rìghing wà Shìdun má na kùrwá. Ning mpìrká, aning dà finn rìg bu pyìr sa, aning bir pìkyinn á jir àjwár bu Shìdun ni."
16 Barà Yesu yag á nu Ayunn Galili, ku myàng mpìr pyànà ri vinn birgi á zàpìr-à hi ni, jir kai bàna big í mpìr apànn jái big. Mpìr pyànà káníng, zyun zìnnwá í Siman, ma wunzàwá zyun zìnnwá í Andarawus.
17 I byar-à Yesu dinya big rag, "Aning bàg bi mì. Barà ning ri pànn jái níng, má

tàg ning barà ná pànn zìg bi rag mpìrká
á byarmí ni.”
18 A byar-à níng hi gbìb fig tá bàna, big
dà finn rìg birgibá níng, n bàg yag rìg ku.
19 Ku yag mà pyànn títi nímá, í byar-à
ku dìg mpìr pyànà, big shi sig á finn kòrbá
ni. Big ri sa samyib birgibá. Mpìr pyànà
káníng, í Yakubu ma wunzàwá Yohanna.
Tabá í Zabadi.
20 Yesu myàng big n bar big n dang rag,
abig bàg ku. Big dù dà fim rìg tabá á finn
kòr-à ni, ma mpìrká ri sa swàm ma ku, n
bàg Yesu.

Yesu Dàb Gbam Mpìr Zyun-à Wàu Dab Sig
(Luk 4:31-37)

21 Big yag fòr á finn swann Kafar-
nahum. Ayúnn Asabar Yesu yag mà tonn
bìr kwonn Yahudawaká ni, mi ri tàg
mpìrká jir Shìdun.
22 Mpìrká fig sig bu-à ku tàg sig níng
big sa mamaki, jir kai bàna bu tàgwá shi
sig ma gbam, shi fig àràg bu tàg malamká
bigbá bàna.
23 Barà ku ri tàg big jír àdòníng, í byar-
à mpìr zyun wàu dab sig ku, ku dù nann
zu mà tonn bìr kwonn-à ni, n dinya Yesu
jír big gbam n rag,
24 “Yesu mpìr Nazarat, bu-à dù wù ma
yi í kai rà? A bi síg jirà á gban rìg yi rà? N
yì hing wù, wù í mpìr pìkyinn-à kyìkyàr
zyun-à Shìdun dwim bi sig níng.”
25 Yesu dinya wàu-à níng hi n rag, “A
mib nuwú, á zu bi á dìr mpìr-à níng ni.”
26 I byar-à wàu-à níng gbar ning dìr
mpìr-à níng, n yan nài yán ngbam nímá,
í wà n zu rìg á dìr mpìr-à hi ni.
27 Barà mpìrká myàng bu-à Yesu sa sig
níng, big bidìm pár big sa mamaki n bib
bar dìrbá rag, “Bu-à ku sa sig níng, í kai
rà? Ku shi sig ma gbam hár ku ri dang
wàuká ri wib jírwá. Jana-à níng yi myàng
hing bu tàg àpyú.”
28 A byar-à níng hi kinn fig su bàna,
tai Yesu kyann kàng kwìb gban rìg jànn
Galili.

Yesu Dàb Gbam Mpìrká Nìnànn Nímá
(Mat 8:14-17; Luk 4:38-41)

29 Yesu zu á tonn bìr kwonn-à ni n yag
mà lu Siman ma Andarawus. Ku ma
Yakubu ma Yohanna big yag síg zyun.
30 Na wà Siman na sig dor awàu. Barà
Yesu fòr màhàn àdòníng, big dinya ku.
31 A byar-à níng hi, ku dù, n yag mà
byar wàníng ni, n pànn wàníng á vù n
gbar dù nann wàníng á wai. Awàu-à dà
finn rìg wàníng. Wàníng dù nann zu n
sa ya big buju.
32 Barà kamzau fòr, àyúnn-à kà rìghing,
í byar-à mpìrká ya bi Yesu mpìr dorká, ma
mpìrká wàu dab sig big níng.
33 Mpìrká mà finn swann-à ni bidìm pár
bi sar sig á nu nkyun-à ni, mi ri myàng kà
yag.
34 I byar-à Yesu dàb gbam mpìr dor
nìnànn nímá, mpìrká dor kim kim. Ku
kan zu rìg wàuká á dìr mpìrká ni nìnànn
nímá. Ku kan dim big rag abig dang jír
bàna, jir kai bàna big yì rìghing ku.

Yesu Dang Kyann Jir Shìdun á Jànn Galili
(Luk 4:42-44)

35 I pyimbyau yìì nímá, Yesu zu á lu-à
ni n yag mà byar-à mpìr bàna màhàn, n
vig Shìdun.
36 Siman ma jàuwá big dù n yag yàn
kyann ku.
37 Big yag dìg ku n dinya ku rag,
“Mpìrká bidìm pár ri bib yàn kyann wù.”
38 Ama ku dinya káníng n rag, “Ayi yag
mà pyànn, ayi yag mà kauyeká shi kàng
kwìb sig áyag, jirà ń dinya mpìrká jir
Shìdun, jir kai bàna í bu-à zìg bi sig mì.”
39 I byar-à ku dù n kyann yà zu rìg jànn
Galili kó áni bidìm pár. Ku ri kà tonn bìr
kwonnká bigbá mi ri dang jir Shìdun, mi
ri kan zu wàu á dìr mpìrká ni.

Yesu Dàb Gbam Mpìr Dor Akùnn
(Mat 8:1-4; Luk 5:12-16)

40 Mpìr àkùnn zyun bi á byar Yesu ni n
bìnn kir wann n vig ku rag, “Wà wa zìm
hing, à shi sig ma gbam-à wá dàb gbam
mì.”
41 Yesu fig àdòníng, ku myàng ashi
wàníng, ku du yag vùwá n pànn wàníng
vù á dìr, n rag, “N zìm hing, á gbam á
dorwú ni.”

42 Gbìb fig tá bàna, dor àkùnn-à í dà
finn rìg-à ku, dìrwá í gbam rìg-à.
43 I byar-à Yesu twìb ku byur n rag, “A yag,
44 kada á dinya mpìr bu-à ǹ sa sig wù
níng bàna, á yag mà lu Shìdun ni, á yag
tìya àgbam-à ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni dìrwú, ma á ya bu màhàn, àràg
barà doka Musa dang sig, jirà a mpìrká
myàng barà à gbam rìghing níng.”
45 Ama mpìr-à níng yag mi ri dang
kyann jír-à hi, hár bi sa Yesu zu fig
rag áyau bìr-à ni bàna. Ku í shi rìgwá
á myann mà byar-à lu bàna màhàn.
Mpìrká bi sig kó áni bidìm pár big ri bi
á byarwá ni.

2

Yesu Dàb Gbam Mpìr-à Dìrwá Wu Tag Sig

(Mat 9:1-8; Luk 5:17-26)

1 Na su pyànà, í byar-à Yesu dù n kàng
bi á Kafarnahum. Mpìrká fig ku shi sig
mà lu-à ni.
2 Bìr mpìrká nìnànn nímá kwonn bi á
byarwá ni hár kó byar zyun shwìyí nímá
dà fig á finn lu-à ni bàna, hár á pyànn nu
nkyun-à ni bidìm pár. I byar-à ku dinya
big jir Shìdun.
3 I byar-à mpìr yina swann ya bi ku
mpìr-à dìrwá wu tàg rìghing.
4 Big bi myàng bìr mpìrká shi kidim
rìghing gbìb-à bá kà yag á byar Yesu ni. I
byar-à big zìg mpìr dor-à níng, n swann
nann zu yag ku mà shinn tonn-à ni mà
wai, n sa pòr pùr á byar-à Yesu shi sig, n
du kà wann bi mpìr dor-à níng màhàn,
ku na sig á syu-à ni.
5 Barà Yesu myàng mpìr káníng hi bir
hing pìkyinn á byarwá ni níng, í byar-à
ku dang rag, “Wùnmí, ǹ yafa ya rìghing
wù bu pyìrwú.”
6 Malamká ri tàg jir Shìdun níng, káhi
shi sig màhàn. Big kyab á kyinnbá ni n
rag,
7 “Gborororo! Sáshinn mpìr-à níng ri
dang àdòníng rà? Ku ri swau Shìdun.
Mpìr-à má yafa ya mpìr bu pyìrwá bàna,
sái Shìdun.”
8 Yesu yì rìghing bu-à big ri kyab á
kyinnbá ni. I byar-à ku bib big rag, “Bu-
à sa ning ri kyab jír-à níng àdòníng, í jir
kai rà?
9 Wà ma dinya mpìr dìr wu titag-à níng
rag, ‘N yafa ya rìghing wù bu pyìrwú,’
ma wà ma dang rag, ‘A dù nann zu ma
á pìnn syuwú, á kyann kyonn,’ í wà áni
fonn kab síg nì rà?
10 Ama má tìya ning rag mì Wùn Mpìr
Jíkwìnn, ǹ shi sig ma gbam á dunyaru
barà má yafa ya mpìr bu pyìrwá.” I byar-
à ku dinya mpìr dìr wu titag-à níng rag,
11 “A dù nann zu, á pìnn syuwú ma á
kàng yag mà luwú ni.”
12 Big ri myàng, big rag abig myàng
níng, wàníng dù nann zu sa pyar, n pìnn
syuwá mì yag rìg-à. I byar-à mpìr káníng
swam yan Shìdun n dang rag, “Kai, bu-
à yi myàng sig níng, yi taba myàng fig
swai bu-à níng bàna.” Big bidìm pár, big
sa gban rìg mamaki.

Yesu Bar Lawi a Wàníng Shi Wùn Sukàwá

(Mat 9:9-13; Luk 5:27-32)

13 Yesu dù á finn lu-à ni n yag jakàng mà
Ayunn Galili. Ku shi sig mà nu zàpìr-à ni,
í byar-à bìr mpìrká yag dìg ku màhàn. Ku
ri tàg big jir Shìdun.
14 I byar-à ku dù màhàn, mi ri yag mà
pyànn. Ku yag dìg mpìr azìg bài jànn
zyun shi sig mà nu swàmwá ni. Zìnn
mpìr-à níng í Lawi í wùn Halfa. Yesu
myàng ku n dinya ku rag, “A bàg mì.”
Lawi dù n bàg ku.
15 Wàníng zìg yag ku mà luwá ni. Ku
ma yann sukàwá big shi mi ri ji buju
màhàn. Mpìrká ri zìg bài jànn ma mpìr
bu pyìrká, big shi sig màhàn, mi ri ji tìnn.
Shinnbá big nìnànn nímá big ri bàg Yesu.
16 Barà big ri ji buju, í byar-à malamká
káhi áyau Farisawaká ni myàng àdòníng,
n bib yann sukàwá big rag, “Bu-à sa ku ri
ji kwonn buju ma mpìr azìg bài jànnká
ma mpìr bu pyìrká í jir kai rà?”
17 Yesu fig barà big ri bib jírbá àdòníng,
í byar-à ku dinya big rag, “Mpìr-à shi sig
ma gbam dìr, ku ri yàn fig adàb dor bàna,
sái mpìr-à dìrwá ma ri wúwa, í mpìr-à ri
yàn kyann adàb dor. N bi sig á dunyaru

jirà ń bar mpìr bu pyìrká. N bi fíg á byar mpìrká ri kyab rag big í mpìr sìsàn níng bàna."

Big Bib Yesu Abib á Shinn Nu Sìnn
(Mat 9:14-17; Luk 5:33-39)

18 Su zyun yann sukàká bu Yohanna ma Farisawaká ri sìnn nu. I byar-à mpìrká káhi bi á byar Yesu ni, n bib ku rag, "Yann sukàká bu Yohanna ma bu Farisawaká ri sìnn nu, bu-à sa yann sukàká buwú ri sìnn fig nu bàna í jir kai rà?"

19 Yesu bib big rag, "Ayúnn-à mpìr zyun ma sìr ban, jàuwá big má sìnn nu rà? Ai bàna. A sai-à àsàin-à zìg sig uwà-à níng ma shi sig áni, big ri sìnn fig nu bàna.

20 Ama àyúnn zyun ki ma zìg rìghing wunù-à níng, àyúnn-à níng hi, jàuwá big má sìnn nu.

21 "Mpìr má zìg fig jà àpyú má kwìb bàg kwonn fig ma jà àkor bàna. Mpìr ma kwìb bàg kwonn hing jà àpyú ma jà àkor, àkor-à má ka zu rìg, má ka bai kab wàrì.

22 Mpìr má wìr kà fig zàn inabi àpyú á wau àkor bàna. Wà mpìr ma wìr kà hing zàn inabi àpyú á wau àkor, zàn-à má lib ka rìg wau-à, zàn inabi-à ma wau-à bidìm pár má bai rìg. Zàn inabi àpyú sái big wìr kà á wau àpyú."

Big Bib Yesu Jír á Shinn Swàm Ayúnn Asabar
(Mat 12:1-8; Luk 6:1-5)

23 Ayúnn su zyun í àyúnn Asabar, Yesu ma yann sukàwá big ri wam zu yag á da zyun ni. I byar-à yann sukàká gbar kab zu yìr jímyànn n zwam.

24 I byar-à mpìr Farisawaká bib Yesu rag, "Bu-à sa yann sukàwú big ri sa bu-à á dokayí ni sàn fig wà abig sa àyúnn Asabar bàna, í jir kai rà?"

25 I byar-à Yesu bib big n rag, "Asái ning jangga fig bu-à Dawuda rì sa sig bàna rà? Ku fig amor ma mpìrká ku ma káníng ri yag kyìnn í zyun.

26 Ku kà yag mà lu Shìdun ni, á sai-à Abiyata í àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, n zìg brodi-à big wib sig Shìdun ma kàhi níng, n ji n ya mpìrká buwá a káníng ji tìnn, wà zyun-à sàn fig wà abig ji bàna, sái àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng má ji í ni. Ama big ji rìghing."

27 I byar-à ku dinya big rag, "Shìdun màm fíg mpìr dò shinn àyúnn Asabar bàna, ku sìnn sig àyúnn-à hi dò shinn mpìr.

28 Mì Wùn Mpìr Jíkwìnn, ń shi sig ma gbam barà má dang bu-à mpìr má sa àyúnn Asabar."

3

Yesu Dàb Gbam Mpìr-à Vùwá Wu Tag Sig
(Mat 12:9-14; Luk 6:6-11)

1 I byar-à Yesu dù n kà yag kàng mà tonn bìr kwonn-à ni. Ku yag dìg mpìr zyun vù wàníng wu tag rìghing.

2 Mpìrká káhi shi sig màhàn, mi ri wonn myàng Yesu kó wàníng má dàb gbam mpìr dor-à níng àyúnn Asabar, jirà abig dìg gbìb-à bá dang bai ku.

3 I byar-à Yesu dang jír ma mpìr-à vù-à wu tag sig níng, n rag, "A zu bi á sar á pyànn áyág." Mpìr-à níng í zu bi-à.

4 I byar-à Yesu bib mpìrká ri myàng ku níng n rag, "Bu-à doka dang sig í kai rà? Sàn sig àyúnn Asabar abig sa bu-à ńsàn rà, kó bu-à bibai rà? Abig dàb wìm mpìr rà, kó abig fim mpìr aku wu rà?"

Big pù fig nu bàna.

5 Ku myàng káníng pìkyinnwá bi wa ku jir sung gbam káníng. Ku myàng káníng ma àgùnn, í wà n dinya mpìr-à níng rag, a wàníng gbar lafinn vù wàníng. Barà wàníng gbar lafinn vù wàníng àdòníng, í nànn-à hi vù wàníng í gbam rìg-à.

6 I byar-à Farisawaká dù màhàn n yag dìg mpìrká bu kùr Hirudus, n su kwonn nu ma káníng jirà abig gban rìg Yesu.

Bìr Mpìrká Nìnànn Nímá Bàg Yag Yesu

7 Yesu ma yann sukàwá big dù n yag mà nu ayunn-à ni. Mpìrká nìnànn nímá bàg yag ku. Mpìrká á jànn Galili, ma mpìrká á jànn Yahudiya,

8 ma ká á Urushalima, ma ká á jànn Idumiya, ma ká mà Ning Urdun mà jann, ma ká mà finn swann Taya ma Sidon. Káníng bidìm pár big fig tai buká ku ri sa níng, big bi á byarwá ni.

9 Bìr mpìrká bi kwonn shi kàng kwìb
ku áni hár shi àràg bá tib gban ku atib
gban. I byar-à ku dinya yann sukàwá big
rag abig zìg bi kòr-à kwá kà áni.
10 Bu-à sa níng, ku dàb gbam sig mpìr
nìnànn nímá, í bu-à sa mpìr dorká yag
sim mà byarwá ni, jirà abig tib vù á dìrwá
ni jirà abig gbam.
11 Wàuká dab sig mpìrká níng, sai-à ba
myàng hing ku, big ri kù wann á pyànnwá
ni, mi ri yan yán, mi ri dang rag, "Wù í
Wùn Shìdun."
12 Ama ku yan ta káníng ma gbam rag,
kada abig dinya mpìrká bàna.

Yesu Shig Zu Yann Aswamwá Big Dwib Agban Pyànà
(Mat 10:1-4; Luk 6:12-16)

13 Yesu dù n yag mà wùn mwír zyun, ku
bar mpìrká ku ri zìm káníng.
14 Ku bi shig zu mpìr dwib agban pyànà,
aku káníng kyann zyun, aku swam yag
káníng aswam, a káníng yag dang kyann
jir Shìdun.
15 Ku ya káníng gbam abig kan zu wàu
á dìr mpìr.
16 Wàníng í zìnn mpìr dwib agban
pyànàká ku shig zu sig níng. Zyun
zìnnwá í Siman, í wà Yesu vim bìr zìnnwá
àpyú big bar ku Bitrus.
17 I byar-à mpìr pyànà, Yakubu ma
wunzàwá Yohanna, big í yann Zabadi.
Ku bar káníng zìnnbá Buwanarjis. Yìr
zìnnbá níng, í yann shyù dìng.
18 Kádà níng í Andarawus, ma Filibus,
ma Bartalamawas, ma Matiyu, ma Toma,
ma Yakubu wùn Halfa, ma Tadawas, ma
Siman Zaloti,
19 ma Yahuda Iskariyoti àsàin-à ya
tafinn sig ku níng.

Yesu Ma Kùr Wàuká
(Mat 12:22-32; Luk 11:14-23; 12:10)

20 Ku dù n kàng yag mà lu-à ni. Bìr
mpìrká kwonn bi kàng á byarwá ni, hár
sa ku ma yann sukàká buwá dìg fig pyù
barà bá ji buju bàna.
21 Barà yiwaiwá big fig àdòníng, big bi n
rag bá myàng kwonn ma ku, jir kai bàna
mpìrká ri dang rag, "Kwá shàr ǹsáng."
22 Malamká ká bi sig mà Urushalima
níng, big myàng àdòníng, n dang rag,
"Wàuká ku ri zìg zu á dìr mpìrká ni
níng, ku dìg sig gbamwá á byar Baalzabul
kùr wàuká, jir kai bàna wàníng shi sig á
pìkyinnwá ni."
23 I byar-à Yesu bar bi mpìr káníng n bib
big rag, "Sáshinn Shaitan má kan Shaitan
rà?
24 Finn jànn zyun-à ma gàfinn hing
kyau pyànà, ma ri gbìb shùr, finn jànn-
à hi má nonn fig bàna.
25 Finn lu-à ma gàfinn hing pyànà, finn
lu-à hi má shi fig bàna.
26 Wàníng í barà shi sig áni tìnn, Shai-
tan ma gàfinn hing pyànà ma ri gbìb shùr,
kwá shi fig bàna. Gbamwá má jànn kà
rìg.
27 "Walai mpìr-à má kà mà lu mpìr-à shi
sig ma gbam má jwi wàníng ajwú, sái wà
kwa sìr gbam hing wàníng, í wà kwá kà
yag má jwi bu.
28 "Mì ri dinya ning àjai, kó írì bu pyìr-à
wà áni bidìm pár, ma bu-à bibaiká mpìr
ri dang, Shìdun má yafa ya ku.
29 Ama mpìr-à ma dang jír àbai á shinn
Awun Shìdun, Shìdun má yafa ya fig ku
bàna hár kinn kinn, jir kai bàna ku sa sig
bu pyìr zyun-à kinn kinn."
30 Bu-à sa Yesu dang àdòníng, í jirà
mpìrká dang rag, ku ri sa swàm ma gbam
wàu.

Na Yesu Ma Wunzàwá Big
(Mat 12:46-50; Luk 8:19-21)

31 I byar-à na Yesu ma wunzàwá big bi n
sar sig mà myann n swam kà yag aswam
rag aku bi.
32 Bìr mpìrká shi kàng kwìb sig ku áni,
í byar-à big dinya ku rag, "Nàwú ma
wunzàwú big shi sig mà myann, big rag,
á yag."
33 Yesu zìm n rag, "Má tìya ning mpìr
zyun-à í nàmí big wunzàmí big."
34 I wà ku myàng mpìrká shi kàng kwìb
sig ku áni níng n rag, "Káníng í nàmí ma
wunzàmí big.
35 Mpìr-à ma ri sa bu-à Shìdun ri zìm,
ku í nàmí ma wunzàmí ma ajunwàmí."

4

Tinn Jír á Shinn Mpìr-à Yag Minn Sig Za Mà Da
(Mat 13:1-9; Luk 8:4-8)

1 Yesu dù n yag mà nu ayunn-à ni, n shi
mi ri tàg mpìrká bu màhàn. Bìr mpìrká
kwonn kàng kwìb sig ku áni, big nànn
kab gbam. I byar-à ku dù n kà á kòr-à ni.
Ku shi sig á finn kòr-à ni, bìr mpìrká sar
sig á nu gàin-à ni.
2 Ku dinya mpìr káníng jírká nìnànn
nímá ma tinn jír. Ayau bu-à ku tàg big
ku rag,
3 "Aning fig jírmí. Mpìr zyun yag sig mà
dawá ni jirà aku minn za.
4 Barà ku ri minn za àdòníng, káhi ta kù
wann á gbìb-à ni, ayinnbuká bi mì wun ji
rìg-à.
5 Swaiká káhi ta kù wann sig á jànn
abàn-à ni. Jànn-à yan sig á shinn abàn-
à hi ni títi nímá. A byar-à níng, nonn fig
bàna za-à í nga nann zu rìg-à kíni, jir kai
bàna jànn-à hi zwàun fig bàna.
6 Barà àyúnn-à nann zu n fàn wann áni
àdòníng, jìká í wim wu rìg-à, jir kai bàna
adinnká kà zwàun fig bàna.
7 Swaiká káhi ta kù kà sig áyau sí, síká
hi wài nann zu, n bim nann zu rìg á shinn
zaká ni, zaká sa fig yìr bàna.
8 Swaiká káhi ta kù wann sig á byar
jànn ǹsàn, nga nann zu ǹsàn nímá, n yìm
adau wàni, n sa swàb kà yìr wàni. Adau
za-à hi shi sig ǹkwònn ǹkwònn nímá,
sa hing yìr wàni, yìrká káhi kab dìzyun
agban dwib, káhi kab dìb-sara, káhi kab
dìb-swana."
9 I wà ku dang rag, "Mpìr zyun-à ma shi
sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig."

Yesu Dinya Big Bu-à Sa Ku Ri Dang Tinn Jír
(Mat 13:10-17; Luk 8:9-10)

10 Sai-à Yesu dwim gàfinn dìr ma bìr
mpìrká, yann sukàwá dwib agban pyànà
big ma mpìrká dà sig mà byarbá ni níng,
big bib ku yìr jír-à ku dang sig níng.
11 I byar-à ku dinya big rag, "Bigná
Shìdun zìm hing aning yì yìr jírwá á shinn
barà ku na sig kùrwá ni. Ama mpìrká
kádà níng, jírwá shi ya sig big í tinn jír.
12 Wàníng shi ya sig big àràg barà big
ba sig á tarkada Shìdun ni n rag,
'Bá myàng má myàng jakàng, ama bá
myàng yì fig bàna.
Bá fig má fig jakàng, ama bá fig yì fig
bàna.
Nìm ma nímá bàna, big nìm má bi á byar
Shìdun,
ku nìm má yafa ya big bu pyìrbá.' "

Yesu Dinya Byann Big Yìr Tinn Jír-à á Shinn Aminn Za
(Mat 13:18-23; Luk 8:11-15)

13 I wà ku bib big rag, "To, barà ning
fig yì fig yìr tinn jír-à níng bàna níng, ná
sáshinn má fig yì yìr tinn jírká kádà rà?
14 Bu-à mpìr-à níng minn yag sig níng,
shi sig àràg í jir Shìdun.
15 Swai buká kù wann sig á gbìb-à ni
níng, shi sig àràg í mpìrká ma fig hing jir
Shìdun, gbìb fig tá bàna, Shaitan bi mi ri
zìg rìg bu-à big fig sig á pìkyinnbá ni.
16 Swai buká kù wann sig á byar abàn
níng, shi sig àràg mpìrká fig sig jir Shìdun
ma pìkyinn àjwár.
17 Ama big bir zwàun fig pìkyinnbá áni
bàna. Bá shi nonn títi nímá, ama shwìn
ma bi dìg hing big jirà big zìg sig jir
Shìdun níng, í nànn-à hi big í dà fim rìg-à
gbìb-à hi kíni.
18 Swai buká kù kà sig áyau sí níng, shi
sig àràg mpìrká ri fig jir Shìdun,
19 ama big ri kyab shwìn dunyaru, big
ri zìm bu dunyaru, big ri sa sunu wàni.
Bu káníng ri sa big, big ri dà finn jír-à big
fig sig, mi ri myàng jír-à hi àràg í bu zyun
bàna.
20 Swai buká kù wann sig á jànn-à ǹsàn
níng, big shi sig àràg í mpìrká ri fig jir
Shìdun, mi ri zìg ma kyinn ńzyun, mi ri
sa swàm ma kàhi. Big shi sig àràg í swai
buká ri sa yìr, káhi yìr dìzyun agban dwib,
káhi yìr dìb-sara, káhi yìr dìb-swana."

Tinn Jír á Shinn Pitila
(Luk 8:16-18)

21 Yesu dinya big tinn jír zyun n rag,
"Mpìr ma mònn bàg hing pitila kwá bir
dim kwài áni rà, kó kwá sìnn kà á mìr
buná rà? Kwá sìnn á shinn bu jirà mpìrká
abig myàng àyarwá rà, kó bàna rà?

22 Bu-à ba tàm sig bidìm pár, bá zìg zu
bi rìg á myann, bu-à ba bir dim sig bidìm
pár, bá pù fim rìg bu-à hi.
23 Mpìr-à ma shi sig ma sung-à kwá fig
jír, aku fig."
24 Ku dinya big rag, "Aning fig jírmí.
Tasa-à ning màg ya sig mpìr áni, í tasa-
à bá màg ya ning áni tìnn. Má kab wà
ning màg ya sig mpìr.
25 Mpìr zyun-à ma shi ma bu, bá ya
swàb kà ya ku. Mpìr zyun-à ma bàna ma
kàhi, kó wà títi-à ku shi sig ma kàhi níng,
bá zìg rìg á vùwá ni."

Tìnn Jír á Shinn Barà Yìr Bu Ri Wài Nann Zu

26 Yesu dinya big rag "Kùr Shìdun shi
sig àràg barà mpìr ri minn yìr bu mà da.
27 Fi-à ma sìr, ku na, byar-à ma kyàr ku
dù nann zu, hár à myàng wà yìr za-à níng
ma nga nann zu hár ma wài hing. Mpìr-à
minn sig níng ri yì fig barà ri sa mi ri wài
áni bàna.
28 Jànn-à ma shinnwá í àsàin-à ri sa
wài. Wà jijag í swai, í wà bi yìm, í wà
n bi sa yìr.
29 Ayúnn-à za-à ma byann hing í wà
kwá zìg kwìnn má gib, jir kai bàna sai-
à kwá gib áni fòr rìghing. Wàníng í barà
kùr Shìdun shi sig áni."

Mpìrká Ri Bàg Shìdun Ri Swàb Kà Aràg Barà Yìr Masita Ri Wài Níng (Mat 13:31-32, 34; Luk 13:18-19)

30 Yesu dang rag, "Má mam kùr Shìdun
ma kai rà? Má dinya ning barà kùr
Shìdun shi sig áni.
31 Kùr Shìdun shi sig àràg í yìr masita,
yìr bu-à zwau kab sig kádà, wà big ri
minn á jìnn ni.
32 Mpìr zyun yag minn sig mà dawá ni,
bu-à ku minn sig níng wài, n yab ayabwá
wài kab jì buká kádà ínì, ayinnbuká bi sa
lubá áni."
33 Yesu dinya big jir Shìdun ma tinn jír
nìnànn nímá àràg káníng, barà bá fig yì.
34 Ku ri dinya fig big bu zyun átai bàna,
sái ma tinn jír. Ama wà ku ma yann
sukàwá big ma m̀pyànn, ku ri dinya kyàr
káníng.

Yesu Kan Dim Wàu Shyù (Mat 8:23-27; Luk 8:22-25)

35 Ayúnn-à níng hi àkamzau, ku dinya
yann sukàwá big rag, "Ayi pìm zu yag
ning mà jann."
36 Big fim bìr mpìrká mà sim, ku shi sig
á kòr-à ni, big kà á kòr-à ni, n zìg yag rìg
ku. Kòrká kádà shi sig màhàn tìnn.
37 I byar-à wàu shyù dù bi ùwài nímá,
afag zàpìr ri wìr kà mà yau kòr-à ni. Kòr-
à ri zìm aku sib kà wann rìg.
38 Yesu na sig á mìr kòr-à ni mà sim. Ku
na sìnn sig shinnwá á bu-à big ri na sìnn
shinn áni. I byar-à yann sukàwá big bar
finn zir ku n dinya ku rag, "Malam, yá wa
wu á zàpìr-à ni, á fala fig yi bàna rà?"
39 I byar-à ku finn zir n yan ta wàu-à ri
gbar níng hi, n dinya zàpìr-à hi rag, "A
shi kim." I byar-à wàu-à í na tag wann
rìg-à. Byar-à í shi rìg-à yirr.
40 Ku bib yann sukàwá big rag, "Bu-à
sa ning ri shàr zinn àdòníng í jir kai rà?
Hár tàma-à níng, ning bàna ma pìkyinn
bir rà?"
41 I byar-à big shàr rìg zinn wàni, big
bib bar dìrbá n rag, "Mpìr-à níng í ni rà?
Hár wàu ma zàpìr ri wib ku."

5

Yesu Dàb Gbam Mpìr-à Wàu Dab Sig (Mat 8:28-34; Luk 8:26-39)

1 Yesu ma yann sukàwá big zu yag mà
agunn vù ayunn-à ni mà jann, mà jànn
Garasinawa.
2 Barà Yesu zu á kòr-à ni àdòníng, mpìr-
à wàu dab sig ku níng dù mà byar amirká
ni, n bi á byarwá ni.
3 Mpìr-à níng hi ri shi kyann mà byar
amirká ni, walai mpìr-à má sìr sar ku, kó
ma sarka.
4 Big ri sìr bab kyann ku ma sarka,
vùwá ma barwá. Ama ku ri gbar gib
sarka. Walai mpìr-à shi sig ma gbam-à
kwá pànn sar mpìr-à níng hi, jir kai bàna
mpìr-à níng hi shi sig ma gbam wàni.
5 Fi ma àyúnn, ku ri shi mà yau amirká
ni, kwonn ma mwírká tìnn. Ku ri yan
kyann yán, ku ri gbar fan pòr dìrwá ma
abàn.
6 Barà ku myàng yag Yesu pyunn ni-
nonn nímá àdòníng, ku dù bi sa báb, n

bìnn kir wann á pyànn wàníng ni, n wib
wàníng.
7 Ku gbam nài gbam n rag, “Bu-à du wù
ma mì í kai, Yesu Wùn Shìdun? Mì ri vig
wù á zìnn Shìdun ni, kada á ya mì shwìn
bàna.”
8 Bu-à sa ku vig Yesu àdòníng, í jirà
wàníng dinya rìghing ku rag, “Wù wàu-à
níng, á zu bi á dìr mpìr-à níng ni.”
9 I byar-à Yesu bib ku rag, “Zìnnwú í kai
rà?”
Ku dang rag, “Zìnnmí í Bìr, jir kai bàna
yi nànn hing.”
10 I byar-à ku vig Yesu vig vig rag, kada
a wàníng kan zu big á jànn-à ni bàna.
11 Mà agunn-à níng hi ni, zyùká nìnànn
nímá ri yàn ji buju mà adìr mwír-à ni
màhàn.
12 Wàuká vig Yesu n rag, “A tìr yag yi
mà yau zyùká ni, á fim yi ayi kà mà dìrbá
ni.”
13 Ku ya big pyù-à, í byar-à wàuká zu bi
rìg, n yag kà rìg á dìr zyùká ni. Bìr zyùká
hi yag hing dubu pyànà. Big shàr wann
kà yag mà nu gàin zàpìr-à ni, mì wa wu
vinn rìg-à.
14 Mpìrká ri kan kyann zyùká níng,
shàr yag rìg n yag dinya mpìrká mà finn
swann-à ni, ma ká mà kauyeká ni. Mpìrká
yag jirà abig myàng bu-à sa sig níng.
15 Big bi á byar Yesu ni, n myàng mpìr-à
bìr wàuká shi sig á dìrwá ni níng, ku shi
sig màhàn, n wìr kà rìghing jà, n shi sig
kyinnwá ǹsàn nímá, í byar-à zinn pànn
rìg bìr mpìrká.
16 Mpìrká ká myàng sig bu-à sa sig níng,
big dinya bìr mpìrká barà Yesu dàb gbam
sig mpìr-à wàuká dab sig ku níng áni, n
dinya mpìrká jir zyùká tìnn.
17 I byar-à big kà mi ri vig Yesu rag, aku
fim jànnbá.
18 Barà ku ri kà á kòr-à ni àdòníng mpìr-
à wàuká dab sig níng, vig ku rag aku ma
wàníng yag zyun.
19 Ama Yesu zìm fig bàna, n dinya ku
rag, “A kàng yag mà lu-à ni, á dinya
mpìrká buwú bu-à Shinn Luwú sa ya
sig wù, kwonn ma barà ku myàng sig
ashiwú.”
20 I byar-à mpìr-à níng dù n yag mà jànn
Dikapolis, mi ri dinya mpìrká bu-à Yesu sa
ya sig ku. Mpìrká bidìm pár fig jírwá n sa
mamaki.

Yesu Dàb Wìm Ki n Dàb Gbam Uwà Zyun Dor Wàjì
(Mat 9:18-26; Luk 8:40-56)

21 Yesu kà á kòr-à ni n zu kàng yag mà
agunn vù-à ni mà jann, bìr mpìrká kwonn
kàng kwìb sig ku áni mà nu zàpìr-à ni.
22 Mpìr zyun áyau àgbamká mà tonn
bìr kwonn-à ni zìnnwá í Yayirus, barà ku
myàng Yesu àdòníng, ku bìnn kir wann á
pyànn wàníng ni,
23 n vig wàníng vig vig n rag, “Wùn
uwàmí títi nímá nyàan wu, wúshèní, á
bi ma á tib ku vù á dìr jirà aku gbam, ma
aku shi wìm zu.”
24 I byar-à Yesu ma mpìr-à níng dù n
yag. Bìr mpìrká bàg yag ku wàni, big ri
tib ku.
25 Uwà zyun shi sig áni, àsà wàjì ri sa
shi ku hár ji dwib agban pyànà.
26 Ku wa shwìn wàni á vù mpìrká shi sig
ma gantí, ku gban vinn rìg bu-à á vùwá
ni, ama sa ma fig bàna, mi ri swàb kà yág
mà pyànn.
27 Ku fig rìghing tai Yesu, í byar-à ku
yag áyau bìr-à ni ásim Yesu ni, n tib jà
wàníng.
28 Ku dang mà kyinnwá ni rag, “Kó ma
tib hing íri jàwá, má gbam rìg.”
29 Ku tib vùwá á jà Yesu ni, gbìb fig tá
bàna, àsà-à ri sa shi ku níng, í gib rìg-à.
Ku fig rag gbam dìrwá.
30 Yesu yì rìghing rag gbam zu hing á
dìrwá ni, gbìb fig tá bàna, ku vim bìr áyau
bìr-à ni n bib rag, “Mpìr-à tib jàmí í ni
rà?”
31 Yann sukàwá big rag, “A myàng hing
barà bìr mpìrká kwonn kàng kwìb sig wù
áni mi ri tib wù. Bu-à sa wù ri bib rag
mpìr-à tib wù í ni rà níng, í jir kai rà?”
32 Ama í barà Yesu ri zìm aku myàng
mpìr-à tib sig ku níng.
33 Uwà-à níng yì rìghing barà dìrwá
gbam rìghing níng, í byar-à azyúnn sa rìg
ku, dìrwá zwab rìg. Ku bìnn kir wann á
pyànn wàníng ni, n dinya wàníng bu-à sa
sig ku.
34 I byar-à Yesu dinya uwà-à níng rag,
“Wùnmí, pìkyinn birwú à bir sig á byarmí

ni níng, dàb gbam rìghing wù, á yag fòr
ítau, ma á gbam rìg á dorwú ni."
35 Barà ku ri dang jír àdòníng í byar-
à mpìrká káhi bi mà lu Yayirus àgbam á
tonn bìr kwonn-à ni, n dang rag, "Wùnwú
wu rìghing, bu-à sa wù ri sa shi rag
malam í jir kai rà?"
36 Yesu gang fig sung á jírbá ni bàna, n
dinya Yayirus rag, "A gib kyinn bàna, á
bir pìkyinn."
37 Ku zìm fig a mpìr zyun bàg yag ku
bàna, sái Bitrus ma Yakubu ma Yohanna
wunzà Yakubu.
38 Barà big yag fòr mà lu Yayirus ni,
Yesu myàng bìr mpìrká ri kig nài ki ma
nài yán wàni.
39 Ku kà yag mà yau n rag, "Bu-à sa ning
ri yan yán mi ri kig nài ki níng, í jir kai
rà? Wùn-à níng wu fig bàna. Ku ri na
aná."
40 I byar-à big jwann ku jonn yawari.
Ku rag abig zu yag rìg mà myann. Ku zìg
ta wùn-à ma na wùn-à, ma yann sukàwá
big, ká shi sig ma ku màhàn, n kà yag mà
byar-à wùn-à shi sig.
41 Ku pànn wàníng á vù-à ni n dang rag,
"Talita kumi." Yìr jír-à níng, í "Wùnsháí-
à níng, á dù nann zu."
42 Gbìb fig tá bàna, wùn-à níng í wìm
kàng rìg-à ma yonki, n dù nann zu n
kyann kyonn. Jiwá dwib agban pyànà. I
byar-à bìr mpìrká sa mamaki wàni.
43 Ku twìb big byur rag, kada a mpìr fig
tai-à níng bàna. I wà ku dinya big rag,
abig ya wùn-à buju a wàníng ji.

6

Mpìrká Mà Jànnwá Ni Mà Nazarat Ngàng Ku
(Mat 13:53-58; Luk 4:16-30)

1 Yesu dù mà byar-à níng hi n kàng yag
mà finn swannwá ni, yann sukàwá big
bàg yag ku.
2 Ayúnn Asabar ku ri tàg mpìrká bu mà
tonn bìr kwonn-à ni. Mpìrká fig sig jírwá
níng, big sa mamaki n dang rag, "Mpìr-
à níng dìg sig yar-à níng áni rà? Aning
myàng barà ku ri sa bu mamaki kim kim.
3 Wàníng í kapinnta zyun-à í wùn
Maryamu níng bàna rà? Wunzàwá big
í Yakubu ma Yosi ma Yahuda ma Siman
bàna rà? Wàníng í zyun-à ajunwàwá big
shi sig ma yi níng bàna rà?" I byar-à big
ngàng ku.
4 Yesu dinya big rag, "Big ri wib wùn
aswam Shìdun kó áni bidìm pár, ama
mpìrká á jànnwá ni, ma yiwaiká buwá ma
mpìrká á luwá ni big ri ngàng ku, big ri
wib fig ku bàna."
5 Ku sa sar fig bu mamaki màhàn bàna,
sái íri wà ku tib wann mpìr dorká vù
á dìr-à ni n dàb gbam big, big nànn fig
bàna.
6 Ku sa mamaki wàni, jir kai bàna big
bir fig pìkyinn á byarwá ni bàna.

Yesu Swam Yag Yann Sukàwá Big Dwib Agban Pyànà
(Mat 10:5-15; Luk 9:1-6)

I byar-à Yesu yag mà kauyeká shi kàng
kwìb sig màhàn níng, mi ri tàg mpìrká jir
Shìdun.
7 Ku bar kwonn bi yann sukàwá big
dwib agban pyànà, n swam yag big pyànà
pyànà, n ya big gbam abig kan zu wàu á
dìr mpìrká ni.
8 Ku dinya big rag abig zìg bu zyun á
kyonnbá ni bàna, sái íri tun. Abig zìg
buju bàna, abig zìg lúr bàna, abig zìg bài
bàna.
9 Abig pag tab, ama abig wìr bàg kwonn
jà pyànà bàna.
10 Ku dinya big rag, "Lu-à na kà bidìm
pár, aning shi màhàn, hár àyúnn-à na dù
á kauye-à hi ni.
11 Mpìrká ma shà fig ning, ma zìm fig
jírná bàna, aning fim lu-à hi, aning pìm
kyàr rìg àzwìmká á barná ni, wàníng tàg
sig rag big ngàng sig jir Shìdun."
12 I byar-à yann sukàwá big dù n yag, n
dinya mpìrká rag a káníng fim bu pyìr sa,
abig kàng bi á byar Shìdun.
13 Big kan zu wàuká nìnànn nímá á dìr
mpìrká ni. Big pàb byìr á dìr mpìr dorká
ni nìnànn nímá, n dàb gbam káníng.

Barà Big Gban Yohanna Asàin-à Ri Wau Mpìrká Dìr Batisma
(Mat 14:1-12; Luk 9:7-9)

14 Kùr Hirudus fig rìghing tai á shinn
buká ri sa níng ni, jir kai bàna mpìrká fig
rìghing tai Yesu kó áni bidìm pár. Mpìrká

káhi dang rag, “I Yohanna àsàin-à rìi wau mpìrká dìr batisma níng, dù nann zu kàng síg nì. I bu-à sa ku dìg sig gbam, mi ri sa bu mamaki káníng.”

15 Mpìrká káhi dang rag, “Ku í Iliya.”

Káhi dang rag, “Ku í wùn aswam Shìdun àràg yann aswamká bu Shìdun ká rì níng.”

16 Barà Hirudus fig tai á shinn Yesu ni, ku dang rag Yesu í Yohanna, wà ku gib kìm sig shinn wàníng níng, wàníng dù nann zu kàng síg nì ma yonki.

17 Hirudus swam yag rìghing aswam rag abig pànn Yohanna abig sìr ku ma abig ta kà ku á tonn fi-à ni. Hirudus sa sig àdòníng á jir shinn Hirudiyas wà shunwòwá Filibus ku zìg sig níng.

18 Bu-à sa níng, Yohanna rì dinya kyann Hirudus rag, “Barà à zìg sig wà shunwòwú níng, sàn fig bàna.”

19 I byar-à hi, Hirudiyas pànn Yohanna á kyinn, mi ri zìm aku gban rìg wàníng. Ama ku dìg fig pyù bàna,

20 jir kai bàna kùr Hirudus ri shàr zinn Yohanna. Ku yì hing wàníng í mpìr sìsàn, í mpìr Shìdun. Ku fim wàníng ítau. Ku ri zìm aku fig jir Yohanna, kó barà bu-à Yohanna ri dinya ku ri wa ku níng.

21 Hirudiyas dìg sig pyù-à kwá gban Yohanna áni á sai-à Hirudus sa buki wà ku kyab pànn àyúnn-à big mà sig ku áni. Ku bar kwonn bi àgbam swàmwá big ma àgbamká bu sojaká ma àgbam mpìrká á jànn Galili, n sa ya káníng buki.

22 A byar-à hi wùn uwà Hirudiyas kà bi n gbìb jau. Jau-à ku gbìb sig níng, jwar ya hing kùr Hirudus ma kyìnnká buwá. I wà ku dinya wùn uwà-à hi rag, “Bu-à wù ma ri zìm bidìm pár, á dinya mì, má ya wù.”

23 Ku tung ki rag, kó wàníng ma zìm agunn jànnwá vù zyun, kwá ya rìg wàníng.

24 I byar-à wùn uwà-à níng yag dìg nàwá n bib nàwá rag, aku vig kai rà?

Nàwá dinya ku rag aku dang rag ku ri zìm shinn Yohanna àsàin-à ri wau mpìrká dìr batisma.

25 I byar-à hi ku kàng bi kíni, n dinya kùr-à rag, ku ri zìm a wàníng ya ku shinn Yohanna àsàin-à ri wau mpìrká dìr batisma, tàma tàma-à níng á tasa.

26 Barà Hirudus fig àdòníng, dìrwá í wu tag rìg-à. Ku kyab barà ku nìm tung sig ki á pyànn kyìnnká buwá ni níng, bai wà kwá ngìngàng.

27 I byar-à ku swam yag soja asar gadi zyun, a wàníng yag zìg bi shinn Yohanna. Wàníng yag mà tonn fi-à ni, n yag gib kìm shinn Yohanna,

28 n zìg bi á tasa-à ni, n ya wùn uwà-à níng. Wùn uwà-à níng zìg n ya yag nàwá.

29 Barà yann sukàká bu Yohanna fig tai big gban rìghing ku níng, sái big bi zìg dìrwá n jì kà wann rìg á shar amir-à ni.

Yesu Ya Mpìr Dubu Swana Buju (Mat 14:13-21; Luk 9:10-17; Yoh 6:1-14)

30 Yann aswamká bu Yesu kàng bi n dinya ku bu-à big yag sa sig, ma bu-à big tàg sig.

31 Barà big ri dinya ku bu-à big yag sa sig, mpìrká nìnànn nímá ri bi á byarwá ni, káhi ri kàng yag. Hár Yesu ma yann sukàwá big dìg fig pyù barà bá ji buju bàna. I byar-à Yesu dinya yann sukàwá big rag, “Aning bi, ayi yag shi mà byar-à mpìr bàna màhàn, jirà aning dìg pyù-à ná shi ngàng awun.”

32 I byar-à big dù n kà á kòr-à ni, mì yag rìg-à mà byar-à mpìr bàna màhàn.

33 Barà mpìrká nìnànn nímá myàng àdòníng, big yì rìghing wà í Yesu ma yann sukàwá big, big dù á lubá ni, n shàr shàu ma bar, n yag fòr jag rìg mà byar-à Yesu ri yag níng.

34 Barà Yesu fòr yag n zu á kòr-à ni àdòníng, ku myàng bìr mpìrká kwonn shi sig nìnànn nímá. Ku myàng káníng shi sig àràg àdùnká bàna ma anu. Ku myàng ashi káníng. I byar-à ku kà mi ri tàg káníng bu nìnànn nímá.

35 Barà kamzau fòr àdòníng, sai yann sukàwá big bi á byarwá ni n rag, “Byar-à níng í awúnn, kamzau sa rìghing.

36 A dwim mpìr káníng abig yag mà daká ni ma kauyeká shi yàr sig áyág, àjirà abig wann ya shinnbá buju.”

37 I byar-à Yesu dinya yann sukàká big n rag, “Ning ma shinn ná aning ya big buju abig ji.”

I byar-à big bib ku n rag, “Wù ri zìm ayi
yag wann bi brodi bu dinari dari pyànà,
jirà ayi ya big abig ji rà?”
38 I byar-à Yesu bib big n rag, “Ning shi
sig ma brodi píná rà? Aning yag myàng.”
Big yag myàng, n dinya ku rag, “Brodi
swana ma jái pyànà.”
39 I byar-à Yesu dinya yann sukàwá big
rag á káníng dinya mpìrká abig shi wann
kyau kyau á shinn byann-à ni.
40 Mpìrká shi wann á jinn ni, kyauká
káhi dìb-swana, kyauká káhi dìpyànà
agban dwib.
41 Ku zìg brodi akunn swana ma jái
akunn pyànà, n myàng yag zuwá mà wai,
n sa ya Shìdun í soko. I wà ku ngir gàfinn
brodi awín awín, n ya yann sukàwá big,
abig gàfinn ya bìr mpìr káníng. I wà ku
ngir gàfinn jái àkunn pyànà káníng n ya
big bidìm pár.
42 Bìr mpìr káníng ji hár n ji mònn rìg
finnbá.
43 Yann sukàwá big wun kwonn brodi-à
ma jái-à dà sig níng, mònn gágsàg dwib
agban pyànà.
44 Ayau mpìrká ji sig brodi-à níng, íri
wunùká big fòr hing mpìr dubu swana.

Yesu Kyann Kyonn á Shinn Zàpìr-à Ni
(Mat 14:22-23; Yoh 6:15-21)

45 Gbìb fig tá bàna, Yesu dinya yann
sukàká buwá big abig kà á kòr-à ni, abig
yag jag ku mà agunn vù-à ni mà jann mà
Batsaida, sai wà kwa dwim gàfinn hing
dìr ma bìr mpìr káníng ḿpyim, í wà kwá
yág ni.
46 Barà ku dwim gàfinn dìr ma big
àdòníng, ku nann yag mà mwír-à ni, n
vig Shìdun.
47 Barà bu-à bir rìghing àdòníng, kòr-
à shi sig áyau zàpìr-à ni. Yesu shi sig á
myann ku áwinwá ni.
48 I byar-à ku myàng yag yann sukàká
buwá big ri sa shwìn ma kòr ya, wàu-à
ri gbar kàng yag big mà sim. Ku shi shi,
í pinnpàin, ku dù n yag mà byar káníng
ni. Ku ri kyann á shinn zàpìr-à ni. Ku yag
nyàan káníng wam zu.
49 Ama barà big myàng ku ri bi
àdòníng, big wà sig rag í wàu. I byar-à
big yan yán.
50 Big bidìm pár big myàng ku
pìkyinnbá gib rìghing.
I byar-à ku dinya big rag a pìkyinnbá
na tag wann. Ku dinya big rag, “Aning tib
wann pìkyinn ná, í mì ǹ bi síg nì, kada
aning shàr zinn bàna.”
51 I wà ku bi kà á kòr-à ni á byarbá ni,
sái wàu-à í sar rìg-à. Big sa mamaki ùwài
nímá,
52 jir kai bàna barà ku ya mpìr nìnànn
nímá brodi níng, big yì fig yìr-à bàna. Big
í mpìr sung gbam big.

Yesu Dàb Gbam Mpìr Dorká Mà Janisarata
(Mat 14:34-36)

53 Big pìm zu yag rìg mà jann. Big yag
fòr rìg á jànn Janisarata, n sìr gbam rìg
kòr-à á nu zàpìr-à ni.
54 Barà big zu á kòr-à ni àdòníng,
mpìrká myàng yì rag í Yesu.
55 Barà big myàng í Yesu níng, big shàr
kàng yag mà lubá ni, n kà hing mpìr
dorká swann bi á buná-à káníng na sig
áni, n zìg bi káníng á byar-à ba fig Yesu
ma shi sig màhàn.
56 Byar-à kwa yag bidìm pár, kó mà
kauye, kó mà finn swann, kó mà da,
mpìrká ri swann zìg yag mpìr dorká mà
fír-à ni. Big vig ku n rag aku fim mpìr
dorká á káníng pànn íri nu jàwá. Ká
zyun-à pànn sig nu jàwá níng, big gbam
rìghing.

7

Sù Bu Agbamká
(Mat 15:1-9)

1 Mpìr Farisawaká bi á byar Yesu ni
kwonn ma malamká ká bi sig mà Urushalima.
2 Big myàng yann sukàwá big káhi ri
ji buju ma vù jín, káníng bàg fig sù bu
àgbamká n tu fig ma zàpìr ḿpyim bàna.
3 Farisawaká ma Yahudawaká kádà
níng ri bàg sù bu yàkúbá. Big ri ji fig
buju átai bàna, sai wà ba tu hing vùbá
àràg barà shi sig á sùbá ni.
4 Bu-à ba dìg mà kasuwa-à ni, big ri ji fig
bàna, sai wa ba tu hing vùbá. Big shi sig
ma gbìbká big ri sìnn sùbá áni kim kim,
àràg kwài tu, ma par tu, ma tasa tu.

5 I byar-à Farisawaká ma malamká bib
ku rag, “Bu-à sa yann sukàwú big ngàng
wà bá wib jír bu-à yàkúyí big rì dang sig í
jir kai rà? Bu-à sa big ri tu fig vùbá ḿpyim
jirà abig ji buju í ni bàna níng í jir kai rà?”
6 Yesu dinya big rag, “Ning í mpìrká ri
dang jír nu pyànà. Jír-à Ishaya rì ba sig
á shinn ná ni níng, í àjai. Ku ba sig jir
Shìdun rag,
‘Mpìrká tàma-à níng ri wib mì ma nu
átai.
Ama big bir fig pìkyinn á byarmí ni bàna.
7 Big ri wib mì ma nu átai,
big ri tàg sù bu àgbamká bigbá rì,
mi ri sa shi rag í dokamí.’
8 “Ning sìnn kann rìghing jir Shìdun
agang, mi ri bàg bu-à mpìrká ri tàg ning.”
9 I byar-à ku dinya big rag, “Ning sa
yì hing barà ná ngàng doka Shìdun jirà
aning pànn sù bu yàkúná big.
10 Musa dang rag mpìr aku wib tawá
ma nàwá, mpìr-à ma swau tawá kó nàwá
abig gban rìg mpìr-à hi.
11 Ama bigná ning ri tàg fig mpìrká
àdòníng bàna. Bigná ning ri dang rag wà
mpìr-à ma shi sig ma bu-à kwá sa shang
tawá ma nàwá áni, ama kwa ya fig káníng
bàna, ma dang hing rag, wàníng í kurban
wato í bu Shìdun, í nànn-à hi.
12 Wà ning ma ri tàg big àdòníng, ning
ri kan dim mpìr rag aku sa shang tawá
ma nàwá bàna.
13 To, barà ning ri sa àdòníng, í barà
ning ri sìnn kàng jir Shìdun àràg í
bu zyun bàna, jirà aning bàg sù bu
yàkúná. Ning ri sa buká kádà nìnànn
nímá àdòníng.”

Buká Ri Sa Bai Mpìr (Mat 15:10-20)

14 Yesu bar bi jakàng mpìrká n dinya big
rag, “Ning bidìm pár aning gang sung, ma
aning fig byann jírmí.
15 Walai bu-à mpìr má ji zyun-à má sìnn
kàng ku jín, sái bu-à ma zu bi á nu mpìr,
í bu-à má sìnn kàng ku jín. [
16 Mpìr-à ma shi sig ma sung-à kwá fig
aku fig.]”
17 Barà ku dù n kà yag mà lu-à ni, yann
sukàká buwá bi bib ku yìr jír-à hi.
18 I wà ku bib big rag, “Asái ning má
ning fig yì byann fig bàna rà? Bu-à mpìr
má ji má sìnn kàng fig ku mpìr bibai
bàna,
19 jir kai bàna bu-à ri kà á finn mpìr
ri kà fig á kyinnwá ni bàna. Ama ri kà
á finnwá ni, mi ri zu kàng á dìrwá ni.”
Wàníng Yesu ri tìya mpìrká rag kó buju-à
wà áni bidìm pár sàn hing wà jì ji.
20 I wà ku dang rag, “Bu-à ri zu bi á
kyinn mpìr, í bu-à ri sìnn kàng mpìr jín,
21 jir kai bàna pìkyinn í bu-à mpìr ri
kyab bu-à bibai áni, àràg àyái sa, ajwú
jwi, ki gban,
22 sunu, akyib, mpìr tonn gban, ma wà
mpìr ma ri pànn fig shinn bàna, bu wìm,
mpìr zìnn swau, shinn gbar dù, bu àning
sa.
23 Bu bibai káníng bidìm pár ri zu bi á
kyinn mpìr, mì ri sìnn ku jín.”

Uwà Zyun Bir Pìkyinn á Byar Yesu (Mat 15:21-28)

24 Yesu dù á byar-à hi n yag mà jànn
Taya ma Sidon. Ku yag shi á lu zyun ni,
n zìm fig a kó ni yì wà ku shi sig màhàn
bàna. Ama ku wù jànn sar fig shinnwá
bàna.
25 Uwà zyun shi sig áni, wàu dab sig
wùn uwàwá, ku fig tai Yesu, n bi bìnn kir
wann á pyànn wàníng ni.
26 Uwà-à níng hi ku í mpìr Helena, big
mà sig ku mà Surofinikiya. Ku vig Yesu
rag a wàníng kan zu ya ku wàu-à níng á
dìr wùnwá ni.
27 I byar-à Yesu dinya ku rag, “Yanká
abig ji mònn ma ḿpyim, sàn fig wà abig
zìg buju yanká abig ya bái bàna.”
28 I byar-à uwà-à níng rag, “Jírwú àjai,
Shinn Lumí, ama báiká ri ji buju-à yanká
ma ji dà sig.”
29 Ku dinya uwà-à níng rag, “Barà à
dang hing àdòníng á yag kyonnwú. Wàu-
à dà fim rìghing wùnwú.”
30 Uwà-à níng yag mà lu-à ni, n yag dìg
wùnwá na sig á buná-à ni, wàu-à dà fim
rìghing wàníng.

Yesu Dàb Gbam Mpìr-à Sungwá í Akúnn Anamwá í Asír

31 Yesu kàng bi mà jànn Taya n wam zu
mà Sidon, n yag mà Ayunn Galili n yag
mà jànn Dikapolis.
32 Mpìrká káhi swann ya bi ku mpìr
sung àkúnn. Bai wà wàníng má dang jír,
í byar-à big vig ku rag aku tib vùwá á dìr
mpìr-à níng hi ni.
33 Ku zìg zu wunù-à níng hi áyau bìr
mpìrká ni, n zìg kann wàníng agang n
du kà pwai vùwá á sung wàníng ni, n tu
sháng, n pànn anam wàníng.
34 I byar-à Yesu myàng nann yag zuwá
mà wai n tim atim ǹzwàun nímá, n dinya
wunù-à níng hi rag, "Efata." Yìr jír-à níng
í "Sungwú aku pù fim."
35 Gbìb fig ta bàna, sung wunù-à níng
í pù fim rìg-à, ku kà mi ri dang rag jír
kyìkyàr nímá.
36 I byar-à Yesu twìb big byur rag kada
abig dinya mpìr zyun bàna, ama bidìm
pár big yag dinya rìg mpìrká nìnànn nímá
jír-à hi.
37 Mpìrká fig sig jír-à níng, big bidìm
pár big sa mamaki. Big dang rag, "Mpìr-
à níng sa yì hing kó kai bidìm pár wàni,
hár ku ri dàb gbam mpìr sung àkúnn a
wàníng fig jír. Ku ri dàb gbam anam àsír
a wàníng dang jír."

8

Yesu Ya Mpìr Dubu Yina Buju (Mat 15:32-39)

1 A suká bó ni, bìr mpìrká kwonn
jakàng, big dìg fig bu-à bá ji bàna. I byar-
à ku bar kwonn yann sukàwá big n dinya
big rag,
2 "Mì ri myàng ashi bìr mpìr káníng, jir
kai bàna subá sara big shi sig á byarmí ni,
big dìg fig bu-à bá ji bàna.
3 Wà ma dwim hing big rag abig kàng
yag mà lu-à ni, bá kù ànù á gbìb-à ni,
jir kai bàna mpìrká káhi áyaubá ni bi sig
byar pyunn ninonn."
4 I byar-à yann sukàwá big bib ku rag,
"Yá dìg bi buju-à yá ya bìr mpìr káníng
awúnn-à níng ni áni rà?"
5 I byar-à ku bib káníng rag, "Ning shi
sig ma brodi àkunn píná rà?"
Big dang rag, "Sùmpyànn."
6 Ku dinya bìr mpìrká rag abig shi wann
á jinn ni, ku zìg brodi àkunn sùmpyànn-
à níng hi, n sa Shìdun ísoko, n ngir
gàfinn awín awín, n ya yann sukàwá big
a káníng ya bìr mpìrká, káníng zìg n ya
bìr mpìrká.
7 Big shi sig ma àbyìr jái títi nímá,
ku zìg n sa Shìdun ísoko, n rag a yann
sukàwá big ya bìr mpìrká.
8 I byar-à big ji hár finnbá zìr. I wà yann
sukàwá big wun kwonn brodi-à ma jái-à
dà sig níng, mònn gágsàg sùmpyànn.
9 Mpìrká màhàn fòr hing dubu yina. I
byar-à ku dwim bìr mpìr káníng hi.
10 Kinn fig su bàna, Yesu ma yann
sukàwá big kà á kòr-à ni, n yag mà jànn
Dalmanuta.

Big Ri Zìm a Yesu Sa Ya Big Bu Mamaki (Mat 16:1-4)

11 Farisawaká bi á byarwá ni, mi ri sa
ku yipyàr, big ri zìm abig màg màg fig ku.
I byar-à big rag aku tìya big bu mamaki
zyun jirà abig yì wà kwa wann bi síg mà
byar Shìdun ni àjai.
12 I byar-à hi dìrwá í wu tag rìg-à. Ku
rag, "Kai. Bu-à sa mpìrká tàma-à níng ri
zìm abig myàng bu mamaki í jir kai rà?
Mì ri dinya ning àjai, má tìya fig mpìrká
tàma-à níng bu mamaki bàna."
13 I byar-à ku fim big n kà á kòr-à ni, n
zu yag rìg mà jann.

Jír á Shinn Bu-à Farisawaká Ma Mpìrká Bu Hirudus Ri Tàg (Mat 16:5-12)

14 Yann sukàwá màm jànn rìghing, big
zìg yag kwonn fig ma brodi bàna, bu-à
big shi sig ma kàhi, í brodi àkunn zyun í
nann-à hi.
15 I byar-à ku twìb big byur rag, "Aning
pànn shinn ná, kada aning bir pìkyinn
ná á yisti Farisawaká ma bu mpìrká bu
Hirudus ni bàna."
16 I byar-à yann sukàwá big dang jír
áyau bar dìrbá ni n rag, "Bu-à sa ku dang
àdòníng í jirà yi zìg bi fig brodi bàna
níng."
17 Yesu yì rìghing bu-à big ri dang, í
byar-à ku dinya big rag, "Bu-à sa ning
dang rag ning bàna ma brodi níng, í jir
kai rà? Hár tàma-à níng ning yì byann

fig bàna rà? Ning í mpìr sung gbam big
rà?
18 Zuná ri myàng bu, sáshinn ning
myàng yì fig bàna rà? Sungná ri fig jír,
sáshinn ning fig yì fig bàna rà? Ning ri
kyab pànn fig bàna rà?
19 Sai-à ǹ zìg brodi àkunn swana n ngir
gàfinn ya mpìr dubu swana níng, ning
wun kwonn wà dà níng mònn gágsàg
píná rà?"
I byar-à big dinya ku rag, "Gágsàg dwib
agban pyànà."
20 Ku rag, "Wà ǹ zìg brodi sùmpyànn
n ngir gàfinn, n ya mpìr dubu yina
níng, ning wun kwonn wà dà níng mònn
gágsàg píná rà?"
Big dinya ku rag, "Gágsàg sùmpyànn."
21 Ku bib big rag, "Hár tàma-à níng ning
yì byann fig ma bàna rà?"

Yesu Dàb Gbam Mpìr Afau Zyun Mà Batsaida

22 Big bi á Batsaida, mpìrká káhi ya bi
ku mpìr àfau zyun, n vig ku rag aku tib
wàníng vù á dìr.
23 Yesu zìg zu rìg wunù àfau-à níng á
kauye-à ni, n tu sháng á zu wàníng ni,
n tib wàníng vù á dìr, n bib wàníng rag,
"Wù ri myàng bu rà?"
24 I byar-à wunù-à níng myàng nann zu
zuwá n rag, "Mì ri myàng mpìrká, ama mì
ri myàng big àràg í bínká ri kyánn nì."
25 Yesu tib jakàng vù á zu wunù-à níng
ni, í byar-à wunù-à níng myàng finn
zuwá ma gbam, zuwá í yar finn rìg-à, ku
myàng kyàr rag kó kai bidìm pár.
26 Yesu dwim ku n rag aku kàng yag mà
luwá ni, n dinya ku rag, "Kada á kà mà
kauye-à ni bàna."

Bitrus Dang Rag Yesu í Wùn Shìdun (Mat 16:13-20; Luk 9:18-21)

27 I byar-à Yesu ma yann sukàwá big dù
n yag mà kauyeká ni mà Kaisariya Filibi.
Barà big ri yag á gbìb-à ni, ku bib yann
sukàwá big rag, "Mpìrká ri dang rag mì í
ni rà?"
28 Káníng dinya ku rag, "Big ri dang rag
wù í Yohanna awau dìr batisma, kádàkí ri
dang rag wù í Iliya, kádàkí ri dang rag wù
í mpìr zyun áyau mpìrká ri dang kyann
jir Shìdun."
29 I byar-à ku bib big rag, "Bigná, ning
ri kyab rag mì í ni rà?"
Bitrus dinya ku rag, "Wù í Almasihu
Wùn Shìdun."
30 I byar-à ku dinya big rag kada ba
dang swann.

Yesu Dinya Mpìrká Barà Kwá Wu Kiwá (Mat 16:21-28; Luk 9:22-27)

31 I byar-à ku kà mi ri dinya big rag,
"Wùn Mpìr Jíkwìnn má wa shwìn kim
kim. Agbamká áyau mpìrká ri twìb
swànn bu á pyànn Shìdun, ma malamká
má ngàng ku, bá gban rìg ku, áyau su
sara kwá dù nann zu kàng ma yonki."
32 Ku dang zu kyàr jír-à níng kyàr kyàr.
I byar-à Bitrus zìg kann ku agang, n yan
ta ku.
33 Yesu vim bìr n myàng yann sukàká
buwá, í wà ku yan ta Bitrus rag, "A dù á
pyànnmí ni, wù í Shaitan, bu-à wù ri kyab
níng, wù ri kyab fig bu Shìdun bàna, wù
ri kyab bu mpìr."
34 I byar-à Yesu bar kwonn bìr mpìrká
ma yann sukàwá big n dinya big rag,
"Mpìr-à ma ri zìm aku bàg mì, aku wann
tafinn shinnwá, ma aku zìg shwìn-à má
bi á dò jir shinnmí ni, í wà aku bàg mì.
35 Mpìr-à ma ri zìm shinnwá, kwá dìg
fig yonkiwá bàna. Ama mpìr-à ma wann
tafinn shinnwá á dò jir shinnmí ni, ma dò
jir shinn jir àjwár, kwá dìg yonkiwá.
36 Wà mpìr ma dìg gban rìg buká á
dunyaru, ma dìg fig yonkiwá bàna, buká
ku dìg sig níng má swàb kà ya ku kai rà?
37 Bu-à mpìr má ya jirà aku dìg kàng
yonkiwá í kai rà?
38 Mpìrká tàma-à níng ri sa bu pyìr
wàni. Wà mpìr ma shàr zunái barà
kwá dinya mpìrká tàma-à níng rag ku í
mpìrmí, mì Wùn Mpìr Jíkwìnn má shàr
zunáiwá tìnn àyúnn-à ma bi hing ma
gbam Tamí, ma yann aswamká bu Shìdun
mà wai."

9

1 I byar-à ku dinya big rag, "Mì ri dinya
ning jir àjai, mpìrká káhi má shi sig ma
áni á jànn-à ni, bá wu fig bàna, hár bá
myàng àyúnn-à Shìdun má na kùrwá ma
gbam."

Barà Zwánn Yesu Vim Bìr
(Mat 17:1-13; Luk 9:28-36)

2 Na kù su sùnnjin, Yesu zìg yag Bitrus
ma Yakubu, ma Yohanna mà shinnkwìnn-
à ni, ku ma káníng shi sig ḿpyànn.
Barà big ri myàng ku àdòníng, í byar-à
zwánnwá í vim bìr rìg-à.
3 Jàwá mìg shi karr, walai mpìr zyun-à
má tu mìg yì àdòníng á dunyaru.
4 I byar-à yann sukà sara káníng myàng
Iliya ma Musa mìr gbìb zu, mi ri dang jír
ma Yesu.
5 Bitrus dinya Yesu n rag, "Shinn Luyí,
barà yi shi sig áyag níng, sàn hing ayi dab
apig sara, zyun í buwú, zyun í bu Musa,
zyun í bu Iliya."
6 Ku yì fig bu-à kwá dang bàna í bu-à
sa ku dang àdòníng, jir kai bàna zinn sa
rìghing big.
7 Akwor nim dim gban rìghing big, í
byar-à nài jír zu bi áyau akwor-à ni n rag,
"Wàníng í wùn azìmmí, aning fig jírwá."
8 Gbìb fig tá bàna, big rag abig myàng
níng, big myàng fig rag mpìr bàna, sái íri
Yesu.
9 Barà big tìg wann bi mà shinnkwìnn-
à ni, Yesu dinya big rag, kada abig dinya
mpìr bu-à big myàng sig níng bàna, sái
àyúnn-à Wùn Mpìr Jíkwìnn ma dù nann
zu kàng hing ma yonki.
10 Big dinya fig kó ni bàna. Big bib bar
dìrbá rag, "Yìr bu-à ku ri dang rag sái wà
Wùn Mpìr Jíkwìnn ma dù nann zu kàng
hing níng, í kai rà?"
11 I byar-à big bib ku rag, "Bu-à sa
malamká dang rag Iliya má bi jág nì, í
wà Kristi má bí ni níng, í jir kai rà?"
12 Yesu dinya big rag, "Iliya má bi jág nì,
kwa bi hing kwá sa samyib kó kai bidìm
pár. To, bu-à sa big ba sig rag, 'Wùn Mpìr
Jíkwìnn má wa shwìn kim kim, bá ngàng
ku' níng í jir kai rà?
13 Ama mì ri dinya ning, ái Iliya bi
rìghing. Mpìrká sa rìghing ku bu barà
big ri zìm, àràg barà big ba sig á jir
Shìdun ni á shinnwá ni níng."

Yesu Dàb Gbam Wùn Wunù-à Wàu Dab Sig
(Mat 17:14-21; Luk 9:37-43a)

14 Barà big dìg kwonn ma yann sukàká
kádà níng, big myàng bìr mpìrká wàni,
kwonn ma malamká, káníng ri sa yipyàr
ma yann sukàká.
15 Barà mpìrká myàng Yesu àdòníng,
big sa mamaki wàni, big shàr yag ma
byarwá ni n shà ku.
16 Yesu bib yann sukàwá big rag, "Ning
ma big ri sa yipyàr á jir kai rà?"
17 Mpìr zyun áyau bìr mpìrká ni dang
rag, "Malam, ǹ zìg bi sig wùnmí á byarwú
ni, jir kai bàna wàu dab sig ku, bai wà
kwá dang jír.
18 Sai-à wàu-à hi ma dù bi hing ku wà
sashi, wàníng ri gbar ta ku á jìnn ni, nuwá
ri bìm zu ashwib, ku ri zwam nginnwá,
dìrwá ri lab gbam. N vig yann sukàwú
big rag abig kan zu rìg wàu-à níng, ama
big sa sar fig bàna."
19 I byar-à Yesu dinya big rag, "Kai! Bu-
à sa ning bir fig pìkyinn á byarmí ni bàna
hár tàma-à níng í jir kai rà? N shi ma
ning hár ákaun rà? N sa muyar ma ning
hár ákaun rà? Aning ya bi mì wùn-à hi."
20 Big zìg bi wùn-à hi á byarwá ni.

Barà wàu-à níng myàng Yesu àdòníng,
gbìb fig tá bàna, ku gbar ning wùn-à níng,
wùn-à níng kù wann á jìnn ni, mi ri bing
kàng kwìb byar-à, ashwib ri zu á nuwá
ni.
21 I byar-à Yesu bib ta-à rag, "Bu-à hi dìg
sig ku ákaun rà?"

Ta-à rag, "Dìg sig ku á sai-à ku í
wùnsháí.
22 Wàu-à ri gbar ta kà ku á pyìr ma
zàpìr, jirà aku wu rìg. To, ama wà wá
sa sar bu zyun, á myàng ashiyí, ma á sa
shang yi."
23 Yesu bib ku rag, "A dang rag má sa
sísar rà? Mpìr-à ma bir hing pìkyinn, kó
kai bidìm pár Shìdun má sa ya rìg ku."
24 Gbìb fig tá bàna, ta wùn-à níng dang
rag, "Mì ri bir pìkyinn, ama pìkyinn birmí
zwau, á sa shang mì ń bir swàb kà."
25 Barà Yesu myàng bìr mpìrká ri shàr
kwonn bi àdòníng, ku yan ta wàu-à hi n
rag, "Wù wàu-à ri sa mpìrká abig kàng
mpìr sung àkúnn, ma anam àsír níng, mì
ri dinya wù rag á gàb dìr ma ku, kada á
kà jakàng á dìrwá ni bàna."
26 I byar-à wàu-à níng yan yán n gbar
ning dìr wùn-à níng, dìr wùn-à níng ri

zwab, í byar-à wàu-à níng gàb rìg dìr
ma wùn-à níng. Wùn-à níng na sig, hár
mpìrká dang rag ku wu rìghing.
27 I byar-à Yesu pànn wùn-à hi á vù-à
ni, n gbar dù nann zu ku. Ku sar dù nann
zu á wai.
28 Barà Yesu kà yag rìg mà lu-à ni, í
byar-à yann sukàwá big bònn bib ku n
rag, “Bu-à sa yi kan zu sar fig wàu-à níng
bàna, í jir kai rà?”
29 I byar-à ku dinya big rag, “Swai wàu-
à níng, mpìr má kan zu sar fig átai bàna,
sái wà kwa vig hing Shìdun.”

Yesu Dang Jakàng Jír á Shinn Ki-à Kwá Wu
(Mat 17:22-23; Luk 9:43b-45)

30 I byar-à big dù n yag wam zu mà
agunn jànn Galili. Ku zìm fig a kó ni yì
bàna,
31 jir kai bàna ku ri tàg yann sukàwá
big, mi ri dinya káníng rag, “Bá ya kà
Wùn Mpìr Jíkwìnn á vù mpìrká ni, bá
gban rìg ku, wà ba gban rìghing ku, ama
àyúnn-à wà wa sara kwá dù nann zu kàng
ma yonki.”
32 Ama big fig yì byann fig yìr jír-à níng
bàna. Big ri shàr zinn wà bá bib ku.

Yann Sukàká Sa Yipyàr á Shinn Mpìr-à Má Shi Agbam Ayaubá Ni
(Mat 18:1-5; Luk 9:46-48)

33 Big bi á Kafarnahum, big kà yag mà
tonn-à ni. I byar-à ku bib yann sukàwá
big rag, “Bu-à sa ning nìm ri sa yipyàr á
gbìb-à ni níng, í jir kai rà?”
34 Big pù fig nubá bàna, jir kai bàna
sai-à nìm á gbìb-à ni, big nìm ri sa
yipyàr áyau bar dìrbá ni jir mpìr-à má
shi àgbam-à áyaubá ni.
35 I byar-à Yesu shi wann á jìnn ni, n bar
kwonn yann sukàwá dwib agban pyànà,
n dinya káníng rag, “Mpìr-à ma ri zìm
aku shi àgbam aku sìnn kàng shinnwá
ásim, ma aku shi fàu kó ni.”
36 I byar-à ku zìg wùnsháí zyun, n sìnn
kà áyaubá ni, n pyàr kà wàníng ágàu n
dinya big rag,
37 “Mpìr-à ma pànn wùn zyun àràg
wùnsháí-à níng vù pyànà á jir zìnnmí ni,
shi sig àràg ku pànn síg mì. Mpìr-à ma
pànn hing mì vù pyànà, shi àràg ku pànn
sig àsàin-à swam bi sig mì.”

Mpìr-à Ma Zib Fig Yi Bàna í Mpìryí
(Luk 9:49-50)

38 Yohanna dinya ku rag, “Malam, yi
myàng mpìr zyun ri kan zu wàu á dìr
mpìrká ni ma zìnnwú, yi kan dim rìg ku,
jir kai bàna ku ri bàg fig yi bàna.”
39 Ama Yesu dinya ku rag, “Kada aning
kan dim ku bàna, jir kai bàna mpìr-à ma
ri sa bu mamaki á zìnnmí ni, á pyànná-
à níng, kwá dang fig rag jír-à bibai á
shinnmí ni bàna.
40 Mpìr-à ma zib fig yi bàna, ku í mpìryí.
41 Mì ri dinya ning àjai, mpìr-à ma kab
zàpìr ma ya hing ning jirà ning í bu Kristi,
mpìr-à níng má dìg lada.”

Buká Má Sìnn Kà Mpìr Abig Sa Bu-à Bibai
(Mat 18:6-9; Luk 17:1-2)

42 “Mpìr-à ma du kà hing wùnsháí
zyun áyau yann káníng ni, zyun-à bir sig
pìkyinn á byarmí ni rag a wàníng sa bu
pyìr, má sàn kab abig sìr gbam wann bu
wau á wàin mpìr-à níng hi ni, ma abig ta
kà rìg ku mà zàpìr-à ni.
43 Wà vùwú ma ri du kà wù rag á sa bu
pyìr, á gib tafinn rìg vù-à hi, má sàn káb
nì á kà á lu Shìdun ma vù ńzyun, ma wà
wá shi kwonn ma vùwú pyànà bidìm pár,
bá ta kà wù á lu pyìr, [
44 mà byar-à dwir ri wu fig bàna, pyìr
ri dim fig bàna.]
45 Wà barwú ma ri du kà wù á sa bu
pyìr, á gib tafinn rìg, má sàn káb nì wà á
kà mà lu Shìdun ni ma bar ńzyun, ma wà
wá shi kwonn ma bar pyànà má kà mà lu
pyìr, [
46 mà byar-à dwir ri wu fig bàna, pyìr
ri dim fig bàna.]
47 Wà zuwú ma ri du kà wù rag á sa bu
pyìr, á kpab tafinn rìg. Má sàn káb nì á
kà lu Shìdun ma zu ńzyun, ma wà wá shi
kwonn ma zu pyànà má kà mà lu pyìr,
48 mà byar-à dwir ri wu fig bàna, pyìr
ri dim fig bàna tìnn.
49 “Bá sa kyàr kó ni àràg barà big ri wìr
kà mann á byù.
50 Mann í bu-à dudor, ama wà ador
mann ma zu rìghing, bá sa dor rag ma

kai rà? Aning shi àràg í mann, ma aning shi shu pìkyinn na tag áyau bar dìrná ni.”

10

Yesu Dang Jír á Shinn Uwà Kan Tafinn (Mat 19:1-12; Luk 16:18)

1 I byar-à Yesu dù mà byar-à níng hi, n yag mà jànn Yahudiya, n pìm zu á Ning Urdun. Bìr mpìrká kwonn bi jakàng á byarwá ni, í byar-à ku tàg big àràg barà ku ri sa bab kyann.

2 I byar-à mpìr Farisawaká bi jirà abig màg màg fig ku. Big bib ku rag, “A dokayí ni, sàn hing wà mpìr aku kan tafinn wàwá rà?”

3 I byar-à ku bib big rag, “Musa dinya sig ning rag í kai rà?”

4 Big dinya ku rag, “Musa ya sig doka rag abig ba tarkada ban gban, abig kan tafinn rìg uwà.”

5 Yesu dinya big rag, “Bu-à sa Musa ba ya sig ning doka àdòníng, í jirà ning í mpìr sung gbam big.

6 Sai-à Shìdun rì màm jag sig dunyaru, ku màm wunù ma uwà.

7 Jir wàníng í bu-à sa wunù má dù dà fim tawá ma nàwá, má yag shi kwonn ma wàwá,

8 jirà abig shi í bu ńzyun. Hár á pyànná-à níng bá shi fig rag pyànà bàna, bá shi í bu ńzyun.

9 Bu-à Shìdun sìnn kwonn sig, kada mpìr aku gàfinn bàna.”

10 Barà big kàng yag mà lu-à ni, yann sukàwá big bib ku jír-à níng.

11 I byar-à ku dinya big rag, “Mpìr-à ma kan tafinn wàwá, ma zìg uwà zyun kim, ku ri sa àyái á shinn wàwá ni.

12 Uwà-à ma fim nuwá ma zìg wunù zyun kim, ku ri sa àyái.”

Yesu Wìr Kà Ya Yann Títiká Asàn (Mat 19:13-15; Luk 18:15-17)

13 Big zìg bi yanká á byarwá ni n rag aku tib káníng vù á dìr. Ama yann sukàwá big yan ta mpìr káníng.

14 Barà Yesu myàng àdòníng, pìkyinnwá bai, ku dinya yann sukàwá big n rag, “Aning fim yanká abig bi á byarmí ni, kada aning kan dim big bàna, jir kai bàna mpìrká ká ma shi àràg yanká níng, bá kà nì mà byar-à Shìdun ri na kùrwá.

15 Mì ri dinya ning àjai, mpìr-à ma sìnn kàng fig shinnwá àràg kù wùnsháì bàna, kwá kà fig byar-à Shìdun ri na kùrwá bàna.”

16 I byar-à ku pyàr káníng ágàuwá ni, n tib wann káníng vù á shinn-à ni, n wìr kà ya káníng àsàn.

Mpìr Bài Zyun Bib Yesu Abib (Mat 19:16-30; Luk 18:18-30)

17 Barà ku dù mi ri yag àdòníng, wunù zyun shàr yag n yag bìnn kir wann á pyànnwá ni, n bib ku rag, “Malam ǹsàn, bu-à má sa jirà ń dìg yonki kinn kinn í kai rà?”

18 I byar-à Yesu bib ku rag, “Bu-à sa à bar mì mpìr ǹsàn í jir kai rà? Mpìr ǹsàn bàna, sái íri Shìdun awínwá ni.

19 A yì rìghing dokaká wá bàg: ‘A gban ki bàna, á sa àyái bàna, á jwi ajwú bàna, á gim ǹsáng bàna, á lir ji mpìr bàna, á wib tawú ma nàwú.’ ”

20 I byar-à wunù-à níng dang rag, “Malam, ǹ wib vinn rìghing doka káníng bidìm pár tun sai-à mì í wùnsháì hár tàma-à níng.”

21 Yesu myàng ku n zìm hing ku, n dinya ku rag, “Dà sig wù bu zyun, á yag wann tafinn rìg buká à shi sig ma kàhi bidìm pár, ma á ya mpìr ashiká bài-à, ma á bi á bàg mì. I wà wá dìg bu-à sàn kab wàníng mà wai.”

22 Barà wunù-à níng fig àdòníng, àsà kyag kù kà ku á pìkyinn-à ni, pìkyinnwá í bai rìg-à, kù yag rìgwá, jir kai bàna ku shi sig ma bu wàni.

23 Yesu myàng yann sukàwá big n rag, “Shi sig mà shwìn wàni wà mpìr bàiká má kà á byar-à Shìdun ri na kùrwá.”

24 I byar-à yann sukàká sa mamaki ma jír-à ku dang sig níng. Yesu dinya big rag, “Yanká bumí, shi sig ma shwìn wà mpìr má kà mà lu Shìdun ni.

25 Má fonn kab nì rakumi aku kà á pùr àbònyir, ma wà mpìr bài aku kà á byar-à Shìdun ri na kùrwá.”

26 Barà yann sukàká fig àdòníng, big sa mamaki wàni, n rag, “Wà má àdòníng, mpìr-à má wìm zu í ni rà?”

27 Yesu myàng big n rag, “Bu-à mpìr má
sa sar fig bàna, Shìdun má sa sar, jir kai
bàna walai bu-à má nì kan Shìdun.”
28 Bitrus dang rag, “To, yi fim rìghing
kó kai bidìm pár, yi ri bàg wù.”
29 I byar-à Yesu dinya big rag, “Mì ri
dinya ning àjai, mpìr-à ma fim luwá,
kó wunzàwá big, kó shunwòwá big, kó
ajunwàwá, kó nàwá kó tawá, kó yanká
buwá, kó jànnwá á jir shinnmí ni, ma dò
jir shinn jir àjwár,
30 kwá dìg kab buká ku fim sig níng,
kwá dìg kàng hár kàun dari, luwá,
ma wunzàwá big, ma shunwòwá big,
ma ajunwàwá big, ma nàwá, ma yanká
buwá, ma jànnwá. Bá ya ku shwìn, ama
àyúnn-à wà kinn shinn, Shìdun má ya ku
yonki kinn kinn.
31 Mpìrká nìnànn nímá ká shi sig mpìr
ùwài tàma-à níng, bá kàng mà sim.
Mpìrká kinn fig bu bàna níng, má yag mà
pyànn.”

Yesu Dang Jakàng Jír á Shinn Ki-à Kwá Wu
(Mat 20:17-19; Luk 18:31-34)

32 Big ri yag mà Urushalima. Yesu kà
síg nì sukàwá big á pyànn. Sukàwá big
sa mamaki wàni. Mpìrká ri bàg yag
big ásim níng, big shàr rìg zinn. Ku
bar kwonn yann sukàwá big dwib agban
pyànà níng, n zìg kann big akur, n dinya
káníng bu-à má sa ma ku.
33 Ku dinya káníng rag, “Aning fig, yi ri
yag mà Urushalima mà byar-à bá zìg Wùn
Mpìr Jíkwìnn, má ya kà ku á vù àgbam
mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun
ni, ma malamká. Bá wà ku kwonn, má
dang rag abig gban rìg ku. Bá ya kà ku á
vù mpìrká ká í Yahudawaká bàna.
34 Bá màm jwann ku, bá tu wìr ku
sháng, bá yang ku ashor, bá gban rìg ku,
àyúnn su sara kwá dù nann zu kàng.”

Bu-à Yakubu Ma Yohanna Vig Sig
(Mat 20:20-28)

35 Yakubu ma Yohanna, yanká bu
Zabadi, big bi á byar Yesu ni n dinya ku
rag, “Malam, yi ri zìm á sa ya yi bu-à ya
vig wù bidìm pár.”
36 Yesu bib big rag, “Ning ri zìm ń sa yá
ning kai rà?”
37 Big dinya ku rag, “Sai-à wa na hing
kùrwú, yi ri zìm á zìm ayi shi ma wù
í zyun, zyun águnn vìm nuwú ni, zyun
águnn vìm súrwú ni.”
38 Yesu dinya big rag, “Ning yì fig bu-à
ning ri vig mì bàna. Wàníng ná wa sar
shwìn-à má wa níng rà? Kó ná wau sar
dìr batisma-à má wau níng rà?”
39 Big dinya ku rag, nn, bá wa sar.
I byar-à Yesu dinya big rag, “Shwìn-à
má wa níng, í wà zyun-à ná wa. Dìr
batisma zyun-à bá wau mì níng, í zyun-à
bá wau ning.
40 Ama byar shu águnn vìm numí ni,
ma wà águnn vìm súrmí ni, í bigmí bàna,
ǹ bàna ma gbam-à má ya mpìr kàhi. I
byar shu mpìrká Tamí sa sìnn ya sig big.”
41 Barà yann sukà dwib kádà sig níng
fig bu-à Yakubu ma Yohanna vig sig Yesu
níng, big nànn káníng àgùnn.
42 I byar-à Yesu bar kwonn bi big í
byar ńzyun n dinya big rag, “Ning yì hing
kùrká á jànn-à ni ri tàg gbam á shinn
mpìrká bubá ni. Big ri twìm káníng, mi
ri dinya káníng bu-à káníng má sa.
43 Ama buná má shi fig àdòníng áyauná
ni bàna, wà mpìr zyun áyauná ni ma ri
zìm aku shi àgbam, to, aku shí nì fàuná.
44 Mpìr-à ma ri zìm aku shí nì wà jijag,
to, aku shi fàu kó ni bidìm pár.
45 Wùn Mpìr Jíkwìnn bi fíg jirà abig sa
ya ku bu bàna, ama ku bi síg jirà aku
sa ya mpìrká bu, ma aku ya shinnwá jirà
mpìrká abig dìg yonki.”

Yesu Pù Finn Zu Mpìr Afau Zyun
(Mat 20:29-34; Luk 18:35-43)

46 Big bi fòr á Yariko, barà ku ma yann
sukàwá big ri dù á Yariko ni ma bìr
mpìrká, wunù àfau zyun, big ri bar ku
Bartimawas, ku í mpìr avig bu, ku í wùn
Timawas, ku shi sig á kur gbìb-à ni.
47 Barà ku fig rag í Yesu mpìr Nazarat
ri wam zu yág nì, í byar-à ku gbam nài
gbam n rag, “Yesu Wùn Dawuda, á myàng
ashimí.”
48 Mpìrká nìnànn nímá yan ta ku rag
aku shi kim, ama ku dang swàb kà n rag,
“Ayáa, Wùn Dawuda, á myàng ashimí.”
49 Yesu sar wann n dang rag abig bar bi
ku.

I byar-à big bar mpìr àfau-à níng, n dinya ku rag, “A fig àjwár, á dù bi. Ku ri bar wù.”
50 Ku pù tafinn rìg mayafiwá, n dù nann zu n yag dìg Yesu.
51 I byar-à Yesu bib ku rag, “Wù ri zìm ń sá wù kai rà?”
Mpìr àfau-à níng dang rag, “Malam, mì ri zìm á sa mì ń myàng ma zumí.”
52 I byar-à Yesu dinya ku rag, “A yag kyonnwú, pìkyinnwú à bir sig á byarmí ni níng, dàb gbam rìghing wù.”
Gbìb fig tá bàna, ku myàng rag ma zuwá, n bàg yag Yesu.

11

Mpìrká á Urushalima Shà Yesu (Mat 21:1-11; Luk 19:28-40; Yoh 12:12-19)

1 Barà big nyàan fòr yag mà Urushalima, big yag fòr á Baitafaji mà Baitanya á byar zyun big ri bar Wùn Mwir Zaitun. Ku swam yag yann sukàwá big pyànà,
2 n dinya káníng rag, “Aning yag mà kauye-à mà pyànn ná ni. Na kà yag hing, ná dìg big sa gbam sig wùn aswannswánn màhàn, wà zyun-à mpìr nann màg fig fig bàna, aning fìnn ya bi mì.
3 Mpìr-à ma bib ning rag, ‘Bu-à sa ning ri fìnn aswannswánn-à níng, í jir kai rà?’ aning dang rag, ‘I Shinn Luyí dang síg nì rag ayi fìnn ya yag ku. Kwá tìr kàng bi rìg kíni.’ ”
4 I byar-à big yag n yag dìg wùn aswannswánn-à hi, big sa gbam sig á nu nkyun-à ni, á gbìb-à ni. Barà big ri fìnn àdòníng,
5 mpìrká sar sig màhàn níng bib big rag, “Bu-à sa ning ri fìnn wùn aswannswánn-à níng í jir kai rà?”
6 I byar-à big dinya káníng bu-à Yesu dinya sig big abig dang. Káníng fim big, big yag.
7 Big zìg bi wùn aswannswánn-à hi á byar Yesu ni, n wan zu jàbá n bir wann á kwíb-à ni, Yesu nann zu n shi wann áni.
8 Mpìrká nìnànn nímá jag yag jàbá á gbìb-à ni, mpìrká káhi kyag jì bu á daká ni n jag yag á gbìb-à ni.
9 Ká kà sig kà pyànn, ma ká á sim, big dang ma gbam rag, “Ayi swam yan Shìdun. Pyib sìsàn aku shi á shinn mpìr-à ri bi á zìnn Shinn Luyí ni níng.
10 Pyib sìsàn aku shi á shinn kùr bu Tayí Dawuda, wà ri bi níng. Shìdun aku shi bu-à mpìrká má swam yan.”
11 I byar-à Yesu kà yag mà finn swann Urushalima, n kà mà lu Shìdun ni, n myàng kó kai bidìm pár. Barà bu-à bir rìghing, ku zu, ku ma yann sukàwá big dwib agban pyànà, big yag mà Baitanya.

Yesu Ya Bin Ating Zyun Nài Ya (Mat 21:18-19)

12 Byar-à kyàr, barà big ri kàng bi mà Baitanya, amor gban ku.
13 Ku myàng yag mìr bin ating pyunn ninonn nímá, ku yag màhàn, jirà aku myàng wà kó kwá dìg awan áni. Ku yag fòr màhàn, n dìg fig awan áni bàna, sái íri jì, jir kai bàna í sònn-à ating ri wan bàna.
14 I byar-à Yesu dinya bin ating-à níng n rag, “Mpìr má dìg fig rag awan á byarwú ni bàna.”
Yann sukàwá big fig bu-à ku dang sig níng.

Yesu Kan Zu Mpìrká Ri Wann Tafinn Bu á Lu Shìdun (Mat 21:12-17; Luk 19:45-48; Yoh 2:13-22)

15 Big bi fòr á Urushalima, ku kà yag mà lu Shìdun ni, n kan zu mpìrká ri wann tafinn bu màhàn, ma ká ri wann bu màhàn. Ku gbar bir wann rìg teburká mpìrká ri pyann bài áni níng, ma kujeraká bu mpìrká ri wann tafinn àlàb lu.
16 Ku kan dim mpìrká rag kada a kó ni swann kà yag bu zyun mà lu Shìdun ni bàna.
17 I byar-à ku tàg mpìrká rag, “Big ba sìnn sig á jir Shìdun ni rag, ‘Lumí, mpìrká bidìm pár má bar rag í byar-à big ri vig Shìdun,’ ama ning sìnn kàng rìghing byar-à hi í byar ajwú jwi.”
18 Agbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni ma malamká fig àdòníng, big yàn gbìb-à abig gban ku áni. Ama big ri shàr zinn, jir kai bàna bìr

mpìrká fig bu-à ku tàg sig níng, big sa mamaki.
19 Barà kamzau sa, í byar-à Yesu ma yann sukàwá big zu rìg á finn swann-à ni.

Bin Ating Wim Wu
(Mat 21:20-22)

20 Big ri wam zu yag í pyimbyau, í byar-à big myàng bin ating zyun-à Yesu ya ku nài ya níng, ku wim wu rìghing, hár kwonn ma adinnwá.
21 Bitrus kyab pànn, n dinya ku rag, "Agbamyí, á myàng bin ating zyun-à à ya ku nài ya níng, ku wim rìghing."
22 I byar-à Yesu dinya big rag, "Aning bir pìkyinn á byar Shìdun.
23 Mì ri dinya ning àjai, mpìr-à ma dinya shinnkwìnn-à níng rag, 'A gbìb dù ma mìrwú, ma á yag jann kà shinnwú á zàpìr-à ni,' bu-à ku dang sig níng, wà kwa sa fig shaka á kyinnwá ni bàna, ma bir hing pìkyinn rag bu-à ku dang sig níng má sa, bu-à hi má sa àjai.
24 Jir wàníng, mì ri dinya ning, bu-à na vig Shìdun bidìm pár, aning bir kyinn rag ná dìg bu-à hi, ná myàng ná dìg bu-à hi.
25 Sai-à ning ma ri vig Shìdun, aning yafa ya jàuná big ká ma sa sig ning bu-à bibai, jirà a Taná zyun-à mà wai aku yafa ya ning bu pyìrná. [
26 Wà na yafa ya fig jàuná big bàna, Taná mà wai má yafa ya fig ning bàna tìnn.]"

Big Bib Yesu Jír á Shinn Gbamwá Ni
(Mat 21:23-27; Luk 20:1-8)

27 Big bi jakàng á Urushalima. Barà ku ri kyann mà lu Shìdun ni, àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma malamká, ma àgbamká, big bi á byarwá ni,
28 n bib ku rag, "Gbam-à wù ri sa bu káníng ma kàhi níng, à dìg sig áni rà? Mpìr-à ya sig wù gbam-à hi í ni rà?"
29 I byar-à Yesu dinya big n rag, "Má bib ning jír zyun, wà na dinya hing mì, í wà má dinya ning mpìr-à ya sig mì gbam-à mì ri sa bu káníng ma kàhi.
30 Mpìr-à ya sig Yohanna gbam-à aku wau mpìrká dìr batisma íni rà? I Shìdun rà, kó í mpìr rà? Aning dinya mì."
31 I byar-à big wà jír ma bar dìrbá n rag, "Wà ya dang rag, í Shìdun ya síg Yohanna gbam-à ínì, kwá dang rag bu-à sa yi bir fig pìkyinn á jir Yohanna ni bàna í jir kai rà?
32 Kó ayi dang rag, í mpìr ya síg ku nì rà?" Big ri shàr bìr mpìrká, jir kai bàna mpìrká yì rìghing wà Yohanna í mpìr-à ri dang kyann jir Shìdun.
33 I byar-à big dinya Yesu n rag, "Yi yì fig bàna."
Yesu dinya big n rag, "Mì má, má dinya fig ning mpìr-à ya sig mì gbam-à mì ri sa bu káníng ma kàhi níng bàna."

12

Tinn Jír á Shinn Mpìrká Ngàng Yesu
(Mat 21:33-46; Luk 20:9-19)

1 Yesu dinya big tinn jír n rag, "Mpìr zyun nàm sig da inabi, n pì kàng kwìb sig da-à hi áni, ku kànn sig kàb byar-à mpìr má shi kan bu màhàn, ku kab sig shar jirà abig pinn wìr kà zàn inabi áni. Ku zìg da-à hi n pag mpìrká alaru. Ku dù n yag rìg mà jànn zyun ni.
2 Barà awan inabi-à byann, í byar-à ku swam yag fàuwá zyun mà byar anàm bu káníng ni abig ya ku anìwá.
3 Ama anàm bu káníng pànn fàuwá níng n dab dab, n kan kàng yag wàníng vù áyonn.
4 I byar-à ku swam yag jakàng fàuwá zyun, mpìr káníng dab pòr wàníng shinn, n sa wàníng buká sàn fig bàna.
5 Ku swam yag jakàng fàuwá zyun, big dab gban rìg wàníng. Ku swam yag káhi nìnànn nímá, mpìr káníng gban rìg kádàkí, n dab kádàkí dab dab.
6 Dà kàng sig í mpìr zyun, wàníng hi í wùnwá wà ku ri zìm wàni. Ku swam yag wùnwá á byar káníng ni n dang rag, 'Mpìr káníng má wib wùnmí.'
7 I byar-à anàm bu káníng dinya bar dìrbá rag, 'Wàníng í àsàin-à má ji gado da-à níng, aning bi ayi gban rìg ku mám, jirà ayi pànn nì da-à níng.'
8 I byar-à big pànn wùn-à níng mì ku í gban rìg-à, n ta yag rìg kiwá mà myann."
9 I byar-à Yesu bib n rag, "To, buná, á myàngná ni, àsàin da inabi-à níng má sa rág kai rà? Kwá bi má yag gban rìg mpìr

káníng, má zìg da inabi-à má ya mpìrká
káhi.
10 Ning jangga fig bu-à big ba sig á jir
Shìdun ni bàna rà? Big ba sig rag,
‘Abàn-à mpìr ami buká ngàng sig rag bai
níng,
í zyun-à big zìg kàng bi n mi kà ágù kinn-
à ni,
í wà zyun-à sàn kab sig kádà.
11 Wàníng í Shìdun sa síg nì.
A byaryí ni, yi ri myàng í bu mamaki.’ ”
12 Agbam Yahudawaká yàn gbìb-à abig
pànn sìr ku, jir kai bàna big yì rìghing wà
ku ri dáng tinn jír-à níng ma big. Ama big
ri shàr zinn bìr mpìrká, í byar-à big dù n
fim ku mì yag rìgbá.

Big Bib Yesu Jír á Shinn Bài Jànn Wa (Mat 22:15-22; Luk 20:20-26)

13 Big swam yag Farisawaká ma mpìrká
bu Hirudus á byarwá ni, jirà a káníng tib
fig nuwá.
14 Big bi á byarwá ni n bib ku rag,
“Malam, yi yì hing rag wù í mpìr
gwangga, wù ri tàg jir Shìdun á gbìb
ǹsàn, wù ri shig fig mpìr bàna, kó ni
bidìm pár wù ri myàng í bu ńzyun á
byarwú ni. Sàn hing wà ayi wa kùr Kaisar
bài jànn rà, kó sàn fig bàna rà? Ayi wa rà,
kó ayi wa bàna rà?”
15 Ama Yesu yì rìghing bu-à mà kyinnbá
ni, í byar-à ku bib big rag, “Bu-à sa ning
ri tib fig numí níng, í jir kai rà? Aning ya
bi mì bài àsháu zyun ń myàng.”
16 Big ya bi ku, í wà ku bib big rag, “Ma
hoto mpìr-à á dìr bài-à ni ma zìnn-à áni
níng, í bu ni rà?”
Big dinya ku rag, “I bu kùr Kaisar.”
17 I byar-à Yesu dinya big rag, “To, bu-à
ma í bu Kaisar, aning ya kàng Kaisar. Bu-
à ma í bu Shìdun, aning ya kàng Shìdun.”
I byar-à big sa mamakiwá.

Big Bib Yesu Jír á Shinn Barà Ki Má Dù Nann Zu Kàng Ma Yonki (Mat 22:23-33; Luk 20:27-40)

18 Sadukiyawaká dang rag mpìr má dù
nann zu kàng fig ma yonki bàna. Big bi
á byar Yesu ni n bib ku rag,
19 “Malam, Musa ba ya sig yi doka rag,
mpìr ma zìg uwà ma mà fig wùn bàna,
wà kwa wu rìghing, a wunzàwá zìg kàng
uwà-à níng hi, jirà aku mà ya shunwòwá
yann.
20 Yi shi sig ma jír á shinn mpìr zyun, ku
shi sig ma wunzàwá big sùnnjin. Mpìr-à
níng hi zìg uwà n mà fig wùn bàna, ku
wu rìghing.
21 Wà wa pyànà zìg kàng uwà-à hi,
ku ma wàníng mà fig wùn bàna, ku má
ku wu rìghing. Wà wa sara-à níng má,
àdòníng tinn.
22 Big sùmpyànn bidìm pár big zìg yà zu
rìg uwà hi, big mà fig wùn bàna, í nànn-à
hi uwà-à níng hi í wu rìg-à tìnn.
23 To, barà big sùmpyànn bidìm pár big
zìg yà zu rìghing uwà-à níng, àyúnn-à
Shìdun má gbar dù nann zu kàng mpìrká
ma yonki, uwà-à níng má shi í bu ni
áyaubá ni rà?”
24 Yesu dinya big n rag, “Ning yì fig
gbam Shìdun ma bu-à big ba sig á jir
Shìdun ni bàna, wàníng í bu-à sa ning
nang jànn sig gbìb gwangga níng.
25 Ayúnn-à Shìdun má gbar dù kàng
hing mpìr ma yonki, bá shi àràg yann
aswamká bu Shìdun mà wai. Mpìrká má
zìg fig rag uwà bàna.
26 Jir wà ki má dù nann zu kàng ma
yonki níng, ning jangga fig bu-à Musa
ba sig bàna rà? A byar-à ku ba sig á
jir Shìdun ni á shinn akyar bín-à pyìr
rì swànn áni. Ku ba sig bu-à Shìdun
dinya sig ku rag, ‘Mì í Shìdun bu Ibrahim,
mì í Shìdun bu Ishaku, mì í Shìdun bu
Yakubu.’
27 Jír-à níng ri tàg yi rag, mpìrká rì wu
sig níng, shi sig ma yonki tàma-à níng.
Shìdun í Shìdun ki bàna, ku í Shìdun
mpìr-à ma yonki. Ning nang jànn dikina
á nang jànn.”

Doka Zyun-à Wài Kab Kádà (Mat 22:34-40; Luk 10:25-28)

28 Malam zyun fig barà big ri dang jír
àdòníng, ma barà Yesu dinya big jír ǹsàn
nímá níng, í byar-à ku bib Yesu n rag,
“Doka zyun-à wài kab kádà í wà áni rà?”
29 Yesu dinya ku rag, “Doka-à wài kab
sig í wàníng: ‘Aning fig, ning mpìr Israila,
Shinn Luyí Shìdun ku í Shìdun ńzyun.

30 A zìm Shinn Luwú Shìdun ma kyinn ńzyun, ma gbamwú, ma yonkiwú, ma bu-à wù ri kyab á kyinnwú ni.'
31 Doka-à tib sig wàníng dang rag: 'A zìm jàuwú àràg barà wù ri zìm shinnwú.' Doka-à kab pyànà káníng bàna."
32 I byar-à malam-à níng dang rag, "Barà à dang níng í àjai, Malam! A dang hing rag Shìdun ńzyun, zyun bàna.
33 A mpìr zìm ku ma kyinn ńzyun, ma bu-à mpìr ri kyab, ma gbam mpìr bidìm pár, ma aku zìm jàuwá àràg barà ku ri zìm shinnwá. Doka pyànà káníng kab hing bu twìb swànn á pyànn Shìdun, kab síg nì kó kai bidìm pár wà big ri ya Shìdun."
34 Yesu yì hing rag jír-à wunù-à níng dinya kàng ku níng, sàn hing wàni, í byar-à ku dinya wàníng rag, "A nonn fig ma kùr Shìdun bàna."
A byar-à níng hi, walai mpìr-à wim kyinn n bib kàng ku jír.

Kristi í Wùn Dawuda, Ku í Asàin Lu Dawuda Tìnn
(Mat 22:41-46; Luk 20:41-44)

35 Yesu tàg mpìrká bu mà lu Shìdun ni n rag, "Sáshinn malamká dang rag Almasihu í wùn Dawuda níng rà?
36 Dawuda ma shinnwá Awun Shìdun tàg ku, ku dang rag,
'Shìdun dinya Shinn Lumí n rag, á bi á shi á vìm numí ni áyág.
Má sìnn kà mpìr azíbwú big á mìr barwú ni.'
37 Dawuda ma shinnwá bar ku Shinn Lumí. To, sáshinn kwá shi wùn Dawuda rà?" Bìr mpìrká fig jírwá ma pìkyinn àjwár.

Yesu Dang Bu-à Bibaiká Malamká Ri Kyab á Pìkyinnbá Ni
(Mat 23:1-36; Luk 20:45-47)

38 Barà Yesu ri tàg big bu í wà ku rag, "Aning pànn shinn ná ma malamká, big ri zìm jà lilor wìr, big ri zìm a mpìrká bib kà kyann big á fir ati-à ni.
39 Big ri shig bushuká zyun-à sàn kab sig mà tonn bìr kwonn-à ni ma wà á byar-à mpìrká ma ri sa bùkí.
40 Big ri lir ji uwà kiká. Big ri vig Shìdun nunonn nímá jirà a mpìrká myàng big. Shwìn-à bá wa má kab gbam."

Uwà Ki Zyun Ya Vinn Rìg Shìdun Bu-à Ku Shi Sig Ma Kàhi
(Luk 21:1-4)

41 Yesu shi sig mà byar ashìkáun bài mà lu Shìdun ni, ku myàng barà mpìrká ta kà bài màhàn. Mpìr bàiká nìnànn nímá ta kà bài ùwài nímá.
42 I byar-à uwà ashi zyun bi, ku í uwà ki, ku bi ta kà naira pyànà.
43 Yesu bar kwonn yann sukàwá big n dinya káníng rag, "Mì ri dinya ning àjai, bu-à uwà ki-à níng ta kà sig níng, kab hing bu mpìrká bidìm.
44 Mpìrká kádà níng tinn zu sig áyau bàibá big shi sig ma kàhi, ama uwà-à níng, kó barà ku í mpìr ashi níng, ku ya vinn rìg Shìdun bu-à á vùwá ni. Bàkyinn bu-à ku nìm má wann ji bu áni níng, ku ta kà gban rìghing bidìm pár."

13

Yesu Dang Jír á Shinn Barà Bá Dab Gbànn Rìg Lu Shìdun
(Mat 24:1-2; Luk 21:5-6)

1 Barà Yesu ri zu á lu Shìdun ni, wùn sukàwá zyun dinya ku rag, "Malam, á myàng barà big mi sig lu-à níng ǹsàn nímá ma abànká ùwài."
2 I byar-à Yesu bib ku rag, "Wù ri myàng lu-à níng wài hing kó? Ayúnn zyun ri bi bá dab gbànn rìg lu-à hi, kó abàn ńzyun má shi fig á shinn jàuwá zyun ni bàna."

Yesu Dang Rag Ayúnn Zyun Ri Bi Wà Mpìrká Má Wa Shwìn
(Mat 24:3-14; Luk 21:7-19)

3 Yesu shi sig mà Wùn Mwir Zaitun, shi yàr sig mà lu Shìdun, í byar-à Bitrus ma Yakubu ma Yohanna ma Andarawus bi á byarwá ni.
4 Big bònn bib ku n rag, "Malam, bu káníng má sa ákaun rà? Bu-à yá myàng jirà ayi yì wà àyúnn-à hi nyàan fòr í kai rà?"
5 I byar-à Yesu dinya big rag, "Aning pànn shinn ná, kada aning zìm a mpìr zyun tonn kà ning á gbìb ajànn bàna.

6 Mpìrká nìnànn nímá má bi, bá dang
rag big bi sig á zìnnmí ni. Bá dang rag big
í Almasihu, bá sa mpìrká nìnànn nímá má
nang jànn.
7 Wà na fig tai kànn kó áni bidìm pár,
kada aning gib kyinn bàna, bu káníng má
sa àdòníng, ama sai-à dunyaru má vinn
níng màg fig ma bàna.
8 Jànn zyun má nu kànn ma jànn zyun.
Kùr zyun ma nu kànn ma kùr zyun kó
áni bidìm pár á jànn-à ni. Jànn á jìnn
ni má ning á swannká ni kim kim á
dunyaru, amor má kà á jànn-à ni wàni,
ama wàníng ri jag má mìr átai.
9 "Ama aning pànn shinn ná, jir kai
bàna bá pànn ning, má zìg yag ning á
pyànn agib jír, bá dab ning á tonn bìr
kwonnká ni, bá zìg yag ning, ná sar á
pyànn gwamnaká ni ma kùrká á dò jir
shinnmí ni, jirà aning dinya big jírmí.
10 Sái wà ba dinya hing mpìrká á dun-
yaru bidìm pár jir àjwár á shinnmí ni, í
wà dunyaru má vinn.
11 Sai-à ba zìg yag ning mà byar-à bá
wà ning kwonn, kada aning shàr zinn rag
ning yì fig bu-à ná dang bàna. Shìdun
má tìya ning bu-à ná dang, jir kai bàna
ná dang fíg nì ma shinn ná bàna, í Awun
Shìdun má dang nì.
12 Mpìr má zìg rìg yiwaiwá, má ya kà
á vù mpìrká ni abig gban rìg. Ta má ya
kà wùnwá á vù mpìrká ni abig gban rìg.
Yanká má ngàng rìg jir tabá ma nàbá, má
ya kà káníng á vù mpìrká ni abig gban
rìg.
13 Mpìrká nìnànn nímá má zib ning á
dò shinnmí ni. Ama mpìr-à ma wim hing
kyinn hár àyúnn-à wà kinn shinn, Shìdun
má pinn zu ku."

Bu Azing Má Shi á Lu Shìdun
(Mat 24:15-28; Luk 21:20-24)

14 "Ná myàng bu àzing má shi á lu
Shìdun. (Mpìr-à ma ri jangga bu-à mì ri
ba níng, aku yì byann.) A sai-à níng hi,
mpìrká ma shi sig mà yau jànn Yahudiya,
abig shàr yag mà shinnkwìnnká ni.
15 Mpìr-à ma shi sig mà shinn tonn-à ni,
kada aku kà mà finn tonn-à ni ma aku zìg
ma bu ḿpyim, í wà aku shàr yág ni, bàna.
16 Mpìr-à ma shi sig mà dawá ni, kada
aku shàr kàng yag mà lu-à ni, aku zìg jà,
í wà aku shàr yág ni, bàna.
17 Ayúnn-à hi uwàká shi sig ma finn,
ma ká shi sig ma yann àjann níng, bá wa
shwìn.
18 Aning vig Shìdun rag àyúnn-à ná shàr
shàu-à níng, aku shi áyau dí bàna.
19 Asai-à hi, mpìrká má wa shwìn wàni,
írì shwìn-à big taba wa fig bàna, tun sai-
à Shìdun màm sig dunyaru. Mpìr má wa
jakàng fig rag írì shwìn-à níng bàna.
20 Wà Shìdun nìm ma gib màg gban fig
su shwìn-à níng bàna, kó mpìr ńzyun nìm
má wìm zu fig bàna. Ama ku gib màg
gban sig su shwìn-à hi, jir shinn mpìrká
ká ku shig zu sig.
21 "Wà mpìrká ma dinya ning rag, aning
myàng, mà Almasihu níng, kada aning
zìm bàna. Kó ba dinya ning rag, mà ku
bó, aning zìm bàna. Big ri gim ǹsáng.
22 Mpìr agim ǹsángká má bi, bá rag
big í Almasihu, káhi má dang rag big í
mpìrká ri dang kyann jir Shìdun. Bá sa
bu mamaki kim kim jirà abig gbar nang
jànn mpìrká Shìdun shig zu sig, wà big
nìm má sa sar.
23 Aning pànn shinn ná, ǹ dinya rìghing
ning bu káníng barà su-à màg fig ma
bàna níng.

Bu-à Má Sa Ayúnn-à Wùn Mpìr Jíkwìnn Má Kàng Bi Ani
(Mat 24:29-31; Luk 21:25-28)

24 "Asim shwìn-à mpìrká má wa níng
ni, àyúnn má sìr rìg fi, sònn má mìg fig
bàna.
25 Asuswirká mà waisháu-à ni má kù
wann bi rìg á jìnn ni. Bu gbamká shi sig
mà wai má ning dìrbá.
26 I byar-à mpìrká má myàng mì, mì
Wùn Mpìr Jíkwìnn má wann bi mà wai
áyau akwor-à ni. Má kàng bi ma gbam
ùwài nímá kwonn ma awàimí.
27 Má swam yag yann aswamká bumí
big á byarká á dunyaru bidìm pár, jirà
abig bar kwonn bi ya mì mpìrká Shìdun
shig zu sig. Bá bar kwonn bi big á jànn-à
ni bidìm pár, daka mà mìr swann hár mà
shinn swann.

Tinn Jír á Shinn Bin Ating
(Mat 24:32-35; Luk 21:29-33)

28 "Aning myàng misali á shinn bin
ating. Wà na myàng bin ating ma ri twìb
jì àpyú, ning yì hing shyù nyàan kù.
29 To, wàníng má í àdòníng tìnn, sai-à
na myàng buká ǹ dinya sig ning níng ma
ri sa, aning yì rag ǹ nyàan kàng bi.
30 Mì ri dinya ning àjai, mpìrká tàma-
à níng má wu vinn fig bidìm pár bàna,
sái wà buká ǹ dinya sig ning níng ma sa
rìghing.
31 Waisháu ma jànn-à á jìnn ni má bab
jànn rìg, ama jírmí má vinn fig ávinn
bàna.

Walai Mpìr-à Yì Ayúnn-à Yesu Má Kàng Bi Ani
(Mat 24:36-44)

32 "Walai mpìr-à yì àyúnn-à Wùn Mpìr
Jíkwìnn má kàng bi áni. Kó yann aswam
Shìdun mà wai má, big yì fig bàna. Kó mì
Wùn Shìdun má, ǹ yì fig bàna, sai Shìdun
ta-à awínwá ni yì síg nì.
33 Aning pànn shinn ná, aning shi àzír,
ma aning vig kyann Shìdun, jir kai bàna
ning yì fig àyúnn-à níng hi bàna.
34 Má shi àràg barà mpìr dù dà fim sig
luwá, n yag sig kyìnn, n ya sìnn sig fàuwá
big swàm-à káníng má sísa, ku dinya sig
àsàin-à ri sa gadi á luwá ni a wàníng sa
kyann gadi-à.
35 Jir wàníng aning shi àzír, jir kai bàna
ning yì fig sai-à má bi bàna. Kó má bi
àkamzau rà, kó áyau fi rà, kó pinnpàin
rà, kó pyimbyau rà, ning yì fig bàna.
36 Kada ń bi dìg ning, ning ri na aná.
37 Bu-à ǹ dinya sig ning níng, mì ri
dinya kó ni bidìm pár. Aning shi àzír."

14

Agbamká Kwonn Nu á Shinn Yesu Ni
(Mat 26:1-5; Luk 22:1-2; Yoh 11:45-53)

1 Dà sig su pyànà ma wà bá ji àyúnn Pìm
Wam Zu ma brodi-à bàna ma yisti. I byar-
à àgbamká bu mpìrká ri twìb swànn bu á
pyànn Shìdun, ma malamká ri yàn gbìb-à
bá bònn pànn Yesu áni jirà abig gban rìg
ku.
2 Ama big dang rag bá sa fig á sai-à big
ri ji bùkí-à níng bàna, jir kai bàna mpìrká
má dù ngain.

Big Pàb Yesu Byìr Mà Baitanya
(Mat 26:6-13; Yoh 12:1-8)

3 Barà ku shi sig mà Baitanya á lu Siman
mpìr-à rì shi sig ma dor àkùnn, ku ri
ji buju. I byar-à uwà zyun bi ma wùn
àkwìnn byìr zyun-à ri ning swìnn ǹsàn,
byìr-à hi shi sig ma bài wàni, zìnnwá í
nardi. I byar-à uwà-à níng zìg àkwìnn-
à hi n dìng kìm á wàin-à ni, n wìr wann
Yesu byìr-à hi á shinn-à ni.
4 Barà mpìrká káhi myàng àdòníng, big
nànn àgùnn n bib bar dìrbá rag, "Bu-à sa
uwà-à níng ri sa kìfinn byìr-à níng í jir
kai rà?
5 Byìr-à níng big nìm ma wann tafinn
hing, big nìm má dìg bài dinari dari sara
n nìm má ya mpìr ashiká." I byar-à big
nànn uwà-à níng àgùnn, mi ri zìnn swau
ku.
6 Ama Yesu dinya big rag, "Aning fim
uwà-à níng. Bu-à sa ning ri sa shi ku níng
í jir kai rà? Bu-à ku sa sig mì níng, ku sa
síg mì bu-à ǹsàn.
7 Ning ri shi kyann ma mpìr ashiká í
zyun kó ákaun, sai-à ning ma ri zìm kó
ákaun bidìm pár, ná sa ya big bu-à ǹsàn.
Ama yi ma ning má shi kyann fíg zyun
bàna.
8 Ku sa sig bu-à sàn sig wà aku sa. Ku
pàb síg mì byìr á dìr jir sai-à bá jì mì áni.
9 Mì ri dinya ning àjai, byar-à ba dang
jir àjwár Shìdun kó áni á dunyaru, bu-à
ku sa sig níng bá dinya mpìrká, mpìrká
má kyab pànn ku áni."

Big Kwonn Nu Ma Yahuda Jirà Abig Pànn Yesu
(Mat 24:14-16; Luk 22:3-6)

10 Yahuda Iskariyoti zyun áyau yann
sukà dwib agban pyànà níng, dù n yag mà
byar àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni, jirà aku ya tafinn big Yesu.
11 Barà big fig àdòníng, big fig àjwár, n
gib nu rag bá ya ku bài. Ku yàn pyù-à
kwá wann tafinn ya big Yesu.

Big Sa Buju Ayúnn Pìm Wam Zu
(Mat 26:17-25; Luk 22:7-14, 21-23; Yoh 13:21-30)

12 Ayúnn wà jijag wà bá ji brodi-à bàna
ma yisti níng fòr. Ayúnn-à hi í sai-à big ri
gib gban kyann wùn àdùn wà bá ji àyúnn
Pìm Wam Zu ma kàhi. Yann sukàká bi n
bib Yesu rag, "Wù ri zìm ayi yag sa buju
àyúnn Pìm Wam Zu-à níng áni rà?"
13 I byar-à Yesu swam yag mpìr pyànà
áyaubá ni, n dinya káníng rag, "Aning
yag mà finn swann-à ni, ná dìg kwonn ma
wunù zyun swann sig àgur zàpìr, aning
bàg yag ku
14 mà lu-à kwá kà áni, ma aning dinya
àsàin lu-à rag, 'Malam dang rag tonn-à ku
ma yann sukàwá má shi má ji buju àyúnn
Pìm Wam Zu áni, í wà áni rà?'
15 I wà kwá tìya ning tonn zyun ùwài
nímá mà wai, wà big sìnn sig kó kai mà
ni. Aning sa sìnn buju àyúnn Pìm Wam
Zu-à níng màhàn."
16 Yann sukàwá big yag mà finn swann-
à ni, n dìg kó kai bidìm pár àràg barà Yesu
dinya sig big. I byar-à big sa sìnn buju
àyúnn Pìm Wam Zu-à níng màhàn.
17 Barà kamzau fòr í byar-à Yesu ma
yann sukàwá big dwib agban pyànà níng
yag màhàn.
18 Big shi mi ri ji buju. I byar-à Yesu
dinya big rag, "Mì ri dinya ning àjai, mpìr
zyun áyauná ni má wann tafinn mì, í wà
zyun-à ri ji buju ma mì níng."
19 Barà big fig àdòníng pìkyinnbá bai
wàni, big bib ku zyun zyun n rag, "Shinn
Luyí, kó í mì rà?"
20 Yesu dinya big rag, "I mpìr zyun
áyauná ni barà ning dwib agban pyànà
níng. Mpìr-à níng hi í mpìr-à ri swab ji
kwonn brodi ma mì á tasa-à ni níng.
21 Mì Wùn Mpìr Jíkwìnn, má wu àràg
barà big ba sig á jir Shìdun ni á shinnmí
ni rag má wu níng. Ama mpìr-à má wann
tafinn Wùn Mpìr Jíkwìnn níng, kwá wa
shwìn, má sàn káb nì wà big nìm ma mà
fig ku bàna."

Buju-à Yá Kyab Pànn Kyann Shinn Luyí Ani
(Mat 26:26-30; Luk 22:14-20; 1 Kor 11:23-25)

22 Barà big ri ji buju àdòníng, í byar-à
Yesu zìg brodi n vig Shìdun, n sa wàníng
ísoko, n ngir gàfinn, n ya yann sukàwá
big. Ku dinya káníng rag, "Aning zìg,
wàníng í dìrmí."
23 I byar-à ku zìg zàn inabi á kwài n sa
Shìdun ísoko, n ya big. Big bidìm pár big
wa á kwài-à hi ni.
24 Ku dinya big rag, "Wàníng í àsàmí
zyun-à má kìfinn á dò shinn mpìrká ni
nìnànn nímá. I àsà nu-à Shìdun gib ya
sig mpìrká.
25 Mì ri dinya ning àjai, má wa fig rag
zàn inabi bàna, sai àyúnn-à má wa wà
àpyú-à mà byar-à Shìdun ri na kùrwá."
26 Big dài jonn n swam yan Shìdun, mì
yag rìg-à mà Wùn Mwir Zaitun.

Yesu Rag Bitrus Má Ngàng Ku
(Mat 26:31-35; Luk 22:31-34; Yoh 13:36-38)

27 Yesu dinya big n rag, "Ning bidìm pár
ná shàr tafinn rìg mì, jir kai bàna big ba
sig á shinnmí ni, á jir Shìdun ni n rag
'Shìdun má gban rìg aza àdùn-à, àdùnká
má shàr yam rìg.'
28 Ama sai-à ma dù nann zu kàng hing
ma yonki, má yag jág ning nì mà Galili."
29 Bitrus dinya ku n rag, "Kó wà jàumí
big bidìm pár ma fim rìghing wù, bumí
má fim fig wù bàna."
30 Yesu dinya ku rag, "Mì ri dinya wù
àjai, á fi-à níng ni sai-à kwìnn ra aku dab
zu aku nu pyànà níng, wá sa yipyàr kàun
sara má rag à yì fig mì bàna."
31 Bitrus dang ma gbam n rag, "Kó wà
ba rag bá gban bàg kwonn mì big wù má,
má sa fig yipyàr rag ǹ yì fig wù bàna."
Jàuwá big kádà níng dang àdòníng
tìnn.

Yesu Vig Shìdun Mà Gatsemani
(Mat 26:36-46; Luk 22:39-46)

32 Big bi fòr á byar-à big ri bar Gat-
semani, í byar-à ku dinya yann sukàwá
big rag, "Aning shi wann áyág, má vig
Shìdun."
33 I byar-à ku zìg Bitrus ma Yakubu ma
Yohanna. Pìkyinnwá bai wàni.
34 Ku dinya káníng n rag, "Pìkyinnmí
bai sig wàni, shi rag má wù wu. Aning
shi áyág, ama aning shi àzír."
35 Ku yag sim mà pyànn títi nímá n bìnn
kir wann á jìnn ni, n vig Shìdun rag, wà

má sa a Shìdun zìg zu rìg ku á shwìn-à
kwá wa níng ni.
36 Ku dang rag, “Tamí, kó kai bidìm pár
wá sa sar, á zìg zu rìg mì áyau shwìn-à
má wa níng ni. Ama á bàg bu-à á kyinnmí
ni bàna, sái bu-à kyinnwú ri zìm.”
37 I byar-à ku bi dìg yann sukàká sara
níng, big ri na aná. Ku dinya Bitrus rag,
“Siman, wù ri na aná rà? Wá shi fig àzír
kó awa ńzyun bàna rà?
38 Aning shi àzír ma aning vig Shìdun,
jirà kada bu-à bibai aku tonn gban ning
bàna. Pìkyinn ná ri zìm aning sa bu ǹsàn,
ama gbamná fòr fig bàna.”
39 I byar-à ku yag jakàng n vig Shìdun,
ku vig jakàng bu-à ku nìm vig sig.
40 Ku kàng bi jakàng n dìg sukàwá big
big ri na aná, jir kai bàna zuná ri dìm big.
Big yì fig bu-à bá dinya ku bàna.
41 Ku kàng bi wà wa sara, ǹ dinya
káníng rag, “Hár tàma-à níng, ning ri na
aná, mi ri na ngàng dìrná rà? Wà ning na
níng, màg hing. Ayúnn-à màg rag hing.
Aning myàng, big ri ya kà mì Wùn Mpìr
Jíkwìnn á vù mpìrká ri sa bu pyìr.
42 Aning dù nann zu, ayi yag ning.
Aning myàng, mpìr-à má ya tafinn mì
níng, ma ku níng.”

Big Pànn Yesu Jirà Abig Gban Ku
(Mat 26:47-56; Luk 22:47-53; Yoh 18:3-12)

43 Barà Yesu ri dang jír àdòníng, í byar-
à Yahuda mpìr zyun áyau yann sukà
dwib agban pyànà níng, bi kwonn ma bìr
mpìrká. Big bi kwonn ma kafai ma tun,
jir kai bàna shun àgbamká ma malamká
ma àgbamká áyau mpìrká ri twìb swànn
bu á pyànn Shìdun ni níng, swam bi síg
big nì.
44 Mpìr zyun-à má ya tafinn Yesu níng,
dinya rìghing mpìrká bu-à kwá sa. Ku
dinya mpìrká rag, “Mpìr-à na myàng ma
kàm pànn ku í mpìr-à ná pànn. Aning
pànn gbam ku gbam gbam, ma aning zìg
yag ku.”
45 Gbìb fig tá bàna, Yahuda yag fòr
mà byar Yesu ni, n dinya wàníng rag,
“Malam, mì ri bib kà wù.” I byar-à ku
kàm pànn wàníng.
46 I byar-à mpìrká pànn wàníng n zìg
yag rìg wàníng.
47 I byar-à wùn sukà Yesu zyun gbar
wàm zu kafaiwá n kyag fàu àgbam áyau
mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun
ni. Ku kyag zu rìg wàníng sung-à.
48 I byar-à Yesu bib bìr mpìr káníng n
rag, “Ning bi sig ma kafai kwonn ma tun
jirà aning pànn mì níng, mì í mpìr ajwú
rà?
49 Su ma su bidìm pár yi ma ning ri
shi kyann í zyun mà lu Shìdun, mì ri
tàg kyann mpìrká, ama ning pànn fig mì
bàna. Ama wàníng sa sig àdòníng jirà
bu-à mpìrká rìi dang kyann jir Shìdun ba
sig níng, aku shi àràg barà big ba sig.”
50 I byar-à yann sukàwá big bidìm pár
shàr n fim rìg ku, mì yag rìgbá.
51 Wùn sukà zyun bàg yag ku. Wùn
sukà-à níng hi wìr fig jà bàna, ku bir sig
íri mayafi, big pànn ku,
52 í byar-à ku wan tafinn rìg mayafiwá,
n shàr yag rìg dìr áyonn.

Big Zìg Yag Yesu Mà Pyànn Agbam Jànnká Ni
(Mat 26:57-68; Luk 22:54-55, 63-71; Yoh 18:13-14, 19-24)

53 Big zìg yag Yesu mà byar àgbam-à
áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni. I byar-à àgbam áyau mpìrká
ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni ma
àgbamká kádà áyaubá ni ma malamká
ma shun àgbamká, big bidìm pár big
kwonn í byar ńzyun.
54 Ama Bitrus bàg bi ku ásim pyunn
ninonn nímá, hár mà lu àgbam-à áyau
mpìrká ri twìb swann bu. Ku shi mà byar-
à níng hi, ku ma mpìrká ri sa gadi, ku shi,
mi ri jwar pyìr.
55 Agbam mpìrká ri twìb swànn bu á
pyànn Shìdun, ma àgbamká kádà níng,
big yàn kyann mpìrká zyun-à má dang jír
á shinn Yesu ni, jirà abig gban rìg ku, ama
big dìg fig ku ma jír àbai zyun bàna.
56 Mpìrká nìnànn nímá gim ǹsáng á
shinn Yesu ni, ama jírbá yag fig ńzyun
bàna.
57 Mpìrká káhi sar dù nann zu n gim
ǹsáng á shinnwá ni, n dang rag,

58 “Mpìr-à níng dang rag kwá dab
gbànn rìg lu Shìdun wà mpìrká mi sig
níng, má mi kàng zyun áyau su sara, kwá
mi fig àràg bu mpìr bàna.”
59 Ama bidìm pár, jírbá yag fig ńzyun
bàna.
60 I byar-à àgbam-à áyau mpìrká ri twìb
swànn bu á pyànn Shìdun ni níng, sar dù
nann zu n bib Yesu rag, “A bàna ma jír-
à wá dang á shinn jír-à níng ni rà? Bu-à
mpìr káníng ri dang á shinnwú ni níng, í
kai rà?”
61 Ama Yesu pànn shi rìg akim, n dang
fig jír bàna. Agbam-à áyau mpìrká ri twìb
swànn bu níng, bib jakàng ku rag, “Wù í
Almasihu Wùn Shìdun rà?”
62 Yesu dang rag, “Mì í Wùn Shìdun. Ná
myàng Wùn Mpìr Jíkwìnn má shi agunn
vìm nu Shìdun ni, kwá wann bi áyau
akwor-à ni mà waisháu-à ni.”
63 Agbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn
bu á pyànn Shìdun ni níng, gbar ka rìg
jàwá n dang rag, “Bu-à sa yá yàn mpìrká
káhi abig bi dang kàng jír á shinnwá ni
níng, í jir kai rà?
64 Ning fig hing barà ku dang bai sig
zìnn Shìdun. Ning myàng á shinn?”

I byar-à big dang rag, bu bibai-à ku sa
sig níng fòr hing wà abig gban rìg ku.
65 I byar-à mpìrká káhi tu wìr ku sháng
n sìr dim rìg zuwá, n fam ku vù n dinya
ku rag, “A dinya yi mpìr-à dab sig wù.”
Mpìrká ri sar myàng kwonn ma lu Shìdun
níng, pànn yag ku n dab ku.

Bitrus Ngàng Yesu
(Mat 26:69-75; Luk 22:56-62; Yoh 18:15-18, 25-27)

66 Barà Bitrus shi sig mà myann á jìnn
ni, í byar-à wùn uwà zyun bi, ku í wùn lu
àgbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu
á pyànn Shìdun ni.
67 Ku myàng barà Bitrus shi, mi ri jwar
pyìr àdòníng, ku myàng wàníng n dang
rag, “Wù má, wù nìm shi kwonn sig ma
Yesu mpìr Nazarat.”
68 Ama Bitrus sa yipyàr n rag, “N yì fig
bu-à wù ri dang níng bàna.” A byar-à
níng hi, ku í zu yag rìg-à mà gbà dán-à
ni.
69 Wùn uwà-à níng myàng ku n dinya
jakàng mpìrká sar yàr sig ma ku níng n
rag, “Mpìr-à níng má, ku í bu Yesu tìnn.”
70 Bitrus sa jakàng yipyàr rag, “bàna.”

Shi kàng títi nímá, mpìrká sar yàr sig
ma ku níng, dinya ku rag, “Wù má, wù
áyaubá ni àjai, jir kai bàna wù í mpìr
Galili.”
71 I byar-à Bitrus dang rag, “N tung hing
shinnmí ma Shìdun, ǹ yì fig mpìr-à ning
ri dang níng bàna.”
72 Gbìb fig tá bàna, kwìnn dab zu aku
nu pyànà. Bitrus kyab pànn jír-à Yesu
dinya sig ku rag, “Sai-à kwìnn ra aku dab
zu aku nu pyànà níng, wá sa yipyàr kàun
sara má rag à yì fig mì bàna.” Barà ku
kyab pànn àdòníng ku kig mínn wàni.

15

Big Zìg Yag Yesu Mà Pyànn Gwamna
(Mat 27:1-2, 11-14; Luk 23:1-5; Yoh 18:28-38)

1 I pyimbyau yìì nímá, àgbamká áyau
mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun
ni, ma shun àgbamká ma malamká ma
àgbamká kádà níng big kwonn í byar
ńzyun n dang jír á shinn Yesu ni. Big pànn
Yesu n sìr ku n zìg yag ku n ya kà ku á vù
gwamna. Gwamna-à hi zìnnwá í Bilatus.
2 Bilatus bib Yesu rag, “Wù í kùr Yahu-
dawaká rà?”

Yesu zìm n dang rag, “Aràg barà à dang
níng.”
3 I byar-à àgbamká áyau mpìrká ri twìb
swànn bu tìr ya ku jír nìnànn nímá.
4 Bilatus bib jakàng ku rag, “A bàna ma
bu-à wá dang rà? A fig swai jírká big ri
zìg bi á shinnwú ni nìnànn nímá níng.”
5 Ama Yesu pù fig nuwá bàna, í byar-à
Bilatus sa mamaki.

Big Gib Jir Yesu N Rag Bá Gban Ku
(Mat 27:15-26; Luk 23:13-25; Yoh 18:39—19:16)

6 A sai-à mpìrká ma ji buju àyúnn Pìm
Wam Zu, àyúnn-à níng Bilatus ri zìg zu
kyann mpìr zyun áyau ká big kìg kà sig
mà tonn fi-à ni, wà zyun-à mpìrká ma vig
hing ku rag aku zìg zu.
7 Ayau mpìrká big kìg kà sig mà tonn
fi-à ni níng, mpìr zyun shi sig áni, big ri

bar ku Barabas. Ku sa big nu hing kànn
ma finn swann-à ni hár ku gban sig ki.
8 Bìr mpìrká kwonn í byar ńzyun n vig
Bilatus rag aku zìg zu ya big mpìr zyun
àràg barà ku ri sa bab kyann.
9 Bilatus bib big rag, “Ning ri zìm ń zìg
zu ya ning kùr Yahudawaká rà?”
10 Ku yì hing rag í jir akyib, í bu-à sa
àgbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu
á pyànn Shìdun ni níng big ya kà sig Yesu
á vùwá ni.
11 Ama àgbam mpìrká ri twìb swànn bu
á pyànn Shìdun ni kar zìng bìr mpìrká
rag abig vig Bilatus a wàníng zìg zu ya
sòr big Barabas.
12 Bilatus bib jakàng big n rag, “To, má
sáshinn ma mpìr-à ning ri bar ku kùr
Yahudawaká níng rà?”
13 I byar-à big wa nài yán n rag, “A dab
bàg gbam rìg ku á tàm bín-à ni.”
14 I byar-à Bilatus bib big rag, “I jir kai
rà? Bu-à bibai-à ku sa sig í kai rà?”

Big yan swàb kà nài yán n rag, “A dab
bàg gbam rìg ku.”
15 Bilatus ri zìm a bìr mpìrká fig
àjwárwá, í byar-à ku zìg zu ya big
Barabas, n zìg Yesu n du kà big yang
wàníng ashor, n ya á vù sojaká ni, a
káníng dab bàg gbam rìg wàníng mà bín-
à ni.

Sojaká Màm Jwann Yesu
(Mat 27:27-31; Yoh 19:2-3)

16 Sojaká zìg yag Yesu mà lu gwamna.
Big bar kwonn sojaká kádà.
17 Big wìr kà ku jà zyun àràg í jà kùr, n
tànn kwonn àkar sí n wan kà ku á shinn-à
ni.
18 I byar-à big bib kà ku n rag, “A suwú
nonn, wù kùr Yahudawaká.”
19 Big zìg tun n mìb wann ku á shinn-à
ni mìb mìb, n tu wìr ku sháng. Big bìnn
kir wann á jìnn ni n sa shi rag big ri wib
ku.
20 Barà big màm jwann kinn rìg ku
àdòníng, í byar-à big í wan zu kàng rìg-à
jà-à big wìr kà ya sig ku àràg í jà kùr níng,
n wìr kà ya kàng ku jàwá. Big zìg zu yag
ku mà myann jirà abig dab bàg gbam rìg
ku á bín-à ni.

Big Dab Bàg Gbam Yesu á Bín
(Mat 27:32-44; Luk 23:26-43; Yoh 19:17-27)

21 Mpìr zyun big ri bar Siman, ku ri
kàng bi mà kauye, ku í mpìr Kurane. Ku
í ta Alizanda ma Rufas. Big du kà ku big
gbam rag aku swann atàm bín-à bá dab
bàg gbam Yesu áni níng.
22 Big zìg bi Yesu á byar zyun big ri bar
Golgota. Yìr zìnn-à níng hi í akib shinn.
23 Big zìg ya ku zàn inabi, big vù kwonn
sig ma zàn gantí zyun big ri bar mur. Ama
ku wa fig bàna.
24 I byar-à big dab bàg gbam ku mà bín-
à ni, n gàfinn jàká buwá n dab shasha ma
kàhi, jirà abig myàng wà zyun-à kó ni má
dab ji buwá.
25 Sai-à big dab bàg gbam sig ku á bín-à
ni níng, í àsháu ajinndúbi í pyimbyau.
26 Big ba sìnn sig yìr bu-à sa big kànn
bàg gbam sig ku níng n rag, “Kùr Yahu-
dawaká.”
27 Big dab bàg gbam kwonn sig ku ma
mpìr ajwú big pyànà, zyun águnn vìm
nuwá ni, zyun bó águnn vìm súrwá ni.
[
28 Wàníng sa sig àràg barà big ba sig á
jir Shìdun ni rag, “Big wànn bàg kwonn
ku ma mpìrká sa sig bu-à bibai.”]
29 Mpìrká ká ri wam zu yàr màhàn
níng, big ning shinnbá n swau ku shí
n rag, “Awúsharée, à dang rag wá wab
gbànn rìg lu Shìdun, má mi kàng rìg áyau
su sara.
30 To, á zìg zu shinnwú á bín-à ni, ma á
tìg wann bi.”
31 Agbamká áyau mpìrká ri twìb swànn
bu á pyànn Shìdun ni ma malamká màm
jwann ku n rag, “Ku zìg zu yì hing
mpìrká, ama ku zìg zu yì fig shinnwá
bàna.
32 Almasihu kùr mpìr Israila, aku tìg
wann bi á bín-à ni ayi myàng jirà ayi bir
pìkyinn rag ku í Wùn Shìdun.”

Mpìr pyànàká big dab bàg gbam kwonn
sig ma ku níng, swau ku shi àdòníng tìnn.

Barà Yesu Wu Kiwá
(Mat 27:45-56; Luk 23:44-49; Yoh 19:28-30)

33 Barà àyúnn-à fòr áyau shinn, fi í sìr
dim gban rìg-à jànn-à bidìm pár, hár fòr
àsháu sara wà àkamzau.
34 Barà àsháu sara sa àdòníng, Yesu bar
nài abor n rag, “Eloi, Eloi, lama sabatani?”
Yìr jír-à níng í “Shìdunmí, Shìdunmí, bu-
à sa à fim wa mì àdòníng, í jir kai rà?”
35 Mpìrká ká sar yàr sig màhàn fig
àdòníng, big dang rag, “Aning fig, ku ri
bar Iliya.”
36 I byar-à mpìr zyun áyaubá ni yag n
zìg bi soso, n dù kà á zàn zyun shi rag
í shin àban, n sìr gbam á bín-à ni, n ya
Yesu a wàníng wa, n rag, “Ayi shi kim,
ayi myàng wà kó Iliya má bi má zìg tìg
wann ku.”
37 Yesu kig nài ngbam nímá, í byar-à
awunwá í zu rìg-à.
38 Jà-à big gag dim sig nu nkyun lu
Shìdun áni níng, í ki gàfinn rìg-à byar
pyànà, daka mà wai hár á jìnn ni.
39 Barà àgbam soja-à níng myàng Yesu
barà wàníng wu níng, ku dang rag, “Ajai,
mpìr-à níng í Wùn Shìdun.”
40 Uwàká sar sig pyunn ninonn nímá
mi ri myàng bu-à ri sa, zyun í Maryamu
Magdaliya, zyun í Maryamu na Yusufu
ma Yakubu wà àsháí-à, zyun í Salome.
41 Big í àsàinká bàg bi sig ku sai-à ku
mà jànn Galili, big sa ya ku buju. Uwàká
káhi nìnànn nímá shi sig màhàn tìnn, í
uwàká bàg yag sig ku mà Urushalima.

Barà Big Jì Ki Yesu
(Mat 27:57-61; Luk 23:50-56; Yoh 19:38-42)

42-43 Mpìr zyun shi sig áni, zìnnwá í
Yusufu, ku í mpìr Arimatiya. Mpìrká
ri yan kyinnwá wàni. Ku í àgbam
Yahudawaká. Ku ri shi kir àyúnn-à kùr
Shìdun má bi. Barà àkamzau ri sa rá
asa, byar-à ma kyàr hing í àyúnn-à bá shi
ngàng áni, ku wim kyinn n yag mà byar
Bilatus n vig wàníng a wàníng ya ku ki
Yesu.
44 Bilatus sa mamaki barà ku fig big
rag Yesu shà wu rìghing níng. Ku bar
àgbam soja-à n bib wàníng wà Yesu ma
wu rìghing jirà aku yì.
45 Barà Bilatus fig kinn rìg jír á nu
àgbam soja-à ni rag Yesu wu rìghing
níng, í byar-à ku dinya Yusufu rag a
wàníng zìg ki Yesu.
46 Yusufu yag wann jà mìmìg, n zìg tìg
wann ki Yesu n bing kà áni, n yag sìnn kà
wàníng mà shar ki-à big kab sig mà mìr
abàn. I byar-à ku zìg abàn ùwài nímá n
kidim nu nkyun amir-à ma kàhi.
47 Maryamu Magdaliya ma Maryamu
na Yusufu, big myàng byar-à big sìnn kà
sig ki Yesu.

16

Barà Yesu Dù Nann Zu Kàng Ma Yonki
(Mat 28:1-8; Luk 24:1-12; Yoh 20:1-10)

1 Barà àyúnn Asabar wam zu rìghing,
Maryamu Magdaliya ma Maryamu na
Yakubu, ma Salome, big wann sig tulare
jirà abig pàb Yesu á dìr-à ni.
2 Ayúnn Ladi í pyimbyau, barà àyúnn-à
ta nann zu rìghing, big dù n yag mà amir-
à ni.
3 Barà big ri yag má á gbìb-à ni, big
bib bar dìrbá rag, “Mpìr-à má tìr dù ya
yi abàn-à á nu nkyun amir-à ni í ni rà?”
4 Abàn-à hi wài hing wàni. Big yag fòr
màhàn, n myàng big tìr dù rìghing abàn-
à á nu amir-à ni.
5 Big kà yag mà yau amir-à ni n myàng
wùn sukà zyun wìr sig jà mìmìg nímá
n shi sig águnn vìm nu-à ni, big sa rìg
mamaki.
6 I byar-à mpìr-à níng dinya big rag,
“Aning sa mamaki bàna. N yì hing ning ri
yàn kyann Yesu mpìr Nazarat wà big dab
bàg gbam sig á bín-à ni níng. Ku bàna
áyág, ku dù nann zu kàng rìghing. Aning
myàng byar-à big sìnn kà sig ku.
7 Aning yag dinya yann sukàwá big,
kwonn ma Bitrus rag, ku ri yag mà Galili,
kwá yag jág big ni, bá myàng ku màhàn
àràg barà ku dinya sig big níng.”
8 I byar-à big zu mà amir-à ni n shàr
yag, jir kai bàna azyúnn sa rìghing big,
big sa mamaki. Big dinya fig mpìr bàna,
jir kai bàna big ri shàr zinn.

Yesu Mìr Gbìb Zu á Pyànn Maryamu Magdaliya
(Mat 28:9-10; Yoh 20:11-18)

[

9 Barà ku dù nann zu kàng àyúnn Ladi
í pyimbyau, ku mìr gbìb zu jag á pyànn
Maryamu Magdaliya, àsàin-à ku kan zu
sig wàu sùmpyànn á dìr wàníng ni níng.
10 Wàníng yag n yag dinya mpìrká ma
Yesu rìi kyann zyun níng, ku dìg káníng
ri bai pìkyinn, mi ri kig.
11 Barà big fig ku dang rag Yesu dù nann
zu kàng rìghing ma yonki níng, big bir fig
kyinn á jírwá ni bàna.

Yesu Mìr Gbìb Zu á Pyànn Yann Sukàwá Big Pyànà
(Luk 24:13-35)

12 I wà yann sukà pyànà dù á Urushal-
ima mì yag rìg-à mà kauye zyun ni. Ku
mìr gbìb zu á pyànnbá ni, ku vìm bìr
rìghing dìrwá.
13 Big kàng bi n dinya yann sukàká dà
níng, ama káníng bir fig pìkyinn á jírbá
ni bàna.

Yesu Mìr Gbìb Zu á Pyànn Yann Sukàwá Big Dwib Agban Zyun
(Mat 28:16-20; Luk 24:36-49; Yoh 20:19-23; Swàm Yann 1:6-8)

14 Yesu mìr gbìb zu á pyànn yann
sukàwá big ni, big dwib agban zyun á sai-
à big ri ji buju. Ku yan ta big, jir kai bàna
big ngàng wà bá bir pìkyinn á jírwá ni,
ma barà big gbam sung wàni, n bir fig
kyinn á jir mpìrká myàng sig ku sai-à ku
dù nann zu kàng sig níng bàna.
15 Ku dinya big rag, “Aning yag kó áni
bidìm pár á dunyaru, aning dinya mpìrká
jir àjwár á shinnmí ni.
16 Mpìr-à ma bir hing pìkyinn, ma wau
hing dìr batisma, kwá wìm zu. Mpìr-à
ma bir fig pìkyinn bàna, kwá wìm zu fig
bàna.
17 Wàníng í bu mamakiká mpìrká ma
bir hing pìkyinn á dìrmí ni, bá sa. Bá kan
zu wàu ma zìnnmí, bá dang nu jír àpyú,
18 kó wà ba pànn hing bushùwí, kó wà
ba wa gantí-à bibai, bu má sa fig big bàna,
bá tib wann vùbá á shinn mpìr dorká ni,
káníng má gbam rìg.”

Shìdun Zìg Nann Zu Yag Yesu Mà Wai
(Luk 24:50-53; Swàm Yann 1:9-11)

19 Barà Shinn Luyí Yesu dang kinn jír
ma big àdòníng, Shìdun zìg nann zu yag
rìg ku mà wai. Ku shi sig mà agunn vìm
nu Shìdun ni.
20 Yann sukàwá big yag n dang kyann
jírwá kó áni bidìm pár, ku sa shang
káníng n ya káníng gbam-à má tìya
mpìrká rag jir káníng í àjai.]

Jir Ajwár Zyun-à
LUKA
Ba Sig

Luka í mpìr adàb dor. Jír-à Luka ba sig níng ri tàg yi rag Yesu shí nì àsàin-à má pinn zu mpìrká, kwá pinn zu fig íri Yahudawaká bàna, kwá pinn zu mpìrká kádà níng tìnn. Tarkada-à hi ri tìya yi rag Yesu ri zìm mpìr ashiká, ma mpìrká zyun-à ri wa shwìn. Tarkada-à hi ri tàg yi barà yá vig Shìdun, ma barà Shìdun má yafa ya mpìrká. Tarkada-à hi ri tàg yi jír áshinn Awun Shìdun ni. Luka í àsàin-à ba sig tarkada "Swam Yann Aswamká".

Jír-à Luka Ba Sig Wà Jijag

1 Yesu sa sig bu nìnànn nímá sai-à ku shi sig á dunyaru. Mpìrká nìnànn nímá ba sig bu á shinn bu-à ku sa sig.
2 Big myàng hing bu káníng sai-à ku sa jag sig. Big dinya hing yi bu káníng. Yi fig hing tai á shinn bu káníng ni.
3 Mì má ǹ bib byann hing tai-à níng í jír àjai. N fig hing tai bar buká ku sa jag sig. I bu-à sa ǹ dang rag, má ba má dinya wù bu káníng, Tiyofalas. Má wànn dinya wù bu káníng bidìm pár.
4 Mì ri sa àdòníng, jirà á yì jír àjaiká big tàg sig wù.

Big Dang Rag, Bá Mà Yohanna Asàin-à Awau Dìr Batisma

5 Sai-à Hirudus rì na sig kùr Yahudawaká, mpìr zyun shi sig áni, ku í mpìr-à ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, big ri bar ku zìnnwá í Zakariya. Ku í mpìr-à áyau mpìr Abiya, ku zìg sig uwà zyun í yiwai Haruna. Zìnn uwà hi í Alisabatu.
6 Zakariya ma wàwá big ri sa bu-à Shìdun ri zìm, big ri wib jir Shìdun ma bu-à Shìdun ma dang rag abig sa, big ri yàng dang fig jír bàna, big ri sa ma pìkyinn ńzyun.
7 Ama big bàna ma wùn kó ńzyun, jir kai bàna Alisabatu í gbág. Big pyànà bidìm pár big íri àwàutím tìnn.
8 Ayúnn kyau swàm Zakariya á lu Shìdun ni fòr, Zakariya shi sig mà lu Shìdun ni, mi ri sa swam.
9 A bu sù swàm àgbamká ri twìb swànn bu á lu Shìdun ni, big ta kuriya bi pànn á shinn Zakariya, aku sa swàm á lu Shìdun, ma aku bìm bu bìm-à.
10 Sai-à ku ri bìm bu bìm-à níng, mpìrká sar sig á myann big ri vig Shìdun, àràg barà big ri sa kyann wà bá bìm bu bìm-à.
11 I byar-à hi wùn aswam Shìdun mìr gbìb zu á pyànn Zakariya ni, águnn vìm nuwá á byar-à ku bìm sig bu bìm-à níng.
12 Barà Zakariya myàng wàníng àdòníng, sái zinn pànn rìg ku, dìrwá zwab.
13 Ama wùn aswam Shìdun dinya ku rag, "A shàr zinn bàna, wù Zakariya. Shìdun fig rìghing bu-à à vig sig níng. Wàwú Alisabatu má yìm finn. Kwá mà ya wù wùn, wá bar ku zìnnwá í Yohanna.
14 Pìkyinnwú má kyàr, wá fig àjwár, mpìrká nìnànn nímá bá fig àjwár ma wùn-à kwá mà níng tìnn.
15 Shinn Luyí má myàng ku rag ku í mpìr ùwài. Kwá wa fig shin bàna, kwá wa fig bu-à má pyann ku bàna. Tun daka ku shi sig má mà finn nàwá ni, Awun Shìdun má wìr mònn ku pìkyinnwá.
16 Ku í àsàin-à má zìg kàng bi mpìr Israilaká nìnànn nímá á byar Shìdunbá ni.
17 Kwá kà jag Shinn Luyí á pyànn í nì. Kwá shi ma gbam àràg Iliya wàrì. Kwá bar jùn kwonn àgbamká ma yanká í byar ńzyun. Kwá sìnn kàng mpìr bibaiká abig kàng bi á byar Shìdun. Kwá sìnn kwonn mpìrká bu Shìdun abig shi kir Asàin Luyí."
18 I byar-à Zakariya dinya wùn aswam Shìdun rag, "Má yì áshinn wà bu-à hi má sa àjai rà? Ndá mì í àwàutím, wàmí í àwàutím tìnn."
19 I byar-à wùn aswam Shìdun-à níng dinya ku rag, "I mì Jibrailu zyun-à ri sar á pyànn Shìdun ni. Big swam bi sig mì ń dinya wù jir àjwár.
20 Ama à wib fig jírmí bàna. Jír-à hi má sa àjai àyúnn su zyun. Barà à wib fig jírmí bàna níng, wá dang sar fig jír bàna. Wá

shi àdòníng sái àyúnn-à bu-à ǹ dinya sig
wù níng ma sa hing àjai."
21 A byar-à níng hi, mpìrká ri shi kir
Zakariya níng, big ri kyab bu-à sa sig, ku
nonn sig mà lu Shìdun ni níng.
22 Barà ku zu bi àdòníng ku dang sar
fig rag jír ma mpìr káníng bàna. I byar-
à big myàng yì n dang rag, "Wùn aswam
Shìdun zyun mà wai dang hing jír ma ku
mà lu Shìdun ni." Ku dang sar fig jír ma
káníng bàna. Bu-à kwa dinya káníng, ku
tàg rág ma vù.
23 Barà àyúnn-à swàmwá á lu Shìdun ni
vinn àdòníng, sái ku í kàng yag rìg-à mà
luwá ni.
24 I byar-à na nonn fig bàna, sái wàwá
Alisabatu yìm finn. Ku zu fig á lu-à ni
bàna hár sònn swana.
25 I byar-à Alisabatu dang rag ku fig
hing àjwár á pyànn Shìdun ni. Wàníng
sa shang hing ku, n zìg zu rìghing ku á
zunái á pyànn mpìrká ni.

Big Dang Rag, Bá Mà Yesu Wùn Shìdun

26 Alisabatu shi sig ma finn sònnwá
sùnnjin. Shìdun swam bi wùn aswamwá
Jibrailu á jànn Galili, á finn swann
Nazarat.
27 Ku shi sig ma jír zyun-à ku ri zìm aku
dinya wùn uwà sáb zyun, zìnn wàníng
í Maryamu. Wùn uwà-à níng hi yì fig
ma wunù bàna. Wunù zyun, zìnnwá í
Yusufu, má sìr ban ma ku. Yusufu í wùn
ada kùr Dawuda.
28 I byar-à wùn aswam Shìdun yag mà
byar Maryamu, n dinya ku rag, "N bi sig
ń bib kà wù, wù í zyun-à big shig zu sig,
Shìdun shi sig ma wù."
29 Sai-à Maryamu myàng wùn aswam
Shìdun-à níng, pìkyinnwá na tag wann
fig bàna. Ku kyab jír á pìkyinnwá ni n
rag í kai rà?
30 Ama wùn aswam Shìdun dinya ku
rag, "Kada á shàr zinn bàna Maryamu, à
dìg hing bu ǹsàn á pyànn Shìdun ni.
31 Wá yìm finn, má mà wùn, má bar ku
zìnnwá YESU.
32 Kwá shi àgbam. Bá bar ku Wùn
Shìdun mà wai. Shìdun má gbar dù ku
àràg kùr bu yàkúwá Dawuda rì níng.
33 Kwá na kùr á shinn yann adaká bu
Yakubu, hár kinn kinn. Kùrwá má vinn
fig ávinn bàna."
34 I byar-à Maryamu dinya wùn aswam
Shìdun rag, "Sáshinn má shi àdòníng rà?
Hár barà ǹ yì fig ma wunù bàna."
35 I byar-à wùn aswam Shìdun zìm
n dinya ku rag, "Awun Shìdun má wìr
mònn wù, gbam Shìdun má shi á shin-
nwú ni tìnn. Jir kai bàna wùn-à wá mà
níng í wùn kyìkyàr bu Shìdun. Bá bar ku
Wùn Shìdun.
36 A kyab pànn yiwaiwú Alisabatu. Big
dang rag ku í gbág, kwá mà fig wùn bàna.
Ama ku shi sig ma finn sònn sùnnjin
tàma-à níng, kó barà ku í àwàutím níng.
37 A myàng, bu-à Shìdun má sa sar fig
bàna níng, bàna."
38 Maryamu dang rag, "Mì í fàu Shìdun,
aku shi á shinnmí ni àràg barà à dang
níng." I byar-à wùn aswam Shìdun í ku í
fim rìg-à.

Maryamu Yag Mà Byar Alisabatu

39 Ayau su pyànà káníng ni Maryamu
dù, n yag mà swann zyun ni, swann-à hi
shi sig á dìr shinnkwìnn mà jànn Yahuda.
40 Ku kà yag á lu Zakariya ni aku bib kà
Alisabatu.
41 Barà Alisabatu fig nài bib-à Maryamu
bi bib kà ku níng, í byar-à wùn àjann-à á
finnwá ni níng ding dìrwá. I nànn-à hi
Shìdun wìr mònn rìg Alisabatu ma Awun
Kyìkyàrwá.
42 Alisabatu dang jír ma gbam n dang
rag, "Maryamu, wù í uwà zyun-à Shìdun
shig zu sig áyau uwàká ni bidìm pár.
Wùn-à á finnwú ni níng, í wùn zyun-à
Shìdun shig zu sig tìnn.
43 Mì bó, ǹ fòr síg kai, hár na Shinn
Lumí má bi á byarmí ni aku bi bib kà mì
rà?
44 Hár barà ǹ fig à bib kà mì níng, wùn
àjann-à á finnmí ni níng fig àjwár, n ding
dìrwá.
45 "A bir hing pìkyinnwú á jir Shìdun-à
big swam bi sig á byarwú ni níng. I bu-à
sa wá fig àjwár níng. Jírwá má sa àràg
barà ku dinya sig wù níng."

Maryamu Dài Swam Yan Shìdun

46 I wà Maryamu dang rag,

"Pìkyinnmí ri swam yan Shìdun.
47 Pìkyinnmí ri fig àjwár, jir kai bàna Shìdun zìg zu rìghing mì.
48 Jir kai bàna ku kyab pànn hing ashimí, mì í fàu átai.
Tun daka tàma-à níng mpìrká má bar rag mì í mpìr afig àjwár.
49 Shìdun shi sig ma gbam, jir bu ùwàiká ku sa ya sig mì níng.
Zìnnwá í zìnn kyìkyàr.
50 Shìdun ri myàng ashi mpìrká ri wib ku, kó mpìrká tàma-à níng kó mpìrká wàrì.
51 Ku shi sig ma gbam.
Ku kan tafinn rìghing mpìrká ri gbar dù shinn níng.
Ku zìg zu rìghing bu-à big ri kyab á pìkyinnbá ni.
52 Ku gbar tìg rìghing kùrká á kùrbá ni,
ku gbar dù nann zu rìghing mpìrká ri gbar dù fig shinn bàna níng.
53 Ku ri pyag mpìrká ri fig amor ma buju-à ǹsàn,
ama mpìr bàiká ku kan kàng yag rìghing káníng vù áyonn.
54 Shìdun sa shang rìghing mpìrká buwá mpìr Israilaká,
àràg barà ku gib sig nu tun sai-à á ninonn,
ku rag kwá myàng ashi káníng.
55 Shìdun sa rìghing buká ku rì dinya sig tayí big ma Ibrahim ma swai mpìr Ibrahim big."
56 I byar-à Maryamu ma Alisabatu shí zyun hár sònn sara. I wà ku í kàng yag rìg-à mà luwá ni.

Big Mà Yohanna Asàin Awau Dìr Batisma

57 To, í byar-à àyúnn-à Alisabatu má mà áni í fòr-à, ku bi mà wùn wunù.
58 Sái ayor luwá big ma yiwaiwá big fig tai jír bu-à Shìdun sa ya sig ku níng, big fig àjwár wàni á bìr-à ni.
59 Su awinyin fòr. I wà big kyag wùn-à jur, big ri zìm abig bar ku zìnn tawá Zakariya.
60 Ama nàwá dang rag, N ń, abig bar ku zìnnwá í Yohanna.
61 I wà big dinya ku rag, "Ai ning bàna ma yiwainá zyun-à shi sig zìnnwá àdòníng."
62 I byar-à big bib tawá jír ma vù, n dang rag kwá bar zìnn wùnwá í kai rà?
63 I byar-à ku tàg ma vù àjirà abig ya ku bu-à kwá ba ma kàhi, í wà ku ba zìnn wùnwá rag í Yohanna. I byar-à kó ni màhàn wim gbam rìg big mamaki.
64 I byar-à hi Zakariya shinn anamwá í fìnn finn rìg-à, ku dìg pyù-à n dang rag jír, mi ri swam yan Shìdun.
65 Mpìrká ku ma káníng shi kwonn sig zyun níng, zinn pànn rìg big, tai bu káníng kàng kwìb vinn rìg agunn shinnkwìnnká á Yahudiya.
66 Mpìrká fig tai jír káníng n bib jír á shinnwá ni, n rag, "Wùn-à níng má shi í kai rà?" Bu-à sa big dang àdòníng, big myàng hing gbam Shìdun shi sig ma ku.

Bu-à Zakariya Fig Ajwár n Dang Sig

67 Zakariya ta Yohanna Awun Shìdun shi sig ma ku. Ku dang jir Shìdun, n rag,
68 "Ayi swam yan ning Shinn Luyí Shìdun bu Israilaká,
ku bi aku sa shang mpìr káníng
aku zìg zu big áyau shwìn.
69 Ku ya hing yi àgbam mpìr-à má zìg zu yi,
mpìr-à hi í wùn ada Dawuda fàuwá,
70 àràg barà ku rì dang sig á nu mpìrká ri dang kyann jírwá.
71 Ku dang rag kwá zìg zu yi á vù mpìr azíbyí big ni,
àràg mpìrká ri zìm fig yi bàna níng.
72 Ku rì dang rag kwá myàng ashi yàkúyí big,
ku màm jànn fig bu-à ku rì dang sig rag kwá sa níng bàna.
73 I ki-à ku rì tun ya sig yàkúyí Ibrahim n rag,
74 kwá zìg zu rìg yi á vù mpìrká ri zib yi,
jirà ayi sa swàm Shìdun, ayi shàr zinn bàna,
75 jirà ayi shi mpìr kyìkyàr ma shu ǹsàn á pyànnwá ni
áyau su shuyí ni bidìm pár.
76 Wù wùn-à níng, bá bar wù, wùn aswam Shìdun.
Wá kà jag Shinn Luyí á pyànn í nì.
Wá wàu kyàr ya ku gbìb-à kwá bàg áni.
77 Wá dinya mpìrká jir Shìdun,

má dang rag, Shìdun aku zìg zu big á bu pyìrbá ni.
Kwá zìg zu big, kwá yafa ya big.
78 Shìdun ri myàng ashi mpìr.
Kwá swam bi hing jir àjwárwá má shi àràg àyar ri yar wann bi mà wai.
79 Ayar-à má wann bi níng, má kan rìg fi,
má kan rìg ki tìnn, má kan rìg zinn á pìkyinn mpìrká ni,
má tìya yi gbìb-à ǹsàn, jirà pìkyinnyí aku na tag."
80 Wùn-à níng hi wài gbam mi ri wib Shìdun. Ku shi sig mà awúnn-à ni hár àyúnn-à ku zu bi á byar Israilaká, í byar-à ku kà rag hing swàmwá sa.

2

Barà Big Mà Yesu
(Mat 1:18-25)

1 Asai-à níng hi kùr Augustas dang rag abig bar nài abor. Ku dang rag abig ba wànn mpìrká á jànnwá ni bidìm pár.
2 Sai-à big kà bu wànn-à níng wà jijag sai-à níng hi Kiriniyas shi síg nì gwamna á Suriya.
3 A byar-à níng hi, kó ni kàng yag mà jànnwá ni, àjirà abig ba wànn ku màhàn.
4 I byar-à hi Yusufu dù mà swann Nazarat, á jànn Galili, n yag mà swann Baitalami á jànn Yahudiya. Baitalami í byar-à big mà sig Dawuda. Yusufu yag sig màhàn, jir kai bàna ku í wùn ada Dawuda.
5 Ku yag kwonn sig ma Maryamu uwà ku ri zìm kwá zìg. Wàníng shi sig ma finn. Big yag àjirà abig ba wànn big.
6 Ayúnn-à big shi sig màhàn níng, sái sù màwá fòr.
7 Ku mà wùn màsábwá í wunù, n bir wàníng á jà. Ku jag wann wùnwá á kwài buju bu apyagká ni, jir kai bàna big dìg fig byar ná á lu-à big tìg sig níng ni bàna.

Aza Adùnká Yag Bib Kà Yesu Sai-à Big Mà Ku Ajann

8 A sai-à níng hi, aza àdùnká na sig mà awúnn-à ni. Big na yàr sig mà finn swann-à ni. Big ri myàng kwonn ma bu apyagká bubá í zyun á fi-à ni.
9 A byar-à níng hi wùn aswam Shìdun mà wai fòr bi n sar á shinnbá ni. Ayar Shìdun tìg wann bi n sar kàng kwìb big bidìm pár, zinn pànn big.
10 I byar-à wùn aswam Shìdun dinya big rag, "Aning shàr zinn bàna. N zìg bi ya sig ning tai ǹsàn, má sa pìkyinn ná má fig àjwár wàni. Tai ǹsàn-à níng, í bu mpìrká bidìm pár.
11 Janá-à níng á finn swann-à big mà sig Dawuda, big mà ya sig ning mpìr-à má sa shang ning. Ku shi síg nì Almasihu Shinn Luyí wà Shìdun swam bi sig.
12 Wàníng í bu-à ná myàng. Ná dìg wùn àjann, big bir sig ku á jà, ku na sig á kwài buju bu apyagká ni."
13 Big rag abig myàng àdòníng, bìr yann aswamká bu Shìdun mà wai bi dìg zyun-à dinya mpìrká tai àjwár-à níng, big sar kàng kwìb gban rìghing byar-à hi. Big ri dài jonn, big ri swam yan zìnn Shìdun.
14 Big dài dang rag,
"Shìdun, í Shìdun ùwài mà wai.
Mpìrká Shìdun ri zìm á jànn-à ni,
pìkyinnbá má fig àjwár."
15 A sai-à níng hi yann aswamká bu Shìdun kàng yag rìg mà wai. Aza àdùnká myàng dìrbá, n dang rag, "Ayi yag mà finn swann Baitalami, ayi myàng wùn-à Shìdun dinya sig yi rag, big mà sig níng."
16 Big dù n yag kíni, n dìg Maryamu ma Yusufu, ma wùn àjann-à na sig á kwài buju bu apyagká ni àràg barà wùn aswam Shìdun dinya sig big.
17 I byar-à hi big dù, mi ri dinya mpìrká buká wùn aswam Shìdun dinya sig big á shinn wùn àjann-à big mà sig níng.
18 Barà mpìrká fig bu-à aza àdùn káníng dinya sig big níng, big sa mamaki.
19 Maryamu sìnn sig bu káníng á pìkyinnwá ni, mi ri kyab.
20 Aza àdùnká kàng yag, mi ri swam yan zìnn Shìdun á shinn buká big fig sig, ma bu-à big myàng sig, wato wùn àjann-à níng, àràg barà wùn aswam Shìdun dinya sig big.

Big Zìg Yag Yesu Wùn Ajann-à Níng Mà Lu Shìdun

21 Ayúnn su awinyin fòr, bá kyag Yesu jurwá, n bar zìnnwá Yesu àràg barà wùn aswam Shìdun dang sig á sai-à nàwá yìm fig ma finn bàna.

22 Ayúnn-à Maryamu má sa kyàr dìrwá
fòr barà doka Musa dang sig, sái big
zìg Yesu n zìg yag ku mà lu Shìdun á
Urushalima jirà abig sìnn ku á pyànn
Shìdun,
23 jir kai bàna doka Shìdun dang rag,
"Wà uwà ma mà wùn màsábwá wunù, bá
zìg yag ku mà lu Shìdun àjirà abig ya ku
Shìdun."
24 Maryamu sa kyàr dìrwá ma yann
àlàb pyànà, jir kai bàna jir Shìdun dang
rag, "Bá sa kyàr ma yann àlàb lu pyànà
kó àlàb awúnn pyànà."
25 Mpìr zyun shi sig màhàn á swann
Urushalima, zìnnwá í Simiyan. Ku í mpìr
ǹsàn, ku ri wib Shìdun. Awun Shìdun shi
sig á pìkyinnwá ni. Ku ri shi kir àyúnn-à
Shìdun má swam bi wùnwá á byar mpìr
Israilaká a wàníng sa shang big.
26 Awun Shìdun tìya sig ku kwá wu fig
bàna, sái kwa myàng hing Kristi zyun-à
Shìdun má swam bi.
27 Awun Shìdun dinya ku aku kà yag mà
lu Shìdun. Yusufu ma Maryamu zìg kà
Yesu wùn àjann-à níng mà lu Shìdun jirà
abig sa bu-à doka dang sig.
28 Simiyan zìg wùn àjann-à níng, n wau
swann sig ku, mi ri yan Shìdun, mi ri
dang rag,
29 "Shìdun zyun-à màm sig yi,
tàma-à níng ǹ myàng hing wùnwú, àràg
barà wù rì dang sig.
Kó ma wu tàma-à níng, sàn hing,
30 jir kai bàna tàma-à níng zumí myàng
hing wùn azìmwú,
zyun-à má zìg zu mpìrká á bu pyìrbá ni,
31 wà à swam bi sig, jirà mpìrká bidìm pár
abig myàng ku.
32 Kwá tàg mpìr nu jírká kim kim gbìb-à
bá bàg.
Ba wib mpìr Israilaká á jír shinnwá ni."
33 Ta wùn-à ma nàwá sa mamaki ma
jírká Simiyan dang sig á shinn wùn àjann-
à níng.
34 I byar-à hi, Simiyan vig Shìdun aku
sìnn big á byar-à ǹsàn, n dinya Maryamu
na Yesu n rag, "Wùn-à níng í àsàin-
à má sa mpìrká nìnànn nímá má kù,
ama mpìrká nìnànn nímá má dù nann á
shinnwá ni á jànn Israila,
35 jir kai bàna kwá dang kyàr vinn
rìg bu-à mpìrká nìnànn nímá ri kyab á
pìkyinnbá ni. Wù Maryamu, pìkyinnwú
má bai àràg big twìb kà sig wù kafai á
pìkyinnwú ni."
36 Uwà zyun shi sig mà lu Shìdun,
zìnnwá í Hanatu. Ku í wùn Fanuyila,
yiwai mpìrká ma Ashiru. Ku í àwàutím,
ku rì shi sig á lu nùwá ni ji sùmpyànn.
37 Daga àyúnn-à nuwá wu sig, ku í wà
ki, hár tàma-à níng jiwá dìb-yina agban
yina. Ku ri yag kyann mà lu Shìdun, fi
ma ayúnn. Ku ri vig Shìdun, ku ri sìnn
nu tìnn.
38 Uwà-à níng bi fòr á byar-à wùn
àjann-à níng shi sig. Ku yan Shìdun
á shinn wùn-à níng. Ku dinya mpìrká
nìnànn nímá jír á shinn wùn àjann-à níng
ni. I mpìrká ri shi kir àyúnn-à Shìdun má
sa shang bìr mpìrká mà Urushalima níng.

Yusufu Ma Maryamu Zìg Yag Yesu Mà Swann Nazarat

39 Barà big sa vinn rìg bu-à jir Shìdun
dang rag abig sa níng, sái big í kàng yag
rìg-à mà jànn Galili, á finn swannbá ni
mà Nazarat.
40 Wùn-à níng wài gbam rìghing. Ku
yar rìghing, mi ri wib Shìdun. Shìdun ri
sa sàn ya ku.

Yesu Wùnshái-à Níng Kà Shi Sig á Lu Shìdun

41 Tawá ma nàwá ri yag kyann mà
Urushalima jir shinn àyúnn wùwài, zìnn
àyúnn-à níng hi í àyúnn Pìm Wam Zu.
42 Yesu jiwá fòr ji dwib agban pyànà.
Ku ma káníng ri yag rág í zyun mà
Urushalima àràg barà big ri yag kyann
àyúnn ùwài-à níng.
43 Barà big sa vinn rìg bu-à zìg yag sig
big, sái big ri kàng yag rág mà lu-à ni. Sái
Yesu í sar rìg-à á Urushalima, tawá ma
nàwá yì fig bàna.
44 Big ri kyab rag káhi kwá áyaubá
ni, hár big kyann kyonn hár àyúnn kà.
I byar-à big yàn kyann ku áyau bar
yiwaiwá big ni, ma jàuwá big ni, áyau
barà big yag sig níng.
45 Big dìg fig ku bàna. I byar-à big í
kàng yag kàng rìg-à mà Urushalima, mi
ri yàn kyann ku.

46 Ayúnn su sara, í wà big yàn dìg rag
ku mà lu Shìdun ni. Ku shi kà sig áyau
àgbam malamká ri tàg bu. Ku ri fig jírbá,
mi ri bib káníng jír tìnn.
47 Mpìrká fig sig jírwá níng, big sa
mamaki, jir kai bàna ku shi sig ma yar.
Jír-à ba bib ku, ku ri zìm ǹsàn.
48 Barà nàwá ma tawá myàng ku, sái
big sa mamaki. Nàwá dang rag, "Wùnmí,
á myàng, sáshinn à sa yi àdòníng rà? A
myàng, yi ma tawú ri yàn kyann wù hár
pìkyinnyí bai rìghing."
49 Sái ku dinya káníng rag, "Bu-à sa
ning ri yàn kyann mì àdòníng í jir kai rà?
Ning yì fig wà ǹ shi sig á lu tamí ni bàna
rà?"
50 Big fig yì fig bu-à ku dinya sig big níng
bàna.
51 A byar-à níng hi, Yesu kàng yag ma
big í zyun mà Nasarat. Ku ri wib káníng. I
barà nàwá ri kyab bu káníng á pìkyinnwá
ni bidìm pár.
52 I byar-à Yesu ri wài. Yarwá ri swàb
kà tìnn. Shìdun ri zìm ku, mpìrká ri zìm
ku tìnn.

Jir Shìdun Zyun-à Yohanna Asàin Batisma Dang Sig
(Mat 3:1-12; Mar 1:1-8; Yoh 1:19-28)

3

1 Asai-à Kaisar Tibaryus na sig kùrwá
hár ji dwib agban swana níng, Shìdun
dang jír ma Yohanna, í sai-à Buntus Bila-
tus í gwamna á jànn Yahudiya, Hirudus
í gwamna á jànn Galili, Filibus wunzà
Hirudus í gwamna á jànn Ituriya mà jànn
Tarakunitis, Lisaniyas í gwamna á jànn
Abiliya,
2 Hanana ma Kayafa í àgbam áyau
mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun.
A sai-à níng hi, Shìdun dang jír ma
Yohanna wùn Zakariya mà awúnn-à ni.
3 I byar-à Yohanna dù n yag rìg mà
jànn agunn Ning Urdun, ku ri dang jir
Shìdun màhàn, ku dang rag, "Aning fim
bu pyìrká ning ri sa. Abig wau ning dìr
batisma, jirà Shìdun aku yafa ya ning bu
pyìrká buná."
4 Yohanna í zyun-à Ishaya wùn aswam
Shìdun rì dang sig jír á shinnwá ni. Ku ba
sig rag,
"Mpìr zyun-à má swam yag ku níng, ku
shi sig mà awúnn-à ni,
ku ri dinya mpìrká jírmí rag,
'Aning wàu kyar gbìb-à Shinn Luyí má
bàg áni.
Byar-à gbìb-à gor sig níng, aning wàu
lafinn yag rìg mà pyànn.
5 Kó shar-à áni bidìm pár, abig wàu jì dim
rìg,
kó shinnkwìnn-à áni abig wàu bab jànn
rìg.
Abig wàu lafinn rìg gbìb-à hi, ma abig sa
jann rìg.
6 I byar-à kó ni bidìm pár má myàng
barà Shìdun sa wìm zu sig mpìrká
buwá.' "
7 A byar-à níng hi, bìr mpìrká ri bi á
byar Yohanna aku wau big dìr batisma.
Ku dinya káníng rag, "Ning í bushùwí big,
í ni dinya sig ning í nì rag, 'ná zu shwìn
bu-à Shìdun dang sig rag kwá swam bi
níng' rà?
8 Aning sa bu-à mpìrká má yì rag ning
fim rìghing bu pyìrná. Kada aning dang
ma shinn ná rag, ná zìg zu shinn ná á
shwìn-à ri bi níng ni, jirà taná í Ibrahim
níng, bàna. N dinya ning, Shìdun má
sa yì bu-à ku ri zìm, kwa zìm hing, kwá
zìg abàn káníng má màm yann adaká bu
Ibrahim ma kàhi.
9 Aki shi sig áni zyun-à bá kyag ta wann
rìg bín-à ma wan fig awan ǹsàn bàna, bá
ta kà rìg mà pyìr-à ni."
10 I byar-à mpìrká bib ku rag, "Wà má
àdòníng yá sa í kai rà?"
11 Ku dinya káníng rag, "Mpìr-à ma shi
sig ma jà pyànà aku ya jàuwá zyun-à bàna
ma kàhi níng, zyun. Mpìr-à ma shi sig ma
buju, aku ya mpìr-à bàna ma kàhi."
12 Mpìrká ri zìg bài jànn-à níng bi sig
abig wau big dìr batisma, big bib ku rag,
"Malam, yá sa í kai rà?"
13 I byar-à ku dinya big rag, "Kada aning
zìg wam zu nu-à big dinya sig ning bàna."
14 Sojaká káhi bib ku rag, "Buyí yá
sáshinn rà? Yá sa í kai rà?"
Ku dinya big n rag, "Kada aning gbar
shwar bu zyun á vù mpìrká ni bàna, kada

aning yan ta mpìr átai bàna tìnn. Aning
bir pìkyinn ná á bài swàmná ni kawai."
15 I byar-à mpìr káníng kyab jír á
pìkyinnbá ni, n dang rag, "Kó Yohanna í
Almasihu-à Shìdun dang rag kwá swam
bi níng rà?"
16 I byar-à Yohanna dinya big n rag,
"Mì ri wau dìr batisma ma zàpìr, ama
mpìr zyun má bi kwá shi àgbammí, kó
jùr tabarwá má, ǹ fòr fig wà má fìnn
sar bàna. Kwá wau ning dìr batisma ma
Awun Shìdun ma pyìr.
17 Shìdun má zìg zu rìg mpìrká buwá.
Mpìrká ma í buwá bàna, kwá wìr kà rìg
káníng á pyìr-à má dim fig á dim bàna,
àràg barà mpìr ri pìm zu asinn za á za-à
ni, mi ri wìr gbam rìg yìr za-à, mi ri zìg
asinn-à mi ri wìr kìfinn rìg níng."
18 Yohanna dinya mpìrká jir Shìdun á
shinn buká nìnànn nímá.
19 Sái ku dinya kùr Hirudus jír á shinn
bu-à wàníng sa sig bai n zìg rìg sig wà
wunzà wàníng níng, uwà-à hi big ri bar
ku Hirudiyas. Hirudus sa sig buká sàn fig
bàna kim kim.
20 Sái ku sa swàb kà bu-à sàn fig bàna,
n pànn rìg Yohanna n kìg kà á tonn fi.

Yohanna Wau Yesu Dìr Batisma (Mat 3:13-17; Mar 1:9-11)

21 Barà Yohanna wau vinn rìg mpìrká
dìr batisma àdòníng, sái Yesu bi abig wau
ku tìnn. Barà Yohanna wau vinn rìg ku
dìr batisma àdòníng, sái ku dang jír ma
Shìdun. A byar-à hi, waisháu-à í pù finn-à
sa hauu.
22 I byar-à hi, big myàng Awun Shìdun
wann bi n kir wann á shinn Yesu ni, àràg
àlàb. I byar-à big fig nài abor wann bi
mà wai, n dang rag, "Wù í wùn azìmmí.
Pìkyinnmí ri fig àjwárwú wàni."

Swai Mpìrká Bu Yesu (Mat 1:1-17)

23 Sai-à Yesu dang jag jir Shìdun ku shi
sig ma ji dìzyun agban dwib. Big sìnn sig
rag, ku í wùn Yusufu, Yusufu í wùn Hali.
24 Hali í wùn Matati, Matati í wùn Lawi,
Lawi í wùn Malki, Malki í wùn Yanna,
Yanna í wùn Yusufu,
25 Yusufu í wùn Mattathiya, Mattathiya í
wùn Amos, Amos í wùn Nahoma, Nahoma
í wùn Hasli, Hasli í wùn Najaya,
26 Najaya í wùn Maatha, Maatha í
wùn Mattathiya, Mattathiya í wùn Shimi,
Shimi í wùn Yuseka, Yuseka í wùn Joda,
27 Joda í wùn Yohanna, Yohanna í wùn
Risa, Risa í wùn Zarubabila, Zarubabila í
wùn Shaaltila, Shaaltila í wùn Niri,
28 Niri í wùn Malki, Malki í wùn Addi,
Addi í wùn Kusama, Kusama í wùn
Almodama, Almodama í wùn Iri,
29 Iri í wùn Joshuwa, Joshuwa í wùn
Aliazara, Aliazara í wùn Yorima, Yorima
í wùn Matati, Matati í wùn Lawi,
30 Lawi í wùn Simiyan, Simiyan í wùn
Yahuda, Yahuda í wùn Yusufu, Yusufu í
wùn Jonam, Jonam í wùn Aliyakima,
31 Aliyakima í wùn Malaya, Malaya í
wùn Mainana, Mainana í wùn Matthata,
Matthata í wùn Nathana, Nathana í wùn
Dawuda,
32 Dawuda í wùn Yassa, Yassa í wùn
Obida, Obida í wùn Buaza, Buaza í wùn
Salmuna, Salmuna í wùn Nahashuna,
33 Nahashuna í wùn Aminadabu, Aminadabu í wùn Arama, Arama í wùn
Hasaruna, Hasaruna í wùn Parisa, Parisa
í wùn Yahuda,
34 Yahuda í wùn Yakub, Yakub í wùn
Ishaku, Ishaku í wùn Ibrahim, Ibrahim í
wùn Taraha, Taraha í wùn Nahura,
35 Nahura í wùn Saruja, Saruja í wùn
Rauwa, Rauwa í wùn Falaju, Falaju í wùn
Abiru, Abiru í wùn Shalahu,
36 Shalahu í wùn Kinana, Kinana í
wùn Arfakshada, Arfakshada í wùn Sama,
Sama í wùn Nuhu, Nuhu í wùn Lamaka,
37 Lamaka í wùn Matushalaha, Matushalaha í wùn Enok, Enok í wùn Yarada,
Yarada í wùn Mahalailu,
38 Mahalailu í wùn Kanana, Kanana í
wùn Anosha, Anosha í wùn Shitu, Shitu
í wùn Adamu, Adamu í wùn Shìdun.

4

Shaitan Màg Màg Fig Yesu, Aku Sa Bu-à Bibai (Mat 4:1-11; Mar 1:12-13)

1 Awun Shìdun shi sig á pìkyinn Yesu
ni wàni. Ku kàng bi sig mà Ning Urdun.

Awun Shìdun zìg yag sig ku mà awúnn-à ni.
2 Ku shi màhàn hár su dìpyànà. Shaitan
shi sig ma ku á byar-à ku shi sig níng, mi
ri màg màg fig ku, aku sa bu bibai. A su
káníng hi ni, ku ji fig bu bàna. Barà su-à
vinn vinn níng, í wà amor gban rag ku.
3 Shaitan rag, "Wà wù má wùn Shìdun,
á dang abàn-à níng aku kàng buju ń
myàng."
4 Yesu zìm ǹ rag, "Big ba sìnn sig á
tarkada Shìdun rag, 'Mpìr má shi fig ma
yonki íri jir buju ji bàna.' "
5 Sái Shaitan zìg dù yag ku mà wai, n
tìya ku byar shu kùrká á dunyaru bidìm
pár àràg barà big ri mig kinn zu mi ri pù
finn.
6 Shaitan dinya ku n rag, "Má ya wù
gbam á shinnbá ni bidìm pár, jir kai bàna
big ya síg mì. Má ya mpìr-à mì ri zìm aku
pànn.
7 Wà wa bìnn kir wann hing á jìnn ni
ma wib hing mì, bu káníng bidìm pár má
shi í buwú."
8 I byar-à Yesu dinya ku n rag, "Jir
Shìdun dang sig rag 'A wib íri Shinn Luwú
Shìdun ku awínwá ni.' "
9 Sái Shaitan zìg yag ku mà Urushalima
n zìg dù nann zu ku mà wai á shinn lu
Shìdun, n dang rag, "Wù Yesu, wa dang
rag wù í wùn Shìdun, á pìm tìg wann bi
á jìnn ni,
10 jir kai bàna jir Shìdun dang rag, 'Kwá
swam bi yann aswamwá big abig myàng
kwonn ma wù í zyun.
11 Bá jag vù má pànn wù, àjirà kada á
wab barwú abàn bàna.' "
12 Yesu zìm n rag, "Big ba sig n rag,
'Kada á màg màg fig Shìdunwú bàna.' "
13 Barà Shaitan màg màg fig kinn rìg
Yesu àdòníng, ku dù dà fim ma wàníng
mì yag rìg-à.

Yesu Sa Jag Swàmwá Mà Galili
(Mat 4:12-17; Mar 1:14-15)

14 Barà Yesu kàng yag mà jànn Galili,
gbam Awun Shìdun shi sig ma ku. Taiwá
kyann kàng kwìb vinn rìghing kó áni
bidìm pár.
15 Ku ri tàg mpìrká bu á tonn bìr
kwonnká ni, big ri yan ku.

Mpìrká Mà Jànnwá Ni Mà Nazarat Ngàng Ku
(Mat 13:53-58; Mar 6:1-6)

16 Sái Yesu dù màhàn, n kàng yag mà
jànnwá ni mà Nazarat, í byar-à ku wài
gbam sig màhàn. Ku yag àràg barà ku rìi
yag jwar kyann, n yag mà tonn bìr kwonn.
Ayúnn Asabar, ku yag n yag jangga ya
mpìrká jir Shìdun màhàn.
17 Big du ya ku tarkada Shìdun zyun-à
Ishaya mpìr-à rìi dang kyann jir Shìdun
ba sig. Ku pù fim n dìg byar zyun big ba
sig rag,
18 "Awun Shìdun shi sig á shinnmí ni,
jir kai bàna ku shig zu sig mì ń dinya mpìr
ashiká jír àjwár á shinnwá ni.
Ku swam bi sig mì ń dang abig zìg zu mpìr
á tonn fi,
ń dàb gbam àfau abig myàng,
ń zìg zu mpìrká big ri lir ji,
19 ń dinya mpìrká jír ń dang rag àyúnn-à
Shìdun má zìg zu mpìrká buwá bi
fòr hing."
20 I byar-à ku bir dim rìg tarkada-à n
ya kàng rìg mpìr-à sar sig mà pyànn, mi
í shi wann rìg-à. I byar-à kó ni mà finn
tonn-à ni myàng gbam sig ku kyarr. Big
ri zìm abig fig jír-à má zu á nuwá ni.
21 Sái ku dang swàb kà n rag, "Janá-à
níng jír-à ǹ jangga sig níng sa hing àjai á
zuná ni."
22 Big bidìm pár big yan ku, n sa
mamaki ma jírká ku dang sig níng. Hár
big dang rag wàníng má shi wùn Yusufu
ràu.
23 Yesu dinya big rag, "N yì hing ná
dinya mì tinn jír-à níng má rag, ń dàb
gbam shinnmí, wà mì má adàb dor. Ná
dang rag, buká ning fig ǹ sa sig mà swann
Kafarnahum níng, ń sa á jànnmí ni tìnn."
24 Ku dinya big n rag, "Mì ri dinya ning
àjai, wùn aswam Shìdun á jànnwá ni big
ri zìm fig abig fig jírwá bàna.
25 Ama mì ri dinya ning í jír àjai, ásai-
à Iliya rìi dang kyann jir Shìdun, shyù
tab fig á Israila bàna hár ji sara big sònn
sùnnjin. Buju bàna á jànn-à ni. A sai-à
níng hi uwà kiká nìnànn nímá shi sig mà
Israila.
26 Ama Shìdun swam yag fig Iliya aku
yag sa shang uwà káníng bàna. Sái ku

swam yag wàníng á byar uwà ki zyun mà
Zarifat á jànn Sidon.
27 Sai-à Aliyasha rìi dang kyann jir
Shìdun níng, mpìr àkùnn big rì nìnànn
nímá mà Israila. Ama ku dàb gbam fig
big bàna, sái Naaman mpìr-à mà Suriya
áwinwá."
28 Barà mpìrká shi sig á tonn bìr kwonn-
à ni fig àdòníng, big bidìm pár pìkyinnbá
í bai rìg-à á shinn Yesu ni.
29 I byar-à hi big pìm dù nann zu, n zìg
zu rìg ku á finn swann-à ni, n zìg yag ku
ma kwib swann-à ni mà byar agau. Big ri
zìm abig tìr ta kà ku áni.
30 Ama ku kyann vù kà áyaubá ni, mì
yag rìg-à. Big yì fig bàna.

Yesu Dàb Gbam Mpìr Zyun-à Wàu Dab Sig
(Mar 1:21-28)

31 I byar-à Yesu yag mà Kafarnahum á
jànn Galili. Ayúnn Asabar ku tàg big bu
màhàn.
32 Mpìrká sa mamaki ma bu tàgwá, jir
kai bàna jírwá shi sig ma gbam.
33 Barà ku ri tàg mpìrká jir Shìdun mà
tonn bìr kwonn-à ni, sai mpìr zyun wàu
dab sig ku, ku yan ta Yesu nài yán,
34 n rag, "Yesu mpìr Nazarat, á dù áyág,
bu-à dù wù ma yi í kai rà? A bi síg jirà
á gban rìg yi rà? N yì rìghing wù, wù í
wùn kyìkyàr zyun-à Shìdun dwim bi sig
níng."
35 Yesu dinya wàu-à níng hi n rag, "A
mib nuwú, á zu bi á dìr mpìr-à níng hi."
Wàu-à níng gbar ta wann mpìr-à níng á
jìnn ni n fim rìg ku. Mpìrká màhàn ri
myàng. Dìrwá bu zyun sa fig rag ku bàna.
36 Mpìrká sa mamaki n dang rag,
"Wàníng í atàg kai rà? Hár Yesu dang jír
ma gbam, í wà wàuká ri wib kyann ku,
mi ri zu á dìr mpìrká ni."
37 Tai bu-à ku sa sig níng kù akigtái, hár
jànn-à bidìm pár fig vinn rìghing.

Yesu Dàb Gbam Mpìrká Nìnànn Nímá
(Mat 8:14-17; Mar 1:29-34)

38 Barà big dù á tonn bìr kwonn-à ni,
àyúnn-à hi ku yag mà lu Siman. Na wà
Siman fig fig àjwár bàna. Awàu pànn sig
ku. Big vig ku aku dàb gbam wàníng.
39 Ku sar á shinn wàníng ni. N yan ta
awàu-à níng. I nànn-à hi awàu-à dà finn
rìg ku. Ku dù nann hár n yag sa ya káníng
buju.
40 Barà àyúnn-à kà, mpìrká zìg zu bi
mpìr dorká kim kim á byar Yesu ni aku
tib big vù á dìr. Ku tib big bidìm pár, big
gbam rìg.
41 Wàuká ri zu bi á dìr mpìrká ni nìnànn
nímá. Big ri wa nài yán, mi ri dang rag,
"Yesu, wù í wùn Shìdun."
I byar-à ku kan dim rìg káníng, kada a
káníng dang jír bàna, jir kai bàna big yì
rìghing ku í Almasihu wà Shìdun swam
bi sig.

Yesu Dang Jir Shìdun á Byarká Nìnànn Nímá
(Mar 1:35-39)

42 Barà byar-à ri kyàr àdòníng, ku zu
n yag mà byar zyun, byar-à mpìr bàna.
Sái bìr mpìrká nìnànn nímá ri yàn kyann
ku, big yag fòr mà byarwá ni. Big ri zìm
abig kan dim rìg ku, aku dù dà fim finn
swannbá bàna.
43 Ku dinya big rag, "Sàn sig wà ń dinya
mpìrká mà finn swannká káhi kim kim
jir Shìdun tìnn, jir kai bàna í swàm bu-à
Shìdun swam bi sig mì ń sa."
44 I barà ku shi mi ri dang kyann
jir Shìdun á tonn bìr kwonnká á jànn
Yahudawaká ni.

5

Yesu Bar Jag Mpìr Káníng Abig Shi Yann Sukàwá Big
(Mat 4:18-22; Mar 1:16-20)

1 Su zyun Yesu sar sig á nu Ayunn
Janisarata, ku ri tàg jir Shìdun. Mpìrká
nìnànn nímá sar kàng kwìb sig ku áni,
big ri fig jir Shìdun.
2 Ku myàng kòr pyànà shi sig á nu
zàpìr-à ni, mpìr agban jáiká sìnn síg nì,
big zu rìghing áni. Big ri tu kyàr birgibá.
3 Ku kà á finn kòr zyun ni, í kòr Bitrus,
í wà ku dinya wàníng rag a wàníng ya kà
yag ku mà yau zàpìr-à ni títi. Ku shi sig á
finn kòr-à ni, mi ri dinya mpìrká sar sig á
myann níng jir Shìdun.

4 Barà ku dang vinn rìg jírwá, ku dinya
Bitrus rag, “A ya kà yag kòr-à níng mà
yau, ma aning wìr kà birginá.”
5 I byar-à Bitrus dinya ku n rag, “Asàin
Luyí, nà níng yi nà na fig aná bàna, yi ri
sa swàm. Yi dìg fig bu bàna. Ama barà à
dang hing níng, má wìr kà birgi-à hi.”
6 Barà big wìr kà wann birgi-à níng
àdòníng, í byar-à hi big pànn jái wàni,
hár birgibá ri ka, jir kai bàna jái-à mònn
kab gbam.
7 I byar-à hi big bar bi jàubá mà kòr
zyun ni kim a káníng bi gbar zu shang
big. I byar-à káníng bi n gbar zu jái mònn
gban rìg kòr pyànà káníng, hár kòrká shi
shirag má sib kà wann rìg á zàpìr-à ni.
8 Barà Bitrus myàng àdòníng, ku bìnn
kir wann á pyànn Yesu ni n dang rag,
“Asàin Luyí, á dù á fim mì, jir kai bàna
mì í mpìr bu pyìr.”
9 Ku ma mpìrká dà níng, mamaki pànn
rìg big á jir jái yanyínká big gban sig níng.
10 Yann Zabadi, Yakubu ma Yohanna,
big sa mamaki tìnn. Big ma Bitrus nu
swàmbá ńzyun. Yesu dinya Bitrus rag,
“Kada á shàr zinn bàna. Daka tàma-à
níng, wá pànn zìg bi rág mpìr á byarmí
ni, ma wà wá pànn rag jái.”
11 I byar-à big yag zìg kòrbá á nu zàpìr-à
ni, n fim kó kai bidìm pár, n bàg rìg Yesu.

Yesu Dàb Gbam Mpìr Dor Akúnn
(Mat 8:1-4; Mar 1:40-45)

12 Barà Yesu shi sig mà finn swann zyun
ni, mpìr zyun bi, dìrwá bidìm pár íri dor
àkùnn. Barà ku myàng Yesu àdòníng, ku
bìnn kir wann á pyànn wàníng ni, n vig
wàníng rag, “Shinn Luyí, wa zìm hing, à
shi sig ma gbam-à wá dàb gbam mì.”
13 I byar-à Yesu du yag vùwá n tib ku
vù á dìr-à ni n rag, “N zìm hing, á gbam
á dorwú ni.” I byar-à hi wunù-à níng
í gbam rìg-à. Dor àkùnn-à níng dà fim
rìghing ku.
14 Sái Yesu twìb ku byur n rag, “Kada á
dinya mpìr bu-à sa sig wù níng bàna, ama
á yag mà lu Shìdun ni. A yag tìya àgbam-
à ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni
dìrwú, ma á ya bu màhàn àràg barà Musa
dang sig abig sa, jirà mpìrká abig myàng
barà à gbam rìghing níng.”
15 Ama tai Yesu kyann kàng kwìb vinn
rìghing byarká bidìm pár. Mpìrká ri bi
abig fig jírwá, aku dàb gbam big dorbá
tìnn.
16 Kó ákaun ku ri yag, mi ri yàn kyann
byar awù aku shi màhàn, jirà aku wib
Shìdun ma aku vig wàníng.

Barà Yesu Dàb Gbam Mpìr Dìr Wu Titag
(Mat 9:1-8; Mar 2:1-12)

17 Ayúnn zyun barà ku ri tàg mpìrká bu,
Farisawaká ma malamká shi sig màhàn.
Big bi sig mà kauyeká kim kim kim á
jànn Galili ma jànn Yahudiya ma finn
swann Urushalima. Gbam Shìdun shi
sig á byarwá ni jirà aku dàb gbam mpìr
dorká.
18 Mpìrká káhi swann zìg bi sig mpìr-à
dìrwá wu tag sig á syu. Big ri zìm abig
zìg kà yag ku mà finn tonn-à ni, abig jag
wann ku á pyànn Yesu ni.
19 Big zìm abig du kà yag ku áyau bìr
mpìr káníng, aku fòr yag á byar Yesu ni.
Big dìg fig pyù-à bàna. Sái big nann zu
yag mà shinn tonn-à ni mà wai, n fòr yag
mà byar Yesu ni, n sìnn wann bi wunù-à
níng á pyànn Yesu ni áyau bìr mpìrká ká
kwonn kàng kwìb sig ku áni níng, mi ri
myàng barà ku na sig á syu-à ni mà pyànn
Yesu ni.
20 Barà Yesu myàng mpìrká zìg bi sig
ku níng bir hing pìkyinnbá á byarwá ni,
í byar-à ku dang rag, “Jàumí, ǹ yafa ya
rìghing wù bu pyìrwú.”
21 Farisawaká ma malamká ri kyab á
pìkyinnbá ni, n dang rag, “Mpìr-à níng
sìnn kàng sig shinnwá á shinn rà? Ku ri
sa bai zìnn Shìdun. Mpìr-à má yafa ya
mpìr bu pyìrwá bàna, sái Shìdun.”
22 Yesu yì rìghing bu-à big ri kyab. Ku
bib káníng n rag, “Sáshinn ning ri kyab
bu káníng á pìkyinn ná ni àdòníng rà?
23 Wà ma dang rag, ‘N yafa ya rìghing
wù bu pyìrwú,’ ma wà ma dang rag, ‘A
dù nann zu ma á kyann kyonn,’ í wà áni
fonn kab síg nì rà?
24 Ama má tìya ning rag, mì Wùn Mpìr
Jíkwìnn ǹ shi sig ma gbam á dunyaru barà
má yafa ya mpìr bu pyìrwá.” I byar-à ku
dinya mpìr-à dìr-à wu tag sig níng n rag,

"A dù nann zu, á pìnn syuwú, á kàng yag
mà luwú ni."
25 A byar-à hi big rag abig myàng níng,
ku dab dù nann zu n zìg syuwá, n yag mà
luwá ni mi ri swam yan yag zìnn Shìdun
á gbìb-à ni.
26 Kó ni sa mamaki hár zinn sa rìg big,
big swam yan Shìdun swam yan yan yan.
Big dang rag big myàng hing bu àpyú
janá-à níng.

Yesu Bar Lawi a Wàníng Shi Wùn Sukàwá
(Mat 9:9-13; Mar 2:13-17)

27 I byar-à Yesu fim rìg finn swann-à, mi
ri yag. Ku yag n yag dìg mpìr zyun ri zìg
bài jànn, wàníng shi sig mà nu swàmwá
ni, zìnnwá í Lawi. Ku dang rag a wàníng
fim rìg swàm bài jànn-à níng, a wàníng
bàg ku.
28 Lawi fim rìg swàmwá, n dù n bàg yag
rìg Yesu.
29 Lawi bar Yesu a wàníng yag ji buju
mà luwá ni, ma mpìrká nìnànn nímá, ma
mpìr azìg bài jànnká tìnn. Big ri kwonn
ji buju á bìr-à ni.
30 Ama Farisawaká big malamká dang
jír ma yann sukàká n rag, sáshinn ning
ri ji kwonn buju ma mpìr bu pyìr káníng
rà?
31 Yesu zìm n dang rag, "Mpìr-à shi sig
ma gbam dìr, ku ri yàn fig adàb dor bàna.
Sái mpìr-à dìrwá ma ri wúwa í mpìr-à ri
yàn kyann adàb dor.
32 N bi sig á dunyaru jirà ń dinya mpìr
bu pyìrká abig vim bìr bi pìkyinnbá á
byar Shìdun. N bi fíg á byar mpìrká ri
kyab rag big í mpìr sìsàn níng bàna."

Big Bib Yesu Abib á Shinn Nu Sìnn
(Mat 9:14-17; Mar 2:18-22)

33 Big dang rag, "Yann sukà Yohanna big
ri sìnn kyann nu sìnn, mi ri vig Shìdun
tìnn. Hár yann sukà Farisawaká má ri sa
àdòníng tìnn. Ama yann sukàwú big ri ji,
mi ri wa."
34 Yesu bib big rag, "Ning ri kyab rag
sai-à mpìrká ma ri nu ban bá sìnn nu rà?
Bá sìnn fig nu bàna. Bá ji buju ma mpìr-à
zìg sig uwà-à níng.
35 Ama àyúnn-à ki ma zìg rìghing
wunù-à níng, àyúnn-à níng hi jàuwá big
má sìnn nu."
36 Yesu sa misali n dang rag, "Wá gib ka
jà àpyú, má kwìb bàg kwonn ma jà àkor
rà? Wi. Sái jà àpyú bá kwìb bàg kwonn
ma àpyú. Ma í nímá bàna, àkor-à má ka
zu rìg. Má bànn kwonn fig bàna.
37 Mpìr má wìr kà fig zàn inabi àpyú á
wau àkor bàna, zàn inabi àpyú sái wau
àpyú tìnn. Zàn inabi àpyú ba wìr kà hing
á wau àkor má lib gbànn kìfinn rìg, wau-
à má ka rìg.
38 Zàn inabi àpyú big ri wìr kà á wau
àpyú.
39 Kó ni zìm kab sig zàn inabi àkor ma
àpyú-à. Big dang rag, 'Sù àkwor-à sàn
kab síg nì.' "

6

Big Bib Yesu Jír á Shinn Swàm Ayúnn Asabar
(Mat 12:1-8; Mar 2:23-28)

1 Ayúnn su zyun í àyúnn Asabar, Yesu
ri wam zu yag ma yann sukàwá big á da
jímyànn zyun ni. I byar-à yann sukàwá
big gbar kab jímyànn-à, mi ri pìg zwam.
2 Sái Farisawaká káhi dang rag, "Bu-à
sa ning ri sa bu-à á dokayí ni sàn fig wà
abig sa àyúnn Asabar bàna í jir kai rà?"
3 I byar-à Yesu bib big n rag, "Asái ning
jangga fig bu-à Dawuda rì sa sig bàna rà?
Ku fig amor ku ma mpìrká ku ma káníng
ri yag kyìnn í zyun.
4 Ku kà yag mà lu Shìdun ni, ku zìg
brodi-à big wib sig Shìdun ma kàhi níng,
n ji n ya mpìrká buwá a káníng ji tìnn,
wà zyun-à sàn fig wà abig ji bàna, sái
àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni níng má ji í ni. Ama big ji
rìghing."
5 I byar-à Yesu dang vinn rìg jír-à n rag,
"Mì Wùn Mpìr Jíkwìnn, bigmí ń shi sig
ma gbam barà má dang bu-à mpìr má sa
àyúnn Asabar."

Yesu Dàb Gbam Mpìr-à Vùwá Wu Tag Sig
(Mat 12:9-14; Mar 3:1-6)

6 Ayúnn Asabar zyun, ku yag mà tonn
bìr kwonn-à ni, ku ri tàg mpìrká jir

Shìdun. Mpìr zyun shi sig áyaubá ni, vìm
nùwá wu tag rìghing.
7 I byar-à malamká ma àgbam Fari-
sawaká ri wonn myàng Yesu, kó wàníng
má dàb gbam mpìr àyúnn Asabar, jirà
abig dìg pyù-à bá dang bai ku.
8 Yesu yì rìghing bu-à big ri kyab á
pìkyinnbá ni. I byar-à ku dang jír ma
mpìr-à vù-à wu tag sig níng, n rag, "A dù
nann zu, ma á bi sar áyau bìr mpìr káníng
ni áyag." I byar-à hi wàníng dù n bi sar.
9 Sái Yesu bib mpìrká ri wonn myàng ku
níng jír n rag, "N bib ning jír. Bu-à doka
dang sig í kai rà? Sàn sig àyúnn Asabar
abig sa bu-à ǹsàn rà, kó bu-à bibai rà?
Abig dàb wìm mpìr rà? Kó abig fim mpìr
aku wu rà?"
10 I byar-à ku myàng gban rìg káníng
bidìm pár n dang rag, wunù-à níng aku
gbar lafinn vùwá. Wunù-à níng gbar
lafinn vùwá àràg barà Yesu dang níng. I
nànn-à hi vùwá í gbam rìg-à.
11 I byar-à big nànn rìg àgùnn á jír-à
níng ni wàni, mi ri dang jír barà bá sa
ma Yesu áni.

Yesu Shig Zu Yann Aswamwá Big Dwib Agban Pyànà (Mat 10:1-4; Mar 3:13-19)

12 Ayau suká bó ni, Yesu dù n yag mà
wùn mwír zyun ni jirà aku vig Shìdun
màhàn. Ku vig Shìdun hár byar kyàr.
13 Barà byar-à kyàr àdòníng, ku bar
kwonn yann sukàká buwá big, n shig zu
mpìr dwib agban pyànà áyaubá ni. Ku
dang rag, káníng í yann aswam, bá shi
dang kyann jírwá.
14 Mpìr káníng í Siman, (í wà Yesu
vim bìr zìnnwá àpyú big bar ku Bitrus,)
ma wunzàwá Andarawus. Kádà níng
í Yakubu, ma Yohanna, ma Filibus, ma
Bartalamawas,
15 ma Matiyu, ma Toma, ma Yakubu
wùn Halfa, ma Siman Zaloti,
16 ma Yahuda wùn Yakubu, ma Yahuda
Iskariyoti zyun-à wann tafinn sig Yesu.

Bìr Mpìrká Nìnànn Nímá Bàg Yag Yesu (Mat 4:23-25)

17 Ku ma káníng ri tìg wann bi á wùn
mwír-à ni, n fòr bi n sar á byar zyun ni
yiyar nímá. Bìr mpìrká nìnànn nímá shi
sig màhàn, mpìrká á byar kim kim á jànn
Yahudiya bi sig, ma mpìrká á Urushalima,
ma mpìrká águnn zàpìr ayunn yiya nímá,
big ri bar finn swannká hi Taya ma Sidon.
Mpìr káníng bi sig abig fig jírwá, aku dàb
gbam big dorbá tìnn.
18 Mpìrká wàu-à dab sig níng, ku dàb
gbam rìghing big.
19 Bìr mpìr káníng kó ni ri yàn pyù-à
aku tib Yesu, jir kai bàna gbam adàb dor
shi sig á byarwá ni. Gbamwá ri dàb gbam
mpìrká bidìm pár.

Jír á Shinn Mpìrká Má Fig Ajwár (Mat 5:1-12)

20 Sái ku myàng yann sukàwá big, n
dang rag,
"Ning mpìr ashi káníng, ná fig àjwár,
jir kai bàna ning shi sig á vù Shìdun, ku í
kùrná.

21 "Ning mpìrká amor-à ri gban tàma-à
níng, ná fig àjwár,
jir kai bàna bá pyag ning.
Ning mpìrká ri kig nàikitáu tàma-à níng,
ná fig àjwár,
jir kai bàna ná jwann jonn á pyànn.
22 "Wà mpìrká ma ri zib ning, ma
ngàng ning, ma swau ning, ma shi sig ma
pìkyinn-à pìpìr ma ning á jir shinnmí, mì
Wùn Mpìr Jíkwìnn, ná fig àjwár.
23 Aning shi ma pìkyinn-à mìmìg
àyúnn-à hi, aning fig àjwár, jir kai bàna
ná dìg ladaná mà lu Tayí ni mà wai.
Wàníng í barà yàkúká bigbá rì sa sig
mpìrká rì dang kyann jir Shìdun níng áni.

Jír á Shinn Mpìrká Má Wa Shwìn

24 "Ayáa, ning mpìrká shi sig ma bài,
ning dìg rìghing ladaná á myann áyag.

25 "Ayáa, ning mpìrká ri ji mònn tàma-à
níng, ná fig amor.
Ayáa, ning mpìrká ri jwann jonn tàma-à
níng,
pìkyinn ná má bai, ná kig nàikitáu.
26 Ningká big ri swam yan ning tàma-
à níng, ná myàng àzing, wàníng í barà
yàkúká bigbá rì sa sig áni ma mpìrká
zyun-à ri gim ǹsáng rag big í mpìrká ri
dang kyann jir Shìdun níng.

Aning Zìm Mpìr Azíbná (Mat 5:38-48; 7:12a)

27 “Ama mì ri dinya ning, ning mpìrká ri fig jírmí, aning zìm mpìr azíbná. Aning sa ya mpìr azíbná bu-à ǹsàn.
28 Aning yafa ya mpìrká ri swau ning. Mpìrká ma du kà ning shwìn, aning vig ya big Shìdun aku ya big bu-à big ri zìm.
29 Mpìr-à ma dab wù vù sung kyìr, kada á dab ku bàna. A gang ya ku sung kyìrwú agunn zyun aku dab jakàng. Mpìr-à ma gbar shwar jàwú, á fim ya ku jà zyun-à dà sig níng, aku zìg rìg tìnn.
30 Mpìr-à ma vig wù bu, á ya ku. Mpìr-à ma tùshwar wù buká buwú, kada á yàn kyann ku bàna, à fim ya ku.
31 Barà ning ri zìm a mpìr sa ya ning níng, ning má aning sa ya mpìr àdòníng tìnn.
32 “Wà na ri zìm íri mpìr azìmná, ná dìg fig bu zyun bàna. Ai kó mpìrká shi sig ma bu pyìr má, big ri zìm mpìr azìmbá tìnn.
33 Wà má íri mpìrká ri sa ya ning bu-à ning ri zìm, na zìm kab íri big, ná dìg fig bu zyun bàna. Ai kó mpìr bu pyìrká má, big ri sa àdòníng tìnn.
34 Wà má íri mpìrká ning yì sig bá wa ning tonn í wà ná ya tonn íni, ná dìg fig bu zyun bàna. Ai kó mpìr bu pyìr má ri ya mpìr tonn tìnn, jir kai bàna big ri zìm abig ya kàng big ábibir.
35 Aning zìm mpìr azíbná big. Aning sa ya big bu-à ǹsàn. Aning ya big tonn. Kada aning kyab wà bá ya kàng ning bàna. Na sa hing àdòníng, Shìdun má ya swàb kà ning wà mà pyànn. Na sa hing àdòníng, ná shi yann Shìdun, jir kai bàna ku ri myàng ashi mpìrká bibai ma mpìrká ri swam yan fig ku bàna.
36 Aning myàng ashi mpìr, àràg barà Tayí mà wai ri myàng ashiyí níng.

Kada Aning Wà Kwonn Mpìr Bàna (Mat 7:1-5)

37 “Kada aning wà kwonn mpìr bàna. Ning má, bá wà fig ning kwonn bàna. Kada aning mam ya mpìr bu-à bibai bàna. Ning má, bá mam ya fig ning bàna tìnn. Aning yafa ya mpìr. Ning má, bá yafa ya ning tìnn.
38 Aning ya mpìr bu. Bigná bá màg má mùmònn í wà bá ya kàng ning. Ná dìg ùwài nímá. Na ya hing títi, bá ya ning títi. Na ya hing ùwài, bá ya ning ùwài.”
39 Yesu dinya big tinn jír káníng n rag, “Ning myàng hing barà àfau ri gbar àfau rà? Má àdòníng, big pyànà bidìm pár bá kù kà á shar.
40 Mpìr-à ma ri shwann bu, kwá kab fig mpìr-à ri tàg ku bàna. Ama wà ba tàg byann hing ku, í wà kwá shi àràg mpìr-à tàg sig ku.
41 “Sáshinn wù ri dinya jàuwú, ku í mpìr-à bibai, ama à sa kab bu bibai-à í ni níng rà? Sáshinn wù ri dinya jàuwú bu shi sig á yìzuwá ni, ama à màm jànn rìghing buwú shi sig ùwài nímá á yìzuwú ni níng rà?
42 Sáshinn à dinya jàuwú rag, wá wun zu ya ku bu á yìzuwá ni, ama buwú ùwài nímá zyun-à shi sig á yìzuwú ni, à wun zu fig bàna níng rà? Wù mpìr kyinn pyànà, á zìg zu jag ma buwú ùwài nímá shi sig á zuwú ni níng, àjirà á myàng kyàr, ma á zìg zu ya jàuwú buwá tìnn.

Mpìr-à Nsàn Má Sa Bu-à Nsàn (Mat 7:16-20; 12:33-35)

43 “Bín-à ǹsàn má wan fig awan àbai bàna. Bín-à àbai má wan fig awan ǹsàn bàna.
44 Bá myàng yì bín sìsàn á jir awanwá ni. Mpìr má dìg fig awan ating á bin sí bàna. Mpìr má dìg fig awan murbu á bín bàna. Bín-à ǹsàn big ri myàng yì ku awanwá ni.
45 I barà mpìr shi áni. Mpìr-à sìsàn má dang jír-à ǹsàn, jir kai bàna ku í mpìr pìkyinn-à ǹsàn. Mpìr-à bibai má dang jír-à àbai, jir kai bàna ku í mpìr pìkyinn àbai. Ai bu-à ma shi sig á pìkyinn mpìr, í bu-à kwá dang.

Tai Mpìr Ami Tonn-à Nsàn (Mat 7:24-27)

46 “Ning ri bar mì Shinn Luyí, Shinn Luyí. Bu-à sa ning wib fig bu-à mì ri dinya ning bàna í jir kai rà?
47 Mpìr-à ma ri bi á byarmí ni, ma ri zìm jírmí, ma wib hing jírmí, má tìya ning misaliwá á shinn mpìr zyun ni.

48 Ku shi sig àràg mpìr-à mi sig tonn
zyun, n kab zwàun hing mìr tonnwá hár
ku mi sig á shinn abàn. Zàpìr-à ma pa
kà hing á tonn-à ni, má ning fig kinn-à
bàna. Bu-à sa níng, ku kab zwàun hing
mìr tonn-à.
49 Mpìr-à ma bàg fig jírmí bàna, shi sig
àràg mpìr-à mi sig tonnwá, n kab fig mìr-
à bàna. Zàpìr bi n pa kà áni, kinn-à í wim
wann rìg-à wìb."

7

Yesu Dàb Gbam Wùn Lu Agbam Soja Zyun
(Mat 8:5-13)

1 Barà Yesu dang vinn rìg jírwá bidìm
par á pyànn mpìrká ni, ku í yag rìg-à mà
finn swann Kafarnahum.
2 Sai àgbam soja zyun shi sig màhàn
ma wùn luwá, zyun-à ku ri zìm wàni.
Wàníng na sig dor, hár shi shirag kwá wù
wu.
3 I byar-à hi, ku fig tai big rag Yesu ri bi.
Ku swam yag àgbam Yahudawaká, jirà a
Yesu bi dàb gbam ya ku fàuwá níng.
4 To. Big vig Yesu ádàn-à, aku bi ma big,
aku dàb gbam ya àgbam soja-à níng wùn
luwá. Big rag, "Ku fòr hing wà á sa ya ku,
5 jir kai bàna ku ri zìm jíryí. Ku mi ya
sig yi tonn shinn kwonn, byar-à yá wib
Shìdun áni."
6 I byar-à hi, Yesu yag ma big. Barà kwá
fòr yag mà lu-à hi ni àdòníng, í byar-à
àgbam soja-à níng swam yag jàuwá n rag,
"Shinn Luyí, àgbam sojaká rag, kada á ya
dìrwú shwìn bàna, ku fòr fig wà wá bi á
byarwá ni bàna,
7-8 jir kai bàna ku kinn fig wà kwá bi
dìg wù áyág bàna. A dinya ku jír á byar-
à à sar sig níng, jirà wùn-à á luwá ni aku
gbam rìg. Ku yì hing, jir kai bàna ku shi
sig á vù mpìr, ku má, sojaká shi sig á vùwá
ni tìnn. Kwa dang rag abig yag, bá yag,
abig kàng bi, bá kàng bi. Hár ma fàuwá
tìnn, aku sa wàníng kó wà bó, wàníng ri
sa. Ku ri zìm á dang á rag aku gbam. Ku
yì hing fàuwá má gbam rìg wà wa dang
hing."
9 Barà Yesu fig jír-à níng àdòníng, ku
sa mamaki. Ku myàng mpìrká ri bàg
ku n dang rag, "Kó áyau Israila, ǹ dìg
fig mpìr-à má bir pìkyinnwá á byarmí ni
àràg mpìr-à níng bàna."
10 Barà mpìr aswam káníng kàng yag
níng, big yag dìg fàu-à níng gbam
rìghing.

Yesu Dàb Wìm Kàng Mpìr Ma Yonki

11 Nonn fig bàna, Yesu big yann sukàwá
big í yag rìg-à mà kauye zyun ni big ri bar
Nayin. Bìr mpìrká nìnànn nímá bàg yag
sig big.
12 Barà big bi fòr á nu nkyun finn
swann-à ni àdòníng, sai big dìg kwonn,
big ri swann zu bi ki wunù zyun, ku
áwinwá ni á finn nàwá ni. Nàwá í uwà
ki tìnn. Mpìrká á finn swann-à ni nìnànn
nímá bi sig ma ku á bìr-à ni.
13 Barà Yesu myàng àdòníng, ashi uwà-
à níng pànn rìg kù. Ku rag, "A kig bàna."
14 Ku yag fòr mà byar ki-à ni, n tib vù á
bín-à big jag kà sig ki-à áni níng. Mpìrká
ri swann yag ki-à níng, í sar wann rìg-à,
n sìnn wann ki-à á jìnn ni. Ku dang rag,
"Wunù-à níng, á dù nann zu, á wìm kàng
ma yonki."
15 Mpìr-à wu rìghing níng, shi dù nann
zu, n dang jír ma mpìrká. Yesu zìg ku, n
ya kàng ku nàwá.
16 Sái zinn pànn vinn rìg big bidìm pár
màhàn. Big ri bar swam yan Shìdun n
rag, "Agbam mpìr-à ri dang jir Shìdun
shi sig áyauyí ni tàma-à níng." Mpìrká
káhi dang rag, "Shìdun bi hing, jirà aku
sa shang mpìrká buwá."
17 Tai Yesu níng kàng kwìb vinn rìg
jànn Yahudiya ma finn swannká tìnn, n
yag kó áni bidìm pár.

Yohanna Asàin Batisma Bib Yesu Jír
(Mat 11:2-19)

18 Yann sukàká bu Yohanna dinya vinn
rìg Yohanna bu-à Yesu ri sa.
19 Ku bar bi yann sukàwá big pyànà.
Ku swam yag big á byar Yesu ni abig bib
wàníng rag, "Wù í zyun-à Shìdun rì dang
sig rag kwá swam bi níng rà, kó ayi shi
kir mpìr zyun kim rà?"
20-21 Sái yann sukà pyànà dìg Yesu á
byar-à ku ri dàb dor-à níng. Ku dàb gbam
mpìrká shi sig ma dor kim kim. Mpìrká
wàu dab sig níng, ku ri kan zu wàuká

á dìr káníng ni. Ku ri dàb gbam àfauká
tìnn. Yann sukà pyànà káníng bib ku jír-à
Yohanna dinya sig big níng n rag, “Wù í
zyun-à Shìdun rì dang sig rag kwá swam
bi níng rà, kó ayi shi kir mpìr zyun kim
rà?”

22 Yesu dang rag, “Aning yag dinya
Yohanna buká ning myàng sig, n fig sig.
N dàb gbam rìghing àfauká, big ri myàng
rag ma zubá, ǹ dàb gbam rìghing mpìrká
ma kyann sar fig kyonn bàna, big ri
kyann rag, ǹ dàb gbam rìghing mpìr
àkùnnká, ǹ dàb gbam rìghing mpìr sung
àkúnnká, big ri fig rag jír, mì ri dàb wìm
mpìrká wu rìghing, big ri dù nann zu
kàng ma yonkibá, mì ri dinya mpìr ashiká
jír ǹsàn á shinn Shìdun.

23 Aning dinya ku, mpìr-à ma fim fig wà
bir pìkyinn á byarmí ni bàna, Shìdun má
sa sàn ya ku.”

24 Barà yann sukà Yohanna big yag rìg,
sái Yesu dinya mpìrká kwonn shi sig ma
ku níng jír á shinn Yohanna. Ku bib rag,
“Ning yag sig mà awúnn-à ni, ning yag
myàng sig í kai rà? Ning yag myàng síg
byann zyun-à wàu ri gbar ning rà?

25 Kó ning yag myàng sig í kai rà? Ning
yag myàng síg mpìr-à wìr sig jà sìsàn
nímá níng rà? Wíi, mpìrká ri wìr jà ǹsàn
níng, í mpìrká mà lu kùr-à ni.

26 Ning yag myàng sig Yohanna zyun-
à Shìdun swam bi sig níng rà? Nn.
Ayau mpìrká Shìdun swam bi sig níng, í
Yohanna káb nì.

27 I Yohanna zyun-à Shìdun dang sig jír
á shinnwá ni n rag, ‘Má swam bi jag mpìr-
à aswammí á pyànnwú ni. Kwá sa samyib
ya wù gbìb-à wá bàg áni.’

28 Mì ri dinya ning, áyau mpìrká á
dunyaru bidìm pár, Yohanna kab síg nì.
Ama kó mpìr-à títi nímá ma kà hing á
byar-à Shìdun má na kùrwá níng, ku kab
hing Yohanna.”

29 Mpìrká bidìm pár zìm hing jir Yesu,
hár ma azìg bài jànnká. Big bidìm pár
big yì hing gbìb Shìdun sàn hing. I byar-à
Yohanna wau big dìr batisma.

30 Iri Farisawaká ma mpìrká ri twìb
swànn bu á pyànn Shìdun ni, big ngàng
wà Yohanna má wau big dìr batisma. Big
ngàng rìg bu-à Shìdun rag abig sa.

31 Yesu rag, “Mpìrká tàma-à níng í mpìr
sung gbam big. Big shi sig àràg yann sung
gbam big.

32 Má sa ya ning misali. Big shi sig àràg í
yann títi big shi sig á fir jau-à ni. Big dinya
bar dìrbá n dang rag, ‘Yi gbà ǹggan ǹsàn,
ama ning gbìb fig jau bàna. Yi dài junn
ashi, ama ning kig fig nàikitáu bàna.’

33 Yohanna ji n wa fig ma ning bàna.
Ning dang rag ku í mpìr wàu.

34 Mì Wùn Mpìr Jíkwìnn, mì ri ji, mi ri
wa. Ning ri dang rag mì mpìr finn, mì
mpìr apyann shin, mì jàu mpìr bu pyìrká,
mì jàu mpìr azìg bài jànnká.

35 A byar swàm-à mpìr ma ri sa, í byar-à
bá yì kó ku í mpìr yar.”

Uwà Ayái Zyun Tu Bar Yesu n Wib Ku

36 Wunù Farisawa zyun bar Yesu a
wàníng yag ji buju mà luwá ni. Ku zìm
hing. Barà ku shi wann má ji buju-à
àdòníng,

37 uwà àyái zyun á finn swann-à ni fig
big rag, “Yesu ri ji buju á lu Farisawa
zyun ni.” Sái ku zìg bi byìr zyun-à ri ning
swìnn ǹsàn níng á wùn àkwìnn.

38 Ku bi á sim Yesu ni, mi ri kig, n wìr
tag bar Yesu ma zàn mínnwá, n tùn wim
rìg ma jinnwá, n mam bar Yesu, n wib ku.
N zìg byìr-à níng n wìr ku á bar-à ni.

39 Wunù Farisawa-à níng kyab á kyin-
nwá ni n rag, “Yesu nìm má mpìr adang
kyann jir Shìdun, ái ku nìm má yì rag uwà
níng í uwà àyái.”

40 I byar-à Yesu zìm ya ku, n rag,
“Siman, mì ri zìm ń dinya wù bu zyun.”
I wà ku rag, “To, á dang, Malam.”

41 Sái Yesu dinya ku misali yìr jír zyun
n rag, “Mpìr zyun ya sig mpìr pyànà tonn
bài, ku ya mpìr zyun 500, n ya mpìr zyun
50.

42 Ama big dìg fig bài-à bá wa kàng ku
bàna. Sái ku yafa ya rìg big pyànà bidìm
pár. To, áyaubá big pyànà níng, í wa á ni
má zìm kab ku rà?”

43 Siman zìm n dang rag, “N myàng
zyun-à tonn bài-à ùwài nímá ku yafa ya
sig níng, má zìm kab ku í ni.”

Yesu dang rag, “Jírwú à dang níng í ábibir.”
44 I byar-à ku myàng kàng yag uwà-à
níng n dang rag, “Siman, á myàng yag
uwà-à níng bìnn kir wann sig á jìnn ni
áyág. Sai-à ǹ kà bi á luwú ni níng, à ya
fig mì zàpìr ń tu barmí áni bàna, ama ku
tu ya rìghing mì ma zàn mínnwá, n tùn
wim rìghing ma jinnwá tìnn.
45 A ngàng rìghing á bib kà fig mì bu
aladayí bàna, ama ku bi n bib kà rìghing
mì, hár n wib mì n tu barmí. I barà ǹ bi
níng, ku ri wib mì.
46 A ya fig mì byìr ń pàb á shinnmí ni
bàna, ama uwà níng pàb hing mì byìr-à
ri ning swìnn á barmí ni.
47 N dinya wù, bu pyìrká buwá nìnànn
nímá níng, ǹ yafa ya rìghing ku bidìm
pár, jir kai bàna ku shi sig ma kyinn azìm
á pìkyinnwá ni. Ama mpìr-à ba yafa ya
ku bu títi, ku ri zìm mpìr títi nímá, ku ri
zìm sàn fig mpìr bàna.”
48 Sái ku dinya uwà-à níng rag, “N yafa
ya rìghing wù bu pyìrwú big.”
49 Mpìrká shi kwonn sig ma ku níng
dang rag, “Mpìr-à níng bó í ni rà? Hár
ku ri dang rag ku yafa ya rìghing mpìr
bu pyìrwá.”
50 Sái Yesu dinya uwà-à níng n rag,
“Kyinnwú à bir sig á byarmí ni níng, í
bu-à sa ǹ zìg zu sig wù á bu pyìrwú ni.
A yag fòr ítau.”

8

Uwàká Bàg Sig Yesu

1 Nonn fig bàna, Yesu dù n yag kyon-
nwá mà finn swannká ni kim kim mà
kauyeká kim kim. Ku ri dinya mpìrká
jir Shìdun ma tai àjwár barà Shìdun má
na kùrwá. Yann sukàwá big dwib agban
pyànà káníng yag sig ma ku í zyun.
2 Ku ma uwàká káhi yag sig í zyun. I
uwàká ku dàb gbam sig káníng dor wàu
ma dorká kim kim. Ayaubá ni uwà zyun
zìnnwá í Maryamu, ama big ri bar ku
Magdaliya, í uwà big kan zu sig ku wàu
sùmpyànn á dìrwá ni,
3 ma Yuwana wà Kuza wùn sukà kùr
Hirudus, ma Susanatu, ma uwà káhi
nìnànn nímá big ri zìg buká big shi sig
ma kàhi, mi ri ya Yesu ma yann sukàwá
big.

Tinn Jír á Shinn Mpìr-à Yag Minn Sig Za Mà Da
(Mat 13:1-9; Mar 4:1-9)

4 I byar-à mpìrká nìnànn nímá kwonn
bi á byar-à Yesu shi sig. Big bi sig mà
finn swannká ni kim kim. I wà ku dinya
káníng tinn jír n rag,
5 “Su zyun mpìr zyun yag sig mà dawá
ni, n yag minn za. Za-à ku minn sig níng,
káhi wìr wann sig á gbìb-à ni. Mpìrká tib
wam zu yag sig barbá áni. Ayinnbuká bi
n wun ji rìg za-à.
6 Ká ta kù kà sig á jànn abàn ni níng,
nga nann zu, mi í wim wu rìg-à, bu-à sa
níng jànn-à yan sig títi nímá á shinn abàn
ni.
7 Yìr za-à ta kù kà sig áyau sí káníng,
wài hár mà wai. Sái síká wài n bim gbar
gwor rìg. Sa fig shinn bàna.
8 Ama za-à ku minn sig áyau jànn ǹsàn
níng, yìm adau ǹkwònn ǹkwònn nímá
kab hing kàun dìb-swana ma wà ku rì
minn sig níng.”
I byar-à Yesu dang vinn rìg jírwá n rag,
“Mpìr-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír,
aku fig.”

Yesu Dinya Big Bu-à Sa Ku Ri Dang Tinn Jír
(Mat 13:10-17; Mar 4:10-12)

9 I byar-à yann sukà Yesu big bib ku n
dang rag, yìr jír-à ku dang níng í kai ra?
10 I byar-à Yesu dang rag, “Bigná big zìm
hing aning yì barà kùr Shìdun shi sig áni.
Ama ǹ dinya sig mpìrká í tinn jír, jirà abig
fig, ama bá yì fig yìr-à bàna.

Yesu Dinya Byann Big Yìr Tinn Jír-à á Shinn Aminn Za
(Mat 13:18-23; Mar 4:13-20)

11 “Wàníng í yìr jír buká, ǹ nìm dinya
sig ning níng. Swai bu káníng í jir
Shìdun.
12 Swai buká ta kù wann sig á gbìb-à
ni níng, shi sig àràg mpìrká fig sig jir
Shìdun. Ama Shaitan bi tonn gban big,
n gbar vim bìr rìg pìkyinnbá, n tonn ta
kà sig big á gbìb ajànn jirà kada abig bàg
gbìb-à má zìg zu big bàna.

13 Swai bu-à wà ta kù wann sig á jànn-
à yan sig á shinn abàn-à ni níng, shi sig
àràg í mpìrká fig hing jir Shìdun n zìm
hing ma pìkyinn àjwár ama big bir fig
pìkyinnbá áni bàna. Big zìm sig títi nímá.
Wà shwìn ma dìg hing big, big í fim rìg-à
gbìb Shìdun.
14 Swai buká ta kù kà sig áyau sí káníng,
shi sig àràg í mpìrká fig hing jir Shìdun,
ama big ri kyab shwìn dunyaru. Big ri
zìm abig shi mpìr bài, ma abig fig àjwár.
Bu káníng ri kan dim big, wà bá bàg
Shìdun.
15 Swai buká shi sig á jànn-à ǹsàn níng,
shi sig àràg mpìrká ri pànn jir Shìdun vù
pyànà ma kyinn-à mìmìg mi ri sìnn kà á
pìkyinnbá ni mi ri sa swàm ma kàhi. Big
shi sig àràg í yìr bu-à má wan awan ǹsàn.

Tinn Jír á Shinn Pitila (Mar 4:21-25)

16 "Mpìr ma mònn bàg hing pitila, kwá
sìnn kà fig á mìr bunáwá ni bàna. Kwá
sìnn má zìg kwài má bir dim fig áni bàna.
Kwá sìnn á shinn bu, jirà abig myàng
àyarwá.
17 "Bu-à ba tàm sig bidìm pár, bá zìg zu
bi rìg á myann, bu-à ba bir dim sig bidìm
pár, bá pù fim rìg bu-à hi.
18 "I bu-à sa mì ri zìm aning yì byann,
ma aning fig. Mpìr-à ma shi sig ma bu,
bá ya swàb kà ya ku. Mpìr-à ma bàna ma
bu, kó wà títi-à ku shi sig ma kàhi níng,
ba zìg rìg á vùwá ni."

Na Yesu Ma Wunzàwá Big (Mat 12:46-50; Mar 3:31-35)

19 Na Yesu ma wunzàwá big bi sig á
byarwá ni. Ama big dìg fig pyù-à bá fòr
yag bàna, jir kai bàna bìr mpìrká nìnànn
nímá mònn sig mà byarwá ni.
20 Sái big dinya ku n rag, "Nàwú ma
wunzàwú big bi sig, big sar sig mà myann.
Big ri zìm abig myàng wù."
21 Yesu dang rag, "Mpìrká ma ri fig jir
Shìdun ma ri wib, í nàmí ma wunzàmí
big."

Yesu Kan Dim Wàu Shyù (Mat 8:23-27; Mar 4:35-41)

22 Ayúnn zyun, ku ma sukàwá big kà á
kòr-à ni, ku dang rag abig pìm zu yag mà
vù níng-à ni mà jann. Sái big dù n yag.
23 Big shi sig áyau kyonn, sái ná zìg rìg
ku. I wà shyù pìr, wàu shyù ri gbar á
zàpìr-à ni. Hár kòrbá shi shirag má sib
rìg.
24 Sái big yag n yag bar finn zir ku, n
dang rag, "Asàin Luyí, Asàin Luyí, yi wu
hing."

I byar-à ku í finn zir-à n yan ta wàu-à
nài yán, n yan ta zàpìr-à nài yán tìnn. I
byar-à hi big í na tag wann rìg-à yirr.
25 Yesu rag, "Pìkyinn birná shi á ni rà?"

I byar-à zinn sa rìg big, í wà big dang
jír ma ba dìrbá, n dang rag, "Mpìr-à níng
í ni rà? Hár wàu ma zàpìr ri wib jírwá."

Yesu Dàb Gbam Mpìr-à Wàu Dab Sig (Mat 8:28-34; Mar 5:1-20)

26 Sái big bi fòr á jànn Garasinawaká,
jànn-à hi shi sig águnn vù-à níng ni. Jànn
Galili shi sig mà jann.
27 Barà ku ri tìg wann bi á kòr-à ni
àdòníng, sái ku dìg kwonn ma mpìr-à
wàu dab sig, í mpìr-à màhàn. Wàu dab
sig ku nonn hing. Ku bàna big lu. Ku ri
kyann mìr áyonn byànntí bàna. Ku ri na
kyann mà amirká ni.
28 Barà ku myàng Yesu àdòníng, ku
bìnn kir wann á jìnn ni, n gbam nài gbam
n rag, "Yesu Wùn Shìdun, bu-à du wù ma
mì í kai rà? Mì ri vig wù kada á ya mì
shwìn bàna."
29 Bu-à sa ku vig Yesu àdòníng, í jirà
Yesu dinya rìghing wàu-à, n rag a wàníng
zu á dìr wunù-à níng ni. Wàu-à níng ri
sa shi ku kó ákaun. Big ri sìr ku á jùr
kó sarka, vùwá ma barwá, mpìrká sar sig
big ri myàng ku. Ku ri síg mi ri gbar
gib rìg jùr-à ma sarka big sìr sig ku áni
níng. Wàu-à níng ri zìg yag kyann ku mà
awúnn-à ni.
30 Yesu bib ku rag, "Zìnnwú í kai rà?"

Ku dang rag, "Zìnnmí í Bìr." Bu-à sa
níng, wàuká hi nànn hing á dìrwá ni.
31 Wàuká vig n vig jakàng, n dang rag,
kada aku kan zu big bàna. Wà kwá kan
zu big, kada aku kan yag big mà byar pyìr
bàna.

32 Byar-à zyùká ri yàn ji buju á dìr
mwír-à ni, wàuká vig Yesu n rag, aku tìr
yag big abig yag kà á dìr zyùká bó ni. Ku
ya big pyù-à.
33 I byar-à wàu káníng gàb rìg dìr ma
wunù-à níng, n yag kà á dìr zyù káníng
ni. I byar-à zyù káníng shàr yag ma shàu
n yag shàr kù kà rìg mà nu gàin zàpìr-à
ni, mì wa wu vinn rìg-à bidìm pár.
34 Sái mpìrká ri kan kyann zyù káníng,
shàr kàng yag mà finn swann-à ni ma
kauyeká tìnn, n dinya mpìrká tai bar bu-à
sa sig.
35 A byar-à hi ni, bìr mpìrká shàr kwonn
bi, abig bi myàng bu-à sa sig. I wà big
myàng mpìr-à big kan zu sig wàu-à á
dìrwá ni níng, shi sig á pyànn Yesu ni,
n wìr kà rìghing jà. Ku shi sig rag ma
kyinnwá ǹsàn nímá. I byar-à bìr mpìrká
shi sig níng, zinn pànn rìg big.
36 To. Mpìrká myàng sig bu-à sa sig
níng, big dinya bìr mpìrká níng barà Yesu
dàb gbam sig wunù-à níng áni.
37 I wà kó ni vig Yesu n dang rag a
wàníng yag, a wàníng fim big dò jir bu
zinn-à wàníng sa ya sig big níng. I byar-à
hi ku dù n yag kà á kòr-à ni, n fim rìg jànn
Garasinawaká, n yag rìg mà níng ùwài-à
ni mà jann.
38 Mpìr-à big kan zu sig ku wàu káníng
dinya Yesu n dang rag aku ma wàníng yag
zyun.

Yesu ngàng,

39 n dang rag, “A kàng yag mà byar
yiwaiwú big ni, á dinya big bu mamaki-
à Shìdun sa ya sig wù.”

I byar-à ku kàng yag, mi ri swam yan
Yesu jir bu mamaki-à wàníng sa sig níng.

Yesu Dàb Wìm Ki n Dàb Gbam Uwà Zyun Dor Wàjì
(Mat 9:18-26; Mar 5:21-43)

40 Mpìrká ri shi kir ku mà agunn zàpìr-à
mà jann. Ku yag fòr, big zìg ku vù pyànà.
41 Sái mpìr zyun zìnnwá í Yayirus, ku
í àgbam á tonn bìr kwonn-à ni, ku bi
n bìnn kir wann á pyànn Yesu ni, n vig
wàníng n rag, aku ma wàníng yag zyun
mà luwá ni,
42 jir kai bàna wùn uwàwá í ńzyun
níng, na sig dor, shi shirag kwá wu wu.
Wùn uwà níng hi jiwá dwib agban pyànà.

I byar-à Yesu yag big Yayirus. Bìr
mpìrká ri tib ku.
43 Uwà zyun shi sig áni. Ku nonn hing
ma dor àsà wàjì. Jiwá dwib agban pyànà
ma dor wàjì-à níng. Buká á vùwá ni vinn
rìghing bidìm pár á byar mpìrká shi sig
ma gantí. Walako mpìr-à dàb gbam uwà
níng.
44 I byar-à uwà níng bònn yag á sim
Yesu ni, n tib sung jà wàníng. Sái ku rag
aku myàng níng, àsà wàjì-à níng í gib rìg-
à.
45 Sái Yesu dang n rag mpìr-à tib ku
níng, í ni rà?

Kó ni ngàng rìg. Bitrus rag, “Agbamyí,
í bìr yanyín káníng tib pyàr sig wù í ni.”
46 Yesu dang rag, kai, mpìr zyun tib hing
ku, jir kai bàna ku fig hing gbam zu hing
á dìrwá ni.
47 Uwà níng myàng kwá tàm jànn sar
fig shinnwá bàna. Dìrwá ri zwab. Ku bi
n bìnn kir wann á pyànn Yesu ni áyau
bìr mpìrká ni, n dinya wàníng bu-à sa
ku pànn sig sung jà wàníng, hár ku gbam
rìghing á sai-à níng hi ni.
48 Yesu dang rag, “Wùnmí, pìkyinn
birwú à bir sig á byarmí ni níng dàb gbam
rìghing wù. A yag fòr mà lu-à ni ítau.”
49 Barà ku ri dang jír àdòníng, sái ku
myàng mpìr zyun bi sig mà lu àgbam
Yahudawaká ni n dang rag, “Ai wùnwú
wu rìghing. Kada á sa shi rag Malam
bàna.”
50 Ama barà Yesu fig àdòníng, ku dinya
Yayirus n rag, “Kada á gib kyinn bàna, á
bir pìkyinn á byarmí ni. Wùnwú má wìm
kàng rìg.”
51 Barà ku yag fòr mà lu Yayirus ni, ku
zìm fig wà a mpìr zyun bàg kà yag ku
bàna, sái Bitrus ma Yohanna ma Yakubu,
sái nà wùn-à ma ta wùn-à.
52 Bìr mpìrká ri kig nài ki ma nài yán
wàni jir shinn wùn uwà níng. Ama Yesu
rag abig shi kim. Ai ku wu fig ki bàna, ku
ri na aná.
53 Sái big jwann ku jonn yawari. Big yì
rìghing wà wùn uwà-à níng wu rìghing.

54 Sái ku pànn wàníng á vù-à ni n bar
wàníng n rag, “Wùnmí, á dù nann zu.”
55 I byar-à wùn uwà-à níng í wìm kàng
rìg-à ma yonki, n dù nann zu. Yesu dang
rag, to abig ya ku buju.
56 I byar-à nàwá ma tawá sa mamaki.
Yesu twìb big byur n dang rag, kada abig
dinya mpìr bu-à sa sig níng bàna.

9

Yesu Swam Yag Yann Sukàwá Big Dwib Agban Pyànà
(Mat 10:5-15; Mar 6:7-13)

1 Ayúnn zyun Yesu bar kwonn bi vinn
rìg yann sukàwá big dwib agban pyànà,
n ya big gbam abig kan zu wàu, abig dàb
gbam mpìr dorká.
2 I byar-à hi ku tìr yag rìg káníng kó áni,
abig dinya kó ni jír á shinn barà Shìdun
má na kùrwá, abig dàb gbam mpìr dorká
abig dìg gbam dìrbá.
3 Ku dinya káníng rag, “Kyonn-à ná
kyann níng, kada aning zìg tun bàna,
aning zìg lúr bàna, aning zìg buju bàna,
aning zìg bài bàna, aning zìg jà pyànà
bàna tìnn.
4 Lu-à na kà bidìm pár, aning shi
màhàn, hár àyúnn-à ná dù.
5 Mpìrká ma shà fig ning bàna, aning
fim finn swann-à hi, aning pìm kyàr rìg
àzwìmká á barná ni, wàníng tàg sig rag
mpìr káníng ngàng sig jir Shìdun.”
6 Sái big dù n yag, mi ri kyann á
kauyeká ni, mi ri dang jir Shìdun, mi ri
dàb gbam mpìr dorká tìnn.

Pìkyinn Kùr Hirudus Gib Jir Shinn Yesu
(Mat 14:1-12; Mar 6:14-29)

7 Barà Kùr Hirudus fig tai á shinn Yesu,
kyinnwá gib rìghing, jir kai bàna mpìrká
káhi dang rag, “I Yohanna wàrì wu sig
níng, wìm kàng síg nì.”
8 I wà mpìrká káhi dang rag, “I Iliya
kàng bi síg nì.” Mpìrká káhi dang rag, “I
mpìr adang kyann jir Shìdun zyun kàng
bi síg nì.”
9 Kùr Hirudus dang rag, “N gib kìm
rìghing shinn Yohanna. Mpìr-à mì ri fig
taiwá níng í ni rà?” Hirudus ri zìm aku
myàng Yesu.

Yesu Ya Mpìr Dubu Swana Buju
(Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Yoh 6:1-14)

10 I byar-à yann aswam Yesu big kàng
bi, big dinya ku buká big sa sig. Ku zìg
yag rìg íri káníng mà swann zyun ni, big
ri bar Batsaida.
11 Barà bìr mpìrká fig tai-à big kan bàg
ku. Ku shà big, n dinya big jír á shinn
barà Shìdun má na kùrwá. A byar-à níng
hi, ku dàb gbam mpìr dorká.
12 I nànn-à hi, àyúnn-à dab gang
rìghing, sái yann aswamwá big dinya ku
n rag, “Byar-à níng í awúnn. A dwim
gàfinn dìr ma mpìr káníng jirà abig yag
yàn buju mà daká shi yàr sig ma yi níng,
ma kauyeká. Abig yàn byar ná ma bu-à
bá ji tìnn, jir kai bàna buju bàna áyag.”
13 Ku dinya yann sukàwá big rag, “Ning
ma shinn ná aning ya big buju abig ji.”
Big dang rag, “Buju bàna, íri brodi
àkunn swana ma jái pyànà. Yá yag wann
ya mpìr káníng buju rà?”
14 Big sa hing àràg wunù dubu swana
màhàn.
Yesu dang rag, “Aning dinya big abig
shi wann á jìnn ni kyau kyau àràg mpìr
dìpyànà agban dwib.”
15 Big sa àdòníng. Kó ni shi wann á
kyauwá ni.
16 Sái Yesu zìg brodi àkunn swana ma
jái pyànà níng, n myàng yag zuwá mà wai
n sa Shìdun ísoko. I wà ku ngir gbànn
gàfinn awín awín, n ya yann sukàwá big,
abig gàfinn ya bìr mpìr káníng.
17 Bìr mpìr káníng ji hár n ji mònn rìg
finnbá. Yann sukàwá big wun kwonn
brodi-à ma jái-à dà sig níng, mònn
gágsàg dwib agban pyànà.

Bitrus Dang Rag Yesu í Wùn Shìdun
(Mat 16:13-19; Mar 8:27-29)

18 Su zyun Yesu shi sig á byar awù, mi ri
vig Shìdun màhàn. Ku ma yann sukàwá
big í zyun. Ku bib káníng rag, “Mpìrká ri
kyab rag mì í ni rà?”
19 Yann sukàwá big dang rag, “Mpìrká
kyab rag wù í Yohanna awau dìr batisma,
káhi dang rag wù í Iliya, káhi ri kyab rag
wù í mpìr adang kyann jir Shìdun áyau
ká rì wu sig níng, à kàng bi síg nì.”

20 Yesu bib big n rag, “Ma bigná, ning ri
kyab rag, mì í ni ra?”
Bitrus dang rag, “Wù í Almasihu zyun-à
Shìdun swam bi sig.”

Yesu Dinya Mpìrká Barà Kwá Wu Kiwá (Mat 16:20-28; Mar 8:30—9:1)

21 I byar-à Yesu dinya yann sukàwá big
n rag kada ba dang swann.
22 Ku dang rag, “Shi sig àjai, mì Wùn
Mpìr Jíkwìnn ń wa shwìn kim kim. Ag-
bam mpìrká ma àgbamká ri twìb swànn
bu á pyànn Shìdun ni ma malamká má
ngàng mì, hár bá gban rìg mì, bá jì mì,
áyau su sara má dù nann zu jakàng ma
yonkimí.”
23 Ku dinya mpìr káníng bidìm pár ǹ
rag, “Mpìr-à ma ri zìm aku bàg mì, aku
wann tafinn shinnwá, ma aku zìg shwìn-
à má bi á dò jir shinnmí ni, í wà aku bàg
mì.
24 Mpìr-à ma ri zìm shinnwá, kwá dìg
fig yonkiwá bàna. Ama mpìr-à ma wann
tafinn shinnwá á dò jir shinnmí ni, kwá
dìg yonkiwá.
25 Wà mpìr ma dìg gban rìg buká á
dunyaru ma dìg fig yonkiwá bàna, buká
ku dìg sig níng má swàb kà ya ku kai rà?
26 Wà mpìr ma shàr zunái barà kwá
dinya mpìrká tàma-à níng rag ku í
mpìrmí, mì Wùn Mpìr Jíkwìnn má shàr
zunáiwá tìnn àyúnn-à ma bi hing ma
gbammí ma gbam Tamí ma gbam yann
aswamká bu Shìdun mà wai.
27 Mì ri dinya ning jír àjai, áyauná ni,
mpìrká káhi má wu fig bàna, hár bá
myàng sai-à Shìdun má na kùrwá.”

Barà Zwánn Yesu Vim Bìr (Mat 17:1-8; Mar 9:2-8)

28 Sai-à ku dang sig jír-à níng sa hing
àràg su awinyin, í wà ku zìg Bitrus
ma Yohanna ma Yakubu, big yag mà
shinnkwìnn-à ni abig vig Shìdun.
29 Barà ku ri dang jír ma Shìdun
àdòníng, í byar-à hi, zwánnwá í vim bìr
rìg-à. Jàwá mìg shi karrr, mi ri zwàm
kpàin kpàin.
30 Nonn fig bàna sái mpìr pyànà mìr
gbìb zu á pyànnwá ni. Big ri dang jír ma
ku màhàn. Zyun í Musa, zyun í Iliya.
31 Mpìr pyànà káníng mìr gbìb zu sig
ma gbam Shìdun. Jàbá ri mìg karrr. Big
ri dang jír ma Yesu àyúnn-à kwá yag má
wu ki mà Urushalima nyàan fòr.
32 Bitrus ma jàuwá big na jànn rìghing
pátág. Barà big rag abig finn zir níng, big
myàng barà jà Yesu mìg sig karrr, ku ma
mpìr pyànà sar sig zyun.
33 Barà mpìr káníng ri fim Yesu
àdòníng, sái Bitrus dinya Yesu rag, “Asàin
Luyí, barà yi shi sig áyág níng, sàn hing
ayi dab apig sara, zyun aku shi í buwú,
zyun aku shi í bu Musa, zyun aku shi í bu
Iliya.” Ku yì fig bu-à ku ri dang bàna.
34 Barà ku ri dang àdòníng, sái akwor
bi nim dim rìg big. Barà akwor-à níng kà
áyaubá ni, sái zinn pànn rìg big.
35 I byar-à hi nài jír wann bi mà akwor-
à ni n dang rag, “Wàníng í wùnmí zyun-à
ǹ shig zu sig. Aning fig jírwá.”
36 Barà nài jír-à níng jànn rìg àdòníng,
sái big myàng Yesu sar sig, kwá áwinwá
ni. I byar-à yann sukàwá big pànn shi sig
jír bàna á nubá ni. Big dinya fig mpìrká
bu-à big myàng sig níng bàna.

Yesu Dàb Gbam Wùn Wunù-à Wàu Dab Sig (Mat 17:14-18; Mar 9:14-27)

37 Na kyàr byar-à big tìg wann bi mà
shinnkwìnn-à ni. Bìr mpìrká dìg kwonn
ma Yesu.
38 Ayau bìr-à ni mpìr zyun bar nài abor,
n dang rag, “Malam, mì ri vig wù á myàng
wùnmí. Ku í ńzyun-à níng hi.
39 Wàu ri sa shi ku, ku ri yan nài yán
átai, wàu-à níng ri gbar ta wann ku á jìnn
ni. Nuwá ri bìm zu íri ashwib. Dìrwá ri
monn. Wàníng ri fim fonn fig ku bàna.
40 N vig yann sukàwú big abig kan zu
rìg. Big kan zu yì sar fig bàna.”
41 Yesu dang rag, “Kai! Bu-à sa ning bir
fig pìkyinn ná á byarmí ni bàna hár táma-
à níng í jír kai rà? Ning í mpìr sung gbam
big. N sa muyar ma ning hár ákaun rà?
A zìg bi wùnwú áyág.”
42 Barà wùn-à ri bi á byar Yesu ni, wàu
gbar ta wann ku á jìnn ni, dìrwá ri zwab.
I byar-à Yesu yan ta wàu-à, n kan zu rìg
wàu-à á dìr wùn-à ni, n dàb gbam rìg ku,
n zìg ku, n ya kàng ku tawá.

43 Mpìrká bidìm pár sa mamaki áshinn
gbam-à Shìdun shi sig ma kàhi.

Yesu Dang Jakàng Jír á Shinn Ki-à Kwá Wu
(Mat 17:22-23; Mar 9:30-32)

I byar-à big ri sa mamaki ma bu-à Yesu
ri sa, ku dinya yann sukàwá big n rag,
44 "Aning fig byann jírmí. Bá ya kà Wùn
Mpìr Jíkwìnn á vù mpìrká ni. Bá du kà ku
shwìn."
45 Ama big fig yì byann fig yìr jír-à níng
bàna, jir kai bàna Shìdun tàm rìghing yìr
jír-à hi. Big ri shàr zinn wà bá bib ku.

Yann Sukàká Sa Yipyàr á Shinn Mpìr-à Má Shi Agbam Ayaubá Ni
(Mat 18:1-5; Mar 9:33-37)

46 Yann sukàwá big sa yipyàr á shinn
mpìr-à má shi àgbam-à áyaubá ni.
47 Barà Yesu yì bu-à big ri kyab àdòníng,
sái ku zìg wùnshái zyun n sìnn á gàuwá
ni.
48 Ku rag, "Mpìr-à ma pànn hing wùn-à
níng vù pyànà á jir zìnnmí ni, shi sig àràg
ku pànn síg mì. Mpìr-à ma pànn hing mì
vù pyànà, shi àràg ku pànn síg àsàin-à
swam bi sig mì, jir kai bàna mpìr awib-à
áyauná ni, ku í àgbam."

Mpìr-à Ma Zib Fig Ning Bàna, í Mpìrná
(Mar 9:38-40)

49 Yohanna dinya ku rag, "Agbamyí, yi
myàng hing mpìr zyun ri kan zu wàu á
dìr mpìrká ni ma zìnnwú. Yi kan dim rìg
ku, jir kai bàna ku ri bàg fig yi bàna."
50 I byar-à Yesu dinya ku rag, "Kada
aning kan dim ku bàna, jir kai bàna mpìr-
à ma í mpìr azíbná bàna, í mpìrná."

Mpìrká á Kauye Zyun Mà Jànn Samariya Ngàng Jir Yesu

51 Sai-à bá zìg yag ku mà wai nyàan fòr.
Ku sìnn rìghing á pìkyinnwá ni kwá yag
mà Urushalima. Ku í yag rìg-à.
52 Ku swam yag yann sukàwá big abig
yag jag ku í ni mà kauye zyun á Samariya,
jirà abig dinya mpìrká màhàn ku ri bi.
53 Ama mpìrká màhàn ngàng. Bu-à
sa níng, big yì rìghing ku ri yag mà
Urushalima.
54 Barà sukàwá big Yohanna ma Yakubu
myàng àdòníng, big dang rag, "Shinn
Luyí, wù ri zìm ayi vig Shìdun aku tìr
bi pyìr mà wai aku swànn gban rìg mpìr
káníng rà?"
55 Yesu vim bìr n yan ta big.
56 I wà big kà á pyànn, big yag rìg mà
kauye zyun ni.

Mpìrká Zyun-à Dang Rag Bá Bàg Yesu
(Mat 8:19-22)

57 Barà big ri yag á gbìb-à ni, wunù zyun
dang rag kwá bàg wàníng byar-à wàníng
ma yag bidìm pár.
58 Yesu rag, "Jwànnzwamká shi sig ma
sharbá, ayinnbuká shi sig ma lubá. Ama
mì Wùn Mpìr Jíkwìnn, ǹ bàna ma byar
shu."
59 Ku dinya wunù zyun a wàníng bàg
ku.
Wàníng dang rag, "Sai tamí ma wu
hing, ma jì hing ku, í wà má bàg wù."
60 Yesu rag, "A fim mpìrká zyun-à ri bàg
fig mì bàna abig jì kibá. Buwú á yag dang
jír á shinn barà Shìdun má na kùrwá."
61 Mpìr zyun dang rag, ku ri zìm aku
bàg Yesu, ama ku ri zìm aku yag dwim
gàb finn dìr ma mpìrká mà luwá ni
m̀pyim.
62 Yesu rag, "Mpìr-à ma dang rag kwá
bàg fig mì tàma-à níng bàna sái á pyànn,
kwá dìg fig byar-à Shìdun má na kùrwá
bàna."

10

Yesu Swam Yag Mpìrká Dìb-sara Agban Dwib

1 A sim wàníng ni, Yesu shig zu mpìr
dìb-sara agban dwib. Ku tìr yag káníng
pyànà pyànà abig yag jág ku nì mà finn
swannká ni, kwá bàg yag káníng.
2 Ku dinya káníng rag, "Bujuká byann
rìghing, ama abinnká nànn fig bàna.
Aning vig Shìdun Asàin da-à aku swam
bi mpìrká zyun-à má binn buju-à hi.
3 Aning yag. N swam yag sig ning àràg
àdùnká áyau bìr jwànnzwamká ni.
4 Kada aning zìg ashìkáun bài bàna.
Kada aning zìg bà bàna. Kada aning zìg
tabar bàna tìnn. Kada aning gbar nànn
nài bib ma mpìr á gbìb-à ni bàna.

5 Lu-à na tìg áni bidìm pár aning dang
rag, Shìdun aku ya mpìr-à níng hi wà
sìsàn.
6 Wà mpìr-à ma shi sig ma pìkyinn-à
kyìkyàr màhàn, wà sìsàn-à níng má shi
mà luwá ni. Wà mpìr kyinn-à kyìkyàr ma
bàna màhàn, wà sìsàn ná má kàng bi rìg
á byarná ni.
7 Aning shi á lu-à níng hi ni, kó kai bá
ya ning á lu-à hi ni, ná ji ná wa, jir kai
bàna mpìr-à ma ri sa swàm, sàn sig wà
abig ya ku buju. Kada aning yag lu zyun
bàna.
8 Finn swann-à na kà bidìm pár, ba shà
hing ning, kó swai buju-à wà áni wà ba
ya ning aning ji.
9 Aning dàb gbam mpìr dorká. Aning
dinya big àyúnn-à Shìdun má na kùrwá
nyàan fòr.
10 Ama finn swann-à na tìg ba shà
fig ning bàna, aning bàg gbìbká á finn
swann-à ni, aning dinya mpìrká, aning
rag,
11 'Kó avír-à á finn swann-à ni ma bàg
hing á baryí ni, yá pìm kyàr rìg, wàníng
tàg sig rag ning ngàng jir Shìdun. Ama
aning yì rag àyúnn-à Shìdun má na kùrwá
níng, nyàan fòr bi.'
12 Mpìrká á finn swann-à níng hi ni
má wa shwìn má kab ká á finn swann
Saduma.

Swannká Ngàng Wà Bá Zìg Jir Shìdun (Mat 11:20-24)

13 "Mpìrká á Korasinu, ná wa shwìn.
Mpìrká á Batsaida, ná wa shwìn. Swàm-à
big sa sig á jànn ná ni níng, big nìm ma sa
sig á Taya ma Sidon, mpìrká màhàn nìm
má fim bu pyìrbá, n nìm má shi kà á sún,
ǹ nìm má wìr àswàr jà.
14 Shwìn ná má kab bu Taya ma Sidon
àyúnn-à Shìdun má wà kwonnwá.
15 Ning mpìrká á Kafarnahum, ning í
mpìr agbar dù shinn. Shìdun má ta kà
rìg ning á pyìr."

16 Yesu dinya yann sukàwá big n rag,
"Mpìr-à ma ri fig jírná, ku ri fig jírmí.
Mpìr-à ma ngàng ning, ku ngàng síg mì.
Mpìr-à ma ngàng mì, ku ngàng síg zyun-à
swam bi sig mì."

Mpìr Dìb-sara Agban Dwib Káníng Kàng Bi Ma Ajwár

17 Mpìrká Yesu swam yag sig dìb-sara
agban dwib níng, big kàng bi ma pìkyinn
àjwár. Big dinya Yesu rag, "Asàin Luyí,
wà ya bar hing zìnnwú, wàuká ri wib
jíryí."
18 Ku dinya big rag, "N myàng hing
Shaitan kù wann bi mà wai àràg í shyù
ri zwàm zu.
19 N ya hing ning gbam-à ná tib
bushùwí, ná tib nai. N ya hing ning gbam
á shinn azíbná big ni. Bá sa fig ning bu
bàna.
20 Kada aning fig àjwár íri jirà wàuká ri
wib ning bàna. Ama aning fig àjwár jirà
big ba rìghing zìnn ná mà lu Shìdun ni
mà wai."

Yesu Fig Ajwár (Mat 11:25-27; 13:16-17)

21 A sai-à níng hi Awun Shìdun sa Yesu
fig àjwár. Ku dang rag, "I soko buwú
Tamí. Wù í àsàin-à pànn sig waisháu ma
byar-à á jìnn ni. I soko buwú, jir kai bàna
à tàm jànn rìghing yìr bu káníng á byar
mpìr yarká ni, ma mpìrká yì sig bu. Ama
à tìya rìghing mpìrká zyun-à shi sig àràg
í yann wùnshái big níng. Tamí, à sa sig
àràg barà pìkyinnwú ri zìm.
22 "Tamí ya hing mì ayì á shinn bu
bidìm pár. Walai mpìr-à yì sig mì sái
Tamí. Walai mpìr-à yì Tamí, sái mì ma
mpìrká ká ma dinya sig big barà ku shi
sig áni."
23 Ku vim bìr, n myàng yag yann
sukàwá big, n bònn dinya big n rag, "Zu-
à ning myàng sig níng, ning myàng sig í
bu-à ǹsàn.
24 N dinya ning jír-à níng í jír àjai.
Mpìrká rì dang kyann sig jir Shìdun ma
kùrká big rì zìm abig myàng bu-à ning
myàng sig níng, ama big myàng fig bàna.
Big zìm abig fig bu-à ning fig sig níng,
ama big fig fig bàna."

Tìnn Jír á Shinn Mpìr Samariya Zyun-à Sa Sig Bu-à Nsàn

25 Ayúnn zyun àgbam malam zyun ri
zìm aku màg màg fig Yesu. Ku sar dù
nann n dang rag, "Asàin Luyí, má sa kai
ń dìg yonki kinn kinn rà?"

26 Yesu bib ku rag, “Musa ba sig doka
rag í kai rà? A jangga sig áshinn rà?”
27 Sái wunù-à níng zìm n rag, “Musa
ba sig rag, ‘A zìm Shinn Luwú Shìdun ma
kyinn ńzyun, ma gbamwú, ma yonkiwú,
ma bu-à wù ri kyab á kyinnwú ni. A zìm
jàuwú àràg barà wù ri zìm shinnwú tìnn.’
”
28 Yesu rag, “A zìm hing jír-à níng ǹsàn
nímá, á sa kyann àdòníng, wá dìg yonki
kinn kinn.”
29 Mpìr-à níng hi ri zìm mpìrká abig
myàng ku, ku í mpìr-à ǹsàn. I byar-à ku
bib Yesu jír-à níng n rag, “Mpìr-à má shi
jàumí í ni rà? Mpìr zyun-à sàn sig ń zìm
í ni rà?”
30 Sái Yesu dang rag, “Mpìr zyun dù sig
mà Urushalima, kwá yag mà Yariko. Ku
dìg kwonn ma ajwú big. Big jwi vinn rìg
buká ku shi sig ma kàhi. Big zìg vinn rìg
jàwá tìnn, n dab ku dab dab, n fim ku á
gbìb-à ni. Dà sig títi nímá ku wu rìg dà
hing.
31 Agbam zyun ri twìb swànn bu á
pyànn Shìdun ni ri wam zu yag á gbìb-
à níng hi ni. Barà ku myàng wunù-à big
dab sig níng, ku vinn zu rìg á kur gbìb-à
ni, mi í yag rìg-à.
32 A byar-à níng hi, mpìr Balawe zyun-
à ri sa swàm á lu Shìdun ni níng, ku má
ku bi n kyìg zu á kur gbìb-à ni, n yag rìg
tìnn.
33 I byar-à wunù Samariya zyun bi fòr
màhàn. Barà ku myàng wàníng àdòníng,
ku myàng ashi wàníng.
34 Ku yag màhàn, n wìr kà byìr ma zàn
bín á byarká big dab pòr sig wunù-à níng
ni, n sìr gbam rìg byarká big dab pòr sig
ku níng ma jà, n gbar dù nann wàníng, n
sìnn wàníng á shinn aswannswánnwá ni,
n zìg yag wàníng á byar-à kwá tìg níng
ni, mi ri dàb dor wàníng.
35 Na kyàr byar-à ku ya àsàin lu-à bài,
dinari pyànà. Ku dang rag, ‘A dàb dor
wunù-à níng. Bu-à wa dàb dorwá ma
pànn sig píná, ma kàng bi hing, á dinya
mì má wa wù.’ ”
36 Yesu rag, “Ayau mpìr sara káníng ni,
mpìr-à ajwú káníng dab nauna sig níng,
íni má shi jàuwá rà?”
37 Malam-à níng rag, “I wà zyun-à
myàng sig ashiwá níng.”
Yesu dinya ku n rag, ku má aku yag sa
àdòníng tìnn.

Yesu Yag Bib Kà Marta Ma Maryamu

38 Yesu ma yann sukàwá big ri yag
kyonnbá. Ku bi fòr á kauye zyun ni. I
byar-à uwà zyun zìnnwá í Marta, ku bar
Yesu n dang rag a wàníng bi shi á luwá
ni.
39 Ku shi sig ma ajunntun zyun, zìnnwá
í Maryamu. Wàníng shi sig á pyànn Yesu,
mi ri fig jír-à wàníng ri dang.
40 Marta bó, swàm buju-à ku ri sa níng
zìg rìghing pìkyinnwá. Sái ku bi á byar
Yesu ni ku rag, “Shinn Luyí, à kyab fig
wà ajunntunmí fim ya rìghing mì, má sa
swàm buju-à níng áwinmí ni níng bàna
rà? A dinya ku aku bi sa shang mì.”
41 Shinn Luyí Yesu rag, “Marta, Marta,
pìkyinnwú dù nann zu rìghing á shinn
buká nìnànn nímá.
42 I bu ńzyun sàn kab sig. Maryamu
shig zu rìghing bu-à sàn kab sig. I bu-à
bá zìg fig á vùwá ni bàna.”

11

Yesu Tàg Mpìrká Barà Bá Vig Shìdun (Mat 6:9-13; 7:7-11)

1 Ayúnn zyun Yesu shi, mi ri vig Shìdun
á byar zyun. I byar-à hi wunù zyun áyau
yann sukàwá big ni vig ku n dang rag,
“Asàin Luyí, á tàg yi barà yá vig Shìdun
àràg barà Yohanna tàg sig yann sukàwá
big.”
2 Yesu dinya big n rag, “Wà ná vig
Shìdun, aning dang rag,
‘Tayí wà mà wai, á sa mpìrká abig wib
zìnnwú.
Byar shu kùrwú aku bi á byaryí ni.
3 A ya yi buju àyúnn ma àyúnn.
4 A yafa ya yi bu pyìrká yi ri sa,
àràg barà yi ri yafa ya mpìrká ri sa yi bu-à
bibai níng.
Kada á fim yi ayi sa bu-à bibai bàna.’ ”
5 Ku dinya big misali jír zyun, n rag,
“Mpìr zyun shi sig ma jàuwá zyun. Ku
yag á byar wàníng ni á yau fi-à ni, n vig
wàníng, n dang rag, a wàníng ya zu ku
agir brodi sara,

6 jir kai bàna kyìnn zyun tìg sig á
byarwá ni, ku bàna ma bu-à kwá ya
wàníng.
7 Jàuwá má zìm ya ku ma dang rag,
‘Kada á sa shi mì bàna. Bigmí, n kìg
rìghing nu nkyunmí. Yi ma yanká bigmí
big na wann rìghing. Má dù sar fig ń ya
wù bu zyun bàna tàma-à níng.’
8 N dinya ning, wà wàníng ma dù fig
jirà ku í jàuwá bàna, ama wàníng má dù
jirà mpìr-à níng ri sa shi ku.
9 Mì ri dinya ning, aning vig, bá ya ning.
Aning yàn, ná dìg. Aning kwìb nu nkyun-
à, bá pù ya ning.
10 Mpìr-à ma vig hing, bá ya ku. Mpìr-à
ma yàn hing, kwá dìg. Mpìr-à ma kwìb
hing nu nkyun-à, bá pù ya ku.
11 Ning mpìrká shi sig ma yann, wà
yanká buná ma vig ning jái, ná ya big
bushùwí rà?
12 Kó wà ba vig kìn kwìnn, ná ya big í
nai rà?
13 To. Aning myàng, ning zyun-à ning
í mpìrká bibai má, ning yì hing barà ná
ya yanká buná big bu-à ǹsàn, n bi bib
Shìdun zyun-à í Tayí mà wai, kwá ya
mpìr-à ma ri vig ku Awun Kyìkyàrwá.”

Yesu Ma Kùr Wàuká
(Mat 12:22-30; Mar 3:20-27)

14 Ayúnn zyun Yesu ri kan zu wàu á dìr
mpìr zyun ni. Wàu-à níng ri kan dim
mpìr-à níng wà dang jír. Barà Yesu kan
zu rìg wàu-à níng, wunù-à níng dang rag
jír. Bìr mpìrká màhàn níng sa mamaki.
15 Ama mpìrká káhi dang rag, ku ri kan
zu wàuká níng ma gbam Baalzabul kùr
wàuká.
16 Mpìrká káhi ri zìm abig màg màg fig
ku. Big vig ku n dang rag, aku tìya big
bu-à má ya big mamaki, jirà abig yì ku bi
síg mà byar Shìdun ni àjai.
17 Ku yì rìghing bu-à big ri kyab á
pìkyinnbá ni. I bu-à sa, ku dang rag,
“Jànn-à ma gàb finn hing shinnwá byar
pyànà, ba ri gbìb shùr, jànn-à hi má nonn
fig bàna. Finn lu-à ma gàb finn hing kyau
pyànà, finn lu-à hi má nonn fig bàna tìnn.
18 Shaitan ma gàb finn hing kyau pyànà,
kwá sa sar fig bu bàna. Mì ri dinya ning
jír-à níng, jir kai bàna ning dang rag, mì
ri kan zu wàuká ma gbam Baalzabul.
19 Aning dinya mì, mpìrká buná ri kan
zu wàuká ma gbam ni rà? Big ri kan zu
ma gbam Shaitan rà? A jir shinn wàníng
ni, bá wà ning kwonn.
20 Shi fig àràg barà ning ri dang bàna.
Mì ri kan zu wàu káníng ma gbam
Shìdun. Wàníng ri tàg rag byar shu kùr
Shìdun bi hing á byarná ni.
21 “Wà mpìr gbam zyun ma sar sig á
luwá ni ma tàu ma bìg, ma ri myàng
kwonn ma buká buwá big, buká buwá big
má jànn fig bàna.
22 Wà mpìr-à ma gbam kab ku ma bi
hing, ma tùshwar vinn rìghing bu-à ku
sar gbam sig áni, wàníng má zìg vinn rìg
buká buwá big, má gàb finn vinn rìg.
23 “Mpìr-à ma bàg fig mì bàna, ku í
mpìr azíbmí. Mpìr-à ma zà kwonn shang
fig mì zaká bumí bàna, ku í àsàin-à ri sa
yam kìfinn.”

Barà Wàu-à Kàng Bi
(Mat 12:43-45)

24 “Wà wàu ma zu hing á dìr mpìr, kwá
yàn byar-à aku shi ngàng awunwá, ama
kwá dìg fig bàna. Kwá dang rag kwá kàng
yag rìg mà byar-à ku nìm zu bi sig.
25 Kwá kà kàng yag hing mà dìr mpìr-
à níng ni, kwá dang rag lu-à sàn hing, n
kyàr hing.
26 Kwá yag, má yag dinn zìg bi wàu
sùmpyànn, ká bai kab ku. Bá shi màhàn.
Mpìr-à níng má wa kab shwìn tàma-à
níng ma wàrì.”

Mpìrká Ma Ri Wib Shìdun, í Mpìrká Shìdun Má Sìnn Big á Byar Nsàn

27 Barà ku ri dang jír àdòníng, uwà
zyun áyau bìr-à ni, dang jír ma gbam, n
rag, “Uwà mà sig wù n pyag gbam sig wù
níng, kwá fig àjwár.”
28 Ama Yesu dang rag, “Mpìrká ri fig jir
Shìdun mi ri wib níng, í mpìrká má fig
àjwár.”

Yesu Dang Rag Kwá Sa Aràg Barà Yunana Sa Sig
(Mat 12:38-42)

29 Barà bìr mpìrká ri bi swàb kà á byar
Yesu, ku dang rag, “Mpìrká á jànn-à ni

tàma-à níng, big ri sa bu-à bibai. Big ri
vig mì bu-à má ya big bu mamaki. Má sa
ya fig big bu mamaki bàna, sai àràg bu
Yunana.
30 Barà Yunana shi sig á finn jái su sara
níng, í barà mì má, má sa áni àdòníng
tìnn. Barà Yunana kàng sig bu mamaki
á byar mpìrká mà Nineve níng, í barà mì
má mì Wùn Mpìr Jíkwìnn, má sa mpìrká
á jànn-à tàma-à níng áni tìnn.
31 Uwà zyun-à í kùr ùwài mà agunn
àyúnn sàn kyùr, ku bi sig mà byar zyun
ni pyunn ninonn nímá, àjirà aku myàng
íri yar-à Sulemanu shi sig ma kàhi. Ama
tàma-à níng zyun-à kab sig Sulemanu shi
sig áyág, ama mpìrká tàma-à níng ri zìm
fig abig fig jírwá bàna. Jir wàníng uwà-à
níng má dang tir mpìrká tàma-à níng mà
byar-à bá wà kwonn-à níng.
32 Ayúnn-à Shìdun ma wà kwonnwá,
mpìrká rì á Nineve má dang tir ning
mpìrká tàma-à níng, jir kai bàna wà
Yunana dinya big jir Shìdun níng, big
dà fim rìghing bu pyìrbá. Mpìr-à kab
Yunana shi sig níng. Ama ning dà fim fig
bu pyìrná bàna.

Zuyí í Ayar Dìryí
(Mat 5:15; 6:22-23)

33 "Mpìr má mònn bàg pitila má bir
dim fig kwài áni bàna. Kwá sìnn kà fig á
shar bàna tìnn. Ama kwá sìnn á shinn bu
jirà pyìr-à aku yar wann bi, mpìrká abig
myàng àyarwá.
34 Zuyí shi sig àràg í àyar dìryí. Wà zuyí
ma ágbam, dìryí bidìm pár má yar yà zu
rìg. Ama wà zuyí ma sàn fig bàna, dìryí
má yar la fim fig bàna.
35 Aning zìm àyar á dìrná ni. Kada
aning zìm fi bàna.
36 Wà dìrná ma shi sig ma àyar, fi bàna,
àyar-à níng má sa yar gban rìg dìrná,
àràg barà pitila ri yar ya yi níng."

Yesu Dang Bu-à Farisawaká Ma Malamká Ri Kyab á Pìkyinnbá Ni
(Mat 23:1-36; Mar 12:38-40)

37 Barà Yesu dang vinn rìg jír-à
àdòníng, mpìr Farisawa zyun bar ku, aku
yag ji buju mà luwá ni. I byar-à Yesu kà
yag, n yag shi wann.
38 Ama Farisawa-à níng myàng Yesu tu
fig vùwá bàna, ku sa mamaki.
39 I byar-à Shinn Luyí Yesu dinya ku, n
rag, "Ning Farisawaká, ning shi sig àràg
akpa big ri tu kyàr íri kwíb-à. Finn-à mà
yau í jín. I barà ning má, ning mònn sig
íri bu pyìr.
40 Ning í mpìr àning big, ning yì fig
wà Shìdun àsàin-à sa sig kwíb-à níng, í
àsàin-à sa sig finn-à bàna rà?
41 Ning í mpìr jiju. Aning sa bu-à ǹsàn
á byar mpìr ashiká ni, ma wà ná shi mpìr
jiju. Wà na sa hing àdòníng í wà ná shi
mpìr pìkyinn-à sìsàn á pyànn Shìdun.
42 "Ning Farisawaká, buká ning ri sa
níng, sàn fig bàna. Ná wa shwìn. Ning ri
sa fig bu-à ǹsàn ma mpìrká bàna. Ku má,
ning ri zìm fig Shìdun ma pìkyinn ńzyun
bàna. Ayau buká ning shi sig ma kàhi
kyau dwib níng, ning ri ya Shìdun kyau
zyun, hár ashìtá ma jì byù. Bu-à sàn kab
sig bàna, aning zìm Shìdun, aning zìm
mpìr.
43 "Ning Farisawaká, ná wa shwìn.
Ning ri zìm byar shu àgbam á tonn bìr
kwonn-à ni. Ning ri zìm abig wib ning
mà fir ati-à ni tìnn.
44 Ná wa shwìn. Ning shi sig àràg amir
byar-à mpìrká ri kyann wam zu áni, big
yì fig bàna."
45 Ayau malamká ni, zyun dang rag,
"Malam, wa dang hing àdòníng, wù ri
swau yi tìnn."
46 Yesu rag, "Ning malamká ri tàg
tarkada Shìdun, ná wa shwìn. Ning zìg
swánn lìlìb nímá, n zìg n sìnn kà sig á
shinn mpìr káníng ni, big ri tàng kyann
ma kàhi. Ning swann shang fig big bàna,
kó títi nímá.
47 Ná wa shwìn. Ning ri sa samyib
amir mpìrká rìi dang kyann jir Shìdun,
ká yàkúná big rì gban sig.
48 Ning zìm hing bu-à yàkúná big ri sa
sig, wato big gban mpìrká rìi dang kyann
jir Shìdun. Ning bó, ning ri sa samyib
amir-à.
49 I bu-à sa sai-à rì Shìdun zyun-à shi sig
ma yar níng, dang jírwá n rag, kwá swam
ya bi big mpìrká má dang jírwá ma yann
aswamká buwá. Bá gban káhi, bá du kà
káhi á shwìn.

50 Mpìrká tàma-à níng, ná wa shwìn
á jir shinn mpìrká rìi dang jir Shìdun
big rì gban sig, tun sai-à big ri màm sig
dunyaru.
51 Mpìrká tàma-à níng, ná wa shwìn
bu-à pànn sig daka á ki Habila hár ki
Zakariya, zyun-à big rì gban sig áyau
byar-à big ri twìb swànn bu mà lu Shìdun.
52 "Ning malamká ri tàg tarkada
Shìdun, ná wa shwìn. Ning zìg rìghing
bu-à big ri pù nu nkyun-à áni, byar-à
mpìrká má dìg yar. Ning ngàng wà ná
kà màhàn, ning kan dim rìghing mpìrká
ri zìm abig kà màhàn."
53 Barà Yesu zu bi á lu-à ni àdòníng, sai
malamká ma Farisawaká ri swau ku, big
ri bib ku jír á shinn buká nìnànn nímá.
54 Big ri wonn ku, big ri zìm abig pànn
ku ma jír buká ku nìm má dang níng.

12

Yesu Dinya Mpìrká Abig Gbar Dù Shinn Bàna
(Mat 10:26-27)

1 I byar-à mpìrká nìnànn nímá sar kàng
kwìb sig ku áni. Big sa hing dubu nìnànn
nímá. Káhi ri tib bar dìrbá. Yesu dinya
yann sukàwá big n rag, "Aning pànn
shinn ná, kada aning bir pìkyinn ná á
yisti Farisawaká ni bàna, big í mpìrká ri
dang jír nu pyànà. Big sìnn sig shinnbá
àràg big í mpìr-à ǹsàn, ama big í mpìr
ǹsàn bàna.
2 Bu-à ma shi sig bu bònn tàm, má zu
bi rìg á myann, mpìrká má yì rìg.
3 Bu-à mpìr ma bònn dang sig má zu bi
rìg á myann, mpìrká má fig vinn rìg. Bu-
à mpìr ma shàm dinya sig jàuwá mpìrká
má fig rìg.

Aning Shàr Iri Shìdun
(Mat 10:28-31)

4 "Mì ri dinya ning, ning jàumí big,
aning shàr zinn mpìrká má gban ning
bàna, jir kai bàna bá gban íri wi dìrná
átai, ama bá sa fig bu-à má kab gbam
bàna.
5 Má dinya ning mpìr-à ná shàr, aning
shàr Shìdun. Na wu hing ku shi sig ma
gbam-à kwá ta kà ning á lu pyìr. Ajai, mì
ri dinya ning aning shàr zinnwá.
6 "Ning yì fig wà ayinnbu swana bá
wann tafinn sule pyànà bàna rà? Ai kó
áyau ayinnbu káníng ni Shìdun má màm
jànn fig kó ńzyun bàna.
7 Kó jinnká á shinn mpìr má, Shìdun
wànn vinn rìghing. To kada aning shàr
zinn bàna. Ai ning kab hing ayinnbuká
nìnànn nímá.

Aning Dinya Mpìrká Rag Ning Ri Bàg Yesu
(Mat 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

8 "Mì Wùn Mpìr Jíkwìnn, mì ri dinya
ning wà na dinya hing mpìrká rag ning í
bu Yesu, mì má má dinya yann aswamká
bu Shìdun mà wai rag ning í bumí tìnn.
9 Ama mpìr-à ma ngàng hing mì, mì
Wùn Mpìr Jíkwìnn, má ngàng ku á pyànn
yann aswamká bu Shìdun ni mà wai.
10 "Mpìr-à ma dang hing jír-à bibai á
shinn Wùn Mpìr Jíkwìnn, Shìdun má yafa
ya ku. Ama mpìr-à ma dang hing jír-à
bibai á shinn Awun Shìdun, Shìdun má
yafa ya fig ku bàna.
11 "Sai-à ba zìg yag hing ning mà pyànn
àgbamká mà tonn bìr kwonn-à ni, kó
mà pyànn agib jír, kó mà pyànn àgbam
jànnká, aning shàr zinn barà ná dang ji
jír bàna.
12 Awun Shìdun má tàg ning yar bu-à
ná dang á sai-à hi ni."

Anam Jír á Shinn Mpìr Bài Zyun-à Bàna Ma Kyinn

13 Ayau bìr mpìrká ni, sái mpìr zyun
dinya Yesu rag, "Malam, á dinya mpìrmí
aku gàb finn ya yi bu ki tayí."
14 I byar-à Yesu zìm ya ku, n dang rag,
"Mpìr-à sìnn kà mì ń gàfinn ya ning bu ki
taná í ni rà?"
15 Ku dang jakàng n rag, "Aning fig,
kada aning sìnn pìkyinn ná á buká á dun-
yaru bàna, jir kai bàna buká á dunyaru
má ya fig yi yonki bàna."
16 I byar-à Yesu dinya big tinn jír n rag,
"Mpìr bài zyun dawá sàn sig wàni, ku dìg
sig buju ùwài nímá.
17 Ku kyab á kyinnwá ni n rag, 'Má sa
á shinn rà? N dìg fig byar-à má wìr kà
bujuká bumí bàna.'
18 Sái ku kyab ku rag, 'N yì hing bu-
à má sa tàma-à níng. Má dab gbànn

rìg vonnká bumí bidìm pár, má mi kàng
àpyúká ùwài nímá. Má ngàb kà gban rìg
bujumí áni bidìm pár.
19 I wà má dinya shinnmí rag, ǹ shi sig
ma bu ùwài nímá, hár bu káníng má fòr
ji nìnànn nímá. To, má shi ngàng, má ji
má wa, má fig àjwár.'
20 Barà ku dang àdòníng, Shìdun dinya
ku rag, 'Wù í mpìr-à bàna ma kyinn. A
fi-à níng ni bá zìg rìg yonkiwú. Tàma-à
níng ma buwú à yàn dìg sig níng má shi
í bu ni rà?' "
21 I byar-à Yesu dang vinn rìg jírwá n
rag, "To, wàníng má, í barà mpìr-à ma ri
yàn ya shinnwá bu nìnànn nímá, ku bàna
ma gbìb bu zyun á pyànn Shìdun."

Shìdun Má Ya Mpìrká Ri Bàg Ku Bu-à Big Ri Zìm (Mat 6:25-34)

22 I byar-à Yesu dinya yann sukàwá big
n rag, "Jir wàníng í bu-à sa mì ri dinya
ning kada aning kyab jír á shinn byar
shuná ni bàna, kó buju-à ná ji, kó jà-à ná
wìr kà á dìrná ni.
23 Yonki kab hing buju, dìr kab hing jà-à
mpìr má wìr.
24 Aning myàng ayinnbuká, big ri tàg
fig buju bàna, big ri binn fig buju bàna,
big bàna big vonn, ama Shìdun í àsàin-à
ri pyag big. Ning kab sig ayinnbuká íni.
25 Wà ning ma ri kyab jír, jír kyabná má
swàb kà ya fig ning yonki bàna.
26 Ná sa sar fig bu títi àràg wàníng
bàna, bu-à du ning ma wà ùwài í kai rà?
27 Aning myàng awu buká barà big ri
wài áni. Big ri sa fig swàm bàna. Big ri
pìnn fig shwam bàna tìnn. Mì ri dinya
ning jír àjai, Sulemanu ma bàiká ma jàká
ku shi sig ma kàhi níng, sàn fòr fig awu
bu káníng bàna.
28 Shìdun í àsàin-à ri sa byannká abig
shi ǹsàn, kó wà bá shi nonn fig bàna má.
Wà má àdòníng, ning yì fig wà Shìdun má
ya ning jà ná wìr bàna rà? Bu-à sa ning ri
bir fig pìkyinn ná á byar Shìdun ni bàna
í jir kai rà?
29 "Kada aning kyab bu-à ná ji kó bu-à
ná wa á pìkyinn ná ni nìnànn nímá bàna.
30 I mpìrká ri bàg fig Shìdun bàna níng,
big ri kyab nì bu-à bá ji má wa. Ama bigná
Taná Shìdun yì hing bu-à ning ri zìm, kwá
ya ning.
31 Ama aning bir pìkyinn ná á byar
Shìdun. I ku kwá ya ning nì bu-à ning
ri zìm.

Shìdun Ri Zìm Ayi Ya Mpìr Ashi Bu (Mat 6:19-21)

32 "Yanká bumí big, kada aning shàr
zinn bàna. Shìdun ri fig àjwár ma ning.
Ná dìg byar shuwá, byar-à ku na sig
kùrwá.
33 Aning wann tafinn rìg buká buná,
aning zìg bài-à aning ya mpìr ashiká. Na
sa hing àdòníng, shi sig àràg ning sìnn
ya síg shinn ná ashìkáun bài-à má vinn
fig ávinn bàna mà wai byar-à ajwú má
fòr yag fig bàna, byar-à ayìgkwài má yìg
ji sa bai fig bàna. Na sa hing àdòníng, ná
dìg kab kàhi mà wai.
34 Byar-à buká buná ma shi sig, í byar-à
kyinn ná má shi màhàn tìnn.

Aning Shi Kir Ayúnn-à Yesu Má Kàng Bi

35 "Aning sar gbam samyib á swàmná
ni, aning shi samímyib
36 àràg barà yann sukà á lu ri shi kir
àyúnn-à shinn lubá má kàng bi mà lu
ban-à ni. Kwa kàng bi hing, kwá dìng nu
nkyun-à, bá pù ya ku aku kà bi.
37 Mpìrká ma ri sa ya shinn lubá swàm,
shinn lubá ma kàng bi ma dìg big àzír
bá fig àjwár. N dinya ning shinn lu-à má
dinya big abig shi wann á jìnn ni, kwá sìr
gbam dìrwá jirà aku ya káníng buju.
38 Fàu káníng má fig àjwár wà shinn
lubá ma bi áyau fi, kó yau fi ma wam zu
rìghing, wà ba shi sig àzír ba ri shi kir ku.
39 Ama ning yì hing wà àsàin lu nìm ma
yì hing wà ajwú má bi, ku nìm má shi àzír
má myàng kwonn ma luwá jirà ajwú aku
kà á luwá ni bàna.
40 Aning shi àzír. Mì Wùn Mpìr Jíkwìnn,
má bi á sai-à ning kyab fig rag má bi
bàna."

Tinn Jír á Shinn Fàu-à Má í Fàu Gwangga (Mat 24:45-51)

41 I byar-à Bitrus bib ku n rag, "Asàin
Luyí, tinn jír-à níng wù ri dang ma yi rà,
kó wù ri dang big mpìrká bidìm pár rà?"

42 Yesu dang rag, “Fàu-à shi sig big yar,
n shi sig big gwangga í wà áni rà? Asàin
lu ma dìg hing fàu-à shi sig big gwangga,
kwá ya kà luwá á vù wàníng ni, a wàníng
ya fàuká dà níng buju kó ákaun.
43 Asàin lu-à ma ya sig fàuwá swàm,
kwa kàng bi kwa dìg wàníng ma ri sa,
fàu-à hi má fig àjwár.
44 Mì ri dinya ning jir àjai, kwá sìnn kà
wàníng á wàníng myàng kwonn big buká
ku shi sig ma kàhi bidìm pár.
45 Ama wà fàu-à hi ma dang rag, àsàin
luwá má kàng bi fonn fig bàna, wà kwa
kà ma ri dab fàuká kádà níng wunùká ma
uwàká, wà kwa ji ma wa, ma ri wa pyann
shin,
46 àyúnn-à àsàin lu fàu-à níng má kàng
bi áni, fàu-à níng má yì fig àyúnn-à hi
bàna. Kwá zìg fàuwá níng má sìnn kà
mà byar-à bá sìnn mpìrká ri fig fig sung
bàna níng.
47 “Fàu zyun-à ma yì hing bu-à àsàin
luwá ma ri zìm aku sa, ama kwa sa fig
bàna, bá dab ku gbàr ùwài nímá.
48 Ama fàu zyun-à ma yì fig bu-à shinn
luwá ri zìm aku sa bàna, ama kwa sa hing
bu-à ma fòr hing wà bá dab ku gbàr, bá
dab ku gbàr títi nímá. Mpìr-à ba ya sig
ku bu-à ùwài, sàn sig abig dìg bu-à ùwài
á byarwá ni.

A Jir Shinn Yesu Ni Mpìrká Má Gàb Dìr (Mat 10:34-36)

49 “N bi sig ń tai swànn pyìr á dunyaru,
mì ri zìm àràg pyìr-à hi nìm swànn
rìghing.
50 N yì hing shwìn nìnànn nímá shi sig
á pyànnmí ni. Bá sìnn kà mì áyau shwìn
àràg barà big ri sìnn kà mpìr áyau zàpìr
mi ri wau ku dìr batisma.
51 Ning ri kyab rag ǹ bi síg jirà ń jùn
kwonn mpìrká í byar ńzyun rà? N bi síg
jirà ń gàfinn mpìr.
52 A pyànn ná-à níng mpìr swana ma
shi sig áyau lu zyun, bá gàfinn rìg big áni
kyau pyànà. Kyau zyun mpìr pyànà, kyau
zyun mpìr sara.
53 Ta má ngàng wùnwá, wùn má ngàng
tawá. Na má ngàng wùnwá, wùn má
ngàng nawá. Jwáu má ngàng wà wùnwá,
wà wùn má ngàng na nuwá.”

Barà Ná Myàng Yì Ayúnn-à Bu Má Sa (Mat 16:2-3)

54 Yesu dinya bìr mpìr káníng n rag,
“Wà na myàng waisháu-à ma pìr hing,
ning ri dang rag shyù má tab. I wà shyù-à
hi ri tab.
55 Wà na myàng apírpi ma ri nim
kwonn, ning ri dang rag sònn byafàn
nyàan sa, í wà sònn byafàn-à hi ri sa.
56 Ning í mpìrká ri tonn gban mpìr.
Ning yì hing barà ná dang jír á shinn
waisháu ma jànn-à á jìnn ni, ama ning yì
fig bu-à má sa tàma-à níng bàna níng í jir
kai rà?

Aning Dang Byann Rìg Jírná Mpyim Jirà Kada Abig Zìg Yag Ning Mà Pyànn Agib Jír Bàna (Mat 5:25-26)

57 “Bu-à sa ning yì fig barà ná kyab bu-à
ǹsàn bàna í jir kai rà?
58 Mpìr ma bar sig wù á pyànn agib jír,
bu-à wá sa bàna, aning ma ku dang ma
jír á gbìb-à ni ḿpyim, jirà aku zìg yag wù
mà pyànn agib jír-à ni bàna. Kwa zìg yag
hing wù mà pyànn agib jír-à ni, agib jír-à
má zìg wù má ya kà wù á vù asìr dìr. Bá
kìg wù á tonn fi.
59 Mì ri dinya wù, bá fim fig wù bàna,
sái wà wa wa rìghing bài-à ba yàn á vùwú
ni.”

13

Wà Na Fim Fig Bu Pyìrká Ning Ri Sa Níng Bàna, Ná Wu Vinn Rìg

1 A sai-à níng hi, mpìrká shi sig màhàn
dinya Yesu tai á shinn mpìrká á Galili, ká
Bilatus du kà sig big gban sig big á sai-à
big ri twìb swànn bu mà lu Shìdun.
2 I byar-à Yesu bib big n rag, “Ning ri
kyab rag, mpìrká á Galili ká big gib gban
sig níng, bu pyìrbá kab nì bu mpìrká dà
níng, í bu-à sa big gib gban sig big níng
rà?
3 N dinya ning, í àdòníng bàna. Wà na
fim fig bu pyìrná bàna fa, ná wu vinn rìg
bidìm pár.
4 Mpìr dwib agban awinyinká mà
Siluwam, ká tonn-à big mi sig lilor nímá
mà wai, wim wann big á dìr-à ni n gban

rìg big níng, ning ri kyab rag big sa káb
nì mpìrká á Urushalima bu pyìr rà?
5 N dinya ning, ái í àdòníng bàna. Wà
na dàfinn fig bu pyìrná bàna, ná wu vinn
rìg káb.”

Jír á Shinn Ating-à Ri Wan Fig Awan Bàna

6 I byar-à Yesu dinya big tinn jír zyun.
Ku dang rag, “Mpìr zyun jann sig bin
ating zyun. Ayúnn zyun, ku yag aku pyib
awan-à. Ku dìg fig awan áni bàna.
7 I byar-à ku dinya mpìr-à ri myàng da-
à níng n rag, ‘A myàng, jimí jana-à níng
sara mi ri bi áyág ǹ dìg fig awan ating-à
níng bàna. A gib ta wann rìg á jìnn ni.
Sáshinn bín-à níng má sar dim byar átai
rà?’
8 I byar-à wunù-à níng dinya àsàin
luwá n dang rag, ‘Shinn Lumí, ayi fim ma
bín-à níng ji zyun, ayi myàng, má nàm
kyàr samyib rìg mìrwá, má sìb kà jànn á
mìrwá ni, má wìrkà gantí áni.
9 Ma wan hing ji-à ri bi níng, to. Wà ma
wan fig bàna, ayi gib ta wann rìg mìr-à á
jìnn ni.’ ”

Yesu Dàb Gbam Uwà Zyun Ayúnn-à Big Ri Shi Ngàng Ani

10 Ayúnn Asabar Yesu ri tàg mpìrká mà
tonn bìr kwonn bu Yahudawaká ni.
11 Uwà zyun màhàn wàu dab sig ku, ku
na sig dor ji dwib agban awinyin, ku ri
kyann lafinn fig bàna.
12 Yesu myàng ku, n bar ku aku bi, n
rag, “Uwà níng, dorwú gbam rìghing.”
13 Yesu sìnn vùwá á shinn uwà níng ni.
A byar-à níng hi, wàníng kyann lafinn
dìrwá, n wib Shìdun.
14 Ama àgbam-à ri sa swàm mà tonn
bìr kwonn-à ni níng, nànn Yesu àgùnn,
jir kai bàna wàníng dàb gbam sig uwà-
à níng àyúnn Asabar. Ku dinya mpìrká
n rag, “Su sùnnjin shi sig wà mpìr má sa
swàm. Aning bi á àyúnn káníng hi abig
dàb gbam ning. Ama kada aning bi àyúnn
Asabar bàna.”
15 Yesu dang rag, “Ning í mpìr agbar dù
shinn. Ning ri fìnn fig bu apyagká buná
mi ri ya fig big zàpìr àyúnn Asabar bàna
rà?
16 Uwà níng í swai Ibrahim. Shaitan sìr
ku n du kà ku dor ji dwib agban awinyin.
Kó sàn fig wà ǹ fìnn zu ku àyúnn Asabar
bàna rà?”
17 Barà Yesu dang àdòníng, sai mpìr
azíbwá big fig zunái. Ama mpìrká dà
níng fig àjwár ma swàmká Yesu sa sig.

Mpìrká Ri Bàg Shìdun Ri Swàb Kà Aràg Barà Yìr Masita Ri Wài Níng
(Mat 13:31-32; Mar 4:30-32)

18 Yesu dang rag, “Má mam kùr Shìdun
ma kai rà? Má dinya ning barà kùr
Shìdun shi sig áni.
19 Kùr Shìdun shi sig àràg í yìr awan
bu títi nímá, big ri bar í masita. Mpìr
zyun zìg n yag minn sig mà dawá ni.
Bu-à ku minn sig níng, wài n kàng bín.
Ayinnbuká sa sig lubá á atàm bín-à hi ni. I
barà byar-à Shìdun ri na kùrwá má swàb
kà áni.”

Mpìr Shìdun Ri Swàb Kà Aràg Barà Yisti Ri Lib Swàb Kà
(Mat 13:33)

20 Yesu dang rag, “Ma mam kùr Shìdun
ma kai rà? N dinya ning.
21 Kùr Shìdun shi sig àràg í yisti bu-à
ri lílib. Wà uwà zyun ma zìg hing yisti,
ma ta kà hing á mìg tasa sara, mìg-à má
ji bànn má lib swàb kà.”

Jír á Shinn Nu Nkyun-à Ya Fig Aya Bàna
(Mat 7:13-14, 21-23)

22 I byar-à ku dù mà byar-à hi, ku ri
yag kyonnwá. Bu-à pànn sig daka mà
finn swann-à ni, hár mà kauyeká, agunn-
à yág mà Urushalima, ku ri tàg mpìrká jir
Shìdun.
23 Mpìr zyun bib ku, n dang rag, “Shinn
Luyí, mpìrká má dìg yonki kinn kinn
níng nànn fig bàna rà?”
I byar-à ku dinya káníng rag,
24 “Mì ri dinya ning, aning sa pyù-à
aning kà á nu nkyun-à ya fig aya bàna,
jir kai bàna mpìrká nìnànn nímá má yàn
pyù-à abig kà, bá dìg fig bàna.
25 Asàin lu-à má dù nann zu má kìg
dim rìghing nu nkyun-à, ná sar sig mà
myann mi ri kwìb nu nkyun-à abig pù ya
ning aning kà, ná bar má dang rag, ‘Shinn
Luyí, á pù ya yi nu nkyun-à.’ Kwá dang
rag ku yì fig byar-à ning bi sig bàna.

26 Ná dang rag ning yì hing ku, ning ji
kwonn hing buju ma ku, hár ku tàg hing
ning bu á gbìb luná ni.
27 Kwá dang rag, 'Wi, ǹ yì fig ning bàna,
ǹ yì fig byar-à ning bi sig bàna. Aning
dù á pyànnmí ni, ning í mpìrká ri sa bu-à
bibai.'
28 Ayúnn-à na myàng hing Ibrahim ma
Ishaku ma Yakubu ma mpìrká ri dang
kyann jir Shìdun ma shi sig mà lu Shìdun
ni, bigná bá kan ning. I byar-à ná yì,
ná kig nàikitáu, ná zwàm kà vù á nginn
wàni, ning yì rag hing bu dìg hing ning.
29 Mpìrká má bi mà shinn swann, bá
bi mà mìr swann, bá bi mà gàu swann
agunn vìm nu, ma agunn vìm súr. Bá shi
kàng kwìb byar-à Shìdun má na kùrwá.
Bá ji buju màhàn. Ama bigná ná yag fòr
fig mà byar-à hi ni bàna.
30 Aning fig, mpìrká nìnànn nímá ká shi
sig mpìr ùwài tàma-à níng, bá kàng mà
sim. Mpìrká kinn fig bu bàna níng, má
yag mà pyànn."

Yesu Fig Fig Ajwár Ma Mpìrká á Urushalima Bàna (Mat 23:37-39)

31 Ayúnn-à níng hi, sái Farisawaká bi n
dinya Yesu rag aku dù kíni, jir kai bàna
kùr Hirudus ri zìm a wàníng gban rìg ku.
32 Sái ku dinya káníng rag, "Aning yag
dinya jwànnzwam-à níng rag, mì ri sa ma
swàm áyau janá-à níng ma akìn. Mì ri
kan zu wàu, mì ri dàb gbam mpìrká tìnn.
Akìn níng má, má shi àdòníng, sái azìnn
í wà swàmmí má vinn.
33 Ama ma yag kyonnmí janá-à níng mà
Urushalima. Má fòr azìnn, jir kai bàna
sàn fig wà abig gban mpìr-à ri dang kyann
jir Shìdun á byar zyun ni bàna, sái mà
Urushalima.
34 "Ning mpìrká á Urushalima! Ning
mpìrká á Urushalima! Ning gban rìghing
mpìrká ri dang kyann jir Shìdun. Ning ta
gban rìghing mpìrká Shìdun swam bi sig
níng ma abàn. Mì ri zìm ń tonn ning àràg
barà kwìnn ri tonn yanká buwá big, mi ri
bir káníng ásàwá ni, ama ning ngàng mì.
35 Luná má kàng kànnfinn. N dinya
ning, ná myàng fig rag mì bàna, sái
àyúnn-à ma kàng bi hing. Ayúnn-à níng
hi, ná dang rag, 'Mpìr-à ri bi á zìnn
Shìdun ni níng, a Shìdun ya ku bu-à ku
ri zìm.' "

14

Yesu Dàb Gbam Mpìr Dor Zyun

1 Ayúnn Asabar, Yesu yag mà lu àgbam
Farisawa zyun ni, jirà aku ji buju màhàn.
I byar-à mpìrká ri wonn ku.
2 Sái ku rag aku myàng níng, mpìr
zyun vùwá ma barwá mònn sig, shi sig
á pyànnwá ni.
3 Yesu bib malam káníng ma Farisawa
káníng rag, "Sàn hing wà abig dàb gbam
mpìr dor àyúnn Asabar rà, kó sàn fig
bàna rà?"
4 Big pù fig ku nu bàna. Yesu pànn
wunù-à níng, mi í ku í dàb gbam rìg-à,
n dinya ku rag aku kàng yag mà luwá ni.
5 I byar-à ku dinya káníng yìr jír zyun
n rag, áyaubá ni mpìr zyun ma shi sig
ma bu apyag wà ma kù kà hing á shar
zàpìr àyúnn Asabar, kwá gbar zu kíni rà,
kó kwá gbar zu fig bàna rà?
6 I byar-à hi big pànn shi rìg akim, big
dang fig jír bàna.

Kada Aning Gbar Dù Shinn Bàna

7 Barà Yesu myàng mpìrká bi sig buki-
à níng ri shig byar shu àgbam byar-à bá
shi, í wà ku sa misali n rag,
8 "Wà ba bar wù buki ban, kada á shi á
byar shu àgbamká ni bàna, jir kai bàna
kó big bar sig mpìr àgbam zyun má bi
zyun-à kab wù.
9 Mpìr-à dwim bar bi sig ning, ning
pyànà níng, má dang rag, 'A dù, á ya
mpìr-à níng byar shu-à.' Wà má àdòníng,
zunái má pànn wù. Wá kàng yag má shi
mà sim.
10 Ama sai-à ba bar hing wù buki, á yag
shi mà sim. A byar-à níng hi, àsàin-à bar
sig wù níng, má bar wù rag, 'Jàumí, á bi
shi á pyànn.' A byar-à níng hi, wá dìg
gbam á pyànn mpìrká ni.
11 Mpìr-à ma gbar dù shinnwá, kwá
fig zunái. Ama mpìr-à ma gbar dù fig
shinnwá bàna, bá gbar dù ku."
12 Ku dinya mpìr àsàin buki-à níng n
rag, "Wà wa bar hing mpìr aku bi ji buju
buki, kada á bar íri jàuwú big, kó yiwaiwú

big, kó mpìrká buwú big, kó mpìr bàiká
ning ma big shi kwonn sig í zyun níng
bàna. Wa sa hing àdòníng bá bar pyann
kàng wù tìnn.
13 Sái á bar mpìr ashiká, ma mpìrká
barbá wu tag sig ma vùbá, ma mpìr àfau,
14 í wà Shìdun má ya swàb kà wù bu-à
wù ri zìm, jir kai bàna mpìr káníng má
ya pyann kàng sar fig wù bàna. Ayúnn-à
mpìrká bu Shìdun ma dù nann zu kàng
hing ma yonki, Shìdun má wa kàng wù.”

Tinn Jír á Shinn Buki Wùwài Zyun Ni (Mat 22:1-10)

15 Mpìr zyun áyau mpìrka ma Yesu ri ji
buju í zyun níng, ku fig jir Yesu. I wà ku
dang rag, “Mpìrká ma ji buju-à mà byar-à
Shìdun má na kùrwá níng, bá fig àjwár
wàni.”
16 Yesu dinya ku rag, “Mpìr zyun bar
kwonn sig mpìrká nìnànn nímá abig bi
ji buju.
17 Ayúnn-à bá ji buju-à níng màg, ku
swam yag fàuwá a wàníng yag dinya
mpìrká àyúnn-à màg rìghing, ku sa
rìghing buká big ri zìm.
18 I byar-à mpìrká ku bar sig níng,
ngàng rìg. Zyun dinya ku n rag, ‘N wann
sig da, má yag myàng. Mì ri vig wù, á zìm
jírmí, má yag sar fig bàna.’
19 Zyun dang rag, ‘N wann sig nai bu
nàm àkunn dwib. Má yag má màg màg
fig big. Mì ri vig wù á zìm jírmí, ma á yafa
ya mì.’
20 Zyun dang n rag, ‘I wà ṅ zìg sig ma
uwà tàma-à níng, í bu-à sa má yag fig
bàna.’
21 Fàu-à níng kàng bi n dinya shinn
luwá tai-à níng. I byar-à shinn luwá
nànn àgùnn, n dinya fàuwá rag, a wàníng
zu yag kíni, a wàníng bàg gbìbká á
finn swann-à ni, byar-à mpìrká shi sig.
A wàníng bar kwonn mpìr ashiká, ma
àfauká, ma àkùnnká, ma mpìrká bàna
ma bar níng tìnn, jirà mpìr káníng abig
ji buju-à níng.
22 Nonn fig bàna, fàu-à níng dang rag,
‘Asàin lumí, bu-à à dang níng, ṅ sa vinn
rìghing. Ama í barà byar shu-à dà sig.’
23 I byar-à àsàin buju-à níng dinya
fàuwá rag, ‘A zu yag, á bàg gbìbká kim
kim. A bar kwonn bi mpìrká jirà abig bi
mònn á lumí ni.
24 N dinya wù, áyau mpìrká yi dwim
bar jag sig níng, kó mpìr ńzyun áyaubá
ni má ji fig buju-à níng bàna kó títi nímá.’
”

Gbìb Yesu Shi Sig Ma Shwìn (Mat 10:37-38)

25 Mpìrká nìnànn nímá ri bàg ku, ku
vim bìr n myàng big, n dang rag,
26 “Mpìr-à ma ri zìm aku bàg mì,
aku zìm mì wàni, aku zìm kab mì ma
tawá, ma nàwá, ma yiwaiwá big, ma
wàwá, ma yanká buwá, hár ma yonkiwá.
Má àdòníng bàna, kwá shi sar fig wùn
sukàmí bàna.
27 Mpìr-à ma zìm fig wà aku wa shwìn
àràg barà má wa níng bàna, kwá shi sar
fig wùn sukàmí bàna.
28 Mpìr-à ma ri zìm aku mi tonn, kwá
shi wann ma á jìnn ni ḿpyim, jirà aku
kyab bài-à má màg bu miwá, hár má
kinn.
29 Kada aku kà bu mi-à átai bàna. Kwá
kà hing bu mi-à bàiwá má màg fig bàna,
bu mi-à má kinn fig bàna. Mpìrká nìm
myàng sig bu mi-à níng má jwann ku,
30 má dang rag, mpìr-à níng kà sig bu
mi daka í janá-à níng bàna, hár tàma-à
níng ku mi kinn fig bàna.
31 Wà kùr zyun ma dang rag, kwá nu
kànn ma kùr zyun, kwá shi wann má
dang byann ma ḿpyim, kó soja dubu
dwib má nu sar soja dubu dìzyun rà?
32 Wà kwa myàng má sa sar fig bàna, to,
bu-à kwá sa bàna, kwá swam yag mpìrká
abig yag dang byann rìg jír-à mà byar kùr
pyunn ninonn-à bó ḿpyim a wàníng sa
muyar.
33 I bu-à sa ṅ dang rag, ń dinya ning,
kó ni ma fim fig buká ku shi sig ma kàhi
bàna, kwá shi sar fig wùn sukàmí bàna.

Ador Mann Ma Zu Rìghing, Bai Rìghing (Mat 5:13; Mar 9:50)

34 “Mann í bu-à dudor, ama àdórwá ma
zu rìghing, bá sa dor rág ma kai rà? Ai
bàna.
35 Mann-à hi má sàn fig rag bàna, má
shi fig í taki-à bá wìr kà á da bàna tìnn.

Bá wìr kìfinn rìg átai. Mpìr-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír aku fig.”

15

Tinn Jír á Shinn Adùn Zyun-à Jànn Sig (Mat 18:12-14)

1 I byar-à mpìrká ri zìg bài jànn-à níng ma mpìr bibaiká sar sig abig fig jír bu-à ku ri dang.
2 Sái àgbam Farisawaká ma ká ri tàg bu á tarkada Musa ni níng ri nànn àgùnn, mi ri dang rag, “Haba! Sáshinn mpìr-à níng ri dang kwonn jír ma mpìr bibai káníng rà? Hár big ri ji kwonn buju á bìr-à ni.”
3 I byar-à ku dinya káníng tinn jír n rag,
4 “Ayauná ni mpìr zyun ma shi sig ma àdùn dìb-swana, zyun ma jànn hing, kwá sa í kai rà? Kwá fim rìg dìb-yina agban dwib agban-à zu áni ajinndúbi níng mà awúnn-à ni, jirà aku yag yàn dìg rìg ma zyun-à jànn sig níng.
5 Kwa dìg hing àdùn-à níng, bu-à kwá sa bàna, kwá dab kà wàníng á wàinwá ni, má kàng bi ma kàhi ma àjwár.
6 Kwa kàng bi hing á luwá ni, kwá bar kwonn jàuwá big, ma ayor luwá big. Kwá dinya káníng rag ku yàn dìg rìghing àdùnwá jànn sig níng. Kwá fig àjwár, kwá bar káníng a káníng bi fig shang ku àjwár-à níng áni.
7 N dinya ning jír-à níng, Shìdun má fig àjwár wàni mà wai, wà mpìr zyun ma fim hing bu pyìr sa, kab hing mpìr dìb-yina agban dwib agban-à zu áni ajinndúbi, ká zyun-à ri kyab big í mpìr ǹsàn, mi ri kyab fig wà abig fim bu pyìr sa bàna níng.

Tinn Jír á Shinn Bài Zyun-à Kù Jànn Sig

8 “Kó àràg uwà zyun ma shi sig ma bài kó pam dwib, pam zyun áyau bài káníng ni, ma kù jànn hing. Ai kwá mònn bàg pyìr á pitila, má zà kyàr rìg lu-à, jirà aku yàn dìg rìg bài-à níng, kó nímá bàna rà?
9 Uwà níng ma yàn dìg hing bài-à níng, kwá bar kwonn bi jàuwá big ma ayor luwá big, kwá dang rag, ku yàn dìg rìghing bàiwá jànn sig níng, ku ri fig àjwár, kwá sa buju, kwá bar káníng abig bi fig shang ku àjwár-à níng áni.
10 I barà yann aswamká bu Shìdun mà wai má fig àjwár áni tìnn, wà mpìr zyun ma fim hing bu pyìr sa.”

Wùn Zyun Jànn Sig

11 Yesu dang rag, “Mpìr zyun shi sig ma yann wunù pyànà.
12 Wùn zyun-à àshái-à níng dinya tawá rag, a wàníng ya ku bu ki-à buwá ma a wàníng wu í ni. A byar-à hi ta-à bi gàb finn ya big bu ki-à byar pyànà.
13 A byar-à hi, ku zìg bu ki-à buwá mì yag rìgwá mà jànn zyun ni nunonn nímá, n yag gban vinn rìg bàiwá átai á gbìb-à sàn fig bàna.
14 Barà bàiwá bi vinn rìg, amor bi kà á jànn-à ni, ku dìg fig rag buju-à kwá ji bàna.
15 A byar-à níng hi, ku yàn swàm á finn swann-à ni. Ku bi dìg swàm á byar mpìr zyun. Asàin lu-à ri swam yag kyann ku aku ya zyùká buju mà da-à ni.
16 Ku ri zìm aku ji mònn finnwá ma buju-à zyùká ri ji, ama mpìr-à má ya ku bàna.
17 Wùn-à bi kyab pànn n rag, ái fàuká mà lu tawá ni shi sig ma buju nìnànn nímá, í wà ku shi sig amor ri gban wa ku, ku dìg fig bu-à kwá ji bàna rà?
18 Kwá yag mà byar tawá ni, má dinya wàníng rag, ‘Tamí, ǹ sa ya hing Shìdun ma wù bu-à sàn fig bàna.
19 N fòr fig rag wà má shi wùnwú bàna, ama má shi àràg í wùn-à á luwú ni.’
20 A byar-à hi, wùn-à dù, mì yag rìgwá mà byar tawá ni.
“Barà ku ri bi mà gbìb-à ni byar pyunn nunonn nímá, tawá myàng yag ku, ku ri bi, tawá myàng ashiwá n shàr yag mà byarwá ni, n kàm pànn bi ku á lu-à ni.
21 Wùn-à dang rag, ‘Tamí, ǹ sa hing bu pyìr á pyànn Shìdun ni ma wù tìnn, ǹ sàn fòr fig wà má shi wùnwú bàna.’
22 Ama ta-à dinya yanká á luwá ni n rag, abig sa kíni abig zìg bi jà ǹsàn ma abig wìrkà ku, abig pag ku tá á vù-à ni, ma tab ǹsàn á barwá ni.
23 Ku dinya yanká á luwá ni a káníng zìg bi zà nai ǹkwònn-à níng ma abig gib gban jirà abig sa buju abig ji, ma abig fig àjwár.

24 ‘Wùnmí ǹ rì dang rag ku wu rìghing
níng, ku shi sig ma yonki. Ku rì jànn
rìghing, tàma-à níng yi dìg hing ku.’ A
byar-à hi big gbìb jau, n ji buju, n fig
àjwár.
25 “A sai-à níng hi, wùnwá àgbam-à shi
sig mà da-à ni. Ku ri kàng bi rag á lu-à
ni, ku nyàan fòr, sái ku fig mpìrká ri gbà
ǹggan, mi ri gbìb jau.
26 Ku bar wùn zyun á luwá ni, n bib
wàníng rag, ‘Buká big ri sa níng í kai rà?’
27 Wùn-à á luwá ni dinya ku rag,
‘Wunzàwú kàng bi rìghing. Ibáwú gib
gban sig zà nai jirà abig zwam. Ibáwú
ri fig àjwár jirà wunzàwú kàng bi hing
ítau.’
28 Pìkyinn wùn-à àgbam-à í bai rìg-à,
ku zìm fig aku kà yag mà byar buki-à
bàna. A byar-à hi, tawá zu yag mà myann
n vig ku aku kà bi.
29 A byar-à hi ku dinya tawá n rag, ‘Ji
nìnànn nímá mì ri sa ya wù swàm àràg í
fàu, mì ri fig jírwú. Ama kó kàun ńzyun
à gib gban fig mì byínn ayi ma jàumí big
fig àjwár bàna.
30 Ama wùnwú níng yag gban vinn
rìghing bàiwú mà byar uwà àyáiká ni, n
kàng bi á lu-à ni, à bi gib gban ku zà nai
rà?’
31 Ta-à dinya kàng ku n rag, ‘Wùnmí, yi
ma wù í zyun kó ákaun. Buká ǹ shi sig
ma kàhi níng, í buwú tìnn.
32 Ayi sa buki jirà ayi fig àjwár, jir kai
bàna wunzàwú rì wu rìghing, ama tàma-
à níng ku ma yonki. Ku rì jànn rìghing,
tàma-à níng yi dìg hing ku.’ ”

16

Yesu Dinya Big Jír Ashinn Wùn Sukà Ri Sa Fig Bu-à Nsàn Bàna

1 Yesu dinya mpìrká ri bàg ku n rag,
“Mpìr bài zyun rì shi sig áni, ku shi sig
ma wùn sukà. Mpìrká yag gib mìr wùn
sukàwá mà byarwá ni, n rag wàníng ri ji
bàiwá.
2 Ku bar bi wùn sukàwá n bib wàníng
rag, ‘Ma buká mì ri fig áshinnwú ni níng
í kai rà? A wànn dinya mì buká à sa sig,
jir kai bàna wá shi fig rag wùn sukàmí
bàna.’
3 Wùn sukà-à kyab á pìkyinnwá ni n
rag, ‘Asàin lumí kan rìghing mì á swàm.
Tàma-à níng má sa rag í kai ra? N bàna
ma gbam-à má nàm bu, mì ri sa zunái wà
má vig mpìrká bu.
4 Tàma-à níng ǹ yì rag hing bu-à má sa,
jirà kó kwa kan hing mì á swàm, má dìg
mpìrká má zìm mì ń yag á lubá ni.’
5 Ku bar kwonn mpìrká àsàin luwá ri
bàg big tonn bài. Ku bib jag mpìr zyun, n
rag, ‘Asàin lumí ri bàg wù píná rà?’
6 Wàníng dang rag, ‘Asàin luwú ri bàg
mì byìr garwa dìb-swana.’ A byar-à hi ku
rag a wàníng zìg tarkada ma a wàníng ba
sìnn kà dìpyànà agban dwib.
7 I byar-à ku bib jakàng mpìr zyun
n rag, ‘Asàin lumí ri bàg wù píná rà?’
Wàníng dang rag, ‘Ku ri bàg mì bà
jímyànn dìb-swana.’ A byar-à hi ku dinya
wàníng n rag a wàníng ba sìnn kà bà dìb-
yina.
8 Asàin lu-à swam yan wùn sukà ri lir ji
ku níng jir yar-à wàníng shi sig ma kàhi.
Mpìrká ri zìm buká á jànn-à níng ni yar
kab sig mpìrká ri bàg Shìdun.”
9 Yesu dinya big n rag, “Mì ri dinya ning,
aning sa bu-à sìsàn ma bàiká ning shi sig
ma kàhi á dunyaru, jirà àyúnn-à na bàna
ma bài, Shìdun má pànn ning vù pyànà
mà luwá ni mà wai.
10 Mpìr-à ma pànn sàn hing bu títi, kwá
pànn yì bu ùwài. Mpìr-à ma pànn sar fig
bu títi ma kyinn ńzyun bàna, kwá pànn
samyib fig wà ùwài bàna.
11 Wà na pànn yì sar fig bài á dunyaru
bàna, í ni má ya ning bu ǹsàn nímá mà
wai rà?
12 Wà na pànn yì sar fig bu mpìr bàna,
í ni má ya ning bu shinn dìrná í ni rà?
13 “Mpìr ńzyun má wib sar fig àsàin lu
pyànà bàna, kó kwá zìm zyun, má ngàng
zyun. Kwá wib jir zyun, má ngàng jir
zyun. Wà na zìm kab síg bài, ná zìm fig
Shìdun bàna.”

Yesu Kan Dim Farisawaká (Mat 11:12-13; 5:31-32; Mar 10:11-12)

14 Farisawaká fig jír-à Yesu dang sig
níng, big màm jwann ku, jir kai bàna big
ri kyab jir bài á pìkyinnbá ni.

15 Ku dang rag, “Ning í mpìrká ri gbar
dù shinn á pyànn mpìrká ni, ama Shìdun
yì rìghing bu-à á pìkyinn ná ni. Bu-à
mpìrká ri myàng fòr hing bu á pyànnbá
ni níng, ama á pyànn Shìdun fòr fig bu
bàna.
16 “Sai-à Yohanna rì bi níng, big rìi
tàg mpìrká jir doka Musa, ma bu-à yann
aswamká bu Shìdun ba sig. Tàma-à níng
big ri tàg rag jír á shinn barà Shìdun ri
na kùrwá. Kó ni bidìm pár ri zìm aku kà
á lu Shìdun.
17 Má fonn káb nì, wà waisháu ma jànn-
à á jìnn ni abig pìnn rìg ma wà yìr jir
Shìdun ńzyun má jànn.

Yesu Dang Jír á Shinn Uwà Kan Tafinn

18 “Mpìr-à ma kan tafinn wàwá ma zìg
zyun, ku ri sa àyái. Mpìr-à ma zìg uwà
big kan tafinn sig níng, ku má, ku ri sa
àyái tìnn.

Mpìr Bài Zyun Ma Mpìr Ashi Zyun

19 “Mpìr bài zyun rì shi sig áni, ku rì wìr
jà ǹsàn, ku ri fig àjwárwá kó ákaun.
20 Mpìr ashi zyun shi sig áni. Big ri bar
ku Liyazaru. Dìrwá bidìm pár íri yun. Ku
ri shi kyann á nu nkyun mpìr bài-à níng
ni.
21 Ku ri fig àjwár aku ji mònn bujuká
mpìr bài-à níng ri ji wìr wann á jìnn ni.
Báiká bi mi ri tann ji yunwá.
22 Nonn fig bàna sái Liyazaru bi n wu
rìg. Yann aswamká bu Shìdun mà wai
bi zìg yag rìg Liyazaru mà byar Ibrahim.
Mpìr bài-à níng wu rìg tìnn, big bi kab jì
rìg ku.
23 Ku shi sig mà lu pyìr-à ni mi ri wa
shwìn. Ku gbar dù nann zu shinnwá n
myàng Ibrahim sar sig pyunn nunonn,
ma Liyazaru á byarwá ni.
24 Sái ku bar nài abor n rag, ‘Tamí
Ibrahim, á myàng ashimí, ma á swam bi
Liyazaru aku du kà pwai vùwá á zàpìr,
ma aku sa tag shinn anammí, jir kai bàna
mì ri wa shwìn á pyìr-à níng ni.’
25 Ama Ibrahim dang rag, ‘Wùnmí, á
kyab. Sai-à wù rì shi sig ma yonki á
dunyaru, wù rìi fig àjwár, Liyazaru rìi wa
shwìn. Ama tàma-à níng ku ri fig rag
àjwárwá, wù bó wù ri wa shwìn.
26 Iri wàníng bàna má, shar ǹzwàun
nímá shi sig áyauyí ni, pyù-à yá yag mà
byarná ni bàna. Ning má ná bi sar fig á
byaryí ni bàna tìnn.’
27 I byar-à àsàin bài-à níng í dang-à rag,
‘Tamí, mì ri vig wù á swam yag Liyazaru
mà lu tamí ni á dunyaru.
28 N shi sig ma wunzàmí big àkunn
swana. Liyazaru aku yag dinya big, kada
abig bàg gbìb-à ǹ rì bàg sig níng bàna,
jir kai bàna tàma-à níng mì ri wa shwìn
á byar-à ǹ shi sig níng.’
29 I byar-à Ibrahim dang rag, ‘Wunzàwú
big shi sig ma tarkada wà Musa ma
mpìrká rìi dang kyann jir Shìdun ba sig.
Abig jangga ma abig fig jír káníng.’
30 Mpìr bài-à níng í dang kàng-à rag, ‘A
à, Tamí Ibrahim, mpìr-à ma wu rìghing,
ma kàng yag síg nì, bá fig jírwá, bá vim
bìr á bu pyìrbá ni.’
31 Ibrahim dang rag, ‘To, wà ba fig fig
jir Musa ma jir mpìrká ri dang kyann jir
Shìdun bàna, kó mpìr zyun-à wu rìghing
má ma kàng yag, bá fig fig jírwá bàna
tìnn.’ ”

17

Sàn Fig Wà Mpìr Aku Sìnn Kà Jàuwá A Wàníng Sa Bu Pyìr Bàna
(Mat 18:6-7, 21-22; Mar 9:42)

1 Yesu dinya yann sukàká buwá n rag,
“Buká má sìnn mpìr aku sa bu pyìr shi
sig áni, ama mpìr-à ma sìnn kà jàuwá a
wàníng sa bu pyìr, mpìr-à níng hi má wa
shwìn wàni.
2 Wà mpìr ma du kà wùn zyun áyau
yann káníng ni, a wàníng sa bu pyìr, má
sàn kab ya ku abig dìnn gbam wann bu
wau á wàinwá ni, ma abig ta kà ku á
byinn.
3 Aning shi shuná ma aning hakyira.
“Wà jàuwú zyun ma sa wù bu-à ma sàn
fig bàna, á dinya ku. Wà kwa vig hing wù,
á yafa ya ku.
4 Kó wà kwa sa wù bu bibai kàun
sùmpyànn àyúnn ńzyun, wà kwa kàng
bi hing á byarwú ni kàun sùmpyànn, ma
dang rag á yafa ya ku, to á yafa ya ku.”

Big Ri Zìm Abig Bir Swàb Kà Pìkyinn á Byar Shìdun

5 Yann aswamká dinya Yesu rag, “A
swàb kà ya yi gbam, jirà ayi bir swàb kà
pìkyinn á byar Shìdun.”
6 Yesu dang rag, “Wà na bir hing
pìkyinn á byar Shìdun ni kó títi nímá àràg
barà yìr masita shi sig títi nímá níng, ná
dang rag a bín-à níng gbìb dù ma mìrwá,
ma aku yag jann shinnwá á finn níng-
à ni, kwá wib jírná, má yag jann kà rìg
shinnwá mà finn níng-à ni.”

Fàu-à Ri Bir Kyinn á Swàmwá ni

7 Yesu dang rag, “Wà mpìr-à ma shi sig
ma fàu zyun-à ma ri sa ya ku swàm á da-à
ni, kó wàníng ma ri za ya ku àdùn, sai-à
fàu-à hi ma kàng bi hing á lu-à ni, àsàin
luwá ma dinya ku rag aku bi kíni, aku shi
wann á jìnn ni, ma aku ji buju rà?
8 Wi! Kwá dang má rag, ‘A sa ya mì buju
ń ji, ń wa. Wà ma ji kinn rìghing, í wà á
ji rag buwú ni.’
9 Asàin lu-à má yan fig fàuwá bàna, jir
kai bàna wàníng í fàu.
10 Ning má àdòníng tìnn, sai-à na sa
hing bu-à ba dinya ning aning sa, aning
dang rag, ‘Bigyí yi fàu. Yi sa sig íri
swàmyí.’ ”

Yesu Dàb Gbam Mpìr Akúnn Big Dwib

11 Su zyun Yesu ri yag mà finn swann
Urushalima, sái ku zu á gbìb shab jànn
Samariya mà jànn Galili.
12 Barà ku ri kà yag á kauye zyun ni, sái
mpìr dor àkùnn big dwib, big bi dìg ku, n
sar sig á gbìb-à ni, big sar sig byar pyunn
nunonn.
13 I byar-à hi big bar nài abor n dang
rag, “Asàin Luyí Yesu, á myàng ashiyí.”
14 Barà Yesu myàng big, ku dinya big
rag abig yag mà lu Shìdun, ma abig tàg
shinnbá á byar àgbamká ri twìb swànn
bu á pyànn Shìdun, jirà a káníng myàng
barà big gbam rìghing.

Barà big ri yag, sái big rag abig myàng
níng big gbam rìghing.
15 Zyun áyaubá ni myàng big dàb gbam
rìghing ku, sái ku kàng yag, mi ri swam
yan Shìdun ma nài gbam.
16 Ku bìnn kir wann á jìnn ni, n sa Yesu
í soko, ku í mpìr Samariya.
17 Yesu dang rag, “Ning í mpìr dwib big
dàb gbam sig, ma mpìr ajinndúbiká dà
níng shi sig áni rà?
18 Asái áyau mpìr káníng ni, mpìr-à
má swam yan Shìdun bàna, sái íri wunù
kyìnn-à níng áwinwá ni rà?”
19 Yesu dinya ku rag, “A dù á yag
kyonnwú, à bir hing pìkyinnwú á dìrmí
ni, í bu-à sa à dìg sig gbam dìrwú níng.”

Yesu Dang Jír á Shinn Barà Shìdun Má Na Kùr
(Mat 24:23-28, 37-41)

20 Farisawaká bib Yesu n dang rag,
“Ayúnn-à Shìdun má na kùrwá má fòr
ákaun rà?” Ku zìm n dang rag, “Ai àyúnn-
à Shìdun má na kùrwá big ri myàng fig á
zu bàna.
21 I bu-à ná dang fig rag, ‘Shi sig níng,
kó shi sig bó,’ bàna. Ama Shìdun ri na
kùrwá á pìkyinn ná ni.”
22 Ku dinya yann sukàwá big n rag, “Mì
Wùn Mpìr Jíkwìnn. Ayúnn su zyun ri
bi wà ná zìm aning myàng mì, ama ná
myàng fig mì bàna.
23 Bá dinya ning rag, ‘Almasihu shi sig
níng, kó ku shi sig bó,’ aning yag bàna,
ma aning yàn ku bàna tìnn.
24 Wùn Mpìr Jíkwìnn má kàng bi
jakàng, àyúnn-à kwá kàng bi áni níng má
shi àràg shyù ri zwàm zu sàu sàu, byar
má yar àjirà kó ni má myàng ku.
25 Ama Wùn Mpìr Jíkwìnn má wa ma
shwìn kim kim ḿpyim, mpìrká á dunyaru
tàma-à níng má ngàng ku, hár má gban
rìg ku.
26 Barà rì sa sig á sai-à Nuhu rì shi sig
níng, í barà má sa kàng áni àyúnn-à Wùn
Mpìr Jíkwìnn má kàng bi á jànn-à ni.
27 Sai-à Nuhu shi sig á jànn-à ni, mpìrká
rìi ji, mi ri wa, big ri sìr ban, mi ri zìg
uwà, hár àyúnn-à Nuhu kà á kòr-à ni. I
byar-à zàpìr-à bi na dim gban rìg mpìrká
á jànn-à ni bidìm pár.
28 I barà sa sig áni á sai-à Lutu rì shi sig
áni à jànn-à ni tìnn. Big ri ji mi ri wa,
big ri wann, mi ri wann tafinn, big ri tàg
buju, mi ri mi tonn.
29 Mpìrká rìi sa bu káníng, hár àyúnn-
à Lutu dù á finn swann Saduma. Shìdun

tìr bi pyìr mà waisháu-à ni bi swànn gban
rìg big bidìm pár.
30 Wàníng í barà má sa áni, àyúnn-à
Wùn Mpìr Jíkwìnn má kàng bi áni.
31 "Ayúnn-à hi mpìr-à ma shi sig mà
tonn zyun ni mà wai, kada aku tìg wann
bi mà tonnwá á jìnn ni aku zìg bu zyun
bàna. Mpìr-à ma shi sig mà dawá ni, kada
aku kàng bi á lu-à ni bàna tìnn.
32 Aning kyab bu-à sa sig wà Lutu.
33 Mpìr-à ma ri zìm íri yonkiwá, kwá
dìg fig bàna. Ama mpìr-à ma ya tafinn
hing yonkiwá, kwá dìg wà kinn kinn.
34 Ayúnn-à ma kàng bi hing, tonn zyun
mpìr pyànà ma na sig áni, bá zìg zu rìg
mpìr zyun, má fim zyun.
35 Ayúnn-à hi, uwà pyànà ma ri wau bu
í byar ńzyun, bá zìg rìg zyun, má fim rìg
zyun. [
36 Wunù pyànà ma shi sig mà da-à ni,
bá zìg rìg zyun, má fim zyun.]"
37 Big bib n dang rag, "Bu-à hi má sa áni
rà?"
Ku dinya big ma tinn jír n rag, "Byar-à
kiká ma wu na sig, í byar-à shwibká má
kwonn yag màhàn."

18

Tinn Jír á Shinn Uwà Ki Ma Agib Jír Zyun

1 Ayúnn zyun Yesu dinya yann sukàwá
big tinn jír zyun, tinn jír-à níng ku ri tàg
big abig shi vig Shìdun, abig fim vù áni
bàna.
2 Ku dang rag, "A swann zyun ni, agib
jír zyun shi sig áni. Ku ri shàr fig Shìdun
bàna, ku ri myàng fig mpìr ma jinn á
shinn bàna.
3 A finn swann-à níng hi, uwà zyun shi
sig áni, nùwá wu rìghing. Uwà-à níng ku
ri yag kyann á byar agib jír-à ni. Mi ri
dinya wàníng rag, 'A kà ya mì áyaumí ni
yi ma mpìr azíbmí.'
4 Uwà-à níng dang kàun nìnànn nímá
agib jír-à níng ngàng, ama á sim ku bi n
zìm á pìkyinnwá ni, n dang rag, 'Kó ma ri
shàr fig Shìdun bàna, kó ma ri myàng fig
mpìr ma jinn á shinn bàna,
5 ama barà uwà-à níng ri sa shi mì níng,
má kà nuwá, jirà kada aku shi sa shi mì
bàna.' "
6 Sái Yesu dang rag, "Aning fig bu-à agib
jír-à níng ri dang. Kó kwa ri myàng fig
mpìr ma jinn bàna, ama ku kà hing nu
uwà-à níng.
7 Tò wàníng í barà Shìdun má sa áni
tìnn, Shìdun má fig jír mpìrká buwá sai-à
ba ri vig ku fi ma àyúnn. Kwá ngàng fig
big bàna.
8 Bu-à ba vig ku kwá sa ya rìg big kíni.
Jír-à má bib ning í wàníng. Mì Wùn Mpìr
Jíkwìnn, sai-à ma kàng bi hing má bi dìg
mpìrká ri wib Shìdun íshág rà?"

Yesu Dang Rag Mpìr Aku Gbar Dù Shinn Bàna

9 Mpìrká shi màhàn big rag, big í mpìr
kyìkyàr, big í mpìr ǹsàn. Big ri myàng
mpìrká dà níng, kinn fig bu á pyànnbá ni
bàna. Ku sa ya mpìr káníng misali n rag,
10 "Mpìr pyànà yag sig mà lu Shìdun n
yag vig sig Shìdun. Zyun í Farisawa, zyun
í mpìr azìg bài jànn.
11 Sái Farisawa-à níng dù nann zu n vig
Shìdun n rag, 'Shìdun, ǹ gode hing barà
ǹ shi fig àràg mpìrká dà níng bàna. Mì í
mpìr bu pyìr bàna, mì ri sa fig àyái bàna.
Mì ri lir ji fig mpìr àràg azìg bài jànn-à
níng bàna.
12 Mì ri sìnn nu kàun pyànà áyau su
sùmpyànn. Mì ri ya Shìdun buká mì ri
dìg, áyau kyau dwib, mì ri ya Shìdun
kyau zyun.'
13 Azìg bài jànn-à níng sar sig pyunnwá
nunonn nímá. Ku zìm fig wà aku gbar dù
nann shinnwá á wai bàna. Ku mìb gwàin
pìkyinnwá, n dang rag, 'Shìdun, á yafa ya
mì. Mì í mpìr bu pyìr.' "
14 Yesu dang rag, "N dinya ning, mpìr-à
níng í zyun-à Shìdun zìm sig jírwá. Ku
zìm fig jir Farisawa-à níng bàna. Mpìr-
à ma gbar dù shinnwá, kwá fig zunái,
ama mpìr-à ma gbar dù fig shinnwá bàna,
Shìdun má gbar dù ku."

Yesu Wìr Kà Ya Yann Títiká Asàn (Mat 19:13-15; Mar 10:13-16)

15 Mpìrká káhi ya bi Yesu yanká bubá,
aku tib káníng vù á dìr. I byar-à yann

sukàwá big myàng àdòníng, sái big yan
ta mpìr káníng.
16 I byar-à Yesu bar bi yann káníng
á byarwá ni, n dinya sukàwá big rag,
“Aning fim yann káníng abig bi á byarmí
ni. Kada aning kan dim big bàna. Yiri
swai yanká àdòníng, bá kà nì mà byar-à
Shìdun ri na kùrwá.
17 Má dinya ning jír àjai. Mpìr-à ma
sìnn kàng fig shinnwá àràg ku í wùnshái
bàna, kwá kà fig byar-à Shìdun ri na
kùrwá bàna.”

Agbam Zyun-à Shi Sig Ma Bài
(Mat 19:16-30; Mar 10:17-31)

18 Agbam zyun bib Yesu n rag, “Malam
ǹsàn, bu-à má sa jirà ń dìg yonki kinn
kinn í kai rà?”
19 Sái Yesu bib ku rag, “Bu-à sa à bar
mì mpìr sìsàn í jir kai rà? Ai mpìr sìsàn
bàna, sái Shìdun kwá áwinwá ni.
20 Buwú à yì hing dokaká wá bàg: ‘Kada
á sa àyái bàna, kada agban ki bàna, kada
á jwi ajwú bàna, kada á gim ǹsáng bàna,
awib tawú ma nàwú.’ ”
21 Mpìr-à níng rag, “Ai mì ri wib doka
káníng tun sai-à mì í wùnshái hár tàma-à
níng.”
22 Yesu dinya ku rag, “Hár tàma-à níng
dà sig wù bu zyun. A wann tafinn vinn
rìg buká à shi sig ma kàhi bidìm pár. A
ya mpìr ashiká bài-à, ma àjirà á bàg mì. I
wà wá dìg bu-à sàn kab wàníng mà wai.”
23 Sái wunù-à níng fig àdòníng, àsà
kyag kù kà ku á pìkyinn-à ni, jir kai bàna
ku shi sig big bu wàni.
24 Yesu myàng ku, ku ri yag, n dinya
yann sukàwá big rag, “Shi sig ma shwìn
wà mpìr bàiká má kà á byar-à Shìdun ri
na kùrwá.
25 Má fonn káb nì wà rakumi aku kà
á pùr àbònyir, ma wà mpìr bài má kà á
byar-à Shìdun ri na kùrwá.”
26 Mpìrká ká fig sig jír-à níng big dang
rag, wà má àdòníng mpìr má wìm zu rà?
27 Yesu dang rag, “Bu-à mpìr má sa sar
fig bàna, Shìdun má sa sar.”
28 I byar-à Bitrus dang rag, “To, yi fim
rìghing buká buyí, yi ri bàg wù.”
29 Yesu dang rag, “Má dinya ning, kó
ni ma fim hing luwá, ma wàwá, ma
wunzàwá big, ma tawá, ma nàwá, ma
yanká buwá big á jir shinn Shìdun,
30 Shìdun má zìg ku vù pyànà, má ya
kab ku buká ku fim sig níng. Ayúnn-à
wà kinn shinn, í wà kwá ya wàníng yonki
kinn kinn.”

Yesu Dang Jakàng Jír á Shinn Ki-à Kwá Wu
(Mat 20:17-19; Mar 10:32-34)

31 Ku bar kwonn yann sukàwá big dwib
agban pyànà, n dinya káníng, n rag,
“Barà ning yì níng, yá yag mà Urushal-
ima. Ya yag fòr hing màhàn, bu-à big rì
ba sìnn sig á shinnmí ni, mì Wùn Mpìr
Jíkwìnn níng, bidìm pár má sa àràg barà
big ba sig.
32 Bá zìg mì, má ya mpìrká zyun-à í
Yahudawaká bàna. Bá dang bai mì, bá
màm jwann mì, bá tu wìr mì sháng.
33 Bá yang mì ashor, bá gban rìg mì,
àyúnn su sara má dù nann zu kàng.”
34 Ama yann sukàwá big yì fig bu-à ku
ri dang bàna, jir kai bàna yìr jír-à hi shi
sig á byar awù. Big yì fig bu-à ku dang sig
níng bàna.

Yesu Pù Finn Zu Mpìr Afau Zyun
(Mat 20:29-34; Mar 10:46-52)

35 Barà big yag fòr á Yariko, mpìr àfau
zyun shi sig á kur gbìb-à ni, mi ri vig bìr
mpìrká bu.
36 Barà ku fig bìr mpìrká ri wam zu, ku
bib, ku rag, “I kai sa síg nì rà?”
37 Big dinya ku, n dang rag, “I Yesu
mpìr-à á Nazarat ri wam zu íni.”
38 Sái ku gbar dù nài jírwá, n dang
rag, “Ayáa, Yesu Wùn Dawuda, á myàng
ashimí.”
39 Sái mpìrká kà sig á pyànn-à níng kan
dim rìg ku, aku pànn shi rìg. Ama ku shi,
mi ri wa nài yán ngbam nímá. Ku dang
rag, “Ayáa, Yesu Wùn Dawuda, á myàng
ashimí.”
40 Sái Yesu sar, n dang rag abig zìg bi
mpìr-à níng á byarwá ni. Barà ku bi fòr
àdòníng, Yesu bib ku n rag,
41 “Wù ri zìm ń sa ya wù í kai rà?”
Afau-à níng dang rag, “Shinn Luyí, mì
ri zìm á sa mì ń myàng kàng ma zumí.”

42 Yesu dinya ku rag, “A myàng kàng
ma zuwú, pìkyinnwú à bir sig á byarmí
ni níng, dàb gbam rìghing wù.”
43 A byar-à níng hi ni, ku í gbam rìg-
à, mi ri myàng rag. Ku í kan bàg-à Yesu,
mi ri swam yan Shìdun. Barà big myàng
àdòníng, sái mpìrká bidìm pár swam yan
Shìdun tìnn.

19

Mpìr Azìg Bài Jànn Zyun Bir Pìkyinnwá á Byar Yesu

1 Yesu bi fòr á finn swann Yariko, mi ri
wam zu.
2 Mpìr zyun màhàn big ri bar ku Zaka,
ku í àgbam mpìr azìg bài jànnká. Ku í
mpìr alir ji mpìrká. Ku í mpìr bài.
3 Ku yàn gbìb-à aku myàng Yesu barà
wàníng shi sig áni, ama ku í mpìr àkìm.
Ku myàng sar fig Yesu áyau bìr mpìr
káníng ni bàna.
4 I byar-à, ku shàr yag mà pyànn, n yag
nann bin ating zyun aku myàng byann
Yesu, jir kai bàna í gbìb-à wàníng ri bi
áni.
5 Barà Yesu bi fòr á byar-à hi ni, ku
myàng nai yag n rag, “Zaka, á tìg wann
bi kíni kíni. Janá-à níng má tìg mà luwú
ni.”
6 I byar-à hi, Zaka tìg wann bi n shà
Yesu ma pìkyinn-à mìmìg.
7 Barà bìr mpìr káníng myàng àdòníng,
big zìnn swau Yesu, n rag, “Ku yag kà sig
kyìnnwá mà lu mpìr asa bu pyìr.”
8 Zaka sar dù nann zu n dinya Yesu rag,
“A myàng, Shinn Luyí, má gàbfinn buká
ǹ shi sig ma kàhi, kyau pyànà. Má ya
mpìr ashiká kyau zyun. Mpìr-à ma lir ji
sig ku bidìm pár, má wa kàng ku kàun
yina yina.”
9 Yesu dang rag, “Janá-à níng ǹ zìg zu
rìghing mpìr-à níng ma mpìrká á luwá
ni á bu pyìrbá ni, jir kai bàna ku í wùn
Ibrahim tìnn.
10 Mì Wùn Mpìr Jíkwìnn, ǹ bi sig ń yàn
kyann mpìrká nang jànn sig, jirà ń zìg zu
big.”

Tinn Jír á Shinn Fàu Dwibká Big Ya Sig Big Bài
(Mat 25:14-30)

11 Ku nyàan fòr yag mà Urushalima.
Barà mpìrká ri fig jírwá, big dang rag,
tàma-à níng kwá na kùr. I byar-à ku sa
ya káníng misali,
12 n rag, “Mpìr àgbam zyun yag sig mà
jànn zyun ni pyunn nunonn nímá, jirà
aku yàn ya shinnwá kùr, ma aku kàng bi.
13 Sai-à ku yag fig ma bàna níng, ku
bar kwonn fàuwá big dwib. N ya káníng
pam zyun zyun zyun. Ku rag, a káníng sa
swàm ma kàhi sái kwa kàng bi hing.
14 Mpìrká buwá big rag, big ngàng ku.
Big swam yag mpìr á simwá ni n dang
rag, big ngàng. Big zìm fig aku shi kùrbá
bàna.
15 “Ku dìg kùrwá, n kàng bi á jànnwá
ni. N bar fàuwá big ká ku ya sig bài-à
níng, n bib káníng big dìg swàb kà sig
bài-à píná rà?
16 Wà jijag-à níng bi á pyànnwá ni, n
dinya ku rag, ‘Asàin Luyí, pam zyunwú
níng gbar bi hing pam dwib.’
17 I byar-à àsàin lu-à dang rag, ‘Sàn
hing. Wù í fàu-à ǹsàn. To, barà à sa hing
bu ǹsàn ma bu-à títi níng, á na kùr finn
swann dwib.’
18 I byar-à wà wa pyànà bi, n dang rag,
‘Shinn Luyí, pam zyunwú níng gbar bi
hing pam swana.’
19 Asàin lu-à dang rag, ‘Wù má á na kùr
finn swann swana.’
20 Fàu zyun bi buwá n rag, ‘Shinn Luyí,
pam zyunwú shi níng. N zìg níng ǹ dìnn
gbam sig á jà, n sìnn gbam sig.
21 Bu-à sa níng, mì ri shàr zinnwú. Wù
í mpìr pìkyinn. Wù í mpìr-à ri zìm á dìg
átai. Wù ri zìg bu-à í wù à tàg fíg nì
bàna.’
22 Shinn lubá dinya ku rag, ‘Wù í fàu
bibai. Má pànn wù ma jírká à dang sig
ma nuwú níng. A yì hing mì í mpìr-à ri
zìm bu átai. A yì hing mì í mpìr-à ri zìg
bu-à ǹ tàg fíg nì bàna.
23 Barà à yì hing àdòníng, bu-à sa à sìnn
kà fig bàimí á byar-à ma kàng bi hing, má
dìg bu swàb kà hing á shinn-à ni bàna, í
jir kai rà?’
24 Ku dinya mpìrká sar sig màhàn níng,
ku rag abig zìg rìg pam zyun-à á vù
wàníng ni níng, abig ya mpìr-à shi sig ma
pam dwib níng.

25 Big dinya ku rag, ‘Shinn Luyí, ái
wunù-à níng hi shi sig ma pam dwib.’
26 Asàin lubá dinya big n rag, ‘Mì ri
dinya ning, mpìr-à ma shi sig ma bu, í
mpìr-à bá swàb kà ya ku. Ama mpìr-à
ma bàna ma bu, títi zyun-à ku shi sig ma
kàhi níng, bá zìg rìg á vùwá ni.
27 Mpìr azíbmí big, ká dang rag, big zìm
fig ń shi kùrbá bàna níng, aning zìg bi
big, aning gib gban rìg big á pyànnmí ni.’
”

Mpìrká á Urushalima Shà Yesu
(Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Yoh 12:12-19)

28 Barà Yesu dang vinn rìg jírwá
àdòníng, ku pànn gbìbwá mi ri yag mà
Urushalima.
29 Ku fòr yag á Baitafaji ma Baitanya á
byar zyun big ri bar Wùn Mwir Zaitun.
Ku swam yag yann sukàwá big pyànà,
30 n dang rag, “Aning yag mà kauye mà
pyànn bó, na kà hing màhàn ná dìg big sa
gbam sig wùn aswannswánn, zyun-à big
nann màg fig fig bàna, aning fìnn ya bi
mì.
31 Mpìr-à ma bib hing ning, ma dang
rag, ‘Bu-à sa ning ri fìnn í jir kai rà?’
aning dinya ku rag, ‘Shinn Luyí ri zìm
íni.’ ”
32 Mpìrká ku swam yag sig níng, yag
dìg aswannswánn-à àràg barà ku dinya
sig big.
33 Barà big ri fìnn aswannswánn-à
àdòníng, àsàinká bib big n dang rag, “Bu-
à sa ning ri fìnn wùn aswannswánn-à
níng í jir kai rà?”
34 Big dang rag, “Shinn Luyí ri zìm íni.”
35 I byar-à hi big zìg bi á byar Yesu ni.
N bir wann jàbá á kwíb-à ni. Big sìnn dù
nann zu Yesu áni.
36 Barà ku shi sig áyau kyonnwá ni,
mpìrká káhi zìg bi jàbá, mi ri jag á gbìb-à
ni.
37 Barà ku ri tìg wann bi mà Wùn Mwir
Zaitun, sái bìr sukàká buwá big fig àjwár.
Big ri bar mi ri swam yan zìnn Shìdun ma
nài yán ngbam nímá, á jir bu mamaki-à
big myàng sig níng.
38 Big dang rag, “Pyib sìsàn aku shi á
shinn kùryí, zyun-à ri bi á zìnn Shinn
Luyí ni níng. Shìdun-à mà wai sàn hing,
ayi swam yan ku.”
39 Mpìr Farisawaká áyau bìr-à ni dinya
Yesu rag, “Malam, á dinya yann sukàwú
big abig pànn shi rìg.”
40 Yesu rag, “N dinya ning, kó yann
sukàmí big ma pànn shi rìghing, abànká
má swam yan mì.”

Yesu Kig á Jir Shinn Mpìrká á Urushalima

41 Ku nyàan fòr bi á Urushalima, n
myàng yag finn swann-à, n kig.
42 Ku rag, “Ning mpìrká á Urushalima,
pìkyinnmí ri bai ma ning. Ning yì fig
mpìr-à má sa tag wann ning pìkyinn ná
bàna. Tàma-à níng, ning yì fig bàna.
43 Ayúnn zyun má bi, mpìr azíbná big
má sar kàng kwìb ning. Bá du ning
shwìn.
44 Bá fam wann ning á jìnn ni, bá gban
rìg ning bidìm pár. Bá mìb gbànn vinn
rìg tonnká á Urushalima bidìm pár. Bá
fim fig abàn ńzyun á shinn jàuwá ni
bàna. Bu-à sa má sa àdòníng, ning ngàng
rìghing mpìr-à Shìdun swam bi sig.”

Yesu Kan Zu Mpìrká Ri Wann Tafinn Bu á Lu Shìdun
(Mat 21:12-17; Mar 11:15-19; Yoh 2:13-22)

45 Yesu kà yag mà lu Shìdun. Ku ri kan
zu mpìrká ri wann tafinn bu màhàn.
46 Ku rag, “Big ba sìnn sig jír-à Shìdun
dang sig rag, ‘Lumí, mpìrká ma bar rag í
byar-à big ri vig Shìdun,’ ama ning sìnn
kàng rìghing í byar ajwú jwi.”
47 Kó ákaun ku ri yag, mi ri tàg
mpìrká bu mà lu Shìdun ni màhàn. Ama
àgbamká ká ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni, ma malamká ma àgbamká
áyau mpìrká ni, big ri zìm abig gban rìg
ku.
48 Big yì fig rag bu-à bá sa bàna, jir kai
bàna mpìrká zìm hing jírwá wàni.

20

Big Bib Yesu Jír á Shinn Gbamwá Ni
(Mat 21:23-27; Mar 11:27-33)

1 Su zyun Yesu shi sig mà lu Shìdun
ni, mi ri tàg mpìrká, mi ri dinya mpìrká
jir Shìdun, mi ri dinya big tai àjwár.

I byar-à àgbamká ri twìb swànn bu á
pyànn Shìdun, ma malamká ma shun-à
àgbamká, big bi á byarwá ni,
2 n bib ku rag, “Gbam-à wù ri sa bu
káníng ma kàhi níng, à dìg sig áni rà?
Mpìr-à ya sig wù gbam-à hi í nì rà?”
3 I byar-à Yesu dang rag, “Má bib ning
jír zyun tìnn. Aning dinya mì ḿpyim.
4 Mpìr-à ya sig Yohanna gbam-à aku
wau mpìrká dìr batisma í ni rà? I Shìdun
rà, kó í mpìr rà?”
5 I byar-à big kyab bu-à bá dang á shinn
jír káníng ni. Big dang jír ma bar dìrbá, n
dang rag, “Wà ya dang rag í Shìdun ya sig
Yohanna gbam-à íni, kwá dang rag, bu-à
sa yi bir fig pìkyinn á jir Yohanna ni bàna,
í jir kai rà?”
6 Big bib bar dìrbá n dang rag, “Wà ya
dang rag, í mpìr ya síg Yohanna gbamwá
í nì, mpìr káníng má ta gban yi ma abàn.
Big yì rìghing wà Yohanna í wùn aswam
Shìdun.”
7 I byar-à big dinya Yesu n dang rag, big
yì fig bàna.
8 I wà Yesu dinya big n rag, “To, mì má,
má dinya fig ning mpìr-à ya sig mì gbam-à
mì ri sa bu káníng ma kàhi níng bàna.”

Tinn Jír á Shinn Mpìrká Ngàng Yesu (Mat 21:33-46; Mar 12:1-12)

9 I byar-à Yesu dinya mpìrká tinn jír n
rag, “Mpìr zyun nàm sig da inabi, n zìg n
pag mpìrká alaru. Ku dù n yag rìg kyìnn
mà swann zyun ni, n yag shi nonn màhàn.
10 I byar-à awan inabi-à níng byann,
ku swam yag fàuwá zyun mà byar anàm
bu káníng abig ya ku anìwá. Anàm bu
káníng dab fàuwá níng dab dab n kan
kàng yag rìg ku vù áyonn.
11 I byar-à ku swam yag jakàng fàuwá
zyun. Big dab wàníng dab dab, n sa
wàníng buká sàn fig bàna, n kan kàng
yag rìg wàníng vù áyonn tìnn.
12 I byar-à ku swam yag jakàng fàuwá
zyun wà wa sara mà byar anàm bu
káníng ni. Big dab pòr ku dìrwá wàni,
n kan kàng yag rìg kù.
13 Sái àsàin da-à níng dang rag, kwá
sa í kai tàma-à níng rà? Kwá swam yag
wùnwá zyun-à ku ri zìm wàni, kó anàm
bu káníng má wib wàníng.
14 Barà anàm bu káníng myàng wùn-
à níng àdòníng big dang rag, ‘A myàng,
wùn-à níng, í wùn-à má ji gado da-à níng.
Bu-à yá sa bàna ayi dab gban rìg ku, jirà
ayi pànn nì da-à níng.’
15 I byar-à anàm bu káníng vinn ta zu
yag rìg wùn-à níng mà myann, n gban rìg
ku màhàn.
“To, bigná á myàngná ni, bu-à àsàin da-
à níng má sa, kwá sa rág kai rà?
16 Ayúnn-à àsàin da-à níng ma bi hing
kwá gban vinn rìg anàm bu káníng bidìm
pár. Kwá zìg rìg da-à má ya rìg anàm
buká káhi kim, abig nàm.”
Barà mpìrká fig tai-à níng big dang rag,
“A Shìdun kan dim.”
17 I byar-à Yesu myàng big, n dang rag,
“Aning fig tinn jír-à níng, yìrwá í kai rà?
‘Abàn mpìr ami buká ngàng sig rag bai
níng,
big zìg kàng bi n mi kà sig ágù kinn-à ni,
í wà zyun-à sàn kab sig kádà.’
18 Mpìr-à ma kù hing á shinn abàn-à níng
ni, kwá kìm. Ama mpìr-à abàn níng ma
kù hing á dìrwá ni, má wau nam rìg ku
murr.”

Big Bib Yesu Jír á Shinn Bài Jànn Wa (Mat 22:15-22; Mar 12:13-17)

19 Barà malamká ma àgbamká ri twìb
swànn bu á pyànn Shìdun fig jír-à níng
àdòníng big yì rìghing Yesu ri dang jír-à
níng ma big. Big ri zìm abig pànn ku á
sai-à níng hi. Ama big ri shàr bìr mpìrká.
20 Big yàn pyù-à abig pànn Yesu. I byar-
à big swam yag mpìrká mà byar Yesu ni,
abig sa àràg big í mpìr-à ǹsàn big. Big ri
zìm abig wonn pànn Yesu ma jír jirà abig
zìg yag ku mà pyànn gwamna.
21 Big bib ku n dang rag, “Malam, ái
yi yì hing jírwú ma bu tàgwú shi sig ma
gwangga wàni, jir kai bàna à sìnn sig kó
ni í bu ńzyun. Zyun kab fig zyun bàna.
Wù ri tàg jir gbìb Shìdun wàni, bu tàgwú
í àjai.
22 Sàn hing wà ayi wa Kaisar bài jànn
rà, kó sàn fig bàna rà?”
23 Ku bó ku yì rìghing bu-à big ri kyab
á pìkyinnbá ni. Ku dinya big n rag,
24 “Aning zìg bi bài àsháu zyun, ń
myàng.” Big zìg bi, ku myàng, n bib

káníng rag, “Ma hoto mpìr-à á dìr bài-à
ni ma zìnn-à áni níng, í bu ni rà?”
Big dang rag, “I bu kùr Kaisar.”
25 I wà Yesu dang rag, “To. Bu-à má
bu kùr Kaisar, aning ya kàng kùr Kaisar.
Ama bu-à má bu Shìdun, aning ya kàng
Shìdun.”
26 Big sa sar fig barà bá pànn ku ma
jír-à níng áyau bìr mpìrká ni bàna. Sái
mamaki pànn rìg big, big dang fig rag jír
bàna.

Big Bib Yesu Jír á Shinn Barà Ki Má Dù Nann Zu Kàng Ma Yonki
(Mat 22:23-33; Mar 12:18-27)

27 Mpìr Sadukiyawaká dang rag, mpìr
ma wu hing, ri dù nann zu kàng fig ma
yonki bàna. Sái big bi á byar Yesu ni.
28 Big bib ku n rag, “Malam, Musa ba
ya sig yi doka káníng, n rag, ‘Mpìr ma
zìg uwà ma mà fig wùn bàna, wà kwa wu
rìghing, a wunzàwá zìg kàng uwà-à níng
hi, jirà aku mà ya shunwàuwá yann.’
29 Mpìr zyun shi sig ma wunzàwá big
sùnnjin. Ku zìg uwà, ku ma wàníng mà
fig wùn bàna, ku wu rìg.
30 Wunzàwá zyun-à tib ku níng zìg
uwà-à hi, big mà fig wùn bàna tìnn.
31 Hár wà wa sara má àdòníng, big
sùmpyànn bidìm pár big zìg yà zu rìg
uwà-à níng, big mà fig wùn bàna.
32 Uwà-à níng bi n wu rìg tìnn.
33 Mpìr sùmpyànn káníng bidìm pár,
zìg yà zu rìghing uwà-à níng. To, àyúnn-
à Shìdun ma gbar dù nann zu kàng hing
mpìrká ma yonki, uwà-à hi má shi í bu ni
áyaubá ni rà?”
34 I byar-à Yesu dinya big n rag, “Mpìrká
tàma-à níng big ri sìr ban, mi ri zìg uwà.
35 Mpìrká Shìdun má gbar dù nann zu
kàng á ki níng, bá shi ma yonkibá kinn
kinn, bá zìg fig uwà màhàn bàna, bá sìr
fig ban bàna tìnn.
36 Ayúnn-à hi yonki mpìrká má shi àràg
bu yann aswam Shìdun mà wai, bá wu fig
ki bàna, jir kai bàna big í yann Shìdun,
Shìdun gbar dù nann zu kàng rìghing big
ma yonki.
37 Musa dinya sig yi jír á shinn barà
mpìrká ma wu hing, bá dù nann zu kàng
ma yonki. A finn tarkada Shìdun ni, Musa
ba sig jír á shinn akyar bín-à pyìr swànn
áni. Ku dang rag, ‘Shìdun í Shìdun bu
Ibrahim, í Shìdun bu Ishaku, í Shìdun bu
Yakubu tìnn.’
38 Jír-à níng ri tàg yi rag, mpìrká rì wu
sig níng, shi sig ma yonki tàma-à níng.
Shìdunyí í Shìdun ki bàna. Ama í Shìdun
mpìr-à ma yonki.”
39 Malamká káhi dinya Yesu rag,
“Malam, jír-à à dang sig níng, í jír àjai.”
40 Tun daka á sai-à níng hi big ri shàr
zinn wà bá bib ku jír.

Kristi í Wùn Dawuda; Ku í Asàin Lu Dawuda Tìnn
(Mat 22:41-46; Mar 12:35-37)

41 Yesu dinya big n rag, “Má bib ning jír
tìnn. Sáshinn big dang rag, ‘Kristi í wùn
Dawuda rà?’
42 Dawuda ma shinnwá ku dang rag,
Kristi í Shinn Luwá. A tarkada Shìdun ni
zyun-à big ri bar rag í Zabura, Dawuda
dang rag,
‘Shìdun dinya Shinn Lumí n rag,
á bi á shi á vìm numí ni áyág.
43 Má sìnn kà mpìr azíbwú big á mìr
barwú ni.’
44 Dawuda ma shinnwá bar ku Shinn
Lumí. To, sáshinn kwá shi wùn wàníng
rà?”

Yesu Dang Bu-à Bibaiká Malamká Ri Sa
(Mat 23:1-36; Mar 12:38-40)

45 Yesu dinya yann sukàwá big jír á
pyànn mpìrká ni bidìm pár,
46 n dang rag “Aning pànn shinn ná ma
malamká, big ri zìm jà lilor wìr, big ri zìm
mpìrká abig bib kà kyann big á fir ati-à
ni. Big ri shig bushu ǹsàn mà tonn bìr
kwonn-à ni, big ri zìm bushu ǹsàn á byar-
à big ri sa bùkí.
47 Big ri lir ji uwà kiká. Big ri vig Shìdun
ninonn nímá jirà a mpìrká myàng big.
Shwìn-à bá wa má kab gbam.”

21

Uwà Ki Zyun Ya Vinn Rìg Shìdun Bu-à Ku Shi Sig Ma Kàhi
(Mar 12:41-44)

1 Yesu myàng yag zuwá, ku myàng mpìr
bàiká ri ta kà ya Shìdun bài ashìkáun-à ni
á lu Shìdun.

2 Ku myàng uwà ki zyun, wàníng í mpìr
ashi, wàníng bi ta kà bàiwá naira pyànà.
3 Yesu dang rag, “Mì ri dinya ning àjai,
bu-à uwà ki ashi-à níng ta kà sig níng, kab
hing bu mpìrká bidìm.
4 Mpìr káníng tinn zu sig áyau bàibá big
shi sig ma kàhi, n ya sig Shìdun, ama uwà
ki-à níng, kó barà ku í mpìr ashi níng,
ku ya vinn rìg Shìdun bu-à ku shi sig ma
kàhi.”

Yesu Dang Jír á Shinn Barà Bá Dab Gbànn Rìg Lu Shìdun
(Mat 24:1-2; Mar 13:1-2)

5 Yann sukàká káhi ri dang jír á shinn
barà big mi sig lu Shìdun ma abàn ǹsàn
ǹsàn nímá, ma barà mpìrká ri ya Shìdun
buká jirà lu Shìdun aku sàn. Ama Yesu
dang rag,
6 “Barà ning ri myàng bu káníng,
àyúnn zyun ri bi bá dab gbànn rìg lu-à hi,
kó abàn ńzyun má shi fig á shinn jàuwá
zyun ni bàna.”

Yesu Dang Rag Ayúnn Zyun Ri Bi Wà Mpìrká Má Wa Shwìn
(Mat 24:3-14; Mar 13:3-13)

7 Big bib ku n rag, “Malam, bu káníng
má sa ákaun rà? Bu-à yá myàng ḿpyim,
jirà ayi yì àyúnn-à hi nyàan fòr í kai rà?”
8 Ku dinya big n rag, “Aning pànn shinn
ná, kada aning zìm a mpìr zyun tonn
gban ning bàna, jir kai bàna mpìrká
nìnànn nímá má bi, má rag big bi sig
á zìnnmí ni, bá dinya ning rag big í
Almasihu. Kó ba dang rag sai-à níng hi
nyàan sa, kada aning zìm jírbá bàna.
9 Wà na fig tai kànn ma barà mpìrká ri
gban ki àjirà abig na kùr, kada aning gib
kyinn bàna. Bu káníng má sa àdòníng,
ama sai-à dunyaru má vinn áni níng màg
fig ma bàna.”
10 Ku dinya big n rag, “Jànn zyun má
nu kànn ma jànn zyun. Kùr zyun má
nu kànn ma kùr zyun kó áni bidìm pár
á jànn-à ni.
11 Jànn-à á jìnn ni má ning wàni, amor
má kà á jànn-à ni wàni, mpìrká má na dor
ùwài nímá, buká má ya mpìr zinn má sa
mà waisháu-à ni.
12 Ama àyúnn-à bu káníng ma nyàan sa,
bá pànn ning, má ya ning shwìn á tonn
bìr kwonn, má zìg yag ning á pyànn kùr
ma gwamna, bá kìg dim ning á tonn fi á
dò jir zìnnmí ni.
13 Byar-à na yag áni bidìm pár, aning
dinya mpìrká jírmí.
14 Aning sar ma pìkyinn ńzyun, kada
aning gib kyinn barà ná zìg zu shinn ná
áni bàna.
15 Má ya ning yar barà ná dang jír, barà
azíbná má dìg fig ning, hár má ngang sar
fig ning bàna.
16 Hár taná ma nàná ma yiwainá ma
jàuká buná, ma mpìrká buná bá ya kà
ning á vù mpìr azíbná ni. Ayauná ni bá
gban rìg káhi.
17 Mpìrká bidìm pár má zib ning á jir
shinnmí ni.
18 Ama wai jinn ná kó ńzyun má jànn
fig bàna.
19 Wà na sar gbam hing ma pìkyinn
ńzyun ná dìg yonki.

Yesu Dang Jír á Shinn Barà Bá Nu Kànn á Urushalima
(Mat 24:15-21; Mar 13:14-19)

20 “Wà na myàng sojaká ma sar kàng
kwìb rìghing finn swann Urushalima,
aning yì rag wà bá pànn finn swann-à hi
nyàan sa.
21 A byar-à níng hi, ká ma shi sig mà
yau jànn Yahudiya, abig shàr yag mà
shinnkwìnnká ni. Ká ma shi sig mà yau
finn swann-à ni, abig zu bi á myann. Ká
ma shi sig mà kauye, kada abig kà á finn
swann-à ni bàna.
22 Wàníng í àyúnn-à Shìdun má wà
kwonnwá. Buká big ba sig á tarkada
Shìdun, má sa àdòníng.
23 Ayúnn-à hi uwàká shi sig ma finn,
ma ká shi sig ma yann àjann níng, bá
wa shwìn. Mpìrká á jànn-à ni má wa
shwìn nìnànn nímá, jir kai bàna í àyúnn-
à Shìdun má wà kwonnwá áni.
24 Bá wa gban mpìrká káhi ma kafai.
Bá zìg yag mpìrká káhi mà byar shwìn,
ma jànnká káhi kim kim. Mpìrká zyun-
à yì fig Shìdun bàna níng má na kùr
Urushalima hár sai àyúnn-à Shìdun ma
dang rag, màg hing.

Bu-à Má Sa Ayúnn-à Wùn Mpìr Jíkwìnn Má Kàng Bi Ani
(Mat 24:29-31; Mar 13:24-27)

25 "Ayúnn-à hi, àyúnn ma sònn ma asuswirká má vim bìr rìg. Mpìrká á jànn-à á jìnn ni má wa shwìn wàni. Hár níngká ma zàpìr ùwàiká má ning dìrbá. Mpìrká má shàr zinn wàni, bá yì fig bu-à sa sig bàna.
26 Mpìrká má shàr zinn, hár awunbá má kìnn, bá kyab buká kim kim bu-à má sa á dunyaru. Buká shi sig ma gbam mà waisháu-à ni má ning dìrbá.
27 I byar-à bá myàng Wùn Mpìr Jíkwìnn má wann bi mà wai áyau akworká ni, kwá mìg karr àràg asuswir, kwá bi ma gbam íko Shìdun.
28 Wà na myàng bu káníng ma sa hing, aning shàr zinn bàna, aning fig àjwár, aning myàng yag zuná mà wai, jir kai bàna àyúnn-à Shìdun má fìnn zu ning nyàan bi fòr."

Tinn Jír á Shinn Bin Ating
(Mat 24:32-35; Mar 13:28-31)

29 I byar-à Yesu dinya big tinn jír zyun, n rag, "Aning myàng misali á shinn bin ating káníng, ma bínká kim kim.
30 Wà na myàng jì bín káníng ma ri twìb jì àpyú, ning yì hing shyù nyàan kù.
31 To, ning má, sai-à na myàng bu káníng ma ri sa àdòníng, aning yì rag àyúnn-à Shìdun má na kùrwá nyàan fòr.
32 "N dinya ning, mpìrká tàma-à níng má wu vinn fig bidìm pár bàna, sái bu káníng ma sa rìghing ḿpyim.
33 Waisháu ma jànn-à á jìnn ni má bab jànn rìg, ama jírmí má vinn fig á vinn bàna.

Aning Shi Azír Kó Akaun

34 "Aning pànn shinn ná fa, kada aning sìnn kàng shinn ná àràg mpìrká ri kyab jír shin á pìkyinnbá ni bàna, jirà kada aning kàng mpìr awa pyann shin big bàna. Kada aning kyab buká á dunyaru bàna. Na kyab hing bu káníng, àyúnn-à Shìdun ma bi hing, àyúnn-à níng hi má pànn ning àràg barà jùr ri pànn wi.
35 Bu káníng má sa vinn rìg kó ni á dunyaru bidìm pár, àràg í bu mamaki.
36 Aning shi àzír kó ákaun, aning vig Shìdun jirà aning dìg gbam, jirà aning zu áyau shwìn buká má bi níng, jirà aning dìg pyù-à ná sar á pyànn Wùn Mpìr Jíkwìnn."
37 Kó ákaun Yesu ri shi mà lu Shìdun ni, mi ri tàg mpìrká bu. Ama fi ma sìr hing, ku ri zu yag, mi ri na mà wùn mwír zyun ni, big ri bar Wùn Mwir Zaitun.
38 Ama í pyimbyau yìyì nímá mpìrká ri shi kir ku mà lu Shìdun ni, jirà abig fig jírká kwá dang.

22

Agbamká Kwonn Nu á Shinn Yesu Ni
(Mat 26:1-5; Mar 14:1-2; Yoh 11:45-53)

1 Ayúnn-à ùwài-à bá ji buju-à bàna ma yisti nyàan fòr. Ayúnn ùwài-à níng zìnnwá í Pìm Wam Zu.
2 I byar-à àgbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng ma malamká big ri zìm abig yàn gbìb-à bá bònn gban rìg Yesu, kada mpìrká abig yì bàna, jir kai bàna big ri shàr zinn mpìrká.

Big Kwonn Nu Ma Yahuda Jirà Abig Pànn Yesu
(Mat 26:14-16; Mar 14:10-11)

3 I byar-à Shaitan du kà Yahuda, wà zyun-à big ri bar rag í Iskariyoti, í wùn sukà zyun áyau yann sukà dwib agban pyànà, a wàníng sa bu-à bibai.
4 I byar-à Yahuda yag, n yag dang jír ma àgbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma malamká ma sojaká ri myàng kwonn ma lu Shìdun tìnn, jirà aku ya tafinn big Yesu.
5 I byar-à hi big fig àjwár, n dinya ku rag bá ya ku bài.
6 Sái Yahuda í zìm-à, n yàn pyù barà kwá sa, má ya kà Yesu á vù mpìr káníng ni, jirà kada bìr mpìrká abig yì bàna.

Big Sa Buju Ayúnn Pìm Wam Zu
(Mat 26:17-25; Mar 14:12-21; Yoh 13:21-30)

7 Ayúnn-à bá ji brodi-à bàna ma yisti níng fòr, í àyúnn-à bá gib gban wùn àdùn-à áni. Zìnn àyúnn ùwài-à níng hi, big ri bar í àyúnn Pìm Wam Zu.

8 Sái Yesu swam yag Bitrus ma Yohanna
a káníng yag abig sa samyib buju-à bàna
ma yisti níng, jirà aku ma káníng ji.
9 Big bib ku n rag, “Wù ri zìm ayi sa
buju-à níng áni rà?”
10 Ku dinya big n rag, “Sai-à na kà hing
finn swann-à, ná dìg kwonn ma wunù
zyun swann sig àgur zàpìr. Aning bàg ku
hár mà lu-à kwá kà.
11 Aning dinya àsàin lu-à hi rag, ‘Malam
dang rag, tonn byar-à ku ma yann sukàwá
big má shi má ji buju àyúnn Pìm Wam Zu-
à níng, shi sig áni rà?’
12 Kwá tìya ning tonn zyun ùwài nímá
mà wai, wà big sìnn sig kó kai mà ni.
Aning sa sìnn buju àyúnn Pìm Wam Zu-
à níng màhàn.”
13 Big yag n dìg bu káníng àràg barà
Yesu dinya sig big, í byar-à big sa buju
àyúnn Pìm Wam Zu-à níng màhàn.

Buju-à Yá Kyab Pànn Kyann Shinn Luyí Ani

(Mat 26:26-30; Mar 14:22-26; 1 Kor 11:23-25)

14 Barà big sa kinn buju-à í sa kinn níng,
sái Yesu ma yann sukàwá big shi wann á
bìr-à ni, jirà abig ji buju-à.
15 Yesu dinya big n rag, “Tún daka á
ninonn mì ri zìm ń ji buju-à níng ma ning
m̀pyim, í wà ń wa shwìn-à níng í ni.
16 Mì ri dinya ning, yi ma ning má ji
fig rag buju-à níng á bìr-à ni bàna, sái
àyúnn-à Shìdun ma na hing kùrwá.”
17 I byar-à Yesu zìg wùn kwài, n swam
yan Shìdun, n dinya big n rag, “Aning zìg,
aning wa yà zu vinn rìg shinn ná.
18 Mì ri dinya ning, tun daka janá-à níng
má wa fig rag zàn inabi bàna, sái àyúnn-à
Shìdun ma na hing kùrwá.”
19 I byar-à ku zìg brodi, n swam yan
Shìdun n ngir gàfinn n ya big, n dinya big
rag, “Brodi-à níng í wi dìrmí. Wi dìrmí
í bu-à ǹ ya sig ning. Na ji hing brodi-à
níng, aning kyab pànn mì áni.”
20 Barà big ji vinn buju-à í ji vinn rìg
níng, Yesu zìg wùn kwài n rag, “Zàn-à
níng shi sig àràg í àsàmí zyun-à má kìfinn
dò jir shinn ná, àràg barà Shìdun rì gib
sig nu ma mpìrká buwá níng.
21 “Ama mpìr-à má zìg mì, má ya
mpìrká má gban mì níng, yi ma ku ri ji
buju í kwài ńzyun.
22 Mì Wùn Mpìr Jíkwìnn, má wu àràg
barà big ba sìnn sig á jir Shìdun ni á
shinnmí ni rag má wu níng. Ama mpìr-à
má wann tafinn mì níng, kwá wa shwìn
wàni.”
23 I byar-à big bib bar dìrbá n rag,
“Mpìr-à má sa bu-à níng í ni rà?”

Yann Sukà Yesu Big Sa Yipyàr á Shinn Byar Shu Agbam

24 I byar-à yann sukà Yesu big sa yipyàr
n dang jír ma gbam n rag, áyaubá ni,
àgbam-à má shi í ni rà?
25 Yesu yan ta big n dang rag, “Kùrká á
jànn-à ni big ri tàg gbam á shinn mpìrká
ni wàni, mi ri gbar dù shinn.
26 Buná, kada aning sa àdòníng bàna.
Mpìr-à àgbam-à áyauná ni, aku shi mpìr-
à títi, aku shi mpìr-à má gàfinn ya ning
buju-à ná ji.
27 Mpìr-à ma shi sig á jìnn ni jàuwá ma
ri ya bi ku buju, áyaubá big pyànà níng
àgbam-à í ni rà? Agbam-à shí nì zyun-à
shi sig á jìnn ni big ri ya bi ku buju-à níng.
Ama bigmí ǹ shi sig áyauná ni àràg fàu-à
ri zìg bi ya ning buju.
28 “Yi ma ning shi sig zyun, ning myàng
hing shwìnká ǹ wa sig.
29 Barà Tamí wìr sig mì kùr níng, mì
má, má wìr ning kùr tìnn.
30 Ná ji má wa ma mì, sai-à ma na hing
kùr. Ning í àsàinká má na kùr á shinn
swai mpìr Israilaká dwib agban pyànà
níng.”

Yesu Rag Bitrus Má Ngàng Ku

(Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Yoh 13:36-38)

31 Yesu dang rag, “Siman, Siman, Shai-
tan ri yàn gbìb-à kwá màg màg fig ning,
àràg barà big ri vinn za.
32 Mì ri vig Shìdun á shinnwú ni.
Pìkyinnwú à bir sig á dìr Shìdun níng,
kada á gàb dìr ma kàhi bàna. Wa kàng bi
hing á byarmí ni, á gbar bying kà yiwaiwú
big kádà sig níng.”
33 Bitrus dang rag, “Shinn Luyí, kó ba
du kà wù tonn fi, mì má abig du kà mì

tìnn. Ba gban hing wù, mì má abig gban
mì tìnn."
34 Yesu dang rag, "N dinya wù, Bitrus.
Janá-à níng kwìnn ma dab fig ma aku
bàna, wá ngàng mì má sa yipyàr kàun
sara, wá rag à yì fig mì bàna."

Yesu Dinya Yann Sukàwá Big Rag Bá Wa Shwìn á Jir Shinnwá Ni

35 Yesu dang rag, "Wà ǹ swam yag ning,
ning zìg fig bài bàna, lúr bàna, tabar
bàna, bu zyun nì hing ning rà?"
Big dang rag, "Bu bàna."
36 Ku dinya big rag, "Ama tàma-à níng,
mpìr-à ma shi sig ma bài, aku zìg. Mpìr-
à ma shi sig ma lúr, aku zìg. Mpìr-à ma
bàna ma kafai, aku wann tafinn jàwá aku
wann.
37 Big ba sig á shinnmí ni á tarkada
Shìdun ni n rag, má wa shwìn ma mpìrká
ri sa bu-à bibai. Mì ri dinya ning, bu-à
níng má sa àjai. Bu-à big ba sig á shinnmí
ni níng, nyàan fòr bi."
38 Yann sukàwá big dang rag, "Shinn
Luyí, kafai pyànà shi sig níng."
Yesu dang rag, "Màg rìghing."

Yesu Vig Shìdun Mà Wùn Mwir Zaitun (Mat 26:36-46; Mar 14:32-42)

39 I byar-à Yesu dù n yag mà Wùn Mwir
Zaitun àràg barà ku ri yag kyann. Yann
sukàwá big bàg yag ku ásim.
40 Barà ku yag fòr byar zyun àdòníng,
ku dinya káníng n rag, abig vig Shìdun
jirà kada bu zyun aku màg màg fig big
bàna.
41 Ku dù dà fim rìg káníng mi í yag rìg-à
á byar zyun ni, nonn sàn fig bàna. N yag
bìnn kir wann n vig Shìdun màhàn.
42 Ku rag, "Tamí, wa zìm hing, á zìg zu
rìg mì áyau shwìn-à má wa níng ni. Ama
á bàg bu-à á kyinnmí ni bàna, sái bu-à
kyinnwú ri zìm."
43 I byar-à wùn aswam Shìdun zyun bi
mà waisháu-à ni, n ya ku gbam.
44 Pìkyinn Yesu gib sa pár. Ku sar gbam
n vig Shìdun wàni. Byafànwá shi rag í àsà
ri tìg nì.
45 Barà ku dù á byar-à ku vig sig
Shìdun níng, ku kàng yag n yag dìg yann
sukàwá big na jànn rìghing, jir kai bàna
pìkyinnbá bai rìghing.
46 Ku dinya káníng n rag, "Bu-à sa ning
ri na aná í jir kai rà? Aning dù nann,
aning vig Shìdun, jirà kada bu-à bibai aku
tonn gban ning bàna."

Big Pànn Yesu Jirà Abig Gban Ku (Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Yoh 18:3-11)

47 Barà Yesu ri dang jír àdòníng, sái bìr
mpìrká bi fòr. Big ri bàg Yahuda ásim, í
wùn sukà Yesu. Ku bi á pyànn Yesu ni, ku
kàm pànn wàníng.
48 Ama Yesu dang rag, "Yahuda, wù ri
kàm pànn mì jirà á sa pyù-à abig pànn
mì Wùn Mpìr Jíkwìnn rà?"
49 Barà yann sukàwá big myàng bu-
à káníng ri sa àdòníng, big dang rag,
"Shinn Luyí, ayi gbar wàm zu kafaiyí ayi
kyag rà?"
50 I byar-à sukà Yesu zyun gbar wàm zu
kafai-à, n kyag fàu àgbam áyau mpìrká
ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ku
kyag zu rìg wàníng sung vìm nu-à.
51 I byar-à Yesu dang rag, "Màg hing
nímá." Yesu tib vù á sung mpìr-à big kyag
sig níng, mi í dàb gbam rìg-à wàníng.
52 Yesu dinya àgbamká áyau mpìrká ri
twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma
sojaká ri myàng kwonn ma lu Shìdun,
ma àgbamká bi sig níng bidìm pár n rag,
"Ning bi sig ma kafai kwonn ma tun jirà
aning pànn mì níng, mì í mpìr ajwú rà?
53 Yi ma ning ri shi kyann í zyun mà lu
Shìdun ni á bìr-à ni. Ning sa fig mì bu
zyun bàna. Ama tàma-à níng jirà swàm
zufi bi rìghing í bu-à sa ning dìg sig pyù
jirà aning pànn mì."

Bitrus Ngàng Yesu (Mat 26:57-58, 69-75; Mar 14:53-54, 66-72; Yoh 18:12-18, 25-27)

54 Big pànn Yesu, n zìg yag rìg ku mà
lu àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu
á pyànn Shìdun ni. Bitrus ri bàg yag big
ásim ásim, ama pyunnwá nonn hing.
55 Mpìr káníng tai swànn sig pyìr á finn
lu-à ni. Big shi kàng kwìb sig áni, mi ri
jwar. Bitrus bi shi kà áyaubá ni tìnn.
56 Uwà sáb zyun ri sa swàm màhàn,
ku myàng Bitrus shi sig á dìpyìr-à ni, ku
myàng gbam sig wàníng kyarrr. Ku dang
rag, "Mpìr-à níng í mpìr Yesu."

57 Bitrus sa yipyàr n dinya uwà níng
rag, ku yì fig Yesu bàna.
58 Nonn fig bàna mpìr zyun myàng yì
rìg Bitrus n dang rag, “Wàníng í wùn sukà
Yesu tìnn.”
Bitrus dang rag, “Mì í mpìrwá bàna.”
59 Shi nonn fig bàna, sái wunù zyun
áyau bìr mpìrká ni, dang jír ma gbam n
rag, “I bu yipyàr bàna. Mpìr-à níng í mpìr
Yesu, jir kai bàna ku í mpìr á Galili.”
60 I byar-à Bitrus dang rag, “N yì fig bu-à
wù ri dang bàna.”
Barà ku dang vinn fig ma jír-à bàna, sái
kwìnn dab aku.
61 Yesu myàng kàng bi Bitrus zu. A
byar-à hi Bitrus í kyab pànn rìg-à jír-à
Yesu dinya sig ku n rag, “Janá-à níng wá
sa yipyàr má rag, à yì fig mì bàna kàun
sara ḿpyim, í wà kwìnn má dab aku.”
62 A byar-à hi Bitrus zu yag mà myann
n kig mínn wàni.

Big Swau Yesu Shì, n Dab Ku Gbàr
(Mat 26:67-68; Mar 14:65)

63 Mpìrká ri shi myàng kwonn ma Yesu
níng, big shi sig mi ri jwann ku hár mi ri
dab ku gbàr.
64 Big sìr dim ku jà á zu-à ni n dab ku, n
bib ku rag, “A dinya yi mpìr-à dab sig wù
níng.”
65 Big swau Yesu shí kim kim.

Big Zìg Yag Yesu Mà Pyànn Agbam Jànnká
(Mat 26:57-66; Mar 14:55-64; Yoh 18:19-24)

66 Na kyàr byar-à í pyimbyau mpìr
àgbamká ma àgbam áyau mpìrká ri
twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma
malamká kwonn í byar ńzyun n bar bi
Yesu.
67 Big bib ku n rag, “A dinya yi wù í
Almasihu rà?”
Yesu zìm n dinya big rag, “Ma dinya
ning rag mì í Almasihu, ná zìm fig bàna.
68 Kó ma bib ning jír ná zìm fig bàna.
69 Ama daka tàma-à níng, mì Wùn Mpìr
Jíkwìnn má shi rág mà agunn vìm nu bu
Shìdun.”
70 Big bib ku rag, “Wù í Wùn Shìdun
rà?”
Yesu zìm ǹ rag, “Nn, ning dang hing
àjai, mì í Wùn Shìdun.”
71 A byar-à níng hi big rag, “Ku dang
hing ma nùwá, bu-à sa yá yàn jakàng
mpìr-à má dang jír á shinnwá ni, í jir kai
rà?”

23

Big Zìg Yag Yesu Mà Pyànn Gwamna
(Mat 27:1-2, 11-14; Mar 15:1-5; Yoh 18:28-38)

1 I byar-à bìr mpìr káníng dù nann zu n
zìg yag rìg Yesu mà pyànn gwamna, zyun-
à zìnnwá í Bilatus, aku wà kwonn Yesu.
2 Sái big tìr ya ku jír áshinn bu káhi
nìnànn nímá. N dang rag, “Yi dìg mpìr-à
níng ri sa bai mpìrká buyí, ku rag kada
abig wa ya kùr Kaisar bài jànn bàna. Ku
dang rag ku í Kristi zyun-à Shìdun swam
bi sig. Ku dang rag ku í kùr.”
3 Bilatus bib ku n rag, “Asái wù í kùr
Yahudawaká rà?” Yesu zìm n dang rag,
“Aràg barà à dang níng.”
4 I byar-à Bilatus dinya àgbamká áyau
mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun
ni, ma bìr mpìrká, n dang rag ku myàng
fig jír bibai-à bá pànn Yesu ma kàhi bàna.
5 I byar-à bìr mpìrká dang jír ma
gbam n rag, mpìr-à níng ri gbar dù
pìkyinn mpìrká, bu-à pànn sig daka á
jànn Yahudiya hár á jànn Galili hár áyág.

Big Zìg Yag Yesu Mà Pyànn Kùr Hirudus

6 Barà Bilatus fig àdòníng, ku bib n rag,
“Wàníng mpìr á Galili rà?”
7 Barà Bilatus fig Yesu í mpìr-à á Galili
á byar-à Hirudus na sig kùrwá níng, ku
tìr yag wàníng mà byar Hirudus, jir kai
bàna Hirudus shi sig á Urushalima á sai-à
níng hi tìnn.
8 Barà Hirudus myàng Yesu, ku fig
àjwár wàni, jir kai bàna ku fig nonn hing
tai Yesu, ku ri zìm aku myàng wàníng, a
wàníng sa ya ku bu mamaki.
9 Ku bib wàníng jír nìnànn nímá. Ama
Yesu pù fig nuwá bàna.
10 I byar-à àgbamká áyau mpìrká ri
twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni ma
malamká, big dù nann n dang jír á shinn
Yesu ni nìnànn nímá.

11 Hirudus ma sojawá big sa Yesu bu-
à sàn fig bàna. Big wìr ku jà ǹsàn nímá
àràg í kùr, mi ri màm jwann ku. I wà big
tìr kàng yag ku mà byar Bilatus.
12 Ayúnn-à níng hi Hirudus ma Bilatus
pànn rìg ayor, jir kai bàna sai-à rì níng
big rì kyag fig dìr bàna.

Big Gib Jir Yesu n Rag Bá Gban Ku
(Mat 27:15-26; Mar 15:6-15; Yoh 18:39—19:16)

13 Bilatus bar kwonn àgbamká áyau
mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun
ni, ma àgbamká káhi, ma bìr mpìrká.
14 Ku dang rag, "Ning tìr bi sig mpìr-à
níng á byarmí ni, ning dang rag ku ri tàg
sa bai mpìrká. N fig hing jírwá, ǹ fig hing
jírná tìnn, ama ǹ myàng fig byar-à jírwá
bai sig á jír-à ning zìg bi sig níng ni bàna.
15 Hirudus pànn fig ku ma jír bu zyun
bàna tìnn. I bu-à sa wàníng tìr kàng bi
sig ku á byaryí ni. Barà ning fig níng, ku
sa fig bu-à bibai-à má gban ku bàna.
16 Má dab ku átai, má tafinn ku."
[
17 Sai-à àyúnn Pìm Wam Zu ma màg
hing, Bilatus ri fìnn tafinn mpìr zyun
áyau mpìrká big kìg sig á tonn fi, zyun-
à bìr mpìrká ma ri zìm abig fìnn.]
18 I byar-à bìr mpìrká wa nài yán, n
dang rag abig gban rìg Yesu. Abig fìnn
tafinn ya big Barabas.
19 Big kìg kà sig Barabas á tonn fi, jir
kai bàna ku sa big nu hing kànn ma finn
swann-à ni, hár n gban hing ki.
20 Bilatus dinya jakàng bìr mpìrká níng
n rag, buwá ku ri zìm aku fìnn tafinn
Yesu.
21 Sái big wa nài yán, n dang rag abig
dab bàg gbam ku á tàm bín-à ni. Abig dab
bàg gbam ku á tàm bín-à ni.
22 Ku dinya big hár kàun sara, n dang
rag, "Bu bibai-à wunù-à níng sa sig í kai
rà? Mì ri myàng ku sa fig bu-à fòr sig barà
má gban ku bàna. Mì ri zìm ń dab ku, ń
fim ku aku yag."
23 Big shi yan nài yán, n dang rag abig
dab bàg gbam ku á tàm bín-à ni. I byar-à
Bilatus zìm jírbá.
24 Ku gib jír-à àràg barà bìr mpìr káníng
ri zìm.
25 I byar-à ku fìnn zu ya big Barabas,
zyun-à sa big nu kànn, hár n gban ki níng.
I byar-à ku zìg Yesu n ya big abig sa bu-à
bá sa ma wàníng.

Big Dab Bàg Gbam Yesu á Bín
(Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Yoh 19:17-27)

26 Big zìg yag rìg Yesu. Barà big ri yag,
big yag dìg kwonn ma mpìr zyun, zìnnwá
Siman, mpìr-à á Kurane, ku ri kàng bi mà
kauye. I byar-à big zìg atàm bín-à bá dab
bàg gbam Yesu áni, n pyàg kà ku, n dang
rag aku swann, aku bàg Yesu ásim.
27 Mpìrká nìnànn nímá bàg yag ku, ma
uwàká big ri yag mà nàikitáu ma jonn ki.
28 Ama Yesu myàng kàng bi big n dang
rag, "Uwàká á Urushalima, aning kig mì
bàna, aning kig jir shinn ná, ma yanká
buná.
29 Aning myàng, àyúnn zyun ri bi wà
mpìrká má wa shwìn ùwài nímá. Mpìrká
má dang rag sàn kab wà uwà aku shi shu
gbág àràg uwàká mà fig wùn bàna níng
jir shwìn-à má bi á pyànn níng.
30 Asai-à níng hi, bá rag abànká abig kù
wann bi á shinnbá ni, shinnkwìnn aku bir
dim gban rìg big.
31 Iri bu-à àdòníng ma ri sa ma bín
àtag, wà ma wim rìghing má sa rag á
shinn rà?"
32 Big zìg bi mpìr ajwú big pyànà jirà
abig gban kwonn ma Yesu.
33 Barà big fòr mà mwír wà big ri bar
rag í Akib Shinn, á byar-à hi big dab bàg
gbam ku á bín-à ni, ma mpìr ajwú káníng,
zyun águnn vìm nuwá ni, zyun bó águnn
vìm súrwá ni.
34 Yesu dang rag, "Tamí, á yafa ya big,
jir kai bàna big yì fig bu-à big ri sa bàna."
Big zìg jàwá n sìnn kwonn í byar ńzyun,
big dab shasha, kó ni dab ji buwá.
35 Mpìrká sar mi ri myàng ku, àgbamká
ri màm jwann ku. Big rag, "Ku zìg zu yì
hing mpìrká káhi, ama ku zìg zu yì fig
shinnwá bàna. Wà ku ma í Almasihu bu
Shìdun, zyun-à Shìdun shig sig níng aku
zìg zu shinnwá."
36 Sojaká má, ri màm jwann ku tìnn.
Big ri bi á byarwá ni, mi ri ya ku zàpìr
àban.

37 Big rag, “Wà wù má í kùr Yahudawaká, á zìg zu shinnwú.”
38 Big ba sig bu á shinnwá ni, n rag, “WANING I KUR YAHUDAWAKÁ.”
39 Zyun áyau mpìr ajwú káníng swau Yesu shí n rag, “Wù í Almasihu bàna rà? A zìg zu shinnwú ma yi tìnn.”
40 Ama mpìr ajwú zyun-à níng yan ta jàuwá n rag, “A shàr fig Shìdun bàna rà? A myàng barà yi bidìm pár yi ri wa shwìn, yá wu rìg.
41 Big ya sig yi shwìn á jir shinn bu-à bibaiká yi sa sig níng. Ama Yesu sa fig bu-à bibai bàna.”
42 Ku dinya Yesu n rag, “A kyab pànn mì á sai-à wá na kùrwú.”
43 Yesu dinya ku n rag, “Mi ri dinya wù àjai, janá-à níng yi ma wù má shi ńzyun á lu Shìdun.”

Barà Yesu Wu Kiwá
(Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Yoh 19:28-30)

44 Barà àyúnn fòr áyau shinn, fi í sìr dim gban rìg-à jànn-à bidìm pár, hár fòr àsháu sara wà àkamzau.
45 Ayúnn-à í sar rìg wá, n yar fig rag bàna. Jà-à big gag dim sig lu Shìdun áni níng, í ki gàfinn rìg-à byar pyànà.
46 Yesu bar nài abor ngbam nímá n rag, “Tamí, mì á vùwú ni, n ya sig yonkimí á byarwú ni.” Barà ku dang vinn rìg àdòníng, awunwá í zu rìg-à.
47 Barà àgbam soja-à níng myàng bu-à sa sig níng, ku swam yan Shìdun n rag, “Wàníng í mpìr ńsàn.”
48 Barà bìr mpìrká kwonn sig màhàn jirà abig myàng buká sa sig níng, big myàng buká sa sig níng, big mìb vù á pìkyinnbá ni, mi í kàng yag rìg-à.
49 Mpìrká ká yì hing ku, ma uwàká zyun-à bàg bi sig ku mà Galili, big sar sig pyunn ninonn mi ri myàng bu káníng.

Barà Big Jì Ki Yesu
(Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Yoh 19:38-42)

50 Mpìr zyun áni zìnnwá í Yusufu. Ayau mpìrká big bar kwonn sig níng, ku má, ku í mpìr àgbam tìnn. Ku í mpìr ńsàn, ku í mpìr gwangga.
51 Ku í mpìr-à mà finn swann Arimatiya á jànn Yahudawa. Ku ri shi kir àyúnn-à Shìdun má na kùrwá. Ku zìm fig jír-à àgbamká dang rag abig gban Yesu níng bàna.
52 Mpìr-à níng yag mà byar Bilatus, ku vig wàníng a wàníng ya ku ki Yesu, jirà aku jì.
53 Ku zìg tìg wann wàníng mà bín-à ni n bing kà wàníng jà ki á dìr-à ni, n sìnn wàníng á shar ki zyun-à big kab sig á mìr abàn, á byar-à big jì fig mpìr màhàn bàna.
54 Ayúnn-à níng, í àyúnn-à kó ni ri sa swàm jirà aku shi ngàng àyúnn Asabar byar-à kyàr.
55 Uwàká bi sig ma ku mà Galili níng, big bàg yag mpìrká ma amir-à ni, n myàng barà bá jì Yesu.
56 Uwà káníng í kàng bi rìg-à á lu-à ni, n yag yàn kyann tulare ma byìr ńsàn.
Big shi ngàng àyúnn Asabar àràg barà doka dang sig.

24

Barà Yesu Dù Nann Zu Kàng Big Yonki
(Mat 28:1-10; Mar 16:1-8; Yoh 20:1-10)

1 Ayúnn Ladi í pyimbyau byar kyàr fig ma bàna, uwàká dù n yag mà amir-à ni. Big zìg yag kwonn sig ma tulare bá pàb Yesu á dìr-à ni.
2 Barà big yag fòr níng, big yag dìg big tìr dù rìghing abàn-à á nu amir-à ni.
3 Big kà yag, n dìg fig dìr Shinn Luyí Yesu bàna.
4 Barà big ri kyab bu-à sa sig níng, sái mpìr pyànà mìr gbìb zu mà amir-à ni á pyànnbá ni. Jàbá ri ngìg kpàin kpàin kpàin.
5 I byar-à hi zinn pànn rìg big. Uwà káníng í bìnn kir wann rìg-à á jìnn ni. Mpìr jà mìmìg káníng bib uwà káníng rag, “Bu-à sa ning ri yàn kyann mpìr-à shi sig ma yonkiwá áyau ki káníng ni í jir kai rà?
6 Ai, ku bàna áyag. Ku dù rìghing. Aning kyab bu-à ku dinya sig ning sai-à ku rì á Galili.
7 Wàníng í bu-à ku rì dang sig, ku rag bá zìg ku, ku Wun Mpìr Jíkwìnn. Bá ya kà ku á vù mpìrká ri sa bu pyìr. Káníng má zìg ku, má dab bàg gbam ku átàm bín.

Kwá wu. Ayúnn su sara kwá dù nann zu
kàng ma yonki."
8 I byar-à big í jírwá í kyab pànn-à.
9 Uwà káníng kàng bi mà amir-à ni,
n dinya yann sukà dwib agban zyun bu
Yesu ma mpìr kádà níng tai buká sa sig.
10 I Maryamu Magdaliya, ma Yuwana,
ma Maryamu na Yakubu, ma uwàká káhi
big í àsàinká dinya sig yann sukà Yesu big
tai-à níng.
11 Ama yann sukàká big zìm fig jir uwà
káníng bàna n rag uwà káníng ri dang jír
átai.
12 Sái Bitrus dù ma shàu, n shàr yag mà
byar amir-à ni. Ku bìnn kir wann, mi ri
dab myàng kà yag zuwá mà amir-à ni. Ku
myàng jà-à big sìnn kà sig Yesu áni níng,
wan wìr wann sig màhàn. Ku kàng yag
mi ri kyab bu-à sa sig.

Yesu Dìg Kwonn Ma Yann Sukàwá Big Pyànà á Gbìb-à Ni
(Mar 16:12-13)

13 Ayúnn-à hi, yann sukà Yesu big
pyànà, big dù á Urushalima, mi ri yag mà
kauye zyun ni, big ri bar Imuwasu. Pyunn
gbìb-à hi mel sùmpyànn.
14 Big ri dang jírbá á gbìb-à ni bar buká
sa sig Yesu.
15 Barà big ri dang jír á shinn buká sa
sig níng ni, í byar-à Yesu ma shinnwá ku
bi, mi ri kyann ma big.
16 Big myàng hing ku, ama big myàng
yì fig wà í ku bàna.
17 Ku bib káníng rag, "Ning ri dang kai
á gbìb-à ni rà?"
Big sar wann, pìkyinnbá ri bai.
18 Mpìr zyun áyaubá ni, big ri bar
ku Kiliyobas, ku dang rag, "Asái áyau
kyìnnká bi sig á Urushalima, íri wù wà
áwinwú ni à yì fig bu-à sa sig áyau su
pyànà káníng ni bàna rà?"
19 Yesu bib big, n rag, "I kai sa síg nì
rà?"
Big dinya ku rag, "I jir Yesu mpìr-à á
Nazarat. Ku í mpìr-à rì dang kyann sig jir
Shìdun ma gbam á pyànn mpìrká ni.
20 Ama àgbamká buyí big ma mpìrká ri
twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, big zìg
ku n ya á vù gwamna, jirà abig gban ku á
atàm bín-à ni.
21 Yi rì wà sig rag ku í àsàin-à má zìg
zu mpìr Israilaká á shwìn. Kwonn ma
wàníng, janá-à níng su sara ma wà ku wu
sig.
22 Uwàká yi ma big ri shi zyun níng, big
sa yi bu mamaki. Big yag sig mà amir-à
ni ḿbyau níng.
23 Big dìg fig kiwá bàna, big kàng bi
n dinya yi n rag big dìg yann aswamká
bu Shìdun mà wai màhàn. Yann aswam
Shìdun káníng dinya uwà káníng n rag,
'Yesu dù nann zu kàng rìghing. Wàníng
shi sig ma yonki.'
24 Mpìrká yi ma big ri shi zyun, big yag
mà amir-à ni tìnn, n kàng bi n dinya yi n
rag, 'Barà uwàká dang níng, í àjai.' Ama
mpìrká buyí níng, myàng fig ku bàna."
25 Yesu dang rag, "Ning í mpìrká bàna
ma kyinn. Ning ri wib fig bu-à mpìrká rìi
dang kyann jir Shìdun ri dinya ning bàna.
26 Jir Shìdun dinya fig ning rag, Al-
masihu má wa shwìn ḿpyim, í wà kwá
shi mpìr ùwài íni bàna rà?"
27 Ku dinya byann big bu-à big ba sig
á shinnwá ni á tarkada Shìdun. Ku dang
jag ma á shinn bu-à Musa ba sig, ma buká
mpìrká rìi dang kyann jir Shìdun káhi ba
sig tìnn.
28 Barà big bi fòr á kauye big ri zìm abig
bi níng, í byar-à hi Yesu sa shi shirag kwá
yag mà pyànn.
29 Big vig ku n dang rag, aku tìg á lu-
à bá tìg níng ni, jir kai bàna àyúnn-à kà
rìghing. Dà sig títi nímá fi má sìr. I byar-
à ku bàg yag big, ku ma káníng shi síg
zyun.
30 Big shi í byar ńzyun bá ji buju. Ku zìg
brodi, ku yan Shìdun n ngir gbànn gàfinn
brodi-à n ya big.
31 I nànn-à hi, zubá í yar rìg-à. Barà bá
myàng yì í ku níng, ku í jànn rìg-à áyaubá
ni.
32 Big dinya bar dìrbá n rag, "Yi fig hing
àjwár wàni, ku dinya byann sig yi yìr jír
á shinn tarkada Shìdun ni á gbìb-à ni."
33 I byar-à big dù sa báb, n kàng yag rìg
mà Urushalima, n yag dìg yann aswam
Yesu big dwib agban zyun-à níng. Big shi
sig í byar ńzyun ma mpìrká káhi.

34 Bìr mpìrká dang rag, “Ajai, Shinn
Luyí Yesu dù kàng rìghing ma yonki. Hár
Bitrus myàng hing ku tìnn.”
35 Sái mpìr pyànà káníng dinya big bar
bu-à sa sig á gbìb-à ni, hár barà big myàng
yì wà í Yesu á sai-à ku ngir gàb finn brodi
n ya big.

Yesu Mìr Gbìb Zu á Pyànn Yann Sukàwá Big Ni
(Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Yoh 20:19-23; Swàm Yann 1:6-8)

36 Barà mpìr pyànà káníng ri dinya big
bar bu-à sa sig, sái Shinn Luyí Yesu mìr
gbìb zu áyaubá ni. Ku dang rag abig shi
ítau.
37 Ama dìrbá zwab, big shàr zinn. Big
wà sig rag káhi big myàng sig í wàu.
38 Yesu dang rag, “Bu-à sa ning ri shàr
zinn níng í jir kai rà? Bu-à sa ning ya fig
gwangga bàna í jir kai rà?
39 Aning myàng vùmí ma barmí. Ai, í
mì ma shinnmí. Aning pànn mì, aning
myàng. Wàu bàna ma wi dìr ma akib
àràg mì.”
40 Barà ku dang àdòníng, ku tìya
káníng vùwá big ma barwá big.
41 Big ri kyab kó í ku rà? Ajwár sa rìg
big. Mamaki pànn rìg big tìnn. I byar-
à Yesu bib big n rag, big shi sig ma buju
áyag rà?
42 I byar-à big ya ku agir jái-à big wànn
kà sig á pyìr.
43 Ku zìg n zwam, big ri myàng.
44 Ku dinya big n rag, “Wàníng í jír-à ǹ
rì dinya sig ning á sai-à yi ma ning rì shi
sig má í zyun. N dang rag, bu-à big ba sig á
tarkada Musa, ma tarkada mpìrká ri dang
kyann jir Shìdun, ma tarkada Zabura, bu
káníng má sa àràg barà big rì dang sig á
shinnmí ni.”
45 Ku sa big abig kàng mpìr yar, jirà abig
yì jir Shìdun.
46 Ku dang rag, “I barà big ba sig áni, n
rag, ‘Almasihu má wa shwìn. Bá gban ku.
Ayúnn su sara kwá dù nann zu kàng ma
yonki.’
47 Big ba sig n rag, ‘Mpìrká má dang
jag jír-à ǹsàn daka mà Urushalima hár
jànnká á dunyaru bidìm pár bá fig vinn
rìg. Bá dinya mpìrká abig vim bìr bi
pìkyinnbá á byar Shìdun, abig fim bu
pyìrbá, jirà Shìdun má yafa ya big á zìnn
Almasihu.’
48 Ning myàng hing bu káníng sa hing.
Aning dinya mpìrká.
49 Má swam ya bi ning bu-à Shìdun rì
dang sig, wato í Awun Kyìkyàrwá. Ama,
aning shi má mà finn swann-à ni ḿpyim,
bá ya bi ning gbam-à níng mà wai.”

Yesu Nai Yag Mà Wai
(Mar 16:19-20; Swàm Yann 1:9-11)

50 Yesu zìg zu big á finn swann Urushal-
ima, n zìg yag big mà kauye Baitanya. Ku
bir vùwá á shinn káníng ni, n vig Shìdun
n dang rag aku sàn ya big.
51 Barà ku dang àdòníng, sái ku í
káníng í fim rìg-à, Shìdun í ku í zìg rìg-à,
n zìg yag rìg ku mà wai.
52 Big swam yan ku, n kàng yag mà
Urushalima ma pìkyinn àjwár.
53 Kó ákaun big ri yag mà lu Shìdun.
Big ri swam yan ku.

Jir Ajwár Zyun-à
YOHANNA
Ba Sig

Yohanna ba sig tarkada-à níng jirà mpìrká zyun-à ma jangga hing abig bir pìkyinn áni rag Yesu í wùn Shìdun, Yesu í àsàin-à má pinn zu mpìrká, ku í zyun-à Shìdun rì gib sig nu rag kwá swam bi níng, jirà mpìrká zyun-à ma bir hing pìkyinn áni abig dìg yonki kinn kinn (Yoh 20:31). Tarkada-à hi ri dang rag mpìrká káhi bir pìkyinn áni n dìg yonki. Mpìrká káhi ngàng wà bá bir pìkyinn áni, big dìg fig yonki bàna. Yohanna ba sig jír nìnànn nímá áshinn barà Yesu ri ya mpìrká yonki kinn kinn. Yesu shí nì gbìb-à, ku shí nì àjai, ku shí nì yonki (Yoh 14:6). Tarkada Yohanna ri tìya yi barà Yesu sa sig swàmwá áyau jírká ku dang sig àràg zàpìr, brodi, àyar, awan bín, aza àdùn, ku dang sig jír káníng jirà ayi yì rag ku ri dang shinnwá.

Yìr Jír Kàng Mpìr, Yìr Jír-à Hi í Yesu Kristi

1 Sai-à Shìdun màm fig ma jànn-à bàna, mpìr zyun shi sig ma ku, zìnnwá í Yìr Jír. Ku ma Shìdun í bu ńzyun, Yìr Jír-à níng í Shìdun tìnn.

2 Sai-à big màm jag sig jànn-à á jìnn ni níng, Yìr Jír-à níng shi sig ma Shìdun.

3 Shìdun sìnn kà Yìr Jír, ku ma wàníng màm kó kai bidìm pár á bìr-à ni. Shìdun màm fig bu zyun ku áwinwá ni bàna, kó kai ku ma Yìr Jír.

4 Yìr Jír-à níng í àsàin-à shi sig ma yonki. Yonki-à níng ya bi sig mpìrká àyar.

5 Yonkiwá í àyar, àyar-à má yar kàng kwìb vinn rìg fi. Ayar-à níng, fi má sìr kan dim sar fig bàna.

6 Shìdun swam bi wùn aswamwá zyun, big ri bar ku Yohanna.

7 Ku bi sig aku dinya mpìrká jir àyar-à níng, jirà mpìrká abig fig, ma abig bir pìkyinnbá áni.

8 Yohanna ma shinn dìrwá ku í àyar-à hi bàna, ama ku bi sig jirà aku dang jír á shinn àyar-à hi ni.

9 Yìr Jír-à níng í àyar àjai, zyun-à bi sig á jànn-à ni, jirà aku yar kàng kwìb vinn rìg mpìrká bidìm pár.

10 Ku shi sig á jànn-à ni, wà zyun-à Shìdun màm sig jir shinnwá. Ama mpìrká á jànn-à ni myàng yì fig ku bàna.

11 Ku bi sig á jànnwá ni, ama mpìrká á jànnwá ni ngàng ku.

12 Ama mpìrká zyun-à shà ku n pànn sig ku vù pyànà, n bir sig pìkyinnbá á byarwá ni níng, ku ya sig big gbam abig shi yannká bu Shìdun.

13 Mpìr káníng kàng rìghing yann Shìdun. Ama big shi fig àràg barà big ri mà mpìr bàna. Shìdun ma shinnwá í Tabá.

14 Yìr Jír-à níng kàng rìghing mpìr, ku shi hing áyauyí ni. Ku í mpìr-à mònn sig ma pìkyinn sìsàn ma jír àbyann. Yi myàng hing gbam swàmwá zyun-à ku sa sig. Swàm buká ku sa sig níng, í bu-à yi yì rag ku bi sig mà byar Tawá ni àjai.

15 Yohanna dang hing jír àbyann n rag, “Mpìr-à ma bi ásimmí ni níng, mpìr-à hi í àgbammí, jir kai bàna ku rì shi bab sig buwá áni, tun daka sai-à big mà fig ma mì bàna.”

16 Yi bidìm pár, yi dìg hing bu-à ǹsàn á shinnwá ni. Buká nìnànn nímá yi dìg hing, ku sa ya hing yi àsàn nìnànn nímá.

17 Shìdun ya sig dokawá big á vù Musa ni, ama àsànwá ma jír àbyannwá, ku ya kà sig kàhi á vù Yesu Almasihu.

18 Walai mpìr-à myàng sig Shìdun ma yìr zuwá, sái dái wùnwá yì sig ku í nì, kwá áwinwá ni. Ku ma Tawá í bu ńzyun. Ku í àsàin-à dinya sig yi barà Tayí shi sig áni.

Jir Shìdun Zyun-à Yohanna Asàin Batisma Dang Sig
(Mat 3:1-12; Mar 1:1-8; Luk 3:1-18)

19 Yahudawaká mà Urushalima swam yag àgbam mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma Lawiyaká, jirà abig yag bib byann Yohanna ku í ni rà.

20 I byar-à ku dang jírwá àjai, ku sa fig yipyàr bàna, n dang rag ku í Almasihu bàna.

21 Big bib ku n rag, ku í ni rà? Ku í Iliya rà?

Ku dang rag, a a! Ku í Iliya bàna.

Big bib jakàng ku n rag, ku í mpìr-à Shìdun má swam bi à byarbá ni rà?

Ku dang rag, “A a!”

22 I wà big bib jakàng ku, aku dinya big ku í ni rà. Bu-à sa níng, big ri zìm abig zìg kàng yag abig dinya kàng mpìrká swam bi sig big níng, aku dinya big, ku í swai mpìr kai rà.

23 Yohanna dinya big jír zyun-à Ishaya rì ba sig n rag,
“I nài abormí ri su bi mà awúnn-à ni
ri dang rag, abig gbar lafinn gbìb-à gwor sig níng,
jirà Shinn Luyí má kyann áni.”

24 Mpìr káníng big í Farisawaká swam bi sig big ínì.

25 I wà mpìr káníng bib ku n rag, “Wà wù má í Almasihu bàna, wù má í Iliya bàna, wù má í Wùn Aswam Shìdun zyun-à ku dang rag kwá swam bi níng bàna tìnn, bu-à sa wù ri wau dìr batisma í jir kai rà?”

26 I wà Yohanna dinya big n rag, “Bumí, mì ri wau dìr batisma ma zàpìr, ama mpìr zyun sar sig áyauná ni, ning yì fig ku bàna.

27 Ku í zyun-à má bi ásimmí ni, í zyun-à ǹ fòr fig wà má fìnn jùr tabarwá bàna.”

28 Bu káníng bidìm pár rì sa sig mà Baitanya mà Ning Urdun mà jann mà byar-à Yohanna ri wau dìr batisma.

Yesu í Adùn Shìdun

29 Na kyàr byar-à, sái Yohanna myàng Yesu ri bi, ku dang rag, “Aning myàng, wàníng í wùn àdùn Shìdun zyun-à má zìg zu kó ni á bu pyìrwá ni bidìm par.

30 Wàníng í mpìr-à ǹ dang rag, kwá bi ásimmí ni, ku í àgbammí, jir kai bàna ku rì shi bab sig sai-à big rì mà fig ma mì bàna.

31 N rì yì fig wà í ku bàna, ama ǹ bi sig jirà ń tìya ning ku, ning mpìrká á Israila, í bu-à sa mì ri wau dìr batisma ma zàpìr.”

32 I byar-à Yohanna dang rag, “N myàng hing barà Awun Shìdun rì tìg wann bi n kir wann á shinn Yesu ni àràg àlàb.

33 N rì yì fig wà í ku bàna. Sai-à Shìdun swam bi mì n rag ń wau dìr batisma níng, ku dinya mì rag, mpìr-à ma myàng Awun Shìdun ma tìg wann bi á shinnwá ni, ma kir sig, ku í àsàin-à má wau dìr batisma ma Awun Shìdun.

34 N myàng hing, í bu-à má bib fig abib bàna, wàníng í Wùn Shìdun àjai.”

Yann Sukà Yesu Big Wà Jijag

35 Na kyàr byar-à, Yohanna sar sig ma yann sukàwá big pyànà.

36 Sái ku myàng Yesu ri wam zu yag, ku dang rag, “Aning myàng wàníng í Wùn Adùn Shìdun.”

37 Barà yann sukà pyànà káníng myàng àdòníng, sái big kan bàg yag rìg Yesu.

38 Yesu myàng vim bìr bi big, big ri kan bàg yag ku ásim, ku bib káníng n rag, “Ning ri yàn kyann í kai rà?”

I byar-à big bib ku rag, “Wù ri shi áni rà? Rabbi!” (Yìr jír-à níng í Malam.)

39 Ku dinya big n rag, abig bi myàng. Sai-à hi àyúnn-à dab gang rìghing, àràg àsháu yina. Big bàg yag ku n yag myàng byar-à ku shi sig. Ku ma káníng shi sig í zyun hár fi.

40 Ayaubá big pyànà níng, big fig hing jir Yohanna mi ri bàg Yesu, zyun áyaubá ni í Andarawus wunzà Siman Bitrus.

41 I byar-à ku yag yàn dìg bi shunwàuwá Siman, ku dinya wàníng n rag, “Yi dìg hing Almasihu zyun-à Shìdun gib sig nu rag kwá bi níng.” (Yìr Almasihu í Kristi.)

42 Sái ku í wàníng í zìg yag rìg-à mà byar Yesu.

Yesu myàng ku n dang rag, “Wù í Siman wùn Yohanna, bá bar wù Kefas (Bitrus).” Yìr jír-à níng í abàn.

Yesu Bar Filibus Ma Nataniel Abig Bàg Ku

43 Na kyàr byar-à, Yesu ri zìm aku yag mà Galili. Ku yag yàn dìg Filibus, n dinya wàníng n rag a wàníng bàg ku.

44 Filibus í mpìr-à mà Batsaida, mà lu Andarawus ma Bitrus tìnn.

45 I wà Filibus yag dìg Nataniel, n dinya wàníng rag, “Yi dìg rìghing mpìr-à Musa rì ba sig, n dang sig jír á shinnwá ni á finn tarkada. Mpìrká rìi dang kyann jir Shìdun níng, big ba sig jír á shinnwá ni tìnn. Big ri bar ku Yesu mpìr-à á Nazarat wùn Yusufu.”

46 Nataniel bib n rag, “Hár bu-à ǹsàn
má zu á Nazarat ràu?”
I wà Filibus dang rag, “A bi myàng.”
47 Barà Yesu myàng Nataniel ri bi á
byarwá ni, ku dang n rag, “Mpìr-à níng í
mpìr-à á Israila àjai, ku í mpìr gwangga.”
48 Nataniel bib ku n rag, “A yì sig mì
áshinn rà?”
I byar-à Yesu dinya ku n rag, “Ai, ǹ
myàng hing sai-à wù nìm shi sig á mìr
ating zyun ni níng. I byar-à Filibus yag
dìg sig wù màhàn.”
49 Sái Nataniel dinya kàng Yesu n rag,
“Shinn Luyí, wù í wùn Shìdun, wá na kùr
mpìrká á Israila.”
50 Yesu bib ku n rag, “Jirà ǹ dang rag,
‘N myàng hing wù, à shi sig á mìr ating-à
ni’ níng, í bu-à sa à bir sig pìkyinnwú á
byarmí ni níng rà? Ai, wá myàng buká
má kab wàníng.”
51 Yesu dinya big n rag, “Mì ri dinya
ning jír àjai. Ná myàng waisháu má
pù finn rìg, yann aswam Shìdun má nai
yag, má tìg wann bi á byar Wùn Mpìr
Jíkwìnn.”

2

Yesu Vim Bìr Zàpìr Kàng Zàn Inabi

1 Ayúnn su sara, big sìr ban mpìr zyun
mà swann Kana á jànn Galili. Na Yesu shi
sig màhàn tìnn.
2 Big dwim bar Yesu ma yann sukàwá
big tìnn.
3 Barà zàn inabi ban-à big ya sig mpìrká
í vinn rìg-à níng, sái nàwá dinya ku rag,
“Ai, zàn inabi-à bigbá vinn rìghing.”
4 Yesu dinya ku rag, “Ayáa nàmí, kada
á dinya mì bu-à má sa bàna, jir kai bàna
àyúnnmí màg fig ma bàna.”
5 I byar-à na Yesu dinya yann lu àsàin
ban-à rag, “Bu-à Yesu ma dang rag aning
sa, aning sa bu-à hi.”
6 Mà byar-à hi, par zànká big mi sig
ma abàn, shi sig màhàn àkunn sùnnjin.
Yahudawaká ri zìm írì swai par káníng
hi, jir kai bàna wà ba bar kwonn hing
mpìrká àdòníng, big ri wìrkà zàpìr áni.
Par káníng wài hing ri ji finn yann
àkwìnn dìzyun, kó dìzyun agban dwib.
7 I byar-à Yesu dinya yann lu àsàin ban-
à rag, abig wìr mònn rìg par káníng ma
zàpìr. I byar-à hi, big wìr mònn rìg, pák.
8 I wà ku dinya big rag, abig kab abig
ya jag ma àgbam-à ri sa shang àsàin ban
káníng swàm. I byar-à big kab n ya ku.
9 I byar-à àgbam-à wa fig zàpìr-à
níng, zàpìr-à hi kàng rìghing zàn inabi.
Agbam-à níng yì fig byar-à zàn inabi-à
níng bi sig bàna. Ama yann luká yì
rìghing. I byar-à hi àgbam-à bar àsàin
ban-à,
10 n dang rag, “Ai, kó ni bidìm pár ri ya
jag zàn inabi ǹsàn m̀pyim, í wà mpìrká
ma wa màg hing, big ri ya wà zyun-à dor
sàn fig bàna níng ásim. Ama buwú à sìnn
gbam rìghing wà ǹsàn-à níng, sái tàma-à
níng.”
11 Yesu sa jag bu mamaki-à níng mà
Kana á jànn Galili. I byar-à yann sukàwá
big bir pìkyinnbá n dang rag, “Asai gbam
mpìr-à níng bi sig mà byar Shìdun ni
àjai.” Hár big bir swàb kà pìkyinnbá á
jírwá ni.
12 Asim ku dù n yag mà Kafarnahum,
ku ma nàwá ma wunzàwá big ma yann
sukàwá big. Big shi kù màhàn su pyànà.

Yesu Kan Zu Mpìrká Ri Wann Tafinn Bu á Lu Shìdun

(Mat 21:12-13; Mar 11:15-17; Luk 19:45-46)

13 Ayúnn Pìm Wam Zu bu Yahudawaká
nyàan fòr, í byar-à Yesu í yag rìg-à mà
Urushalima.
14 Sái ku kà yag mà finn lu Shìdun n yag
dìg mpìrká ri wann tafinn nai ma àdùn
ma àlàb. Mpìrká ri pyann bài má, shi sig
màhàn tìnn.
15 Yesu tà ashor jùr, n kan zu rìg big á
lu Shìdun ni, ku za zu rìg nai káníng ma
àdùn káníng tìnn. Ku gbar bir wann rìg
tebur-à á jìnn ni, bàiká yam finn rìg awín
awín tìnn.
16 Ku dinya mpìrká ri wann tafinn àlàb
káníng rag, “Aning zà zìg zu rìg bu
káníng áyag, kada aning sìnn kàng lu
Tamí aku shi í byar buati bàna.”
17 I byar-à yann sukàwá big kyab pànn
barà big ba sig rag, “Pìkyinnmí ri zìm
luwú wàni.”

18 I byar-à Yahudawaká bib ku rag, “I
bu mamaki-à wà áni wá tìya yi jirà ayi yì
wù ri sa swàm ma gbam Shìdun àjai rà?”
19 I byar-à Yesu dinya big n rag, “Aning
mìb gbànn rìg lu-à níng, má mi kàng rìg
áyau su sara.”
20 I byar-à big dang n rag, “Aá, lu-à big
mi sig áyau ji dìpyànà, í wà big mi kinn
síg nì, í wà à dang rag, buwú wá mi kinn
rìg áyau su sara rà?”
21 Ama lu Shìdun-à Yesu dang sig níng,
í dìrwá.
22 Sai-à ku dù nann zu kàng ma yonki
níng, yann sukàwá big í kyab pànn-à rag,
Yesu rì dinya hing big jír-à níng. I byar-à
hi, big bir pìkyinn á jir Shìdun barà big rì
dang sig á shinn Yesu ni, ma buká Yesu rì
dang sig níng tìnn.

Yesu Yì Gban Rìg Bu-à Mpìrká Ri Kyab

23 Barà bu mamaki-à ku sa sig mà
Urushalima àyúnn Pìm Wam Zu-à níng,
mpìrká nìnànn nímá fig àjwár, n wib ku,
hár n bir pìkyinn áni. Big dang n rag,
“Mpìr-à níng í Almasihu àjai.”
24 Yesu bir fig pìkyinnwá á byarbá ni
bàna, jir kai bàna ku yì rìghing bu-à mpìr
jíkwìnn ri kyab á pìkyinnbá ni.
25 Mpìr má dinya fig ku í nì bàna, jir kai
bàna ku ma shinnwá, ku yì rìghing bu-à
á pìkyinn mpìrká ni bidìm pár.

3

Yesu Tàg Nikodimu Bu

1 Mpìr Farisawa zyun shi sig áni, ku í
àgbam áyau Yahudawaká ni tìnn, big ri
bar ku Nikodimu.
2 Ku bi á fi-à ni á byar Yesu ni, n dang
rag, “Shinn Luyí, yi yì hing wù í malam
zyun-à Shìdun swam bi sig, jir kai bàna
mpìr má sa sar fig bu mamakiká wù ri sa
níng bàna, sái mpìr-à gbam Shìdun ma
shi sig ma ku.”
3 Yesu dinya ku n rag, “N dinya wù jír-
à níng àjai, sái ba mà kàng hing mpìr
jakàng, ma í nímá bàna, kwá myàng fig
byar-à Shìdun má na kùrwá bàna.”
4 Nikodimu bib ku n rag, “Sáshinn bá
mà kàng mpìr àwàutím rà? Mpìr-à hi má
kà kàng á finn nàwá ni, í wà bá mà ku í
ni rà?”
5 Yesu dinya ku n rag, “Bu-à mì ri dinya
wù níng í àjai. Sái ba mà hing mpìr ma
zàpìr ma Awun Shìdun ḿpyim, í wà kwá
dìg byar-à Shìdun na sig kùrwá. Ma í
nímá bàna, kwá kà fig byar-à Shìdun na
sig kùrwá bàna.
6 Dìryí yi dìg sig á byar mpìrká mà sig
yi, ama awunyí yi dìg sig á byar Awun
Shìdun.
7 Kada á sa mamaki wà ṅ dang rag, bá
mà kàng wù níng bàna.
8 Wàu ri gbar yag agunn-à ku ri zìm.
Wá fig wàu ri gbar, ama wá yì fig byar-à
ku ri bi bàna. Wá yì fig byar-à ku ri yag
bàna tìnn. Mpìr-à Awun Shìdun mà sig,
má shi àdòníng.”

9 I byar-à Nikodimu bib ku n rag, “Bu-à
níng má sa áshinn rà?”

10 Yesu dinya ku n rag, “Wù zyun-à wù í
àgbam malam-à á jànn Israila, à yì fig bu
káníng bàna rà?
11 Mì ri dinya wù jír-à níng àjai. Yi yì
hing bu-à yi ri dang, ma bu-à yi myàng
sig tìnn, ama ning ngàng wà ná fig bu-à
yi ri dang.
12 N dinya rìghing ning jir buká á jànn-
à ni. Ning bir fig pìkyinn ná áni bàna,
sáshinn wà má dinya ning jír á shinn
buká mà wai, ná bir pìkyinn ná áni rà?
13 Ama kó mpìr ńzyun yag màg fig
fig mà wai bàna, sái Wùn Mpìr Jíkwìnn
zyun-à wann bi sig mà wai.

14 “Barà Musa gbar dù nann sig
bushùwí àsháu-à níng n yab sig mà shinn
bín mà wai, sai-à big rì shi sig mà awúnn-
à ni níng, í barà bá gbar dù nann zu Wùn
Mpìr Jíkwìnn áni tìnn.
15 Mpìr-à ma bir hing pìkyinnwá á byar
wàníng ni, kwá dìg yonki kinn kinn.
16 Shìdun ri zìm mpìrká á jànn-à ni
wàni, í bu-à sa ku swam bi sig wùnwá
ńzyun, jirà mpìrká zyun-à ma bir hing
pìkyinn á byar wàníng ni, bá wu fig ki
bàna, bá dìg yonki zyun-à má vinn fig
ávinn bàna.
17 Shìdun swam bi fíg wùnwá á jànn-
à ni, dò jirà a wàníng wà kwonn mpìrká
bàna, ama a wàníng shi mpìr-à má zìg zu
mpìrká á shwìn.

18 “Mpìr-à ma bir hing pìkyinn á dìrwá
ni, bá wà fig ku kwonn bàna. Ama mpìr-
à ma bir fig pìkyinnwá bàna, big wà
rìghing kwonnwá tun daka í janá-à níng
bàna, jir kai bàna ku ngàng wà kwá wib
zìnn Wùn Shìdun.
19 Wàníng í barà bá wà kwonn-à hi áni,
jir kai bàna àyar bi á jànn-à ni, mpìrká
zìm kab sig fi ma àyar-à níng, jir kai bàna
buká big ri sa sàn fig bàna.
20 Mpìr-à ma ri sa bu-à bibai, ku zìm
fig àyar-à níng bàna. Kwá bi fig á byar
àyar-à hi ni bàna, jir kai bàna kwá zìm
fig swàm bu-à bibaiká ku ri sa níng aku
zu á myann bàna.
21 Mpìr-à ma ri sa bu-à ǹsàn, kwá
bi á byar àyar-à níng, jirà abig myàng
swàmwá sàn sig í bu Shìdun.”

Yohanna Dang Jír Nsàn á Shinn Yesu

22 Nonn fig bàna, sái Yesu ma yann
sukàwá big í yag rìg-à mà jànn Yahudiya,
í byar-à ku ma káníng shi shi, ku ri wau
mpìrká dìr batisma.
23 Yohanna ri wau dìr batisma mà
Ainon byar-à hi shi yàr sig ma jànn Salim,
jir kai bàna zàpìr shi sig màhàn wùwài
nímá. I wà mpìrká nìnànn nímá ri yag
mà byarwá ni, ku ri wau big dìr batisma.
24 Wàníng í sai-à big kìg fig ma Yohanna
á tonn fi bàna.
25 Ayúnn su zyun, mpìr Yahudawa zyun
sa yipyàr ma yann sukà Yohanna big á
shinn barà bá sa kyàr dìr.
26 I byar-à big kàng bi á byar Yohanna,
n dinya ku n rag, “Shinn Luyí, mpìr-à wù
nìm dìg kwonn big ku mà Ning Urdun
mà jann, zyun-à wù nìm bar ku Almasihu
níng, tàma-à níng ku ri wau dìr batisma,
mpìrká bidìm pár ri yag mà byarwá ni.”
27 Yohanna dang rag, “Mpìr má dìg fig
bu zyun bàna, sái zyun-à Shìdun ma ya
hing ku.
28 Ning má, ning fig hing buká ǹ dang
sig á numí ni n rag, ‘Mì í Almasihu bàna,
big tìr bi sig mì ń kà ku á pyànn átai.’
29 Sai-à mpìr ma zìg hing uwà, jàuwá
má fig àjwár. Kwá fig hing nài jir mpìr-à
má zìg uwà-à níng, kwá fig àjwár. Mì má,
í barà mì ri fig àjwár Almasihu áni tìnn.
30 Gbamwá má shi swàb kà, ama bigmí
má shi kàng ásim.

Yesu Wann Bi Sig Mà Wai

31 “Ku bi sig mà wai, ayìwá kab bu
mpìrká bidìm pár íni. Gbamwá kab bu
kó ni tìnn. Ama bigmí mì í mpìr-à á jànn-
à ni, ayìmí títi nímá, ama buwá ku yì vinn
rìghing bu bidìm pár.
32 Buká ku fig sig, n myàng sig ma zuwá
níng, ku dinya gban rìghing mpìrká.
Ama mpìrká zyun-à bir sig pìkyinn á
jírwá ni níng, big nann fig bàna.
33 Ama ká zyun-à ri bir pìkyinn á jírwá
ni níng, ri bir pìkyinn rag, ‘Shìdun í
Shìdun gwangga.’
34 Mpìr-à Shìdun swam bi sig níng, ku
ri dang kyann í jir Shìdun, jir kai bàna
Shìdun ya sig ku awun-à bá màg màg fig
fig àmàg màg fig bàna.
35 Ta ri zìm wùnwá, jir kai bàna kó kai
bidìm pár ku ya sig á vù wùnwá ni.
36 Mpìr-à ma bir hing pìkyinn ma Wùn
Shìdun, ku shi sig ma yonki-à má vinn
fig ávinn bàna, mpìr-à ma ngàng Wùn
Shìdun, kwá dìg fig yonki-à níng bàna.
Shìdun má sìnn kà ku á shwìn-à má vinn
fig ávinn bàna.”

4

Yesu Dang Jír Ma Uwà Zyun

1 Mpìr Farisawaká fig Shinn Luyí Yesu
ri dìg swàb kà yann sukà big kab bu
Yohanna rì níng, ku ri wau káníng dìr
batisma.
2 Yesu ri wau fig nì dìr batisma bàna.
Yann sukàwá big ri wau íni.
3 Barà Yesu fig bu-à Farisawaká ri dang
níng, ku í fim rìg-à jànn Yahudiya, n kàng
yag mà jànn Galili.
4 Ku myàng shi sig í dole aku zu yag
gbìb-à á jànn Samariya.
5 I byar-à hi, ku í zu rìg-à gbìb-à á jànn
Samariya á finn swann zyun ni, big ri
bar Saikar, byar-à hi nonn fig ma byar-
à Yakubu rì ya sig wùnwá Yusufu jànn
bàna.
6 Shar zàpìr Yakubu shi sig màhàn.
Yesu kyann nì rìghing. I byar-à ku shi
sig á nu shar zàpìr-à hi ni. Bu-à sa níng

í kyonn pyunn ninonn daka í pyimbyau,
hár àyúnn áyau shinn.
7 I byar-à uwà Samariya zyun bi sig aku
kab zàpìr. I byar-à Yesu dang n rag, a
wàníng ya ku zàpìr aku wa.
8 (Yann sukàwá big yag rìghing mà finn
swann-à ni, jirà abig yag wann bi buju.)
9 I byar-à hi, uwà Samariya-à níng dang
n rag, “Sáshinn wá vig mì zàpìr rà? Wù
zyun-à wù í wunù Yahudawa, mì zyun-à
mì í uwà Samariya.” (Ai mpìr Yahudiya
ma mpìr Samariya ri kyag fig dìr bàna.)
10 I byar-à hi, Yesu dinya uwà-à níng n
rag, “Wù nìm ma yì hing bu-à Shìdun ri
ya mpìr, ma mpìr-à ri dinya wù rag, á ya
ku zàpìr aku wa níng, wù nìm má vig ku
aku ya wù zàpìr-à ri ya yonki.”
11 Uwà-à níng dang n rag, “Shinn Luyí,
à bàna ma bu-à wá kab zàpìr-à níng
ma kàhi, jir kai bàna shar zàpìr-à níng
zùzwàun. To, wá dìg zàpìr-à ri ya yonki-
à níng áni rà?
12 Asái à kab síg nì tayí Yakubu zyun-à
fim ya sig yi shar zàpìr-à níng rà? Ku ma
shinnwá ma yanká buwá ma bu apyagká
buwá big bidìm pár, big wa hing zàpìr-à
níng, ama big wu rìghing.”
13 I byar-à Yesu dinya uwà-à níng n rag,
“Mpìrká ri wa zàpìr-à níng, ajor má gban
kàng rìg big.
14 Ama mpìr-à ma wa hing zàpìr-à má
ya níng, kwá fig fig rag ajor zàpìr bàna
hár kinn kinn, jir kai bàna zàpìr-à má ya
níng, má shi àràg barà abinn ri gbìb zu,
má ya mpìr yonki kinn kinn.”
15 I byar-à hi, uwà-à níng dang rag,
“Shinn Luyí, á ya mì zàpìr-à níng, jirà
kada ajor zàpìr aku gban rag mì bàna ma
àjirà kada ń bi kab rag zàpìr áyág bàna.”
16 I byar-à Yesu dinya uwà-à níng n rag
aku yag bar bi nùwá.
17 Uwà-à níng dang rag, ái ku bàna ma
wunù.
I wà Yesu dinya ku n rag, “Ai, àjai, barà
à dang níng, à bàna ma wunù àjai,
18 jir kai bàna à zu sig á lu wunù, hár
swana, tàma-à níng wunù-à ning ma ku
ri shi í zyun níng, í nùwú bàna. A dinya
hing mì jír àjai.”
19 I byar-à uwà-à níng dang n rag,
“Shinn Luyí, ǹ myàng yì hing wù, wù í
wùn aswam Shìdun.
20 Yàkúyí big ri wib Shìdun á
shinnkwìnn-à níng ni, ama ning mpìr
Yahudawaká ning dang n rag, byar-
à mpìr má wib Shìdun bàna, sái mà
Urushalima.”
21 Yesu dinya uwà-à níng n rag, “A zìm
jír-à ma dinya wù níng. A myàng, àyúnn
zyun ri bi wà mpìrká má wib fig rag
Shìdun á shinnkwìnn-à níng ni bàna, kó
mà Urushalima bàna tìnn.
22 Ning mpìrká á Samariya, ning yì fig
bu-à ning ri wib bàna. Buyí yi mpìr
Yahudawaká, yi yì hing bu-à yi ri wib, jir
kai bàna jir Shìdun á shinn mpìr-à má zìg
zu mpìrká, zu bi síg mà byar Yahudawaká
ni.
23 Ama àyúnn zyun ri bi, ái àyúnn-à hi
bi rìghing, í àyúnn-à mpìr Shìdun má wib
ku ma pìkyinn ńzyun, ma awunwá, jir kai
bàna Shìdun ri zìm mpìrká abig wib ku
àdòníng.
24 Shìdun í Shìdun Awun Kyìkyàr.
Mpìrká ri wib ku níng, sàn sig abig wib ku
á kyinnbá ni ma pìkyinn kyìkyàr tìnn.”
25 I byar-à uwà-à hi dinya ku rag, “N
yì hing big dang rag, Kristi ri bi, zyun-à
big ri bar ku Almasihu. Ayúnn-à kwa bi
hing, kwá dinya vinn rìg yi bu-à shi sig
áni bidìm pár.”
26 I byar-à Yesu dinya uwà-à níng n rag,
“Ai, í mì, mì ri dang jír ma wù níng.”
27 Asai-à hi yann sukàwá big í kàng bi-à.
Sái big sa mamaki wàni, barà big myàng
Yesu shi sig ma uwà-à níng big ri dang
jír. Ama áyaubá ni kó mpìr ńzyun bib fig
uwà-à níng rag, ku ri yàn kyann í kai rà
níng, bàna. Kó abig bib Yesu abig rag, bu-
à sa ku ri dang jír ma uwà-à níng, í jir kai
rà níng, bàna tìnn.
28 I byar-à uwà-à níng fim rìg par
zàpìrwá màhàn, n kàng yag rìg mà lu-à
ni, n yag dinya mpìrká n rag,
29 “Aning bi myàng mpìr-à níng. Ku
dinya vinn rìghing mì buká ǹ rì sa sig
daka á ninonn. Kó ku í Almasihu hi rà?”
30 I wà bìr mpìrká dù rìg á finn swann-à
ni, jirà abig yag myàng Yesu.

31 Sai-à big bi fòr fig ma bàna níng,
yann sukàwá big vig ku n dang rag,
“Shinn Luyí, á ji ma buju ḿpyim.”
32 I byar-à ku dinya káníng n rag, “N shi
sig ma buju-à má ji, buju-à níng hi ning yì
fig bàna.”
33 I byar-à yann sukàwá big bib bar
dìrbá n rag, “I ni ya bi sig ku buju íni áyag
rà?”
34 Yesu dinya big n rag, “Bujumí shí nì
ń wib jír buká Tamí swam bi sig mì ń sa,
hár ń sa aku vinn rìg.
35 Ning dang n rag, sai-à bá binn kwonn
buju-à dà sig sònn yina. Ama mì ri dinya
ning, aning myàng daká. Buju byann
rìghing, ri zìm mpìrká abig binn kìnn
kwonn.
36 Mpìr-à ri binn kìnn kwonn buju, má
dìg lada á pyànn Shìdun, jir kai bàna ku ri
binn buju yonki zyun-à má vinn fig ávinn
bàna. Jir wàníng mpìr-à ri tàg buju ma
mpìr-à ri binn kìnn kwonn buju, sàn sig
wà abig shi í byar ńzyun, abig fig àjwár
shinnbá.
37 Big dang ta sig yìr jír, yìr jír-à hi í
àjai, barà big dang sig rag, ‘Anam bu-à
kim, mpìr-à má binn buju-à kim.’
38 N swam yag sig ning, aning yag binn
buju mà byar-à ning nàm fíg nì bàna, í
mpìrká káhi nàm síg ni byar-à hi. Ama
ṅ ya hing ning gbam aning yag binn, í
byafàn ná bàna, í byafànbá.”
39 Mpìr Samariyaká nìnànn nímá á finn
swann-à hi ni bir hing pìkyinn á byar Yesu
á jir bu-à uwà-à níng dang sig n rag, “Ku
dinya vinn rìghing mì buká ṅ rì sa sig
daka á ninonn.”
40 Barà mpìr Samariyaká fòr bi á
byarwá ni, big dang n rag, a Yesu bi tìg á
lubá ni. I byar-à ku na màhàn su pyànà.
41 Mpìrká káhi nìnànn nímá kab wà
nìm níng, big má big bir pìkyinn á
byarwá ni tìnn á jir shinn buká ku ri dang.
42 I byar-à big dinya uwà-à níng n rag,
“Yi bir hing pìkyinn tàma-à níng, í jir bu-
à wù nìm dang sig níng bàna, jir kai bàna
yi ma shinnyí, yi fig hing tìnn, yi myàng
hing àjai. Ku í mpìr-à má zìg zu mpìrká
á dunyaru bidìm pár.”

Yesu Dàb Gbam Wùn Agbam Zyun

43 Barà Yesu shi màhàn su pyànà, sái ku
í yag rìg-à mà jànn Galili.
44 Yesu ma shinnwá ku dang n rag,
“Ajai, mpìr-à ma ri dang kyann jir
Shìdun, big ri wib fig ku á jànnwá ni
bàna.”
45 Barà ku fòr yag àdòníng mà jànn
Galili, sái mpìrká mà Galili shà ku wàni,
jir kai bàna big shi sig mà Urushalima á
sai-à àyúnn Pìm Wam Zu, big myàng hing
bu-à ku rì sa sig ma zubá.

46 I byar-à Yesu yag mà Kana á jànn
Galili, byar-à ku vim bìr zàpìr kàng rìg
zàn inabi. Mpìr zyun shi sig á ni, ku í
àgbam-à ri sa swàm gwamnati, wùnwá
na sig dor mà Kafarnahum.
47 Barà ku fig big dang n rag, Yesu bi
sig mà jànn Yahudiya, tàma-à níng ku shi
sig rag á jànn Galili. I byar-à hi, ku yag
mà byar wàníng ni, n vig wàníng n rag, a
wàníng bi dàb gbam ya ku wùn wunùwá,
jir kai bàna wùnwá hi ri nyàan wu.
48 Yesu bib ku n rag, “Wato ná bir
fig pìkyinn ná á byarmí ni bàna, sái na
myàng hing bu mamaki ma bu iko ḿpyim
rà?”

49 Wunù àgbam-à níng dang n rag,
“Shinn Luyí, mì ri zìm á bi á lumí ni, jirà
á dàb gbam ya mì wùnmí, dà sig títi nímá
kwá wu rìg.”

50 Yesu dinya wunù-à níng n rag, a
wàníng kàng yag. Wùn wàníng gbam
rìghing.

Wunù-à níng wib jírwá n kàng yag.
51 Barà ku ri kàng yag mà lu-à ni
àdòníng, sái ku ma yann luwá big dìg
kwonn á gbìb-à ni. Big dinya ku n rag,
“Ai wùnwú gbam rìghing, ku shi sig ma
yonki, tàma-à níng ítau bu zyun bàna.”
52 I byar-à ku bib káníng n rag “Wùnmí
gbam sig ákaun rà?” Big dinya ku n rag,
“I nàníng àràg àsháu zyun, í wà awàu-à
hi fim sig ku.”
53 Barà ta wùn-à níng myàng sai-à Yesu
dinya ku n rag, aku kàng yag, wùnwá
gbam rìghing níng, jír-à wàníng dang sig
níng sa hing àdòníng hi. I byar-à hi, ku
ma mpìrká á luwá ni bidìm pár, big bir
pìkyinn á jir Yesu ni.

54 Wàníng í bu mamaki-à Yesu sa sig
wà wa pyànà, ásai-à ku kàng bi mà jànn
Yahudiya n yag mà Galili.

5

Yesu Dàb Gbam Wunù Zyun

1 Ayunn zyun Yesu yag mà Urushalima,
jir kai bàna í àyúnn ùwài bu Yahudawaká
bi síg nì.
2 Mà Urushalima á nu nkyun byar-à big
ri kìg àdùnká níng, zàpìr zyun shi sig áni,
big ri bar rag, í zàpìr Betsada. Big bar sig
zìnn-à hi á nu jir Yahudawaká ni. Byar-
à hi apig swana shi kàng kwìb sig á nu
zàpìr-à ni.
3 A byar apig káníng ni, mpìrká nìnànn
nímá ri na màhàn, àràg mpìr àfau,
mpìrká bàna ma bar, ma mpìrká dìr-à wu
tag rìghing bidìm pár, big ri na màhàn
tìnn, [jir kai bàna big ri shi kir zàpìr-à
aku ding.
4 Suká káhi, wùn aswam Shìdun mà wai
ri tìg wann bi á zàpìr-à ni, jirà aku wab
zàpìr-à. Kwa wab hing zàpìr-à, mpìr dor
káníng zyun-à ma bi jag síg nì, dorwá má
gbam rìg, kó ma í dor kai bidìm pár.]
5 A byar-à hi, mpìr zyun na sig dor má
sa ji dìzyun agban dwib agban-à zu áni
awinyin.
6 Barà Yesu myàng wunù-à níng na sig,
ku yì rìghing wàníng nonn hing ma dor-à
níng. I byar-à ku bib wàníng n rag, "Wù
ri zìm abig dàb gbam wù rà?"
7 I byar-à mpìr dìr wa-à níng zìm n dang
rag, bu-à sa níng, ku bàna ma mpìr-à má
gbar dù nann zu ku. Kó ba wab hing
zàpìr-à, ku rag aku yag fòr yag níng, mpìr
zyun yag fòr yag jag rìghing ku. Ku sa
àdòníng sa sa hár tàma-à níng ku dìg fig
pyù-à abig dàb gbam ku bàna.
8 I byar-à Yesu dinya ku n rag, "A sar
dù nann zu á wai, á pìnn syuwú, á kyann
kyonn."
9 Big rag abig myàng níng, wunù-à
níng gbam rìghing àjai. Ku pìnn syuwá
mi ri kyann kyonn. Ayúnn-à Yesu ri sa
bu-à níng, í àyúnn Asabar, í àyúnn-à
Yahudawaká ri shi ngàng áni.
10 I byar-à Yahudawaká dinya wunù-à
big dàb gbam sig níng n rag, "Janá-à níng,
í àyúnn Asabar, í àyúnn dokayí, sàn fig
wà á pìnn syuwú áni bàna."
11 Sai ku dinya big n rag, "Wunù-à dàb
gbam sig mì níng, dang rag, ń pìnn syumí
ń kyann kyonn."
12 Yahudawaká bib ku n rag, "Mpìr-
à dinya wù rag, á pìnn syuwú á kyann
kyonn níng, í ni rà?"
13 Ama wunù-à big dàb gbam sig níng,
yì byann fig Yesu bàna, jir kai bàna
mpìrká nìnànn nímá, big nànn kab gbam
mà byar-à hi. Yesu dù rìghing mà byar-à
hi ni tìnn.
14 Nonn fig bàna, sái Yesu dìg kwonn
ma wunù-à ku dàb gbam sig níng mà lu
Shìdun. Ku dang n rag, "A myàng tàma-
à níng dìrwú gbam rìghing, kada á sa
kàng bu bibai bàna. Wa sa kàng hing bu-
à bibai, bu-à má dìg wù má kab wàrì."
15 Sái wunù-à níng kàng yag rìg mà
byar Yahudawaká ni, n dinya big rag, í
mpìr-à big ri bar Yesu níng dàb gbam síg
ku nì.
16 I byar-à Yahudawaká nànn àgùnn ma
Yesu wàni. Big ri swau ku, bu-à sa níng,
ku ri sa bu káníng àyúnn Asabar.
17 I byar-à hi Yesu dinya Yahudawaká n
rag, "Tamí Shìdun ri sa swàm hár tàma-à
níng, mì má mì ri sa swàm tìnn."
18 I byar-à Yahudawaká yàn pyù-à abig
gban rìg Yesu, jirà ku ri sa swàm àyúnn
Asabar, ma jirà ku dang rag ku í Wùn
Shìdun níng. Big rag ku ri mam shinnwá
ma Shìdun.

Gbam Wùn Shìdun

19 I byar-à Yesu dinya big rag, "Bu-à ma
dinya ning í jír àjai. Wùn má sa fig bu
áwinwá ni bàna. Wùn má sa bu-à ku
myàng sig Tawá ri sa. Swàm bu-à Ta ma
sa, í bu-à wùn má sa tìnn,
20 jir kai bàna Ta ri zìm wùnwá wàni.
Kwá tàg wùnwá buká ku ri sa bidìm pár,
kwá tìya wàníng swàm, ká wài kab kàhi
jirà ná sa mamaki.
21 Barà Ta-à ri dàb wìm mpìrká wu
rìghing ma yonki níng, í gbìb ńzyun barà
wùn má dàb wìm mpìrká pìkyinnwá ri
zìm tìnn.
22 Ta má wà fig kwonn bàna, jir kai
bàna ku ya kà rìghing gbam kwonn wà
bidìm pár á vù wùnwá ni,

23 jirà kó ni aku wib wùn-à àràg barà ku
ri wib Ta-à níng. Mpìr-à ma wib fig wùn-
à bàna, kwá wib fig Ta-à zyun-à swam bi
sig wùn-à níng bàna tìnn.
24 "Jír-à mì ri dinya ning níng, í jír
àjai. Mpìr-à ma fig hing jírmí ma bir hing
pìkyinn á dìr mpìr-à swam bi sig mì níng,
ku dìg hing yonki-à má vinn fig ávinn
bàna. Bá ya fig ku shwìn bàna, jir kai
bàna ku kab hing gbam ki, ku shi sig áyau
yonki kinn kinn.
25 Mì ri dinya ning àjai, àyúnn zyun
má bi, hár àyúnn-à hi fòr bi rìghing,
mpìrká wu rìghing níng, má fig nài jir
Wùn Shìdun. Mpìrká má fig nài jírwá
níng, bá dìg yonki-à má vinn fig ávinn
bàna.
26 Aràg barà Ta ri ya mpìr yonki níng,
í barà ku sìnn kà wùnwá a wàníng ya
yonki tìnn.
27 Tawá ya sig ku gbam aku wà kwonn,
jir kai bàna ku í Wùn Mpìr Jíkwìnn.
28 Aning shàr zinn bàna, jir kai bàna
àyúnn zyun ri bi, mpìrká wu rìghing big
jì sig mà amir-à ni níng, bá fig jírwá,
29 má nann zu bi kàng mà amir-à ni ma
yonkibá. Ama mpìrká rì sa sig bu-à bibai
níng, bá dù nann zu kàng, jirà Shìdun
aku wà kwonnbá.

Jir Shìdun á Shinn Wùnwá Yesu Ni

30 "Má wà sar fig kwonn mì áwinmí ni
bàna, sái bu-à Shìdun ma dinya mì rag
ń sa, kwonn wà-à ma wà bidìm pár, í
kwonn wà ǹsàn, jir kai bàna má wà fig
kwonn-à pìkyinnmí ri zìm bàna, sái dái
wà zyun-à àsàin-à swam bi sig mì níng
ma zìm hing.
31 "Wà ma dang hing jír ma shinnmí,
mpìrká má bir fig pìkyinn bàna.
32 I bu-à sa sàn sig mpìr zyun kim aku
dang nì jír á shinnmí ni. N yì hing kó kai
bu-à mpìr-à níng ma dang sig á shinnmí
ni í àjai.
33 Ning swam yag mà byar Yohanna, ku
dang hing jír á shinn gbìb àjai-à hi ni.
34 Bu-à Shìdun ma dang sig á shinnmí
ni kab hing bu-à mpìr má dang. Ama
mì ri dinya ning jír-à Yohanna dang sig
á shinnmí ni, jirà aning bir pìkyinn ná á
byar Shìdun ma aning dìg yonki.
35 Yohanna shi sig àràg í pitila-à big
mònn bàg sig pyìr áni. Aràg barà mpìrká
ri zìm abig myàng àyar pitila-à níng, í
barà big ri zìm jir Yohanna áni.
36 Ama shaida-à ǹ shi sig ma kàhi níng,
kab sig bu-à Yohanna dang sig á shinnmí
ni. Tamí swam bi sig mì àjirà ń sa bu
mamaki, ma àjirà ń sa vinn rìg swàmwá.
I bu-à mì ri sa tàma-à níng. Bu mamaki-
à mì ri sa, kab gbam bu tàg Yahudawaká
íni.
37 Tamí àsàin-à swam bi sig mì níng,
ku dang hing jír á shinnmí ni tìnn. Ama
ning myàng màg fig fig ku bàna, ning fig
fig nài jírwá bàna tìnn.
38 Ning bir fig pìkyinn ná á jírwá ni
bàna, í bu-à sa ning bir fig pìkyinn ma
mpìr-à ku swam bi sig níng bàna.
39 Ning ri jangga jir Shìdun jir kai bàna
ning ri kyab ná dìg yonki kinn kinn áni.
Jir Shìdun ri dang jír á shinnmí ni.
40 Ama ning ngàng wà ná bi á byarmí
ni, jirà aning dìg yonki kinn kinn-à hi.
41 "Mì ri shi kir fig mpìrká abig swam
yan mì bàna.
42 N yì hing ning zìm fig Shìdun á
pìkyinn ná ni bàna.
43 Bumí, ǹ bi sig á zìnn Tamí ni, ama
ning ngàng mì. Mpìr zyun nìm ma bi sig
ma zìnnwá, kàhi bó ning nìm má wib ku,
hár má zìm ku tìnn.
44 Barà ning ri zìm mpìrká abig yan
ning, ama ning ri sa fig bu-à Shìdun
má yan ning bàna níng, ná bir pìkyinn
áshinn rà?
45 Kada aning kyab rag má wà ning
kwonn á pyànn Tamí ni bàna. I mì bàna,
í Musa zyun-à ning rì bir sig pìkyinn á
byarwá ni níng, kwá wà ning kwonn á
pyànn Shìdun.
46 Ning nìm ma wib hing Musa, ning
nìm má wib mì tìnn, jir kai bàna Musa
ba sig jír á shinnmí ni.
47 Na wib fig bu-à Musa ba sig bàna,
sáshinn ná wib jírmí rà?"

6

Yesu Ya Mpìr Dubu Swana Buju

(Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Luk 9:10-17)

1 I byar-à Yesu zu yag mà Ayunn Galili,
big ri bar rag, í Tibariya.
2 I byar-à mpìrká nìnànn nímá ri kan
bàg yag ku, jir kai bàna big myàng sig bu
mamaki, barà ku rì dàb gbam sig mpìr
dorká níng.
3 I byar-à Yesu nai yag rìg mà
shinnkwìnn-à ni, ku big yann sukàwá big.
Big shi sig màhàn.
4 Ayúnn ùwài bu Yahudawaká nyàan
fòr, big ri bar rag í àyúnn Pìm Wam Zu.
5 Sái Yesu gbar dù nann zuwá, ku
myàng yag bìr mpìrká ri bàg bi ku. I
byar-à ku bar Filibus n bib wàníng rag,
"Yá dìg brodi áni, jirà ayi wann ya mpìr
káníng abig ji rà?"
6 Yesu bib Filibus jír-à níng, jirà aku
màg màg fig wàníng. Ama ku yì rìghing
bu-à kwá sa.
7 I byar-à Filibus dang rag, "Wàníng bó,
sái ya sa hing swàm bài sònn awinyin
ḿpyim, í wà yá dìg bài-à yá wann brodi,
kó títi nímá, má ya mpìr káníng abig ji."
8 Sái mpìr zyun áyau yann sukàwá
big ni, zìnnwá í Andarawus, ku í wunzà
Bitrus, ku dang rag,
9 "Ai wùn zyun shi sig ma brodi áyag
agir swana, ma jái pyànà. Ama bu káníng
bidìm pár má màg fig mpìr káníng bàna."
10 Sái Yesu dang rag, "Aning dinya
mpìr káníng abig shi wann á jìnn ni."
(Byannká nìnànn nímá shi sig màhàn.)
Wunùká shi wann sig áni níng, dubu
swana.
11 I byar-à Yesu zìg brodi n sa Shìdun
ísoko, n gàb finn ya mpìrká shi wann
sig á jìnn ni níng, ku gàb finn ya jái-à
àdòníng tìnn. Yesu ya mpìr káníng ùwài
nímá àràg barà kyinnbá ri zìm. Bìr mpìr
káníng ji brodi-à níng, hár finnbá zìr.
12 Barà big ji kinn í kinn níng, sái
Yesu dinya yann sukàwá big rag, abig zà
kwonn rìg amig jáiká, ma brodi-à dà sig
níng, kada aku shi bai átai bàna.
13 Barà yann sukà Yesu big zà kwonn
amig brodi káníng mònn gágsàg dwib
agban pyànà, ma àkúnn brodi swana-à
nìm níng.
14 Barà mpìrká myàng bu mamaki-à
Yesu sa sig ma brodi-à níng, í nànn-à hi,
sái big dang rag, "Lalle, wàníng í wùn
aswam Shìdun zyun-à má bi á dunyaru
níng àjai."
15 Barà Yesu myàng mpìrká ri zìm abig
wìr ku kùr, sái ku fim rìg big, n nai yag
rìg mà shinnkwìnn-à ni áwinwá ni.

Yesu Kyann Kyonn á Shinn Zàpìr-à Ni (Mat 14:22-33; Mar 6:45-52)

16 Barà fi sìr àdòníng, sái yann sukàwá
big í yag rìg-à mà nu zàpìr-à ni.
17 Fi sìr rìghing, ama Yesu kàng bi fig
ma á byarbá ni bàna. I byar-à yann
sukàwá big yag kà á kòr-à ni, jirà abig yag
mà jann, mà byinn-à mà Kafarnahum.
18 I byar-à hi, wàu shyù ri gbar wàni,
afag zàpìr-à má ri gbar tìnn.
19 Barà big shi sig á finn kòr-à ni, mi ri
ya ma gbam, n yag rìghing byar pyunn
ninonn nímá, má sa àràg mel sara, kó
yina. Sái big myàng Yesu ri kyann á shinn
zàpìr-à ni, ku ri bi á byarbá ni, sái zinn
pànn rìg big.
20 Ama Yesu dinya big rag, kada abig
shàr zinn bàna, ái í ku.
21 Barà Yesu dang zu rag í ku àdòníng,
sái yann sukàwá big dang rag aku kà. I
nànn-à hi, barà ku kà á kòr-à ni, sái kòr-à
dù ma shinnwá mì yag fòr rìg-à mà byar-
à big nìm ri zìm bá yag níng.

Mpìrká Yàn Kyann Yesu

22 Na kyàr byar-à, mpìrká shi sig mà
nu ayunn-à ni níng, big yì rìghing í kòr
ńzyun nà shi síg nì màhàn. Big nà myàng
yann sukà Yesu big nà yag rìghing mà
jann. Ama Yesu nà yag fig bàna.
23 Kòrká káhi mà Tibariya bi n shi yàr
sig mà byar-à Yesu nà ya mpìrká brodi-à
ku swam yan sig zìnn Shìdun áni níng.
24 Barà bìr mpìr káníng myàng fig Yesu
bàna, big myàng fig yann sukàwá big
bàna tìnn, sái big kà á kòrká á nu ayunn-
à ni, n yag rìg mà Kafarnahum, big ri yàn
kyann Yesu.

Yesu í Brodi-à Ri Ya Yonki

25 I byar-à hi, bìr mpìrká yag yàn dìg
Yesu shi sig mà jann. Big bib ku rag,
"Malam, à bi sig áyág ákaun rà?"
26 Yesu dinya big n rag, "N yì rìghing,
ning ri yàn kyann mì í jirà ning ji sig
brodi, finn ná mònn sig níng. Ama í jir

bu mamaki-à ǹ sa sig ning myàng sig níng bàna.
27 Kada aning wa shwìn á jir buju-à má swàr rìg níng bàna. Aning yàn buju-à má swàr fig àswàr bàna. Buju-à níng í buju-à má ya yonki kinn kinn, í wà zyun-à Wùn Mpìr Jíkwìnn má ya ning níng. Shìdun Tayí ri zìm ku wàni, í bu-à sa wàníng kyag sig àràg í yir á dìrwá ni."

28 I byar-à big bib ku rag, "Yá sa í swai swàm kai, zyun-à Shìdun má zìm rà?"

29 I byar-à Yesu dinya big rag, "Wàníng í bu-à Shìdun ri zìm aning sa, ku ri zìm aning bir pìkyinn ná á byar mpìr-à ku swam bi sig."

30 I wà big bib ku rag, "Wá sa í bu mamaki kai jirà ayi bir pìkyinn á byarwú ni rà? Wá sa í kai rà?
31 Yàkúká buyí big rì ji buju zyun-à big ri bar rag í manna mà awúnn-à ni, àràg barà big ba sig áni á jir Shìdun, 'Ku dwim ya bi big brodi mà wai abig ji.' "

32 Yesu dinya big rag, "I jir àjai, Musa í mpìr-à ya sig yàkúná big brodi-à bi sig mà wai níng bàna, ama brodi-à mà wai wann bi síg mà byar Tamí ni.
33 Ai brodi Shìdun í mpìr-à tìg wann bi sig mà wai níng, í zyun-à má ya mpìrká á jànn-à ni yonki kinn kinn."

34 I byar-à mpìr káníng dang rag, "Shinn Luyí, á ya kyann yi brodi-à níng kó ákaun."
35 I byar-à Yesu dang rag, "Mì í brodi-à ri ya yonki, mpìr-à ma bi hing á byarmí ni, amor má gban fig rag ku bàna. Mpìr-à ma bir hing pìkyinn á byarmí ni, ajor má gban fig rag ku bàna tìnn.
36 N nìm dinya ning rag, ning myàng rìghing mì, ama ning bir fig pìkyinn á byarmí ni bàna.
37 Mpìr-à Tamí ma ya hing mì, mpìr-à hi má bi á byarmí ni. Mpìr-à ma bi hing á byarmí ni, má kan fig ku bàna.
38 Bu-à zìg bi sig mì mà wai níng, í jirà ń sa swàm shinnmí bàna, ama í jirà ń sa swàm àsàin-à swam bi sig mì níng.
39 Jír-à ku dinya sig mì níng, í wàníng: Ayau mpìrká ku ya sig mì níng, ń fim kó mpìr ńzyun bàna, ama ń gbar dù nann zu kàng mpìrká níng hi bidìm pár àyúnn-à dunyaru má vinn áni.
40 Wàníng í bu-à Tamí ri zìm. Mpìrká ma myàng hing wùn-à níng, ma wib hing, bá dìg yonki kinn kinn. Má gbar dù nann kàng big àyúnn-à dunyaru má vinn áni."
41 I byar-à Yahudawaká zìnn swau ku, jirà ku dang rag, ku í brodi-à wann bi sig mà wai.
42 Big dang rag, "Ama ku í Yesu, yi yì rìghing nàwá ma tawá, ku í wùn Yusufu, sáshinn kwá dang rag, ku wann bi síg mà wai rà?"
43 I byar-à Yesu dinya big n rag, "Kada aning zìnn swau mì bàna.
44 Tamí swam bi síg mì nì. Mpìr má bi sar fig á byarmí ni bàna, sái zyun-à Tamí ma dang rag aku bi. Mpìrká má bi á byarmí ni níng, má dab wìm kàng rìg big àyúnn-à dunyaru má vinn áni.
45 Mpìrká ri dang kyann jir Shìdun ba sìnn sig á tarkada rag, 'Shìdun má tàg mpìrká bidìm pár.' Mpìrká ma fig hing jir Tamí, jirà abig yì swàb kà jírwá, bá bi á byarmí ni.
46 Mpìr myàng yag fig Shìdun kó kàun ńzyun bàna. Sái mpìr-à bi sig mà byarwá ni, ku í àsàin-à myàng sig Ta-à.
47 N dinya ning jír-à níng, í jír àjai. Mpìr-à ma bir hing pìkyinn á byarmí ni, ku shi sig ma yonki-à kinn kinn.
48 Mì í brodi-à ri ya yonki.
49 Yàku yàkúná big, big ji brodi manna mà awúnn-à ni, ama big wu rìghing.
50 Brodi zyun-à rì wann bi sig mà wai níng, í brodi-à mpìr ma ji hing, kwá wu fig bàna.
51 Mì í brodi-à ri ya yonki, zyun-à wann bi sig mà wai. Kó ni ma ji hing brodi-à níng, kwá dìg yonki-à má vinn fig ávinn bàna. Brodi-à má ya ning níng, í wi dìrmí, jirà kó ni á jànn-à ni aku dìg yonki kinn kinn."
52 Sái Yahudawaká gbam nài gbam bar dìrbá n dang rag, "Sáshinn mpìr-à níng má dang rag, kwá ya yi wi dìrwá yá zwam rà?"
53 Yesu dinya big rag, "Mì ri dinya ning àjai wà na zwam fig wi dìr Wùn Mpìr Jíkwìnn bàna, na wa fig àsàwá bàna tìnn, ná dìg fig yonki bàna sám.

54 Mpìr-à ma ri zwam wi dìrmí, kwa ri
wa àsàmí tìnn, ku shi sig ma yonki-à má
vinn fig ávinn bàna. Mì bó, má dab wìm
kàng ku àyúnn-à dunyaru má vinn áni.
55 "Dìrmí í buju àjai, àsàmí í bu-à bá wa
àjai.
56 Wà mpìr-à ma zwam hing wi dìrmí,
ma wa hing àsàmí tìnn, mpìr-à níng, yi
ma ku shi kwonn sig í zyun, ṅ shi sig á
dìrwá ni tìnn.
57 Tamí dang rag, ń bi. Tamí shi sig ma
yonki, mì má mì ri dìg yonki á byar Tamí
ni. Mpìr-à ma zwam hing wimí, ku má
kwá dìg yonki á byarmí tìnn.
58 Brodi-à níng, í brodi-à bi sig mà wai.
I swai brodi-à yàkúná big rì ji sig, ama n
wu rìghing níng, bàna. Mpìr-à ma ji hing
brodi-à níng, kwá dìg yonki kinn kinn."
59 Sai-à Yesu ri dang bu káníng, í sai-à
ku ri tàg mpìrká bu mà tonn bìr kwonn-à
ni, mà Kafarnahum.

Mpìrká Nìnànn Nímá Fim Wà Bá Bàg Yesu

60 Barà mpìrká ri kan bàg ku níng, fig
àdòníng, káhi áyaubá ni dang rag, "Kai!
Jír-à níng tù hing, mpìr-à má fig byann
yìrwá í ni rà?"
61 Barà mpìrká ri bònn dang jír á shinn
bu-à Yesu ri tàg níng, Yesu yì rìghing wà
big ri bònn dang jír áshinn bu-à ku dang
sig níng ni. I byar-à Yesu dang rag, "I
jir shinn jír-à níng, í bu-à sa ning ri zìm
aning fim mì níng rà?
62 Wà na myàng Wùn Mpìr Jíkwìnn ma
ri nann yag mà byar-à ku rì shi sig, tò kàhi
ná sáshinn rà?
63 Awun í zyun-à má ya yonki, gbam
mpìr má sa sar fig bu zyun bàna. Jír-à
ṅ dinya sig ning níng, í jír-à má ya ning
Awun wà zyun-à má ya ning yonki.
64 Hár tàma-à níng, áyauná ni káhi bir
fig pìkyinn á byarmí ni bàna." (Tun daka
á ninonn Yesu yì rìghing mpìrká zyun-
à má bir fig pìkyinn á byarwá ni bàna.
Ku yì rìghing mpìr-à má ya kà ku á vù
mpìrká zyun-à má gban ku níng tìnn.)
65 Yesu dang rag, "I bu-à sa, mì ri dinya
ning rag, mpìr má bi sar fig á byarmí ni
bàna, sái mpìr-à Tamí ma zìm hing aku
bi."
66 Asai-à níng hi, yann sukàwá big
nìnànn nímá kàng rìg ásim. Big zìm fig
rag wà abig bàg ku bàna.
67 I wà Yesu bib yann sukàwá big dwib
agban pyànà káníng rag, "Ning má, ning
ri zìm aning kàng yag tìnn rà?"
68 I wà Siman Bitrus dang rag, "Shinn
Luyí, yá kàng yag mà byar ni rà? Ai à shi
sig ma jír-à má ya yi yonki kinn kinn.
69 Tàma-à níng yi yì hing n bir hing
pìkyinnyí rag, wù í wùn kyìkyàr bu
Shìdun."
70 I byar-à Yesu dang rag, "N shig zu
sig ning mpìr dwib agban pyànà bàna rà?
Ama zyun áyauná ni í mpìr Shaitan."
71 Ku ri dang jír á shinn Yahuda wùn
Siman Iskariyoti, í zyun-à áyau yann sukà
dwib agban pyànàká buwá ni, wàníng
í àsàin-à má zìg ku má ya kà ku á vù
mpìrká ni, jirà abig gban rìg ku.

7

Yesu Ma Wunzàwá Big

1 I byar-à Yesu ri kyann á jànn Galili,
ku zu fig gbìb-à á jànn Yahudiya bàna,
jir kai bàna Yahudawaká ri zìm abig gban
rìg ku.
2 Barà àyúnn-à bá sa buki wà bá dab
apig-à nyàan fòr,
3 í byar-à wunzàwá big dinya ku rag, "A
fim byar-à níng, á yag mà jànn Yahudiya,
jirà yann sukàwú big abig myàng bu
mamaki-à wá sa.
4 Wà mpìr ma ri zìm mpìrká abig yì
ku, kwá tàm fig swàmwá bàna. Kwá tìya
mpìrká á jànn-à ni, abig myàng buká ku ri
sa. To, barà wù ri sa bu mamaki káníng,
sàn sig mpìrká abig yì."
5 Wunzàwá big má, big bir fig
pìkyinnbá ma jírwá bàna.
6 I wà ku dinya káníng rag, "Ayúnnmí
màg fig ma bàna, ama bigná kam, aning
yag.
7 Bigná dunyaru ngàng fig ning bàna,
ama bigmí dunyaru ngàng mì, jirà mì ri
dinya mpìrká rag big ri sa bu-à bibai níng.
8 Aning yag mà byar-à big ri ji buju
àyúnn wùwài-à níng, má yag fig ma
màhàn bàna, jir kai bàna àyúnnmí màg
fig ma bàna."

9 Barà ku dang jír-à níng, ku yag fig
byar zyun bàna, n shi sig buwá á Galili.

Yesu Yag Sig Mà Byar-à Big Ri Ji Ayúnn Wùwài

10 Barà wunzàwá big yag nonn fig bàna,
sái ku má ku í yag rìg-à mà byar-à big ri
ji buju àyúnn wùwài-à níng tìnn. Wà ku
yag níng, ku bònn yag síg, ábònn yagi ku
tàg fig shinnwá áyau bìr mpìrká ni bàna.
11 Sái Yahudawaká ri yàn kyann ku
áyau bìr mpìrká ni, mi ri bib rag, "Ku shi
sig áni rà?"
12 I byar-à bìr mpìrká kà hing jír shàm
dang á shinn Yesu ni. Káhi dang rag,
"Yesu í mpìr-à sìsàn." Káhi big dang rag,
"A á, ku í mpìr-à ǹsàn bàna, jir kai bàna
ku ri tonn gban mpìrká."
13 Kó mpìr ńzyun dang sar fig jírwá á
fir-à ni bàna, jir kai bàna big ri shàr zinn
Yahudawaká.
14 Ayau buki-à big ri ji níng, sái Yesu
kà yag mà lu Shìdun ni, mi ri tàg mpìrká
màhàn.
15 I byar-à Yahudawaká sa mamaki á
shinn Yesu ni n dang rag, "Kai! Mpìr-à
níng yì hing bu wàni. Sáshinn mpìr-à
níng kà fig makaranta bàna, mi ri tàg bu
ǹsàn nímá àdòníng rà?"
16 I byar-à Yesu dinya big rag, "Ai bu-
à mì ri tàg níng, í bu tàgmí bàna, í bu
àsàin-à swam bi sig mì níng.
17 Mpìr-à ma ri zìm aku sa bu-à Shìdun
ri zìm, kwá yì kó bu tàg-à níng í bu
Shìdun rà, kó í bu tàg shinn dìrmí rà.
18 Mpìr-à ma ri dang í jír á shinnwá
ni, ku ri yan í shinnwá. Ama mpìr ma
yan wà zyun-à swam bi sig ku, ku í mpìr
gwangga ku tonn gban fig mpìr bàna.
19 Musa ba ya sig ning doka, kó àdòníng
bàna rà? Ama áyauná ni kó mpìr ńzyun
ri wib fig doka káníng bàna. Bu-à sa ning
ri zìm aning gban mì í jir kai rà?"
20 I byar-à hi, bìr mpìrká dang jír ma
gbam n rag, "Wù í mpìr wàu, mpìr-à ri
zìm kwá gban wù áyauyí ni í ni rà?"
21 Yesu dang rag, "N sa ya ning bu
mamaki í kàun ńzyun, ama ning ri sa
mamaki.
22 Musa ba sìnn sig á shinn jur kyag,
ama í ku ku kyag jag fíg nì bàna. Yàkúká
buná rì kyag jag síg nì. To, tàma-à níng,
ning ri kyag rag yanká buná big kó àyúnn
Asabar.
23 Wà ba kyag hing wùnsháí jur àyúnn
Asabar, í jirà abig wib doka Musa,
sáshinn ning ri nànn àgùnn wà ma dàb
gbam mpìr àyúnn Asabar rà?
24 Kada aning wà kwonn á gbìb ǹsáng
bàna, ama aning wà kwonn á gbìb àjai."

Mpìrká Bib Rag Yesu í Almasihu Rà

25 Mpìrká káhi mà Urushalima bib rag,
"Wàníng í mpìr-à big ri zìm abig gban
níng bàna rà?
26 Aning myàng, ku ri dang jír áyau
bìr mpìrká ni, ama big sa fig ku bu
bàna. Wàníng àgbamká yì hing wà ku
í Almasihu rà?
27 Yi yì hing byar-à mpìr-à níng bi sig,
ama Almasihu ma bi hing, mpìrká má yì
fig byar-à ku bi sig bàna."
28 Barà Yesu dang jírwá mà lu Shìdun
ni, ku dang ma nài gbam, ku dang rag,
"Ning yì hing mì, ning yì hing byar-à ǹ bi
sig. N bi fig ma gbammí bàna, wà zyun-à
swam bi sig mì níng, ku í mpìr gwangga.
Ning yì fig ku bàna.
29 Ama ǹ yì hing ku, jir kai bàna í ku,
ku swam bi síg mì nì, ǹ bi síg mà byarwá
ni."
30 Barà ku dang àdòníng í nànn-à hi,
mpìrká ri zìm abig pànn ku, ama big pànn
sar fig ku vù á dìr bàna, jir kai bàna
àyúnnwá màg fig ma bàna.
31 Mpìrká nìnànn nímá bir pìkyinn á
dìrwá ni. Big dang rag, "Ayúnn-à Al-
masihu má bi áni, kwá sa bu mamaki-à
má kab wà mpìr-à níng ri sa níng rà?"

Big Swam Yag Abig Pànn Yesu

32 Barà Farisawaká fig bìr mpìrká ri
dang jír á shinn Yesu ni àdòníng, sái
àgbam mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun, ma àgbam Farisawaká swam yag
yann sukà big abig yag pànn bi ku.
33 Sái Yesu dang rag, "Má shi swàb kà
ma áni títi nímá ma ning ḿpyim, í wà
má kàng yag íni mà byar mpìr-à swam bi
sig mì níng.
34 Ná yàn kyann mì, ama ná dìg fig mì
bàna. Byar-à má shi, ná yag sar fig màhàn
bàna."

35 Sái Yahudawaká bib bar dìrbá rag,
"Mpìr-à níng má yag áni rà? Byar-à ku
dang rag, yá dìg fig ku bàna níng, kó kwá
yag mà byar-à Yahudawaká yam fim sig
awín awín á dunyaru níng, jirà aku yag
tàg káníng bu màhàn rà?
36 Ku dang rag, yá yàn kyann ku, ama
yá myàng fig ku bàna, yá yag sar fig mà
byar-à kwá yag bàna. Wàníng bó, yìr jír-
à níng í kai rà?"

Zàpìr Yonki

37 Ayúnn-à buki má vinn áni, í àyúnn
wùwài, sái Yesu sar dù nann n dang jír ma
gbam n rag, "Mpìr-à ma ri fig ajor zàpìr
bidìm pár, aku bi á byarmí ni aku wa.
38 Mpìr-à ma bir hing pìkyinnwá á
byarmí ni, àràg barà jir Shìdun rì dang
sig níng, daka tàma-à níng, abinn zàpìr-à
ri binn gbìb zu sàu sàu má ya yonki níng,
má binn gbìb zu á pìkyinnwá ni."
39 Yesu ri dang jír á shinn Awun Kyìkyàr
Shìdun, wà zyun-à mpìr ma bir hing
pìkyinnwá á byarwá ni kwá dìg. Ama sai-
à hi, Shìdun ya fig ma Awunwá bàna, jir
kai bàna Yesu wu fig n dù nann zu kàng
fig ma ma yonki bàna.

Mpìrká Gàb Fim á Jir Shinn Yesu

40 Barà bìr mpìrká fig jírwá àdòníng,
sái mpìrká káhi dang rag, "Mpìr-à níng
í mpìr adang jir Shìdun àjai."
41 Sái mpìrká káhi dang rag, "Ai wàníng
í Almasihu."
Ama mpìrká káhi dang rag, "Asái Al-
masihu má zu bi á swai mpìrká á Galili
rà?
42 Ama jir Shìdun dang rag, Almasihu
má shi í swai Dawuda. Bá mà ku mà
Baitalami, á kauye byar-à Dawuda rì shi
sig."
43 I byar-à hi, mpìrká gàb fim á jir shinn
Yesu.
44 Mpìrká káhi ri zìm abig pànn ku, ama
big pànn yì sar fig ku bàna.

Agbam Yahudawaká Wib Fig Yesu Bàna

45 Mpìrká zyun-à big swam yag sig rag
abig yag pànn bi Yesu níng, big kàng bi vù
átai. Sái Farisawaká ma mpìrká ri twìb
swànn bu á pyànn Shìdun ni, bib big rag,
"Bu-à sa ning pànn zìg bi fig ku bàna, í jir
kai rà?"
46 I byar-à hi big dang rag, ai big taba
fig fig jír zyun àràg barà mpìr-à níng ri
dang níng bàna sám.
47 Sái Farisawaká dang rag, "Asai ku
dang lir ji rìghing ning tìnn rà?
48 Ning taba fig hing áyau àgbamká ma
Farisawaká taba wib hing ku rà?
49 Ama bìr mpìr káníng yì fig bu-à Musa
ba sig bàna níng, Shìdun màg gban hing
big."
50 Nikodimu zyun-à rì yag sig á fi mà
byarwá ni níng, ku shi sig áyau Farisawa
káníng ni tìnn. Ku dinya káníng rag,
51 "Mpìr-à ma ri wà kwonn, kwá fig bu-
à mpìr-à big ri wà ku kwonn-à níng ri
dang, jirà abig yì bu-à ku sa sig."
52 I byar-à hi, big bib ku rag, "Wù má,
wù í mpìr-à á Galili rà? A myàng byann
ǹsàn nímá, ái walai mpìr-à ri dang kyann
jir Shìdun zyun-à má zu bi á Galili."
[
53 I byar-à hi kó ni í yag rìg-à mà luwá
ni.

8

Uwà Zyun-à Big Pànn Ku Ma Ayái

1 Ama Yesu yag buwá mà Wùn Mwir
Zaitun.
2 Byar kyàr í pyimbyau, ku kàng yag mà
lu Shìdun. Mpìrká bidìm pár kwonn yag
rìg mà byarwá ni. A byar-à níng hi, ku
shi wann mi ri tàg big bu.
3 Malamká ma Farisawaká zìg bi uwà
zyun-à big pànn sig ku ásai-à ku ri sa àyái,
n sìnn kà ku, ku sar áyaubá ni.
4 Big dinya Yesu rag, "Malam, á myàng
uwà-à níng yi pànn ku, ku ri sa àyái.
5 A doka Musa ku ba sig rag, 'Uwà-à ba
pànn hing ku ma àyái sa, abig ta ku abàn,
sái kwa wu hing.' Buwú wá dang kai á
shinnwá ni rà?"
6 Big dang sig jír-à níng àjirà abig màg
màg fig Yesu, ma abig swau ku. Ama ku
bìnn kir wann mi ri ba bu á jìnn ni ma
pwai vùwá.
7 Barà big sar sig mi ri bib ku jír-à níng,
ku sar dù nann á wai n dinya big rag,
"Ayauná ni, mpìr-à ma taba sa fig bu bibai

bàna, aku zìg abàn ma aku ta jag uwà-à
níng.”
8 Ku bìnn kir wann kàng, mi ri ba buwá
á jìnn ni.
9 Barà big fig àdòníng, big dù zyun zyun
mi í yag rìg-à. Agbam-à yag jag í ni, n fim
Yesu ku áwinwá ni ma uwà-à níng, jir kai
bàna big yì hing big ri sa bu-à bibai.
10 Ku dù nann zu n bib uwà-à níng rag,
“Ma mpìr káníng áni rà? Kó mpìr ńzyun
pànn fig wù ma jír bàna rà?”
11 Uwà-à níng zìm kàng n dinya ku rag,
“Kó mpìr ńzyun bàna.” A byar-à hi, Yesu
dinya ku rag, “Mì má ǹ pànn fig wù ma
jír bàna, á yag kyonnwú, ama kada á sa
jakàng bu pyìr bàna.”]

Yesu í Ayar Bu Dunyaru

12 Yesu dinya jakàng mpìrká rag, “N shi
síg nì àyar bu dunyaru. Mpìr-à ma bàg
hing mì, kwá dìg àyar zyun-à má tìya ku
yonki kinn kinn, kwá kyann fig rag á zufi-
à ni bàna.”
13 Farisawaká dinya ku rag, “Wù ri kà
nu shinnwú. Bu-à à dang sig níng, í àjai
bàna.”
14 Yesu dang rag, “I nímá bàna, kó barà
ǹ kà hing nu shinnmí níng, bu-à ma dang
hing í àjai, jir kai bàna ǹ yì hing byar-à
ǹ bi sig ma byar-à mì ri yag. Ning yì fig
byar-à ǹ bi sig bàna ma byar-à mì ri yag
bàna tìnn.
15 “Bigná, ning ri wà kwonn ma mpìr,
ama bigmí, mì ri wà fig kwonn ma mpìr
bàna.
16 Kó ma ri wà kwonn má, mì ri dang í
àjai, jir kai bàna mì áwinmí ni bàna, ama
mì ma Shìdun zyun-à swam bi sig mì.
17 Big ba sig áyau dokaná ni n rag, ‘Mpìr
pyànà ma dang hing jír ńzyun, jír-à níng
í àjai.’
18 Mì í zyun-à ri dang jír á shinnmí ni.
Tamí zyun-à swam bi sig mì níng, jírwá í
ńzyun ma bumí tìnn.”
19 Big bib ku rag, “Ma Tawú á ni rà?”
Yesu dinya big n rag, “Ning yì fig mì
bàna, ning yì fig Tamí bàna. Wà ning
nìm ma yì hing mì, ning nìm yì hing Tamí
zyun-à swam bi sig mì níng tìnn.”
20 Yesu dang jír káníng mà lu Shìdun ni,
á byar-à big ri sìnn kwonn bàiká. A sai-à
níng hi, kó mpìr ńzyun pànn fig ku bàna,
jir kai bàna àyúnnwá màg fig ma bàna.

Yesu Dang Rag, “Ná Yag Sar Fig Mà Byar-à Mì Ri Yag Bàna”

21 Yesu dinya big rag, “Má yag jànn rìg,
ná yàn kyann mì, ama ná dìg fig mì bàna.
Ná wu rìg á bu pyìrná ni. Byar-à má yag,
ná yag sar fig bàna.”
22 Yahudawaká dang rag, “Kwá gban rìg
shinnwá rà? Jir kai bàna ku dang rag,
byar-à kwá yag buyí yá yag sar fig bàna.”
23 Yesu dinya big rag, “Ning í bu á jìnn
ni, ama bigmí ǹ bi síg mà wai. Ning í
bu dunyaru-à níng, ama mì í bu dunyaru
bàna.
24 I bu-à sa ǹ dinya ning rag, ná wu á jir
bu pyìrná ni. Wà na bir fig pìkyinn rag,
mì í ku bàna, ná wu á bu pyìrná ni.”
25 Big bib ku rag, “Wù í ni rà?”
Yesu dinya big rag, “Wàníng í bu-à ǹ
dinya jag sig ning.
26 N shi sig ma jírká nìnànn nímá wà má
dinya ning, ma buká nìnànn nímá zyun-
à má wà ning kwonn á dò jir kàhi, ama
zyun-à swam bi sig mì níng, ku í mpìr
gwangga. Buká ǹ fig sig á byarwá ni níng,
í buká mì ri dinya mpìrká á dunyaru.”
27 Big yì fig wà Yesu ri dinya big jír á
shinn Tawá ni bàna.
28 Yesu dinya big rag, “A sai-à ná gbar
dù nann Wùn Mpìr Jíkwìnn mà atàm bín-
à ni, á byar-à níng hi ná yì rag mì í ku, ná
yì rag mì ri sa fíg bu ma shinnmí bàna,
mì ri dáng bu káníng àràg barà Tamí tàg
sig mì.
29 Ku zyun-à ku swam bi sig mì níng,
ku shi kwonn sig ma mì í zyun. Ku fim fig
mì awínmí ni bàna, jir kai bàna mì ri sa
kyann bu-à ku ri zìm.”
30 Mpìrká nìnànn nímá bir hing
pìkyinnbá á byar Yesu, sai-à ku dang sig
jír-à níng.

Mpìr-à Ma í Mpìr Shìdun Kwá Fig Ajwár

31 Yesu dinya mpìr Yahudawaká, ká bir
sig pìkyinnbá á byarwá ni n rag, “Wà na
wib hing jírmí, ning í yann sukàká bumí
àjai.

32 Ná yì jír àjai, jír àjai má finn tafinn
ning tìnn.”
33 Big dinya ku rag, “Yi í yann ada
Ibrahim, í barà big màm sig yi, yi shi fig
fàu mpìr zyun bàna. Bu-à sa à dang rag
bá finn tafinn yi níng, bá finn tafinn yi
áshinn rà?”
34 Yesu dinya kàng big rag, “Mì ri dinya
ning àjai, mpìr-à ma sa bu pyìr, ku í fàu
bu pyìr.
35 Fàu ri shi kinn fig mà lu bàna, ama í
wùn á lu-à hi ni ri shi nì kinn kinn.
36 Wà Wùn Shìdun ma finn tafinn hing
ning, á byar-à níng hi, big finn tafinn
rìghing ning àjai.
37 N yì hing ning í yann ada Ibrahim,
ama ning ri zìm aning gban mì, jir kai
bàna ning ri zìm fig jírmí bàna.
38 Mì ri dáng bu-à Tamí tìya sig mì, ama
bigná aning sa bu-à taná tìya sig ning.”
39 A byar-à níng hi, big dinya ku rag,
“Tayí í Ibrahim.”

Yesu dinya big rag, “Wà ning nìm ma í
yann Ibrahim, ning nìm má sa bu-à ku rìi
sa.
40 Mì ri dinya ning jír àjai zyun-à ǹ fig
sig á byar Shìdun, ama ning ri zìm aning
gban mì. Ai Ibrahim rì sa fig àdòníng
bàna.
41 Ning ri sa bu-à taná ri sa.”

Big dinya Yesu rag, “Yi í yann sa bàna.
Shìdun í Tayí kwá áwinwá ni, í zyun-à yi
shi sig ma kàhi.”
42 Yesu dinya big rag, “Shìdun nìm ma
í Taná, ning nìm má zìm mì, jir kai bàna
ǹ bi sig mà byar Shìdun ni. Hár tàma-à
níng mì áyag. N bi fíg ma shinn dìrmí
bàna, ku swam bi síg mì nì.
43 Bu-à sa ning fig yì fig jírmí bàna níng,
í jir kai rà? Kó í jirà ning zìm fig aning fig
bàna rà?
44 Ning í yann Shaitan, ning ri zìm aning
sa bu-à bibaiká ku ri zìm. Ku í mpìr
agban ki daka á ninonn, ku ri dang fig jir
àjai bàna, jir kai bàna ku í mpìr gwangga
bàna. Sai-à kwa gim hing ǹsáng, ku ri sa
bu-à ku ri sa kyann, jir kai bàna ku í ta
mpìrká ri gim ǹsáng.
45 Mì ri dinya ning àjai, í bu-à sa ning
bir fig pìkyinn ná áni bàna.
46 Ayauná ni, í ni pànn síg mì nì ma bu
pyìr rà? Wà ma ri dinya ning jír àjai, bu-
à sa ning bir fig pìkyinn ná áni bàna í jir
kai rà?
47 Mpìr-à ma í bu Shìdun, ku ri fig jir
Shìdun. Bu-à sa ning fig fig bàna níng, í
jirà ning í bu Shìdun bàna.”

Yesu Kab Hing Ibrahim

48 Yahudawaká dinya Yesu rag, “Jír-à yi
dang sig rag wù í mpìr-à á jànn Samariya,
à shi sig ma wàu á dìrwú ni níng, í àjai.”
49 Yesu dang rag, “N bàna ma wàu, mì
ri wib Tamí, ama ning ri wib fig mì bàna.
50 Mì ri yàn fig àgbam ma shinnmí
bàna. Ama mpìr zyun shi sig áni ku í
àsàin-à ri sìnn mì ń shi àgbam. Ku í mpìr-
à ri wà kwonn ábibir á dò shinnmí ni.
51 Mì ri dinya ning àjai, mpìr-à ma bàg
jírmí, kwá wu fig bàna.”
52 I byar-à hi, Yahudawaká dang rag,
“Tàma-à níng yi yì hing wà à shi sig ma
wàu! Ibrahim wu rìghing, mpìrká rìi
dang kyann jir Shìdun big wu rìghing
tìnn, ama bidìm pár wù ri dang rag, mpìr-
à ma wib hing wù, kwá wu fig bàna.
53 A kab hing tayí Ibrahim ma mpìrká
rìi dang jir Shìdun níng rà? Big wu
rìghing bidìm pár. Wù ri zìg kàng
shinnwú àràg í kai rà?”
54 Yesu zìm n dang rag, “Kó má gbar
dù shinnmí má, í bu zyun bàna. Tamí í
àsàin-à ri gbar dù mì, zyun-à ning ri dang
rag í Shìdun ná.
55 Ning yì fig ku bàna, ama bigmí ǹ yì
hing ku. Wà ǹ nìm ma dang rag, ǹ yì fig
ku bàna, ǹ nìm má shi mpìr ǹsáng àràg
ning. N yì hing ku, hár mì ri wib jírwá.
56 Taná Ibrahim fig àjwár sai-à Shìdun
dinya ku rag, kwá myàng àyúnn-à má bi
áni. Ku myàng hing, ku fig hing àjwár.”
57 Big bib ku n rag, “A fòr fig ji dìpyànà
agban dwib bàna, ama à dang rag, à
myàng hing Ibrahim rà?”
58 Yesu dang rag, “Mì ri dinya ning àjai,
sai-à big mà fig ma Ibrahim bàna, ǹ shi
sig áni.”
59 A byar-à hi big zìg abàn jirà abig ta
gban ku ma kàhi. Sái ku dù mà lu Shìdun
ni mì bònn yag rìgwá.

9

Yesu Dàb Gbam Mpìr Afau

1 Barà Yesu ri wam zu àdòníng, sai ku
myàng mpìr zyun big mà sig ku zu bàna,
ku í àfau.
2 Yann sukàwá big bib ku n rag,
“Malam, í bu pyìr ni sa síg nì, wà big mà
sig ku í àfau níng rà? I bu pyìrwá rà, kó
í bu pyìr tawá ma nàwá rà?”
3 Yesu dinya big n rag, “Afau-à níng í
jir bu pyìrwá kó bu tawá ma nàwá bàna.
Ku í àfau, jirà Shìdun aku tìya mpìrká
gbamwá.
4 Ayi sa swàm-à ku swam bi sig mì ń sa
níng, sai-à àyúnn-à dà sig ma áni, jir kai
bàna zufi ri bi wà mpìr má sa sar fig rag
swàm bàna.
5 Sai-à mì ri shi á dunyaru, mì í àyar bu
dunyaru.”
6 Sai-à ku dang àdòníng, ku tu wìr
sháng á jìnn ni, ku vù jànn àtag ma
sháng-à níng, n pàb wàníng á zu-à ni.
7 A byar-à hi, ku dinya wàníng rag,
“A yag tu zuwú mà shar zàpìr-à ni bu
Siluwam.” (Yìr zìnn-à níng í aswam). A
byar-à hi, mpìr-à níng yag, n tu zuwá, n
kàng bi ku ri myàng.
8 Ayor luwá big ma mpìrká ká rì myàng
sig ku sai-à ku rìi vig kyann bu níng,
myàng ku àdòníng, n bib rag, “Wàníng
í mpìr zyun-à rìi shi vig kyann bu níng
bàna rà?”
9 Mpìrká káhi dang rag, “I ku.” Káhi
dang rag, “I ku bàna, zu rìg dìr.”
A byar-à hi, mpìr-à níng dang rag, “I
mì!”
10 Big bib ku rag, “A sa síg ashinn mi ri
myàng tàma-à níng rà?”
11 Ku dinya big rag, “I mpìr-à big ri bar
Yesu níng vù jànn àtag n pàb á zumí ni,
n dang rag ń yag mà zàpìr Siluwam ń tu
zumí. A byar-à níng hi, barà ǹ yag tu
zumí àdòníng, zumí í pù finn rìg-à.”
12 Big bib ku rag, wàníng áni rà?
Ku dang rag, “N yì fig bàna.”

Farisawaká Bib Byann Jír á Shinn Mpìr-à Yesu Dàb Gbam Sig Níng

13 Big zìg bi mpìr àfau-à níng mà byar
Farisawaká ni.
14 I àyúnn Asabar wà Yesu vù jànn àtag
n pù zu mpìr-à níng ma kàhi.
15 Farisawaká bib jakàng mpìr-à níng
barà ku sa hár mi ri myàng tàma-à níng.
Ku dinya big rag, “Wunù-à níng zìg jànn
àtag, n pàb á zumí ni, ǹ yag tu zumí, í wà
tàma-à níng mì ri myàng rag.”
16 Farisawaká káhi dang rag, “Mpìr-à
níng í mpìr Shìdun bàna, jir kai bàna ku
wib fig àyúnn Asabar bàna.”
Ama káhi dang rag, “Sáshinn mpìr-à
ma í mpìr bu pyìr má sa bu àdòníng rà?”
Ayaubá ni, pìkyinnbá í gàb finn rìg-à.
17 Farisawaká bib àfau-à níng n rag,
“Barà ku pù finn rìghing zuwú níng, wá
dang í kai á shinnwá ni rà?”
Ku zìm n rag, “Wàníng í wùn aswam
Shìdun.”
18 Yahudawaká zìm fig jír-à big ri dang
rag, “Mpìr-à níng rì í àfau, ama tàma-
à níng ku ri myàng rag ma zuwá níng”
bàna. Sai big bar tawá ma nàwá,
19 n bib big rag, “Wàníng í wùn ná zyun-
à ning dang rag ning mà sig ku í àfau níng
bàna rà? Ma sáshinn tàma-à níng ku ri
myàng rag ma zuwá rà?”
20 Tawá ma nàwá dang rag, “Yi yì hing
wàníng í wùnyí, yi yì hing wà yi mà sig
ku í àfau,
21 ama tàma-à níng barà ku sa mi ri
myàng níng, yi yì fig bàna, yi yì fig mpìr-
à pù finn sig ku zuwá níng bàna tìnn. Ku
wài gbam rìghing, aning bib ku aku dang
ma nuwá.”
22 Big dang àdòníng, jir kai bàna big
ri shàr zinn Yahudawaká. Yahudawaká
kwonn sig nubá rag, “Mpìr-à ma zìm hing
rag Yesu í Almasihu, bá kan zu rìg ku á
tonn bìr kwonn-à ni.”
23 I bu-à sa nàwá ma tawá dang rag, “Ku
wài gbam rìghing, aning bib ku.”
24 A byar-à níng hi, big bar jakàng àfau-
à níng, n dinya ku rag, “A dang jír àjai
á pyànn Shìdun, jir kai bàna yi yì hing
mpìr-à dàb gbam sig wù níng, í mpìr bu
pyìr.”
25 Afau-à níng dinya kàng big n rag, “Kó
ku í mpìr bu pyìr, kó bàna rà, ǹ yì fig
bàna. Bu-à ǹ yì sig bàna, wàrì níng mì
ri myàng fig bàna, ama tàma-à níng, mì
ri myàng kyàr.”

26 Big bib ku rag, “Ku sa sig wù í kai rà?
Ku pù sig zuwú hi áshinn rà?”
27 Ku dinya big rag, “N nìm dinya hing
ning, ning fig fig bàna. Bu-à sa ning ri
zìm aning fig jakàng í jir kai rà? Kó ning
ri zìm aning shi yann sukàwá tìnn rà?”
28 Big swau ku n rag, “A shi síg nì wùn
sukàwá, ama bigyí, yi í yann sukà Musa.
29 Yi yì hing Shìdun dang hing jír ma
Musa, ama mpìr-à níng, yi yì fig byar-à
ku bi sig bàna.”
30 Afau-à níng dang rag, “Jír-à níng í bu
mamaki wà barà ning yì fig byar-à ku bi
sig bàna, ama ku dàb gbam hing mì!
31 Yi yì hing Shìdun ri fig fig jir mpìr bu
pyìr bàna, ku ri fig jir mpìr-à ri wib ku mi
ri sa bu-à ku ri zìm.
32 Tun sai-à big màm jag sig dunyaru, yi
fig fig tai zyun rag, mpìr pù finn rìghing
zu mpìr-à big mà sig ku í àfau bàna.
33 Mpìr-à níng bi sig mà byar Shìdun ni.
Nìm ma í àdòníng bàna, ku nìm má sa yì
fig bàna.”
34 Big dinya ku n rag, “Big mà sig wù
áyau bu pyìr, ama tàma-à níng wù ri tàg
yi bu rà?” Big í kan zu rìg-à ku mà tonn
bìr kwonn-à ni.

Mpìrká Fig Yì Fig Jir Shìdun Bàna Níng Shi Sig Aràg í Afau

35 Barà Yesu fig àdòníng, ku yàn dìg
wàníng n bib wàníng rag, “A bir hing
pìkyinnwú á byar Wùn Mpìr Jíkwìnn rà?”
36 Ku zìm n dang rag, “Shinn Lumí,
á dinya mì mpìr-à níng hi, àjirà ń bir
pìkyinnmí á byarwá ni.”
37 Yesu dinya ku n rag, “A myàng
rìghing ku, ku í mpìr-à ri dang jír ma wù
níng.”
38 I byar-à ku dang rag, “Shinn Lumí, ǹ
bir hing pìkyinnmí áni.” Ku bi bìnn kir
wann á jìnn ni, n wib Yesu.
39 Yesu dang rag, “N bi sig á dunyaru
àjirà ń wà kwonn. Ká ri myàng fig bàna
níng, abig myàng. Ká ri myàng níng,
abig shi àfau.”
40 Farisawaká zyun-à shi sig ma ku
níng, fig jírwá àdòníng, big bib ku n rag,
“Asai yi í àfau rà?”
41 Yesu dinya big rag, “Wà ning nìm má
àfau, big nìm má dang fig rag, ning shi sig
ma bu pyìr bàna. Ama tàma-à níng, ning
rag ning ri myàng, í bu-à sa ning shi sig á
bu pyìrná ni.”

10

Tinn Jír á Shinn Mpìr Aza Adùn

1 Yesu dang n rag, “Mì ri dinya ning í
jir àjai, mpìr-à ma kà fig áyau àdùnká ni,
ma bàg fig í nu nkyun-à bàna, ma nann
sig á agunn gbìb zyun ni kim, mpìr-à níng
í ajwú, ku ri gbar shwar bu ma gbam.
2 Mpìr-à ma kà hing nu nkyun-à, ku í
mpìr aza àdùnká àjai.
3 Mpìr-à ri shi myàng nu nkyun àdùn
káníng ri pù nkyun-à àjirà aza àdùn-à
níng aku kà yag. Adùnká fig yì rìghing
nài jir anubá, ku ri bar kó ni ma zìnnwá,
mi ri zìg zu bi big á myann.
4 Wà kwa zìg zu rìghing káníng á
myann, kwá kà á pyànn, í wà káníng má
bàg ku ásim, jir kai bàna big fig yì hing
nài jírwá.
5 Big ri kan bàg fig kyìnn bàna, ba
myàng hing kyìnn, big í shàr rìg bá, jir
kai bàna big fig yì fig nài jírwá bàna.”
6 Yesu dinya big tinn jír-à níng, ama big
fig yì fig bu-à ku ri dang bàna.

Yesu í Aza Adùn Nsàn

7 Yesu dang jakàng n rag, “Mì ri dinya
ning í jir àjai, mì í nu nkyun àdùnká.
8 Mpìrká bi jag sig mì níng, big dang rag
big í Kristi, ama big í mpìr ajwú. Adùnká
ma fig fig jírbá bàna.
9 N shi síg nì nu nkyun-à, mpìr-à ma kà
hing á agunnmí ni, kwá dìg yonki, kwá kà
bi, má zu yag, má dìg buju.
10 Ajwú ri bi àjirà aku jwi bu, ma aku
gban ki, ma aku sa bai bu. Ama bigmí, ǹ
bi síg àjirà aning dìg yonki, àjirà ná sa fig
ashi bu zyun bàna.
11 “Mì í aza àdùn ǹsàn, jir kai bàna aza
àdùn ǹsàn ri ya shinnwá á byar àdùnká
buwá ni.
12 Mpìr zyun-à ma ri sa swàm bài, wà
ku ma í àsàin àdùn-à bàna, kwa myàng
hing jwànnzwam ma ri bi, kwá shàr rìg
má fim rìg àdùnká, jwànnzwam má pànn
rìg big, kádàkí má shàr yam rìg.

13 Ku í mpìr asa swàm bài, ku ri kyab
fig jir àdùnká bàna. I bu-à sa ku ri shàr
níng.
14 Mì í aza àdùn ǹsàn, ǹ yì hing buká
bumí big, buká bumí big yì hing mì tìnn.
15 Barà Tamí yì hing mì níng, mì má ǹ
yì hing ku tìnn. N ya hing yonkimí á dò
shinn àdùnká ni.
16 N shi sig ma àdùnká káhi zyun-à kà
fig áyau káníng ni bàna. Shi sig í dole ń
zìg bi big tìnn. Bá fig nài jírmí, má shi í
bu ńzyun bidìm pár. Má shi àsàin lubá
ńzyun.
17 "Tamí ri zìm mì wàni, jir kai bàna
mì ri wann tafinn yonkimí àjirà ń dìg
jakàng.
18 Mpìr má zìg zu fig yonkimí bàna, má
ya big shinnmí, jir kai bàna ǹ shi sig ma
gbam wà má ya átai, kuma má zìg kàng.
Wàníng í bu-à Tamí dinya sig mì ń sa."
19 A byar-à níng hi, mpìr Yahudawaká
gbìb shùr n gàfinn dìr á jir shinn Yesu ni.
20 Mpìrká káhi nìnànn nímá dang rag,
"Ku shi sig ma wàu, ku ri shàr ǹsáng. Bu-
à sa ning ri fig jírwá í jir kai rà?"
21 Ama mpìrká káhi dang rag, "Mpìr-à
ma shi sig ma wàu, má dang fig íri jír-
à níng bàna. Sáshinn mpìr wàu má dàb
gbam àfau rà?"

Big Ngàng Yesu

22 A sònn wàu-à ni, Yahudawaká ri sa
bùkí mà Urushalima. Ayúnn-à níng hi, í
àyúnn-à wùwài wà big ri kyab pànn sai-à
big sa kyàr sig lu Shìdun.
23 Yesu ri kyann kyann mà byar zyun á
lu Shìdun ni. Byar-à níng hi, big ri bar ku
byar Sulemanu.
24 Yahudawaká sar kàng kwìb ku, n
dinya ku rag, "Sáshinn wá fim yi, yi ri
kyab jír pyànà á pìkyinnyí ni rà? A dinya
byann yi, wù í Almasihu rà?"
25 Yesu dinya big n rag, "N nìm dinya
hing ning, ama ning bir fig pìkyinn áni
bàna. Bu mamakiká mì ri sa á zìnn Tamí
ni níng, ri tìya mpìrká shumí.
26 Ama ning bir fig pìkyinn ná áni bàna,
jir kai bàna ning shi fig áyau àdùnká
bumí ni bàna.
27 Adùnká bumí ri fig jírmí, ǹ yì hing
big, big ri bàg mì tìnn.
28 Mì ri ya big yonki kinn kinn. Bá wu
fig bàna, mpìr má gbar shwar fig big á
vùmí ni bàna tìnn.
29 Tamí zyun-à ya sig mì big níng, kab
hing kó ni bidìm pár. Mpìr fòr fig wà kwá
gbar shwar big á vùwá ni bàna.
30 Yi ma Tamí í bu ńzyun."

31 Yahudawaká zìg jakàng abàn, jirà
abig ta gban ku ma kàhi.
32 Yesu dinya big rag, "N sa hing bu
mamakiká nìnànn nímá á pyànn ná ni,
zyun-à Tamí dinya sig mì ń sa. I jir swàm
bu mamaki-à wà áni, zyun-à ning ri zìm
aning ta gban mì jir kàhi níng rà?"

33 Yahudawaká dinya kàng ku n rag,
"Wà yi ri zìm ayi ta gban wù níng, í jir
shinn swàm bu mamaki-à à sa sig níng
bàna, ama í jirà wù ri sa bai zìnn Shìdun.
Wù í mpìr jíkwìnn, ama wù ri sìnn kàng
shinnwú rag wù í Shìdun."

34 A byar-à hi Yesu dinya big rag, "Big ba
sìnn sig á tarkada dokaná ni rag, 'Shìdun
dang rag, ning í Shìdun.'
35 Mpìrká zyun-à Shìdun dinya sig big
jírwá níng, Shìdun bar big í Shìdun. Yi yì
hing jir Shìdun í àjai.
36 Bigmí Shìdun shig zu sig mì, n swam
bi sig mì á dunyaru. Bu-à sa ning dang
rag, mì ri sa bai zìnn Shìdun níng, í jirà
ǹ dang rag, mì í Wùn Shìdun níng rà?
37 Wà ma sa fig bu-à Tamí ri sa bàna,
kada aning bir pìkyinn ná á jírmí ni bàna.
38 Wà ma sa bu-à Tamí ri sa, kó wà na
bir fig pìkyinn ná á jírmí ni bàna, aning
bir pìkyinn á bu-à mì ri sa, í wà ná yì rag
Tamí shi sig á byarmí ni, mì má ǹ shi sig
á byarwá ni tìnn."

39 Big ri zìm abig pànn Yesu, ama ku í
jànn rìgwá.

40 Ku kàng yag kàng mà Ning Urdun ni
mà jann, á byar-à Yohanna rì sa jag sig
batisma, n yag shi màhàn.
41 Mpìrká nìnànn nímá bi á byar Yesu ni
n rag, "Kó barà Yohanna sa fig bu mamaki
zyun bàna, tàma-à níng yi yì hing jír-à ku
dang sig á shinn Yesu ni, í àjai."
42 Mpìrká nìnànn nímá bir hing
pìkyinnbá á byarwá ni màhàn.

11

Ki Liyazaru

1 Wunù zyun zìnnwá í Liyazaru, ku na
sig dor, ku í mpìr-à mà Baitanya á kauye
Maryamu ma shunwàuwá Marta.
2 Maryamu í zyun-à wìr sig Yesu byìr
tulare á barwá ni, n tung kyàr ma jinnwá.
Liyazaru bó í ajunù Maryamu wà na sig
dor-à níng.
3 Maryamu ma Marta swam yag aswam
á byar Yesu ni n rag, "Shinn Luyí, jàuwú
zyun-à wù ri zìm wàni níng, na sig dor."
4 Barà Yesu fig àdòníng, ku rag, wàníng
í dor ki bàna, ama í dor-à wà mpìrká má
swam yan zìnn Shìdun áni, ma wà bá wib
Wùn Shìdun áni tìnn.
5 Yesu ri zìm Marta ma wunzàwá ma
Liyazaru.
6 Barà ku fig tai big rag, Liyazaru na sig
dor, sái ku shi kàng mà byar-à ku nìm shi
sig níng su pyànà.
7 A byar-à níng hi, ku dinya yann
sukàwá big n rag, "Tàma-à níng ayi kàng
yag mà Yahudiya."
8 Yann sukàká dinya Yesu n rag,
"Malam, sai-à nìm níng, Yahudawaká ri
zìm abig ta gban wù ma abàn. Ama tàma-
à níng wù ri zìm á kàng yag kàng màhàn
rà?"
9 Yesu zìm n rag, "Ayúnn-à ma nann zu
hing, ri sa awa dwib agban pyànà, í wà
ku ri kà í ni. Mpìr ma ri kyann á yiyar-à
ni, àsìu má ta fig ku bàna, jir kai bàna ku
ri myàng kyàr byarká á dunyaru.
10 Ama wà kwa kyann á fi, àsìu má ta
ku, jir kai bàna àyar-à bàna."
11 Yesu dang jír káníng n rag, "Jàuyí
Liyazaru ri na aná, má yag bar finn zir
ku."
12 Yann sukàwá big dinya ku rag, "Shinn
Luyí, wà ku ma ri na aná kwá gbam rìg."
13 Yesu ri dang jír á shinn ki Liyazaru,
ama yann sukàwá big ri kyab rag kó
wàníng ri na aná àjai.
14 Yesu dinya kyàr big àjai n rag,
"Liyazaru wu rìghing.
15 Mì ri fig àjwár, jir kai bàna á sai-
à níng hi ǹ bàna màhàn. N nìm ma
shi sig màhàn, Liyazaru nìm má wu fig
bàna. Tàma-à níng má tìya ning gbam-à
ǹ shi sig ma kàhi á shinn ki, jirà aning bir
pìkyinn ná á byarmí ni. Tàma-à níng ayi
yag mà byarwá ni."
16 Toma, zyun-à í wùn ǹtài níng dinya
jàuwá big n rag, "Ayi yag kwonn ma
malam í zyun, àjirà ayi wu ma ku á bìr-à
ni."

Yesu í Asàin-à Má Gbar Dù Nann Zu Ki Ma Yonki

17 Asai-à Yesu bi níng, Liyazaru wu
rìghing big jì dim rìghing ku hár su yina.
18 Swann Baitanya shi yàr sig ma
Urushalima, áyaubá ni fòr fig mel pyànà
bàna.
19 Yahudawaká nìnànn nímá yag sig mà
byar Marta ma Maryamu, àjirà abig bib
kà big nài ki ajunùbá.
20 Barà Marta fig Yesu ri bi àdòníng sái
ku yag n yag shà wàníng á gbìb-à ni. Ama
Maryamu shi sig buwá á lu-à ni.
21 Marta dinya Yesu n rag, "Shinn Luyí,
wù nìm ma áyag, wàníng ajunùmí nìm
wu fig bàna.
22 Ama ǹ yi hing, kó tàma-à níng bu-à
wa vig hing, Shìdun má ya wù."
23 Yesu dinya Marta n rag, "Ajunùwú
má dù nann zu ma yonki."
24 Marta dinya ku rag, "N yì hing kwá
dù nann zu ma yonki àyúnn-à dunyaru
má vinn áni."
25 Yesu dinya ku n rag, "N shi síg nì
mpìr-à má gbar dù nann zu mpìrká ma
yonki, ǹ shi síg nì yonki. Mpìr-à ma bir
hing pìkyinnwá á byarmí ni, kó kwa wu
hing, kwá wìm kàng.
26 Mpìr-à ma shi sig ma yonki, ma bir
hing pìkyinnwá á byarmí ni, kwá wu fig
bàna. A bir hing pìkyinnwú áni rà, kó
bàna rà?"
27 Marta dinya Yesu n rag, "I àjai, Shinn
Luyí. N bir hing pìkyinnmí rag, wù í
Almasihu Wùn Shìdun àsàin-à sai-à rì
níng big rì shi kir ku aku bi á dunyaru."

Yesu Kig Mínn

28 Barà Marta dang àdòníng, ku kàng
yag n yag shàm dinya wunzàwá Maryamu
n rag, "Malam shi sig áyag, ku ri bar wù."
29 Barà Maryamu fig àdòníng, ku dab
dù kíni n yag mà byar wàníng ni.

30 Yesu kà fig ma mà kauye bàna, í barà
ku shi sig ma mà byar-à ku ma Marta nìm
dìg kwonn sig níng.
31 Yahudawaká ká bi sig abig bib kà
Maryamu nài ki-à níng, big shi sig í
zyun ma ku mà lu-à ni. Barà big myàng
Maryamu dù nann zu kíni àdòníng, mi
ri zu yag mà myànn níng, big bàg ku, jir
kai bàna big ri kyab rag kó ku ri yag mà
amir-à ni, àjirà aku kig màhàn.
32 Barà Maryamu fòr yag mà byar
Yesu, n myàng wàníng àdòníng, ku bìnn
kir wann á jìnn ni á bar wàníng ni n
rag "Shinn Lumí, wà wù nìm ma áyag
ajunùmí nìm má wu fig bàna."
33 Barà Yesu myàng ku ri kig àdòníng,
Yahudawaká ká bi sig ma ku níng ri kig
tìnn, sái pìkyinnwá í bai rìg-à.
34 Ku bib big rag, "Ning jì síg ku áni rà?"
Big dinya ku rag, "Shinn Luyí, á bi ma
á myàng."
35 Yesu kig mínn.
36 Yahudawaká dang n rag, "Aning
myàng barà ku zìm sig mpìr-à níng áni."
37 Ama káhi áyaubá ni dang rag, "Mpìr-
à níng dàb gbam hing àfauká, sáshinn
ku bàna ma gbam wà kwá kan dim ki
Liyazaru rà?"

Yesu Dab Wìm Kàng Liyazaru

38 Yesu yag fòr mà byar amir-à ni,
pìkyinnwá bai shi nímá. Amir-à hi í ashòr
abàn. Big kìg dim rìghing nu ashòr-à hi
ma abàn.
39 Yesu dinya big rag, "Aning zìg dù rìg
abàn-à níng."
A byar-à hi, Marta zyun-à ajunùwá wu
sig níng, dinya Yesu rag, "Shinn Lumí,
tàma-à níng ku swàr rìghing, jir kai bàna
suwá sa hing yina á shar-à ni."
40 Yesu dinya ku rag, "N nìm dinya
fig wù rag wà wa bir hing pìkyinnwú á
byarmí ni, wá myàng gbam Shìdun bàna
rà?"
41 Big í abàn-à hi í zìg du rìg-à.
Yesu myàng yag zuwá mà wai, n dang
rag, "Tamí, mì ri sa wù ísoko barà à fig
hing jírmí.
42 N yì hing wù ri fig jírmí kó ákaun
bidìm pár, ama tàma-à níng, á jir shinn
bìr mpìrká níng ni, mì ri zìm á fig jírmí
àjirà abig yì rag à swam bi síg mì nì."
43 Barà ku dang jír-à níng àdòníng, ku
bar nài abor ma gbam n rag, "Liyazaru, á
zu bi."
44 A byar-à hi, Liyazaru í zu bi-à ma jà
ki-à big sìr dim sig vùwá ma barwá ma
mùnnpyànnwá áni.
Yesu dinya big rag, "Aning fìnn zu ku,
ma aning fim ku aku yag."

Big Gib Sig Nu Abig Gban Yesu (Mat 26:1-5; Mar 14:1-2; Luk 22:1-2)

45 Mpìrká nìnànn nímá áyau Yahu-
dawaká ká bi sig abig bib kà Maryamu,
big myàng buká Yesu sa sig níng, big bir
pìkyinnbá á byarwá ni.
46 Ama kádàkí áyaubá ni, yag sig mà
byar Farisawaká, big dinya big bu ma-
makiká Yesu sa sig.
47 Agbam malamká ma Farisawaká bar
kwonn ba dìrbá mà tonn shinn kwonn
n dang rag, "Ma yá sa í kai rà? Aning
myàng bu mamakiká mpìr-à níng ri sa.
48 Wà ya fim hing ku átai àdòníng,
mpìrká bidìm pár má bir pìkyinnbá á
byarwá ni. Mpìr Romawaká má bi má sa
bai rìg lu Shìdun má zìg rìg jànnyí."
49 Ama mpìr zyun big ri bar ku Kayafa,
ku í agbam mpìrká ri twìb swànn bu á
pyànn Shìdun ni, ku dinya big rag, "Ning
yì fig kó bu zyun bàna.
50 Ning yì fig wà sàn hing wà barà mpìr
ńzyun aku wu á jir shinnyí ni, ma wà
mpìrká nìnànn nímá nìm má wu níng
bàna rà?"
51 Ku dang fig jír-à níng ma shinnwá
bàna, ama barà ku í àgbam á ji-à níng ni,
Shìdun sìnn kà sig ku aku dang rag, "Yesu
má wu á jir shinn mpìr Yahudawaká ni."
52 Ama kwá wu fig íri jir shinn mpìr
Yahudawaká bàna, ama dò jirà aku bar
kwonn yanká bu Shìdun ká yam sig níng.
53 Tunn àyúnn-à níng hi, big kwonn
nubá barà bá gban ku áni.
54 Yesu tàma-à níng ri kyann fig rag á
byar yiyar byar-à Yahudawaká má myàng
ku bàna. Ku fim rìghing byar-à níng hi,
n yag sig mà jànn zyun shi yàr sig ma
awúnn, n yag kà mà finn swann zyun-à

big ri bar Ifirayimu. A byar-à hi, ku yag
shi kwonn sig ma yann sukàwá big.
55 Ayúnn wùwài bu Yahudawaká, zyun-
à big ri bar rag, í àyúnn Pìm Wam Zu
nyàan fòr, tunn sai-à àyúnn-à hi sa fig ma
bàna, mpìrká nìnànn nímá mà kauyeká
ni ká nann yag sig mà Urushalima, àjirà
abig sa kyàr dìrbá.
56 Big yàn kyann Yesu. Barà big sar
sig mà lu Shìdun ni, mi ri bib ba dìrbá
rag, "Ma ning ri kyab kai tàma-à níng
rà? Kwá bi fig àyúnn Pìm Wam Zu-à níng
bàna rà?"
57 A byar-à níng hi, àgbam mpìrká ri
twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma
Farisawaká dang rag, mpìr-à ma yì hing
byar-à Yesu shi sig, aku dang àjirà abig
pànn wàníng.

12

Big Pàb Yesu Byìr Nsàn Mà Baitanya (Mat 26:6-13; Mar 14:3-9)

1 Barà àyúnn su Pìm Wam Zu dà sig ma
su sùnnjin, Yesu yag mà Baitanya byar-à
Liyazaru shi sig, zyun-à Yesu gbar dù mà
amir-à ni.
2 A byar-à níng hi, big sa ya Yesu buju,
Marta ri gàfinn ya mpìrká buju. Liyazaru
shi kà sig áyaubá ni, mi ri ji buju.
3 Sái Maryamu zìg byìr zyun ri ning
swìnn nsàn nímá, big ri bar rag nardi.
Byìr-à níng hi shi sig ma bài wàni. Ku
pàb á bar Yesu ni n tùn kyàr ma jinnwá.
Lu-à hi bidìm pár ning gban rìg ma swìnn
byìr-à hi.
4 Ama Yahuda Iskariyoti wùn sukà zyun
áyau yann sukàká bu Yesu, í zyun-à ri zìm
aku wann tafinn Yesu, ku dang rag,
5 "Bu-à sa big wann tafinn fig byìr-à
níng bài wùwài nímá, n zìg bài-à níng n
ya fig mpìr ashiká bàna í jir kai rà? Byìr-à
níng bàiwá fòr hing bài swàm ji zyun bu
mpìr zyun."
6 Ku dang sig jír-à níng átai, ku zìm fig
mpìr ashi káníng bàna. Ku í mpìr ajwú.
Barà bàiká big shi sig ma kàhi níng shi sig
á vùwá ni níng, ku ri tinn zu káhi mi ri ji.
7 Yesu dang rag, "Aning fim uwà-à níng,
ku sìnn gbam sig byìr-à níng àjirà aku wìr
kà ya mì sai-à bá jì mì.
8 Ná dìg kyann mpìr ashiká áyauná ni
kó ákaun, ama bumí ná dìg kyann fig mì
bàna."

Barà Big Gib Nu Abig Gban Liyazaru

9 Mpìr Yahudawaká nìnànn nímá fig tai
rag, Yesu shi sig mà Baitanya, á byar-à hi
big yag màhàn. Big yag fig íri jir Yesu
bàna, ama àjirà abig myàng Liyazaru
zyun-à Yesu bar wìm kàng ku mà amir-
à ni níng.
10 A byar-à níng hi, àgbamká áyau
mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun
ni níng, su kwonn nu àjirà abig gban
Liyazaru tìnn,
11 jir kai bàna á shinn Liyazaru mpìr
Yahudawaká nìnànn nímá ri ngàng jir
àgbamká, mi ri bir pìkyinn á byar Yesu.

Mpìrká á Urushalima Shà Yesu (Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Luk 19:28-40)

12 Na kyàr byar-à, mpìrká nìnànn nímá
ká bi sig jir àyúnn Pìm Wam Zu-à níng,
fig tai big rag Yesu má bi á Urushalima.
13 Big zìg ayab lí n yag shà ku, n gbam
nài gbam n rag, "Hosanna, ayi swam yan
ku zyun-à ri bi á zìnn Shìdun, ayi swam
yan kùr Israila."
14 Yesu yàn dìg wùn aswannswánn
zyun, n nann zu áni àràg barà big ba sig
á tarkada Shìdun ni n rag,
15 "Kada aning shàr zinn bàna, ning
mpìrká á finn swann Siyona.
Aning myàng kùrná ri bi,
ku nann shi sig á shinn wùn
aswannswánn."
16 Yann sukàwá big yì fig ma yìr buká ri
sa níng bàna sai-à wà jijag, ama ásim sai-
à Yesu dù nann zu mà amir-à ni ma yonki
níng, á byar-à hi big kyab pànn bu-à big
ba sig á shinnwá ni. Asai-à níng hi, big í
yì byann rìg-à bu-à hi sa hing àràg barà
big rì ba sig á jir Shìdun ni.
17 Mpìrká nìnànn nímá ká zyun-à shi sig
ásai-à Yesu bar zu bi Liyazaru mà amir-à
ni ma yonki níng, myàng àdòníng, big bir
pìkyinnbá áni, mi ri dinya mpìrká nìnànn
nímá tai bu-à sa sig.
18 I bu-à sa bìr mpìr káníng bi sig á
byarwá ni, jir kai bàna big fig sig rag, ku
sa sig bu mamaki.

19 A byar-à níng hi, Farisawaká dinya
bar dìrbá n rag, “Aning myàng, yi dìg fig
pyù bàna, kó títi nímá. Mpìrká bidìm pár
ri bàg ku.”

Mpìr Helenawaká Ri Zìm Abig Myàng Yesu

20 Mpìr Helenawaká káhi shi sig áyau
mpìrká yag sig mà Urushalima àjirà abig
wib Shìdun àyúnn Pìm Wam Zu.
21 Big yag mà byar Filibus, ku zyun-à ku
í mpìr Batsaida á jànn Galili, n dang rag,
“Malam, yi ri zìm ayi myàng Yesu.”
22 Filibus yag n dinya Andarawus. A
byar-à níng hi, big pyànà bidìm pár big
yag n dinya Yesu.
23 Yesu dinya big n rag, “Ayúnn-à sa
hing wà bá swam yan mì Wùn Mpìr
Jíkwìnn.
24 Mì ri dinya ning àjai, wà ya tàg fig
yìr za á jìnn ni bàna, má nga nann zu fig
barà má sa yìr bàna, má shi áwinwá ni.
Ama wà ya tàg hing á jìnn ni, má byann
wàni.
25 Mpìr-à ma ri zìm íri shinnwá, kwá
dìg fig yonki bàna. Ama mpìr-à ma wann
tafinn hing shinnwá á dunyaru-à níng ni,
kwá dìg yonki wà zyun-à kinn kinn.
26 Mpìr-à ma ri zìm ń shi àsàin luwá,
aku bàg mì, àjirà byar-à ǹ shi sig níng,
fàumí aku shi màhàn tìnn. Mpìr-à ma ri
zìm ń shi àsàin luwá, Tamí má sìnn kàng
ku mpìr ùwài.

Yesu Dinya Mpìrká Jír á Shinn Kiwá Ni

27 “Tàma-à níng pìkyinnmí na tag fig
bàna, má dang í kai rà? Kó ń dang rag,
‘Tamí, shwìn-à níng aku dìg mì bàna,’ rà?
Ama bu-à sa ǹ bi sig á jànn-à ni í jirà ń wa
shwìn-à níng.
28 Tamí, á tìya mpìrká gbamwú.”
A byar-à níng hi, nài jír zu bi mà wai
n rag, “N nìm tìya rìghing big gbammí,
ama má tìya jakàng big.”
29 Bìr mpìrká zyun-à sar sig mà byar-à
níng hi níng fig àdòníng, big rag, “I shyù
ri kàn nì.” Káhi dang rag, “I wùn aswam
Shìdun dang síg nì jír ma ku.”
30 Ama Yesu dinya big n rag, “Nài jír-à
níng, í jir shinnmí bàna, ama í jir shinn
ná.
31 Tàma-à níng í sai-à bá wà kwonn
mpìrká á dunyaru, bá kan zu rìg Shaitan,
ku zyun-à ku í kùr mpìrká ri zìm fig
Shìdun bàna.
32 Sai-à ba gbar nann zu hing mì, má
gbar bi mpìrká nìnànn nímá á byarmí ni.”
33 Barà Yesu ri dang àdòníng, ku ri tìya
mpìrká swai kiwá kwá wu.
34 Bìr mpìrká bib ku n rag, “Yi fig hing
jir Shìdun dang rag, ‘Almasihu má shi
kinn kinn,’ bu-à sa wá dang rag, ‘Bá gbar
dù nann zu Wùn Mpìr Jíkwìnn mà wai,’ í
jir kai rà? Wùn Mpìr Jíkwìnn hi í ni rà?”
35 Yesu dinya big rag, “Ayar shi sig
áyauná ni, ama àyar-à hi má shi nonn fig
bàna. Aning kyann kyonn áyau àyar-à
hi ni, jirà kada aning kyann kyonn á zufi
bàna. Mpìr-à ma ri kyann kyonn á zufi-à
ni, kwá yì fig byar-à ku ri yag bàna.
36 Aning bir pìkyinn ná á byar àyar-à
hi ni, barà àyar-à hi shi sig ma á byarná
ni, àjirà aning shi yann àyar.” Barà Yesu
dang vinn rìg jír-à níng, ku í bònn yag
rìgwá.

Yahudawaká Bir Fig Pìkyinnbá á Byar Yesu Bàna

37 Kó barà Yesu sa bu mamaki nìnànn
nímá á pyànn mpìr Yahudawaká ni níng,
big bir fig pìkyinnbá á byarwá ni bàna.
38 Bu káníng sa hing àjai, àràg barà
Ishaya rì ba sig. Ku ba sig rag,
“Shinn Lumí, mpìr-à bir sig pìkyinnwá
á jír-à yi dang sig á shinnwú ni níng, í ni
rà?
Shìdun tàg sig gbamwá á byar ni rà?”
39 Jir wàníng, big bir fig pìkyinnbá áni
bàna, jir kai bàna Ishaya zyun-à rìi dang
kyann jir Shìdun níng, dinya sig big rag,
40 “Shìdun bir dim rìghing zubá,
n sa wu rìghing pìkyinnbá
àjirà abig myàng ma zubá bàna,
ma abig kyab jír á pìkyinnbá ni bàna,
hár abig kàng bi á byarmí ni,
àjirà ń dàb gbam big bàna.”
41 Ishaya dang jír káníng, jir kai bàna
ku myàng hing gbam Yesu, n dang jír á
shinn wàníng ni.
42 Agbam mpìr Yahudawaká nìnànn
nímá bir hing pìkyinnbá á byar Yesu ni,
ama big ri shàr zinn Farisawaká, í bu-à

sa big ri dinya kyàr zu fig mpìrká rag big
bir hing pìkyinnbá á byar Yesu ni bàna,
jir kai bàna kada abig kan zu big mà tonn
shinn kwonn-à ni bàna.
43 Big ri zìm kab mpìrká abig yan big,
ma wà Shìdun má yan big íni.

Yesu Ma Shìdun Asàin-à Swam Bi Sig Ku Níng, Big í Bu Nzyun

44 Yesu dinya big ma gbam n rag, "Mpìr-
à ma bir hing pìkyinnwá á byarmí ni, ku
bir fíg íri wà á byarmí ni bàna, ama ku
bir sig á byar mpìr-à swam bi sig mì níng
tìnn.
45 Mpìr-à ma myàng hing mì, ku myàng
hing Tamí zyun-à swam bi sig mì.
46 Bigmí ǹ bi sig àràg í àyar á dunyaru.
Mpìr-à ma bir hing pìkyinnwá á byarmí
ni, kwá shi fig á zufi-à ni bàna.
47 Wà mpìr-à ma ri fig jírmí, ma wib fig
bàna, í mì má wà fig kwonnwá íni bàna,
jir kai bàna ǹ bi fíg àjirà ń wà mpìrká á
dunyaru kwonn bàna, ama àjirà ń pinn
zu big.
48 Mpìr-à ma ngàng mì, ma zìm fig
jírmí bàna, ku shi sig ma bu-à má wà ku
kwonn. Jírká zyun-à ǹ dang sig níng, má
shi ínì kwonn wà àyúnn-à dunyaru má
vinn,
49 jir kai bàna jír káníng, ǹ dang fig ma
shinnmí bàna, ama Tamí zyun-à swam bi
sig mì níng, í ku dinya síg mì nì jír-à má
dang.
50 N yì hing jírká zyun-à Tamí dinya sig
mì ń dang níng, ri ya yonki kinn kinn,
jir kai bàna buká mì ri dang níng, í bu-à
Tamí dinya sig mì ń dang."

13

Yesu Tu Kyàr Bar Yann Sukàwá Big

1 Sai-à àyúnn Pìm Wam Zu sa fig ma
bàna, dà sig su zyun, Yesu yì hing wà sai-à
kwá fim dunyaru-à níng má yag mà byar
Tawá ni sa hing. Ku ri zìm mpìrká buwá
zyun-à shi sig á dunyaru wàni, ku ri zìm
big hár àyúnn-à ku bi wu.
2 Asai-à Yesu ma yann sukàká buwá
ri ji buju ákamzau, Shaitan sìnn kà bab
rìghing Yahuda Iskariyoti wùn Siman a
wàníng wann tafinn rìg Yesu.
3 Yesu yì rìghing wà Tawá ya rìghing
ku gbam kó kai bidìm pár, ku yì hing wà
ku bi sig mà byar Shìdun ni, kwá kàng
yag jakàng mà byar Shìdun.
4 Ku dù mà byar buju-à ni, n yag wan
zu rìg jàwá, n sìnn gbam. Ku zìg jà zyun
n sìr gbam dìrwá ma kàhi.
5 A byar-à níng hi, Yesu kab wìr kà zàpìr
á kwài-à ni, mi ri tu bar yann sukàká
buwá, n tùng kyàr ma jà-à ku sìr gbam
sig dìrwá áni níng.
6 Barà ku bi mà byar Siman Bitrus,
Bitrus dinya ku rag, "Shinn Luyí, kada á
tu barmí àdòníng bàna."
7 Yesu zìm n rag, "Wá yì fig bu-à mì ri sa
tàma-à níng bàna, ama wá yì á pyànn."
8 Bitrus dinya Yesu n rag, "Wá tu fig
barmí bàna hár kinn kinn." A byar-à níng
hi Yesu dinya ku rag, "Wà ma tu fig barwú
bàna, wá shi fig rag wùn sukàmí bàna."
9 Siman Bitrus dinya ku rag, "Wà má
àdòníng, á tu íri barmí bàna, ama ma
vùmí ma shinnmí tìnn."
10 Yesu dinya ku rag, "Mpìr-à ma wau
hing dìrwá, kwá tu íri barwá, jir kai bàna
dìrwá shi sig ákyàr. Ning bidìm pár, ning
shi sig ákyàr, ama dà sig mpìr ńzyun."
11 Ku yì hing mpìr-à má wann tafinn ku,
í bu-à sa ku dang rag, "Ning shi sig ákyàr,
ama dà sig mpìr ńzyun."
12 Barà ku tu vinn rìg barbá àdòníng,
ku zìg jàwá n wìr kà n kàng yag mà byar
shuwá ni. Ku bib káníng n rag, "Ning yì
hing bu-à ǹ sa sig ning níng rà?
13 Ning ri bar mì rag, Malam ma Shinn
Luyí, ning bar sig àjai, jir kai bàna ǹ shi
sig àdòníng hi.
14 Barà mì í Shinn Luná, ma Malamná,
ǹ tu sig barná, ning tìnn má, aning tu bar
jàuná tìnn.
15 N sa sig ning àdòníng jirà ning má
aning yag sa mpìrká káhi àràg barà ǹ sa
sig ning níng.
16 Mì ri dinya ning àjai, fàu má kab fig
àsàin luwá bàna, wùn aswam má kab fig
mpìr-à swam sig ku bàna.
17 Tàma-à níng barà ning yì hing bu
káníng, wà na bàg hing, Shìdun má sa
sàn ya ning.

18 “Mì ri dang fíg jír-à níng jir shinn ná
bidìm pár bàna. N yì hing írì swai mpìrká
zyun-à ǹ shig zu sig. Ama àjirà jir Shìdun
aku shi àràg barà big ba sig rag, ‘Mpìr
zyun má wann tafinn mì, í mpìr zyun-à
yá ji buju ma ku níng.’
19 Mì ri dinya ning tàma-à níng, barà
sai-à níng hi màg fig ma bàna níng, jir kai
bàna wà àyúnn-à níng hi ma màg hing
aning bir pìkyinn ná rag í mì.
20 Mì ri dinya ning àjai, mpìr-à ma pànn
hing kó ni zyun-à ma swam bi sig vù
pyànà, ku pànn síg mì. Mpìr-à ma pànn
hing jírmí, ku pànn sig í jir Shìdun zyun-à
swam bi sig mì.”

Yesu Dang Rag Mpìr Zyun Má Wann Tafinn Ku

(Mat 26:20-25; Mar 14:17-21; Luk 22:21-23)

21 Barà Yesu dang àdòníng, pìkyinnwá
í bai rìgwá, ku dinya kyàr big n rag, “Mì
ri dinya ning àjai, mpìr zyun áyauná ni
má wann tafinn rìg mì.”
22 A byar-à níng hi, yann sukàwá big
myàng gbam ba dìrbá, mi ri kyab rag kó
í ni áyaubá ni rà.
23 Mpìr zyun shi sig áni áyau yann
sukàká ni, wà zyun-à Yesu ri zìm wàni,
ku shi yàr sig ma Yesu.
24 Siman Bitrus pyar bar ku rag, “A bib
Yesu rag mpìr-à níng hi í ni rà?”
25 A byar-à níng hi, ku zyun-à ku shi yàr
sig ma Yesu níng, ku bib wàníng n rag,
“Shinn Luyí, wù ri dang í ni rà?”
26 Yesu dang rag, “I mpìr-à má ngir
brodi má swànn kà á byù, má ya ku aku
ji níng.” A byar-à níng hi, Yesu swànn kà
brodi á byù-à ni, n ya Yahuda wùn Siman
Iskariyoti.
27 Barà Yahuda zìg brodi-à hi àdòníng,
sai Shaitan kà rìg á pìkyinnwá ni. Yesu
dinya ku rag, “Bu-à wù ri zìm á sa níng,
á sa kíni.”
28 Ayaubá ni barà big shi kwonn sig á
byar buju-à ni níng, big yì fig bu-à sa Yesu
dinya Yahuda jír-à níng bàna.
29 Mpìrká káhi ri kyab rag, jirà bàibá shi
sig á vù Yahuda ni, kó Yesu ri dang rag, a
wàníng yag wann bi bujuká zyun-à bá sa
bu àyúnn Pìm Wam Zu-à níng ma kàhi,
kó a wàníng ya mpìr ashiká bài.
30 Yahuda ji agir brodi-à Yesu ya sig ku
níng, mi í zu yag rìgwá mà myann á fi-à
ni.

Doka Apyú

31 Barà ku zu yag àdòníng, sái Yesu
dang rag, “Tàma-à níng, bá swam yan mì
Wùn Mpìr Jíkwìnn, bá swam yan Shìdun
á jir shinn buká má sa.
32 Wà mpìrká ma myàng hing gbam
Shìdun á jir shinnmí ni, Shìdun má sa
mpìrká abig myàng gbammí tìnn. Kwá
sa rìg tàma-à níng.”
33 Yesu dinya big rag, “Yanká bumí, má
shi nonn fig ma ning bàna, ná yàn kyann
mì, ama byar-à mì ri yag níng, ná yag sar
fig bàna. Mì ri dinya ning àràg barà ǹ
dinya sig àgbamká bu Yahudawaká.
34 N ya hing ning doka àpyú, aning zìm
bar dìrná. Aning zìm bar dìrná àràg barà
mì ri zìm ning.
35 Wà na ri zìm bar dìrná, í wà mpìrká
má yì rag, ning í yann sukàmí.”

Yesu Dang Rag Bitrus Má Dang Rag Wàníng Yì Fig Ku Bàna

(Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Luk 22:31-34)

36 Siman Bitrus bib ku rag, “Shinn Luyí,
wù ri yag áni rà?”
Yesu zìm ya ku n rag, “Byar-à mì ri yag
tàma-à níng, wá yag yì sar fig bàna, sái
àyúnn su zyun í wà wá yag ni màhàn.”
37 Bitrus bib ku rag, “Shinn Luyí, bu-
à sa má bàg yag sar fig wù tàma-à níng
bàna níng, í jir kai rà? N zìm hing ma wu
á jir shinnwú ni.”
38 A byar-à níng hi, Yesu bib ku rag, “A
zìm hing wà á wu á jir shinnmí ni rà? Mì
ri dinya wù àjai, kwìnn má dab fig aku
bàna, wá dang hár kàun sara má rag à yì
fig mì bàna.”

14

Yesu Shi Sig Gbìb-à á Byar Shìdun

1 Yesu dang rag, “Pìkyinn ná aku bai
bàna, aning shi bir pìkyinn ná á byar
Shìdun, ma aning bir á byarmí ni tìnn.

2 Mà lu Tamí ni, byar shu shi sig nìnànn
nímá, wà nìm má àdòníng bàna, ǹ nìm
má dinya fig ning bàna. Ma yag má sa
samyib ya ning byar shu.
3 Wà ma yag ma sa samyib hing byar
shuná, í wà má kàng bi má zìg yag ning
mà byar-à ǹ shi sig.
4 Ning yì hing gbìb-à byar-à mì ri yag."
5 Toma bib ku rag, "Shinn Luyí, yi yì
fig byar-à wù ri yag bàna, sáshinn yá yì
gbìb-à rà?"
6 Yesu dinya ku rag, "N shi síg nì gbìb-à,
ǹ shi síg nì àjai, ǹ shi síg nì yonki. Mpìr
má yag fig mà byar Tá bàna sái kwa bàg
hing mì.
7 Barà ning yì hing mì níng, ná yì Tamí
tìnn. Tàma-à níng, ning yì hing ku, n
myàng hing ku tìnn."
8 Filibus dinya ku rag, "Shinn Luyí, á
tìya yi Ta-à hi, í bu-à yi ri zìm."
9 Yesu bib ku rag, "Mì zyun-à ǹ shi nonn
sig áyauná ni, Filibus, à yì fig mì bàna
rà? Mpìr-à ma myàng hing mì, ku myàng
hing Tamí. Bu-à sa wá dang rag, ń tìya
ning Ta-à hi níng, í jir kai rà?
10 Filibus, à bir fig pìkyinnwú rag, ǹ shi
sig á byar Shìdun, Shìdun tìnn shi sig á
byarmí ni bàna rà? Jírká mì ri dinya ning
níng, í jírmí bàna, ama í bu Tamí zyun-à
shi sig á byarmí ni níng ri sá nì swàmwá.
11 Aning bir pìkyinn ná á byarmí ni,
wà ma dinya ning rag, ǹ shi sig á byar
Shìdun, Shìdun shi sig á byarmí ni tìnn.
Kó wà má àdòníng bàna, aning bir
pìkyinn ná á shinn bu mamakiká ǹ sa sig.
12 Mì ri dinya ning àjai, mpìr-à ma bir
hing pìkyinnwá á byarmí ni, kwá sa bu-à
mì ri sa kyann. Kwá sa buká zyun-à kab
sig bumí, jir kai bàna mì ri yag mà byar
Tamí ni.
13 Má sa ya ning bu-à ning ri zìm wà
na vig hing á zìnnmí ni, àjirà mpìrká
abig myàng gbam Ta-à á byarmí ni, mì
í wùnwá.
14 Wà na vig hing mì kó kai bidìm pár á
zìnnmí ni, má sa ya ning.

Barà Yesu Gib Sig Nu á Shinn Awun Kyìkyàr

15 "Wà ning ma ri zìm mì, aning wib
jírká bumí.
16 Má vig Tamí aku ya ning mpìr zyun,
zyun-à má sa shang ning, má shi ma ning
hár kinn kinn.
17 Ku í Awun Kyìkyàr àjai. Mpìrká á
dunyaru ri zìm fig ku bàna, jir kai bàna
bá myàng yì sar fig ku bàna. Ama bigná,
ning yì hing ku, jir kai bàna ku shi sig
áyauná ni, ku ri shi kyann ma ning.
18 "Má fim fig ning áwin ná ni àràg
yann ki bàna. Má kàng bi kàng á byarná
ni.
19 A pyànn áyag, mpìrká á dunyaru má
myàng fig rag mì bàna, ama bigná ná
myàng mì. N shi sig ma yonki, í bu-à sa
ning má, ná dìg yonki tìnn.
20 Wà àyúnn-à níng hi ma màg hing, ná
yì rag ǹ shi sig á byar Tamí ni, ning má
ná shi áyaumí ni, mì má má shi áyauná
ni tìnn.
21 "Mpìr-à ma pànn hing jírmí, ma wib
hing, í mpìr azìmmí. Mpìr-à ma zìm hing
mì, Tamí má zìm ku, mì má má zìm ku
tìnn, hár má tàg shinnmí á byarwá ni."
22 A byar-à níng hi Yahuda (zyun-à í
Iskariyoti bàna níng) bib ku n rag, "Shinn
Luyí, bu-à sa wá tàg shinnwú á byaryí ni,
má tàg fig á byar mpìrká á dunyaru bàna,
í jir kai rà?"
23 Yesu dinya ku n rag, "Mpìr-à ma ri
zìm mì, kwá wib jírmí, Tamí má zìm ku,
yá bi á byarwá ni má shi ma ku.
24 Mpìr-à ma zìm fig mì bàna, kwá wib
fig jírmí bàna. Jírká ning fig sig níng, jír-
à hi í jírmí bàna, í jir Tamí zyun-à swam
bi sig mì.
25 "Jír káníng bidìm pár, mì ri dinya
ning á sai-à yi ma ning shi sig ma í zyun.
26 Shìdun má swam bi Awun Kyìkyàrwá
zyun-à má sa shang ning, má tàg ning kó
kai bidìm pár, má kyab pànn ya ning bu-à
ǹ dinya sig ning níng.
27 "N ya hing ning bu àjwár, àjwármí
aku shi á pìkyinn ná ni. Ajwármí shi fig
àràg í bu dunyaru bàna, aning kyab jír
bàna, aning shàr zinn bàna.
28 Ning fig hing wà ǹ dinya ning rag, má
yag, ama má kàng bi jakàng á byarná ni.
Wà na zìm hing mì, ná fig àjwár, jir kai
bàna mì ri yag mà byar Tamí ni, zyun-à
kab sig mì.

29 Mì ri dinya ning tàma-à níng barà sa
fig ma bàna níng, jir kai bàna wà àyúnn-
à níng hi ma màg hing, ná dang rag jírmí
í àjai.
30 Ma dinya fig rag ning jír nìnànn nímá
bàna, jir kai bàna kùr dunyaru-à níng ri
bi, ku bàna ma gbam á shinnmí ni.
31 Ama mpìrká á dunyaru abig yì rag, ǹ
zìm hing Tamí, í bu-à sa mì ri sa bu-à ku
dinya sig mì.
"Aning dù nann zu ma ayi yag ning."

15

Yesu Shi Sig Aràg Bin Inabi

1 Yesu dang rag, "N shi síg nì bin inabi
àjai, Tamí shi síg nì àsàin da-à.
2 Tamí ri tìg kìfinn ayab bín zyun-à ri
wan fig awan bàna. Ku ri tìg samyib ayab
bín-à ri wan awan, jirà aku shi ákyàr ma
aku wan swàb kà.
3 Tàma-à níng, ning shi sig rag ákyàr á
shinn jírká ǹ dinya sig ning níng.
4 Aning shi á byarmí ni, mì má má shi á
byarná ni tìnn, àràg barà ayab inabi má
wan fig awan awínwá ni bàna, sái kwa
bàg hing á dìr murwá ni. I bu-à sa ning
má, ná shi sar fig awín ná ni bàna, sái ma
mì.
5 "N shi síg nì bin inabi, ning bó ning
shi síg ni ayabká. Mpìr-à ma shi sig ma
mì, mì má má shi ma ku tìnn. Kwá wan
awan nìnànn nímá. Ná sa yì sar fig bu
zyun ma shinn ná bàna, sái ma mì.
6 Mpìr-à ma shi fig ma mì bàna, ku shi
sig àràg ayab bín-à big kyag tafinn sig,
wim rìghing. Bá zà kwonn ayab bínká
hi, má takà mà pyìr-à ni, mà byar-à bá
swànn gban rìg.
7 Wà na shi sig ma mì, jírmí ma shi sig
á pìkyinn ná ni tìnn, bu-à ning ma ri zìm
wà na vig hing mì, má ya ning.
8 Aning wan awan nìnànn nímá. A
byar-à níng hi, mpìrká má swam yan zìnn
Tamí, hár bá myàng yì wà ning í yann
sukàmí big.
9 Barà Tamí ri zìm mì níng, í barà mì
má, mì ri zìm ning áni tìnn. Aning sìnn
kà azìm-à mì ri zìm ning níng á pìkyinn
ná ni.
10 Wà na wib hing jírmí, ná gàb fig dìr
ma azìmmí bàna, àràg barà mì má ǹ wib
sig jir Tamí, ǹ gàb fig dìr ma azìmwá bàna
níng.
11 "Mì ri dinya ning àdòníng, àjirà
aning fig àjwár àràg barà mì ri fig níng.
Ajwár-à hi aku shi hár kinn kinn.
12 Wàníng í jírmí, aning zìm ba dìrná
àràg barà mì ri zìm ning.
13 Mpìr-à ma ri zìm jàuwá hár ma ya
hing yonkiwá á dò jir shinn jàuwá ni,
azìm-à má kab wàníng hi bàna.
14 Wà na sa hing bu-à ǹ dinya sig ning
níng, ná shi jàumí.
15 Má bar fig rag ning fàu bàna, jir kai
bàna fàu ri yì fig bu-à shinn luwá ri sa
bàna. Ama má bar ning jàumí, jir kai
bàna bu-à ǹ fig sig mà byar Tamí, ǹ dinya
rìghing ning.
16 Ning shig fíg mì nì bàna, ama ǹ shig
zu síg ning nì, ǹ ya sig ning gbam àjirà
aning yag wan awan nìnànn nímá, awan-
à hi aku shi nonn. A byar-à níng hi, Tamí
má ya ning bu-à ná vig ku á zìnnmí ni.
17 Bu-à mì ri zìm aning sa í wàníng,
aning zìm bar dìrná.

Mpìrká á Dunyaru Ri Zib Yann Sukà Yesu

18 "Kó mpìrká á dunyaru ma zib hing
ning, aning kyab pànn rag big zib jag síg
mì.
19 Wà ning nìm ma í bu dunyaru, mpìr
dunyaru nìm má zìm ning. Ama jirà ning
í bu dunyaru bàna, í bu-à sa mpìrká á
dunyaru zìm fig ning bàna. Mì í àsàin-
à shig zu sig ning.
20 Aning kyab pànn bu-à ǹ dinya sig
ning, fàu má kab fig àsàin luwá bàna. Wà
ba du kà mì shwìn, ning má bá du kà ning
shwìn tìnn. Wà ba wib hing jírmí, bá wib
jírná tìnn.
21 Mpìrká má ya ning shwìn jir shinnmí,
jir kai bàna big yì fig mpìr-à swam bi sig
mì bàna.
22 Wà ǹ nìm ma bi fig ma dinya fig big jír
bàna, wàníng big nìm bàna ma bu pyìr,
ama tàma-à níng big bàna ma pyù-à bá
dang pinn zu shinnbá á jir bu pyìrbá ni.
23 Mpìr-à ma ngàng mì, ku ngàng hing
Tamí tìnn.

24 Wà ǹ nìm ma sa fig bu-à kab gbam
wà mpìrká má sa bàna, wàníng big nìm
bàna ma bu pyìr. Ama tàma-à níng big
myàng hing bu mamaki-à ǹ sa sig, ama
hár tàma-à níng big ngàng mì ma Tamí
tìnn.
25 Big ngàng mì àdòníng, àjirà bu-à big
ba sig á jir Shìdun ni aku shi àjai. Big ba
sig rag, 'Big ngàng sig mì átai, ǹ sa fig bu
zyun bàna.'
26 "Ama má swam bi ya ning Awun
Shìdun mà byar Shìdun. I Awun zyun-à
má dinya ning jír àjai, kwá bi shang ning.
Ku í àsàin-à má dang jír á shinnmí ni.
27 Ning má, ná dang jír á shinnmí ni
tìnn, jir kai bàna ning shi sig ma mì tìnn,
sai-à wà jijag hár tàma-à níng.

16

1 "N dinya sig ning bu káníng àjirà kada
aning fim wà bir pìkyinn ná á byarmí ni
bàna.
2 Bá kan zu ning mà tonn bìr kwonn-
à ni. Ayúnn zyun ri bi wà mpìrká káhi
má gban ning, bá kyab rag big ri sa swàm
Shìdun.
3 Mpìr káníng má sa bu káníng, jir kai
bàna big yì fig Tamí bàna, big yì fig mì
bàna tìnn.
4 Ama ǹ dinya sig ning bu káníng jirà
wà àyúnn-à bu káníng ma sa hing, aning
kyab pànn rag ǹ dinya hing ning.

Swàm Awun Shìdun

"N dinya jag fig ning jír káníng bàna,
jir kai bàna yi ma ning shi sig í zyun.
5 Tàma-à níng ma kàng yag mà byarwá
ni, ku zyun-à swam bi sig mì. Ayauná ni,
kó mpìr ńzyun bib fig rag ma mì ri yag
áni rà níng bàna.
6 Ama jirà ǹ dinya sig ning àdòníng, í
bu-à sa pìkyinn ná bai.
7 Mì ri dinya ning àjai, á jir shinn ná ni,
sàn hing ń kàng yag, jir kai bàna wà ma
yag fig bàna, Awun Shìdun zyun-à má sa
shang ning níng, má bi fig bàna. Ama wà
ma yag hing, má swam bi ku á byarná ni.
8 Wà kwa bi hing, kwá tìya mpìrká á
dunyaru bu pyìrká big ri sa, ma buká
Shìdun ri zìm, ma barà Shìdun má wà
kwonnwá.
9 Jir bu pyìrká wà mpìrká ri sa, í bu-à sa
big ngàng wà bá bir pìkyinnbá á byarmí
ni.
10 Big yì fig bu-à Shìdun ri zìm bàna, í
bu-à sa ma kàng yag mà byar Tamí ni, ná
myàng fig rag mì bàna.
11 Big yì byann fig kwonn-à Shìdun
má wà níng bàna, í bu-à sa Shìdun
wà rìghing kwonn Shaitan àsàin-à í kùr
dunyaru.
12 "N shi sig ma jírká nìnànn nímá, wà
mì ri zìm ń dinya ning, ama ná pànn sar
fig á pìkyinn ná ni bàna.
13 Ayúnn-à Awun Shìdun ma bi hing,
kwá tàg ning jir àjai. Kwá sìnn kà ning
aning yì gbìb àjai. Ku í Awun zyun-à ri
dang jír àjai. Jírká kwá dinya ning níng,
í jírwá bàna, ama í jírká ku fig sig mà byar
Shìdun ni. Kwá dinya ning buká má bi á
pyànn tìnn.
14 Kwá sa mpìrká abig wib jírmí, jir kai
bàna kwá zìg bu-à ǹ dang sig níng, má
dinya ning.
15 Buká Tamí shi sig mà kàhi bidìm pár
níng, í bumí. I bu-à sa ǹ dang rag, Awun
Kyìkyàr-à níng má zìg bu-à ǹ dang sig
níng, má dinya ning.

Pìkyinn Bai Má Kàng Bu Ajwár

16 "Tàma-à níng á pyànn áyag, ná
myàng fig rag mì bàna, ama á pyànn títi
nímá ná myàng jakàng mì."
17 Yann sukàká káhi bib bar dìrbá n rag,
"Ma mpìr-à níng ri dang í kai rà? Ku
dinya yi rag, á pyànn áyag yá myàng fig
ku bàna, ama á pyànn títi nímá yá myàng
jakàng ku. Ku dang jakàng n rag, í jirà ku
ri yag mà byar Tawá ni."
18 Big shi mi ri kyab á pìkyinnbá ni n
rag, "A pyànn-à níng yìrwá í kai rà? Yi yì
fig bu-à ku ri dang níng bàna."
19 Yesu yì rìghing big ri zìm abig bib ku
abib, í byar-à ku dinya big n rag, "N dang
rag á pyànn áyag ná myàng fig rag mì
bàna, ama á pyànn títi nímá, ná myàng
mì. Wàníng bu-à ǹ dang sig níng, í bu-à
sa ning ri bib dìrná níng rà?
20 Mì ri dinya ning àjai, pìkyinn ná
má bai hár ná kig mínn, ama mpìrká á
dunyaru má fig àjwár. Ná bai pìkyinn,
ama pìkyinn bainá má kàng bu àjwár.

21 Asai-à uwà ma nyàan mà, kwá fig
àwá wàni, jir kai bàna ku nyàan mà. Ama
kwa mà hing, kwá fig àjwár, kwá màm
jànn rìg shwìn-à ku rì wa sig, jir kai bàna
ku mà zu rìghing wùnwá.
22 Wàníng í barà ning shi sig áni. Ning
tàma-à níng, pìkyinn ná ri bai, ama má
myàng jakàng ning, àjirà a pìkyinn ná fig
àjwár. Ajwár-à níng hi, mpìr má zìg fig á
byarná ni bàna.
23 "Ayúnn-à níng hi, ná vig fig rag mì bu
zyun bàna. Mì ri dinya ning àjai, Tamí
má ya ning kó kai wà na vig hing ku á
zìnnmí ni.
24 Hár tàma-à níng, ning vig fig ma bu
zyun á zìnnmí ni bàna. Aning vig, ná dìg
àjirà pìkyinn ná aku fig àjwár wàni.

Yesu Kab Rìghing Gbam Buká á Dunyaru

25 "Mì ri dinya ning jír káníng àràg í
tinn jír. Ama àyúnn zyun ri bi wà má
dang fig rag ma tinn jír bàna. Ayúnn-à
níng hi, má dinya byann ning jír á shinn
Tamí ni.
26 Ayúnn-à níng hi ma sa hing, ná vig
Shìdun á zìnnmí ni. Ama mì ri dang fig
rag í mì má vig yá ning nì bàna.
27 Tamí ma shinnwá, ku ri zìm ning
tìnn, jir kai bàna ning ri zìm mì hár n
bir hing pìkyinn ná á byarmí ni n rag, ǹ
bi sig mà byarwá ni.
28 N bi sig mà byar Tamí ni, í wà ǹ bi kà
á dunyaru, tàma-à níng má fim dunyaru
má kàng yag mà byar Tamí ni."
29 A byar-à níng hi, yann sukàká buwá
dinya ku n rag, "Tàma-à níng wù ri dang
byann jírwú, wù ri dang fig rag tinn jír
bàna.
30 Yi yì hing tàma-à níng à yì hing kó
kai bidìm pár. A yì hing bu-à mpìrká ri
kyab á pìkyinnbá ni, kó barà big dang fig
bàna níng. Wàníng í bu-à sa yi yì rag à
bi síg mà byar Shìdun ni."
31 Yesu bib big rag, "Tàma-à níng, ning
bir rag hing pìkyinn ná rà?
32 Ayúnn zyun ri bi, hár àyúnn-à hi fòr
bi rìghing, wà ning yann sukàmí big ná
yam fim rìg awín awín bidìm pár, ná
kàng yag mà luná ni, ná fim mì awínmí
ni, ama ǹ shi fig awínmí ni bàna, jir kai
bàna yi ma Tamí shi sig í zyun.
33 N dinya rìghing ning jír káníng, jir
kai bàna á jir shinnmí ni ná fig àjwár. Ná
wa shwìn á dunyaru-à níng ni, ama aning
shàr zinn bàna, jir kai bàna ǹ kab rìghing
gbam buká á dunyaru."

17

Yesu Vig Shìdun á Jir Shinnwá

1 Barà Yesu dang vinn rìg jír káníng
àdòníng, sái ku myàng yag zuwá mà wai,
n dang rag, "Tamí, àyúnn-à màg hing wà
wá swam yan wùnwú, àjirà wùnwú aku
swam yan wù tìnn.
2 A ya sig wùnwú gbam á shinn mpìrká
ni bidìm pár, àjirà aku ya mpìrká zyun-à
à ya sig ku níng yonki kinn kinn.
3 Yìr yonki kinn kinn-à níng í jirà
mpìrká abig yì wù, abig yì wù í Shìdun
àjai, ma abig yì mì í Yesu Kristi zyun-à à
swam bi sig.
4 N tìya hing mpìrká gbamwú á dun-
yaru. N sa vinn rìghing swàm-à à ya sig
mì ń sa.
5 Tamí, tàma-à níng mì ri zìm á tìya
mpìrká gbammí, gbam-à yi ma wù rì shi
sig ma kàhi á sai-à wù rì màm fig ma
dunyaru bàna níng.

Yesu Vig Shìdun á Shinn Yann Sukàwá Big Ni

6 "N tìya hing mpìrká buwú zyun-à à ya
sig mì á dunyaru níng big yì hing wù. Big
í buwú, à ya kà sig big á vùmí ni. Big ri
wib jírwú.
7 Tàma-à níng mpìr káníng yì rag hing
rag, buká à ya sig mì níng, bi síg á byarwú
ni.
8 N dinya hing mpìr káníng jírká zyun-
à à dinya sig mì. Big fig hing jírká hi,
big zìm hing á pìkyinnbá ni. Big yì hing í
àjai ǹ bi síg mà byarwú ni. Big bir hing
pìkyinnbá n rag, í wù à swam bi síg mì
nì.
9 "Tamí, mì ri vig wù á shinnbá ni. Mì ri
vig fig wù á shinn mpìrká ri bàg dunyaru
bàna, ama á shinn mpìrká zyun-à à ya sig
mì, jir kai bàna big í buwú.

10 Mpìrká ǹ shi sig ma kàhi níng, í
buwú. Buwú í bumí tìnn. Mpìrká ri
swam yan mì á jir shinnbá ni.
11 Tàma-à níng mì ri kàng yag mà
byarwú ni, má shi fig rag á dunyaru bàna.
Ama mpìrká buwú shi sig á dunyaru.
Tamí wà kyìkyàr, á kang big ma gbam
zìnnwú zyun-à à ya sig mì, àjirà abig shi í
bu ńzyun àràg barà yi ma wù shi sig í bu
ńzyun níng.
12 Asai-à ǹ shi sig ma big níng, mì ri
kang big ma gbam zìnnwú zyun-à à ya sig
mì. Ayau mpìr káníng ni, kó mpìr ńzyun
jànn fig bàna, sái mpìr àbai-à níng, zyun-
à má jànn á pyànn níng, àjirà jírwú aku
shi àràg barà big ba sig.
13 Tàma-à níng, mì ri yag á byarwú ni,
ama mì ri dang bu káníng ásai-à ǹ shi sig
má á dunyaru, jirà abig fig àjwár wàni á
pìkyinnbá ni.
14 N dinya hing big jírwú, mpìrká á
dunyaru ngàng big, jir kai bàna big í bu
dunyaru bàna, àràg barà mì má, mì í bu
dunyaru bàna níng.
15 Mì ri vig fíg wù àjirà á zìg zu big á
dunyaru bàna, ama àjirà á kang big jirà
kada a Shaitan dìg big bàna.
16 Big shi fig í bu dunyaru bàna, àràg
barà mì má, mì í bu dunyaru bàna níng.
17 A sa jírwú zyun-à í jir gwangga níng,
aku sìnn kà big abig shi kyìkyàr.
18 Barà à swam bi sig mì á dunyaru-à
níng, í barà mì má ǹ swam yag sig big á
byarká á dunyaru tìnn.
19 A jir shinnbá ni, mì ri ya kà shinnmí á
byarwú ni, àjirà abig shi mpìrká kyìkyàr
áyau gbìb àjai.

Yesu Vig Shìdun á Shinn Mpìrká Ri Bir Pìkyinn á Byarwá Ni

20 "Mì ri vig fíg wù íri jir shinn yann
sukàmí big bàna, ama mì ri vig wù á
shinn ká má fig jírká zyun-à yann sukàmí
big má dang, má bir pìkyinnbá áni.
21 Mì ri vig wù jirà abig shi í bu ńzyun
àràg barà wù Tamí à shi sig ma mì, mì
má ǹ shi sig ma wù níng. Abig shi kwonn
áyauyí ni àjirà mpìrká á dunyaru abig yì
rag à swam bi síg mì nì.
22 N ya hing big gbam-à à ya sig mì àjirà
abig shi í bu ńzyun àràg barà yi ma wù í
bu ńzyun níng.
23 Mì áyaubá ni, wù bó, wù áyaumí ni,
àjirà abig shi í bu ńzyun, àjirà mpìrká á
dunyaru abig yì rag à swam bi síg mì nì
ma abig yì rag wù ri zìm big àràg barà wù
ri zìm mì níng.
24 "Tamí, mì ri zìm mpìrká à ya sig mì
níng, abig shi kwonn ma mì mà byar-à
má shi, àjirà abig myàng gbammí, gbam-
à à ya sig mì, jir kai bàna wù ri zìm mì á
sai-à big rì màm fig ma dunyaru bàna.
25 Tamí, wù í àsàin-à ri sa bu ǹsàn,
mpìrká á dunyaru yì fig wù bàna, ama
ǹ yì hing wù. Ama big yì hing rag í wù à
swam bi síg mì ni.
26 N sa big yì hing wù, má shi sa
àdòníng àjirà abig yì swàb kà wù, jir kai
bàna azìm-à wù ri zìm mì níng, aku shi á
byarbá ni, mì má ń shi áyaubá ni tìnn."

18

Big Pànn Yesu Jirà Abig Gban Ku

(Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Luk 22:47-53)

1 Barà Yesu dang vinn rìg jírwá
àdòníng, sái ku í pìm zu yag rìg-à ma
yann sukàwá big mà jann mà asàu Kidu-
run, ku ma yann sukàwá big yag síg zyun
mà da-à hi ni màhàn.
2 Yahuda àsàin-à gib sig mìr Yesu níng
yì rìghing byar-à hi, jir kai bàna Yesu ma
yann sukàwá big ri yag kyann màhàn.
3 I byar-à Yahuda zìg yag mpìrká mà da-
à hi ni, ku zìg yag sig kyau mpìr nìnànn
nímá. Agbamká áyau mpìrká ri twìb
swànn bu á pyànn Shìdun ma Farisawaká
swam yag mpìrká ri sar myàng kwonn
ma lu Shìdun, abig bàg yag Yahuda.
Sojaká yag sig tìnn. Big yag fòr màhàn,
big pànn kwonn sig ma pitila ma àkìm
yinn ma bu àsháu big í zyun tìnn.
4 Yesu yì vinn rìghing bu-à mpìr káníng
má sa ma ku, ku sar yag á pyànnbá ni n
bib big rag, big ri yàn kyann í ni rà?
5 Big dang rag, big ri yàn kyann í Yesu
mpìr-à á Nazarat. Ku dang rag, "Ai í mì!"
Yahuda zyun-à wann tafinn sig ku níng
shi sig áyau mpìr káníng ni tìnn.

6 Barà Yesu dinya big rag, ai í ku, sái
mpìr káníng kàng ma kwìm mìr, n yag
kù wann á jìnn ni.
7 Sái ku bib jakàng káníng jír wà wa
pyànà, n rag, “Ning ri yàn kyann í ni rà?”
Big dang rag, “Yi ri yàn kyann í Yesu
mpìr-à á Nazarat.”
8 Yesu dinya big n rag, “Ai ǹ dinya ning
rag í mì, wà na ri yàn kyann í mì, aning
fim mpìr káníng abig kàng yag.”
9 Ku dang jír-à níng àjirà buká ku rì
dang sig níng má shi àdòníng, barà ku
rì dang sig rag, “Tamí, áyau mpìrká à ya
sig mì níng, kó mpìr ńzyun má jànn fig
bàna.”
10 Sái Bitrus gbar wàm zu kafai á pyirwá
ni, n kyag fàu-à níng, n kyag zu rìg sung
vìm nu wàníng ma kàhi. Fàu-à hi àsàin
luwá í àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn
bu á pyànn Shìdun ni. Zìnnwá í Malkus.
11 I byar-à Yesu dinya Bitrus n rag, “A
du kà kàng rìg kafai-à níng á pyirwá ni.
A zìm fig wà ń wa shwìn-à Tamí dang sig
níng bàna rà?”

Big Zìg Yag Yesu Mà Pyànn Hanana

12 I byar-à hi, sái kyau sojaká ma
mpìrká ri sar kang lu Shìdun pànn rìg
Yesu, n sìr ku ma jùr.
13 Big zìg yag jag ku mà byar Hanana,
jir kai bàna wàníng í jwau Kayafa zyun-à
í àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á
pyànn Shìdun ni á ji-à níng hi.
14 Nonn fig bàna, sái Kayafa dinya mpìr
Yahudawaká n rag, “Sàn sig wà mpìr
ńzyun aku wu á dò shinn mpìrká bidìm
pár.”

Bitrus Ngàng Yesu
(Mat 26:69-70; Mar 14:66-68; Luk 22:55-57)

15 I byar-à Bitrus ma wùn sukà zyun kan
bàg yag Yesu. Wùn sukà zyun-à níng hi,
àgbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu
á pyànn Shìdun ni níng yì rìghing ku. I
byar-à ku kà yag ma Yesu í zyun mà byar
Kayafa. Ama Bitrus shi sig á myann.
16 Wùn sukà zyun-à Kayafa yì sig níng,
ku zu yag mà myann n yag bar bi Bitrus.
Ku dang jír ma wùn uwà-à ri sa gadi-à á
nu nkyun-à ni níng, í wà wùn uwà-à níng
fim Bitrus í kà yag rìg-à.
17 Uwà-à ri sa swàm á nu nkyun lu-à ni
níng, dinya Bitrus n rag, “Wù má wù í
wùn sukà Yesu rà?”
Ku dang rag, ku í wùn sukà Yesu bàna.
18 Sai-à hi, wàu ri tag. Yann luká ma
mpìrká ri sa gadi níng tai swànn sig pyìr,
n sar kàng kwìb sig áni, mi ri jwar. Bitrus
sar sig màhàn, mi ri jwar pyìr-à hi ma big
tìnn.

Agbam Zyun Bib Yesu Jír
(Mat 26:59-66; Mar 14:55-64; Luk 22:66-71)

19 Sái àgbam áyau mpìrká ri twìb
swànn bu á pyànn Shìdun ni, bib Yesu jír
á shinn yann sukàwá big, n bib ku jír á
shinn bu tàgwá ni tìnn.
20 I byar-à Yesu dinya ku n rag, “Ai mì
ri dinya bìr mpìrká jír, mì ri dang tàm
fig á dang tàm bàna, mì ri dang á yiyar-
à ni. N nonn hing, mì ri tàg mpìrká bu
á lu Shìdun, mì ri tàg mpìrká bu á tonn
bìr kwonn tìnn, mì ri dang tàm fig kó kai
bàna.
21 Bu-à sa wù ri bib mì í jir kai rà? A bib
mpìrká mì ri dinya kyann big jír-à níng,
abig dinya wù bu-à mì ri dinya kyann big.
Ai big yì rìghing bu-à mì ri tàg kyann
big.”
22 Barà ku dang àdòníng, mpìr zyun-à ri
myàng kwonn ma lu Shìdun níng dab ku
gbàr n dang rag, “Wàníng í barà wá zìm
ya àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu
á pyànn Shìdun ni jír áni rà?”
23 I byar-à Yesu dinya ku n rag, “Wà ma
dang hing bu-à ma sàn fig bàna, á dang
bu-à ǹ sa sig. Ama jírmí ma bai fig bàna,
to, bu-à sa à dab mì níng í jir kai rà?”
24 I barà big sìr sig Yesu á jùr, í
wà Hanana tìr yag ku mà byar Kayafa,
wàníng í àgbam áyau mpìrká ri twìb
swànn bu á pyann Shìdun ni.

Bitrus Ngàng Jakàng Yesu
(Mat 26:71-75; Mar 14:69-72; Luk 22:58-62)

25 Barà Bitrus sar sig mi ri jwar pyìr, í
byar-à big bib ku n rag, “Wù má, wù í
wùn sukà Yesu rà?”
Ku sa yipyàr n dang rag, ku í wùn sukà
Yesu bàna.
26 Fàu àgbam áyau mpìrká ri twìb
swànn bu á pyànn Shìdun ni níng, dang

rag, “N nìm myàng fig wù ma ku mà da-à ni bàna rà?” Wàníng í yiwai mpìr-à Bitrus kyag zu bab sig sungwá níng.

27 Sái Bitrus sa jakàng yipyàr n rag “Wíi!” Barà ku dang àdòníng sái shi kwìnn dab aku.

Big Zìg Yag Yesu Mà Pyànn Gwamna (Mat 27:1-2, 11-14; Mar 15:1-5; Luk 23:1-5)

28 I byar-à hi big zìg yag Yesu mà lu Kayafa, n zìg yag ku mà byar gwamna. I pyimbyau Yahudawaká kà fig mà tonn-à byar-à bá dang jír-à hi bàna, jir kai bàna gwamna-à hi í mpìr Yahudawaká bàna, big ri shàr kada abig sa bai shinnbá. Ba sa bai hing shinnbá, bá ji fig buju àyúnn Pìm Wam Zu bàna.

29 I byar-à Bilatus zu bi á myann n bib big rag, “Ning zìg bi sig í jir kai á shinn wunù-à níng ni rà?”

30 I byar-à big dinya ku rag, “Mpìr-à níng nìm ma sa fig bu-à bibai bàna, yi nìm má zìg bi fig ku á pyànnwú ni bàna.”

31 Sái Bilatus dinya big rag, “Aning zìg yag ku ma shinn ná, aning wà ku kwonn-à ning ri zìm á gbìb dokaná ni.”

I wà Yahudawaká dinya ku rag, “Ai yi bàna ma gbam-à yá wà kwonn á shinn wà abig gban mpìr.”

32 Bu káníng sa sig àràg barà Yesu rì dang sig á shinn swai ki-à kwá wu.

33 I byar-à Bilatus í kà kàng yag rìg-à mà luwá ni, n bar Yesu, n bib wàníng rag, “Wù í kùr Yahudawaká rà?”

34 Sái Yesu bib ku rag, “Bu-à wù ri dang níng, wù ri dang nì ma shinnwú rà, kó big dinya sig wù àdinya á shinnmí ni rà?”

35 I byar-à Bilatus dinya ku rag, “Mì í mpìr Yahudawa bàna, í mpìrká buwú big ma àgbam mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni pànn zìg bi síg wù í ni á pyànnmí ni, à sa sig í kai rà?”

36 I byar-à Yesu dinya ku rag, “Kùrmí má na níng, shi fig àràg wà á dunyaru bàna. Wà kùrmí má na níng nìm ma shi síg àràg wà á dunyaru, fàumí big nìm má nu kànn, Yahudawaká nìm má pànn sar fig mì bàna. Ama bu-à sa níng, kùrmí í kùr byar zyun kim.”

37 I byar-à Bilatus bib ku rag, “Asái wù í kùr rà?”

I wà Yesu zìm n rag, “Aràg barà à dang níng, mì í kùr àjai, jir kai bàna ǹ bi sig á jànn-à ni, jirà ń dinya mpìrká jír àjai, jirà kó ni ma ri bàg jír àjai, kwá fig jírmí.”

38 Sái Bilatus bib ku n rag, “I kai má shi jír àjai rà?”

Big Gib Jir Yesu N Rag Bá Gban Ku (Mat 27:15-31; Mar 15:6-20; Luk 23:13-25)

Barà ku bib jír-à níng, sái ku í zu bi rìg-à á myann á byar mpìr Yahudawaká ni, n dinya big n rag, “N pànn fig Yesu ma jír bibai bàna.

39 Ama ning shi sig ma àyúnn ùwài zyun, big ri bar rag, ‘I àyúnn Pìm Wam Zu,’ wà zyun-à sàn sig àyúnn-à níng hi ń fìnn zu ya ning mpìr pursina zyun àràg barà yi ri sa kyann. Ning ri zìm ń fìnn zu ya ning kùr Yahudawaká rà?”

40 Big wa nài yán n dang rag, “A fìnn tafinn zu Yesu bàna, á fìnn tafinn zu Barabas.” Barabas í mpìr-à sa big nu kànn n gbam sig ki wàni.

19

1 Sái Bilatus sìnn kà mpìrká abig yang Yesu ashor.

2 Sojaká tànn àkar sí, àràg jà big ri kàm bu kàm shinn kùr ma kàhi, n bir kà Yesu á shinn-à ni. Big wìr sig ku jà bá gbàinshìn àràg ku í kùr.

3 I wà big màm jwann ku, n dang rag, “Suwú aku yag mà pyànn, wù kùr Yahudawaká.” Big fam ku vù sung kyìr.

4 I byar-à Bilatus zu yag jakàng mà myann, n dinya bìr mpìrká sar sig níng n rag, “Aning myàng, má zìg zu bi ku á myann áyag, àjirà aning yì rag ku sa fig bu-à bibai wà bá gban ku áni bàna.”

5 Sái Yesu zu yag mà myann ma bu kàm shinn sí-à níng, ma jà bá gbàinshìn. I byar-à Bilatus dinya big rag, “Aning myàng wàníng í wunù-à hi.”

6 Barà àgbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á lu Shìdun ni, ma mpìrká ri sar kang lu Shìdun myàng ku, big dang rag, “A dab bàg gbam ku, á dab bàg gbam ku á bín-à ni.”

Bilatus dang rag, buwá kwá dab bàg gbam fig Yesu bàna, ama bigbá abig bi zìg wàníng, ma abig dab bàg gbam, jir kai bàna ku myàng fig bu-à wàníng sa sig wà bá gban wàníng bàna.

7 Sái Yahudawaká dinya kàng ku, n rag, "Yi shi sig ma doka zyun-à dang sig rag, abig gban rìg ku, jir kai bàna ku dang rag ku í Wùn Shìdun."

8 Barà Bilatus fig big dang àdòníng, sái zinn pànn swàb kà rìg ku tìnn.

9 Bilatus kà kàng yag mà luwá ni, n bib jakàng Yesu jír n rag wàníng bi sig áni rà? Ama Yesu dinya fig ku jír bu zyun bàna.

10 Sái Bilatus bib ku rag, "Wá dinya fig mì bàna rà? Asai à yì fig wà ǹ shi sig ma gbam á shinn bu-à má sa bàna rà? Kó ma dang rag má fim wù, má fim wù. Kó ma dang rag má dab bàg gbam rìg wù, má dab bàg gbam rìg wù."

11 Yesu dang rag, "A bàna ma gbam á shinnmí ni, sái Shìdun ma ya hing wù. Jir wàníng mpìr-à ya kà sig mì á vùwú ni níng, kab wù ma bu-à bibai sa."

12 Barà Bilatus fig àdòníng, ku ri zìm aku sa pyù-à aku fìnn tafinn Yesu. Ama Yahudawaká yan nài yán n dang rag, "Wà wa sa hing àdòníng, wù í jàu kùr Kaisar bàna. Bara Yesu dang rag ku í kùr níng, ku ri sa kùr Kaisar yawari."

13 Barà Bilatus fig àdòníng, ku zìg yag Yesu mà myann mà byar-à big dab jann sig, í byar-à big ri gib jír, big ri bar byar-à hi á nu jir Yahudawaká ni rag, í Gabbata.

14 Ayúnn-à níng hi, byar-à ma kyàr hing í àyúnn Pìm Wam Zu. Ayúnn-à fòr rìghing áyau shinn, sái Bilatus dinya mpìr Yahudawaká n rag, kùrbá shi sig níng.

15 I byar-à hi, big wa nài yán n dang rag, "Abig gban rìg ku. Abig gban rìg ku. Abig dab bàg gbam rìg ku á bín-à ni."

Bilatus bib big rag, "Ning ri zìm ń dab bàg gbam kùrná rà?"

I byar-à hi, àgbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni zìm, n dinya ku rag, "Yi bàna ma kùr zyun, sái kùr Kaisar."

16 I byar-à hi ku zìg Yesu n ya big, abig dab bàg gbam wàníng á bín-à ni.

Big Dab Bàg Gbam Yesu á Bín

(Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Luk 23:26-43)

Sojaká ri sar myàng kwonn ma ku í zyun.

17 Sái big sìnn kà ku aku swann zìg yag kwonn ma bín-à bá dab bàg gbam ku ma kàhi á byar-à big ri bar rag Akib Shinn. (A nu jir Yahudawaká ni big ri bar Golgota).

18 A byar-à hi, big dab bàg gbam kwonn ku ma mpìr pyànà. Yesu shi kà sig buwá áyau-à ni, mpìr zyun shi sig buwá á agunn vìm nuwá ni, zyun shi sig á agunn vìm súrwá ni tìnn.

19 Bilatus ba sìnn sig bu màhàn, n kànn bàg sig mà byar-à big dab bàg gbam sig Yesu níng, bu-à hi big ba sig n rag, "Yesu í mpìr-à á Nazarat, í kùr Yahudawaká."

20 Yahudawaká nìnànn nímá jangga hing bu-à big ba sìnn sig níng. Bu-à sa níng, byar-à big dab bàg gbam sig Yesu níng, nonn fig ma finn swann-à bàna. Big ba sig bu-à hi á nu jir Yahudawaká ni, ma nu jir Romawaká, ma nu jir Helenawaká.

21 Sái àgbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng, big dinya Bilatus rag, kada aku ba rag, "Yesu í kùr Yahudawaká" bàna, ama aku ba rag, "Wàníng dang rag wàníng í kùr Yahudawaká."

22 Bilatus dang rag, "Bu-à ǹ ba sig níng, shi rìghing."

23 Barà sojaká dab bàg gbam Yesu, big zìg jàwá, n gàfinn kyau yina. Kyau zyun í bu soja zyun, zyun í bu soja zyun tìnn. Big gàfinn àdòníng, shinnbá big yina big dìg vinn rìg. Ama dà sig í jà wùwài zyun-à big kwìb fig á kwìb bàna, big zwàu síg káhi á zwàu.

24 I byar-à big dinya bar dìrbá rag, "Kada ayi gbar ka jà-à níng átai bàna. Ama bu-à sàn sig ayi sa bàna, ayi dab shasha, mpìr-à ma ji hing aku zìg jà-à níng." Sa sig àràg barà jir Shìdun dang sig n rag,

"Bá zìg jàmí má gàfinn ya shinnbá,
bá dab shasha jirà abig dab ji jà wùwàimí ni."

Wàníng í bu-à sojaká sa sig.

25 Uwàká káhi sar sig á pyànn byar-à big dab bàg gbam sig Yesu níng, zyun í

na Yesu, ma nàtí Yesu, ma Maryamu wà
Kilofas, ma Maryamu Magdaliya.
26 Barà Yesu myàng nàwá, ma wùn
sukàwá zyun-à ku zìm kab sig, sar sig, ku
dinya nàwá rag, "Wàníng í wùnwú!"
27 I wà ku dinya wùn sukàwá n rag,
"Wàníng í nàwú!" I byar-à hi, wùn sukà-
à níng zìg yag na Yesu mà luwá ni.

Barà Yesu Wu Kiwá
(Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Luk 23:44-49)

28 Yesu yì rìghing kó kai sa n vinn
rìghing. I wà ku dang rag, ku ri fig
ajor zàpìr. Ku dang sig àdòníng àjirà jir
Shìdun aku shi àràg barà big ba sig.
29 Akwìnn zyun shi sig màhàn, big wìr
mònn sig zàn àban áni. I byar-à hi, big lir
kà sig soso áni, n pa kà sig á bín zyun ni.
Big zìg n du kà Yesu á nu-à ni.
30 Barà Yesu wa zàn àban-à níng, ku
dang rag, "Tàma-à níng kó kai vinn
rìghing."
Sai ku í kab wann rìg-à wàinwá. Ku í
wu rìg-à.

Big Winn Yesu Sau á Gàu-à Ni

31 Barà big yì hing rag byar-à kyàr í
àyúnn wùwài, í àyúnn shi ngàng, kada
abig fim ki mpìr káníng á bín-à ni bàna.
I wà Yahudawaká yag n vig Bilatus abig ta
kìm rìg barbá, ma àjirà abig wu rìg kíni,
abig zìg tìg wann big á jìnn ni.
32 I byar-à sojaká bi, n ta kìm rìg bar
mpìr pyànàká big dab bàg gbam sig ma
Yesu.
33 Ama big bi fòr á byar Yesu ni, n
myàng ku wu rìghing. Big ta kìm fig
barwá bàna.
34 Ayau soja káníng ni, zyun zìg sau, n
winn Yesu ma kàhi á gàu-à ni, sái àsà ma
zàpìr zu á dìrwá ni.
35 Mpìr-à myàng sig bu káníng, ku
dinya hing ning barà sa sig áni, jirà aning
bir pìkyinn ná áni. Jírwá í jir àjai. Ku yì
rìghing bu-à ku dinya sig ning níng í jír
àjai.
36 Wàníng sa sig àdòníng jirà jir Shìdun
aku sa àràg barà ku dang sig rag, "Akibwá
kó ńzyun abig ta kìm bàna."
37 Byar zyun ku dang sig rag, "Mpìrká
má myàng mpìr-à big winn sig níng."

Barà Big Jì Ki Yesu
(Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Luk 23:50-56)

38 Mpìr zyun shi sig áni, big ri bar
ku Yusufu, ku í mpìr-à mà finn swann
Arimatiya. Ku ri bònn bàg Yesu, bu-à sa
níng ku ri shàr zinn Yahudawaká. Ku vig
Bilatus ki Yesu. I wà Bilatus dang rag tò
aku yag zìg. I byar-à ku yag zìg.
39 Ku ma Nikodimu yag sig í zyun. I
Nikodimu zyun-à rì yag sig mà byar Yesu
ni á fi-à ni níng. Nikodimu pànn yag
kwonn sig ma mur big vù kwonn sig ma
alu, í bu-à big ri pàb ki á dìr. Bu-à hi má
sa àràg tasa dari zyun.
40 I byar-à Yusufu ma Nikodimu zìg
ki Yesu, n pàb ku bu-à níng hi á dìr-à
ni, n bing kà ku á jà mìmìg, àràg barà
Yahudawaká ri sa kyann sai-à bá jì kibá.
41 Byar-à bá jì ku níng, da shi sig
màhàn, mà da-à hi ni amir zyun shi sig
áni big jì fig ma mpìr áni bàna.
42 Amir-à hi shi yàr sig mà byar-à big
shi sig. Barà í àyúnn-à Yahudawaká má
sa vinn swàmbá áni, jirà abig shi ngàng
àyúnn Asabar byar-à kyàr níng, í byar-à
big zìg ki Yesu n yag sìnn kà áni.

20

Yesu Dù Nann Zu Kàng Ma Yonki
(Mat 28:1-8; Mar 16:1-8; Luk 24:1-12)

1 Ayúnn Ladi í pyimbyau yìyì nímá bu
yar fig ma bàna, sái Maryamu Magdaliya
yag mà amir-à ni. Ku myàng abàn-à á nu
amir-à ni big tìr dù rìghing.
2 Ku shàr kàng bi mà shàu á byar Bitrus
ma wùn sukà Yesu zyun-à Yesu ri zìm
wàni. Ku dinya káníng rag, "Big zìg zu
rìghing Shinn Luyí mà amir-à ni, yi yì fig
byar-à big sìnn sig kiwá bàna."
3 Sái Bitrus ma wùn sukà-à hi dù n yag
mà amir-à ni.
4 Big pyànà bidìm pár, big shàr yag
ma shàu, ama wùn sukà-à níng shàr kab
Bitrus í ni, n yag fòr jag rìg ku mà byar
amir-à ni.
5 Wùn sukà-à níng bìnn kir wann, n da
myàng kà yag zuwá, ku myàng sig íri jà-à
big bing kà sig Yesu áni níng, ama ku kà
yag fig mà amir-à ni bàna.

6 I byar-à Bitrus bi ásimwá ni, n kà yag
mà shar amir-à ni, ku myàng jà-à big sìnn
kà sig Yesu áni níng, wan wìr wann sig
mà yau mà finn amir-à hi ni màhàn.
7 Jà-à big bing kà sig shinn Yesu áni
níng, wan wìr wann fig á jà-à big sìnn kà
sig ku áni níng bàna, ama wan wìr wann
sig byar zyun kim.
8 Wùn sukà zyun-à nìm yag fòr jag sig
mà amir-à ni níng, kà yag mà yau tìnn.
Ku myàng n bir pìkyinn.
9 A sai-à níng hi, big yì byann fig wà jir
Shìdun dang rag, wàníng má wu, má dù
nann zu kàng ma yonki níng bàna.
10 I byar-à yann sukàwá big kàng yag
rìg mà lu-à ni.

Yesu Mìr Gbìb Zu á Pyànn Maryamu Magdaliya
(Mat 28:9-10; Mar 16:9-11)

11 Maryamu sar sig mà nu nkyun amir-
à ni mà myann, mi ri kig. Ku kir wann n
myàng kà yag amir-à.
12 I byar-à ku myàng yann aswamká bu
Shìdun mà wai pyànà sar sig màhàn ma
jà mìmìg á byar-à big jì sig Yesu Kristi.
Zyun sar sig á agunn-à và dun, zyun sar
sig á agunn-à và tài.
13 I byar-à big dinya ku rag, "Uwà-à
níng, wù ri kig í kai rà?"
Ku dinya káníng rag, "Ai big zìg rìghing
Shinn Luyí, ǹ yì fig byar-à big zìg yag sig
ku bàna."
14 Barà ku dang jír-à níng, n sar vim
bìr bi àdòníng, sái ku myàng Yesu sar
sig ásimwá ni, ama ku yì fig wà í wàníng
bàna.
15 Yesu bib ku n rag, "Uwà-à níng, wù
ri kig í kai rà? Wù ri yàn kyann í ni rà?"
Ku dang rag, "Wà wa zìg sig dìr Yesu í
ni, á tìya mì byar-à à sìnn sig, jirà ń yag
zìg." (Ku ri kyab rag, kó wàníng í mpìr-à
ri myàng kwonn ma da-à hi.)
16 Yesu bar ku n rag, "Maryamu!" Ku
myàng kàng bi zuwá, n bar wàníng á nu
jir Yahudawaká ni, n rag, "Rabboni!" Yìr
jír-à níng í malam.
17 Yesu dinya ku rag, "A pànn mì bàna,
ǹ nai yag fig ma mà byar Tamí ni bàna.
Ama á yag mà byar yann sukàká bumí ni,
á dinya big, mì ri nai yag mà byar Tamí
ni, í Tabá tìnn. I Shìdunmí, í Shìdunbá
tìnn."
18 I byar-à Maryamu Magdaliya yag, n
dinya yann sukàwá big n rag, ai ku myàng
hing Yesu, wàníng dinya hing ku jír-à
níng.

Yesu Mìr Gbìb Zu á Pyànn Yann Sukàwá Big Ni
(Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Luk 24:36-49)

19 Ayúnn Ladi àkamzau yann sukà Yesu
big shi sig mà tonn-à ni, n kìg dim rìghing
nu nkyun-à, jir kai bàna big ri shàr zinn
àgbam mpìr Yahudawaká. I byar-à Yesu
bi n sar kà áyaubá ni, n dinya big rag abig
shi ítau.
20 Barà ku dinya big àdòníng, ku tìya
big vùwá ma gàuwá tìnn, sái yann
sukàwá big fig àjwár barà big myàng yì
wà í Yesu.
21 Sái Yesu dinya jakàng big n rag,
"Aning shi ítau. Barà Tamí swam bi
sig mì níng, í barà má swam yag ning
àdòníng tìnn."
22 Barà ku dang àdòníng, sái ku vinn
yag káníng wàu, n dang rag, "Aning zìg
Awun Kyìkyàr Shìdun.
23 Mpìrká na yafa ya big bu bibaibá,
Shìdun yafa rìghing big, ama mpìrká na
yafa ya fig big bu bibaibá bàna, Shìdun
má yafa ya fig big bàna tìnn."

Yesu Mìr Gbìb Zu á Pyànn Toma

24 Toma, í wùn sukà zyun áyau yann
sukàká bu Yesu Kristi, ku í wùn ǹtài, ku
bàna áyaubá ni sai-à Yesu bi níng.
25 Sái jàuwá big dinya ku n rag, big
myàng hing Yesu. Ku dinya káníng n rag,
sái kwa myàng hing àbànn kusa-à big dab
bàg gbam sig wàníng á vù-à ni níng, kwa
du kà hing pwai vùwá áni ḿpyim, kwa
pàb hing gàu wàníng tìnn, í wà kwá ni
zìm rag àjai. Wà ma í nímá bàna, kwá
bir fig pìkyinn áni bàna.
26 Sai-à big dang jír-à níng fòr hing su
awinyin, í byar-à yann sukàká kà jakàng
mà tonn-à ni. Toma kà áyaubá ni tìnn.
Big kìg dim rìghing nu nkyun-à big shi
sig áni níng. I byar-à Yesu kà bi á byar-à
big shi sig níng, ku ma káníng shi sig í
zyun. Ku dinya káníng rag, abig shi ítau.

27 Ku dang jír ma Toma, ku rag, “A du
kà pwai vùwú áyág, á myàng wàníng í
vùmí, á zìg bi vùwú, á tib á gàu dìrmí,
kada á sa rag yipyàr bàna. Ama bu-à mì
ri zìm, á bir pìkyinnwú á byarmí ni.”
28 I byar-à Toma dang rag, “Wù í Shinn
Lumí, wù í Shìdunmí tìnn.”
29 I byar-à Yesu bib ku rag, “I jirà
à myàng sig mì, í bu-à sa à bir sig
pìkyinnwú á byarmí ni rà? Shìdun má
ya mpìrká myàng fig mì bàna, ama big
bir hing pìkyinn á byarmí ni, bu-à big ri
zìm.”

Bu-à Sa Yohanna Ba Sig Tarkada-à Níng

30 Yesu sa hing bu nìnànn nímá, á zu
yann sukàká buwá ni, ká zyun-à big ba
kà fig á tarkada-à níng ni bàna.
31 Ama big ba sig káníng jirà aning bir
pìkyinn á byar Yesu ni barà ku í Almasihu
Wùn Shìdun. Wà na bir hing pìkyinn á
zìnnwá ni, ná dìg yonki kinn kinn.

21

Yesu Mìr Gbìb Zu á Byar Yann Sukàwá Big Káhi

1 I byar-à Yesu mìr gbìb zu jakàng
á byar yann sukàwá big mà Ayunn
Tibariya. Wàníng í barà ku mìr gbìb zu
sig áni:
2 Yann sukà Yesu sùmpyànn shi kwonn
sig í byar ńzyun. Mpìr káníng í Siman
Bitrus ma Toma zyun-à big ri bar ku rag
wùn ǹtài, ma Nataniel á finn swann Kana
á jànn Galili ma yann Zabadi, ma mpìrká
káhi pyànà áyau yann sukàká ni.
3 Siman Bitrus dinya big rag, buwá kwá
yag gban jái.
A byar-à níng hi, big dinya ku rag, “Yi
ri zìm yá yag ma wù í zyun.” Big zu n yag
kà á kòr-à ni, ama á fi-à níng hi, big gban
fig bu bàna.
4 Barà byar-à bi kyàr, Yesu sar sig mà
nu zàpìr-à ni, ama yann sukàwá big yì fig
rag í ku bàna.
5 Yesu bib big n rag, “Jàumí big, ning
pànn hing jái rà?”
Big zìm n rag, “Yi pànn fig kó bu ńzyun
bàna.”
6 Ku dinya big rag, “Aning vinn yag
birginá á agunn vìm nu kòr-à ni, ná pànn
jái.” Big vinn yag n pànn jái, n gbar sar
fig birgi-à bàna, jir kai bàna jáiká mònn
kab gbam.
7 Wùn sukà zyun-à Yesu ri zìm níng,
dinya Bitrus rag, “I Shinn Luyí!” Barà
Siman Bitrus fig àdòníng, ku zìg jàwá n
bir dim dìrwá ma kàhi, jir kai bàna ku sar
sig mìr áyonn, n pìm kù kà á zàpìr-à ni.
8 Yann sukàká káhi bi á kòr, big shi
nonn fig mà nu zàpìr-à ni bàna. Big bi
gbar birgi zyun-à mònn sig ma jái-à níng.
9 Barà big nann zu bi àdòníng, big
myàng akan pyìr ma jái á shinn pyìr-à ni,
ma agir brodi.
10 A byar-à níng hi, Yesu dinya big rag,
“Ayau jáiká ning gban sig níng, aning zìg
bi káhi.”
11 Siman Bitrus nann yag á kòr-à ni, n
gbar zu bi birgi-à á myann, mònn sig ma
jáiká ǹkwònn ǹkwònn nímá, àràg àkunn
153. Kó barà jáiká hi nànn sig wàni níng,
birgi-à ka fig bàna.
12 Yesu bar big n rag “Aning bi ji buju.”
A byar-à níng hi, áyau yann sukàká buwá
ni, kó mpìr ńzyun bib fig ku rag, “Ku í ni
rà?” bàna, jir kai bàna big yì hing í Shinn
Lubá.
13 Yesu bi zìg agir brodi ma jái, n ya big.
14 Kwonn ma wàníng í wà wa sara wà
Yesu bi á byar yann sukàwá big, ásai-à ku
dù nann zu mà amir-à ni.

Yesu Bib Bitrus n Rag, “Wù ri Zìm Mì Rà?”

15 Barà big ji vinn rìg buju àdòníng, sái
Yesu bib Siman Bitrus rag, “Siman wùn
Yohanna, wù ri zìm mì hár kab bu mpìr
káníng rà?”
Bitrus zìm n dinya kàng ku rag, “Shinn
Lumí, à yì hing àjai, mì ri zìm wù.”
A byar-à níng hi, Yesu dinya ku rag, “A
myàng kwonn ma àdùnká bumí.”
16 Yesu bib ku bar kàun pyànà, n rag,
“Siman wùn Yohanna, wù ri zìm mì rà?”
Ku zìm n dinya wàníng rag, “Shinn
Lumí, à yì hing mì ri zìm wù.”
Yesu dinya ku rag, “A myàng kwonn ma
àdùnká bumí.”
17 Yesu bib jakàng ku kàun sara, “Siman
wùn Yohanna, wù ri zìm mì rà?”

A byar-à níng hi, pìkyinn Bitrus í bai
rìg-à, jir abib-à Yesu bib ku kàun sara n
rag, “Wù ri zìm mì rà?” Sái ku dinya Yesu
rag, “Shinn Lumí, à yì hing kó kai bidìm
pár, à yì hing mì ri zìm wù.”
Yesu dinya ku n rag, “A myàng kwonn
ma àdùnká bumí.
18 Mì ri dinya wù àjai, ásai-à wù í
wùnshái, wù ri sa bu-à wù ri zìm, wù ri
yag byarká wù ri zìm. Ama á sai-à wa
kàng hing àwàutím, wá du yag vùwú, bá
gbar dù nann zu wù, má zìg yag wù mà
byar-à à zìm fig bàna níng.”
19 (Barà Yesu ri dang àdòníng, ku ri
tìya mpìrká íri ki-à Bitrus má wu zyun-
à mpìrká má swam yan zìnn Shìdun.) A
byar-à níng hi, Yesu dinya ku rag, “A bàg
bi mì.”

Bitrus Bib Yesu Abib á Shinn Yohanna

20 Bitrus myàng kàng bi zuwá, n myàng
wùn sukà zyun-à Yesu ri zìm, ri kan bàg
big. Wàníng í mpìr-à shi yàr sig ma Yesu
ásai-à big ri ji buju, ku zyun-à dang rag,
“Shinn Luyí, mpìr-à má wann tafinn wù
í ni rà?”
21 Barà Bitrus myàng ku àdòníng, ku
bib Yesu rag, “Shinn Lumí, ma mpìr-à
níng má sa í kai rà?”
22 Yesu dinya ku rag, “Wà ma ri zìm aku
shi hár sai-à ma kàng bi, bu-à du wù í kai
rà? Buwú dái, á bàg bi mì.”
23 Tai jír-à níng kàng kwìb rìg mà byar
mpìrká ri bàg Yesu, n rag wùn sukà-à
níng má wu fig bàna. Ama Yesu dang fig
àdòníng bàna. Ku dang rag, “Wà ma zìm
hing aku shi hár sai-à ma kàng bi, bu-à
du wù í kai rà?”
24 Mì Yohanna mì í wùn sukà zyun-à
fig sig jír-à níng ma sungmí, ṅ myàng
hing ma zumí, mì í àsàin-à ba sig jír-à á
tarkada níng ni. Ayi yì rag jír-à níng í jír
àbyann.
25 Yi shi sig ma buká nìnànn nímá wà
Yesu sa sig. Mì ri kyab wà big nìm ma ba
vinn rìg hing big bidìm pár, byar-à yi nìm
má sìnn tarkada káníng á dunyaru-à níng
ni, nìm bàna.

Swàm Yann Aswamká Bu Yesu

Tarkada-à níng í Luka ba síg nì, mpìr àsàin-à ba sig, "Jir Ajwár-à Luka Ba Sig." Bu-à ku ba sig á tarkada-à níng ni, í jirà aku tìya mpìrká barà mpìrká zyun-à bàg jag sig Yesu níng dang kyann sig jir àjwár-à níng mà Urushalima, ma Yahudiya, ma Samariya, ma byarká kádà á dunyaru (Swàm Yann 1:8). Tarkada-à hi ri dinya yi barà Awun Shìdun sa shang mpìrká zyun-à bir sig pìkyinnbá á byar Yesu ni barà bá dang jir àjwár á byarká á dunyaru, zinn bàna. Tarkada-à hi ri tàg yi barà Awun Shìdun kà á pìkyinn mpìrká ni, n myàng kwonn ma big áyau swàmbá ni. Tarkada-à hi ri tìya yi barà Jir Ajwár-à níng shi sig ma gbam barà má vim bìr shu mpìrká zyun-à ma bir hing pìkyinn á byar Yesu.

Yesu Dang Rag Awun Shìdun Má Bi

1 Tarkadamí níng mì ri ba ya wù Tiyafalas. Ayau tarkadamí wà jijag ǹ ba dinya sig wù bu-à Yesu rì sa sig, á sai-à ku kà jag swàmwá, ma jírwá ku rì tàg sig,
2 hár sai-à Shìdun bi zìg nann zu yag ku mà wai. Sai-à Shìdun zìg nann yag fig ma ku bàna níng, ku ri shi mi ri dang jír ma gbam Awun Shìdun, mi ri dinya vinn yann aswamwá big, ká ku shig zu sig níng, jírwá.
3 Sai-à ku wu rìghing, n dù nann zu kàng, ku shi su dìpyànà, ku ri zu á byarbá ni, mi ri tìya big shinnwá kàun nìnànn nímá á gbìb-à bá yì rag ku shi sig ma yonki. Ku ri dinya big jír barà Shìdun má na kùrwá.
4 To, sai-à big ri shi kwonn í byar ńzyun, ku dinya káníng rag, kada a káníng dù dà fim finn swann Urushalima bàna. Ku rag, a káníng shi màhàn sái wà Tawá Shìdun ma ya hing big Awunwá zyun-à ku rì dinya sig big rag, kwá ya big níng. Ku rag, "Bu-à Shìdun má ya ning níng, í bu-à ǹ rì dinya sig ning.
5 Wà Yohanna ri wau mpìr dìr batisma, ku ri wau ma zàpìr. Ama su má nonn fig bàna, Shìdun má wau ning dìr batisma ma Awunwá."

Yesu Dà Fim Rìg Big n Yag Mà Wai

6 Barà yann sukàká ri shi kwonn ma Yesu, big bi bib ku rag, "To, Shinn Luyí, á dinya yi, tàma-à níng wá ya kàng mpìr Israilaká gbam abig na kùr á jànnbá ni rà?"
7 Sái Yesu rag, "I Tamí Shìdun yì sig sai-à hi ni. Ku í àsàin-à ri sìnn sai-à bu káníng má sa. Ama bu-à du ning ma kàhi bàna.
8 Sai-à Awun Shìdun ma bi hing á shinn ná ni, ná shi ma gbam, í wà ná dang jírmí á byar mpìrká shi sig á finn swann Urushalima, ma jànn Yahudiya, ma jànn Samariya, hár ma agunn jànnká á dunyaru bidìm pár."
9 Barà Yesu dang kinn rìg jírwá àdòníng, sái big rag abig myàng níng, ku zu rìghing áyaubá ni, mi ri nann zu yag mà wai, akor bi bir dim rìg ku, big myàng fig rag ku bàna.
10 Big shi, big ri myàng nann zu yag zubá mà wai. Barà Yesu ri nann zu yag àdòníng, sái big rag abig myàng níng, mpìr pyànà bi sar sig á pyànnbá ni. Mpìr káníng wìr sig jà mìmìg.
11 Big bib yann sukà káníng rag, "Ning mpìrká á Galili, sáshinn ning ri myàng nann zu yag zuná mà wai, í kai sa síg nì rà? Yesu zyun-à ning myàng ku dù á byarná ni, n yag sig mà wài níng, ná myàng kwá kàng bi kàng áyau akor-à ni àràg barà ning myàng ku yag sig níng."

Big Shig Zu Mpìr-à Má Pyann Shinn Yahuda

12 Barà yann sukàká fig jír-à níng, big dù á Wùn Mwir Zaitun. Byar-à hi shi yàr sig mà finn swann Urushalima, fòr àràg mel zyun. To, big dù màhàn n kàng yag kàng mà finn swann-à ni.
13 Big fíg jirà yag mà tonn zyun-à big mi ta bàg kwonn sig mà wai, í tonn byar-à big ri shi kyann áni. Yann sukà káníng hi í Bitrus ma Yohanna ma Yakubu ma Andarawus ma Filibus ma Toma ma Bartalamawas ma Matiyu ma Yakubu wùn Halfa ma Siman Zaloti ma Yahuda wùn Yakubu.

14 Mpìr káníng bidìm pár big ri kwonn nubá, mi ri vig kyann Shìdunbá í byar ńzyun. Uwàká káhi shi sig màhàn tìnn. Ayau mpìrká shi sig níng, zyun í Maryamu na Yesu, ma wunzà Yesu big.

15 Ayúnn zyun mpìrká ri bàg Yesu big kwonn shi sig á byar-à big ri vig kyann Shìdun. Big fòr hing mpìr dìb-sùnnjin. Ayúnn-à hi Bitrus sar dù nann zu á wai, n dang jírwá.

16 Ku dang rag, "Wunzàmí big, shi sig àràg í tonn, jir Shìdun aku shi àjai àràg barà big ba sig, wà zyun-à Awun Shìdun rì dang sig á nu Dawuda á jir shinn Yahuda zyun-à sa sig gbìb big pànn sig Yesu.

17 Big rì wànn kà sig ku áyauyí ni, ku rì sa sig swàm-à níng tìnn."

18 (Ku yag wann da ma bài-à ku wann tafinn sig Yesu ma kàhi, n yag kù wann bi á bín mà da-à hi ni n kàng kir ma shinn, finnwá kyìg, byaafigwá dònn zu rìg á myann.

19 Tai kiwá níng kàng kwib gban rìg finn swann Urushalima bidìm pár, big bar da-à hi á nu jírbá ni n rag Alkadama. Yìrwá í "Da àsà.")

20 "Jir kai bàna big ba sig á tarkada Zabura rag,
'Abig sìnn kàng luwá kànnfinn,
kada mpìr aku shi áni bàna.'
Big ba sig á byar zyun n rag,
'Abig ya swàmwá á vù mpìr zyun kim.'

21 "To, barà sa sig àdòníng, ayi dìg mpìr zyun aku pyann shinnwá. Mpìr-à níng hi ayi dìg í zyun-à rì shi sig áyauyí ni, n myàng sig bu-à Yesu rì sa sig big zuwá.

22 Wato mpìr zyun-à rìi kyann big Yesu sai-à Yohanna rìi wau mpìrká dìr batisma hár sai-à Shìdun bi zìg Yesu áyauyí ni, n zìg nann yag ku mà wai. I wà mpìr-à hi má dinya mpìrká barà Yesu dù nann zu kàng sig ma yonki, àràg barà yi ri dang níng."

23 Barà Bitrus dang kinn rìghing jírwá àdòníng, sái big bi dang jír á shinn mpìr pyànà. Yusufu zyun-à big ri bar ku zìnnwá Barsaba. Zìnn tawá í Yustus. Mpìr-à wà wa pyànà níng í Matiyas.

24-25 To. I wà big bi vig Shìdun rag, "Shinn Luyí, wù ri myàng pìkyinn mpìrká bidìm pár. To, áyau mpìr pyànà káníng ni, á tìya yi wà zyun-à à shig zu sig aku pyann shinn swàm-à Yahuda wùn aswamwú shàr tafinn, n yag wu sig níng."

26 I byar-à hi, big bi dab shasha. Shasha big dab sig níng pànn á shinn Matiyas. Sái big bi sìnn kà ku áyau kyau yann sukàká bu Yesu dwib agban zyun-à níng.

Awun Shìdun Bi Kà á Shinn Mpìrká Bu Yesu

2

1 Ayúnn ùwài zyun big ri bar rag í Pentikos, barà àyúnn-à níng hi fòr, sái mpìrká ri bàg Yesu big bidìm pár big kwonn shi sig í byar ńzyun.

2 Big ri shi, sái big rag abig fig níng, big fig nài gbam wàni, shi àràg í wàu zyun ngbam nímá ri gbár nì, wann bi mà wai, n gbar mònn lu-à big shi sig áni níng bidìm pár.

3 Sái big myàng bu shi àràg anam pyìr bi, n yam gàb fim rìg á shinnbá ni bidìm.

4 I byar-à hi Awun Shìdun bi kà á kyinnbá ni big bidìm pár. Big bi dang nu jírká káhi kim kim, nu jír-à big rì dang bab fig bàna. Big dang bar bu-à Awun Shìdun ya sig big abig dang.

5 Mpìr Yahudawaká káhi shi sig á finn swann Urushalima big í mpìrká ri wib Shìdun, big bi sig byar kim kim kó áni á dunyaru bidìm pár.

6 I byar-à big fig nài gbam mà wai àràg í wàu. Barà big fig àdòníng, big shàr kwonn bi gban rìg á byar káníng ni. Kó ni ri fig káníng ri dang nu jírbá.

7 Mamaki pànn rìghing big, big rag, "Mpìrká ri dang jír-à níng bidìm íri mpìr Galiliká bàna rà?

8 Sáshinn yi ri fig kó ni ri dang jír big nu jíryí rà?

9 Yi shi síg nì mpìr jànn kim kim. Yi mpìr Partiyawaká, mpìr Madayanawaká, mpìr Ilamawaká, mpìrká á jànn Bagadaza, ma jànn Yahudiya, ma jànn Kapadokiya, ma jànn Pantas, ma jànn Asiya,

10 ma jànn Pirijiya, ma jànn Pamfiliya, ma jànn Masar, ma jànn Turabus agunn

finn swann Kurane, hár ma mpìrká á jànn
Roma.
11 Yi bi sig yi yann Yahudawaká big ká í
Yahudawaká bàna, ká ri bàg Shìdun àràg
barà mpìr Yahudawaká ri bàg. Ayauyí ni
mpìrká káhi bi sig ma Karita ma Arabiya.
Yi bidìm pár yi ri fig big ri dang jír big
nu jíryí, big ri dang bu ùwài-à Shìdun sa
sig."
12 Big sa mamaki, jír-à hi vù rìghing big
átai, big bib bar dìrbá rag, bu-à hi í kai
rà?
13 Sái mpìrká káhi màm jwann big, n
dang rag, "Ai, káníng wa pyann sig shin,
í bu-à sa níng."

Bitrus Dinya Big Yìr Bu-à Sa Sig

14 Sái Bitrus ma jàuwá big dwib agban
zyun big sar dù nann á wai. Bitrus
dang jír ngbam nímá. Ku dinya mpìrká
kwonn shi sig níng rag, "Ning wunzàmí
big, mpìr Yahudawaká ma mpìrká á finn
swann Urushalima, aning shi akim, aning
fig jírmí ń dinya ning yìr bu-à sa sig níng.
15 Mpìr káníng wa pyann fíg shin àràg
barà ning ri dang níng bàna. Tàma-à
níng í àsháu ajunndúbi, sa fig ma barà
mpìr má wa pyann shin bàna.
16 Bu-à ning myàng sig níng, í bu-à Yoila
mpìr-à rìi dang kyann jir Shìdun, ku rì ba
sig n rag,
17 'Shìdun rag, sai-à dunyaru ma nyàan
vinn,
kwá wìr wann bi ya mpìrká bidìm pár
Awunwá má kà á kyinnbá ni.
I byar-à yann wunùká bigná big yann
uwàká bigná má dang jírwá.
I byar-à yann sukàká bigná má myàng
bu-à big myàng bab fig á dunyaru
bàna.
I byar-à àgbamká bigná má la la.
18 Hár kwá wìr wann ya fàuká buwá big
awunwá á àyúnn-à hi.
Kwá wìr ya wunù ma uwà bidìm pár.
I wà bá dang jírwá.
19 Kwá sa swàm bu mamaki mà waisháu-
à ni,
kwá sa á jìnn ni tìnn,
barà mpìrká má myàng gbamwá.
Bá myàng àsà ma pyìr ma azunn pyìr.
20 Bá myàng àyúnn-à má kàng rìg fi.
Bá myàng sònn-à má gbànn shi àràg àsà,
í wà Shinn Luyí má bi, àyúnn-à níng hi í
àyúnn-à ùwài.
21 I wà kó ni ma vig hing Shinn Luyí a
wàníng myàng ashiwá, wàníng má
zìg zu ku.'
22 "Ning mpìr Israilaká, aning fig. Yesu
mpìr á Nazarat í zyun-à Shìdun shig zu
sig ma shinnwá. Ku sìnn sig wàníng á
pyànn ná ni, ku sa swàm bu mamaki á vù
wàníng ni, jirà aning yì rag í ku swam bi
sig wàníng ni. Ning má, ning yì hing ku.
23 Shìdun ya kà sig mpìr-à níng á vùná
ni. Ku yì rìghing bu-à ná sa wàníng. Ku
zìm síg nì àdòníng. Ning zìg ku, n ya kà
á vù mpìrká ri sa bu-à bibai abig dab bàg
gbam ku á dìr bín, ku í wu rìg-à.
24 Ama barà ning gban rìghing ku níng,
Shìdun bi gbar dù kàng ku ma yonki.
Shìdun zìg zu rìg ku áyau awa ki. Shar
ki pànn sar fig ku bàna.
25 I barà Dawuda rì dang sig áni á
shinnwá ni. Ku dang rag,
'N myàng yì rìghing Shinn Lumí,
ku ri shi kyann á pyànnmí ni,
ku ri shi á vim numí ni,
barà kwá sa shang mì, má shàr fig kó bu
zyun bàna.
26 I bu-à sa pìkyinnmí ri fig àjwár,
jírmí í jir àjwár.
Kó ma wu má, má bir pìkyinnmí á dìrwú
ni,
27 jir kai bàna ǹ yì hing wá fim fig mì á
shar ki bàna.
Wá fim fig mì wùn sukà kyìkyàrwú a
dìrmí aku swàr bai bàna.
28 A tìya sig mì gbìb yonki zyun-à kinn
kinn.
Barà yi ma wù ri shi zyun níng, wá sa
jwar pìkyinnmí wàni.'
I jír bu-à Dawuda ba sìnn sig níng.
29 "To, wunzàmí big, tàma-à níng má
dinya ning jír àjai á shinn yàkúyí Dawuda
ni. Ku rì wu rìghing, big jì rìghing ku.
Hár tàma-à níng, í barà amirwá shi sig
áni áyág.
30-31 Ama jírwá ku dang sig níng, ku
dang sig jír á shinn Kristi. Ku rag, wàníng
í àsàin-à má dù nann zu kàng ma yonki,
jir kai bàna Dawuda í mpìr-à ri dang
kyann jir Shìdun. Shìdun rì dinya sig ku
rag, kwá sìnn kà mpìr zyun áyau yiwaiwá

ni, wàníng má na kùr ásimwá ni. I bu-à
sa ku dang jír-à níng á shinn Almasihu, n
dang rag,
'Bá fim fig wàníng á shar ki bàna.
Dìr wàníng má swàr bai fig bàna.'
32 Mpìr-à níng hi í Yesu, Shìdun gbar dù
kàng sig ku ma yonki. Yi má yi myàng
hing.
33 I wà Shìdun zìg yag ku mà wai. Ku yag
shi sig á agunn vìm nu Shìdun. Tàma-
à níng Shìdun ya ku Awun Kyìkyàr àràg
barà Shìdun gib sig nu rag kwá ya. To,
bu-à ning ri myàng janá-à níng ma bu-à
ning ri fig, í swàm Awun-à ku wìr wann
bi sig.
34 Dawuda nann zu yag fig mà wai bàna.
Ama ku í àsàin-à dang sig rag,
'Shinn Luyí Shìdun dinya Shinn Lumí rag,
a wàníng shi agunn vìm nuwá ni,
35 sái wà kwa sìnn kà hing mpìr azíbká
bu wàníng á mìr bar wàníng ni.'
36 "Jir wàníng, sàn sig mpìr Israilaká
bidìm pár abig yì rag í Yesu zyun-à ning
dab bàg gbam sig á bín-à ni, ku í zyun-à
Shìdun shig zu sig ku n sìnn sig ku Shinn
Luyí."
37 Barà mpìrká shi sig níng fig jir Bitrus
àdòníng, í byar-à kyinnbá gib. Big bib
Bitrus ma yann aswam kádà níng n rag,
"Yá sáshinn rà, jàuyí big?"
38 Bitrus dinya big rag, "Bu-à ná sa
bàna, aning fim bu pyìrná, kó ni bidìm
pár aku wau dìr batisma á zìnn Yesu
Kristi jirà a Shìdun yafa ning bu pyìrná, í
wà kwá ya ning Awunwá.
39 Shìdun dang rag, kwá ya ning
Awunwá, ning ma yanká bigná big. Hár
ku rag kwá ya mpìrká swaibá kim kim, ká
zyun-à kwá bar bi á byarwá ni."
40 I byar-à Bitrus dinya big jír nìnànn
nímá. Ku twìb big byur rag abig zìg zu
shinnbá áyau shwìn-à Shìdun má tìr bi á
dunyaru.
41 Mpìrká fig sig jírwá níng, big nìnànn
nímá big bir hing pìkyinn á jírwá ni.
I byar-à big wau rìg big dìr batisma.
Ayúnn-à níng hi mpìr dubu sara swàb kà
mi ri bàg Yesu.
42 Mpìr káníng ri shwann kyann buká
yann aswamká bu Yesu ri tàg big. Big
ri ji kyann buju bu-à big ri kyab pànn
barà Yesu wu sig níng. Big ri vig kyann
Shìdun. I bu-à big ri sa kyann kó ákaun.

Barà Mpìrká Ri Bàg Yesu Ri Shi Shubá Ani Ma Bar Dìrbá

43 Yann aswam káníng bó, big ri sa
swàm bu mamaki nìnànn nímá. Hár bi
sa bìr mpìrká zinn wìr rìg big bidìm pár.
44-45 Mpìrká ká ri bàg Yesu big ri shi
byar ńzyun. Big zìg kwonn buká big shi
sig ma kàhi, big ri wann tafim, mi ri gàb
fim ya kó ni bài-à bàkyinn barà kwá sa
bu-à ku ri zìm.
46 Su ma su bidìm pár, big ri kwonn
yag mà lu Shìdun. A lubá ni, big ri gàb
fim buju-à big ri kyab pànn Yesu barà ku
wu sig níng. Big ri ji buju ábìr-à ni ma
pìkyinn àjwár.
47 Big ri swam yan kyann Shìdun.
Mpìrká ri zìm big. Su ma su Shìdun ri
swàb kà ya big mpìrká ku zìg zu sig níng.

Big Dàb Gbam Mpìr Dor Zyun

3

1 Ayúnn zyun Bitrus ma Yohanna yag
mà lu Shìdun àsháu sara àkamzau. I sai-
à mpìrká ri vig Shìdun.
2 Big yag fòr á nu nkyun zyun-à big
ri bar rag, í Nu Nkyun-à Sìsàn. Sái big
myàng mpìr bar àkáb zyun, big mà zu
kwonn sig ku big kàhi. Big ri swann bi
kyann ku á byar-à hi. I wà ku ri vig kyann
mpìrká ri kà kyann á lu Shìdun ni níng
bu.
3 Barà Bitrus ma Yohanna bi fòr
àdòníng, í wà ku myàng big n vig big bài.
4 Barà big myàng ku àdòníng, Bitrus
dinya ku rag, "A myàng yi."
5 I wà ku myàng yag big, n myàng gbam
sig big kyarr nímá. Ku ri kyab rag, kó bá
ya ku bài.
6 Sái Bitrus dinya ku rag, "Bài kàm, yi
bàna big kàhi kó ńzyun. Ama bu-à ǹ shi
sig big kàhi í bu-à má ya wù. A zìnn
Yesu Kristi mpìr á Nazarat, á dù á kyann
kyonn."
7 Sái ku bi pànn wàníng á vìm nu-à ni,
n gbar dù nann zu wàníng. Wàníng rag
aku dù nann zu àdòníng, barwá í gbam
rìg-à.

8 Ku pìm dù nann zu á wai, mi ri kyann
rag kyonn. I wà ku ma káníng yag kà í
zyun á lu Shìdun ni. Ku ri kyann, mi ri
pìm kyann, mi ri yan Shìdun.
9 Barà mpìrká myàng ku ri kyann, mi ri
yan Shìdun àdòníng,
10 big myàng yì rìghing í ku àsàin-à ri
vig kyann bu á Nu Nkyun Sìsàn-à níng ni.
Sái big sa mamaki wàni. Big kyab barà ku
gbam sig áni, big yì fig bàna.

Bitrus Dang Jir Yesu

11 I byar-à hi big shàr kwonn bi á
byarwá ni. Ku shi sig á Mìtàb Sulemanu.
Ku pànn gbam sig Bitrus ma Yohanna.
12 Barà Bitrus myàng big shàr bi
àdòníng, ku bib big jír n rag, "Mpìr
Yahudawaká, sáshinn ning ri sa mamaki
àdòníng rà? Ning ri kyab rag yi sa
sig swàm bu mamaki-à níng big gbam
shinnyí rà, kó ning ri kyab rag, í jirà yi
mpìr sìsàn rà?
13 Swàm-à níng í Shìdun bu yàkúyí sa
síg nì. I Shìdun bu Ibrahim bu Ishaku bu
Yakubu, ku ya sig wùn sukàwá Yesu gbam
bu ùwài-à níng íni. Yesu-à níng hi, ning
zìg ku n ya kà ku á vù Bilatus. Bilatus ri
zìm á pìkyinnwá ni aku fìnn tafinn Yesu
a wàníng yag, ama ning ngàng.
14 Yesu í mpìr kyìkyàr, mpìr gwangga.
Ama ning ngàng ku. Ning vig Bilatus aku
fìnn tafinn ya ning mpìr agban ki-à níng.
15 I wà ning bi gban rìg àsàin-à ri ya
mpìrká yonki-à níng. Ama Shìdun gbar
dù kàng ku big yonki. Yi má, yi myàng
hing ma zuyí.
16 I jir zìnn Yesu í bu-à sa mpìr-à níng
dìg sig gbam dìrwá á dò jir pìkyinn bir á
byar Yesu. Aning myàng, mpìr-à ning ri
myàng shi sig níng, ning yì hing ku. Jir
pìkyinn bir á byar Yesu ni, í bu-à sa ku dìg
sig gbam dìrwá, ku shi sig ítau á pyànn ná
ni.
17 "To, wunzàmí big, bu-à ning ma
àgbamká buná sa sig Yesu níng, ǹ yì hing,
í jirà ning yì byann fig wà ning ri sá bu-à
bibai bàna.
18 Sai-à rì níng, Shìdun dang jír á nu
mpìrká rì dang kyann sig jírwá n rag,
kwá swam bi Almasihu, wàníng má bi wa
shwìn. I wà tàma-à níng ku sa bu-à hi sa
rìghing àràg barà ku rì dang sig.
19 Bigná tàma-à níng aning dà fim bu
pyìrná, aning vim bìr bi á byar Shìdun,
jirà aku tu kyàr bu pyìrká bigná pár,
20 jirà Shìdun aku sa tag wann pìkyinn
ná. Kwá swam ya bi ning Almasihu zyun-
à ku shig zu sig, wato í Yesu.
21 Wàníng má shi mà wai mà byarwá
ni, sái àyúnn-à ma màg hing wà Shìdun
má màm kàng kó kai bidìm pár àpyú àràg
barà ku rì dang sig á nu mpìrká rì dang
kyann sig jírwá níng, í mpìr kyìkyàrká.
22 I barà Musa rì dang sig áni àdòníng.
Ku dang rag, 'Shinn Luyí Shìdun má
swam bi mpìr-à má dang kyann jírwá.
Kwá swam bi wàníng àràg barà ku swam
bi sig mì níng. Mpìr-à hi má zu áyau
yiwainá ni. To sái aning wib jír-à kwá
dinya ning.
23 Mpìr-à ma wib fig jírwá bàna, Shìdun
má wun zu rìg ku áyau mpìrká buwá ni,
má gban rìg ku.'
24 Mpìrká rì dang kyann sig jir Shìdun,
kwonn ma Samaila, ma ká bi dang jir
Shìdun ásimwá ni, big bidìm pár big dang
hing jír á shinn buká ri sa tàma-à níng.
25 Ning í àsàinká dìg sig bu-à Shìdun rì
dinya sig yàkúná big á nu mpìrká rì dang
kyann sig jírwá. Shìdun dinya Ibrahim
rag, 'Ayau yiwaiwú ni, má sa jwar pìkyinn
mpìrká á dunyaru bidìm pár.'
26 Shìdun shig zu wùn sukàwá Yesu n
swam bi jag wàníng á byarná ni, jirà aku
sa jwar pìkyinn ná, jirà aning dà fim bu-à
bibaiká ning ri sa."

Agbamká Bar Bi Bitrus Ma Yohanna á Pyànnbá Ni

4

1 Barà Bitrus ma Yohanna ri dang jír
ma mpìrká àdòníng, sái àgbamká ri twìb
swànn bu á pyànn Shìdun ma àgbam
áyau mpìrká ri myàng kwonn big lu
Shìdun, ma mpìr Sadukiyawaká, big bi á
byar Bitrus ma Yohanna.
2 Pìkyinnbá bai rìghing barà big fig
yann aswamká ri dinya mpìrká rag, Yesu
dù nann zu kàng rìghing big yonki, mi ri

tàg rag mpìr ma wu hing kwá dù kàng big
yonki àdòníng tìnn.
3 Sái big pànn yann aswam káníng n kìg
kà big á tonn fi-à ni. Bu-à bir rìghing, bá
dang jír-à akìn.
4 Ama áyau mpìrká fig sig jir yann
aswam káníng, mpìr nìnànn nímá, big
bir hing pìkyinn á byar Yesu ni. Big fòr
àràg mpìr dubu swana.
5 Na kyàr byar-à, àgbam Yahudawaká
ma shun àgbamká á finn swann-à ni ma
malamká, big kwonn bi á finn swann
Urushalima.
6 Big dìg Hanana àgbam áyau mpìrká
ri twìb swànn bu níng, ku ma Kayafa ma
Yohanna ma Alizanda ma mpìrká kádà,
ká shi sig áyau yiwai àgbam-à níng.
7 Barà big kwonn bi àdòníng, sái big
bar bi yann aswam pyànà káníng, n sìnn
káníng á pyànnbá ni, n bib káníng jír. Big
rag, “Swàm-à ma jír-à ning ri dang níng,
mpìr-à ya sig ning gbam-à níng í ni rà?
Ning ri sa big zìnn ni rà?”
8 Sái Awun Shìdun bi kà Bitrus á kyinn-
à ni. Ku dinya big rag, “Ning àgbamká
ma shun àgbamká,
9 wà na ri bib yi jír áshinn bu ǹsàn-à
yi sa sig níng, barà yi dab gbam sig mpìr
bar àkáb-à níng,
10 ning bidìm pár aning yì, mpìrká á
Israila bidìm pár abig yì tìnn. Mpìr-à
ning myàng sar sig á pyànn ná ni níng,
ku gbam sig á zìnn Yesu Kristi, mpìr á
Nazarat, wà zyun-à ning rì dab bàg gbam
sig á dìr bín-à ni. Shìdun gbar dù kàng
sig ku big yonki.
11 Yesu í mpìr-à big ba sig jír á shinnwá
ni n rag,
‘Abàn-à ning mpìr ami tonnká,
ning myàng rag kinn fig bu bàna níng,
í abàn zyun-à sàn kab sig kádà níng.’
12 Zìnn Yesu í zìnn-à Shìdun ya sig yi ayi
wìm zu áni. Ayau dunyaru bidìm pár,
walai zìnn-à Shìdun ya sig yi, yá wìm zu
áni bàna, sái zìnn Yesu áwinwá ni.”
13 I byar-à shun àgbamká myàng barà
Bitrus ma Yohanna wim pìkyinn, mi ri
dinya big jír àdòníng, sái big sa mamaki.
Big rag, mpìr káníng kà fig makaranta
bàna, big í mpìr ùwài big bàna, sáshinn
big ri sar mi ri dang írì swai jir yar
àdòníng rà? I wà big yì byann wà káníng
rìi kyann ma Yesu.
14 Big bàna big gbìb barà bá sa yipyàr,
jir kai bàna big myàng mpìr-à káníng dàb
gbam sig níng, sar sig á pyànnbá ni.
15 Sái big dinya káníng rag, a káníng zu
yag mà myann. I wà big dang byann jír
bar dìrbá.
16 Big rag, “Yá sáshinn big mpìr káníng
rà? Kó ni bidìm pár á finn swann
Urushalima yì rìghing bar bu-à big sa sig
níng. Yá sa sar fig yipyàr bàna.
17 Ama ayi twìb big byur rag, kada abig
dang jakàng jir Yesu á byar mpìrká ni
bàna, jirà kada a jír-à hi yag mà pyànn
bàna.”
18 I byar-à big bar bi kàng big n twìb big
byur rag, daka janá-à níng kada abig dang
jír á shinn Yesu ni bàna, abig tàg mpìrká
jír big zìnn Yesu kó títi nímá bàna.
19 I byar-à Bitrus ma Yohanna dinya big
rag, “Aning myàng, bu-à sàn kab sig á
pyànn Shìdun, ayi sa bu-à Shìdun má zìm
rà, kó ayi sa bu-à ning ri dinya yi rà?
20 Buyí kàm, shi sig àràg í tonn ayi
dinya mpìrká buká yi myàng Yesu sa sig,
ma jír-à yi fig ku dang sig.”
21 I byar-à àgbam káníng twìb jakàng
big byur wàni. I wà n fim big rag abig yag.
Big dìg fig pyù-à bá sa káníng bu bàna, jir
kai bàna mpìrká bidìm pár ri swam yan
Shìdun á jir bu-à sa sig níng ni.
22 Mpìr-à big dàb gbam sig níng, jiwá
kab hing ji dìpyànà.

Yann Sukàká Vig Shìdun Jirà Aku Sa Abig Wim Kyinn

23 Barà àgbamká fim big rag abig yag
níng, í byar-à big yag dìg jàubá, n dinya
káníng jír bu-à àgbamká dinya sig big
níng.
24 Barà jàubá fig àdòníng, big bi vig
Shìdun ábìr-à ni. Big rag, “Shìdun, wù
í kùryí, à màm sig waisháu-à íni ma jànn
á jinn ni, ma níngká ùwài ma buká shi sig
áni bidìm pár.
25 Jírwú yàkúyí Dawuda rì dinya sig yi
níng, Awunwú dinya sig ku ínì jirà ku í
fàuwú. Ku rag,

‘Sáshinn mpìrká swai kim kim nànn àgùnn àdòníng rà?
Hár big zìm abig sa swàm-à bibai, ama big sa yì fig bàna.
26 Kùrká á dunyaru big kwonn sig nubá, àgbamká ri kwonn nu tìnn.
Big sa pyù-à bá nu kànn big Shinn Luyí Shìdun ma Almasihu mpìr-à ku shig zu sig níng.’
27 Bu-à hi sa hing àjai. Yi myàng á finn swànn-à níng ni, kùr Hirudus ma Buntus Bilatus big kwonn nu ma mpìrká kim kim ma mpìr Israilaká bidìm, jirà abig zib wùn sukà kyìkyàrwú Yesu, zyun-à à shig zu sig níng.
28 Big kwonn í byar ńzyun n sa bu-à wù ma yarwú ma gbamwú à dang sig rag bá sa níng.
29 Tàma-à níng, Shinn Luyí, á fig barà big ri dang wìr yi zinn. To, á ya yi, yi yann sukàwú gbam ayi dinya mpìrká jírwú big kyinn wim.
30 A sa ya yi ayi sa swàm big gbamwú big zìnn Yesu fàu kyìkyàrwú. A du bi vùwú, á sa bu mamaki, á dàb gbam mpìrká.”
31 Barà big vig kinn rìghing Shìdun, sái lu byar-à big kwonn shi sig níng, ning yàng yàng, í wà Awun Shìdun bi kà á pìkyinnbá ni. Big wim kyinn n dang jir Shìdun, zinn bàna.

Barà Mpìrká Bu Yesu Ri Shi Shubá

32 Mpìrká ri bir pìkyinn á byar Yesu ni kyinnbá ńzyun. Walai mpìr-à ri dim jàuwá bu-à ku shi sig ma kàhi, kó ni bidìm pár ri sa swàm big bu jàuwá.
33 Yann aswamká ri dang kyann jir Shìdun ma gbam ùwài nímá n rag, àjai Shinn Luyí Yesu dù kàng rìghing big yonki. Shìdun wìr kà ya big àsànwá.
34 Ayaubá ni ashi bu zyun sa fig mpìr zyun bàna, jir kai bàna mpìrká ká shi sig big da, big lu, big ri wann tafinn, big ri zìg bi bài-à big wann dìg sig níng,
35 big ri ya á vù yann aswamká ni. I wà káníng zìg, n gàb finn ya mpìrká bàna ma bu á vùbá ni.
36-37 I byar-à mpìr zyun zìnnwá í Yusufu, ku bi wann tafinn rìg dawá àdòníng, n zìg bi bài-à, n ya yann aswam káníng. Mpìr-à hi í mpìr á kyau yiwai Lawi. Big mà sig ku á jànn Kubrus. Big ri bar ku Barnabas, yìr zìnn-à níng, í mpìr-à ri dang gbam mpìrká pìkyinn.

5

Hananiya Ma Safiratu Gim Ya Shìdun Nsáng

1 Wunù zyun shi sig áni zìnnwá í Hananiya. Wàwá í Safiratu. Wunù-à níng bi wann tafinn rìg dawá zyun, n zìg bài-à n ya yag yann aswamká bu Yesu. Ku rag wàníng í nànn bài da-à ku wann dìg sig bidìm.
2 Asái ku tàm jànn rìghing bài-à agunn vù zyun, kwá sa swàm áni. Wàwá yì rìghing wà ku tàm sig bài-à níng. I byar-à ku zìg bài-à n bi ya yann aswam káníng.
3 I byar-à hi Bitrus bib ku rag, “Hananiya, sáshinn à fim Shaitan kà rìg á pìkyinnwú ni hár à bi gim ya Awun Shìdun ńsáng, í jir kai rà? A bi tìya yi bài dawú à rag í nànn bài-à à wann dìg sig.
4 To, ń bib wù, sai-à à wann tafinn fig ma da-à hi bàna, í buwú bàna rà? To, wà à wann tafinn níng, bài-à í buwú, kó nímá bàna rà? To, ma bu-à sa wù á kyinnwú ni, à bi gim ńsáng àdòníng í kai rà? A myàng. Nsáng-à níng à gim ya fig mpìr bàna, à gim ya síg Shìdun.”
5 Barà Hananiya fig jír-à níng àdòníng, sái ku kù wann á jìnn ni, mì wu rìg-à. Mpìrká fig sig jír-à níng, zinn pànn big wàni.
6 Yann wunù gbánnká dù bi, n bi zìg jà, n bing kà ku áni, n zìg zu yag ku mà myann, mì jì rìg-à.
7 Sái ásim, fòr àràg awa sara, í wà wàwá í kà bi-à á byar Bitrus ni. Ku fig fig tai bu-à sa sig nuwá bàna.
8 I wà Bitrus bib ku rag, “A dinya mì jír àjai. Wàníng í nànn bài da-à ning wann dìg sig rà?”

Sái wàwá dang rag, “Nn, í nànn bài-à hi bidìm.”
9 Bitrus dinya ku rag, “Bu-à sa ning ma nùwú su kwonn sig nu aning tonn gban Awun Shìdun, í jir kai rà? To, á myàng. Mpìrká jì sig nuwú níng big kàng bi rìghing, big sar sig á nu nkyun-à ni.

Bá swann yag rìg wù, n má yag jì rìg wù tìnn."
10 Sái big rag abig myàng níng, uwà-à níng kù wann á pyànn Bitrus ni mì wu rìg-à. I byar-à yann wunù gbánn káníng bi. Big myàng ku wu rìghing, í wà big swann zu yag ku mà myann, n yag jì kwonn ku big nùwá.
11 Mpìrká fig sig jír bu-à sa sig níng, zinn pànn rìg big bidìm pár, hár ma mpìrká ri bàg Yesu bidìm.

Yann Aswamká Sa Swàm Big Gbam Shìdun

12 Yann aswam káníng big ri sa swàm big gbam Shìdun kàun nìnànn nímá, áyau mpìrká ni. Mpìrká ri bàg Yesu big kwonn shi sig á Mìtàb Sulemanu á byar lu Shìdun.
13 Mpìrká ká ri bàg fig Yesu bàna níng, áyaubá ni walai mpìr-à wim kyinn n kà áyau ká ri bàg Yesu. Ama mpìrká bidìm pár ri wib big.
14 Bìr mpìrká nìnànn nímá ri bir pìkyinn á byar Yesu ni, big nànn kab wàrì. Wunù ma uwà bidìm pár.
15 A jir swàm-à yann aswam Yesu big ri sa níng, mpìrká ri swann bi mpìr dorká á syu ma á buná tìnn, mi ri sìnn á kur gbìb-à ni, jirà wà Bitrus ma bi wam zu yag, kó adìndínwá má wìr big á dìr-à ni, bá gbam.
16 Mpìrká na kàng kwìb sig finn swann Urushalima áni níng, big nìnànn nímá big swann bi sig mpìr dorká tìnn. Big ri zìg bi ká wàu dab sig big. Big bidìm pár big gbam rìghing.

Agbamká Pànn Yann Aswamká n Ya Káníng Shwìn

17 Barà àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun, ku myàng swàm yann aswamká àdòníng, ku ma mpìrká buwá ká shi sig áyau kyau Sadukiyawaká, big ri sa yann aswam káníng akyib.
18 I byar-à big bi pànn káníng n kìg kà á tonn fi-à ni.
19 Ayúnn-à hi á fi-à ni, mpìrká na jànn gban rìghing, sái wùn aswam Shìdun mà wai bi pù rìg nu nkyun tonn fi-à níng. Ku bi zìg zu rìg yann aswam káníng, í wà n dinya káníng rag,
20 "Aning yag ma aning sar mà lu Shìdun ni. Aning dinya mpìrká jir yonki àpyú-à Shìdun ri ya mpìr."
21 Barà yann aswamká fig àdòníng big dù í pyim byau yìì nímá, n yag kà á lu Shìdun ni, mi ri tàg mpìrká bu.

Agbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun, ma mpìrká buwá bar kwonn àgbamká ma shun àgbamká bidìm pár, í wà big swam yag aswam mà tonn fi-à ni n rag, abig yag zìg bi yann aswam káníng á pyànnbá ni.
22 Mpìrká yag fòr, big yag dìg fig yann aswamká á tonn fi-à ni bàna. Sái big kàng bi á byar àgbambá ni. Big dinya káníng rag,
23 "Yi yag mà tonn fi-à ni, yi yag dìg tonn-à shi sig ákúnn. Mpìr gadiká ri sa gadi á nu nkyun-à ni. Barà yi yag pù tonn-à àdòníng, yi dìg fig kó mpìr ńzyun áni mà yau bàna."
24 Agbam gadi-à níng, ma àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun fig jír-à níng, big kyab bu-à sa sig yann aswam káníng, big yì fig bàna.
25 Sái mpìr zyun kà bi, n bi dinya big rag, "Aning myàng, mpìrká ning du kà sig á tonn fi-à ni níng, big shi sig mà lu Shìdun ni tàma-à níng. Big ri tàg mpìrká bu màhàn."
26 Sái àgbam gadi-à níng bi dù ma jàuwá big. Big yag màhàn, big yag dìg yann aswam káníng, n zìg kàng bi káníng. Ama big pànn fig káníng big gbam bàna. Big ri shàr kada mpìrká ma ta gban big ma abàn.
27 Big zìg bi yann aswam káníng á pyànn shun àgbamká ni, í wà àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni dinya big rag,
28 "Yi twìb ning byur ùwài nímá rag kada aning dang jír á shinn Yesu ni bàna. Aning myàng bu-à ning sa sig. Jír-à níng mpìrká á Urushalima fig gban rìghing. Asái ning ri zìm aning sìnn kàng yi abau á jir ki-à Yesu wu sig níng ni rà?"
29 Sái Bitrus ma yann aswam kádà níng dinya big rag, "Jír-à ning ri kan dim yi níng, wà yá wib mpìr, sàn kab sig ayi wib Shìdun.

30 Bigná ning dab bàg gbam Yesu á bín-
à ni, ning gban rìg ku. Ama Shìdun bu
yàkúyí big gbar dù kàng rìghing ku big
yonki.
31 Shìdun gbar dù nann zu ku, ku shi
sig agunn vìm nu Shìdun ni, ku shi síg nì
àgbam, ku í àsàin-à má pinn zu mpìrká. I
byar-à mpìr Israilaká má dìg gbìb-à bá dà
fim bu-à bibaibá, bá vim bìr bi kyinnbá á
byar Shìdun ni, í wà Shìdun má yafa ya
big bu-à bibaibá.
32 Yi yann aswam káníng, yì àsàinká
myàng sig bu-à sa sig Yesu níng, yi big
Awun Shìdun zyun-à Shìdun ri ya mpìrká
ri wib ku."
33 Barà shun àgbamká fig jír káníng
àdòníng, big bai pìkyinn wàni. Big nànn
àgùnn, big ri zìm abig gban rìg yann
aswam káníng.
34 Sái àgbam zyun sar dù nann zu. Ku
í malam. Mpìrká bidìm pár ri wib ku.
Ku í mpìr Farisi, zìnnwá í Gamaliyal. Ku
sar dù nann n rag, abig zìg zu yag yann
aswam káníng mà myann.
35 I wà ku dinya shun àgbamká ku rag,
"Ning mpìr Israilaká, aning sa hankali big
bu-à ning ri zìm aning sa mpìr káníng fa!
36 Sai-à rì níng yi myàng mpìr zyun bi,
zìnnwá í Tudas. Mpìr-à hi zìg kàng sig
shinnwá rag ku í mpìr ùwài. Mpìrká kádà
ri bàg ku, big sa hing àràg mpìr dari yina.
Ama sai-à big bi gban rìg ku, mpìrká ri
bàg ku níng í yam gàfinn vinn rìg-à, í
nànn-à hi.
37 Asimwá ni, mpìr zyun á Galili bi
kàng, zìnnwá í Yahuda. Ku má, ku tonn
gban mpìrká kádà ri bàg ku tìnn, á sai-à
big ri ba wànn mpìr. Sái big gban rìg ku,
mpìrká ri bàg ku níng í yam gàfinn rìg-à
tìnn.
38 Tàma-à níng áyau jir mpìrká ri bàg
Yesu níng, bumí sàn kab sig ayi zu rìg
áyaubá ni. Wà jírbá má í bu mpìr, má
bai big shinnwá.
39 Ama wà ma í jir Shìdun, ná kan dim
sar fig big bàna. Wàníng má shi àràg ning
ri gbìb shùr big Shìdun."
I byar-à big zìm jir Gamaliyal.
40 Big bar kà bi yann aswamká, n yang
káníng ashor, í wà n kan dim káníng rag,
kada a káníng yag dang jir Yesu bàna kó
shwìyí nímá. I byar-à big fim rìg káníng,
káníng yag.
41 Barà big zu yag àdòníng, big fig àjwár
á pìkyinnbá ni. Big rag, big fòr hing wà
abig wa shwìn jir shinn Yesu.
42 Big fim fig wà dang kyann jir á shinn
Yesu ni bàna. Big ri yag su ma su mà lu
Shìdun ni, big ri kà á lu mpìrká ni, mi ri
tàg mpìrká, mi ri dang jir àjwár á shinn
Yesu ni rag ku í wà zyun-à Shìdun shig zu
sig.

6

Big Shig Zu Mpìr Sùmpyànn Jir Swàm Zyun

1 Ayau suká bó ni mpìrká nìnànn nímá
ri bàg swàb kà Yesu. Mpìrká ri dang nu
jir Helena ri zìnn swau ká ri dang nu jir
Ibraniyaká, n dang rag big ya fig uwà kiká
bigbá buju bàna, ama big ri ya uwà kiká
bu Ibraniyaká buju su ma su.
2 Sái yann aswam dwib agban pyànà
káníng bar kwonn bi mpìrká ri bàg Yesu,
n dinya big rag, "Sàn fig wà ayi fim wà
dang kyann jir Shìdun, ma ayi kà áyau
swàm buju gàfinn bàna.
3 Jir wàníng, wunzàyí big, aning shig zu
mpìr sùmpyànà áyauná ni. Aning shig zu
mpìrká Awun Shìdun mònn sig á kyinnbá
ni ká zyun-à kó ni yì rìghing big í mpìr
sìsàn, big shi sig big yar, ma ayi ya kà
swàm-à níng á vùbá ni.
4 Bu-à yá sa kyann buyí bàna, yá shi
vig kyann Shìdun má dang kyann jir
Yesu tìnn." Yann aswamká dinya mpìrká
àdòníng.
5 Jírbá jwar ya hing mpìrká bidìm pár.
Sái big bi shig zu mpìr sùmpyànn. Zìnn
mpìrká hi, zyun zìnnwá í Istifanus. Awun
Shìdun mònn sig á pìkyinnwá ni wàni.
Ku ri bir pìkyinnwá ńzyun á byar Shìdun
ni. Zyun í Filibus, zyun í Burukoras, zyun
í Nikano, zyun í Timan, zyun í Barminas,
zyun í Nikolas mpìr Antakiya. Ku í mpìr
Yahudawa bàna, ama ku vim bìr mi ri
bàg sù Yahudawaká.
6 I byar-à mpìrká big shig zu sig níng,
big zìg bi káníng á byar yann aswamká
ni. I wà yann aswamká bi tib káníng vù á

shinn-à ni, n bi vig Shìdun á shinn swàm-
à káníng má sa níng.
7 I byar-à jir Shìdun ri yag mà pyànn.
Mpìrká ri bàg Yesu á finn swann Urushal-
ima big nànn swàb kà yag mà pyànn,
hár ma mpìrká ri twìb swànn ya Shìdun
bu níng, big nìnànn nímá big ri bir
pìkyinnbá á jír-à hi tìnn.

Big Pànn Istifanus

8 Istifanus í mpìr-à Shìdun shi sig á
shinnwá ni, n ya sig ku gbam. Ku ri sa
swàm bu mamaki á pyànn mpìrká ni.
9 Barà ku shi sig mi ri sa swàmwá
àdòníng, sái mpìrká kádà bi sa ku yipyàr.
Mpìr káníng, sai-à rì níng big í fàu, ama
tàma-à níng big shi sig big shinnbá. Big
í mpìr Yahudawaká, big bi sig mà jànn
Kurane ma jànn Iskandariya ma jànn
Kilikiya, ma jànn Asiya. Big ri kà á tonn
bìr kwonn zyun-à big ri bar rag, í tonn bìr
kwonn bu mpìrká shi sig ma shinnbá. Big
ri sa yipyàr big Istifanus.
10 Sái Awun Shìdun ya ku yar bar bu-à
kwá dinya káníng, hár káníng sa sar fig
barà bá sa ku yipyàr bàna.
11 Sái big bònn ya mpìrká káhi bài àjirà
a káníng dang rag, wàníng ri dang sa bai
zìnn Musa ma zìnn Shìdun.
12 Barà mpìr káníng dang àdòníng, sái
big gbar dù mpìrká kyinn, í mpìrká á
finn swann-à ni ma shun àgbamká ma
malamká. I byar-à big bi pànn Istifanus,
n zìg yag ku á pyànn àgbamká ni,
13 í wà n zìg bi mpìrká kádà jirà abig
gim ǹsáng á shinnwá ni. Káníng rag,
"Mpìr-à níng ri dang sa bai lu Shìdun
byar kyìkyàryí níng, mi ri dang sa bai
doka Musa tìnn.
14 Hár yi fig ku dang rag, Yesu mpìr á
Nazarat má dab gbànn rìg tonn-à níng,
hár n má vim bìr bu-à Musa rì dinya sig
yàkúyí big rag, ayi sa níng."
15 Barà big dang àdòníng, sái mpìrká
màhàn bidìm pár myàng gbam sig Is-
tifanus zu kyarr. Sái big myàng
mùnnpyànnwá shi sig àràg í bu wùn
aswam Shìdun mà wai.

7

Istifanus Dang Jír Ma Agbamká

1 I byar-à àgbam áyau mpìrká ri twìb
swànn bu á pyànn Shìdun níng, ku bi
bib Istifanus rag, "Bu-à mpìrká dang sig
á shinnwú ni níng, í àjai rà?"
2 I byar-à Istifanus dang rag, "Wunzàmí
big ma àgbamká, aning fig jírmí. Sai-à rì
níng Shìdun mpìr ùwài mìr gbìb zu bi á
byar yàkúyí Ibrahim ni, á sai-à ku shi sig
mà jànn Bagadaza ku yag fig ma mà jànn
Harana bàna.
3 I byar-à Shìdun bi dinya ku rag,
'Ibrahim, á dù á jànn-à à shi sig áni níng,
á dà fim yiwaiwú big, á yag shi mà jànn
zyun, jànn-à má tìya wù.'
4 I byar-à Ibrahim dù, n zu rìg á jànn
Kaldiya, n yag shi mà jànn Harana. Sái
tawá í wu rìg-à. I wà Shìdun tìr yag ku
á jànn zyun ni, í jànn-à tàma-à níng ning
shi sig áni.
5 Shìdun ya fig ku byar, byar-à má shi
buwá bàna. Shìdun ya fig ku kó byar
zyun shwìyí nímá bàna. Ama Shìdun gib
nu ma ku rag, kwá ya wàníng jànn-à má
shi bu wàníng ma bu yiwai wàníng ásim
wàníng ni. Sai-à Shìdun gib nu ma ku
níng, ku bàna ma wùn.
6 Shìdun dinya ku rag, 'Swaiká buwú
má yag shi kyìnn á jànn zyun ni, jànn-à hi
í jànnbá bàna. A jànn-à hi ni, bá kàng í
fàu àsàin jànnká, káníng má ya big shwìn
hár ji dari yina.
7 Wà ba shi hing màhàn ji dari yina, í wà
má ya pyann kàng mpìrká ri ya big shwìn
níng, shwìn tìnn. I wà swaiká buwú má
zu á jànn-à hi ni, n má bi wib mì á jànn-à
wà shi sig níng.'
8 I byar-à Shìdun tìya Ibrahim jur kyag
barà bá kyab pànn nu-à ku gib sig níng. I
byar-à Ibrahim bi mà Ishaku. Su wàníng
fòr awinyin, í wà ku kyag rìg wàníng
jur. I wà Ishaku bi mà Yakubu, n bi kyag
rìg wàníng jur-à tìnn. I wà Yakubu bi
mà yann dwib agban pyànà, n bi kyag
rìg káníng jur àdòníng tìnn. Yanká dwib
agban pyànà níng, í yàkúyí big.
9 "Ayau yann káníng ni, sái big bi sa rìg
wùntunbá zyun akyib. Zìnnwá í Yusufu.
Shunwòwá big zìg ku n wann tafinn yag
rìg ku mà jànn Masar, ku yag shi shu fàu
màhàn. Ama Shìdun shi sig á shinnwá ni.

10 Barà ku shi shu fàu àdòníng, Shìdun
bi zìg zu ku áyau shwìn bu-à ku ri wa
níng. Sai-à big zìg bi ku á pyànn kùr
Firauna, kùr ùwài-à á jànn Masar níng,
Shìdun sa jirà a Firauna zìm Yusufu, a
wàníng myàng Yusufu mpìr yar. I byar-
à Firauna bi sìnn Yusufu a wàníng shi
àgbam áyau luwá ni ma jànnwá bidìm
pár.
11 I byar-à amor bi kà á jànn Masar
ma jànn Kanana á byar-à shunwòwá big
shi sig níng. Mpìrká ri sa shi dìr wàni.
Yàkúyí big big ri yàn kyann buju-à bá ji,
big dìg fig bàna.
12 Barà Yakubu fig big rag, buju shi sig
mà jànn Masar, í byar-à ku bi swam yag
yannwá big màhàn. I yàkúyí big, í kyonn-
à wà wa zyun.
13 Kyonn-à wà wa pyànà, sái Yusufu
dinya shunwòwá big n rag ku í
wùntunbá. Ku dinya Firauna jír á shinn
shunwòká buwá ni.
14 I byar-à Yusufu swam dinya tawá
Yakubu rag, a wàníng bi á byarwá ni
á jànn Masar, wàníng ma mpìrká á lu
wàníng ni bidìm pár. Mpìrká hi, big yag
hing mpìr dìb-sara agban dwib agban zu
á myann swana.
15 I byar-à Yakubu ma mpìrká buwá big
dù n yag mà jànn Masar, n yag shi màhàn.
Hár ku shi n wu rìg màhàn, kwonn ma
yàkúyí big, big wu rìg màhàn.
16 Big zìg kàng yag kibá mà Shakima á
jànn Kanana, n jì big mà amir-à Ibrahim
wann sig ma bài á vù yannká bu Hamur.

17 "Barà su-à nyàan màg rag wà Shìdun
má sa bu-à ku rì gib ya sig Ibrahim nu
níng, í byar-à mpìrká buyí mà Masar big
mà jwàr swàb kà wàni.
18 Asim mpìr zyun kim bi na kùr mà
Masar. Mpìr-à hi yì fig Yusufu bàna.
19 Ku lir ji mpìrká buyí, hár n ya big
shwìn ùwài nímá. Ku du kà big rag,
abig tafinn rìg yann àjannká bigbá jirà a
káníng wu rìg.
20 Sai-à níng hi, í sai-à big mà Musa, í
wùn zyun-à Shìdun ri myàng shi sig wùn
ǹsàn nímá. Big ri myàng kwonn ma ku
mà lu-à ni hár ku fòr sònn sara.
21 A byar-à níng hi big zìg zu rìg ku á
lu-à ni. I byar-à wùn kùr, í wùn uwà zyun
ku bi zìg Musa, n sìnn kàng wàníng a
wàníng shi wùnwá, n pyag gbam wàníng.
22 I byar-à big bi tàg Musa yar bu-à mpìr
Masar ri sa bidìm pár. Jírwá ku ri dang
ma swàmwá ku ri sa bidìm, ri tìya mpìrká
ku shi sig ma yar.
23 "Sai-à Musa fòr ji dìpyànà, sái bi kù
kà ku á kyinn-à ni aku yag bib kà yiwaiwá
big mpìr Israilaká.
24 Ku yag dìg mpìrwá zyun ri wa shwìn
á vù mpìr Masar zyun ni. Barà ku myàng
àdòníng, ku kà nu mpìrwá n dab pyann
kàng mpìr Masar-à níng, n bi gban rìg
wàníng.
25 Ku wà sig rag kó yiwaiwá big yì hing
wà barà Shìdun ya sig ku gbam barà kwá
zìg zu big, ama káníng yì fig bàna.
26 To, byar-à bi kyàr, Musa yag dìg mpìr
Israila big pyànà, káníng ri ngang ngain
bar dìrbá. Ku ri zìm aku gbar jùn kwonn
káníng. Ku rag, 'Aning myàng, yiwainá
ńzyun. Bu-à sa ning ri ngang ngain bar
dìrná í jir kai rà?'
27 Sái zyun-à ri ya jàuwá shwìn níng, í
tìr kann rìg-à Musa akur, n rag, 'Mpìr-à
sìnn kà sig wù á shi àgbam má á gib jír á
shinnyí ni í ni rà?
28 Kó wù ri zìm á gban rìg mì àràg barà
nà níng wù nà gban sig mpìr Masar níng
rà?'
29 Barà Musa fig jír mpìr-à níng
àdòníng, ku shàr dù rìg á jànn Masar ni,
n yag shi rìg kyìnn mà jànn Madayana. A
jànn-à níng hi, ku bi mà yann wunù big
pyànà.
30 "Ku shi màhàn ji dìpyànà. Su zyun ku
yag mà yau awúnn mà agunn shinnkwìnn
Sinai. I byar-à wùn aswam Shìdun mà
wai bi tàg shinnwá á byarwá ni áyau pyìr-
à ri swànn akyar bu.
31 Musa myàng pyìr-à ri swànn níng,
bu-à hi ya rìg ku mamaki. Ku yag yàr
màhàn jirà aku myàng. Barà ku nyàan
fòr màhàn, sái ku fig nài jir Shìdun.
32 Wàníng dinya ku rag, 'I mì Shìdun bu
Ibrahim ma Ishaku ma Yakubu, yàkúká
buwú wàrì.' A byar-à hi, dìr Musa zwab
kàg kàg kàg. Ku myàng yag fig zuwá mà
byar pyìr-à hi bàna.

33 I byar-à Shìdun dinya ku rag, 'Musa,
á wan zu tabarwú. Byar-à à sar sig níng,
í byar kyìkyàr.
34 I bu jau bàna, mì ri myàng mpìrká
bumí mà jànn Masar barà big ri kig
shwìn-à big ri wa níng, í bu-à sa ǹ wann
bi sig jirà ń zìg zu big áyau-à ni. Mì ri zìm
á bi ń swam yag wù mà Masar.'

35 "Musa-à níng, í zyun-à mpìr Israilaká
rì ngàng sig ku níng, big rì rag, mpìr-à
sìnn sig ku àgbambá ma agib jírbá í ni
rà? Musa-à níng, í zyun-à Shìdun swam
yag sig ku aku shi àgbambá aku zìg zu big
áyau shwìnbá ni, àràg barà wùn aswam
Shìdun-à níng dinya sig ku jír áyau akyar
bu rag aku sa níng.
36 Ku sa bu mamaki mà Masar, n zìg zu
rìg big á jànn Masar. Ku sa bu mamaki á
zàpìr zyun-à big ri bar Zàn Gbàinshìn, n
sa mà awúnn-à ni hár ji dìpyànà.
37 Musa-à hi ku í àsàin-à dinya sig mpìr
Israilaká rag, Shìdun má swam ya bi big
mpìr zyun àràg barà wàníng swam bi sig
ku níng. Mpìr-à hi má shi ínì àsàin-à má
dang kyann jir Shìdun. Mpìr-à hi má zu
bi áyaubá ni.
38 Musa í àsàin-à Shìdun sìnn sig má
myàng kwonn ma mpìrká bu Shìdun
ma kyonnbá áyau awúnn. I Musa-à
wùn aswam Shìdun dinya ku jír mà
shinnkwìnn Sinai. Ku shí nì Musa zyun-à
Shìdun rì dinya sig ku jir yonki, hár ku
zìg n ba sig jír-à hi jir shinnyí, yi mpìrká
wà tàma-à níng.

39 "Ama yàkúyí big ngàng wà bá fig
jírwá. Big ngàng rìghing ku, mi ri zìm
abig kàng yag kàng mà jànn Masar.
40 I byar-à big vig Haruna rag, a wàníng
màm ya big bu sìnnká bá wib, buká má kà
jag big à pyànn. Big rag, jir kai bàna Musa
zyun-à zìg zu bi sig big mà jànn Masar
níng, big yì fig bu-à sa sig ku bàna.
41 Asai-à níng hi, í wà big bi yìg àsháu
zyun àràg í wùn nai, mi ri twìb swànn bu
á pyànnwá ni, mi ri wib àsháu-à hi àràg
í Shìdun, big fig àjwár bu-à big sa sig ma
vùbá, big sa buki, n sa àyán ma kàhi.
42 I wà Shìdun bi ya big kwìb, n zìg zu
rìg vùwá áyaubá ni abig wib asuswirká
àràg barà mpìrká rìi dang kyann jir
Shìdun ba sig á tarkada n rag,
'Ning mpìr Israila, ji dìpyànà ning shi sig
mà awúnn-à ni,
ning ri gib gban wi,
mi ri twìb swànn bu, ning ri yá ni ra?
Ning ya fig mì bàna.
43 Ning swann sig apig-à ning sa sig ma
wau,
wà ning sìnn kà sig bu sìnn ná Molek áni,
ma bu sìnn ná wà ning ri bar Ramfan,
wà ning sa sig àràg asuswir.
Ning yìg sig bu káníng, mi ri wib sòr big,
n ngàng wà ná wib mì.
Jir wàníng má du kà abig zìg yag rìg ning
mà jànn Babila,
hár bá zìg wam zu yag ning mà pyànn.'
44 "Yàkúyí big rì shi sig mà awúnn-à ni
nonn hing. Big rìi swann kyann kwonn
ma apig wau, wà ri tàg rag Shìdun shi
sig mà byar-à níng hi. Big sa sig apig-à
hi ábibir àràg barà Shìdun tìya sig Musa
aku sa.
45 Asim, yàkúyí big í àsàinká zìg pyann
kàng sig apig-à níng ásim tabá ni, big
swann kwonn ma kàhi á sai-à big yag
kwonn ma Joshuwa, n zìg jànn-à Shìdun
kan zu sig mpìrká áni níng. Apig-à hi shí
mà jànn-à bó hi ni hár sai-à Dawuda bi na
kùrwá.
46 Dawuda bó, Shìdun ri fig àjwárwá.
Ku í àsàin-à yàn sig gbìb-à kwá mi ya
Shìdun bu Yakubu tonn.
47 Ama wùnwá Sulemanu í àsàin-à mi
ya sig Shìdun tonn-à hi.
48 "Shìdun ùwài, ku ri shi fig á lu-à mpìr
mi sig bàna. I barà Ishaya mpìr-à rìi dang
kyann jir Shìdun níng, ku dang rag,
49 'Shìdun dang rag, byar-à mà wai shi sig
í byar-à má shi wann.
A jìnn ni bó, í byar-à má sìnn wann bi
barmí.
To, wà má àdòníng, í swai lu-à wà áni,
mpìr má mi ya mì rà?
Byar-à má shi ngàng awunmí shi sig áni
rà?
50 Bu káníng bidìm pár í mì ǹ màm fíg nì
bàna rà?'
51 "Ning í mpìr sung gbam big, ning í
mpìr kyinn kyìkyàr bàna. Ning í mpìr
sung àkúnn big. Ning ri sa àràg barà

yàkúná rì sa sig, ning má, ning ri ngàng
kyann Awun Shìdun.
52 Mpìr adang kyann jir Shìdun zyun-
à yàkúná big ya fig ku shwìn bàna í wà
áni rà? Yàkúná big gban mpìrká Shìdun
swam bi sig, ká rì dinya sig big jír á shinn
Mpìr Sìsàn zyun-à má bi. Tàma-à níng,
ning zib mìrwá n gban rìg ku.
53 Ning í àsàinká Shìdun ya sig yàkúná
dokawá á vù yann aswamká buwá ni mà
wai, ama ning wib fig kàhi bàna."

Big Ta Gban Istifanus Ma Abàn

54 Barà mpìr àgbamká fig jír-à Isti-
fanus dang níng, í byar-à big nànn rìg
àgùnn wàni, n zwàm kà vù á nginnbá ni,
pìkyinnbá bai rìghing.
55 I byar-à kyinn Istifanus mònn rìg ma
Awun Shìdun. Ku myàng nann zu yag
zuwá mà wai, n myàng barà Shìdun shi
sig ma awài. Ku myàng Yesu sar sig
águnn vìm nu Shìdun ni.
56 I byar-à ku dinya mpìrká rag, "Aning
myàng, mì ri myàng waisháu-à ri pù finn,
wùn mpìr jíkwìnn sar sig águnn vìm nu
Shìdun ni."
57 Barà ku dang àdòníng, shun
àgbamká níng kinn dang nài gbam, n zìg
vù n bir dim á sungbá ni, n shàr kwonn
yag mà byarwá ni sa wáb.
58 Big gbar ta zu yag ku mà kwìm lu-à ni,
n ta ku abàn. Mpìrká ta sig ku abàn níng,
big sìnn sig jàbá á vù wùn sukà zyun big
ri bar zìnnwá Shawulu.
59 Big ta Istifanus ta ta. I byar-à ku dang
rag, "Shinn Lumí Yesu, á zìg rìg awunmí."
60 Ku bìnn kir wann á jìnn ni, n bar
nài ngbam nímá n vig Shìdun rag, "Shinn
Lumí, á sa pyann kàng mpìr káníng bu
á dò jir bu pyìr-à big sa sig mì níng ni
bàna." Barà ku dang àdòníng, í byar-à
yonkiwá í zu rìg-à.

8

Shawulu Ya Mpìrká Bu Yesu Shwìn

1 Shawulu zìm hing barà mpìrká gban
sig Istifanus.
Ayunn-à níng hi shwìn ùwài nímá dù á
shinn mpìrká ri bàg Yesu, ká shi sig á finn
swann Urushalima. Big bidìm pár shwìn-
à hi kan yam gàb finn yag rìghing big mà
agunn jànn Samariya, ma jànn Yahudiya.
Sái dà sig rag yann aswamká.
2 Sai-à big gban Istifanus mpìrká kádà í
mpìr awib Shìdun big bi jì ku, hár n kig
nài kiwá wàni.
3 Shawulu bi, mi ri sa bai shu mpìrká ri
bàg Yesu. Ku bi, mi ri kà lu lu, mi ri gbar
zu wunù big uwà, mi ri kìg kà big á tonn
fi-à ni.

Big Dinya Mpìr Samariya Big Jir Yesu

4 Mpìrká big kan yam gàb finn sig níng,
big bidìm pár, byar-à ba yag bidìm pár,
big yag mi ri dinya mpìrká jir àjwár á
shinn Yesu.
5 Mpìr zyun big ri bar Filibus, ku dù n
yag mà finn swann zyun á jànn Samariya,
ku dinya mpìrká màhàn jir Kristi zyun-à
Shìdun swam bi sig níng.
6 Barà mpìrká fig bu-à Filibus dang
sig níng, sái big gang sung, big zìg bi
pìkyinnbá abig fig jír-à ku ri dang níng,
jir kai bàna big ri myàng bu mamakiká
ku ri sa níng.
7 Wàuká ri gàb dìr big mpìrká big
dab sig níng mi ri yan yán. Mpìrká ká
barbá ri wúwa, big ká vùká ma barká
wu tàg rìghing níng, bidìm pár big gbam
rìghing.
8 Sái mpìrká mà finn swann-à ni big fig
gban rìg íri àjwár.
9 A finn swann-à níng hi, mpìr zyun
shi sig áni zìnnwá í Siman. Ku í mpìr
subu. Swàm-à ku ri sa níng ri ya mpìrká
mamaki. Hár ku gbar dù shinn rag, ku í
mpìr ùwài.
10 Mpìrká á finn swann-à níng hi bir
pìkyinn á bu-à ku ri sa, àgbam ma yann
wùnsháì bidìm pár. Big rag bu-à níng í
gbam Shìdun.
11 Swàm subu-à ku ri sa níng, mpìrká
ri bàg ku, jir kai bàna nonn hing ku ri sa
subu-à hi.
12 Ama barà Filibus dinya big jír barà
Shìdun má na kùrwá, n dinya big jir Yesu,
í wà big bir pìkyinn áni, wunù big uwà
bidìm pár, big wau rìg dìr batisma.
13 Hár Siman ma shinnwá má, ku bir
pìkyinn tìnn. I byar-à big wau ku dìr
batisma. I wà ku bàg kyann Filibus. Ku

ri myàng swàm bu-à wàníng ri sa kyann,
hár ku ri sa mamaki.
14 Sái yann aswamká bu Yesu á finn
swann Urushalima big fig tai rag, mpìrká
mà finn swann Samariya zìg rìghing jir
Shìdun. Sái big swam yag Bitrus ma
Yohanna mà byar-à hi ni.
15 Barà Bitrus big yag fòr màhàn, big vig
ya káníng Shìdun rag Awun Shìdun aku
bi kà á shinnbá ni,
16 jir kai bàna Awun Shìdun-à hi bi fig
ma á shinn mpìr zyun áyaubá ni bàna.
Sái dái big wau sig big dìr batisma ma
zìnn Shinn Luyí Yesu.
17 I byar-à Bitrus ma Yohanna tib wann
big vù á shinn-à ni. I wà Awun Shìdun bi
á shinnbá ni.
18 Siman myàng barà big ya Awun
Shìdun á byar mpìrká ri bàg Yesu á sai-à
káníng tib wann vùbá á shinn mpìrká ni,
sái ku bi du ya káníng bài
19 n rag buwá ku ri zìm a káníng ya ku
gbam-à big ri sa swàm ma kàhi níng tìnn,
àjirà wà kwa tib hing mpìr vù á shinn-à
ni, a wàníng dìg Awun Shìdun.
20 Sái Bitrus dinya ku rag, “Wù big
bàiwú í zyun bidìm pár aning bai rìg, jir
kai bàna à sìnn sig á pìkyinnwú ni bu-à
Shìdun ri ya átai, buwú wá wann big bài.
21 Bu-à du wù ma swàm-à níng bàna, jir
kai bàna pìkyinnwú shi fig ǹsàn á pyànn
Shìdun ni bàna.
22 A dà fim rìg bu-à bibai-à wù ri kyab á
pìkyinnwú ni níng, á vig Shìdun. Kó káhi
kwá yafa ya wù bu pyìrwú níng.
23 Mì ri myàng wù, wù í mpìr akyib. Bu-
à bibai pànn gbam rìghing wù.”
24 Sái Siman rag, “Aning vig ya mì
Shìdun jirà kada bu-à ning dang sig níng
ma pànn mì bàna.”
25 Bitrus ma Yohanna big dinya mpìrká
á Samariya jírbá barà big myàng sig Yesu,
n dinya káníng jir Shìdun bidìm pár.
Sái big dù, n kyann á kauyeká shi sig
á jànn Samariya, mi ri dang jir àjwár á
shinn Yesu. Hár big kyann, n yag fòr mà
Urushalima.

Filibus Dang Jír Big Mpìr Habasha

26 Ayúnn zyun wùn aswam Shìdun mà
wai bi dìg Filibus, n dang jír ma ku.
Ku dinya Filibus rag a wàníng dù a
wàníng yag zu gbìb zyun, gbìb-à zu sig
mà Urushalima, n yag sig mà finn swann
Gaza. I gbìb awúnn zyun.
27 Sái Filibus dù, n zu gbìb-à níng hi. Ku
ri yag á gbìb-à ni, sái ku yag dìg kwonn
big mpìr zyun, í mpìr Habasha. Wàníng
bàna ma dìr. Mpìr-à hi shi síg nì àgbam
àsàin-à ri sìnn gbam bài á jànn-à bó hi
ni. Ku ri sa swàm kùr-à màhàn, kùr-à
hi í uwà zyun big ri bar ku Kandekatu.
Wunù-à níng hi yag sig mà Urushalima
jirà aku wib Shìdun màhàn.
28 Wunù-à níng hi shi kà sig áyau keke
zyun ni, vinnká ri gbar yag ku. Ku ri kàng
bi mà Urushalima. Ku ri yag, ku ri jangga
jír-à Ishaya ba sig áyau jir Shìdun ni.
29 I byar-à Awun Shìdun dinya Filibus
rag, a wàníng yag dìg mpìr-à níng, ma a
wàníng kyann yàr agunn keke-à ni.
30 Filibus shàr yag shàu, n yag fòr mà
byar wàníng ni. Ku fig wàníng ri jangga
tarkada-à hi. Sái ku bib wàníng rag, bu-à
wàníng ri jangga níng, wàníng fig yì hing
rà?
31 Wàníng rag, “Sáshinn má fig yì rà?
Wà mpìr zyun ma tàg fig mì bàna, má yì
fig bàna.” I byar-à ku dinya Filibus rag,
a wàníng nann kà, aku ma wàníng shi
zyun á vinn àkar-à ni.
32 Byar-à wàníng ri jangga níng big ba
sig jír rag,

“Big ri gbar ya ku àràg àdùn bá zìg yag
mà byar-à big ri gib gban.
Aràg barà big ri wann zu wài àdùn, àdùn
ri pù fig nu bàna níng,
wàníng má, í barà ku pù fig nuwá bàna
tìnn.
33 Big zìg kàng rìg ku á sìm, big sìnn kàng
ku àràg ku í mpìr bàna.
Byar-à big wà sig ku kwonn-à níng, big
wà fig ku ábibir bàna.
Barà zuwá bàna á dunyaru níng, mpìr má
yì fig yann adawá big bàna.”

34 Barà àgbam mpìr-à níng jangga kinn
rìg jír-à hi, sái ku bib Filibus rag, “Bu-à
mpìr-à rìi dang kyann jir Shìdun dang sig
níng, ku dang síg shinnwá rà, kó ku dang
síg mpìr zyun kim rà?”

35 Sái Filibus dinya ku yìr jír á shinn bu-
à ku ri jangga níng ni. N dinya rìg ku jir
àjwár-à á shinn Yesu ni.
36 Barà big ri yag, sái big yag dìg zàpìr
á gbìb-à ni. Agbam mpìr-à níng rag,
"Filibus, zàpìr shi sig níng, bu-à má kan
dim wà á wau mì dìr batisma í kai rà?"
[
37 Filibus dinya ku rag, "Wà wa bir hing
pìkyinn ńzyun á byar Yesu ni, má wau wù
dìr batisma."
Agbam-à níng rag, nn, ku bir hing
pìkyinn rag Yesu Kristi í wùn Shìdun.]
38 I byar-à ku pànn sar wann keke-à hi
n bi tìg wann, í byar-à ku wann kà yag
á zàpìr-à ni, ku ma Filibus. I wà Filibus
bi wau rìg ku dìr batisma mà byar-à níng
hi.
39 Barà big nann zu bi á zàpìr-à ni, sái
Awun Shìdun bi zìg rìg Filibus á byar-à
hi. Agbam-à níng myàng fig rag ku bàna.
Agbam-à níng ri yag kyonnwá kyinnwá
jwar shi nímá.
40 Filibus rag aku myàng níng, ku shi
sig mà lu ùwài zyun big ri bar Azota. Sái
ku dù kyonnwá, ku yag swann kim kim,
mi ri dinya mpìrká jir àjwár bu Yesu. Hár
n yag fòr mà Kaisariya.

9

Barà Shawulu Vim Bìr Kyinnwá n bàg Yesu

1 A sai-à níng hi, Shawulu shi sig mà
finn swann Urushalima. Ku ri ya mpìrká
ri bàg Yesu shwìn, mi ri dang rag kwá
gban rìg big.
2 I byar-à ku yag mà byar àgbam-à
áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun, n yag vig wàníng a wàníng ya
ku tarkada, kwá zìg yag mà tonn bìr
kwonnká bu Yahudawaká ni, mà finn
swann Dimashka. Ku ri zìm tarkada-à hi
jirà aku pànn mpìrká ri bàg Yesu níng,
aku pànn bi big á tonn fi á finn swann
Urushalima. Kwá sìr wunù ma uwà bidìm
pár.
3 Barà ku zìg tarkada-à hi, ku ri yag á
gbìb-à ni, ku nyàan finn swann Dimashka
fòr, sái ku rag aku myàng níng, ku myàng
byar-à shim yar kàng kwìb ku áni tain
tain, mà waisháu-à ni.
4 Ku kù wann á jìnn ni, sái ku fig
nài jír wann bi mà wai ri bar ku rag,
"Shawulu, Shawulu, sáshinn wù ri ya mì
shwìn àdòníng rà?"
5 Sái Shawulu rag, "Wù í ni rà, wù Shinn
Lumí?"
Wàníng rag, "I mì Yesu àsàin-à wù ri ya
mì shwìn níng.
6 Ama á dù nann zu á yag mà finn
swann-à wù ri yag níng. I byar-à bá dinya
wù bu-à wá sísa."
7 Mpìrká nu yag sig ku á gbìb-à ni níng,
pànn shi sig akim, jir kai bàna big ri fig
nài jír, ama big myàng fig mpìr bàna.
8 I byar-à hi Shawulu ngang dù nann zu.
Ku rag aku myàng finn zuwá àdòníng,
ku myàng fig rag bàna. I wà big gbar
yag ku á vù, n zìg yag ku mà finn swann
Dimashka.
9 Ku shi sig màhàn suwá sara, ku myàng
fig bàna, ku ji fig bàna, ku wa fig bàna
tìnn.
10 A finn swann Dimashka mpìr zyun
ri bàg Yesu shi sig màhàn zìnnwá í
Hananiya. Ayúnn-à níng hi Shinn Luyí
Yesu bi dinya ku jír á la-à ni, n rag,
"Hananiya."
Hananiya rag, "Shinn Lumí, ǹ shi sig
níng."
11 Yesu rag, "A dù, á yag zu á gbìb zyun-
à big ri bar rag Gbìb Vivonn. A yag bib lu
mpìr zyun zìnnwá í Yahuda. Wá dìg mpìr-
à big ri bar ku Shawulu màhàn, ku í mpìr
á finn swann Tarsus. Ku ri vig Shìdun.
12 Ku myàng mpìr zyun kà bi ku á la-
à ni, n tib ku vù á shinnwá ni jirà aku
dìg aku myàng. Mpìr-à níng hi í wù
Hananiya."
13 I wà Hananiya dang rag, "Ayáa,
Shinn Lumí, mpìr-à wù ri dang níng, ku
ri ya mpìrká ri bàg wù mà finn swann
Urushalima shwìn wàni.
14 Ku bi sig mà byar àgbamká ri twìb
swànn bu mà Urushalima, ku bi kwonn
sig ma gbam á finn swann-à níng ni jirà
aku sìr mpìrká ri bàg wù. I wà à rag ń
yag á byarwá ni rà?"
15 Shinn Luyí rag, "A yag, mpìr-à níng ǹ
shig zu sig ku aku shi wùn aswammí. Má
swam yag ku á byar mpìrká swai kim kim.
Kwá dinya káníng ma kùrbá jír á shinnmí

ni. Hár má, kwá dinya yann Israila big bidìm pár jírmí.
16 Má dinya ku shwìn-à kwá wa á dò jir shinnmí ni."
17 Barà Yesu dinya kinn rìg Hananiya àdòníng, sái Hananiya dù, n yag fòr á byar-à Shawulu shi sig, n yag tib wàníng vù á shinn-à ni. Ku rag, "Wunzàmí Shawulu, í Shinn Lumí Yesu swam bi síg mì nì á byarwú ni, àsàin-à ning ku nìm dìg kwonn á gbìb-à ni á sai-à wù nìm bi níng. I ku swam bi síg mì nì, ń bi ń tib wann wù vù á shinn-à ni, àjirà á myàng. Hár má, àjirà á dìg Awun Shìdun."
18 Barà ku dang kinn jírwá àdòníng, sái bu zyun àràg í akwàu jái kù zu á yìr zu Shawulu ni, í wà ku bi myàng rag. A byar-à hi big wau ku dìr batisma.
19 I wà ku ji buju, hár n dìg kàng gbam dìrwá.

Shawulu Dang Jir Yesu

Shawulu na su pyànà á finn swann Dimashka, mi ri shi kwonn big mpìrká ri bàg Yesu.
20 Gbìb fig tá bàna, sái ku dù, n yag kà á tonn bìr kwonnká bu Yahudawaká ni, mi ri dang jir Yesu rag, "Yesu í wùn Shìdun."
21 Mpìrká ri fig jírwá níng, big sa ma-maki á dò shinnwá ni. Big rag, "Wàníng í mpìr-à rìi ya mpìrká ri bàg Yesu shwìn mà finn swann Urushalima níng bàna rà? Ku bi sig áyág jirà aku zìg yag káníng mà byar àgbamká ri twìb swànn bu mà Urushalima jirà abig wà káníng kwonn rà?"
22 Shawulu dìg gbam n dang jir Yesu wàni. Barà ku ri dang rag Yesu í Almasihu mpìr-à Shìdun swam bi sig níng, bu-à hi vù rìghing Yahudawaká shi sig mà Dimashka wàni. Bai wà bá sa yipyàr.
23 Ku shi shi shi. I byar-à Yahudawaká kwonn nubá á shinnwá ni jirà abig gban rìg ku.
24 Big sìnn kà sig mpìrká a káníng shi kidim nu nkyun-à á finn swann-à ni fi ma àyúnn, jirà abig sar gib Shawulu ma abig gban rìg ku. Ama ku fig rìghing wà káníng ri bònn myàng byar-à kwá zu, àjirà abig pànn ku, abig gban rìg.
25 Sái yann sukàwá big bi sa yar zyun. Big zìg gágsàg zyun ùwài nímá, n bi zìg Shawulu á fi-à ni, n sìnn kà ku áni, n dìnn kà jùr áni, n du zu ku á pùr dan kinn-à big mi kàng kwìb sig finn swann-à áni.

Shawulu Kwonn Shinn Ma Mpìrká Bu Yesu Mà Urushalima

26 Barà ku zu á finn swann Dimashka àdòníng, ku yag mà Urushalima jirà aku kwonn shinn ma mpìrká ri bàg Yesu. Ku yag dìg káníng àdòníng, big shàr zinnwá. Big ri shàr, big yì fig wà í àjai barà ku kàng rìghing wùn sukà Yesu níng bàna.
27 I byar-à Barnabas kà nuwá n zìg yag ku á byar yann aswamká bu Yesu, n dinya big bar bu-à sa sig wàníng, barà wàníng dìg kwonn sig big Yesu á gbìb-à ni. Yesu dinya sig wàníng jír hár í wà wàníng ri dinya mpìrká jír á shinn Yesu á finn swann Dimashka hár ma pìkyinn wim.
28 Sái mpìr káníng zìg ku, ku ma káníng shi í zyun. Ku ma káníng ri kyann kyann á finn swann Urushalima, mi ri dinya mpìrká jír á zìnn Shinn Luyí Yesu ma pìkyinn wim.
29 Hár ku dang jír big mpìr Yahudawaká ká ri dang nu jir Helena. Ku ma káníng ri sa yipyàr. Káníng ri zìm abig gban rìg ku.
30 Barà mpìrká bu Yesu fig àdòníng, big zìg yag ku mà finn swann Kaisariya, í wà n tìr yag ku mà finn swann Tarsus.
31 I byar-à hi mpìrká ri bàg Yesu níng, dìg barà bá shi shubá ǹsàn nímá. Shwìn-à big rìi wa níng sa ma rìghing. Agunn jànn Yahudiya ma jànn Galili ma jànn Samariya mpìrká ri bàg swàb kà Yesu. Awun Shìdun ri myàng kwonn ma big. Mpìrká ri wib Shìdun big pìkyinn ńzyun.

Bitrus Dàb Gbam Mpìr Zyun, n Dab Wìm Kàng Ki

32 Barà Bitrus ri yag kó áni, ku yag fòr á kauye zyun big ri bar rag, Ludda. Ku yag bib kà mpìrká ri bàg Yesu màhàn.
33 A byar-à hi ku dìg mpìr zyun màhàn, mpìr-à vùwá wu tag rìghing big barwá, wàníng na sig á syu dìr wa ji awinyin, wàníng dù nann zu fig áwai bàna. Zìnn mpìr-à níng hi í Iniyas.

34 Barà Bitrus myàng ku àdòníng, ku
rag, “Iniyas, Yesu Kristi ri dàb gbam wù.
A dù nann zu, á pìnn bunáwú.” Sái
wàníng í dù nann zu-à.
35 Mpìrká á Ludda mà mpìrká á jànn
Sarona big myàng hing ku. I byar-à big
bidìm pár big bàg Yesu.

36 A finn swann Jopa uwà zyun shi
sig áni big ri bar ku Tabita. A nu
jir Helenanci big ri bar ku Dorkas, (yìr
zìnnwá níng í wikyínn). Ku í mpìr-à ri
sa kyann bu ǹsàn, mi ri sa shang mpìr
ashiká.
37 A sai-à níng hi ku bi na dor n bi wu
rìg. Big wau ku dìr, n bi jag ku á tonn
zyun shi sig mà wai.
38 Jopa shi yàr sig big Ludda. Barà
mpìrká ri bàg Yesu fig rag Bitrus shi sig
mà Ludda, í wà big swam yag mpìr pyànà
á byarwá ni, n vig ku rag, aku bi á byarbá
ni kíni.
39 I byar-à Bitrus dù, n bàg yag big. Ku
rag aku yag fòr níng, ku yag dìg uwà kiká
kwonn shi sig á finn tonn-à ni byar-à big
jag sig Tabita. Big shi sig, mi ri tìya ku
swai jàká Tabita rì kwìb ya sig big. Big ri
kig nài kiwá.
40 Bitrus bi kan zu rìg mpìrká á tonn-à
ni bidìm pár, n kà yag n bìnn kir wann
á jìnn ni, n vig Shìdun. I wà n bar uwà-
à níng rag, “Tabita, á dù nann zu.” Sái
Tabita myàng finn zuwá, n myàng Bitrus,
n dù nann zu n shi á wai.
41 Bitrus du yag vù, n pànn ku n gbar
dù nann zu ku n bar mpìrká kwonn shi
sig níng, n zìg ku n ya big, ku wìm kàng
rìghing.
42 I byar-à mpìrká mà finn swann Jopa
ni bidìm pár big fig jír bu mamaki-à Bitrus
sa sig níng. Hár big nìnànn nímá big bir
pìkyinn á byar Yesu ni.
43 Bitrus shi su nìnànn nímá á finn
swann Jopa, ku shi sig á lu mpìr zyun big
ri bar ku Siman. Mpìr-à níng hi í àsàin-à
ri sa samyib wau wi.

10

Shìdun Swam Yag Bitrus á Byar Kaniliyas

1 Mpìr zyun shi sig áni big ri bar
ku Kaniliyas. Ku shi sig á finn swann
Kaisariya. Mpìr-à níng hi í àgbam áyau
sojaká ni agunn swàmwá big ri bar
Italiya.
2 Ku ri shàr Shìdun wàni. Ku ma
mpìrká mà luwá ni bidìm pár big ri wib
Shìdun. Ku ri sa shang mpìr ashiká áyau
Yahudawaká ni, mi ri vig kyann Shìdun.
3 Ayúnn zyun àsháu sara wà àkamzau,
sái ku rag aku myàng níng, wùn aswam
Shìdun mà wai bi á byarwá ni á la-à ni, n
bar ku rag, “Kaniliyas”.

4 Pìkyinnwá gib. Ku myàng wàníng n
rag, “Sáshinn rà?”

Wàníng rag, “Shìdun fig hing bu-à à vig
sig níng. Ku ri fig àjwár ma swàm ǹsàn-à
wù ri sa ya mpìr ashiká níng. Ku myàng
hing hár mà wai.
5 A swam mpìrká abig yag mà finn
swann Jopa abig bar bi mpìr zyun màhàn
zìnnwá í Siman Bitrus.
6 I Siman zyun-à shi sig kyìnn á lu mpìr
zyun àsàin-à ri sa samyib wau. Zìnn
mpìr-à níng hi í Siman tìnn. Ku shi yàr
sig á nu zàpìr.”
7 Barà wùn aswam Shìdun-à níng dinya
Kaniliyas àdòníng, sái ku dù dà fim rìg
wàníng. I wà Kaniliyas bar bi mpìr
pyànà, big í yann sukàká á finn luwá
ni. Ku bar kwonn káníng ma soja zyun,
mpìr-à ri wib Shìdun, mi ri sa ya ku
swàm.
8 Mpìr sara káníng ku bar bi big, n
dinya byann big bu-à wùn aswam Shìdun
dinya sig ku. I wà ku swam yag big mà
Jopa abig bar bi Bitrus.

9 Na kyàr byar-à barà mpìr káníng ri
yag á gbìb-à ni, àyúnn-à fòr áyau shinn,
big yag fòr mà Jopa. Bitrus shi sig buwá
á finn swann Jopa. Ku nann zu yag sig
á shinn tonn-à ni mà wai jirà aku vig
Shìdun màhàn.
10 Amor ri gban ku wàni. Barà big ri sa
buju-à, big sa kinn fig ma bàna, sái ku la
la.
11 Ku myàng waisháu-à pù fim rìghing.
Ku myàng bu zyun shi àràg jà zyun ùwài
nímá ri wann bi. Big pànn sig sung jà-à,
mi ri zìg tìg wann bi.

12 Ku rag aku myàng nann yag zuwá àdòníng, ku myàng wiká kim kim, ma ká
ri bam kyann á jìnn ni, ma ayinnbuká kim
kim. Bidìm pár big shi sig áyau jà-à hi ni.
13 Sái ku rag aku fig níng nài jír wann
bi mà wai, nài jír-à hi dang rag, "Bitrus, á
du nann zu, á zìg bu káníng, á gib gban
ma á zwam."
14 Bitrus dang rag, "Shinn Lumí, ǹ taba
zwam fig bu-à bibai, kó bu shìnn bàna,
sáshinn má zwam rà?"
15 Nài jír-à hi dinya jakàng ku n rag,
"Bu-à Shìdun sìnn sig níng í bu ǹsàn,
kada á sìnn kàng bu-à hi rag í bu bibai
bàna."
16 Bu-à hi sa àdòníng kàun sara, í wà
big zìg nann kàng yag rìg jà-à hi mà wai.
17 Bitrus shi sig, mi ri kyab yìr la-à ku
la sig níng. I byar-à hi mpìrká Kaniliyas
swam yag sig níng, big bib dìg rìghing lu
Siman n sar sig á nu nkyun gbàdán-à ni.
18 Big bib rag, "Mpìr-à big ri bar ku
Siman Bitrus níng, ku tìg sig kyìnn áyág
rà?"
19 Barà Bitrus ri kyab la-à ku la sig
níng, í byar-à Awun Shìdun dinya ku
rag, "Bitrus, á myàng, mpìr sara bi sig á
byarwú ni mi ri yàn kyann wù.
20 A dù, á tìg wai yag jirà aning ma big
yág zyun. A kyab jír bàna. I mì ǹ swam
bi sig big í nì."
21 A byar-à hi sái Bitrus dù, n wann yag
á byar mpìr káníng ni, n dinya káníng
rag, "Mpìr-à ning ri yàn kyann níng í mì.
Bu-à zìg bi sig ning í kai rà?"
22 Big rag, "I Kaniliyas àgbam áyau
sojaká swam bi sig yi í nì. Ku í mpìr
ǹsàn, mpìr-à ri wib Shìdun. Hár mpìr
Yahudawaká big bidìm pár big ri yan ku.
Wùn aswam Shìdun zyun bi á byarwá ni,
n dinya ku rag, aku bar bi wù á luwá ni
jirà aku fig jír bu-à wá dinya ku."
23 Big dang àdòníng, sái Bitrus bar kà
bi big á finn lu-à hi. Big na kyàr byar-à.
Byar-à kyàr ku ma káníng dù n yág
zyun. Mpìrká káhi áyau mpìrká ri bàg
Yesu á finn swann Jopa, bàg yag big tìnn.
24 Byar-à kyàr í wà big fòr yag mà
Kaisariya, byar-à Kaniliyas ri shi kir ku.
Kaniliyas bar kwonn rìghing yiwaiwá big
ma jàuwá big, mi ri shi kir Bitrus.
25 Barà Bitrus kà yag mà lu-à ni àdòníng
sái Kaniliyas bi bìnn kir wann á pyànnwá
ni mi ri wib ku.
26 Bitrus dinya ku rag, "A dù nann zu.
Mi í Shìdun bàna. Mì í mpìr àràg wù."
27 Bitrus dang jír ma Kaniliyas, big kà
yag mà finn lu-à ni. Ku yag dìg bìr mpìrká
kwonn sig nìnànn nímá.
28 I byar-à Bitrus dinya big rag, "Ning
yì hing, buyí yi mpìr Yahudawaká, sàn
fig wà ayi kà á lu mpìrká zyun-à í Yahu-
dawaká bàna. Ama Shìdun dinya sig mì
rag, kada ń dinya mpìrká swaibá kim rag
big fòr fig wà má kwonn shinn ma big
bàna.
29 Wàníng í bu-à sa sai-à ning swam bi
aswam á byarmí ni, ǹ ngàng fig wà bí bi
bàna. Tàma-à níng aning dinya mì bu-à
sa ning bar bi sig mì níng."
30 A byar-à níng hi Kaniliyas dinya
Bitrus n rag, "Kwonn ma wà janá-à níng,
sa hing su sara, á sai-à ǹ vig sig Shìdun á
finn lumí ni, sai-à níng hi í àsháu sara wà
àkamzau. I wà ǹ myàng mpìr zyun sar
sig á pyànnmí ni, jàwá ri ngìg tain tain
nímá.
31 Ku dinya mì rag 'Kaniliyas, Shìdun
fig hing bu-à à vig sig ku níng, ku myàng
hing vù bu yawú tìnn.'
32 Ku dinya mì rag ń swam mpìrká abig
yag mà finn swann Jopa á byar mpìr zyun
ni zìnnwá í Siman Bitrus, zyun-à tìg sig
kyìnn á lu Siman zyun-à ri sa samyib wau.
Luwá shi yàr sig á nu zàpìr.
33 Gbìb fig tá bàna, ǹ swam yag aswam
mà byarwú ni. A ngàng fig bàna, à bi
hing. Tàma-à níng, yi kwonn shi sig níng,
yi ri zìm ayi fig bu-à Shìdun dinya sig wù
á dinya yi."

Bitrus Dang Jir Yesu Kristi Mà Lu Kaniliyas

34 A byar-à níng hi Bitrus dinya big rag,
"Tàma-à níng ǹ myàng hing barà Shìdun
ri zìm mpìr zyun, mi ri ngàng fig mpìr
zyun bàna.
35 Mpìr-à ma ri shàr Shìdun n ma ri sa
bu-à ǹsàn, Shìdun má zìg ku, kó ku ma í
swai mpìr wà áni bidìm pár.
36 Ning yì hing bu-à sa sig á jànn Israila,
barà Shìdun swam dinya big jir àjwár wà

má sa tag pìkyinn á jir shinn Yesu Kristi,
zyun-à í Shinn Lu kó ni bidìm pár.
37 Ning yì hing bu-à sa sig á jànn
Israila, bu-à hi sa jag sig á jànn Galili sai-
à Yohanna dang kinn rìg jírwá á shinn
batisma.
38 Ning fig hing tai Yesu mpìr-à á
Nazarat barà Shìdun wìr kà ya sig ku
Awunwá kwonn ma gbamwá. Ku kyann
kyann, mi ri sa swàm ǹsàn, mi ri dàb
gbam mpìrká ká shi sig á vù Shaitan ta
wàu bibaiká, jir kai bàna Shìdun shi sig
big ku.
39 Yi yann sukàwá big yi myàng hing
buká ku sa sig bidìm pár mà jànn Yahu-
dawaká ni hár big wà á finn swann
Urushalima. Yi myàng hing barà big zìg
ku, n dab bàg gbam rìg ku á bín n gban
rìg ku.
40 Ku na su pyànà ámir-à ni, í wà àyúnn-
à wà wa sara Shìdun bi gbar dù kàng rìg
ku mà amir-à ni. Sai-à ku dù nann zu mà
amir-à ni níng, Shìdun sìnn ku aku tàg
shinnwá á byar mpìrká ni.
41 Ku zu bi fig á pyànn mpìrká ni bidìm
pár bàna. Ama ku zu bi sig á pyànnyí ni,
yi mpìrká Shìdun shig zu sig níng. Yi ká,
zyun-à yi ji n wa ma ku, sai-à ku dù nann
zu kàng mà amir-à ni.
42 Ku dinya yi rag ayi tàg mpìrká jírwá
ma ayi dinya mpìrká rag, Yesu í zyun-
à Shìdun sìnn sig ku àsàin-à má wà
kwonn mpìrká shi sig ma yonki ma ká wu
rìghing níng.
43 Ku í zyun-à mpìrká rìi dang kyann
jir Shìdun dang sig jír á shinnwá ni n rag
mpìrká ma bir hing pìkyinn á byarwá ni,
Shìdun má yafa ya rìg big bu pyìr-à big
sa sig níng á jir zìnnwá ni."

Awun Shìdun Kà á Kyinn Kaniliyas Ma Mpìrká Ku Ma Káníng Shi Sig í Zyun

44 Barà Bitrus ri dang jírwá àdòníng, sái
Awun Shìdun wann bi á shinn mpìrká ri
fig jírwá níng ni bidìm pár.
45 Mpìrká nu bi sig Bitrus mà Jopa níng,
big myàng hár big sa mamaki. Mpìr
káníng hi big í mpìr Yahudawaká. Big
rag, "Asái, Shìdun ya sig mpìrká swai kim
kim Awunwá tìnn."
46 Big fig káníng ri dang nu jír àpyú mi
ri yan Shìdun áni.
47 Sái Bitrus dang rag, "Mpìr káníng dìg
rìghing Awun Shìdun àràg barà yi mpìr
Yahudawaká dìg sig níng, mpìr-à má kan
dim sar big dìr batisma wau í ni rà?"
48 A byar-à hi ku rag, abig wau káníng
dìr batisma á zìnn Yesu Kristi. I wà
mpìrká níng rag a Bitrus shi kù ma big
su pyànà.

11

Bitrus Dinya Mpìrká Ri Bàg Yesu Mà Urushalima Tai Bu-à Sa Sig Níng

1 Mpìrká ri bàg Yesu mà jànn Yahudiya
ma yann aswamká bu Yesu fig rag,
mpìrká ká í Yahudawaká bàna níng, big
zìg rìghing jir Shìdun.
2 Barà Bitrus yag mà finn swann
Urushalima, mpìrká ri ya ku laifi. Mpìr
káníng ri dang rag, wà mpìr-à ma í Yahu-
dawa bàna ma ri zìm aku bàg Shìdun, sái
abig kyag ku jur.
3 I byar-à big bib Bitrus rag bu-à sa ku
yag kyìnn á byar mpìrká zyun-à í mpìr
Yahudawaká bàna n ji kwonn buju ma
káníng, í kai sá nì rà?
4 I byar-à Bitrus dinya big jír bu-à sa jag
sig ku, ku dinya byann big kó kai bidìm
pár.
5 Ku rag, "Sai-à ǹ shi sig á finn swann
Jopa, mì ri vig Shìdun, sái ǹ la la ǹ myàng
jà zyun yiya nímá big pànn sig sungwá
yina, wann bi n bi tìg á pyànnmí ni.
6 Sái ǹ rag ń myàng níng, ǹ myàng wiká
shi sig áni kim kim, wi awúnn, ma bu
apyagká, ma ayinnbu, ma buká ri ngang
kyann á jìnn ni bidìm pár.
7 I byar-à ǹ fig nài jír wann bi mà wai,
mi ri bar mì rag, 'Bitrus, á dù nann zu, á
zìg á gib gban, á zwam.'
8 Mì í zìm-à n rag, 'Shinn Lumí, ǹ taba
zwam fig bu-à bibai, kó bu shìnn bàna.
Sáshinn má zwam rà?'
9 I byar-à ǹ fig jakàng nài jír wà wa
pyànà ri dinya mì rag, Bu-à Shìdun sìnn
kàng sig í bu ǹsàn kada ń dang rag í bu
bibai bàna.
10 Bu-à hi sa àdòníng hár kàun sara, í
wà big zìg nann kàng yag rìg mà wai.

11 A byar-à hi mpìr sara sar sig á nu
nkyun-à ni. Big swam bi sig big mà
Kaisariya abig bi bar mì.
12 I byar-à Awun Shìdun dinya mì rag,
ń yag kwonn ma mpìr káníng, ń kyab jír
bàna. I wà ǹ dù, mì yag-à. Mpìr sùnnjin
káníng nu yag mì mà Kaisariya. Yi yag kà
á lu Kaniliyas.
13 Kaniliyas dinya yi rag, wùn aswam
Shìdun mà wai bi á byarwá ni n dinya ku
rag, aku swam yag aswam mà Jopa abig
bar bi mì,
14 ma àjirà ń yag dinya ku jír zyun-à ku
ma mpìrká á luwá ni bidìm pár bá wìm
zu áni.
15 Barà ǹ kà mì ri dinya big jír àdòníng,
sái Awun Shìdun wann bi á byar mpìr
káníng ni, àràg barà ku rì wann bi sig á
byaryí ni wàrì níng.
16 I byar-à ǹ kyab pànn bu-à Yesu rì
dinya sig yi rag, 'Yohanna wau sig mpìrká
dìr batisma ma zàpìr, ama batisma wà
mà pyànn níng, Shìdun má wau ning ma
Awunwá'.
17 Barà Shìdun ya sig mpìrká mà lu
Kaniliyas Awunwá àràg barà ku ya sig yi
á sai-à yi bir pìkyinn á byar Yesu níng,
sáshinn má kan dim swàm Shìdun, má
rag big fòr fig wà Shìdun má zìg big bàna
rà?"
18 Barà mpìrká fig àdòníng, big sa fig
rag yipyàr bàna, big swam yan Shìdun,
big rag, "Asái Shìdun ri zìm mpìrká zyun-
à í Yahudawaká bàna níng, abig dà fim bu
pyìrbá jirà abig wìm zu tìnn."

Big Zìg Yag Jir Yesu Mà Antakiya

19 Sai-à big gban Istifanus níng, mpìrká
ri bàg Yesu big shàr yam gàb fim rìghing
á jir shinn shwìn-à mpìrká ri ya big níng.
Kádà yag mà jànn Finikiya, kádà yag ma
jànn Kubrus, kádà yag mà jànn Antakiya.
Byarká big yag sig níng, big dinya fig
mpìr àtaiká jir Yesu bàna, sái íri mpìr
Yahudawaká.
20 Ama mpìrká ká ri bàg Yesu, ká bi
sig mà jànn Kubrus ma Kurane, big yag
mà Antakiya, mi ri dinya mpìr àtaiká jir
àjwár áshinn Yesu.
21 Gbam Shinn Luyí shi sig á shinnbá ni.
Mpìrká nìnànn nímá bir pìkyinn á byar
Yesu ni, mi ri wib ku.
22 Tai bu-à sa sig á jànn Antakiya níng
yag kà á sung mpìrká ri bàg Yesu mà
Urushalima. I byar-à big swam yag
Barnabas a wàníng yag mà Antakiya.
23 Barà Barnabas yag fòr màhàn
àdòníng, ku yag myàng barà Shìdun sìnn
sig àsànwá áshinn mpìrká ni. Barà ku
myàng àdòníng, ku fig àjwár á pìkyinnwá
ni wàni. Ku dang gbam big kyinn rag,
abig bàg Shinn Luyí Yesu ma kyinn
ńzyun.
24 Barnabas í mpìr-à shi sig big pìkyinn
sìsàn á pyànn Shìdun. Awun Shìdun
mònn sig á kyinnwá ni, ku ri bir kyann
pìkyinn á byar Shìdun wàni. Mpìrká
nìnànn nímá ri bàg swàb kà Yesu á jir
shinnwá ni.
25 I byar-à Barnabas yag mà finn swann
Tarsus jirà aku yàn Shawulu màhàn.
26 Barà ku dìg wàníng àdòníng, ku zìg
yag wàníng mà Antakiya. Big shi màhàn
ji zyun, mi ri tàg mpìrká ri bàg Yesu jir
Shìdun. Mà Antakiya í byar-à big bar jag
mpìrká ri bàg Yesu zìnn Krista.
27 A sai-à hi ni mpìrká káhi mà Urushal-
ima bi á Antakiya. Big í mpìrká ri dang
kyann jir Shìdun.
28 Mpìr zyun áyaubá ni zìnnwá í
Agabas. Ku sar dù nann zu áyau mpìrká
ni, mi ri dinya big jír ma gbam Awun
Shìdun rag, suká ri bi níng, amor má
gban wàni á jànn-à ni bidìm pár. Amor-à
hi bi gban hing á sai-à Kalaudiyas na sig
kùrwá.
29 Sái mpìrká ri bàg Yesu mà Antakiya
níng kwonn bài jirà abig sa shang mpìrká
ri bàg Yesu mà jànn Yahudiya. Kó ni zìg
bi bu-à gbamwá fòr sig.
30 Big zìg bàiká big kwonn sig níng n
ya á vù Barnabas ma Shawulu a káníng
zìg yag kwonn ma kàhi mà byar àgbamká
áyau mpìrká ri bàg Yesu mà Urushalima.

12

Kùr Pànn Sìr Bitrus

1 Asai-à níng hi mpìrká káhi áyau
mpìrká ri bàg Yesu níng, big wa shwìn
á vù kùr Hirudus ni.

2 Ku du kà mpìrká big pànn Yakubu
wunzà Yohanna, n kyag gban rìg wàníng
ma kafai.
3 Barà ku myàng Yahudawaká ri fig
àjwárwá á dò jir bu-à ku sa sig níng ni, í
wà ku pànn Bitrus tìnn. Ku pànn wàníng
áyau suká big ri ji brodi zyun-à bàna big
yisti.
4 Barà ku pànn wàníng n du kà á tonn
fi-à ni, ku ya kà wàníng á vù sojaká ri sar
gadi. Big shi sig mpìr yina yina, hár kyau
yina tìnn. Ku sìnn káníng jirà a káníng
sar myàng kwonn ma Bitrus í zyun, jirà
sai-à ba ji wam zu rìghing buju àyúnn
Pìm Wam Zu, bá zìg bi Bitrus á pyànn
mpìrká ni jirà abig wà ku kwonn.
5 I byar-à big fim Bitrus mà tonn fi-à ni,
mpìrká ri bàg Yesu big ri vig Shìdun á jir
shinnwá ni, jirà a Shìdun zìg zu ku.

Shìdun Pinn Zu Bitrus Mà Tonn Fi-à Ni

6 A fi-à ni Hirudus ri kyab rag wà byar-
à ma kyàr hing, bá zìg zu bi Bitrus jirà
abig wà ku kwonn. Bitrus na kà sig áyau
soja pyànà, ku na jànn kwonn sig ma kan
àsháu-à big wìr kà sig ku á vù-à ni. Asar
gadiká káhi sar dim sig á nu nkyun-à ni.
7 I byar-à hi wùn aswam Shìdun mà wai
kà yag mà tonn-à ni, finn tonn-à í yar rìg-
à gbauu. Wùn aswam Shìdun pànn Bitrus
á fir vù-à ni n dab finn zir wàníng. Bitrus
fìm finn zir. Wùn aswam Shìdun dinya
ku rag, aku dù nann zu kíni. Sái Bitrus
dù. A byar-à níng hi kan àsháu-à big wìr
kà sig ku á vù-à ni níng, í wan zu rìg-à.
8 Wùn aswam Shìdun rag, aku zir
gbam byànntíwá ma aku pag kà tabar.
Bitrus zir gbam byànntíwá, n pag kà
tabarwá. Wùn aswam Shìdun rag, "A bir
mayafiwú, ma á bàg bi mì."
9 Bitrus í mayafiwá í bir-à, mì wàníng í
bàg yag-à. Barà ku kan bàg yag wàníng
níng, ku wà sig rag ku ri la la. Ku yì fig
wà bu-à hi í àjai bàna.
10 Big dù, n wam zu rìg mpìrká sar sig
gadi-à níng, n wam zu yag kàng mà byar
gadi-à wà wa pyànà. Big bi fòr á byar nu
nkyun-à byar-à bá zu má kà á finn swann-
à ni. Agìr nu nkyun-à níng hi big sa sig
big àsháu. Barà big fòr yag àdòníng àgìr
nu nkyun-à hi í pù fim rìg-à ma shinnwá.
Big zu yag mà myann, n yag bànn fù zu
rìg mà gbìb-à ni, mi ri yag. I byar-à wùn
aswam Shìdun-à níng dà fim rìg Bitrus
màhàn.
11 I byar-à Bitrus dang rag, "Asái, ǹ yì
rag hing wà bu-à sa sig mì níng í àjai.
Shìdun swam bi wùn aswamwá, n zìg zu
rìghing mì áyau shwìn-à Hirudus ya sig
mì níng. Bu-à mpìr Yahudawaká ri zìm
abig sa mì níng, Shìdun zìg zu rìghing
mì áyau-à ni."
12 Barà ku yì rag bu-à sa sig ku níng,
í byar-à ku dù n yag mà lu Maryamu
na Yohanna Markus, n yag dìg mpìrká
kwonn shi sig màhàn, big ri vig Shìdun
á shinnwá ni.
13 Ku yag kwìb nu nkyun-à kwìb kwìb.
Sái wùn uwà zyun dù bi. Zìnn wùn uwà-à
níng hi í Roda. Ku bi aku pù nu nkyun-à.
14 Sai ku rag aku fig nài jír-à, í nài jir
Bitrus. Ku shàr kàng yag mà finn lu-à ni
ma àjwár á pìkyinnwá ni. Ku pù fig nu
nkyun-à bàna, n yag dinya mpìrká rag "I
Bitrus!"
15 Big rag, Kai! Kwá shàr ǹsáng rà?
Ama ku rag, "Ajai í Bitrus." Sái big rag,
"I ku bàna, adìnwá bi síg nì."
16 Barà Bitrus shi sig, mi ri kwìb nu
nkyun-à, big bi pù fim ya ku. Barà big
myàng ku àdòníng big sa mamaki.
17 I byar-à ku kà yag, n sa nann zu big vù
rag, abig shi akim. Ku kan dinya big barà
Shìdun zìg zu sig ku áni mà tonn fi-à ni.
I wà ku dinya káníng rag, a káníng dinya
Yakubu ma mpìrká ri bàg Yesu bidìm pár
bu-à sa sig níng. Barà ku dang kinn jírwá
àdòníng, ku dù mà byar-à hi, n yag rìg
byar zyun.
18 Byar-à bi kyàr. Mpìrká ri sa gadi á
tonn fi-à ni níng, myàng fig Bitrus bàna.
Pìkyinnbá gib, jir kai bàna big yì fig byar-
à ku dù, n yag sig bàna.
19 A byar-à hi kùr Hirudus rag abig yàn
kyann ku. Big dìg fig ku bàna. Sái big bi
pànn àsàinká ri sa gadiwá níng. Hirudus
bib big jír, í wà n dang rag abig gban rìg
big.

Daka á byar-à hi Hirudus dù mà jànn
Yahudiya, n yag mà Kaisariya. Ku shi
màhàn su títi nímá.

Barà Hirudus Wu Kiwá

20 Hirudus ri dù kyinn ma mpìrká á jànn Taya ma Sidon. I byar-à mpìr káníng kwonn shinn n yag mà byar Hirudus. Big yag jag má á byar àgbam swàm áyau luwá ni, àgbam-à hi zìnnwá í Bilastus. A byar Bilastus ni, big dìg gbìb-à yág mà byar Hirudus ni, n dang jír barà bá jùn kwonn kàng ma ku, jir kai bàna big ri dìg kyann buju á jànnwá ni.

21 Ayúnn zyun ku wìr kà sig jà kùrwá, n shi sig, mi ri dang jír ma mpìrká bi sig á byarwá ni.

22 Sai mpìrká ri dài swam ku. Big rag, "Kai! Wàníng í mpìr ri dang fíg nì jír-à níng bàna, í Shìdun ri dáng nì."

23 A byar-à hi wùn aswam Shìdun mà wai dab ta wann Hirudus á jìnn ni, jir kai bàna Hirudus wib fig Shìdun bàna. Afirká zwam gban rìg ku.

24 I byar-à hi jir Shìdun swàb kà yag rag mà pyànn á byar mpìrká nìnànn nímá.

25 Barnabas ma Shawulu sa kinn rìg swàmbá zyun-à mpìrká á Antakiya ri zìm abig sa mà Urushalima, í wà big kàng bi á Antakiya. Big bi kwonn ma Yohanna Markus.

13

Big Shig Zu Barnabas Ma Shawulu Jir Swàm

1 Ayau mpìrká ri bàg Yesu mà Antakiya, mpìrká káhi ri dang kyann jir Shìdun, káhi ri tàg mpìrká jir Shìdun. Mpìr káníng í Barnabas ma Simiyan (zyun-à big ri bar ku mpìr pìpìr), ma Lukiyas (mpìr-à mà Kurane) ma Shawulu ma Manayin, zyun-à ku ma kùr Hirudus wài gbam nann zu sig í zyun.

2 Barà big ri wib Shìdun, mi ri sìnn nu, í byar-à Awun Shìdun dinya big rag, "Aning fim ya mì Barnabas ma Shawulu, jirà abig sa swàm-à ǹ ya sig big níng."

3 A byar-à níng hi, big sìnn nu, n vig Shìdun, n tib wann káníng vù á shinn-à ni. I byar-à big swam yag big.

Big Yag Mà Kubrus

4 Barà Awun Shìdun swam yag Barnabas ma Shawulu àdòníng, í byar-à big dù n yag mà Salukiya. Big yag kà á kòr zyun ni, n zu yag rìg mà swàin Kubrus.

5 Big yag fòr mà finn swann Salamis, á swàin Kubrus, mi ri dinya mpìrká jir Shìdun á tonn bìr kwonn bu Yahudawaká ni. Yohanna Markus shi sig ma big mi ri sa shang big swàm.

6 Big kyann kyann á swàin Kubrus, n yag fòr mà Bafas, mà mìr swàin-à ni mà tài. Mà byar-à níng hi, big dìg kwonn ma mpìr zyun màhàn zìnnwá í Bar-Yashuwa. Ku í mpìr subu, ku í mpìr Yahudawaká. Ku gim ǹsáng rag ku í mpìr-à ri dang kyann jir Shìdun.

7 Ku í jàu gwamna Sarjiyas Bulus, gwamna-à níng hi yì sig bu wàni. Gwamna-à hi bar bi Barnabas ma Shawulu jirà aku fig jir Shìdun á nu káníng ni.

8 Jàu gwamna-à níng hi ku í mpìr subu, ku ri sa yipyàr ma jírbá. A nu jir Helena big ri bar ku zìnnwá Alimas. Ku ri zìm aku kan dim gwamna a wàníng zìm jir káníng bàna.

9 I byar-à Shawulu zyun-à big ri bar ku Bulus níng, Awun Shìdun kà á pìkyinnwá ni, ku myàng byann wàníng myàng byann byann,

10 n dinya wàníng rag, "Wù wùn Shaitan, wù í mpìr-à mònn sig ma bu-à bibai, wù í mpìr-à ri ngàng bu-à sìsàn. Wù ri kar ngang jirà á sìnn kàng jir Shìdun àràg í jir ǹsáng.

11 Shìdun má tib wann vùwá á shinnwú ni tàma tàma-à níng, wá myàng kyàr fig rag byar bàna, hár sái àyúnn zyun."

A byar-à níng hi, zuwá í wan kinn rìg-à kùun. Ku myàng kyàr fig rag bàna. Ku ri ka kyann vùwá, mi ri yàn mpìr-à má gbar ku.

12 Barà gwamna-à hi myàng àdòníng, ku bir pìkyinn á jir Yesu ni. Ku sa mamaki ma jír-à big tàg sig á shinn Yesu ni.

Big Yag Mà Finn Swann Antakiya á Jànn Bisidiya

13 Bulus ma jàu kyonnwá big dù á finn swann Bafas, n kà á kòr zàpìr, n yag mà finn swann Barga, á jànn Pamfiliya. I byar-à Yohanna Markus dù dà fim rìg big, n kàng yag rìg mà Urushalima.

14 A byar-à níng hi, Bulus ma Barnabas
dù màhàn, n yag mà Antakiya, í finn
swann zyun á jànn Bisidiya. Ayúnn
Asabar big yag kà mà tonn bìr kwonn bu
Yahudawaká ni, n shi wann màhàn.
15 Barà àgbamká jangga kinn rìg doka
Musa, ma bu-à mpìrká rìi dang kyann jir
Shìdun ba sig, í byar-à big bar Bulus rag,
"Ning wunzàyí big, wà na shi sig ma jír
zyun-à má gbar gbam mpìrká pìkyinn,
aning bi dang."
16 I byar-à Bulus sar dù nann zu á wai,
n dang jírwá rag:

"To, ning mpìr Israilaká ma mpìrká kim
kim ká ri wib Shìdun níng, aning gang
sung ma aning fig jírmí.
17 Shìdun bu mpìr Israilaká rì shig zu
sig yàkúyí big, jirà ayi shi mpìrká buwá.
Sai-à big ri shi kyìnn á jànn Masar, ku sa
big big mà jwàr wàni. Barà big mà jwàr
àdòníng, sái ku bi zìg zu yag rìg big á
jànn Masar ni ma gbamwá ku shi sig ma
kàhi.
18 Big ri kyann kyann áyau awúnn-à ni
hár ji dìpyànà. Shìdun ri sa muyar ma
big.
19 Shìdun bi gban rìg kyau mpìr
sùmpyànn, ká shi sig á jànn Kanana, n
bi ya rìg yàkúyí jànn-à hi.
20 Big shi á jànn Kanana ji dari yina big
dìpyànà agban dwib.

"I byar-à Shìdun bi sìnn àgbamká zyun-
à má gib jír, hár sai-à Samaila zyun-à í
mpìr-à rìi dang kyann jir Shìdun níng, bi
shi àgbambá.
21 Big vig Shìdun rag a Shìdun wìr ya
big kùr. Shìdun bi wìr ya big Shawulu
wùn Kish yiwai Banjamin. Ku na sig
kùrwá hár ji dìpyànà.
22 I wà Shìdun gbar tìg wann rìg ku,
n bi sìnn pyann kàng Dawuda, wà zyun-
à Shìdun dang sig jír á shinnwá ni rag,
'Dawuda wùn Yassa í swai mpìr-à mì ri
zìm, jir kai bàna kwá wib jírmí.'
23 Mpìr apínn-à Shìdun tìr bi ya sig yi
mpìr Israilaká níng, í Yesu ku zìg zu sig
áyau yiwai Dawuda ni àràg barà ku dang
sig.
24 Sai-à Yesu bi fig ma bàna níng,
Yohanna rì dinya mpìr Israilaká rag abig
fim bu pyìr sa, ma abig wau rìg dìr
batisma.
25 Barà ku nyàan swàmwá sa kinn
àdòníng, sái ku bib mpìrká rag, 'Ning
ri kyab rag mì í mpìr-à Shìdun rag kwá
swam bi níng rà? Mì í ku bàna. Mpìr-à hi
bi fig ma bàna, kwá bi á simmí ni. Mpìr-à
hi, ǹ fòr fig wà má wan zu tabarwá bàna.'
"
26 Bulus rag, "Ning wunzàmí big, yiwai
Ibrahim ma swai mpìrká kim kim ká ri
bàg Shìdun, jír-à má pinn zu mpìr wà
Shìdun tìr bi sig níng, ku tìr bi síg á dò
shinnyí ni.
27 Mpìrká mà Urushalima ma àgbamká
bigbá yì byann fig ku bàna. Ayúnn
Asabar big ri jangga kyann bu-à mpìrká
rìi dang kyann jir Shìdun ba sig á shinnwá
ni, ama big yì byann fig bàna. Big bi gban
rìg ku àràg barà káníng ba sig.
28 Mpìr káníng pànn fig Yesu ma laifi
bàna, ama big vig Bilatus rag a wàníng
dang rag abig gban rìg Yesu.
29 Barà big gban rìg ku àdòníng, big zìg
tìg wann ku á bín-à ni, n jì kà ku á shar-à
ni. Bu-à big sa sig níng, í bu-à mpìrká rìi
dang kyann jir Shìdun ba sig á shinnwá
ni.
30 Shìdun gbar dù nann zu kàng
rìghing ku ma yonki.
31 Ku shi suwá nìnànn nímá, mi ri tàg
shinnwá á byar mpìrká rì kyann sig ma
ku daka á jànn Galili, n nu yag sig ku mà
Urushalima. Tàma-à níng big í àsàinká ri
dinya mpìrká bu-à big myàng sig.
32 To, wàníng í bu-à sa yi ri dinya ning
jir àjwár-à níng, jir kai bàna bu-à Shìdun
rì gib ya sig yàkúyí big nu níng, yi yann
adaká bigbá yi myàng hing,
33 barà ku gbar dù nann zu Yesu mà
amir-à ni big yonki. Bu-à Shìdun sa sig
níng, í bu-à big rì ba sig áyau tarkada
Zabura sura pyànà n rag,
'A shi nì í wùnmí,
janá-à níng ǹ kàng rìghing tawú.'
34 Barà Shìdun gbar dù kàng ku ma
yonkiwá n rag kwá wu fig ki bàna níng,
big ba sig á jir Shìdun ni n rag,
'Bu-à ǹ dinya sig Dawuda rag má sa níng,
í bu-à má sa ya wù.
Má sa ya wù bu ǹsàn nímá.'

35 Ayau tarkada Zabura byar zyun big ba sig rag,
‘Shìdun má fim fig dìr wùn sukà kyìkyàrwá a wàníng swàr bai mà amir-à ni bàna.’
36 Barà Dawuda sa kinn rìg bu-à Shìdun ri zìm aku sa níng, ku í wu rìg-à. Big jì kwonn ku ma yàkúwá big, dìrwá í swàr bai rìg-à.
37 Ama mpìr zyun-à Shìdun gbar dù kàng sig mà amir-à ni níng, dìrwá swàr fig bàna.
38 Wunzàmí big, á jir shinn Yesu ni Shìdun má yafa ya ning bu pyìrná.
39 A dò jir shinnwá ni mpìr-à ma bir hing pìkyinnwá kwá wìm zu áyau bu pyìrwá ni. Doka Musa má pinn zu sar fig mpìr bàna.
40 Barà ning shi sig ma gbìb-à ná wìm zu áni níng, aning bir pìkyinn áni, kada aning ngàng bàna. Kada bu-à big ba sig á tarkada Shìdun ni níng, aku sa ning bàna. Big ba sig rag,
41 ‘Ning mpìrká ri ngàng bu-à Shìdun dinya sig ning níng,
ná myàng bu mamaki, hár ná wu kinn rìg.
Má sa bu zyun, ama ná bir fig pìkyinn áni bàna,
kó wà ba dinya byann hing ning má, ná ngàng.’ ”
42 Barà Shawulu ma Barnabas dang kinn rìghing jírbá má zu á tonn bìr kwonn-à ni àdòníng, sái mpìrká vig big rag, abig bi dang jakàng jír àyúnn Asabar zyun-à ri bi bó.
43 Barà bìr mpìrká ri zu á tonn bìr kwonn-à ni àdòníng, mpìr Yahudawaká nìnànn nímá ma mpìrká swai kim kim ká ri kà kwonn ma big á tonn bìr kwonn-à ni, big bàg yag Bulus ma Barnabas. I byar-à káníng dang gbam big pìkyinn n rag abig shi áyau àsàn-à Shìdun sa ya sig big.
44 Asabar zyun-à ásim níng, mpìrká á finn swann-à ni nìnànn nímá, big bi jirà abig fig jir Shìdun.
45 Ama barà Yahudawaká myàng mpìrká kwonn bi sig nìnànn nímá mi ri fig jir Bulus, sái big sa ku akyib. Big ri sa yipyàr ma bu-à ku ri dang níng, mi ri swau ku.
46 I byar-à Bulus ma Barnabas wim kyinn n dinya big n rag, “To, ning mpìr Yahudawaká níng, shi ya sig yi àràg í tonn ayi nìm zìg bi jag jir Shìdun á byarná ni, ama ning ngàng jír-à hi. Ning zìm fig wà aning dìg yonki kinn kinn bàna. To, yá fim ning, yá zìg yag jír-à hi á byar mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna.
47 Wàníng í barà Shìdun dinya sig yi áni rag,
‘N sìnn sig wù á shi àràg í bu-à má yar ya mpìrká á dunyaru bidìm pár
barà bá wìm zu áni.’ ”
48 Barà mpìrká ká í Yahudawaká bàna big fig barà Bulus dang àdòníng, big fig àjwár n swam yan jir Shinn Luyí. Mpìrká ká Shìdun shig zu sig big jirà abig dìg yonki kinn kinn níng, big bir pìkyinn á jír-à hi ni.
49 To, jir Shinn Luyí níng shan gban rìghing finn jànn-à màhàn bidìm pár.
50 Sái Yahudawaká bi kar zìng uwàká ká ri wib Shìdun big í àgbam, kwonn ma wunù àgbamká á finn swann-à ni, jirà abig kan zu Bulus ma Barnabas. Big sa káníng akyib n kan zu rìg káníng á finn jànn-à ni.
51 I byar-à yann aswam káníng dab pìg kyàr rìg avír á barbá ni jirà abig tàg rag, mpìr káníng sa sig big bu-à sàn fig bàna. Sái big yag mà finn swann Ikoniya.
52 Mpìrká ri bàg Yesu fig àjwár wàni, Awun Shìdun kà mònn sig á pìkyinnbá ni.

14

Bulus Ma Barnabas Yag Mà Ikoniya

1 To. A finn swann Ikoniya, í byar-à Bulus ma Barnabas yag kà á tonn bìr kwonn bu Yahudawaká ni àràg barà big ri sa kyann. Big dinya mpìrká jir Yesu. Hár Yahudawaká ma mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna nìnànn nímá bir pìkyinn á jír-à hi ni.
2 Ama Yahudawaká ká bir fig pìkyinn á jir Yesu ni bàna níng, yag dìg mpìrká ká í Yahudawaká bàna, mi ri gbar dù káníng kyinn jirà a káníng bai dìr ma mpìrká ri bàg Yesu.
3 Sái Bulus ma Barnabas big shi rìg á finn swann-à ni, hár big shi nonn màhàn.

Big ri dang jir Yesu kwonn ma àsànwá, zinn bàna. Big ri sa swàm bu mamaki kim kim ma gbam-à Shìdun ya sig big. Barà káníng myàng bu mamakiká big ri sa níng, káníng bir pìkyinn á jírbá ni.

4 Mpìrká á finn swann-à ni kyàb gàfinn rìghing kyau pyànà. Kádà ri bàg jir Yahudawaká, kádà ri bàg jir Bulus ma Barnabas.

5 Mpìrká swaibá kim kim kwonn ma Yahudawaká, ma àgbambá big bi, big ri zìm abig ya Bulus ma Barnabas shwìn, ma abig ta gban káníng ma abàn.

6 Barà Bulus ma Barnabas fig tai jír-à hi àdòníng, í byar-à big shàr zu rìg á finn swann-à ni, n yag rìg águnn jànn Likoniya. I byar-à big kà á finn swann Listra ma finn swann Darba ma kauyeká shi kàng kwìb sig áni níng.

7 Big ri dinya kyann mpìrká jir àjwár á shinn Yesu ni màhàn.

Big Dàb Gbam Mpìr Zyun á Listra

8 A finn swann Listra mpìr zyun shi sig áni, barwá bàna ma gbam. I barà big mà sig ku, ku taba kyann fig kyonn bàna.

9 Ayúnn-à Bulus big bi kà á finn swann-à hi ni, wunù-à níng ri shi mi ri fig jírbá. Barà Bulus myàng ku, ku shi sig ma pìkyinn barà kwá dang rag a Shìdun dàb gbam ku,

10 í byar-à Bulus dinya ku ma gbam n rag, “A dù nann zu á wai.” Ku bi pìm dù nann zu mi ri kyann kyonn.

11 Barà bìr mpìrká myàng àdòníng, big dang á nu jir Likoniya ni n rag, “Kai! I bu sìnn kà síg nì á dìr mpìr káníng ni, n wann bi síg nì áyág.”

12 I byar-à big bar Barnabas rag Zafas, í zìnn bu sìnn zyun. Bulus bó, jirà ku í àsàin-à ri dang jír níng, big bar ku Hamis, í zìnn bu sìnn zyun tìnn.

13 Lu byar-à big ri wib Zafas shi sig á nu nkyun finn swann-à mà myann. Sái àgbam bu sìnn-à níng hi zìg yann nai ma awu bín, n rag bá wib káníng áni.

14 Barà Bulus ma Barnabas myàng bu-à mpìr káníng ri zìm abig sa níng, sái big gbar ka jàbá n shàr kà yag áyau bìr mpìrká ni, n dinya mpìrká rag,

15 “Bu-à sa ning sìnn kàng sig yi àràg yi í Shìdun níng, í kai sá nì rà? Yi í mpìr jíkwìnn àràg ning. Yi bi sig áyág jirà ayi dinya ning jir àjwár á shinn Yesu ni, jirà aning fim bu sìnnká ning ri wib níng, wà fòr fig bu zyun bàna, ma aning vim bìr kàng bi á byar Shìdun àsàin yonki, zyun-à màm sig waisháu-à ma dunyaru ma zàpìr ma buká shi sig áni bidìm pár.

16 Sai-à rì níng, Shìdun rì fim sig kó ni aku sa bu-à kyinnwá ma ri zìm bidìm pár.

17 Ama Shìdun ri tìya kyann ning pìkyinn-à sìsàn, mi ri sa ya ning swàm barà ná yì ku shi sig áni. Ku ri ya ning shyù, ku ri ya ning buju, ku ri sa byann ya ning buká ning ri tàg á da-à ni. Ku ri sa jwar pìkyinn ná.”

18 Kó barà big dinya mpìr káníng jír-à níng, ama big sa dakyar í wà n kan dim bìr mpìr káníng rag a káníng wib big bàna.

19 I byar-à mpìr Yahudawaká káhi mà Antakiya ma Ikoniya big bi, n gbar dù kyinn mpìrká á shinn Bulus. Hár mpìrká ta ku ma abàn ta ta, í wà n gbar swann yag rìg ku mà kur lu-à ni. Big ri kyab rag ku wu rìghing.

20 Sái mpìrká ká ri bàg Yesu sar kàng kwìb sig ku áni, mi ri myàng ku, í byar-à ku dù nann zu, n kàng yag mà finn swann-à ni. Ku ma Barnabas bi na byar kyàr, í wà big dù n yag mà finn swann Darba.

Big Kàng Bi á Finn Swann Antakiya

21 Big ri dinya mpìrká jir àjwár á shinn Yesu ni á finn swann Darba. Mpìrká nìnànn nímá bir pìkyinn á byar Yesu. A byar-à hi big dù n kàng yag mà Listra, hár n yag mà Ikoniya big Antakiya á jànn Bisidiya,

22 mi ri dang gbam mpìrká ri bàg Yesu kyinn, abig sar gbam á pìkyinn birbá ni. Big dinya káníng rag, “Sai wà ya wa hing shwìn nìnànn nímá í wà yá kà lu Shìdun íni.”

23 Byar-à mpìrká ri bàg Yesu bidìm pár ri shi kwonn, big shig zu ya káníng àgbamká. Big vig Shìdun á shinn káníng ni, n sìnn nu n ya kà káníng á vù Shìdun

ni barà káníng bir sig pìkyinn á byar wàníng ni níng.
24 Bulus ma Barnabas kyann kàng kwìb rìg jànn Bisidiya, hár n fòr yag mà jànn Pamfiliya.
25 Big dinya mpìrká mà finn swann Barga jir Yesu. I wà big dù n yag mà finn swann Ataliya.
26 I byar-à big kà á kòr zàpìr n kàng yag mà finn swann Antakiya mà byar àsàinká swam bi sig big níng, ká rì vig sig Shìdun á shinnbá ni, barà Shìdun má myàng kwonn ma big áyau swàmbá zyun-à big sa vinn sig tàma-à níng.
27 Barà big yag fòr mà Antakiya, big bar kwonn mpìrká ri kwonn shinn mi ri bàg Yesu n dinya káníng jír bu-à Shìdun sa ya sig big áyau swàmbá ni, barà Shìdun pù ya mpìrká ká í Yahudawaká bàna pyù barà káníng bir pìkyinn á jir Yesu.
28 Big shi nonn màhàn ma mpìrká ri bàg Yesu.

15

Mpìrká Kwonn Shinn Mà Urushalima

1 Mpìrká káhi mà Yahudiya bi á Antakiya, mi ri tàg mpìrká ri bàg Yesu rag, “Wà na kyag fig jur bàna, àràg barà doka Musa dang sig níng, ná wìm zu fig bàna.”
2 Barà Bulus ma Barnabas fig àdòníng, sái big bi sa yipyàr rag í nímá bàna. I byar-à mpìrká ri bàg Yesu rag, a Bulus ma Barnabas kwonn ma mpìrká káhi áyaubá ni abig yag mà Urushalima abig yag dang jír ma yann aswamká bu Yesu, kwonn ma àgbamká abig wà byann jír-à hi.
3 I byar-à mpìrká ri bàg Yesu swam yag big. Barà big ri yag mà Urushalima big wam zu á jànn Finikiya ma jànn Samariya. Sái big dinya mpìrká á jànn káníng ni barà mpìrká swai kim kim vim bìr bi á byar Shìdun. Hár mpìrká ri fig àjwár á dò shinnwá ni.
4 Barà big fòr yag mà Urushalima àdòníng, mpìrká ri bàg Yesu ma yann aswamká màhàn, ma àgbamká shà big shà shà. I wà big dinya káníng barà Shìdun sa sig swàmwá á byar mpìrká big rì dinya sig káníng jir Yesu.
5 Sái mpìr Farisawaká ká ri bàg Yesu, big sar dù nann zu n dang rag, “Mpìrká swaibá kim kim ká ri bàg Yesu, shi sig àràg í tonn abig kyag jurbá, ma abig wib doka Musa.”
6 I byar-à àgbamká ma yann aswamká kwonn í byar ńzyun jirà abig wà jír-à hi.
7 Barà big ri wà jír àdòníng, sái Bitrus dù nann zu n dang rag, “To, ning wunzàmí big, aning shi kim, ń dinya ning jír. Daka á ninonn Shìdun shig zu sig mì áyauná ni, n rag ń dinya byann mpìrká swaibá kim jir àjwárwá, jirà abig fig ma abig bir pìkyinn áni.
8 Shìdun àsàin-à ri yì bu-à shi sig á pìkyinn mpìr níng, ya sig mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng Awunwá àràg barà ku ya sig yi mpìr Yahudawaká níng, jirà ayi yì rag ku ri zìm mpìrká bó tìnn.
9 Ku gàfinn fig yi rag yi kim, big kim bàna, jir kai bàna ku tu kyàr rìghing pìkyinnbá barà big bir sig pìkyinn á byar Yesu ni níng.
10 To, wà má àdòníng, sáshinn ning ri zìm mpìrká abig bàg gbìb wà zyun-à yi ma yàkúyí big rì bàg sar fig bàna níng rà? Ning ri ya big swánn ùwài àdòníng, ning ri màg màg fig muyar Shìdun rà?
11 Yi má, yi wìm zu sig á dò jir shinn àsàn Shinn Luyí Yesu ni, jir pìkyinn biryí á byarwá ni. To, big má í àdòníng tìnn.”
12 Barà bìr mpìrká fig Bulus ma Barnabas ri dinya big bu mamakiká Shìdun sa sig á vùbá ni áyau mpìrká swai kim kim níng, í byar-à big wìr shi sig yir yir.
13 Barà big dang kinn rìghing jírbá àdòníng, sái Yakubu sar dù nann zu n dinya big rag, “To, ning wunzàmí big, aning fig.
14 Tàma-à níng yi fig rìghing jir Siman Bitrus barà ku rag, Shìdun shig zu sig mpìrká kádà swai kim kim jirà a káníng shi mpìrká buwá.
15 Wàníng shi sig àràg barà mpìrká rìi dang kyann jir Shìdun dang sig á tarkada jir Shìdun ni rag,
16 ‘A pyànn ná-à níng má kàng bi,
    má bi má sa bu-à ǹ gib ya sig Dawuda
        nu rag má sa níng.
Má sa wùn adawá zyun má na kàng kùr

àràg barà mpìr ri mi kàng lu-à wim wann sig,
17 jirà mpìrká swai kim kim, ká ǹ shig zu sig big rag abig shi mpìrká bumí níng, abig yàn kyann mì.
18 I mì Shìdun mì ri dáng nì jír bu-à ǹ tàg sig daka sai-à rì.'
19 "To, ámyàngmí, kada ayi dukà mpìrká ri vim bìr bi á byar Shìdun ni ma gbam rag abig wib doka Musa bàna.
20 Ama bu-à yá sa bàna, ayi ba dinya big wasika rag, kada abig ji bu-à big ya sig bu sìnn bàna, abig sa àyái bàna, abig zwam wi zyun-à big sìm gban sig átai bàna, abig ji àsà bàna,
21 jir kai bàna daka sai-à rì níng, big ri dinya kyann mpìrká jir doka Musa, mi ri jangga kyann á tonn bìr kwonnká ni Asabar ma Asabar."

Wasika Big Ba Ya Sig Mpìrká Ká í Yahudawa Bàna, Ká Ri Bàg Yesu

22 Barà Yakubu dang kinn rìg jírwá àdòníng, sái àgbamká bi shig zu mpìrká má yag kwonn ma Bulus ma Barnabas, jirà a káníng yag dinya mpìrká mà Antakiya jír bu-à big dang sig níng. I byar-à big shig zu Yahuda zyun-à big ri bar ku Barsaba, ma Silas, í àgbamká áyau mpìrká bu Yesu, mpìrká ri yan kyinnbá wàni.
23 Big ba wasika n ya big abig ya yag káníng. Wasika-à hi big ba sig rag:

"Wasika-à níng ri yag á byarná ni, ning wunzàká buyí ká swai kim kim á finn swann Antakiya ma jànn Suriya ma jànn Kilikiya. To, yi wunzàná, ma àgbamká ma yann aswamká á Urushalima yi ri bib kà ning.
24 To, bu-à sa yi ba ya sig ning wasika-à níng, jir kai bàna yi fig big rag mpìrká zu sig áyauyí ni n yag gbar dù sig ning pìkyinn á jírbá big ri dang. Ama buyí yi swam fig big bàna.
25 Barà yi fig àdòníng, í bu-à sa yi myàng rag sàn sig ayi shig zu mpìrká káhi ayi swam bi big á byarná ni abig bi kwonn ma Barnabas ma Bulus mpìr azìmyí big,
26 ká zyun-à wann tafinn sig yonkibá á dò jir Shinn Luyí Yesu Kristi ni.
27 Yi ri swam bi kwonn ma Yahuda ma Silas á byarná ni, àjirà abig dinya gban rìg ning jíryí, àràg barà yi ba sig níng.
28 Awun Shìdun kwonn ma yi tìnn, yi bidìm pár yi myàng sàn fig wà ayi ya ning doka nìnànn nímá bàna. Bu-à ná sa bàna í wàníng:
29 Kada aning ji bu-à big ya sig bu sìnn bàna, aning ji àsà bàna, kada aning zwam bu-à big sìm gban sig átai bàna, kada aning sa àyái bàna. Wà na gàb hing dìr ma bu káníng, ning sa hing bu-à ǹsàn. Aning shi ítau."
30 Mpìrká big swam yag sig big níng, big dù n yag fòr mà Antakiya. Big bar kwonn mpìrká ri bàg Yesu màhàn, n ya káníng wasika-à big zìg yag sig níng.
31 Barà mpìr káníng jangga àdòníng, big fig hing àjwár wàni. Jír-à hi sa gbam big kyinn.
32 Yahuda ma Silas big í mpìrká ri dang kyann jir Shìdun tìnn, big dang nonn jír ma káníng, n dang gbam káníng kyinn, n gbar gbam káníng dìr.
33 Big na nonn màhàn títi nímá, í wà mpìr káníng dwim kàng bi big ítau, big kàng yag mà Urushalima mà byar àsàinká swam bi sig big níng. [
34 Ama Silas zìm á kyinnwá ni n shi buwá màhàn.]
35 Bulus ma Barnabas shi mà Antakiya mi ri tàg mpìrká jir Yesu, kwonn ma mpìrká kádà nìnànn nímá, big ri tàg bu, mi ri dang jir Yesu tìnn.

Bulus Ma Barnabas Gàb Dìr

36 Ayunn zyun sái Bulus bi dinya Barnabas rag, abig dù abig yag myàng kà mpìrká big rì dinya sig káníng jir Yesu, abig myàng barà káníng ri shi áni.
37 Sái Barnabas zìm abig zìg yag kwonn ma Yohanna Markus.
38 Ama Bulus zìm fig bàna, jir kai bàna ku rag wàníng rì ngàng sig wà wàníng má kyann, má sa swàm ma big, n dù dà fim rìg big á jànn Pamfiliya sai-à big rì sa kinn fig ma swàmbá bàna.
39 I byar-à big kà mi ri sa yipyàr hár bi sa big gàb rìg dìr. Barnabas bi zìg Markus, big yag kà á kòr zàpìr, n yag mà swàin Kubrus.

40 Bulus bó bi shig zu Silas. Ku ma
wàníng yag zyun. Mpìrká ri bàg Yesu
màhàn vig ya big Shìdun rag a Shìdun sa
sàn ya big, ma a wàníng myàng kwonn
ma big.
41 I byar-à big dù n yag mà jànn Suriya
ma jànn Kilikiya. Big ri kyann á jànn
káníng hi, mi ri dang gbam mpìrká ri bàg
Yesu kyinn.

Timoti Bàg Yag Bulus Ma Silas

16

1 Bulus ma Silas yag mà finn swann
Darba big finn swann Listra. Big yag
dìg wunù zyun ku í mpìr-à màhàn, ku ri
bàg Yesu, zìnnwá í Timoti. Nàwá í mpìr
Yahudawa, tawá í mpìr Helenawa. Nàwá
í mpìr-à ri bàg Yesu tìnn.
2 Mpìrká ri bàg Yesu á finn swann Listra
big finn swann Ikoniya big bidìm pár big
ri yan kyinn Timoti wàni.
3 Bulus ri zìm a Timoti nu kyann ku á
byar-à kwá dang kyann jir Shìdun. I wà
ku bi gib wàníng jur, í jirà a Yahudawaká
zìm wàníng, jir kai bàna káníng bidìm
pár yì hing wà ta Timoti í mpìr Helena,
í bu-à sa big rì gib fig ku jur bàna sai-à rì
níng.
4 Bulus zìg ku, big ri yag á finn swann
kim kim, mi ri dinya mpìrká jír bu-à yann
aswamká ma àgbamká mà Urushalima ri
zìm mpìrká abig sa, mi ri dinya big rag
abig bàg jir káníng.
5 Barà mpìrká hi fig àdòníng pìkyinnbá
gbam swàb kà á jir Yesu ni. Su ma su
mpìrká ri nànn swàb kà wàni.

Bulus La La Ashinn Mpìr Zyun Ni Mà Makidoniya

6 Big dù n yag mà jànn Firijiya ma jànn
Galatiya, big wam zu rìg jànn Asiya, jir
kai bàna Awun Shìdun zìm fig abig dang
jir Yesu màhàn bàna.
7 Barà big fòr á gàb swann Misiya, big
ri zìm abig kà á finn swann Bitiniya, ama
Awun Yesu kan dim big abig kà á byar-à
hi ni bàna.
8 I byar-à big wam zu, n yag mà finn
swann zyun big ri bar Taruwasa.
9 A byar-à hi sái á fi-à ni Bulus bi la
la, mpìr zyun sar sig í mpìr á jànn Maki-
doniya, wàníng vig ku rag, “Wúshèní, á
bi á jànnyí ni á sa shang yi.”
10 Barà Bulus la la-à níng àdòníng, sái
yi ma ku dù, n yag màhàn. Yi rag Shìdun
dang síg nì rag, ku ri zìm ayi yag dang jir
àjwárwá màhàn.

Lidiya Bir Pìkyinn á Byar Yesu

11 A byar-à hi yi dù á Taruwasa, n kà á
kòr zàpìr, n zu yag mà Samutaraki, n na
byar kyàr, í wà yi yag mà Niyabolis.
12 Yi dù n yag fòr mà finn swann Filibi
á jànn Makidoniya. Lu-à hi í lu ùwài, í lu
mpìrká bi sig mà jànn Roma. To, yi bi n
na kù su pyànà màhàn.
13 Ayúnn Asabar yi zu á finn swann-à ni,
n yag mà nu níng-à ni, yi yag yàn kyann
byar-à Yahudawaká ri vig Shìdun. Yi yag
dìg uwàká kwonn shi sig màhàn. I wa yi
bi shi wann n dinya big jir Shìdun.
14 Uwà zyun áyau-à ni ri fig jír-à yi ri
dinya big níng, zìnnwá í Lidiya. Ku í
mpìr-à ri wann tafinn jà gbàinshìn zyun-
à shi sig ma bài wàni. Ku í mpìr-à mà
finn swann Tiyatira. Ku í mpìr-à ri wib
Shìdun. I byar-à Shìdun pù finn ya ku
kyinnwá. Ku zìm hing jír-à Bulus ri dang
níng.
15 Sái big bi wau ku dìr batisma, ku ma
mpìrká á luwá ni. I byar-à ku bar yi rag,
“Wà na zìm hing rag ǹ bir sig pìkyinnmí
á jir Yesu ni, aning bi shi á lumí ni.” Ku
kar vig yi vig vig, hár yi yag mà luwá ni.

Big Kìg Bulus Ma Silas á Tonn Fi Mà Filibi

16 Ayúnn su zyun yi dù mi ri wai yag
mà byar-à yá vig Shìdun, sái yi dìg kwonn
ma wùn uwà zyun ku í fàu, wàu shi sig á
dìrwá ni, ku ri vann akwonn. Akwonn-à
ku ri vann níng, ku ri dìg bài ùwài nímá
áni, mi ri ya shinn luwá big.
17 To, wùn uwà-à níng, ku ri bàg yi á
sim, yi ma Bulus. Ku ri dang jír ma gbam,
mi ri dang rag, “Mpìr káníng í fàu Shìdun.
Big ri tàg ning gbìb-à ná wìm zu áni.”
18 Su ma su ku ri dang kyann àdòníng.
I byar-à pìkyinn Bulus bai, ku vim bìr bi
n dinya wàu-à níng hi n rag, “Mì ri dinya

wù á zìnn Yesu Kristi, á zu á dìr wùn uwà-à níng ni." Gbìb fig tá bàna wàu-à í zu rìg-à n dà fim rìg wùn uwà-à níng hi.
19 Barà shinn luká bu wùn uwà-à níng myàng bu-à big ri dìg bài áni jànn rìg rag hing níng, sái big bi pànn Bulus ma Silas, n zìg yag big mà byar àgbamká ri wà kwonn ma kasuwa-à ni.
20 Barà big zìg yag fòr big àdòníng, sái big rag, "Mpìr káníng í mpìr Yahudawaká, big ri gbar dù kyinn mpìrká á finn swannyí ni.
21 Big ri tàg bu-à dokayí kan dim sig. Buyí yi mpìr Romawaká yi zìm fig bu-à big ri tàg níng bàna, yá bàg fig bàna."
22 Barà big dang àdòníng, sái bìr mpìrká kwonn dab Bulus ma Silas.

Agbamká àsàinká ri gib jír níng, wan zu big jà á dìr-à ni, n du kà mpìrká káhi abig dab káníng ashor.
23 Barà big dab kinn káníng àdòníng, sái big zìg káníng n kìg kà rìg á tonn fi-à ni. Big dinya àsàin-à ri sa gadi màhàn rag a wàníng sar gadi ǹsàn nímá.
24 Barà àsàin gadi fig àdòníng, ku bi zìg big, n kìg kà big á finn tonn-à wà mà yau n bi zìg punn, n wìr kà big á barbá ni.
25 Ayau fi-à ni, Bulus ma Silas ri vig Shìdun mi ri yan Shìdun ma jonn. Mpìrká ká big kìg sig mà tonn fi-à ni níng, ri fig.
26 Gbìb fig tá bàna, jànn-à bi ning yàng yàng. Tonn fi-à ning hár ma mìrwá bidìm pár. Nu nkyunká bidìm pár pù fim rìghing. Punnká big sìr kà sig á bar mpìrká big kìg sig níng, wan zu rìghing.
27 Barà àsàin-à ri sa gadi-à fim zir àdòníng, ku myàng nu nkyunká pù finn rìghing. Ku bi gbar wàm zu kafaiwá, ku ri zìm aku gban shinnwá, jir kai bàna ku ri kyab rag mpìrká shàr kyag zu rìghing.
28 Sái Bulus bar ku nài abor n rag, "A a, kada á gban shinnwú bàna. Yi bidìm pár yi shi sig áyág."
29 Asàin-à ri sa gadi-à níng rag, abig zìg bi pitila. Ku shàr kà yag á byar Bulus ma Silas, n bìnn kir wann á pyànnbá ni, dìrwá ri zwab kàg kàg kàg.
30 Sái ku zìg zu yag káníng mà myann n bib káníng rag, "Agbamká, bu-à má sa jirà ń wìm zu í kai rà?"
31 Big dinya ku rag, "A bir pìkyinnwú á byar Shinn Luyí Yesu ni. Ku í àsàin-à má pìnn zu wù ma mpìrká buwú bidìm pár."
32 I byar-à hi big dinya ku jír á shinn Yesu, ku ma mpìrká á luwá ni bidìm pár.
33 A fi-à níng hi ni, asa gadi-à níng bi zìg big n bi tu rìg big yun byar-à big dab pòr sig big níng. I byar-à káníng wau ku dìr batisma, ma mpìrká á luwá ni bidìm pár.
34 Ku bi zìg kà yag rìg káníng mà finn luwá ni, n bi zìg buju n ya káníng. Ku ma mpìrká buwá ri sa àyán, jir kai bàna big bir rìghing pìkyinn á byar Shìdun.
35 Barà byar-à bi kyàr àdòníng sái àgbamká bu Romawaká swam yag poliská n rag, abig fìnn zu Bulus ma Silas á tonn fi-à ni.
36 Sái àsàin-à ri sa gadi-à níng yag dinya Bulus rag, "To, àgbamká swam bi aswam rag ń dà finn ning. To, aning dù, aning yag sìsàn."
37 Sái Bulus dinya poliská n rag, "Aning myàng, yá yag fig bàna. Big pànn fig yi ma bu-à bibai bàna, í wà big bi dab yi ashor átai áyau bìr mpìrká ni. Yi má, yi í mpìr Roma. Big kìg yi á tonn fi-à ni, í wà tàma-à níng big ri zìm abig bònn pù finn yi átai rà? Yá yag fig bàna. Agbam káníng abig bi ma abig zìg zu yi ma shinnbá."
38 Polis káníng yag dinya àgbamká jír bu-à Bulus dang sig rag bá yag fig bàna níng. Barà big fig rag Bulus ma Silas í mpìr Roma àdòníng, sái dìrbá í wu tàg rìg-à.
39 Big dù bi n bi dìg káníng n rag a káníng yafa ya big. Hár big zìg zu káníng á tonn fi-à ni, n rag wúshèní a káníng dù á jànnbá ni.
40 Barà big zu mà tonn fi-à ni àdòníng, big dù n yag mà lu Lidiya. Big dìg kwonn ma mpìrká ri bàg Yesu màhàn. Big dang gbam káníng pìkyinn. I wà mì wam zu yag rìgbá.

17

Big Yag Mà Tasalonika

1 Sái big yag, big wam zu á finn swann
Amfibolis ma Aboloniya, n bi fòr á Tasa-
lonika, í wà big bi dìg tonn bìr kwonn
Yahudawaká màhàn.
2 A byar-à níng hi Bulus yag kà tonn
bìr kwonn àràg barà ku ri sa kyann. Hár
Asabar sara ku ri kà, mi ri tàg mpìrká bu-
à shi sig áyau tarkada Shìdun.
3 Ku ri dinya káníng rag Yesu í Almasihu
zyun-à Shìdun rì dang sig rag kwá swam
bi níng. Ku rag tarkada Shìdun ri tìya
big rag, Almasihu ma bi hing, wàníng má
wa shwìn, hár má wu. Wà wàníng ma
wu hing, wàníng má dù nann zu kàng ma
yonki.
4 Yahudawaká káhi bir pìkyinn á jírwá
ni. I wà big kà, mi ri bàg ku, ku ma Silas.
Mpìr Helenawaká kádà, ká ri shàr Shìdun
níng, big bir pìkyinn, hár uwàká, ká í
mpìr àgbam má, big bir pìkyinn tìnn.
5 Sái mpìr Yahudawaká kádà níng sa
akyib jirà mpìrká nìnànn nímá bi bàg
Bulus big. Sái big bar kwonn yann
àbínnká ká ri shi á kasuwa-à ni átai níng,
n dinya big rag abig gbar dù pìkyinn
mpìrká á finn swann-à ni á shinn Bulus
ma Silas ni. Big kinn bi á lu Jason jirà
abig zìg zu bi káníng á pyànn mpìrká ni
ma abig wà big kwonn.
6 Ama big dìg fig káníng bàna. Sái big
zìg zu bi Jason ma mpìrká ri bàg Yesu,
n zìg yag káníng á byar àgbamká ri wà
kwonn á finn swann-à ni. Big ri yan yán
n rag, “Mpìr káníng byar-à ba yag bidìm
pár, big ri gbar dù kyann pìkyinn mpìrká.
Tàma-à níng big bi sig áyág.
7 I wà Jason zìg big n tìg sig big á luwá
ni. To, barà big shi sig áyág níng big ri
bàg fig doka kùryí Kaisar bàna, big dang
rag kùr zyun shi sig áni zìnnwá í Yesu.”
8 Barà bìr mpìrká ma àgbamká fig
àdòníng, pìkyinnbá fìb hing wàni.
9 Agbamká du kà Jason ma mpìrká kádà
a káníng wa bài, jirà abig fìnn tafinn
Bulus ma Silas, n dwim káníng rag a
káníng yag.

Big Yag Mà Biriya

10 A fi-à ni mpìrká ri bàg Yesu níng,
bi dwim Bulus ma Silas a káníng yag mà
Biriya. Barà big fòr yag màhàn àdòníng,
big kà á tonn bìr kwonn Yahudawaká ni.
11 Mpìrká á Biriya níng big zìg jir
Yesu vù pyànà. Big kab hing mpìrká á
Tasalonika, big ri jangga kyann jir Shìdun
su ma su jirà abig myàng wà bu-à Bulus
dang sig níng ma àjai.
12 Big nìnànn nímá big bir hing pìkyinn
á byar Yesu ni. Mpìr Yahudawaká nìnànn
nímá bir pìkyinn, kwonn ma mpìr Hele-
nawaká wunùká ma uwà àgbamká tìnn.
13 Barà Yahudawaká mà Tasalonika fig
rag Bulus shi sig mà Biriya, mi ri dang jir
Shìdun màhàn níng, sái big dù n yag tàg
mpìrká màhàn jirà a káníng bai dìr ma
Bulus.
14 I byar-à mpìrká ri bàg Yesu níng tìr
yag ku mà lu zyun á nu níng ùwài-à ni
aku yag shi màhàn. Silas ma Timoti big
shi sig bigbá mà Biriya, big yag fig bàna.
15 Mpìrká káhi nu fòr yag Bulus mà
Atina. I byar-à hi ku dwim big rag abig
kàng yag, abig dinya Silas ma Timoti a
káníng yag kíni abig yag dìg ku.

Bulus Dang Jir Shìdun Mà Atina

16 Barà Bulus ri shi kir Silas ma Timoti á
finn swann Atina, sái ku bi myàng mpìrká
màhàn shi sig ma bu sìnn wàni. Ku bai
pìkyinn wàni.
17 Su ma su ku ri dang jír ma Yahu-
dawaká á tonn bìr kwonn-à ni á shinn
Yesu ni. Ku dang jír ma mpìrká ká í
Yahudawaká bàna, ká ri wib Shìdun. Hár
ku ri yag mà kasuwa-à ni, mi ri dang jír
ma mpìrká màhàn.
18 Malamká kádà ri dang jír ma ku tìnn,
í malamká ká big ri bar big Abikiriya ma
Sitokiya, big í àsàinká yì sig bu á jànn-à ni.
Mpìrká kádà áyaubá ni ri dang rag, bu-à
mpìr awànn nu-à níng ri zìm aku dang
níng í kai rà?

Kádà bó, barà big fig ku ri dang jír á
shinn Yesu ni barà wàníng dù nann zu
kàng sig ma yonki níng, big ri dang rag,
kó ku ri dang jír á shinn bu sìnn mpìrká
mà swann kim kim.
19 I byar-à big zìg yag ku mà wùn mwír
zyun, zìnn mwír-à hi í Arasa. I byar-à big
ri kwonn màhàn. I wà big bib ku rag, “To,
yi ri zìm ayi fig bu tàg àpyú zyun-à wù ri
tàg níng.

20 Bu-à wù ri dang áyau jírwú ni shi sig
í bu àpyú á byaryí ni, yi ri zìm ayi fig
yìrwá.”
21 (Mpìrká mà Atina, wà ba fig hing jír
àpyú zyun, í bu-à big ri dang kyann. Big
ri sa fig bu zyun bàna mi ri gang fig kyann
íri kàhi. Hár kyìnnká shi sig màhàn bidìm
pár big ri sa àdòníng tìnn.)

22 I byar-à Bulus bi sar dù nann zu
áyaubá ni á Wùn Mwir Arasa ni. Ku dinya
big jír, n rag, “Ning mpìrká á Atina, mì
ri myàng ning shi sig ma gbìb bu sìnnká
ning ri wib nìnànn nímá.
23 Sai-à mì ri kyann kyann á finn swann
ná ni, mì ri myàng byarká ning ri wib
bu sìnnká. Hár ǹ myàng abàn zyun, big
ba sig á dìrwá ni rag, ‘Wàníng í jir shinn
Shìdun zyun-à mpìr yì fig ku bàna.’ To,
Shìdun zyun-à mì ri dang jír á shinnwá
ni níng, ku shí nì Shìdun zyun-à ning ri
wib ku, n yì fig ku bàna níng.
24 Shìdun zyun-à mì ri dang níng ku
í Shìdun àsàin-à màm sig dunyaru ma
buká shi sig áni bidìm pár. Ku shí nì
àgbam-à mà wai ma wà á jìnn ni bidìm
pár. Ku ri shi fig á lu zyun-à mpìr mi sig
bàna.
25 Buwá ku ri yàn fig bu zyun á byar
mpìr bàna, jir kai bàna walai bu zyun-à
kab sig gbamwá. Ku ya sig mpìr awun í
nì, ma buká kádà.
26 Sai-à ku jag màm sig mpìr á dunyaru,
ku màm jag síg mpìr ńzyun, í wà á byar
mpìr-à níng hi, swai mpìrká bidìm pár bi
jwàr. Ku rag abig shi kó áni bidìm pár á
dunyaru. Ku ya sig big byar-à bá shi tib,
kwonn ma su-à bá shi á dunyaru.
27 To, barà ku màm sig mpìr káníng, ku
ri zìm abig yàn kyann ku jirà kó bá dìg
ku. Ama ku nonn fig ma yi bàna.
28 Mpìr zyun dang sig rag,

‘Shìdun í àsàin-à sa sig yi shi sig ma yonki
ma gbam.’

Aràg barà ning dài sig áyau jonnká bigná
ni n rag,

‘Yi bidìm pár yi í yann Shìdun.’

29 To, barà yi í yann Shìdun níng, bu-à sa
yi ri zìg àsháu zinariya ma àsháu azurfa
ma abàn, mi ri kànn, mi ri dang rag í
Shìdun níng, í kai sá nì rà? Shìdun shi
fig àdòníng bàna.
30 Sai-à rì níng, mpìrká ri sa àdòníng, jir
kai bàna big yì fig bu zyun bàna. Shìdun
rì myàng gbam sig big ma zu. Ama tàma-
à níng ku ri dinya yi rag, kó ni bidìm pár
aku dà finn bu pyìr sa.
31 Ku sìnn sig àyúnn-à kwá wà mpìrká
kwonn. Kwonn-à kwá wà níng kwá wà
á gbìb gwangga. Ku sìnn sig mpìr àsàin-
à má wà kwonn àyúnn-à níng hi. Mpìr-à
níng Shìdun gbar dù nann zu kàng sig ku
ma yonki mà amir-à ni. Barà Shìdun gbar
dù kàng sig ku ma yonki níng, í barà ku
tìya sig mpìrká rag, kwá wà kwonn-à hi.”
32 Barà mpìrká fig jír bu-à Bulus dang
sig áshinn barà ki ma du nann zu kàng
ma yonki níng, mpìrká káhi jwann ku.
Ama mpìrká kádà rag, bigbá big ri zìm
abig fig jakàng jír-à níng hi.
33 I byar-à Bulus dù dà finn rìg big.
34 Mpìrká kádà bàg yag ku. Big bir
pìkyinn á jír-à ku dang sig. Zyun áyaubá
ni í Diyonisiyas, ku í mpìr àgbam bu finn
swann-à níng hi. Zyun í uwà zyun big ri
bar ku Damaris, kwonn ma mpìrká kádà.

18

Bulus Yag Mà Korinti

1 I byar-à Bulus dù á finn swann Atina,
ku yag mà finn swann Korinti.
2 Ku dìg kwonn ma mpìr zyun zìnnwá
í Akila, í mpìr Yahudawa. Big mà sig ku
á jànn Pantas. Ku ma wàwá Biriskila big
rì shi hing á jànn Italiya, í wà Kalaudiyas,
kùr-à màhàn dang rag, mpìr Yahudawaká
abig dù á finn swannwá ni. Finn swann-à
hi í Roma. Sai-à Bulus yag mà Korinti ku
bib kà big màhàn.
3 Ku myàng swàmwá ku ma káníng í
ńzyun. Swàmbá big ri kwìb wau zyun-à
big ri sa apig áni. I byar-à ku shi kwonn
ma big n sa swàm ma big.
4 Asabar ma Asabar ku ri yag kyann
mà tonn bìr kwonn-à ni, mi ri kar zìng
mpìr Yahudawaká ma mpìr Helenawaká
a káníng zìm jir Yesu.
5 Barà Silas ma Timoti dù á Makidoniya
n yag mà Korinti, big dìg Bulus màhàn. I
byar-à Bulus dà fim rìg swàm wau-à ku ri

kwìb níng, mi ri dang kyann jir Shìdun.
Ku ri dinya byann mpìr Yahudawaká rag,
Yesu shí nì Almasihu zyun-à Shìdun swam
bi sig.
6 I byar-à big zìm fig jírwá bàna. Big ri
sa yipyàr ma jírwá, mi ri swau ku. I byar-
à ku pìm zu rìg avír-à á jàwá ni á pyànnbá
ni n rag, “To, wà na sa Shìdun ma ngàng
ning, to í jírná, í vù jírmí bàna. Tàma-
à níng má yag á byar mpìrká ká swaibá
kim kim.”
7 I wà ku zu á tonn bìr kwonn-à ni, n dù
n yag shi á lu mpìr-à ri bàg Shìdun big ri
bar ku Titus Yustus. Luwá shi yàr sig ma
tonn bìr kwonn-à hi.
8 Kirisbus àgbam-à á tonn bìr kwonn-à
ni níng, ku fig jír-à hi, hár ku bir pìkyinn
á byar Yesu ni, ku ma mpìrká mà luwá
ni bidìm pár. Mpìrká mà Korinti nìnànn
nímá big fig jír-à hi, n bir pìkyinn áni. I
wà big wau big dìr batisma.
9 Ayúnn zyun á fi-à ni, Shìdun bi dang
jír ma Bulus á la-à ni n rag, “A shàr zinn
mpìrká bàna, á dang kyann jírmí, kada á
fim bàna.
10 N shi sig á shinnwú ni, walai mpìr-à
kinn sig barà kwá sa wù bu. N shi sig ma
mpìrká nìnànn nímá á finn swann-à níng
ni.”
11 Bulus shi màhàn hár ji zyun ma sònn
swìnnjin, mi ri tàg mpìrká màhàn jir
Shìdun.
12 Sai-à Galiyo shi síg nì gwamna á jànn
Akaya, sái mpìr Yahudawaká bi pànn
Bulus n zìg yag rìg ku mà byar àgbamká
ni jirà abig wà ku kwonn.
13 Big dinya àgbamká rag, “Mpìr-à níng
tàg mpìrká rag abig wib Shìdun á gbìb
zyun-à dokayí kan dim sig.”
14 Barà Bulus má kan dang jírwá
àdòníng, sái gwamna-à hi dinya mpìrká
rag, “Bu-à ning ri dang níng, ning ri zìg bi
jír á shinn doka bu Yahudawaká ni átai,
ning ri zìg bi fíg jír á shinn dokayí ni
bàna. Bulus nìm ma sa sig bu-à bibai
áyau dokayí ni, ǹ nìm má gang sung á
jírná ni.
15 Ama barà í jir shinn jír dang, ma
zìnn, ma dokaná, to, aning dang ma shinn
ná. Má dang fig bu zyun á shinn íri buká
àdòníng bàna.”
16 I byar-à ku kan zu rìg káníng á tonn
kwonn wà-à ni.
17 Barà ku kan zu rìg káníng àdòníng,
sái big pànn àgbam zyun-à shi síg nì
shinn áyau tonn bìr kwonn-à ni, zìnn
mpìr-à níng hi í Sastanisu. Big pànn ku
n dab ku dab dab. Big ri dab ku á myann
mà byar tonn kwonn wà-à ni. Galiyo bó
bu-à du ku bàna.

Big Kàng Bi á Finn Swann Antakiya

18 Bulus shi nonn mà Korinti ma mpìrká
ri bàg Yesu. I wà ku ri zìm aku yag
mà Suriya. Ku dù, ku ma Biriskila ma
Akila, big í yag rìg-à. Barà big fòr á
Kankiriya, Bulus tun ya Shìdun ki, n
wann rìg jinnwá, í wà big kà á kòr-à ni,
mì yag rìg-à.
19 I byar-à big yag mà finn swann Afisa.
Bulus fim Biriskila ma Akila abig sa swàm
màhàn. Ku yag n kà á tonn bìr kwonn-à
ni, mi ri dang jír ma Yahudawaká màhàn,
mi ri tàg káníng bu.
20 Yahudawaká ká ri bàg Yesu ri zìm a
Bulus shi nonn ma big, ama ku zìm fig
bàna.
21 Ku dinya big rag, “Sái wà Shìdun ma
zìm hing, í wà má kàng bi kàng á byarná
ni.” I wà ku dù ma Afisa n kà á kòr, mì
yag rìg-à.
22 Barà ku fòr yag mà Kaisariya, ku yag
bib kà mpìrká ri bàg Yesu mà Urushalima.
I wà ku dù n yag mà finn swann Antakiya.
23 Ku shi nonn màhàn títi nímá, í wà
ku dù n yag mà jànn Galatiya ma jànn
Firijiya, mi ri dang gbam mpìrká ri bàg
Yesu kyinn.

Apolos Dang Jir Yesu Mà Afisa

24 Mpìr Yahudawa zyun big ri bar ku
Apolos, ku bi fòr á finn swann Afisa, big
mà sig ku mà finn swann Iskandariya. Ku
dang yì hing jír wàni, hár ku yì hing jír-à
shi sig á tarkada Shìdun ni wàni.
25 Big tàg hing ku gbìb Shinn Luyí wàni.
Ku ri tàg mpìrká ma pìkyinn ńzyun.
Jírwá ábibir ma bu-à shi sig áyau tarkada
Shìdun, ama batisma-à ku yì sig, ku yì
sig íri bu Yohanna, ku yì fig ma barà big
ri wau mpìr dìr batisma áyau zìnn Yesu
bàna.

26 Ku wim pìkyinn mi ri dang jir Yesu
mà tonn bìr kwonn-à ni. Barà Biriskila
ma Akila big fig àdòníng, sái big zìg yag
ku mà lubá ni, mi ri tàg swàb kà ku gbìb
Shìdun wàni.
27 Apolos ri zìm aku yag mà jànn Akaya.
I byar-à hi mpìrká ká ri bàg Yesu sa shang
ku bu zyun. Big bi ba wasika, n dwim yag
mà byar mpìrká ri bàg Yesu mà Akaya.
Big rag a káníng pànn ku vù pyànà. I
byar-à ku dù n yag màhàn. Barà ku fòr
yag màhàn àdòníng, ku sa shang mpìrká
ká zyun-à á dò jir àsàn Shìdun ni, big bir
sig pìkyinnbá á byar Yesu ni.
28 Ku ri dang jír ma gbam mi ri sa
yipyàr ma Yahudawaká áyau bìr mpìrká
ni rag, jir Shìdun ri tàg yi rag Yesu shí nì
Almasihu zyun-à Shìdun swam bi sig.

19

Bulus Yag Mà Afisa

1 Sai-à Apolos shi sig buwá á finn swann
Korinti, sái Bulus kyann kyann á finn
swannká á jànn Asiya, n yag mà finn
swann Afisa. Ku bi dìg mpìrká káhi ri bàg
Yesu màhàn.
2 I byar-à ku bib big rag, “Sai-à ning bir
pìkyinn á byar Yesu ni níng, ning dìg hing
Awun Shìdun rà?”
Big rag, big dìg fig bàna, big taba fig fig
bu-à big ri dang rag í Awun Shìdun níng
bàna.
3 Sái ku bib big rag, “Big wau sig ning
írì dìr batisma wà áni rà?”
Big rag big wau sig big batisma àràg
barà Yohanna ri wau níng.
4 Bulus dinya big rag, “Batisma bu
Yohanna í dò jir shinn mpìrká dà fim sig
bu pyìrbá. Buwá ku ri tàg mpìr Israilaká
rag, a káníng bir kyinn á byar mpìr zyun-
à má bi á simwá ni. Mpìr-à níng hi í
Yesu.”
5 Barà mpìr káníng fig àdòníng, sái big
wau rìg dìr batisma ma zìnn Shinn Luyí
Yesu.
6 Bulus tib big vù á shinn-à ni, í wà
Awun Shìdun bi kà á kyinnbá ni. Sái
big bi dang jír big nu jír kim kim zyun-
à big taba dang fig bàna. Big ri dang bu-à
Shìdun dinya sig big.
7 Mpìr káníng big fòr hing mpìr dwib
agban pyànà.
8 Bulus yag dang jír mà tonn bìr kwonn-
à ni. Ku ri dang jír zinn bàna. Hár
sònn sara ku shi mi ri dang jír big mpìrká
á shinn Yesu ni, mi ri zìng byafàn jirà
a káníng yì byann barà Shìdun má na
kùrwá.
9 Mpìrká kádà fig jír-à hi big gbam sung,
n zìg fig bàna. Big bi dang jír àbai á shinn
jír gbìb Shìdun. Big ri dang àdòníng á
byar bìr mpìrká ni. Barà Bulus myàng
àdòníng, sái ku zu áyaubá ni, n zìg yag
mpìrká ri bàg Yesu, big yag kà á tonn
ùwài nímá byar-à big ri tàg mpìrká bu.
Tonn-à hi í bu Tiranus. Bulus ri dinya
kyann káníng jír su ma su.
10 Ji pyànà big ri sa àdòníng. Hár
bi sa mpìrká shi sig mà jànn Asiya, big
nìnànn nímá big fig rìg jir Yesu. Mpìr
Yahudawaká ma ká í Yahudawaká bàna
bidìm pár big fig rìghing jir Shinn Luyí
Yesu.

Mpìrká Tafinn Bu Subu Sa n Bàg Yesu

11 Shìdun ya sig Bulus gbam barà kwá
sa bu mamaki wà mpìr taba myàng fig
bàna.
12 Big zìg jàwá zyun-à ku sa sig swàm
ma kàhi, n ya yag mpìrká na sig dor big
tib vù áni, dìrbá í gbam rìg-à. Wàuká zu
n dà fim rìg big.
13 Yahudawaká kádàkí bi, ká ri sa kyann
subu, big ri zìm abig kan zu wàu big zìnn
Yesu tìnn. Big dang rag, “Yi ri dinya ning
á zinn Yesu zyun-à Bulus ri dang kyann
jírwá níng, aning zu rìg á dìr mpìrká ni.”
14 Yann wunù sùmpyànn, í yanká bu
àgbam zyun-à ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun áyau Yahudawaká ni, zìnnwá í
Siba. Yanká bu àgbam-à níng hi sa
àdòníng tìnn.
15 Wau-à hi dang rag, “N yì hing Yesu,
ǹ yì hing Bulus, ama bigná kam, ning í ni
rà?”
16 Mpìr-à wàu-à dab sig ku níng, bi
pìm dù nann zu n dab big. Hár ku dab
nauna big wàni. I byar-à big shàr zu mà
lu-à ni, jàbá ka rìghing, big shàr zu dìr
áyonn kwonn ma àwá í zyun, jir kai bàna
gbamwá kab hing gbambá.

17 Mpìr Yahudawaká ma mpìrká zyun-à
í Yahudawaká bàna shi sig mà finn swann
Afisa níng, big bidìm pár, big fig rìg tai
bu-à sa sig níng. Barà big fig àdòníng,
zinn pànn rìg big. Mpìrká swam yan zìnn
Shinn Luyí Yesu kab wàrì.
18 Ayau mpìrká zyun-à bir sig pìkyinn,
mpìr nìnànn nímá bi dang zu bu bibaiká
big sa sig.
19 Big nìnànn nímá big zìg bi tarkada
swàm subu-à big ri sa níng, n bi twìb
swànn rìg áyau bìr mpìrká ni. Big dab
lisafi bài tarkada subu-à big twìb swànn
sig níng, bàiwá fòr hing 50,000 á bài
azurfa.
20 A jir bu-à sa sig níng ni, mpìrká ri
fig swàb kà yag jir Shìdun mà pyànn ma
gbam kó áni bidìm pár.

Ngain Dù Mà Afisa Jir Shinn Yesu

21 Barà bu káníng sa rìg àdòníng, sái
Bulus ri zìm á kyinnwá ni rag, kwá kyann
kyonn kwá yag mà jànn Makidoniya big
jànn Akaya, hár kwá yag fòr mà finn
swann Urushalima, á pyànn kwá yag mà
finn swann Roma.
22 I byar-à ku bi swam yag Timoti
ma Arastas, a káníng yag jág ku nì mà
Makidoniya. Káníng àsàinká ri sa shang
ku swàm. Ku shi swàb kà tim buwá á jànn
Asiya.
23 To, á sai-à níng hi ni, ngain bi dù áyau
mpìrká á finn swann Afisa jir shinn gbìb
Yesu.
24 Mpìr zyun big ri bar ku Dimitiriyas,
ku í mpìr ayìg bu. Ku ri yìg yann tonnká
ri zu àràg tonn bu bu sìnn zyun-à big ri
bar Artamisa. Tonnká hi ku ri yìg ma
àsháu azurfa. Ku ma mpìrká ri sa swàm
á byarwá ni níng, big ri dìg bài áyau
swàmbá ni wàni.
25 I byar-à ku bar kwonn gban rìg
mpìrká ri sa swàm ma ku, ma ká ri sa
swàm àràg bigbá níng n dinya big rag,
"To, aning myàng barà yi ri dìg bài ùwài
á jir swàmyí ni.
26 Ama aning myàng barà Bulus mpìr-à
níng ri kyann, mi ri tàg mpìrká rag, bu-à
mpìr ma yìg sig ma vùwá, í Shìdun bàna.
Mpìrká nìnànn nímá á Afisa áyág ma ká
mà Asiya nìnànn nímá zìm jírwá.
27 Wàníng má du kà mpìrká má ngàng
swàmyí. Iri jir wà bá ngàng swàmyí bàna
má, bá sìnn kàng tonn bu sìnnyí Artamisa
má shi fig rag í bu zyun bàna, ku zyun-à
mpìrká mà Asiya ma mpìrká bidìm pár ri
wib ku níng, bá sìnn kàng fig rag ku bu
ńsàn bàna."
28 Barà mpìrká fig jir Dimitiriyas
àdòníng, sái big bai rìg pìkyinn áni. Big
yan nài yán n dang rag, "Artamisa zyun-à
Afisawaká ri wib níng, ku í bu ùwài."
29 A byar-à níng hi kyinn mpìrká mà
finn swann-à ni dù. I byar-à mpìrká pànn
Gayus ma Aristarkus big í mpìrká mà
Makidoniya. Big bi kwonn ma Bulus í
zyun mà Makidoniya. Mpìrká ri gbar yag
big ma gbam mà fír-à ni.
30 Bulus ri zìm aku kà nu mpìr pyànà
káníng, aku kan dim bìr mpìrká bu-à bá
sa káníng. Ama mpìrká ri bàg Yesu kan
dim ku rag, kada aku yag màhàn bàna.
31 Agbamká káhi á jànn-à ni, big í jàuká
bu Bulus, big má, big dwim yag big rag,
wúshèní kada a Bulus du kà shinnwá áni
bàna.
32 I barà bìr mpìrká shi mi ri yan yán.
Kádà ri dang bu zyun kim, kádà ri dang
bu zyun kim. Káhi nìnànn nímá áyaubá
ni big yì fig bu-à zìg yag sig big mà byar-à
níng hi bàna.
33 Mpìr Yahudawaká bi tìr yag Alizanda
mà pyànn, jirà aku dinya mpìrká jír.
Mpìrká wà sig rag ku í àsàin-à sa sig big ri
bai dìr níng. I byar-à ku sa nann zu vùwá
n rag abig shi kim, ku ri zìm aku dang jír.
34 Barà mpìrká myàng yì rìg ku, ku í
mpìr Yahudawa níng, í byar-à big bi yan
swàb kà nài yán, hár fòr awa pyànà. Nài
jírbá bidìm pár yag rìghing ńzyun. Big
rag, "Artamisa zyun-à Afisawaká ri wib
níng, ku í bu ùwài."

35 Mpìr àsàin-à ri ba sìnn jir àgbamká
á finn swann-à ni, dinya bìr mpìrká rag
abig shi kim. I wà ku dang rag, "To, ning
mpìr Afisawaká, aning gang sung. Kó
ni bidìm pár yì hing wà yi í àsàinká ri
myàng kwonn ma bu sìnnyí Artamisa. Kó
ni yì hing wà yi shí nì àsàinká ri myàng
kwonn ma abàn zyun-à kù wann bi sig
mà waisháu-à ni níng tìnn.

36 Walai mpìr-à má sa yipyàr rag ku yì
fig bu káníng bàna. Kada aning sa bu
asàr bàna.
37 Aning myàng. Ning zìg bi sig mpìr
pyànà káníng áyág, big jwi fig bu áyau
tonn bu sìnnyí ni bàna. Big dang sa bai
fig zìnn bu sìnnyí bàna tìnn.
38 Wà Dimitiriyas ma mpìrká ri sa swàm
ma ku ma ri zìm abig bar kara mpìr, abig
yag mà tonn kwonn wà, mà byar àsàinká
ri gib jír, jirà abig dang jírbá màhàn.
39 Wà ning ma ri zìm aning dang jír
zyun, aning shi kir sái àyúnn-à mpìrká
ma ri kwonn shinn.
40 Barà bu-à níng sa sig àdòníng, mpìr
Romawaká má ya yi laifi á shinn ngain-
à dù sig janá-à níng. Bá rag, yi í mpìr
yawari, hár yá zu yì fig áyau jír-à hi ni
bàna."
41 Barà ku dang àdòníng, ku dwim
mpìrká rag abig kàng yag mà lu-à ni.

20

Bulus Yag Mà Makidoniya

1 Barà ngain-à tag wann àdòníng, sái
Bulus bar kwonn mpìrká ri bàg Yesu,
n dang gbam big kyinn, í wà ku dwim
káníng, n dù n yag rìg mà jànn Maki-
doniya.
2 Byar-à kwa yag fòr bidìm pár, ku ri
bar mpìrká ri bàg Yesu màhàn, mi ri dang
gbam káníng pìkyinn. I byar-à ku dù
màhàn n yag mà Giris.
3 Ku shi màhàn sònn sara. Ku ri zìm aku
yag rag mà Suriya. I byar-à ku rag aku fig
níng, big rag Yahudawaká ri kwonn nu
á shinnwá ni barà bá pànn ku má gban
rìg. I byar-à ku dù n kàng yag mà jànn
Makidoniya.
4 Mpìrká ku ma káníng yag sig í zyun
níng, zyun í Subataras wùn Burus, ku
bi sig mà Biriya. Káhi bó í Aristarkus
ma Sakundus mpìrká á Tasalonika, ma
Gayus mpìr Darba, ma Timoti, kwonn ma
Tikikus ma Tarufimas, mpìrká bi sig mà
jànn Asiya.
5 Mpìr káníng big kà sig yi kà pyànn n
shi kir sig yi mà finn swann Taruwasa.
6 Sái yi dù á jànn Filibi á sai-à big ji
kinn rìghing àyúnn-à ùwài zyun-à big ri
ji brodi zyun-à bàna ma yisti. Yi kyann
kyonn á kòr zàpìr-à ni su swana, n bi
dìg big á Taruwasa. A byar-à hi yi shi su
sùmpyànn màhàn.

Bulus Dàb Wìm Kàng Mpìr Zyun Ma Yonki

7 Ayúnn Asabar á fi-à ni, yi mpìrká ri
bàg Yesu níng, yi kwonn shinn jirà ayi ji
buju zyun-à yá kyab pànn Yesu áni. Sái
Bulus dinya mpìrká jir Shìdun. Ku dang
jírwá hár yau fi, jir kai bàna byar-à ma
kyar hing kwá yag rìg.
8 Big mònn bàg sig pitila nìnànn nímá
áyau tonn-à yi shi sig áni níng, tonn-à hi
big mi sig hár mà wai.
9 Wùn sukà zyun zìnnwá í Aftikos, ku
shi sig mà pùr tonn-à big gib sig níng, ku
ri dim aná. I byar-à ku na jann màhàn.
I barà Bulus ri dang jírwá, mi ri yag mà
pyànn, sái wùn sukà-à níng hi kù wann
bi mà pùr tonn-à ni mà wai. Tonn-à hi big
mi dann wann sig zyun á shinn zyun ni,
zyun á shinn zyun ni. Wùn sukà-à níng
kù wann bi sig daka mà pùr tonn zyun-à
mà wai níng, hár n kù wann bi á jìnn ni.
Big bi gbar dù nann zu ku, ku wu rìghing.
10 Sái Bulus wann bi n lab finn dìrwá
á dìr wùn-à níng hi ni, n bi wau swann
wàníng. I wà n dinya mpìrká rag, "Kada
aning kig bàna, ku shi sig ma yonki."
11 Bulus nann kàng yag kàng mà tonn-
à ni, n yag ngir gàfinn brodi-à mi ri ji, mi
ri dang swàb kà jír ma big hár byar-à bi
kyàr. I wà ku dù mì yag rìgwá.
12 I byar-à big zìg yag wùn sukà-à
níng mà lu-à ni, ku wim kàng rìghing,
pìkyinnbá jwar hing wàni.

Big Dù Mà Taruwasa n Yag Mà Militus

13 Buyí yi dù á finn swann-à ni, n bi kà á
kòr-à ni n ya zu yag mà finn swann Asus,
àràg barà Bulus dinya sig yi ayi sa. Bulus
kyann sig buwá ma bar.
14 I byar-à hi ku bi dìg yi màhàn. Ku kà
á kòryí ni, í wà yi yag mà Mitilini.
15 Daka á Mitilini yi kà á kòr-à ni n yag,
byar-à bi kyàr í wà yi bi yàr á byar swàin
zyun-à big ri bar Kiyas. Byar-à bi kyàr
íwà yi yag fòr mà swàin Samos. Byar-à bi

kyàr jakàng í wà yi yag fòr á finn swann Militus.
16 Bulus ri zìm fig aku sar wann mà jann Afisa bàna, jir kai bàna ku zìm fig aku shi nonn mà Asiya bàna. Ku ri zìm aku yàb yag fòr mà Urushalima àyúnn Pentikos, wà bu zyun ma kan dim fig ku bàna.

Bulus Dang Jír Ma Agbamká Ri Bàg Yesu Mà Afisa

17 Ku swam aswam á Militus abig yag mà Afisa, abig bar bi ya ku àgbamká ri bàg Yesu màhàn.
18 Barà big fòr bi àdòníng, ku dinya káníng rag, "Ning ma shinn ná, ning yì hing shu-à ǹ shi sig áyauná ni sai-à ǹ tib barmí n kà á jànn Asiya.
19 Mì ri sa swàm Shìdun ma kyinn ńzyun, ǹ gbar dù fig shinn bàna, mì ri wa zàn mínn, mpìr Yahudawaká ya hing mì shwìn kim kim, big su kwonn nu áshinnmí ni, jirà abig gban rìg mì. Ama ǹ fim fig swàm-à hi bàna.
20 Ning yì hing wà bu-à ma myàng ma í bu-à má sàn ya ning, mì ri tàm fig ning bàna, mì ri dinya ning. Mì ri tàg ning, mì ri kà lu lu mi ri dinya ning jir Shìdun, mì ri dang jir Shìdun áyau bìr-à ni tìnn.
21 Mì ri dinya mpìr Yahudawaká ma ká í Yahudawaká bàna rag abig dà finn bu pyìrbá, abig bi á byar Shìdun ma abig bir pìkyinn á byar Shinn Luyí Yesu ni.
22 To, tàma-à níng í yagmí hi mà Urushalima. Awun Shìdun ri tìr yag mì màhàn. N yì fig bu-à má dìg mì màhàn bàna.
23 Bu-à ǹ yì sig bàna, finn swann-à ma yag bidìm pár, Awun Shìdun ri dinya mì rag, mpìrká má ya mì shwìn wàni, bá kìg kà mì á tonn fi-à ni.
24 Ama ǹ wann tafinn shinnmí, jirà ń sa vinn swàmmí, swàm-à Shinn Luyí Yesu ya sig mì rag ń dinya mpìrká jir àsàn-à Shìdun shi sig ma kàhi níng.

25 "N kyann kyann hing áyauná ni, ǹ dinya hing ning jír barà Shìdun ri na kùrwá. To, tàma-à níng ǹ yì hing ná myàng fig rag mì bàna.
26 Wàníng í bu-à sa mì ri dinya ning janá-à níng, wà mpìr zyun áyauná ni ma nang jànn hing gbìb Shìdun, kàhi í vù jírmí bàna.
27 N dinya vinn rìghing ning barà Shìdun ri pinn zu mpìr mi ri ya mpìr yonki áni.
28 Aning pànn shinn ná, ma aning myàng kwonn ma mpìrká ri bàg Yesu. Awun Shìdun ya kà sig big á vùná ni rag aning myàng kwonn ma big í zyun. Aning sa swàm Shìdun ǹsàn nímá jir shinnbá. Ku swam bi wùnwá Yesu wu sig á dò shinnbá ni, jirà abig shi mpìrká buwá.
29 N yì hing wà ma yag hing, mpìrká kádà má bi ásimmí ni, bá kà áyauná ni, big í mpìr pìkyinn pìpìr big. Bá fim fig ning àsàn bàna, bá sa mpìrká káhi má zu á gbìb Shìdun.
30 Mpìrká kádà áyauná ni má bi gim ǹsáng, bá gbar vim bìr kyinn mpìrká ri bàg Yesu á byarbá ni.
31 Jir wàníng aning na aná bàna, aning kyab pànn barà jimí sara, fi ma àyúnn mì ri tàg kyann ning jir Shìdun, fi ma àyúnn mì ri kig mínn.

32 "To, tàma-à níng, ǹ ya kà sig ning á vù Shìdun ni barà kwá myàng kwonn ma ning. Jir àsànwá má du kà ning ná sar gbam áyau gbìb Yesu. Kwá sa sàn ya ning àràg barà ku ri sa sàn ya mpìrká bidìm pár ká ri bàg ku.
33 N wìm fig bu zyun á byarná ni bàna, kó bài, kó zinariya, kó jà, ǹ wìm fig rag aning ya mì bàna.
34 Ning ma shinn ná, ning yì hing mì ri sa swàm ma vùmí jirà ayi ma jàu swàmmí big dìg bu-à yi ri zìm.
35 To, bu-à ǹ sa sig bidìm pár á byarná ni níng, ǹ tìya sig ning rag áyau swàm ùwàiká yi ri sa níng ni, ayi sa shang mpìrká bàna ma gbam níng. Aning kyab bu-à Yesu rì dang sig rag, 'Mpìr-à ma ri ya vù, ku fig káb nì àjwár ma mpìr-à ri zìg bu á vù mpìr.' "

36 Barà Bulus dang kinn jírwá àdòníng, sái ku ma káníng bìnn kir wann á jìnn ni n vig Shìdun.
37 Barà ku dwim gàfinn dìr ma big àdòníng, big kàm pànn ku mi ri wìr mínn.

38 Bu-à sa big ri kig níng, í jirà ku nìm
dinya sig big rag, bá myàng fig rag ku
bàna níng. I byar-à big nu yag ku hár
mà nu níng-à ni, byar-à kòr shi sig níng,
n dwim gàfinn dìr ma ku màhàn.

21

Kyonn Bulus Mà Urushalima

1 I byar-à yi dù màhàn n yag kà á kòr-à
ni, n bi yag fòr á swàin zyun big ri bar
Kos. Byar-à bi kyàr, yi bi dù mà n yag mà
swàin zyun-à big ri bar Rodusa. Yi dù mà
Rodusa n yag fòr mà swàin zyun-à big ri
bar Batara.
2 A byar-à hi yi bi dìg kòr zyun-à ri yag
mà Finikiya. I wà yi kà áni, mì yag rìg-à.
3 Yi bi fòr á byar-à yi myàng swàin
zyun-à big ri bar Kubrus. Yi dà fim sig
swàin-à hi agunn vìm súr-à ni, n yag fòr
mà jànn Suriya n bi tìg á finn swann Taya,
í byar-à bá wu wìr zu swánnká á kòr-à ni
màhàn.
4 Yi yag dìg mpìrká ri bàg Yesu mà finn
swann-à níng hi, n shi su sùmpyànn ma
big. Mpìrká màhàn níng, Awun Shìdun
dinya big rag abig dinya Bulus kada aku
yag mà Urushalima bàna.
5 Barà sai-à yá dù kyonnyí màg
àdòníng, í byar-à yi dù, n yag. Mpìrká
ri bàg Yesu níng, wunù ma uwà ma yann
wùnshái bidìm pár nu wam zu yag yi á
finn swann-à ni. Hár yi ma big bi fòr
mà nu zàpìr ùwài-à ni. Barà yi bi fòr
màhàn, sái yi bìnn kir wann á jìnn ni n
vig Shìdun.
6 Barà yi ma big dwim gàfinn dìr
àdòníng, yi kà á kòr-à ni, í wà big í kàng
yag rìg-à ma lubá ni.
7 Yi dù á Taya n bi tìg á finn swann
Talamayas. A byar-à hi yi yàn dìg mpìrká
ri bàg Yesu níng, n bib kà big, n na su
zyun ma big.
8 Byar-à bi kyàr, sái yi pànn gbìb-à,
mi í yagyí, í wà yi bi fòr á finn swann
Kaisariya. Yi tìg á lu Filibus. Ku í
àsàin-à ri dang jir Yesu. Ku shi sig
áyau mpìr sùmpyànnká big shig zu sig
mà Urushalima jirà abig sa swàm Shìdun
níng.
9 Ku shi sig ma yann uwà yina, big
bidìm pár big zìg fig ma wunù bàna, big
ri dang kyann jir Shìdun.
10 To, yi shi màhàn su pyànà, sái mpìr
zyun bi dìg yi màhàn. Mpìr-à hi bi sig
mà jànn Yahudiya, zìnnwá í Agabas. Ku í
mpìr-à ri dang kyann jir Shìdun.
11 Barà ku bi dìg yi àdòníng, sái ku
bi dìg Bulus, n zìg bel wàníng n sìr á
barwá ni ma vùwá, n dinya wàníng rag,
“Wàníng í bu-à Awun Shìdun dinya sig mì
rag àsàin bel-à níng, mpìr Yahudawaká
má pànn ku má sìr ku àdòníng mà
Urushalima. Bá ya kà ku á vù mpìrká ká
í Yahudawaká bàna.”
12 Barà yi fig jir mpìr-à níng àdòníng, yi
vig Bulus rag, kada aku yag mà Urushal-
ima bàna.
13 I byar-à ku bib yi rag, “Sáshinn ning
ri dang, mi ri kig mínn àdòníng rà? Ning
ri sa gíb mì kyinn rà? Bumí ǹ sìnn sig
á pìkyinnmí ni má yag. Kó ba sìr mì
mà Urushalima, kó ba gban mì màhàn jir
zìnn Yesu, má shàr fig zinn bàna.”
14 Barà ku bàg fig jíryí bàna níng, í
byar-à yi fim ku yi rag to, sái bu-à Shìdun
ma sa.
15 A byar-à hi yi shi màhàn, í wà yi sìr
kwonn swánnyí n yag mà Urushalima.
16 Mpìrká á Kaisariya ká ri bàg Yesu,
káhi nu yag fòr yi, n zìg yag yi mà lu
Manason, byar-à yá tìg, ku í mpìr-à ri bàg
Yesu daka á ninonn. Ku í mpìr á Kubrus.

Bulus Yag Mà Byar Yakubu

17 Barà yi yag fòr mà finn swann
Urushalima àdòníng, sái mpìrká ri bàg
Yesu big shà samyib yi ǹsàn nímá.
18 Na kyàr byar-à Bulus yag kwonn
ma yi í zyun mà byar Yakubu. Yi dìg
àgbamká bu mpìrká ri bàg Yesu big shi
sig màhàn big bidìm pár.
19 Bulus bib kà big n dinya big bu-
à Shìdun sa sig áyau mpìrká zyun-à í
Yahudawaká bàna, á jir swàmwá ni.
20 Barà àgbamká fig àdòníng, big fig
àjwár n swam yan Shìdun. I byar-à big
dinya ku n rag, “Wunzàyí, à myàng hing
kó? Mpìr Yahudawaká big dubu nìnànn
nímá, big bir sig pìkyinnbá á byar Yesu
ni, big ri sìnn gbambá á byar doka.

21 Big fig hing barà wù ri kyann á jànnká ni kim kim. Mpìrká dinya hing big rag wù ri tàg Yahudawaká ká shi sig á jànn mpìrká ká zyun-à í Yahudawaká bàna rag, kada abig bàg doka Musa bàna, big rag wù ri tàg mpìr káníng rag abig kyag yanká bubá jur bàna, ma abig bàg bu sù Yahudawaká bàna tìnn.
22 Bá fig taiwú barà à bi sig níng. To, ma yá sáshinn rà?
23 A sa bu-à yá dinya wù. Yi shi sig ma mpìr yina, big gib sig nu ma Shìdun rag bá sa bu zyun.
24 A kà áyaubá ni ma aning big sa bu-à bá sa níng ábìr-à ni. A wa big bài-à bá wann jinnbá ma kàhi. Wà wa sa hing àdòníng, í wà kó ni ma yì wà barà wù má, wù ri bàg doka Musa tìnn, bá yì bar jír-à big fig sig á shinnwú ni níng, í àjai bàna.
25 Mpìrká ká í Yahudawaká bàna, ká bir sig pìkyinnbá á byar Yesu ni níng, bigbá yi ba ya sig big wasika rag kada abig ji buju-à big ya sig bu sìnn bàna. Kada abig ji àsà bàna. Kada abig zwam wi zyun-à big sìm gban sig átai bàna. Kada abig sa àyái bàna tìnn."
26 Barà Bulus fig jir àgbam káníng àdòníng, ku í zìm-à. Byar-à bi kyàr, sái ku zìg mpìr yina káníng ku ma káníng sa rìg nu bu-à káníng gib sig. I byar-à ku dù n yag mà lu Shìdun-à ni, n yag dinya àgbamká màhàn àyúnn-à bu-à big ri sa níng má vinn áni, í àyúnn-à kó ni áyaubá ni má ya Shìdun bu.

Big Pànn Bulus Mà Lu Shìdun Ni

27 Barà su sùmpyànn nyàan màg, sái mpìr Yahudawaká bi sig mà jànn Asiya, big myàng Bulus mà lu Shìdun ni. I byar-à big tàg gbam mpìrká pìkyinn n bi pànn ku.
28 Big bar mpìrká rag, "Ning mpìr Israilaká aning bi sa shang yi. Mpìr-à yi pànn sig níng, í mpìr-à ri kyann kyann mi ri tàg sa bai mpìrká á shinn bu-à yi mpìr Yahudawaká yi ri sa. Hár ku ri tàg sa bai mpìrká á shinn doka Musa, kwonn ma lu Shìdun-à níng. Iri wàníng bàna má, ku zìg bi sig mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna, n sa bai rìghing lu Shìdun byar kyìkyàr-à níng."
29 Bu-à sa big dang àdòníng, big myàng Tarufimas, mpìr Afisa, ma Bulus ri kyann kyann í zyun á finn swann-à ni. Big wà sig rag ku ma wàníng kà bi sig í zyun á finn lu Shìdun ni.
30 Barà mpìrká á finn swann-à ni fig àdòníng, big shàr bi vinn rìg ma shàu, pìkyinnbá dù rìghing. Big bi n pànn Bulus, n gbar zu yag ku mà myann, gbìb fig tá bàna, big bi kìg rìg nu nkyunká bu lu Shìdun á simwá ni.
31 Big ri kar rág barà bá gban ku. Sái tai bu-à big ri sa níng yag fòr á byar àgbam sojaká ni rag, mpìrká bidìm pár ri ngang ngain á finn swann-à ni.
32 I byar-à àgbam soja-à níng zìg sojaká, ma àgbam sojaká kádà, big yag mà byar-à mpìrká shi sig. Barà big yag fòr àdòníng, sái mpìrká fim Bulus, n dab fig rag ku bàna.
33 Agbam soja-à níng yag yàr màhàn, n pànn Bulus n rag abig sìr ku ma sarka pyànà. Barà big sìr wàníng àdòníng, sái ku bib byann mpìrká rag wàníng í ni rà? Abig dinya ku bu-à wàníng sa sig.
34 Bìr mpìrká kwonn sig níng, kó ni dang buwá kim, kó ni dang buwá kim, hár àgbam soja-à hi fig yì fig yìr jír-à bàna. I byar-à ku rag abig zìg yag Bulus mà bariki.
35 Barà big zìg yag fòr ku á nu nkyun-à ni mà byar akyáb bu-à big ri tib bar áni níng, sái mpìrká ri sa shi rag shinnbá vinn rìghing. I byar-à sojaká swann nann zu ku á wai.
36 Mpìrká ri bàg ku á sim níng, dang nài ngbam nímá mi ri dang rag, "Aning gban rìg ku."

Bulus Dinya Mpìrká Jír

37 Barà bá swann zìg kà yag Bulus á finn bariki-à ni àdòníng, í byar-à ku dinya àgbam soja-à níng rag, "Mì ri zìm ń dinya wù bu zyun."

Agbam soja-à níng hi bib ku rag, "Asái wù ri dang nu jir Helena rà?
38 Wù í mpìr Masar zyun-à rì nu sig kànn ma àgbam jànnyí n gbar zìg yag sig

mpìr agban ki dubu yina mà awúnn-à ni níng bàna rà?”

39 Bulus rag, “Wi, í mì bàna, mì í mpìr Yahudawa. Big mà sig mì á finn swann Tarsus mà jànn Kilikiya, í finn swann zyun ùwài. Wúshèní á ya mì pyù, mì ri zìm ń dinya mpìr káníng jír.”

40 I byar-à àgbam-à í zìm-à. Bulus sar sig buwá á nu akyáb bu-à mà wai, n sa nann zu vùwá n dang rag, mpìrká abig pànn shi akim. Mpìrká í pànn shi rìg-à. I byar-à ku dinya káníng jír á nu jírbá ni, í nu jir Yahudawaká.

22

1 Ku rag, “To, àgbammí big ma jàumí big, aning shi akim aning fig bu-à má dinya ning barà ǹ sa fig bu-à bibai bàna níng.”

2 Barà big fig ku dinya big jír á nu Yahudawaká, wà í nu jírbá níng, í byar-à big shi rìg yir. I wà ku dang rag,

3 “Mì í mpìr Yahudawa, big mà sig mì á Tarsus á jànn Kilikiya. N wài gbam sig áyág á finn swann Urushalima. Mì í wùn sukà Gamaliyal. Ku tàg sig mì bu barà má bàg doka yàkúyí big ábibir. Mì má, ǹ sa hing swàm Shìdun àràg barà ning ri sa níng tìnn.

4 Wàrì níng mì ri ya mpìrká ri bàg Yesu shwìn wàni. Mì ri pànn wunù ma uwà mì ri kìg kà big á tonn fi-à ni, mì ri gban big.

5 Bu-à mì ri dang níng, àgbam zyun-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun, ma àgbamká kádà bidìm pár, bá zìm jírmí mì ri dang níng rag í àjai. A byar àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ǹ dìg sig wasika zyun jirà má yag mà finn swann Dimashka, ń pànn mpìrká ri bàg Yesu mà, ń sìr big á sarka, n zìg kàng bi big á Urushalima jirà abig sìnn kà big á shwìn.

Bulus Dang Barà Ku Sa Mi Ri Bàg Yesu

6 “Barà ǹ shi áyau kyonn, mì ri yag, ǹ nyàan á finn swann Dimashka fòr, daidai àyúnn áyau shinn. I byar-à àyar yar wann bi mà wai shi àràg àbàin pyìr, n yar kàng kwìb mì áni.

7 N kù wann á jìnn ni, ǹ fig nài jír ri bar mì rag, ‘Shawulu, Shawulu, sáshinn wù ri ya mì shwìn àdòníng rà?’

8 I byar-à n bib rag, ‘Wù í ni rà, wù Shinn Lumí?’ I wà ku rag, ‘Mì í Yesu mpìr á Nazarat zyun-à wù ri ya mì shwìn níng.’

9 Mpìrká nu yag sig mì á gbìb-à ni níng, big myàng hing àyar-à hi, ama big fig yì fig nài jír mpìr-à ri dinya mì jír-à níng hi bàna.

10 I byar-à ǹ bib ku rag, ‘Shinn Lumí, má sa kai rà?’ Ku dinya mì rag ń dù ń yag kà á finn swann Dimashka, bá dinya mì bu-à Shìdun ri zìm ń sa màhàn.

11 Zumí bàg rìghing jir àyar-à níng hi. I byar-à jàu kyonnmí big bi pànn mì á vù-à ni n zìg kà yag mì mà finn swann Dimashka.

12 “To, mpìr zyun shi sig á finn swann-à níng hi ni big ri bar ku Hananiya. Ku í mpìr-à ri wib Shìdun, ku ri bàg dokayí. Mpìr Yahudawaká á finn swann-à níng hi ni bidìm pár ri yan ku wàni.

13 Mpìr-à níng hi bi sar yàr ma mì n dang rag, ‘Wunzàmí Shawulu, zuwú aku yar finn.’ A byar-à níng hi, zumí í yar finn rìg-à, ǹ myàng ku.

14 I byar-à ku dinya mì rag, ‘Shìdun bu yàkúyí big shig zu sig wù jirà á yì bu-à ku ri zìm á sa, ma á myàng Mpìr Kyinn Sìsàn-à níng ma á fig jír á nuwá ni.

15 Wá shi àsàin-à má dinya mpìrká bu-à à myàng sig n fig sig á shinnwá ni.

16 To, kada á shi kir bu zyun bàna, á dù, abig wau wù dìr batisma, á bar zìnn Shinn Luwú Yesu jirà a Shìdun tu kyàr wù bu pyìrwú.’

Bulus Dinya Big Barà Shìdun Bar Ku Jirà Aku Dinya Mpìrká Zyun-à í Yahudawaká Bàna Jir Yesu

17 “I byar-à hi ǹ dù n kàng yag kàng ma Urushalima. Ayúnn su zyun ǹ yag kà á lu Shìdun ni mi ri vig Shìdun, í byar-à ǹ myàng bu shi àràg mì ri la la.

18 A byar-à hi ǹ myàng Shinn Luyí, ku dinya mì rag, ‘A dù kíni ma á fim Urushalima, jir kai bàna wà wa dinya hing mpìrká á Urushalima jír á shinnmí ni, bá zìm fig bàna.’

19 I byar-à ǹ dinya ku rag, ‘Shinn Lumí,
mpìr káníng yì rìghing barà mì ri kà
kyann tonn bìr kwonn kim kim mi ri kìg
kà kyann mpìrká bir sig pìkyinn á byarwú
ni níng á tonn fi, ma barà ǹ dab sig big
dab dab níng.
20 Sai-à big gban Istifanus mpìr àsàin-
à dinya sig mpìrká jírwú níng, ǹ shi sig
màhàn, ǹ zìm hing wàni, hár mì ri shi
myàng kwonn ma jà mpìrká ri gban ku
níng.’
21 Sái Shinn Lumí rag, ‘A yag, má swam
yag wù á byar mpìrká ká í Yahudawaká
bàna, wá yag pyunn ninonn nímá, má
yag dinya big jírmí.’ ”
22 Mpìrká shi sig á byar-à hi big ri
shi, mi ri fig jir Bulus barà ku dang rag
Shìdun ri swam yag ku á byar mpìrká ká í
Yahudawaká bàna. I byar-à hi pìkyinnbá
bai rìg. Big gbam nài gbam n rag, má sàn
káb nì wà abig gban rìg ku, sàn fig wà aku
shi á dunyaru bàna.
23 Big yan nài yán n zìg jàbá mi ri pìm
nímá pìm nímá. Big pyar avír mi ri fam
yag mà wai.
24 I byar-à àgbam soja-à níng rag, abig
zìg kà yag Bulus mà finn bariki, abig yang
ku ashor jirà aku dinya big bu-à ku sa sig
mpìrká ri yan yán àdòníng.
25 Barà big ri sìr ku jùr bá dab ku
àdòníng, sái Bulus bib àgbam soja-à níng
n rag, “Sáshinn wá dab mpìr Roma barà à
wà fig ma ku kwonn bàna níng rà? Doka
dang sig àdòníng rà?”
26 Barà àgbam soja zyun-à níng fig
àdòníng, ku yag dinya àgbambá n rag,
“Bu-à wù ri sa níng sàn hing rà? Mpìr-
à níng í mpìr Roma.”
27 I byar-à àgbam soja-à níng bi bib
Bulus rag “Ajai wù í mpìr Roma rà?”

Bulus rag, nn, ku í mpìr Roma àjai.

28 Agbam soja-à níng dinya Bulus rag,
“N wa sig bài ùwài nímá, í wà big ya mì
pyù ń shi mpìr Roma.”

Bulus dinya ku rag, “Bumí mì í wùn
Roma, jir kai bàna tamí í mpìr Roma.”

29 Gbìb fig tá bàna, sai mpìrká ri zìm
abig bib ku jír-à níng, big dà fim rìg ku.
Agbam soja-à hi má, zinn pànn rìg ku, jir
kai bàna ku yì fig wà wàníng í mpìr Roma
bàna, n sìr rìghing wàníng ma sarka.

Big Zìg Yag Bulus Mà Pyànn Agbamká Ni

30 Agbam-à níng ri zìm aku yì byann
mìr jír bu-à sa Yahudawaká ri ya Bulus
laifi níng. Byar-à kyàr í wà ku pù finn
wàníng á tonn fi-à ni, í wà n bar kwonn
àgbam mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni, ma agbamká kádà, abig kwonn
í byar ńzyun. I byar-à ku zìg bi Bulus n
sìnn kà wàníng áyaubá ni, jirà a wàníng
dang bu-à wàníng sa sig.

23

1 I byar-à Bulus myàng àgbamká shi sig
níng, n dinya big rag, “To, yiwaimí big,
mì ri sa swàm Shìdun, Shìdun yì hing
kyinnmí barà ǹ sa fig ku bu-à bibai bàna,
hár bi àyúnn-à jánn níng.”
2 Barà Bulus dang àdòníng, Hananiya
àgbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu
níng, dinya ká sar yàr sig ma Bulus n rag,
abig dab ku á nu-à ni.
3 I byar-à Bulus dinya ku rag, “Shìdun
má dab wù tìnn, wù mpìr-à ri dang jír
nu pyànà. Wù ri wà mì kwonn jir shinn
doka. Doka Musa dang rag abig dab mpìr
bàna, ama wù ri kìm doka-à hi rag abig
dab mì.”
4 Mpìrká ká sar sig màhàn níng bib ku
rag, “Sáshinn wù ri swau àgbam-à áyau
mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun
ni níng rà?”
5 I byar-à Bulus rag, “Yiwaimí big, ǹ yì
fig wà ku í àgbam áyau mpìrká ri twìb
swànn bu bàna. Jir Shìdun ri dinya yi rag
kada ayi dang jír-à bibai á shinn mpìr-à
shi sig àgbam áyauyí ni bàna.”
6 Barà Bulus myàng yì rag mpìrká kádà
í Sadukiyawaká, kádà í mpìr Farisawaká
níng, í byar-à ku dang jírwá rag, “Yiwaimí
big, mì í mpìr Farisawa, mì í wùn Fari-
sawa tìnn. Big ri wà mì kwonn jirà ǹ rag
mpìrká wu sig níng, má dù nann zu kàng
ma yonki.”
7 Barà ku dang àdòníng, sái shùr gbìb
bi kà áyau Farisawaká ma Sadukiyawaká
ni, hár big gàfinn rìg áni kyau pyànà.

8 (Sadukiyawaká dang rag mpìr ma wu
hing má dù nann zu kàng fig ma yonki
bàna. Big ri dang rag yann aswam Shìdun
mà wai bàna, adìn mpìr bàna tìnn. Ama
Farisawaká ri bir pìkyinn á shinn bu sara
káníng ni bidìm pár.)
9 Barà big ri gbìb shùr wàni àdòníng,
í byar-à malamká ká áyau Farisawaká ni
dù nann zu, n dang rag "Haba, yi myàng
fig laifi bu zyun á byar mpìr-à níng ni
bàna. Káhi jirà ku ri dinya mpìrká níng,
í wùn aswam Shìdun zyun dinya síg ku
nì, ma nímá bàna, í adìn zyun dinya síg
ku nì."
10 Shùr gbìb-à hi bi kab rìg gbam. Barà
àgbam soja-à níng myàng shi àràg mpìr
káníng má gbar yab gàfinn Bulus áni
níng, zinn pànn rìg ku, í byar-à ku dang
rag a sojaká tìg wann yag abig zìg zu bi
Bulus mà yau bìr mpìrká ni, ma abig zìg
kàng yag ku mà bariki.
11 A fi-à ni, Shinn Luyí bi á byar-à Bulus
shi sig, n dinya ku rag, "A wim pìkyinn,
barà à dinya sig mpìrká á finn swann-à
níng ni jírmí níng, í barà wá yag dinya
mpìrká mà jànn Roma jírmí áni tìnn."

Big Yàn Barà Bá Gban Bulus

12 Na kyàr byar-à mpìr Yahudawaká bi
tung ki ùwài nímá n rag bá ji fig buju
bàna, bá wa fig zàpìr bàna, sái wà ba
gban rìghing Bulus.
13 Mpìrká dinn kwonn sig dìrbá níng,
big kab hing mpìr dìpyànà.
14 I byar-à big yag mà byar àgbam-à
áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni, ma àgbamká kádà, n dinya
káníng rag, big tung ki rag sái wà ba gban
rìghing Bulus í wà bá ji buju í ni.
15 Big dinya káníng rag, "Ning ma
àgbamká bigná bidìm pár, aning yag vig
àgbam soja-à níng rag aku ya bi ning
Bulus. Aning sa shi rag ning ri zìm aning
bib swàb kà ku jír, jirà wà kwa bi hing ayi
gban rìg ku á gbìb-à ni."
16 Yar-à big ri sa jirà abig gban Bulus
níng, wùn ajunwàwá fig rìghing. I byar-
à wùn ajunwàwá yag mà bariki soja, n
yag dinya ku jír-à hi.
17 I byar-à Bulus bar bi àgbam soja
zyun n dinya ku rag aku zìg yag wùn
sukà-à níng mà byar àgbambá ni, jir kai
bàna wùn-à hi shi sig ma jír-à kwá dinya
àgbam-à níng.
18 Ku zìg yag wùn-à níng hi mà byar
àgbambá ni n dang rag, "Bulus zyun-à
ning kìg sig ku níng, ku bar mì n rag ń
zìg bi wùn sukà-à níng á byarwú ni, ku
shi sig ma jír-à kwá dinya wù."
19 I byar-à àgbam-à níng hi bi pànn
wùn-à hi á vù-à ni n zìg kann ku agang
n bib ku rag, "To, bu-à wù ri zìm á dinya
mì níng, í kai rà?"
20 Wùn-à níng rag, "Mpìr Yahudawaká
kwonn sig nu rag bá vig wù rag, akìn á
zìg wai yag Bulus á pyànn àgbamká ni.
Bá sa yar rag big ri zìm abig bib Bulus jír.
21 Ama kada á zìm bàna, jir kai bàna
mpìrká ri shi kir ku á gbìb-à ni jirà abig
pànn ku á gbìb-à ni ma abig gban rìg ku,
big kab hing mpìr dìpyànà. Big tung sig
ki ùwài nímá rag bá ji fig buju bàna, bá
wa fig zàpìr bàna sái wà ba gban hing ku.
Big dinn kwonn kinn rìghing dìrbá, big
ri shi kir ku á gbìb-à ni. Big ri shi kir rág
bu-à wá dang."
22 I byar-à àgbam soja-à níng dinya ku
rag, "A yag, kada á dinya mpìr zyun rag à
dinya sig mì jír-à níng bàna."

Sojaká Zìg Yag Bulus Mà Kaisariya

23 I byar-à àgbam soja-à níng bar
àgbam soja pyànà n dinya big rag, "Aning
zìg soja dari pyànà, kwonn ma ká má
nann á vinn big dìb-sara agban dwib, ká
má pànn sau big dari pyànà. Aning dù
àsháu ajunndúbi á fi-à ni aning yag mà
Kaisariya.
24 Aning zìg bi vinnká Bulus má nann
áni, aning zìg yag fòr ku mà byar
gwamna Filikus ítau."
25 Agbam soja-à níng ba yag gwamna
wasika n rag:
26 "Wasika-à níng, í mì Kalaudiyas
Lisiyas mì ri ba nì. Mì ri bib wù gwamna
Filikus. Mì ri bib wù bib bib.
27 Bu-à sa ǹ ba ya sig wù wasika-à níng,
jir kai bàna mpìr-à ǹ tìr bi sig ku á byarwú
ni níng, Yahudawaká pànn ku big ri zìm
abig gban rìg ku. I byar-à ǹ yag kwonn
ma sojaká bumí, yi zìg zu rìg ku á vùbá
ni, jir kai bàna ku í mpìr Roma.

28 Mì ri zìm ń yì bu-à sa big ri dang ku
jír níng. I byar-à ǹ zìg yag ku á pyànn
àgbambá ni, jirà abig dinya mì bu-à ku
sa sig.
29 N dìg fig bu bibai-à ku sa sig wà bá
gban ku, kó barà bá du kà ku á tonn fi
bàna. Big dang ku jír á shinn dokabá ni.
30 Barà ǹ fig big rag Yahudawaká káhi
ri zìm abig gban rìg ku níng, í bu-à sa ǹ
tìr bi sig ku á byarwú ni. N dinya rìghing
mpìrká ri zib ku níng rag, wà ba zìm jír
dang, abig bi á byarwú ni."
31 I byar-à sojaká bi zìg Bulus á fi-à ni
n yag fòr mà finn swann Antibaris àràg
barà big dinya sig big.
32 Na kyàr byar-à sái sojaká fim ku á
vù sojaká ká nann sig á vinn-à ni jirà a
káníng zìg yag ku mà Kaisariya. I byar-à
big í kàng yag rìg-à mà bariki-à ni.
33 Káníng zìg yag ku mà Kaisariya. A
byar-à hi big ya gwamna wasika-à hi. Big
zìg Bulus n sìnn sig á vùwá ni.
34 Gwamna bi jangga tarkada-à hi, n bib
Bulus rag, wàníng zu bi sig áni rà? Bulus
rag ku zu bi sig á jànn Kilikiya.
35 Sái gwamna rag, "To, wà mpìrká tìr
ya sig wù jír níng ma bi hing, í wà má fig
byann jírwú." I byar-à ku sìnn sojaká sa
gadi wàníng á finn lu Hirudus ni.

24

Big Tìr Ya Bulus Jír

1 Na kù su swana, í byar-à Hananiya
àgbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu á
pyànn Shìdun ni níng, yag mà Kaisariya
mà àgbamká kádà, kwonn ma loya zyun
zìnnwá í Tartulus. Big kwonn nubá n
dang bai Bulus á pyànn gwamna-à ni.
2 Barà big bar Tartulus àdòníng, ku kà
mi ri tìr ya Bulus jír. Ku dinya gwamna-à
hi rag,
"Wù Filikus àgbam-à níng, mpìrká ri
shi shu pìkyinn na tag á dò shinnwú ni.
Wù ri sa ya mpìrká bu-à ǹsàn á jànnyí ni.
3 Kó áni bidìm pár mpìrká zìm hing
swàmwú. Nuyí kinn fig wà yá sa wù
ísoko bàna.
4 N zìm fig ń sa bai wù nu swàmwú
bàna, ama mì ri zìm á tàg kyinn ajun ma
á fig jíryí títi nímá.
5 Yi dìg mpìr-à níng ri gbar wab kwonn
mpìrká shinn. Ku ri gbar dù ngain áyau
mpìr Yahudawaká ni, kó áni bidìm pár.
Ku má, ku í àgbam áyau mpìrká ri bàg
mpìr zyun-à zu sig mà Nazarat.
6 Ku ri zìm aku sa bai rìg lu Shìdun, í
bu-à sa yi pànn sig ku níng. [Yi ri zìm ayi
wà ku kwonn àràg barà dokayí dang sig.
7 Ama Lisiyas àgbam soja-à níng, bi
gbar shwar zu ku á vùyí ni ma gbam.
8 Agbam soja-à níng dang rag wà ya zìm
ayi dang jír, ayi zìg bi á byarwú ni.] A bib
Bulus, wá fig byann jír-à yi zìg bi sig níng
á nuwá ni."
9 Mpìr Yahudawaká kà áyau jír-à hi ni,
n dang rag í àjai.

Bulus Dang Jírwá á Pyànn Gwamna

10 Gwamna-à hi sa nann zu vùwá n rag
a Bulus dang jírwá. Bulus dang rag, "N
yì hing wà jiwú nìnànn nímá, wù ri wà
kyann kwonn. Jir wàníng má dang jírmí
ma pìkyinn àjwár.
11 Sai-à ǹ yag mà Urushalima jirà ń wib
Shìdun níng, kwonn ma wà janá-à níng
kab fig su dwib agban pyànà bàna. Wà
wa bib hing má, bá dinya wù.
12 Mpìr Yahudawaká dìg fig mì, mì ri
sa yipyàr ma mpìr zyun mà lu Shìdun
ni bàna. Big dìg fig mì, mì ri gbar
wab kwonn mpìrká shinn bàna, kó mà
tonn bìr kwonn, kó mà byar zyun á finn
swann-à ni bàna.
13 Tàma-à níng bá dinya fig wù yìr bu-à
sa big ri tìr ya mì jír níng bàna.
14 Má dinya wù yìr bu-à sa sig. Mì
ri wib Shìdun àsàin-à yàkúyí big rìi wib
níng, ama mì ri wib Shìdun á gbìb-à mpìr
káníng ri dang rag bai níng. Mì ri bir
pìkyinn á buká Musa ba sig á dokawá ni,
kwonn ma bu mpìrká rìi dang kyann jir
Shìdun.
15 N sìnn sig á pìkyinnmí ni àràg barà
big sìnn sig níng rag mpìrká sa sig bu
ǹsàn, ma ká sa sig bu bibai bidìm pár, bá
dù nann zu kàng mà amir-à ni.
16 Jir wàníng í bu-à sa mì ri kar ngang
mì ri sa kyann bu-à ǹsàn á pyànn Shìdun
ni, ma á pyànn mpìrká ni bidìm pár, àràg
barà kyinnmí ri zìm.

17 “To, barà jimí nìnànn nímá ǹ yag fig
mà Urushalima bàna níng, ǹ zìg bài n yag
màhàn jirà ń sa shang mpìr ashiká bumí
màhàn, ma ń ya Shìdun bu.
18 Big dìg mì á lu Shìdun ni á sai-à ǹ sa
kinn rìghing swàm bu ya-à níng, ma sai-
à ǹ sa kyàr rìghing dìrmí. Sai-à níng hi
bìr mpìrká bàna màhàn. Mpìrká gbìb fig
shùr bàna.
19 Ama mpìr Yahudawaká káhi bi sig mà
jànn Asiya shi sig màhàn, sàn sig abig nìm
bi á byarwú ni, abig dang bu-à ǹ sa sig, wà
ba shi sig ma jír zyun á shinnmí ni.
20 Kó ká shi sig áyág níng, abig dang bu
bibai-à big dìg sig mì mì ri sa, sai-à ǹ sar
á pyànn àgbamká ni níng.
21 Bu-à ǹ dang sig màhàn bàna, íri wà
ǹ dang rag janá-à níng ning ri wà mì
kwonn jirà ǹ sìnn sig á pìkyinnmí ni rag,
mpìrká wù rìghing má dù nann zu kàng
ma yonki níng.”
22 Filikus yì byann hing Gbìb-à níng hi
wàni, ku dinya big rag, “Aning fim ma jír-
à hi, sái wà Lisiyas àgbam soja-à níng, ma
bi hing í wà má wà kwonn-à í ni.”
23 Ku dinya àsàin-à ri sar gadi-à níng
rag a wàníng sar myàng kwonn ma Bulus,
ma a wàníng ya Bulus pyù barà Bulus má
yàn finn dìr, ma a wàníng ya jàuwá big
pyù barà bá ya bi ku bu-à ku ri zìm.

Filikus Bar Bi Bulus á Pyànnwá Ni

24 Na kù su pyànà, Filikus bi kwonn
ma wàwá Durusila, uwà-à hi í mpìr
Yahudawa. I byar-à ku swam aswam rag,
abig zìg bi Bulus. Ku fig jir Bulus barà
wàníng ri dang jir pìkyinn bir á byar Yesu
ni.
25 Bulus ri dang jír á shinn shu pìkyinn
sìsàn, ma shinn pànn samyib, ma àyúnn-
à Shìdun má wà kwonn. I byar-à Filikus
shàr rìg zinn, n dinya Bulus rag, “Tàma-à
níng á dù rág. Sai-à ma dìg hing pyù-à,
má bar bi jakàng wù.”
26 Ku wà sig rag Bulus má ya ku bài, í
bu-à sa ku ri bar bi kyann wàníng, mi ri
dang jír ma wàníng.
27 Barà ji pyànà wam zu àdòníng,
Borikiya Festas pyann kàng shinn Filikus
n shi kàng nì gwamna. Sai-à Filikus tìg
wann fig ma bàna níng, ku fim Bulus á
tonn fi-à ni, jir kai bàna ku ri zìm a mpìr
Yahudawaká zìm ku.

25

Bulus Rag Kwá Zìg Yag Jírwá á Byar Kùr Uwài

1 Sai-à gwamna Festas bi á Kaisariya
byar-à kwá sa swàmwá, ku shi màhàn
suwá sara, í wà ku dù n yag mà Urushal-
ima.
2 Barà ku yag fòr àdòníng, àgbam
mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun
ni, ma àgbam Yahudawaká yag mà
byarwá ni, n zìg yag jírbá á shinn Bulus
ni. Big vig Festas
3 n rag, wúshèní a wàníng sa ya big
bu, a wàníng dwim ya bi big Bulus mà
Urushalima. Bu-à sa big vig gwamna
àdòníng, big ri zìm wà Bulus ma bi hing,
bá gban rìg ku á gbìb-à ni.
4 Festas dinya big rag, “Big kìg sig Bulus
mà Kaisariya mi ri sar myàng kwonn ma
ku. Mì ri zìm ń yag màhàn su pyànà
káníng.
5 Ayi ma àgbamká buná yág zyun, abig
dang jír-à màhàn wà kwa sa sig bu-à
bibai.”
6 Festas na suwá awinyin kó dwib ma
big, í wà ku dù n kàng yag mà Kaisariya.
Byar-à kyàr ku shi wann mà tonn kwonn
wà-à ni, n dang rag abig zìg bi Bulus á
byarwá ni.
7 Barà Bulus fòr bi àdòníng, í byar-
à Yahudawaká ká bi sig mà Urushalima
níng, sar kàng kwìb ku áni, n zìg bi jír
ùwài kim kim nìnànn nímá á shinnwá ni,
n rag ku sa sig buká sàn fig bàna. Ama big
dang fig jír zyun-à má tàg rag bu-à big ri
dang níng í àjai níng bàna.
8 Bulus kan dang jírwá n rag, “N sa fig
bu bibai áyau doka Yahudawaká ni bàna,
kó mà lu Shìdun ni, kó doka kùr Roma
bàna tìnn.”
9 Festas ri zìm Yahudawaká abig fig
àjwárwá, í byar-à ku bib Bulus rag, “Wù
ri zìm abig zìg yag wù mà Urushalima jirà
abig wà wù kwonn-à níng mà pyànnmí ni
màhàn rà?”
10 I byar-à Bulus rag, “Mì ri zìm fig abig
zìg yag mì mà Urushalima bàna, jir kai
bàna ǹ sa fig Yahudawaká bu bàna àràg

barà wù ma shinnwú à yì níng. Mì ri zìm abig wà kwonnmí á byar tonn kwonn wà bu kùr Roma byar-à sàn sig abig wà.

11 N nìm ma sa hing bu-à bibai wà zyun-à fòr sig wà bá gban mì áni, má ngàng fig wà abig gban mì bàna. Ama wà jír-à big zìg bi sig á shinnmí níng ma àjai bàna, walai mpìr-à má ya kà sar mì á vùbá ni. Bumí mì ri zìm ń zìg yag jírmí mà byar kùr Roma."

12 Festas bi wà jír-à big mpìr swàmwá big jirà aku fig bu-à bá dang á shinn jir Bulus. I byar-à ku dinya Bulus rag, "A dang rag wù ri zìm á yag mà byar kùr Roma, to, má tìr yag wù mà byar kùr Roma."

Bulus Yag Mà Pyànn Agariba Ma Barniki

13 Ayunn zyun sái kùr zyun-à big ri bar ku Agariba níng, ku ma wàwá Barniki bi kyìnn á Kaisariya jirà abig shà Festas.

14 Big shi nonn màhàn. Sái Festas zìg bi jír Bulus á byar kùr-à hi ni n dang rag, "Mpìr zyun shi sig áni, big kìg sig ku tunn sai-à Filikus shi sig á gwamna, wàníng fìnn fig ku bàna.

15 Sai-à ǹ yag mà Urushalima, àgbam Yahudawaká ma àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng, zìg bi jír á shinnwá ni n bi dìg mì. Big ri zìm ń dang rag jír pànn hing ku, jirà abig gban rìg ku.

16 Ama ǹ dinya big rag, dokayí yi Romawaká, sai-à ba gib fig ma jír bàna, yá ya kà fig mpìr á vù mpìrká ri dang bai ku níng, jirà a pìkyinnbá jwar bàna. Yá ya àsàin-à big pànn sig níng pyù, aku dang jír-à á nuwá ni á pyànn mpìrká pànn sig ku.

17 Big bi dìg mì áyág níng, ǹ jag fig jau áni bàna, byar kyàr ǹ shi mà byar tonn kwonn wà-à ni, n dang rag abig zìg bi mpìr-à hi.

18 Mpìrká zìg bi sig jír á shinnwá ni, big sar dù nann zu á wai, ama big dang fig bu-à ku sa sig àràg barà ǹ wà sig rag bá dang níng bàna.

19 Big sa yipyàr ma ku n yag zìg bi sòr jír á shinn adinibá ni, kwonn ma jír á shinn Yesu mpìr-à wu sig níng, wà zyun-à Bulus ri dang rag wàníng dù nann zu kàng rìghing ma yonki níng.

20 To, bumí, ǹ yì fig barà má sa má fig byann jír-à hi áni bàna. I byar-à ǹ dinya Bulus rag wà kwa zìm hing, aku yag mà Urushalima jirà abig wà kwonn-à hi màhàn.

21 Ama Bulus vig rag abig fim ma ku, sái wà kwa yag hing mà byar kùr Roma. I byar-à ǹ rag abig sar myàng kwonn ma ku sái wà ma tìr yag hing ku mà byar kùr-à ni."

22 I byar-à Agariba rag ku ri zìm aku fig jír á nu Bulus ni. Festas dinya ku rag, "Akìn níng wá fig."

23 Byar-à kyàr sái Agariba ma Barniki bi, mpìrká wib big wàni. Big kà á tonn ùwài byar-à mpìrká ri kwonn shinn. Big kà bi kwonn ma àgbam sojaká ma àgbam mpìrká á finn swann-à ni. I byar-à Festas dang rag abig zìg kà bi Bulus áyau tonn-à ni.

24 I byar-à Festas dang rag, "To, Kùr Agariba kwonn ma ning mpìrká bi sig áyág níng, mpìr-à ning myàng sar sig áyág níng, ku í mpìr-à Yahudawaká ká mà Urushalima ma ká á finn swann-à níng ni bidìm pár, big zìg bi jír á shinnwá ni nìnànn nímá n bi dìg mì. Big gbam nài gbam n rag, big zìm fig wà abig fim ku ma yonki bàna.

25 To, bumí ǹ myàng fig bu-à ku sa sig wà bá gban ku bàna. Ama ku vig rag ku ri zìm aku yag mà byar kùr Roma jirà abig wà kwonnwá màhàn. I byar-à ǹ dang rag má tìr yag ku màhàn.

26 Ama ǹ yì fig jír buká ku sa sig wà má ba ya kùr Roma á shinnwá ni bàna. I bu-à sa ǹ zìg bi sig ku á pyànn ná ni jirà aning sa shang mì. N zìg bi sig á pyànnwú ni, wù kùr Agariba. Wà ya fig rìghing jírwá, í wà má yì bu-à má ba ya àgbamyí kùr Roma, í wà má tìr yag ku í ni.

27 A myàngmí ni, wà ya tìr yag mpìr-à big kìg sig níng á byarwá ni, wà ya pànn fig mpìr-à níng ma bu bibai bàna, kàhi sàn fig bàna."

26

Bulus Kan Dang Jír á Pyànn Agariba

1 I byar-à Agariba dinya Bulus rag, "N ya
hing wù pyù-à wá dang jírwú." I byar-à
Bulus sa nann zu vùwá n dang jírwá rag,

2 "Wù Kùr Agariba, ǹ pànn hing sáà
barà má zìg bi jírmí á pyànnwú ni á shinn
bu-à Yahudawaká ri dang á shinnmí ni
níng.
3 A yì rìghing bu sù mpìr Yahudawaká
wàni. A yì hing barà big shi sig áni. Jir
wàníng mì ri vig wù á sa muyar, ma á fig
jírmí níng.

4 "Mpìr Yahudawaká yì hing bar shumí
tunn sai-à mì í wùnsháí, ma sai-à ǹ shi
sig á byar mpìrká bumí ni á jànnmí ni,
kwonn ma shumí wà á Urushalima.
5 Daka á ninonn big yì hing mì. Big yì
hing wà sai-à rì níng mì í Farisawa, mì ri
shi shumí àràg barà Farisawa ri shi. Mì
ri jag fig jau ma adini bàna. Wà ba zìm
hing bá dinya wù.
6 To, tàma-à níng bu-à sa big ri myàng
laifimí níng, big ri myàng á jir shinn barà
ǹ bir sig pìkyinnmí á jir bu-à Shìdun rì gib
ya sig yàkúyí big nu n rag kwá sa níng.
7 Bu-à níng hi í bu-à yi swai mpìr dwib
agban pyànà, yi ri bir pìkyinn áni, hár
mi ri wib kyann Shìdun fi ma àyúnn.
Wàníng í bu-à sa Yahudawaká myàng
laifimí áni. A fig, Agariba wù mpìr
àgbam.
8 Bu-à sa ning zìm fig rag Shìdun má
gbar dù nann zu ki bàna níng, í jir kai
rà?

9 "Sai-à rì níng mì ma shinnmí, mì ri
zib zìnn Yesu mpìr-à á Nazarat. N sa hing
mpìrká ri bàg ku níng bu-à bibai kim kim,
mì ri kyab rag sàn hing ń sa àdòníng.
10 Sai-à ǹ shi mà Urushalima, ǹ sa hing
àdòníng. Agbam mpìrká ri twìb swànn
bu á pyànn Shìdun ni ya mì gbam n pànn
mpìrká bu Yesu nìnànn nímá n kìg kà big
á tonn fi. Wà mpìrká ma ri zìm abig gban
big, mì má, mì ri zìm àdòníng tìnn.
11 Kàun nìnànn nímá mì ri kà á tonn bìr
kwonnká ni mi ri ya big shwìn, mì ri kar
ngang jirà abig dang rag bá bàg fig Yesu
bàna. Mì ri nànn àgùnn. Mì ri yag mà
swannká ni kim kim, mì ri ya big shwìn.

Barà Bulus Sa n Bir Sig Pìkyinn á Byar Yesu

12 "Wàníng í yìr bu-à zìg dù mì ǹ yag mà
Dimashka. Agbam áyau mpìrká ri twìb
swànn bu á pyànn Shìdun ni ya mì pyù
rag ń yag.
13 Wù mpìr àgbam á fig. Barà mì ri
kyann á gbìb-à ni àdòníng àyúnn áyau
shinn, sái bu zyun bi sa mì. N myàng
byar-à bi yar daka mà waisháu-à ni hár
n kab rìg àyúnn-à ri fàn níng. Ayar-à hi
yar kàng kwìb yi áni, yi ma jàu kyonnmí
big.
14 Yi bidìm pár yi kù wann á jìnn
ni. I byar-à ǹ fig nài jír zyun áyau
nu jir Yahudawaká dang rag, 'Shawulu,
Shawulu, sáshinn wù ri ya mì shwìn rà?
Bu-à wù ri sa níng, wù ri yá shinnwú
shwìn átai.'
15 I byar-à ǹ bib rag, 'Wù í ni rà, Shinn
Lumí?' Ku rag, 'I mì Yesu zyun-à wù ri ya
mì shwìn níng.'
16 I byar-à ku dinya mì rag, 'A dù nann
zu ádun. Bu-à sa ǹ bi sig á byarwú
ni níng, í jirà má sìnn kàng wù wá shi
fàumí, wá bi tàg mpìrká bu-à à myàng
sig níng, ma buká má tàg wù mà pyànn
níng bidìm pár.
17 Má pinn zu wù á vù mpìr Israilaká ni,
ma mpìrká swaibá kim kim, ká má swam
yag wù mà byarbá ni níng.
18 Wá pù ya big zubá, í wà bá vim bìr
kyinnbá n má ngàng zufi, bá kàng bi á
gbìb bu-à ǹsàn. Wàníng í barà bá zu á vù
Shaitan má bir pìkyinnbá á byarmí ni, í
wà Shìdun má yafa big bu pyìrká big sa
sig, kwá zìg big, má sìnn big bá shi kwonn
ma mpìrká buwá ká ku shig zu sig níng.'

Bulus Dang Jír á Shinn Swàmwá Ku Sa Sig

19 "Agariba, wù kùr, ǹ ngàng fig wà má
wib jír-à ǹ fig sig mà wai níng bàna. N
wib hing.
20 N dang jag jir Shìdun mà finn swann
Dimashka, í wà ǹ yag mà finn swann
Urushalima n dang jir Shìdun màhàn,
kwonn ma jànnká shi kàng kwìb sig finn
swann Yahudiya áni. Mì ri dinya mpìrká
ká í Yahudawaká bàna níng tìnn. Mì
ri dinya mpìrká rag abig dà finn bu-à

bibaiká big ri sa, abig bir kyinnbá á byar Shìdun, ma abig sa swàm-à má tàg rag big ri bàg Shìdun.

21 Wàníng í yìr bu-à sa Yahudawaká pànn mì á sai-à ǹ shi sig mà lu Shìdun ni, mi ri zìm abig gban rìg mì níng.

22 Ama Shìdun shi sig á shinnmí ni, hár janá-à níng, n shi sig ma yonki. Mì ri dinya wùnshái ma àgbam bidìm pár. Jírmí mì ri dang níng, mì ri dang fig bu zyun kim bàna, mì ri dang bu-à mpìrká rìi dang kyann jir Shìdun ba sig, ma bu-à Musa ba sig. Mì ri dang bu-à big ba sig rag má sa.

23 Barà big ba sig rag, wà Almasihu ma bi hing, kwá wa shwìn, ku í àsàin-à má dù nann zu jag mà amir-à ni, í wà kwá dinya mpìr Yahudawaká ma ká í Yahudawaká bàna barà bá wìm zu. Wàníng shi sig í gbìb yiyar."

24 Barà Bulus dang jírwá àdòníng, í byar-à Festas yan ta ku ngbam nímá n rag, "Haba, Bulus, shinnwú vinn rìghing, à kàng rìghing mpìr ǹsáng. Ilimiwú kab gbam í bu-à sa shinnwú ri zìm aku vinn níng."

25 I byar-à Bulus dinya ku rag, "Wù gwamna, á fig. Shinnmí vinn fig ávinn bàna, jír-à mì ri dang níng í àjai, shi sig ma yìr tìnn.

26 Kùr Agariba, má dinya kyàr wù kyàr kyàr, má tàm fig wù bàna, jir kai bàna à yì rìghing bu káníng. Bu-à mì ri dang níng big sa tàm fig átàm bàna.

27 Kùr Agariba, wù ri bir pìkyinn á bu-à mpìrká rìi dang kyann jir Shìdun ba sig níng ra? N yì hing wù ri bir pìkyinn áni."

28 Agariba bib Bulus rag, "Wù ri kyab rag má bàg Yesu á dò jir jír títi-à à dinya sig mì níng ni rà?"

29 Bulus rag, "Kó wà ma í jír títi, kó wà ma í jír ùwài, mì ri vig Shìdun, wù ma mpìrká shi sig áyág mi ri fig jírmí janá-à níng bidìm pár, aning nìm shi àràg mì. Ama ǹ dang fig rag abig kìg kà ning á tonn fi bàna."

30 A byar-à níng hi, kùr ma gwamna, ma Barniki, ma mpìrká kádà big dù nann zu.

31 Barà big dù àdòníng, big yag wà jír, big rag Bulus sa fig bu bibai zyun-à bá gban rìg ku áni, kó wà bá sìr ku áni bàna.

32 Kùr Agariba dinya Festas rag, "Bulus nìm ma dang fig ma shinnwá rag kwá zìg yag jír mà pyànn kùr Roma ni bàna, yi nìm má gban rìg jír-à hi."

27

Big Tìr Yag Bulus Mà Roma

1 Barà big wà jír-à bi pànn rag yá yag mà Roma á jànn Italiya. I byar-à big sìnn Bulus kwonn ma pursunaká kádà á vù àgbam soja zyun-à big ri bar ku zìnnwá Juliyas. Ku shi sig áyau kyau soja bu kùr Roma.

2 I byar-à hi yi bi kà á kòr zyun ni, zyun-à dù sig mà finn swann Adramitiya, n bi fòr á finn swann Kaisariya. Big ri zìm bá yag má tìg áyau finn swannká mà jànn Asiya. Yi ma Aristarkus big yag sig í zyun á kòr-à ni. Ku í mpìr-à mà finn swann Tasalonika á jànn Makidoniya.

3 Byar-à kyàr yi bi fòr á finn swann Sidon. Juliyas àgbam soja-à níng hi sa ya Bulus àsàn, n ya wàníng pyù, a wàníng yag bib kà jàuká bu wàníng á finn swann-à ni, jirà kó káníng má ya wàníng bu.

4 I byar-à yi dù á finn swann-à níng hi ni yi ri yag á gbìb-à ni. Wàu shyù ri gbar, hár wàu gbar kàng yag yi mà sim, yi sa sar fig barà yá yag á gbìb-à yi ri zìm níng bàna. I byar-à yi bi wam zu á byar swàin zyun-à big ri bar Kubrus. Yi bàg yag á kurwá ni byar-à wàu-à dù gbam fig bàna níng.

5 Yi wam zu rìg áyau zàpìr ùwài-à shi sig águnn jànn Kilikiya, n wam zu águnn jànn Pamfiliya, n yag fòr á finn swann zyun-à big ri bar Mira á jànn Likiya.

6 A byar-à níng hi àgbam soja-à níng bi dìg kòr zyun bi sig mà finn swann Iskandariya, mi ri yag mà jànn Italiya. I byar-à ku sìnn kà yi á kòr-à níng hi ni.

7 Yi dù n yag ádàn ádàn hár suyí nìnànn nímá, jir kai bàna wàu ri gbar ma gbam wàni. I byar-à yi bi yàr á finn swann Nidas. Wàu kan dim yi, bai wà yá yag mà pyànn. Yi vim bìr, n bi bàg zu yag águnn

swàin zyun-à big ri bar Karita, byar-à hi shi yàr sig ma Salmoni.
8 Yi bàg á nu agunn jànn-à ni, wàu gbar hár yi fòr á byar jànn zyun ni ma shwìn. Big ri bar byar-à níng hi Agù Sìsàn. Byar-à hi shi yàr sig mà lu ùwài zyun-à big ri bar Lasiya. Byar-à níng hi í byar-à kòr ri shi gbam samyib màhàn.
9 Yi bi fòr mà byar-à níng hi, n shi nonn màhàn. Wàu gbar kab gbam, bai wà yá yag rág mà pyànn. Ayúnn-à ùwài zyun-à Yahudawaká ri kyab pànn barà Shìdun yafa ya sig big bu pyìrbá mi ri sìnn nu áni níng, wam zu rìghing. Bulus kyab kà shang ya mpìrká ri ya kòr-à níng jír n rag,
10 "Ning mpìr káníng, bumí mì ri myàng wà ya yag hing mà pyànn, yá wa shwìn. Yá sa asàr kòryí ma swánnká buyí big bidìm pár, hár kwonn ma yonkiyí tìnn."
11 Ama àgbam soja-à níng sìnn fig kyinnwá á jír-à Bulus dang sig níng bàna, n yag fig sòr rìg jir mpìr-à ri ya kòr, ma jir àsàin kòr-à.
12 Byar-à hi shi fig í byar ǹsàn barà yá shi kir hár sònn wau aku wam zu bàna. Mpìrká kádàkí ri zìm ayi yag mà pyànn, ma ayi yag shi mà byar zyun ni big ri bar Finikas, á jànn Karita, jirà ayi shi ngàng màhàn sái wà sònn wàu ma wam zu rìghing, jir kai bàna byar-à níng hi wàu má gbar vim bìr fig kòr-à bàna.

Big Wa Shwìn Ma Kyonn-à

13 Barà yi shi sig ma mà Lasiya, wàu gbar bi águnn vìm súr-à ni ádàn. I byar-à mpìrká rag yá yag mà pyànn, wàu má sa yá fòr yag mà Finikas. I byar-à hi big bi pànn jùr àsháu bu-à big sìr gbam sig kòr áni, n gbar zu rìg á zàpìr-à ni, n takà á kòr-à ni, n dù n bàg yag á kur nu jànn Karita.
14 Nonn fig bàna, sái wàu dù bi ngbam nímá. Big ri bar wàu-à hi í wàu águnn vìm súr mà agunn àyúnn sàn kyùr. Wàu-à hi dù bi sig daka mà swàin-à ni.
15 Wàu gbar ning kòr-à wàni, bai wà yá yag mà pyànn. Yi fim rìg vùyí, wàu ri gbar yag rag kòr-à ínì mà byar-à ku ri yag.
16 Barà yi bàg yag águnn vìm súr á swàin zyun-à big ri bar Kauda, í byar-à yi kar kar n gbar dù nann zu wùn kòryí zyun-à yi sìr bàg sig á sim kòr ùwài-à ni níng.
17 Big gbar kà bi ku á dìr kòr ùwài-à ni, n zìg bi jùr, n sìr kàng kwìb kòr ùwài-à áni. Big ri shàr wà wàu ma gbar yag big mà vun-à shi sig áyau zàpìr-à ni, wà ma sa hing àdòníng, kòr-à má gbànn. Byar vun-à hi shi sig águnn jànn Libiya. Big gbar wann rìg jà-à big sìnn sig mà wai á kòr-à ni, n fim rìg kòr-à wàu ri gbar yag rag ínì.
18 Wàu ri gbar ngbam nímá, hár na byar-à kyàr í barà wàu ri gbar. I byar-à big bi wu zu swánnká á kòr-à ni, n ta kà rìg mà zàpìr-à ni.
19 Ayúnn wà wa pyànà wam zu rìg, wà wa sara wàu ri gbar, big bi zìg buká ká big ri sa kyann swàm ma kàhi áyau kòr-à ni, mì í tafinn kà rìg-à á zàpìr-à ni.
20 Yi na su nìnànn nímá, yi myàng fig àyúnn bàna, yi myàng fig asuswir bàna. Yi kyab fig rag wà yá wìm zu bàna, jir kai bàna wàu-à ri gbar swàb kà wàni.

21 Mpìrká á finn kòr-à ni subá nìnànn nímá big ji fig buju bàna. I byar-à Bulus sar dù nann zu á pyànnbá ni n dang rag, "To, ning mpìrká, wà ning nìm ma zìm hing jírmí, n nìm ma dù fig á jànn Karita bàna, yì nìm má wa fig írì shwìn-à yi ri wa níng bàna.
22 To, ama aning wim kyinn, ǹ yì hing walai mpìr-à má wu áyauyí ni. Ama íri kòr-à má sib íni.
23 Bu-à sa ǹ dang àdòníng, janá-à níng á fi-à ni wùn aswam Shìdun mà wai bi dang jír ma mì, í Shìdun àsàin-à ǹ shi sig buwá mì ri wib ku.
24 Ku rag kada ń shàr zinn bàna, mì Bulus. Má wu fig bàna, má fòr á pyànn kùr Roma. Shìdun sàn pìkyinn n rag jàu kyonnmí big má, bá wu fig bàna tìnn.
25 Aning wim kyinn, mì ri bir pìkyinnmí rag barà Shìdun dinya sig mì níng, yá wu fig bàna.
26 Wàu má gbar ta yag yi á swàin zyun ni."

27 Yi sa hing suyí dwib agban yina, í barà wàu ri gbar á zàpìr-à ni. Zìnn zàpìr ùwài-à hi í Adariya. I byar-à àyúnn-à

níng, áyau fi-à ni, mpìrká á kòr-à ni pànn àbàin n rag, yi nyàan kur-à fòr.
28 Big bi zìg jùr n sìr gbam sarka áni, n ta kà wann á zàpìr-à ni jirà abig màg màg fig azwàunwá. Big màg màg fig azwàun zàpìr-à hi, big dìg gbar dìzyun. A pyànn big màg jakàng, big dìg gbar dwib agban swana.
29 Barà big myàng shi rag wàu má gbar ta yag kòrbá mà byar-à abànká shi sig, big shàr zinn. Big zìg àsháu lìlìb àkunn yina, n bi sa pànn gbam á sim kòr-à ni, n ta kà wann á zàpìr-à ni àjirà kòr-à aku sar, kada aku yag mà pyànn bàna. I byar-à big vig Shìdun rag aku tìr bi byar kyàr.
30 Mpìrká ri ya kòr ùwài-à níng, big ri zìm abig bònn zu rìg. I byar-à big zìg kòr títi-à níng n sìnn kà wann á zàpìr-à ni, í wà big sa yar rag bá kà á kòr títi-à ni, má zìg àsháu lìlìb zyun, má sìr bàg á kòr ùwài-à ni.
31 I byar-à Bulus dinya soja káníng ma àgbambá n rag, "Wà mpìr káníng ma zu hing á kòr-à ni, ná wìm zu fig bàna."
32 I byar-à sojaká bi gib rìg jùr kòr títi-à níng, n fim kòr-à hi í wann yag rìg-à.
33 Byar-à ri kyàr rá àkyàr, Bulus dinya mpìrká n rag, "Ning shi sig suná dwib agban yina, ning ji fig buju bàna.
34 To, tàma-à níng mì ri vig ning, aning ji buju, jirà aning dìg gbam, ma ayi wìm zu. Kó bu zyun shwìí nímá má sa fig ning bàna."
35 Barà ku dang àdòníng, í byar-à ku zìg brodi, n ngir gàfinn, n vig Shìdun á zubá ni n ji.
36 Barà mpìrká myàng àdòníng, big wim kyinn mi í ji-à, big bidìm pár.
37 Yi mpìrká á finn kòr-à ni níng, yi 276.
38 Barà big ji mònn àràg barà big ri zìm, big zìg bà alkamaká shi sig á finn kòr-à ni, n ta kà rìg á zàpìr-à ni jirà a kòr-à fim ma áni.

Kòr Uwài-à Níng Gbànn Shag Rìghing

39 Byar-à kyàr, mpìrká ri ya kòr-à níng, big myàng jànn zyun, big yì fig jànn-à hi bàna. Big myàng àgù zyun shi sig áni íri vun. I byar-à big rag, wà bá sa yì sar, bá ya yag kòr aku pànn á vun-à ni mà yau zàpìr-à ni.
40 Big bi gib zu rìg àsháu yinaká á kòr-à ni níng, n ta kà wann á zàpìr-à ni. Big bi gib rìg jùr bu-à big ri ya kòr ma kàhi níng, n bir dù nann jà á shinn kòr-à ni mà wai jirà a wau kà áni, jirà a kòr-à yag mà pyànn mà byar àgù-à ni.
41 Ama barà kòr-à ri yag, fòr fig ma màhàn bàna, í byar-à mìr kòr-à bi wab pànn gbam rìg á mìr zàpìr-à ni. Afag zàpìr dab á mìr kòr-à ni, kòr-à í gbànn rìg-à.
42 Barà sojaká myàng àdòníng, big rag kada mpìrká big pànn sig níng abig wau zu á zàpìr-à ni abig shàr á vùbá ni bàna. Big bi su kwonn nubá n rag bá gban rìg káníng.
43 Ama àgbam soja-à ri zìm aku zìg zu Bulus, í byar-à ku kan dim big rag abig sa àdòníng bàna. Ku dang rag mpìrká zyun-à ma wau yì hing zàpìr abig pìm zu á kòr-à ni, abig wau zu yag á nu zàpìr-à ni.
44 Mpìrká kádà níng, abig pànn àkag kòr-à gbànn sig níng, jirà abig yag áni. Wàníng í barà yi bidìm pár, yi sa n wìm zu sig áni.

28

Big Shi á Swàin Malta

1 Barà yi wìm zu á zàpìr-à ni àdòníng, sái big dinya yi rag, swàin-à hi zìnnwá í Malta.
2 Mpìrká shi sig á swàin-à níng hi ni big shà yi wàni n sa ya yi bu ǹsàn nímá. Sai-à yi bi fòr màhàn, shyù ri tab, wàu ri tag, í byar-à big tai ya yi pyìr.
3 Bulus yag wun bi yinnká n tai kà á pyìr-à ni. Bushùwí zyun shi sig áyau yinnká ku wun bi sig níng ni, barà bushùwí-à níng fig pyìr ri fàn ku, í byar-à ku zu bi, n bi zwàm pànn Bulus á vù-à ni.
4 Barà mpìrká shi sig màhàn, big myàng àdòníng, big rag, "Mpìr-à níng gban hing ki. Ku wìm zu hing á zàpìr-à ni, ama bidìm pár Shìdun má fim fig ku ma yonkiwá bàna."
5 I byar-à Bulus bi mi vùwá. Bushùwí-à bi kù kà á pyìr-à ni. Bulus fig fig àwá bàna.
6 Mpìr káníng ri shi, big ri myàng ku. Big ri kyab rag kó dìrwá má mònn, kó

kwá kù wann má wu rìg. Big shi shi shi. Big myàng bu sa fig ku bàna. I byar-à big bi vim bìr kàng jírbá big rag, “Mpìr-à níng shi àràg í Shìdun.”

7 Agbam-à mà swàin-à níng hi, zìnnwá í Babiliyas. Luwá nonn fig mà byar-à yi shi sig níng bàna. Ku bi zìg yi, n tìg yi, yi shi sig í kyìnnwá á luwá ni hár su sara.

8 Ta Babiliyas na sig mà buná, awàu pànn sig ku, atini ri sa ku tìnn. Bulus yag kà á tonnwá ni, n vig Shìdun, n tib ku vù á dìr, mì í ku í dàb gbam rìg-à.

9 Barà mpìrká fig bu-à Bulus sa sig níng, í byar-à mpìr dorká kádà á swàin-à níng hi ni bi, ku ri dàb gbam big.

10 Big ya yi bu nìnànn nímá. Barà yi dù á kòr-à ni má yag níng, big swam yan yi, n kwonn bu nìnànn nímá bar buká yi ri zìm, n bi zìg n ya yi.

Big Dù Mà Malta n Yag Mà Roma

11 Yi shi á swàin-à hi sònn sara. I wà yi bi kà á kòr zyun-à sònn wàu wam zu dìg sig ku màhàn. Kòr-à hi bi sig mà finn swann Iskandariya. Zìnn kòr-à hi big ri bar rag, “Yann Tàin.”

12 Yi fòr bi á finn swann Sirakusa, yi na màhàn su sara.

13 Yi dù jakàng màhàn, n bi fòr á finn swann Rijiyum. Byar-à kyàr, wàu gbar kann bi mà gàu swann-à ni. Hár bi sa su pyànà, í wà yi bi fòr á finn swann Butiyoli, n tìg màhàn.

14 A finn swann-à níng hi ni, yi dìg mpìrká ri bàg Yesu. Big rag ayi na màhàn su sùmpyànn. I byar-à yi sa àdòníng yi dù n bi fòr á finn swann Roma.

15 Mpìrká ri bàg Yesu mà finn swann-à hi fig rag yi bi hing, í wà big bi, n bi shang yi á gbìb-à ni. Kádà bi fòr á byar Kasuwa bu Abiyus. Kádà bó bi fòr á byar Tonn Kyìnn Sara. Barà Bulus myàng mpìrká ri bi abig shang yi á gbìb-à ni àdòníng, sái ku yan Shìdun, dìrwá gbam hing.

Big Fòr Yag Mà Finn Swann Roma

16 Barà yi bi fòr á finn swann Roma ni, í wà big bi ya Bulus tonn-à buwá, ku na buwá áni ku áwinwá. Soja zyun ri sar myàng ku jirà kada aku shàr bàna.

17 Shi kù su sara, í byar-à Bulus bar bi àgbam Yahudawaká á finn swann-à ni. Barà big kwonn àdòníng, ku dinya big rag, “Wunzàmí big, kó barà ǹ sa fig mpìrká buyí bu bibai bàna, ǹ sa bai fig gbìb sù bu yàkúyí big bàna níng, ama mpìr Yahudawaká mà Urushalima pànn sìr mì n ya kà mì á vù mpìr Romawaká ni.

18 Mpìr Romawaká bib mì bu-à ǹ sa sig. Big dìg fig bu-à ǹ sa sig wà fòr sig barà bá gban mì bàna. Big ri zìm abig fìnn tafinn mì.

19 Ama Yahudawaká kar ngang jirà kada a mpìr Romawaká fìnn tafinn mì bàna. Wàníng í bu-à sa ǹ rag má zìg bi fòr jírmí á pyànn kùr Roma. Ama ǹ bàna ma jír á shinn mpìrká bumí ni.

20 Wàníng í bu-à sa ǹ bar bi sig ning, jirà ń dang jír ma ning. Sarka-à big sìr sig mì níng, big sìr sig mì dò jir mpìr zyun-à mpìr Israilaká sìnn sig pìkyinnbá á byarwá ni níng.”

21 I byar-à big dinya ku rag, “Yi dìg fig wasika mà jànn Yahudiya zyun-à má dinya yi jír á shinnwú ni bàna. Wunzàyí big bi sig màhàn níng, big dinya fig yi bu zyun á shinnwú ni bàna. Walai bu-à bibai zyun-à yi fig sig jir shinnwú.

22 To, buyí yi ri zìm ayi fig jír á nuwú ni. Yi yì hing mpìrká kó áni bidìm pár, big ri dang jír-à bibai á shinn gbìb-à wù ri bàg níng.”

23 Big sìnn sig àyúnn-à bá bi má fig jírwá áni. Ayúnn-à níng bi màg rìghing, í byar-à mpìrká nìnànn nímá bi dìg ku á byar-à ku shi sig níng, í wà ku dinya big jír á shinn barà Shìdun na sig kùrwá. Daka í pyimbyau hár á fi ku ri dinya big jír. Ku ri zìg jír-à Musa rì ba sig, kwonn ma bu mpìrká rìi dang kyann jir Shìdun rì ba sig, mi ri tàg big rag Yesu í àsàin-à Shìdun swam bi sig á byarbá ni.

24 Mpìrká kádà bir hing pìkyinn á jírwá ni, ama kádà bir fig bàna.

25 Big ri sa yipyàr bar dìrbá á shinn jír-à hi ni. Big ri zìm abig dù abig yag. Sai-à big dù fig ma bàna níng, Bulus dinya big jír zyun n rag, “Shi hing àràg barà Awun Shìdun dang sig jír á nu Ishaya mpìr-à rìi dang kyann jir Shìdun, a wàníng dinya yàkúná big. Ku dinya wàníng rag,

26 ‘A yag dinya mpìr káníng rag,
ná fig jír, ama ná fig byann fig bàna.
Ná myàng myàng, ama ná yì fig bàna,
27 jir kai bàna mpìr káníng bàna ma kyinn,
big ri gbam sung,
big ri mikab zubá,
jirà kada abig myàng bàna,
kada abig fig bàna,
kada abig kyab jir Shìdun jirà abig bir kàng bi kyinnbá á byarwá ni,
ma aku dàb gbam big bàna.’
28 “Jir Shìdun á shinn barà kwá pinn zu mpìr níng, tàma-à níng ku zìg yag rìghing á byar mpìrká ká í Yahudawaká bàna. Bigbá bá fig.” [
29 Barà mpìrká fig àdòníng, sái big dù n yag, mi ri sa yipyàr bar dìrbá á shinn jír-à hi ni.]
30 Bulus shi sig á finn swann Roma hár ji pyànà. Ku ri na á tonn-à big ri wa bài. Wà mpìrká ma yag hing á byarwá ni, ku ri pànn káníng ma kyinn ńzyun.
31 Ku ri dinya káníng jir Shìdun á shinn barà Shìdun ri na kùrwá. Ku ri tàg mpìrká jir Shinn Luyí Yesu Kristi, zinn pànn fig ku bàna, bu zyun kan dim fig ku jír dang bàna.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà ROMA

Bulus bib kà mpìrká mà Roma, ká ri bàg Yesu. Ku dinya big rag ku ri vig Shìdun á shinnbá ni, ku dinya big rag ku ba sig wasika-à níng jirà aku dinya big abig yì byann jir àjwár-à níng. Ku dinya big barà jir àjwár-à níng ri gbar jùn kwonn mpìrká ma Shìdun á jir pìkyinn bir á byar Yesu (Rom 1:7). Jírká ku ba ya sig Romawaká níng ri tàg rag mpìr Yahudawaká ma ká zyun-à í Yahudawaká bàna big shi sig áyau bu pyìr sa. Wà ba bir hing pìkyinn á byar Yesu, í wà bá jùn kwonn ma Shìdun. Mpìr-à ma bir hing pìkyinn á byar Yesu, kwá shi mpìr ńsàn á zu Shìdun ni. Shìdun má zìg zu ku áyau bu pyìr. Kwá dìg pyù barà kwá shi shu mpìr Yesu. Pìkyinnwá má na tag. Bulus tàg sig á wasikawá ni rag, Awun Shìdun í àsàin-à ri sa mpìrká zyun-à bir sig pìkyinn á byar Yesu ni abig shi shu àràg barà Shìdun ri zìm.

1 Mì í Bulus fàu Yesu Kristi, wùn aswam Shìdun zyun-à Shìdun bar bi sig, jirà ń dinya mpìrká jir àjwár.

2 Jir àjwár-à níng nonn hing wà Shìdun gib sig nu rag kwá dwim ya bi yi. Ku gib sig nu á byar mpìrká ri dang kyann jírwá, àràg barà big ba sig á jir Shìdun.

3 Jir àjwár-à níng í á shinn wùnwá Yesu Kristi Shinn Luyí, zyun-à á wi dìr-à ni, ku í wùn ada Dawuda,

4 ama agunn Awun Kyìkyàr, ku tìya sig yi rag ku í Wùn Shìdun á shinn barà ku dù nann zu mà amir-à ni ma yonki níng.

5 A jir shinnwá ni, Shìdun ya sig yi pyù ayi kàng yann aswamwá àjirà ayi dinya mpìrká á jànn-à ni bidìm pár abig wib jírwá ma abig bir pìkyinnbá áni.

6 Ning mpìrká á finn swann Roma, ning má, ning shi sig áyau mpìrká zyun-à Shìdun bar bi sig jirà abig shi mpìrká bu Yesu Kristi.

7 Mì ri ba ya ning, ning mpìrká á Roma bidìm pár, ká Shìdun ri zìm wàni, ń bar bi sig ning jirà aning shi mpìrká buwá.

Mì ri vig Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig sìnn ning ńsàn, ma abig ya ning pìkyinn na tag.

Bulus Ri Kyab Barà Kwá Yag Mà Roma

8 Wà jijag, mì ri sa ya Shìdun ísoko á jir shinn ná ni, á zìnn Yesu Kristi, jir kai bàna mpìrká á jànn-à ni bidìm pár ri fig barà ning bir sig pìkyinn á byar Shìdun.

9 Mì ri wib Shìdun ma pìkyinn ńzyun, mì ri dinya mpìrká jir àjwár á shinn wùnwá ni. Shìdun yì hing wà mì ri vig kyann ku á dò shinn ná ni kó ákaun bidìm pár.

10 Mì ri vig ku aku zìm, ma aku ya rag mì pyù barà má yag mà byarná ni.

11 Mì ri zìm ń myàng ning àjirà ń tàg ning jír á shinn Yesu Kristi ni, àjirà aning sar gbam á gbìb Shìdun.

12 Bu-à mì ri zìm bàna, mì ri zìm ayi kwonn shinn í byar ńzyun, ma ayi sar gbam á pìkyinn biryí ni, àjirà ń dìg gbam á byarná ni, ning má, aning dìg gbam á byarmí ni tìnn.

13 Wunzàmí big, mì ri zìm aning yì rag kó ákaun bidìm pár mì ri zìm ń yag mà byarná ni, ń bib kà ning, ama bu zyun kan dim rìghing mì wà yíyag. Mì ri zìm ń dinya mpìrká á byarná ni níng jir àjwár, àjirà abig bir pìkyinn áni, àràg barà ń dinya sig mpìrká zyun-à big má big í Yahudawaká bàna níng tìnn.

14 Swàm shi sig á shinnmí ni àràg í tonn, wà má sa ya mpìr Helenawaká ma mpìr asa bukiká, mpìr yarká ma ká zyun-à yar fig bàna.

15 I bu-à sa mì ri sa àtùtwài àjirà ń dinya ning jir àjwár-à níng tìnn, ningká ning shi sig mà Roma.

Jir Ajwár Shi Sig Ma Gbam

16 Mì ri sa fig zunái jir àjwár Kristi bàna, jir kai bàna jir àjwár-à níng í gbam Shìdun, àjirà aku zìg zu mpìrká bidìm pár ká má bir hing pìkyinn. Yahudawaká shi síg nì mpìrká bir jag sig pìkyinn, í wà ká zyun-à í Yahudawaká bàna ásim.

17 Jir àjwár-à níng dinya kyàr vinn rìghing yi rag, í jir pìkyinn bir, í bu-à sa
Shìdun ri sìnn kà mpìrká abig shi sìsàn
á pyànnwá ni. Jir Shìdun dang sig rag,
mpìr-à ma kàng hing mpìr sìsàn á jir
pìkyinn bir, kwá dìg yonki kinn kinn.

Shìdun Ri Nànn Agùnn Ma Mpìrká Jir Bu Bibai-à Big Ri Sa

18 Shìdun mà wai ri nànn àgùnn ma
mpìrká ká ri sa bu pyìr ma bu-à bibaiká
bidìm pár, jir kai bàna bu pyìrbá ri kan
dim mpìrká wà bá yì gbìb àjai.
19 Bu-à mpìr ma yì á shinn Shìdun, shi
sig á yiyar-à ni, jir kai bàna Shìdun tìya
byann rìghing big. Ama big ngàng jírwá.
20 Tun bar sai-à Shìdun rì màm sig
dunyaru níng, mpìrká yì byann hing wà
gbamwá má kìnn kà fig bàna, big yì hing
wà ku í Shìdun kó barà mpìrká myàng fig
Shìdun ma gbamwá á zu bàna níng, ama
big yì hing wà ku í Shìdun á jir buká ku
màm sig. Jír wàníng big bàna big pyù wà
bá dang rag big yì fig ku bàna.
21 Big yì hing Shìdun, ama big ri wib fig
ku bàna, mi ri sa fig ku ísoko bàna. Bu-
à big ri kyab kyann bàna, sái jir àning.
Pìkyinnbá mònn sig mà bu-à bibai.
22 Big ri sìnn kàng shinnbá àràg big í
mpìr yar, ama big yì fig wà big í àning
bàna.
23 Big ngàng wà bá wib Shìdun zyun-
à shi sig hár kinn kinn, big ri wib sòr
bu-à big màm sig àràg í mpìr jíkwìnn,
ayinnbu, wiká, ma buká zyun-à ri ngang
kyann á jìnn ni.
24 Jir wàníng, í bu-à sa Shìdun gbar
wàm zu vùwá áyau mpìr káníng ni, n fim
big abig sa bu-à bibaiká pìkyinnbá ri zìm,
ma abig sa bu zunái ma ba dìrbá.
25 Wà barà big nìm má bir pìkyinn á jir
Shìdun zyun-à í àjai níng, big ngàng, mi
ri bir sòr pìkyinn á jir ǹsáng. Big ri wib
buká Shìdun màm sig. Big ngàng wà bá
wib Shìdun àsàin-à màm sig bu káníng
hi, zyun-à yá swam yan ku hár kinn kinn.
Aku shi àdòníng.
26 Jir wàníng í bu-à sa Shìdun gbar wàm
zu vùwá áyau mpìr káníng ni, n fim big
áyau àzunái. Uwàká kà mi ri na ma bar
dìrbá uwàká, ma wà big nìm má na ma
nùbá.
27 Wunùká má, àdòníng tìnn, big ri fim
wàbá, mi ri na bar dìrbá wunù. Big ri
sa bu zunái-à níng ma bar dìrbá. Jir
wàníng, Shìdun má sìnn kà big á shwìn.
28 Barà big zìm fig abig yì Shìdun bàna
níng, Shìdun gbar wàm zu vùwá áyaubá
ni, big bàna ma pìkyinn-à wà bá kyab
jír ǹsàn. Ku fim big abig sa bu-à bibai-
à pìkyinnbá ri zìm.
29 Pìkyinnbá mònn sig ma bu-à bibai
àràg sunu sa, ma abau wà, ma akyib sa,
ma ki gban, ma ngain ngang, ma mpìr
tonn gban, ma mpìr zib, ma mpìr zìnn
swau,
30 ma zyu bar mpìr gib, ma Shìdun zib,
ma yawari sa, ma shinn gbar dù nann zu,
ma àshí gbar, ma bu-à bibai kyab. Big ri
sa tabá ma nàbá yawari.
31 Big bàna ma shinn, big ri bàg fig nu-
à big gib sig ma jàubá bàna, big ri tàg
fig kyinn ajun bàna, big ri myàng fig ashi
mpìr bàna.
32 Big yì hing jir Shìdun dang rag, mpìr-
à ma sa hing bu káníng, kwá kà lu pyìr.
Ama á byarbá ni, íri wà big ri sa níng
bàna, big ri zìm a mpìrká kim kim sa
àdòníng tìnn.

2

Kwonn-à Shìdun Má Wà Mpìr

1 Mpìr bàna ma gbam wà kwá wà
kwonn jàuwá, kó ku í ni, jir kai bàna
wà wù ma ri wà kwonn jàuwú, ma ri sa
bu-à ku ri sa níng hi, ái à gban rìghing
shinnwú.
2 Yi yì hing Shìdun sa sig ábibir, wà kwa
wà hing kwonn mpìrká zyun-à ri sa íri
buká àdòníng.
3 Wù mpìr jíkwìnn wà wù ma ri wà
kwonn mpìr káníng, ma ri sa bu-à big ri
sa, wù ri kyab wá pìm wam zu kwonn wà
Shìdun rà?
4 A yì hing Shìdun sàn hing, jir kai bàna
ku ri zìm á fim rìg bu pyìr-à wù ri sa.
Ama à ngàng rìg àsànwá, ma ashi-à ku
ri myàng wù, ma pìkyinn tibwá zyun-à
ku ri tib á shinnwú ni.
5 Ama jir shinn sung gbamwú, ma
pìkyinn bibai zyun-à à shi sig ma kàhi,

n ngàng wà wá fim bu pyìr sa níng, wù
ri swàb kà yá shinnwú shwìn àyúnn-à
Shìdun ma wà kwonnwá, wà zyun-à í
kwonn gwangga.
6 Shìdun má wa kó ni bidìm pár lada
swàm-à ku sa sig, kó wà ǹsàn, kó wà
bibai.
7 Mpìrká káhi hár tàma-à níng, big ri
sa kyann bu ǹsàn àjirà abig dìg swàb kà
gbam á pyànn Shìdun, ma abig shi shu
ǹsàn. Mpìrká ri sa àdòníng, Shìdun má
ya big yonki wà kinn kinn.
8 Mpìrká zyun-à ri zìm íri shinnbá, mi ri
zìm fig jir àjai bàna, sái bu-à bibai níng,
àgùnn Shìdun ma kwonn wà Shìdun má
kinn á shinnbá ni.
9 Mpìrká zyun-à ri sa bu bibai níng, bá
wa shwìn wàni. Mpìrká má wa jag shwìn-
à níng í Yahudawaká, í wà ká zyun-à í
Yahudawaká bàna níng má wa ásim.
10 Mpìrká zyun-à ri sa bu ǹsàn, Shìdun
má sa sàn ya big, ma ya big gbam, ma
ya big pìkyinn na tag. Mpìrká ká má dìg
jag bu ǹsàn káníng, í mpìr Yahudawaká,
í wà ká zyun-à í Yahudawaká bàna níng,
má dìg ásim.
11 Shìdun ri wà kwonn kó ni bidìm pár
á gbìb ńzyun.

12 Mpìrká zyun-à yì fig jir Shìdun bàna
níng, big bàna ma doka Musa. Big ri sa
bu pyìr, hár bu pyìrbá gàfinn rìghing big
ma Shìdun. Mpìr Yahudawaká yì hing jir
doka, ama big ri sa bu pyìr tìnn. Kwonn
wàbá má shi á shinn doka-à ni.
13 Wà mpìr ma ri fig jir doka, ma wib
fig bàna, mpìr-à hi má shi fig mpìr ǹsàn
á pyànn Shìdun ni bàna, ama sai kwa wib
hing bu-à doka-à hi dang sig.
14 Wà mpìrká zyun-à yì fig jir Shìdun
bàna, n yì fig jir doka bàna níng, ma pànn
hing shinnbá, ma sa hing bu ǹsàn àràg
barà doka dang sig, bu ǹsàn-à big sa sig
níng, shi sig nì doka á byarbá ni, kó barà
big yì fig jir doka Musa bàna níng.
15 Swàm bu ǹsàn-à big sa sig níng, tàg
sig rag, bu-à doka dang sig níng, big ba
rìghing á pìkyinnbá ni. Wà ba sa bu-à
bibai, pìkyinnbá ri gib tíng. Wà ba sa
bu ǹsàn, pìkyinnbá ri fig àjwár. Ayau bu
pyànà káníng ni, big yì rag hing bu ǹsàn
ma bu-à bibai, kó barà big bàna big doka
níng.
16 Ayúnn-à níng hi, Shìdun má sìnn kà
Yesu Kristi aku dang kyàr vinn rìg bu-à
bibaiká mpìrká ri bònn sa, ma aku wà
kwonnbá àràg barà jir Shìdun zyun-à mì
ri dang níng, dang sig.

Mpìr Yahudawaká Yì Hing Doka, Ama Big Wib Fig Bàna

17 Wà wù ma dang rag, wù í mpìr
Yahudawa, n ma rag à bir sig pìkyinnwú
á shinn doka, n ma ri gbar dù nann zu
shinnwú rag à yì hing Shìdun wàni,
18 n ma rag à yì hing bu-à Shìdun ri zìm
á sa, n ma jangga rìghing bu-à doka rag
sàn hing,
19 n ma yì hing rag, à shi síg nì zu mpìr
àfauká, á shi síg nì àyar á byar mpìrká
zyun-à shi sig á zufi-à ni,
20 n ma tàg mpìr àningká, ma yanká,
wù ri sá jirà à yì hing jir doka á shinn bu-
à bibai ma bu-à ǹsàn, ma gbìb àjai.
21 Ama wù zyun-à wù ri tàg mpìrká
káhi, bu-à sa wá tàg fig shinnwú bàna,
í jir kai rà? Wù ri dinya mpìrká rag, kada
abig jwi ajwú bàna, ama bu-à sa wù ri jwi
ajwú í jir kai rà?
22 Wù zyun-à wù ri dang rag, a mpìrká
sa àyái bàna níng, bu-à sa wù ri sa àyái í
jir kai rà? Wù zyun-à wù ri zib buki níng,
bu-à sa wù ri jwi ajwú mà lu buki, í jir kai
rà?
23 Wù zyun-à wù ri gbar dù nann zu
shinnwú á shinn doka-à níng, doka-à wù
ri kìm níng, wù ri ya fig Shìdun zunái
bàna rà?
24 Jir Shìdun dang sig rag, mpìrká zyun-
à í Yahudawaká bàna níng, ri dang bai
zìnn Shìdun á jir shinn ná ni, ning mpìr
Yahudawaká.
25 Jur kyag sàn hing wà mpìr ma wib
hing doka. Ama wà mpìr ma pìm wam
zu hing doka-à hi, jur kyag-à ku kyag sig
níng, bàna ma yìr á byarwá ni.
26 Wà mpìr ma kyag fig jurwá bàna,
ama ma wib vinn hing doka, Shìdun má
sìnn kàng mpìr-à níng hi àràg í mpìr-à
kyag sig jur.
27 Ning mpìr Yahudawaká, ning shi sig
ma doka Shìdun á vùná ni, n kyag hing

jurná tìnn. Ama ning ri wib fig doka-à hi
bàna. Mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna
níng, sàn kab sig ning í ni, kó barà big
kyag fig jurbá bàna níng, jir kai bàna big
ri wib doka Shìdun.
28 Mpìr-à ma í mpìr Yahudawa, big ri
myàng yì ku á zu-à ni, ná á wi dìr-à ni
bàna. Jur kyagbá, í jur kyag-à wà àjai, í
pìkyinn bir á byar Shìdun, ná íri zyun-à
big kyag átai níng bàna.
29 Mpìr-à ma í mpìr Yahudawa, big ri
myàng yì ku á pìkyinnwá ni. Jur kyagwá
má shi sig á pìkyinn-à ni tìnn, wato í
Awun Shìdun zyun-à big ba fig dokawá
àba bàna. Mpìrká àdòníng, í Shìdun ri
yan big í nì, í mpìr jíkwìnn bàna.

3

1 Wà má àdòníng, mpìr Yahudawaká
kab síg nì mpìrká zyun-à yì fig jir Shìdun
bàna níng rà? Jur kyag shi sig ma yìr rà?
2 Jur kyag shi sig ma yìr wàni. Jir
Shìdun zu bi jag sig á vù mpìr Yahu-
dawaká ni.
3 Wà mpìrká káhi ma bir fig pìkyinnbá
bàna, í kai má sá nì rà? Jirà big bir
fig pìkyinnbá bàna níng má kan dim wà
Shìdun má sa bu-à ku gib ya sig yi nu níng
rà?
4 Má kan dim fig Shìdun bàna kó títi
nímá. Shìdun í mpìr gwangga, kó barà
mpìr jíkwìnn bidìm pár í mpìr agim
ǹsáng níng. Jir Shìdun dang rag,

"Wà Shìdun ma dang jír,
mpìrká má myàng bu-à ku dang sig níng
í àjai.
Walako mpìr-à má wà kwonn Shìdun hár
má dang tir ku jír."

5 Wà bu-à bibaiká yi ri sa níng, má tàg
byann hing barà Shìdun sàn sig áni, yá
dang í kai rà? Wà Shìdun ma sìnn kà hing
yi á shwìn jir bu pyìrká buyí, yá dang rag
bu-à ku sa sig níng bai rà? (Bu-à mì ri
dang níng, í barà mpìr jíkwìnn ri dang
áni.)
6 Shìdun nìm má mpìr ǹsàn bàna, ku
nìm má wà sar fig kwonn dunyaru bàna.
7 Mpìr zyun má bib shinnwá rag, wà
ma í jir ǹsángká bumí, í bu-à sa gwangga
Shìdun bi sig á yiyar-à ni ma àsànwá, bu-
à sa big ri wà mì kwonn á shinn bu pyìrká
bumí í jir kai rà?
8 Wà má àdòníng, yá kà má sa íri bu-
à bibai, jirà bu ǹsàn aku bi rà? Mpìrká
káhi ri swau mì rag, mì ri tàg mpìrká
bu káníng. Shìdun má wà kwonn mpìr
káníng.

Mpìr Gwangga Bàna

9 Yi mpìr Yahudawaká yi sàn kab síg nì
mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng
rà? Yi kab fig big bàna kó títi nímá, jir kai
bàna yi mpìr Yahudawaká ma ká zyun-
à yì fig jir Shìdun bàna, yi bidìm pár yi
shi sig áyau bu pyìr, àràg barà ǹ dang sig
níng.
10 Big ba sig á jir Shìdun rag,
"Mpìr gwangga bàna, kó ńzyun.
11 Walai mpìr-à shi sig ma yar,
walai mpìr-à ri yàn kyann gbìb Shìdun,
kó mpìr ńzyun bàna.
12 Big bidìm pár, big fim rìghing gbìb
Shìdun, n sa rìghing bu-à bibai.
Walai mpìr-à ri sa bu ǹsàn kó ńzyun.
13 Anam jírbá bai, big ri gim ǹsáng,
jír-à ma zu á nubá ni shi àràg í kyànn
bushùwí ri zu bí nì.
14 Jírbá bidìm pár mònn sig íri shì.
15 Big í mpìrká ri gban ki.
16 Byar-à ba yag bidìm pár, sái ba sa bai
hing bu, hár sai pìkyinn mpìr ma
bai hing.
17 Big ri sa fig bu-à má sa tag pìkyinn
bàna.
18 Big ri shàr fig Shìdun á bu-à big ri sa
bàna."
19 Tàma-à níng yi yì hing bu-à doka
ma dang bidìm pár, ri dang ma mpìrká
zyun-à ri bàg á kwíbwá ni, jirà aku kìm
rìg ǹsáng mpìr jíkwìnn. Shìdun má wà
mpìrká á dunyaru bidìm pár kwonn.
20 Doka ri sìnn kàng fig mpìr aku shi
mpìr sìsàn á pyànn Shìdun ni bàna. Bu-à
doka ri sa bàna, ku ri tìya mpìrká abig yì
rag big ri sa bu-à bibai.

Barà Shìdun Má Sìnn Yi Ayi Shi Mpìr Nsàn á Pyànnwá Ni

21 Tàma-à níng Shìdun tìya hing yi
gbìb zyun barà mpìr má shi mpìr ǹsàn
á pyànnwá ni. Gbìb-à níng hi, bu-à du ku

ma doka bàna. Doka-à wà Musa ba sig,
ma bu-à mpìrká ri dang kyann jir Shìdun
ba sig níng, big dang hing jír á shinn gbìb-
à níng hi ni.
22 Shìdun í àsàin-à ri sìnn kà mpìr
aku shi ǹsàn á pyànnwá ni á jir shinn
pìkyinn bir á byar Yesu Kristi. Shìdun
ri sa àdòníng ma mpìrká zyun-à bir sig
pìkyinnbá á byar Kristi, jir kai bàna
Shìdun ri zìm zu fig íri mpìr ńzyun bàna.
23 Mpìrká bidìm pár sa hing bu pyìr, n
kinn fig bu zyun á pyànn Shìdun ni bàna.
24 A jir shinn bu ǹsàn-à Shìdun sa ya
sig mpìr átai níng, í bu-à sa mpìrká shi
sig mpìr ǹsàn á pyànn Shìdun, jir shinn
Yesu Kristi zyun-à pinn zu sig big.
25 Shìdun ya sig yi Yesu Kristi aku wu
á tàm bín-à ni, jir shinn bu pyìrká buyí.
Mpìr-à ma bir hing pìkyinnwá á byar
Yesu Kristi, bu pyìrká zyun-à ku sa sig
níng, Shìdun má yafa ya ku. Shìdun
sa sig àdòníng jirà aku tìya mpìrká rag
ku í mpìr kyìkyàr. Wàrì níng, ku ri tib
pìkyinnwá mi ri pù fig nuwá á bu pyìrká
zyun-à mpìrká ri sa bàna,
26 ama tàma-à níng ku ri fim fig big abig
sa bu pyìr bàna, jirà aku tìya big rag ku
í mpìr kyìkyàr. Shìdun í mpìr kyìkyàr,
mpìr-à ma bir hing pìkyinnwá á byar Yesu
Kristi ni, Shìdun má sìnn ku aku shi mpìr
kyìkyàr á pyànnwá ni.
27 Wà má àdòníng, yi bàna ma pyù barà
yá gbar dù shinn á shinn doka. Yi bàna
ma pyù, jir kai bàna Shìdun má pinn zu
fig yi jir doka yi ri bàg níng bàna, kwá
pinn zu yi jir pìkyinn-à yi ri bir á byar
Yesu.
28 Yi yì hing Shìdun má sìnn kàng mpìr
aku shi ǹsàn á pyànnwá ni, wà mpìr-à hi
ma bir hing pìkyinnwá á byar Yesu Kristi,
ná sai wà kwa wib hing bu-à doka ma
dang.
29 Shìdun shi fig íri bu mpìr Yahu-
dawaká bàna. Ku shi sig í bu mpìrká
zyun-à í Yahudawaká bàna níng tìnn.
30 Shìdun í ńzyun, kwá zìg zu mpìr
Yahudawaká, ká ma bir hing pìkyinnbá
á byarwá ni. Kwá zìg zu mpìrká zyun-
à í Yahudawaká bàna, ká ma bir hing
pìkyinnbá á byarwá ni tìnn.
31 Jirà yi dang rag, ya bir hing pìkyinnyí
á byar Yesu Kristi, Shìdun má sìnn kà yi
mpìr ǹsàn á pyànnwá ni níng, í bu-à sa
yá tafinn rìg rag doka wib rà? Ai bàna,
yá pànn samyib ku ǹsàn nímá.

4

Ayi Shi Shu Aràg Ibrahim

1 Bu-à yá dang á shinn yàkúyí Ibrahim
ni í kai rà?
2 Shìdun sìnn fíg Ibrahim mpìr kyìkyàr
á jir swàm ǹsànwá ku sa sig níng bàna.
Wà nìm má í jir swàm ǹsànwá, ku nìm
má gbar àshí. A jir shinn wàníng ni, ku
bàna ma pyù wà kwá gbar àshí á pyànn
Shìdun.
3 Jir Shìdun dang rag, Ibrahim bir hing
pìkyinnwá á byar Shìdun. A jir shinn
pìkyinn bir-à Ibrahim bir sig á byar
Shìdun ni níng, í bu-à sa Shìdun zìm ku
n sìnn ku mpìr kyìkyàr.
4 Mpìr-à ma ri sa swàm bài, bài-à big
ya sig ku níng, big ya fig ku átai bàna, í
byafànwá.
5 Ama mpìr-à ma bir hing pìkyinnwá á
byar Shìdun, ma sìnn fig kyinnwá íri jir
swàmwá zyun-à ku ri sa bàna, Shìdun má
pinn zu ku àràg barà Shìdun ri pinn zu
mpìr bibaiká ri bir pìkyinn á byarwá ni
níng.
6 Dawuda dang sig jir zyun n rag, mpìr
àjwár í mpìr-à Shìdun sìnn sig ku mpìr
kyìkyàr, ama í jir swàm ǹsànwá bàna.
7 Ku rag:

"Mpìrká zyun-à Shìdun yafa ya rìghing big bu-à bibaibá,
n tu kyàr rìghing bu pyìrbá níng,
í mpìrká ma fig àjwár á pyànn Shìdun.
8 Mpìrká Shinn Luyí ma wà fig kwonn bu pyìrbá bàna,
í mpìrká má fig àjwár á pyànn Shìdun."

9 Ajwár-à níng íri bu mpìr Yahudawaká
rà? I àdòníng bàna. Kwonn sig ma
mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna, jir
kai bàna jir Shìdun dang rag, á jir shinn
pìkyinn bir-à Ibrahim bir sig á byar
Shìdun ni, í bu-à sa Shìdun zìm ku, n sìnn
ku mpìr kyìkyàr.

10 Bu-à níng sa sig ákaun rà? I á sai-à big kyag sig Ibrahim jurwá rà, kó á sai-à big kyag fig ma ku jurwá bàna rà? I á sai-à big kyag fig ma jurwá bàna.
11 Jur kyag-à big kyag sig ku níng, ri tàg rag àsàn-à ku dìg sig á byar Shìdun ni níng, í jir pìkyinn bir-à ku shi sig ma kàhi á sai-à ku kyag fig ma jurwá bàna. Wàníng í jirà aku shi yàkú á byar mpìrká bir sig pìkyinnbá, àjirà big má abig shi áyau mpìr kyìkyàrká ni, kó barà big kyag fig jurbá bàna.
12 Ku shi sig í yàku mpìrká kyag sig jurbá níng tìnn, ku shi fíg yàkúbá íri jir wà big kyag sig jurbá níng bàna, ama í jirà big ri bir pìkyinn á byar Shìdun àràg barà ku bir sig á sai-à ku kyag fig ma jurwá bàna.

Ibrahim Dìg Bu-à Shìdun Gib Ya Sig Ku Nu á Jir Pìkyinn-à Ku Bir Sig á Byar Shìdun

13 Sai-à Shìdun gib ya sig Ibrahim ma yiwaiwá big nu n rag, Ibrahim má na kùr á shinn mpìrká á jànn-à ni níng, ku dang fíg jír-à níng jirà Ibrahim ri wib doka bàna, ama í jirà wàníng bir hing pìkyinn, í bu-à sa ku sìnn wàníng mpìr kyìkyàr á byarwá ni.
14 Nu-à Shìdun gib sig níng, wà ku nìm ma gib síg dò jir mpìrká ri wib doka, kàhi pìkyinn bir-à mpìr shi sig ma kàhi níng, nìm má shi fig bu zyun bàna, nu-à Shìdun gib sig níng, nìm bàna ma yìr tìnn,
15 jir kai bàna doka ri zìg bi kwonn wà. Byar-à doka ma bàna, mpìrká má kìm fig doka-à hi bàna.
16 Nu gib-à Shìdun gib sig níng, í jir shinn pìkyinn bir Ibrahim, kwonn ma ká ri bir pìkyinn àràg barà Ibrahim bir sig, ku zyun-à ku í yàkúyí bidìm pár. Shìdun gib sig nu rag kwá ya yi buká sìsàn nímá átai. Shìdun gib fíg nu-à níng íri jir shinn mpìrká ri bàg doka bàna.
17 Shìdun dinya rìghing Ibrahim n rag, "N sìnn sig wù jirà wá shi yàku mpìrká á jànnká ni nìnànn nímá." Nu-à Shìdun gib sig níng, ku myàng sàn hing, jir kai bàna Ibrahim ya hing gwangga á byar Shìdun zyun-à ri ya mpìrká wu rìghing níng, yonki àpyú, ku ri màm buká ma jír-à ri zu á nuwá ni.
18 Ibrahim bir pìkyinn á jír-à Shìdun dinya sig ku, kó barà ku ma wàwá wai rìghing àwàutím níng, í wà ku kàng yàku mpìrká á jànn-à ni nìnànn nímá àràg barà jir Shìdun dinya ku n rag, "Yann adaká buwú má nànn ùwài nímá àràg asuswirká mà wai."
19 Pìkyinn birwá kàng fig mà sim bàna, kó barà ku kàng rìghing àwàutím, wàwá Saratu í gbág níng. Sai-à níng hi ji Ibrahim ri nyàan fòr dìb-swana.
20 Ku fim fig wà bir pìkyinn á byar Shìdun bàna, ku kyab fig kyinn pyànà á nu-à Shìdun gib ya sig ku níng ni bàna, pìkyinn birwá ri swàb kà ya ku gbam, ku ri swam yan Shìdun.
21 Ku yì hing Shìdun shi sig ma gbam-à wà kwá sa bu-à ku dang sig.
22 A jir shinn pìkyinn bir-à Ibrahim shi sig ma kàhi níng, í bu-à sa Shìdun ri zìm ku, n sìnn ku mpìr kyìkyàr á pyànnwá ni.
23 Jír-à big ba sig á shinnwá ni rag, Shìdun ri zìm ku n sìnn sig ku mpìr kyìkyàr á pyànnwá ni níng, big ba fíg íri jir shinnwá ku awínwá ni bàna.
24 Big ba síg jír-à níng á jir shinnyí ni tìnn, yi ká zyun-à Shìdun sìnn sig yi mpìr kyìkyàrká, jir kai bàna yi bir hing pìkyinn á byarwá ni, ku zyun-à ku gbar dù nann zu sig Shinn Luyí Yesu mà amir-à ni.
25 Shìdun tìr bi Yesu Kristi jirà a wàníng bi wu ki á jir shinn bu pyìrká buyí ni. I wà ku gbar dù nann zu wàníng ma yonki àjirà a wàníng sìnn kà yi ayi shi mpìr kyìkyàr á pyànn Shìdun.

5

Shu Nsàn á Pyànn Shìdun

1 Tàma-à níng barà Shìdun sìnn kà sig yi ǹsàn á pyànnwá ni jir shinn pìkyinn biryí níng, yi jùn kwonn rìghing ma Shìdun á jir shinn Shinn Luyí Yesu Kristi.
2 I jir shinn pìkyinn biryí á byar Kristi, í bu-à sa Shìdun sa sàn ya sig yi. Tàma-à níng yi shi kà sig rag áyau àsàn Shìdun ni. Yi ri fig àjwár á shinn shu ǹsàn yá dìg á byar Shìdun. Wàníng í bu-à yi ri kyab rag yá dìg á pyànn.

3 Iri wàníng bàna má, yi ri fig àjwár ma
shwìnká yi ri wa, jir kai bàna yi yì hing
shwìn ri sa mpìr ri tib pìkyinn.
4 Pìkyinn tib ri zìg bi kyinn ǹsàn, kyinn
ǹsàn í bu-à ri sa mpìr ri shi kir bu ǹsàn á
byar Shìdun.
5 Bu ǹsàn-à yi ri shi kir níng, yá dìg
bu-à hi, jir kai bàna Shìdun wìr mònn
rìghing azìmwá á pìkyinnyí ni á jir shinn
Awun Kyìkyàr zyun-à ku ya sig yi.
6 Sai-à yi bàna ma gbam-à wà yá zu
áyau bu pyìryí ni, Kristi wu á sai-à Shìdun
sìnn sig rag kwá wu. Ku wu á jir shinnyí,
yi mpìrká ri sa bu-à bibai.
7 Walako mpìr-à má zìm aku wu ki jirà
aku pinn zu jàuwá. Ama sái jàuwá níng
hi ma í mpìr sìsàn, í wà kó kwá zìm aku
wu jirà aku pinn zu wàníng.
8 Ama Shìdun ri tìya yi azìm-à ku ri zìm
yi, jir kai bàna á sai-à yi í mpìr bu pyìr
níng, Yesu Kristi wu jir shinnyí.
9 A jir ki-à Kristi wu sig jir bu pyìryí
níng, í bu-à sa yi í mpìr ǹsàn á pyànn
Shìdun. A jir shinnwá ni, yá dìg pyù-à
yá zu áyau kwonn-à Shìdun má wà níng
ni.
10 Wàrì níng, yi ri zib Shìdun, ama ku
bi sa hár yi kàng jàuwá á jir shinn ki-à
wùnwá wu sig. Tàma-à níng barà yi í jàu
Shìdun níng, bá zìg zu yi á jir shinn Yesu,
barà ku wìm kàng sig ma yonki.
11 Ama íri wàníng bàna, yi ri fig àjwár
á jir shinn bu-à Shìdun sa ya sig yi á jir
shinn Shinn Luyí Yesu Kristi. A dò jir
shinnwá ni, tàma-à níng yi jùn kwonn
kàng rìghing ma Shìdun.

Yi Ri Wu Ki á Jir Shinn Adamu, Ama Yi Ri Dìg Yonki Apyú á Jir Shinn Kristi

12 Bu pyìr kà sig á jànn-à ni á jir shinn
mpìr ńzyun, mpìr-à níng hi í Adamu, í wà
bu pyìrwá níng gbar bi sig ki. I bu-à sa ki
tàma-à níng ri gban kó ni bidìm pár, jir
kai bàna yi bidìm pár yi sa hing bu pyìr.
13 Bu pyìrká nìnànn nímá rì shi sig á
dunyaru á sai-à doka rì bi fig ma bàna.
Byar-à doka bàna màhàn, big ri ba sìnn
fig bu pyìrká zyun-à mpìr ri sa bàna.
14 Bu-à pànn sig á sai-à Adamu ri shi
sig áni hár bi fòr Musa, ki ri gban mpìrká
nìnànn nímá. Walako mpìr-à shàr zu sig
ki, kó barà big sa fig bu pyìr àràg barà
Adamu sa sig n wib fig jir Shìdun níng
bàna. Adamu shi fig àràg Yesu Kristi
zyun-à má bi níng bàna.
15 Mpìr pyànà káníng, big shi fig í bu
ńzyun bàna, jir kai bàna bu-à Shìdun
ya sig yi átai níng, shi fig àràg bu pyìr
Adamu bàna. I àjai wà mpìrká nìnànn
nímá wu sig ki á jir shinn bu pyìr mpìr
ńzyun, mpìr-à hi í Adamu. Ama bu ǹsàn-
à Shìdun ya sig yi níng, kab sig kó kai
bidìm pár. Ku ya sig yi bu ǹsàn átai-à
níng á jir shinn mpìr ńzyun, mpìr-à hi í
Yesu Kristi.
16 Tàma-à níng, bu ǹsàn-à Shìdun zìg
bi sig níng, shi sig kim ma bu zyun-à bu
pyìr Adamu zìg bi sig. Sai-à Adamu sa bu
pyìr níng, bu pyìr-à níng hi í bu-à gbar
bi ya sig mpìrká bidìm pár ki. A jir shinn
bu pyìr zyun-à Adamu sa sig níng, í bu-à
sa Yesu Kristi wu sig jir shinnyí. Wàníng
í bu-à sa Shìdun pànn sig yi vù pyànà, n
kyab fig bu pyìrká buyí bàna.
17 Sai-à Adamu sa bu pyìr, bu pyìr-à ku
sa sig níng í bu-à sa mpìrká bidìm pár ri
wu ki. Ama á jir shinn bu-à Yesu Kristi
sa ya sig yi níng, í bu-à sa mpìrká ká dìg
sig àsàn Shìdun, n zìm sig rag Shìdun sa
kyàr rìghing big níng, big ri dìg yonki.

18 Barà bu pyìr mpìr ńzyun sa bai
rìghing kó ni bidìm pár níng, í barà mpìr
kyìkyàr-à níng má zìg zu kó ni á bu-à
bibai, má ya kó ni yonki.
19 Mpìrká bidìm pár kàng rìghing mpìr
bu pyìr á jir shinn Adamu, jir kai bàna ku
wib fig jir Shìdun bàna. Ama Yesu Kristi
sìnn kàng mpìrká nìnànn nímá abig shi
mpìr kyìkyàr á pyànn Shìdun, jir kai bàna
ku wib sig jir Shìdun.

20 Shìdun zìg zu bi sig doka jirà kó ni
bidìm pár aku yì bu pyìrká ku ri sa, ama
byar-à bu pyìrká ma ri swàb kà, àsàn
Shìdun ri swàb kà ùwài nímá á byar-à
níng hi tìnn.
21 A jir shinn bu pyìr-à Adamu sa sig
níng, í bu-à sa mpìrká bidìm pár ri wu
ki. A jir shinn bu ǹsàn-à Yesu sa sig níng,
í bu-à sa mpìrká ri dìg àsàn Shìdun ma
yonki-à Shinn Luyí Yesu Kristi ri ya yi.

6

Bu Pyìr Ri Gban Mpìr, Ama Bu Kristi Ku Ri Ya Mpìr Yonki

1 To, jir wàníng, yá shi má sa kyann íri bu pyìr, àjirà àsàn Shìdun aku swàb kà rà?
2 I àdòníng bàna, jir kai bàna yi pànn hing jir Kristi á pìkyinnyí ni, í bu-à sa bu pyìr na fig rag kùr á shinnyí ni bàna. Bu-à sa yá shi má sa kyann íri bu pyìr níng, í jir kai rà?
3 Ning yì fig rag batisma big sa ya sig yi á zìnn Yesu Kristi ni níng, shi àràg yi wu síg ki àràg barà Kristi wu sig níng bàna rà?
4 Sai-à big sa sig yi batisma, batisma-à níng hi tàg sig rag, yi wu kwonn sig ma Kristi, big jì kwonn sig yi ma ku àjirà gbam Shìdun aku gbar dù nann zu yi ma yonki àpyú àràg barà Kristi dù nann zu sig ma yonki níng.
5 Barà yi shi sig í bu ńzyun ma ku á ki-à yi wu sig àràg barà ku wu sig níng, í barà yá shi í bu ńzyun áni ma ku. Barà ku dù nann zu sig ma yonki mà amir-à ni níng, í barà yi má yá dù nann zu ma yonki áni tìnn.
6 Yi yì hing bu bibaiká rì á pìkyinnyí ni níng, big dab bàg gbam rìghing mà atàm bín-à big dab bàg sig Kristi áni níng, àjirà gbam bu pyìrká abig vinn rìg àjirà kada ayi shi jakàng rag fàu bu pyìr bàna.
7 Mpìr ma wu hing, bu pyìr má na fig rag kùr á shinnwá ni bàna.
8 Tàma-à níng, barà yi wu sig ma Kristi níng, yi yì hing yá shi ma ku.
9 Yi yì hing barà Kristi dù nann zu rìghing mà amir-à ni ma yonki níng, kwá wu kàng fig rag bàna. Ki bàna rag ma gbam á shinnwá ni.
10 Ki-à ku wu sig níng, ku wu síg jir shinn bu pyìr mpìrká bidìm pár. Ku wu sig í kàun ńzyun, jirà aku gban rìg swàm bu pyìr. Shuwá zyun-à ku ri shi níng, ku ri shi shu bu Shìdun.
11 Aning sìnn kàng shinn ná àràg ning wu rìghing á jir shinn bu pyìrná ni, ama á byar Shìdun, ning shi sig ma yonki á jir shinn Yesu Kristi.
12 Kada aning zìm swàm bu pyìr aku na kùr á shinn ná ni bàna, jirà kada aning sa bu pyìr-à pìkyinn ná ri zìm bàna.
13 Kada aning zìm aning zìg kyau buká káhi á dìrná ni aning sa swàm bu pyìr ma káhi bàna. Wà na sa hing àdòníng, ná kàng fàu bu pyìr, ama bu-à ná sa bàna, aning ya rag shinn ná á byar Shìdun àràg í mpìrká kàng bi sig mà ki-à ni ma yonki. Aning zìg kyau buká káhi á dìrná ni aku shi bu-à má sa ya Shìdun swàm bu ǹsàn ma kàhi.
14 Kada aning zìm a bu pyìr shi àsàin luná bàna, jir kai bàna tàma-à níng ning shi fig rag á vù doka bàna. I àsàn Shìdun pànn síg ning nì.

Yi Shi Fig Rag í Fàu Bu Pyìr Bàna

15 Tàma-à níng barà yi ri shi á vù àsàn Shìdun níng, yá wib fig rag doka bàna, má shi sa íri bu pyìr rà? Ai, sa fig àdòníng bàna.
16 Ning yì fig wà na sìnn kàng hing shinn ná àràg í fàu á byar mpìr zyun, ma wib hing ku, ning shi sig í fàuwá níng bàna rà? Wà na sìnn kàng hing shinn ná rag ning í fàu bu pyìr, gbìb-à ning sìnn kà sig shinn ná áni níng, ma gbar bi ya ning ki. Ama na sìnn kàng hing shinn ná àràg í fàu awib Shìdun, gbìb-à níng hi má ya ning yonki.
17 Tàma-à níng, aning sa ya Shìdun ísoko, jir kai bàna wàrì níng, ning rì í fàu bu pyìr. Ama tàma-à níng ning ri fig jírwá, mi ri wib jír-à big tàg sig ning níng, ma pìkyinn ńzyun.
18 Barà big zìg zu rìghing ning á bu pyìrká buná ni níng, ning kàng rìg rag hing fàu bu sìsàn.
19 Má ya ning misali, àjirà aning fig bíbyann. Barà ning rì sìnn kàng sig shinn ná n shi sig í fàu bu pyìr mi ri sa íri buká sàn fig bàna níng, tàma-à níng aning sìnn kàng shinn ná aning shi fàu bu ǹsàn, jirà aning sa bu-à Shìdun ri zìm.
20 A sai-à ning rì í fàu bu pyìr níng, ning ri kyab fig bu ǹsàn sa á pìkyinn ná ni bàna.
21 Swàm bu àzunáiká ning rì sa sig wàrì níng, ning dìg síg kai áni rà? Bu káníng bidìm pár í bu-à má gban mpìr.

22 Ama tàma-à níng barà big zìg zu rìghing ning á bu pyìrká buná ni níng, ning kàng rìg rag hing fàu Shìdun. Ná dìg shu kyìkyàr á pyànn Shìdun, ma yonki kinn kinn.
23 Bu pyìryí má sìnn kà yi á ki. Ama wà ya bir hing pìkyinnyí á byar Shinn Luyí Yesu Kristi, Shìdun má ya yi yonki wà zyun-à má vinn fig ávinn bàna.

7

Tinn Jír á Shinn Ban

1 Yiwaimí big, ning yì hing doka, í bu-à sa ná fig byann bu-à má dinya ning. Doka-à hi shi sig ma gbam á shinn mpìr hár sái kwa wu hing. Sai-à mpìr-à níng ma wu hing, doka-à hi shi fig rag ma gbam á shinnwá ni bàna.
2 Ayi zìg jír-à níng àràg í uwà-à zìg sig wunù. Uwà-à ma shi sig ma wunù, doka ban shi sig ma gbam á shinnwá ni. I bu-à sa kwá zìg sar fig rag wunù zyun bàna, sai wà nùwá níng ma wu hing.
3 Ama wà nuwá ma wu fig bàna, kwa zìg swann hing wunù zyun kim, ku ri sa àyái ma wunù-à níng hi. Ama wà nuwá ma wu hing, á byar-à níng hi kwá zìg rag wunù zyun kim. Wàníng ku ri sa fíg àyái bàna.
4 Yiwaimí big, ning wu kwonn sig ma Kristi, í bu-à sa tàma-à níng doka bàna rag ma gbam á shinn ná ni. Ning shi sig rag í bu Kristi, zyun-à dù nann zu sig mà amir-à ni, jirà ayi shi mpìr kyìkyàr á pyànn Shìdun.
5 Sai-à yi rì yì fig ma Kristi bàna, yi ri sa bu-à bibaiká zyun-à pìkyinnyí ri zìm. Doka Shìdun sìnn kà yi, yi ri sa swàb kà bu pyìrká. Bu pyìr káníng hi ri sìnn kà yi á ki.
6 Ama tàma-à níng, yi zu rìg rag hing áyau doka, jir kai bàna big zìg zu rìg rag hing yi á bu-à rì sìr gbam sig yi níng. Tàma-à níng yá bàg rag Shìdun ma Awun Kyìkyàr-à ku ya sig yi níng, ma wà yá bàg doka zyun-à í gbìb àkor níng.

Bu Pyìr Ri Ngang Ngain Ma Yi

7 Tàma-à níng yá dang rag doka í bu bibai rà? Ai bàna kó títi nímá. Nìm má í jir doka bàna, ǹ nìm má yì fig bu pyìrká mì ri sa níng bàna. Doka nìm ma dang fig rag, kada ń wìm bu-à má í bumí bàna á pìkyinnmí ni bàna, ǹ nìm má yì fig rag, bu-à àdòníng í bu pyìr bàna.
8 A jir shinn doka í bu-à sa bu-à bibai dìg pyù n kà rìg á pìkyinnmí ni jirà aku tonn gban mì ń sa bu pyìr àràg barà yi ri wìm bu mpìr. Nìm ma í jir doka bàna, bu pyìr nìm má dìg fig gbam bàna.
9 Sai-à ǹ rì yì fig doka bàna, ǹ rìi shi shumí ǹsàn nímá. Ama barà ǹ yì rag jir doka níng, á byar-à hi bu pyìrká dìg rag gbam á shinnmí ni, hár n sìnn kà mì á ki.
10 Doka zyun-à mì ri kyab á pìkyinnmí ni rag má ya mì yonki níng, í zyun-à gbar bi ya sig mì ki.
11 A jir shinn doka, bu pyìr dìg pyù hár n tonn gban mì, n sa ǹ wu ki.
12 Kó barà bu-à níng shi sig àdòníng, yi yì hing rag doka bi sig á byar Shìdun, doka-à hi í bu kyìkyàr, bu-à doka dang sig bidìm pár í bu sìsàn.
13 A jir gbìb ǹsàn-à níng ni, í bu-à sa ǹ wu sig níng rà? Ai í jir kàhi bàna. I bu pyìr sa síg nì, í wà ǹ wu ki á jir shinn doka zyun-à í bu ǹsàn níng. Bu pyìr sa hár ǹ wu ki jirà aku tìya mì rag Shìdun ri bai pìkyinn wàni ma bu bibaiká.

Bu Nsàn Ma Bu Bibai Ri Ngang Dìr á Pìkyinn Mpìr

14 Yi yì hing rag doka í bu kyìkyàr, ama bumí, mì í mpìr jíkwìnn, ǹ shi sig fàu bu pyìr.
15 N yì fig bu-à mì ri sa bàna, jir kai bàna bu-à pìkyinnmí ma ri zìm ǹ sa, mì ri sa fig bu-à hi bàna. Ama sái bu-à pìkyinnmí ma zìm fig bàna í bu-à mì ri sa.
16 Barà mì ri sa bu-à ǹ zìm fig ń sa bàna níng, wàníng tàg sig rag, ǹ zìm hing rag doka sàn hing.
17 Barà ri sa mì àdòníng, í mì ri sa fíg nì bu káníng bàna, ama í bu pyìrká zyun-à shi sig á dìrmí ni.
18 N yì hing bu ǹsàn shi fig á kyinnmí ni bàna, jir kai bàna wà ma ri zìm ń sa bu ǹsàn, mì ri sa yì sar fig bàna.
19 Mì ri sa fig bu-à ǹsàn mì ri zìm ǹ sa níng bàna, sái bu-à bibai wà ǹ zìm fig ń sa bàna níng.

20 Bu-à ǹ zìm fig ń sa bàna, wà ma ri sa
bu-à níng hi, í mì ri sa fíg nì bàna, ama
í bu pyìrká zyun-à shi sig á kyinnmí ni
níng, ri sá nì.
21 N myàng bu-à níng shi sig àràg í bu
su á byarmí ni, jir kai bàna wà ma ri zìm
ń sa bu ǹsàn, sái ǹ rag ń myàng níng, mì
ri sa bu-à bibai.
22 A pìkyinnmí ni, ǹ zìm kab sig doka
bu Shìdun.
23 Ama mì ri myàng í bu zyun kim ri sá
nì swàm á dìrmí ni, ri nu kànn ma doka
Shìdun zyun-à pìkyinnmí ri zìm, bu-à hi
ri sa mì ń shi fàuwá jirà ń sa bu pyìr.
24 N shi sig áyau shwìn nìnànn nímá.
Mpìr-à má pinn zu mì á shwìn-à níng ni,
zyun-à má sìnn kà mì á ki níng, í ni rà?
25 Mì ri sa ya Shìdun ísoko á jir shinn
Yesu Kristi Shinn Luyí.

A jir shinn wàníng ni, mì ri zìm ń wib
doka Shìdun ma pìkyinn ńzyun, ama bu
pyìrmí ri sìnn kà mì ń shi fàu bu-à bibai.

8

Mpìr Aku Shi Shu Aràg Barà Awun Kyìkyàr Ri Zìm

1 Mpìr-à ma kwonn hing shinnwá ma
Yesu Kristi, Shìdun má ta kà fig ku mà lu
pyìr-à ni bàna.
2 Awun Shìdun í zyun-à má ya yi yonki,
wà ya kwonn hing shinnyí ma Yesu Kristi.
Awun-à níng hi kab rìghing gbam bu
pyìr, n zìg zu rìghing yi á bu pyìr zyun-à
nìm má sìnn kà yi á ki níng.
3 Doka Musa kab fig gbam bu pyìr bàna,
jir kai bàna mpìr bàna ma gbam-à wà
kwá wib doka-à níng hi. Ama Shìdun
swam bi sig wùnwá á dunyaru àràg í
mpìr jíkwìnn, ku wu sig jir shinn bu
pyìryí, jirà aku zìg zu yi á bu pyìryí ni.
4 A jir shinn wàníng ni, tàma-à níng yi
ri sa kó kai bidìm pár àràg barà Shìdun ri
zìm ayi sa ma pìkyinn ńzyun, àràg barà
doka dang sig. Bu-à sa níng, í jirà tàma-à
níng yi shi sig àràg barà Awun Shìdun ri
zìm. Yi shi fig rag àràg barà bu-à bibaiká
á pìkyinnyí ni ri zìm ayi shi níng bàna.
5 Mpìrká zyun-à ri sìnn kà pìkyinnbá á
byar bu-à bibai níng, big ri sa íri bu bibai.
Ama mpìrká ká ma ri zìm Awun Shìdun
aku sìnn kà big abig sa bu sìsàn, mpìr
káníng hi í ká zyun-à ri sa bu-à Awun
Shìdun ri zìm.
6 Bu-à bibai kyab ri sìnn kà mpìr á ki,
ama mpìr-à Awun Kyìkyàr ma shi sig á
pìkyinnwá ni, kwá dìg yonki, pìkyinnwá
má na tag tìnn.
7 Mpìr-à ma mònn sig ma bu-à bibai á
pìkyinnwá ni, ku í mpìr-à ri zib Shìdun,
jir kai bàna ku wib fig bu-à doka Shìdun
dang sig bàna. Kwá wib sar fig bàna tìnn.
8 Mpìr-à ma mònn hing ma bu-à bibai á
pìkyinnwá ni, kwá sa sar fig bu-à Shìdun
ri zìm bàna.
9 Ama bigná, ning bàna ma pìkyinn-à
bibai, pìkyinn ná kyàr shi nímá, jir kai
bàna Awun Shìdun shi sig á pìkyinn ná
ni. Mpìr-à ma bàna ma Awun Kristi á
pìkyinnwá ni, mpìr-à níng hi shi fig bu
Kristi bàna.
10 Wà Kristi ma shi sig á pìkyinn ná ni,
Awun Shìdun má sìnn kà ning aning wìm
zu ma yonki, kó barà dìrná má wu á jir
shinn bu pyìr. Kristi má sa aning wìm
jakàng ma yonki, jir kai bàna Shìdun sìnn
sig ning, ning í mpìrká ǹsàn á pyànnwá
ni.
11 Wà Awun Shìdun zyun-à gbar dù
nann zu sig Yesu mà amir-à ni níng, ma
shi sig á pìkyinn ná ni, í wà ku zyun-à
gbar dù nann zu sig Yesu mà amir-à ni
níng, kwá ya dìrná zyun-à wu sig níng
yonki jir shinn Awunwá zyun-à shi sig á
pìkyinn ná ni níng.
12 Yiwaimí big, á jir shinn wàníng ni, ayi
sìnn kà shinnyí ma ayi sa bu ǹsàn zyun-
à Shìdun ri zìm, ma wà yá sa bu-à bibai
zyun-à pìkyinnyí ri zìm.
13 Wà ning ma ri sa bu-à bibaiká zyun-à
kyinn ná ri zìm, kyinn-à bibai-à ning shi
sig ma kàhi níng, í bu-à má gban ning.
Ama wà Awun Kyìkyàr-à ning shi sig ma
kàhi á pìkyinn ná ni níng, ma gban hing
pìkyinn bibai-à níng, ná dìg yonki kinn
kinn.
14 Mpìrká zyun-à Awun Shìdun ma shi
sig nì zubá, mpìr káníng hi, í yann
Shìdun.
15 Awun Kyìkyàr-à Shìdun ya sig ning
níng, ku ya fíg ning jirà aning shi í fàu
ma aning shàr zinn bàna, ama jirà aning

shi í yanká buwá. Awun Kyìkyàr-à ning
shi sig ma kàhi níng, sa síg nì í wà ning
shi yann Shìdun. Wàníng í bu-à sa yi ri
bar Shìdun, "Tayí, Tayí."
16 Awun Shìdun kà sig á pìkyinnyí ni,
mi ri tàg yi rag yì yann Shìdun.
17 Barà yi shi síg yann Shìdun níng,
yá dìg bu ǹsàn-à ku sìnn ya sig mpìrká
buwá, ma bu ǹsàn-à ku sìnn ya sig Kristi.
Wà ya wa hing shwìn á shinn Kristi,
Shìdun má swam yan yi ma ku ábìr-à ni.

Buká Shìdun Má Ya Yi á Pyànn

18 A myàngmí ni, shwìn-à yi ri wa tàma-
à níng, yá màg sar fig ma àsàn Shìdun,
ma àjwár-à Shìdun má ya yi á pyànn níng
bàna.
19 Buká Shìdun màm sig á jànn-à ni
bidìm pár ri sa àtùtwài abig myàng
àyúnn-à Shìdun má tìya big mpìrká zyun-
à í yanká buwá.
20 Buká Shìdun màm sig níng, kàng
rìghing bu átai, bàna ma yìr. Shìdun sìnn
kàng síg nì àdòníng, big zìm fíg nì bàna.
21 Kó barà sa sig àdòníng, big bir sig
pìkyinnbá rag àyúnn zyun buká Shìdun
màm sig níng, má shi fig rag fàu bàna,
má swàr fig rag bàna, má dìg gbam má
shi shu shinn dìrbá àràg yann Shìdun.
22 Yi yì hing rag, hár tàma-à níng buká
Shìdun màm sig ri fig àwá wàni, àràg
barà uwà ma ri mà wùn, ku ri fig àwá
níng.
23 Iri buká zyun-à Shìdun màm sig níng
ri fíg nì àwá bàna, yi má zyun-à Shìdun
ya sig yi Awun Kyìkyàrwá jirà aku tìya yi
rag yi í mpìrká buwá níng, yi ri fig àwá-
à hi tìnn. I bu-à sa yi ri sa àtùtwài jirà
Shìdun aku sìnn kàng yi, ayi shi yanká
buwá, ma aku ya yi dìr àpyú.
24 Yi sìnn sig kyinnyí á dìr Shìdun, jirà
aku pinn zu yi. Ama wà ya dìg hing bu-à
yi sìnn sig kyinnyí áni níng, yá shi kir fig
rag á kyinnyí ni bàna, jir kai bàna yi dìg
rìghing bu-à yi ri zìm.
25 Wà ya sìnn sig kyinnyí á shinn bu-à
ya dìg fig ma bàna, yá tib pìkyinnyí, má
shi kir jirà ayi dìg.
26 Wàníng má, Awun Shìdun ri shang
yi á byarká gbamyí fòr fig bàna, jir kai
bàna yi yì fig barà yá vig Shìdun áni
bàna. Awun Shìdun í zyun-à má vig ya
yi Shìdun ma nài jír ngbam nímá zyun-à
yá dang yì sar fig bàna.
27 Shìdun zyun-à ri myàng pìkyinnyí
níng yì hing bu-à Awunwá ri zìm, jir kai
bàna Awun-à níng ri vig Shìdun áshinn
mpìrká bu Shìdun ni. Ku ri vig bu-à
Shìdun ri zìm.
28 Yi ká yi ri zìm Shìdun níng, yi yì hing
rag bu-à ma dìg yi bidìm pár, Shìdun sìnn
kàng bu-à hi jirà ayi dìg bu ǹsàn áni, yi
ká ku bar sig yi ayi shi mpìrká buwá.
29 Mpìrká zyun-à Shìdun shig zu bab sig
níng, ku sìnn kann rìghing big a kur àjirà
abig shi àràg í wùnwá Yesu, jirà Yesu aku
shí nì àgbam-à áyau wunzàká buwá ni.
30 Mpìrká zyun-à Shìdun sìnn kann rìg
big akur níng, í ká zyun-à ku bar sig. Ká
zyun-à ku bar sig níng, í ká ku sìnn sig
big rag big í mpìr sìsàn á pyànnwá ni, n
sìnn sig big abig shi mpìr ùwài àràg ku.

Barà Shìdun Ri Zìm Mpìr á Jir Shinn Yesu Kristi

31 Bu-à yá dang á shinn jír káníng ni, í
kai rà? Barà Shìdun ri zìm yi àdòníng,
mpìr-à kinn sig wà kwá zib yi íni ra?
32 Shìdun dim fig yi wùnwá bàna, ku ya
sig yi wùnwá jirà a wàníng wu jir shinnyí
bidìm pár. Barà ku ya sig yi wùnwá níng,
í barà kwá ya yi kó kai bidìm pár átai áni.
33 Shìdun ma shinnwá dang bai fig
mpìrká ku shig zu sig níng bàna, mpìr-
à má dang bai big í ni rà?
34 Yesu Kristi zyun-à wu sig, n dù nann
zu sig mà amir-à ni ma yonki níng, shi sig
mà agunn vìm nu bu Shìdun, mi ri vig ya
yi Shìdun. A jir shinn wàníng ni, walai
mpìr-à má dang bai yi.
35 Walai bu-à má gàfinn yi ma Kristi
zyun-à ri zìm yi níng, kó fòr, kó shwìn,
kó ba kìg kà yi á tonn fi, kó amor, kó ashi,
kó ki.
36 Àràg barà jir Shìdun dang sig rag:

"Jirà yi ri bàg Shìdun níng,
í bu-à sa mpìrká ri gban yi kó ákaun
bidìm pár.
Big ri sìnn kàng yi àràg í àdùn zyun-à bá
gib gban."

37 Kó barà bu káníng bidìm pár ri dìg yi
níng, yi kab rìghing gbambá, jir kai bàna
Yesu Kristi ri zìm yi wàni.
38 Jir kai bàna ǹ yì hing rag, walai bu-à
má gàfinn yi ma Kristi, kó ki, kó yonki, kó
yann aswam mà wai, kó wàuká, kó kùrká,
kó buká zyun-à ri sa tàma-à níng á jànn-à
ni, kó ká zyun-à má bi á pyànn,
39 kó bu-à má bi sig mà wai, kó á jìnn ni,
kó áyau buká Shìdun màm sig bidìm pár,
yi myàng fig bu-à má gàfinn yi ma azìm-
à Shìdun ri zìm yi á jir shinn Yesu Kristi
Shinn Luyí níng bàna.

9

Shìdun Shig Zu Mpìr Israilaká Abig Shi í Buwá

1 Mì ri zìm ń dinya ning bu zyun á shinn
mpìr Yahudawaká ni. Bu-à má dinya ning
níng, í jir àjai. Mì ri gim fíg ǹsáng bàna,
jir kai bàna ǹ shi síg bu Kristi. Awun
Kyìkyàr-à shi sig á pìkyinnmí ni níng yì
hing rag jír-à mì ri dang níng í ǹsáng
bàna.
2 Pìkyinnmí ri bai wàni á jir shinn mpìr
Yahudawaká ni, big í yiwaimí, big zìm fig
jir Kristi bàna, í bu-à ri wa mì á pìkyinnmí
ni.
3 Wà nìm ma sa, ǹ nìm má rag a Shìdun
sìnn kà mì á shwìn kó aku ta kà mì á pyìr-
à ni á jir shinnbá ni, wà big nìm má kàng
bi má bàg Yesu Kristi.
4 Big shi síg nì mpìr Israilaká. Shìdun
sa sàn ya rìghing big ǹsàn nímá, n shig zu
jag sig big í ni, jirà abig shi í yanká buwá.
Shìdun tàg sig gbamwá á byarbá ni, n gib
ya big nu rag, kwá sa sàn ya big. Ku ya
sig big doka. Ku tàg big barà bá wib ku
áni.
5 Israila káníng í yann ada àgbamká rì,
ká yì jag sig Shìdun, sai-à á ninonn. Sai-à
Kristi bi á jànn-à ni níng, ku bi sig àràg
í mpìr Yahudawa. Shìdun shi síg nì kùr
kó kai bidìm pár. Mpìrká bidìm pár abig
swam yan ku kó ákaun. Aku shi àdòníng.
6 Barà mpìr Yahudawaká káhi bàg fig
Kristi bàna níng, wàníng tàg sig rag
Shìdun bàg fig nu-à ku gib ya sig mpìr Is-
raila káníng bàna rà? I àdòníng bàna, jir
kai bàna swai mpìr Yahudawaká nìnànn
nímá í mpìr Yahudawa àjai á pìkyinnbá
ni bàna.
7 Ná í yann ada Ibrahim bidìm pár
shi síg nì yann Shìdun. Shìdun dinya
Ibrahim n rag, “A byar Ishaku, wá dìg
yann ada nìnànn nímá ká ǹ gib sig nu rag,
má ya wù níng.”
8 Yanká big mà sig àràg barà big ri mà
yann níng, shi fíg yann Shìdun bàna.
Ama ká zyun-à Shìdun gib sig nu rag bá
mà níng, shi síg nì yann ada Ibrahim.
9 Nu-à Shìdun gib sig bàna, ku rag su-à
ma màg hing, kwá kàng bi, Saratu má mà
wùn.
10 Iri wàníng bàna má, yann Rifkatu
àkunn pyànà níng, tabá í yàkúyí Ishaku.
11-12 Rifkatu mà fig ma yann ǹtài káníng
bàna, Shìdun shig zu rìghing wùn-à ku ri
zìm áyaubá ni. Ku sa sig àdòníng jir kai
bàna kada zyun áyaubá ni ma dang rag,
í jir swàm ǹsànwá í bu-à sa Shìdun shig
zu sig ku níng. I Shìdun ma shinnwá zìm
síg nì, í wà n shig zu síg ku ni. A byar-à
níng hi, Shìdun dinya Rifkatu rag, wùnwá
zyun-à àgbam-à má sa ya zyun-à àshái-à
swàm.
13 Wàníng sa sig àràg barà jir Shìdun rì
dang sig rag, Shìdun ri zìm Yakubu, ama
n ngàng Isuwa.

14 Tàma-à níng barà Shìdun sa sig
àdòníng, yá dang í kai rà? Yá rag ku sa
sig bu ǹsàn rà, kó bu-à bibai rà? Shìdun
sa fig bu-à bibai kó títi nímá bàna,
15 jir kai bàna Shìdun dinya Musa rag,
mpìr-à ku ma ri zìm kwá sa ya wàníng
bu ǹsàn, kwá sa. Mpìr-à ku ma ri zìm
aku myàng ashi wàníng, kwá myàng.
16 Tàma-à níng bu ǹsàn-à Shìdun ri sa
sàn ya mpìrká níng, ku ri sa fíg jirà big
zìm síg nì ma pìkyinnbá, kó jir swàm
ǹsànká big sa sig bàna. Mpìr má dìg
fig àsàn-à níng big gbamwá bàna, ama
sái mpìr-à Shìdun ma shig zu sig, ma
ri myàng ashiwá, í wà kwá dìg àsàn
Shìdun.
17 Jir Shìdun dinya Firauna rag, “N ya
sig wù kùr à jirà ń tìya mpìrká rag ǹ shi
sig ma gbam á shinn kó kai bidìm pár, ma
àjirà mpìrká á jànn-à ni abig yì mì á jir
shinnwú ni.”

18 Wà Shìdun ma ri zìm aku myàng ashi
mpìr, ku ri myàng. Wà ku ma ri zìm aku
fim mpìr a wàníng gbam sung, ku ri fim
wàníng.

Barà Shìdun Ri Nànn Agùnn, Mi Ri Myàng Kàng Ashi Mpìr

19 Mpìr zyun áyauná ni má bib mì rag,
"Bu-à sa Shìdun ri dang bai yi níng, í jir
kai rà? Mpìr-à má kan dim sar Shìdun
bu-à Shìdun ri zìm í ni rà?"
20 Wù mpìr-à níng, wù í ni hár wá dang
pyann jír ma Shìdun rà? Mpìr-à ma mi sig
par, par-à hi má bib fig àsàin-à mi sig ku
níng rag, "Bu-à sa à mi sig mì àdòníng í
jir kai rà?" Par-à hi má bib fig ku bàna.
21 Asàin-à mi sig par-à níng, ma zìm
hing, kwá zìg jànn bu mi, má mi jakàng
par àpyú àkunn pyànà, jir kai bàna zyun
má shi í zyun-à kwá sa buju bùkí ma
kàhi, zyun bó, í zyun-à kwá sa buju áni
kó ákaun bidìm pár.
22 Wàníng í bu-à Shìdun sa sig, ku ri
zìm aku tìya mpìrká rag pìkyinnwá bai
hing wàni, ma aku tìya big rag, ku shi ma
gbam á shinn kó kai bidìm pár. Ku myàng
mpìrká zyun-à sa bai rìg ku kyinnwá
níng, fòr hing wà aku gban rìg big. Ama
ku tib pìkyinnwá.
23 Ku tib sig pìkyinn jirà aku tìya yi
gbamwá ma àsànwá. Ku ri myàng ashiyí,
n ya yi gbam-à ku shi sig ma kàhi. Yi shi
síg nì mpìrká zyun-à ku shig zu sig rag
kwá sìnn yi ayi shi mpìr ùwài á pyànnwá
ni.
24 Yi shi síg nì mpìrká zyun-à Shìdun
bar sig. Ku bar fig íri yi mpìr Yahudawaká
bàna, ama kwonn ma mpìrká zyun-à í
Yahudawaká bàna tìnn.
25 Wàníng í bu-à Shìdun dang sig á
tarkada Hosea n rag,

"Mpìrká zyun-à rì í mpìrmí bàna níng,
má bar rag big í mpìrmí.
Mpìrká á jànn zyun-à ǹ rì ma zìm fig
bàna, í ká zyun-à ma zìm rag tàma-
à níng.

26 Byar-à big dinya sig mpìr káníng rag,
mpìr káníng í mpìr Shìdun bàna
níng,
í byar-à bá bar rag big yann Shìdun àsàin-
à shi sig ma yonki."

27 Ishaya dang jír á shinn mpìr Israilaká
n rag: "Kó barà mpìr Israilaká nànn hing
wàni àràg í vun-à mà níng-à ni níng, ama
í mpìrká títi nímá má wìm zu nì. Bá nànn
fig bàna.
28 Shinn Luyí má gib kinn rìg jírwá á
dunyaru, kwá gbar lor fig á lor bàna."
29 Aràg barà Ishaya dang sig n rag, "Wà
nìm ma í jir shinn Shinn Luyí zyun-à shi
sig ma gbam á shinn kó kai bidìm pár,
n fim sig swai mpìrká buyí níng bàna,
wàníng yi nìm wu rìghing àràg mpìr
Saduma ma mpìr Gumarata."

Mpìr Israilaká Ngàng Jir Ajwár-à Ashinn Yesu Ni

30 Yá dang í kai rà? Kó barà mpìrká
zyun-à í Yahudawaká bàna kyab fig abig
shi shu ǹsàn á pyànn Shìdun ni bàna
níng, ama big dìg hing yonki, jir kai bàna
big bir hing pìkyinnbá á byar Kristi.
31 Ama mpìr Israilaká yàn doka-à bá
bàg, jirà abig shi shu ǹsàn á pyànn
Shìdun, ama big shi fig bàna.
32 Bu-à sa big shi fig shu ǹsàn bàna
níng, í jir kai rà? I jirà big bir fig
pìkyinnbá á byar Shìdun bàna, ama sái
á byar swàm ǹsànká zyun-à big ri sa.
Wàníng í bu-à sa big ta àsìu áshinn abàn-
à ni, zyun-à í Kristi.
33 Aràg barà big ba sig á jir Shìdun ni n
rag:

"N tib sig abànmí mà Siyona, zyun-à àsìu
má ta kyann mpìrká áni, hár má sa
mpìr má kù.
Ama mpìr-à ma ya hing gwangga á shinn
abàn-à níng hi ni, kwá fig fig
àzunái bàna."

10

1 Wunzàmí big, bu-à mì ri wìm á
pìkyinnmí ni bàna, mì ri vig Shìdun jirà
mpìrká bumí abig wìm zu ma abig dìg
yonki kinn kinn.
2 N yì hing, big shi sig ma kyinn-à bá
wib Shìdun, ama big yì byann fig barà bá
wib Shìdun áni bàna.
3 Jirà big yì byann fig gbìb-à Shìdun ri
sìnn mpìrká abig shi sìsàn á pyànnwá ni
bàna níng, í bu-à sa big ri bàg gbìbbá

zyun kim. Big ngàng wà bá bàg gbìb
ǹsàn-à Shìdun pù finn ya sig big níng.
4 Yesu Kristi tìya sig mpìrká rag, jir
shinn doka bàg má sìnn kàng fig big
mpìrká sìsàn á pyànn Shìdun ni bàna.
Jir wàníng mpìr-à ma bir hing pìkyinn á
byar Kristi ni, Shìdun má sìnn mpìr-à hi
aku shi sìsàn á pyànnwá ni.

Apínn-à Shìdun Tìr Bi Sig Níng í Bu Mpìrká Bidìm Pár

5 Musa ba sig jír á shinn mpìrká zyun-
à ri kyab rag bá shi mpìr sìsàn á pyànn
Shìdun jir shinn doka bàg. Ku ba sig rag:
"Mpìr-à ma wib vinn hing doka-à níng hi,
í zyun-à má wìm zu."
6 Bu-à jir Shìdun dang sig á shinn shu
ǹsàn á pyànn Shìdun jir shinn pìkyinn
bir í wàníng, jír-à hi dang sig rag, kada
á bib shinnwú rag, mpìr-à má nann yag
mà wai, jirà aku zìg tìg wann bi Kristi í
ni rà?
7 Kada á kyab rag, ma mpìr-à má yag
kà mà amir-à ni jirà aku gbar dù nann zu
Kristi níng í ni rà?
8 Bu-à jir Shìdun ri dang bàna, í
wàníng: "Jir Shìdun-à hi, shi yàr sig
ma wù, shi sig á nuwú ni, n shi sig á
pìkyinnwú ni tìnn." Jír-à hi í zyun-à yi ri
tàg mpìrká rag abig bir pìkyinnbá á byar
Yesu Kristi.
9 Wà wù ma dang hing ma nuwú
rag, Yesu í Shinn Luwú, ma bir hing
pìkyinnwú rag Shìdun gbar dù nann zu
hing ku mà amir ki-à ni, Shìdun má pinn
zu wù.
10 Sái wà ya bir hing pìkyinnyí á byar
Shìdun ni, í wà Shìdun má sìnn yi mpìr
ǹsàn á pyànnwá ni. Wà ya dang hing ma
nuyí rag Yesu í Shinn Luyí, kwá pinn zu
yi.
11 Jir Shìdun dang sig rag, "Mpìr-à ma
bir hing pìkyinnwá á byarwá ni, kwá fig
fig zunái bàna."
12 Walai bu-à gàfinn mpìr Yahudawaká
ma mpìrká zyun-à í mpìr Yahudawaká
bàna. Shìdun zyun-à ńzyun níng, shi síg
bu kó ni bidìm pár. Kwá ya kó ni bidìm
pár bu-à ba vig hing ku.
13 Mpìr-à ma bir hing pìkyinn ma vig
hing Shìdun á zìnn Yesu ni, Shìdun má
pinn zu ku àràg barà jir Shìdun dang sig.
14 Mpìr káníng má vig Shìdun áshinn,
wà ba bir fig pìkyinn á byarwá ni bàna
rà? Bá sáshinn má bir pìkyinn wà ba fig
fig jir Shìdun bàna rà? Bá fig jir Shìdun
áshinn, wà mpìrká ma dinya fig big bàna
rà?
15 Mpìrká ma sáshinn má yag dang jir
Shìdun, wà ba tìr yag fig big bàna rà?
Jir Shìdun dang sig rag, "Mpìrká ma zìg
yag hing jir àjwár, ma dinya hing mpìrká,
mpìrká má fig àjwár, má pànn big vù
pyànà."
16 Ama í mpìr bidìm pár zìm síg nì jir
Shìdun bàna. A byar-à hi Ishaya dang rag,
"Shinn Luyí, mpìr-à bir sig pìkyinn á jír-à
yi dang sig níng í ni rà?"
17 Sái wà mpìr ma fig hing jir Shìdun, í
wà kwá bir pìkyinn. Jir Shìdun ri zu bi á
nu mpìrká ri dang jir Kristi.
18 Mì ri zìm ń bib abib, àjai mpìr
Yahudawa káníng fig fig jir Shìdun bàna
rà? Big fig hing, jir kai bàna jir Shìdun
dang sig rag,

"Nài jírbá kyann kàng kwìb gban rìghing
jànn-à bidìm pár.
Jírbá fòr yag rìghing mà mìr swann-à ni
tìnn."

19 Mì ri bib jakàng abib, mpìr Israilaká
fig byann fig bàna rà? Big fig byann hing.
Musa dang jír-à Shìdun dang sig rag,

"Má sìnn kà ning aning sa akyib á shinn
mpìrká zyun-à í mpìr Yahudawaká
bàna.
Má sìnn kà ning aning nànn àgùnn big
mpìrká zyun-à ri fig byann fig jír
bàna."

20 Ishaya shàr fig zu mpìr bàna n dang
bu-à Shìdun dang sig n rag,

"Mpìrká yàn fig gbìbmí bàna níng, í ká
dìg sig mì.
N tàg hing shinnmí á byar mpìrká ká yàn
bab fig mì bàna."

21 A shinn mpìr Israilaká ku dang rag, kó
ákaun bidìm pár ku ri du yag vùwá á byar
mpìrká ri wib fig ku bàna, mi ri gbam
sung big jírwá.

11

Shìdun Myàng Ashi Mpìr Israilaká

1 Mì ri bib abib, Shìdun ya rìghing
mpìrká buwá kwìb rà? Bàna. Ku ya fig
mpìrká buwá kwìb bàna kó títi nímá. Mì
ma shinnmí má, mì í mpìr Israila, mì í
wùn ada Ibrahim, mì í swai Banjamin.
2 Shìdun ya fig mpìrká zyun-à ku rì shig
zu jag sig níng kwìb bàna. Ning yì hing
bu-à jir Shìdun dang sig á shinn Iliya, ku
dang bai mpìr Israilaká á pyànn Shìdun.
3 Ku dang rag, "Shinn Lumí, big gban
rìghing yann aswamká ri dang kyann
jírwú, n wab gbànn rìghing byar-à big ri
twìb swànn ya wù bu. Tàma-à níng dà
kàng sig rag mì áwinmí ni, big ri zìm abig
gban rìg mì tìnn."
4 Shìdun zìm ya ku í kai rà? Shìdun zìm
ya ku rag, "N shig zu rìghing mpìr dubu
sùmpyànn, ká ri bìnn kir wann ya fig bu
sìnn, zyun-à big ri bar í Baal níng, bàna."
5 I barà shi sig áni tàma-à níng tìnn,
Shìdun shig zu sig mpìrká káhi nànn fig
bàna, ká ku ri myàng ashibá.
6 Shìdun ri shig fig mpìr jir swàm ǹsàn
bàna, ama í jirà ku ri myàng ashi mpìr.
Shìdun nìm ma ri shig mpìr jir swàm
ǹsàn, ai ashi-à ku ri myàng mpìr ma kàhi
níng, nìm bàna ma yìr.
7 Tàma-à níng yá dang í kai rà? Mpìr
Israilaká dìg fig gbìb-à big ri yàn zyun-à
má sìnn kà big ǹsàn nímá á pyànn Shìdun
ni bàna. Sái íri mpìrká ká Shìdun shig
zu sig títi nímá níng, dìg síg nì. Mpìrká
ká dà sig mà sim níng, big gbam sung n
ngàng jir Shìdun.
8 Big ba sig á jir Shìdun ni n rag,
"Shìdun gban rìghing kyinnbá, bá kyab
fig jír ǹsàn bàna. Bu-à pànn sig wàrì hár
n bi tàma-à níng, big kàng rìghing mpìr
àfau, mi ri gbam sung."
9 Dawuda dang jírwá n rag,
"Ajwár-à mpìr káníng ri fig níng, a nìm
shi kàng àràg í ayàr, jirà abig kù.
Bu-à bibai-à big ri kyab á pìkyinnbá ni
níng, a nìm kinn á shinnbá ni.
10 A zubá nìm fag rìg, abig myàng kyàr
byar bàna.
Abig nìm wa shwìn su big su àràg big
swann sig swánn á shinnbá ni."
11 Mì ri bib jakàng abib, kù-à mpìr
Yahudawaká kù sig níng, bá dù nann zu
kàng fig bàna rà? Bá dù nann zu kàng.
Kù-à big kù sig níng, gbar bi mpìrká zyun-
à yì fig jir Shìdun bàna níng Shìdun pinn
zu big jirà a mpìr Israilaká sa akyib.
12 A jir shinn bu pyìr mpìr Yahudawaká
ni, í bu-à sa bu-à sìsàn yag sig kó áni
á dunyaru. Bu sìsàn-à Yahudawaká
zìm fig abig dìg bàna níng, Shìdun ya
rìghing mpìrká zyun-à í Yahudawaká
bàna. Ayúnn-à Yahudawaká bidìm par
ma wib hing Shìdun, bá myàng àsàn
Shìdun má kab wàrì.

Shìdun Pinn Zu Mpìrká Zyun-à í Yahudawaká Bàna

13 Mì ri dang ma ning, ning ká zyun-à
ning í mpìr Yahudawaká bàna. Aràg barà
ǹ shi síg nì wùn aswam Shìdun á byar
mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng,
má sa àyán ma swàmmí.
14 Kó barà sa áni bidìm pár, mì ri zìm ń
sa mpìr Yahudawaká bumí abig sa akyib,
jirà abig bir pìkyinnbá ma abig wìm zu.
15 Sai-à Shìdun ya mpìr Israilaká kwìb
níng, á sai-à níng hi mpìrká á dunyaru
kyab n bi jùn kwonn rag ma Shìdun. Ama
wà kwa zìg rag hing mpìr Israilaká níng,
má shi àràg big dù nann zu sig mà amir
ki-à ni.
16 Agir brodi wà jijag-à níng, wà ba ya
hing Shìdun, àkúnn-à níng shi sig buwá
tìnn. Wà ba zìg adinn bínká ma ya
Shìdun, ayab káníng shi sig í buwá tìnn.
17 Ayab bin zaitun ká káhi wan sig awan
ǹsàn nímá, ama big í gib ta wann rìg-à. I
wà n zìg ayab bín zyun-à mà awúnn-à ni,
n sìr ban ma bín-à wà ǹsàn-à níng. Wù
zyun-à wù í mpìr Yahudawaká bàna níng,
a shi sig àràg í ayab bín-à mà awúnn-à ni,
zyun-à big sìr sig ban ma bín ǹsàn níng.
Tàma-à níng à shi sig rag bu ńzyun ma
adinn bín-à níng, zyun-à ri ya yonki.
18 Kada á gbar dù nann zu shinnwú rag
à kab síg nì ayab bín-à big gib ta wann sig
níng bàna. Wa sa hing àdòníng, á yì rag
à pànn gbam fíg adinn bínká hi nì bàna,
ama í adinn bínká pànn gbam síg wù nì.

19 N yì hing wá dang má rag, big kyag
kìfinn zu sig ayab bín sìsàn káníng jirà
abig sìnn kà wù á pyann kàng shinnbá.
20 Ajai, big gbar kìm rìghing ayab bín
káníng, jir kai bàna big bir fig pìkyinnbá
á byar Shìdun bàna. A jir shinn kyinn bir-
à à shi sig ma kàhi níng, á sar gbam áni,
kada á gbar dù nann shinnwú bàna, ama
á shàr Shìdun.
21 Barà Shìdun fim fig Yahudawaká ká
shi sig àràg ayab bín ǹsàn káníng bàna
níng, í barà kwá fim fig wù áni bàna tìnn.
22 A myàng barà Shìdun sàn sig áni, n tù
sig áni tìnn. Ku ri nànn àgùnn ma mpìrká
zyun-à ri wib fig jírwá bàna. Ama kwá
tàg àsànwá á byarwú ni, wà wa wib hing
ku, ma bir hing pìkyinnwú á byarwá ni.
Wà wa wib fig ku bàna, kwá gàb rìg dìr
ma wù.
23 Wà mpìr Yahudawa káníng ma bir
kàng bi hing pìkyinnbá, Shìdun má sìnn
kàng big á byar-à big rì shi bab sig.
Shìdun shi sig ma gbam-à kwá zìg kàng
bi big.
24 Wù zyun-à wù í mpìr Yahudawa bàna
níng, à shi sig àràg í ayab bín-à mà
awúnn-à ni, zyun-à big kyag ta wann sig,
n sìr sig ban ma bin zaitun ǹsàn-à níng.
Wà má àdòníng, ban-à bá sìr ya mpìr
Yahudawaká ma bin zaitun ǹsàn-à níng,
má fonn káb nì.

Shìdun Má Pinn Zu Gban Rìg Mpìr Israilaká

25 Yiwaimí big, bu atàm zyun shi sig áni,
zyun-à mì ri zìm aning yì. Bu-à níng hi
má kan dim ning wà ná sìnn kàng shinn
ná àràg ning yar kab síg nì kó ni bidìm
pár. Bu-à hi bàna í wàníng: Sung gbam-à
mpìr Israilaká ri gbam níng, má shi nonn
fig bàna. Ama má nonn títi, jir kai bàna
sái wà mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna
má fig gban rìghing jir Shìdun ma bi hing
á byarwá ni.
26 A byar-à níng hi, Shìdun má pinn zu
gban rìg mpìr Israilaká àràg barà big ba
sig á jir Shìdun, n rag,
"Asàin-à má pinn zu yi níng, má bi mà
Siyona.
Kwá zìg zu rìg bu bibaiká á byar yann
adaká bu Yakubu.
27 Wàníng í nu-à má gib ma big, á sai-à
má zìg zu big á bu pyìrbá ni."
28 Mpìr Yahudawaká kàng rìghing
mpìrká ri zib Shìdun jir shinn barà big
ngàng sig jir àjwár-à níng. Sai-à Shìdun
ya mpìr Yahudawaká kwìb níng, ning
ká zyun-à ning í mpìr Yahudawaká bàna
níng, ning dìg pyù n wìm zu. Ama á jir
shinn barà Shìdun zìm síg nì, í bu-à sa
Yahudawaká shi sig mpìrká bu Shìdun á
dò jir shinn yàkúbá ni.
29 Wà Shìdun ma shig zu hing mpìr, ku
ri ngàng fig wàníng bàna. Wà kwa dang
rag, kwá sa sàn ya mpìr, ku ri vim bìr fig
nu-à ku gib ya sig mpìr bàna.
30 Ningká ning rì ngàng sig jir Shìdun
níng, tàma-à níng Shìdun myàng hing
ashiná, n ya hing ning pyù á jir shinn
mpìr Yahudawaká barà big wib fig Shìdun
bàna.
31 Barà Shìdun myàng sig ashiná níng, í
bu-à sa mpìr Yahudawaká ngàng wà bá
wib Shìdun jirà aku myàng ashibá tìnn.
32 Shìdun fim mpìrká bidìm pár big gbam
sung, n ngàng wà bá wib jírwá. Ku sa
sig àdòníng, jirà aku tìya big rag, ku ri
myàng ashibá bidìm pár.
33 Bu ǹsàn-à Shìdun ri sa ya mpìr, kab
hing gbam. Yar-à Shìdun shi sig ma kàhi
ma bu-à ku yì sig, zwàun hing wàni.
Kwonn wà-à kwá wà mpìr, mpìr má yì
vinn sar fig bàna tìnn. I ni má yì gbìb
swàmwá rà?
34 Jir Shìdun dang sig rag,
"Mpìr-à yì sig kyinn Shinn Luyí í ni rà?
Mpìr-à má wà shang ku jír í ni rà?
35 Mpìr-à taba ya sig Shìdun bu í ni, hár
kwá dang rag a Shìdun ya kàng ku,
mpìr-à hi í ni rà?"
36 Shìdun màm síg nì kó kai bidìm pár, n
sìnn kà ya sig big yonki big ri shi. Kó kai
bidìm pár í buwá. Ayi swam yan ku hár
kinn kinn. Aku shi àdòníng.

Barà Mpìrká Ri Bàg Yesu Má Shi Shu

12

1 Jir wàníng, mì ri vig ning, ning
yiwaimí big, á jir shinn barà Shìdun ri
myàng ashiyí, aning ya ku kyinn ná àràg
í bu twìb swànn á pyànnwá ni. Aning ya

ku kyinn ná kyìkyàr nímá, jir kai bàna ku
ri zìm mpìrká abig sa àdòníng. Wàníng í
kyinn-à ná wib Shìdun áni.
2 Kada aning bàg gbìb buká á dun-
yaru bàna, ama aning zìm a Shìdun vim
bìr pìkyinn ná, jirà aning yì bu sìsàn-à
Shìdun ri zìm aning sa. Bu-à kab wàníng
bàna.
3 A jir bu sìsàn-à Shìdun sa ya sig mì
níng, mì ri twìb kó ni áyauná ni byur,
kada aku myàng shinnwá àràg ku kab sig
kó ni bàna. Ama aku kyab á kyinnwá ni
rag ku kinn fig bu zyun bàna. Aku bib
shinnwá kó ku ri shi áyau pìkyinn bir-à
Shìdun ya sig ku.
4 Barà yi shi sig ma kyau bu nìnànn
nímá á dìryí ni níng, í barà swàmbá shi
sig kim kim áni tìnn.
5 I barà yi má, yi yab nànn zu sig áni á
dìr Yesu. Ama bidìm pár, yi shi sig í bu
ńzyun.
6 Barà Shìdun ya sig yi yar swàm kim
kim níng, sái ayi sa swàm ma yar-à hi.
Wà Shìdun ma ya hing mpìr yar barà kwá
dang jir Shìdun, aku sa swàm-à hi ábibir
àràg barà ku bir sig pìkyinnwá áni.
7 Wà wù ma ri sa ya mpìrká swàm, á
sa ya big swàm sìsàn. Wà wù má í mpìr
atàg jir Shìdun, á tàg samímyib.
8 Wà wù má í mpìr-à ri dang gbam
pìkyinn, á dang sìsàn. Wà wù má í mpìr-
à ri ya mpìr bu, á ya ma pìkyinn ńzyun.
Wà wù má í àgbam mpìr, á pànn samyib
mpìrká sìsàn. Wà wù má í mpìr-à ri
myàng ashi mpìr, á sa ma pìkyinn àjwár.
9 Aning zìm ba dìrná ma pìkyinn ńzyun.
Aning ngàng bu-à bibai, aning zìm bu-à
ǹsàn.
10 Aning zìm ba dìrná ǹsàn nímá, jir kai
bàna ning í bu ńzyun á byar Kristi. Aning
sa àtùtwài barà ná wib ba dìrná.
11 Kada aning sa dìjar á swàmná ni
bàna. Aning sa swàmná ma kyinn ńzyun,
ma aning wib Shìdun.
12 Pìkyinn birná aku sìnn kà ning aning
fig àjwár, wà shwìn ma dìg hing ning,
aning tib pìkyinn, aning vig Shìdun kó
ákaun.
13 Sai-à mpìrká bu Shìdun ma ri zìm
bu, aning ya big, ma aning pànn samyib
kyìnnká.
14 Wà mpìrká ma swau hing ning jirà
ning ri bàg Yesu, kada aning vig Shìdun
aku sa ya big bu-à bibai bàna, ama aning
vig ku aku sa sàn ya big.
15 Aning fig àjwár ma mpìrká ká ri fig
àjwár. Ká ri kig nàikitáu, aning kig shang
big tìnn.
16 Aning shi shu sìsàn ábìr-à ni. Kada
aning sìnn kàng shinn ná rag ning í mpìr
ùwài bàna. Aning pànn jàu ma mpìrká
zyun-à káhi ri myàng big àràg big í bu
zyun bàna. Kada aning kyab rag ning yì
gban rìghing bu bidìm pár bàna.
17 Kada aning sa pyann kàng mpìrká bu
bibai-à big sa sig ning bàna. Aning sa bu-à
mpìrká má myàng rag ning ri sa bu ǹsàn.
18 Aning sa barà ná sa má shi shu sìsàn
big kó ni bidìm pár.
19 Ning mpìr azìmmí big, kada aning sa
pyann kàng mpìr bu-à bibai bàna. Aning
fim kó kai á vù Shìdun, Shìdun í àsàin-
à má sa pyann kàng ya ning, àràg barà
big ba sig rag, “Mì í àsàin-à má sa pyann
kàng.” Wàníng í bu-à Shìdun dang sig.
20 Bu-à ná sa bàna, aning sa àràg barà
jir Shìdun dang sig rag, “Wà amor ma
ri gban mpìr azíbwú, á ya ku bu-à kwá
jíji. Wà ajor ma ri gban ku, á ya ku bu-à
kwá wa. Wà wa sa hing àdòníng kwá fig
zunái.”
21 Kada aning fim bu-à bibai aku gbam
kan ning bàna. Ama aning sa bu-à ǹsàn,
jirà aning gbam kan bu-à bibai.

13

Aning Wib Agbam Jànnká

1 Kó ni bidìm pár aku wib àgbam
jànnká, jir kai bàna àgbam bàna ma
gbam-à kwá sa bu, sái wà Shìdun ma zìm
hing. Shìdun í àsàin-à sìnn sig àgbam
jànnká níng hi.
2 Jir wàníng, mpìr-à ma sa ya hing
àgbam jànn yawari, ku sa ya síg Shìdun.
Mpìr-à ma sa hing àdòníng, Shìdun má
wà ku kwonn.
3 Mpìrká ri sa bu sìsàn má shàr fig zinn
àgbam jànnká bàna. Ká ma ri sa bu bibai
í ká má shàr zinn àgbam jànnká. Wà wa
zìm fig wà á shàr zinn àgbam jànn bàna,
á sa bu sìsàn, àjirà aku yan wù,

4 jir kai bàna í Shìdun sìnn kà síg nì
àgbam jànn, aku sa ya wù swàm sìsàn.
Ama wà wu ma ri sa bu-à bibai, á shàr
zinnwá, jir kai bàna ku shi sig ma gbam-
à kwá ya mpìr shwìn. Ku í fàu Shìdun,
Shìdun sìnn kà sig ku aku wà kwonn
mpìr.
5 Jir wàníng, sàn hing aning wib
àgbamká. Aning wib big, ná íri jír wà
kada abig nànn ning àgùnn bàna, ama
aning wib big ma pìkyinn ná.
6 Wàníng í bu-à sa ning ri wa bài jànn,
jir kai bàna àgbam jànnká í mpìr swàmká
bu Shìdun. Swàm-à níng hi big ri sa kó
ákaun bidìm pár.
7 Aning ya kó ni bu-à ma í bu nu
swàmwá. Wà mpìr azìg bài jànnká ma bi
hing, aning wa rìg big. Wà ma í jir awib,
aning wib big.

Aning Zìm Jàuná Jir Kai Bàna Ayúnn-à Nyàan Màg

8 Kada aning ji byafàn kó ni bàna, ama
aning zìm jàuná, jir kai bàna mpìr-à ma
ri zìm jàuwá, ku wib hing doka Shìdun.
9 Doka-à níng zyun-à dang sig rag, á sa
àyái bàna, á gban ki bàna, á jwi ajwú
bàna, á wìm bu jàuwú zyun bàna, ma
buká káhi níng, bidìm pár big shi kà sig
áyau doka zyun-à dang rag, "Azìm jàuwú
àràg barà wù ri zìm shinnwú."
10 Mpìr-à ma ri zìm jàuwá, kwá sa bai
fig pìkyinn wàníng bàna. Mpìr-à ma
ri zìm jàuwá ku wib vinn rìghing doka
Shìdun.
11 Tàma-à níng, ning yì hing barà
shu dunyaru shi sig áni. Ayúnn-à màg
rìghing wà ná fim zir á zu ná-à ni. Ayúnn-
à bá pinn zu yi áni níng nyàan màg, su-à
dà fòr fig rag àràg sai-à yi rì bir jag sig
pìkyinnyí níng bàna.
12 Fi sìr rìghing byar-à nyàan kyàr. Ayi
fim swàm zufi. Ayi zìg bu àyar ma ayi sa
swàm ma kàhi.
13 Ayi pànn samyib shinnyí sìsàn nímá
àràg í mpìrká zyun-à shi sig á yiyar-à ni.
Kada ayi sa bu àràg í mpìr àning, kó
mpìr-à wa pyann shin, kó mpìr àyái, kó
mpìr sunu, kó mpìr agbìb shùr, kó mpìr
akyib, bàna.
14 Aning zìg kyinn Shinn Luyí Yesu
Kristi, kada aning kyab bu-à bibai á
pìkyinn ná ni, ma aning wìm bu-à bibai
bàna.

14

Kada á Dang Bai Jàuwú Zyun Bàna

1 Aning pànn samyib mpìr-à pìkyinn
birwá ma gbam fig ma bàna. Kada aning
sa yipyàr ma jírwá bàna.
2 Mpìr zyun pìkyinnwá tìya sig ku rag
aku zwam kó wi-à wà áni bidìm pár. Ama
mpìr zyun-à pìkyinn birwá ma gbam fig
bàna, ku ri ming ji íri jì byù, jir kai bàna
ku ri kyab, sàn fig wà aku zwam wi bàna.
3 Mpìr zyun-à ri zwam buwá kó wi-à
wà áni bidìm pár níng, kada aku jwann
jàuwá zyun-à ri zwam fig wi bàna níng,
bàna. Zyun-à ri ji buwá íri jì byù níng,
kada aku jwann zyun-à ri zwam wi níng
bàna, jir kai bàna Shìdun zìm hing, n
pànn hing ma vù pyànà.
4 Mpìr kinn fig wà kwá wà kwonn fàu
mpìr zyun bàna. Asàin luwá shi síg nì
àsàin-à má wà kwonnwá má myàng kó
fàuwá hi sàn hing rà, kó sàn fig bàna
rà. Fàu-à hi má shi mpìr sìsàn, jir kai
bàna Shinn Luwá má sá nì jirà aku shi
fàu ǹsàn.
5 Mpìr zyun ri kyab buwá rag, àyúnn
zyun sàn kab ni wà aku wib Shìdun áni.
Ama mpìr zyun kyab buwá rag, àyúnn
bidìm pár í bu ńzyun á byarwá ni. Kó ni
ri zìm kab bu-à pìkyinnwá ma dinya sig
ku.
6 Mpìr-à ma shig zu sig àyúnn zyun aku
shi àyúnn ùwài á byarwá ni, ku shig zu
síg jirà aku wib Shìdun áni. Mpìr-à ma
ri ji kó kai bidìm pár, ku ri wib Shìdun,
jir kai bàna ku ri sa ya wàníng ísoko
ma buju-à wàníng ya sig ku. Mpìr-à ma
ngàng wà aku zwam wi, ku ri sá jirà aku
wib Shìdun ma aku sa ya Shìdun ísoko jir
bu-à wàníng ya sig ku.
7 Ayauyí ni bidìm pár walako mpìr-à má
rag buwá ku ri shi íri shu shinn dìrwá
níng bàna. Walako mpìr-à má dang buwá
rag, ku ri wu ki íri shinn dìrwá níng bàna
tìnn.
8 Wà ya shi sig big yonki, yi ri shi shu
bu Shìdun. Wà ya wu rìghing má, yi ri

wu ya Shìdun. Kó ayi sa kai má, yi shi sig
bu Shìdun.
9 Jir wàníng í bu-à sa Kristi wu n dù
nann zu kàng ma yonki, àjirà aku shi
Shinn Lu mpìrká ká wu rìghing, ma ká
shi sig ma yonki.
10 Bu-à sa wù ri myàng abau jàuwú í jir
kai rà? Bu-à sa wù má, wù ri sa jàuwú
yawari í jir kai rà? Yi bidìm pár, yá sar á
pyànn kwonn wà Shìdun.
11 Jir Shìdun dang sig rag,
"N shi síg nì ma yonki,
kó ni bidìm pár má bìnn kir wann á
pyànnmí ni,
má dang á yiyar-à ni rag, ǹ shi síg nì
Shìdun."
12 A jir shinn wàníng ni, yi bidìm pár yá
bìnn kir wann á pyànn Shìdun ni, má
dang bu-à yi sa sig.

Kada á Sìnn Kà Jàuwú á Gbìb Ajànn Bàna

13 Kada ayi wà kwonn bar dìryí bàna.
Bu-à yá sa bàna, ayi shi shu zyun-à má
sàn ya yi. Kada ayi sa bu-à má sìnn kà
jàuyí zyun aku sa bu pyìr bàna.
14 Barà ǹ kwonn sig shinnmí ma Kristi
níng, ǹ yì hing wi-à mpìr ma ri zìm aku
zwam bidìm pár kwá zwam, jir kai bàna
sàn hing. Ama mpìr-à ma kyab á kyinnwá
ni rag wi-à hi sàn fig bàna, jirà big ya sig
bu sìnn, to, kada aku zwam bàna.
15 Wà wa ji hing bu-à jàuwú ma dinya
wù rag sàn fig mpìr-à ri bàg Yesu aku ji
bàna, ama wa ji hing, à sa bai rìghing
pìkyinnwá. Wà wa sa hing àdòníng, à
tìya sig ku rag à zìm fig ku bàna. Kada á
zwam wi-à má sa bai pìkyinn jàuwú zyun-
à Kristi wu sig jir shinnwá níng, bàna.
16 Bu-à wa myàng ma sàn hing, kada á
zìm mpìrká abig dang bai bu-à hi bàna.
17 Wà mpìr ma ri dang jír á shinn byar-
à Shìdun na sig kùrwá, ku ri dang fig íri
jir bu-à jíji ma bu-à wúwa bàna. Ama
ku ri dang á shinn shu kyìkyàr á pyànn
Shìdun, ma shu ajun, ma àjwár zyun-à
Awun Kyìkyàr ri ya mpìr.
18 Mpìr-à ma ri wib Yesu Kristi àdòníng,
Shìdun má zìm ku, mpìrká má zìm ku
tìnn.
19 Jir wàníng, ayi sa bu-à má sa mpìrká
má shi shu ajun, ma bu-à má gbar gbam
yi dìr.
20 Kada á sa bai swàm Shìdun á jir shinn
buju bàna. Buju-à mpìr má ji kà á nuwá
ni bidìm pár í swàm bu pyìr bàna. Ama
wà mpìr ma ji buju bu-à má sìnn kà jàuwá
aku sa bu pyìr, kàhi sàn fig bàna.
21 Sàn kab síg nì mpìr aku ngàng wi
zwam, ma shin wa, ma kó bu-à má sìnn
kà jàuwá a wàníng sa bu pyìr.
22 Bu-à wa kyab sig á pìkyinnwú ni á
shinn wi zwam, á fim á pìkyinnwú ni wù
ma Shìdun. Mpìr-à ma ri kyab rag ku ri
sa bu ǹsàn, wa pìkyinnwá má dinya fig
ku rag bu-à hi bai bàna, mpìr-à níng hi
má fig àjwár.
23 Bu-à kyinn mpìr ma dinya ku rag aku
ji bàna, ama kwa ji hing buju-à hi, aku yì
rag ku sa hing bu pyìr, jir kai bàna ku ji fig
big kyinn ńzyun bàna. Wà ya kyab hing
á pìkyinnyí ni rag, bu zyun í bu bibai sàn
fig wà ayi sa bàna, ama wà ya sa hing, to,
ayi yì rag yi sa síg bu pyìr.

A Sa Bu-à Jàuwú Big Má Fig Ajwár Ani, Kada á Fig Ajwár Iri Shinnwú Bàna

15

1 Yi ká yi shi sig ma gbam á jir Shìdun ni
níng, ayi shang mpìrká ká bàna ma gbam,
kada ayi zìm íri wà fig àjwár shinnyí
bàna.
2 Kó ni bidìm pár aku sa bu-à má jwar
ya jàuwá àjirà a wàníng shi shu ǹsàn, ma
a wàníng shi á gbìb Shìdun ni ma gbam.
3 Yesu Kristi sa fig bu-à má sa jwar
pìkyinnwá bàna. Ku sa bu-à mpìrká má
fig àjwár áni. Big ba sig á jir Shìdun ni n
rag, "Shì-à mpìrká ma swau sig wù bidìm
pár, big swau síg mì."
4 Buká big rì ba sig níng, big ba síg jirà
abig tàg yi barà yá bir pìkyinn, barà jir
Shìdun ri gbar gbam yi dìr, mi ri sa yi ri
tib pìkyinnyí.
5 Shìdun àsàin-à ri gbar gbam yi dìr,
mi ri sa yi ri tib pìkyinnyí níng, aku sa a
nuná shi ńzyun, jirà aning zìg bar kyonn
Yesu Kristi,

6 àjirà nuná, ma pìkyinn ná aku kwonn
í byar ńzyun, jirà aning swam yan Shìdun
Ta Shinn Luyí Yesu Kristi.

Jir Shìdun-à Big Dinya Sig Mpìrká Ká Yì Fig Shìdun Bàna

7 Aning pànn bar dìrná vù pyànà, àràg
barà Yesu pànn sig ning vù pyànà, àjirà a
mpìrká swam yan Shìdun.
8 Mì ri dinya ning àjai, Yesu kàng
rìghing fàu á byar mpìr Israilaká ni, àjirà
jir Shìdun aku shi àràg barà big ba sig,
ma aku tìya mpìrká rag buká Shìdun rì
gib ya sig yàkúyí big nu níng, í àjai,
9 jirà mpìrká swai kim kim abig swam
yan Shìdun jir àsànwá. Big ba sig rag,
"Má swam yan wù áyau swai mpìrká ni
kim kim.
Má dài swam yan zìnnwú tìnn."
10 Big dang jakàng n rag,
"Ning mpìrká swai kim kim, ning ma
Yahudawaká, aning fig àjwár á bir-
à ni."
11 Big ba sig n rag,
"Aning swam yan Shìdun, ning mpìrká á
jànn-à ni bidìm pár.
Nu jírká bidìm pár, abig swam yan ku."
12 Ishaya dang sig rag,
"Wùn ada Yassa zyun má zu bi,
zyun-à má na kùr á shinn mpìrká zyun-à
í Yahudawaká bàna.
Bá bir pìkyinnbá á dìrwá ni."
13 Shìdun àsàin-à ri sa mpìr ri bir
pìkyinn níng, aku ya ning pìkyinn àjwár
kinn kinn, ma aku sa ning aning dìg
pìkyinn na tag á jir shinn pìkyinn birná
ni, àjirà Awun Shìdun aku ya ning gbam
ma aning bir swàb kà pìkyinn.

Bulus Dinya Kyàr Big Yìr Bu-à Sa Ku Ri Ba Ya Big Wasika Níng

14 Ning yiwaimí big, ṅ bir hing
pìkyinnmí á byarná ni rag, ning í mpìr
ṅsàn big, ning yì byann hing bu, ning fòr
hing barà ná tàg bar dìrná.
15 A jírká ṅ ba ya sig ning níng, byarká
káhi shi sig áni, wà ṅ dinya kyàr sig ning
wàni, àjirà ń kyab pànn ya ning bu zyun.
Mì ri dinya kyàr ning, jir kai bàna Shìdun
bar kà bi sig mì áyau àsànwá ni,
16 n sìnn kà sig mì ń shi fàu Yesu
Kristi, àjirà ń dinya mpìrká zyun-à í
Yahudawaká bàna níng jírwá. Mpìrká
ma zìm hing jír-à níng, má zìg bi big á
pyànn Shìdun àràg barà àgbam ri twìb
swànn bu á pyànn Shìdun ni. Awun
Shìdun ri shig zu big, mi ri ya Shìdun. I
wà Shìdun ri fig àjwár ma big.
17 Barà mì ri kwonn shinn ma Yesu
Kristi níng, mì ri fig àjwár á shinn swàm-
à mì ri sa ya Shìdun.
18 A jir shinn bu-à ṅ dang sig ma bu-à
ṅ sa sig níng, ṅ sìnn kà mpìrká zyun-à yì
fig Shìdun bàna níng, abig wib Shìdun. I
Kristi sìnn kà síg mì nì, ń sa àdòníng. Má
dang sar fig bu zyun bàna, sái jír á shinn
swàm-à níng.
19 Awun Shìdun ya sig mì gbam ń sa
bu mamaki nìnànn nímá. N dù mà
Urushalima n yag fòr hár mà Ilirikun, n
dang hing jir àjwár á shinn Kristi kó áni
bidìm pár.
20 Mì ri zìm ń yag dang jír àjwár á shinn
Kristi á byar-à big dang fig ma jírwá bàna,
ma wà ṅ nìm má yag mà byar-à mpìrká
fig rìghing á byar mpìr zyun ni, àjirà kada
ń mi wann tonnmí á shinn mìr tonn mpìr
zyun ni bàna.
21 Má bàg bu-à big ba sig rag,
"Ká big rì dinya bab fig big jírwá bàna, bá
yì.
Ká fig bab fig jírwá bàna, bá fig yì byann."

Bulus Ri Zìm Aku Yag Mà Roma

22 Wàníng í bu-à sa ṅ nonn hing ṅ dìg
fig pyù-à má bi á byarná ni bàna.
23 Jimí nìnànn nímá, mì ri zìm ń bi á
byarná ni. Tàma-à níng barà byar zyun
dà fig rag agunnmí ni bàna níng, má bi.
24 Mì ri zìm ń myàng ning á gbìb-à ni,
ma ń shi kù ma ning su pyànà sai-à má
yag mà jànn Asbaniya. Má shi ma ning
jirà ayi fig àjwár ábìr-à ni. I wà aning ya
mì bu zyun á kyonnmí ni.
25 Ama tàma-à níng, má yag mà
Urushalima àjirà ń sa shang mpìrká bu
Shìdun.
26 Mpìrká mà Makidoniya big ká mà
Akaya big fig àjwár n kwonn bài àjirà
abig sa shang mpìr ashiká bu Shìdun mà
Urushalima.
27 Big fig hing àjwár wàni, jir kai bàna
shi sig àràg í tonn á shinnbá ni abig sa

ya mpìr ashiká àdòníng. To, barà mpìr Yahudawaká zìg bi sig jir Shìdun á byar mpìrká zyun-à í mpìr Yahudawaká bàna níng, sàn sig big tìnn má abig sa shang Yahudawaká ma bu-à big shi sig ma kàhi.
28 Má yag mà Urushalima, wà ma ya rìghing mpìrká bài-à bidìm pár, í wà má dù mà Asbaniya. Má dìg ning á gbìb-à ni.
29 N yì hing wà ma bi hing á byarná ni, má bi kwonn ma àsàn Kristi.
30 Yiwaimí big, á jir shinn pìkyinn biryí á byar Shinn Luyí Yesu Kristi ni, ma azìm-à Awun Shìdun ya sig yi níng, mì ri zìm aning vig shang mì Shìdun áni.
31 Aning vig Shìdun àjirà ń zu ítau áyau mpìrká mà jànn Yahudiya ká ri bir fig pìkyinn á byar Yesu ni bàna. Aning vig Shìdun jirà mpìrká ri bàg Yesu á Urushalima abig fig àjwár á shinn barà má ya bi big bài níng.
32 Wà Shìdun ma zìm hing rag ń kàng bi á byarná ni ma pìkyinn àjwár, kàhi má bi àjirà ayi fig àjwár ábìr-à ni.
33 Shìdun àsàin-à ri sa tag pìkyinn mpìr níng, aku shi kwonn ma ning. Aku shi àdòníng.

16

Bulus Ri Bib Kà Mpìrká Bu Shìdun

1 Mì ri vig ning aning myàng kwonn ma ajunwàyí Fibi, ku má, ku ri sa ya mpìrká ri bàg Shinn Luyí mà Kankiriya, swàm wàni.
2 Aning pànn samyib ku vù pyànà á zìnn Shinn Luyí ni ma pìkyinn sìsàn àràg barà mpìrká bu Shìdun ri sa. Bu-à ku ma ri zìm á byarná ni bidìm pár, aning ya ku, jir kai bàna ku má ku sa shang hing mpìrká nìnànn nímá hár ma mì tìnn.
3 Aning bib kà Biriskila ma nuwá Akila. I ayorká bumí zyun-à yi ma big ri sa swàm Yesu Kristi í zyun.
4 Big wann tafinn sig shinnbá á jir shinnmí ni. Iri mì áwinmí ni ri sá nì soko bàna, ama kwonn ma mpìrká zyun-à ri kwonn shinn, ká zyun-à í Yahudawaká bàna níng ri sa big ísoko tìnn.
5 Aning bib kà kwonn ma mpìrká zyun-à ri kwonn shinn mi ri vig Shìdun mà lu Biriskila ma Akila. Aning bib kà kwonn ma mpìr azìmmí Abainitas. Ku í mpìr-à bàg jag sig Kristi mà jànn Asiya.
6 Aning bib kà Maryamu zyun-à sa ya sig ning swàm sìsàn nímá níng.
7 Aning bib kà Andaranikas big Yuniyas big í yiwaimí big ká big kìg kwonn sig mì ma big í zyun á tonn fi-à ni. Big í yann aswamká bu Kristi. Mpìrká ri zìm jírbá wàni. Big bàg jag síg mì nì Kristi.
8 Aning bib kà Amfiliyas zyun-à mì ri zìm wàni á jir zìnn Shinn Luyí ni.
9 Aning bib kà Urbanas zyun-à yi ma ku sa sig swàm Kristi í zyun níng. Aning bib kà Istakis ayormí zyun-à mì ri zìm.
10 Aning bib kà Abalis mpìr zyun-à mpìrká ri myàng ku í mpìr sìsàn zyun-à ri bàg Kristi. Aning bib kà mpìrká á lu Aristobulus.
11 Aning bib kà yiwaimí Hirudiyan. Aning bib kà mpìrká zyun-à shi sig bu Shìdun á lu Narkisas.
12 Aning bib kà Tarafina ma Tarafusa, uwàká ri sa swàm Shinn Luyí. Aning bib kà Barsisa uwà kyinn sìsàn zyun-à sa sig swàm Shinn Luyí sìsàn nímá níng.
13 Aning bib kà Rufas, zyun-à Shinn Luyí shig zu sig, ma nàwá zyun-à shi sig àràg í nàmí tìnn.
14 Aning bib kà Asinkiritas, ma Filuguna, ma Hamis, ma Baturabas ma Hamasa, ma mpìrká big káníng shi sig í zyun.
15 Aning bib kà Filulugusa, ma Yuliya, ma Niriyas, ma ajunwàwá, ma Ulumfas ma mpìrká bu Shìdun ká shi sig ma big bidìm pár.
16 Aning bib kà gban rìg bar dìrná, ning mpìr Shìdun bib bib bib. Mpìrká ri bàg Kristi áyag bidìm pár ri bib kà ning.

Jír-à Bulus Tàg Sig Wà Kinn Shinn

17 Mì ri vig ning, yiwaimí big, aning pànn shinn ná ma írì mpìrká zyun-à ri wànn gàb ajun, ma buká big ri tàg ning wà shi fig ábibir bàna. Big ri tàg fig ning bu-à ning fig bab sig bàna. Aning gàb rìg dìr ma big.
18 Mpìrká zyun-à ri sa írì buká àdòníng, big shi fig bu Shinn Luyí Yesu Kristi bàna. Big ri shi shu shinnbá. Big ri dang dwor jír á nu-à ni, jirà abig dang vim bìr

pìkyinn mpìrká ká yì fig bu zyun bàna níng, jirà a káníng kàng bi á byarbá ni.
19 Bigná kó ni bidìm pár yì hing ning, ning í mpìr awib, í bu-à sa mì ri fig àjwárná wàni. Mì ri zìm aning sa íri bu sìsàn, ma aning shàr bu-à bibai sa.
20 Shìdun àsàin-à ri sa tag pìkyinn má ya ning gbam barà ná gbam kan rìg Shaitan.
Asàn Shinn Luyí Yesu Kristi aku shi kwonn ma ning.
21 Timoti ayor swàmmí ri bib kà ning. Lukiyas ma Jason ma Susibitaras ká zyun-à í yiwaimí big mpìr Yahudawaká, big ri bib kà ning tìnn.
22 Mì Tartiyas zyun-à ri ba wasika bu Bulus níng, mì ri bib kà ning tìnn á zìnn Shinn Luyí ni.
23 Gayus zyun-à mì ri tìg kyann kyìnn mà luwá ni, ku ma mpìrká ri bàg Yesu ri kwonn kyann shinn mà luwá ni níng, big ri bib kà ning. Arastas àgbam àsàin-à ri sìnn gbam bài bu finn swann-à, kwonn ma wunzàyí Kawartas ri bib kà ning. [
24 Asàn Shinn Luyí Yesu Kristi aku shi kwonn ma ning. Aku shi àdòníng.]

Bulus Swam Yan Shìdun

25 Ayi swam yan Shìdun barà ku sa sig hár ning sar gbam sig á pìkyinn birná ni, á jir shinn jir àjwár á shinn Yesu Kristi ni, zyun-à ǹ dinya sig ning níng. Jir àjai zyun-à rì shi bab sig bu atàm níng, tàma-à níng á jir shinnmí ni, ning yì rìg rag hing.
26 Jir àjai-à ri shi sig í bu atàm níng, mpìrká rìi dang kyann jir Shìdun dang zu kyàr rìghing á myann á tarkada Shìdun-à big ba sig àràg barà Shìdun àsàin-à shi sig hár kinn kinn níng, dang sig, jirà mpìrká abig bir pìkyinn á byar Yesu, ma abig wib jírwá.
27 Shìdun àsàin-à shi sig ma yar níng aku shi bu-à mpìrká má swam yan hár kinn kinn á jir shinn Yesu Kristi ni. Aku shi àdòníng.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà KORINTI Wà Wa Zyun

Jírká kim kim kà sig áyau mpìrká ri bàg Yesu mà Korinti. Bulus ba ya big wasika jirà abig yì barà bá dang jír káníng áni. Mpìrká ri ngàng kwonn fig awun í byar ńzyun bàna, mpìrká káhi ri sa àyái, káhi ri sa yipyàr á shinn wi zwam wà mpìrká ya sig bu sìnn. Shìdun ya sig Bulus yar ùwài nímá barà kwá tàg big bu-à bá sa áyau jír káníng ni. Bulus dinya big rag azìm í bu ùwài-à Shìdun ya sig mpìrká ri bàg ku. Sura 13 ri dang jír á shinn azìm. Mpìrká nìnànn nímá á dunyaru ri dang sura-à níng ma shinn.

1 Wasika-à níng í mì Bulus ǹ ba síg nì. I mì zyun-à Shìdun zìm sig rag ń shi wùn aswam Yesu Kristi. Mì ma wunzàyí Sastanisu ba ya síg ning nì.

2 Yi ri bib kà ning, ning mpìrká ri bàg Shìdun á finn swann Korinti. Ning shi síg nì mpìrká ká Shìdun shig zu sig ning, jirà aning shi mpìrká kyìkyàr á pyànnwá ni. Ning shí nì mpìrká buwá á jir shinn Yesu Kristi. Ku shig zu sig ning kwonn big mpìrká kim kim á dunyaru, ká bir sig pìkyinn á byar Yesu, n kwonn sig ning ma big í byar ńzyun á zìnn Yesu Kristi. Yesu shí nì Shinn Lubá ma Shinn Luyí tìnn.

3 Tayí Shìdun ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig wìr kà ya ning àsànbá, ma abig sa tag wann pìkyinn ná.

Bulus Sa Shìdun Isoko Jir Bu Nsànká Shìdun Ya Sig Mpìrká

4 Mì ri sa kyann Shìdun ísoko barà ku sa ya sig ning bu ǹsàn á jir shinn Yesu Kristi.

5 Ku sa sàn ya sig ning bu nìnànn nímá á jir shinn Yesu ni. Wàníng í bu-à sa ning dang yì hing jírwá wàni, mi ri yì byann jírwá.

6 Bu-à yi dinya sig ning á shinn Yesu Kristi ni níng, tàma-à níng ning yì rag hing wà í àjai, á jir barà shuná ning shi sig tàma-à níng kim ma wà sai-à rì.

7 Jir wàníng Shìdun sa sàn ya sig ning á gbìb nìnànn nímá, barà ning ri sa àtùtwài, mi ri shi kir àyúnn-à Shinn Luyí Yesu Kristi má kàng bi.

8 Kwá sìnn ning barà ná sar ma gbam hár àyúnn-à Yesu má kàng bi. Ayúnn-à níng hi, bá dìg fig ning ma laifi bàna.

9 Shìdun zyun-à bar sig ning n kwonn sig ning ma wùnwá Yesu Kristi Shinn Luyí níng, ku í mpìr gwangga.

Mpìrká Ri Bàg Yesu Gàfinn

10 Wunzàmí big, mì ri vig ning á zìnn Shinn Luyí Yesu Kristi, aning kwonn nuná í byar ńzyun, kada aning gàfinn bàna. Bu-à ná kyab, ma bu-à na ri zìm á kyinn ná ni bidìm pár, aku shí bu ńzyun.

11 Wunzàmí big, bu-à sa mì ri dinya ning àdòníng, mpìrká mà lu Kuluwu bi dinya mì rag yipyàr kà hing áyauná ni wàni.

12 Bu-à sa mì ri dang àdòníng, jir kai bàna ning ri yàng dang buká kim kim, zyun ri dang rag ku í mpìr Bulus, zyun rag ku í mpìr Apolos, zyun rag ku í mpìr Kefas, zyun rag ku í mpìr Kristi.

13 Asái Kristi gàfinn rìghing áni kyau kyau rà? Mpìr-à big dab bàg gbam sig á bín-à ni jir shinn ná níng í Bulus rà? Big wau sig ning dìr batisma ma zìnn Bulus rà?

14 N gode hing Shìdun barà ǹ wau fig kó mpìr ńzyun áyauná ni dìr batisma bàna, sái íri Kirisbus ma Gayus, í nànn-à hi.

15 Jir wàníng kó mpìr ńzyun má dang fig rag, ǹ wau sig ku dìr batisma á zìnnmí ni bàna.

16 Sái ǹ wau sig Istifanas, ku ma mpìrká á luwá ni. Wà má í ku bàna, mì ri kyab ǹ wau fig rag mpìr zyun bàna.

17 Ning yì hing Kristi swam bi fíg mì jirà ń wau mpìr dìr batisma bàna. Ama ku swam bi síg mì jirà ń dinya mpìrká jir àjwárwá níng. Ku dinya fig mì rag, ń dang jírwá big yar shinnmí bàna, jirà kada gbam jírwá, barà ku wu sig mà atàm bín-à ni níng, aku jànn kà átai bàna.

Yesu Kristi í Yar Shìdun

18 Mpìrká ká má kà á lu pyìr níng, big
sìnn kàng rìghing jir ki Yesu àràg í jir
àning. Ama yiká zyun-à bá pinn zu yi
níng, yi sìnn kàng rìghing jír-à hi rag í
gbam Shìdun.
19 Aning myàng barà big ba sig jír-à
níng á tarkada Shìdun. Ku dang rag,
"Má sa yànn mpìr yarká. Ma sa bai rìg
yarbá."
20 Wà má àdòníng, bu-à mpìr yar má sa
kinn í kai rà? Yarwá má zìg yag ku áni
rà? Shìdun sìnn kàng rìghing yarká á
dunyaru bidìm pár í bu àning.
21 Shìdun ma yarwá ya fig mpìrká barà
bá yì ku ma yarbá zyun-à big shi sig ma
kàhi níng bàna. Kwá pinn zu mpìrká á jir
shinn jir àjwár zyun-à yi ri dinya big, wà
zyun-à mpìrká káhi sìnn kàng sig àràg í
jir àning.
22 Mpìr Yahudawaká ri zìm abig myàng
ma bu mamaki ḿpyim, í wà bá bir
pìkyinn íni. Mpìr Helenawaká ri zìm abig
fig jir yar ḿpyim, í wà bá bir pìkyinn íni.
23 Ama buyí yi ri dinya mpìrká jir barà
big dab bàg gbam sig Yesu. Wà á byar
Yahudawaká ni jír-à hi shi ya sig big bu-à
àsìu má ta big áni. Mpìrká ká í Yahudawa
bàna ri myàng jír-à hi shi sig í jir átai, í
jír-à bàna ma yìr.
24 Ama mpìrká ká Shìdun shig zu sig
níng kó Yahudawaká kó ká í Yahudawa
bàna, barà big fig sig jír-à níng, big
myàng Kristi í gbam Shìdun big yar
Shìdun.
25 Bu-à Shìdun sa sig zyun-à mpìrká ri
sìnn kàng í bu átai níng, bu-à hi kab síg
nì yarbá. Bu-à Shìdun sa sig níng, big ri
myàng rag bàna ma gbam, ama bu-à hi
kab síg nì gbambá.
26 Wunzàmí big, aning myàng barà
Shìdun bar zu sig ning áyau bu-à ning rì
shi sig áni. Asai-à níng hi, ning rì yar
nànn fig ma á dunyaru bàna. Ning rì
bàna ma gbam tìnn. Ning rì í mpìr ùwài
bàna.
27 Ama Shìdun shig zu mpìrká zyun-
à káhi ri kyab rag káníng í àning níng,
jirà abig sa pànn mpìr yarká zunái. Ku
shig zu mpìrká zyun-à bàna ma gbam, jirà
abig sa pànn mpìr gbamká zunái.
28 Ku shig zu sig mpìrká zyun-à káhi
ri myàng rag kinn fig bu bàna, mi ri sa
káníng yawari, ku shig zu káníng jirà a
káníng sa bai rìg bu-à mpìrká á dunyaru
ri kyab rag í bu sìsàn,
29 àjirà kada á mpìr zyun gbar dù nann
zu shinn á pyànn Shìdun ni bàna.
30 Shìdun í àsàin-à kwonn sig ning ma
Yesu Kristi. Shìdun sìnn sig Kristi jirà aku
tàg yar yi. A jir shinn Kristi ni, í bu-à sa
Shìdun myàng yi rag yi mpìrká sìsàn. Ku
sìnn kàng yi mpìrká kyìkyàr á jir shinn
Kristi. Kristi í àsàin-à zìg zu sig yi.
31 Big ba sig á tarkada Shìdun ni rag,
"Kada mpìr aku swam yan shinnwá bàna,
sái aku swam yan Shìdun."

2

Jír á Shinn Barà Yesu Kristi Wu Sig Mà Atàm Bín-à Ni

1 Ning wunzàmí big, sai-à ǹ rì bi á
byarná ni, n dinya ning jír ǹzwàun bu
Shìdun níng, ǹ dinya fig ning jír ma yar
shinnmí bàna.
2 Sái-à ǹ shi sig mà byarná ni ǹ kyab á
pìkyinnmí ni rag má dang fig bu zyun kim
bàna, sái íri jir Yesu Kristi barà ku wu sig
ma atàm bín-à ni.
3 Sai-à ǹ shi sig á byarná ni, ǹ yì fig barà
má dang jír áni bàna. Mì ri shàr zinn,
kwonn ma dìr zwab.
4 Bu-à ǹ tàg sig ning níng, ǹ tàg fíg
ning ma yar dunyaru bàna. Ama àràg
barà ning myàng ǹ tàg sig ma gbam Awun
Shìdun.
5 Bu-à sa ning bir sig pìkyinn á byar
Kristi níng í jir gbam-à Shìdun shi sig ma
kàhi, í dò jir yar mpìr jíkwìnn bàna.

Shìdun Ya Hing Yi Yarwá

6 Ama mì ri dang jír ma yar sai-à mì
ri dinya mpìrká ká yì sig swàm Shìdun
wàni. Ama yar-à mì ri dang ma kàhi níng,
í yar dunyaru bàna. Mpìrká ká shi sig ma
gbam á dunyaru, bu-à mì ri dang níng,
shi fig yar á byarbá ni bàna. Bubá tàma-
à níng big shi sig ma gbam, ama á pyànn,
gbambá má vinn rìg.
7 Ama yar Shìdun, zyun-à yi ri dinya
ning níng, Shìdun tàm jànn rìghing kàhi,

jir kai bàna í yar dunyaru bàna. Yar-
à níng hi, Shìdun sìnn sig daka sai-à ku
màm fig ma dunyaru bàna. Ku sìnn sig
rag, kwá ya yi. Ku dinya fig mpìrká wàrì
bàna, sái yi.
8 Agbamká á dunyaru myàng yì fig yar-
à níng hi bàna. Big nìm ma myàng yì
hing, big nìm má gban fig Shinn Luyí
zyun-à shi sig ma gbam níng mà bín-à ni
bàna.
9 Ama buyí yi myàng yì rìghing yar-à
níng, jir kai bàna big ba sig á tarkada
Shìdun ni rag,
"Bu-à mpìr taba myàng fig ma zu bàna,
n fig fig ma sung bàna,
hár ma bu-à mpìr yì fig wà kwá kyab dìg
bàna,
í bu-à Shìdun tìya sig mpìrká ri zìm ku."
10 Awun Shìdun í àsàin-à tìya sig yi buká
Shìdun ya sig yi. Ku í àsàin-à ri yì bu
bidìm pár, ma bu tùtùká Shìdun tàm sig.
11 Bu-à mpìr ma ri kyab, jàuwá má yì fig
bàna, sái ku ma pìkyinnwá. I barà mpìr
má yì fig bu-à Shìdun ri kyab bàna, sái íri
Awunwá.
12 Awun-à yi shi sig ma kàhi níng í awun-
à wà á dunyaru bàna, í wà zyun-à bi sig
mà byar Shìdun, jirà ayi yì buká Shìdun
ya sig yi.
13 Yi má, barà Awun Shìdun shi sig á
kyinnyí ni àdòníng, í bu-à sa yi ri dinya
fig ning bu-à yi fig sig á byar mpìr bàna.
Yi ri dinya ning bu-à Awun Shìdun dinya
sig yi á kyinnyí ni. I barà yi ri tàg
ning, ningká zyun-à ning shi sig ma Awun
Shìdun á pìkyinn ná ni, yi ri tàg ning ma
yar-à Awun Shìdun ya sig yi.
14 Mpìr-à ma bàna ma Awun Shìdun á
kyinnwá ni, kwá zìg fig jír-à Awun Shìdun
ri tàg níng bàna. Buwá kwá yì byann fig
bàna. Kwá myàng shi àràg í bu átai. I
bu-à sa kwá yì byann fig jir Shìdun bàna,
wà Awun Shìdun ma tìya fig ku bàna.
15 Ama mpìr-à ma shi sig ma Awun
Shìdun á kyinnwá ni, kwá yì barà kwá
gàfinn bu-à sìsàn ma bu-à bibai. Mpìr má
dang pànn fig ku ma jír bàna.
16 Jir Shìdun dang sig rag:
"Mpìr má yì byann fig barà kyinn Shìdun
shi sig áni,
má tàg ku bu bàna."
Ama buyí yi zìg sig kyinn Kristi.

3

Mpìrká Ri Sa Swàm Shìdun

1 Wunzàmí big, ǹ dinya fig ning jír àràg
barà mì ri dinya mpìrká ká shi sig ma
Awun Shìdun níng bàna. Ama ǹ dinya
sig ning àràg barà mì ri dinya mpìrká ká
ri bàg íri dunyaru, ká shi sig àràg í yann
wùnshái títi áyau gbìb Yesu.
2 Jír-à mì ri dinya ning níng, shi sig àràg
mì ri ya ning myann. Ning fòr fig barà ná
ji buju bàna. Hár tàma-à níng má, ning
fòr fig bàna.
3 Hár tàma-à níng ning shi sig ma
kyinn-à ri bàg dunyaru. Ning ri sa dìrná
akyib, mi ri gbìb shùr àràg barà mpìrká
ri bàg dunyaru ri sa níng, kó nímá bàna
rà?
4 Mpìr zyun ri dang rag, ku í mpìr
Bulus. Mpìr zyun bó ri dang rag ku í
mpìr Apolos. Wàníng í barà mpìrká ri
bàg dunyaru ri dang áni.
5 Aning myàng, Apolos í ni rà? Bulus
í ni rà? Yi bidìm pár yi í fàu Shìdun, yi
wam zu fig wàníng bàna. Yi fàu Shìdun,
yi tìya síg ning nì barà ná bàg Shìdun áni.
N shi sig ma swàmmí, Apolos shi sig ma
swàmwá tìnn. Kó ni bidìm pár shi sig ma
swàm bu-à Shìdun ya sig ku.
6 Bumí ǹ tàg sig swai bu, Apolos í àsàin-
à wìr sig zàpìr áni. Ama Shìdun í àsàin-à
má sa wài buju-à.
7 To, mpìr zyun-à ma ri tàg bu, ku fòr
fig bu zyun bàna. Zyun-à ma ri wìr zàpìr
má, ku fòr fig bu zyun bàna tìnn. Shìdun
àsàin-à má sa bu-à má wài, í ku shi síg nì
mpìr ùwài.
8 Ayau mpìr-à ma ri tàg bu ma mpìr-
à ma ri wìr zàpìr áni, big bidìm pár big
màg sig ábibir, zyun kab fig jàuwá bàna.
Ama Shìdun má ya kó ni anì swàmwá bar
swàm-à ku sa sig.
9 Buyí yi ri sá bu-à Shìdun ma dinya yi.
Buná ning shí nì da Shìdun. Yi ri sa swàm
áyau da Shìdun.
Wàníng má, ning shi àràg í tonn
Shìdun.
10 Tonn-à níng hi, mì Bulus ǹ jag síg
nì mìr tonn-à hi. N sa sig swàmmí àràg

mpìr-à mi yì hing tonn wàni. I Shìdun
tìya síg mì nì, ǹ sa yì swàm-à níng. I wà
tàma-à níng mpìr zyun bi, mi ri mi buwá
wà mími. Mpìr-à ma ri mi tonn-à hi, aku
hakyira barà ku ri sa swàmwá áni.
11 Mìr tonn-à Shìdun jag sig níng, mpìr
má jag yì sar fig zyun kim bàna, sái zyun-
à Shìdun jag bab sig níng. Mìr tonn-à
níng hi í Yesu Kristi.
12 Mpìr-à ma mi hing buwá ma zinariya
kó àsháu, kó abàn, sàn hing. Ama mpìr-à
ma mi hing buwá ma bín, kó byann, kàhi
sàn fig bàna.
13 Ayúnn-à Yesu Kristi ma kàng bi áni,
Shìdun má tìr bi pyìr àjirà aku màg màg
fig swàm-à kó ni sa sig.
14 Mpìr-à swàmwá ma zu hing áyau
pyìr-à ni, kwá dìg ladawá.
15 Mpìr-à swàmwá ma zu fig bàna, ku
kù rìghing, kwá dìg fig lada bàna. Ama
kwá wìm zu. Ama má shi àràg ku wìm zu
sig áyau pyìr.

16 Asái ning yì fig bàna rà? Dìrná shi sig
í lu Shìdun, Awunwá shi sig á pìkyinn ná
ni.
17 Mpìr zyun-à ma sa bai lu Shìdun,
Shìdun má sa bai ku tìnn, jir kai bàna
Shìdun sìnn sig luwá í bu kyìkyàr. Ning
bó, ning shi síg nì lu-à hi.

18 Kada mpìr aku tonn gban shinnwá
bàna. Mpìr-à ma dang rag ku í mpìr
yar á dunyaru-à níng ni, aku sìnn kàng
shinnwá àràg ku í mpìr yar bàna, í wà
kwá shi mpìr yar á pyànn Shìdun.
19 Bu-à mpìrká á dunyaru ri myàng
àràg shi sig í bu yar, Shìdun ri sìnn kàng
shi sig í bu àning, jir kai bàna big ba sig
á tarkada Shìdun ni rag, “Mpìr-à ma shi
sig big yar, Shìdun má zìg yarwá má tor
pànn ku ma kàhi.”
20 Big ba sig rag, “Shìdun yì hing rag bu-
à mpìr yar ri kyab bidìm pár, bàna ma
yìr.”
21 Jir wàníng kada aning gbar dù shinn
ma aning yan mpìr jíkwìnn jir yarwá
bàna. Shìdun ya kà sig bu bidìm pár á
vùná ni.
22 Ku ya sig ning Bulus ma Apolos ma
Kefas, ma dunyaru, ma yonki, ma ki,
ma buká tàma-à níng, ma buká má bi á
pyànn.
23 Ning í bu Kristi. Kristi í bu Shìdun.

4

Bulus Big Jàu Swàmwá Big, Big í Yann Aswamká Bu Kristi

1 Aning myàng yi àràg yi í fàu Kristi,
barà ku ya kà sig swàm-à níng á vùyí
ni. Shìdun ya sig yi amana rag ayi dinya
mpìrká jírwá, zyun-à ku tàm jànn sig.
2 Mpìr-à ma zìg hing amana níng, aku
sa swàmwá ma kyinn ńzyun.
3 Wà má í ning kó ma í mpìr zyun
kim ma rag kwá màg màg fig swàmmí,
wàníng shi fig í bu zyun bàna. Kó mì ma
shinnmí má, má màg màg fig fig swàmmí
bàna, sái Shìdun.
4 A kyinnmí ni ǹ yì fig wà kó ǹ sa
hing bu bibai áyau swàmmí ni bàna.
Ama wàníng má sìnn kàng fig mì mpìr
gwangga bàna. Wà ma sa hing bu-à sìsàn,
kó bu-à bibai, Shìdun í àsàin-à má dang.
5 Jir wàníng kada aning wà kwonn
tàma-à níng á shinn swàm-à mpìr ma ri
sa bàna. Ayúnn-à Yesu ma kàng bi hing,
ku í àsàin-à má fù zu bu-à mpìr bònn sa
sig. Kwá dang kyàr vinn rìg bu-à mpìr ri
kyab á kyinnwá ni, í wà Shìdun má swam
yan kó ni á jir swàm-à ku sa sig.
6 Wunzàmí big, jir buká mì ri dinya ning
níng, mì ri sa ya ning misali á shinnmí
ni, yi ma Apolos. N dang fíg mpìr zyun
kim bàna. Bu-à sa níng, mì ri zìm aning
myàng bar bu-à yi ma Apolos ri sa jirà
aning yì yìr jír-à big dang sig rag, “Kada
aning wam zu nu bu-à big ba sig bàna,”
jirà kada aning yan malam zyun, ma
aning sa zyun yawari bàna.
7 Mpìr-à sìnn kà sig wù á shi àgbam
á shinn mpìrká kádà ni í ni rà? Kó kai
bidìm pár, í Shìdun ya síg wù nì. To, ma
bu-à sa wù ri gbar dù shinn mi ri swam
yan shinnwú, í jir kai rà?
8 Ning ri kyab ning kab sig kó ni bidìm
pár ma pìkyinn ǹsàn. Ning ri kyab ning
shi sig mpìr sìsàn á pyànn Shìdun ni.
Ning ri kyab rag ning kab síg yi nì, ning
kàng rìghing kùr. Mì ri zìm aning na kùr
àjai, àjirà ayi ma ning na kùr ábìr-à ni.

9 A byarmí ni, mì ri myàng shi sig àràg í
Shìdun sìnn síg yi nì yann aswamká buwá
yi fòr fig mpìrká kádà bàna. Buyí yi shi
sig àràg mpìrká bá gban rìg áyau bìr-à ni.
Yi shi síg bu-à mpìrká ma yann aswamká
bu Shìdun mà wai má myàng.
10 Mpìrká ri myàng yi àràg yi í àning,
jirà yi ri bàg Kristi. Ama buná, ning ri
kyab ning í mpìr yar á byar Kristi. Buyí
yi bàna ma gbam. Ama buná ning shi sig
ma gbam. Ning í mpìrká big ri wib ning,
ama buyí yi yann aswam Shìdun, big ri
sa yi yawari.
11 Hár àràg tàma-à níng amor ri gban
yi, ajor zàpìr ri gban yi, yi dìg fig jà-à yá
wìr bàna. Big ri dab yi gbàr wàni, hár yi
bàna ma byar shu.
12 Yi ri sa swàm, mi ri ji ma gbamyí. Wà
mpìr ma swau yi shì má, yi ri dang rag a
Shìdun ya ku. Wà ba ya yi shwìn yi ri bà
kyinn.
13 Wà ba dang jír-à bibai á shinnyí ni,
yi ri dinya pyann kàng fig big bàna. Hár
tàma-à níng mpìrká ri sìnn kàng yi àràg
í bu-à mà kwìm yinn.
14 Mì ri ba ya fíg ning bu káníng jirà ń
sa pànn ning zunái bàna, ama ǹ ba síg
jirà ń twìb ning byur, jir kai bàna mì ri
zìm ning àràg ning í yannmí big.
15 Kó barà ning shi sig ma malamká
nìnànn nímá ká ri tàg ning jir Kristi, ama
ning shi sig ma ta ńzyun, ta-à hi í mì. I mì
ǹ dinya síg ning nì jir àjwár bu Shìdun.
N kàng rìghing taná á dò barà ǹ tàg sig
ning gbìb Yesu Kristi.
16 To, barà mì í taná, sái aning sa àràg
barà mì ri sa.
17 Wàníng í bu-à sa mì ri swam yag
Timoti á byarná ni. Ku shí nì wùnmí á jir
shinn Yesu. Asàmí yi ma ku kwonn hing
wàni. Ku í mpìr-à mì ri bir pìkyinnmí á
byarwá ni. Kwá kyab pànn ya ning bar
shumí á gbìb Kristi ni, ma bu ùwàiká mì
ri tàg kyann mpìrká kó áni bidìm pár á
shinn Kristi ni.
18 To, mpìrká kádà áyauná ni ri kyab
rag má bi fòr fig á byarná ni bàna, big kà
mi ri gbar dù shinn.
19 Ama wà Shìdun ma zìm hing, má
nonn fig bàna mì ri bi. Má fig fig íri jír-à
ba dinya mì bàna, ama má myàng wà ba
shi sig ma gbam áyau Kristi.
20 Kùr Shìdun shi fig íri jír dang átai
bàna, sái ma gbam-à mpìr ri bàg Shìdun
ma kàhi.
21 To, sai-à ma bi hing, ning ri zìm ń yan
ta ning rà, kó ń bi ma kyinn ajun rà? Bu-à
ning ri zìm í wà áni rà?

5

Mpìr Zyun Ayau Mpìrká Ri Bàg Yesu Sa Ayái

1 N fig big rag, mpìr zyun áyauná ni ri
sa bu-à sàn fig bàna. Bu-à hi kó mpìrká
ká ri bàg fig Yesu bàna big ri sa fig kàhi
bàna. Big rag mpìr-à hi ri sì wà tawá.
2 N fig big rag ning kyab fig bu-à níng
hi bàna, mi ri gbar dù shinn. Wàníng í
bu-à ning nìm má bai pìkyinn áni. Mpìr-
à sa sig írì bu-à níng, aning kan zu rìg ku
áyauná ni.
3 Kó barà ǹ bàna mà byarná ni níng,
mì ri kyab bu-à níng á kyinnmí ni. N wà
rìghing kwonn mpìr-à sa sig bu-à níng á
zìnn Shinn Luyí Yesu ni, shi àràg ǹ shi sig
màhàn.
4 Sái-à ning ma ri kwonn shinn,
pìkyinnmí shi sig mà byarná ni, kwonn
ma gbam Shìdun.
5 Aning zìg mpìr-à níng hi, aning pa kà
á vù Shaitan jirà a Shaitan sa bu-à ku ri
zìm ma dìr mpìr-à níng, jirà yonkiwá má
wìm zu àyúnn-à Yesu má kàng bi.
6 Barà ning ri gbar dù shinn àdòníng,
sàn fig bàna. Yìr sìg ńzyun í àsàin-à ri sa
bai kádà, àràg barà yisti títi nímá ri sa lib
brodi.
7 Aning kan zu rìg bu bibai-à níng
áyauná ni, jirà kada aku swàb kà yag
mà pyànn bàna, jirà aning kàng mpìr
kyìkyàr. Shìdun sìnn kàng sig ning mpìr
kyìkyàr á jir shinn barà Kristi wu sig á dò
jir shinn ná ni, àràg barà big ri gib gban
àdùn á pyànn Shìdun ni àyúnn Pìm Wam
Zu.
8 Jir wàníng, sai-à yi ma ri ji bùkí bu
àyúnn Pìm Wam Zu, kada ayi sa akyib ma
bu-à bibai àràg wàrì bàna, jir kai bàna
bu bibai-à níng ri swàb kà àràg barà yisti
ri sa lib brodi. Kada ayi shi kwonn ma
yisti àkwor-à níng bàna. Ayi shi àràg

brodi zyun-à bàna ma yisti. Ayi shi mpìr gwangga ma pìkyinn kyìkyàr.
9 Wàrì níng, ǹ rì ba ya sig ning wasika rag, kada aning bàg kyann dìr ma mpìrká ri sa àyái bàna.
10 N dinya fig ning rag aning gàb rìg dìr ma mpìrká yì fig Shìdun bàna, mi ri sa bu-à bibai àràg àyái sa, ma sunu bu-à bibai sa, ma ajwú jwi, ma buki sa níng, bàna. Mpìrká yì fig Shìdun bàna níng, ning ma big shi kwonn sig í zyun á dunyaru. Ning bàna ma pyù-à ná gàb dìr ma big.
11 Jírmí ǹ dinya sig ning níng, ǹ dang síg áshinn mpìrká ri dang rag big ri bàg Yesu, ama big ri sa bu-à bibai àràg àyái sa, sunu bu-à bibai sa, buki sa, mpìr zìnn swau, shin wa pyann, ajwú jwi. Irì mpìr káníng, kada aning kwonn shinn ma big bàna. Buju má, kada aning ji kwonn ma big bàna.
12-13 Mpìrká ká ri bàg fig Yesu bàna, walai bu-à du yi barà yá wà big kwonn. Mpìr-à má wà big kwonn í Shìdun. Ama ká ri bàg Yesu, í ká zyun-à ná wà big kwonn. To, mpìr-à sì sig wà tawá níng, aning kan zu rìg ku áyauná ni.

6

Kada Aning Bar Kara Bar Dìrná á Byar Ká Ri Bàg Fig Yesu Níng Bàna

1 Ayau níngká ning ri bàg Yesu, wà mpìr zyun áyauná ni ma shi sig ma jír ma jàuwá, bu-à sa kwá zìg yag jír-à hi á byar agib jírká, ká ri bàg fig Yesu bàna, í jir kai rà? Bu-à sa kwá zìg bi fig á byar mpìrká ri bàg Yesu bàna, í jir kai rà?
2 Ning mpìrká ri bàg Yesu, ning í àsàinká má wà kwonn mpìrká á dunyaru. To, wà má àdòníng, bu-à sa ná wà sar fig kwonn títi bàna, í jir kai rà?
3 Ning yì fig wà yi mpìrká ri bàg Yesu, yá wà kwonn yann aswam Shìdun ká mà wai bàna rà? Wà má àdòníng, bu-à sa yá gib yì sar jír á dunyaru bàna, í jir kai rà?
4 Wà jír ma dù hing áyauná ni, bu-à sa ná zìg yag á byar mpìrká fòr fig bu zyun áyau mpìrká bu Shìdun ni bàna, í jir kai rà?
5 Bu-à mì ri dang níng, mì ri zìm aning fig zunái. Asái ning bàna ma mpìr yar kó ńzyun áyauná ni zyun-à má gib ya ning jír rà?
6 Bu-à sa mpìr-à ri bàg Yesu má bar kara jàuwá á byar mpìrká ká yì fig jir Shìdun bàna, í jir kai rà?
7 Wà wa bar hing kara jàuwú, wàníng ri tàg rag wù ri bàg fig Yesu bàna. Sàn kab sig aning tib pìkyinn ná, kó mpìrká ma lir ji ning, kó wà ba jwi ning bu.
8 Ama hár ning ri lir ji kàng bar dìrná, mi ri jwi bar dìrná ajwú, áyau ningká ning ri bàg Yesu.
9 Kada aning tonn gban shinn ná bàna. Mpìr bibaiká má dìg fig pyù barà bá kà á byar-à Shìdun na sig kùrwá bàna. Mpìr-à ma ri sa àyái, ma mpìr-à ma ri sa buki, ma mpìr-à ma sì wà jàuwá, mpìr-à ma ri na ma jàuwá wunù,
10 mpìr-à ma ri jwi ajwú, mpìr-à ma ri sa sunu, mpìr-à ma ri wa pyann shin, mpìr-à ma ri zìnn mpìr, mpìr-à ma ri lir ji mpìr, mpìr-à ma ri sa àdòníng, kwá kà fig mà byar-à Shìdun na sig kùrwá bàna.
11 Wàrì níng mpìrká káhi áyauná ni rì sa sig àdòníng tìnn. Ama tàma-à níng Shìdun tu kìfinn rìghing bu pyìrká á pìkyinn ná ni, n sìnn kàng rìghing ning mpìrká buwá. I jir shinn swàm Shinn Luyí Yesu Kristi í bu-à sa ning shi sig ma kyinn ǹsàn àdòníng, big jirà Awun Shìdun shi sig á kyinn ná ni.

Dìryí í Bu Shìdun

12 Mpìr-à ma dinya shinnwá rag, “Bu-à mì ri zìm ń sa níng, Shìdun kan dim fig bàna,” to, í barà hi. Ama bu-à wá sa níng, má swàb kà ya wu bu zyun rà? Kó barà bu-à mì ri zìm ń sa níng, Shìdun kan dim fig bàna, ama ǹ zìm fig ń sa bu-à má kàng fàu áni níng bàna.
13 Mpìr zyun ma dang rag buju í jir finn. Finn bó, í jir buju. Ama Shìdun má gban rìg big pyànà bidìm pár. Ama Shìdun màm fíg dìryí jirà ayi sa àyái ma kàhi bàna. Ku màm síg jirà ayi sa swàmwá áni. Dìryí shi sig í bu Shìdun, Shìdun bó, ku shí bu dìryí.
14 Barà Shìdun gbar dù nann zu sig Shinn Luyí mà amir-à ni níng, í barà kwá gbar dù nann zu yi áni ma gbamwá.

15 Aning myàng. Dìryí shi sig í bu
ńzyun ma dìr Kristi. To, ma sáshinn má
zìg dìrmí wà zyun-à í bu Yesu má na
kwonn ma uwà àyái rà? Wàníng má sàn
fig bàna.
16 Kó ning yì fig bàna rà? Mpìr-à ma
ri na ma uwà àyái, ku ma wàníng bidìm
pár shi sig àràg dìrbá ńzyun. Jir Shìdun
dang sig rag, big pyànà bidìm pár big í bu
ńzyun.
17 Ama mpìr-à ma kwonn sig ma Shinn
Luyí Kristi, ku ma wàníng shi sig áyau
awun ńzyun.
18 Barà dìryí shi sig í bu Shìdun níng,
kada ayi sa àyái bàna. Bu-à bibaiká zyun-
à mpìr ma ri sa, ri sa bai fig dìrwá bàna.
Ama mpìr-à ma ri sa àyái, ku ri sa bai
dìrwá.
19 Asái, ning yì fig bàna rà? Dìrná í lu
Awun Shìdun, ku shi sig á kyinn ná ni. I
Shìdun ya síg ning nì Awunwá. Ning shi
fíg shu shinn dìrná bàna, ning shi síg bu
Shìdun.
20 Ku wann sig ning ma àsà Yesu Kristi.
Aning sa barà ná wib Shìdun ma dìrná.

7

Jír Ashinn Ban

1 Tàma-à níng má dinya byann ning jír
á shinn bu-à ning ba n bib sig mì. Sàn
hing wà mpìr ma dang rag kwá zìg fig
uwà bàna.
2 Ama, á jir shinn àyái, sàn hing mpìr
aku zìg uwà, uwà tìnn aku shi ma nù
shinn dìrwá.
3 Wunù ma zìg hing uwà, wà abann
wàwá ma ri na ku, sàn hing wàwá aku sa
tag kyinn nùwá. Wà uwà ma ri na abann
nùwá, nùwá má aku sa tag kyinn wàwá.
4 Uwà bàna ma gbam áshinn dìrwá ni,
sai nùwá. Wunù má, bàna ma gbam
áshinn dìrwá ni, sai wàwá.
5 Kada aning kan dim bar dìrná bu-à
dìrná ri zìm bàna. Sái wà ná dang rag ná
vig ma Shìdun ḿpyim. Wà na vig kinn
rìghing, í wà aning kà rag swàmná, jirà
kada Shaitan ma màg màg fig ning aning
sa bu-à bibai, sai-à abann ma na ning.
6 Jír-à ǹ dang sig níng, í doka bàna.
Mpìr-à ma ri zìm aku zìg uwà, sàn hing
aku zìg.
7 Mì ri myàng sàn kab síg nì mpìr aku
shi shu nùkyúnn àràg mì. Ama kó ni shi
sig ma írì kyinn-à Shìdun ya sig ku. Káhi
ri zìm shu nùkyúnn, káhi big ri zìm abig
zìg uwà.
8 To, mì ri dinya ning, ning ká ning zìg
fig ma uwà bàna, ma ningká ning zìg fig
ma wunù bàna, ma uwà kiká, sàn hing
aning shi shu átai àràg mì.
9 Ama mpìr-à ma yì hing rag kwá pànn
yì sar fig shinnwá bàna, sàn hing aku zìg
uwà, wà ku ma í uwà, sàn hing aku zìg
wunù. Wà abann ma ri na wù wàni, sàn
kab sig á sìr ban.
10 Ning mpìrká zìg sig uwà níng, ǹ shi
sig ma doka zyun-à bi sig á byar Shinn
Luyí. Doka-à hi ri dang rag, kada uwà
aku gàb dìr ma nuwá bàna.
11 Uwà-à ma gàb hing dìr ma nuwá, to,
sái aku shi átai, aku zìg rag wunù zyun
bàna. Wà ma nímá bàna, to, sái aku ma
nùwá jùn kwonn kàng. Wunù aku kan zu
wàwá bàna tìnn.
12 Ning mpìrká zìg sig uwà níng, ma
dinya ning jír zyun, jír-à níng í mì mì ri
dáng nì. I jir Shinn Luyí Yesu Kristi bàna.
Mpìr-à ma í bu Kristi, wà kwa shi sig ma
uwà zyun-à í bu Kristi bàna, uwà-à níng
hi ma ri zìm ku, kada aku kan zu wàníng
bàna, abig shi shubá.
13 Uwà zyun-à ma í bu Kristi, wà kwá
shi sig ma nùwá zyun-à í bu Kristi bàna,
wà wunù-à hi ma ri zìm ku, kada aku zu
tafinn nùwá bàna,
14 jir kai bàna wunù-à ri bàg fig Kristi
bàna níng, á jir shinn wàwá ni kwá kàng
mpìr-à Shìdun ri zìm. Uwà zyun-à ma
ri bàg fig Kristi bàna, nùwá ma ri bàg í
ni, á jir shinn nuwá ni kwá kàng mpìr-à
Shìdun ri zìm. Nìm ma nímá bàna, yanká
buná ning mà sig níng, big nìm má shi kà
fig áyau mpìrká bu Shìdun ni bàna.
15 Mpìr-à ma ri bàg fig Yesu bàna, wà
ku ma ri zìm aku gàb dìr ma wàwá jirà
wàníng ri bàg Kristi, to, aku gàb dìr ma
wàníng. Uwà-à ma ri zìm aku gàb dìr ma
nuwá jirà wàníng ri bàg Yesu, to, aku gàb
dìr ma wàníng, jir kai bàna Shìdun bar bi
síg yi jirà ayi shi shu ǹsàn.
16 Ning uwàká zyun-à í bu Kristi, ning
yì fig bàna káhi nuná nìm má dìg yonki

àpyú á jir shinn ná ni. Ning wunùká zyun-à í bu Kristi, ning yì fig bàna káhi wàná nìm má dìg yonki àpyú á jir shinn ná ni.

A Shi Shuwú Aràg Barà Shìdun Sìnn Sig Wù á Shi

17 Kó ni bidìm pár aku shi shuwá àràg barà Shinn Luyí sìnn sig ku, ma barà Shìdun bar bi sig ku. Wàníng í doka-à mì ri tàg mpìrká ri bàg Kristi kó áni bidìm pár.

18 Mpìr-à ma kyag fig jurwá bàna ma zìg hing jir Shìdun, kada aku kyag rag bàna. Mpìr-à ma kyag rìghing jurwá ḿpyim ma zìg síg jir Shìdun nì, kada aku dang rag ku kyag fig jurwá bàna,

19 jir kai bàna kó aku kyag, kó aku kyag bàna má, bàna ma yìr. Bu-à sàn sig bàna, mpìr aku wib jir Shìdun.

20 Kó ni aku shi shuwá àràg barà ku rì shi sig á sai-à Shìdun rì bar sig ku.

21 Wà mpìr rì ma shi síg shu fàu á sai-à Shìdun rì bar bi sig ku, kada aku kyab bu zyun bàna. Ama wà kwa dìg hing pyù barà kwá shi shu shinn dìrwá, aku shi.

22 Mì ri dang jír-à níng, jir kai bàna fàu-à Shìdun ma bar bi síg ku nì jirà aku bàg Shinn Luyí Yesu Kristi, ku zu rìg rag hing áyau fàuká ni, jir kai bàna ku kwonn rìghing shinnwá ma Shinn Luyí Yesu Kristi. Mpìr-à rì ma shi fig fàu á sai-à Shìdun bar bi sig ku bàna, tàma-à níng ku shi síg rag fàu Kristi.

23 Aning yì rag Yesu Kristi wann sig ning ma àsàwá jirà aning shí buwá. Kada aning kàng fàu mpìr jíkwìnn bàna.

24 Yiwaimí big, kó ni bidìm pár aku shi á gbìb Shìdun ni, aku shi shuwá àràg bar sai-à ku rì shi sig, sai-à Shìdun bar sig ku.

Jír á Shinn Mpìrká Sìr Fig Ma Ban Bàna Ma Uwà Kiká

25 Mì ri zìm ń dinya byann ning jír áshinn mpìrká sìr fig ma ban bàna. Shinn Luyí dinya fig mì doka kó jír zyun áshinn jír-à níng ni bàna. N kyab síg nì jír-à níng á kyinnmí ni, í wà mì ri dáng ni. Aning fig jírmí, jir kai bàna Shinn Luyí myàng ashimí, ǹ fòr hing wà aning sìnn kyinn á jírmí ni.

26 Mì ri kyab, sàn kab síg nì uwà kó wunù aku shi shuwá áṭai, ma wà kwá sìr ban, jir kai bàna tàma-à níng shwìn nànn kab gbam.

27 Mpìr-à ma shi sig ma uwà, kada aku dang rag kwá kan zu rìg wàníng. Mpìr-à ma zìg fig ma uwà bàna, kada aku rag kwá zìg uwà.

28 Ama mpìr-à ma zìg rìghing uwà, ku sa fíg bu pyìr bàna. Wùn uwà sáb ma zìg rìghing wunù, í bu pyìr bàna. Ama aning yì rag mpìrká ká sìr sig ban níng, bá wa shwìn nìnànn nímá. I bu-à sa ǹ dang rag, sàn kab síg nì mpìr aku shi shu àtaiwá.

29 Yiwaimí big, yìr jír-à mì ri dang bàna í wàníng, su-à dà sig níng nonn fig bàna. Bu-à pànn sig tàma-à níng, mpìrká ká sìr sig ban níng, abig shi shubá àràg big sìr fig ban bàna.

30 Mpìrká ká ri kig mínn, abig shi àràg big ri kig fig mínn bàna. Ká ri fig àjwár, abig shi àràg big ri fig fig àjwár bàna. Ká ri wann buká, abig shi àràg big bàna ma bu.

31 Mpìr-à ma ri fig àjwár bu dunyaru, kada aku zìm àjwár-à níng zìg rìg kyinnwá bàna, jir kai bàna bu dunyaru má shi kinn fig bàna.

32 Bu-à mì ri zìm bàna, mì ri zìm aning shi shu àjwár, kada bu zyun aku sa shi ning bàna. Mpìr-à ma zìg fig uwà bàna, kwá sa swàm Shìdun ma kyinn ńzyun jirà Shìdun aku fig àjwárwá.

33 Ama mpìr-à ma zìg hing uwà, pìkyinnwá má kàng yag rìg á bu dunyaru, jir kai bàna ku ri zìm a wàwá fig àjwárwá.

34 A byar-à níng hi pìkyinnwá gàb finn rìghing byar pyànà. Ama uwàká ká zìg fig wunù bàna, ma yann uwà sábká, big ri sìnn pìkyinnbá á byar swàm Shìdun. Big ri zìm a kyinnbá ma dìrbá bidìm pár aku shi í bu Shìdun. Ama uwà-à ma zìg rìghing wunù, pìkyinnwá ma yag rìg ma byar bu dunyaru, jir kai bàna ku ri zìm a nuwá fig àjwárwá.

35 Mì ri dinya ning bu káníng, jirà ń sa shang ning. N zìm fig ń kan dim ning bu zyun bàna. Mì ri zìm aning sa bu-à má sàn ya ning, ma barà ná dìg pyù-à má sa swàm Shìdun ma kyinn ńzyun.

36 Wunù ma wùn uwà sáb ma ri zìm
abig sìr ban, wà ba kyab kàng hing rag bá
sìr fig ban bàna, ama ásim wunù-à hi ma
kyab rag, sàn fig wà aku fim wùn uwà-à
hi bàna, wà ku ma ri zìm abig sìr ban, to,
abig sìr. Big ri sa fig bu-à bibai bàna.
37 Wà mpìr ma kyab síg nì ma kyinnwá
rag kwá zìg fig uwà sáb-à ku ri zìm níng
bàna, wà ku ma ri pànn shinnwá, kwa
kyab síg nì ma kyinnwá, kàhi sàn hing
wà kwa zìg fig uwà sáb-à hi bàna.
38 Bu-à mì ri zìm ń dinya ning bàna í
wàníng: mpìr-à ma zìg hing uwà sáb-à
ku ri zìm níng, ku sa sig wà sìsàn, ama
mpìr-à má zìg fig uwà bàna, sàn kab síg
nì.
39 Uwà-à má shi sig big wunù, ku bàna
ma gbìb-à kwá gàb dìr ma nùwá. Wà
nuwá ma wu rìghing, wà kwa zìm hing
í wà kwá zìg rag wunù zyun. Ama kada
aku zìg wunù-à ri bàg fig Kristi bàna.
40 Ama a myàngmí ni, mì ri myàng wà
kwa zìg fig rag wunù zyun bàna, kwá fig
káb nì àjwár. Bu-à ǹ kyab sig níng, mì ri
kyab í Awun Shìdun tìya síg mì nì.

8

Jír á Shinn Buju-à Big Ya Sig Bu Sìnn

1 Ning bib mì jír á shinn buju zyun-à big
zìnn sig bu sìnn áni. Ning bib mì rag ná ji
rà kó ná ji fig bàna rà, àjirà ń dinya ning.
Yi bidìm pár, yi shi sig big yar. Ama yar
ri du kà mpìr barà kwá gbar dù shinn.
Ama azìm ri dang gbam pìkyinn mpìr.
2 Mpìr-à ma rag, ku yì hing bu, ku yì
byann fig ma barà sàn sig aku yì bàna.
3 Mpìr-à ma ri zìm Shìdun, Shìdun yì
rìghing ku.
4 To, jír á shinn buju-à big ya sig bu sìnn
níng, yi yì hing wà bu sìnn kinn fig bu
zyun á dunyaru bàna. Shìdun í àkúnn
ńzyun, zyun kim bàna.
5 Kó barà big ri dang rag bu sìnnká
nìnànn nímá shi sig mà waisháu-à ni ma
wà á jìnn ni níng,
6 ama buyí yi yì sig íri Tayí Shìdun zyun-
à màm sig buká bidìm pár. Ku màm sig yi
jirà ayi shi mpìrká buwá. Shinn Luyí íri
Yesu Kristi áwinwá ni, zyun bàna. Shìdun
màm sig bu bidìm pár á byar Yesu ni. Yi
ri shi shu á dò shinnwá ni tìnn.
7 Ama mpìrká kádà áyauná ni, big yì
byann fig bu-à níng bàna. Bigbá big nonn
hing big ri kyab bu káníng. Hár tàma-à
níng big ri myàng rag buju-à big zìnn sig
bu sìnn áni níng í bu bu sìnn. Big ri kyab
wà ba ji hing íri buju-à níng, má sa bai
rìg big. Jir kai bàna pìkyinnbá gbam fig
bàna.
8 Buju ji má gbar jùn kwonn fig yi ma
Shìdun bàna. Wà ya ji kó wà ya ji fig bàna
má, má swàb kà ya fig yi bu zyun bàna.
9 Bu-à sàn kab sig bàna, barà ning yì
sig rag Shìdun kan dim fig írì buju-à
níng bàna níng, kada aning sa mpìrká
pìkyinnbá gbam fig bàna níng, abig ji ma
abig kù kà á bu-à bibai bàna.
10 Wà mpìr-à pìkyinnwá gbam fig bàna
níng, ma myàng wù zyun-à à yì rìghing
bu níng, wù ma ri ji buju á lu bu sìnn,
wàníng má sa fig ku barà kwá ji buju-à
big ya sig bu sìnn bàna rà?
11 Wà má àdòníng wù mpìr-à yì sig bu
níng, wá sìnn kà mpìr-à níng hi aku kù.
Mpìr-à níng hi í wunzàwú, sáshinn wá sa
bu-à má sìnn kà ku aku kù barà Yesu wu
sig dò shinnwá níng rà?
12 Wà wa sa hing àdòníng, à sa sig Kristi
bu-à bibai kwonn ma wunzàwú, barà à
du kà sig wunzàwú sa sig bu-à ku ri kyab
sàn fig bàna níng.
13 Jir wàníng, wà má ji buju-à má du kà
wunzàmí aku kù, kàhi má ji fig rag buju-à
hi bàna, jirà kada wunzàmí aku kù á jir
shinnmí ni bàna.

9

Shu-à Wùn Aswam Kristi Má Shi

1 Mì í mpìr-à má sa bu-à mì ri zìm. Mì
í wùn aswam Yesu. N myàng hing Shinn
Luyí ma zumí. Swàmmí ǹ sa ya sig Shinn
Luyí níng, ning mpìrká mà Korinti ning
shi síg nì mpìrká zyun-à mpìrká káhi má
myàng àsàn swàmmí á byarná ni.
2 Wà mpìrká ma ri dang rag, mì í wùn
aswam Yesu bàna, ama buná, ning yì
rìghing mì í wùn aswam Yesu àjai. Barà
ning ri bàg Yesu níng, í bu-à má tìya
mpìrká bá yì Yesu swam bi síg mì nì.

3 To, wàníng í barà mì ri dinya mpìrká
áni wà ba ri zìm abig màg màg fig
swàmmí:
4 Mì ri bib rag, àsái bumí ǹ fòr fig barà
mpìrká mì ri sa ya big swàm níng, bá ya
mì bu-à má ji ma bu-à má wa bàna rà?
5 Kó ǹ fòr fig barà má zìg uwà zyun
áyau mpìrká ri bàg Yesu jirà aku shi
wàmí, ma aku nu kyann mì á kyon-
nmí ni bàna rà? Ai, wàníng í barà
yann aswamká bu Yesu kádà ri sa áni.
Wunzàká bu Shinn Luyí Yesu big shi sig
ma uwà tìnn. Bitrus má, shi sig ma wàwá
tìnn.
6 Asai wato yi ma Barnabas, yi íri ká má
sa swàm ma vùyí jirà ayi dìg buju, ama
yann aswamká kádà níng, abig sa swàm
ma vùbá bàna rà?
7 Kó ning taba fig hing byar-à soja má
wa bài bujuwá ma bài jàwá àjirà aku yag
nu kànn rà? Bàna. To mpìr-à ma ri tàg
bu á da, kwá ji fig awan buká ku tàg sig
níng bàna rà? Ai kwá ji sha. Kó mpìr-
à ma ri za kyann bu apyagká, kwá wa fig
myann bu apyagká bàna rà? Kwá wa sha.
8 Tò, jir soja-à níng, ma jir da-à níng,
ma jir bu apyag za-à níng, mì ri zìg bi
misali bar bu-à mpìr jíkwìnn má dìg áyau
swàmwá ni. Tò, í barà shi sig áni áyau jir
doka Shìdun ni tìnn.
9 Big ba sig rag, "Wà nai ma ri sa ya
àsàin da-à swàm, kada aku sìr dim nu
naiwá bàna." Ayau jír-à níng ni, Shìdun
ri dáng nai rà?
10 Kó ku ri dáng yi mpìr jíkwìnn rà? Ai,
ku ri dáng yi mpìr jíkwìnn. Jír-à hi ri tìya
yi rag, sàn hing mpìr-à ma nàm da, big
mpìr-à ri gib za, abig sìnn kyinn barà bá
dìg, n má ji áni.
11 Wà mpìr ma tàg hing swai bu, ku ri
zìm aku dìg zu kàng bu zyun áni. Barà
yi tàg sig ning jir Shìdun níng, yá dìg zu
kàng fig bu zyun á byarná ni bàna rà?
12 Wà mpìrká ma ri dìg bu á byarná ni,
sàn fig wà ayi dìg káb nì bàna rà?

Ama yi sìnn kà fig pìkyinnyí ayi dìg bu
á byarná ni bàna. Yi tib sig pìkyinn, jir
kai bàna yi zìm fig ayi sa bu-à má sìnn
kàng jir Yesu Kristi mà sim bàna.
13 Ning yì hing mpìrká ri sa swàm á
lu Shìdun ni ri dìg bujubá áyau buká
mpìrká ri zìg kwonn yag màhàn. To,
mpìrká ri twìb swànn ya Shìdun bu má,
big ri dìg áyau wi-à big ri twìb swànn
níng ni tìnn.
14 To, í barà Shinn Luyí dang sig áni rag,
mpìrká ma ri sa swàmwá, n ma ri dinya
kyann mpìrká jírwá, sàn sig mpìrká abig
ya big bu-à big ri zìm.
15 Kó barà Shìdun dang rag abig ya
mpìrká ri dang kyann jírwá bu-à big ri
zìm níng, ama bumí ǹ vig fig ning bu
bàna. Wasika-à mì ri ba ya ning níng, mì
ri ba fíg jirà aning ya mì bu zyun bàna.
Wà má vig ning bu, ǹdíkà ǹ wu hing, jir
kai bàna kada mpìr zyun aku dang rag ǹ
vig sig ning bu á jir swàmmí ni bàna.
16 N kinn fig wà má gbar àshí á jir shinn
swàmmí barà mì ri dang jir àjwár á shinn
Yesu ni níng bàna. Swàm-à níng shi sig
í dole ń sa. Wà ma dang fig jir àjwár-à
níng bàna, má fig fig àjwár bàna.
17 N nìm ma sìnn kà síg shinnmí nì
á swàm-à hi ni, big nìm má wa mì bài
áni. Ama mì ri sa fíg ma shinnmí bàna.
Shìdun í àsàin-à sìnn kà sig mì ń sa swàm-
à hi.
18 To, wà ma dìg fig bài swàmmí bàna,
lada bu-à má dìg áni í kai rà? Lada
swàmmí shí nì àjwár-à mì ri fig wà ma
ri dinya mpìrká jir Yesu átai, ǹ du kà fig
big jirà abig wa mì bài áni bàna.
19 Kó barà mì í fàu mpìr bàna níng, ama
ǹ sìnn kàng sig shinnmí àràg mì í fàu kó
ni bidìm pár, jirà ń gbar bi mpìrká nìnànn
nímá á byar Yesu.
20 Sai-à mì ri dinya mpìr Yahudawaká
jir Shìdun níng, ǹ sìnn kàng sig shinnmí
àràg mì í mpìr Yahudawa, jirà ń zìg bi big
á byar Kristi. Sai-à ǹ dinya mpìrká ri bàg
doka Musa, ǹ sìnn kàng sig shinnmí àràg
mì í mpìr-à ri bàg doka Musa, kó barà
ǹ yì hing wà doka-à hi bàna ma gbam á
shinnmí ni níng. N sa sig àdòníng jirà ń
gbar bi pìkyinn mpìrká ri bàg doka, jirà
ń zìg bi big á byar Kristi.
21 Wàníng má, áyau mpìr Helenawaká
ni, mì ri shi shumí àràg í big, mi ri bàg fig
doka Musa bàna, jirà ń gbar bi pìkyinnbá
á byar Yesu. Barà ǹ bàg fig doka Musa
bàna níng, wàníng tàg fig rag, ǹ fim

rìghing doka Shìdun bàna. Mì ri bàg doka Kristi.
22 To, áyau mpìrká bir sàn fig kyinn bàna, ǹ kàng rìg àràg big, jirà ń gbar bi big á byar Yesu. A byar mpìrká ni bidìm pár ǹ kàng rìg àràg big, jirà ń sa barà má gbar bi big á byar Yesu.
23 Mì ri sa bu káníng bidìm pár á dò jir shinn jir àjwar Kristi, jirà ń dìg pyib sìsàn áyau jir àjwár-à níng hi ni.
24 Wà mpìr ma ri bàg Kristi, shi sig àràg barà big ri màg shàu. Wà ba ri màg shàu, mpìrká nìnànn nímá ri kà áni. Ama mpìr-à ma shàr kab sig, ku í àsàin-à má dìg bu á shàu-à hi ni. To, aning shàr shàu jirà aning ji.
25 Mpìr-à ma ri zìm aku shàr yì shàu, kwá màg màg fig dìrwá, má pànn samyib shinnwá tìnn. Big ri sa àdòníng mi ri dìg bu zyun-à má bai rìg. Ama yi ká yi ri bàg Yesu, yá dìg bu zyun-à má bai fig ábai bàna.
26 Mì ri bàg fig Kristi átai àràg barà mpìrká ri shàr shàu átai níng bàna, mì ri kar ngang jirà Kristi aku fig àjwármí.
27 Mì ri pànn samyib dìrmí jirà ń sa swàm áni. Mì ri pànn samyib shinnmí, àjirà wà ma dinya kinn hing mpìrká jir Shìdun, Shìdun má ngàng fig mì bàna.

10

Kada Mpìr Aku Sa Buki Bàna

1 To, wunzàmí big, mì ri zìm aning kyab pànn bu-à rì sa sig yàkúyí big ká rìi bàg Musa. Shìdun kang sig big ma akwor. Big bidìm pár, big wìm zu rìg áyau Zàn Gbàinshìn.
2 Zàn-à níng ma akwor-à níng shi sig àràg í àsàinká wau sig big dìr batisma, big kàng rìg mpìrká bu Musa áyau-à ni.
3 Bujubá, big bidìm pár big ri ji buju zyun-à Shìdun ri ya big níng.
4 Zàpìr má, big bidìm pár, big ri wa zàpìr zyun-à Shìdun ri ya big. Zàpìr-à níng big dìg sig áyau abàn zyun ni, abàn-à níng hi í Kristi. Kristi rì nu kyann hing big á byar-à big ri yag.
5 Ama bidìm pár, Shìdun fig fig àjwár ma kádà nìnànn nímá áyaubá ni bàna. Ku gban rìghing big mà awúnn-à ni. Kibá yam gàfinn rìghing áni awín awín.
6 Wàníng ri tàg yi rag kada ayi wìm bu-à bibai àràg barà big rì wìm sig níng bàna.
7 Kada aning sa buki àràg barà mpìrká kádà áyaubá ni rì sa sig níng bàna, àràg barà big ba sig á tarkada Shìdun ni rag, “Mpìr káníng ji buju n wa bu-à má pyann big, hár n dù nann zu, n gbìb jau.”
8 Wàníng má, kada ayi sa àyái àràg barà yàkúyí big rì sa sig níng bàna. Jir wàníng í bu-à sa mpìr dubu dìzyun agban sara áyaubá ni rì wu rìghing í àyúnn ńzyun.
9 Kada ayi màg màg fig Shìdun ma bu bibaiká yi ri sa níng, àràg barà mpìrká kádà áyaubá ni sa sig níng bàna. Barà big sa sig àdòníng, í wà bushùwíká bi zwàm gban rìg big.
10 Kada aning sa àràg barà mpìrká kádà rì sa sig, n kig bu-à big ri zìm, big dìg fig bàna. Hár wùn aswam zyun-à ri gban ki níng, bi n gban rìg big á shinn bu-à níng ni.
11 To, bu-à Shìdun sa sig big á shinn bu bibaiká big ri sa níng, ku ri tàg yi bu áni. I wà big ba sig á tarkada Shìdun jir shinnyí, jirà ayi myàng yì bu-à ku ri zìm fig wà ayi sa bàna, jir kai bàna tàma-à níng barà yi shi sig á dunyaru níng, dunyaru ri nyàan vinn.
12 Jir wàníng wà wù ma ri kyab rag buwú à sar gbam hing á gbìb Shìdun, sái á pànn samyib shinnwú jirà kada á kù bàna.
13 Buká ri màg màg fig ning bidìm pár, í buká ri màg màg fig kó ni bidìm pár á dunyaru. Shìdun í mpìr gwangga, kwá fim fig ning bu aku màg màg fig ning wà má kab gbamná bàna. Sai-à bu ma màg màg fig ning, kwá ya ning gbam barà ná tib wann pìkyinn, kwá sa gbìb-à ná zu áni.
14 Wunzàmí big, jir wàníng, kada aning sa buki bàna.
15 Ning í mpìr yar big. Aning kyab bu-à mì ri dinya ning níng, sàn hing rà, kó sàn fig bàna rà?
16 Aning myàng. Sai-à yi ri ji buju wà kyab pànn Shinn Luyí áni, wùn kwài zyun-à yi ri yan Shìdun mà kàhi, wà yi

ri wa áni níng, yi ri kwonn shinn ma àsà
Yesu Kristi. Brodi-à yi ri ngir gàfinn mi ri
ji níng, shi sig àràg yi ri kwonn shinn ma
dìr Yesu Kristi.
17 Brodi-à níng í akúnn ńzyun, yi mpìr
nìnànn nímá yi ri ji. I barà yi shi sig í dìr
ńzyun á byar Yesu Kristi ni tìnn.
18 Aning myàng bu-à mpìr Israilaká rì
sa sig. Sai-à ba ri twìb swànn ya Shìdun
wi, big ri zwam. Barà big ri zwam wi-à
níng shi sig àràg big ri kwonn shinnbá
ma Shìdun.
19 Mì ri dinya fig ning rag, bu sìnn kó
bu-à big ri gib gban ya bu sìnn, kinn hing
bu zyun bàna.
20 Ama yìr jír-à mì ri dinya ning í
wàníng: Bu-à mpìrká ri gib gban ya bu
sìnn níng, big ri ya fíg Shìdun bàna, big
ri gib gban yá wàuká. N zìm fig aning
kwonn shinn ma wàu bàna.
21 Wà na wa hing bu á wùn kwài Shinn
Luyí ni, ná wa sar fig wà á wùn kwài
wàuká ni bàna. Wà na ji hing brodi bu
Shinn Luyí, kada aning ji bu wàuká bàna.
22 Yi ri zìm ayi sa bai kyinn Shìdun rà?
Yi kab sig ku ma gbam rà?
23 Mpìrká káhi ri dang rag, bu-à ba sa
bidìm pár íri bu-à ǹsàn. Ama bu bidìm
pár íri bu-à ǹsàn bàna. Bu bidìm pár íri
wà ri sa tag pìkyinn bàna.
24 Kada mpìr aku kyab íri bu-à má sàn
ya shinnwá bàna. Ama aku kyab jàuwá
tìnn.
25 Wà na ri zìm aning wann zwam wi-à
big ri wann tafinn mà fir ati-à ni, to aning
zwam, kada aning bib bàna, jirà kada
aning kyab á kyinn ná ni rag shìshàr,
26 jir kai bàna big ba sig rag, “Dunyaru
ma buká shi sig áni bidìm pár, í bu
Shìdun.”
27 Wà mpìr-à ma ri bàg fig Yesu bàna
ma bar ning rag, aning ji buju ma ku, wà
na zìm hing, aning yag ji, ama kada aning
bib rag wàníng í bu shìshàr rà, bàna.
28 Ama wà mpìr zyun ma dinya ning rag
buju-à níng big ya sig bu sìnn, to, kada
aning ji bàna, aning fim jir shinn mpìr-à
dinya sig ning níng, kada aku kyab jír á
kyinnwá ni bàna.
29 Aning fim buju-à níng hi, ná wai í jirà
ning ri kyab á kyinn ná ni rag bai bàna,
ama aning fim jir shinn barà mpìr-à níng
dinya sig ning rag bai níng, jirà kada aku
kyab jír bàna.
Mpìr zyun má dang rag, “Bu-à sa má
fim buju-à níng hi á jir shinn bu-à jàumí
ri kyab í jir kai rà?
30 Wà ma sa ya hing Shìdun ísoko á
shinn buju-à níng hi, bu-à sa mpìr zyun
má dang bai mì, í jir kai rà?”
31 Bu-à ná ji, ma bu-à ná wa, ma bu-à
ná sa bidìm pár, aning wib Shìdun áni.
32 Aning shi shu barà ná sa mpìrká má
kù fig bàna, kó Yahudawaká, kó mpìrká
í Yahudawaká bàna, kó mpìrká ri bàg
Yesu. Kada aning du kà big á gbìb zyun-à
bá kù áni bàna.
33 Aning sa àràg barà mì ri sa níng. Bu-
à ma sa bidìm pár, mì ri zìm kó ni aku fig
àjwár ma kàhi, mì ri kyab fig bu-à má sàn
ya mì awínmí ni bàna. Mì ri sa bu-à má
sàn ya kó ni, jirà aku wìm zu.

11

1 Aning bàg shumí àràg barà mì ri bàg
shu Kristi níng.

Uwàká Abig Bir Dim Shinnbá Sai-à Mpìrká Ma ri Kwonn Shinn Ma Ri Wib Shìdun

2 Mì ri yan ning barà ning ri kyab pànn
kyann mì, mi ri bàg buká ǹ tàg sig ning
níng.
3 Mì ri zìm aning yì rag mpìr-à shi sig
shinn wunùká í Kristi. Wunùká shí nì
shinn uwàká. Mpìr-à shi sig shinn Kristi
bó, í Shìdun.
4 Wà wunù ma ri vig Shìdun áyau bìr
mpìrká ni, kó wà kwa ri dang jir Shìdun,
ma bir sig abishinn á shinnwá ni, ku ri sa
Shinn Luwá Kristi yawari.
5 Uwà ma ri vig Shìdun kó wà kwa ri
dinya mpìrká jir Shìdun, ma bir dim fig
bu á shinnwá ni bàna, ku ri sa nùwá
yawari. Má shi àràg ku wann kìfinn sig
jinnwá.
6 To, wà kwa bir dim fig bu á shinnwá
ni bàna, ǹdíkà aku wann kìfinn rìg
jinnwá. Wà kwa myàng rag í bu zunái
wà kwá wann jinnwá, ǹdíkà aku bir dim
shinnwá.
7 Kada wunù aku bir dim shinnwá
bàna, jir kai bàna Shìdun màm sig wunù

àràg í ku. Wunù ri tàg gbam Shìdun á
dìrwá ni. Uwà bó, ku ri tàg gbam wunù.
8 Shìdun màm zu fíg wunù á dìr uwà
bàna, ama ku màm zu sig uwà á dìr
wunù.
9 Ku màm fíg wunù jir shinn uwà bàna,
ama ku màm sig uwà jir shinn wunù.
10 Wàníng í bu-à sa sàn sig uwà aku bir
dim shinnwá. Wàníng ri tàg ku ri wib
nuwá. Wà kwa sa hing àdòníng, yann
aswamká bu Shìdun mà wai má fig àjwár.
11 Yi zyun-à yi ri bàg Shinn Luyí Yesu
níng, yi yì hing wà uwà nìm ma bàna,
wunù nìm bàna. Wunù nìm ma bàna,
uwà nìm bàna tìnn,
12 jir kai bàna Shìdun màm zu sig uwà
á dìr wunù, ama bidìm pár, uwà ri mà
wunù. Shìdun bó, ku shí nì byar-à kó kai
bidìm ri zu bi.
13 To, aning myàng. Sàn hing uwà aku
vig Shìdun, wà kwa bir dim fig bu á
shinnwá ni bàna rà?
14 A myàngná ni, wà jinn wunù ma lor
hing wàni í bu zunái bàna rà?
15 Ama uwà wà jinnwá ma lor hing,
shwar sig ku wàni. Jinnwá shi sig àràg
í bu-à bir á shinn.
16 Mpìr-à ma zìm fig jírmí níng bàna,
to, ǹ bàna ma jír zyun. Kó mpìrká ri bàg
Yesu má, big bàna ma jír zyun tìnn. Yi
ma big ri wib Shìdun í gbìb ńzyun.

Jir Buju-à Big Ri Kyab Pànn Yesu Ani

17 N shi sig ma jír zyun-à má tàg ning. N
fig big rag sai-à ning ma ri kwonn í byar
ńzyun ma ri wib Shìdun, wà barà ning
nìm má sa bu ǹsàn níng, ning ri sa sòr
bu bibai. A jir bu-à níng ni, í bu-à sa má
yan fig ning bàna.
18 N fig big dinya mì rag sai-à na kwonn
hing shinn, ning ri kyàb gàfinn áni kyau
kyau. Mì ri myàng jír-à hi í àjai.
19 Ning ri kyàb gàfinn jirà mpìrká abig
yì ká shi sig ma gwangga áyauná ni rà?
Bu-à ning ri sa sàn fig bàna.
20 Sai-à ning ma ri kwonn shinn barà
ná ji buju zyun-à ning ri kyab pànn Yesu
áni, ning ri ji fig àràg barà sàn sig aning
ji níng, bàna.
21 Bu-à sa ǹ dang àdòníng, jir kai bàna
káhi ri ji zìr bujubá, ama káhi amor ri
gban big, káhi ri wa pyann.
22 Ning bàna ma lu byar-à ná ji buju,
má wa shin màhàn rà? Bu-à sa ning ri sa
àdòníng, ning ri zìm aning sa mpìrká ri
bàg Kristi yawari rà? Ning ri zìm aning
sa pànn mpìr ashiká zunái rà? Barà ning
ri sa àdòníng, má yan fig ning bàna.
23 Bu-à mì ri tàg ning á shinn buju-à
ning ri ji níng, í bu-à Shinn Luyí tàg sig
mì. A fi-à bá wann tafinn Yesu áni níng,
ku zìg brodi àkunn zyun,
24 n sa Shìdun ísoko, n ngir sann gàfinn
áni, n ya yann sukàwá big, n dang rag,
“Brodi-à níng shi sig àràg í dìrmí zyun-à
má ya á dò shinn ná ni. Aning sa kyann
àdòníng barà ná kyab pànn kyann mì
áni.”
25 To, barà big ji kinn brodi-à hi
àdòníng, sái ku bi zìg wùn kwài zyun
n rag, “Zàn-à níng shi sig àràg í àsàmí
zyun-à má zìg zu ning áyau bu pyìrná ni.
Asàmí ri tàg rag Shìdun má sa bu àpyú
zyun-à ku gib sig nu rag kwá sa níng. Sai-
à ning ma ri sa àdòníng, aning kyab pànn
kyann mì áni.”
26 Sai-à ning ma ri ji brodi-à níng, ma
ri wa zàn-à á wùn kwài-à níng ni, ning ri
tìya mpìrká barà Shinn Luyí Yesu wu sig
á jir shinn ná ni, hár àyúnn-à kwa kàng
bi hing.
27 To, mpìr-à ma ji hing brodi-à níng,
ma wa hing zàn-à níng á gbìb-à sàn fig
bàna, ku ri sa yá dìr Yesu ma àsà wàníng
bu pyìr.
28 Mpìr-à ma ri zìm aku ji brodi-à níng
kwonn ma zàn-à níng, aku màg byann
ma dìrwá, í wà aku zìg brodi-à níng, aku
ji ma aku wa zàn-à níng.
29 Mpìr-à ma ji hing brodi-à níng, ma
wa hing zàn-à níng, wà kwa kyab fig
dìr Yesu bàna, ku ri gbar bi yá shinnwá
kwonn-à Shìdun má wà níng.
30 Wàníng í bu-à sa mpìrká káhi áyau
ná ni nìnànn nímá dìrbá lìlìb, káhi dìrbá
ri wa, káhi wu rìghing.
31 Wà ya màg byann hing dìryí ḿpyim,
ma ri ji íni, Shìdun má wà fig yi kwonn
bàna.

32 Wà Shìdun ma du kà yi á shwìn, ku ri tàg yi rag, ayi fim bu-à bibai sa, jirà kada
ayi kà á kwonn-à kwá wà mpìrká kádà á
dunyaru níng bàna.
33 Jir wàníng sai-à na kwonn hing shinn
barà ná ji buju zyun-à ná kyab pànn Yesu
áni, aning shi kir jàuná, jirà aning ma big
ji ábìr-à ni.
34 Wà mpìr-à amor ma ri gban ku, aku
shi aku ji ma bujuwá mà luwá ni, í wà aku
bi í ni, jirà kada aku gbar bi ya shinnwá
kwonn wà bàna. Jírká wà dà níng, sai-à
ma bi hing í wà má dáng ni.

12

Gbam-à Awun Shìdun Ri Ya Yi

1 Ning wunzàmí big, mì ri zìm ń dinya
ning jír á shinn barà Awun Shìdun ri ya
mpìrká gbam abig sa yì swàm Shìdun, mì
ri zìm aning yì barà shi sig áni.
2 Ning yì hing sai-à ning kà fig ma á gbìb
Kristi bàna, big ri tonn gban ning, mi ri
gbar kyinn ná, ning ri wib bukiká zyun-à
bàna ma yonki níng.
3 Jir wàníng mì ri dinya ning mpìr-à ma
ri dang jír ma Awun Shìdun, kwá dang fig
rag, “Shìdun màg gban hing Yesu” bàna.
Walako mpìr-à ma dang rag, Yesu í Shinn
Luwá, sái wà Awun Shìdun ma tìya hing
ku.
4 To, yar-à Awun Shìdun ri ya mpìrká
barà bá sa swàm áni, shi sig kim kim.
Ama Awun Shìdun àsàin-à ri ya yar
káníng, ku í ńzyun.
5 Swàm buká yá sa ya Shìdun shi sig áni
kim kim. Ama Shinn Luyí àsàin-à yi ri sa
ya ku swàm-à níng í ńzyun.
6 Gbìb barà mpìrká má sa swàm Shìdun
shi sig áni kim kim. Ama bidìm pár, í
Shìdun ńzyun ya sig nì kó ni gbìb káníng.
7 Awun Shìdun ri tìya kó ni bu-à kwá sa
jirà kó ni aku sa shang jàuwá ma kàhi.
8 Awun Shìdun ri ya mpìr zyun yar barà
kwá dang jir Shìdun. Awun Shìdun ri ya
mpìr zyun aku tàg yì byann jír ǹzwàunká
bu Shìdun.
9 Awun Shìdun ri ya mpìr zyun pìkyinn
bir barà kwá sa bu ùwài. Awun-à níng
hi ri ya mpìr zyun gbam barà wàníng má
dàb gbam mpìr.
10 Awun Shìdun ri ya mpìr zyun gbam
aku sa swàm bu mamaki. Ku ri ya mpìr
zyun gbam barà wàníng má dang yì jir
Shìdun. Ku ri ya mpìr zyun gbam barà
wàníng má gàfinn swàm Awun Shìdun,
ma swàm wàu. Ku ri ya mpìr zyun gbam
barà wàníng má dang yì nu jír kim kim.
Ku ri ya mpìr zyun gbam barà wàníng má
dang vim bìr nu jírká.
11 Awun Shìdun ńzyun í àsàin-à ri ya
gbam káníng bidìm pár. Ku ri ya kó ni
bidìm pár bu-à ku ri zìm a wàníng sa yì.

Mpìrká Bu Kristi Shi Sig Ayau Dìr Nzyun

12 Yi shi sig ma dìr ńzyun ama buká shi
sig áni kim kim. Kó barà buká shi sig áni
kim kim níng, ama í dìr ńzyun-à níng hi.
To, í barà yi shi sig áni á dìr Kristi ni.
13 Wàníng má, í barà shi sig áni, mpìr
Yahudawaká ma mpìrká zyun-à í Yahu-
dawaká bàna, mpìrká zyun-à í fàu ma
ká zyun-à í fàu bàna, yi bidìm pár Awun
zyun-à Shìdun wau sig yi dìr batisma ma
kàhi níng, í Awun ńzyun jirà ayi shi bu
ńzyun. Awun ńzyun-à níng hi, í wà zyun-
à Shìdun ya sig yi.
14 Dìr í ńzyun, ama buká shi sig áni kim
kim.
15 Wà bar nìm ma dang rag, “Bumí mì í
vù bàna, ǹ shi fig áyau dìr bàna.” Kó ku
nìm ma dang àdòníng, ama bidìm pár ku
shi sig áyau dìr-à ni.
16 Kó sung nìm ma dang rag, “Bumí mì
í zu bàna, ǹ shi fig áyau dìr-à ni bàna.”
Ama bidìm pár ku shi sig áyau dìr-à ni.
17 Wà dìr nìm ma íri zu, ku nìm má fig
jír á shinn rà? Kó nìm ma íri sung, ku nìm
má fig swìnn bu á shinn rà?
18 Ama Shìdun sìnn sig buká kim kim
áyau dìr àràg barà ku ri zìm.
19 Bu-à áyau dìr nìm ma í bu ńzyun, dìr
nìm má shi rag áni rà?
20 Kyau bu nìnànn nímá shi sig áyau dìr,
ama dìr í ńzyun-à níng hi.
21 Zu má dinya sar fig vù rag, “Bumí bu-
à du mì ma wù bàna.” Shinn má dinya
sar fig bar rag, “Bumí bu-à du mì ma wù
bàna tìnn.”

22 Buká zyun-à yi ri myàng rag big bàna
ma gbam áyau dìr, wà big nìm ma bàna,
dìr nìm bàna.
23 Ayau dìryí ni, buká yi ri myàng kinn
fig bu bàna níng, kab sig buká kádà áyau
dìryí ni. Buká yi ri zìm fig mpìrká abig
myàng bàna níng, í buká yi ri myàng
kwonn ma kàhi wàni.
24 Buká yi ri zìm a mpìrká myàng ma
zu níng, yi ri myàng kwonn fig ma kàhi
bàna. Shìdun sìnn sig kyau buká yi ri
myàng kinn fig bu bàna á dìryí ni níng
jirà ayi wib big.
25 Shìdun sa sig àdòníng, jirà kada á
dìryí gàfinn bàna. Ku ri zìm a kyau buká
á dìryí ni abig myàng kwonn ma bar
dìrbá.
26 Zyun áyau-à ni ma wa hing shwìn,
kádà má wa shwìn tìnn. Wà ba yan hing
zyun, kádà má fig àjwár tìnn.

27 Ning bidìm pár, ning shi sig dìr Kristi.
Kó ni bidìm pár shi sig í kyau áyau dìr
Kristi ni.
28 Ayau mpìrká ri bàg Kristi, Shìdun
sìnn ya sig kó ni swàm-à kwá sa. Wà wa
zyun, ku sìnn kà sig káhi abig shi yann
aswam, wà wa pyànà í ká ri dang kyann
jir Shìdun. Wà wa sara, í ká ri tàg jírwá.
Asim káníng ni, ku ya sig káhi gbam barà
bá sa bu mamaki, káhi ku ya sig big gbam
barà bá dàb gbam mpìr dor. Ku ya sig
káhi gbam barà bá sa shang mpìr. Káhi
ku ya sig big gbam barà bá pànn kwonn
samyib mpìrká. Ku ya sig káhi gbam barà
bá dang nu jír kim kim.
29 Yi bidìm pár, yi íri yann aswam bàna.
Yi bidìm pár, yi íri mpìrká ri dang kyann
jir Shìdun bàna. Yi bidìm pár yi íri
mpìrká ri tàg jir Shìdun bàna. Yi bidìm
pár, yi íri mpìrká ri sa bu mamaki bàna.
30 Yi bidìm pár yi íri mpìrká ri dàb
gbam mpìr bàna. Yi bidìm pár, yi íri
mpìrká ri dang nu jír kim kim bàna. Yi
bidìm pár, yi íri mpìrká ri dang vim bìr
nu jír bàna.
31 Kó ni aku sìnn pìkyinn rag, Awun
Shìdun aku ya ku gbam barà kwá sa bu-à
kab sig bu káníng.

Ama má tìya ning gbìb zyun-à sàn kab
sig bu káníng bidìm pár.

13

Azìm Kab Síg Nì Bu Káníng

1 Wà ma dang yì hing nu jír kim kim, kó
nu jir yann aswamká bu Shìdun mà wai,
ama wà ma zìm fig jàumí zyun bàna, nu
jírmí mì ri dang níng, bàna ma yìr, jírmí
shi sig àràg mì ri mìb jag àsháu.
2 Wà ma dang yì hing jir Shìdun, ma
yì byann rìghing buká Shìdun sa sig wà
mpìr má yì fig bàna, hár ma myàng yì
rìghing buká nìnànn nímá, ama wà ma
zìm fig jàumí zyun bàna, ǹ fòr fig bu
bàna. Wà ma shi sig ma pìkyinn bir barà
má dinya shinnkwìnn rag aku dù, kwá
dù, ama ma bàna ma azìm á kyinnmí ni,
ǹ fòr fig bu zyun bàna.
3 Wà ma zìg buká ǹ shi sig ma kàhi, ma
ya vinn rìg mpìr ashiká, kó wà ma rag,
abig zìg dìrmí abig twìb swànn rìg, ama
wà ma bàna ma azìm á kyinnmí ni, má
dìg fig bu zyun bàna.

4 Aning myàng bu-à azìm ri tàg. Mpìr
ma shi sig ma azìm á kyinnwá ni, kwá sa
muyar wàni. Kwá shi ma pìkyinn ǹsàn.
Kwá sa fig akyib bàna, kwá gbar fig àshí
bàna, kwá gbar dù fig shinn bàna tìnn.
5 Mpìr-à ma shi sig ma azìm kwá gbam
fig sung bàna. Kwá zìm fig íri shinnwá
bàna. Kwá nànn fig mpìr àgùnn bàna.
Kwá pànn fig mpìr á kyinn bàna.
6 Kwá fig fig àjwár ma bu bibaiká
mpìrká ri sa bàna. Ama kwá fig àjwár
ma bu ǹsàn.
7 Kwá sa pyann kàng fig bu-à mpìr ma
sa ku bàna. Kwá bir pìkyinn á byar
Shìdun. Kwá sìnn pìkyinn rag jàuwá má
sa bu-à ǹsàn. Bu-à ma dìg ku bidìm pár,
kwá tib wann pìkyinn.

8 Azìm má shi hár kinn kinn, má vinn
fig ávinn bàna. Mpìr-à ma dang yì hing
jir Shìdun, jírwá ku dang yì sig níng má
wam zu rìg. Mpìr-à ma dang yì nu jír kim
kim, nu jír káníng má wam zu rìg tìnn.
Bu-à mpìr ma yì sig bidìm pár, má wam
zu rìg,
9 jir kai bàna bu-à yi yì sig tàma-à níng,
yi yì kinn fig bàna. Jir Shìdun-à yi ri dang
níng, yi yì kinn fig bàna tìnn.

10 Ayúnn-à Shìdun má tìya hing yi buká
bidìm pár, ká yi yì vinn fig bàna níng, yá
yì rìg.
11 Sai-à mì í wùnshái, mì ri sa bu àràg í
wùnshái. Jírmí mì ri dang í jir wùnshái.
Mì ri kyab jír àràg wùnshái. Sai-à ǹ bi
wài kinn rìghing, ǹ dà finn rìghing kyinn
wùnshái-à níng.
12 To, bu-à yi yì sig tàma-à níng, yi yì
byann fig bidìm pár bàna, jir kai bàna shi
sig àràg yi ri myàng kà zuyí adìn zyun-
à kyàr fig bàna. Ama á pyànn níng, yá
myàng zu ma zu. Tàma-à níng ǹ yì sig
bu áwai áwai. Sái á pyànná-à níng, í wà
má yì byann bu bidìm àràg barà Shìdun
yì sig kyinnyí.
13 Bu sara káníng má shi kinn kinn:
pìkyinn bir, ma kyinn sìnn, ma azìm.
Ayau bu sara káníng ni zyun-à kab sig
bàna, í azìm.

14

Gbam Buká Ayau Mpìrká Ri Bàg Yesu

1 Aning zìm jàuná big, ma aning sìnn
kyinn ná á gbam buká Awun Shìdun ri
ya jir swàm Shìdun. Bu-à kab sig áyau
bu káníng ni í jir Shìdun dang kyann.
2 Wà mpìr ma dang hing nu jír zyun
kim, zyun-à ku shwann fig bàna, ku ri
dinya fig mpìr bàna, ku ri dinya Shìdun.
I Awun Shìdun ri tìya ku jírwá í ni, ama
á byar mpìrká shi sig í jir atàm.
3 Ama mpìr-à ma dang kyann jir
Shìdun, kàhi mpìr má fig yì, kwá sa shang
big, kwá dang gbam big kyinn, kwá ya big
àjwár.
4 Mpìr-à ma dang nu jír zyun kim, ku ri
dinya kàng shinnwá ku áwinwá ni. Ama
mpìr-à ma ri dang kyann jir Shìdun, ku ri
sa shang mpìrká bu Yesu bidìm pár.
5 Mì ri zìm aning dìg yar barà ná dang
yì nu jír kim kim. Ama bu-à ǹ zìm kab
sig bàna, mì ri zìm aning dang kyann
jir Shìdun. Mpìr-à ma ri dang kyann jir
Shìdun, ku kab síg nì mpìr-à ri dang nu
jír kim kim, jir kai bàna bu-à mpìr zyun-à
ri dang nu jír kim kim níng ma dang sig,
sái wà mpìr zyun ma dang vim bìr hing,
í wà mpìrká má shwann yì bu zyun áni.
6 Wà ma bi á byarná ni ma dinya ning
jír ma nu jír zyun kim, wà zyun-à ning
fig yì fig bàna, jír-à ǹ dang sig níng má
sa shang ning rà? Bàna. Sái wà ǹ ma ri
dinya ning bu-à Shìdun tàg sig mì, kó ǹ
ma ri dinya ning jir yar, kó ǹ ma ri dinya
ning jir Shìdun, kó ǹ ma ri tàg ning jir
Shìdun, wàníng í bu-à má sa shang ning.
7 Bu káníng mì ri zìg bi ya ning misali
áshinn buká bàna ma yonki, àràg shàm,
kó garya, wà nàibá ma zu kyàr fig bàna,
mpìrká má fig yì yìr jonn-à rà? Bá fig yì
fig bàna.
8 Wà sojaká ma winn zu kyàr fig yur
bàna, jàubá má dù nann zu abig sìr gbam
dìr jir kànn nu rà? Bá sa fig bàna.
9 To, wàníng í barà shi sig áni tìnn, wà
na dang jír ma nu jír zyun-à mpìrká fig yì
fig bàna, sáshinn bá fig yì yìr bu-à ning
ri dang rà? Wà ba fig yì fig bu-à ning ri
dang bàna, jír-à níng má shi àràg ning ri
dang wìr kà á zàpìr.
10 Ning yì hing áyau dunyaru, nu jír shi
sig áni nìnànn nímá, ama bidìm pár big
shi sig ma yìr.
11 Ama mpìr-à ma dang nu jír zyun-à ǹ
fig yì fig bàna, ku shi síg kyìnn á byarmí
ni, mì bó ǹ shi síg kyìnn á byarwá ni tìnn.
12 To, barà ning ri sa àtùtwài jirà aning
dìg bu-à Awun Shìdun ri ya níng, aning
yàn nu jír zyun átai bàna, aning yàn kab
bu-à má tàg mpìrká bu Yesu bu á kyinnbá
ni, jirà abig bir swàb kà pìkyinnbá.
13 Wà mpìr-à ma ri dang nu jír zyun
kim, aku vig Shìdun rag a wàníng tìya ku
yìr bu-à ku ri dang níng, àjirà aku dinya
mpìrká.
14 Wà ma ri vig Shìdun ma nu jír zyun
kim, í adìnmí ri víg nì, kyinnmí yì fig bu-à
mì ri dang bàna.
15 To, ń sa áshinn rà? Sàn hing ń vig
Shìdun ma kyinnmí ni ma adìnmí bidìm
pár. Má dài swàm yan Shìdun ma adìnmí
kwonn ma kyinnmí tìnn.
16 Wà wù ma ri swam yan Shìdun ma
nu jír zyun kim, jàuwú zyun-à yì fig bàna
níng, kwá sáshinn má zìm rag “aku shi
àdòníng” rà?
17 Kó wù ma ri yan Shìdun ǹsàn nímá
ma nu jír-à hi, ama jàuwú má fig yì fig yìr

bu-à wù ri dang bàna.
18 Mì ri sa Shìdun ísoko barà ǹ dang kab
ning nu jír kim kim níng.
19 Ama áyau bìr mpìrká bu Yesu ni, ǹ
zìm kab sig ń dang jír àkunn swana, jirà
abig yì byann bu-à mì ri dang, ma wà má
dang jír nìnànn nímá ma nu jír zyun kim,
mpìrká má fig yì fig bu-à mì ri dang bàna.
20 Aning kyab jír sìsàn nímá. Kada
kyinn ná aku shi àràg yann wùnshái
bàna. Sái wà má í bu-à bibai, í wà aning
sìnn kàng shinn ná àràg ning í yann
wùnshái. Ama buká kádà níng, kada
aning shi àràg ning í yann wùnshái bàna.
21 Aning myàng. Big ba sig á tarkada
Shìdun, big rag,
"Mì Shìdun, má zìg mpìrká ri dang nu jír
kim kim,
jirà abig dinya mpìrká bumí jírmí, ma nu
kim kim.
I kyìnnká má dinya mpìrká bumí jírmí í
nì.
Ama bidìm pár bá gbam sung, má fig fig
jírmí bàna."
22 To, wà mpìr Kristi zyun ma ri dang
nu jír zyun kim, ku ri dang àjirà jír-à hi
aku tìya mpìrká ká bàg fig Yesu bàna,
gbam Shìdun. Ku ri dang fíg jirà aku tàg
mpìrká ri bàg Yesu bàna. Ama wà ku ma
ri dang jir Shìdun, ku ri dang jirà mpìrká
ri bàg Yesu abig fig byann bu áni.
23 Wà ningká ning ri bàg Yesu na kwonn
shi sig í byar ńzyun barà ná wib Shìdun,
wà ning bidìm pár, ning ma ri dang nu jír
kim kim, mpìr zyun-à fig fig jir Yesu bàna,
kó mpìr zyun-à ri bàg fig Yesu bàna, wà
kwa myàng barà ning ri sa àdòníng, kwá
rag í ǹsáng ri sá ning nì.
24 Ama wà kwa kà, ma fig na ri dang
jir Shìdun barà kwá fig byann, jír-à hi má
vim bìr pìkyinnwá, hár má tìya ku bu-à
bibai-à ku sa sig.
25 Bu bibai-à ku ri kyab á kyinnwá ni
níng, kwá dang zu rìg á myann, kwá fim
bu bibai-à ku ri kyab á kyinnwá ni. Kwá
bìnn kir wann á jìnn ni, má wib Shìdun.
Kwá dang rag Shìdun shi sig áyauná ni
àjai.

Mpìrká Ri Bàg Yesu Abig Sa Bu Abibir

26 To, wunzàmí big, shinn jírmí níng,
sai-à na kwonn hing í byar ńzyun barà
ná wib Shìdun, kó ni shi sig ma bu-à kwá
sa. Mpìr zyun má dài jonn. Mpìr zyun má
tàg jir Shìdun. Mpìr zyun má dang bu-à
Shìdun tìya sig ku. Mpìr zyun má dang
nu jír zyun kim, jàuwá zyun má dang
vim bìr yìr bu-à ku ri dang. Aning sa bu
káníng bidìm pár ábibir barà má sa gbam
pìkyinn mpìrká ri bàg Yesu.
27 Mpìrká ma dang nu jír zyun kim, to,
kada abig wam zu mpìr pyànà kó sara, ma
abig dáng ni bàna. Zyun ma ri dang, a
zyun shi ma akim, í wà a mpìr zyun dang
vim bìr nu jír-à hi. Big bidìm pár abig sa
yà zu rìg àdòníng.
28 Wà mpìr zyun-à má dinya byann ning
yìr jír-à hi ma bàna áni, mpìr-à ri dang
nu jír zyun kim níng, aku pànn shi akim,
ma aku dang á kyinnwá ni, ku ma Shìdun
ḿpyànà.
29 To, mpìr pyànà kó sara abig dang jir
Shìdun. Mpìrká dà níng abig fig byann
bu-à mpìr sara káníng ri dang níng, wà
ma í jir àjai.
30 Mpìr-à ma ri dang jir Shìdun, wà
Shìdun ma tìya hing mpìr zyun bu àpyú,
to zyun-à ri dang jírwá níng aku pànn shi
ma akim.
31 Ning bidìm pár, aning dang jir Shìdun
zyun, zyun, zyun, jirà kó ni aku fig ma aku
shwann bu áni, ma àjirà a jír-à hi gbar
gbam ku pìkyinn.
32 Mpìr-à Shìdun ma ya sig ku gbam
barà kwá dang jir Shìdun, ku shi sig ma
gbam-à kwá shi kir, jirà abig ya ku pyù
aku dang jírwá.
33 Shìdun ri zìm fig mpìr aku sa
swàmwá shan shan bàna. Ku ri zìm mpìr
aku sa swàm ábibir.

A byarká ni bidìm pár, byar-à mpìrká
bu Yesu ma ri kwonn shinn,
34 uwàká abig pànn shi akim, kada abig
dang jír bàna, jir kai bàna big ba sig á
tarkada Shìdun ni rag, uwàká abig shi
mpìr wib.
35 Wà uwà ma shi sig ma jír bib, sái aku
bib nuwá á lu-à ni. Kada aku bib á sai-
à mpìrká ma ri wib Shìdun bàna, jir kai
bàna í bu zunái.

36 Kó ning zìm fig jírmí níng bàna rà?
Ning ri kyab rag jir Shìdun zu bi sig á
byarná ni rà? Kó ning ri kyab rag jir
Shìdun fòr yag fig á byar mpìrká kádà ni
bàna sái íri ning rà?
37 Wà mpìr zyun ma ri kyab rag ku í
mpìr-à ri dang kyann jir Shìdun, kó wà
Awun Shìdun ma ya sig ku gbam, aku
yì rag bu-à mì ri ba ya ning níng, í jir
Shìdun.
38 Wà kwa zìm fig bàna, aning zu rìg
áyauwá ni.
39 To, wunzàmí big, áyau bu ǹsàn
káníng bidìm pár, sái aning yàn kab barà
ná dang yì jir Shìdun. Ama mpìr-à ma
dang nu jír zyun kim, kada aning kan dim
ku bàna.
40 Bu-à na sa bidìm pár, aning sa ábibir
bar gbìb-à sàn sig.

15

Barà Yesu Dù Nann Zu Kàng Ma Yonki

1 Wunzàmí big, mì ri zìm ń kyab pànn
ya ning jir àjwár-à ǹ rì dinya sig ning
níng. Ning rì zìm hing, n bir hing pìkyinn
áni ngbam nímá.
2 A jir shinn jir àjwár-à níng ni, Shìdun
zìg zu rìghing ning á bu pyìrná ni, wà na
shi sig ma pìkyinn bir ngbam nímá á jir
Shìdun. Wà ma nímá bàna, ning fig sig
jir àjwár-à níng átai.
3 Jir àjwár-à ǹ fig sig á shinn Yesu Kristi
ni níng, í wà zyun-à ǹ dinya sig ning. Jír-
à níng sàn kab sig kó wà áni bidìm pár.
Jír-à níng ri tàg yi rag, Yesu Kristi wu sig
jir shinn bu pyìryí, àràg barà big ba sig á
tarkada Shìdun ni níng.
4 Big jì ku, áyau su sara Shìdun gbar dù
nann zu kàng ku ma yonki àràg barà big
ba sìnn sig á tarkada Shìdun.
5 Sái ku bi tàg shinnwá á byar Bitrus, n
bi tàg shinnwá á byar yann aswamwá big
dwib agban pyànà níng.
6 I wà su zyun ku bi tàg shinnwá á
byar mpìrká ri bàg ku, big kab hing dari
swana. Ayau mpìr káníng ni, kádà shi sig
ma áni. Kádà wu rìghing.
7 To, ku tàg shinnwá á byar Yakubu,
hár n bi tàg jakàng shinnwá á byar yann
aswamwá big ni bidìm pár.
8 Barà ku tàg kinn rìghing shinnwá á
byar mpìr káníng bidìm pár, í wà ku tàg
shinnwá á byarmí ni. Kó barà ǹ kinn fig
bu bàna níng, ǹ kà áyaubá ni tìnn.
9 Ai, ǹ shi sig àràg mì í wùnshái áyau
yann aswamká buwá ni bidìm pár. N fòr
fig wà bá dang rag, mì í wùn aswamwá
bàna, jir kai bàna wàrì níng mì ri ya
mpìrká ri bàg ku shwìn wàni.
10 Ama Shìdun ma àsànwá ku ya sig mì
swàm-à níng. Hár bu-à ku sa sig mì níng,
kàng fig bu átai bàna. Bumí ǹ sa swàm sa
sa sa, hár ǹ sa kab yann aswamká kádà í
nì. Ama ǹ sa fig ma shinnmí bàna, í àsàn
Shìdun shi síg nì á kyinnmí ni.
11 To, ama yi bidìm yi ri dang jírwá
níng, kó ma í mì, kó ma í big ma ri dinya
ning jir Shìdun, bidìm par í bu ńzyun. Yi
bidìm par yi ri dang jír ńzyun á shinn
Yesu Kristi ni zyun-à ning bir sig kyinn
áni níng.

Barà Mpìrká Wu Rìghing Má Dù Nann Zu Kàng Ma Yonki

12 To, ń bib ning. Barà Kristi dù nann
zu kàng rìghing mà amir-à ni, àràg barà
yi ri dinya kyann mpìrká níng, bu-à sa
mpìrká kádà áyauná ni ri dang rag mpìr
má dù nann zu kàng fig bàna, í jir kai rà?
13 Wà nìm má àràg barà ning ri dang
rag, ki má dù nann zu kàng fig ma yonki
bàna níng, ai Kristi nìm má dù nann zu
kàng fig ma yonkiwá bàna.
14 Wà Kristi nìm ma dù nann zu kàng
fig bàna, jír-à yi ri dinya ning níng, nìm í
jír átai. Pìkyinn birná nìm bàna ma yìr.
15 Wà Kristi nìm ma dù nann zu kàng
fig ma yonki bàna, nìm má shi àràg yi ri
gim ǹsáng á jir Shìdun ni, barà yi ri dang
rag, Shìdun gbar dù nann zu rìghing Yesu
mà shar amir-à ni ma yonki níng.
16 Ning yì hing wà mpìrká wu rìghing
níng nìm má dù nann zu kàng fig ma
yonki bàna, to, Shìdun nìm má gbar dù
nann zu fig Yesu ma yonki bàna.
17 Wà Kristi nìm ma dù nann zu fig
bàna, pìkyinn birná nìm bàna ma yìr.
Hár tàma-à níng ning nìm shi sig áyau
bu pyìrná ni.
18 Mpìrká rì bàg sig Yesu ká wu sig níng,
big nìm jànn kà kinn rìghing.

19 Wà pìkyinn biryí á byar Kristi nìm
má í jirà yá dù nann zu kàng fig ma yonki
bàna, ashiyí nìm má kab bu kó ni bidìm
pár.
20 To, yi yì hing í àjai big gbar dù nann
zu kàng rìghing Kristi ma yonki. Ku shí
nì wà kà pyànn áyau mpìrká má dù nann
zu kàng ma yonki.
21 Byar-à ki bi sig níng, ki bi sig á dò jir
bu-à bibai-à mpìr zyun sa sig níng. Byar-
à yi dìg sig gbìb-à yá dù nann zu kàng ma
yonkiyí má, yi dìg sig á byar mpìr zyun ni
tìnn.
22 Barà yi bidìm pár yi ri wu ki á jir
shinn bu bibai-à Adamu sa sig, í barà yá
wìm zu á jir shinn Yesu ni tìnn.
23 Kó ni má dù nann zu kàng áyau su-à
Shìdun gib sig níng. Zyun-à dù nann zu
sig wà kà pyànn-à níng, í Kristi. Ká má
dù nann zu ásimwá ni níng, sái ká shi sig
mpìrká buwá. Shìdun má gbar dù big á
sai-à Yesu má kàng bi kàng.
24 Sai-à ba dù nann zu rìghing, í wà
byar shu dunyaru má vinn. A sai-à níng
hi, Kristi má shi shinn kó kai bidìm pár.
Kó kùr, kó àgbam, kó wàu, bidìm pár kwá
sìnn kann káníng agang, má zìg kùr má
ya kà á vù tawá Shìdun ni.
25 Shìdun sìnn kà sig Kristi aku na
kùr, kwá gbar tìg wann rìg ká ri ngàng
wàníng bidìm pár, má sìnn kà big á mìr
bar wàníng ni.
26 Bu-à kwá gbar tìg wann wà kinn
shinn-à níng í ki.
27 Shìdun sìnn sig kó kai bidìm pár á
mìr bar wàníng ni, àràg barà big ba sig
á tarkada Shìdun ni. Yi yì hing Shìdun
sìnn fig shinnwá á mìr bar Kristi ni bàna.
Buwá ku í àsàin-à sìnn kà sig bu bidìm
pár á mìr bar Kristi ni, kwá shi fig á mìr
bar Kristi ni bàna.
28 Wà Shìdun ma sìnn kà gban rìghing
kó kai bidìm pár á mìr bar Kristi ni, í wà
Kristi ma shinnwá, kwá sìnn kà shinnwá
á mìr bar Shìdun ni, jirà Shìdun aku shi
shinn kó kai bidìm pár.
29 Wà mpìr nìm ma dù nann zu kàng fig
ma yonki bàna, bu-à sa mpìrká ri wau dìr
batisma jir shinn mpìrká ká wu rìghing í
jir kai rà? Yìrwá nìm í kai rà?
30 Wà mpìrká wu rìghing nìm má dù
nann zu kàng fig bàna, bu-à sa yi ri
wann tafinn kyann shinnyí, mi ri dang jir
Shìdun, í jir kai rà?
31 Su ma su mì ri wa shwìn àràg má
wúwu jir shinn Yesu. Bu-à sa mì ri dinya
ning barà mì ri wa shwìn àdòníng, í jirà
mì ri fig àjwár á shinn ná ni jirà ning ri
sa swàm ma jir Shinn Luyí Yesu Kristi.
32 Sai-à ǹ mà finn swann Afisa ni, mì ri
gbìb shùr ma mpìrká big shi sig ma kyinn
àzwànn. Shi àràg mì ri gbìb shùr big wi
awúnnká ri pànn mpìr. Wà Shìdun nìm
ma ri gbar dù nann zu fig mpìr mà amir-à
ni bàna, buká ǹ sa sig níng, nìm bàna ma
yìr. Wà mpìr nìm ma dù nann zu kàng fig
bàna, nìm má sàn kab ayi ji buju, ayi wa
shin, ayi fig àjwár á dunyaru, jir kai bàna
yá wu rìg akìn hár kinn kinn.
33 Kada aning zìm abig tonn gban ning
bàna. Ning fig hing kó? Wù mpìr kyinn
sìsàn, wa ri bàg dìr ma mpìr-à bibai, wù
má, wá kàng mpìr-à bibai tìnn.
34 To, aning kà kàng á akironá ni, aning
bàg gbìb Shìdun ábibir, kada aning sa
kàng bu-à bibai bàna. Mpìrká kádà
áyauná ni yì fig Shìdun bàna. Mì ri dang
àdòníng jirà a zunái pànn ning.

Dìr Apyú Zyun-à Yá Dìg Níng Barà Má Shi Ani

35 To, mpìrká kádà ri bib rag, “Mpìr-à
ma wu rìghing, bá gbar dù nann zu kàng
ku ma yonki á shinn rà? Irì dìr-à bá gbar
dù nann zu kàng mpìr ma kàhi í wà áni
rà?”
36 Kai, jír bibná bàna ma yìr. Aning
myàng. Wà mpìr ma tàg hing bu á da-à
ni, sái wà yìrwá ma swàr hing, í wà àpyú
ri nga nann zu ni.
37 Bu-à wá tàg á jìnn ni, kó amaun, kó
za, ama à tàg sig í yìrwá, à tàg fig maiwá
bàna.
38 Shìdun ri yá nì bu-à ri nann zu áni írì
dìr-à ku ri zìm. Kó wà áni shi sig buwá
kim kim.
39 Kó àràg wi má, big shi sig ma dìr kim
kim. Mpìr jíkwìnn shi sig ma dìrwá kim,
wi awúnn shi sig ma dìrwá kim, ayinnbu
má shi sig ma dìrwá kim, jái á zàpìr-à ni
má shi sig ma dìrwá kim.

40 To, buká mà wai, dìrbá shi sig kim.
Buká á jìnn ni, dìrbá shi sig kim. Nsònn
buká shi sig mà wai shi sig kim ma wà á
jìnn ni.
41 Ayúnn shi sig ma nsònnwá kim.
Sònn-à shi sig ma buwá kim tìnn.
Asuswirká má shi sig ma bigbá kim tìnn.
Ayau bar dìr big asuswirká ni má, big shi
sig áni kim kim.
42 To, wàníng í barà má shi áni tìnn, á
sai-à Shìdun má gbar dù nann zu mpìrká
big yonki. Dìr mpìr-à big jì kà sig ku mà
amir-à ni níng, ri swàr rìg. Ama wà zyun-
à bá gbar dù nann zu kàng ku ma kàhi
níng, má swàr fig áswàr bàna.
43 Sai-à big ri jì kà rìg dìr-à níng, ku
bàna ma gbam. Nsònnwá bàna áni. Ama
wà zyun-à bá gbar dù nann zu kàng ku
ma kàhi níng, má shi ma gbam. Má shi
shèrá nímá.
44 Dìr zyun-à big ri jì níng, kàhi í bu
dunyaru. Wà bá gbar dù nann zu kàng
mpìr ma kàhi níng í dìr àpyú zyun-à
Awun Shìdun ri ya mpìr. To, barà yi shi
sig ma dìr zyun-à má swàr rìg níng, yi yì
hing Shìdun má ya yi dìr zyun-à má swàr
fig bàna.
45 Barà big ba sig á tarkada Shìdun ni,
big rag, “Mpìr-à big rì màm jag sig níng,
í Adamu, ku shi sig ma yonkiwá.” Ama
Adamu zyun-à ásim níng, buwá ku shi síg
nì mpìr àsàin-à ri ya yonki, mpìr-à níng
hi í Yesu.
46 Dìr-à Awun Shìdun ri ya níng, bi jag
fíg nì bàna, ama í bu zyun-à ri swàr níng
bi jag síg nì, í wà bu Awun Shìdun bi sig
ásim.
47 Adamu zyun-à bi jag sig níng, big
màm sig ku ma jànn. Adamu zyun-à bi
tib ku níng, bi sig mà byar Shìdun ni mà
wai.
48 Dìr mpìrká bidìm pár shi sig àràg í
dìr Adamu zyun-à Shìdun màm sig ma
jànn. Mpìrká ri bàg Kristi bá dìg dìr
zyun-à mà wai àràg bu Kristi.
49 Àràg barà dìryí zu sig swai ńzyun big
mpìr-à á dunyaru níng, í barà dìryí má zu
kàng àràg bu mpìr zyun-à bi sig á byar
Shìdun ni níng.
50 To, ning myàng hing kó? Dìr-à íri wi
ma àsà má fòr fig barà kwá kà á byar-à
Shìdun na sig kùrwá bàna. Bu-à ri wúwu
má dìg sar fig bu zyun-à ri shi kinn kinn
bàna.
51 Aning fig jír-à níng. I jír zyun-à
Shìdun rì tàm sig. Ayauyí ni, káhi má wu
fig bàna. Ama yi bidìm pár, Shìdun má
vim bìr rìg dìryí.
52 Barà yi ri shi, mpìr ri mikab zu, mi
ri pù fim níng, í barà yá fig bá winn yur-
à wà kinn shinn-à áni tìnn. Wà ba winn
hing, í wà Shìdun má gbar dù nann zu
mpìrká rì wu sig níng ma dìr àpyú zyun-
à má shi kinn kinn. Yi mpìrká shi sig ma
áni ma yonki níng, dìryí má vim bìr rìg
tìnn.
53 Dìryí zyun-à ma swàr rìg níng, má
vim bìr kàng rìg zyun-à má shi kinn kinn.
Dìryí zyun-à ri wu níng, má vim bìr kàng
rìg zyun-à má wu fig áwu bàna.
54 Sai-à dìryí ma vim bìr kàng rìghing,
ya wu fig rag ki bàna, í wà bu-à big ba sig
á jir Shìdun níng má shi àràg barà big ba
sig n rag, “Shìdun gbam kan rìghing ki.”
55 “Ki má gban fig rag mpìr bàna.
Wù ki, gbamwú má shi rag áni rà?”
56 Ki ri dìg gbamwá á byar bu pyìr-à yi ri
sa níng. Bu pyìr bó ri dìg gbamwá á byar
doka.
57 To, buyí yi kab sig gbam ki á jir shinn
Shinn Luyí Yesu Kristi ni. Ayi yan Shìdun
jir wàníng.
58 To, barà shi sig àdòníng, sái aning sar
gbam, ning wunzàmí big, aning yag mà
pyànn ma swàm Shinn Luyí Yesu, kada
bu zyun aku tir ning bàna, jir kai bàna
ning yì hing bu-à ning ri sa jir shinnwá
níng, má shi fig í bu átai bàna.

16

Jír á Shinn Bài-à Mpìrká Bu Shìdun Ri Kwonn

1 To, jír á shinn bài-à ning ri kwonn
jirà ná sa shang mpìrká bu Shìdun á jànn
Yahudiya, aning sa àràg barà ǹ dinya sig
mpìrká bu Shìdun á jànn Galatiya.
2 Kó wane àyúnn Ladi aning sìnn
kwonn bài. Kó ni aku tinn zu bi bu-à ku
dìg sig áyau su sùmpyànn, ma aku zìg bi.
Ama kada aning shi kir mì, wà ma bi hing,
í wà aning kwonn bu íni bàna.

3 To, wà ma fòr bi hing, má ya mpìrká
ká ning shig zu sig níng wasika, jirà abig
zìg yag bài-à ning kwonn sig níng, mà
Urushalima.
4 Wà ya myàng má sàn kab síg nì, ń yag
tìnn, to, í wà yi big má yag zyun.

Bu-à Bulus Má Sa Mà Pyànn

5 To, má bi á byarná ni, ama sai wà ma
yag rìghing mà jànn Makidoniya, í wà má
bí ni.
6 Ama mì ri myàng kó má shi nonn
á byarná ni hár sai wà sònn wàu ma
wam zu rìghing, í wà ná sa shang mì á
kyonnmí wà mà pyànn.
7 N zìm fig wà ń myàng ning ń wam zu
kíni bàna. Wà Shìdun ma zìm hing, má
shi nonn á byarná ni.
8 Má shi ma á finn swann Afisa hár
àyúnn buki zyun-à big ri bar Pentikos,
9 jir kai bàna Shìdun ya sig mì pyù barà
má sa swàm ùwài nímá áyág. Swàm
Shìdun ri yag mà pyànn. Ama mpìrká
kàhi nìnànn nímá ri zìm abig kan dim mì.
10 Wà Timoti ma bi fòr hing á byarná
ni, aning pànn samyib ku. Kada aku shàr
zinn kó títi nímá bàna. Ku má, ku ri sa
swàm Shinn Luyí, àràg barà mì ri sa níng
tìnn.
11 Kada a mpìr myàng rag Timoti kinn
fig bu bàna. Aning sa shang ku á
kyonnwá ni, ma aning dwim kàng bi ku
ítau á byarmí ni. Mì ri shi kir ku, ku ma
wunzàká kádà níng.
12 Bu wunzàyí Apolos bó, ǹ vig ku rag
aku yag kwonn ma wunzàká kádà, jirà
aku yag myàng kà ning. Ama ku myàng,
ku dìg fig ma pyù barà kwá bi á byarná ni
tàma-à níng bàna. Sái wà kwa dìg hing
pyù, í wà kwá bi má myàng kà ning.

Jír-à Wà Kinn Shinn

13 To, buná aning myàng kwonn ma
shinn ná, aning sar gbam áyau pìkyinn
birná á byar Yesu. Aning wim kyinn.
Aning tib bàg barná.
14 Bu-à ná sa bidìm pár, aning sa ma
kyinn azìm.
15 Ning yì hing Istifanas ma mpìrká
buwá big. Big í mpìrká kà jag sig gbìb
Yesu á jànn Akaya. Big du kà hing
shinnbá rag bá sa shang mpìrká ri bàg
Shìdun.
16 To, íri mpìrká ri sa swàm àdòníng,
mì ri zìm aning fig bu-à ba dinya ning,
ma aning wib jírbá. Ká ma ri sa swàm
àdòníng, aning fig jírbá tìnn.
17 N fig hing àjwár barà Istifanas ma
Fartunatas ma Akaikas bi á byarmí ni, jir
kai bàna big sa ya hing mì bu-à ning dìg
fig pyù-à ná sa ya mì bàna.
18 Big sa mì bu-à pìkyinnmí jwar áni,
àràg barà big rì sa jwar sig ning pìkyinn
ná. Iri mpìrká àdòníng, big fòr hing wà
ayi yan big.
19 Mpìrká ri bàg Yesu á jànn Asiya big ri
bib kà ning. Akila ma wàwá Biriskila má,
big ri bib kà ning bib bib á zìnn Shinn
Luyí Yesu ni. Mpìrká ri kwonn shinn, mi
ri wib Shìdun á lubá ni, big ri bib kà ning
tìnn.
20 Mpìrká ri bàg Yesu áyag bidìm pár,
ri bib kà ning.
Aning bib kà bar dìrná, bib bib.
21 Mì Bulus, ǹ ba síg nì jír-à níng. Mì ri
bib kà ning.
22 Mpìr-à ma zìm fig Shinn Luyí Yesu
bàna, a Shìdun ya ku nài ya. Shinn Luyí,
á bi.
23 Asàn Shinn Luyí Yesu aku shi kwonn
ma ning.
24 Mì ri zìm ning wàni, jir kai bàna
á gbìb Yesu Kristi yi bidìm pár yi í bu
ńzyun.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà KORINTI Wà Wa Pyànà

Bulus ba ya mpìrká mà Korinti wasika wà wa pyànà á sai-à mpìrká káhi áyau mpìrká ni ri dang bai ku, mi ri gbìb shùr á shinnwá ni. Bulus tìya big rag ku ri zìm big. Ku ri zìm abig jùn kwonn kàng. Mpìrká káhi dang rag ku í wùn aswam Yesu Kristi bàna. Ama ku dinya káníng rag àjai ku í wùn aswam Yesu Kristi. Bulus dinya mpìrká ri bàg Yesu mà Korinti abig ya bài jirà abig shang mpìrká ri bàg Yesu Kristi mà Yahudiya, ká zyun-à amor-à ri gban big, big ri wa shwìn nìnànn nímá.

Bulus Bib Kà Mpìrká

1 Mì Bulus zyun-à Shìdun zìm sig rag, ǹ shi wùn aswam Yesu Kristi, mì ma wunzàyí Timoti, yi ri ba ya ning wasika-à níng, ning mpìrká ri bàg Yesu mà Korinti kwonn ma mpìrká bu Yesu mà jànn Akaya.

2 Mì ri vig Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig ya ning àsàn, kwonn ma pìkyinn na tag.

Bulus Sa Shìdun Isoko

3 Ayi sa Shìdun Ta Shinn Luyí Yesu Kristi ísoko. Ku ri myàng ashiyí, mi ri sa jwar pìkyinnyí tìnn.

4 Bu-à ma dìg yi bidìm pár, ku ri sa jwar pìkyinnyí jirà ayi sa jwar pìkyinn mpìrká ri wa shwìn kim kim àràg barà ku ri sa jwar pìkyinnyí níng.

5 Barà yi ri wa shwìn àràg bu Kristi níng, í barà Shìdun ri sa jwar yi pìkyinn áni á jir shinn Kristi ni tìnn.

6 Wà ya wa shwìn, yi ri wa jirà ayi sa jwar pìkyinn ná, ma aning wìm zu. Wà Shìdun ma sa jwar pìkyinnyí, wàníng ri tàg rag Shìdun má sa jwar pìkyinn ná. Kwá sa aning sa muyar, barà ná tib wann pìkyinn á jir shwìn-à yi ma ning ri wa.

7 Yá fim fig pìkyinn biryí á dìrná ni bàna, jir kai bàna barà ning ri wa shwìn àràg barà yi ri wa níng, í barà Shìdun má sa jwar pìkyinn ná áni àràg barà ku ri sa jwar pìkyinnyí níng.

8 Wunzàyí big, yi ri zìm ayi kyab pànn ya ning shwìn-à yi rì wa sig á jànn Asiya, shwìn-à hi rì kab hing gbamyí, pìkyinnyí rì gib rìghing, yi rì yì fig rag yá wìm zu bàna.

9 Yi ri kyab rag big wà sig kwonn barà bá gban rìg yi. Wàníng sa sig àdòníng jirà kada ayi sìnn kyinnyí á gbamyí ni bàna, sái bu-à Shìdun àsàin-à ri gbar dù nann zu ki níng, ma sa.

10 Ku í àsàin-à gbar kyag zu sig yi á fòr zyun-à yi nìm má wu ki áni. Kwá gbar kyag zu yi, yi ri bir pìkyinn rag kwá gbar kyag zu kyann yi àdòníng.

11 Aning vig shang yi Shìdun áni àràg barà mpìrká kádà nìnànn nímá ri sa, àjirà a Shìdun zìm avigyí, ma aku sa sàn ya yi. I wà mpìrká nìnànn nímá má sa Shìdun ísoko á jir shinnyí ni.

Bulus Wà Vim Bìr Kàng Jírwá á Shinn Bu-à Ku Ri Zìm Aku Sa

12 Bu-à sa yi ri gbar àshí níng, í jirà pìkyinnyí ri tìya yi rag yi ri shi shu ǹsàn á dunyaru. Shuyí ma ning í shu pìkyinn ǹsàn, àràg barà Shìdun ri zìm. Yi ri tonn gban fig mpìr bàna. Yi ri sa fig swàm ma yar zyun-à yi shi sig ma kàhi níng bàna, yi ri sa ma gbam àsàn-à Shìdun ya sig yi.

13 Buká yi ri ba ya ning bidìm pár, íri buká ná jangga má fig kyàr samyib. Mi ri kyab ná jangga má fig kyàr samyib wàni.

14 Tàma-à níng, ning yì gban fig bu bidìm bàna. Aning yì gban rìg buká mì ri tàg ning, jirà àyúnn-à Shinn Luyí Yesu ma kàng bi hing, ná gbar àshí á shinnyí ni, yi má, yá gbar àshí á shinn ná ni tìnn.

15-16 Sai-à rì níng, mì ri kyab rag na myàng hing mì, ná fig àjwár, í bu-à sa mì ri zìm ń bi á byarná ni kàun pyànà, jirà ń sa shang ning kàun pyànà. Mì ri zìm ń bi á byarná ni sai-à má yag mà Makidoniya, ma sai-à má kàng bi. I wà ná sa jag mì á kyonnmí má yag mà Yahudiya.

17 Sai-à rì níng, barà mì ri kyab rag má bi á byarná ni, barà ǹ bi fig bàna níng, ning ri kyab rag mì ri dang jír nu pyànà rà? Kó ning ri kyab rag, ǹ shi síg àràg

mpìrká zyun-à yì fig Shìdun bàna, ká ri dang jir rag “nn”, á pyànn big rag “bàna” níng rà?
18 Barà Shìdun ri dang vim bìr fig nu bàna níng, í barà jír-à yi dinya sig ning níng, yi dang vim bìr fig nu bàna tìnn.
19 Yesu Kristi wùn Shìdun wà yi ma Silas ma Timoti dinya sig ning jírwá níng, ku ri dang vim bìr fig nu bàna tìnn. Bu-à kwa dang bidìm pár, shi rìghing.
20 Nu-à Shìdun gib ya sig mpìr bidìm pár, ku ri sa á gbìb Yesu ni. Wàníng í bu-à sa yi ri dang rag “Aku shi àdòníng”, yi ri swam yan Shìdun á jir shinn Kristi.
21 Shìdun í àsàin-à ri sìnn kà yi ma ning ayi yì rag yi shi sig áyau Kristi. Ku í àsàin-à shig zu sig yi, n sìnn kàng sig yi mpìrká buwá.
22 Ku kyag sig yir á dìryí ni rag yi í mpìrká buwá. Ku wìr kà ya sig yi Awunwá á pìkyinnyí ni jirà ayi yì rag kwá ya yi buká ku gib ya sig yi nu níng.
23 Shìdun í àsàin-à yì sig kyinnmí. Bu-à sa ǹ bi fig á Korinti bàna níng, í jirà ǹ zìm fig ń sa pànn ning zunái bàna.
24 Yi ri du kà fig ning ma gbam rag aning bir pìkyinn bàna, jir kai bàna ning ri bir pìkyinn ngbam nímá. Bu-à yi ri sa bàna, yi ri sa swàm ma ning jirà aning fig àjwár.

2

1 To, ǹ kyab á kyinnmí ni rag má bi fig rag á byarná ni bàna, jirà a pìkyinn ná bai bàna.
2 Wà ma sa bai hing pìkyinn ná, mpìrká má sa jwar rag mì pìkyinn níng bàna, sái íri ningká ǹ sa bai sig ning pìkyinn níng.
3 Wàníng í bu-à sa ǹ rì ba ya sig ning wasika n dinya sig ning bu-à ná sa. N yì hing rag ná sa àjai. N zìm fig ningká ning nìm má sa jwar pìkyinnmí níng, aning sa bai sòr mì pìkyinn bàna. N yì hing rag wà ma fig hing àjwár, ning má ná fig àjwár.
4 Sai-à ǹ ba ya sig ning wasika níng, ǹ ba ya síg ning ma pìkyinn bai, ma jír kyab, ma zàn mínn. N ba fíg jirà aning bai pìkyinn bàna, ama í jirà aning yì barà mì ri zìm ning wàni.

Aning Yafa Ya Mpìr-à Sa Sig Bu Pyìr

5 Mpìr-à gbar bi sig pìkyinn bai-à níng, ku gbar bi ya fig íri mì áwinmí ni bàna, ama ku gbar bi ya sig ning bidìm pár.
6 Wab tag-à ning nìnànn nímá ning wab tag sig ku níng, màg rìghing.
7 Tàma-à níng aning yafa ya ku, ma aning dang gbam ku kyinn, jirà kada a dìrwá wu tag, ma aku fim gbìb Shìdun bàna.
8 Jír wàníng, mì ri vig ning aning tìya ku rag hár tàma-à níng ning ri zìm ku wàni.
9 Yìr wasika zyun-à ǹ rì ba ya sig ning níng, í jirà mì ri zìm ń màg màg fig ning, wà ning ma ri wib bu-à mì ri dinya ning.
10 Wà na yafa ya hing mpìr, mì má ǹ yafa ya rìghing ku tìnn. Wà bu-à má yafa ya ku ma shi sig áni, má yafa ya ku á pyànn Kristi ni. Má sa àdòníng á jir shinn ná ni.
11 Má sa àdòníng jirà kada a Shaitan kab yi bàna, jir kai bàna yi yì hing yarwá ku ri sa.

Pìkyinn Bulus Na Tag Wann Fig Bàna

12 Sai-à ǹ yag mà Taruwasa rag ma dang jír àjwár Kristi níng, ǹ myàng hing barà Shinn Luyí pù ya sig mì pyù.
13 Ama pìkyinnmí na tag wann fig bàna, jir kai bàna ǹ dìg fig wunzàmí Titus màhàn bàna. Yi big mpìrká màhàn dwim gàfinn dìr, í wà ǹ dù n yag mà Makidoniya.

Mpìrká Bu Yesu Má Gbam Kan Shaitan

14 Yi ri sa Shìdun ísoko barà ku ri tìya yi gbìb á dò shinn Kristi ni barà yá kab gbam Shaitan. A dò shinn barà yi ri dang jir Kristi, Shìdun ri sa mpìrká ri fig jírwá àràg barà swìnn bu ǹsàn ri ning kàng kwìb byar.
15 Barà yi ri dang jir Kristi níng, á byar Shìdun ni yi shi sig àràg í swìnn bu ǹsàn á byar ká má wìm zu, ma ká má wìm zu fig bàna.
16 A byar mpìrká má wìm zu níng, jíryí shi sig àràg í swìnn bu ǹsàn má ya yonki. Ama á byar mpìrká má wìm zu fig bàna níng, jíryí shi ya sig big àràg í swìnn bu-à má gban rìg big. Mpìr-à kinn sig barà kwá dang jir Shìdun àdòníng í ni rà?
17 Mpìrká káhi nìnànn nímá ri dang jír jirà a mpìrká ya big bu. Ama yi ri sa fig

àdòníng bàna, jir kai bàna yi í mpìrká bu Kristi. Yi ri dang jírwá ma pìkyinn ńzyun, jir kai bàna Shìdun í àsàin-à ri swam yi ayi dang jírwá.

3

Mpìrká Ri Sa Swàm Bu Nu Apyú Zyun-à Shìdun Gib Sig

1 Ning ri myàng rag yi ri gbar àshí rà? Ning ri zìm abig ba dinya ning wasika rag, yì mpìr sìsàn rà? Kó ning ri zìm aning ba wasika rag, yi mpìr sìsàn rà? Ning ri zìm aning sa àràg barà mpìrká káhi ri sa bigbá níng rà?

2 Ning ma shinn ná, ning í wasika zyun-à má dinya mpìrká jír á shinnyí ni. I wasika big ba sig á pìkyinnyí ni. Kó ni má fig yì.

3 Mpìrká má myàng ning àràg í wasika zyun-à Kristi ba sig ma shinnwá n ya sig á vùyí ni. Wasika-à hi ku ba fíg ma zàn bu-à big ri ba bu áni bàna, ama ku ba sig ma Awun Shìdun á pìkyinn mpìr.

4 Yi ri dang wàníng, jir kai bàna Kristi tàg sig yi barà ya bir pìkyinn á byar Shìdun.

5 Yi kinn fig barà yá dang rag yi sa yì hing swàm-à níng bàna. Gbam-à yi ri sa ma kàhi níng, í Shìdun ya síg yi nì.

6 Barà Shìdun gib ya sig mpìrká nu àpyú níng, ku ya sig yi gbam rag ayi dinya mpìrká jír nu àpyú-à ku gib sig. Nu-à ku gib sig í doka bàna, í jir Awunwá. Doka má gban mpìr, ama Awun Shìdun má ya mpìr yonki.

7 Big ba sig doka mà shinn abàn. Asai-à Shìdun ya mpìrká dokawá níng, ku wìr wann bi àyarwá, kó barà doka-à hi ri gbar bi ki níng. Ayar-à níng sa mùnnpyànn Musa yar wàni, kó barà àyar-à hi ri wam zu rá wam zu níng, mpìrká myàng sar fig mùnnpyànnwá bàna.

8 Barà àyar Shìdun tàg sig shinnwá á sai-à Shìdun ya sig mpìrká doka, zyun-à ri gban mpìr káníng, àyarwá zyun-à kwá tàg á jir nu àpyú-à ku gib ya sig mpìrká á byar Awunwá níng, má kab wàrì níng.

9 Barà àyar Shìdun bi á jir doka zyun-à ri gban ki níng, àyarwá zyun-à má wann bi á jir nu àpyú-à ku gib sig wà má pinn zu mpìr níng, má shi áshinn rà?

10 Ayar zyun-à Shìdun rì wìr wann bi sig á sai-à ku ya sig mpìrká doka níng, kinn fig bu bàna, jir kai bàna àyar zyun-à má wann bi kwonn ma nu àpyú zyun-à Shìdun gib sig níng, má ya mpìr yonki.

11 Wà ba sìnn kàng hing doka zyun-à má wam rìg níng bu ùwài, jir àjwár zyun-à má shi kinn kinn níng, má wài káb nì.

12 Barà yi yì hing rag nu àpyú-à Shìdun gib sig níng má wam zu fig bàna, í bu-à sa yi wim pìkyinn, mi ri dang jírwá.

13 Yi shi fig àràg Musa zyun-à zìg jà n bir mùnnpyànnwá ma kàhi, jirà kada a mpìr Israilaká myàng barà àyar-à níng ri wam zu rá awam zu níng bàna.

14 Pìkyinnbá wu rìghing. Hár tàma-à níng, sai-à big ma ri jangga jir Shìdun, jà-à níng hi ri bir dim kyinnbá. Big ri kyab yì byann fig bu-à big ri jangga bàna. Mpìr má wan zu sar fig bàna, sai wà kwá bi hing á byar Kristi.

15 Hár tàma-à níng, sai-à big ma ri jangga doka Musa, jà-à níng hi ri bir dim big kyinn.

16 Ama wà mpìr ma vim bìr bi hing á byar Shinn Luyí Yesu ni, í wà jà-à níng má zu á kyinnwá ni.

17 Shinn Luyí shi síg nì Awun. Byar-à Awunwá shi sig màhàn, mpìrká má shi yàn finn dìr.

18 Yi mpìrká ri bàg Shinn Luyí Yesu, yi shi fig á zu àkúnn bàna. Mùnnpyànnyí shi sig àràg í adìn ri tàg àyar Shìdun. Shinn Luyí shi síg nì Awun, Awunwá ri vim bìr swàb kà tim yi ayi shi àràg ku.

4

Dìryí Shi Sig Aràg í Par Jànn

1 Shìdun myàng ashiyí, ku bar sig yi jirà ayi dinya mpìrká jir àjwárwá. Yá fim fig swàm-à níng bàna.

2 Yi ri sa fig bu atàm ma bu zunái bàna. Yi ri tonn gban fig mpìr bàna. Yi ri fim fig jir Shìdun mi ri dang fig bu zyun kim bàna. Yi ri dang dikina íri jir Shìdun á yiyar-à ni. Yi ri shi shuyí mi ri shàr Shìdun, jirà kó ni ma myàng hing

yi, kyinnwá má dinya ku rag yi í mpìr Shìdun.
3 Wà jir àjwár-à yi ri dang níng ma shi sig í bu atàm, kàhi shi síg bu atàm á byar mpìrká ri kà gbìb ajànn.
4 Big ri bir fig pìkyinn á byar Kristi ni bàna, jir kai bàna Shaitan kùr dunyaru-à níng, sa wu rìghing pìkyinnbá. Ku zìm fig abig myàng àyar jir àjwár á shinn Kristi ni bàna. Kristi shi sig àràg í Shìdun.
5 Wà yi ma ri dinya ning jir Shìdun, yi ri dinya fíg ning jír á shinnyí ni bàna, yi ri dinya ning jír áshinn Yesu Kristi ni, barà ku í Shinn Luyí níng. Yi í fàuná á jir shinn Yesu ni.
6 Shìdun àsàin-à dang sig rag àyar aku yar zu á fi-à ni níng, ku í àsàin-à sìnn kà sig àyarwá á pìkyinnyí ni, jirà ayi myàng àyarwá zyun-à ri ya mpìr yar, wà mpìr má yì barà Shìdun wai sig áni, àràg barà yi myàng sig á mùnnpyànn Kristi ni.
7 Yi bàna ma gbam shinn dìryí. Dìryí shi sig àràg par jànn. Bu ǹsànká Shìdun ya sig yi, wà yi shi sig ma kàhi níng, shi sig àràg yi shi sig ma kàhi á par jànn, jirà mpìrká abig myàng gbam Shìdun.
8 Mpìrká ri ya kyann yi shwìn, ama yi fim fig swàm-à yi ri sa níng bàna. Pìkyinnyí shi sig áwai áwai, ama yi fim fig pìkyinn biryí bàna.
9 Mpìrká nìnànn nímá ri zib yi, ama Shìdun fim fig yi bàna. Mpìrká dab yi dab dab, ama yi wu fig bàna.
10 Mpìrká ri kar ngang kyann yi jirà abig gban rìg yi àràg barà big gban sig Yesu. Barà yi shi sig ma yonki hár tàma-à níng, wàníng ri tìya mpìrká rag Yesu shi síg á shinnyí ni.
11 Yi mpìrká shi sig ma yonki níng, yi ri wann tafinn kyann shinnyí á dò shinn Yesu ni, jirà mpìrká abig myàng shu Yesu á dìryí ni.
12 Yi ri wann tafinn kyann shinnyí jirà aning dìg yonki.
13 Big ba sig rag "N bir hing pìkyinnmí, í bu-à sa mì ri dang níng." Yi má, í barà yi bir sig pìkyinnyí á jir Shìdun ni tìnn, í bu-à sa yi ri dang níng.
14 Yi yì hing rag Shìdun zyun-à gbar dù nann zu sig Yesu ma yonki níng, kwá gbar dù nann zu yi tìnn. Kwá zìg yi kwonn ma ning, má sìnn kà á pyànn Yesu ni.
15 Wàníng bidìm pár í jir shinn ná, jirà àsàn Shìdun aku kyann yà zu rìg á byar mpìrká nìnànn nímá, jirà abig sa ya Shìdun ísoko, ma abig swam yan ku.

Pìkyinn Bir á Byar Shìdun

16 Jir wàníng í bu-à sa yi ri wu tag fig dìr bàna. Kó barà dìryí ri kwor níng, ama su big su, kyinnyí ri vim bìr kyann àpyú.
17 Shwìn títi-à yi ri wa tàma-à níng, má wam zu rìg. Shìdun ma ya yi bu ǹsàn ùwài nímá wà zyun-à má wam zu fig bàna.
18 Yi ri sìnn fig pìkyinnyí á bu-à mpìrká ri myàng bàna, sai buká mpìrká ri myàng sar fig bàna. Buká mpìrká ri myàng má á zu níng wam zu rìg, ama buká mpìrká ri myàng fig á zu bàna níng, má shi hár kinn kinn.

Yá Dìg Dìr Apyú Mà Wai

5

1 Yi yì hing rag dìryí zyun-à yi shi sig áni tàma-à níng má shi fig hár kinn kinn bàna, jir kai bàna shi sig àràg í apig. Wà dìryí ma wim wann hing, yá dìg dìr àpyú mà wai zyun-à Shìdun sìnn ya sig yi. Dìr-à hi má shi hár kinn kinn.
2 Jir wàníng, í bu-à sa yi ri sa àtùtwài jirà ayi dìg dìr àpyú mà wai, àràg barà yi ri wìr jà àpyú níng.
3 Wà ya dìg hing dìr àpyú mà wai, má shi àràg yi wìr síg jà àpyú. Yá shi fig íri awun átai bàna.
4 Barà yi shi sig áyau apig-à níng ni, zyun-à í dìryí wà yi shi sig mà kàhi á dunyaru níng, yi ri sa àtùtwài barà yá dìg dìr àpyú. Yi ri sa fíg jirà ayi wu bàna, ama yi ri sa jirà ayi dìg dìr àpyú mà wai. Wà ya dìg hing dìr àpyú mà wai, yonki má mann kà rìg ki.
5 Shìdun màm sig yi jirà aku zìg yag yi mà wai ma aku ya yi dìr àpyú. Ku gib sig nu rag kwá sa àdòníng. Ku ya sìnn sig yi Awunwá jirà ayi yì rag kwá sa bu-à ku dang sig.

6 Jir wàníng yi ri gbam kyann pìkyinn.
Yi yì hing rag barà yi shi sig ma áyau dìr-
à níng ni níng, yi shi kwonn fig ma big
Shinn Luyí Yesu á byarwá ni bàna.
7 Shuyí í shu pìkyinn bir, í shu zu
myàng bàna.
8 Yi shi sig ma pìkyinn gbam. Sàn sig
ayi fim dìr-à níng, ma ayi shi mà luyí ni
mà wai mà byar Shinn Luyí ni.
9 Ama àtùtwài bu-à yi ri sa á kyinnyí ni
bàna, yi ri zìm ayi sa jwar pìkyinn Kristi,
kó wà ya shi sig áyau dìr-à níng ni, kó wà
ya shi sig ma byarwá ni mà wai.
10 Yi bidìm pár, yá shi á byar-à Yesu má
wà kwonn, jirà kó ni aku dìg bu-à ku rì
sa sig, kó wà sìsàn, kó wà bibai, sai-à ku
rì shi sig á dunyaru.

Barà Mpìr Má Jùn Kwonn Ma Shìdun á Jir Shinn Yesu

11 Barà yi yì hing rag yi ri shàr Shìdun
níng, í bu-à sa yi ri kar zìng mpìrká abig
bàg Yesu. Shìdun yì hing barà kyinnyí shi
sig áni. Mì ri kyab rag ning má, ning yì
hing mì á kyinn ná ni tìnn.
12 Yi ri gbar ya fig ning àshí bàna. Yi
ri sa jirà aning dìg gbìb-à ná gbar àshí á
shinnyí ni, ma aning dang tir mpìrká ri
dang kyann jír á nu átai, ama big yì fig
bu-à á pìkyinn mpìr bàna níng.
13 Wà ya shàr ǹsáng, yi ri shàr jir shinn
Shìdun. Wà ya shàr fig bàna, í jir shinn
ná.
14 Azìm-à Kristi zìm sig yi níng, í àsàin-
à pànn gbam sig yi. Wàníng í bu-à sa, yi
yì hing rag barà mpìr zyun wu sig á dò
shinn mpìrká ni bidìm pár níng, shi sig
àràg big wu kwonn sig ma ku tìnn.
15 Ku wu sig dò shinn mpìrká bidìm pár,
jirà mpìrká shi sig ma yonki níng, abig shi
rag shu àràg barà kyinnbá ri zìm bàna,
ama abig shi shu àràg barà mpìr zyun-à
wu n dù nann zu kàng sig ma yonki dò
shinnbá níng, ri zìm.
16 Jir wàníng, tàma-à níng yi ri sìnn
kàng fig rag mpìr á sim rag ku kinn fig
bu bàna. Kó barà yi rì sìnn kàng sig Kristi
rag ku kinn fig bu zyun bàna níng, ama
tàma-à níng yi ri sa fig àdòníng bàna.
17 Mpìr-à ma kwonn hing shinnwá ma
Kristi, ku shi sig àràg big màm kàng sig
ku àpyú. Ku shi fig rag àràg wàrì bàna.
Ku kàng rag hing mpìr àpyú.
18 Wàníng bidìm pár, í Shìdun zyun-à
jùn kwonn sig shinnwá ma yi á jir shinn
Kristi ni níng, sa síg nì. Ku ya sig yi
swàm rag ayi gbar bi mpìrká a káníng jùn
kwonn ma ku.
19 Ku ri zìm ayi dinya mpìrká rag ku jùn
kwonn rìghing ma big á jir shinn Kristi
ni. Ku yafa rìghing mpìrká bu bibai-à big
sa sig. Ku sìnn fig rag á kyinnwá ni bàna.
Ku ya sig yi swàm rag ayi gbar bi mpìrká
abig jùn kwonn ma ku.
20 Yi í yann aswamká bu Kristi. Barà yi
ri vig mpìrká rag abig bi jùn kwonn ma
Shìdun níng, shi sig àràg í Shìdun ri vig
nì. Yi ri vig ning á zìnn Kristi ni, aning bi
jùn kwonn ma Shìdun.
21 Kristi bàna ma bu pyìr, ama Shìdun
sìnn kàng ku àràg ku í mpìr bu pyìr á jir
shinnyí ni. Barà yi kwonn sig shinn ma
Kristi níng, í bu-à sa ku sìnn kàng sig yi
mpìr sìsàn á pyànn Shìdun.

6

1 Barà yi ri sa swàm ma Shìdun níng,
yi ri vig ning kada aning zìg kàng àsàn
Shìdun àràg í bu átai bàna.
2 Shìdun dang rag,
"N fig hing jírwú á sai-à ǹ sa ya sig wù bu
sìsàn níng.
Ayúnn-à ǹ pinn zu wù áni níng, ǹ sa
shang hing wù."
Mì ri dinya ning, tàma-à níng í sai-à
Shìdun má sa ya mpìr bu ǹsàn. Jàná-à
níng í àyúnn-à Shìdun má pinn zu mpìr.
3 Yi zìm fig á mpìr zyun kà á gbìb ajànn
á jir bu zyun-à yi ri sa bàna. Yi ri zìm
mpìrká abig myàng swàmyí í swàm ǹsàn.
4 Bu-à ya sa bidìm pár yi ri tìya mpìrká
rag yi í fàuká bu Shìdun. Yi ri tib wann
pìkyinn sai-à yi ri wa shwìn, ma sai-à
mpìrká ma sa yi bu-à bibai, ma sai-à ya
bàna ma bu.
5 Mpìrká dab yi gbar, big kìg yi á tonn
fi, big kwonn dab yi, yi sa swàm sa sa, yi
na fig aná bàna, amor gban yi gban gban.
6 Yi ri tìya mpìrká rag yi í fàuká bu
Shìdun á jir pìkyinn kyìkyàryí ni, ma
yaryí, ma pìkyinn tibyí, ma kyinn ajunyí,

ma barà Awun Shìdun ri kyann kwonn
ma yi, kwonn ma barà yi ri zìm mpìrká,
7 ma jir àbyannyí yi ri dang, kwonn ma
gbam Shìdun. Asànyí shi sig àràg í buká
big ri nu kànn ma kàhi, wà zyun-à yá
pànn vù pyànà má nu pinn zu shinnyí ma
kàhi.
8 Su zyun mpìrká ri wib jíryí, su zyun
big ri sa yi yawari. Su zyun big ri tìr ya
yi jír, su zyun big ri swam yan yi. Big ri
myàng yi àràg yi í agim ǹsáng big. Ama
yi í mpìrká ri dang jír àbyann.
9 Big ri sìnn kàng yi shi rag big yì fig yi
bàna, ama big yì hing yi. Big ri sìnn kàng
yi àràg yi shi sig íri awain átai, ama yi shi
sig ma yonki. Big dab yi dab dab, ama big
gban sar fig yi bàna.
10 Big ri sa bai yi pìkyinn, ama yi ri fig
àjwár. Big ri myàng yi àràg yi í mpìr ashi,
ama yi ri sa mpìrká nìnànn nímá ri dìg
bu. Big ri myàng yi àràg yi bàna ma bu,
ama kó kai bidìm pár í buyí.
11 Mpìrká á Korinti, yi dinya kyàr
rìghing ning bu bidìm pár. Yi tàm fig ning
bu zyun á kyinnyí ni bàna.
12 Yi ri tàg rag yi ri zìm ning wàni. Ama
ning í àsàinká ri tàg rag ning ri zìm fig yi
bàna.
13 Mì ri dinya ning tàma-à níng àràg
ning í yanká bumí. Aning zìm yi àràg
barà yi ri zìm ning. Aning tìya yi rag ning
ri zìm yi.

Kada Aning Kwonn Shinn Ma Mpìrká Ri Bàg Fig Yesu Bàna

14 Kada aning kwonn shinn ma mpìrká
ri bàg fig Yesu bàna. Mpìr kyinn sìsàn
má sa sar fig swàm ma mpìr kyinn bibai
bàna. Ayar ma fi má sa kwonn sar fig
swàm í byar ńzyun bàna.
15 Kristi ma Shaitan má kwonn sar fig
nu bàna. Bu-à má kwonn mpìrká ri bàg
Yesu ma ká ri bàg fig ku bàna níng, bàna.
16 Bu-à má kwonn lu Shìdun ma buki
níng bàna. Yi í lu Shìdun, àràg barà ku
ma shinnwá ku dang sig rag,
"Má shi kà áyau mpìrká bumí ni.
Má kyann kyonn ma big.
Bá wib mì Shìdunbá. Bá shi mpìrká
bumí."
17 Shìdun dang sig rag,
"Aning zu áyaubá ni. Aning gàb dìr ma
big.
Kada aning sa bu-à má í bu jín bàna, àjirà
ń pànn ning vù pyànà.
18 Má shi taná. Ná shi yanká bumí, wunù
ma uwà bidìm pár.
Wàníng í bu-à Shìdun àsàin-à kab sig kó
kai bidìm pár, dang sig."

7

1 Ning mpìr azìmmí big, barà Shìdun
gib ya sig yi nu káníng níng, ayi pànn
sa myib shinnyí, kada ayi sa bu-à má sa
bai dìryí ma kyinnyí bàna. Ayi shi shu
kyìkyàr, ma ayi shàr Shìdun.

Bulus Fig Ajwár Barà Mpìrká Zìg Jir Yesu

2 Aning tàg rag ning ri zìm yi. Yi sa fig
mpìr bu-à bibai bàna. Yi sa bai fig mpìr
bàna. Yi lir ji fig mpìr bàna.
3 N dang fíg wàníng rag ning sa sig bu-
à bibai bàna. Mì ri dang àràg barà ǹ rì
dinya sig ning rag, yi ri zìm ning wàni
níng. Kó ya wu, kó ya shi sig ma yonki,
yá gàb fig dìr bàna.
4 Mì ri zìm jírná wàni. Mì ri gbar
àshí ma ning wàni. Kó barà mì ri wa
shwìn níng, pìkyinnmí gbam hing wàni.
Pìkyinnmí ri jwar wàni.
5 Sai-à yi bi á jànn Makidoniya, yi kyann
yàn finn fig dìr bàna. Yi ri wa shwìn kim
kim. Big gbìb yi shùr. Yi ri shàr zinn wàni
á pìkyinnyí ni.
6 Shìdun àsàin-à ri sa tag wann pìkyinn
mpìrká dìrbá ri wu tag níng, ku sa tag
wann pìkyinnyí, barà ku tìr bi Titus á
byaryí ni níng.
7 Pìkyinnyí na tag fig íri jirà yi myàng
Titus níng bàna, ama kwonn ma barà ku
dinya sig yi rag ning dang gbam hing ku
pìkyinn. Ku dinya hing yi barà ning ri sa
àtùtwài aning myàng mì, ma barà ning ri
bai pìkyinn á jir shinnmí ni, ma barà ning
ri kà numí. Mì ri fig àjwár wàni.
8 Wasikamí zyun-à ǹ ba ya sig ning wà
jijag níng, barà ǹ fig big rag wasika-à hi
sa wu tàg hing ning dìr níng, ǹ kyab kàng
rag ǹdíkà ǹ nìm ba fig bàna. Ama tàma-
à níng ǹ myàng barà ǹ ba sig níng sàn
hing.

9 Tàma-à níng, mì ri fig àjwár. Mì ri fig
fíg jirà wasika-à hi sa wu tag sig ning dìr
níng bàna. Ama mì ri fig àjwár barà dìr
wu tagná sa ning vim bìr sig á bu pyìrná
ni. Pìkyinn bainá í Shìdun sa síg nì aning
sa àdòníng. To, jir wàníng, yi sa fíg ning
bu-à bibai bàna.
10 Pìkyinn bai zyun-à Shìdun ma sa síg
nì, má sa mpìr aku vim bìr á bu pyìrwá
ni, jirà a Shìdun pinn zu ku. Pìkyinn
bai zyun-à Shìdun ma sa síg nì, í bu átai
bàna. Ama pìkyinn bai zyun-à Shìdun ma
sa fíg nì bàna, ri gbar bi ki.
11 Aning myàng barà pìkyinn bai-à
Shìdun sa sig ning bai sig níng, sìnn kà sig
ning áyau gbìb ǹsàn. Ning ri sa rag swàm
ma kyinn ńzyun. Ning ri sa àtùtwài jirà
aning dang pinn zu shinn ná. Ning dù sig
kyinn á jir bu-à sa sig áyauná ni. Ning ri
shàr Shìdun. Ning ri sa àtùtwài jirà aning
jùn kwonn ma mì. Ning ri zìm aning sa
bu ǹsàn. Ning ri zìm aning wab tàg mpìr-
à sa sig bu-à bibai níng. Ayau bu-à níng
ni, ning zu rìghing áyau laifi.

12 Kó barà ǹ rì ba dwim ya sig ning
wasika níng, ǹ ba fíg jir shinn mpìr-à
sa sig bu bibai-à níng bàna. N ba fíg jir
shinn àsàin-à big sa sig ku bu bibai-à níng
bàna tìnn. N ba síg jirà aning yì barà ning
ri zìm yi á pyànn Shìdun ni.
13 Jir wàníng í bu-à sa pìkyinnyí gbam
hing wàni.

Iri jirà pìkyinnyí gbam sig níng bàna,
ama kwonn ma barà yi myàng Titus fig
sig àjwár níng, yi má, yi fig hing àjwár
tìnn. Ku dinya yi barà ning sa, ku wor fig
rag awor bàna.
14 N yan ning á pyànnwá ni rag ning sàn
hing. Ning ya fig mì zunái bàna. Barà bu-
à yi ri dinya ning bidìm pár í àjai níng, í
barà bu-à yi ri dinya Titus á shinn ná ni,
í àjai tìnn.
15 Ku ri kyab pànn barà ning rì shà sig
ku, n pànn sig ku vù pyànà, mi ri wib
jírwá, kwonn ma barà ning rì sìnn kàng
sig ku àràg í mpìr ùwài níng. Jir wàníng
ku ri zìm swàb kà ning wàni.
16 Mì ri fig àjwár wàni, jir kai bàna ning
kinn hing barà má sìnn pìkyinnmí á dìrná
ni.

8

Bulus Tàg Mpìrká Barà Bá Ya Vù

1 Wunzàyí big, yi ri zìm aning yì àsàn-à
Shìdun sa ya sig mpìrká ri bàg Yesu mà
Makidoniya.
2 Big wa shwìn ùwài nímá. Ama bidìm
pár pìkyinnbá ri fig àjwár wàni. Kó barà
big í mpìr ashi níng, big ri ya vù wàni.
3 N yì hing big ya sig bu-à gbambá fòr
sig. Bu-à big ya sig níng, kab wà gbambá
fòr sig. Big ya sig ma pìkyinn ńzyun, mpìr
du kà fíg big nì ma gbam bàna.
4 Big vig yi rag ayi ya big pyù tìnn
jirà abig sa shang mpìrká bu Shìdun mà
Yahudiya.
5 Big sa bu-à kab wà barà yi ri kyab
rag bá sa. Big ya jag ma shinnbá á byar
Shìdun. I wà big ya shinnbá á byaryí ni,
àràg barà Shìdun zìm sig.
6 Barà Titus í àsàin-à sa jag sig swàm bu
ya-à níng, í bu-à sa yi vig ku rag aku yag
mà byarná ni, ma aku sa bànn rìg swàm-à
níng.
7 Ning kab síg nì mpìrká bidìm pár áyau
bu káníng ni, àràg pìkyinn bir, ma jir
Shìdun dang, ma yar, ma àtùtwài-à ning
ri sa wà ná sa shang mpìr, ma barà ning
ri zìm yi wàni níng. Jir wàníng, yi ri zìm
aning kab kó ni áyau swàm bu ya-à níng
ni tìnn.
8 Mì ri dù kà fig ning ma gbam rag aning
sa àdòníng bàna. Ama mì ri tìya ning
barà mpìrká káhi ri sa àtùtwài mi ri ya
vù, àjirà ń yì wà na shi sig ma azìm àjai.
9 Ning yì hing àsàn Shinn Luyí Yesu
Kristi, ku shi sig ma kó kai bidìm pár,
ama ku bi sìnn kàng shinnwá bu ayànn
bái ayànn kwìnn á jir shinn ná ni, jirà
aning dìg kó kai bidìm pár jir shinn barà
ku kàng sig bu ayànn bái ayànn kwìnn
níng.
10 Wàníng í bu-à ǹ myàng sàn sig aning
sa. Aning sa vinn swàm bu ya-à ning rì kà
sig ji-à rì níng. Ning í àsàinká ya jag sig
bu-à níng. Ning sa sig àtùtwài jirà aning
ya vù.
11 Aning sa àtùtwài ma aning sa vinn
rìg swàm-à níng àràg barà ning rì kà
jag sig ma àtùtwài níng. Aning ya bu-à
gbamná ma fòr.

12 Wà mpìr ma ri sa àtùtwài bu ya,
Shìdun má zìg bu yawá hi, jir kai bàna
ku ri ya bu-à gbamwá fòr sig. Shìdun má
dang fig rag aku ya bu-à gbamwá fòr fig
bàna níng bàna.
13 N dang fig rag aning ya bu-à gbamná
fòr fig bàna níng, bàna, jirà kada mpìrká
zyun-à ning ya sig big níng abig dìg kab
ning, ma aning shi bigná vù átai bàna.
Mpìrká ká wun kwonn sig títi níng, màg
hing big àràg barà big ri zìm.
14 Ama mì ri zìm aning dìg gàfinn
ábibir. Barà tàma-à níng ning shi sig ma
bu ùwài nímá níng, aning ya ká bàna ma
kàhi, àjirà àyúnn-à na bàna ma kàhi wà
ba shi sig ma kàhi, bá ya ning tìnn, jirà
kó kai bidìm pár aku shi ábibir.
15 Aràg barà jir Shìdun dang sig rag,
"Mpìrká ká wun kwonn sig ùwài níng, dà
kàng ya fig big kab gbam bàna. Mpìrká
ká wun kwonn sig títi níng, màg hing big
àràg barà big ri zìm."

Big Swam Yag Titus Mà Korinti

16 Mì ri sa Shìdun ísoko barà ku sa Titus
ri kyab ning àràg barà mì ri kyab ning
níng.
17 Iri jir wà Titus zìm sig avigyí níng
bàna, ama ku ri sa àtùtwài barà kwá bi á
byarná ni.
18 Yi ri swam bi wunzàyí zyun-à mpìrká
ri bàg Yesu á swannká ni kim kim ri yan
ku wàni á jir shinn barà ku dang sig jir
àjwár á shinn Yesu ni níng, aku bi kwonn
ma Titus á byarná ni.
19 Iri wàníng bàna má, mpìrká ri bàg
Yesu á swannká ni kim kim shig zu sig
ku aku kyann kwonn ma yi barà yá zìg
yag bu-à ning ri kwonn má ya mpìrká á
Yahudiya, jirà a mpìrká swam yan Shinn
Luyí, ma jirà ayi tàg rag yi ri zìm yá sa
shang mpìr káníng ma kyinn ńzyun.
20 Yi ri sa fig bu barà mpìrká má swau
yi á shinn bu ya-à yi ri zìg yag á byar mpìr
ashiká ni níng bàna.
21 A kyinnyí ni yi ri zìm ayi sa kó kai
ábibir. Yá sa fig íri wà barà Shinn Luyí
ri myàng yi níng bàna, ama kwonn ma
barà mpìrká abig myàng yi rag yi ri sa
bu-à ǹsàn.
22 Yi ri swam bi wunzàyí zyun, aku bi
kwonn ma big. Yi màg màg fig hing ku
kàun nìnànn nímá, n myàng hing barà
ku ri sa àtùtwài jirà aku sa shang mpìrká.
Ku ri zìm jírná wàni, barà ku fig sig tainá
níng, í bu-à sa ku ri sa àtùtwài wàni barà
kwá sa shang ning.
23 Bu Titus, ku í ayor swàmmí zyun-à yi
ma ku sa sig swàm í zyun, jirà ayi sa shang
ning. Wunzàyí big ká má bi kwonn ma ku
níng, í àgbam mpìrká ri bàg Yesu swam
bi síg big nì. Mpìrká ri myàng Kristi barà
ku í mpìr ùwài á dò shinnbá ni.
24 Aning tìya big rag ning ri zìm big,
àjirà mpìrká ri bàg Yesu á finn swannká
ni kim kim abig yì rag àshí-à yi ri gbar á
shinn ná ni níng, í àjai.

9

Ayi Shi Mpìrká Ri Ya Vù

1 Jir bu ya-à yá ya mpìr ashiká bu
Shìdun níng, í bu-à má ba dinya fig ning
àdinya bàna.
2 N yì hing wà ning ri sa àtùtwài barà
ná sa shang mpìr ashiká. Mì ri gbar ya
mpìrká á Makidoniya àshí á shinn ná ni
rag tun daka ji-à rì níng ning mpìrká mà
Akaya ning ri zìm aning sa shang mpìr
ashiká. Atùtwàiná ning ri sa níng, gbar
bi mpìrká kádà barà bá sa shang mpìr
ashiká tìnn.
3 Mì ri swam bi wunzàyí big á byarná ni,
jirà àshí-à yi gbar sig á shinn ná ni níng,
aku shi ǹsáng bàna. Aning sa àràg barà
ǹ dang sig rag ná sa shang mpìr ashiká
níng,
4 jirà wà mpìrká mà Makidoniya ma bi
kwonn hing ma mì, abig bi dìg àràg barà
ǹ dinya sig big níng, jirà a zunái pànn
ning bàna, ma aku pànn mì bàna tìnn, jir
kai bàna mì ri yan kyinn ná.
5 N swam bi sig wunzà káníng abig bi
jág mì nì á byarná ni àjirà abig pànn bab
bu-à ning dang sig rag ná ya níng, àjirà
sai-à ǹ rag ǹ fòr bi níng, ning kwonn kinn
rìghing, ma aning tàg rag ning ya sig ma
kyinn ná, í mpìr dù kà fíg ning nì ma
gbam bàna.
6 Aning kyab barà mpìr ma tàg sig yìr
bu á jìnn ni, wà kwa tàg màg gban sig

ma kàhi, kwá dìg títi nímá, wà kwa tàg
sig ùwài nímá kwá dìg ùwài nímá tìnn.
7 Kó ni aku ya àràg barà kyinnwá ri
zìm, kada aku dang rag, ku nìm yì nímá
bàna. Kada aku sa àràg big dù kà sig ku
ma gbam bàna. Shìdun ri zìm mpìr-à ma
ya vù ma kyinn àjwár.
8 Shìdun shi sig ma gbam-à kwá ya ning
wà kab barà ning ri zìm, jirà bu zyun aku
jànn ning bàna, ma aning ya vù á shinn
swàm sìsàn bidìm pár.
9 Aràg barà big ba sig rag:
"Ku ri pù finn vùwá á byar mpìr ashiká
ni.
Asànwá í bu-à má vinn fig ávinn bàna."
10 Shìdun àsàin-à ri ya anam bu swai bu,
mi ri ya mpìr buju níng, kwá ya ning swai
bu bidìm pár. Ku í àsàin-à má sa wài
bujuná má byann wàni, á jir vù bu yana
ni.
11 Kwá ya ning kó kai bidìm pár, jirà aning
pù finn vù wàni kó ákaun. Bu ya-à ning
ya sig yi rag ayi ya yag mpìr ashiká níng,
má sa mpìrká nìnànn nímá má sa Shìdun
ísoko á jir shinn ná ni.
12 Bu ya-à ning ri ya níng, íri jir wà má sa
shang mpìr ashiká bu Shìdun bàna, ama
má gbar bi mpìrká nìnànn nímá má sa ya
Shìdun ísoko wàni.
13 Vù bu ya-à ning ya sig níng, má tìya
mpìrká rag ning ri bàg Kristi. Mpìrká
nìnànn nímá má swam yan Shìdun á jir
barà ning tàg sig rag ning bir hing pìkyinn
á jir àjwár Kristi ni, mi ri wib. Bá swam
yan Shìdun á jir barà ning pù finn sig
vùná á byarbá ni ma mpìrká kádà.
14 Bá zìm ning wàni má vig ya ning
Shìdun dò jir shinn barà ku sa ning pù
finn sig vùná níng.
15 Shìdun aku shi í bu-à mpìrká má sa ku
ísoko, á dò shinn bu-à ku ya sig yi wà nuyí
fòr fig barà yá dang sar bàna níng.

10

Bulus Dang Pinn Zu Swàmwá

1 Mì Bulus ma shinnmí, mì ri vig ning
bu zyun. Mpìrká ri dang rag mì í mpìr
wib wà ma shi sig mà byarná ni, ama wà
ma bàna mà byarná ni, big rag mì í mpìr
yipyàr. Mì ri vig ning á dò jir shinn àsàn
Kristi ma pìkyinn ajunwá,
2 kada aning sa bu barà má sa ning
yipyàr á sai-à ma bi hing bàna. N yì hing
má sa yipyàr ma mpìrká ri dang rag yi
ri sa swàm bu dunyaru, í bu Kristi bàna
níng.
3 Kó barà yi shi sig á dunyaru níng, ama
yi ri nu fig kànnyí àràg barà mpìrká kádà
á dunyaru ri nu níng bàna.
4 Buká yi ri nu kànn ma kàhi níng, í sau
ma kafai zyun-à mpìrká ri myàng níng
bàna. Bu-à yi ri nu kànn ma kàhi níng
í gbam Shìdun. Gbam-à níng í bu-à yi ri
wab gbànn byar-à Shaitan ri shi níng ma
kàhi.
5 Yi ri dang tir mpìrká ká ri kan dim
mpìrká barà bá yì Shìdun, kwonn ma
ká ri gbar dù shinn á pyànn Shìdun. Yi
ri gbar bi pìkyinn mpìrká jirà abig wib
Kristi.
6 Wà ning ma ri wib kyann jir Kristi
wàni, í wà yá wab tag mpìrká áyauná ni
ká ri wib fig jírwá bàna níng.
7 Aning kyab bu-à á pyànn ná ni. Wà
mpìr zyun ma kyab sig á kyinnwá ni rag
ku í mpìr Kristi, aku kyab rag yi má yi
mpìr Kristi tìnn.
8 Shinn Luyí Yesu Kristi ya sig yi gbam
á shinn ná ni. Ku ya fíg yi jirà ayi sa bai
ning bàna, ama í jirà ayi gbar dù nann zu
ning á wai. Kó barà ǹ rì gbar sig àshí wàni
á shinn gbam-à Shìdun ya sig mì níng,
zunái pànn fig mì bàna.
9 Kada aning kyab rag mì ri ya ning zinn
á wasikaká bumí ni bàna.
10 Mpìrká káhi áyauná ni dang rag
wasikaká bumí zwàun hing, n gbam hing
tìnn, ama wà ma shi sig mà byarná ni, ǹ
shi sig àràg ǹ kinn fig bu bàna, jírmí mì
ri dang níng, kinn fig bu bàna tìnn.
11 Irì swai mpìrká níng sàn sig abig yì
byann wà bu-à yi ri ba á wasika-à ni níng,
í bu-à yá sa wà ya shi sig mà byarná ni.
12 Mpìrká ká ri gbar àshí mi ri wànn
gàb ajun, mi ri kyab rag big sàn kab sig
mpìrká kádà nì níng, buyí yi ri sa fig
àdòníng bàna. Bu-à big ri sa níng í bu
àning.
13 Buyí yá gbar fig àshí á shinn bu zyun
kim ni bàna, sai yá gbar á shinn gbam

zyun-à Shìdun ya sig yi jirà ayi sa swàm-
à ku ya sig yi rag ayi sa. Ning mpìrká á
Korinti, swàm-à hi yi sa hing mà byarná
ni tìnn.
14 Wà ya gbar àshí rag yi shi sig ma
gbam á shinn ná ni, bai fig bàna, jir kai
bàna ning shi sig áyau byarká Shìdun ya
sig yi jirà ayi sa swàmwá màhàn.
15 Ashiyí yi ri gbar níng, yi ri gbar wam
zu fig àshíyí á byar-à sàn sig ayi gbar tib
bàna. Swàm-à mpìrká káhi ma sa síg nì,
yi ri gbar fig àshí rag í yi sa síg nì bàna.
Bu-à yi ri sìnn kyinn áni bàna, yi ri zìm á
pìkyinn birná swàb kà yag mà pyànn, ma
a swàmyí swàb kà yag mà pyànn tìnn.
16 I wà yá dang jir Kristi mà agunn
jànnká mà pyànn níng ni. Yá gbar fig
àshí á shinn swàm-à mpìr sa sig á byar-à
Shìdun ya sig ku, má rag í yi sa síg nì níng
bàna.
17 Big ba sig á tarkada Shìdun ni rag,
"Kada mpìr aku swam yan shinnwá bàna,
sai aku swam yan Shìdun."
18 Mpìr-à ma yan shinnwá, Shìdun má
zìm fig bàna, sai mpìr zyun-à Shìdun ma
yan síg ku nì.

11

Bulus Dang Jír á Shinn Mpìrká Ri Gim Nsáng Rag Big í Yann Aswam Shìdun

1 Mì ri zìm aning sa muyar big jír-à mì
ri dinya ning, àràg mì í àning. Wúshèní
aning nì ma mì bàna.
2 Mì ri kyab ning wàni, àràg barà
Shìdun ri kyab ning níng. Mì ri zìm aning
sìnn kà íri Yesu Kristi á pìkyinn ná ni,
àràg barà uwà sáb ri sìnn kà íri wunù
zyun-à kwá zìg á pìkyinnwá ni, n yì fig
ma wunù bàna, hár sai àyúnn-à kwá sìr
hing ban.
3 Mì ri shàr kada a Shaitan gbar vim
bìr pìkyinn ná, jirà kada aning sìnn kà
íri pìkyinn ná á byar Kristi ni bàna, àràg
barà bushùwí zyun-à shi sig ma yar tonn
ta kà sig Hawa áyau bu pyìr ku sa sig
níng.
4 Wà mpìr zyun ma bi dinya hing ning
jír zyun kim á shinn Yesu ni wà zyun-à yi
dinya fig ning àdòníng bàna, ning ri zìm.
Wà ba dinya ning jír zyun kim á shinn
Awun Shìdun ni wà zyun-à yi dinya fig
ning àdòníng bàna, ning ri zìm. Wà ba
dinya ning bu zyun kim á shinn jir àjwár-
à yi dinya sig ning níng, ning ri zìm. Bu-à
ning ri sa níng, sàn fig bàna.
5 Amyàngmí ni, mpìrká ning ri bar big
rag big í yann aswam ùwàiká bu Kristi
níng, big kab fig mì bàna kó títi nímá.
6 Kó wà ma ri dang dwor fig jír bàna,
ama ǹ shi sig ma yar. Kó ákaun mì ri tìya
ning rag ǹ shi sig ma yar áyau buká mì ri
sa bidìm pár.
7 Sai-à ǹ bi dinya ning jír àjwár bu
Shìdun níng, ǹ yàn fig bu á vùná ni bàna.
N sìnn kàng sig shinnmí ásim, jirà ń gbar
dù nann zu ning áwai. Bu-à ǹ sa sig níng,
bai rà?
8 Sai-à mì ri sa swàm á byarná ni
níng, mpìrká ká ri bàg Yesu mà agunn
byar zyun kim níng, í àsàinká wa sig mì
byafànmí. Shi àràg mì ri gbar shwar bu
á vùbá ni jirà ń sa ya ning swàm.
9 Sai-à ǹ shi sig mà byarná ni níng, ashi
bài sa hing mì, ama ǹ sa shi fig ning rag
aning ya mì bàna. Mpìrká ká ri bàg Yesu
mà Makidoniya ya bi hing mì bu-à mì ri
zìm. Barà ǹ rì sa shi fig ning bàna níng,
má sa shi fig ning á pyànn áyag bàna tìnn.
10 Barà Kristi rìi dang kyann jírwá í jír
àbyann níng, í barà mì má mì ri dang jír
àbyann áni tìnn, àràg barà mì ri dang rag
mpìr má kan dim sar fig mì rag kada ń
gbar àshí mà jànn Akaya bàna níng.
11 Ning ri kyab rag barà ǹ dang sig
àdòníng, mì ri zìm fig ning bàna rà?
Shìdun yì hing wà mì ri zìm ning.
12 Má sa swàmmí àràg barà mì ri sa
tàma-à níng, àjirà kada mpìrká ri gim
ǹsáng, mi ri gbar àshí rag big í yann
aswam Shìdun níng, abig dang rag yi ma
big ri sa swàm í zyun bàna.
13 Swai mpìr káníng, big í yann aswam
Shìdun àjai bàna, swàmbá big ri sa níng,
big ri gim ǹsáng átai, mi ri sìnn kàng
shinnbá àràg big í yann aswamká bu
Kristi àjai.
14 Wàníng í bu mamaki bàna, jir kai
bàna Shaitan ma shinnwá ku ri sìnn kàng
shinnwá àràg ku í wùn aswam àyar bu
Shìdun.

15 Wàníng í bu mamaki bàna wà yann
aswamká buwá ma sìnn kàng shinnbá
àràg big í mpìrká ri sa swàm ǹsàn.
Ayúnn-à wà kinn shinn bá dìg kàng bu
bibaiká big sa sig.

Shwìn-à Bulus Wa Sig Jir Barà Ku í Wùn Aswam Kristi Níng

16 Mì ri dinya jakàng ning, kada aning
kyab rag mì í àning bàna. Kó wà na kyab
hing rag mì í àning, to, aning sìnn kàng
mì àràg í mpìr àning, ma aning fig jírmí,
jirà ń gbar àshí títi.
17 Bu-à mì ri dang níng, í Shìdun dang
fíg nì rag ń dang bàna, ama mì ri dang
jírmí àràg barà àning ri dang, mì ri gbar
àshí.
18 Barà mpìrká nìnànn nímá ri gbar
àshí áshinn swàmbá zyun-à í swàm
Shìdun bàna níng, mì má, má gbar àshí
tìnn.
19 Ning í mpìrká shi sig ma yar, ama bu-
à sa ning ri bàg jír-à mpìr àningká ri dang
níng í jir kai rà?
20 Wà mpìr ma var ning, kó wà kwa lir
ji ning, kó wà kwa tonn gban ning, kó wà
kwa sìnn kàng ning àràg ning kinn fig bu
bàna, kó wà kwa dab ning, ama bidìm pár
ning ri sa muyar.
21 Ning ri myàng rag í bu zunái barà ǹ
sa fig ning àdòníng bàna níng rà?

Má sa àràg mì í àning, má gbar àshí
áshinn buká mpìrká ri gbar àshí ma kàhi
níng tìnn.
22 Wà big má í mpìr Ibraniyawaká, mì
má mì í mpìr Ibraniyawa tìnn. Wà big má
í mpìr Israilaká, mì má mì í mpìr Israila
tìnn. Wà big má í swai Ibrahim, mì má
mì í swai Ibrahim tìnn.
23 Wà big má í fàuká bu Kristi, ǹ kab
hing big shu fàu Kristi. Mì ri dang
àdòníng, shi àràg shinnmí vinn rìghing.
N sa kab sig big swàm íni. Mpìrká pànn
kìg mì kìg kìg. Big dab mì gbar dab dab.
Kàun nìnànn nímá mpìrká ri zìm abig
gban rìg mì.
24 Yahudawaká dab mì ashor jànn
ńzyun nìm dìpyànà. Big ri sa kyann mì
àdòníng hár kàun swana.
25 Kàun sara mpìr àgbamká mà Roma
dab mì dab dab. Kàun zyun big ta mì ma
abàn ta ta, big ri zìm abig gban mì. Kàun
bar sara ǹ kà á kòr, kòrká mì ri kà áni
níng sib kà wann á zàpìr-à ni. Ayúnn kà,
fi sìr í barà mì ri wann á zàpìr hár byar
kyàr.
26 N kyann hing kyonn wàni, níngká
swann wann dà hing mì, ǹ wa hing shwìn
á vù mpìr ajwúká ni, mpìrká mà swannmí
ni gban rìg dà hing mì, mpìrká zyun-à í
Yahudawaká bàna níng big gban rìg dà
hing mì, mpìrká á finn swannká ni gban
rìg dà hing mì. Dà sig títi nímá ǹ wu
rìg dà hing mà awúnn-à ni. Gbànn yor
swann wann dà hing mì. Mpìrká ká ri
dang átai rag big ri bàg Yesu níng, big
gban rìg dà hing mì tìnn.
27 N sa hing swàm wàni, ǹ wa hing
shwìn á swàmmí ni, ǹ na fig aná bàna.
Amor ma ajor zàpìr gban hing mì, ashi
buju ri sa kyann mì. Wàu tag mì, ǹ bàna
ma jà-à má bir á dìr.
28 Buká káhi ǹ dang fig bàna. Su ma su
mì ri kyab pànn mpìrká ri bàg Yesu mà
swannká ni kim kim, mì ri wor wàni.
29 Wà mpìr zyun ma ri wu tag dìr á
pìkyinn birwá ni, pìkyinnmí ri fig fig
àjwár bàna. Wà mpìr zyun ma kù kà hing
áyau bu pyìr sa, ri wa mì wàni.
30 Wà má í bu àshí gbar, má gbar á
shinn barà gbammí fòr fig bu zyun bàna
níng.
31 Shìdun ta Shinn Luyí Yesu zyun-à shi
sig í bu-à mpìrká má swam yan hár kinn
kinn níng, ku yì hing wà bu-à mì ri dang
ning, mì ri dang fig jír àmyànn bàna.
32 Sai-à ǹ shi sig mà Dimashka, gwamna
zyun-à shi sig á mìr bar kùr zyun-à
zìnnwá í Aretis níng, sìnn kà mpìrká rag
abig sar gag dim nu nkyun finn swann
Dimashka, àjirà abig pànn mì.
33 Ama mpìrká sìnn kà mì á gágsàg n
dù wann bi mì á pùr kinn-à ni. I byar-à ǹ
shàr kyag zu rìg á vùwá ni.

12

Bulus Dang La-à Ku La Sig

1 Má gbar àshí, kó barà í swàm àning
wà mpìr aku gbar àshí níng. Má dinya
ning la-à ǹ la sig, bar buká Shinn Luyí tìya
sig mì.

2 N yì hing wunù zyun ri bàg Yesu,
Shìdun zìg nann zu yag ku mà wai á ji
dwib agban yinaká wam zu yag sig bó ni.
N yì fig wà kó big zìg yag kwonn sig ma
dìrwá, kó ku la sig íri la bàna. Ama íri
Shìdun yì sig íni.
3 Mì ri dang jakàng jír-à níng, mpìr-à
níng ǹ yì hing big zìg yag sig ku mà wai
mà byar àjwár. N yì fig wà kó big zìg yag
kwonn sig ku ma dìrwá, kó ku la sig la, ǹ
yì fig bàna. Shìdun í àsàin-à yì sig.
4 Sai-à ku shi sig mà byar-à níng hi níng,
ku fig hing jírká zyun-à mpìrká á dunyaru
má fig fig bàna, bá dang yì sar fig bàna
tìnn.
5 Má gbar àshí áshinn mpìr-à níng ni,
má gbar fig àshí jir shinnmí bàna, ama
má gbar àshí jir barà gbammí fòr fig bàna
níng.
6 Kó wà ma ri zìm ń gbar àshí, má shi
fig àràg í àning bàna, jir kai bàna jírmí
ma dang í jír àjai. Ama má gbar fig àshí
áshinn la-à ǹ la sig níng ni bàna, jir kai
bàna ǹ zìm fig mpìrká abig kyab rag ǹ kab
sig buká big myàng ǹ sa sig, ma jírká big
fig ǹ dang sig níng bàna.
7 Shìdun ya sig mì dor zyun àràg í sí ri
twìb mì nì, jirà kada ń gbar àshí áshinn
bu ùwàiká Shìdun tìya sig mì á lamí ni
níng bàna. Dor-à hi ri wa mì àràg í wùn
aswam Shaitan ri dáb mì nì.
8 Kàun sara ǹ vig Shinn Luyí á shinn
dor-à dìg sig mì níng, jirà aku zìg zu rìg
dor-à hi.
9 Ku dinya mì rag, àsànwá màg gban
hing mì, jir kai bàna wà dìr mpìr zyun
ma gbam fig bàna í byar-à mpìrká má
myàng gbamwá màhàn. Jir wàníng, kó
barà dìrmí gbam fig bàna níng, mì ri fig
àjwár, jirà ń dìg gbam á byar Kristi.
10 Ajir shinn Kristi ni, mì ri fig àjwár sai-
à dìrmí ma gbam fig bàna, ma wà mpìrká
ma swau mì, ma wà ma bàna ma bu, ma
wà ba ya mì shwìn, ma wà bu asàrká ma
dìg mì, jir kai bàna sai-à ma bàna ma
gbam, Shìdun ri ya mì gbam.

Bulus Kyab Mpìrká Bu Yesu Mà Korinti

11 Mì ri dang jír àràg mì í àning.
Ning í àsàinká sìnn kà sig mì ń dang
àdòníng. Sàn sig ning nìm má gbár nì
àshí áshinnmí ni. Kó barà ǹ kinn fig bu
bàna níng, mpìrká ning ri bar big rag big í
yann aswam ùwàiká bu Shìdun níng, big
kab fig mì bàna.
12 N tib wann sig pìkyinnmí ásai-à ǹ sa
sig swàm á byarná ni, ning myàng hing
bu mamaki kim kim, ká tàg sig gbam
Shìdun, wàníng í buká tàg sig rag, mì í
wùn aswam Yesu àjai.
13 Gbìb-à ǹ myàng ning rag ning fòr fig
mpìrká kádà ká ri bàg Yesu bàna níng,
í gbìb-à wà áni rà? Bu-à sa ning dang
àdòníng í jirà ǹ sa shi fig ning rag aning
ya mì bu bàna níng rà? To wà má í jir
kàhi, aning yafa ya mì.
14 Mì ri zìm ń bi á byarná ni wà wa sara.
Má sa shi fig ning bàna, jir kai bàna mì ri
zìm fig bàiná bàna. Ama bu-à mì ri zìm
bàna, í ning. Yanká má yàn ya fig tabá bu
zyun bàna, ama taká í àsàinká má yàn ya
yanká bu.
15 Má fig àjwár má sa yam kìfinn rìg bu-
à ǹ shi sig ma kàhi, má ya shinnmí jirà ń
sa shang ning. Ná zìm mì títi nímá dò jirà
mì ri zìm ning wàni níng rà?
16 Ná zìm rag ǹ zìg fig bu zyun á vùná ni
jir swàmmí bàna. Ama mpìrká káhi má
dang rag mì ri twor ayàr, buká mì ri dang
níng mì ri gim ya ning ǹsáng, jirà aning
sa ya mì bu.
17 Mpìrká ǹ swam yag sig mà byarná ni
níng, big lir ji hing ning rà?
18 N vig Titus rag aku bi á byarná ni,
ǹ swam bi kwonn sig ma wunzàyí zyun-
à ri bàg Yesu níng tìnn. Wà Titus bi á
byarná ni níng, ku lir ji hing ning rà? Yi
ma Titus ri sa swàmyí í swàm ńzyun. Bu-
à ma kyab á kyinnmí ni, í bu-à ku ri kyab
tìnn.
19 Wunzàmí big, kó ning ri kyab rag yi ri
zìm ayi dìg ya shinnyí bu á byarná ni rà?
I àdòníng bàna. Shìdun yì hing kyinnyí.
Yi ri dang jír àjai barà yi í mpìrká ri bàg
Kristi níng. Bu-à ya sa bidìm pár yi ri sá
jirà ayi sa shang ning.
20 Mì ri shàr kada ǹ rag ń bi fòr á byarná
ni níng, ń bi dìg ning, ning shi fig àràg
barà kyinnmí ri zìm bàna, ning myàng
mì ǹ shi fig àràg barà kyinn ná ri zìm
bàna. Mì ri shàr kada ǹ rag ń bi níng,

ń bi dìg ning, ning ri sa yipyàr, kó akyib, kó kyinn dù, kó ajun wànn gàb, kó zìnn mpìr sa bai, kó mpìr zìnn kyann, kó shinn gbar dù nann zu, kwonn ma wà nuná ma kwonn fig í byar ńzyun bàna.

21 Mì ri shàr kada sai-à ma bi jakàng hing á byarná ni, Shìdun aku sìnn kàng mi ásim barà má fig zunái á dò shinn ná ni bàna. Wà má àdòníng, má kig mínn áshinn mpìrká káhi áyauná ni, ká rì sa sig bu pyìr n vim bìr kàng bi fig á byar Shìdun bàna, mi ri sa àyái mi ri sa sunu kim kim kwonn ma bu pyìrká kádà.

Bulus Bib Kà Mpìrká Mà Korinti Wà Kinn Shinn

13

1 Wàníng í bimí wà má bi rag wà wa sara. Wà jír ma dù hing, kó barà sa áni bidìm pár, má sàn wà mpìrká abig fig á nu mpìr pyànà, kó sara. Wàníng í barà big ba sig áni á tarkada Shìdun ni.

2 N twìb hing mpìrká ká rì sa sig bu pyìr níng byur rag abig sa rag bàna, kwonn ma mpìrká kádà. Barà tàma-à níng, ǹ bàna mà byarná ni níng, mì ri twìb jakàng ning byur àràg barà ǹ rì twìb sig ning sai-à ǹ rì bi á byarná ni wà wa pyànà níng, jirà àyúnn-à ma bi hing á byarná ni mpìr-à ma sa hing bu pyìr, ma tafinn fig ku átai bàna, má wab tag ku.

3 To, barà ning ri zìm aning yì rag, mì ri dang jír ma gbam Kristi níng, ná myàng. Ná myàng gbamwá. Kwá tafinn fig ning átai bàna.

4 I àjai. Kristi bàna ma gbam sai-à big kànn bàg ku mà bín-à ni níng. Gbam Shìdun í àsàin-à sa ku dù nann zu kàng ma yonki. Yi má yi bàna ma gbam àràg barà Kristi rì shi sig. Ama yá shi kwonn ma Kristi sai-à ya bi wà yá tàg ning bu, gbam Shìdun má shi kwonn ma yi.

5 Aning màg màg fig shinn ná ma aning myàng wà na shi sig ma pìkyinn bir. Ning yì hing rag Yesu shi sig á pìkyinn ná ni rà? Wà na yì fig bàna, to, kàhi sái wà ning ma ri dáng átai rag ning í bu Kristi.

6 N yì hing rag, ning yì hing wà Kristi shi sig á pìkyinnyí ni. Wà na yì fig bàna, to, kàhi ning yì fig bu zyun bàna.

7 Yi ri vig Shìdun rag, kada aning sa bu-à bibai bàna. I jirà mpìrká abig myàng barà swàmyí zu sig shinn níng bàna. Ama í jirà aning sa bu-à ǹsàn, kó barà big ri myàng yi àràg yi kinn fig bu bàna níng.

8 Yá sa sar fig bu-à má sa bai jir àjwár bàna. Ama yá sa bu-à má sa jir àjwár má yag mà pyànn.

9 Yi ri fig àjwár wà ya bàna ma gbam, bigná na shi sig ma gbam. Yi ri vig Shìdun jirà aning shi swàb kà kyann shu ǹsàn.

10 Wàníng í bu-à sa mì ri ba ya ning bu-à níng, barà ǹ bàna mà byarná ni níng, jirà àyúnn-à ma bi hing, kada aku shi bu-à ma wab tag ning ma gbam-à Shinn Luyí ya sig mì níng bàna. Gbam-à ku ya sig mì níng í jirà ń gbar dù nann zu ning áwai, ku ya fíg mì jirà ń gbar kàng ning ásim bàna.

11 To, wunzàmí big aning shi ǹsàn, sai àyúnn zyun. Aning shi shu ǹsàn, aning fig bu-à ma vig ning, aning ngàng kwonn awun ná í byar ńzyun, aning shi shu pìkyinn na tag, Shìdun àsàin-à shi sig ma azìm kwonn ma pìkyinn sa tag wann níng, má shi kwonn ma ning.

12 Aning bib kà bar dìrná bib bib.

13 Mpìrká ri bàg Yesu áyág bidìm pár big ri bib kà ning.

14 Asàn Shinn Luyí Yesu Kristi, ma azìm Shìdun, kwonn ma shu ajun-à Awunwá ri sìnn kwonn yi níng abig shi kwonn ma ning.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà GALATIYA

Mpìrká dang kyann jir Yesu wàni á byarká nìnànn nímá. Mpìrká nìnànn nímá bir pìkyinn áni. Mpìrká káhi nìnànn nímá áyaubá ni í mpìr Yahudawaká bàna. Mpìr Yahudawaká ká zyun-à bir sig pìkyinn níng, dinya mpìrká zyun-à í Yahudawa bàna níng n rag a káníng wib doka Musa, í wà káníng má wìm zu. Ama Bulus ba ya mpìrká mà Galatiya rag mpìr ma bir hing pìkyinn á byar Yesu í gbìb-à kwá wìm zu áni. Walai mpìr-à má wìm zu á jir doka. Ama mpìr-à ma ri zìm Shìdun ma ri sa àtùtwài aku wib Shìdun, mpìr-à níng í mpìr-à má wìm zu.

1 Mì í Bulus wùn aswam Yesu Kristi. Mpìr jíkwìnn swam bi fíg mì nì bàna, ama í Yesu Kristi ma Shìdun Tawá zyun-à gbar dù nann zu sig ku mà amir-à ni, swam bi síg mì nì.
2 Yi ma mpìrká zyun-à ri bàg Yesu áyág níng, yi ri bib kà ning, ning mpìrká ri bàg Yesu mà jànn Galatiya kyau kim kim.
3 Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig wìr kà ya ning àsàn, ma abig ya ning pìkyinn na tag.
4 Yesu Kristi wu sig jir shinn bu pyìryí jirà aku zìg zu yi áyau bu-à bibaiká zyun-à shi sig tàma-à níng á dunyaru. Shìdun Tayí zìm síg nì rag aku sa àdòníng.
5 Mpìrká abig swam yan zìnn Shìdun hár kinn kinn, aku shi àdòníng.

Jir Ajwár Shìdun í Nzyun

6 Mì ri sa mamaki ma ning, barà ning ri shà fim gbìb Shìdun zyun-à bar bi sig ning ma àsàn Yesu Kristi, mi ri bàg gbìb zyun kim.
7 Mì ri dinya ning jir àjai, jir àjwár bu Shìdun shi fig pyànà bàna. Mì ri dinya ning àdòníng, jir kai bàna mpìrká káhi ri gbar nang jànn ning. Big ri zìm abig vim bìr jir àjwár á shinn Yesu Kristi ni, abig dang bigbá kim.
8 Ama kó nìm ma í yi, kó ma í wùn aswam Shìdun mà wai, ma dinya hing ning jir Shìdun zyun kim, wà ma shi fíg àràg buyí zyun-à yi dinya bab sig ning níng bàna, abig ta kà rìg mpìr-à níng hi mà lu pyìr-à ni.
9 Barà yi rì dinya bab sig ning níng, í barà yi ri dang tàma-à níng. Wà mpìr ma dinya ning jir àjwár Shìdun zyun kim, ma shi fíg àràg zyun-à ning fig sig níng bàna, abig ta kà rìg mpìr-à níng hi á lu pyìr-à ni.
10 Tàma-à níng, mì ri zìm ń sa bu-à mpìrká ri zìm rà, kó bu-à Shìdun ri zìm rà? Wà ǹ nìm ma rag, ń shi ń sa bu-à mpìrká ri zìm, ǹ nìm má shi fig fàu Kristi bàna.

Barà Bulus Kàng Wùn Aswam Shìdun

11 Wunzàmí big, mì ri zìm aning yì rag jir àjwár-à mì ri dang níng, mì ri dang fíg jir mpìr jíkwìnn bàna.
12 N zìg fíg á vù mpìr zyun ni bàna, mpìr zyun tàg fíg mì nì bàna tìnn. Ama í Yesu Kristi ya síg mì nì jir àjwár-à níng.
13 Big dinya sig ning barà ǹ rì shi sig á doka bu Yahudawaká ni, barà ǹ rì ya sig mpìrká ri bàg Yesu shwìn hár mì ri zìm ń gban big, jirà kada kó ni aku bàg rag Yesu bàna.
14 Ayau gbìb barà Yahudawaká ri wib Shìdun, ǹ rì shi síg nì mà pyànn jàumí big. N rì wib hing sù bu yàkúyí big ma gbam wàni.
15 Ama Shìdun ma àsànwá, ku shig zu sig mì tunn sai-à big mà fig ma mì bàna, n bar sig mì jirà ń sa swàmwá.
16 Ku tìya byann rìghing mì wùnwá àjirà ń dinya mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng, jir àjwár á shinnwá ni. Mì ri yag fig mà byar mpìr zyun ni, jirà aku tàg mì yar bàna.
17 N yag fig mà Urushalima, n yàn fig mpìrká zyun-à shi jag síg mì nì yann aswamká bu Yesu Kristi níng rag abig tàg mì bu bàna. Ama ǹ yag sig mà Arabiya, í wà ǹ kàng bi á finn swann Dimashka.
18 Asim ji sara ǹ yag mà Urushalima àjirà ń bib byann jír zyun á byar Bitrus. N shi ma ku màhàn hár su dwib agban swana.

19 N myàng fig yann aswamká kádà
níng mà byar-à níng hi bàna, sái Yakubu
wunzà Shinn Luyí.
20 Bu-à mì ri ba ya ning níng, Shìdun
má, ku yì hing mì ri gim fig ǹsáng bàna.
21 A byar-à níng hi, ǹ yag mà jànn
Suriya ma Kilikiya.
22 A sai-à níng hi, mpìrká zyun-à ri bàg
Yesu kyau kim kim mà jànn Yahudiya, big
myàng fig ma mì zu ma zu bàna.
23 Big yì sig íri bu-à mpìrká káhi rì dang
jír á shinnmí ni n rag, mì zyun-à rìi ya
mpìrká ri bàg Yesu shwìn-à níng, tàma-à
níng mì ri dang rag jir Yesu zyun-à ǹ rìi
zìm ń sa bai níng.
24 A byar-à níng hi big swam yan
Shìdun á jir shinnmí ni.

2

Yann Aswamká Bu Shìdun Pànn Bulus Vù Pyànà

1 A ji dwib agban yina ká wam zu sig
bó níng, ǹ kàng yag kàng mà Urushalima
kwonn ma Barnabas, ǹ zìg kwonn ma
Titus í zyun tìnn.
2 N yag sig, jir kai bàna Shìdun tìya sig
mì rag ń yag. N yag dinya yann aswam
Yesu big, big awínbá ni jír á shinn jir
àjwár zyun-à mì ri dinya kyann mpìrká
zyun-à í Yahudawaká bàna. N zìm fig
swàmmí zyun-à ǹ rì sa sig, kó wà mì ri
sa tàma-à níng aku bai átai bàna.
3 Jàumí Titus zyun-à yi ma ku ri shi
zyun níng, kó barà ku í mpìr Helena níng,
big bàg fig ku ma gbam rag aku kyag
jurwá bàna,
4 kó barà mpìrká káhi ri zìm aku kyag
jurwá níng. Mpìr káníng hi sa shi shirag
big í mpìr Yesu, ama big ri kwonn shinnbá
ma yi jirà abig wonn myàng bu-à yi ri sa.
Big ri zìm abig yì bu-à sa yiká yi ri bàg
Yesu Kristi níng, yi ri zìm fig ayi bàg doka
bu Yahudawaká bàna.
5 Yi ya fig big pyù kó títi nímá bàna, jir
kai bàna yi zìm fig abig vim bìr jir àjwár
á gbìb zyun kim bàna. Wàníng nìm má
sa ná nang jànn rìg.
6 Mpìrká zyun-à mpìrká káhi ri myàng
rag big í bu zyun níng, á byarmí ni mì ri
myàng big fòr fig bu zyun bàna. Shìdun ri
myàng fig mpìr zyun kab zyun á yìzuwá
ni bàna. To, mpìr àgbam káníng swàb kà
ya fig mì bu zyun á jir àjwár-à mì ri dang
níng ni bàna.
7 Ama big myàng hing barà Shìdun ya
sig mì swàm wà ń dinya mpìrká zyun-à
big í Yahudawaká bàna níng, jir àjwár
àràg barà ku ya sig Bitrus swàm a wàníng
dinya mpìr Yahudawaká.
8 I gbam Shìdun sìnn kà síg mì nì, ń
dinya mpìrká zyun-à big í Yahudawaká
bàna, jir àjwár àràg barà gbam Shìdun
sìnn kà sig Bitrus aku dinya mpìr Yahu-
dawaká.
9 Yakubu ma Bitrus ma Yohanna ká
mpìrká ri myàng big àràg big shi síg nì
àgbamká níng, big myàng yì hing wà í
Shìdun ya síg mì nì swàm-à níng. Big zìm
hing wà ayi sa swàm-à níng, hár big nàm
kwonn vùbá ma yi ma Barnabas tìnn. Big
zìm hing wà ayi sa swàm áyau mpìrká
zyun-à í Yahudawaká bàna. Ama bigbá
bá sa swàm mà byar mpìr Yahudawaká.
10 Bu-à big ri zìm bàna, big ri zìm ayi
kyab pànn kyann mpìr ashiká. Wàníng í
bu-à kó mì má, mì ri zìm ń sa.

Bulus Yan Ta Bitrus Mà Antakiya

11 Barà Bitrus yag fòr mà Antakiya, ǹ
yan ta ku áyau bìr mpìrká ni, jir kai bàna
ku sa sig bu-à sàn fig bàna.
12 Ku rìi ji buju ma mpìrká big í Yahu-
dawaká bàna. A byar-à níng hi, sái
Yakubu swam yag Yahudawaká màhàn,
barà big yag fòr àdòníng, Bitrus ngàng
wà kwá ji rag buju ma mpìrká zyun-à
í Yahudawaká bàna. Ku ri shàr zinn
Yahudawaká zyun-à dang rag abig kyag
mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna jur.
13 Mpìr Yahudawaká káhi kà mi ri shàr
zinn àràg barà Bitrus ri shàr níng. Hár
big sa n gbar ta kà Barnabas áyau zinn
shàr-à níng ni, ku yì fig rag bu-à ku ri sa
bàna.
14 Barà ǹ myàng big ri kyann fig ky-
onnbá ábibir àràg barà jir Shìdun dinya
sig yi ayi sa níng bàna níng, á byar-à níng
hi, ǹ dinya Bitrus á pyànnbá ni n rag, “Wà
wù zyun-à wù í mpìr Yahudiya, wù ri sa
bu àràg í mpìrká zyun-à í Yahudawaká
bàna níng, sáshinn wá dinya mpìrká

zyun-à í Yahudawaká bàna abig sa àràg barà yi mpìr Yahudawaká ri sa rà?”

Doka Yahudawaká Má Pinn Zu Fig Mpìrká á Bu Pyìrbá Ni Bàna

15 Ajai yi mpìr Yahudawaká, yi shi fig àràg í mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna, bigká zyun-à big í mpìr bu pyìr níng.
16 Ama yi yì hing wà kó mpìr ńzyun má wìm zu fig á dò jir shinn doka ku ri bàg níng bàna. Ama bu-à mpìr má sa bàna, aku bir pìkyinnwá á byar Yesu Kristi, í wà kwá shi mpìr ǹsàn á pyànn Shìdun. Yi bir hing pìkyinnyí á byar Kristi àjirà Shìdun aku myàng yi í mpìrká sìsàn á pyànnwá ni. Mpìr má wìm zu fíg á jir shinn doka wib bàna.
17 Wà ya dang rag Shìdun ri zìm yi jirà yi jùn kwonn sig ma Kristi, ama ba myàng hing rag, yi í mpìr bu pyìr, wàníng tàg sig rag í Kristi sìnn kà síg yi nì ayi sa bu pyìr rà? Ai bàna.
18 Wà ma dang rag, “Doka wib má pinn zu fig yi bàna,” ama ma bi jakàng má dinya ning rag, “Doka wib má pinn zu yi,” má shi àràg mpìr-à dab gbànn rìg tonnwá, n bi mi jakàng. Wà ma sa hing àdòníng, má shi àràg mì ri wib fig doka bàna.
19 N sìnn fig rag gbammí á byar doka bàna, ǹ sa sig àdòníng jirà ń shi mpìr sìsàn á pyànn Shìdun.
20 Barà big dab bàg gbam sig Yesu Kristi mà atàm bín-à ni níng, shi sig àràg ǹ wu kwonn sig ma ku. Tàma-à níng ǹ shi fig rag ma shinnmí bàna. Yonki Kristi shi síg nì á dìrmí ni. Yonki-à ǹ shi sig ma kàhi tàma-à níng, í jirà ǹ bir sig pìkyinnmí á byar wùn Shìdun zyun-à zìm sig mì, n ya sig yonkiwá á dò jir shinnmí ni.
21 Barà Shìdun pinn zu síg yi jir shinn àsànwá níng, n màm jànn fig bàna. Ku pinn zu fíg yi dò jir shinn àsànyí bàna. Wà mpìr nìm ma shi mpìr Shìdun á jir shinn doka wib, wàníng nìm má tàg rag ki-à Yesu wu sig níng, ku wu sig átai.

3

Shìdun Ri Pinn Zu Mpìrká Jir Shinn Pìkyinn Birbá, í Jir Shinn Doka Bàg Bàna

1 Ning mpìrká á Galatiya ningká ning bàna ma yar níng, í ni tonn gban sig ning í ni rà? Ning zyun-à big dinya kyàr vinn rìghing ning tai á shinn Yesu Kristi, barà big dab bàg gbam ku mà atàm bín-à ni.
2 Mì ri zìm ń bib ning abib ńzyun, ning dìg sig Awun Shìdun jir shinn doka bàg rà, kó í jirà ning bir sig pìkyinn ná á jir àjwár zyun-à ning fig sig rà?
3 Ning í àning rà? Awun Shìdun í àsàin-à sìnn kà sig ning á gbìb Shìdun, ama tàma-à níng ning ri zìm aning shi rag ma shinn ná rà?
4 Shwìn-à ning wa sig níng, ning wa sig átai rà? Ai má shi fig átai bàna.
5 Shìdun ya sig ning Awunwá ma gbam swàm bu mamaki, jirà ning bàg sig doka níng rà, kó í jirà ning fig sig jir àjwár n bir sig pìkyinn ná áni níng rà?
6 Aning myàng bu-à jir Shìdun dang sig á shinn Ibrahim, n rag: “Barà ku bir sig pìkyinnwá níng, Shìdun sìnn sig ku í mpìr kyìkyàr.”
7 Mì ri zìm aning yì rag mpìrká zyun-à bir sig pìkyinnbá níng, bá bar big yann Ibrahim.
8 Jir Shìdun dang hing daka á ninonn, n rag, Shìdun má jùn kwonn ma mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna, á jir shinn pìkyinn birbá á byarwá ni. Jir Shìdun dinya Ibrahim jir àjwár n rag, “A jir shinnwú ni má sa sàn ya mpìrká bidìm pár á jànn-à ni.”
9 Ibrahim bir sig pìkyinnwá á jir Shìdun, í wà Shìdun sa sàn ya ku. Mpìr-à ma bir hing pìkyinnwá, Shìdun má sa sàn ya ku tìnn.
10 Mpìr-à ma bir sig pìkyinnwá á byar doka bàg, Shìdun má ya ku nài ya, jir kai bàna jir Shìdun dang sig rag, “Mpìr-à ma bàg vinn fig bu-à big ba sig á tarkada doka ni bàna, Shìdun má ya ku nài ya.”
11 Jir Shìdun dinya kyàr hing yi rag, wà mpìr ma ri bàg íri doka, kwá shi fig mpìr sìsàn á pyànn Shìdun ni bàna, jir kai bàna jir Shìdun dinya hing yi rag, “Mpìr ma bir hing pìkyinn á byar Shìdun, í wà kwá shi mpìr sìsàn, má dìg yonki.”
12 Doka shi fig í bu ńzyun ma pìkyinn bir bàna, jir kai bàna jir Shìdun dang rag,

"Sái wà mpìr ma bàg vinn hing bu-à doka dang sig, í wà kwá dìg yonki."

13 Kristi wa zu rìghing nài ya zyun-à nìm má pànn yi á dò jir shinn doka níng, jir kai bàna big ba sig rag, "Mpìr-à ba dab bàg gbam sig ku mà atàm bín-à ni, Shìdun má ya ku nài ya."

14 Kristi sa sig bu-à níng jirà àsàn-à Shìdun gib sig nu rag kwá ya Ibrahim níng, aku ya mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng, abig dìg tìnn á jir shinn Yesu Kristi, àjirà á jir shinn pìkyinn biryí ni, ayi dìg Awun Kyìkyàr-à Shìdun gib sig nu rag kwá ya yi níng.

Doka Má Kan Dim Fig Shìdun Barà Kwá Sa Bu-à Ku Gib Sig Nu Níng Bàna

15 Yiwaimí big, mì ri zìm ń dinya ning bu zyun, wà mpìr pyànà ma gib hing nu á jírbá ni, ma sìnn kà hing vù á tarkada, walako mpìr-à má wam zu nu jír-à big gib sig níng má swàb kà bu zyun áni.

16 Nu gib-à Shìdun gib sig níng, ku gib ya síg Ibrahim ma wùn adawá. Jir Shìdun ri dang fíg á shinn yann adawá ni bidìm pár bàna, ama ri dang á shinn wùn ada ńzyun, zyun-à í Kristi.

17 Bu-à mì ri dang bàna í wàníng: Shìdun rì gib ya sig Ibrahim nu, ku rag kwá sa bu-à ku dang sig. Asim ji dari yina big dìzyun agban dwib, í wà doka bi, doka-à níng má kan dim sar fig Shìdun barà kwá sa bu-à ku gib sig nu níng bàna.

18 Bu-à Shìdun ri ya yi níng, ku ri ya fíg yi jirà yi ri bàg doka bàna. Ama í jirà ku gib sig nu rag kwá ya yi. Shìdun gib ya sig Ibrahim nu, n ya hing wàníng bu-à hi, jir nu-à ku rì gib sig níng.

19 Bu-à sa big ya sig doka-à níng, í jir kai rà? Big ya síg jirà aku tìya mpìrká rag buká big ri sa í bu-à bibai. Shìdun ya sig doka jirà a doka sa swàm hár sái sai-à Kristi wùn ada Ibrahim ma bi hing, zyun-à Shìdun gib sig nu á shinnwá ni níng. Shìdun ya kà sig doka-à níng á vù yann aswamká mà wai. Yann aswamká ya kà á vù Musa. Musa bi ya kà doka-à hi á vù bìr mpìrká ni.

20 Sai-à Shìdun gib ya sig Ibrahim nu níng, ku swam wann bi fig mpìr zyun a wàníng dinya Ibrahim bàna. Shìdun ma shinnwá dinya sig ku í ni.

Bu-à Sa Shìdun Ya Sig Doka

21 Ning ri myàng rag doka ri tàg yi rag nu-à Shìdun gib sig níng bai rà? Ai bàna. Wà doka nìm ma ya mpìr yonki kinn kinn, ai kó ni nìm má jùn kwonn ma Shìdun jir shinn doka bàg.

22 Ama jir Shìdun dinya hing yi rag, mpìrká á jànn-à ni bidìm pár sa hing bu pyìr. Yonki-à Shìdun gib sig nu rag kwá ya mpìr jir shinn pìkyinn bir á byar Yesu Kristi ni níng, ku ya rìghing mpìrká zyun-à bir sig pìkyinnbá níng.

23 Sai-à Kristi bi fig ma bàna níng, doka kìg dìm rìghing yi, àràg big kìg dim síg yi mà tonn fi. Yi shi sig á vù doka hár sái àyúnn-à Shìdun bi ya yi pyù, í wà yi bir pìkyinn á byar Yesu Kristi.

24 Yi rì shi sig fàu doka, hár sái sai-à Kristi bi níng, í wà yi bi jùn kwonn ma Shìdun jir shinn pìkyinn biryí á byar Kristi.

25 Tàma-à níng barà Shìdun ya rìghing yi pyù ayi bir pìkyinn á byar Yesu ni níng, yá shi fig rag á vù doka bàna.

26 Ning bidìm pár, ning shi síg yann Shìdun á jir shinn pìkyinn bir-à ning bir sig á byar Yesu Kristi.

27 Ning zyun-à big wau sig ning dìr batisma á zìnn Kristi ni níng, pìkyinn ná shi sig àràg bu Kristi.

28 Bu zyun gàb fim fig mpìr Yahudawa ma mpìr Helena, kó fàu ma mpìr àtai, kó wunù ma uwà bàna. Ning bidìm pár ning í bu ńzyun á jir shinn Yesu Kristi.

29 Wà na shi sig bu Kristi, ning shi sig yann adaká bu Ibrahim, ná dìg bu-à Shìdun gib sig nu rag kwá ya ning.

4

1 Bu-à mì ri zìm aning yì í wàníng: Sai-à ta ma wu tafinn hing wùnwá, wùnwá ma í wùnsháí títi, buká ku shi sig ma kàhi níng, bá ya fig ma wùnwá bàna, bá sa wùnwá àràg í fàu, kó barà buká tawá wu tafinn sig níng, má shi í buwá níng.

2 Sai-à ku í wùnsháí níng, mpìrká káhi shi sig áni ká ri myàng kwonn ma ku, hár su-à tawá gib ya sig ku níng bi màg.

3 Yi má, yi rì shi sig àràg wùn-à níng
tìnn. Sai-à yi rì dìg fig ma gbam á byar
Yesu Kristi ni bàna níng, yi rì shi síg fàu
bu dunyaru.
4 Ama barà su-à màg wà Shìdun má zìg
zu yi níng, Shìdun swam bi wùnwá zyun-
à í uwà mà síg ku nì níng, ku má, ku ri
bàg doka Yahudawaká.
5 Ku bi àjirà aku zìg zu mpìrká zyun-à
shi sig á mìr bar doka níng abig shi yann
Shìdun.
6 Yi í yanká bu Shìdun. I bu-à sa ku
swam bi Awun Yesu aku shi á pìkyinnyí
ni. Awun-à níng ri tàg yi á pìkyinnyí ni
yi ri bar Shìdun rag: Tayí, Tayí.
7 Tàma-à níng ning shi fig rag fàu bàna,
ning í yanká bu Shìdun. Barà ning í
yanká buwá níng, kwá ya ning buká ku
shi sig ma kàhi.

Bulus Kyab Jír á Shinn Mpìrká á Galatiya

8 Sai-à wà jijag, ning rì yì fig Shìdun
bàna, ning rì shi sig fàu buká á dunyaru.
9 Barà tàma-à níng, ning yì rag hing
Shìdun, Shìdun yì rag hing ning, bu-à sa
ning ri zìm aning kàng yag mà sim mà
byar buká bàna big gbam níng, í jir kai
rà? Ning ri zìm aning kàng jakàng fàubá
rà?
10 Ning ri sìnn kàng àyúnnká káhi í
àyúnn ùwài ma sònnká káhi sònn ùwài,
jiká káhi ji ùwài, àjirà aning wib Shìdun
áni. Ning ri kyab rag wà na sa hing
àdòníng, Shìdun má zìm ning rà? Ai shi
fig àdòníng bàna.
11 Mì ri shàr kada swàmmí ǹ sa sig
áyauná ni níng, aku shi átai bàna.
12 Mì ri vig ning yiwaimí big, aning shi
àràg í mì, jir kai bàna ǹ shi sig àràg í ning.
Ning sa fig mì bu-à bibai bàna.
13 Ning kyab pànn hing bu-à sa ǹ rì
dinya sig ning jir àjwár sai-à jijag níng rà?
Bu-à sa níng, í jirà ǹ rì na sig dor.
14 Kó barà dormí níng ri ya ning shwìn
níng, ama ning ngàng fig mì bàna. Ning
pànn mì vù pyànà àràg barà ning nìm
má sa ma wùn aswam Shìdun mà wai, kó
àràg barà ning nìm má sa ma Yesu Kristi.
15 Wàrì níng, ning rìi fig àjwár, bu-à sa
sig ning tàma-à níng í kai rà? A sai-à níng
hi, wà ning nìm má sa yì, ning nìm kpab
zu zuná n nìm ya rìghing mì.
16 Tàma-à níng ǹ kàng rag hing mpìr
azíbná, jirà ǹ dinya sig ning jír àjai-à níng
rà?
17 Mpìr káníng sa shi rag big ri zìm ning,
ama big bàna ma pìkyinn ǹsàn. Bu-à big
ri zìm bàna, big ri zìm abig gàfinn ning
ma mì, jirà aning bàg big, kada aning bàg
mì bàna.
18 Sàn hing mpìr aku zìm jàuwá á
pìkyinn-à ni. Aning sa bu káníng kó
ákaun, kada aning sa íri jir wà ma shi sig
ma byarná ni bàna.
19 Yanká bumí big, ning ri wa mì á
kyinnmí ni wàni àràg barà àwá wùn ri
wa nàwá. Sái àyúnn-à ma myàng na shi
hing àràg barà Yesu shi sig, í wà má fig
àjwár.
20 Wà ǹ nìm ma shi sig mà byarná ni, ǹ
nìm má vim bìr rìg jírmí, jir kai bàna mì
ri kyab ning wàni. Mì ri zìm ń nìm ń shi
ma ning tàma-à níng, àjirà ń dang jír ma
ning zu ma zu, ma wà ma ba ya ning aba,
jir kai bàna mì ri kyab ning wàni.

Tinn Jír á Shinn Hajaratu Big Saratu

21 Aning dinya mì, ning ká zyun-à ning
shi sig á mìr bar doka, ning yì fig bu-à
doka dang sig bàna rà?
22 Big ba sig rag, Ibrahim shi sig ma
yann pyànà, na wùn zyun í fàu, na zyun
í fàu bàna.
23 Wùnwá zyun-à fàu uwà-à níng mà sig
níng, ku mà sig àràg barà big ri mà kyann
wùn. Ama wùn zyun-à wàwá zyun-à í fàu
bàna níng mà sig níng, ku mà síg àràg
barà Shìdun gib ya sig ku nu.
24 Jír-à níng í tinn jír, uwà pyànà káníng
shi sig àràg í nu-à Shìdun gib sig. Uwà
zyun-à mà sig yanká buwá á fàu-à ni
níng, í Hajaratu. Ku shi síg nì àràg nu
gib-à Shìdun gib sig mà shinnkwìnn Sinai.
25 Sinai í shinnkwìnn zyun mà jànn Ara-
biya. Byar-à hi shi sig àràg í Urushalima
tàma-à níng. Mpìrká á Urushalima ma
yanká bigbá shi sig àràg í fàu hár tàma-à
níng.
26 Ama Urushalima zyun-à mà wai
níng, shi fig fàu kó ni bàna. Ku í nàyí.
27 Jir Shìdun dang sig rag,

"Wù uwà zyun-à à mà fig ma wùn bàna
níng,
á fig àjwár,
á gbar azyúr ngbam nímá,
wù zyun-à à yì fig àwa wùn mà bàna.
Uwà zyun-à nuwá kan zu sig ku níng,
kwá mà kab yann í ni, ma uwà ma shi sig
ma lu nùwá ni."
28 Wunzàmí big, buyí yi í yann Shìdun
zyun-à Shìdun gib sig nu á shinnyí ni àràg
barà ku gib sig nu á shinn Ishaku ni níng.
29 A sai-à níng hi, wùn Hajaratu zyun-à
big mà sig ku àràg barà big ri mà kyann
wùn níng, sìnn kà Ishaku, zyun-à big mà
sig ku ma Awun Shìdun níng, á shwìn.
Wàníng í barà shi sig áni hár tàma-à níng.
30 Jir Shìdun ri tàg yi í kai rà? Jír-à níng
dang rag, á kan zu rìg uwà fàu-à níng ma
wùnwá, jir kai bàna wùn-à níng má dìg
fig bu ki tawá àràg barà wùn wà lu-à níng
má dìg níng bàna.
31 Wunzàmí big, jir wàníng, yi shi fig
yann uwà fàu-à níng bàna, ama yi í yanká
bu wà lu-à níng.

5

Bulus Dinya Mpìrká Rag Kada Abig Shi Fàu Doka Bàna

1 Kristi zìg zu rìghing yi. Aning sar
gbam ǹsàn nímá, kada aning zìm aning
kàng jakàng fàu bàna.
2 Mì Bulus mì ri dinya ning aning gang
sungná aning fig. Wà na zìm hing bu-à big
ri dinya ning ma kyag hing jurná, wàníng
tàg sig rag, bi Kristi á byarná ni bàna ma
yìr.
3 Mì ri dinya jakàng ning jír-à níng,
mpìr-à ma zìm hing rag kwá jùn kwonn
ma Shìdun á jír jur kyag, to, sái aku wib
vinn rìg bu-à doka dang sig bidìm pár, wà
ma nímá bàna, kwá wìm zu fig bàna.
4 Ning mpìrká zyun-à ning ri kyab rag
ná shi mpìr ǹsàn á pyànn Shìdun á jir
doka wib níng, ning gàb rìghing dìr ma
Kristi. Shìdun má sa sàn ya fig ning bàna.
5 Awun Shìdun í àsàin-à ri sa yi yi ri
sa àtùtwài rag Shìdun má sìnn yi mpìrká
sìsàn á pyànnwá ni jir shinn pìkyinn-à yi
ri bir á byarwá ni.
6 Wà ya kwonn hing shinn ma Yesu
Kristi, kó wà ya kyag juryí, kó ya kyag
fig bàna má, shi fig í bu zyun á byarwá
ni bàna. Bu-à ku ri zìm bàna, í pìkyinn
biryí ma azìm.
7 Wàrì níng, ning rì bàg gbìb ǹsàn.
Ama tàma-à níng, í ni ri kan dim ning nì
wà aning bàg gbìb àjai rà?
8 Shìdun zyun-à bar bi sig ning níng,
kan dim fig ning í ni bàna.
9 Aràg barà yisti títi nímá má sa brodi
má lib swàb kà ùwài nímá níng, í barà
mpìr ńzyun áyauná ni má sa bai ning.
10 Yi bir hing pìkyinn á byar Shinn Luyí
ni, í bu-à sa ǹ yì hing ná kyab fig jír zyun
kim bàna, sái wà zyun-à ǹ dinya sig ning.
Mpìr-à ma gbar nang jànn hing pìkyinn
ná, kó ku í ni, Shìdun má sìnn kà ku á
shwìn.
11 Wunzàmí big, wà ǹ nìm ma ri dinya
mpìrká rag, sái ba kyag hing jurbá, í
wà Shìdun má zìg zu big í ni, ái mpìr
Yahudawaká nìm má ya fig mì shwìn hár
tàma-à níng bàna. Wà nìm má àdòníng,
barà mì ri dinya mpìrká jír á shinn barà
big dab bàg gbam sig Yesu Kristi mà atàm
bín-à ni níng, nìm bàna ma yìr.
12 Mì ri zìm mpìrká zyun-à ri sa shi ning
rag aning kyag jurná níng, wà ba zìm
hing, abig nìm shann pyanbá.
13 Ning jàumí big, big bar sig ning àjirà
aning dìg pyù wà ná sa bu shinn dìrná.
Kada pyù-à hi aku shi gbìb wà ná sa ya
jàuná bu-à bibai bàna. Ama aning sa ya
jàuná bu-à ǹsàn ma pìkyinn azìm.
14 Dokaká bidìm pár, shi kwonn rìghing
í byar ńzyun, shi kà sig áyau zyun-à big
dang sig rag, "A zìm jàuwú àràg barà wù
ri zìm shinnwú."
15 Wà ning ma ri zìnn swau jàuná, ma
ri ngang ngain, aning sa ma aning yì, jir
kai bàna wàníng í gbìb-à ná gban vinn ba
dìrná.

Aning Bàg Bu-à Awun Shìdun Ri Tàg Ning

16 Bu-à mì ri zìm ń dinya ning bàna í
wàníng: aning fim Awun Shìdun aku sìnn
kà ning á gbìb ǹsàn kó ákaun, kada aning
bàg bu-à bibaiká pìkyinn ná ri zìm bàna,

17 jir kai bàna bu-à pìkyinn mpìr
jíkwìnn ri zìm níng, Awun Shìdun ri zìm
fig bàna. Bu-à Awun Shìdun ri zìm,
pìkyinn mpìr jíkwìnn ri zìm fig bàna tìnn.
Kada aning sa bu-à pìkyinn ná ri zìm
bàna.
18 Wà ning ma ri bàg Awun Shìdun, ná
shi fig rag fàu doka bàna.
19 Swàm pìkyinn bibai shi sig á yiyar-à
ni, àràg àyái, bu sabai, ma bu zunái,
20 ma swàm bu ki, ma swàm ǹdàr, ma
azíb, ma ngain, ma zu bibai, ma àgùnn,
ma sunu, ma wà kyab gàfinn kyau kyau,
21 ma akyib, ma shin pyánn, ma sa yàn,
ma buká káhi. Mì ri gbar sungná tàma-
à níng àràg barà ǹ rì gbar sig níng rag,
mpìrká zyun-à ma ri sa bu káníng, bá kà
fig lu Shìdun bàna.
22 Ama Awun Shìdun í àsàin-à ri sa
mpìr ri shi ma pìkyinn azìm, ma pìkyinn
àjwár, ma pìkyinn na tag, ma pìkyinn tib
wann, ma ashi mpìr myàng, ma bu ǹsàn
sa, ma pìkyinn gwangga,
23 ma barà mpìr má sìnn kàng shinnwá
ásim, ma barà mpìr má pànn shinnwá.
Mpìrká zyun-à ma ri sa bu káníng, kwonn
wà Shìdun má pànn fig big bàna.
24 Ká zyun-à shi sig í bu Yesu Kristi,
big tafinn gban rìghing bu bibaiká, ma
abann bu bibaiká ri na mpìr.
25 I Awun Shìdun ya síg yi nì yonki-
à níng, jír wàníng ayi bàg gbìb Awun
Shìdun.
26 Ayi shi mpìr a gbar dù shinn bàna,
ayi yàn nu ma mpìr bàna, ayi sa jàuyí big
akyib bàna tìnn.

6

Aning Sa Ya Kó Ni Bu Nsàn

1 Ning jàumí big, wà mpìr zyun ma
kù kà hing áyau bu-à bibai sa, ningká
zyun-à Awun Kyìkyàr shi sig á pìkyinn ná
ni níng, aning tìya ku gbìb ǹsàn ádàn.
Aning myàng kwonn ma shinn ná tìnn,
àjirà kada aning kà áyau bu bibai sa
bàna.
2 Wà jàuná big ma ri wa shwìn, aning
sa shang big. Wà na sa hing àdòníng, tàg
sig rag ning ri wib jir Kristi.
3 Wà mpìr ma sìnn kàng shinnwá rag
ku fòr hing bu zyun, ama wà kwá fòr fig
bu zyun bàna, ku ri tonn gban shinnwá.
4 Kó ni aku myàng swàm-à ku ri sa.
Wà ma sàn hing, á byar-à hi kwá gbar
dù nann zu shinnwá, ama kada aku màg
màg fig shinnwá ma mpìr zyun bàna.
5 Kó ni bidìm pár aku yì barà kwá pànn
samyib shinnwá.
6 Mpìr-à ma ri tàg ning jir Shìdun,
aning ya mpìr-à níng hi bu ǹsàn.
7 Kada aning kyab rag mpìr má tonn
gban sar Shìdun. Bu-à mpìr ma tàg sig
í bu-à má nga.
8 Mpìr-à má tàg sig bu bibai á
pìkyinnwá ni jirà aku fig ya shinnwá
àjwár, bu bibai-à ku tàg sig níng, í bu-
à má gban ku. Ama kwa tàg sig Awun
Kyìkyàr á pìkyinnwá ni, Awun Kyìkyàr-à
níng má ya ku yonki kinn kinn.
9 Kada ayi nì ma swàm ǹsàn sa bàna.
Wà ya fim fig bàna, àyúnn zyun ri bi wà
yá dìg lada.
10 Kó ákaun sai-à ya dìg hing pyù, ayi
sa ya kó ni bu ǹsàn, àràg ká zyun-à yi ma
big shi kwonn sig í zyun á gbìb Shìdun ni
bàna níng má.

Jír-à Bulus Ba Sig Wà Kinn Shinn

11 Aning myàng jírká zyun-à mì ri ba
dwim ya bi ning ma vù bubamí ǹkwònn
nímá níng.
12 Mpìrká zyun-à ri sa shi rag big í mpìr
ǹsàn níng, big ri zìm abig du kà ning ma
gbam rag aning kyag jurná. Bu-à sa big ri
sa àdòníng, big ri shàr wà ba dang hing
jír á shinn barà Yesu wu sig kiwá, mpìrká
má ya big shwìn.
13 Kó ká zyun-à kyag sig jurbá níng má,
big ri wib fig doka bàna. Ama big ri zìm
aning kyag bigná jirà abig gbar àshí á
shinn ná ni.
14 Bigmí, àshí-à má gbar bàna, má gbar
á shinn Yesu Kristi zyun-à big dab bàg
gbam sig mà atàm bín-à ni. A jir shinn ki-
à ku wu sig mà atàm bín-à ni níng, í bu-à
sa bu dunyaru shi fig bu zyun á byarmí ni
bàna, mì bó, ǹ shi fig bu zyun á dunyaru
bàna.
15 Kó mpìr aku kyag jurwá, kó aku
kyag bàna má, wàníng shi fig í bu zyun

bàna. Bu-à sàn sig bàna, Shìdun aku ya
yi pìkyinn àpyú.
16 Shìdun aku ya mpìrká zyun-à ri bàg
bu-à mì ri dang níng pìkyinn na tag ma
aku myàng ashibá, hár ma mpìr Israilaká
zyun-à ri bàg Shìdun níng.
17 Bu-à pànn sig tàma-à níng, ǹ zìm fig
mpìr zyun aku sa shi rag mì bàna, jir kai
bàna ǹ shi sig ma àbànn yun á dìrmí ni,
zyun-à mpìrká dab sig mì, wà ri tàg rag
mì í fàu Yesu.
18 Wunzàmí big, àsàn Shinn Luyí Yesu
Kristi aku shi á shinn ná ni, ning bidìm
pár. Aku shi àdòníng.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà AFISA

Wasika-à Bulus ba ya sig mpìrká mà Afisa níng ri tàg yi rag Yesu Kristi shí nì shinn kó kai bidìm pár áyau buká Shìdun màm sig. Ku kab síg nì. Mpìrká bidìm pár abig kwonn shinn ma Yesu Kristi abig shi í bu ńzyun, Kristi shí nì shinn-à. Wà mpìrká ma sa hing àdòníng, Shìdun má fig àjwár. Mpìrká zyun-à bir fig ma pìkyinn bàna níng má myàng barà gbìb-à hi sàn sig áni.

Bulus Bib Kà Mpìrká Mà Afisa

1 Wasika-à níng í mì Bulus ba síg nì, mì zyun-à Shìdun zìm sig rag ń shi wùn aswam Yesu Kristi. Mì ri ba ya ning, ning mpìrká mà finn swann Afisa, ningká zyun-à ning ri bàg Yesu Kristi ma pìkyinn ńzyun áyau shuná ni.

2 Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig wìr kà ya ning àsàn kwonn ma pìkyinn na tag.

Shìdun Sa Sàn Ya Sig Yi Dò Jir Shinn Kristi

3 Ayi swam yan Shìdun Ta Shinn Luyí Yesu Kristi, jir kai bàna ku wìr kà ya sig yi àsàn á jir barà yi ri bàg Kristi. Ku ya sig yi Awunwá, n sìnn kàng rìghing yi mpìrká buwá mà wai. Ku wìr kà ya rìghing yi àsànwá bidìm pár.

4 Sai-à Shìdun rì màm fig ma dunyaru bàna níng, ku shig zu rìghing yi ayi shi mpìrká buwá, á jir shinn Kristi ni, àjirà ayi shi mpìr kyìkyàr, ma ayi shi mpìr asa bu bibai á pyànnwá ni bàna.

5 A jir azìm-à Shìdun ri zìm yi níng, í bu-à sa ku sìnn sig yi rag ayi shi yanká buwá á jir shinn Yesu Kristi ni. Ku sa sig wàníng ma àsàn-à ku shi sig ma kàhi, àràg barà ku ri zìm.

6 Ayi swam yan ning Shìdun á jir àsàn ùwài-à ku shi sig ma kàhi, barà ku ya sig yi Wùnwá átai, zyun-à ku ri zìm wàni níng.

7 A jir barà Kristi wu sig á dò jir shinnyí ni níng, Shìdun zìg zu rìghing yi n yafa ya rìghing yi bu pyìryí. Asànwá kab síg nì bu kó ni bidìm pár.

8 Shìdun wìr kà ya rìghing yi àsàn-à níng ùwài nímá, ku ya sig yi átai.

Ku ya rìghing yi yar bu bidìm pár.

9 Ku dinya rìghing yi bu-à ku rì dinya fig mpìrká wàrì níng bàna. Ku dinya rìghing yi yìr bu-à sa ku swam bi sig wùnwá Kristi á dunyaru, jirà swai mpìrká bidìm pár ma bir hing pìkyinn á byarwá ni bá wìm zu.

10 Bu-à Shìdun ri zìm aku sa níng, wà àyúnn-à hi ma màg hing, kwá sa vinn rìg bu-à hi. Kwá sìnn kwonn buká ku màm sig bidìm pár, ká mà wai ma ká á jìnn ni í byar ńzyun. Kwá sìnn kà Kristi má shí nì shinn kó kai bidìm pár.

11 Shìdun ri sa kó kai bidìm pár àràg barà ku rì sìnn sig rag kwá sa. Ku shig zu sig yi rag ayi shi mpìrká buwá ma ayi kwonn shinn ma Kristi. Wàníng í bu-à Shìdun rì sìnn sig á kyinnwá ni rag kwá sa sai-à ku màm fig ma dunyaru bàna.

12 Barà yi í mpìrká bir jag sig pìkyinn á byar Kristi ni níng, to ayi swam yan Shìdun, ma ayi yì rag Shìdun í mpìr ùwài.

13 Ning tìnn má, sai-à ning fig jag sig jir Kristi wà zyun-à í jir àjwár barà ná wìm zu níng, ning bir hing pìkyinn á byar Kristi. Barà ning bir pìkyinn á byar Kristi ni níng, í wà Shìdun ya ning Awunwá wà ku gib ya sig ning nu níng. Barà ku sa sig àdòníng, shi sig àràg ku kyag sig yir á dìrná ni jirà aning yì rag ku í Shinn Luná.

14 Shìdun ya sig yi Awunwá àjirà ayi yì rag kwá ya yi bu-à ku gib ya sig mpìrká buwá nu rag kwá ya níng. Awun Shìdun ri sa yi, yi ri yì rag Shìdun má zìg zu rìg yi. Ayi swam yan Shìdun, ma ayi yì rag Shìdun í mpìr ùwài.

Bulus Vig Shìdun

15 Jir wàníng barà ǹ fig tai big rag ning bir pìkyinn á byar Shinn Luyí Yesu ni, ma barà ning ri zìm mpìrká bu Shìdun níng,

16 mì ri sa kyann Shìdun ísoko á jir shinn ná ni. Sai-à ma vig Shìdun bidìm pár, mì ri kyab pànn kwonn ma ning, mì ri vig ku á shinn ná ni.

17 Mì ri vig kyann Shìdun bu Shinn
Luyí Yesu Kristi, Shìdun àsàin-à shi síg nì
Tayí wà ùwài-à. Mì ri vig ku rag aku ya
ning Awunwá àsàin-à má sìnn kàng ning
aning shi mpìr yar, jirà aning yì byann ku.
18 Mì ri vig Shìdun rag aku sa àyarwá
aku kà á kyinn ná ni àjirà aning yì bu-à
ning ri bir kyinn áni, wà ku bar sig ning
à byar kàhi níng, ma aning dìg àsàn-à ku
gib sig nu rag kwá ya mpìrká buwá níng.
19 Gbamwá ri sa swàm wàni á kyinnyí
ni, yi ká yi bir sig pìkyinn níng. Gbam-à
ri sa swàm á kyinnyí ni níng,
20 í gbam-à ku gbar dù nann zu kàng
sig Kristi ma kàhi mà amir-à ni, n sìnn
wàníng a wàníng shi agunn vìm nuwá ni
mà wai.
21 Kristi ri na kùr mà wai á shinn
àgbamká mà wai ni, ma á shinn buká shi
sig ma gbam, ma kùrká. Gbamwá kab síg
nì gbam buká shi sig á dunyaru-à níng ni,
ma ká mà wai.
22 Shìdun sìnn kà kó kai bidìm pár á mìr
bar Kristi ni, Shìdun ya ku rag aku shí nì
shinn kó kai bidìm pár. Ku shi síg nì shinn
mpìrká ri bàg ku bidìm pár.
23 Mpìrká ri bàg Kristi bidìm pár big
í dìr Kristi. Mpìrká ri bàg Kristi níng,
pìkyinnbá shi sig á byarwá ni. Ku í àsàin-
à ri sa kó kai bidìm pár ri shi ábibir.

2

Yi Rì Wu Rìghing, Tàma-à Níng Yi Wìm Kàng Ma Yonki

1 Sai-à rì níng, ning rì shi sig àràg ning
wu rìghing jir shinn bu pyìrná, ma barà
ning rì wib fig Shìdun bàna níng.
2 A sai-à níng hi, ning rìi bàg bu bibaiká
shi sig á dunyaru, ning rì wib kùr wàu
àsàin-à tàma-à níng ku ri sa swàm á
kyinn mpìrká ri wib fig Shìdun bàna
níng.
3 Sai-à rì níng, yi bidìm pár yi rì shi
sig àdòníng. Yi rì shi sig shuyí àràg barà
kyinnyí ri zìm, yi rì sa sig buká dìryí ma
kyinnyí ri zìm. Yi rì í mpìrká bibai àràg
mpìrká kádà níng. Buká yi rì sa sig níng
fòr hing wà Shìdun nìm má ya yi shwìn.
4 Ama Shìdun ri myàng ashi mpìr wàni,
azìmwá kab gbam.
5 Yi rì shi sig àràg yi wu rìghing jir bu
bibaiká yi sa sig á pyànn Shìdun ni. Ama
Shìdun ya sig yi yonki àpyú, yi ma Kristi.
Shìdun pinn zu síg ning á jir àsànwá ku
shi sig ma kàhi.
6 Shìdun gbar dù nann zu kwonn sig yi
ma Kristi n ya sig yi byar shu ma ku mà
wai.
7 Shìdun sa sig àdòníng jirà aku tàg
àsàn ùwàiwá á byar mpìrká bá mà á
pyànn. Shìdun tìya rìghing yi barà ku ri
zìm yi wàni, barà ku swam bi sig wùnwá
Yesu Kristi níng.
8 Shìdun pinn zu rìghing ning ma àsàn-
à ku shi sig ma kàhi á jir shinn pìkyinn
birná ni. Ning pinn zu fíg nì shinn ná
bàna. Shìdun pinn zu síg ning átai.
9 Shìdun pinn zu fíg ning jir swàm
ǹsànká buná ning ri sa bàna, kada mpìr
aku gbar àshí bàna.
10 Shìdun màm sig yi ma vùwá. Barà
yi kwonn sig shinn ma Yesu Kristi níng,
Shìdun màm kàng rìghing yi mpìr àpyú
big, jirà ayi sa swàm ǹsàn. Swàm ǹsàn
káníng sai-à wà jijag Shìdun rì sìnn sig
rag ayi sa àdòníng.

Mpìr Yahudawaká Ma Mpìrká Ká í Yahudawaká Bàna, Big Shi Sig í Bu Nzyun Ayau Gbìb Kristi

11 Ningká big mà fig ning áyau Yahu-
dawaká ni bàna níng, aning kyab pànn
rag sai-à rì níng, ning rì shi sig kim.
Yahudawaká rìi bar ning, “Mpìrká ri kyag
fig jur bàna.” Big bar shinnbá rag,
“Mpìrká ri kyag jur.”
12 Aning kyab pànn barà ning rì shi sig.
Sai-à rì níng, ning rì kwonn fig shinn ma
Kristi bàna. Ning rì í mpìr Israila bàna.
Ning rì kà fig áyau mpìrká Shìdun shig zu
sig níng bàna. Ning rì yì fig nu-à Shìdun
gib ya sig mpìrká buwá bàna. Ning rì
yì fig nu-à Shìdun gib sig rag kwá zìg zu
mpìrká buwá níng bàna. Ning rì bir fig
pìkyinn bàna, ning rì yì fig Shìdun bàna.
13 Sai-à rì níng, pyunn ná rì nonn hing
ma Shìdun. Ama tàma-à níng, á jir shinn
Yesu Kristi ni, ku zìg bi yàr rìghing ning á
pyànnwá ni. Shìdun zìg kàng bi síg ning
dò jir shinn àsà-à Kristi kìfinn sig.

14 Kristi í àsàin-à gbar jùn kwonn sig yi.
Ku sìnn kwonn Yahudawaká ma mpìrká
zyun-à í Yahudawaká bàna níng í bu
ńzyun. A jir ki-à Kristi wu sig níng, ku
gban rìghing akyib áyaubá ni.
15 Kristi kan rìghing akyib áyau mpìr
Yahudawaká ni ma mpìrká zyun-à í Yahu-
dawaká bàna. Ku kìm rìghing gbam doka
Yahudawaká á jir shinn ki-à ku wu sig.
Wàníng í barà ku sa n gbar jùn kwonn
sig mpìr Yahudawaká ma mpìrká zyun-à
í Yahudawaká bàna, abig shi í bu ńzyun.
I wà ku gbar bi big á byarwá ni.
16 Barà Kristi wu sig dò jir mpìrká níng,
ku kan rìghing akyib áyau mpìr Yahu-
dawaká ma mpìrká zyun-à í Yahudawaká
bàna níng. Ku sìnn kwonn sig big abig
shi í bu ńzyun, n gbar jùn kwonn hing
big ma Shìdun.
17 Kristi bi n dinya ning jir àjwár wà
ri ya pìkyinn na tag, ning mpìrká zyun-à
ning í mpìr Yahudawaká bàna níng, wàrì
níng ning rì nonn hing ma Shìdun. Ku
dinya mpìr Yahudawaká bi yàr sig á byar
Shìdun níng jir àjwár-à níng tìnn.
18 I jir shinn Kristi í bu-à sa yi bidìm pár,
kó mpìr Yahudawaká, kó mpìrká zyun-à í
Yahudawaká bàna níng, yi dìg sig Awun
Shìdun, í wà yi ri bi rag á pyànn Shìdun.

19 To tàma-à níng ning mpìrká zyun-à
ning í mpìr Yahudawa bàna níng, ning
shi fig rag mpìr kim big bàna. Tàma-à
níng, ning ma mpìrká bu Shìdun shi sig í
bu ńzyun. Ning shi sig áyau lu Shìdun ni
tìnn.
20 Ning mpìrká bir sig pìkyinn ná níng,
ning shi àràg í lu-à Shìdun mi sig. Lu-à
hi í yann aswamká bu Shìdun ma mpìrká
rìi dang kyann jir Shìdun, jag síg nì mìr-à.
Kristi ma shinnwá ku í abàn zyun-à kab
sig abànká kádà áyau lu-à ni.
21 Lu-à hi bidìm pár, Kristi í àsàin-à
pànn kwonn sig lu-à hi. Ku í àsàin-à ri
sa wài lu-à hi, í wà lu-à hi ri wài mi ri
kàng lu kyìkyàr bu Shìdun.
22 Barà ning kwonn sig shinn ma Kristi
níng, big mi kà kwonn sig ning ma
mpìrká kádà níng áyau lu Shìdun ni,
byar-à Shìdun má shi áyau Awunwá ni.

3

Swàm-à Bulus Sa Ya Sig Mpìrká Zyun-à í Yahudawa Bàna

1 To, mì Bulus, zyun-à big kìg sig mì
á tonn fi dò jir barà mì ri dinya ning
jir Yesu, ningká ning í mpìr Yahudawaká
bàna níng.
2 Mì ri kyab ning fig rìghing wà Shìdun
ya rìghing mì swàm-à níng ń sa. Swàm-
à ku ya sig mì níng ku rag ń dinya
ning, ning mpìrká zyun-à ning í mpìr
Yahudawa bàna níng, ń dinya ning jír á
shinn àsànwá ku shi sig ma kàhi.
3 Sai-à rì níng, Shìdun rì dinya fig
mpìrká barà kwá pinn zu mpìrká zyun-à
í Yahudawa bàna níng, áni bàna. Ama ku
tìya hing mì, àràg barà ǹ ba ya sig ning.
4 Wà na jangga hing bu-à ǹ ba sig níng,
ná yì byann bu-à ǹ yì sig barà Kristi ri
pinn zu mpìrká áni.
5 Wàrì níng Shìdun rì dinya fig mpìrká
barà kwá pinn zu mpìrká áni bàna.
Ama tàma-à níng ku dinya rìghing yann
aswamwá ma mpìrká ri dang kyann jir
Shìdun áyau Awunwá ni.
6 Bu-à mì ri dang rag wàrì níng Shìdun
dang fig bàna níng, í wàníng: sai-à
mpìrká zyun-à í Yahudawa bàna níng bir
pìkyinn á jir àjwár bu Kristi ni, big dìg
àsàn Shìdun àràg barà mpìr Yahudawaká
dìg sig níng. Big kàng rag agunn dìr
Kristi, àràg mpìr Yahudawaká. Big tìnn
má, big dìg bu-à Shìdun gib sig nu rag
kwá ya mpìrká bir sig pìkyinn á byar
Yesu Kristi ni, àràg barà ku ya sig mpìr
Yahudawaká.
7 N kàng sig mpìr-à ri dang kyann jir
àjwár-à níng ásai-à Shìdun wìr kà ya
mì àsànwá kwonn ma sai-à gbamwá sa
swàm á pìkyinnmí ni.
8 Mì í àsàin-à àsànmí zwau kab sig
àsàn mpìrká bu Shìdun. Ama bidìm pár
Shìdun ya mì pyù rag ń sa swàm wà
ku ya sig mì rag ń dinya mpìrká zyun-
à í Yahudawa bàna níng jír bu ùwàiká á
shinn Kristi ni.
9 Shìdun àsàin-à màm sig kó kai bidìm
pár níng ya sig mì rag ń tìya mpìrká
bidìm pár gbìb-à ku sìnn sig, àjirà mpìrká

bidìm pár abig yì byann bu-à ku rì tìya fig mpìrká wàrì níng bàna.
10 Ku sa sig wàníng, àjirà á dò jir mpìrká bir sig pìkyinn á byar Yesu ni, àgbamká mà wai ma bu gbamká shi sig mà wai, abig yì yar Shìdun barà shi sig gbìb kim kim.
11 Ku sa sig àdòníng á byar Yesu Kristi ni, àràg barà ku kyab sig daka sai-à ku màm fig ma dunyaru bàna, n rag kwá sa.
12 Tàma-à níng yi kwonn rìghing shinnyí ma Kristi. Dò jir pìkyinnyí yi bir sig á byarwá ni níng, yi dìg sig pyù-à yá kà mà byar Shìdun ni, zinn bàna.
13 Jir wàníng, mì ri vig ning kada aning wor awor jirà mì ri wa shwìn á shinn ná ni níng bàna. Shwìn-à mì ri wa níng, mì ri wá jirà aning dìg bu ǹsàn.

Bulus Vig Shìdun Rag, Mpìrká Ri Bàg Yesu Mà Afisa Abig Zìm Mpìrká

14 Jir wàníng, mì ri bìnn kir wann á pyànn Shìdun Tayí ni, mi ri vig ku.
15 Ku í Ta mpìrká bidìm pár, ká mà wai ma ká á jìnn ni. Big dìg sig zìnnbá á byarwá ni.
16 Mì ri vig ku rag áyau awàiwá ni, aku ya ning gbam á byar Awunwá ni, aku ya ning pìkyinn wim.
17 Mì ri vig Shìdun, Kristi aku shi kà á pìkyinn ná ni wàni, á jir pìkyinn birná ni. Mì ri vig Shìdun rag ná zìm swàb kà mpìrká wàni,
18 àjirà ning ma mpìrká bu Shìdun bidìm pár aning yì byann barà azìm-à Kristi ri zìm yi níng, wài sig áni, n zwàun sig áni tìnn, azìmwá ri kìnn kà fig bàna, azìmwá shi sig kó áni bidìm pár.
19 Wà má àdòníng, ná yì barà Kristi ri zìm yi áni, wà kab sig gbam barà yá yì byann. To, jir wàníng, àsàn Shìdun aku kà mònn á kyinn ná ni.
20 Shìdun ri sa sar bu-à kab wà yi ri vig ku ma wà yi ri kyab, ku ri sa wàníng á byar gbamwá ni, wà ri sa swàm á pìkyinnyí ni.
21 Mpìrká abig swam yan kyann ku kó ákaun bidìm pár, hár kinn kinn á dò jir shinn mpìrká ká ri bàg ku, ma dò jir shinn Yesu Kristi. Aku shi àdòníng.

4

Mpìrká Ri Bàg Kristi Bidìm Pár Big í Bu Nzyun

1 Jir wàníng, mì zyun-à big kìg sig á tonn fi dò jir Shinn Luyí níng, mì ri vig ning, aning shi shu àràg barà Shìdun bar sig ning aning shi níng.
2 Aning shi mpìr agbar dù shinn bàna, aning shi mpìr wib, ma aning sa kyann muyar. Aning tàg azìm áyau buká na sa shang bar dìrná.
3 Aning kar ngang ma aning shi í bu ńzyun àràg barà Awun Shìdun sìnn kwonn sig ning aning shi, aning gàfinn bàna. Pìkyinn na tag-à Shìdun ya sig ning níng í bu-à pànn kwonn sig ning.
4 Yi bidìm pár yi shi sig í dìr ńzyun áyau Kristi ni. Yi shi sig áyau Awun ńzyun tìnn, àràg barà bu-à yi ri sìnn kyinnyí áni shi sig í bu ńzyun wà zyun-à Shìdun bar sig yi jir kàhi.
5 Shinn Luyí í ńzyun. Pìkyinn biryí á byarwá ni í gbìb ńzyun. Dìr batisma-à big ri wau yi níng, í gbìb ńzyun tìnn.
6 Shìdun í ńzyun. Ku í tayí, yi bidìm pár, ku í Shinn Lu kó ni bidìm pár. Ku ri sa swàmwá á vù mpìrká ni bidìm pár. Ku shi sig áyau mpìrká ni bidìm pár.
7 Yi shi sig ma swàm kim kim zyun-à kó ni má sa àràg barà Kristi ya sig yi.
8 Wàníng shi sig àràg barà big ba sig á jir Shìdun ni n rag:
"Sai-à ku nann zu yag mà wai níng,
ku zìg kwonn ma mpìrká big kìg kà sig á tonn fi-à ni.
Ku ya mpìrká swàm-à káníng má sa."
9 Yìr bu-à sa big dang rag, "Ku yag mà wai níng", í kai ra? Yìr bu-à sa big dang rag ku yag sig mà wai níng, í jirà ku rì wann bi sig á dunyaru.
10 Mpìr-à àsàin-à wann bi sig mà wai níng, ku í wà zyun-à yag sig mà wai, jirà aku shi mà wai ma byar-à á jinn ni bidìm pár.
11 Ku sìnn kà sig mpìrká kákí abig shi yann aswam, mpìrká kákí abig shi mpìrká ri dang kyann jírwá, mpìrká kákí abig dinya mpìrká bir fig pìkyinn bàna níng jir àjwár á shinnwá ni, mpìrká

kákí abig shi Pasto, mpìrká kákí abig tàg mpìrká.
12 Ku sa sig wàníng, jirà mpìrká buwá abig sa yì swàmwá, ma abig sa mpìrká abig bir swàb kà pìkyinn á byar Yesu ni.
13 Wà má àdòníng yi bidìm pár pìkyinn biryí má shi yag í gbìb ńzyun. Yá yì wùn Shìdun má fòr mpìrká bu Kristi má shi àràg barà Kristi shi sig.
14 Wà ya shi hing àdòníng bá tonn gban fig yi bàna. Yá shi fig rag àràg yann wùnshái bàna, ká big ri tonn gban big mi ri gbar vim bir pìkyinnbá, mi ri tàg big yar bu-à shi sig í yar á finn mpìr.
15 Bu-à ya sa bàna, ayi dang jír àjai bu Shìdun. Ayi zìm mpìrká. Wà ya sa hing àdòníng, yá shi àràg barà Kristi shi sig, ku zyun-à ku í shinnyí.
16 To, barà Kristi shi sig í shinnyí níng, yi shi sig í dìrwá. Yi shi sig í bu ńzyun. Kó agunn dìr-à wà áni bidìm pár shi sig ma swàm-à kwá sa. Swàm-à kó agunn-à wà áni ri sa níng, í bu-à sa dìr-à ri wai. Wàníng í barà yi ri yì swàb kà jir Kristi áni, mi ri zìm bar dìryí.

Yonki Apyú á Gbìb Kristi Ni

17 Mì ri dinya ning, mì ri twìb ning byur á zìnn Shinn Luyí ni, kada aning shi kàng shu àràg barà mpìrká yì fig jir Shìdun bàna ri shi níng. Bu-à big ri kyab á kyinnbá ni, sàn fig bàna.
18 Big ri shi á zufi-à ni. Big yì fig bu bàna, big ri gbam sung. Big dìg fig yonki-à Shìdun ri ya mpìrká níng bàna.
19 Big ri sa fig zunái ma bu-à bibaiká big ri sa bàna, big ri sa swàb kà yag bu-à bibai mà pyànn. Big ri zìm kyann íri bu-à bibai sa.
20 Barà ning fig jir Kristi níng, big tàg fig ning àdòníng bàna.
21 Ning fig hing jír á shinnwá ni, ning bàg hing ku. Big tàg hing ning jír àjai á shinnwá ni.
22 Aning fim rìg shu àkor-à ning rì shi sig, shu zyun-à ri sa bai ning á jir bu bibaiká ri tonn gban ning.
23 Aning vim bìr kàng kyinn ná aku shi àpyú.
24 Aning zìg kyinn àpyú, zyun-à Shìdun màm sig àràg kyinnwá, wà shi sig ǹsàn n kyàr hing.
25 Jir wàníng, aning fim ǹsáng gim. Kó ni bidìm pár aku dinya jàuwá jír àbyann, jir kai bàna yi bidìm pár yi í dìr Kristi.
26 Wà na dù hing kyinn, kada aning fim kyinn dùná aku gbar ya bi ning bu-à bibai sa bàna. Kada aning dù kyinn hár àyúnn aku kà dìg ning ma kàhi bàna.
27 Kada aning ya Shaitan pyù bàna.
28 Mpìr-à rì ma ri jwi ajwú aku fim ajwú jwi, ma aku sa rag swàm ǹsàn ma vùwá jirà aku sa shang mpìr ashiká.
29 Kada aning dang jír-à bibai á nuná ni bàna, aning dang jír-à ǹsàn barà má gbar gbam mpìrká dìr, hár mpìrká má zìm abig fig, àjirà bu-à na dang bidìm pár má sàn ya mpìrká má fig.
30 Kada aning sa bai kyinn Awun Shìdun bàna, jir kai bàna Awun Shìdun shi sig àràg í yir á dìrná ni, jirà aning yì rag, ning í bu Shìdun ma aning yì wà àyúnn-à ma màg hing Shìdun má pinn zu ning.
31 Aning fim kyinn àzwànn, ma kyinn dù, ma àgùnn nànn. Aning yan ta mpìr bàna, aning swau mpìr bàna. Aning zib mpìr bàna, aning sa mpìr akyib bàna.
32 Bu-à ná sa bàna, aning sa jàuná big bu-à ǹsàn, aning myàng ashi jàuná, aning yafa ya jàuná àràg barà Shìdun yafa ya sig ning á dò jir shinn Kristi ni.

5

Aning Shi Shu Ayau Ayar

1 To, barà ning í yanká bu Shìdun níng, sai aning shi shu àràg ku.
2 Aning shi shu azìm, àràg barà Kristi zìm sig yi, n ya sig yonkiwá á dò shinnyí ni níng. Barà ku ya sig yonkiwá á dò shinnyí ni níng, shi sig àràg ku twìb swànn ya sig Shìdun bu-à ri ning swìnn ǹsàn, àràg barà Shìdun ri zìm.
3 To, barà ning í mpìrká bu Shìdun níng, sàn fig wà aning kà áyau àyái sa bàna, ma swàm bu-à bibai ma sunu sa, bu káníng sàn fig wà a mpìr kyìkyàrká bu Shìdun sa bàna.

4 Kada aning dang jír àbai bàna, jír-à
ma bàna ma yìr kada aning dang bàna,
aning sa bu jonn àning bàna. Bu-à ná sa
bàna, aning sa Shìdun ísoko.
5 Sàn sig aning yì jír-à níng. Mpìr-à ma
ri sa àyái, ku ma ri sa bu bibai, ku ma ri
sa sunu, kwá kà fig mà byar-à Kristi ma
Shìdun má na kùrbá bàna. Mpìr-à ma ri
zìm aku dìg gban rìg bu bidìm pár, ku ri
wib bu-à í Shìdun bàna.
6 Kada aning zìm a mpìr zyun tonn gban
ning ma jír-à bàna ma yìr. A jir shinn bu
káníng ni, í bu-à sa Shìdun ri nànn àgùnn
ma mpìrká ri wib fig ku bàna.
7 Swai mpìrká àdòníng, kada aning
kwonn shinn ma big bàna.
8 Ning má, ning rì shi sig á zufi-à ni, ama
barà ning kàng rìghing mpìrká bu Shinn
Luyí níng, ning shi sig rag á yiyar-à ni.
Aning shi shu-à má tàg rag ning í mpìrká
shi sig á yiyar-à ni.
9 Ayar í àsàin-à ri zìg bi bu ǹsàn, ma
shu ǹsàn, ma bu àjai.
10 Aning sa bu-à má jwar ya Shìdun.
11 Kada aning sa bu-à mpìrká shi sig á
zufi-à ni ri sa bàna, buká big ri sa í bu
zufi. Aning gbar zu bi big á yiyar-à ni.
12 Wàníng shi sig í bu zunái wà ba dang
bu-à bibaiká mpìrká ri bònn sa.
13 Wà ba zìg zu bi rìghing bu á yiyar-
à ni, í wà mpìrká má myàng wà má í bu
ǹsàn, kó bu bibai.
14 Bu-à àyar ma kà hing áni, mpìrká má
myàng kyàr bu-à hi. Wàníng í bu-à sa big
dang sig rag,

“Wù zyun-à wù ri na aná níng,
á fim zir, á dù nann zu kàng ma yonki.
Kristi má yar kà á dìrwú ni.”

15 Aning pànn shinn ná, ma barà ning
ri shi shuná. Kada aning shi àràg mpìrká
shi sig á zufi-à ni níng bàna. Ama aning
shi mpìr yar big.
16 Aning sa bu ǹsàn á pyù-à ning ri
dìg, jir kai bàna swann-à tàma-à níng bai
rìghing.
17 Kada aning shi shu àning bàna, aning
yì bu-à Shìdun ri zìm aning sa.
18 Aning shi mpìr awa pyann shin bàna,
shin wa pyann má sa bai dìrná. Ama
Awun Shìdun aku kà mònn nì á pìkyinn
ná ni.
19 Aning dài ya jàuná jonn Shìdun bu
Zabura, ma aning dài jonn-à swam yan
Shìdun, aning dài swam yan Shinn Luyí
ma jonn Zabura, aning swam yan ku á
kyinn ná ni.
20 Aning sa kyann Shìdun Tayí ísoko á
shinn kó kai ni bidìm pár, á zìnn Shinn
Luyí Yesu Kristi ni.

Barà Wunù Ma Wàwá Má Shi Shu

21 Aning wib bar dìrná, jir kai bàna ning
ri wib Kristi.
22 Ning uwàká, aning wib nùná big,
àràg barà ning ri wib Shinn Luyí.
23 Wunù shi síg nì shinn wàwá àràg
barà Kristi shi síg nì shinn mpìrká ri bàg
ku níng. Kristi ma shinnwá ku í àsàin-à
má pinn zu mpìrká ri bàg ku, káníng shi
sig í dìrwá.
24 Jir wàníng, uwàká abig wib nùbá,
àràg barà mpìrká bu Kristi ri wib ku
níng.
25 Ning wunùká, aning zìm wàná big
àràg barà Kristi zìm sig mpìrká ri bàg ku
n ya sig yonkiwá á dò shinn káníng ni.
26 Ku sa sig wàníng jirà aku sa kyàr
mpìrká ri bàg ku, barà ku dang sig jir
àjwár, n tu kyàr sig mpìrká ma zàpìr.
27 Ku sa sig àdòníng jirà aku sìnn
kàng mpìrká abig shi buwá, abig shi
ǹsàn nímá, abig shi kyìkyàr, ma abig shi
mpìrká bàna ma bu pyìr.
28 Sàn sig wunùká abig zìm wàbá àràg
barà big ri zìm shinnbá. Wunù-à ma ri
zìm wàwá, ku ri zìm shinnwá.
29 Walai mpìr-à ri ngàng dìrwá. Kó ni
ri ya dìrwá buju, mi ri myàng kwonn ma
dìrwá àràg barà Kristi ri myàng kwonn
ma mpìrká ri bàg ku,
30 jir kai bàna yi í dìrwá.
31 Jir Shìdun dang sig rag, “Jir wàníng,
wunù má fim tawá ma nàwá, má shi ma
wàwá, big pyànà bidìm pár bá shi í bu
ńzyun.”
32 Mpìrká nìnànn nímá yì byann fig yìr
jír-à níng bàna. Bu-à ǹ yì byann sig
bàna, jír-à níng ri dang á shinn Kristi ma
mpìrká ri bàg ku.

33 Jír-à níng ri dang big ning tìnn. Kó
ni aku zìm wàwá àràg barà ku ri zìm
shinnwá, uwà aku wib nùwá tìnn.

6

Barà Yanká Má Shi Shu Ma Asàinká Mà Sig Big

1 Ning yanká, barà ning ri bàg Kristi
níng, aning wib àsàinká mà sig ning, jir
kai bàna wàníng í bu-à sàn sig aning sa.
2 Doka jijag wà Shìdun gib sig nu big
kàhi í wàníng, ku rag: "A wib tawú ma
nàwú,
3 àjirà á shi shu ǹsàn ma á shi nonn á
jànn-à ni."
4 Ning ta yanká ma na yanká, kada
aning yan ta yanká bigná barà bá bai
kyinn bàna. Bu-à ná sa bàna, aning tàg
samyib big ǹsàn nímá ma aning tàg big
jir Kristi.

Fàuká Ma Asàin Lubá

5 Ning fàuká, aning wib àsàin luká
bigná, ká á jànn-à ni. Aning wib big ma
aning shàr big, aning wib big ma pìkyinn
ńzyun, àràg barà ning ri wib Kristi.
6 Kada aning sa wàníng íri jirà big ri
myàng ning, jirà aning dìg bu á vùbá ni
bàna. Ama aning sa ma pìkyinn ńzyun
àràg barà Shìdun ri zìm, barà ning í
fàuká bu Kristi níng.
7 Aning sa swàmná ma pìkyinn àjwár,
jir kai bàna ning ri sa yá Shinn Luyí, ning
ri sa ya fíg íri mpìr bàna.
8 Ning yì hing swàm ǹsàn mpìr ma sa
sig bidìm pár, kó ku ma í fàu, kó ku ma í
fàu bàna, Shinn Luyí má wa ku.
9 Ning mpìrká shi sig big fàu, aning sa
ya fàuná big bu-à ǹsàn, kada aning dang
gib big kyinn bàna. Aning yì rag, ning
ma fàuká bigná bidìm pár ning shi sig ma
Shinn Luná mà wai. Ku ri shig fig zyun,
mi ri fim fig zyun bàna.

Yi ri Ngáng Ngain Ma Shaitan

10 Aning sar gbam á gbìb Shinn Luyí ni,
ku í àsàin-à ri ya yi gbam-à ku shi sig ma
kàhi.
11 Aning wìr kà jà àsháu bu kànn nu-à
Shìdun ya sig ning, àjirà aning gbam kan
Shaitan àsàin-à ri tonn gban mpìr níng.
12 Yi ri ngang fíg ngain ma mpìr bàna,
yi ri ngáng ngain ma yann sukàká bu
Shaitan, ká í mpìr bàna, àsàinká pànn sig
waisháu, n pànn sig mpìrká á dunyaru-à
níng ni, mi ri na kùr á shinnbá ni.
13 To, jir wàníng, tàma-à níng aning
wìr kà jà àsháu kànn nu bu Shìdun,
jirà àyúnn-à Shaitan ma ri zìm aku pànn
ning, ná gbam kan ku. Wà na gbam kan
rìghing ku ná shi kàng shuná.
14 Aning shi sa mímyib ma aning sìr
gbam dìrná ma jir àjai dang. Shu ǹsàn
aku shí bu-à ná sìr á gwàin pìkyinn ná ni,
àràg barà soja ri sìr bàg jà àsháu bu kànn
nu.
15 Tabar-à ná pag á barná í jir àjwár bu
Kristi dang kyann, wà ri ya pìkyinn na tag
níng.
16 Barà soja ri gag dim shinnwá ma àkì
níng, ning má aning gag dim shinn ná ma
pìkyinn bir tìnn. Wà na sa hing àdòníng,
ná gag dim rìg àtíkà bu Shaitan wà ri
swànn pyìr wà ku ri ta ning ma kàhi níng.
17 Barà soja ri bir kà abishinn kànn mi ri
gag dim shinnwá ma kàhi níng, ning má
aning kang shinn ná ma jír kyab á shinn
barà Shìdun pinn zu sig ning. Barà soja
ri sa swàm ma kafai níng, ning má aning
sa swàm ma jir Shìdun wà Awunwá ri ya
ning àràg í kafai.
18 Aning vig kyann Shìdun àràg barà
Awunwá ri tàg ning. Bu-à ma nì ning
bidìm pár aning vig Shìdun. Jir wàníng,
aning shi sa mímyib, aning wu tag dìr
bàna, aning vig kyann Shìdun á shinn
mpìrká ri bàg ku bidìm pár.
19 Mì má, aning vig ya mì Shìdun tìnn
àjirà sai-à ma ri zìm ń dang jírwá aku ya
mì bu-à má dang, àjirà ń dang ma pìkyinn
wim, àjirà mpìrká ká yì fig jir àjwár bàna
níng, abig yì.
20 Mì í mpìr aswam bu jir àjwár áshinn
Kristi ni, tàma-à níng big kìg kà sig mì á
tonn fi-à ni. Aning vig Shìdun rag ń wim
kyinn ń dang jir àjwár-à níng, àràg barà
sàn sig ń dang.

Jír-à Bulus Dang Sig Wà Kinn Shinn

21 Tikikus wunzà azìmyí, zyun-à ri sa
swàm Shinn Luyí ma pìkyinn ńzyun, kwá

dinya ning tai kó kai bidìm pár á shinnmí
ni, jirà aning yì barà ǹ shi sig áni áyág.
22 Wàníng í bu-à sa mì ri swam yag ku
á byarná ni, jirà aku dinya ning barà yi
shi sig áni, ma aku dang tag wann ning
pìkyinn.
23 Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu
Kristi, abig ya ning pìkyinn na tag ma
pìkyinn barà ná zìm jàuná big, ma barà
ná bir pìkyinn.
24 Asàn Shìdun aku shi á pìkyinn
mpìrká ri zìm Shinn Luyí Yesu Kristi,
azìm zyun-à má vinn fig ávinn bàna.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà FILIBI

Bulus yag mà Filibi n dang jir àjwár á shinn Yesu Kristi ni (Swàm Yann 16). Mpìrká káhi bir pìkyinn áni. Mpìrká zyun-à bir sig pìkyinn áni níng, big í àsàinká bir jag sig pìkyinn á byar Yesu mà agunn jànn Makidoniya. Big ri dwim ya kyann Bulus bài á sai-à ku ri kyann mi ri dang jir àjwár-à á shinn Yesu ni, jirà aku dìg bu-à kwá pànn kwonn ma kàhi á kyonnwá ni. Bulus ba sig wasika-à níng n sa ya big ísoko jir bàiká big ya sig ku. Ku dinya big rag abig shi àràg barà Yesu shi sig, abig sa sunu bu-à bibai bàna. Ku tìya big barà Shìdun ri ya àjwár ma pìkyinn na tag á byar mpìrká zyun-à ri bàg Yesu Kristi.

1 I mì Bulus ma Timoti, yi ká ri sa swàm
Yesu Kristi, mì ri ba ya ning, ning mpìrká
á finn swann Filibi, ningká zyun-à ning
í mpìrká bu Shìdun á jir barà ning ri
bàg Yesu Kristi, ma àgbam iklisiyaká ma
dikonká tìnn.
2 Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi
abig wìr kà ya ning àsàn ma pìkyinn na
tag.

Bulus Vig Shìdun á Shinn Mpìrká Ri Bàg Yesu Kristi á Finn Swann Filibi

3 Mì ri sa ya Shìdun ísoko sai-à ma kyab
pànn hing ning kó ákaun bidìm pár.
4 Kó ákaun sai-à ma vig Shìdun á shinn
ná ni, mì ri vig ma pìkyinn àjwár.
5 Mì ri sa àdòníng dò jir shinn barà ning
rì sa shang sig mì swàm jir àjwár-à níng
áni, daka sai-à rì hár bi fòr tàma-à níng.
6 N yì hing Shìdun àsàin-à sa jag sig
swàm sìsàn á pìkyinn ná ni níng, kwá
sa kyann swàmwá hár sái àyúnn-à Yesu
Kristi má kàng bi áni.
7 Mì ri myàng, sàn hing ń kyab
àdòníng, jir kai bàna mì ri kyab pànn
kyann ning á pìkyinnmí ni, barà ning sa
shang hing mì á swàm jir àjwár-à níng ni.
Sai-à big kìg kà mì á tonn fi-à ni, ning sa
shang hing mì, sai-à mì ri tàg mpìrká rag
jir Yesu í àjai abig bir pìkyinn áni níng,
ning sa shang hing mì.
8 Mì ri zìm ning wàni àràg barà Yesu
Kristi ri zìm ning níng. Shìdun yì hing
bu-à mì ri dang níng í àjai.
9 Mì ri vig Shìdun rag aning zìm swàb
kà mpìrká, ma aning dìg swàb kà yar, ma
aning yì barà ná gàfinn bu-à sìsàn ma bu-
à bibai,
10 jirà aning shig zu bu-à sìsàn. I wà ná
shi mpìr pìkyinn-à kyìkyàr, jirà àyúnn-à
Yesu Kristi má kàng bi hing, kwá dìg fig
ning ma bu-à bibai bàna.
11 I wà Yesu Kristi ku awínwá ni kwá sa
ning ná shi mpìr sìsàn á buká ná sa bidìm
pár. Wà na shi hing mpìr ǹsàn, mpìrká
má swam yan Shìdun.

Bulus Shi Sig Shu Yesu Kristi

12 Wunzàmí big, mì ri zìm aning yì rag
buká dìg sig mì níng, sa jir Shìdun yag
rìghing mà pyànn.
13 Sojaká ri sar gadi á lu kùr-à ni, ma
mpìrká bidìm pár yì hing rag big sìr sig
mì á jir shinn Kristi.
14 Barà big kìg sig mì mà tonn fi-à ni
níng sa mpìrká ri bàg Yesu Kristi níng bir
swàb kà pìkyinnbá, hár mi ri wim kyinn,
mi ri dang swàb kà jir Shìdun, zinn bàna.
15 Káhi ri sa akyib mi ri dang jir Kristi
dò jirà jàubá ri dang. Ama káhi ri dang
ma pìkyinn-à mìmìg.
16 I ká ri zìm mì. Big yì hing Shìdun sìnn
sig mì jirà ń dinya mpìrká jir àjwárwá.
17 Káhi ri dang fig jir Kristi ma pìkyinn
ńzyun bàna, big ri zìm shinnbá. Big ri
zìm abig swàb kà ya mì shwìn, barà ǹ shi
sig mà tonn fi-à ni.
18 Mì ri myàng, bai fig bàna, mì ri fig
àjwár wà ba ri dang jir Yesu Kristi kó
áni bidìm pár. Kó ba dang jir Kristi ma
pìkyinn-à mìmìg, kó ma pìkyinn-à mìmìg
bàna, mì ri fig àjwár.
19 N yì hing bá zìg zu rìg mì, jir kai bàna
ning ri vig Shìdun á shinnmí ni. Awun
Yesu Kristi ri sa shang mì tìnn.
20 Bu-à mì ri sa àtùtwài á pìkyinnmí ni
bàna, kó ákaun mì ri zìm ń sa bu-à Yesu
Kristi ri zìm. Mì ri zìm ń wim kyinn tàma-
à níng àràg wàrì, jirà ń sar gbam á swàm

Kristi ni, jirà abig swam yan ku, kó ma shi
sig ma yonki, kó ma wu rìghing.
21 Bu-à sìnn sig mì ǹ shi sig níng, mì ri
shi shu Kristi. Kó ma wu hing, sàn hing.
22 Wà ma shi hing ma yonki á jànn-à ni,
ma sa shang mpìrká. Wà ǹ nìm má shig
zu sar, ń shig zu wà áni rà? N shi á jànn-à
ni rà, kó ń shi mà wai rà? Ama ǹ yì fig
bàna.
23 N wà sig jír pyànà á kyinnmí ni, mì ri
zìm ń fim dunyaru-à níng, ń shi ma Kristi,
wà zyun-à kab sig bu dunyaru bidìm pár.
24 Ama á dò jir shinn ná ni, sàn kab sig
ń shi ma ning ma yonki,
25 jir kai bàna ǹ yì hing má shi ma
yonki, àjirà ń sa shang ning, aning bir
swàb kà pìkyinn ná, ma àjirà aning fig
àjwár.
26 Wà ma bi hing á byarná ni, ná fig
àjwár wàni á jir shinnmí ni, barà ning ri
bàg Yesu Kristi níng.
27 Bu-à mì ri zìm á byarná ni, aning shi
shuná àràg barà jir àjwár á shinn Kristi
ni dang sig, jirà kó yi ma ning ma shi sig
í zyun, kó ma shi sig byar pyunn ninonn,
má yì rag nuná ńzyun, ning ri sar gbam,
ning ri dang tir mpìrká á jir Shìdun.
28 Aning shàr zinn mpìrká ri zib ning
bàna, aning wim kyann pìkyinn. Wà na
sa hing àdòníng, bá yì rag ná wìm zu, ama
bigbá bá wìm zu fig bàna, jir kai bàna í
Shìdun ri yá ning gbam-à nì.
29 Big ya fíg ning gbam jirà aning bir íri
pìkyinn á byar Kristi ni átai bàna, ama
jirà aning wa shwìn á shinnwá ni tìnn.
30 Sai-à yi ma ning shi síg zyun, ning
myàng hing shwìnká ǹ wa sig. Ning ri fig
swai shwìn-à mì ri wa hár tàma-à níng.
Ning ma shinn ná, ning ri wa írì swai
shwìn-à mì ri wa.

2

Barà Yesu Sìnn Kàng Shinnwá á Sim

1 Pìkyinn birná á byar Kristi ni, ri sa
ning ning ri dìg gbam rà? Azìmwá fòr
hing á byarná ni rà? Ning ri jùn kwonn
ma Awunwá rà? Ning ri zìm mpìr, mi ri
myàng ashibá tìnn rà?
2 Wà má àdòníng, aning sa ya mì bu
zyun. Aning shí bu ńzyun. Aning zìm bar
dìrná. Bu-à na ri kyab aku shí bu ńzyun.
Bu-à na ri zìm á pìkyinn ná ni aku shí bu
ńzyun.
3 Aning sa bu-à ná zìm íri shinn ná
bàna. Aning gbar dù shinn bàna. Aning
wib mpìr, kada aning kyab rag ning kab
mpìr zyun bàna.
4 Kada kó ni aku kyab íri bu-à kyinnwá
ri zìm bàna. Ama aku kyab bu-à jàuwá
big má zìm tìnn.
5 Pìkyinn ná aku shi àràg bu Yesu Kristi:
6 Ku shi sig àràg í Shìdun.
Ama ku sìnn kàng fig shinnwá rag ku ma
Shìdun màg sig ábibir bàna.
7 Ku sìnn kàng rìg shinnwá á sim àràg ku
í bu zyun bàna.
Ku sìnn kàng shinnwá àràg ku í fàu.
Ku sìnn kàng shinnwá àràg ku í mpìr
jíkwìnn.
8 Ku sìnn kàng shinnwá á sim.
Ku wib Shìdun hár n zìm aku wu ki.
Ku wu ki átàm bín-à ni.
9 Jir wàníng, í bu-à sa Shìdun gbar dù ku
n ya ku gbam,
n ya ku zìnn zyun-à kab sig zìnnká kádà,
10 jirà mpìrká bidìm pár abig bìnn kir
wann abig wib zìnn Yesu,
mpìrká mà wai ma mpìrká á jìnn ni, ma
kó áni bidìm pár.
11 Mpìrká bidìm pár má dang rag, Yesu
Kristi í Asàin Lu.
Bá dang àdòníng má swam yan Tayí
Shìdun mà wai.

Aning Mìg Ayau Mpìrká Ni Aràg í Asuswirká Ri Mìg Mà Wai

12 Ayormí big, ká mì ri zìm, barà ning
rì wib sig jírmí sai-à yi ma ning rì shi síg
zyun níng, barà tàma-à níng ǹ bàna mà
byarná ni níng, má sàn aning wib jírmí
wàni. Aning shi sa bu-à sìsàn. Aning wib
Shìdun ma aning shàr ku jirà aku pinn zu
ning hár kinn kinn.
13 Shìdun í àsàin-à ri sìnn kà ning jirà
aning zìm wà ná sa bu-à ku ri zìm. Ku í
àsàin-à ri ya ning gbam jirà aning sa bu-à
ku ri zìm.
14 Bu-à na sa bidìm pár, aning yàng
dang jír bàna, aning gbìb shùr bàna tìnn,
15 jirà kada mpìrká abig dang rag ning
mpìr asa bu-à bibai bàna, jirà aning shi

yanká sìsàn á pyànn Shìdun. Ning shi kwonn sig ma mpìrká ri sa bu-à bibai á jànn-à ni. Aning mìg áyaubá ni àràg barà asuswirká ri mìg mà waisháu-à ni,
16 á sai-à na dinya big jir Shìdun zyun-à ri ya yonki. Wà na sa hing àdòníng, wàníng má tàg rag swàmmí ṅ sa sig áyauná ni níng, í swàm átai bàna. Wà má àdòníng má fig àjwár àyúnn-à Kristi ma kàng bi hing.
17 Ning yì sig Shìdun á jir shinnmí ni. Kó big nìm ma gban mì á dò jir barà ning bir sig pìkyinn ná á byar Yesu, n nìm má fig àjwár ma ning á dò jir shinn barà ning bir sig pìkyinn.
18 Ning tìnn má, aning fig àjwár, ayi ma ning fig àjwár ábìr-à ni.

Swàm Timoti Ma Abafaroditas

19 Wà Shinn Luyí Yesu ma zìm hing, mì ri zìm ń tìr ya yag ning Timoti, jirà wà ma fig hing tai á shinn ná ni má fig àjwár.
20 N bàna ma mpìr zyun-à shi sig ma pìkyinn-à sìsàn àràg ku, zyun-à má myàng kwonn ma ning.
21 Kó ni bidìm pár ri kyab íri jir shinnwá, í jir shinn bu Yesu Kristi bàna.
22 Timoti shi fig àràg mpìrká kádà níng bàna. Sai-à yi ma ku ri dang kyann jir àjwár, ku ri sa swàm wàni. Yi ma ku shi sig àràg í ta ma wùn.
23 I bu-à sa ṅ rag má swam yag ku á byarná ni kíni, ama sái ma myàng byann hing bu-à má sa mì.
24 Mì má mì ri bir pìkyinnmí á byar Kristi ni rag, mì ma shinnmí má dìg pyù-à má bi á byarná ni, má nonn fig bàna.
25 Mì ri kyab sàn hing ń swam kàng ya bi ning Abafaroditas wunzàmí zyun-à ning swam bi sig aku sa shang mì. Yi ma ku dab kar sig swàm Shìdun í zyun.
26 Ku ri wìm á kyinnwá ni aku bi myàng ning. Pìkyinnwá gib, jir kai bàna ku yì hing ning fig hing tai dorwá.
27 Ajai ku rì í dìr wa. Shi shirag kwá wu rìg. Ama Shìdun myàng hing ashiwá, n myàng hing ashimí tìnn, n dàb gbam rìghing ku, jirà kada a shwìnmí wài bàna.
28 I bu-à sa ṅ dang rag sàn hing ń tìr yag ku á byarná ni, jirà aning fig àjwár wà na myàng kàng hing ku, àjirà pìkyinnmí aku na tag.
29 Aning shà ku, aning pànn ku vù pyànà àràg ku í wunzàná á jir shinn Yesu Kristi, aning wib írì swai mpìr àdòníng.
30 Bu-à sa níng, ku wann tafinn hing shinnwá á jir shinn swàm Kristi, ku wu rìg dà hing. Ku sa shang hing mì, jir kai bàna bigná ning sa sar fig bàna.

3

Bu-à Má Sìnn Kàng Yi Ayi Shi Mpìr Sìsàn á Pyànn Shìdun, í Pìkyinn Bir á Byar Yesu

1 Wà kinn shinn-à, wunzàmí big, aning fig àjwár ma Shinn Luyí. Barà mì ri ba ya jakàng ning bu-à ṅ rì ba rìghing níng, amyàngmí ni bai fig bàna, jir kai bàna í bu-à má sàn ya ning.
2 Aning pànn shinn ná ma mpìrká ri sa bu-à bibai. Big shi sig àràg í bái. Big dang rag, mpìr ma kyag fig jur bàna, kwá dìg fig yonki bàna.
3 Yi í àsàinká ri wib Shìdun ma pìkyinn ńzyun. Wàníng í jur kyag-à wà Shìdun ri zìm, jir kai bàna Awunwá ri tàg yi á pìkyinnyí ni ayi wib ku. Yi ri fig àjwár ma shuyí áyau gbìb Yesu Kristi. Yi ri sìnn fig pìkyinnyí á dìr bu zyun ni rag kwá pinn zu yi bàna.
4 Wà yi nìm ma ri sa àdòníng, mì má, ṅ nìm má sìnn kyinnmí á dìr bu zyun ni rag bu-à hi má pìnn zu mì. Wà mpìr zyun ma ri kyab rag wà kwa sìnn kà hing kyinnwá á buká ku ri sa, í wà kwá wìm zu íni, mì má sai-à rì níng ṅ sa kab hing àdòníng.
5 Asai-à big mà mì, sumí awinyin big kyag jurmí. Big mà sig mì á nu jir Israila. Mì í swai mpìr Banjamin. Mì í swai mpìr Ibraniyaká, mì í Farisa, sai-à rì níng ṅ wib hing doka Shìdun wàni àràg barà Farisawaká ri wib níng.
6 N rì fig àjwár wàni wà ma gban hing mpìrká ri bàg Yesu. N wà sig rag, mì ri wib Shìdun. Wà mpìr nìm ma wib hing doka Shìdun ma shi hing mpìr ṅsàn, mpìr-à níng hi nìm má shi í mì.
7 Buká mì ri myàng sai-à rì níng rag í bu ùwài níng, tàma-à níng barà ṅ yì

rag Kristi níng, ǹ sìnn kàng rìghing bu káníng í bu zyun bàna.
8 Barà ǹ yì rag Yesu Kristi níng, ǹ sìnn
kàng rìghing kó kai bidìm pár í bu zyun
bàna, jir kai bàna gbìb Yesu yì kab síg nì
kó kai bidìm pár. N sìnn kàng rìghing kó
kai bidìm pár àràg buká big ri kìfinn mà
kwìm yinn-à ni jirà ń dìg Kristi,
9 ma ń jùn kwonn ma Kristi. N yì hing
íri doka Shìdun wib má sìnn kàng fig yi
mpìr ǹsàn á pyànn Shìdun bàna. Ama
sai wà ya bir hing pìkyinnyí á byar Kristi
í wà kwá zìg zu yi. Shìdun má sìnn yi ayi
shi mpìr sìsàn wà ya bir hing pìkyinnyí á
byar Kristi.
10 Bu-à mì ri zìm bàna, mì ri zìm ń yì
Kristi ma gbam-à gbar dù nann zu sig ku
mà amir-à ni. Mì ri zìm ń wa shwìn á dò
jir shinnwá ni àràg barà ku wa sig. Mì ri
zìm ń wu á dò jir shinnwá ni àràg barà
ku wu sig.
11 Mì má, ǹ sìnn sig á pìkyinnmí rag ma
wu hing, má dù kàng ma yonki tìnn.

Ayi Yag Mà Pyànn Ma Wà Bàg Buká Shìdun Tàg Sig Yi

12 N zìm fig wà ń rag ǹ fòr hing bu zyun
bàna. N fòr fig ma bu-à Kristi ri zìm ń fòr
níng bàna. Ama mì ri yag mà pyànn mà
pyànn, jirà ń fòr bu-à Yesu Kristi zyun-à
zìg zu sig mì níng, ri zìm ń fòr.
13 Wunzàmí big, ǹ yì hing ǹ fòr fig ma
bàna. Ama mì ri zìm ń màm jànn rìg wà
ásim, ń kyab wà mà pyànn, barà má fòr
bu-à Yesu Kristi ri zìm ń fòr.
14 Mì ri yag mà pyànn mà pyànn, jirà ń
dìg yonki àpyú zyun-à mà wai wà Shìdun
gib sig nu rag kwá ya mpìrká á jir shinn
Yesu Kristi.
15 Yi mpìrká yi pànn gbam sig jir Shìdun
á pìkyinnyí ni níng, ayi kyab àdòníng
tìnn. Wà mpìrká káhi áyauná ni ma ri
kyab bubá kim, Shìdun má tìya byann big
jirà abig yì.
16 Ayi yag mà pyànn mà pyànn àràg
barà yi rì bàg jag sig buká Shìdun tàg sig
yi níng.
17 Wunzàmí big, aning shi shuná àràg
barà mì Bulus mì ri shi níng. Aning
myàng shu mpìrká ri bàg mì níng, big ri
shi shu ǹsàn àràg barà mì ri shi.
18 Mpìrká nìnànn nímá dang rag big
ri bàg Kristi, ama big í mpìr azib Kristi
àsàin-à wu sig mà atàm bín-à ni. N
dinya rìghing ning bu káníng tun daka
á ninonn, tàma-à níng mì ri dinya ning
hár ma zàn mínn.
19 Mpìr káníng má kà pyìr, jir kai bàna
bu-à big ri zìm á pìkyinnbá ni big sìnn
sig àràg í Shìdun. Big ri gbar dù shinn á
shinn bu-à big nìm ma fig zunái áni. Big
ri kyab íri bu dunyaru.
20 Ama buyí, finn swannyí shi sig mà
wai. Yi ri sa àtùtwài mi ri shi kir àyúnn-à
Yesu Kristi má wann bi mà wai, ku zyun-à
kwá zìg zu yi níng.
21 Kwá vim bìr rìg dìryí zyun-à bàna
ma gbam, kwá ya yi dìr àpyú àràg dìrwá,
zyun-à í dìr sìsàn. Kwá vim bìr rìg dìryí
ma gbamwá zyun-à ku shi sig ma kàhi wà
zyun-à kwá sìnn kàng kó kai bidìm pár
má shi á mìr barwá ni.

4

Aning Fig Ajwár á Byar Kristi

1 Ning wunzàmí big ká mì ri zìm wàni,
mì ri zìm ń myàng ning kó ákaun. Ning
ká zyun-à mì ri fig àjwárná, mi ri swam
yan kyann ning. Aning sar gbam á gbìb
Shinn Luyí ni.
2 Mì ri dang jír ma uwà pyànà, Afodiya
ma Sintiki, mì ri vig big abig jùn kwonn
kàng, ma abig zìm bar dìrbá á zìnn Shinn
Luyí Kristi.
3 To, ayormí, mì ri zìm á sa shang uwà
káníng, jir kai bàna big wa shang hing mì
shwìn á dò shinn swàm jir àjwár kwonn
ma Kiliment ma mpìrká yi ma big ri sa
swàm í zyun, ká big ba kà sig zìnnbá á
tarkada yonki.
4 Aning fig àjwár kó ákaun áyau shuná
barà ning ri bàg Shinn Luyí Kristi, mì ri
dinya jakàng ning rag, aning fig àjwár.
5 Aning tìya kó ni bidìm pár pìkyinn
ajun, jir kai bàna ning yì hing Shinn Luyí
nyàan kàng bi.
6 Kada aning wor awor á shinn bu
zyun ni bàna, ama bu-à na ri zìm bidìm
pár aning vig Shìdun, aning sa kyann ku
ísoko.

7 I wà Shìdun má ya ning pìkyinn na
tag, zyun-à kab gbam wà mpìrká má yì.
Pìkyinn na tag-à níng má sa pìkyinn ná
má shi sìsàn á gbìb Yesu Kristi.
8 Wà kinn shinn-à mì ri zìm aning kyab
buká ǹsàn á pìkyinn ná ni, wà má jwar ya
mpìrká, àràg bu á gbìb àjai, kyinn ǹsàn,
bu ǹsàn sa, shu kyìkyàr, shu azìm, ma bu-
à mpìr má yan.
9 Aning shi sa buká ning shwann sig á
byarmí ni, buká ǹ tàg sig ning, ma buká ǹ
dinya sig ning, ma buká ning myàng ǹ sa
sig. I wà Shìdun zyun-à ri sa tag pìkyinn
má shi kwonn ma ning.

Bulus Sa Isoko

10 Mì ri fig àjwár wàni, mì ri sa Shinn
Luyí ísoko barà ning ri dwim ya bi rag mì
bu, ning ri zìm mì. N yì hing ning ri zìm
mì, ama su ninonn nímá ning bàna ma
pyù-à ná dwim ya bi mì bu.
11 Mì ri dang fíg jir ashi bu bàna. Big
tàg rìghing mì ń pànn samyib wà títi-à ǹ
shi sig ma kàhi.
12 N yì hing barà má shi shu ashi ma
barà má shi shu áni wà ma shi sig ma bu
ùwài. N yì hing barà má shi shu àjwár kó
áni bidìm pár, kó ákaun tìnn, kó ma shi
sig ma buju, kó ma bàna ma buju, kó ma
shi sig ma ùwài, kó ma shi sig ma títi.
13 N shi sig ma gbam-à Yesu Kristi ri ya
mì. Má sa kó kai bidìm pár ma kàhi.
14 Ama sàn hing barà ning sa shang sig
mì á shwìn-à mì ri wa.
15 Ning mpìrká á Filibi, ning yì hing sai-
à ǹ rì dù dà fim Makidoniya, á sai-à ǹ rì
dinya mpìrká jir àjwár-à níng, kó iklisiya
ńzyun sa shang fig mì bu bàna, sái ning,
ning sa shang síg mì nì, ning ya sig mì
bài.
16 Sai-à ǹ shi sig á Tasalonika, wà ma ri
zìm bu, ning ri dwim ya bi mì bu, í kàun
ńzyun bàna, ama kàun nìnànn nímá.
17 Mì ri fig àjwár íri dò jir buká ning ri
ya mì níng bàna, ama mì ri fig àjwár jir
barà bá swàb kà ya ning á shinn wà ná
dìg mà wai níng.
18 N zìg hing bài ùwài nímá, hár màg
rìghing mì, bài-à ning dwim ya bi sig
mì á vù Abafaroditas. Bu-à ning ya sig
mì níng, shi sig àràg í bu twìb swànn á
pyànn Shìdun ni, ku zìg hing, ku ri fig
àjwár ma kàhi.
19 Shìdunmí, àsàin-à shi sig ma kó kai
bidìm pár, má ya ning bu-à ning ri zìm
bidìm pár á jir shinn Yesu Kristi.
20 Shìdun Tayí aku shi bu-à mpìrká
má swam yan hár kinn kinn. Aku shi
àdòníng.

Nài Bib-à Wà Kinn Shinn

21 Aning bib kà mpìrká tu kyàr sig
pìkyinnbá, mi ri bir pìkyinnbá á byar
Yesu Kristi. Wunzàmí big, ká yi ma big
shi síg zyun áyág níng, ri bib kà ning.
22 Mpìrká tu kyàr sig pìkyinn áyág
níng, big bidìm pár big ri bib kà ning,
àràg mpìrká á lu kùr Kaisar ni bàna má.
23 Asàn Shinn Luyí Yesu Kristi aku shi
kwonn ma ning bidìm pár.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà KOLOSI

Bulus ba sig wasika-à níng, jir kai bàna ku fig big rag mpìrká ri bàg Yesu mà Kolosi mpìrká káhi áyaubá ni ri tàg jir ǹsáng, mi ri sar gbam mi ri dang rag sàn sig mpìrká abig wib buká zyun-à shi sig ma gbam, abig wib íri Shìdun áwinwá ni bàna. Big tàg mpìrká rag wà ba zìm abig wìm zu, to, abig ji buká káhi bàna. Bulus ba sig wasika-à níng jirà aku dinya big rag buká big ri tàg níng í àjai bàna. Ku dinya big rag gbìb Yesu íri gbìb-à mpìr má wìm zu áni.

Bulus Bib Kà Mpìrká Mà Kolosi

1 Wasika-à níng í mì Bulus ǹ ba síg nì, mì zyun-à Shìdun zìm sig rag ń shi wùn aswam Yesu Kristi. Yi ma wunzàyí Timoti
2 ri bib kà ning, ning mpìrká ri bàg Kristi ma pìkyinn ńzyun mà finn swann Kolosi. Ning shí nì mpìrká bu Shìdun.

Tayí Shìdun aku wìr kà ya ning àsàn, ma aku ya ning pìkyinn na tag.

Bulus Vig Shìdun á Jir Shinn Mpìrká Ri Bàg Yesu

3 Yi ri sa kyann Shìdun Ta Shinn Luyí Yesu Kristi ísoko, sai-à yi ma ri vig ku á jir shinn ná ni,
4 jir kai bàna yi fig big rag, ning shi sig ma pìkyinn bir á jir Yesu Kristi ni, ning ri zìm mpìrká bu Shìdun tìnn.
5 Yìr bu-à sa ning ri gbar gbam dìrná, mi ri zìm mpìrká bu Yesu àdòníng, í jirà ning ri kyab pànn kyann ma bu-à Shìdun sìnn ya sig ning mà wai níng. Ning fig rìghing bu-à shi sig áni sai-à big dinya sig ning jir àjwár-à á shinn Yesu ni, wà zyun-à í jir àjai.
6 Jír-à big dinya sig ning níng, ri sa swàm bu-à ǹsàn kó byar wà áni á dun-yaru bidìm. Mpìrká ri fig, mi ri bir pìkyinn áni. Ning má, sai-à ning fig jag sig jír-à hi barà Shìdun ri sa mpìr wà ǹsàn níng, hár jír-à hi zìg bi swàm bu ǹsàn á kyinn ná ni tìnn.
7 Jír-à hi í Abafaras jàu swàmyí zyun-à yi ri yan kyinnwá níng, ku í àsàin-à dinya sig ning jír-à hi. Buwá ku ri sa swàm Yesu ma kyinn ńzyun dò jir shinn ná.
8 I ku dinya síg yi í nì rag, Awun Shìdun ri sa swàm á kyinn ná ni, hár ning ri zìm mpìrká bu Shìdun.
9 Barà yi ma Timoti fig big rag, ning ri sa wà ǹsàn àdòníng, í bu-à sa yi ri vig kyann Shìdun jir shinn ná. Yi ri vig ku rag, aning yì vinn rìg kó kai bidìm pár bu-à ku ri zìm aning sa. Yi ri vig ku rag, aning shi mpìr yar, aning yì bu-à Awun Shìdun ri tàg ning,
10 jirà aning shi shu àràg barà Shinn Luyí ri zìm, ma aning sa kyann bu-à kyinnwá má jwar áni, jirà swàm-à ná sa bidìm pár aku zu shinn, ma aning yì swàb kà tim jir Shìdun.
11 Barà Shìdun í àsàin-à shi sig ma gbam níng, aku ya ning gbamwá, jirà aning bà kyinn, ma aning tib wann pìkyinn, ma aning fig àjwár.
12 Aning sa Tayí Shìdun ísoko barà ku sìnn kà sig yi ayi kà áyau mpìrká buwá zyun-à shi sig áyau àyar mà byar kùrwá ni.
13 Ku zìg zu sig yi á byar zufi. Tàma-à níng yi shi fig rag áyau gbam Shaitan bàna. Ku zìg bi yi á byar-à wùn azìmwá ri na kùrwá níng.
14 Wùnwá níng wa zu rìg yi á vù Shaitan, hár n sa ku yafa ya rìghing yi bu pyìrká yi sa sig.

Kristi Kab Síg Nì Bu Bidìm Pár

15 Kó barà mpìr ri myàng fig Shìdun á zu bàna níng, Kristi ri tìya mpìrká barà kyinn Shìdun shi sig áni, ku zu síg Shìdun. Kristi shi sig áni daka sai-à big màm fig ma kó bu zyun bàna. Ku kab síg nì bu bidìm pár.
16 I ku Wùn Shìdun ma Tawá Shìdun màm sig bu bidìm pár, bu-à mà wai, kó bu-à á jìnn ni, kó bu-à big ri myàng ma zu, kó bu-à big ri myàng fig ma zu bàna, bidìm pár ku màm síg nì, àràg yann aswamwá mà wai, ma àgbamká mà wai, ma kùrká, ma mpìrká shi sig ma gbam. Buká big màm sig bidìm pár í buwá tìnn.

17 Ku kà síg nì kó kai bidìm pár á pyànn.
Ku í àsàin-à ri myàng kwonn ma buká
bidìm pár.
18 Ayau mpìrká ri bàg Shìdun bidìm, ku
shí nì àgbam-à. Big shi àràg í dìrwá, ku
shí nì shinn-à. Ku í àsàin-à ri ya yonki.
Ayau mpìrká wu sig níng, ku dù jag síg
nì mà amir-à ni, àjirà aku shí nì àgbam-à
áyau mpìrká ni.
19 Shìdun sìnn kà shinnwá ma gbamwá
ma nsònnwá á dìr Yesu ni, ku zìm sig
àdòníng.
20 Wàníng má, á jir shinn wùnwá ni,
Shìdun jùn kwonn ma kó kai bidìm pár,
bu-à á jìnn ni, kó bu-à mà wai, barà
wàníng wu sig ki mà atàm bín-à ni. Jir
wàníng í bu-à sa yi dìg gbìb n bi á byar
Shìdun.
21 Wàrì níng, ning ri jùn kwonn fig ma
Shìdun bàna. Ning rì í mpìr azíbká buwá
á jir bu bibai-à ning ri kyab, mi ri sa níng.
22 Ama tàma-à níng Shìdun jùn kwonn
hing ma ning á jir shinn ki-à Kristi wu sig,
jirà aku sìnn kàng ning mpìr kyìkyàr ma
aning shi mpìrká bàna ma bu pyìr, jirà
kada a mpìr dang bai ning á pyànnwá ni
bàna.
23 Aning sar gbam á pìkyinn birná ni,
ma aning tib bàg barná. Kada aning zìg
zu pìkyinn ná á jir àjwár-à ning fig sig
níng ni bàna. Jir àjwár-à níng big dinya
rìghing mpìrká bidìm pár á dunyaru. Mì
Bulus mì ri dinya mpìrká jir àjwár-à níng.

Swàm Bulus á Jir Shinn Mpìrká Bu Shìdun

24 Tàma-à níng, mì ri fig àjwár á jir
shwìn-à mì ri wa á jir shinn ná ni, jir kai
bàna Kristi wa jag síg nì shwìn á shinnyí
ni. Barà mì ri wa shwìn níng, yi ma ku í
zyun tìnn. Mpìrká ri bàg ku, big shi sig
àràg í dìrwá. Jir wàníng í bu-à sa mì ri
fig àjwár barà mì ri wa shwìn á shinn ná
ni.
25 N kàng rìghing mpìr-à ri sa swàm
Shìdun barà ku ya kà sig swàmwá á vùmí
ni jir shinn ná, jirà ń dinya gban rìg
mpìrká jírwá.
26 Bu-à Shìdun rì tàm sig á ninonn
níng tàma-à níng ku tìya rìghing mpìrká
buwá.
27 Ku ya sig mpìrká buwá gbam abig
dinya mpìrká kádà jír bu-à ku tàm sig
níng. Bu-à ku tàm sig níng, í Kristi barà
wàníng shi sig á pìkyinn ná ni, ná na
kwonn kùr ma wàníng.
28 To, yi ri dinya kó ni bidìm pár jir
Kristi. Yi ri twìb big byur, mi ri tàg big jir
Shìdun ma yar-à yi shi sig ma kàhi, jirà
kó ni ma kwonn hing ma Kristi, aku kinn
mpìr Kristi.
29 Jir wàníng, í bu-à sa mì ri sa swàm
ùwài nímá, mi ri kar ngang ma swàm-à
níng, bar gbam-à Kristi ri ya mì.

2

1 Mì ri zìm ń dinya ning jír á shinn
swàm ùwài-à mì ri sa á dò shinn ná ni,
kwonn ma mpìrká ri bàg Yesu mà finn
swann Lawudikiya, kwonn ma mpìrká ri
bàg Yesu ká myàng fig mì ma zu bàna.
Mì ri sa swàm á jir shinnbá ni.
2 Bu-à sa mì ri kar ngang àdòníng, í jirà
mì ri zìm abig sar ma gbam áyau gbìb
Yesu ni, ma abig zìm bar dìrbá, ma abig
yì byann wà bu-à Shìdun rì tàm sig níng,
í Kristi.
3 Ning yì hing í Kristi ya síg yi nì yar. Ku
í àsàin-à tìya sig yi gbìb barà yá yì bu-à
Shìdun tàm sig.
4 Mì ri dinya ning àdòníng, jirà kada
abig zìg bi jír zyun àràg í jír yar, ma abig
tonn gban ning ma kàhi bàna.
5 N bàna á byarná ni, ama bidìm pár mì
ri kyab pànn ma ning àràg ǹ shi sig mà
byarná ni. Barà ǹ myàng ning yag mà
pyànn, mi ri bir pìkyinn á byar Kristi ni
níng, mì ri fig àjwár ma ning wàni.

Jír á Shinn Shu Mpìrká Bu Kristi

6 Barà ning pànn sig Yesu Kristi rag ku
í Shinn Luná níng, sái aning sar gbam á
byarwá ni.
7 Aning tib bàg barná, aning sìnn swàb
kà pìkyinn ná á gbìbwá ni, jirà pìkyinn
bir-à big tàg sig ning níng, aku swàb kà
yag mà pyànn, ma aning swam yan kyann
Shìdun, aning sa ku í soko.
8 Aning pànn shinn ná, jirà wà mpìr
zyun ma zìg bi jír-à bàna ma yìr mà byar
mpìr zyun ni, ma tonn gban ning rag í jir

yar, wà má í jir dunyaru, má í bu Kristi
bàna, aning fig bàna.
9 Shìdun shi sig á dìr Kristi ni, á byar
Kristi ni yá myàng barà Shìdun shi sig
áni.
10 Ning dìg rìghing yonki á byar Kristi
zyun-à shi sig í shinn kó kai bidìm pár.
Ku kab síg nì gbam buká shi sig ma gbam
bidìm pár.
11 Aràg barà big ri kyag jur níng, í barà
Kristi kyag kìfinn sig bu bibaiká á dìrná
ni.
12 Sai-à big rì wau ning dìr batisma, shi
àràg big ri jì kwonn ning ma Kristi. Hár
á sim ning bi dù nann zu kàng rìg ma
yonki, á jir shinn pìkyinn birná á byar
Shìdun àràg barà Shìdun gbar dù nann
zu kàng sig Kristi mà amir-à ni.
13 Wàrì níng, ning rì shi sig àràg mpìrká
wu rìghing á jir bu pyìrká buná ni. Ning
rì í mpìrká bu Shìdun bàna. Tàma-à níng
Shìdun ya sig ning yonki àràg bu Kristi, n
yafa ya rìghing yi bu pyìrká yi sa sig.
14 Ku kìm rìghing gbam bu pyìr-à pànn
sig yi, ma gbam doka pànn sig yi níng, n
kànn bàg rìghing mà atàm bín-à ni.
15 Ku bi, n bi zìg rìg gbam mpìr gbamká,
n kab rìghing gbambá á bín-à big gban sig
ku áni, n sa pànn big àzunái á pyànn kó
ni.
16 Kada aning zìm mpìr zyun aku dinya
ning jír á shinn buju-à ning ri ji, kó bu-
à ning ri wa, ma jir àyúnn ùwài wib,
kó sònn àpyú wib, kó àyúnn Asabar wib,
kada aning zìm bàna.
17 Bu káníng bidìm pár ri tàg yi buká
má sa á pyànn, ama ning shi sig ma Kristi
zyun-à kab sig bu káníng.
18 Kada aning wib jir mpìrká ri tàg ning
jir ǹsáng bàna. Mpìr káníng ri gbar dù
shinn, ama big ri tàg shinnbá rag big ri
gbar dù fig shinn bàna. Big ri dinya ning
rag aning wib yann aswamká bu Shìdun
mà wai. Big ri dinya ning rag aning wib
jir la-à big la sig. Kyinn bibai-à big shi
sig ma kàhi níng, ri sa big big ri kyab
àdòníng. Kada aning zìm abig tonn ta kà
ning á gbìb ajànn bàna.
19 Big kwonn fig rag ma Kristi, zyun-
à í shinn kó kai níng bàna. Barà shin-
nyí pànn kwonn sig dìryí níng, í barà
Kristi pànn kwonn sig mpìrká ri bàg ku.
Wàníng í barà Shìdun ri zìm mpìrká abig
yì swàb kà Kristi áni.

Kada Aning Bàg Jír-à Big ri Yàng Dinya Ning Atai Níng Bàna

20 Ning ya rìghing yonkiná á byar Kristi.
Ning zìg zu rìghing shinn ná áyau buká
big ri yàng dinya ning á dunyaru. Wà má
àdòníng, bu-à sa hár tàma-à níng ning ri
bàg jír buká big ri yàng dang, mi ri tàg
ning bu-à bàna ma yìr níng, í jir kai rà?
21 Big ri tàg ning rag, “Kada aning pànn
bu-à níng bàna, kada aning ji bu-à níng
bàna, kada aning nìm vù á bu-à níng ni
bàna.”
22 Wàníng í bu tàg átai, í jír-à bàna ma
yìr. To, buká big ri kan dim ning níng wà
mpìr ma sa hing, bai fig bàna, jir kai bàna
mpìr jíkwìnn kan dim síg nì bu káníng
átai.
23 Big ri myàng doka káníng shi ya sig
big àràg í bu yar áni. Big ri dang rag a
mpìr wib yann aswamká bu Shìdun mà
wai, mi ri dang átai rag, mpìr aku sìnn
kàng shinnwá á sim. Big ri dang rag a
mpìr ya dìrwá shwìn. Ama dokabá ri sa
shang fig mpìr barà kwá fim kyinn bibai-à
ku shi sig ma kàhi níng bàna.

3

1 Bigná, Shìdun gbar dù nann zu kwonn
rìghing ning ma Kristi, hár n ya rìghing
ning yonki. Barà ning shi sig ma yonki
zyun-à Kristi shi sig ma kàhi níng, sái
aning sìnn kyinn ná á buká shi sig mà wai,
byar-à Kristi na sig kùrwá agunn vìm nu
Shìdun.
2 To, aning kyab buká shi sig mà wai,
kada aning kyab buká shi sig á dunyaru
bàna.
3 Ning wu kwonn rìghing ma Kristi.
Shìdun sìnn kwonn sig yonkiná ma Kristi.
Wàníng í bu-à mpìrká má myàng sar fig
bàna.
4 Barà Kristi í yonkiyí níng, sai-à kwa
kàng bi hing, ná shi kwonn ma ku, ná dìg
awàiwá tìnn.

Aning Fim Shu Akor-à, Ma Aning Shi Shu Apyú

5 Kada aning na abann bu dunyaru
bàna, àràg àyái sa, ma sunu uwà, ma bu
dìr jín sa, ma bu-à bibai wìm, ma sunu
sa. Mpìr-à ma ri sa sunu, ku ri wib bu-à í
Shìdun bàna.
6 Ning yì hing íri buká àdòníng, Shìdun
má wà mpìr kwonn jir kàhi.
7 Bigná wàrì níng, ning rì sa sig bu
káníng. Ning rì shi kà sig áyau bu bibai
wìm.

8 Ama tàma-à níng aning fim rìg bu
káníng àràg àgùnn nànn, ma akyib sa,
ma mpìr zib, ma mpìr zìnn swau, ma jír-
à bibai dang.
9 Kada aning gim ǹsáng bàna, jir kai
bàna ning tafinn rìghing kyinn-à bibai
zyun-à ning rì shi sig ma kàhi, n fim
rìghing swàm bu bibaiká ning rì sa sig.
10 I wà ning dìg sig kyinn àpyú ǹsàn
nímá. I kyinn zyun-à Shìdun ri vim bìr
jirà a kyinn ná shi àràg kyinnwá, jirà
aning yì byann ku áni.
11 Mpìrká ri bàg Yesu má kyàb gàfinn
sar fig dìrbá rag, wàníng í mpìr Yahu-
dawaká, wàníng í mpìr Yahudawaká
bàna, wàníng í mpìr-à shi sig á zufi,
wàníng í kyìnn, wàníng í fàu, wàníng
í fàu bàna, mpìrká bu Yesu má sa fig
àdòníng bàna. Kristi kab síg nì. Ku shi
sig áyauyí ni bidìm pár.

12 Shìdun shig zu ning, n sìnn kàng ning
mpìr kyinn-à kyìkyàr. Ku ri zìm ning.
Jir wàníng, aning zìg íri kyinn àdòníng,
aning myàng ashi mpìr. Aning shi ma
kyinn-à mìmìg, aning sìnn kàng shinn ná
á sim, aning bàg kó kai ádàn, ma aning
tib wann pìkyinn.
13 Aning sa muyar áyau bar dìrná ni.
Mpìr zyun ma sa hing ning bu-à bibai,
aning yafa rìg dìrná àràg barà Shinn Luyí
yafa ya sig ning bu pyìrná.
14 To, bu-à kab sig áyau bu káníng ni
bàna, aning zìm bar dìrná. I wà ná sa yì
buká ǹsàn níng bidìm pár.
15 Wàníng má, aning ya Kristi pìkyinn
ná, jirà a pìkyinn ná na tag wann, jir kai
bàna Shìdun bar kwonn sig ning aning shi
í bu ńzyun, jirà a pìkyinn ná na tag wann,
ma aning sa kyann Shìdun ísoko.

16 Jir Kristi aku kà mònn á pìkyinn ná
ni, ma aning dìg yar barà ná tàg jàuná big
sìsàn nímá, ma aning twìb jàuná byur.
Aning dài kyann jonn, kó jonn Zabura, kó
jonn àpyú, kó jonn zyun-à Awun Shìdun
ri wìr kà ya ning á pìkyinn ná ni, ma
aning dài swam yan kyann ku á kyinn ná
ni, ma aning sa ku ísoko.
17 Bu-à ná sa, ma bu-à ná dang bidìm
pár, aning sa á zìnn Shinn Luyí Yesu
ni, ma aning sa Tayí Shìdun ísoko á jir
shinnwá ni.

Bar Bu-à Mpìr Kristi Má Sa á Luwá Ni

18 Ning uwàká, aning wib nuná big.
Ning yì hing wàníng í barà uwà-à ma ri
bàg Shinn Luyí, í barà kwá sa áni.
19 Ning wunùká, aning zìm uwàká
buná, kada aning shi nànn big àgùnn
bàna.
20 Ning yanká, aning wib jir taná ma
nàná kó ákaun bidìm. Wàníng í barà
Shìdun má fig àjwár ma ning.
21 Ning ta yanká, kada aning yan ta
kyann yanká buná barà bá bai kyinn
bàna.
22 Ning fàuká, aning wib shinn luná á
kó kai ni bidìm pár. Kada aning sa swàm
íri jirà big ri myàng ning bàna. Ama
aning sa swàmná ma kyinn ńzyun, ma
aning shàr Shinn Luyí mà wai.
23 Bu-à na sa bidìm pár, aning sa ma
kyinn ńzyun, jir kai bàna ning ri sa yá
Shìdun, ning ri sa ya fíg mpìr bàna.
24 Ning yì hing Shinn Luyí má wa ning
byafàn ná á jir swàm-à ning sa sig. Ná
dìg bu-à ku gib sig nu rag kwá ya mpìrká
buwá níng. Asàin-à yi ri sa ya ku swàm-à
níng, í Kristi.
25 Mpìr-à ma sa sig wà bibai, Shìdun má
ya kàng ku wà bibai-à ku sa sig. Ku ri shig
zu fig mpìr zyun, mi ri ngàng zyun bàna.

4

1 Ning mpìrká shi sig ma fàu níng,
aning sa ya big bu-à kyinnbá má bai fig
áni bàna, jir kai bàna ning yì hing ning
má, ning shi sig ma Shinn Luná zyun-à
mà wai tìnn.

Bulus Dinya Big Bu-à Bá Sa

2 Aning sar gbam ma aning vig kyann
Shìdun. Aning na aná ma Shìdun vig
bàna, ma aning sa kyann ku ísoko.
3 Wà na ri vig Shìdun, aning vig ku á
jir shinnyí ni tìnn. Aning vig ku rag, aku
pù ya yi gbìb-à ayi dinya mpìrká jir Kristi,
barà shi sig í bu atàm á byarbá ni níng.
Bigmí, big kìg kà sig mì á tonn fi jirà ǹ rì
dinya sig mpìrká jír-à níng.
4 Aning vig kyann ku àjirà ń dang byann
jír-à hi, àràg barà sàn sig ń dang.
5 Aning shi shu ǹsàn ma shu yar á byar
mpìrká ri bàg fig Yesu bàna. Sai-à na dìg
hing pyù, aning dang jir Kristi.
6 Jír-à má zu á nuná ni, aku shi í jír-
à ǹsàn, jirà wà mpìr ma bib ning abib,
aning yì barà ná zìm ya ku.

Bulus Bib Kà Mpìrká

7 Tikikus má dinya ning taimí. Ku í
wunzàyí á jir shinn Yesu ni. Ku ri sa
swàm Shinn Luyí ma pìkyinn ńzyun, yi
ri zìm ku wàni. Ku má, ku í fàu Shinn
Luyí Yesu Kristi tìnn.
8 Bu-à sa mì ri swam bi ku á byarná ni
níng, mì ri swam bi ku jirà aku dinya ning
bu-à yi shi sig áyau-à ni, ma aku dang
gbam ning pìkyinn.
9 Ku ma Unisimus má bi zyun. Unisimus
í wunzàyí zyun-à dù bi sig á jànn ná ni. Yi
ri zìm ku. To, wà ba bi hing, bá dinya ning
bu-à ri sa yi bidìm.
10 Aristarkus zyun-à yi ma ku shi sig í
zyun á tonn fi-à ni níng, ri bib kà ning.
Markus zyun-à yàkúwá ku ma Barnabas í
ńzyun níng, ri bib kà ning. N rì dinya sig
ning rag wà kwa bi fòr hing á byarná ni,
aning pànn samyib ku.
11 To, Joshuwa zyun-à big ri bar ku
Yustus, ku má, ku ri bib kà ning. Mpìr
sara káníng í nànn mpìr Yahudawaká
zyun-à ri sa swàm ma mì á kùr Shìdun ni.
Big sa pìkyinnmí na tag wann rìghing.
12 To, Abafaras zyun-à dù bi sig mà jànn
ná ni níng, ku ri bib kà ning. Ku í wùn
sukà bu Yesu Kristi wàni. Ku ri vig kyann
Shìdun á shinn ná ni rag, aning sar gbam,
aning kinn mpìr Shìdun, aning pànn jir
Shìdun ma pìkyinn ńzyun, aning zìm bu-
à Shìdun ri zìm bidìm.
13 N yì hing ku sa sig swàm ùwài nímá
jir shinn ná, ma jir shinn mpìrká mà finn
swann Lawudikiya, ma mpìrká mà finn
swann Hirapolis.
14 To, Luka mpìr-à ri dàb dor níng, ku
má, ku ri bib kà ning. Yi ri zìm ku. Dimas
má, ku ri bib kà ning tìnn.
15 Aning bib kà mpìrká mà finn swann
Lawudikiya. Aning bib kà uwà zyun-à
big ri bar ku Nimfa, kwonn ma mpìrká ri
kwonn shinn mi ri wib Shìdun mà luwá
ni bidìm pár.
16 Wà na jangga kinn rìghing wasika-
à níng, aning dwim yag mà byar mpìrká
mà finn swann Lawudikiya, abig jangga
tìnn. Ning má, aning jangga wasika zyun-
à mì ri ba ya big níng tìnn.
17 Aning dinya Arkibus, aning rag aku
sa vinn rìg swàm-à Shìdun ya sig ku níng.
18 To, í mì Bulus ǹ ba síg nì ma vùmí.
Mì ri bib ning bib bib. Kada aning màm
jànn rìg barà ǹ shi sig á tonn fi níng bàna.
Asàn Shìdun aku shi kwonn ma ning.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà TASALONIKA Wà Wa Zyun

Bulus ba sig wasika-à níng jirà aku dang gbam pìkyinn mpìrká zyun-à bir sig pìkyinn á byar Yesu Kristi ni mà Tasalonika. Ku sa Shìdun ísoko barà ku fig tai big rag káníng ri bir pìkyinn á byar Yesu ni wàni. Big ri zìm Shìdun mi ri sa swàm wàni. Ku dinya big jír á shinn abib-à big bib sig ku á shinn barà Yesu má kàng bi. Ku dinya big rag abig sa kyann swàm áyau barà big ri shi kir àyúnn-à Kristi má kàng bi níng.

1 I mì Bulus ma Silas ma Timoti ri ba yá ning nì, ning mpìrká á Tasalonika, ká zyun-à ri kwonn shinn á zìnn Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi. Shìdun aku sa sàn ya ning, ma aku ya ning pìkyinn na tag.

Bulus Swam Yan Shìdun á Shinn Mpìrká Ri Bir Pìkyinn

2 Kó ákaun bidìm pár, yi ri sa ya Shìdun ísoko á jir shinn ná ni. Sai-à yi ma ri vig Shìdun, yi ri vig ku á shinn ná ni.

3 Sai-à yi ma ri vig Shìdun Tayí, yi ri kyab pànn swàm-à ning ri sa á jir shinn pìkyinn birná ni, ma bu ǹsàn-à ning ri sa á jir shinn barà ning ri zìm Kristi, ma barà ning sìnn sig zuná á dìr Shinn Luyí Yesu Kristi ni, n sar gbam sig áni.

4 Wunzàmí big, Shìdun ri zìm ning wàni. Yi yì hing ku shig zu sig ning jirà aning shi í buwá,

5 jir kai bàna sai-à yi bi n dinya sig ning jir àjwár-à níng, yi dang fíg ma nu átai bàna, ama í Shìdun ya síg yi nì gbamwá ma Awun Kyìkyàrwá, í wà ku sìnn kà yi, yi bir sig pìkyinnyí ngbam nímá á jir Shìdun zyun-à yi dang sig. Ning yì hing írì swai shu-à yi shi sig ma ning níng, í shu-à má tàg ning barà ná shi shu ǹsàn.

6 Kó barà ning ri wa shwìn níng, ning zìg hing bar kyonnyí ma bu Shinn Luyí. Ning zìg hing jir Shìdun ma pìkyinn àjwár, àjwár zyun-à ri bi á byar Awun Kyìkyàrwá ni.

7 A jir shinn wàníng ni, í bu-à sa ning shi sig í yìzu á byar mpìrká ká bir sig pìkyinnbá á jànn Makidoniya ma Akaya.

8 A jir shinn ná ni, í bu-à sa jir Shinn Luyí Yesu kàng kwìb gban rìghing jànn-à. Mpìrká kó áni bidìm pár fig hing wà ning bir sig pìkyinn ná. Mpìrká fig sig níng íri mpìrká á Makidoniya ma Akaya bàna. Jir wàníng í bu-à sa yá dang fig rág nì bàna.

9 Big ma shinnbá, big ri dinya mpìrká rag sai-à yi bi sig kyìnn á byarná ni níng, ning bir sig pìkyinn ná á jir Shìdun zyun-à yi dinya sig ning. Ning fim rìghing buki-à ning ri sa, n bi rìghing á byar Shìdun. Ku í Shìdun àjai, ku shi sig ma yonki.

10 Big ri dinya mpìrká rag, ning ri shi kir àyúnn-à wà wùn Shìdun má wann bi á jànn-à ni. Wùn Shìdun-à hi í Yesu. Shìdun gbar dù nann zu rìghing ku mà shar amir-à ni. Ku shi síg nì mpìr-à má pinn zu yi á kwonn wà zyun-à ri bi níng.

2

Swàm-à Bulus Sa Sig á Tasalonika

1 Wunzàmí big, bigná ning yì hing swàm-à yi rì sa sig á sai-à yi shi sig á byarná ni níng, zu hing shinn, jir kai bàna ning zìg hing jir Shìdun zyun-à yi dinya sig ning.

2 Ning fig hing barà mpìrká á swann Filibi ya sig yi shwìn, hár n swau sig yi. Mpìrká káhi ya sig yi shwìn á swann ná ni tìnn. Kó barà bu-à níng sa sig àdòníng, Shìdun ya sig yi pìkyinn wim wà ayi dinya ning jir àjwár-à ku ya sig á vùyí ni.

3 Sai-à yi bar bi sig ning rag aning bi bàg Shìdun níng, yi gim ya fig ning ǹsáng bàna. Yi dinya sig ning jír-à níng ma pìkyinn-à kyìkyàr. Yi tonn gban fig ning à tonn gban bàna.

4 Shìdun màg màg fig hing yi, n myàng hing rag yi kinn hing wà aku ya sìnn jir àjwárwá á vùyí ni. Wàníng í bu-à sa yi ri dinya mpìrká jir àjwár-à níng. Yi ri dinya fíg mpìrká jír-à níng, jirà abig fig àjwár bàna, ama í jirà Shìdun zyun-à ri màg màg fig pìkyinnyí níng aku fíg nì àjwár.

5 Ning yì hing sai-à yi bi n dinya ning jir
Shìdun níng, yi bi n sa ya fíg ning jwár
bàna. Sai-à yi dinya ning jir Shìdun níng,
yi dang fíg jirà aning ya yi bu zyun bàna.
Shìdun ma shinnwá má, ku yì hing.
6 Yi zìm fig mpìr jíkwìnn aku swam yan
yi bàna, kó ning kó mpìrká káhi.
7 Yi í yann aswam Kristi, í bu-à sa yi dìg
sig gbam. Wà yi nìm ma zìm hing, yi nìm
má sìnn kà ning aning ya yi buká ning shi
sig ma kàhi. Ama yi ri bàg kó kai ádàn
àràg barà ná ri kyab mi ri myàng kwonn
ma yanká buwá.
8 Yi ri zìm ning wàni, í bu-à sa yi ri
dinya ning jir àjwár-à Shìdun ya sig yi
níng. Iri wàníng bàna má, yi zìm hing
yá wu ki á jir shinn ná ni, jirà aning dìg
bu-à ǹsàn.
9 Wunzàyí big, ning yì hing rag, sai-à yi
rì shi sig á byarná ni yi rìi sa swàm fi ma
àyúnn. Yi ri sa àdòníng jirà ayi dìg bu-à
yá jíji. Yi rì zìm fig aning pyag yi á sai-à
yi ri dinya ning jir àjwár-à Shìdun swam
bi sig níng bàna.
10 Ning yì hing shuyí yi rì shi sig áyauná
ni níng, í shu kyìkyàr. Yi ri sa buká
zyun-à Shìdun ri zìm ayi sa. Kó mpìr
ńzyun dang bai fig shuyí bàna. Shìdun
ma shinnwá má, ku yì hing.
11 Yi ri myàng kwonn ma kó ni bidìm
pár áyauná ni, àràg barà ta ri myàng
kwonn ma yannká buwá.
12 Yi ri tàg ning buká ǹsàn, mi ri dang
gbam pìkyinn ná, mi ri kar zìng ning jirà
aning shi shu-à má sàn ya Shìdun. Shìdun
í zyun-à ri bar ning jirà aning kà á byar-à
ku ri na kùrwá, ma aning shi mpìr ùwài.
13 Yi ri sa ya Shìdun ísoko jir yonki-
à ning shi sig ma kàhi. Yi ri sa jakàng
ísoko jir kai bàna sai-à yi dinya sig ning
jir Shìdun níng, ning fig hing hár n pànn
hing ma vù pyànà. Ning zìg fig jír-à níng
rag í jir mpìr jíkwìnn bàna, ama ning zìg
sig jír-à níng rag í jir Shìdun zyun-à ri sa
swàm á pìkyinn ná ni.
14 Wunzàmí big, bu-à dìg sig ning níng,
í bu-à dìg sig mpìrká bu Shìdun mà
Yahudiya ká ri kwonn shinn á zìnn Yesu
Kristi. Mì ri dang jír-à níng, jir kai bàna
shwìn-à mpìrká mà swann ná ni ri ya
ning níng, shi sig àràg í shwìn-à mpìrká
bu Shìdun wa sig á vù mpìrká bigbá ni,
ká zyun-à í Yahudawaká.
15 Mpìr Yahudawaká gban mpìrká ri
dang kyann jir Shìdun wàni, í wà big bi
gban jakàng Shinn Luyí Yesu. Big kan zu
rìg yi á swann ná ni hár big ri sa bai kyinn
Shìdun, mi ri zib kó ni bidìm pár.
16 Yi ri zìm ayi dinya mpìrká zyun-
à í Yahudawaká bàna níng jir Shìdun,
jirà Shìdun aku pinn zu big. Ama mpìr
Yahudawa káníng kan dim yi. Big sa sig
bu pyìrká nìnànn nímá, hár tàma-à níng
big ri sa swàb kà, mi ri yag mà pyànn.
Tàma-à níng kwonn wà Shìdun shi sig rag
á shinnbá ni.

Bulus Ri Zìm Aku Yag Bib Kà Jakàng Mpìrká Ri Bàg Yesu Mà Tasalonika

17 Wunzàmí big, sai-à mpìrká kan zu sig
yi á byarná ni níng, yi fig fig àjwár bàna,
jir kai bàna yi ma ning gàb rìghing dìr.
Kó barà pyunnyí ma ning nonn hing níng,
ning shi sig á pìkyinnyí ni. Yi ri zìm ayi
yag bib kà jakàng ning.
18 Mì Bulus ǹ kar ngang kàun nìnànn
nímá, jirà ayi yag myàng kà ning, ama
Shaitan kan dim rìghing yi, yi dìg fig pyù
bàna.
19 Yá fig ning àjwár wàni, àyúnn-à Yesu
Kristi má kàng bi jakàng. Jir kai bàna yi
sìnn sig zuyí á dìrná ni rag, Yesu má dìg
ning, ning sar gbam sig á jírwá ni. Wà má
àdòníng, yá fig ning àjwár wàni.
20 Ning shi síg nì ká yi sìnn sig zuyí á
dìrná ni, mi ri fig àjwárná.

3

1 To barà yi myàng fig ning bàna níng,
yi bà sar fig rag kyinn barà yá shi bàna. I
bu-à sa yi swam yag sig Timoti mà byarná
ni. I wà yi shi sig buyí mà Atina.
2 Yi swam yag ku á byarná ni. Ku
í wunzàyí, ku ri sa swàm ma yi á jir
Shìdun, ku ri tàg mpìrká jir àjwár-à á
shinn Kristi. Yi swam yag ku jirà aku dang
gbam pìkyinn ná jirà aning bir swàb kà
pìkyinn ná á byar Shìdun,
3 jirà kada kó mpìr ńzyun áyauná ni ma
fim rìg wà kwá bir pìkyinn á byar Kristi ni
jir shwìn-à mpìrká ri ya ning níng. Ning

yì hing Shìdun dang sig rag, yi ká yi bir sig
pìkyinnyí á byarwá ni níng, yá wa shwìn
àràg barà yi ri wa níng.
4 A sai-à yi ma ning rì shi sig ma í zyun
níng, yi rì dinya sig ning rag, yi ma ning
má wa shwìn jir shinn pìkyinn bir-à yi
bir sig á byar Kristi. Tàma-à níng, ning
myàng hing ma zuná.
5 A jir shinn shwìn-à ning ri wa níng,
í bu-à sa ǹ bà sar fig kyinnmí bàna, ǹ
swam yag sig Timoti á byarná ni jirà aku
yag myàng kà ning, ma aku kàng bi aku
dinya mì tai á shinn barà ning bir sig
pìkyinn ná. Kyinnmí gib rìghing, jir kai
bàna mi ri kyab kada Shaitan ma tonn
gban ning, ná fim rìg wà ná bir pìkyinn
á byar Shìdun, kàhi swàmmí má zu fig
shinn bàna.

6 Ama Timoti kàng bi n dinya hing yi tai
àjwár zyun-à sa tag wann pìkyinnyí. Ku
dinya yi rag hár tàma-à níng í barà ning
ri sar gbam á jir Shìdun, ning ri zìm bar
dìrná wàni. Ku rag, kó ákaun bidìm pár
ning ri kyab pànn yi, ning ri zìm aning
myàng jakàng yi, àràg barà yi má, yi ri
zìm ayi myàng ning níng.
7 Kó barà mpìrká ya sig yi shwìn wàni
níng, yi ri fig àjwár, jir kai bàna hár tàma-
à níng í barà ning ri bàg Yesu.
8 Sai-à rì níng, pìkyinnyí rì na tag wann
fig bàna. Ama barà yi bi fig rag ning ri sar
gbam á jir Shinn Luyí ni níng, pìkyinnyí
í na tag rìg-à.
9 Yi ri sa ya Shìdun ísoko á jir shinn
ná ni. Yi ri sa ya ku ísoko jir àjwár-à ku
ya sig yi barà ning sar gbam sig á gbìb
Shìdun. Nuyí kinn fig barà yá sa ya ku
ísoko bàna.
10 Yi ri vig Shìdun fi ma àyúnn jirà ayi
dìg pyù-à yá yag má myàng kà jakàng
ning, ma ayi tàg vinn rìg ning jir Shìdun
zyun-à yi tàg fig ning bàna níng. Ya sa
hing àdòníng, pìkyinn birná á byar Yesu
má gbam swàb kà.

11 Yi ri vig Shìdun Tayí ma shinnwá, ma
Shinn Luyí Yesu rag, àyúnn zyun ayi nìm
dìg pyù jirà ayi yag mà byarná ni.
12 Shinn Luyí Yesu aku sa aning zìm
swàb kà ba dìrná. Aku sa aning zìm swàb
kà mpìrká káhi mà myann àràg barà yi ri
zìm ning níng.
13 Aku gbar gbam pìkyinn ná jirà an-
ing shi shu ǹsàn, jirà kada mpìr zyun
ma dang bai ning á pyànn Shìdun Tayí
àyúnn-à Shinn Luyí Yesu ma kàng bi hing
ma mpìrká buwá.

4

Shu-à ma Jwar Ya Shìdun

1 Yi tàg hing ning barà ná shi shu ǹsàn
zyun-à má jwar ya Shìdun. Yi myàng
hing ning ri shi àràg barà yi tàg sig ning.
Yi ri vig ning á zìnn Shinn Luyí Yesu,
aning shi swàb kà írì shu-à níng.
2 Buká yi tàg sig ning rag aning sa níng,
yi tàg sig ning á zìnn Shinn Luyí Yesu.
3 Shìdun ri zìm aning shi shu kyìkyàr
á pyànnwá ni. Ku zìm fig aning sa àyái
bàna.
4 Kó ni bidìm pár áyauná ni aku shi shu
kyìkyàr ma aku zìg wàwá á gbìb-à sàn sig
aku zìg àràg barà Shìdun ri zìm.
5 Kada aku sa sunu àràg barà mpìrká
ká yì fig Shìdun bàna níng ri sa níng.
6 Shìdun ri zìm fig mpìr aku sí wà jàuwá
bàna, mpìr-à ma sa hing àdòníng, ku ri
lir ji jàuwá, mi ri sa bai wàníng pìkyinn.
Mpìr-à ma sa hing bu àdòníng, Yesu má
wà ku kwonn. Yi dinya hing ning bu
káníng, n gbar hing sungná á sai-à yi ma
ning rì shi sig í zyun níng.
7 Shìdun bar bi fíg yi jirà ayi shi shu
àyái á pyànnwá ni bàna, ama ayi shi shu
kyìkyàr.
8 Jir wàníng mpìr-à ma ngàng hing jír-
à níng, ku ngàng fíg jir mpìr bàna, ku
ngàng síg jir Shìdun àsàin-à ya sig ning
Awun Kyìkyàrwá níng.
9 Yi bàna ma jír àpyú wà yá ba ya ning
á shinn barà ná zìm ba dìrná, jir kai bàna
Shìdun tàg rìghing ning barà ná zìm ba
dìrná.
10 Ning zìm vinn rìghing mpìrká zyun-
à ri bàg Yesu ká shi kàng kwìb sig jànn
Makidoniya áni. Ama bidìm pár yi ri vig
ning aning zìm swàb kà big ùwài nímá.
11 Aning shi shu ǹsàn, kada aning kà
áyau jír-à ma zu fíg gbìbná bàna, aning

sa swàm ma vùná, àràg barà yi dinya sig ning.
12 Wà na sa hing àdòníng, mpìrká mà myann má wib ning, ná yàn fig bu zyun á vù mpìr bàna.

Ayúnn-à Shinn Luyí Má Kàng Bi Ani

13 Yi ri zìm aning yì bu-à má dìg mpìrká wu sig, ká bir sig pìkyinnbá á byar Yesu ni, jirà kada na shi ma pìkyinn-à pìpìr á shinnbá ni àràg barà mpìrká ká bir fig pìkyinnbá á byar Yesu bàna ri sa níng.
14 Barà yi bir sig pìkyinnyí rag Yesu wu n dù nann zu kàng mà shar amir-à ni níng, í barà yi bir sig pìkyinnyí áni rag, Shìdun má zìg yag mpìrká bir sig pìkyinnbá á byarwá ni, ká wu sig níng, mà waisháu-à ni.
15 Bu-à yi ri dinya ning níng, í bu-à Shinn Luyí Yesu rì dang sig. Ayúnn-à Shinn Luyí Yesu má kàng bi áni níng, yi ká yi shi sig ma yonki níng, yá yag jag fig ká wu bab sig níng bàna.
16 Shinn Luyí má bar nài abor ngbam nímá, àgbam yann aswamká mà wai má dang jír, í wà mpìrká má fig bá winn yur má su nài wàni, wà í yur-à Shìdun má bar kwonn mpìrká áni. A byar-à hi, Shinn Luyí Yesu ma shinnwá má wann bi, ká bir sig pìkyinnbá á byarwá ni n wu sig níng, má dù nann zu mà amir-à ni.
17 A byar-à hi yiká yi shi sig ma yonki níng, Shìdun má sìnn kwonn yi í byar ńzyun kwonn ma mpìrká wu sig, í wà kwá zìg nann zu yag yi mà waisháu-à ni. Mà byar-à níng hi, í byar-à yá dìg kwonn ma Shinn Luyí. Yá shi kyann rag ma ku.
18 Aning dinya ba dìrná jír-à níng, jirà pìkyinn ná aku fig àjwár.

5

Aning Shi Azír Ayúnn-à Shinn Luyí Má Bi

1 Wunzàmí big, yi bàna ma jír àpyú zyun-à yá ba ya ning á shinn àyúnn-à Shinn Luyí má kàng bi,
2 jir kai bàna ning ma shinn ná, ning yì bab rìghing rag Shinn Luyí má bi á sai-à mpìrká kyab fig rag kwá bi bàna. Kwá bi àràg barà ajwú ri kà dìg mpìr á fi.
3 A sai-à mpìrká ma ri dang rag, tàma-à níng yi ri fig àjwár, bu zyun bàna. Sai-à níng hi, í sai-à shwìn má bi dìg big sa báb, í kàun ńzyun àràg barà wùn ri wa uwà-à shi sig ma finn. Ayunn-à níng hi, kó mpìr ńzyun má shàr zu fig bàna.
4 Ama bigná, ning wunzàmí big, ning shi fig á zufi-à ni bàna, jir kai bàna ning yì rìghing bu-à má sa àyúnn-à níng hi. Ayunn-à Shinn Luyí má bi áni níng má shi fig bu mamaki á byarná ni, àràg barà mpìrká ri sa mamaki mpìr ajwú níng bàna.
5 Yi ma ning bidìm pár, yi í mpìrká shi sig á yiyar-à ni. Yi shi fig á zufi bàna.
6 A jir shinn wàníng ni, kada ayi shi ma ayi na íri aná àràg barà mpìrká káhi ri na níng bàna. Ayi shi àzír ma ayi pànn shinnyí.
7 Mpìrká ri na aná á sai-à fi ma sìr hing. Sai-à fi ma sìr hing, í sai-à mpìrká ri wa pyann shin.
8 Ama barà buyí yi í mpìr àyar níng, ayi pànn shinnyí. Ayi bir pìkyinnyí á byar Shinn Luyí ma ayi zìm ba dìryí. Wà ya sa hing àdòníng, yi ri kang shinnyí àràg barà sojaká ri kang shinnbá ma àkì. Ayi sìnn zuyí á byar Shinn Luyí jirà àyúnn-à kwa bi hing, kwá pinn zu rìg yi. Ya sa hing àdòníng yi kang sig shinnyí àràg barà sojaká ri kang shinnbá ma abishinn kànn.
9 Shìdun shig zu fíg yi jirà aku nànn zu àgùnnwá á shinnyí ni bàna, ama jirà ayi dìg yonki àpyú á jir shinn Yesu Kristi.
10 Ku wu sig jir shinnyí, jirà kó ya wu hing, kó ya wu fig bàna, ayi yag shi kwonn ma ku í byar ńzyun.
11 A jir shinn wàníng ni, aning gbar gbam ba dìrná, ma aning shang jàuná, jirà aning yag mà pyànn àràg barà ning ri sa tàma-à níng.

Bulus Ba Vinn Jírwá

12 Wunzàmí big, mì ri vig ning, aning wib àgbamká ká ri sa swàm áyauná ni, àràg ká shi síg nì shinn-à á swàm Shinn Luyí ni, mi ri tàg ning barà ná shi shu.
13 Aning sa ya big ísoko kó ákaun bidìm pár, aning zìm big á jir swàm-à big ri sa. Aning shi shu ǹsàn ma kó ni bidìm pár.

14 Yi ri vig ning, aning dinya mpìr àbínn
káníng, abig sa swàm. Aning gbar gbam
mpìrká ká dìrbá wu tag rìghing. Aning
gbar gbam mpìrká ká pìkyinn birbá wu
tag rìghing. Aning bà kyinn ma kó ni
bidìm pár.
15 Kada aning zìm mpìr zyun áyauná
ni aku sa pyann kàng jàuwá bu bibai-à
wàníng sa sig ku bàna. Ama kó ákaun
bidìm pár bu-à ná sìnn á pìkyinn ná ni
bàna, aning sa ya ba dìrná bu ǹsàn ma
mpìrká mà myann.
16 Kó ákaun bidìm pár aning fig íri
àjwár.
17 Aning vig Shìdun kó ákaun bidìm pár.
18 Kó kai ma dìg sig ning, aning sa ya
Shìdun ísoko. Wàníng í bu-à Shìdun ri
zìm á pìkyinn mpìr-à ma shi síg bu Yesu
Kristi.
19 Kada aning kan dim Awun Kyìkyàr
aku sa swam á pìkyinn ná ni bàna.
20 Wà mpìr zyun ma dinya hing ning
bu-à Awun Kyìkyàr ma dinya sig ku, kada
aning ngàng jír-à hi bàna.
21 Aning màg màg fig jír-à hi. Wà jír-
à hi ma sàn hing, aning zìm ma aning sa
swàm ma kàhi.
22 Aning gàb dìr ma bu-à bibai kó írì wà
áni bidìm pár.
23 Mì ri vig Shìdun ma shinnwá, zyun-
à ri sa tag pìkyinn mpìrká níng, aku
sa aning shi mpìr kyìkyàr, kwonn ma
pìkyinn ná, ma dìrná, ma awun ná, jirà
àyúnn-à Yesu ma bi hing, kwá dìg fig ning
ma bu-à bibai kó írì wà áni bàna.
24 Shìdun zyun-à bar bi sig ning rag
aning bi bàg ku níng, kwá sa bu-à ku
dinya sig ning rag kwá sa, jir kai bàna ku
í mpìr gwangga.
25 Wunzàyí big, aning vig ya yi Shìdun.
26 Aning bib kà jàuná big ká ri bàg Yesu
níng bib bib.
27 Mì ri vig ning á zìnn Shinn Luyí Yesu
ni, aning jangga bu-à ǹ bà sig níng á byar
mpìrká ri bàg Yesu bidìm pár.
28 Shinn Luyí Yesu Kristi aku ya ning bu
ǹsàn-à ning ri zìm. Aku shi àdòníng.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà TASALONIKA Wà Wa Pyànà

Mpìrká mà Tasalonika kyinnbá shi rìghing shan shan nímá á shinn wà barà àyúnn-à Yesu Kristi má kàng bi á dunyaru. Mpìrká káhi dang rag Kristi kàng bi rìghing. Bulus ba ya big wasika wà wa pyànà jirà aku tàg big jír á shinn barà Yesu Kristi má kàng bi. Ku dinya big rag sai-à Yesu Kristi ma nyàan kàng bi, mpìrká má sa swàb kà bu-à bibai kim kim. Ku dinya big abig sa swàm Yesu Kristi ma abig shi shu sìsàn.

1 I mì Bulus ma Silas ma Timoti ri ba ya
ning, ning mpìrká á Tasalonika, ká zyun-
à ri kwonn shinn á zìnn Shìdun Tayí ma
Shinn Luyí Yesu Kristi.
2 Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi
abig sa sàn ya ning, ma abig ya ning
pìkyinn na tag.

Sai-à Kristi Ma Bi Hing, Shìdun Má Wà Kwonn

3 Wunzàyí big, sàn hing ayi sa ya
Shìdun ísoko, jir kai bàna ning ri bir
swàb kà pìkyinn ná á byar Yesu, mi ri zìm
swàb kà ba dìrná wàni.
4 Wàníng í bu-à sa yi ri swam yan ning á
sai-à ya kwonn shi sig ma mpìrká ri bàg
Shìdun. Yi ri dinya big rag, hár tàma-à
níng í barà ning wim pìkyinn, n bir sig
pìkyinn ná á byar Yesu, kó barà mpìrká
ri ya ning shwìn níng.
5 Pìkyinn birná zyun-à ning shi sig ma
kàhi á sai-à ning ri wa shwìn níng, tàg
hing yi rag sai-à Shìdun má wà kwonnwá
níng, kwá ya ning bu-à ning kinn sig wà
aning dìg. Ning kinn hing wà aning kà
mà byar-à ku na sig kùrwá, jir kai bàna
shwìn-à ning ri wa ning, ning ri wa jirà
aning dìg byar-à níng hi.
6 Shìdun má wà kwonnwá á gbìb
gwangga. Kwá ya pyann kàng mpìrká ri
ya ning shwìn níng shwìn tìnn.
7 Ning ká ning ri wa shwìn tàma-à níng,
kwá ya ning byar shu ǹsàn byar-à ná shi
ngàng ma yi í byar ńzyun, á sai-à Shinn
Luyí Yesu ma wann bi hing mà wai, àràg
í anam pyìr, kwonn ma yann aswamká
buwá.
8 Ayúnn-à níng hi, kwá ya mpìrká
ngàng sig jir Shìdun níng shwìn, àràg
ká zìg fig jir àjwár-à big dinya sig big á
shinnwá ni bàna níng.
9 Mpìr káníng má wa shwìn-à má vinn
fig á vinn bàna. Bá jànn rìg hár kinn
kinn. Byar shubá má nonn ma Shinn
Luyí. Bá myàng fig gbam Shìdun bàna.
10 Bu-à níng má sa àyúnn-à Shinn Luyí
má kàng bi áni. Kwá kàng bi àyúnn-à
níng hi, jirà mpìrká buwá abig swam yan
ku á jir shinn bu-à ku sa ya sig mpìrká
buwá big. Mpìrká ká bir sig pìkyinn á
byarwá ni níng, bá wib ku. Ná shi áyaubá
ni, jir kai bàna ning bir sig pìkyinn ná á
jír-à yi dinya sig ning níng.
11 Wàníng í bu-à sa yi ri vig Shìdun
Tayí á jir shinn ná ni. Yi ri vig ku, aku
sa ma aning shi íri mpìrká ku ri zìm,
aning shi àràg barà ku bar bi sig ning
aning shi mpìrká buwá níng. Yi ri vig ku
aku ya ning gbamwá jirà aning shi dikina
mpìr ǹsàn ma aning sa kyann bu ǹsàn
kó ákaun àràg barà ning ri zìm aning sa
níng. Shìdun aku sa aning sa swàm zyun-
à ning ri zìm aning sa jir pìkyinn bir-à
ning bir sig á byar Yesu.
12 Na sa hing àdòníng, mpìrká má
swam yan Shinn Luyí Yesu dò jir shinn
ná. Bá wib ning dò jir shinnwá jir kai
bàna Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu
Kristi sa sàn ya rìghing ning.

2

Mpìr Bibai Má Zu Bi

1 Wunzàmí big, má dinya ning jír á
shinn àyúnn-à Shinn Luyí Yesu Kristi má
kàng bi áni. Ayúnn-à níng hi, yi bidìm
pár yá kwonn shi á pyànnwá ni. Mì ri vig
ning,
2 kada aning kyab jír shan shan á
pìkyinn ná ni bàna, kada aning shàr zinn
jirà mpìrká ri dang rag àyúnn-à Shinn
Luyí má kàng bi áni níng, fòr rìghing
níng bàna. Yi yì hing mpìrká káhi má
dinya ning rag, í Awun Kyìkyàr tìya síg

big nì, kó yi dang síg nì, kó yi ba sig á tarkada. Kada aning bir pìkyinn ná áni bàna.
3 Kada aning zìm mpìr zyun aku tonn gban ning bàna sám. Mì ri dang fig jír bu jonn bàna. Shinn Luyí má kàng bi fig ma bàna, sai àyúnn-à mpìrká nìnànn nímá ma ri sa Shìdun yawari. Ayúnn-à níng hi, Mpìr Bibai má zu bi, zyun-à bá takà mà lu pyìr-à ni.
4 Mpìr Bibai-à níng má zib jir Shìdun ma kó kai bidìm pár zyun-à mpìrká ri bìnn kir wann á pyànnbá ni. Kwá kan dim mpìrká kada abig vig Shìdun bàna. Kwá kà mà lu Shìdun má shi wann àràg í kùr. Hár kwá dang rag ku shi síg nì Shìdun.
5 Sai-à ǹ rì shi sig á byarná ni, ǹ rìi dinya kyann ning jír-à níng. Ning kyab pànn fig bàna rà?
6 Tàma-à níng, ning yì hing bu zyun-à shi sig áni wà ri kan dim Mpìr Bibai-à níng barà kwá tàg shinnwá. Wà àyúnn-à ma màg hing, í wà kwá zu bi má tàg shinnwá.
7 Hár tàma-à níng mpìrká nìnànn nímá ri sa bu pyìr, mi ri sa yipyàr ma jir Shìdun. Big ri sa àdòníng, jir kai bàna Mpìr Bibai zyun shi sig áni, zyun-à ri bònn tàg big abig sa àdòníng. Mpìr Bibai-à níng má zu bi fig ma bàna, sái wà Shìdun ma zìg zu rìghing mpìr-à ri kan dim ku aku zu bi bàna níng.
8 A byar-à níng hi, Mpìr Bibai-à níng má tàg rag shinnwá. Ama sai-à Shinn Luyí Yesu ma bi hing ma gbam, mpìr-à níng má dìg fig gbam-à kwá sar á pyànnwá ni bàna. Shinn Luyí Yesu má gban rìg ku ma nu jír átai.
9 Sai-à Mpìr Bibai-à níng má zu bi jag, kwá bi kwonn ma gbam Shaitan ùwài nímá, jirà aku tonn gban mpìrká. Kwá sa buká zyun-à má ya mpìrká zinn hár bá sar má ngan finn íri nu átai.
10 Kwá sa gban rìg bu bibaiká bidìm pár, jirà aku tonn gban mpìrká ká nang jànn sig. Kwá tonn gban big, jir kai bàna big ngàng wà abig bàg gbìb àjai, jirà abig wim zu.
11 Barà big ngàng sig jir àjai-à níng, Shìdun má sìnn kà big abig kyab íri bu-à bàna ma yìr, jirà abig bir pìkyinnbá á jir ǹsángká ni.
12 Shìdun sa sig àdòníng jirà kwonn-à kwá wà níng, aku pànn mpìrká ká ngàng sig jír àjai, mi ri fig kab àjwár bu-à bibai.

Aning Sar Gbam

13 Wunzàmí big, sàn hing ayi sa ya Shìdun ísoko, yiká Shinn Luyí Yesu ri zìm yi níng. Ayi sa Shìdun ísoko jir kai bàna Shìdun shig zu sig ning á sai-à ku màm fig ma dunyaru bàna. Ku shig zu ning jirà aku pinn zu ning. Ku pinn zu sig ning á sai-à ku sìnn kà sig ning áyau mpìrká buwá ni ma gbam Awun Kyìkyàr. Ku sa sig àdòníng jir kai bàna ning bir sig pìkyinn ná á jir àjai.
14 Ku bar bi sig ning, aning shi mpìrká buwá á sai-à ning fig sig jir àjwár-à yi dinya sig ning níng. Ku bar bi sig ning jirà aning dìg awài àràg barà Shinn Luyí Yesu Kristi shi sig mpìr ùwài níng.
15 Wunzàmí big, á jir shinn wàníng ni, aning sar gbam ǹsàn nímá á jir Yesu, ma aning bir pìkyinn ná á jírká big tàg sig yi, ká zyun-à yi tàg sig ning níng, ká yi dang sig ma nu, ma ká yi ba sig á tarkada, kada aning fim bàna aning bir pìkyinn ná áni.
16 Mì ri vig Shinn Luyí Yesu Kristi ma shinnwá, ma Shìdun Tayí zyun-à zìm sig yi, n sa ya sig yi bu ǹsàn, n ya sig yi pìkyinn wim hár kinn kinn, n sa sig yi sìnn sig zuyí á bu ǹsàn-à ku dang sig rag kwá ya yi níng,
17 abig ya ning pìkyinn wim, jirà aning dìg gbam ma aning sa bu ǹsàn kwonn ma jír-à ǹsàn dang.

Bulus Rag Abig Vig Ya Ku Shìdun

3

1 Wunzàyí big, aning vig ya yi Shìdun jirà mpìrká kó áni bidìm pár abig fig jír á shinn Shinn Luyí Yesu ni ǹsàn nímá, jirà abig bir pìkyinnbá, ma abig wib àràg barà ning ri sa níng.
2 Aning vig ku jirà aku kang yi á byar mpìr bibaiká, jir kai bàna ning yì hing mpìrká nìnànn nímá zìg fig jir Shìdun bàna.

3 Shinn Luyí Yesu ri sa ya mpìr bu-à kwa
gib sig nu rag kwá sa. Kwá gbar gbam
ning dìr, má kang ning jirà Shaitan aku
sa ning bu-à bibai bàna.
4 Shinn Luyí sa sig yi, yi bir sig
pìkyinnyí á byarná ni. Yi yì hing rag ning
ri wib jírká yi rì dinya sig ning níng. Yi yì
hing rag ná shi má wib kyann jír káníng
hi.
5 Shinn Luyí Yesu Kristi aku sa aning
yì rag Shìdun ri zìm ning wàni. Aku
sa aning ba kyinn àràg barà Kristi ma
shinnwá ba sig kyinn níng.

Sàn Sig Kó Ni Aku Sa Swàm

6 Wunzàyí big, yi ri vig ning á zìnn
Shinn Luyí Yesu Kristi, aning gàb dìr ma
mpìrká zyun-à ri bàg Yesu, ama big ri shi
shu àbínn, mi ri bàg fig buká yi tàg sig
ning bàna níng.
7 Ning yì hing sai-à yi ma ning rì shi
kwonn sig í zyun níng, yi rì sa fig dìr
jar bàna. Ning má, aning sa swàm ma
gbamná tìnn.
8 Yi ri bir fig pìkyinnyí á dìr mpìr jirà
aku ya yi bu-à yá ji ji bàna. Yi ri sa swàm
fi ma àyúnn, jirà ayi dìg bu-à yá ji, jir kai
bàna yi zìm fig ayi ya ning shwìn wà ná
ya kyann yi buju bàna.
9 Yi shi sig ma gbam-à yá dang rag aning
ya yi buju. Ama yi sa sig swàm, jirà ning
má, aning shwann barà ná sa swàm tìnn.
10 Sai-à yi rì shi sig mà byarná ni, yi rì
dang sig jír-à níng kàun nìnànn nímá n
rag, mpìr-à ma zìm fig swàm bàna, kada
abig ya ku buju bàna.
11 Yi dang sig jír-à níng, jir kai bàna yi
fig sig rag mpìrká káhi áyauná ni ri zìm
fig swàm sa bàna. Bu-à big sìnn sig á
pìkyinnbá ni bàna, big ri kà kyann áyau
jír-à má zu fig gbìbbá bàna.
12 Yi ri dinya írì swai mpìrká níng, á
zìnn Shinn Luyí Yesu Kristi, abig pànn
shinnbá, ma abig sa swàm jirà abig dìg
bu-à bá ji.
13 Ama bigná wunzàmí big, kada aning
nì bàna, aning shi sa ya mpìrká bu ǹsàn.
14 Wà mpìr zyun áyauná ni ma wib fig
bu-à yi ba sig á tarkada-à níng ni bàna,
aning myàng gbam ku ma yìzu, ma aning
zu rìg áyauwá ni jirà aku yì rag bu-à ku
sa sig níng, sàn fig bàna.
15 Kada aning sìnn kàng ku àràg í mpìr
azíbná bàna. Ama aning gbar sungwá, jir
kai bàna ku í wunzàná.

Jir Bulus Wà Kinn Shinn

16 Yi ri vig Shinn Luyí ma shinnwá
zyun-à ri sa tag pìkyinn mpìrká níng, aku
ya ning pìkyinn na tag kó ákaun bidìm
pár, áyau shuná ná shi. Aku shi kwonn
ma ning.
17 Mì Bulus, mì ri ba ya ning wasika-
à níng ma vùmí, mi ri bib kà ning. N
sìnn kà sig zìnnmí áyau wasika-à hi ni,
jirà aning yì í mì bà síg nì.
18 Asàn Shinn Luyí Yesu Kristi aku shi
kwonn ma ning bidìm pár.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig TIMOTI Wà Wa Zyun

Sai-à Timoti zìg Yesu Kristi á pìkyinnwá ni, n kà mi ri dang kyann jir Shìdun ku ma Bulus níng, sai-à níng hi ku í wùnshái, ku í wùn sukà. A wasika-à níng ni Bulus dinya sig Timoti rag, kada aku zìm wà mpìrká ri tàg jir ǹsáng níng abig tàg mpìrká bir sig pìkyinn á byar Yesu ni níng, bàna. Ku dinya Timoti rag, àgbamká áyau mpìrká ri bàg Yesu abig shi shu kyìkyàr. Ku dinya wàníng barà wàníng má shi mpìr asa swàm Yesu ǹsàn nímá áni.

1 I mì Bulus, mì ri ba yá wù nì. Shìdun zyun-à ri zìg zu yi á bu pyìr níng, ku í àsàin-à bar sig mì rag ń shi wùn aswam Yesu Kristi zyun-à yi bir sig pìkyinnyí á dìrwá ni níng.

2 A byar Timoti, wà zyun-à í wùnmí á jir pìkyinn bir á byar Yesu.

Tayí Shìdun ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig wìr kà ya wù àsàn, abig myàng ashiwú, abig ya wù pìkyinn na tag.

Bulus Twìb Byur á Shinn Mpìrká Ri Tàg Jir Nsáng

3 Sai-à ǹ fim wù mì ri yag mà Makidoniya ǹ vig wù n dang rag á shi á Afisa, jirà á kan dim mpìrká ri tàg jir ǹsáng.

4 A kan dim big bu ǹsáng-à big ri tàg níng, ma bu tàg-à big ri tàg áshinn bu yàkúká rì. Buká big ri tàg níng ri gbar bi yipyàr, ri tàg fig mpìrká barà bá sa bu-à Shìdun ri zìm níng bàna, bu-à Shìdun ri zìm níng hi wà mpìr ma bir hing pìkyinn á byar Yesu í wà kwá yì.

5 Bu-à mì ri zìm bàna, mì ri zìm mpìrká bu Kristi abig shi mpìrká ri zìm mpìr ma pìkyinn ńzyun, ma abig shi ma pìkyinn kyìkyàr, ma abig bir pìkyinn á dìr Kristi ngbam nímá.

6 Mpìrká káhi fim rìghing gbìb-à níng n bàg rìghing gbìb ajànn, mi ri dang jírká zyun-à bàna ma yìr.

7 Big ri zìm abig tàg doka Shìdun, ama big yì fig bu-à big ri dang bàna. Big sìnn sig á pìkyinnbá ni rag big yì hing bu-à big ri tàg, ama big yì fig bàna.

8 Yi yì hing rag doka Shìdun sàn hing, wà mpìr ma sa hing swàm ma kàhi àràg barà Shìdun ri zìm.

9 Yi yì hing rag Shìdun sìnn fíg doka á dò jir shinn mpìr sìsàn bàna. Ku sìnn síg á dò jir shinn mpìrká ri wib fig jír bàna, mpìrká ri sa yawari, mpìrká ri bàg fig Shìdun bàna, mpìrká ri sa bu pyìr, mpìrká ri shi fig shu kyìkyàr bàna, mpìrká ri wib fig Shìdun bàna, mpìrká ri gban nàbá ma tabá, mpìr agban kiká,

10 ma mpìrká ri sa àyái, ma mpìrká ri na ma jàubá wunù, ma mpìrká ri jwi mpìr jíkwìnn, ma mpìrká ri gim ǹsáng, ma mpìrká ri kà nu mpìr agim ǹsáng, ma mpìrká ri sa bu-à shi fig ábibir àràg bu jír àjai-à níng bàna.

11 Jír àjai-à níng shi sig ábibir àràg tai àjwár zyun-à Shìdun ùwài ya kà sig á vùmí ni rag ń dinya mpìrká.

Bulus Ri Sa Shìdun Isoko

12 Mì ri sa Yesu Kristi Shinn Luyí ísoko, ku zyun-à ya sig mì gbam, n myàng mì rag ǹ kinn hing wà ń sa swàmwá, n sìnn kà sig mì rag ń sa swàmwá,

13 kó barà sai-à rì níng ǹ dang hing jír-à bibai á shinnwá ni, ǹ ya hing mpìrká buwá shwìn, ǹ sa bai hing zìnnwá. Ama bidìm pár, Shìdun myàng ashimí, jir kai bàna ǹ yì fig bu-à mì ri sa bàna, ǹ bir fig ma pìkyinn á byarwá ni bàna.

14 Shinn Luyí Yesu Kristi sa ya mì àsàn ùwài nímá, n tàg mì barà ń bir pìkyinn á byarwá ni, ma ń zìm ku ma pìkyinn ńzyun.

15 Jír-à ma dang níng í jir àjai, sàn sig kó ni aku pànn vù pyànà, jír-à hi í wàníng: Yesu Kristi bi sig á jànn-à ni àjirà aku zìg zu kó ni á bu pyìr, bu pyìrmí kab síg nì bu kó ni bidìm pár.

16 Bu-à sa Shìdun myàng sig ashimí níng, í jirà Yesu Kristi aku tìya mpìrká rag ku ri sa muyar ma mì, mì zyun-à bu pyìrmí kab bu kó ni níng, jirà aku tìya mpìrká zyun-à má bir pìkyinn á byarwá ni níng rag kwá yafa ya big bu pyìrbá tìnn, bá dìg yonki kinn kinn.

17 Kùr zyun-à má shi hár kinn kinn, kwá
wu fig bàna, mpìrká ri myàng fig ku á
zu bàna níng, ku í Shìdun, aku shi bu-
à mpìrká má wib ku hár kinn kinn, má
swam yan zìnnwá. Aku shi àdòníng.
18 Timoti wù wùnmí, buká mì ri zìm ń
dinya wù níng í wàníng: Mì ri vig wù á
shi àzír, á sa swàm Shìdun àràg í soja ri
nu kànn, í barà mpìrká ri dang kyann jir
Shìdun rì dang sig á shinnwú ni rag wá
sa.
19 A shi bir kyann pìkyinn á byar Yesu.
A shi ma pìkyinn-à kyìkyàr. Mpìrká
bàna ma pìkyinn-à kyìkyàr níng, big fim
rìghing pìkyinn birbá á byar Yesu Kristi.
20 Ayaubá ni í Himanayas ma Alizanda,
í ká ǹ ya kà sig á vù Shaitan aku du kà big
á shwìn jirà abig kyab jír, jirà kada abig
sa bai zìnn Shìdun bàna.

2

Bu-à Ná Sa Bàna, Aning Vig Shìdun

1 Bu-à mì ri zìm aning sa bàna í wàníng:
Aning vig Shìdun á shinn mpìrká bidìm
pár, ma aning vig ku aku myàng ashi
mpìrká, aning sa ya ku ísoko á shinn bu-à
ku ri sa ya mpìrká.
2 Aning vig Shìdun á shinn kùrká ni ma
mpìr àgbamká bidìm pár, àjirà ayi shi
shu àjwár, pìkyinnyí aku na tag ma ayi
bàg Shìdun big kyinn ńzyun.
3 Wàníng í bu-à sìsàn, í bu-à Shìdun
zyun-à má zìg zu yi á bu-à bibai níng ri
zìm.
4 Shìdun ri zìm a kó ni wìm zu, ma a kó
ni yì gbìb sìsàn.
5 Shìdun í ku kwá awínwá ni. Mpìr
zyun shi sig áni, ku í mpìr-à ri gbar jùn
kwonn Shìdun ma mpìr, ku í Yesu Kristi.
6 Yesu wann tafinn sig shinnwá àjirà
aku wa zu mpìrká ri sa bu-à bibai á jànn-
à ni bidìm pár. Shìdun ri zìm mpìrká abig
dìg yonki. I bu-à sa ku swam bi sig Yesu
á su-à ku ri zìm.
7 Wàníng í bu-à sa Shìdun swam bi sig
mì, ń dinya mpìrká jir àjwár, ku shig zu
sig mì ń shi wùn aswamwá. Bu káníng
bidìm pár mì ri dinya ning í jír àjai. Mì ri
gim fíg ǹsáng bàna. Ku shig zu sig mì jirà
ń tàg mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna
níng, abig bir pìkyinn á jír zyun-à í àjai.
8 Mì ri zìm wunùká kó áni bidìm pár
abig vig Shìdun, abig gbar dù nann vùbá
mà wai, ma pìkyinn-à kyìkyàr. Abig shi
mpìrká ri nann àgùnn bàna, abig shi
mpìrká ri sa yipyàr bàna.
9 Mì ri zìm uwàká abig zir jà barà sàn
sig abig zir, abig zir jà á gbìb-à má tàg rag
big í mpìr wib. Kada abig sìnn pìkyinnbá
íri jinn bìr bàna, kó bu-à ri ngìg kpàin
kpàin àràg zinariya, kó bu zyun àràg
buká big ri pag á wàin, kó íri wà áshinn
jà bài bàna,
10 ama abig shi mpìr kyinn sìsàn, àràg
barà sàn sig uwàká ri wib Shìdun abig shi.
11 Uwà aku shwann bu, aku pànn shi
akim, aku shi gang sung aku fig jír ma aku
wib.
12 N zìm fig uwàká abig tàg bu ma abig
shi shinn wunùká bàna, abig pànn shi
akim,
13 jir kai bàna big màm jag sig Adamu,
í wà big màm sig Hawa.
14 Big tonn kà fíg Adamu bàna, ama big
tonn kà síg uwà hár ku sa bu pyìr.
15 Ama uwà má dìg yonki á jir shinn
wùn mà, bá dìg yonki wà ba shi ma ri
bir pìkyinnbá, ma zìm hing mpìr, ma shi
hing shu kyìkyàr, ma pànn shinnbá.

3

Mpìr Agbam Iklisiyaká Abig Shi Mpìr-à Nsàn

1 Jír-à níng í jír àjai, wà big dang sig n
rag: Mpìr-à ma ri mam á kyinnwá ni rag
kwá shi àgbam iklisiya, ku ri mam bu-à
ǹsàn.
2 Sàn sig mpìr-à ma shi àgbam iklisiya
aku shi mpìr-à ri sa fig bu-à bibai bàna,
aku shi ma uwà ńzyun, aku shi mpìr-à ri
pànn shinnwá, aku shi àzír, aku shi mpìr-
à mpìrká ri yan kyinnwá, aku shi mpìr-à
ri pànn kyìnn vù pyànà á luwá ni, aku shi
mpìr-à má tàg yì mpìrká bu,
3 aku shi mpìr awa pyann shin bàna,
aku shi mpìr-à má swau pyann shí bàna,
ama aku shi mpìr kyinn ajun, aku bai
dìr ma mpìr bàna, aku shi mpìr azìm bài
bàna.
4 Aku yì barà kwá bàg ma mpìrká á
luwá ni sìsàn nímá, ma aku tàg yar yanká
buwá big, jirà abig wib ku.

5 Mpìr-à ma pànn yì fig luwá bàna,
sáshinn kwá pànn yì bìr mpìr iklisiya rà?
6 Mpìr-à hi kada aku shi mpìr-à kà sig
ma àpyú á gbìb Yesu ni bàna, jirà aku
gbar dù shinn bàna, ma aku kù kà á
kwonn wà-à bá wà Shaitan níng bàna.
7 Aku shi mpìr-à ǹsàn, jirà mpìrká
zyun-à ri bàg fig Yesu bàna níng, abig
yan ku tìnn, jirà kada abig bar bai zìnnwá
bàna, ma aku kàng bu-à bá tor pànn ku
jirà aku kà á vù Shaitan bàna.

Jír-à Bulus Ba Sig á Shinn Dikonká

8 Dikonká abig shi mpìrká shi sig ma
pìkyinn-à sìsàn, abig shi mpìr gwangga.
Kada abig shi mpìr awa pyann shin bàna,
kada abig shi mpìr sunu bàna.
9 Abig bir pìkyinnbá á jírká Shìdun tìya
byann sig big á shinn barà bá bàg Yesu,
ma abig shi mpìr kyinn kyìkyàr.
10 Abig màg màg fig ma big ḿpyim. Wà
ba myàng kyinnbá ma sàn hing, í wà abig
ya big swàm-à hi abig sa.
11 Uwàká bigbá abig shi ma pìkyinn-à
sìsàn tìnn. Kada abig zìnn swau mpìr
bàna, ama abig pànn shinn, ma abig shi
mpìr gwangga.
12 Dikonká abig shi ma uwà ńzyun ma
abig shi mpìr-à ma pànn samyib yanká
bubá ma mpìrká á lubá ni.
13 Mpìrká ma ri sa swàm-à sìsàn, bá dìg
zìnn-à sìsàn á pyànn mpìrká ni. Bá dang
jír ma gbam á shinn pìkyinn birbá á byar
Yesu Kristi.

Jír Zùzwàun á Shinn Yesu Kristi

14 Mì ri kyab á kyinnmí ni, má bi myàng
wù má nonn fig ánonn bàna.
15 Mì ri ba ya wù wàníng, jirà kó ma
yag fòr fonn fig bàna, wá yì bu-à Shìdun
ri zìm mpìrká á luwá ni abig sa, wato í
bìr mpìrká á iklisiya bu Shìdun, àsàin-à
shi sig ma yonki. Mpìr iklisiyaká í mpìr
gwangga. I mpìrká ri tàg jir Shìdun á gbìb
àjai.
16 Buká Shìdun sa ya sig yi bidìm pár, yi
yì gban fig bàna, zwàun hing wàni, buká
hi í wàníng:
Yesu bi á jànn-à ni n nga wi dìr mpìr
jíkwìnn.
Awun kyìkyàr tìya hing yi rag ku í mpìr
gwangga.
Yann aswam Shìdun mà wai myàng hing
ku.
Jir àjwár á shinnwá ni big dinya rìghing
mpìrká á jànn-à ni.
Hár mpìrká bir hing pìkyinn á byarwá ni.
I wà big zìg yag rìg ku mà wai.

4

Jír á Shinn Malamká Ri Gim Nsáng

1 Awun Kyìkyàr dinya kyàr hing yi n rag
àyúnn-à dunyaru ma nyàan vinn mpìrká
má fim rìg wà bá wib Shìdun, bá wib sòr
wàuká zyun-à ri gim ya big ǹsáng, bá bàg
bu-à wàuká ri tàg.
2 Swai bu tàg káníng ri bí mà byar
mpìrká ri gim ǹsáng, mi ri tonn gban
mpìrká. Kyinnbá wu rìghing àràg big
twìb wu síg ma akan pyìr.
3 Mpìr káníng ri tàg mpìrká rag sàn fig
wà mpìr aku sìr ban bàna. Big ri tàg
mpìrká rag bujuká káhi shi sig áni, kada
mpìr aku ji bàna. Ama Shìdun màm sig
buju abig ji. Mpìrká ri bir pìkyinn á jir
Shìdun, n yì hing gbìb àjai níng, wà ba
sa hing Shìdun ísoko, bá ji buju-à hi.
4 Bujuká Shìdun màm sig bidìm pár, sàn
hing. Mpìr aku ngàng bàna. Mpìr aku zìg
ma vù pyànà, aku swam yan Shìdun,
5 jir kai bàna jir Shìdun, ma Shìdun vig
ri sìnn kàng bu aku shi ǹsàn á pyànn
Shìdun.

Fàu Sìsàn Bu Yesu Kristi

6 Wà wa kyab pànn ya hing jàuyí big
buká ǹ dinya sig wù níng, wá shi í fàu
sìsàn bu Yesu Kristi, wá bir pìkyinnwú
ngbam nímá á bu àjai-à big tàg sig wù,
wù ri bàg níng.
7 Kada á bàg jir ǹsáng-à big ri tàg níng
bàna. Ama á tàg shinnwú barà wá wib
Shìdun.
8 Mpìr-à ma sa swàm ma dìrwá, dìrwá
má gbam wàni. Wà àdòníng, sàn hing.
Ama mpìr-à ma bàg Shìdun, sàn kab síg
nì, jir kai bàna gbìb-à níng hi ri ya mpìr
yonki-à wà tàma-à níng ma wà á pyànn.
9 Buká ǹ dang sig níng í àjai, í jir bu jau
bàna, kó ni aku bir pìkyinn aku zìm.

10 Bu-à sa yi ri kar ngang, mi ri sa swàm
wàni níng, í jirà yi bir sig pìkyinn á byar
Shìdun àsàin-à shi sig ma yonki, ku zyun-
à ku zìg zu mpìrká á jànn-à ni bidìm pár,
àràg mpìrká bir sig pìkyinn á byarwá ni
níng bàna má.
11 Buká ǹ tàg sig wù níng, á tàg mpìrká
àdòníng tìnn.
12 Kada á zìm mpìr zyun aku myàng rag
à fòr fig bu zyun bàna, jirà wù í wùnshái
níng. A shi shu-à mpìrká ri bàg Yesu má
myàng, má shi àràg wù. Jír-à wá dang
aku shi jír-à shi sig ma gbìb. A shi shu
pìkyinn ajun, á zìm mpìr, á bir pìkyinn,
ma á shi shu kyìkyàr.
13 A shi jangga kyann ya mpìrká jir
Shìdun, á dinya big jírwá, jirà abig fig. A
gbar gbam big dìr, ma á tàg big. A shi sa
bu káníng hár àyúnn-à má bi.
14 Sai-à àgbamká tib wann wù vù á
shinn-à ni, á sai-à mpìrká ri dang kyann
jir Shìdun dang jír á shinnwú ni níng,
Shìdun ya sig wù yar. Kada á ngàng yar-à
hi bàna. A sa swàm Shìdun ma kàhi.
15 A shi sa àdòníng ma á bir pìkyinnwú
jirà á sa bu káníng hi, jirà mpìrká abig
myàng rag swàmwú ri yag mà pyànn.
16 A pànn shinnwú, ma á yì buká wù
ri tàg. A sa kyann bu káníng, jir kai
bàna wa sa hing àdòníng, wá zìg zu rìg
shinnwú kwonn ma mpìrká wù ri tàg
níng tìnn.

5

Jír á Shinn Uwà Kiká Ma Agbamká Ma Fàuká

1 Kada á yan ta shun àgbam bàna. Ama
á dang jír ma ku ádàn àràg í tawú. A
sìnn kàng yann sukàká abig shi àràg í
wunzàwú big.
2 A sìnn kàng uwà shun àgbamká àràg
í nàwú big. A sìnn kàng yann uwàká àràg
í ajunwàwú big. A shi shu kyìkyàr ma big.
3 A wib uwàká nùbá wu rìghing níng,
ká bàna ma mpìrká má myàng kwonn ma
big níng.
4 Uwà ki-à ma shi sig ma yann kó yann
ada, sàn sig yanká hi abig myàng kwonn
ma ku, àràg barà jir Shìdun tàg sig. Abig
myàng kwonn ma mpìrká á lubá ni, ma
abig sa shang tabá ma nàbá tìnn. Wà ba
sa hing àdòníng, má shi àràg big ri wa
pyann kàng bu-à káníng rì sa ya sig big
níng. Wàníng í bu-à Shìdun ri fig àjwár
ma kàhi.
5 Wà uwà ki ma shi sig áwinwá ni, kwa
dìg fig mpìr-à má myàng kwonn ma ku
bàna, ku ri zìm a Shìdun myàng kwonn
ma ku. Kwá vig Shìdun fi big àyúnn a
wàníng myàng kwonn ma ku.
6 Ama uwà ki-à ma ri kyab íri àjwár bu
dunyaru, shi àràg ku wu rìghing, kó barà
ku shi sig ma yonki níng.
7 A dinya mpìrká ri wib jir Shìdun abig
sa bu káníng, jirà kada mpìrká abig dang
bai big bàna.
8 Mpìr-à ma myàng kwonn fig ma yi-
waiwá big bàna, àràg ká á luwá ni bàna
má, to mpìr-à níng shi sig àràg mpìr-à
ngàng sig jir Shìdun, n bir fig rag pìkyinn
áni bàna. Shuwá bai kab hing bu mpìrká
zyun-à ri bàg fig Yesu bàna níng.

9 Ayau tarkada zìnn uwà kiká, zyun-à
iklisiya má myàng kwonn ma big níng,
kada abig ba kà zìnn uwà zyun átai bàna,
sái kwa fòr hing ji dìb-sara, wà ku rì ma
zìg sig wunù ńzyun,
10 n rì ma sa hing bu-à ǹsàn, ma pyag
samyib hing yanká buwá, wà ku rì ma ri
pànn kyìnnká vù pyànà á luwá ni, n ma
sìnn wann hing shinnwá á jinn ni, ma sa
ya hing mpìrká bu Shìdun swàm ma sa
shang hing mpìrká shi sig áyau shwìn, ma
sa hing swàm ǹsàn kó wà áni bidìm pár,
í wà abig ba kà zìnnwá.

11 Ama kada aning sìnn kà zìnn uwà
kiká zyun-à í yann wùnshái níng bàna,
jir kai bàna wà ba wìm á kyinnbá ni rag
bá sìr ban, bá fim rìg nu-à big gib ya sig
Kristi níng.
12 Wà ba sa hing àdòníng, big ri gbar bi
yá shinnbá kwonn wà bu Shìdun, jir kai
bàna big bàg fig nu-à big gib ya sig Shìdun
níng bàna.
13 Yann uwà ki káníng ri sa fig bu zyun
bàna. Big ri kà kyann á lu mpìrká ni, mi
ri zìnn swau mpìrká. Jír-à ma zu fíg big
bàna, big ri kà áyau-à ni. Big ri dang jír
ká sàn fig wà abig dang bàna.

14 I bu-à sa ǹ zìm kab sig wà yann uwà
ki káníng abig zìg wunù, ma abig mà
wùn, ma abig pànn samyib lubá. Wà ba
sa hing àdòníng, mpìr azíbyí big, má dìg
fig pyù-à bá dang jír-à bibai á shinnyí ni
bàna.
15 Uwà ki káníng káhi vim bìr rìghing
pìkyinnbá, tàma-à níng big ri bàg rag í
Shaitan.
16 Wà mpìr zyun-à ma ri bàg Kristi ma
shi sig ma uwà kiká á luwá ni, aku ya
káníng bu-à big ri zìm, kada aku fim kà
ya íri iklisiya bàna, jirà a iklisiya myàng
kwonn ma uwà kiká zyun-à bàna ma
mpìrká ma myàng kwonn ma big.
17 Agbamká ma ri sa swàm Shìdun sìsàn
nímá, sàn sig abig wa big bài lìlìb nímá,
àràg mpìrká ma ri tàg jir Shìdun, ma ri
dinya mpìrká jir àjwár níng bàna má,
18 jir kai bàna jir Shìdun dang rag,
"Kada abig bir dim nu nai-à ma ri sa
swàm bàna." Jir Shìdun dang jakàng n
rag, "Mpìr-à ma ri sa swàm, sàn hing abig
wa ku anìwá."
19 Kada á zìm wà abig zìg bi kwonn wà
á shinn àgbam iklisiya zyun á byarwú ni
bàna, sái mpìr pyànà kó sara ma zìg bi
síg jír-à hi ni.
20 Mpìrká ma sa bu-à bibai, á yan ta big
áyau bìr-à ni, jirà mpìrká dà níng abig
shàr zinn.
21 N kwonn hing wù ma Shìdun ma Yesu
Kristi, ma yann aswam Shìdun mà wai, á
bàg buká ǹ dinya sig wù níng, ma pìkyinn
ńzyun, á wà kwonn kó kai ábibir.
22 Kada á síg kìr kìr wà wá tib wann
mpìr zyun vù áshinn-à ni, jir swàm
Shìdun sa bàna. Kada á sa bu pyìr àràg
barà mpìrká kádà ri sa níng bàna. A shi
shu kyìkyàr.
23 A wa íri zàpìr bàna, ama á wa zàn
inabi títi nímá jirà buju aku na bàg á
finnwú ni, jir kai bàna suká káhi wù ri
fig fig àjwár finnwú bàna.
24 Mpìrká káhi ri sa bu bibaibá á yiyar-à
ni. Kó ni yì rìghing rag bá wà big kwonn.
Ama mpìrká káhi bu-à bibaibá big ri bònn
sísa. Ama má mìr gbìb zu àyúnn zyun.
25 Wàníng má í barà shi sig áni, swàm-
à ma í swàm ǹsàn, mpìrká má myàng
yì rìg. Swàm ǹsànká zyun-à mpìrká ri
myàng fig bàna níng, má mìr gbìb zu rìg
àyúnn zyun.

6

1 Mpìrká zyun-à má í fàu, abig wib
àsàin lubá ma pìkyinn ńzyun, jirà kada
mpìrká abig dang bai zìnn Shìdun ma bu
tàgyí bàna.
2 Fàuká zyun-à ma shi sig ma àsàin
lubá ká ri bàg Yesu, kada abig sa káníng
yawari jirà káníng í wunzàbá á gbìb Yesu
ni bàna. Bu-à bá sa bàna, abig wib àsàin
lubá wàni, jir kai bàna àsàinká zyun-à má
dìg bu áyau swàmbá big ri sa níng hi ni, í
mpìrká ri bàg Yesu, ká zyun-à big ri zìm.
Wàníng í buká mì ri zìm á dinya mpìrká
ma á tàg big.

A Bàg Shìdun Ma Pìkyinn Nzyun

3 Mpìr-à ma tàg hing bu zyun kim, ma
ngàng hing jír á shinn Shinn Luyí Yesu
Kristi ni, wà zyun-à í jir àjai níng, ma zìm
fig bu-à gbìbyí ri dang níng bàna,
4 mpìr-à níng hi í mpìr agbar dù shinn,
kwá yì fig bu zyun bàna. Ku ri zìm aku
sa yipyàr á shinn buká zyun-à bàna ma
yìr. Ku ri zìm shùr gbìb, zyun-à ri gbar
bi akyib, ma ngain, ma wà tìr ya mpìr jir
átai,
5 má wà gbar wab kwonn mpìrká abig
sa yipyàr, mpìrká shi sig ma pìkyinn-à
bibai, ká zyun-à bàna rag ma jir gwangga
á pìkyinnbá ni, big ri kyab rag gbìb
Shìdun bàg í gbìb swàm bài.
6 Ama mpìr-à ma ri bàg Shìdun ma
pìkyinn ńzyun, kwá fig àjwár ma bu-à ku
shi sig ma kàhi.
7 Yi zìg bi fig bu zyun á dunyaru bàna,
yá zìg kàng yag fig bu zyun bàna tìnn.
8 Wà ya shi sig ma buju ma jàká yá wìr,
wàníng màg hing yi.
9 Ama mpìrká ma ri zìm abig shi mpìr
bài, bá sa bu bibaiká kim kim. Bá wìm
bu-à bibai kim kim. Bu-à bibaiká big ri
wìm níng, má tonn kà big á gbìb ajànn,
má sa bá kà á pyìr.
10 Bài zìm í bu-à ri sìnn kà mpìrká abig
sa bu-à bibai kim kim. A jir shinn bài zìm,
í bu-à sa mpìrká nìnànn nímá fim rìghing
gbìb Shìdun, big sìnn kà rìghing shinnbá
á shwìn.

Buká Sàn Sig á Kyab Pànn

11 Ama wù, Timoti, wù í mpìr Shìdun,
á shàr bu bibai káníng. A shi á gbìb-à
sìsàn. A wib Shìdun, ma á sa bu-à sìsàn
ma á bir pìkyinnwú á byarwá ni, ma á
zìm mpìr, ma á tib pìkyinnwú, ma á sa kó
kai bidìm pár ádàn-à.
12 A kar ngang barà wá sar gbam á
pìkyinn birwú ni. A pànn yonki zyun-à
má vinn fig ávinn bàna. I dò jir yonki-à
níng hi, í bu-à sa Shìdun bar sig wù, jir
shinn pìkyinn birwú à bir sig, wà zyun-à
mpìrká nìnànn nímá yì hing.
13 N kwonn hing wù ma Shìdun zyun-
à ri ya kó kai bidìm pár yonki, ǹ kwonn
hing wù ma Yesu Kristi, zyun-à rì dang
byann sig jír àjai á pyànn Buntus Bilatus,
14 á sa vinn rìg kó kai bu-à Shìdun dang
sig rag á sa, hár àyúnn-à Shinn Luyí Yesu
Kristi má kàng bi áni, jirà kó ni aku dang
bai wù bàna.
15 Kwá kàng bi á sai-à Shìdun sìnn sig
rag kwá kàng bi. Shìdun zyun-à í kùr kó
ni bidìm pár, Shìdun zyun-à mpìrká má
swam yan ku, ku í Shinn Lu kó ni bidìm
pár.
16 Ku shi síg nì àsàin-à má wu fig ki
bàna, ku shi sig áyau àyar zyun-à mpìrká
má bi fòr sar fig màhàn bàna. Kó mpìr
ńzyun taba myàng fig ku bàna. Mpìr
má myàng sar fig ku bàna. Mpìrká abig
swam yan ku hár kinn kinn. Abig yì rag,
ku í kùrbá wà ùwài. Aku shi àdòníng.
17 A dinya mpìrká shi sig ma bài abig
gbar dù shinn bàna, kada abig sìnn
pìkyinnbá á bàibá ni bàna, zyun-à má
shi nonn fig bàna níng. Ama abig bir
pìkyinnbá á byar Shìdun zyun-à ri ya yi
kó kai, jirà ayi fig àjwár.
18 A dinya big abig sa bu-à sìsàn ma
bàibá, ma abig sa swàm sìsàn, ma abig
ya vù.
19 Ba sa hing àdòníng, big ri sìnn ya
shinnbá ashìkáun mà wài, í bu shinn
dìrbá hár kinn kinn. I wà bá dìg yonki
zyun-à kinn kinn.
20 Wù Timoti, á pànn bu-à Shìdun ya sig
wù àràg í amana níng, ma á zu rìg áyau
mpìrká ri dang jír yipyàr ma jír zyun-à í
jir gbìb Shìdun bàna. Big dang rag í jir
yar, ama í jír-à bàna ma yìr.
21 Mpìrká káhi kyab rag big shi sig ma
yar, í bu-à sa big fim rìghing wà bá bir
pìkyinnbá á byar Shìdun.
Asàn Shìdun aku shi kwonn ma ning.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig TIMOTI
Wà Wa Pyànà

Ayau wasika-à níng ni, Bulus dang gbam Timoti pìkyinn rag, aku bà kyinn áyau shwìn-à ku ri wa á dò shinn Yesu Kristi, aku dang kyann jir Yesu, aku bàg bu tàg àjai. Bulus ri zìm a Timoti shi shu àràg ku barà ku ri bir pìkyinn, mi ri sa muyar, mi ri zìm mpìrká, mi ri wa shwìn. Sai-à Bulus ba sig wasika-à níng, suwá nyàan màg barà kwá wu.

1 Wasika-à níng í mì Bulus ṅ ba síg nì, mì í àsàin-à Shìdun sìnn sig mì ń shi wùn aswam Yesu Kristi. Ku swam bi síg mì àjirà ń dinya mpìrká jir yonki zyun-à kwá ya káníng. Yonki-à níng hi yi ri dìg á byar Yesu Kristi ni.

2 To, mì ri bib kà wù, Timoti, wùn zyun-à mì ri zìm wàni. Tayí Shìdun ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig wìr kà ya wù àsàn, abig myàng ashiwú, abig ya wù pìkyinn na tag.

Bulus Dang Gbam Timoti Kyinn

3 To, Timoti, barà à shi síg nì wùnmí á gbìb Yesu ni níng, mì ri swam yan Shìdun. Mì ri sa swàm Shìdun ma kyinn-à mìmìg àràg barà yàkúmí big rì sa sig wàrì. Mì ri kyab wù fi ma àyúnn, mì ri vig Shìdun á shinnwú ni.

4 Mì ri kyab barà yi ma wù rì gàb sig dìr, wù rì kig sig mínn níng. Mì ri zìm ń myàng zuwú jirà ń fig àjwár.

5 Mì ri kyab barà à bir sig pìkyinnwú ńzyun á dìr Shìdun. Wàníng í barà yàkúwú Luwisa ma nàwú Afiniki big má, big rì bir sig pìkyinnbá ńzyun á dìr Shìdun ni tìnn. N yì hing wù má, à bir sig pìkyinnwú àdòníng tìnn.

6 Jir wàníng, mì ri kyab pànn wù, Timoti, kada á màm jànn rìg swàm zyun-à Shìdun ya sig wù sai-à ṅ tib sig wù vù á shinn-à ni níng bàna. A kyab pànn swàm-à hi, á sa.

7 A yì hing barà Shìdun ya sig yi Awunwá níng, ku ya fíg yi Awunwá jirà ayi shàr zinn bàna. Ama ku ya síg yi jirà ayi shi ma gbam, ma ayi zìm mpìrká, ma ayi pànn shinnyí.

8 To, kada á shàr zunái barà wá dinya mpìrká jir Shinn Luyí Yesu bàna. Kada á shar zunái jirà ṅ shi sig á tonn fi-à ni jir Shinn Luyí Yesu bàna tìnn. A wim pìkyinn á dang jir Yesu, kó wa shi sig á shwìn àràg barà mì má, mì ri wa shwìn níng. A sìnn pìkyinnwú rag, Shìdun má ya wù gbam barà wá sar gbam áyau shwìn-à hi ni.

9 A yì hing Shìdun zìg zu sig yi áyau bu pyìryí ni, jirà ayi shi mpìr kyìkyàrká buwá. Ku zìg zu fíg yi jir bu ṅsànká yi sa ya sig ku níng bàna. Ku zìg zu síg yi á dò jir àsànwá ma pìkyinn azìmwá. Bu-à ṅsàn ku sa ya sig yi níng, ku sa síg á sai-à ku màm fig ma dunyaru bàna. Ku sa sig bu-à níng á jir shinn swàm bu-à Yesu sa ya sig yi níng.

10 Ama buyí kàm, yi rì yì fig ma wàníng bàna, sái wà ku tìr bi wùnwá Yesu Kristi á dunyaru, jirà aku zìg zu yi, í wà yi myàng yì swàm bu ṅsàn-à Shìdun sa sig. Kristi bi n kan dim rìghing barà ki má na kùr á byaryí ni. Ku tìya sig yi jir àjwárwá á shinn yonki zyun-à má vinn fig ávinn bàna hár kinn kinn.

11 To, jir shinn jir àjwár-à níng, Shìdun sìnn kà sig mì ń shi wùn aswam Yesu, ń dinya kyann mpìrká jír-à hi, ma ń tàg big.

12 Tàma-à níng, mì ri wa shwìn á dò jir shinn swàm Yesu. Ama ṅ gib fig kyinn bàna, jir kai bàna ṅ yì hing mpìr-à ṅ bir sig kyinnmí á dìrwá ni níng, kwá myàng kwonn ma bu-à ku ya kà sig á vùmí ni níng, hár àyúnn-à kwá kàng bi.

13 To, Timoti, á bàg jír-à ṅ tàg sig wù níng ma kyinn ńzyun. A bir pìkyinn á dìr Yesu ni, á zìm mpìrká, jir kai bàna bu káníng í buká shi sig á gbìb Yesu Kristi ni.

14 Wàníng má, á sa swàm ma bu ṅsànká Shìdun ya sìnn sig á vùwú ni níng. Awun Shìdun zyun-à shi sig á kyinnyí ni níng, á sa swàmwú ma gbamwá.

15 A yì hing mpìrká ri bàg Yesu mà jànn Asiya big bidìm pár big dà fim rìghing mì. Hár Fijalas ma Harmajanas bidìm, big dù dà fim rìg mì.

16 Shinn Luyí aku myàng ashi mpìrká á lu Unasifaras, jir kai bàna ku dang

tag wann rìghing pìkyinnmí kàun nìnànn nímá. Ku sa fig zunái barà ǹ shi sig mà tonn fi-à ni níng bàna.
17 Barà ku bi fòr á finn swann Roma ni, ku bi yàn kyann mì kyann kyann, hár n bi dìg mì.
18 Shìdun aku myàng ashiwá àyúnn-à Yesu má kàng bi. A yì hing barà ku rì sa sig mì bu ǹsàn nìnànn nímá mà finn swann Afisa.

Bulus Dinya Timoti Rag Aku Bà Kyinn á Shwìn-à Ku Ri Wa

2

1 To, wùnmí, barà Shìdun tìya sig yi àsànwá á jir shinn Yesu Kristi ni níng, sái á gbam pìkyinn, á bàg ku.
2 Jír buká à fig ǹ tàg sig á pyànn mpìrká ni nìnànn nímá níng, á zìg jír-à hi, á yag tàg mpìr gwanggaká, jirà abig tàg mpìrká kádà níng tìnn.
3 To, wàníng má, á bà kyinn ma írì shwìn-à yi ri wa. A shi àràg wù í soja ǹsàn bu Yesu Kristi.
4 A yì hing mpìr-à ma ri sa swàm soja, buwá ku ri kà fig áyau swàm zyun bàna, jir kai bàna ku ri zìm aku sa jwar pìkyinn àgbamwá.
5 To, wàníng má, á myàng barà big ri màg shàu jirà abig myàng mpìr-à ma shàr kab jàuwá. Mpìr-à ma bàg fig doka shàu-à níng bàna, kwá ji fig bàna.
6 Anàm bu-à ma sa hing swàm wàni, kwá ji jág nì bujuwá.
7 To, á kyab jír-à mì ri dinya wù níng, Shinn Luyí má tìya byann wù yìrwá bidìm pár.
8 Aning kyab pànn Yesu Kristi wùn ada Dawuda barà ku wa sig shwìn níng tìnn. Shìdun gbar dù nann zu kàng sig ku mà amir-à ni, àràg barà jir àjwár-à mì ri dang kyann níng, dang sig.
9 Dò jir shinn jir àjwár-à mì ri dinya mpìrká níng, í bu-à sa mì ri wa shwìn níng, big pànn sìr mì àràg mì í mpìr-à sa sig bu-à bibai. Ama big sìr sar fig jir Shìdun níng bàna.
10 Wàníng í bu-à sa ǹ bà kyinn, mì ri sa kó kai á dò shinn mpìrká Shìdun shig zu sig big jirà a Yesu Kristi pinn zu big, jirà abig shi mà byar shu ùwài-à kinn kinn mà wai níng.
11 Jír-à big ba sig níng shi sig àjai, big rag,
"Wà ya wu kwonn hing ma Kristi, yá shi kwonn ma ku ma yonki.
12 Wà ya tib hing kyinnyí á shwìn-à yi ri wa níng, yá na kwonn kùr ma ku.
Ama, wà ya sa yipyàr rag yi yì fig ku bàna, ku má, kwá rag ku yì fig yi bàna tìnn.
13 Wà yi má mpìr gwangga bàna, ku í mpìr gwangga,
jir kai bàna bu-à kwá dang sig rag kwá sa, ku ri sa bu-à hi."

Mpìr Asa Swàm-à Wà Shìdun Ri Zìm

14 Timoti, á kyab pànn ya mpìrká buwú jír-à níng. A twìb big byur á pyànn Shìdun, kada abig sa yipyàr áshinn jír zyun ni bàna. Yipyàr sa á shinn jír ri sa shang fig mpìr bàna, sái ri sa bai mpìrká zyun-à ri fig.
15 A sar gbam ma á shi mpìr asa swàm wà Shìdun ri zìm, àràg mpìr asa swàm zyun-à ri sa fig zunái ma swàmwá bàna, mi ri tàg jir Shìdun ábibir.
16 Kada á shi kwonn ma mpìrká ri dang jír àning níng bàna. Jír àning ri sa mpìrká ri tafinn gbìb Shìdun.
17 Mpìrká ri tàg jír àning níng, jírbá ri nann àràg í kyànn. Mpìr pyànà áyau mpìrká tàg sig jír àning níng, í Himanayas ma Filitus.
18 Mpìr káníng tafinn gbìb àjai, mi ri dang rag Shìdun gbar dù nann zu rìghing mpìrká wu sig níng. Big gbar vim bìr rìghing kyinn mpìrká káhi, áyau ká bir sig kyinn á byar Shìdun.
19 Jir Shìdun í àjai shi sig àràg mìr kinn-à big jag sig ngbam nímá byar-à mpìrká ba sig rag, "Shinn Luyí yì hing mpìrká buwá," ma wà big ba sig rag, "Mpìr-à ma rag Shìdun í Shinn Luwá, to, aku fim bu-à bibai sa."
20 N dinya wù tinn jír zyun. Mpìr zyun shi sig ma lu ùwài nímá, ku shi sig ma tasa kim kim. Tasaká káhi big sa sig ma zinariya, káhi big sa sig ma azurfa, káhi big sa sig ma bín, káhi big sa sig ma jànn. Tasaká wà big sa sig ma zinariya ma wà

big sa sig ma azurfa níng, káníng í ká big
ri sa swàm ma kàhi sai-à bìr ma kwonn
hing. Tasaká kádà níng big ri sa swàm
ma kàhi kó ákaun.
21 Wà mpìr ma fim hing bu-à bibai sa,
kwá shi mpìr-à má sa ya Shìdun swàm
ǹsàn. Kwá shi àràg tasa big sa sig ma
zinariya, ma wà big sa sig ma azurfa, wà
àsàin-à ri zìm wàni. Asàin-à má ya ku
swàm sìsàn kó wà áni bidìm pár.
22 To, jir wàníng kada á zìm bu-à bibai
wà sukàká ri zìm kyann níng bàna, á
sa bu-à ǹsàn, ma á bir pìkyinn á bu tàg
ǹsàn, á zìm mpìrká, á shi shu pìkyinn na
tag kwonn ma mpìrká shi sig ma pìkyinn
kyìkyàr mi ri vig Shìdun rag a wàníng sa
shang big níng.
23 Kada á sa yipyàr á shinn jírká zyun-à
bàna ma yìr. A yì hing yipyàr sa á shinn
jírká bàna ma yìr níng, ri gbar bi shùr
gbìb.
24 Fàu Shinn Luyí má shi fig mpìr agbìb
shùr bàna. Kwá shi shu kyinn ajun big
kó ni bidìm pár. Kwá shi mpìr-à ri tàg jir
Shìdun sìsàn nímá, má shi mpìr muyar.
25 Kwá shi shu kyinn ajun áyau bu-à
kwá tàg mpìrká ri zib ku. Wà kwa sa hing
àdòníng, kó Shìdun má ya big pyù barà
bá fim bu pyìr sa, má yì gbìb àjai.
26 I wà bá kyab jír á kyinnbá ni má shàr
kyag zu á tarko bu Shaitan, àsàin-à pànn
sig big, big ri wib ku níng.

3

Buká Má Sa Ayúnn-à Wà Kinn Shinn

1 Sàn sig á yì buká má sa wà àyúnn-à
wà kinn shinn ma nyàan fòr. Mpìrká má
wa shwìn wàni.
2 Kó ni má zìm íri shinnwá, bá shi mpìr
sunu bài, bá gbar àshí, bá gbar dù shinn,
bá swau shí, bá wib fig tabá ma nàbá
bàna, bá sa fig godiya bàna, bá wib fig
Shìdun bàna.
3 Bá shi fig shu pìkyinn ajun bàna, bá
myàng fig ashi mpìr bàna, bá zìnn swau
mpìr, bá pànn fig shinn bàna, bá shi
mpìrká ri dù pìkyinn kíni, bá ngàng bu
ǹsàn.
4 Bá shi mpìrká ri ji amana, bá rag bu-
à du big ma mpìr bàna, bá yan shinnbá,
wà barà big nìm má zìm Shìdun níng, bá
zìm sòr àjwár fig.
5 Bá dang rag big ri bàg Kristi àràg barà
yi ri bàg níng, ama bá ngàng gbamwá.
Kada á shi kwonn ma írì mpìr káníng
bàna.
6 Káhi áyaubá ni ri kà yag mà lu lu,
mi ri tonn gban uwàká yì fig bu bàna
níng. Uwà káníng big ri bai kyinn á jir bu
pyìrbá big ri sa. Big ri pànn fig shinnbá
bàna, mi ri sa sunu bu-à bibai kim kim.
7 Uwà káníng ri zìm abig yì jir Shìdun,
ama big yì byann fig gbìb àjai bàna.
8 Aràg barà Yanisu ma Yambarisu rì
ngàng sig jir Musa níng, í barà wunù
káníng ri ngàng jir àjai áni tìnn. Kyinnbá
bai, big ngàng gbìb àjai.
9 Ama bá yag fig mà pyànn bàna, jir kai
bàna mpìrká má yì rìg wà kyinnbá bai
àràg bu Yanisu ma Yambarisu.

Bulus Dinya Timoti Bu-à Wàníng Má Sa

10 Ama wù Timoti, à bàg hing bu tàgmí
ma shumí ma barà mì ri zìm á kyinnmí
ni ń sa jwar pìkyinn Kristi. A myàng hing
pìkyinn birmí, ma barà mì ri tib pìkyinn,
ma barà mì ri zìm mpìrká, ma barà ǹ bà
sig kyinn.
11 A myàng hing barà mpìrká ya mì
shwìn, barà ǹ wa sig shwìn áni. A yì hing
buká sa sig mì mà Antakiya bidìm pár, ma
wà mà Ikoniya, ma wà mà Listra, ǹ bà
hing kyinn á shwìnká mpìrká ya sig mì
bidìm pár. Ama Shinn Luyí pinn zu rìg
mì á shwìnká níng ni bidìm pár.
12 Mpìr-à ma ri bàg Yesu, ma ri zìm aku
shi shu ǹsàn àràg barà Yesu Kristi ri zìm,
bá ya ku shwìn.
13 Ama mpìr bibai ma mpìrká ri tonn
gban mpìr níng, bá sa swàb kà yag mà
pyànn. Bá tonn zu rìg mpìrká á gbìb
Shìdun, Shaitan má tonn gban big tìnn.
14 Ama buwú á bàg kyann gbìb àjai wà
big tàg sig wù níng, á sar gbam áni. A yì
rìghing shu mpìrká tàg sig wù.
15 Tun sai-à wù í wùnshái à yì hing jir
Shìdun-à big ba sig á tarkada ni, wà ri tìya
wù yar-à wá wìm zu á jir pìkyinnwú à bir
sig á byar Yesu Kristi.
16 Buká big ba sig á jir Shìdun ni bidìm
pár í Awun Shìdun tàg síg nì abig ba

àdòníng. Jírká hi ri tàg mpìrká gbìb àjai,
ri twìb mpìrká byur, ri tìya mpìrká bu
bibaiká big ri sa, mi ri tàg mpìrká barà
bá shi shu ǹsàn,
17 àjirà mpìr-à ma ri wib Shìdun aku yì
byann gbìb Shìdun, ma àjirà aku shi shu
barà kwá sa swàm ǹsàn kó wà áni bidìm
pár.

4

1 Mì ri kwonn wù ma Shìdun ma Yesu
Kristi àsàin-à má wà mpìrká kwonn, ká
shi sig ma yonki ma ká wu rìghing. A dò
jir barà kwá kàng bi má na kùrwá níng,
mì ri dinya wù,
2 á dinya mpìrká jir Shìdun, ma á sar
gbam á dang kyann, kó wà mpìrká ma
ri zìm abig fig, kó wà ba zìm fig abig fig
bàna. A kar bàg big abig yì gbìb àjai, ma
á tàg big abig fim bu pyìr sa, á dang gbam
big pìkyinn, á tib wann pìkyinn ma á tàg
big.
3 Ayúnn zyun má bi wà mpìrká má
ngàng wà abig fig jír àjai. Bá bàg sunu
bu bibaiká. Bá fig íri jir mpìrká ri tàg big
bu-à big ri zìm abig fig.
4 Bá ngàng bu tàg àjai, má fig jir bu tàg
ǹsáng.
5 Ama buwú wù Timoti, á pànn shin-
nwú á kó kai ni bidìm pár. Shwìn-à wa wa
bidìm pár á bà kyinn, á sa swàm jir àjwár
dang kyann-à níng, á sa kó kai bidìm pár
àràg barà sàn sig wùn aswam Shìdun aku
sa.
6 Bumí sumí dà fig rag àbìr bàna, sumí
fòr hing barà má fim dunyaru.
7 N sar gbam n sa hing swàm Shinn
Luyí, hár ǹ sa vinn hing, ǹ bir hing
pìkyinnmí á byarwá ni hár fòr bi sai-
à sumí màg barà tàma-à níng má fim
dunyaru.
8 Ayúnn-à níng hi Shinn Luyí àsàin-à
má wà kwonn ábibir níng, kwá wa mì
anì swàm bu ǹsàn ku ya sig mì rag ń sa.
Kwá wa fig íri mì áwinmí ni bàna, kwá
wa mpìrká ká ri shi kir ku, mi ri wìm aku
bi níng.

Bulus Ba Ya Timoti Jír-à Shi Sig á Pìkyinnwá Ni

9 A sa barà wá sa má bi á byarmí ni pyar
pyar.
10 Dimas buwá dò jir barà ku ri zìm
bu dunyaru, ku fim wa mì n yag rìghing
mà Tasalonika. Karaskas yag rìghing mà
jànn Galatiya, Titus yag rìghing mà jànn
Dalmatiya.
11 Mpìr-à yi ma ku shi sig í zyun íri Luka
áwinwá ni. Timoti, aning big Markus bí
zyun, jir kai bàna kwá sa shang mì swàm.
12 N swam yag rìghing Tikikus mà Afisa.
13 Sai-à wa bi hing á zìg bi kwonn ma
jà wàumí ǹ fim sig mà Taruwasa á vù
Karbus, á zìg bi kwonn ma tarkadaká
bumí í zyun, àràg ká big sa sig ma wau
níng bàna má.
14 Alizanda mpìr-à ri yìg bu níng, ku
sa mì bu-à bibai wàni. Shinn Luyí má sa
pyann kàng ku bu-à ku sa sig mì níng.
15 A kang shinnwú ma ku, jir kai bàna
ku kar ngang hing wàni, jirà aku kan dim
jir àjwár-à yi ri dang kyann níng.
16 Sai-à ǹ sar jag á pyànn agib jír n
dang jír níng, walai mpìr-à kà numí, kó ni
bidìm pár fim rìghing mì. Ama a Shìdun
yafa ya big.
17 Shinn Luyí shi kwonn ma mì n ya
mì gbam, àjirà ń dinya mpìrká zyun-à í
Yahudawaká bàna níng jir àjwár-à níng
ǹsàn nímá jirà abig fig. Ku pinn zu
rìghing mì á nu wiyir.
18 Shìdun má pinn zu rìg mì áyau bu-à
bibai, má zìg yag mì ítau mà byar-à ku
na sig kùrwá mà wai. Shìdun aku shi
mpìr ùwài á byar kó ni bidìm pár hár kinn
kinn. Aku shi àdòníng.

Bulus Bib Kà Mpìrká Nài Bib-à Wà Kinn Shinn

19 Mì ri bib kà Biriskila ma Akila, kwonn
ma mpìrká mà lu Unasifaras.
20 Arastas shi sig ma buwá mà Korinti.
N fim sig Tarufimas mà finn swann Mili-
tus, dìrwá jwar fig bàna.
21 A sa ma á bi daka sai-à shyù kù fig
ma bàna níng.
Aubulus ma Budis, ma Linas ma
Kalaudiya kwonn ma wunzàká kádà
níng, big bidìm pár big ri bib kà wù.
22 Shinn Luyí aku shi á pìkyinnwú ni.
Asànwá aku shi kwonn ma ning, ning
bidìm pár.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig TITUS

Titus í mpìr Yahudawa bàna, ku kà mi ri bàg Yesu. Ku ma Bulus ri kyann rag í zyun ábìr-à ni. Bulus fim Titus mà byar-à big ri bar Karita jirà a wàníng sa swàm jir àjwár-à níng màhàn. Bulus dinya Titus barà àgbamká áyau mpìrká ri bàg Yesu má shi shubá áni. Bulus dinya Titus barà wàníng má tàg mpìrká kyau kyau: Wunù àgbamká kim, uwà àgbamká kim, yann wunùká kim, yann uwàká kim, ma ká zyun-à í fàu. Ku dinya wàníng rag a wàníng shi shu pìkyinn na tag ma mpìrká. Aku shi shu jàu ma mpìrká, aku sa akyib bàna, aku gbìb shùr bàna, aku wànn gàb ajun bàna.

1 Mì í Bulus fàu Shìdun ma wùn aswam Yesu Kristi.
Big shig zu sig mì n swam bi sig mì ń sa shang mpìrká Shìdun shig zu sig níng, abig bir swàb kà pìkyinnbá á byar Shìdun, ma ń tìya big gbìb àjai bu-à Shìdun ri zìm ayi bàg.
2 Gbìb àjai-à níng ri ya yonki kinn kinn. Shìdun zyun-à ri gim fig ǹsáng bàna níng, á sai-à ku màm fig ma dunyaru bàna níng, ku rì gib sig nu rag kwá ya yi yonki-à níng.
3 A sai-à Shìdun rìi zìm aku tàg mpìrká jírwá níng, ku shig zu sig mì, mì í wùn aswamwá. Mì ri dang jírwá àràg barà ku dinya sig mì, ku í mpìr-à zìg zu sig yi.
4 Mì ri ba ya wù Titus wùnmí wà àjai. Yi pyànà níng, yi ri bir pìkyinnyí á byar Shìdun wàni.
Mì ri vig Tayí Shìdun ma Yesu Kristi wà zyun-à zìg zu sig yi níng, abig sa ya wù bu-à ǹsàn, ma abig ya wù pìkyinn na tag.

Swàm Titus á Karita

5 Bu-à sa ǹ fim sig wù á Karita níng, í jirà á dang samyib buká káhi zyun-à sàn sig abig sa, ma á sìnn àgbamká má sa swàm áyau mpìrká ri kwonn shinn á zìnn Yesu ni, kó á swann-à wà áni bidìm pár, àràg barà ǹ dinya sig wù níng.
6 Mpìr-à ma ri sa swàm áyau mpìrká ri kwonn shinn á zìnn Yesu ni, mpìr-à níng hi aku shi mpìr ǹsàn, aku zìg uwà ńzyun. Yannká buwá abig shi yannká ri bàg Shìdun ma kyinn ńzyun, kada abig shi yann sung gbam big kó yann yawari big bàna.
7 Agbam-à má sa swàm Shìdun níng, aku shi mpìr ǹsàn, kada aku shi mpìr-à ri gbar dù shinn, kó mpìr-à ri dù pìkyinn kíni, kó mpìr awa pyann shin, kó mpìr-à ri yàn ngain, kó mpìr-à ri zìm bài wàni bàna.
8 Ama aku shi mpìr-à ri pànn samyib kyìnnká ǹsàn nímá, mpìr-à ri zìm bu-à ǹsàn, mpìr-à ri tib pìkyinnwá, mpìr-à ri sa bu ǹsàn, aku shi mpìr kyìkyàr, mpìr-à ri pànn shinnwá.
9 Aku shi mpìr-à ri pànn jir Shìdun ma pìkyinn ńzyun. Aku shi mpìr-à ri sa bu-à Shìdun ma dang rag ayi sa. Kwa sa hing àdòníng, kwá dìg gbam-à kwá tìya mpìrká gbìb ǹsàn bu-à Shìdun ri zìm ayi sa, kwá gbar vinn pìkyinn mpìrká zyun-à ri zìm fig jir Shìdun bàna.
10 Tàma-à níng, mpìr yawari big nìnànn nímá shi sig áni, big ri dang jírká zyun-à bàna ma yìr. Big ri tonn gban mpìrká. Big í mpìr Yahudawaká zyun-à dang rag big ri bàg Yesu.
11 Sàn sig abig kan dim rìg íri mpìr káníng, jir kai bàna big ri kà lu lu, mi ri tàg sa bai mpìrká ma jírká zyun-à sàn fig abig dang bàna. Bu káníng bidìm pár big ri sa àjirà abig dìg bài ùwài nímá.
12 Wùn aswam zyun áyaubá ni ku má ku í Karita, ku dang rag, "Karitawaká kó ákaun bidìm pár, big í mpìr agim ǹsáng, big í mpìr àbai, big í mpìr àbínn, big í mpìr finn."
13 Jír-à níng í jir àjai. Tàma-à níng bu-à wá sa bàna, á yan ta big wàni, àjirà abig shi mpìr ǹsàn á pyànn Shìdun,
14 ma wà big nìm má bàg bu tàg Yahudawaká zyun-à sàn fig bàna níng, ma bu tàg mpìrká zyun-à ri zìm fig àjai bàna.
15 A byar mpìr pìkyinn ǹsàn big, swàmbá í swàm ǹsàn, ama mpìr pìkyinn bibai, swàmbá í swàm bu-à bibai. Big bir

fig pìkyinnbá á byar Shìdun bàna, jir kai
bàna bu-à bibai-à big ri kyab á kyinnbá
ni níng sa bai rìghing kyinnbá.
16 Big ri zìg kàng shinnbá àràg big yì
hing Shìdun, ama swàmbá í swàm mpìr
Shìdun bàna. Big ri zìm fig jàubá bàna,
mi ri gbam shinn, bá sa sar fig bu ǹsàn
bàna.

2

Bulus Dinya Titus Bu-à Wàníng Má Tàg Mpìrká

1 Ama buwú á tàg bu-à jir Shìdun dang
sig níng ma pìkyinn ńzyun.
2 A tàg wunù àwàutímká abig shi mpìr
akyab jír, abig shi mpìr yar, abig shi mpìr
apànn shinn, abig shi mpìr abir pìkyinn
á byar Shìdun, abig zìm mpìrká, abig shi
mpìr atib pìkyinn.
3 Bu uwà àwàutímká, á tàg big barà bá
shi uwà pìkyinn ǹsàn. Kada abig shi mpìr
nu bàna, kó awa pyann shin bàna tìnn.
Abig tàg bu ǹsàn àràg barà jir Shìdun
dang sig.
4 A byar-à níng hi, bá tàg yann uwàká
ká zìg sig wunù barà bá zìm nùbá ma
yannká bubá,
5 jirà abig pànn shinnbá, ma abig shi
shu ǹsàn, ma abig sa swàm lu, ma abig
bir pìkyinnbá á byar nùbá ni, jirà kada
mpìr zyun aku dang bai big á jir shinn jir
Shìdun ni bàna.
6 Bu wunù gbánnká, á tàg big abig pànn
shinnbá.
7 Bu-à wa sa bidìm pár, á sa bu ǹsàn jirà
mpìrká abig yì gbìb ǹsàn. A tàg àjai ma
á sa swàmwú ma pìkyinn ńzyun.
8 A dang kyann íri jír ǹsàn jirà kada
mpìrká abig dìg jír bibai á shinnwú ni
bàna. I wà mpìr azíbwú big má fig zunái,
jir kai bàna big dìg fig bu-à bibai á shinnyí
ni bàna.
9 Fàuká abig wib àsàin lubá, abig sa bu-
à wàníng ma dinya sig big abig sa. Kada
abig gbam nu ma àsàin lubá bàna.
10 Abig jwi àsàin lubá ajwú bàna tìnn.
Bu-à ba sa bidìm pár, abig tàg gwangga á
byar àsàin lubá ni, jirà mpìrká abig bàg
bu tàg-à big ri tàg big á shinn Shìdun
zyun-à pinn zu sig yi.
11 Shìdun tìya sig yi àsànwá jirà aku zìg
zu mpìrká bidìm pár á bu pyìrbá ni.
12 Asàn-à Shìdun sa ya sig yi níng, ri
tàg rag kada ayi bàg Shìdun ma pìkyinn-
à bibai bàna, kada ayi na abann buká á
dunyaru bàna, ayi pànn shinnyí, ayi shi
shu ǹsàn áyau mpìrká á dunyaru, ayi bàg
Shìdun ma kyinn ńzyun,
13 á sai-à yi ri shi kir àyúnn-à ùwài wà
Yesu Kristi zyun-à má zìg zu yi níng, má
mìr gbìb zu bi. Ku í Shìdun. Ayúnn-à
níng hi, yá myàng gbamwá ma àsànwá.
Yi ri zìm àyúnn-à níng hi aku fòr bi kíni.
14 Ku ya sig shinnwá jir shinnyí àjirà
aku zìg zu yi á bu-à bibai, jirà ayi shi mpìr
ǹsàn á pyànnwá ni, ma ayi shi sa íri bu-à
ǹsàn kó ákaun.
15 A tàg mpìrká bu káníng, á dang gbam
pìkyinnbá ma á yan ta big ma gbam. A sa
kyann bu-à sìsàn jirà kada mpìrká abig
myàng wù rag à kinn fig bu zyun bàna.

3

Mpìr Aku Sa Bu-à Nsàn

1 A kyab pànn ya mpìrká buwú abig wib
àgbamká ma kùrká, abig fig jir káníng
ma abig sa ya káníng bu-à ǹsàn.
2 A dinya big, kada abig dang bai zìnn
mpìr bàna, ama abig shi shu pìkyinn na
tag, abig shi shu ǹsàn ma jàubá. Abig
sìnn shinnbá á sim.
3 Yi ma shinnyí má, wàrì yi rì sa hing
buká zyun-à bàna ma yìr, yi gbam hing
sung, yi sa hing sunu bu-à bibai, hár
sunuyí sìnn kàng yi fàu bu-à bibai. Yi rì
sa íri akyib. Yi rì sa hing buká bibai, hár
mpìrká zib yi, yi má yi ri zib big tìnn.
4 Ama á sai-à azìm Shìdunyí zyun-à má
zìg zu yi, ma àsànwá wann bi á byar
mpìrká ni níng,
5 í wà ku zìg zu yi á bu-à bibaiká ni. Ku
sa fíg àdòníng jirà yi sa sig bu ǹsàn bàna,
ama jirà ku ri myàng ashiyí, n tu kyàr yi
ma Awun Kyìkyàrwá zyun-à ri ya yi yonki
àpyú.
6 Shìdun wìr wann bi ya sig yi Awun
Kyìkyàrwá wùwài nímá jir shinn Yesu
Kristi zyun-à zìg zu sig yi,
7 jir shinn àsànwá, í bu-à sa ku sìnn sig
yi rag yi í mpìr sìsàn á pyànnwá ni. Kwá

ya yi yonki kinn kinn, zyun-à yi ri shi kir
níng.
8 Jír-à níng í jir àjai.
Mì ri zìm á dang jír káníng ma gbam
ǹsàn nímá, jirà mpìrká zyun-à bir sig
pìkyinnbá á byar Shìdun níng, abig sa bu-
à ǹsàn zyun-à má sàn ya mpìrká bidìm
pár.
9 A dinya mpìrká buwú, kada abig sa
yipyàr bàna, kada abig kan wànn jir
yàkúká jirà abig bìr pìkyinnbá áni bàna.
Kada abig gbìb shùr, ma abig ngang ngain
jir shinn doka bàna. Bu káníng bidìm
pár, í bu átai sàn fig bàna.
10 Mpìr-à ma ri kwonn ngain, á gbar
sungwá kàun pyànà. Wà kwá ngàng hing,
á fim ku.
11 A byar-à níng hi, wá yì rag íri mpìr-à
níng í mpìr bu pyìr. Bu pyìrwá má, má
tìya ku rag bu-à ku sa sig níng bai.

Jír-à Kinn Shinn

12 Sai-à ma swam bi Artimas á byarwú
ni, kó Tikikus, á sai-à hi á sa kíni á bi á
byarmí ni mà jànn Nikopolis, jir kai bàna
í byar-à ǹ zìm sig dí aku dìg mì màhàn.
13 Mì ri zìm á sa barà wá sa jirà á sa
shang Zinas loya-à níng, ma Apolos barà
bá yag kyonnbá. A ya big bu-à big ri zìm.
14 Mpìrká buyí zyun-à ri bàg Shìdun
níng, abig shwann barà bá sa swàm ǹsàn,
jirà abig sa shang mpìrká zyun-à bàna ma
bu á vù. Kada abig shi shu átai bàna.
15 Mpìrká zyun-à shi sig ma mì bidìm
pár ri bib kà wù. A bib kà jàuyí big
ká zyun-à bir sig pìkyinnbá á byar Yesu
Kristi.
Shìdun aku sa sàn ya ning bidìm pár.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig FILIMON

Filimon í mpìr àgbam. Mpìrká yì hing wà ku ri bàg Yesu Kristi. Ku shi ma fàu zyun zìnnwá í Unisimus. Fàu-à hi shàr tafinn rìghing àsàin luwá Filimon. Fàu-à níng ma Bulus dìg kwonn. Bulus dinya ku jir Yesu Kristi. Ku kà mi ri bàg rag Kristi. I byar-à Bulus ba ya Filimon áyau wasika-à níng ni n vig wàníng rag a wàníng jùn kwonn kàng ma Unesimus. Ku rag a wàníng zìg Unesimus àràg í wunzà wàníng á jir shinn Yesu Kristi ni, ná wai jirà wàníng í fàu níng bàna.

1 Wasika-à níng í mì ba síg nì, yi ma wunzàyí Timoti. Mì í Bulus zyun-à big kìg kà sig mà tonn fi-à ni á jir shinn Yesu Kristi.
Yi ri ba ya wù mpìr azìmyí ma ayor swàmyí wù Filimon,
2 ma mpìrká ri kwonn mà luwú ni á zìnn Yesu, ma ajunwàyí Aufiya, ma Arkibus ayoryí zyun-à ri sa swàm Yesu àràg yi.
3 Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig wìr kà ya ning àsàn ma pìkyinn na tag.

Bulus Ri Fig Ajwár á Shinn Filimon

4 Kó ákaun bidìm pár, mì ri vig Shìdun á shinnwú ni, wù Filimon, mì ri sa Shìdun ísoko.
5 N fig hing tai á shinn barà wù ri zìm mpìrká bu Shìdun bidìm pár, ma barà wù ri bir pìkyinn á byar Shinn Luyí Yesu.
6 Bu-à mì ri vig Shìdun bàna, mì ri zìm shu ajun-à yi ma ning shi sig í zyun níng, má sa ná yì byann bu ǹsànká yi dìg sig á jir shinn Kristi.
7 Wunzàmí, azìmwú níng sa jwar hing mì pìkyinn, n sa gbam hing mì dìr. A sa jwar hing pìkyinn mpìrká bu Shìdun tìnn.

Bulus Vig Filimon á Shinn Unisimus

8 Mì í shunwàuwú á dò jir shinn Kristi ni. Jir wàníng, ǹ nìm má wim kyinn, n nìm má du kà wù á sa bu-à mì ri zìm á sa.
9 Ama jirà mì ri zìm wù, má du kà fig wù ma gbam bàna. Kó barà mì Bulus mì í shun àgbam níng, má víg wù avig. Big kìg kà sig mì á tonn fi dò jir shinn Yesu Kristi.
10 To, mì ri vig wù avig á jir shinn fàuwú Unisimus, zyun-à í wùnmí á jir shinn Kristi ni, ǹ kàng tawá á sai-à big kìg kà sig mì mà tonn fi-à ni.
11 Sai-à rì níng, ku rì kinn fig bu zyun bàna á byarwú ni, ama tàma-à níng ku kinn hing bu zyun á byaryí ni, yi ma wù.
12 Mì ri tìr kàng yag ku mà byarwú ni, kyinnmí shi sig á dìrwá ni.
13 N zìm sig ń nìm ń fim ku á byarmí ni áyag, jirà aku sa shang mì àràg barà wù nìm má sa shang mì wà wù nìm ma shi sig áyág, barà big kìg kà sig mì á tonn fi á dò jir shinn jir àjwár.
14 Ama ǹ zìm fig ń du kà wù ma gbam rag á sa shang mì bàna. Ama mì ri zìm á sa shang mì ma kyinnwú. Má du kà fig wù ma gbam rag á sa shang mì bàna, sái wà kyinnwú ma zìm hing.
15 Ma sai bàna, bu-à sa ning ma Unisimus gàb sig dìr níng, í jirà kwá kàng bi á byarwú ni má shi í buwú hár kinn kinn.
16 Tàma-à níng ku íri fàu átai bàna rag, ku kab hing fàu. Mì ri zìm ku wàni, ǹ yì hing azìm-à wá zìm ku níng má kab bumí. Kó barà ku í fàu níng, ku í wunzàwú á jir shinn Shinn Luyí ni.
17 To, wà wa zìg sig mì rag mì í ayorwú, to, á pànn ku vù pyànà, àràg barà wù nìm má pànn mì níng.
18 Wà kwa sa hing wù bu bibai, kó wà wù ma ri bàg ku bu zyun, á pànn mì.
19 I mì Bulus, mì ri ba wàníng ma vùmí, má wa kàng wù. Ama kada á màm jànn barà í mì ǹ tàg sig wù jír á shinn Yesu ni, jirà á dìg yonki kinn kinn níng bàna.
20 To, wunzàmí, wúshèní, á pànn samyib Unisimus ǹsàn nímá á jir shinn Shinn Luyí ni, barà wù í wunzàmí á jir shinn Kristi ni níng, á sa jwar pìkyinnmí.
21 N yì hing rag barà mì ri ba ya wù tarkada-à níng, bu-à wá sa má kab wà zyun-à ǹ vig sig wù níng.
22 Wúshèní, aning sa samyib ya mì tonn-à ná pag mì kyìnn áni, jir kai bàna

mì ri kyab Shìdun má fig avigná, má ya
mì pyù ń kàng bi á byarná ni.

Ayor Swàmká Bu Bulus Bib Kà Filimon

23 Abafaras zyun-à big kìg kwonn sig mì
ma ku á tonn fi jir shinn Kristi níng, ku
ri bib kà wù.
24 Ayor swàmmí big, Markus, ma Aris-
tarkus, ma Dimas, ma Luka, big ri bib kà
wù tìnn.
25 Shinn Luyí Yesu Kristi aku wìr kà ya
ning àsàn. Aku shi àdòníng.

Wasika-à Big Ba Ya Sig Mpìr IBRANIYAWAKA

Asàin-à ba sig tarkada-à níng, ku ba síg jirà aku dinya mpìrká zyun-à ri bàg Yesu n bir sàn fig rag pìkyinnbá á byar Yesu bàna. Mpìr-à àsàin-à ba sig tarkada-à níng dang gbam big pìkyinn n rag abig sar gbam á pìkyinn birbá big bir sig á byar Yesu ni. Ku dang rag Yesu, Wùn Shìdun, wib Shìdun áyau shwìnká big ya sig ku. Yesu kab síg nì mpìrká zyun-à rì dang sig jir Shìdun. Ku kab síg nì mpìrká zyun-à ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun. Ku kab síg yann aswamká mà wai. Ku kab síg Musa íni. Mpìr-à má zìg zu mpìrká á bu pyìrbá ni, íri ku kwá áwinwá ni. Yi yì fig àsàin-à ba sig tarkada-à níng bàna, ama àsàin-à ba sig tarkada-à níng ri dinya mpìrká ri bàg Yesu abig sìnn zubá á dìr Yesu ni.

Shìdun Dang Jírwá á Nu Wùnwá Ni

1 Sai-à rì níng, Shìdun rì dang jírká buwá kim kim kàun nìnànn nímá á nu mpìrká ri dang kyann jir Shìdun jirà abig dinya yàkúyí big.

2 Ama tàma-à níng, ku ri dinya yi jírwá á nu wùnwá ni, wùnwá í zyun-à ku ma wàníng màm sig dunyaru, í zyun-à ku sìnn kà sig á wàníng na kùr á shinn kó kai ni bidìm pár.

3 Àyarwá shi sig í bu-à mpìrká má swam yan Shìdun áni. Ku zu síg Shìdun. Ku ri pànn sa myib kó kai bidìm pár ma jírwá zyun-à shi sig ma gbam níng. Barà ku wu n tu kyàr rìg mpìrká bu pyìrbá, í byar-à ku nann zu yag mà wai n shi sig mà byar gbam ùwài mà agunn vìm nù Shìdun ni.

Yesu Kab Hing Yann Aswamká Bu Shìdun Mà Wai

4 Ku kab hing yann aswamká mà wai. Zìnn-à Shìdun ya sig ku níng, kab hing bigbá.

5 Shìdun taba dinya fig yann aswamká mà wai kó ńzyun n rag:
"Wù í wùnmí, jana-à níng ǹ kàng hing Tawú,"
ku dang fig bàna. Ku dinya fig wùn aswamwá n rag:
"Má shi Tawá. Kwá kàng wùnmí,"
ku dang fig bàna tìnn.

6 Sai-à Shìdun zìg bi jag sig wùnwá á dunyaru, ku dang rag, yann aswamká buwá mà wai bidìm pár abig wib wàníng.

7 Bu-à Shìdun dang sig á shinn yann aswamká buwá mà wai ni bàna í wàníng: Ku rag ku ri sìnn kàng yann aswamká mà wai àràg í wàu ri gbar nì. Mpìrká ri sa swàmwá ku ri sìnn kàng káníng àràg í anam pyìr.

8 Ama á shinn wùnwá ni, ku dang rag,
"Wù Shìdun, kùrwú má vinn fig ávinn bàna.
Wá na kùrwú má sa bu sìsàn.

9 Wù ri zìm bu-à sìsàn, mi ri ngàng bu-à bibai.
Wàníng í bu-à sa Shìdun ya sig wù àjwár wà kab sig bu mpìrká bidìm pár níng."

10 Ku dang jakàng n rag,
"Wù Shinn Lu kó ni sai-à jijag á màm síg nì jànn-à,
n màm waisháu ma vùwú.

11 Bu káníng bidìm pár má bab jànn rìg, ama buwú wá shi rìg.
Big bidìm pár, bá kor rìg àràg í jà.

12 Wá pìnn nann zu rìg big àràg í borgo,
bá kàng rìg àkor àràg í jà,
ama buwú wá shi àràg barà wù ri shi kyann.
Wá kàng fig àwàutím bàna."

13 Shìdun taba dinya fig yann aswamká mà wai kó ńzyun n rag:
"A shi agunn vìm numí ni, sái wà má sìnn kà hing mpìr azíbká buwú á mìr barwú ni."

14 To. Yann aswamká mà wai big í yanká bu Shìdun bàna. Big í fàuwá big. Ku ri swam bi big jirà abig myàng kwonn ma ká Yesu má pinn zu big níng.

2

Jir Bu Uwài-à Yi Dìg Sig

1 Ayi pànn gbam samyib buká yi fig sig, jirà ayi nang jànn bàna.

2 Jír-à big dang sig á nu yann aswamká bu Shìdun mà wai níng í àjai. Mpìrká

ká rì wib fig jír-à níng bàna, n rì sa sig
yawari níng, big wa hing shwìn.
3 To. Yi má wà ya ngàng wà ya wib
jír ùwài-à níng, sáshinn yá wìm zu rà?
Shinn Luyí big shinnwá í àsàin-à dang jag
sig jír barà mpìr má wìm zu níng. Mpìrká
ká fig sig jírwá, í àsàinká tìya sig yi rag í
àjai.
4 Shìdun tìya hing mpìrká rag jír á
shinn Yesu ni í àjai, á byar gbamwá ku
tàg sig. Ku sa hing bu mamaki kim kim.
Ku sa sig Awunwá ri ya mpìrká yar kim
kim abig sa swàm ma kàhi, àràg barà ku
ri zìm.

Yesu í Mpìr Apínnyí

5 Shìdun sìnn kà fig yann aswamká
buwá mà wai abig na kùr á dunyaru àpyú
zyun-à yi ri dang jír á shinnwá ni níng
bàna.
6 Big dang sig á jir Shìdun ni rag,
"Wù Shìdun, mpìr jíkwìnn kinn fig bu á
pyànnwú ni bàna,
ama yi ri sa mamaki barà wù ri sa shang
mpìr jíkwìnn.
7 Su títi nímá à sìnn kàng ku gbamwá fòr
fig bu yann aswamká mà wai bàna.
I wà à zìg ku, n sìnn kàng ku mpìr ùwài.
8 A sìnn kà sig ku aku na kùr á shinn kó
kai ni bidìm pár."
Big dang sig á jir Shìdun ni rag, Shìdun
sìnn kà ku aku na kùr á shinn kó kai ni
bidìm pár. Shìdun sìnn kann fig bu zyun
akur bàna. Ama tàma-à níng yi myàng
fig ma barà mpìr ri na kùr á shinn buká
ni bidìm pár bàna.
9 Ama yi ri myàng barà Yesu ri na kùr á
shinn kó kai ni bidìm pár. Sai-à rì níng, su
títi nímá Shìdun rì sìnn kàng ku gbamwá
fòr fig bu yann aswamká mà wai bàna,
jirà aku wu rìg á dò shinn mpìrká ni
bidìm pár. Jir àsàn-à Shìdun shi sig ma
kàhi níng, í bu-à sa Yesu wa shwìn n wu
ki níng. I wà Shìdun sìnn ku kùr, jirà
mpìrká abig wib ku.
10 Sàn hing wàni barà Shìdun àsàin-
à màm sig kó kai bidìm pár, sìnn kà
sig àgbamyí Yesu zyun-à pinn zu yi, a
wàníng wa yà zu rìg shwìn bu bidìm pár,
jirà mpìrká nìnànn nímá abig kàng bi,
abig shi yanká buwá níng.
11 Yesu àsàin-à ri sìnn kàng mpìrká abig
shi kyìkyàr á pyànn Shìdun ni níng ma
mpìrká ká ku sìnn kàng sig kyìkyàr níng,
ku ma káníng bidìm pár, tabá í ńzyun.
Wàníng í bu-à sa ku ri sa fig zunái bàna,
sai-à ku ma ri bar káníng wunzàwá big.
12 Ku dinya Shìdun rag,
"Shìdun, má dinya wunzàmí big jírwú.
Má swam yan wù á pyànn bìr mpìrká ni."
13 Ku dang jakàng n rag,
"Má sìnn kyinnmí á dìr Shìdun ni."
Ku dang jakàng n rag,
"Yanká Shìdun ya sig mì níng, yi ma big
shi sig í zyun."
14 Barà yanká buwá shi sig ma wi dìr
ma àsà níng, ku bi kàng rìg àràg káníng
n wu ki, jirà aku gban rìg gbam Shaitan,
zyun-à ri sa mpìrká ri wu ki níng.
15 Ku sa mpìrká ká rìi shi shu fàu jirà
big ri shàr ki wu, tun sai-à big mà sig big
níng, tàma-à níng big ri shi rag shu shinn
dìrbá.
16 Wàníng í àjai barà big ba sig rag, "Ku
ri sa shang fíg yann aswamká mà wai
bàna, ama ku ri sa shang yann adaká bu
Ibrahim."
17 Ku kàng n shi àràg wunzàwá big,
jirà aku shi àràg àgbam bu twìb swànn,
zyun-à má sa ya Shìdun swàm. Ku í mpìr
ńsàn, ku ri myàng ashi mpìrká. Ku gbar
jùn kwonn sig mpìrká ma Shìdun, jirà a
Shìdun yafa ya big bu pyìrbá.
18 Ku kinn hing barà kwá sa shang
mpìrká bu ri màg màg fig big, jir kai bàna
ku ma shinnwá big màg màg fig hing ku,
ku wa hing shwìn.

3

Yesu Kab Sig Musa

1 Wunzàmí big, ká zyun-à Shìdun shig
zu sig ning jirà aning shi mpìrká buwá
níng, aning kyab jir Yesu á pìkyinn ná ni.
Ku í zyun-à Shìdun swam bi sig jirà aku
shi àràg àgbam zyun-à má twìb swànn
bu á pyànn Shìdun ni, dò jir shinn ná. Ku
í mpìr-à yi ri bir pìkyinn á dìrwá ni.
2 Yesu sa sig swàmwá ma kyinn ńzyun
á pyànn Shìdun zyun-à shig zu sig ku jirà
aku sa ya wàníng swàm níng. Ku sa sig

àràg barà Musa rì sa sig swàm ma kyinn ńzyun mà lu Shìdun ni níng.
3 Yesu kab síg nì Musa àràg barà mpìr ami lu ri kab lu-à hi níng.
4 Kó lu-à wà áni bidìm pár shi sig ma àsàin-à mi sig ku. Ama Shìdun màm síg nì kó kai bidìm pár.
5 Swàm-à Musa sa sig á lu Shìdun ni bidìm pár, ku sa sig ma kyinn ńzyun. Ama ku shi sig íri shu fàu. Swàmwá í bu-à tìya sig mpìrká buká má sa á pyànn.
6 Bu Kristi ku shi sig àràg í wùn zyun-à ri myàng kwonn ma lu tawá. Ta Kristi í Shìdun. Ku ri sa swàm á lu Tawá ni ma kyinn ńzyun. Yi í mpìrká á lu Shìdun ni, wà ya fim fig wà wim kyinn bàna, ma ri bir kyann pìkyinn á buká Shìdun gib ya sig yi nu níng ni.

Mpìrká Ma Zìg Hing Jir Shìdun Bá Shi Ngàng

7 To. Awun Shìdun dang sig rag:
"Wà na fig hing jir Shìdun jana-à níng,
8 kada aning gbam sung bàna, àràg barà sai-à ning rì sa sig Shìdun yawari ma awúnn-à ni,
n rì màg màg fig sig ku níng.
9 Shìdun dang rag, yàkúná big rì màg màg fig sig ku màhàn, mi ri zìm abig myàng bu-à kwá sa,
kó barà big myàng hing bu-à ku sa sig hár ji dìpyànà níng, ama big gbam hing sung.
10 Wàníng í bu-à sa ku nànn àgùnn ma mpìr káníng,
n dang rag big ri kyab fig ku á pìkyinnbá ni bàna.
Big ngàng wà bá wib jírwá.
11 Barà ku nànn àgùnn àdòníng, í wà ku tung ki rag
bá bi fig á byarwá ni jirà abig shi ngàng bàna, hár kinn kinn."
12 Ning wunzàmí big, aning pànn shinn ná, kada mpìr zyun áyauná ni aku fim pìkyinn birwá, ma aku shi ma kyinn bibai, ma aku dà fim gbìb Shìdun àsàin-à shi sig ma yonki níng bàna.
13 Bu-à ná sa bàna, aning dang gbam kyann bar dìrná big kyinn su ma su, jirà kada abig tonn takà mpìr zyun áyauná ni á bu-à bibai, ma aku kàng mpìr sung gbam bàna. Su ma su aning sa kyann àdòníng barà su-à da sig ma áni níng.
14 Wà ya sar gbam hing á pìkyinn biryí ni àràg barà yi rì bir jag sig níng hár àyúnn-à wà kinn shinn, yi kwonn hing shinnyí ma Kristi.
15 Jir Shìdun dang sig rag:
"Jana-à níng wà na fig hing jir Shìdun,
kada aning gbam sung bàna,
àràg bar sai-à ning rì sa sig Shìdun yawari níng."
16 Mpìrká fig sig jir Shìdun n sa sig ku yawari níng, big bidìm pár í mpìrká Musa zìg zu bi sig mà jànn Masar níng.
17 Mpìrká sa sig Shìdun nànn àgùnn hár ji dìpyànà níng, í mpìrká sa sig bu pyìr n wu sig mà awúnn-à ni níng.
18 Sai-à Shìdun tung sig ki rag mpìr káníng má bi fig á byarwá ni jirà abig shi ngàng bàna hár kinn kinn níng, ku tung sig á shinn mpìrká wib fig jírwá bàna níng.
19 A byar-à níng hi yi myàng yì rag í jirà big bir fig pìkyinnbá á byar Shìdun bàna, í bu-à sa big kà sar fig byar Shìdun bàna níng.

4

1 Barà Shìdun gib ya sig yi nu rag, yá shi ngàng á byarwá ni níng, ayi pànn shinnyí jirà kada mpìr zyun áyauná ni aku sa bu-à má kan dim ku barà kwá kà fig byar-à níng hi bàna.
2 Jir àjwár-à big dinya sig big níng, big dinya hing yi tìnn. Big fig hing jir àjwár ama jír-à big fig sig níng sa ya fig big bu bàna, jir kai bàna big bir fig pìkyinn áni bàna.
3 Yi ká zyun-à yi bir sig pìkyinnyí áni níng, íri yi áwinyí ni yá kà má shi ngàng ma Shìdun. Ku dang sig n rag, barà ku nànn àgùnn ma mpìrká bir fig pìkyinn á byarwá ni bàna níng, í wà ku tung ki rag bá bi fig á byarwá ni jirà abig shi ngàng bàna, hár kinn kinn. Ku dang sig jír-à níng kó barà ku sa kinn rìg swàmwá á sai-à ku màm sig dunyaru.
4 A byar zyun á jir Shìdun ni big dang sig jír á shinn àyúnn-à wà wa sùmpyànn

n rag, “Shìdun sa swàmwá n shi ngàng
àyúnn-à wà wa sùmpyànn.”
5 I byar-à ku dang jakàng rag, “Bá bi fig
á byarwá ni jirà abig shi ngàng bàna, hár
kinn kinn.”
6 Mpìrká zyun-à fig jag sig jir àjwár-à
níng, big kà fig mà byar Shìdun ni jirà
abig shi ngàng mà byarwá ni bàna, jir kai
bàna big bir fig pìkyinn á byarwá ni bàna.
Ama mpìrká ká bir sig pìkyinnbá níng, kà
síg nì n shi ngàng mà byarwá ni.
7 Asim ji nìnànn nímá, ku sìnn àyúnn
zyun n bar rag “jana-à níng”. Ku dang
jír á nu Dawuda ni, àràg barà big ba
bab sig níng, n rag, “Wà na fig hing
jir Shìdun jana-à níng, kada aning gbam
sung bàna.”
8 Joshuwa nìm ma zìg yag rìghing mpìr
káníng mà byar Shìdun byar-à bá shi
ngàng, Shìdun nìm má dang fig rag sái
su zyun bàna.
9 Jir Shìdun ri tìya yi rag, hár tàma-à
níng, byar-à mpìrká bu Shìdun má shi
ngàng shi sig áni, àràg barà Shìdun shi
ngàng sig àyúnn wà wa sùmpyànn níng.
10 To. Mpìr-à ma kà hing á byar Shìdun
jirà aku shi ngàng, kwá shi ngàng á
swàmwá ni, àràg barà Shìdun shi ngàng
sig buwá níng.
11 Jir wàníng, ayi sar gbam jirà ayi kà
mà byar Shìdun ni jirà ayi shi ngàng.
Kada mpìr zyun aku gbam sung àràg barà
mpìr káníng rì gbam sig n kà fig byar-à bá
shi ngàng níng, bàna.
12 Jir Shìdun shi sig ma yonki, n shi
sig ma gbam, ji kab síg nì kafai zyun-à
ri ji nu-à pyànà bidìm pár. Jír-à hi ri kà
mà byar-à kyinnyí ma adìnyí shi sig àràg
í kafai ri kà í nì, mi ri kà mà akib dìr
hár mà byar-à swab shi sig. Jír-à hi ri
tìya mpìr barà kwá yì bu-à ku ri kyab á
kyinnwá ni.
13 Mpìr má tàm sar fig Shìdun bu bàna.
Buká ku màm sig bidìm pár, walai zyun-
à má tàm jànn sar shinnwá á pyànnwá
ni níng, bàna. Ku í àsàin-à yá sar á
pyànnwá ni, má dinya ku bu-à yi sa sig
àyúnn-à kwá wà kwonn.

Yesu í Agbam Atwìb Swànn Bu Wà Uwài

14 To. Barà yi shi sig ma àgbam atwìb
swànn bu wà kab sig kádà níng, wà zyun-
à í Yesu Wùn Shìdun àsàin-à yag sig mà
byar Shìdun níng, ayi sar gbam á pìkyinn
biryí ni.
15 Agbam bu twìb swànn zyun-à kab sig
kádà, wà yi dìg sig níng, wà shwìn ma
dìg hing yi, ku ri myàng ashiyí, jir kai
bàna ku wa hing shwìn, big màg màg fig
hing ku, ama ku sa fig bu pyìr bàna kó títi
nímá.
16 Jir wàníng, ayi wim kyinn, ma ayi
bi á byar Shìdun àsàin-à ri myàng ashi
mpìr, ajirà a Shìdun sa sàn ya yi, ma aku
sa shang yi sai-à yi ma ri zìm bu.

5

1 Big ri shig zu àgbam atwìb swànn bu
wà ùwài áyau mpìrká buwá ni. Big ri
sìnn kà ku aku sar á pyànn Shìdun ni á dò
shinnbá ni. Wà mpìrká ma zìg bi hing bu,
ku í àsàin-à ri zìg yag mà pyànn Shìdun
ni. Ku í àsàin-à ri twìb swànn bu á dò
shinn bu pyìr mpìrká ni.
2 Barà ku í mpìr jíkwìnn mi ri wà dà
buká nìnànn nímá níng, ku ri myàng ashi
mpìrká ká shi sig á zufi-à ni, barà big ri
sa bu pyìr níng.
3 Jir wàníng, bu twìb swànn-à ku ri
twìb swànn níng, ku ri twìb swànn fíg
íri dò shinn bu pyìr mpìrká bàna, ku ri
twìb swànn jir shinn bu pyìrwá tìnn.
4 Walai mpìr-à ma dang ma shinnwá
rag ku í àgbam atwìb swànn bu wà ùwài,
sai mpìr-à Shìdun ma sìnn kà hing ku,
àràg barà Shìdun rì sìnn kà sig Haruna
níng.
5 Wàníng í barà Kristi shi sig áni tìnn.
Ku sìnn kà fíg nì shinnwá rag ku í àgbam
atwìb swànn bu bàna. Shìdun í àsàin-à
sìnn kà sig ku, n dinya sig ku rag,
“Wù í wùnmí,
jana-à níng ǹ kàng hing Tawú.”
6 Mà byar zyun ni, ku dang sig rag,
“Wù í mpìr atwìb swànn bu zyun-à kinn
kinn.
Wá bàg gbìb-à Malkisadik bàg sig.”
7 Sai-à Yesu shi sig á dunyaru, ku vig
Shìdun wàni, n bar nài ngbam nímá, n
wìr ya Shìdun àsàin-à má zìg zu sar ku á
ki-à kwá wu níng ni, mínn wàni. Barà ku

í mpìr-à ri sìnn kàng shinnwá ásim mi ri
wib Shìdun níng, Shìdun fig ya hing ku
avigwá.
8 Kó barà ku í Wùn Shìdun níng, Shìdun
sìnn kà ku ku wa shwìn. Shwìn-à ku wa
sig níng í gbìb-à ku wib sig Shìdun áni.
9 Sai-à ku sa vinn swàmwá á dunyaru,
ku kàng àsàin-à má pinn zu mpìrká ri wib
ku níng, má ya káníng yonki kinn kinn.
10 Shìdun sìnn kà ku aku shi àgbam
atwìb swànn bu, ma aku bàg gbìb-à
Malkisadik bàg sig.

Byur Twìb á Shinn Barà Mpìr Aku Nang Jànn Gbìb Yesu Bàna

11 Yi shi sig ma jírká yá dinya ning á
shinn Yesu ni, ama shi sig ma shwìn wà
yá dinya byann ning, jir kai bàna ning ri
fig yì fonn fig jír bàna.
12 Su-à màg hing barà ná tàg mpìrká,
ama hár tàma-à níng, ning yì fig ma bu
zyun kó títi nímá á shinn jir Shìdun ni
bàna. Wà barà ning nìm má ji buju níng,
ama ning ri mam sòr myann.
13 Ning shi sig àràg í yanká ri mam íri
myann, mi ri ji fig buju bàna. Big yì fig
barà bá gàfinn bu-à ǹsàn ma bu-à bibai
bàna. Ning shi sig àràg í big tìnn.
14 Mpìrká má ji buju í mpìrká wài gbam
rìghing. Big yì hing barà bá kyab jír ma
barà bá gàfinn bu-à sìsàn ma bu-à bibai.

6

1 Jir wàníng, ayi yag ning mà pyànn á
jir shinn bu tàg Yesu ni, àjirà ayi yì zwàun
jírwá. Kada ayi tàg íri bu àkorká yi yì
rìghing níng bàna, àràg jír á shinn barà
mpìr má dà finn bu pyìr sa, ma barà mpìr
má bir pìkyinn á byar Shìdun,
2 ma jir batisma, ma barà bá tib wànn
mpìr vù á shinn, ma barà mpìr má dù
nann zu kàng ma yonki, ma jir kwonn wà
zyun-à má shi hár kinn kinn. Wà ya yì sig
íri bu káníng í barà yi shi sig àràg wàrì,
yi yì byann fig ma gbìb Yesu bàna.
3 Ayi yì swàb kà yag buká kádà mà
pyànn. Wàníng í bu-à yi ri zìm ayi sa wà
Shìdun ma zìm hing.
4 Mpìrká ma yì hing gbìb àyar bu
Shìdun, àsàn Shìdun bi rìghing á byarbá
ni, big zìg rìghing Awun Shìdun, wà ba
tafinn hing gbìb Shìdun, mpìrká má zìg
kàng bi sar fig big jirà abig vim bìr á bu
pyìrbá ni bàna.
5 Big yì byann hing rag jir Shìdun sàn
hing. Kyinnbá dinya hing big gbam bu-à
má bi àyúnn-à dunyaru má vinn áni.
6 Wà ba tafinn hing gbìb Shìdun shi sig
àràg big ri dab bàg gbam jakàng Wùn
Shìdun mà atàm bín-à ni, mi ri sa pànn
ku zunái áyau bìr-à ni. Mpìrká má zìg
kàng bi sar fig big jirà abig vim bìr á bu
pyìrbá ni bàna.
7 Jànn-à shyù ma ri tab wann kyann áni,
wà jànn-à hi ma ri byann, jànn-à hi bu má
nga nann zu áni sìsàn nímá, àràg barà
àsàinká tàg sig níng ri zìm, Shìdun má sa
sàn ya jànn-à hi.
8 Ama wà sí ma byann-à bibai ma ri nga
nann zu í ni á jànn-à hi ni, jànn-à hi í
jànn-à bibai. Shìdun má ya ku nài ya, pyìr
má swànn bai rìg ku.
9 Jàumí big, kó barà yi ri dang àdòníng
má, yi yì hing rag ná bàg gbìb ǹsàn jirà
aning wìm zu.
10 Shìdun ri sa fig mpìr bu-à bibai bàna.
Kwá màm jànn fig swàm-à ning sa sig ku
bàna. Kwá màm jànn fig azìm-à ning tìya
sig ku n sa shang sig mpìrká buwá á dò
jir shinnwá ni níng bàna. Yi yì hing rag
hár tàma-à níng, ning ri sa shang big.
11 Yi ri zìm kó ni áyauná ni aku sar
áyau àtùtwài sawá ni hár àyúnn-à wà
kinn shinn, àjirà aning dìg buká ning bir
sig pìkyinn áni níng.
12 Yi zìm fig aning kàng mpìr àbínn big
bàna, ama yi ri zìm aning shi àràg mpìrká
bir sig pìkyinn, mi ri tib wann pìkyinnbá
á jìnn ni, jirà abig dìg bu-à Shìdun gib sig
nu rag kwá ya níng.

Bu-à Shìdun Gib Sig Nu Ani, Kwá Sa Bu-à Hi

13 Sai-à Shìdun gib ya Ibrahim nu níng,
ku tung ki rag kwá sa bu-à ku gib sig nu
rag kwá sa níng. Barà bu-à kab Shìdun
bàna níng, ku tung sig ki ma zinnwá.
14 Ku dinya Ibrahim rag, “N gib ya sig
wù nu rag má sa sàn ya wù, má sa jwàr
swaiwú nìnànn nímá.”

15 Ibrahim tib wann hing pìkyinnwá á
jìnn nì, í bu-à sa ku dìg sig bu-à Shìdun
gib ya sig ku nu níng.
16 Wà mpìr ma tung hing ki, kwá tung
zìnn bu-à wài kab sig ku jirà mpìrká abig
sa yipyàr bàna, abig yì rag jírwá í àjai.
17 Shìdun ri zìm mpìrká má dìg bu-à ku
gib sig nu áni níng, abig yì rag kwá vim
bìr fig nuwá ku gib sig níng bàna. I bu-à
sa ku tung sig ki ma zìnnwá níng.
18 Bu pyànà shi sig áni ká má vim bìr
fig ávim bìr bàna. Bu pyànà káníng í nu-
à Shìdun gib sig ma ki-à ku tung sig níng.
Kwá gim fig nsáng á shinnbá ni bàna. Jir
wàníng, yi ká yi bi sig á byar Shìdun jirà
aku kang yi níng, yi wim hing pìkyinn. Yi
ri sìnn kyinn rag yá dìg bu-à ku gib ya sig
yi nu níng.
19 Bu-à yi ri sìnn pìkyinn áni níng ri sa
yi ri wim kyinn, àjirà ayi sar gbam. Yá
wam zu jà-à shi sig á nu nkyun tonn zyun-
à í tonn kyìkyàr níng má yag mà byar-à
Shìdun shi sig.
20 Yesu kà jag síg yi nì mà byar-à bó hi
ni, á dò shinnyí ni. Ku kàng sig àgbam
atwìb swànn bu á pyànn Shìdun ni hár
kinn kinn àràg Malkisadik.

7

Malkisadik, Agbam Atwìb Swànn Bu á Pyànn Shìdun

1 Mpìr-à big ri bar Malkisadik níng, ku
rì í kùr mà byar-à big ri bar Salima. Ku í
mpìr atwìb swànn bu á pyànn Shìdun ni
tìnn. Sai-à Ibrahim rìi kàng bi mà byar-à
ku yag gban sig kùrká níng, Malkisadik
yag mà byarwá ni n dìg kwonn ma ku á
gbìb-à ni, n dang rag a Shìdun sa sàn ya
ku.
2 Ibrahim gàfinn buká ku zìg bi sig mà
byar-à ku ma mpìrká buwá gban sig ki
níng, áyau bu dwib, ku tinn zu zyun n ya
Malkisadik. (Yìr zìnn Malkisadik í "Kùr
Sìsàn." Barà ku í kùr-à mà Salima níng,
yìr zìnnwá í "Kùr Pìkyinn Na Tag.")
3 Walai mpìr-à yì tawá ma nawá, mpìr
yì fig byar-à mìrwá zu bi sig bàna. Mpìr yì
fig sai-à big mà ku bàna, mpìr yì fig kiwá
bàna. Ku shi sig àràg í wùn Shìdun. Ku í
mpìr atwìb swànn bu hár kinn kinn.
4 Aning myàng barà mpìr-à níng í mpìr
ùwài. Hár Ibrahim zyun-à í yàkúyí níng,
gàfinn buká ku zìg bi sig mà byar-à ku
gban sig ki níng, áyau bu dwib, ku tinn
zu zyun n ya Malkisadik.
5 Doka dang sig rag yiwaiká bu Lawi ká
ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng,
abig zìg bu àkunn zyun áyau bu dwib wà
mpìr Israilaká ma dìg. Bu-à yi yì sig á
shinn wàníng ni bàna, big ri zìg zu bu
káníng á vù yiwaibá ni, kó barà big bidìm
pár, big í yann ada Ibrahim níng.
6 Malkisadik í yiwai Lawi bàna, ama
Ibrahim ya ku bu zyun áyau bu dwib.
Ku dinya Ibrahim rag a Shìdun sa sàn ya
wàníng, kó barà wàníng í mpìr-à Shìdun
gib ya sig nu níng.
7 Wàníng í àjai barà mpìr-à ma ri dang
rag a Shìdun sa sàn ya jàuwá ku kab síg
jàuwá nì.
8 Bu mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni ká ri zìg zu bu zyun áyau bu
dwib wà mpìrká ma dìg hing níng, big ri
wu rìg. Ama bu Malkisadik àsàin-à ri zìg
zu bu zyun áyau bu dwib wà mpìrká ma
dìg hing níng, ku í mpìr-à má wu fig áwu
bàna, àràg barà big ba sig á jir Shìdun ni.
9 Sai-à Ibrahim rì ya Malkisadik bu zyun
áyau bu dwib níng, shi sig àràg í Lawi ya
síg nì. Kó barà tàma-à níng í yiwaiká bu
Lawi ri zìg í ni.
10 Bu-à sa yá dang àdòníng níng, jir kai
bàna sai-à Malkisadik yag n dìg kwonn
ma Ibrahim níng, Lawi shi sig ma á dìr
Ibrahim ni, big mà fig ma ku bàna.
11 Sai-à swaiká bu Lawi rìi twìb swànn
bu á pyànn Shìdun níng, Shìdun ya sig
mpìr Israilaká dokawá. Ama swaiká bu
Lawi, ká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun
ni níng, big sa kyàr sar fig mpìrká á bu
pyìrbá ni bàna. Wà big nìm ma sa sar
hing, Shìdun nìm má swam bi fig rag Yesu
àsàin-à í mpìr atwìb swànn bu zyun kim
níng bàna. Ku shi sig àràg Malkisadik, ku
kab síg nì swai Haruna.
12 Wà Shìdun ma sìnn kà pyann kàng
hing swai mpìr atwìb swànn bu zyun kim,
doka má vim bìr tìnn.
13 Shinn Luyí Yesu, àsàin-à big ri dang
jír á shinnwá ni níng, swaiwá kim, ku í

swai Lawi bàna. Mpìrká buwá kó ńzyun
shi fig mpìr atwìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni bàna.
14 Wàníng í bu yipyàr bàna, Shinn Luyí
í swai Yahuda. Musa dang fig jír á shinn
swaiká bu Yahuda ni rag bá shi mpìr
atwìb swànn bu bàna.

Yesu Shi Sig Aràg Malkisadik

15 Jír-à zu kyàr hing kyàr kyàr. Mpìr
atwìb swànn bu á pyànn Shìdun ni zyun
kim bi hing, zyun-à shi sig àràg Malk-
isadik.
16 Mpìrká sìnn kà fíg ku nì rag aku shi
mpìr atwìb swànn bu àràg barà big ri bàg
á doka níng bàna. Ama ku kàng sig mpìr
atwìb swànn bu á byar gbam yonki zyun-
à ku shi sig ma kàhi wà má vinn fig ávinn
bàna.
17 Big ba sig á jir Shìdun ni á shinnwá
ni rag, "Wá shi mpìr atwìb swànn bu á
pyànn Shìdun ni hár kinn kinn. Wá bàg
gbìb Malkisadik."
18 Doka àkworká rì níng, Shìdun sìnn
kann rìghing agang, jir kai bàna dokaká
hi bàna ma gbam, bá sa shang sar fig mpìr
bàna.
19 Dokaká Musa ba sig níng, má sìnn
kàng sar fig mpìr aku shi ǹsàn á pyànn
Shìdun ni bàna. Bu-à yá bir pìkyinn áni
bi rìghing tàma-à níng í wà zyun-à yá bi
yar á pyànn Shìdun ni à dò shinnwá ni.
20 Shìdun tung rag Yesu má shi mpìr-à
má twìb swànn ya ku bu hár kinn kinn.
Sai-à big rì sìnn kà mpìrká barà bá twìb
swànn bu á pyànn Shìdun ni níng, walai
mpìr-à tung sig ki.
21 Ama bu Yesu, Shìdun dinya ku rag,
"Mì Shìdun ǹ tung sig ki rag wá shi mpìr-à
má twìb swànn bu hár kinn kinn.
Má vim bìr fig jírmí ǹ dang sig níng
bàna."
22 Jir ki-à Shìdun tung sig níng, Yesu shi í
bu-à ri tìya yi rag nu-à Shìdun gib sig wà
tàma-à níng sàn kab wàrì í nì.
23 Swai mpìrká bu Lawi ká ri twìb
swànn bu á pyànn Shìdun ni níng big
nann hing, jir kai bàna ki wu rì kan dim
sig big barà bá sa vinn swàmbá.
24 Ama bu Yesu ku í mpìr-à má wu fig
áwu bàna, í bu-à sa kwá twìb swànn ya
Shìdun bu hár kinn kinn níng. Mpìr má
zìg pyann kàng fig nu swàmwá bàna.
25 Wàníng í bu-à sa kó ákaun bidìm
pár, ku shi sig ma gbam barà kwá pinn
zu mpìrká ma ri bi á byar Shìdun ni, á
zìnnwá ni. Ku shi sig hár kinn kinn, kwá
vig ya kyann káníng Shìdun.
26 Yesu í àgbam bu twìb swànn àsàin-à
má tu kyàr bu pyìryí. Ku í mpìr kyìkyàr
ku ri sa fig bu bibai bàna. Shìdun sìnn
kann sig ku akur, ku kà fig áyau mpìrká
ri sa bu pyìr níng bàna. Ku shi sig mà
byar ùwài byar-à Shìdun shi sig.
27 Ku shi fig àràg àgbam bu twìb
swànnká kádà bàna. Agbam bu twìb
swànnká kádà ri twìb swànn bu su ma su
jir bu pyìrbá ma bu mpìrká. Ama bu twìb
swànn Yesu shi sig kim. Ku ri twìb swànn
fig bu jir bu pyìrwá bàna. Ku twìb swànn
sig bu í kàun ńzyun, í nànn-à hi, màg
rìghing. Ku zìg shinnwá n twìb swànn
bu ma kàhi.
28 Mpìrká ri twìb swànn ya Shìdun bu
á gbìb doka Musa ni níng, big í mpìrká ri
sa bu pyìr. Ama mpìr zyun-à Shìdun tung
sig ki á shinnwá ni níng, ku í wà zyun-
à pyann sig shinn doka Musa. Ku í mpìr
atwìb swànn bu zyun-à ri sa fig bu pyìr
bàna, hár kinn kinn.

8

Yesu í Agbam Atwìb Swànn Bu á Dò Shinnyí Ni

1 Yìr jírká yi dang sig níng í wàníng: Yi
shi sig ma swai mpìr zyun kim zyun-à í
àgbam atwìb swànn bu á pyànn Shìdun
ni. Mpìr-à níng hi í Yesu àsàin-à shi sig
mà byar ùwài mà agunn vìm nu Shìdun
ni mà wai.
2 Ku í àsàin-à ri sa swàm mà tonn
kyìkyàr mà lu Shìdun ni, tonn-à hi shi sig
mà wai í byar-à Shìdun sa sig, í mpìr sa
fíg nì bàna.
3 Mpìrká big sìnn kà sig big abig shi
mpìr atwìb swànn bu níng, big bidìm pár
big ri ya Shìdun bu, mi ri twìb swànn ya
Shìdun bu. Wàníng í barà Yesu àgbam bu
twìb swànn zyun-à ri twìb swànn bu dò
shinnyí ni níng, ri ya Shìdun bu áni tìnn.
4 Wà Yesu nìm ma shi sig á dunyaru,
ku nìm má shi fig mpìr atwìb swànn bu

bàna, jir kai bàna mpìrká ri twìb swànn
bu á dunyaru níng, big ri bàg gbìb-à doka
Musa dang sig.
5 Swàmbá big ri sa níng shi sig àràg í
adìndín, í bu-à ri tàg swàm-à Shinn Luyí
ri sa mà wai. Lu-à big sa sig níng, shi
sig àràg adìndín, lu-à hi ri tàg byar-à
Shìdun shi sig. Sai-à Musa rì nyàan lu-à hi
sa níng, byar-à mpìr atwìb swànn buká
má twìb swànn bu màhàn níng, Shìdun
dinya ku rag, "A sa kó kai bidìm pár àràg
barà ǹ tàg sig wù mà shinnkwìnn Sinai ni
níng."
6 To. Shìdun sìnn kà sig Yesu a wàníng
shi mpìr atwìb swànn bu. Swàmwá kab
bu mpìr atwìb swànn buká kádà íni. Nu-à
Shìdun gib ya sig mpìrká á jir shinn Yesu
ni níng sàn kab sig wàrì íni. Nu gib àpyú-
à níng hi ri gbar bi buká ǹsàn.
7 Nu-à wà jijag zyun-à Shìdun rì gib ya
sig mpìrká níng, wà mpìrká nìm ma sa
fig bu bibai bàna, ku nìm má gib fig wà
wa pyànà bàna.
8 Ama ku myàng mpìrká buwá ri sa bu-
à bibai, í bu-à sa ku dang rag,
"Ayúnn zyun ri bi wà má gib ya mpìr Is-
railaká nu àpyú, kwonn ma mpìrká
bu Yahuda.
Wàníng í bu-à Shìdun dang sig.
9 Nu-à má gib ya big níng, má shi fig rag
àràg barà ǹ rì gib ya sig yàkúbá
níng bàna, bar sai-à ǹ zìg zu yag
big mà jànn Masar níng.
Big ri bir fig pìkyinn á nu-à ǹ gib ya sig
big bàna,
í bu-à sa ǹ zu rìg áyaubá ni níng.
Wàníng í bu-à Shìdun dang sig.
10 Wà àyúnn-à ma màg hing, nu àpyú
zyun-à má gib ya mpìr Israilaká
bàna í wàníng:
Má sìnn kà big abig kyab dokaká bumí.
Má ba sìnn dokaká bumí á pìkyinnbá ni.
Má shi Shìdunbá, bá shi mpìrká bumí
tìnn.
Wàníng í bu-à Shìdun dang sig.
11 Shi fíg bu-à bá tàg mpìrká ma swannbá
ni rag a káníng yì Shìdun níng, shi
fíg í bu-à bá tìtàg bàna.
Shi fíg bu-à bá tàg jàubá rag a káníng yì
Shìdun níng, shi fíg í bu-à bá tìtàg
bàna,
jir kai bàna big bidìm pár bá yì mì,
yann wùnsháí ma àgbam bidìm pár.
12 Má yafa ya big bu pyìrbá big sa sig,
má kyab fig rag bu pyìrbá bàna."
13 Barà Shìdun dang jír á shinn nu-à ku
gib sig n rag í nu àpyú níng, ku sìnn
kàng rìghing wà jijag níng kàng rìghing
àkwor. Bu-à ma kwor hing sàn fig rag
bàna, bu-à hi má bab jànn rìg.

9

Kristi Kab Síg Nì Agbam Atwìb Swànn Bu

1 Nu gib-à wa jijag níng, jir doka barà
mpìr má wib Shìdun shi sig áyau nu gib-
à níng hi ni. Mpìrká sa samyib sig byar-à
bá wib ku.
2 Byar-à hi big sa sig tonn màhàn, byar-
à big ri twìb swànn ya Shìdun bu, finn
tonn-à wà á myann, zyun-à big bar tonn
kyìkyàr níng, pitila ma tebur ma brodi-à
big ya sig Shìdun níng, bidìm pár shi sig
màhàn.
3 Finn tonn-à wà mà yau níng í tonn
zyun-à big ri bar rag í wà zyun-à kyàr kab
sig byar bidìm pár.
4 Mà yau tonn-à níng hi ni, bagadi-à
big sa sig ma zinariya mi ri bìm bu bìm
áni níng, shi sig màhàn. Akwati nu gib
zyun-à big bir dim sig dìrwá bidìm pár
ma zinariya níng, shi sig màhàn. A finn
akwati-à hi ni, brodi zyun-à big ri bar
manna níng shi sig áni. Brodi-à hi shi
sig á finn wùn par zyun-à big sa sig ma
zinariya. Tung Haruna zyun-à jìbu twìb
zu áni níng, shi sig mà finn akwati-à hi
ni. Abàn pyànàká Shìdun ba sig dokawá
áni níng shi sig áni tìnn.
5 Big dàb sig bu pyànà àràg í yann
aswamká mà wai, n sìnn kà sig big á shinn
akwati-à hi ni, jirà abig tìya mpìrká rag
Shìdun shi sig màhàn. Bu káníng pù fim
sig asàbá mà shinn akwati byar-à big ri
yafa ya mpìrká bu pyìrbá níng. Tàma-à
níng í sai-à yá dang zu kyàr kó kai bidìm
pár kyàr kyàr bàna.
6 Barà big sa sig tonn-à hi, finn-à wà
á myann ma wà mà yau ning, kó ákaun
bidìm pár mpìrká ri twìb swànn bu níng,

big ri kà á tonn-à wà á myann mi ri sa
swàmbá màhàn.
7 Ama mpìr-à ri kà mà finn tonn-à wà
mà yau níng, íri àgbam áyau mpìrká ri
twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni. Ku ri
kà mà tonn-à hi ni í kàun ńzyun á ji. A
sai-à níng hi ni ku ri zìg àsà wi mi ri ya
Shìdun dò jir bu pyìrwá ma bu mpìrká ri
sa bu pyìr, n yì fig wà big ri sa bu pyìr
bàna níng.
8 Awun Shìdun ri tàg yi rag sai-à tonn
àkwor zyun-à mpìrká mi sig í ni, shi sig
ma áni níng, mpìrká dìg fig ma gbìb-à bá
kà yag fòr mà byar tonn kyìkyàr-à níng
bàna.
9 Tonn-à wà á myann níng shi sig í bu-
à ri tàg yi mpìrká tàma-à níng rag dò jir
wà ya Shìdun bu, ma wà twìb swànn bu á
pyànnwá ni má sìnn kàng fig mpìr àsàin-
à ri ya bu káníng aku shi mpìr sìsàn á
pyànn Shìdun ni bàna.
10 Bu káníng íri jir buju, ma bu-à mpìr
má wa, ma barà mpìr má tu bu kim kim.
Bu káníng shi sig àràg í bu sù átai, sai
àyúnn-à Shìdun ma vim bìr hing kó kai
bidìm pàr àpyú.
11 Tàma-à níng Kristi bi n tìya rìghing
yi gbìb sìsàn, ku í àgbam mpìr atwìb
swànn bu. Ku ri sa swàmwá mà tonn
byar-à kab sig tonn bu twìb swànn wà á
dunyaru. Tonn-à hi í mpìr jíkwìnn mi fíg
nì bàna. Tonn-à hi bàna á dunyaru.
12 Sai-à Kristi rì kà mà tonn kyìkyàr-à
níng hi níng, ku kà sig í kàun ńzyun, í
nànn-à hi. Sai-à ku kà mà tonn-à níng
hi níng, ku zìg fíg àsà byínn bàna, ku
zìg fíg àsà shi nai bàna tìnn. Ku zìg síg
àsàwá n gbar kyag zu bi síg yi ma kàhi á
vù Shaitan, jirà ayi wìm zu hár kinn kinn.
13 Sai-à rì níng, big ri zìg àsà byínn ma
àsà shi nai, mi ri mi wìr mpìrká dìrbá
kyàr fig bàna, jirà abig shi mpìr kyìkyàr.
Big ri twìb swànn yann nai, mi ri pyar
sún-à mi ri sa àdòníng tìnn.
14 To barà àsà wi káníng ri sìnn kàng
mpìrká abig shi kyìkyàr níng, àsà Kristi
shi sig ma gbam n kab síg nì. Asàwá ri tu
kyàr pìkyinnyí. Ku zìg shinnwá barà ku
sa fig bu pyìr bàna níng, n twìb swànn bu
ma kàhi áyau gbam Awun zyun-à shi sig
hár kinn kinn bu Shìdun. Asàwá má tu
kyàr pìkyinnyí jirà ayi bàg Shìdun àsàin-
à ri ya yonki.
15 Jir wàníng, Kristi í àsàin-à sa sig
Shìdun ma mpìrká jùn kwonn sig. Ku
í àsàin-à sa sig gbìb àpyú-à níng jirà
mpìrká Shìdun bar sig big níng, abig dìg
bu-à ńsàn wà kinn kinn zyun-à Shìdun
gib ya sig big nu níng. Bu-à sa wàníng
má sa àdòníng níng, í jirà ku wu sig jirà
aku zìg zu mpìrká áyau bu bibaiká big sa
sig á sai-à big rì shi sig á nu gib-à wà jijag
níng.
16 Wà mpìr ma ba sìnn sig jír á shinn
barà bá zìg buká buwá sai-à kwa wu hing,
mpìrká má zìg buká buwá má gàfinn
níng, abig yì rag ku wu hing, í wà abig
zìg í ni.
17 Wà àsàin-à ba sìnn sig jír-à níng ma
wu fig ma bàna, jír-à ku ba sìnn sig níng
bàna ma yìr. Wà kwa wu hing í wà jírwá
níng má shi àràg barà ku ba sìnn sig.
18 Wàníng í bu-à sa nu-à Shìdun gib
sig wà jijag níng bàna ma gbam, sai wà
mpìrká rì ma ri gban wi, ma ri ya Shìdun
àsà, í wà shi sig ma gbam.
19 Sai-à Musa rì dinya jag ma mpìrká
jir dokaká Shìdun dang sig rag abig wib
níng, ku zìg tun zyun big gib samyib
sig ma bín zyun-à big ri bar hisop níng,
n bing wai gbàinshìn áni, n du kà mà
àsà shi nai kwonn ma zàpìr, n mi wìr á
tarkada-à big ba sig doka áni, n mi wìr
mpìrká bidìm pár.
20 Barà ku mi wìr kinn big àdòníng, ku
dang rag "Asà-à níng shi sig í bu-à ri tìya
mpìrká rag Shìdun má sa bu-à ku gib sig
nu rag kwá sa, wà zyun-à ku rag aning
wib níng."
21 Musa bi sa kàng í gbìb ńzyun-à níng
n zìg àsà n mi wìr á tonn byar bu twìb
swànn n wìr á buká big ri wib Shìdun áni.
22 I àjai fa, doka dang sig rag big ri tu
kyàr buká ma àsà. Buká big ri tu kyàr
fig ma àsà bàna níng, dà fig àbìr bàna.
Shìdun ri ya yafa ya fig mpìrká bu pyìrbá
bàna, sai wà àsà ma kìfinn hing.

Kristi Wann Tafinn Shinnwá Jirà Aku Zìg Zu Rìg Bu Pyìr

23 Bu káníng ri tàg buká shi sig mà wai.
Bu káníng sàn sig abig sa kyàr ma àsà wi.

Ama buká shi sig mà wai níng, big ri zìm
abig sa kyàr big ma bu twìb swànn-à sàn
kab sig wà á myann níng.
24 Kristi kà fig mà tonn kyìkyàr-à mpìr
sa síg nì níng bàna, wà zyun-à zu sig
tonn kyìkyàr-à mà wai níng. Ku yag sig
mà wai, n shi sig mà pyànn Shìdun á dò
shinnyí ni.
25 Agbam atwìb swànn ya Shìdun bu,
ku ri kà mà tonn kyìkyàr-à ni ji ma ji, mi
ri zìg yag kwonn ma àsà wi wà zyun-à í
àsàwá bàna níng, mi ri wìr màhàn. Kristi
kà mà tonn kyìkyàr-à mà wai níng í kàun
ńzyun, n zìg shinnwá n twìb swànn bu
ma kàhi, ku sa bìnn fig rag bàna.
26 Wà ku nìm ma sa sig àdòníng sai-
à big màm jag dunyaru níng í barà ku
nìm ri wa shwìn kàun nìnànn nímá. Ama
ku bi sai-à dunyaru nyàan vinn n zìg
shinnwá n twìb swànn bu ma kàhi í kàun
ńzyun jirà aku zìg zu rìg bu pyìr.
27 Kó ni bidìm pár má wu í kàun ńzyun,
wà kwa wu hing, Shìdun má wà ku
kwonn.
28 Kristi wu í kàun ńzyun jirà aku pinn
zu mpìrká áyau bu pyìr sa. Kwá kàng
bi wà wa pyànà á dunyaru. Kwá bi fig
rág jirà aku pinn zu mpìrká áyau bu pyìr
sa bàna. Kwá kàng bi jirà aku zìg yag
mpìrká ri shi kir ku níng mà byarwá ni.

10

1 Dokaká Shìdun ya sig mpìr Yahu-
dawaká níng, shi sig í bu-à ri tìya mpìrká
bu ǹsànká má bi á pyànn. Dokaká níng
má tìya vinn sar fig mpìrká barà buká
má bi á pyànn níng, má shi áni bàna.
Mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun
ni níng, big ri twìb swànn ji ma ji. Swai
bu twìb swànnbá big ri twìb swànn níng,
má sìnn kàng sar fig mpìrká ri bi yàr á
byar Shìdun níng, abig shi kyìkyàr bàna.
2 Wà swai bu twìb swànnbá nìm ma shi
sig ma gbam barà má sìnn kàng mpìrká
abig shi kyìkyàr, mpìrká nìm má twìb
swànn kyann fig rag bu bàna. Big nìm
má kyab fig rag big sa hing bu pyìr bàna
tìnn.
3 Bu twìb swànn-à mpìrká ri twìb
swànn ji ma ji níng, í bu-à rì sa big ri kyab
pànn rag big sa hing bu pyìr.
4 Asà yann naiká ma bu byínnká bàna
ma gbam barà bá zìg zu bu pyìr.
5 Wàníng í bu-à sa sai-à Kristi ri nyàan
bi á dunyaru níng, ku dinya Shìdun rag,
“Wù ri zìm fíg bu twìb swànn ma bu ya
bàna.
A ya sig mì wi dìr jirà ń wu dò jir shinn
bu pyìr mpìrká.
6 Wà mpìrká ma zìg wi ma ri twìb swànn
ya gban rìg wù,
kyinnwú ri jwar ya fig wù bàna.
Wà big ma ri twìb swànn ya wù bu jir bu
pyìrbá,
kyinnwú ri jwar ya fig wù bàna.
7 I wà ǹ dang rag, ‘Shìdun, mà mì níng
ǹ bi rìghing jirà ń sa bu-à wù ri zìm ń sa,
àràg barà big ba sig á tarkada doka-à ni
á shinnmí ni níng.’ ”
8 Ku dang jag n rag, “Wù ri zìm fíg í bu
twìb swànn ma bu ya bàna. Wù ri zìm
fíg wi-à big ri twìb swànn ya wù jir bu
pyìrbá níng bàna.” Ku dang jír-à níng kó
barà big ri twìb swànn bu á gbìb doka
Musa ni níng.
9 Ku dang rag, “Shìdun, mà mì níng ń bi
rìghing jirà ń sa bu-à wù ri zìm ń sa.”
Wàníng ri tìya yi rag Shìdun sìnn kàng
rìghing bu twìb swànn kinn fig bu bàna,
ku sìnn kà Yesu wu ki jirà a wàníng zìg
zu rìg bu pyìr mpìrká.
10 Dò jir barà Yesu Kristi sa sig bu-à
Shìdun ri zìm aku sa, n ya sig shinnwá í
kàun ńzyun, big gban sig ku níng, í bu-à
sa yi kàng sig mpìr kyìkyàr big níng.
11 Mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni níng, kó ákaun bidìm pár big ri
twìb swànn í swai bu twìb swànn í ńzyun.
Swai bu twìb swànn-à big ri twìb swànn
níng má zìg zu fig bu pyìr bàna.
12 Ama bu Kristi ku twìb swànn bu
ńzyun, wà shi sig ma gbam barà má zìg
zu bu pyìr hár kinn kinn, í wà ku shi sig
mà agunn vìm nu Shìdun ni.
13 Tàma-à níng ku ri shi kir rág sai-à
Shìdun má sìnn kà mpìr azíbká buwá á
mìr barwá ni.
14 Ku twìb swànn bu í kàun ńzyun n zìg
zu rìghing bu pyìr mpìrká ku sa kyàr sig
níng hár kinn kinn.
15 Awun Shìdun ri tìya kyàr yi rag bu
káníng í àjai. Ku dang jag n rag,

16 “Shìdun dang rag,
nu-à má gib ya big á suká ri bi mà pyànn
níng, í wàníng:
Má sìnn kà dokamí á pìkyinnbá ni,
má ba sìnn kà á pìkyinnbá ni jirà abig
kyab kyann.”
17 I wà ku dang rag, “Má kyab fig rag bu
pyìrká big sa sig ma bu bibaiká big sa sig
níng bàna.”
18 To, barà Shìdun yafa ya rìghing mpìrká
bu pyìrbá níng mpìrká má twìb swànn
fig rag bu jirà a Shìdun zìg zu bu pyìrbá
bàna.

Ayi Bi Yàr á Byar Shìdun

19 Wunzàmí big, á dò jir àsà-à Kristi
kìfinn sig níng, yi dìg rag hing gbìb-à yá
kà yag mà byar-à Shìdun shi sig.
20 A dò jir dìrwá ni, ku pù ya sig yi gbìb
àpyú, í gbìb-à yá dìg yonki áni, barà ya
kà, má wam zu jà-à big gag dim sig nu
nkyun-à áni.
21 Yi shi sig ma àgbam atwìb swànn bu,
ku í àsàin-à ri myàng kwonn ma mpìrká
bu Shìdun.
22 Jir wàníng ayi bi á byar Shìdun ni ma
pìkyinn ńzyun, ma ayi bir pìkyinnyí ǹsàn
nímá. Ayi bi ma pìkyinn kyìkyàr á byar
Shìdun ma dìr-à big tu kyàr sig ma zàn
kyìkyàr.
23 Ayi yag mà pyànn ma wà sar gbam á
pìkyinnyí yi sìnn sig á buká má bi, jir kai
bàna yi yì hing Shìdun má sa bu-à ku gib
sig nu níng.
24 Ayi kyab jàuyí big, ayi sa shang bar
dìryí big, jirà ayi zìm bar dìryí ayi sa bu-à
ǹsàn.
25 Kada ayi fim wà kwonn shinn àràg
barà mpìrká káhi ri fim níng bàna. Ayi
dang gbam bar dìryí kyinn, barà yi yì hing
rag àyúnn-à Shinn Luyí má kàng bi áni
nyàan fòr níng.
26 Barà yi yì rìghing gbìb àjai níng, wà
yi ma ri gbam sung ma ri sa bu pyìr, yi
bàna ma bu twìb swànn zyun-à má zìg
zu bu pyìryí.
27 Wà yi ma ri sa àdòníng ayi gib kyinn,
jir kai bàna Shìdun má wà kwonn mpìrká
ri sa bu pyìr, pyìr zyun-à fàn kab gbam
níng má swànn gban rìg mpìrká ri zib
Shìdun.
28 Sai-à rì níng mpìr-à ma kìm hing
doka Musa, wà mpìr pyànà kó sara ma
myàng hing bu bibai-à ku sa sig, mpìrká
ri myàng fig ashiwá bàna, mi ri gban rìg
ku.
29 Wà má àdòníng mpìr-à ma ri sa wùn
Shìdun yawari n ma ri kyab rag àsà-à
big tu kyàr sig ku áni, wà Shìdun gib
sig nu níng, kinn fig bu bàna, n ma ri
swau Awun Shìdun zyun-à ri sa yi bu-à
ǹsàn níng, shwìn-à bu mpìr-à níng má
kab gbam.
30 Yi yì hing Shìdun í àsàin-à dang sig
rag, “Mì í àsàin-à má sa pyann kàng, má
wa kàng mpìr bu-à ku sa sig.” Ku dang
jakàng n rag, “Mì Shìdun má wà kwonn
mpìrká bumí.”
31 Wà mpìr ma kù kà hing á kwonn-à
Shìdun má wà níng ni, wàníng í bu zinn
títi bàna.
32 Aning kyab pànn barà àyar Shìdun rì
kà jag sig á pìkyinn ná ni. Asai-à níng hi,
kó barà ning rì wa hing shwìn wàni níng,
ning tib wann hing pìkyinn, n sar gbam
hing.
33 Suká káhi, mpìrká rìi swau ning áyau
bir-à ni, big ri ya ning shwìn. Suká káhi
ning ri kwonn shinn ná ma mpìrká ká ri
wa shwìn àdòníng tìnn.
34 Ning myàng hing ashi mpìrká big kig
kà sig á tonn fi-à ni. Sai-à mpìrká gbar
shwar zu ning buká buná níng, ning bai
fig pìkyinn bàna, jir kai bàna ning yì hing
ning shi sig ma bu-à sàn kab sig, wà zyun-
à má vinn fig ávinn bàna.
35 Jir wàníng kada aning fim wà bir
pìkyinn bàna, jir kai bàna mpìrká ri bir
pìkyinn níng, Shìdun má ya big bu ùwài.
36 Aning tib wann pìkyinn jirà aning sa
bu-à Shìdun ri zìm, ma aning dìg bu-à ku
gib ya sig ning nu níng.
37 Big ba sig á jir Shìdun ni rag,
“Su dà fig rag àbìr bàna,
mpìr-à má bi níng, kwá shi nonn fig bàna,
kwá bi.
38 Mpìr kyìkyàrká bumí má bir pìkyinn á
byarmí ni bá shi ma yonki,
ama wà mpìr zyun áyaubá ni ma tafinn
hing gbìbmí,
má fig fig àjwár mpìr-à níng hi bàna.”

39 Buyí yi shi fig àràg mpìrká ri tafinn
gbìb Shìdun mi ri nang jànn níng bàna.
Yi ri bir pìkyinnyí á byar Shìdun àjirà ayi
shi hár kinn kinn.

11

Pìkyinn Bir

1 Yìr pìkyinn biryí í jirà yi yì hing rag yá
dìg bu-à yi sìnn sig pìkyinn áni, ma buká
yi ri myàng fig á zu bàna níng, yi yì hing
rag shi sig áni àjai.
2 I jir pìkyinn bir, í bu-à sa mpìrká
wàrì níng Shìdun sìnn kàng big abig shi
mpìrká buwá níng.
3 I jir pìkyinn bir, í bu-à sa yi yì rag
Shìdun màm sig dunyaru ma jír-à ku
dang sig. Buká yi ri myàng á zu níng,
Shìdun màm zu bi sig á buká yi ri myàng
fig á zu bàna.
4 I jir pìkyinn bir, í bu-à sa Habila ya
Shìdun bu-à sàn kab sig bu Kayinu. A
jir pìkyinn birwá ni, Shìdun sìnn kàng ku
rag ku í mpìr ǹsàn. Shìdun ri tàg yi rag
Habila í mpìr ǹsàn, í bu-à sa ku zìg rìg
bu-à wàníng ya sig ku níng. A jir pìkyinn
birwá ni í barà Habila ri dang jír ma yi
hár tàma-à níng, kó barà ku wu rìghing
níng.
5 I jir pìkyinn bir, í bu-à sa Enok wu fig
bàna níng, Shìdun zìg yag sig ku mà wai.
Mpìr myàng fig rag ku bàna, jir kai bàna
Shìdun zìg yag rìghing ku mà wai. Big ba
sig á jir Shìdun ni rag, sai-à big zìg nann
zu yag fig ma Enok bàna níng, Shìdun fig
hing àjwár ma ku.
6 Wà mpìr ma bir fig pìkyinn á byar
Shìdun bàna, kwá sa jwar fig pìkyinn
Shìdun bàna. Mpìr-à ma ri zìm aku bi
á byar Shìdun, to aku bir pìkyinnwá rag
Shìdun shi sig áni, Shìdun ri sa sàn ya
mpìrká ri yàn gbìbwá.
7 I jir pìkyinn bir, í bu-à sa Nuhu fig
sig jír-à Shìdun dinya ku á shinn buká
má sa mà pyànn kó barà ku myàng fig
ma buká hi á zu bàna níng. Ku wib bu-à
Shìdun dinya sig ku n dàb kòr ùwài nímá
wà zyun-à ku ma mpìrká buwá má kà áni,
jirà abig wìm zu áyau yor-à má bi níng ni.
Bu-à ku sa sig níng, ku tìya sig mpìrká rag
big í mpìr bibai big. Shìdun sìnn zu ku rag
ku í mpìr kyìkyàr á jir pìkyinn birwá ni.
8 I jir pìkyinn bir í bu-à sa Ibrahim wib
sig jir Shìdun sai-à wàníng bar ku n dinya
ku rag aku yag mà byar jànn-à wàníng má
ya ku, má shi í buwá. Ku dù n fim jànn-
à ku shi sig áni, kó barà ku yì fig byar-à
kwá yag bàna níng.
9 I jir pìkyinn bir, í bu-à sa ku shi mà
jànn-à Shìdun gib ya sig ku nu rag wàníng
má ya ku níng. Ku yag shi mà apig àràg
ku í kyìnn, ku ma wùnwá Ishaku ma wùn
adawá Yakubu. Káníng í ká Shìdun gib ya
sig big nu níng tìnn.
10 Ku ri shi kir finn swann-à Shìdun sa
sìnn ya sig ku mà wai. Finn swann-à hi
má shi hár kinn kinn.
11 I jir pìkyinn bir Ibrahim, í bu-à
sa Saratu yìm finn, kó barà Ibrahim í
àwàutím, Saratu í àwàutím tìnn, ama
Ibrahim bir pìkyinn rag Shìdun má sa bu-
à wàníng gib sig nu níng.
12 Sai-à níng hi Ibrahim í àwàutím
wàni, ama bidìm pár barà mpìrká nànn
sig wàni wà wùwànn àràg í asuswir ma
vun-à wìr na yag sig gbàa ma níng-à ni
níng, mpìrká níng bidìm pár í yann ada
Ibrahim.
13 Ibrahim ma mpìrká buwá wu kwonn
ma pìkyinn birbá í zyun. Sai-à big wu
níng, big dìg fig bu-à Shìdun gib ya sig
big nu níng bàna. Ama big sar pyunn
nunonn nímá n myàng hing, big fig hing
àjwár ma káhi. Big dang ma shinnbá rag
big í kyìnn, dunyaru-à níng í lubá bàna.
14 Mpìrká dang sig íri jír-à níng, big
dang zu kyàr hing rag, big ri yàn kyann
jànn zyun-à bàna á dunyaru-à níng ni.
15 Big kyab kàng fig rag jànn-à big fim
sig níng bàna. Wà big nìm ma ri kyab
kàhi, big nìm má kàng yag á byar-à hi.
16 Big zìm síg swann zyun-à sàn kab sig,
í swann-à shi sig mà wai. Zunái ri pànn
fig Shìdun bàna wà ba bar ku rag ku í
Shìdun mpìrká níng, jir kai bàna ku sa
sìnn ya sig big byar shu.
17 I jir pìkyinn bir, í bu-à sa Ibrahim zìg
wùnwá Ishaku n rag kwá twìb swànn ya
Shìdun bu áni, á sai-à Shìdun màg màg
fig ku níng. Ibrahim í mpìr-à Shìdun
gib ya sig ku nu, ama ku ri zìm aku

twìb swànn ya Shìdun wùnwá àràg barà wàníng dinya sig ku.

18 Kó barà Shìdun dang sig rag, swai Ibrahim má zu bi á dìr Ishaku ni níng.

19 Ibrahim bir hing pìkyinn rag, Shìdun má sa sar barà kwá sa wìm kàng Ishaku á ki-à ni. Wàníng shi sig àràg Ishaku zu sig á nu ki.

20 I jir pìkyinn bir, í bu-à sa Ishaku dang rag a Shìdun sa sàn ya Yakubu ma Isuwa á shinn bu ǹsànká má bi dìg big á pyànn.

21 I jir pìkyinn bir, í bu-à sa sai-à Yakubu nyàan wu níng, ku dang rag a Shìdun sa sàn ya yanká bu Yusufu. Asai-à níng hi ku sar gbam sig á tungwá ni, mi ri wib Shìdun.

22 I jir pìkyinn bir í bu-à sa sai-à Yusufu nyàan wu níng ku dang jír á shinn barà mpìr Israilaká má zu dà finn jànn Masar. Ku tàg mpìrká barà bá sa ma dìrwá áni, wà kwá wu hing.

23 I jir pìkyinn bir, í bu-à sa ta Musa ma nàwá zìg ku n tàm jànn ku hár sònn sara sai-à big mà sig ku. Big myàng ku í wùn sìsàn. Big shàr fig zinn bàna, n wam zu rìg nu jír-à kùr dang sig.

24 I jir pìkyinn bir, í bu-à sa Musa zìm fig wà mpìrká abig bar ku rag, ku í wùn uwà Firauna níng bàna.

25 Ku zìm kab sig aku wa shwìn ma mpìrká bu Shìdun í zyun, ma wà kwá fig àjwár ma bu pyìr. Ku yì hing àjwár bu pyìr má wam zu rìg kíni.

26 Ku rag sàn kab síg nì aku wa shwìn á shinn Kristi ni ma wà kwá dìg gban rìg buká mà Masar, jir kai bàna ku sìnn sig zuwá á lada-à kwá dìg mà pyànn.

27 I jir pìkyinn bir, í bu-à sa Musa fim jànn Masar n shàr fig wà kùr má nànn ku àgùnn bàna. Ku wim pìkyinn, jir kai bàna ku myàng hing Shìdun zyun-à mpìrká ri myàng fig á zu bàna níng.

28 I jir pìkyinn bir, í bu-à sa ku gbar zu jag sig àyúnn zyun-à big ri bar àyúnn Pìm Wam Zu níng. Ku dinya mpìr Israilaká rag abig mi wìr àsà á nu nkyunbá ni àjirà wà wùn aswam Shìdun mà wai zyun-à ri gban ki níng, ma bi hing aku gban yanká wà jijag bu Israilaká bàna.

29 I jir pìkyinn bir, í bu-à sa mpìr Israilaká zu yag sar zàpìr ùwài zyun-à big ri bar Zàn Gbàinshìn níng. Big zu yag á byar àwun. Mpìrká mà Masar ri zìm abig zu yag tìnn, ama big í wà wu vinn rìg-à.

30 I jir pìkyinn bir, í bu-à sa sai-à mpìr Israilaká kyann kàng kwìb dán kinn-à mà Yariko hár su sùmpyànn níng, dán-à hi í kù wann rìg-à.

31 I jir pìkyinn bir, í bu-à sa uwà àyái, wà zyun-à big ri bar ku Rahab níng, ku wu fig bàna á sai-à mpìrká ri wib fig Shìdun bàna níng, big wu rìg.

32 Má dang swàb kà rag í kai rà? Su-à má màg fig mì barà má dinya ning jír áshinn Gidiyon ma Barak ma Samson ma Yefta ma Dawuda ma Samaila ma mpìrká rìi dang kyann jir Shìdun níng bàna.

33 I jir pìkyinn bir, í bu-à sa big nu kànn ma swannká káhi ni, n gban rìg swannká hi. Big sa bu ǹsàn, í wà big dìg bu-à Shìdun gib ya sig big nu rag kwá ya big níng. Big kìg dim rìg nu wiyirká.

34 Big ta kà big áyau anam pyìr-à ri swànn yùyù, ama swànn sar fig big bàna. Big shàr wìm zu áyau kànn-à mpìr azíbbá zìg kafai n rag bá gban rìg big níng. Big rì bàna ma gbam, ama big dìg gbam, big kàng mpìr anu kànn n kan tafinn rìg sojaká bi sig kyìnn níng.

35 Uwàká káhi bir sig pìkyinn á byar Shìdun ni, í bu-à sa big myàng mpìrká bigbá ká wu sig níng, sai-à káníng dù nann zu kàng ma yonki níng.

Mpìrká káhi wa shwìn ùwài nímá á vù mpìr azíbká bigbá ni, ama big fim fig gbìb Shìdun jirà abig shàr kyag zu níng, big fim fig bàna. Big myàng àzing myàng myàng hár n wu rìg jirà abig dìg yonki wà zyun-à sàn kab sig.

36 Káhi wa shwìn wa wa, mpìrká màm jwann big, n dab big n sìr big n kig kà big á tonn fi.

37 Mpìrká ta gban big ma abàn n kyag sann gàfinn big áni pyànà. Mpìrká gban big ma kafai, big í mpìr ashi, big wìr sig wau àdùn ma wau byínn. Big wa shwìn á vù mpìr azíbbá ni.

38 Dunyaru sàn fig barà bá shi áni bàna. Big shàr n yag mà awúnn ma shinnkwìnn,

n yag shi mà mìr ashòr big shar.
39 Mpìr káníng sa jwar Shìdun pìkyinn,
jir kai bàna big bir hing pìkyinnbá á
byarwá ni, kó barà big dìg fig ma bu-à
Shìdun gib ya sig big nu rag wàníng má
ya big níng bàna. Big dìg fig bàna,
40 jir kai bàna Shìdun sa sìnn ya sig yi
gbìb zyun-à sàn kab sig. Ku rag kwá zìg
big ma yi, má sìnn kwonn yi bidìm pár
ayi shi mpìr sìsàn á pyànnwá ni.

12

Shìdun Ri Wab Tag Yanká Buwá

1 Mpìr káníng bir hing pìkyinn á byar
Shìdun. Big bidìm pár big ri tàg yi bu-à
mpìr ri dìg á byar pìkyinn bir. Jir wàníng,
ayi zu rìg áyau buká ri kan dim yi ma bu
pyìrká ri pànn gbam yi. Ayi wim kyinn
ma ayi màg dìr ma buká ri bi á pyànnyí
ni.
2 Ayi sìnn zuyí á dìr Yesu àsàin-à sa sig
yi ri bir pìkyinn á byarwá ni. Ku í àsàin-à
má zìg yag pìkyinn biryí àyúnn-à wà kinn
shinn. Ku zìm n wu ki ayànn bái ayànn
kwìnn mà atàm bín-à ni, ku sìnn kàng shi
rag í bu zyun bàna, jirà aku dìg àjwár-à
Shìdun sìnn ya sig ku. Tàma-à níng ku
shi sig mà byar ùwài mà agunn vìm nu
Shìdun ni.
3 Aning kyab Yesu barà ku sa muyar
n wa shwìn á vù mpìrká ri sa bu pyìr.
To, kada aning jar dìr bàna ma aning fim
gbìbwá bàna.
4 Ngain-à ning ri ngang ma bu pyìr
níng, su-à fòr fig ma barà mpìrká má
gban ning bàna.
5 Ning màm jànn rìghing barà Shìdun
dang gbam sig ning kyinn níng rà? Barà
ku dang rag,
"Wùnmí, wà Shìdun ma wab tag wù, á
gang sung á bu-à kwá dang,
wà kwa yan ta wù, kada á bai kyinn bàna.
6 Shìdun ri wab tag mpìr-à ku ri zìm,
mpìr-à kwa sìnn kàng sig wàníng
wùnwá, í mpìr-à ku ri yan ta."
7 Aning tib wann pìkyinn á shwìn-à ning
ma ri wa dò jir bu pyìrná, jir kai bàna shi
sig àràg barà ta ri wab tag wùnwá jirà a
wàníng yar. Shwìn-à níng ri tìya ning rag
Shìdun zìg sig ning àràg í yanká buwá.
Wùn zyun-à tawá ri wab tag fig ku bàna,
í wà áni rà?
8 Wà na wa fig shwìn á jir bu pyìrná ni
àràg barà yanká buwá ri wa níng bàna,
kàhi ning í yanká buwá bàna, ning í yann
sa.
9 Wà taká buyí á dunyaru-à níng ni ma
wab tag yi jir bu bibaiká yi ri sa, yi ri wib
jírbá. To, sàn sig ayi wib Tayí zyun-à shi
sig mà wai jirà ayi wìm zu.
10 Taká buyí ri wab tag yi títi nímá bar
byar-à kyinnbá tib, ama bu Shìdun, ku ri
wab tag yi jirà ayi shi mpìr kyìkyàr àràg
ku.
11 Wà ya wa hing shwìn, yi ri bai pìkyinn
mi ri fig fig àjwár bàna. Asim, mpìrká ma
wa sig íri shwìn-à níng, shwìn-à hi ri sa
big ri sa bu ǹsàn, mi ri shi shu pìkyinn na
tag.

Byur Twìb á Shinn Wà Mpìr Ma Ri Ngàng Shìdun

12 Dìrná wu tag rìghing, aning gbam kà
nann zu dìr áni.
13 Aning kyann á gbìb vuvonn jirà kada
a dìr wu tagná sa ning aning nang jànn
bàna, ma aning wìm zu.
14 Aning sa barà ná shi shu ǹsàn ma kó
ni bidìm pár. Aning shi shu kyìkyàr. Mpìr
má myàng fig Shìdun bàna, sai wà kwa
shi hing íri swai shu-à níng.
15 Aning pànn shinn ná, jirà kada
mpìr zyun áyauná ni aku ngàng àsàn
Shìdun níng bàna. Aning pànn shinn ná,
jirà kada mpìr zyun aku shi ma kyinn
àzwànn. Iri swai mpìrká àdòníng, big ri
sa bai shu mpìrká nìnànn nímá.
16 Aning pànn shinn ná, jirà kada mpìr
zyun áyauná ni aku sa àyái bàna, aku
myàng buká bu Shìdun àràg kinn fig bu
bàna, àràg barà Isuwa rì sa sig dò jir buju
níng. Ku zìg byar shuwá barà ku í wùn
àyì níng, n wann tafinn ya rìg wunzàwá.
17 Ning yì hing, ásim Isuwa ri zìm a
tawá dang ya ku nu-à sìsàn, ama tawá
ngàng. Ku dìg kàng fig rag byar shuwá
ku wann tafinn sig níng, bàna, kó barà
ku yàn hing ma zàn mínn níng.
18 Aning kyab byar-à ning sar sig. Ning
sar fig mà byar-à mpìr Israilaká rì sar sig
á sai-à Shìdun ya big dokawá níng bàna.
Big sar yàr mà shinnkwìnn zyun-à big ri

bar Sinai wà zyun-à mpìr ri zìg vù mi
ri tib áni. Asai-à níng hi, anam pyìr ri
swànn, byar-à sìr fi kùun, wàu gbar wàni.
19 Big fig nài yur, ma nài jír ngbam
nímá. Barà big fig àdòníng, big shàr rìg
zinn. Big vig Musa n rag big zìm fig abig
fig jakàng nài jír-à níng bàna.
20 Big dang àdòníng, jir kai bàna bu-à
nài jír-à níng dinya sig big níng kab hing
gbambá. Nài jír-à hi rag, "Kó wà ma í
wi ma tib íni vù á shinnkwìnn-à níng ni,
mpìrká abig ta gban rìg ku ma abàn."
21 Buká big myàng sig màhàn bó níng,
zinn pànn hing big. Musa ma shinnwá ku
dang rag, "Dìrmí zwab, zinn sa rìg mì."
22 Ama bigná ning fòr bi hing á
byar shinnkwìnn Siyona, mà finn swann
Shìdun zyun-à shi sig ma yonki, mà
Urushalima zyun-à shi sig mà wai, byar-
à yann aswamká mà wai shi sig màhàn
nìnànn nímá.
23 Ning bi hing á byar-à yann àyìká bu
Shìdun ri kwonn shinn mi ri fig àjwár,
ká big ba sig zinnbá mà wai. Ning bi
hing á byar Shìdun àsàin-à má wà mpìrká
kwonn. Kyinn ná shi rìghing kyìkyàr
àràg barà kyinn mpìrká bu Shìdun shi sig.
24 Ning bi rìghing á byar Yesu àsàin-à
gib ya sig yi nu àpyú n kìfinn sig àsàwá á
jir bu pyìryí ni. Asàwá níng ri tàg yi bu-à
sàn kab sig bu-à àsà Habila ri tàg yi.
25 Aning pànn shinn ná, kada aning
ngàng Yesu àsàin-à ri dinya ning jír-à
níng bàna. Mpìrká rì ngàng sig wà bá
fig jir Shìdun á dunyaru níng, big wìm zu
fig bàna. Barà big wìm zu fig bàna níng,
yi má wà ya ngàng jir mpìr-à bi sig mà
wai níng, ya wìm zu buyí áshinn rà?
26 Sai-à rì níng, nài jírwá ri sa jànn-à á
jìnn ni ning yàng yàng, ama tàma-à níng
ku gib sig nu rag: "Má gbar ning jakàng
jànn-à á jinn ni, kó waisháu má, má gbar
ning ku tìnn."
27 Jír-à ku dang sig rag kwá gbar ning
jakàng níng, ri tìya yi rag, kwá sa buká
ku màm sig níng má ning yàng yàng, kwá
sa bab jànn rìg big, jirà buká ká ma ning
fig bàna, bá dà kàng.
28 Ayi sa Shìdun ísoko, jir kai bàna ku
ya sig yi byar kùr, byar-à má ning fig
aning bàna. Ayi sa ísoko, ma ayi swam
yan Shìdun á gbìb-à kyinnwá má jwar,
ma ayi wib ku ma ayi shàr ku,
29 jir kai bàna Shìdunyí shi sig àràg í
pyìr-à ri swànn vinn bu.

13

Shu-à Má Jwar Ya Shìdun

1 Aning shi zìm kyann bar dìrná, jir kai
bàna ning shi sig shu shunwàu ma wunzà
á gbìb Kristi ni.
2 Kyìnnká ma bi á byarná ni, aning
pànn samyib big ǹsàn nímá. Mpìrká káhi
pànn samyib kyìnnká, big ri kyab káníng
í mpìr big, ama big yì fig wà káníng í yann
aswamká mà wai bàna.
3 Aning kyab mpìrká big kìg kà sig mà
tonn fi á kyinn ná ni àràg big kìg síg ning.
Aning kyab ká ri wa shwìn á kyinn ná ni
àràg í ning ri wa íni.
4 Kó ni aku wib shu ban, wunù ma
wàwá abig shi shu ma pìkyinn ńzyun.
Mpìrká ri sa àyái níng, Shìdun má wà big
kwonn.
5 Kada aning sìnn pìkyinn ná á bài
bàna. Buká ning shi sig ma kàhi níng,
aning rag màg hing ning, jir kai bàna
Shìdun dang sig rag, kwá fim fig ning
bàna, kwá ngàng fig ning bàna tìnn.
6 To. Ayi wim kyinn ma ayi dang rag,
"Shìdun í mpìr ashangmí,
má shàr fig zinn bàna.
Mpìr jíkwìnn bàna ma gbam-à kwá sa mì
bu-à bibai."
7 Aning kyab àgbamká bigná wàrì, ká rì
dinya jag sig ning jir Shìdun. Aning kyab
kàng bar shubá big shi sig ma barà big
wu sig, ma aning bir pìkyinn àràg barà
big bir sig.
8 Yesu Kristi ri vim bìr fig bàna. Ku í
wà nà níng, ku í wà jann-à níng, ku í wà
kinn kinn.
9 Kada aning zìm mpìrká ri tàg bu àpyú
níng abig tonn kà ning á gbìb ajànn bàna.
Ama bu-à sàn sig bàna, àsàn Shìdun aku
sa gbam ning kyinn. Doka shi sig á shinn
barà mpìr má ji buju níng, fòr fig bu zyun
bàna, mpìrká ká ri bàg doka níng, doka
káníng ri sa shang fig big bàna.
10 Kristi wann tafinn shinnwá n wu dò
jir bu pyìr mpìrká. Mpìrká ri zìg wi hár

tàma-à níng, mi ri twìb swànn á pyànn
Shìdun ni n rag big ri sa dò jir bu pyìrbá
níng, bá dìg fig gbìb Kristi àràg barà yi
dìg sig níng bàna.
11 Agbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn
bu níng, ku ri zìg kà yag àsà wi mà byar-à
wà kyàr kab sig, mi ri wìr màhàn á dò jir
bu pyìr mpìrká ni, ama dìr wiká mpìrká
ri zìg yag, mi ri twìb swànn mà kur finn
swann-à ni.
12 Wàníng í barà Yesu wu mà kur finn
swann-à ni, jirà aku tu kyàr mpìr bu
pyìrká ma àsàwá.
13 Jir wàníng yi má, ayi yag mà kur finn
swann-à ni mà byarwá ni, ma ayi kàng bu
ayànn bái ayànn kwìnn àràg ku.
14 Yi bàna big finn swann-à wà má shi
hár kinn kinn á dunyaru, yi ri yàn wà
zyun-à má bi mà pyànn.
15 Jir wàníng á jir shinn Yesu ni, ayi
swam yan kyann Shìdun, wà yi ma ri
swam yan kyann ku, má shi àràg yi ri
twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, barà
yi ri swam yan zìnnwá níng.
16 Kada aning màm jànn wà ná sa bu
ǹsàn má sa shang jàuná bàna, jir kai bàna
wàníng í bu twìb swànn-à Shìdun ri fig
àjwár ma kàhi.
17 Aning wib àgbamká bigná, aning bàg
bu-à ba dinya ning, jir kai bàna big í
àsàinká ri myàng kwonn ma ning. Bá
dinya Shìdun swàmbá big sa sig. Jir
wàníng, aning wib big àjirà abig sa
swàmbá ma àjwár. Wà ma nímá bàna bá
wor awor, swàmbá hi má sàn ya fig ning
bàna.
18 Aning vig ya kyann yi Shìdun. Yi yì
hing yi shi sig ma kyinn ǹsàn, jir kai bàna
yi ri zìm ayi sa kyann bu sìsàn kó ákaun
bidìm pár.
19 Mì ri vig ning, wúshèní aning vig rag
Shìdun aku zìg kàng bi mì á byarná ni
kíni.

Ku Vig Shìdun

20 Shìdun gbar dù nann zu rìg Shinn
Luyí Yesu á ki-à ni, àsàin-à í mpìr ùwài
zyun-à ri myàng kwonn ma yi á jir kiwá
ku wu sig, àràg barà aza àdùn ri myàng
kwonn ma àdùnká buwá níng. Asà Yesu
í bu-à sa sig nu-à Shìdun gib sig níng shi
sig ma gbam hár kinn kinn.
21 Shìdun àsàin-à ri sa tag pìkyinn ná,
aku ya ning bu ǹsànká ning ri zìm, àjirà
aning sa bu-à ku ri zìm. Aku sa swàmwá
áyauyí ni á dò jir Kristi ni, jirà ayi shi shu
barà má jwar ya ku. Kristi aku shi bu-à
mpìrká má swam yan hár kinn kinn. Aku
shi àdòníng.

Jír-à Wà Kinn Shinn

22 Wunzàmí big, mì ri zìm aning sa
muyar ma jírmí. Jírká ǹ ba sig níng wài
fig bàna.
23 Mì ri zìm aning yì rag big fìnn tafinn
rìghing wunzàyí Timoti mà tonn fi-à ni.
Wà kwa bi hing kíni, yi ma ku má bi í
zyun á sai-à má bi á byarná ni.
24 Aning bib kà àgbamká bigná ma
mpìrká bu Shìdun bidìm pár. Mpìrká ri
bàg Kristi mà Italiya níng ri bib kà ning.
25 Asàn Shìdun aku shi kwonn ma ning,
ning bidìm pár.

Wasika-à YAKUBU Ba Sig

Yakubu ba ya sig mpìrká bu Shìdun bidìm pár ká yam gàfinn yag sig á dunyaru (Yak 1:1). Ku ba sig rag ayi shi shu kyìkyàr, kada ayi zìm bu zyun aku màg màg fig yi bàna, ayi myàng kó ni bidìm pár í bu ńzyun á byaryí ni, ayi myàng ashi mpìr ashiká, ayi gbar dù nann shinn bàna, ayi vig kyann Shìdun. Ku dinya yi rag íri wà yi ri bir pìkyinn níng màg hing bàna, ama ayi sa swàm-à má tàg rag yi ri bir pìkyinn á byar Yesu Kristi. Jír-à yá dang bidìm pár aku shi jír-à sìsàn.

1 I mì Yakubu fàu Shìdun ma fàu Shinn Luyí Yesu Kristi. Mì ri ba ya ning, ning mpìrká á Israila, ká yam gàb fim sig awín awín á jànn-à ni. Mì ri bib kà ning.

Aning Vig Shìdun Aku Ya Ning Yar

2 Wunzàmí big, sai-à shwìn nìnànn nímá ma bi hing á pyànn ná ni, kada aning gib kyinn bàna. Aning sìnn kàng rìg bu káníng aku shi í bu àjwár,
3 jir kai bàna ning yì hing wà shwìn ma dìg hing ning jirà aku màg màg fig ning barà ning bir sig pìkyinn ná á byar Yesu ni, sái ná myàng shwìn-à hi má sa ning barà ná tib swàb kà pìkyinn ná.
4 Sái dái aning fim muyar aku sa kinn swàmwá á kyinn ná ni jirà aning shi shu sìsàn, aning kinn mpìr jíkwìnn, kada bu zyun aku dà ning bàna.
5 To, áyauná ni mpìr zyun ma bàna ma yar barà kwá sa bu zyun, aku vig Shìdun rag, a wàníng tìya ku barà kwá sa. Shìdun ri tìya kó ni ma kyinn ńzyun, ku ri bib fig abau bàna.
6 To, ama mpìr-à ma vig Shìdun, kada aku gàb fim pìkyinnwá pyànà aku kyab rag, kwá dìg rà, kó kwá dìg fig bàna rà. Aku kyab àdòníng bàna. Barà ku vig ma kyinnwá pyànà níng, ku shi sig àràg í zàpìr-à wàu ri gbar ning.
7-8 Mpìr-à ma sìnn fig pìkyinnwá ńzyun áyau bu-à ku ri sa bàna, kada aku bir pìkyinn rag, kwá dìg bu zyun á byar Shìdun ni bàna. Kwá pànn fig shinn bu-à kwá sa bàna.

Bu Dunyaru Má Vinn Rìg

9 To, mpìr ashi zyun-à ri bàg Yesu, ku shi fig mpìr ùwài á dunyaru bàna, ama aku sa àyán barà Shìdun sìnn sig ku mpìr ùwài á pyànnwá ni.
10 Mpìr bài, aku sa àyán wà Shìdun ma sìnn kàng ku mà sim á byarwá ni, jir kai bàna bàiwá má vinn rìg kíni, àràg awu buká.
11 Ayúnn-à ma nann zu bi hing, má fàn gban awúnnká má wu vinn rìg, hár awu buká hi má jwag kìfinn vinn rìg tìnn. Asànwá má vim bìr rìg. Wàníng í barà mpìr bài má, kwá wu rìg áyau swàmwá ku ri sa jirà aku dìg bài.

Byar-à Shwìn Bi Sig

12 Mpìr-à ma ri tib pìkyinnwá á shwìn, á sim kwá fig àjwár, jir kai bàna wà kwa sar gbam hing, í wà kwá bi dìg ladawá, wà í yonki zyun-à Shìdun gib sig nu rag kwá ya mpìrká ri zìm ku níng.
13 Sai-à bu ma màg màg fig mpìr jirà aku sa bu-à bibai, kada aku dang rag, bu-à hi bi sig á byar Shìdun, mi ri màg màg fig ku í ni bàna. Shìdun kyinnwá kim, bá màg sar fig ku ma bu-à bibai bàna. Ku bó, kwá màg fig mpìr ma bu-à bibai bàna tìnn.
14 Ama bu-à ri màg màg fig mpìr í bu-à bibai zyun-à ku ri zìm á kyinnwá ni. Bu-à hi shi ya sig ku àràg ayàr ri pànn ku.
15 Mpìr-à ma na hing abann jirà aku sa bu-à bibai, bu-à hi má zìg bi ya ku swàm bu pyìr. Swàm bu pyìr bó, sai-à ma wài hing, í wà má zìg bi ki.
16 Wunzà azìmmí big, kada abig tonn gban ning bàna.
17 Bu-à ri bi mà byar Shìdun ni, íri bu-à ǹsàn bidìm, bu-à bibai bàna áni. Ku Shìdun àsàin-à màm sig buká ri yar á dunyaru bidìm. Buwá ku vim bìr fig ávim bìr bàna, byar-à ku shi sig, zufi bàna.
18 Ku ma shinnwá ku kyab síg nì, n sìnn kà sig yi ma jírwá zyun-à shi sig ma gwangga, jirà ayi shí nì buká wà jijag áyau bu-à ku màm sig bidìm pár.

Mpìr Aku Sa Swàm Ma Jir Shìdun

19 Wunzà azìmmí big, wà mpìr ma dang
hing jír aning fig kíni, ama kada aning
dang kíni bàna. Aning nànn àgùnn kíni
bàna tìnn,
20 jir kai bàna swàm sìsàn-à Shìdun ri
zìm níng, ri zu bi fig áyau àgùnn bàna.
21 Jir wàníng, aning dà fim rìg kyinn-
à bibai kó wà áni, ma swàm bu pyìr. Sái
jír-à Shìdun tàg kà sig á kyinn ná ni níng,
aning zìg í kyinn ńzyun, aning wib ku.
Jír-à hi shi sig ma gbam barà kwá pinn zu
yonkiná.
22 Mpìr-à ma ri fig jir Shìdun ma sung
átai, ku ri tonn gban í shinnwá. Sái aku
sa swàm ma kàhi.
23 Mpìr-à ri fig ma sung átai àdòníng,
shi sig àràg mpìr-à pànn sig adìn ku ri
myàng barà zwánnwá shi sig áni.
24 Kwa myàng hing myàng myàng, í
nànn-à hi ku dù mì yag rìg-à, n màm jànn
rìghing barà ku nìm myàng sig áni.
25 Ama mpìr-à ma fig hing doka Shìdun
wà zyun-à má zìg zu ku á bu pyìrwá ni, n
ma ri sa swàm ma kàhi, kwá shi fig àràg
mpìr-à ri fig átai, mi ri màm jànn níng
bàna. Mpìr-à níng swàmwá má zu shinn.
26 To, wà mpìr zyun-à ma ri sìnn kàng
shinnwá ku í mpìr-à ri wib Shìdun, ama
ku ri mib fig nuwá bàna, ku ri dang bu-à
kyinnwá ri zìm, to, buwá ku tonn gban sig
shinnwá átonn gban, Shìdun bàgwá níng
ku ri bàg átai.
27 Irì bàg-à Tayí Shìdun ri zìm a mpìr
bàg ku níng, í àràg wàníng, wato mpìr
aku myàng kwonn ma uwà kiká, ma yann
kiká bàna ma mpìr-à má sa shang big, aku
bi sa shang big. Hár ma aku zìg zu rìg
shinnwá áyau bu-à bibai á dunyaru tìnn.

2

Kada Mpìr Aku Kyab Rag Mpìr Ashi Fòr Fig Bu Zyun Bàna

1 Wunzàmí big, barà ning shi síg nì
mpìrká bu Shinn Luyí Yesu zyun-à shi sig
ma gbam Shìdun níng, kada aning myàng
jàuná zyun kab zyun á yìzuná ni bàna.
2 Kó àràg mpìr-à wìr sig jà zìnn, n pag
sig ta zinariya á vùwá ni, n kà bi á tonn
byar-à ning ri kwonn shinn. I wà mpìr
zyun wìr àka jàwá, mi ri kan bàg bi ku
tìnn.
3 Bigná, wà na myàng hing àdòníng,
ning ri dinya zyun-à sìng samyib sig
dìrwá níng rag, "Awànmí, á kà bi, á shi
wann áyag áyauyí ni." Zyun-à yab sig
àka jà-à níng bó, ná dinya ku rag, "He!
A yag sar màhàn bó, kó á shi wann avír-à
ni áyag."
4 Wà na sa hing àdòníng, á sai-à níng hi
ning myàng rìghing jàuná zyun-à kab sig
zyun á yìzuná ni, har ning kàng rìghing
mpìrká ri wà jàuná kwonn zyun-à shi fig
í barà bàna.
5 Ning fig hing, wunzà azìmmí big,
Shìdun shig zu sig mpìr ashiká íni,
mpìrká bàna ma bu á dunyaru, ku shig
zu big, n sìnn kàng rìghing big mpìr ùwài
á byarwá ni. Big dìg gbìb barà bá bir
pìkyinn á byarwá ni, hár ku ya big byar
shu á byar-à ku ri na kùrwá. I bu-à ku
gib sig nu rag kwá sa ya mpìrká ri zìm ku
níng.
6 To, í wà bigná ning ri myàng mpìr
ashiká fòr fig bu zyun bàna. Aning
myàng, mpìrká ri lir ji kyann ning níng
ma mpìrká má zìg yag ning mà pyànn
mpìr agib jírká í ni rà? Nda í mpìr bài
big, kó nímá bàna rà?
7 Bigbá big í àsàinká ri swau zìnn Yesu
zyun-à ning ri bàg ku níng, kó nímá bàna
rà?
8 To, sàn hing wà aning sa bu-à má sàn
wàni, aning bàg doka Kùrná Shìdun. Ku
rag, "A zìm jàuwú àràg barà wù ri zìm
shinnwú."
9 Wà ning ma ri myàng jàuná zyun ma
ri kab zyun á yìzuná ni, kàhi ning ri sá bu
pyìr. Ning sa bai sig doka Shìdun.
10 Mpìr-à ma ri bàg doka Shìdun, ama
kwa wib fig zyun áyaubá ni bàna, to, shi
sig àràg ku bàg fig kó àkúnn ńzyun bàna.
11 Àràg barà Shìdun dang rag, kada a
mpìr sa àyái bàna, aku gban ki bàna.
Ayau bu pyànà káníng ni, wà wa sa fig
àyái bàna, ama wà wù ma gban hing ki,
bidìm pár à shi sig àsàin-à ri sa bai doka
Shìdun.
12 Ama bigná kàm, sàn hing wà swàmná
bidìm pár ma jír dangná abig shi ábibir
ma doka wà zyun-à má zìg zu ning,

13 jir kai bàna mpìr-à ma myàng fig ashi
jàuwá zyun bàna, kwonn wà Shìdun má
myàng fig ashiwá bàna tìnn. Ama mpìr-à
ma myàng ashi jàuwá, buwá kwá shàr fig
kwonn wà bu Shìdun bàna.

Mpìr-à Ma Bir Pìkyinn Aku Tàg á Byar Swàmwá Ni

14 To, wunzàmí big, wà mpìr-à ma rag
ku ri bir pìkyinn á byar Shìdun, ama
kwa sa fig swàm bu-à má tàg pìkyinn
birwá bàna, ma pìkyinn birwá hi shí nì
rà? Bàna. Mpìr-à ma bir pìkyinn átai,
wàníng má zìg zu ku rà? Bàna.
15 Wàníng kó jàuwú zyun ning ma ku ri
bàg Shìdun ńzyun, ku má, ku shi sig áyau
ashi, kó bu-à jíji ku bàna ma kàhi, kó jà
ku bàna ma kàhi,
16 í wà à bi, n dinya ku rag, "Awàn! A
shi ǹsàn, a Shìdun ya wù bu-à wá jíji ma
bu-à wá sa kà á dìrwú ni." I nànn-à hi, kó
bu zyun à ya fig ku bàna. Kàhi yìr bu-à
jírwú má sa ya ku í kai rà? Bàna.
17 To, wàníng má, í barà wà mpìr ma
bir pìkyinn átai, shi sig áni àdòníng. Wà
mpìr ma sa kwonn fig pìkyinn bir ma
swàm zyun-à má tàg pìkyinn birwá bàna,
kàhi í pìkyinn bir átai.
18 Ama mpìr zyun ma rag, "Buwú wù ri
bir pìkyinn, bumí mì ri sa swàm." To, á
tìya mì pìkyinn birwú barà à sa fig swàm
bàna níng, bumí má tìya wù pìkyinn
birmí ma swàmmí tìnn.
19 Wù ri bir pìkyinn rag Shìdun í ńzyun.
To, sàn hing. Kó wàuká má, big ri bir
pìkyinn rag Shìdun í ńzyun tìnn. Kó
barà big bir sig pìkyinn áni níng, bidìm
pár zinn Shìdun ri pànn big, hár dìrbá ri
zwab.
20 Wù mpìr-à bàna ma yar, á myàng.
Sái wà ba tìya wù rag pìkyinn bir á byar
Shìdun ma kwonn fig ma swàm bàna, í
átai rà?
21 Yàkúyí Ibrahim á jir shinn swàmwá
ni, Shìdun zìg zu rìg ku hing áyau bu
pyìrwá ni, kó nímá bàna rà? Sai-à ku bi
zìg wùnwá Ishaku n zìg yag wàníng jirà
aku gib gban wàníng á pyànn Shìdun.
22 Wato bu-à ku sa sig níng pìkyinn
birwá ma swàmwá bidìm pár ri yag
ábibir. Bu-à ku sa sig, shi sig ábibir ma
pìkyinn birwá.
23 I barà jír zyun big ba sig á tarkada
Shìdun shi sig áni rag, "Ibrahim bir hing
pìkyinn á dìr Shìdun. Bar pìkyinn bir-à
ku bir sig níng, sái Shìdun zìg kàng bi
rìg ku mpìr-à bàna ma bu pyìr á byarwá
ni." I byar-à hi big bar Ibrahim rag ku í
jàu Shìdun.
24 Yi mpìr jíkwìnn bidìm pár, á dò shinn
swàmyí ni Shìdun sìnn kàng bi yi mpìrká
bàna ma bu pyìr á byarwá ni. Ku zìg
zu fíg yi jir shinn pìkyinn bir awínwá ni
bàna.
25 Aning myàng barà Rahab uwà-à ri sa
àyái-à níng wìm zu sig áni. Buwá ku zìg
yann aswamká bu Israilaká n tàm jànn
rìg, n tìya big gbìb zyun kim abig bònn
zu rìg á finn swann-à ni. I bu-à sa Shìdun
sìnn kàng sig ku mpìr-à bàna ma bu pyìr
á byarwá ni.
26 Mpìr-à ma bir pìkyinn, ma sa fig
swàm áni bàna, pìkyinn birwá í bu átai.
Aràg barà dìr mpìr-à bàna ma awun kàng
rìg ki, í barà pìkyinn bir awínwá ni bàna
ma yìr tìnn.

3

Nuyí Ri Du Kà Yi á Shwìn

1 Wunzàmí big, kada aning zìm aning
kà tù íri mpìrká ri tàg jir Shìdun bàna, jir
kai bàna yi mpìrká ri tàg buká níng, wà
ya bir fig pìkyinn áni bàna, kwonn wàyí
má wài kab bu mpìrká dà níng íni.
2 Ning yì hing yi bidìm pár yi ri ta àsìu
á shinn bu nìnànn nímá. To, ama mpìr-à
ma ri dang fig jír bu-à bibai bàna, ku bàna
ma laifi, í mpìr-à má ta fig àsìu áyau jírwá
ni bàna. Mpìr-à níng hi yì hing barà kwá
pànn samyib dìrwá bidìm pár,
3 àràg barà mpìr ma du kà hing kan á
nu vinn-à ni, ma gbar hing jùr-à, vinn-à
ri bàg ábibir.
4 Aning myàng barà kòr-à á zàpìr, barà
big wài sig áni bidìm pár, wunn kòr títi
nímá, kó wàu ma ri gbar má, sái agunn-à
wunn kòr-à ma yag, í agunn-à kòr-à má
bàg áni.
5 To, barà wunn shwìyí nímá ri zìg
kyann kòr ùwài-à níng, í barà nuyí shi
sig áni á byaryí ni tìnn. Nuyí í bu shwìyí
nímá, ama yi ri dang jír bu ùwài ma kàhi.

Aning myàng, pyìr shwìyí nímá ri dù, n mi ri swànn awúnn ùwài nímá.
6 I barà nuyí shi áni àràg í pyìr. Ayau dìryí ni bidìm pár í nuyí zyun-à yi ri dang jír áni níng, ri wab dù pìkyinn mpìr, pìkyinn ri fàn, hár ri sa bai gban rìg shinnyí bidìm. Jír-à hi bó í pyìr Shaitan ri gbar dù íni, hár ri sa bai shuyí àràg pyìr ri swànn bai bu.
7 Wi awúnnká ma ayinnbuká ma buká ri ngang kyann á jìnn ni níng bidìm, ma buká á zàpìr, mpìr jíkwìnn shi sig ma gbam á shinnbá ni.
8 Ama nuyí shi sig níng, walai mpìr-à shi sig ma gbam á shinnwá ni. Ku í bu-à bibai. Nuyí ri shi fig akim bàna. Ku ri sa bai dìryí bidìm pár. Nuyí bidìm pár mònn sig íri kyànn-à bibai.
9 Aning myàng, nuyí í bu-à yi ri yan Tayí Shìdun ma kàhi. I bu-à yi ri swau mpìrká Shìdun màm sig zu àràg ku níng, ma kàhi.
10 Jír ǹsàn ma jír-à bibai bidìm pár yi ri dang ma nu ńzyun. Kai! Wunzàmí big, írì bu àdòníng sàn fig bàna.
11 Byar abinn zàpìr ńzyun má sa yì barà kwá binn zu bi zàpìr àswíb ma zàpìr ǹsàn bidìm pár í byar ńzyun rà? Wàníng kam bàna.
12 Wàníng má, bin ating má sa yì barà kwá wan awan táb rà? Bàna. Bin táb má sa yì fig barà kwá wan awan ating bàna. Kó zàn àswíb má, má sa yì fig barà kwá binn zu kwonn ma zàpìr àdór bàna.

Wàníng í Swai Yar-à Bi Sig á Byar Shìdun

13 Ayauná ni mpìr-à shi sig ma yar zyun-à Shìdun ri ya níng í ni rà? Wà ma áni, tò, byar shuwá ma swàmwá aku shi sìsàn. Kada aku gbar dù shinn áyau-à ni bàna, aku sa swàm ma yar. Kwa sa hing àdòníng mpìrká má myàng yarwá.
14 Ama wà mpìr ma ri sa akyib kó ku ma ri zìm shinn á kyinnwá ni, kada aku gbar dù shinn aku rag ku í mpìr yar bàna. Kada aku gim ǹsáng á shinn jir àjai bàna.
15 Wà kwa ri sa akyib, ma wà kwa ri zìm shinnwá, yar-à níng bi fig á byar Shìdun bàna. I bu-à á kyinnwá ni átai, í bu dunyaru, í bu Shaitan.
16 Byar-à big ri sa akyib ma byar-à big ri zìm shinn, í byar-à shùr gbìb ma bu-à bibai bidìm pár shi sig.
17 Mpìr-à ma shi sig ma yar zyun-à wann bi sig mà byar Shìdun, mpìr-à níng hi shi sig ma pìkyinn kyìkyàr. Ku ri jùn kwonn mpìrká. Kyinnwá ri ya fig mpìr shwìn bàna. Ku ri myàng ashi mpìr. Ku shi sig ma pìkyinn-à ri sa swàm bu ǹsàn nìnànn nímá. Ku ri myàng fig mpìr zyun kab jàuwá zyun á yìr zuwá ni bàna. Ku ri dang fig jír nu pyànà bàna.
18 Mpìr-à ri gbar jùn kwonn mpìrká, ku ri sa swàm ǹsàn, ku shi sig àràg mpìr-à tàg sig buju, í wà n binn kwonn buju-à ùwài nímá.

4

Aning Pànn Jàu Ma Shìdun, Kada Aning Pànn Jàu Ma Dunyaru Bàna

1 N bib ning, ma shùrká ning ri gbìb big bar dìrná níng, ri zu bi á ni rà? Ri zu bi á kyinn ná ni. Mpìr ma ri zìm bu á kyinnwá ni, bu-à ku ri zìm níng ri gbar dù ku pìkyinn.
2 Aràg sai-à ning ma ri yàn bu, na dìg fig bu-à ning ri zìm níng bàna, ning ri gban ki, ning ri sa akyib, ning ri nu kànn, ama bu-à ning ri zìm níng, ning dìg fig bàna, wato ning vig fig Shìdun aku ya ning bàna, í bu-à sa níng.
3 Kó na ri vig ku, kwá ya fig ning bàna, jir kai bàna bar kyinn-à ning shi sig ma kàhi, n mi ri vig ku níng, sàn fig bàna. Ning ri vig ku jirà aku ya ning aning fig àjwár shinn ná áni átai.
4 Ning mpìrká ri ji amana Shìdun káníng, àsai ning yì fig wà big rag, mpìr-à ma pànn jàu ma buká á dunyaru, ku í mpìr azib Shìdun níng, ning yì fig bàna rà? To, n dinya ning, mpìr-à ma ri zìm aku pànn jàu ma dunyaru, ku ri zìg kàng shinnwá í mpìr azib Shìdun.
5 Kó ning myàng àràg jir Shìdun-à níng, ku dang sig átai rà? Barà ku dang rag, “Awun-à ku sìnn sig á pìkyinnyí ni níng, ri nànn àgùnn ma bu-à bibai wàni.”
6 Ama Shìdun ri sa ya yi àsànwá nìnànn nímá. I barà big ba sig n rag, “Shìdun má shi shu wà afu ma mpìrká ri myàng

shinnbá big í mpìr ùwài, ama mpìrká ri
sìnn kàng shinnbá big í bu zyun bàna
níng, kwá sa ya big bu-à ǹsàn."
7 To, aning ya Shìdun gbamná, ma
aning kan dim swàm Shaitan á kyinn ná
ni, kada aning zìm bàna. Wà na kan hing
ku, í wà kwá shàr zinn ná.
8 Aning jùn kwonn ma Shìdun, í wà
ku má, kwá jùn kwonn ma ning tìnn.
Ning mpìr pìkyinn-à bibaiká, aning fim
bu pyìrná. Ning mpìr kyinn pyànàká,
aning dà fim kyinn pyànàná tìnn.
9 Na kyab hing bu pyìrná, aning bai
kyinn áni, aning yan nài yán, aning kig
mínn. Jonn ná aku kàng rìg nàikitáu,
àjwárná aku kàng kyinn bai.
10 Aning sìnn kàng shinn ná mà sim á
pyànn Shìdun. I ku kwá sìnn ning ínì mà
pyànn.

Kada á Tìr Ya Jàuwú Jír Bàna

11 To, wunzàmí big, kada aning zìnn
swau jàuná zyun bàna. Mpìr-à ma ri zìnn
swau jàuwá, n ma ri tìr ya wàníng jír, ku
ri sa bai doka Shìdun, n mi ri tìr ya doka
Shìdun jír. To, wà wa tìr ya hing doka
Shìdun jír, à kàng rìghing mpìr-à ri wà
doka Shìdun kwonn, à shi fig rag mpìr-à
ri bàg kàhi bàna.
12 Ama àsàin-à shi sig ma gbam kwá ya
doka-à níng, í Shìdun ku awínwá ni. Ku í
àsàin-à má wà kwonn tìnn. Ku í àsàin-à
má zìg zu mpìr, má gban mpìr tìnn. To,
wù mpìr jíkwìnn, ń bib wù, buwú à shi
sig á nu kai, hár wá tìr ya jàuwú zyun jír
rà?

Kada Mpìr Aku Gbar Ashí Bàna

13 Ning mpìrká ri dang rag, "Janá-à níng
kó akìn níng, yá yag shi mà jànn zyun hár
ji zyun. Yá wann tafinn buká buyí màhàn,
jirà ayi dìg swàb kà bu áni."
14 Wà ning ri dang àdòníng, ning yì fig
bu-à má dìg ning janá-à níng, kó akìn
níng bàna. Aning myàng yonki mpìr í kai
rà? Yonki mpìr shi sig àràg àbyìm shyù-à
nim dim sig á jìnn ni. Ning yì hing àbyìm
shyù ma nim hing á pyànn títi nímá ku í
yar rìg-à. I barà yonki mpìr shi sig áni,
má nonn fig bàna tìnn.
15 Sàn sig aning dang rag, "Wà Shìdun
ma zìm hing, wà yonki ma áni, yá sa bu
nímá, ma bu nímá."
16 Ama ning ri dang fig rag "Wà Shìdun
ma zìm hing," bàna. Ning ri gbar àshí,
n mi ri dang átai. Barà ning ri dang
àdòníng, sàn fig bàna.
17 To, ning fig hing kó? Mpìr ma yì hing
bu ǹsàn, ama kwa sa fig bàna, ku sa hing
bu pyìr.

5

Mpìr Bài Má Wa Shwìn

1 To, ning mpìr bài, aning kig mínn,
aning yan nài yán, jir kai bàna shwìn
nìnànn nímá má bi dìg ning.
2 Bàiná bidìm pár má bai rìg. Jàná bó,
ayìg má yìg bai rìg.
3 Bài zinariyaná má da bai rìg jì, azur-
faná má da bai rìg jì. Jì-à hi bó tàg sig
barà ning rì myàng kwonn fig ma mpìr
ashi bàna. Jì-à hi má zwam dìrná àràg
barà pyìr ri swànn. Wà dunyaru nyàan
vinn, í wà ning zìg bàiná, n sìnn samyib
sig, mi ri tù kiwá.
4 Mpìrká rì sa hing swàm bài á daná
ni, ning wa fig big bàna. To, aning fig,
big ri kig ya Shìdun nàikitáu, Shìdun
àsàin-à shi sig ma gbam kó kai bidìm pár.
Nàikitáubá ri kà ku á sung-à ni.
5 Bigná ning shi sig ma byar shuná á
dunyaru, ning ri fig àjwár. Bu-à ning ri
zìm bidìm pár, ning ri dìg. Ning shi sig
àràg nai zyun-à ri ji mònn finnwá, hár
dìrwá ri kwònn jirà abig gib gban ku.
6 Ning ya sig mpìrká ká sa fig ning bu
bàna shwìn átai, hár ning gban rìg big.
Big bó, big ngàng fig bàna.

Aning Tib Pìkyinn Ná

7 Aning tib pìkyinn ná, wunzàmí big,
hár àyúnn-à Shinn Luyí Yesu má kàng bi.
Aning myàng barà àsàin da-à ri sa, mi ri
tib pìkyinnwá barà kwá myàng írì bu-à
kwá dìg mà dawá ni. Ku ri shi kir bu-à
ku tàg sig níng hár sai-à shyù má fa wann,
ma sai-à shyù má bi tab kinn shinn-à.
8 To, ning má, sái aning sa àdòníng,
aning tib pìkyinn ná, jir kai bàna sai-à
Shinn Luyí má bi níng, ri nyàan fòr.

9 Kada aning zìnn kyann bar dìrná
bàna, ning wunzàmí big, jirà kada a
Shìdun wà ning kwonn bàna. Ku í àsàin-
à má wà kwonn-à ri bi níng.
10 Aning myàng barà mpìrká ri dang
kyann jir Shìdun níng, big tib sig
pìkyinnbá. Shwìn ma dìg big, big ri tib
pìkyinnbá. To, ning má, aning sa àdòníng
tìnn.
11 Mpìr-à ma ri tib pìkyinnwá, yi ri
myàng ku í mpìr-à ri fig àjwár. Ning
yì hing írì pìkyinn-à Ayuba tib sig áyau
shwìn-à ku wa sig. Hár ning yì hing barà
Shìdun sa ya sig ku bu ǹsàn ásim. Shìdun
sa shwìn-à ku wa sig níng kàng bu àjwár,
ku màm jànn rìghing shwìnwá bidìm pár,
í bu-à sa yi yì rag ku tib sig pìkyinn áyau
shwìn-à ku wà sig. Shìdun ri myàng ashi
mpìr.
12 To, mì ri dinya ning jír ǹsàn zyun-
à má sàn ya ning, wunzàmí big. Kada
aning tung ki ma bu-à mà wai kó ma bu-
à á jìnn ni bàna. Kó írì ki-à wà áni, kada
aning tung bàna. Wà ma àjai bàna, aning
rag, “àjai bàna.” Wà ma àjai, aning dang
rag, “í àjai.” Kada aning tung ki bàna,
àjirà kada a kwonn wà Shìdun pànn ning
bàna.

13 Wà mpìr zyun áyauná ni ma ri wa
shwìn, aku vig Shìdun àjirà a wàníng sa
shang ku. Wà mpìr zyun ma ri fig buwá
àjwár, sái aku dài junn, aku swam yan
Shìdun.
14 Wà mpìr zyun áyauná ni dìrwá ma
ri wúwa, aku bar kwonn àgbam aduaká
abig vig Shìdun á shinnwá ni, abig pàb ku
byìr á dìr-à ni á zìnn Shinn Luyí ni.
15 Mpìr-à ma ri vig Shìdun, wà kwa
kyab hing á pìkyinnwá ni rag, mpìr-à
níng má gbam rìg, Shìdun má fig jírwá,
má dàb gbam rìg mpìr dor-à níng. Kó wà
mpìr dor-à níng ma sa sig bu pyìr, Shìdun
má yafa ya rìg ku bu pyìrwá.
16 Aning dinya bar dìrná laifiná jirà
aning vig Shìdun, ma aning shi ítau.
Mpìr-à bàna ma laifi ma vig Shìdun, jírwá
shi sig ma gbam wàni á byar Shìdun.
17 Aning myàng Iliya í mpìr àràg yi,
ama ku vig Shìdun ma kyinn ńzyun rag,
kada a shyù tab bàna. Hár ji sara ma
sònn sùnnjin, shyù tab fig bàna kó shwìyí
nímá.
18 Sái á sim ku bi vig kàng Shìdun mà
wai, í wà shyù bi tab kàng, hár buju bi
byann wàni.
19 Wunzàmí big, áyauná ni wà mpìr
zyun ma dà fim rìghing gbìb-à sìsàn,
jàuwá zyun ma gbar kàng bi hing ku áni,
20 aning yì rag wàníng gbar zu sig ku
áyau ki, hár wàníng sa sig Shìdun má
yafa ya ku bu pyìr nìnànn nímá.

Wasika-à BITRUS Ba Sig Wà Wa Zyun

Bitrus ba sig wasika-à níng jirà aku dang gbam pìkyinn mpìrká yam gàfinn sig á jir shwìn-à big ya sig big á dò shinn Kristi. Ku dinya big rag abig bir pìkyinn á shinn barà Yesu wu n dù nann zu kàng rìghing ma yonki, ma barà Yesu má kàng bi á dunyaru. Shwìnká big ri wa níng, àyúnn-à Yesu Kristi ma kàng bi hing, Shìdun má ya kó ni lada.

1 Mì Bitrus wùn aswam Yesu Kristi,
mì ri ba ya ning mpìrká zyun-à Shìdun
shig zu sig, ning yag sig àràg í kyìnn n
yam sig awín awín mà Pantas, Galatiya,
Kapadokiya, Asiya, ma Bitiniya.
2 Shìdun Tayí shig zu sig ning tun sai-à
á ninonn. Ku yì hing rag ná shi yannká
buwá. Ku sìnn kà Awunwá á kyinn ná ni,
Awunwá sa ning ri shi shu kyìkyàr, jirà
aning wib Yesu Kristi ma aku tu kyàr ning
ma àsàwá.
Asàn Shìdun ma pìkyinn na tag abig kà
mònn á pìkyinn ná ni.

Pìkyinn Bir Zyun-à Má Vinn Fig á Vinn Bàna

3 Ayi swam yan Shìdun zyun-à í Ta
Shinn Luyí Yesu Kristi jir shinn barà ku
myàng sig ashiyí wàni, n ya sig yi yonki
àpyú á jir shinn barà Yesu dù nann zu
kàng sig ma yonki mà amir-à ni níng. A
jir wàníng ni, yi ri kyab rag yá dìg bu-à
ǹsàn.
4 Tàma-à níng yi ri shi kir yonki àpyú
zyun-à Shìdun gib sig nu rag kwá ya yi mà
wai. Kwá sa sàn ya yi bu nìnànn nímá.
Bu-à kwá sa ya yi níng, má swàr fig bàna,
má bai fig bàna tìnn.
5 Bigná, ning ká ri bir pìkyinn, gbam
Shìdun shi sig á shinn ná ni, ku ri myàng
kwonn ma ning hár àyúnn-à wà kinn
shinn, kwá zìg zu ning.
6 Wàníng í bu-à sa ning ri fig àjwár
tàma-à níng, kó barà ning ri wa shwìn
kim kim su títi nímá.
7 Bu-à big ri zìm bàna, big ri zìm abig yì
rag pìkyinn birná í àjai. Zinariya zyun-à
ma bai rìg níng má, big ri màg màg fig
ma pyìr. Pìkyinn birná zyun-à ning bir
sig, wà sàn kab sig zinariya níng, í barà
bá màg màg fig ku áni jirà abig myàng
wà ning ma ri bir pìkyinn àjai. Wà ma
àdòníng Yesu Kristi má swam yan ning
má sìnn ning mpìr ùwài àyúnn-à kwá
kàng bi áni.
8 Kó barà ning myàng fig ku ma zuná
bàna níng, ning ri zìm ku. Ning ri bir
pìkyinn ná á byarwá ni, kó barà ning
myàng fig ma ku bàna níng. Wàníng í
bu-à sa ning ri fig àjwár wàni, àjwár-à hi
kab sig gbam wà dídang,
9 jir kai bàna á jir shinn pìkyinn birná
ni, Shìdun pinn zu rìghing ning.
10 Sai-à rì níng mpìrká rìi dang kyann
jir Shìdun níng, big dang sig jír á shinn
àsàn-à Shìdun dang sig rag kwá ya níng.
Big yàn barà bá yì byann jír á shinn àsàn-
à má bi á byarná ni níng.
11 Big ri zìm abig yì sai-à àyúnn-à hi má
sa, ma barà bu-à hi má sa áni. Wàníng
í sai-à Awun Yesu Kristi ri tìya big írì
shwìn-à Yesu má wa ma àjwár zyun-à má
bi ásim.
12 Shìdun tìya byann big rag swàm
zyun-à big ri sa níng, big ri sa fíg jir
shinnbá bàna, ama í jir shinn ná, àràg
barà big dang sig á shinn buká zyun-à
ning fig sig mà byar yann aswamká. Big
dang sig jír ǹsàn á shinn gbam Awun
Kyìkyàr zyun-à bi sig mà wai. Bu káníng
bidìm pár yann aswam Shìdun mà wai ri
zìm abig yì byann.

Aning Shi Shu Pìkyinn-à Kyìkyàr

13 Aning sa shiri wà ná sa swàm Shìdun.
Aning shi ázír ma aning bir pìkyinn ná á
shinn àsàn-à ná dìg sai-à Yesu Kristi má
bi.
14 Aning wib Shìdun, kada aning zìm
abann bu zyun aku tonn gban ning àràg
á sai-à ning rì yì fig bu zyun bàna níng.
15 Barà ku zyun-à bar sig ning shi sig
shu ma pìkyinn-à kyìkyàr níng, ning má
aning shi shu pìkyinn-à kyìkyàr á buká
zyun-à na sa bidìm pár.

16 Jir Shìdun dang sig rag, “Aning shi
shu pìkyinn-à kyìkyàr, jir kai bàna mì í
Shìdun pìkyinn-à kyìkyàr.”
17 Ning ri bar ku Taná á sai-à ning ri vig
ku, ku zyun-à ri wà kwonn swàm mpìrká
bidìm pár ábibir. Aning shi shu kyinn ná
ma zinn, aning wib Shìdun,
18 jir kai bàna ning yì hing bu-à big
wa sig jirà abig zìg zu ning á byar bu-à
bibaiká zyun-à shi sig á vù yàkúká buyí
big. Buká zyun-à zìg zu sig ning níng, í
bu-à má bai fig ábai bàna, àràg azurfa kó
zinariya,
19 ama ku zìg zu ning ma àsà kyìkyàr bu
Kristi zyun-à mpìr má wann sar fig bàna.
Kristi shi sig àràg wùn àdùn zyun-à sa fig
bu-à bibai bàna.
20 Shìdun shig zu sig ku tun sai-à big
màm fig ma dunyaru bàna. Ama barà
dunyaru nyàan vinn tàma-à níng, ku bi
n tìya big dìrwá dò jir shinn ná.
21 I dò jir shinnwá, ning bir sig pìkyinn
ná á byar Shìdun zyun-à gbar dù nann zu
sig ku mà amir ki-à ni, n ya ku àgbam.
I bu-à sa ning bir sig pìkyinn ná á byar
Shìdun, mi ri sìnn zuná á bu-à Shìdun má
ya ning.
22 Barà ning wib sig jír àjai-à níng,
ning sa kyàr rìghing shinn ná, ning zìm
rìghing jàuná. Aning zìm bar dìrná ma
pìkyinn ńzyun.
23 Barà Shìdun mà kàng rìghing ning
níng, ning shi fig rag àràg yanká zyun-à
tabá má wu níng bàna. Ning dìg sig yonki
zyun-à má vinn fig ávinn bàna á byar jir
Shìdun zyun-à kinn kinn.
24 Jir Shìdun dang sig rag,
“Mpìr jíkwìnn bidìm pár shi sig àràg í
byann.
Nsònnbá shi sig àràg í awu byann,
byann-à ma wim hing, awu-à í jwag kìfinn
rìg-à.
25 Ama jir Shìdun shi sig hár kinn kinn.”
Jír-à níng, í jir àjwár zyun-à big rì dinya
sig ning.

2

Shìdun Shig Zu Sig Ning Jirà Aning Shi Mpìrká Buwá

1 Kada aning sa rag bu-à bibai bàna,
aning tonn gban mpìr bàna, aning gbar
dù nann zu shinn bàna, aning sa akyib
bàna, ma aning bònn swau mpìr bàna
tìnn.
2 Barà wùn àjann ri zìm myann nàwá
níng, ning má aning zìm jir Shìdun
àdòníng tìnn, jirà aning yì swàb kà jírwá
ma aning wìm zu.
3 Tàma-à níng, ning màg màg fig hing
ma shinn ná, ning yì hing rag Shinn Luyí
sàn hing.
4 Aning bi á byar abàn zyun-à shi sig
ma yonki, wà zyun-à í Shinn Luyí níng.
Abàn-à níng hi mpìrká ngàng ku, ku í wà
sìsàn zyun-à Shìdun shig zu sig ku.
5 Ning má, ning shi sig àràg í abàn-à
shi sig ma yonki. Ning shi sig lu-à Awun
Shìdun mi sig. Aning shi àràg mpìrká
zyun-à ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun.
Aning shi mpìr kyìkyàr ká má twìb swànn
bu wà zyun-à Shìdun má zìg bu twìb
swànn ná á dò jir shinn Yesu Kristi.
6 Jir Shìdun dang sig rag,
“N shig zu rìghing abàn ńsàn zyun-à mì
ri zìm wàni.
Má sìnn abàn-à hi mà kur tonn-à ni mà
Siyona.
Mpìr-à ma ya hing gwangga á byarwá ni,
kwá fig fig àzunái bàna.”
7 Abàn-à níng í bu ùwài á byar mpìrká
zyun-à ya sig gwangga á byarwá ni. Ká
zyun-à ya fig gwangga bàna níng, má shi
àràg barà jir Shìdun dang sig rag,
“Abàn zyun-à ami buká ngàng sig níng,
kab síg nì kó kai bidìm pár.”
8 Jir Shìdun dang jakàng n rag,
“Abàn-à níng má sa mpìrká káhi àsìu má
ta big,
hár bá kù.”
Asìu-à níng ta sig, jir kai bàna big ngàng
wà bá ya gwangga á jir Shìdun. Wàníng
í bu-à Shìdun ri zìm aku sa ya big.
9 Ama buná Shìdun shig zu rìghing
ning, ning shi sig kyau mpìr atwìb swànn
bu á pyànn Shìdun. Ning shi sig mpìr
kyìkyàrká bu Shìdun, jirà aning dinya
mpìrká jir Shìdun barà ku zìg zu rìghing
ning mà zufi-à ni, tàma-à níng ning shi
sig rag á byar yiyar-à ni.

10 Sai-à rì níng, ning í mpìr Shìdun
bàna, ama tàma-à níng, ning í mpìrwá.
Sai-à rì níng, ning ri yì fig rag Shìdun ri
myàng ashiná bàna. Ama tàma-à níng,
ning yì hing wà ku ri myàng ashiná.

Ning í Fàu Shìdun

11 Jàumí big, ning bi síg kyìnn á
dunyaru-à níng ni. Bu bibaiká dìrná
ri zìm níng, ri nu kànn ma bu ǹsànká
pìkyinn ná ri zìm. Kada aning zìm aning
sa bu-à bibai bàna.
12 Aning shi shu ǹsàn á byar mpìrká
zyun-à yì fig jir Shìdun bàna. Kó ba swau
ning shí má, bá myàng swàm ǹsàn ná
àyúnn-à Shìdun má wà kwonn mpìrká.
13 A jir shinn Shinn Luyí aning fig jir
àgbamká bu-à ba dinya ning, kó kùr ana
swann-à,
14 kó àgbam jànnká ma àgbamká buná
bidìm pár, ká zyun-à Shìdun sìnn kà sig
big abig ya mpìrká ri sa bu-à bibai níng
shwìn, ma abig swam yan ká ri sa bu ǹsàn
níng.
15 Shìdun ri zìm aning sa bu-à ǹsàn jirà
kada mpìrká abig dang jír-à bàna ma yìr
á shinn ná ni bàna.
16 Aning shi shu shinn ná, kada shu
shinn ná aku sa aning sa bu-à bibai bàna,
aning shi àràg í fàu Shìdun.
17 Aning wib kó ni bidìm pár, aning zìm
ba dìrná, ning ká ri bàg Yesu, aning wib
Shìdun ma aning wib kùr-à ana swann.
18 Ning fàuká, aning fig jir àsàin luná,
ma aning wib big. Kada aning wib íri
mpìr ǹsànká bàna, ama ma ká zyun-à
pìkyinnbá bai tìnn.
19 Shìdun má sa sàn ya ning, wà na tib
hing pìkyinn ná á shwìn-à ning wa sig á
jir shinnwá ni.
20 Wà mpìrká ma dab ning á jir shinn
bu-à bibai-à ning sa sig, ná dìg fig lada
bàna, ama wà mpìrká ma dab ning á dò
jir shinn bu ǹsàn-à ning sa sig, Shìdun má
ya ning lada.
21 Wàníng í bu-à sa Shìdun bar sig ning,
jir kai bàna Kristi ma shinnwá má, ku wa
hing shwìn á jir shinn ná ni. Ku tìya sig
ning gbìb barà ná bàg áni àràg barà ku
bàg sig.
22 Ku sa fig bu pyìr bàna, ku ri gim fig
ǹsáng á nuwá ni bàna.
23 Mpìrká swau ku shí, ku swau pyann
kàng fig big bàna. Ku wa shwìn, ku
sa pyann kàng fig bàna, ama ku bir
pìkyinnwá á byar Shìdun àsàin-à ri wà
kwonn á gbìb àjai.
24 Sai-à Kristi rìi wa shwìn mà atàm bín-
à ni, ku zìg gban rìghing bu pyìrká buyí
á dìrwá ni, àjirà kada ayi sa bu pyìr bàna,
sái bu-à ǹsàn. A jir shinn shwìn-à ku wa
sig níng í bu-à sa ning dìg sig yonki.
25 Ning rì shi sig àràg àdùnká zyun-
à nang jànn sig gbìb, ama tàma-à níng
ning kàng bi rìghing á byar á nuná ni.
Ku í àsàin-à ri myàng kwonn ma yonkiná
tìnn.

3

Barà Wunù Ma Wàwá Má Shi Shu

1 Uwàká, aning wib jir nùná, jir kai
bàna kó áyaubá ni, wà ba wib fig jir
Shìdun bàna, shuná má tìya big abig bir
pìkyinn á byar Shìdun, kó wà na dang fig
ma nu bàna.
2 Nùná má myàng írì shu kyìkyàr-à
ning shi sig. Bá myàng barà ning ri wib
Shìdun.
3 Kada aning myàng íri nsònn jinn ná,
ma zinariya-à ning ri pag níng bàna, kó
jir jà ǹsànká ning ri wìr níng bàna.
4 Ama nsònn ná aku shi á pìkyinn ná ni,
nsònn pìkyinn ajun. Nsònn-à hi má jànn
fig bàna, í zyun-à Shìdun ri zìm wàni.
5 Wàníng í barà uwàká wàrì shi sig áni,
big ri bir pìkyinnbá á byar Shìdun, mi ri
sìng dìrbá, mi ri wib jir nùbá,
6 àràg barà Saratu fig jir nùwá Ibrahim
n bar wàníng rag shinn luwá. Wà ning
ma ri sa bu-à ǹsàn, ma shàr fig zinn bàna,
ning shi sig yanká bu Saratu tàma-à níng.
7 Ning wunùká, aning shi shu ǹsàn ma
wàká buná big, aning wib big. Gbambá
fòr fig àràg bu ning wunùká bàna. Ama
Shìdun ri sa sàn ya big àràg barà ku ri
sa sàn ya ning, àsàn zyun-à ri ya yonki.
Aning sa àdòníng jirà wà na vig hing
Shìdun, aku fig ning.

Shwìn á Shinn Bu-à Nsàn

8 To. Ning bidìm pár aning shi shu ǹsàn
ábìr-à ni. Aning myàng ashi jàuná, aning
zìm jàuná, jir kai bàna Taná í ńzyun,
aning sa ya big bu ǹsàn. Aning sìnn kàng
shinn ná àràg í wùnshái.
9 Kada aning sa pyann kàng mpìr-à ma
sa ning bu-à bibai bàna, kada aning swau
kàng mpìr-à ma swau sig ning shí bàna.
Mpìr-à ma sa sig ning bu káníng bidìm
pár, aning sa sàn ya big. Bu-à sa Shìdun
bar sig ning níng, ku bar síg ning jirà aku
sa sàn ya ning.
10 Jir Shìdun dang sig rag,
"Mpìr-à ma ri zìm aku shi shu ǹsàn
ma aku fig àjwár
kó ákaun bidìm pár,
sái aku fim jír-à bibai dang ma ǹsáng gim.
11 Aku fim bu-à bibaiká, aku shi sa íri bu-à
ǹsàn.
Aku zìm shu ajun ma kó ni bidìm pár.
12 Shinn Luyí ri myàng mpìr ǹsànká,
ku ri fig bu-à big ri vig ku.
Ku ri zib mpìrká zyun-à ri sa bu-à bibai."
13 I ni ma sa ning nì bu-à bibai wà ning
ma ri sa àtùtwài barà ná sa bu-à ǹsàn rà?
14 Wà ning ma ri wa shwìn á shinn bu-
à ǹsàn, aning fig àjwár. Kada aning shàr
zinn mpìr bàna, aning kyab bu zyun bàna
tìnn.
15 Aning wib Yesu Kristi á pìkyinn ná
ni, ku zyun-à ku í Shinn Luná. Aning
shi ma shiri barà kó ni ma bib ning abib,
ná dinya byann big bu-à sa ning bir sig
pìkyinn á byar Shìdun ni.
16 Aning zìm ya big ádàn-à ma aning
wib mpìrká. Pìkyinn ná aku shi ákyàr ma
kó ni bidìm pár, àjirà wà mpìrká ma swau
ning shí, ma dang bai ning á jir shinn Yesu
Kristi, abig fig àzunái á jírbá ni.
17 Wà Shìdun ma zìm síg nì, wà ning
ma ri wa shwìn á shinn bu-à ǹsàn ning ri
sa, ná dìg lada. Ama wà ning ma ri wa
shwìn á jir bu bibai-à ning ri sa, ná dìg
fig lada bàna.
18 Yesu Kristi ma shinnwá wu ki í kàun
ńzyun. Kó barà ku sa fig bu pyìr bàna
níng, ku wu sig á jir shinn mpìr bu pyìrká
ni bidìm pár. Ku wu sig àjirà aku zìg yag
yi á pyànn Shìdun. Big gban rìg wi dìrwá,
ama ku dù nann zu kàng ma dìr àpyú,
19 ku yag n dinya adìn mpìrká zyun-à
wu sig, big kìg sig big mà tonn fi-à ni níng,
jir Shìdun.
20 Káníng í adìn mpìrká zyun-à rì
wib fig Shìdun bàna á sai-à ku ri tib
pìkyinnwá mi ri shi kir big, sai-à Nuhu
rì dàb kòr-à níng. A sai-à Nuhu rì dàb
kòr-à níng mpìr awinyinká zyun-à shi kà
sig mà kòr-à ni níng big wìm zu rìghing
á zàpìr-à ni.
21 Zàpìr-à hi shi sig àràg í batisma
zyun-à tàma-à níng zìg zu sig ning níng.
Batisma shi fig àràg barà yi ri wau kyàr
dìr jínyí bàna. Batisma shi sig àràg mpìr
gib síg nu ma Shìdun ma pìkyinn ǹsàn.
Batisma ri tàg yi rag yi wìm zu rìghing á
jir barà Yesu dù nann zu sig ma yonki.
22 Tàma-à níng Yesu nann yag rìghing
mà wai, ku shi sig mà agunn vìm nu
Shìdun. Ku ri na kùr á shinn yann
aswamká ni mà wai, ma mpìr àgbamká
mà wai, ma kó kai bidìm pár.

4

Aning Shi Shuná Aràg Barà Shìdun Ri Zìm

1 Yesu Kristi wa hing shwìn á dò jir
shinnyí ni, á sai-à ku rì shi sig á dunyaru.
Ning má, aning tib pìkyinn ná, ma aning
kyab jir bu-à Yesu sa sig, jir kai bàna
mpìr-à ma wa hing shwìn, kwá fim bu
pyìr sa.
2 Tàma-à níng aning tib pìkyinn ná àjirà
aning shi shuná á dunyaru àràg barà
Shìdun ri zìm. Kada aning sa bu-à bibai
zyun-à mpìrká ri zìm níng bàna.
3 A sai-à wàrì, ning shi nonn hing,
ning ri sa bu-à bibai, ning rìi bàg gbìb-à
mpìrká zyun-à yì fig Shìdun bàna níng ri
bàg. Ning rìi sa bu-à bibai kim kim, ning
rìi sa àyái, ning rìi wa pyann shin, ning
rìi kàng àning, mi ri wib bukiká.
4 Mpìr asa bukiká ri sa mamaki barà
tàma-à níng ning ri kwonn fig rag shinn
ma big, mi ri sa fig rag bu-à bibai-à big ri
sa níng bàna. I bu-à sa big ri swau ning
shí.
5 Mpìr káníng má dang kyàr vinn rìg
buká big sa sig. Bá dinya Kristi bu bibaiká
big sa sig, ku zyun-à má wà kwonn

mpìrká zyun-à shi sig ma yonki ma ká wu sig.
6 Bu-à sa Yesu yag dinya mpìrká zyun-à rì wu sig, big rì wà sig big kwonn níng jir àjwár níng, í jirà adìnbá aku shi wìm zu, abig shi àràg barà Shìdun shi sig.

Ayi Sa Swàm Ma Yar-à Shìdun Ya Sig Yi

7 Ayúnn-à nyàan fòr wà kó kai má vinn rìg, aning pànn shinn ná, aning shi àzír àjirà aning vig Shìdun.
8 Bu-à sàn kab sig bàna, aning zìm kó ni bidìm pár á pìkyinn ná ni wàni, jir kai bàna sai-à ya zìm hing ba dìryí yá yafa ya ba dìryí.
9 Aning pànn kyìnnká ma pìkyinn ńzyun.
10 Kó ni shi sig ma írì yar-à Shìdun ya sig ku. Kó ni aku zìg yar-à Shìdun ya sig ku ma aku sa shang jàuwá ma kàhi ma pìkyinn ńzyun.
11 Mpìr-à ma ri dang jir Shìdun, aku dang jír zyun-à bi sig mà byar Shìdun. Mpìr-à ma ri sa ya mpìrká bu, aku sa ma gbam-à Shìdun ya sig ku. Aning sa bu káníng àjirà abig swam yan Shìdun á jir shinn Yesu Kristi. Ku shi síg nì zyun-à mpìrká má swam yan ku hár kinn kinn. Ku shi síg nì zyun-à shi sig ma gbam hár kinn kinn. Aku shi àdòníng.

Shwìn-à Mpìr Ri Wa Jirà Ku í Bu Kristi

12 Jàumí big, kada aning gib kyinn á shwìn ùwài-à ning ri wa níng bàna. Bu káníng ri màg màg fig pìkyinn birná. Kada aning kyab rag í bu àpyú zyun dìg síg ning nì bàna.
13 Aning fig àjwár, jir kai bàna ning ri wa shwìn-à Yesu Kristi rì wa sig. Ná fig àjwár á sai-à Kristi má sa sàn ya ning.
14 Aning fig àjwár á sai-à mpìrká ma swau ning shí jirà ning ri bàg Kristi. Wàníng tàg sig rag, gbam Awun Shìdun shi sig á dìrná ni.
15 Kada mpìr zyun áyauná ni aku wa shwìn jirà ku í mpìr agban ki, kó mpìr ajwú, kó mpìr-à ri sa swàm bu-à bibai, kó mpìr-à ri pìm kù kà á jír.
16 Wà ning ma ri wa shwìn jirà ning í bu Kristi, kada aning fig àzunái bàna, ama aning sa Shìdun ísoko wà barà big ri bar ning rag ning í bu Kristi níng.
17 Ayúnn-à màg rìghing wà bá wà rag kwonn-à. Bá wà jag ma mpìrká zyun-à ri bàg Shìdun. Wà ba wà jag rìg kwonn-à níng ma mpìrká ri bàg Shìdun, ká zyun-à ri bàg fig jir Shìdun bàna níng, bigbá má shi áshinn rà?
18 Jir Shìdun dang sig rag,
"Shi sig ma shwìn wà mpìr ǹsàn má wìm zu.
Wà má àdòníng, bu-à má sa ma mpìrká zyun-à ngàng jir Shìdun, mi ri sa bu-à bibai níng, í kai rà?"
19 Mpìrká zyun-à Shìdun ma zìm síg nì rag abig wa shwìn, abig bir pìkyinnbá á byar Shìdun àsàin-à màm sig big, zyun-à ri sa swàm ma bu-à ku dang sig, abig shi sa bu-à ǹsàn.

5

Aning Myàng Kwonn Ma Mpìrká Bu Shìdun

1 Mì zyun-à mì í àgbam ma shinnmí, mì ri ba ya àgbamká áyau mpìrká ri bàg Yesu. N myàng hing Kristi ma zumí, ku rì wa hing shwìn. Sai-à kwa kàng bi hing, kwá sìnn mì ń shi mpìr ùwài àràg ku.
2 Aning myàng kwonn ma yanká bu Shìdun zyun-à shi sig mà byarná ni àràg barà aza àdùnká ri myàng kwonn ma àdùnbá níng. Aning sa swàmná ma pìkyinn ńzyun, kada a mpìr sìnn kà ning ma gbam bàna. Shìdun ri zìm aning sa ma azìmná. Kada aning zìm íri bài bàna, ama aning sa àtùtwài aning sa swàm.
3 Kada aning tàg gbam á shinn mpìrká zyun-à shi sig á mìr barná ni níng bàna. Ama aning tìya big gbìb ǹsàn á bar shuná ni.
4 A sai-à Yesu kùr aza àdùnká ma mìr gbìb zu hing, ná dìg bu kàm shinn ǹsàn nímá zyun-à má kor fig ákor bàna.
5 Ning sukàká, aning wib jir àgbamká zyun-à shi sig á pyànn ná ni. Ning bidìm pár aning sìnn kàng shinn ná ásim, aning sa ya bar dìrná bu-à ǹsàn. Shìdun ri zìm fig mpìr-à ri gbar dù nann shinn bàna, ama ku ri sa ya mpìrká zyun-à ri wib mpìrká bu-à ǹsàn.

6 Aning gbar dù nann zu shinn á pyànn
Shìdun ni bàna, ku àsàin-à shi sig ma
gbam níng, ku í àsàin-à má gbar dù nann
zu ning á wai á sai-à ku ri zìm.
7 Bu-à ma ri wa kyinn ná bidìm pár,
aning fim ya Shìdun, jir kai bàna ku í
àsàin-à ri myàng kwonn ma ning bidìm
pár.
8 Aning tib pìkyinn ná, aning shi àzír, jir
kai bàna azíbná Shaitan ri kyann kyann
àràg í wiyir zyun-à ri yàn kyann mpìr-à
kwá pànn zwam.
9 Aning ngàng ku, aning sar gbam wàni
á pìkyinn birná ni, jir kai bàna jàuná big,
ká ri bàg Yesu nìnànn nímá á jànn-à ni ri
wa írì shwìn-à ning ri wa níng.
10 Shìdun í mpìr-à ri sa bu ǹsàn, ku bar
sig ning jirà aning jùn kwonn ma Kristi
hár kinn kinn, sai-à na wa hing shwìn
títi nímá, ku ma shinnwá kwá zìg zu rìg
shwìn ná, kwá pànn gbam ning, má ya
ning gbam.
11 Kwá ná nì kùr á shinn kó ni bidìm
pár hár kinn kinn. Aku shi àdòníng.

Bitrus Bib Kà Big

12 Mì ri ba ya ning àkìm wasika zyun-à
yi ma Silas ba sig, ku zyun-à yi ri myàng
ku, ku í wunzàyí zyun-à ri bàg Yesu. Mì ri
gbar gbam ning dìr, mì ri dinya ning rag
wàníng í bu ǹsàn bu Shìdun àjai. Aning
sar gbam áni wàni.
13 Uwà zyun-à shi sig mà Babila, zyun-à
Shìdun shig zu sig ma ning níng, ri bib kà
bi ning, kwonn ma wùnmí Markus tìnn.
14 Aning bib kà ba dìrná bidìm pár,
aning kàm pànn ba dìrná.
Shìdun aku ya ning pìkyinn na tag, ning
ká zyun-à ning í bu Kristi.

Wasika-à BITRUS Ba Sig Wà Wa Pyànà

Bitrus ba wasika-à níng wà wa pyànà jirà aku twìb mpìrká ri bàg Yesu byur jirà kada abig bàg bu tàg ǹsáng bàna. Mpìrká ri tàg jir ǹsáng níng, big ri dinya mpìrká rag, wà mpìr ma sa àyái, bai fig bàna. Mpìrká káhi áyaubá ni dang rag Yesu Kristi má kàng bi fig á dunyaru bàna. Bitrus dinya mpìrká rag bu-à sa Yesu kàng bi fig bàna hár tàma-à níng, jir kai bàna Shìdun zìm fig mpìrká abig wu kwonn ma bu pyìrbá bàna, ama abig fim bu pyìr-à big ri sa (2 Bit 3:9). Bitrus dang rag àyúnn-à má màg hing, Yesu Kristi má kàng bi.

1 Mì Siman Bitrus mì í fàu Yesu Kristi, mì í wùn aswamwá tìnn. Mì ri ba ya ning, ning mpìrká zyun-à Shìdun sa sig ning bir sig pìkyinn ná á byar Yesu Kristi àràg barà yi bir sig níng. Shìdun ri ya mpìrká bidìm pár pyù jirà abig bir pìkyinn á byarwá ni, ku ri shig fig mpìr bàna.
2 Asàn Shìdun ma pìkyinn na tag abig kà mònn á pìkyinn ná ni, barà ning yì sig Shìdun ma Shinn Luyí Yesu níng.

Shìdun Bar Mpìrká n Shig Zu Ká Ku Ri Zìm

3 Gbam Shìdun ya sig yi kó kai bidìm pár, bu-à yi ri zìm á shuyí ni, jirà ayi bàg gbìb Shìdun ǹsàn, ma ayi yì Kristi zyun-à bar sig yi jirà ayi dìg awàiwá ma àsànwá.
4 Shìdun ya sig yi bu ùwài-à ku rì gib sig nu áni rag kwá ya yi níng, jirà aning jùn kwonn ma ku, ma aning zìg zu rìg shinn ná á bu-à bibaiká zyun-à mpìrká kádà á jànn-à ni ri zìm.
5 Jir wàníng aning bir pìkyinn ná ma aning sa bu-à ǹsàn á gbìb Shìdun, ma aning yì swàb kà jírwá.
6 Aning pànn shinn ná, aning tib pìkyinn ná, ma aning shi shuná àràg barà Shìdun ri zìm.
7 Aning shi sa ya jàuná bu-à ǹsàn. Aning zìm mpìrká bidìm pár.
8 Wà na sa hing bu káníng wàni, ná yì Shinn Luyí Yesu Kristi wàni, swàmná má jànn kà fig átai bàna.
9 Ama wà mpìr-à ma sa fig bu ǹsàn káníng bàna, ku shi sig àràg mpìr àfau, ku màm jànn rìghing wà Shìdun tu kìfinn rìghing bu pyìrwá.
10 Jàumí big, aning jijau bàna, aning sa swàm-à Shìdun bar sig ning, n shig zu sig ning jir kàhi níng. Wà na sa hing bu káníng, ná kù fig bàna.
11 Wà má àdòníng, bá pù ya ning pyù-à ná kà lu Shìdun, byar-à Shinn Luyí Yesu Kristi, mpìr apínnyí má na kùrwá hár kinn kinn níng.
12 Má shi má kyab pànn kyann ya ning bu káníng, kó barà ning yì byann rìghing, n pànn hing ma pìkyinn ńzyun níng.
13 Mì ri kyab má sàn ń kyab pànn ya ning bu káníng á pìkyinn ná ni, barà ǹ wu fig ma bàna níng.
14 N yì hing má nonn fig bàna, má wu rìg àràg barà Shinn Luyí Yesu Kristi dinya kyàr sig mì.
15 Bu-à sa mì ri ba ya ning wasika-à níng, í jirà sai-à ma wu hing, aning kyab pànn bu káníng.

Yi Myàng Hing Gbam Yesu Ma Zuyí

16 Buká yi ri dinya ning á shinn barà Yesu Kristi má kàng bi níng, yi ri dang fíg bu-à mpìrká dinya sig yi bàna, ama yi ri dang bu-à zuyí myàng sig. Yi myàng hing gbam Shinn Luyí Yesu Kristi ma zuyí.
17 Sai-à Shìdun Tayí ri swam yan ku, nài jír wann bi á byarwá ni mà byar Tayí Shìdun ni níng, yi shi sig màhàn, nài jír-à hi dang rag, “Wàníng í wùnmí zyun-à mì ri zìm á pìkyinnmí ni wàni.”
18 Yi ma shinnyí, yi fig hing nài jír-à níng ri wann bi mà wai, sai-à yi shi sig ma ku mà shinnkwìnn byar-à zwánnwá vim bìr níng.
19 Barà yi fig sig nài jírwá mà wai níng, yi bir swàb kà tim pìkyinnyí á jírká zyun-à mpìrká ri dang kyann jir Shìdun rì dang sig níng. Ná sa bu-à ǹsàn wà na bir hing pìkyinn ná á jír-à ning fig sig, jir kai bàna jírká hi shi sig àràg í pitila zyun-à ri yar wann bi á byar zufi-à ni hár byar kyàr.

Ayar-à hi má yar á pìkyinn ná ni àràg
barà asuswir byar kyàr ri yar gbau níng.
20 Bu-à sàn sig aning yì bàna í wàníng:
Walai mpìr-à má fig byann jir Shìdun má
dang zu yì yìr jír-à hi ma shinnwá.
21 Buká mpìrká rì dang kyann jir
Shìdun rì ba sig níng, big ba fíg ma
shinnbá bàna. Ama big ba sig àràg barà
Awun Shìdun tàg sig big.

2

Malamká Ri Tàg Jir Nsáng

1 Barà mpìrká káhi rì gim ǹsáng rag big
í yann aswam Shìdun, big rì zu bi sig áyau
mpìrká ni níng, í barà mpìrká káhi má
zu bi áyauná ni má dang rag big í mpìrká
ri tàg jir Shìdun. Bá bònn tàg mpìrká jir
ǹsáng hár bá sa yipyàr á shinn Shinn Luyí
àsàin-à zìg zu sig big á bu pyìrbá ni. Bá
gbar bi ya shinnbá bu-à má gban big.
2 Mpìrká nìnànn nímá má bàg bu-à
bibaiká big ri sa. A buká big ri sa níng
ni, mpìrká má swau gbìb Shìdun.
3 Mpìr káníng big ri sa sunu bài,
bá tonn gban ning jirà abig dìg bàiná.
Shìdun dang rìghing rag kwá wà big
kwonn. Kwonnbá hi nyàan fòr.
4 Shìdun rì fim fig yann aswamká buwá
mà wai, ká rì sa sig bu pyìr níng bàna.
Ku rì sìr gbam big, n takà big á pyìr-à ni,
n sìnn kà big mà byar zufi, byar-à bá shi
kir kwonn wà.
5 Wàrì níng Shìdun fim fig mpìr bibaiká
á dunyaru bàna. Ku tìr bi sig yor n gban
vinn rìg big bidìm pár. Ama ku zìg zu sig
Nuhu zyun-à rìi dinya kyann mpìrká rag
abig sa bu-à Shìdun ri zìm, ma mpìrká
káhi àkunn sùmpyànn.
6 Shìdun twìb swànn rìg finn swann
Saduma ma Gamurata kàng rìg súng. Ku
sa bai rìg swannká hi ma pyìr jirà aku tìya
mpìrká bu-à má sa big mpìrká ká ri bàg
fig ku bàna.
7 A sai-à níng hi, ku pinn zu rìg Lutu
mpìr ǹsàn-à níng, barà pìkyinn wàníng
bai sig wàni á sai-à wàníng myàng
mpìrká ri sa bu pyìr.
8 Lutu shi sig á finn swann-à mpìr bibai
káníng shi sig áni. Su ma su ku ri myàng
írì bu-à bibaiká big ri sa. Ku fig jír-à
bibaiká ri zu á nubá ni. Barà ku í mpìr
ǹsàn níng, bu-à mpìr bibaiká ri sa níng
ri wa ku wàni.
9 Shìdun yì síg nì barà kwá pinn zu
mpìr ǹsànká buwá áyau shwìn, ma barà
kwá sìnn kà mpìr bibaiká á shwìn hár
àyúnn-à Shìdun má wà kwonnbá,
10 àràg mpìrká zyun-à ri sa bu-à bibaiká
pìkyinnbá ri zìm, mi ri gbam sung ma
Shìdun níng bàna má.

Big ri myàng fig mpìr ma jinn á shinn
bàna, big ri shàr fig zinn buká shi sig
ma gbam mà wai níng bàna, mi ri swau
káníng shí.
11 Aning myàng yann aswam Shìdunká
zyun-à shi sig ma gbam, gbambá kab sig
bu malamká ká ri gim ǹsáng níng, ama
big ri swau fig buká shi sig ma gbam mà
wai níng shí á pyànn Shinn Luyí ni bàna.
12 Malam agim ǹsáng káníng shi sig
àràg í wi awúnn. Big ri kyab fig bu ǹsàn
á pìkyinnbá ni bàna, big ri sa bu-à big ri
zìm. Kó barà big yì fig bu zyun bàna níng,
big ri swau mpìrká shí. Shìdun má gban
big àràg barà big ri gban wi awúnn níng.
13 Big sa mpìrká wa hing shwìn wàni.
I bu-à sa Shìdun má sa pyann kàng big,
má sìnn kà big á shwìn tìnn. Kó wà má
àyúnn má, big ri sa bu-à bibaiká big ri
wìm á pìkyinnbá ni kim kim. Big ri tonn
gban ning, mi ri ji buju ma ning kó sai-à
big ri sa bu-à bibai. Big ri fig àjwár ma bu
pyìr-à big ri sa.
14 Bu-à big ri zìm abig myàng bàna, sái
uwà àyái, jir kai bàna zubá í zu àyái.
Abann bu pyìrbá ká big ri sa níng màg
fig big bàna. Big ri sìnn kà mpìrká zyun-à
yì byann fig jir Shìdun bàna níng, á gbìb
bu-à bibai. Big í mpìr sunu. Shìdun má
sìnn kà big á shwìn.
15 Big fim rìghing gbìb vuvonn, mì nang
jànn rìg-à, mi ri bàg gbìb-à Balamu wùn
Basura zyun-à rì zìm sig bài-à big rag bá
ya ku wà kwa dang sa bai hing jir Shìdun
níng.
16 Aswannswánnwá dang jír ma ku
àràg í mpìr jíkwìnn, hár sa ku fim rìg bu
pyìr-à ku nìm ri zìm aku sa níng.
17 Malam agim ǹsáng káníng shi sig
àràg í abinn zàpìr zyun-à wim sig. Big

shi sig àràg í shyù-à pìr sig wà wàu gbar yam sig. Shìdun dang rag kwá sìnn kà big áyau zufi-à wà kab gbam.

18 Malam agim ǹsáng káníng ri gbar dù shinnbá, mi ri dang jírká zyun-à bàna ma yìr. Big ri tonn gban mpìrká zyun-à kà sig àpyú á gbìb Shìdun ni ma bu-à bibaiká dìr mpìrká ri wìm.

19 Big ri dinya mpìrká rag, bá fìnn zu káníng a káníng shi shu shinn dìrbá, ama big ma shinnbá big í fàu bu-à bibai. Bu-à bibai-à mpìr ma ri sa kyann, ku kàng rìghing fàu bu bibai-à níng hi.

20 Wà mpìr ma zu rìghing áyau bu bibai sa dò jirà ku yì sig Shinn Luyí zyun-à í Mpìr Apínnyí Yesu Kristi níng, ama wà kwa kà ma sa jakàng hing bu bibai, wà bu bibai ma pànn kà hing ku kwá bai kab wà sai-à ku rì shi sig.

21 Nìm má sàn káb nì, aku nìm yì jir Shìdun bàna, ma wà kwá yì, ama á pyànn títi nímá ku í ngàng rìg-à jir Shìdun.

22 Big shi sig àràg barà tinn jír-à níng dang sig rag, “Bái ma wàu hing bu, ku ri ji kàng. Wà ba wau hing zyù dìr, kwá bing kà kàng dìrwá áyau azwàr.”

3

Shinn Luyí Gib Sig Nu Rag Kwá Kàng Bi

1 Jàumí big, wàníng í wasika wà wa pyànà zyun-à mì ri ba ya ning. A wasika káníng ni, ǹ ba sig jirà ń dang gbam pìkyinn ná, ń kyab pànn ya ning bu káníng jirà aning kyab íri bu-à ǹsàn.

2 Mì ri zìm aning kyab pànn jírká zyun-à mpìrká rìi dang kyann jir Shìdun níng dang sig, ma aning wib jir Shinn Luyí Yesu Mpìr Apínnyí, zyun-à yann aswamká dinya sig ning níng.

3 Bu-à mì ri zìm ń dinya ning tàma-à níng bàna, àyúnn-à dunyaru ma nyàan vinn mpìr bibaiká káhi má zu bi, shubá í shu abann àjwár bu dunyaru. Bá màm jwann ning, ning zyun-à ning shi sig á gbìb Shìdun.

4 Bá bib rag, “Yesu zyun-à gib sig nu rag, kwá kàng bi níng, tàma-à níng kwá áni rà? Yàkúká buyí wu rìghing á ninonn, ama hár tàma-à níng, í barà ku kàng bi fig bàna. I barà kó kai bidìm pár ri yag àràg barà big rì màm sig dunyaru.”

5 Mpìr káníng yì rìghing rag, wàrì níng, í Shìdun màm síg nì jànn-à níng ma nu jír-à ku dang sig. Ku màm sig jànn-à á jìnn ni áyau zàpìr, jànn á jìnn ni shi kà sig á zàpìrká ni. Ama mpìr káníng sa shi rag big yì fig bàna.

6 Bu-à ku rì gban sig mpìrká wàrì níng ma kàhi í zàpìr, í yor-à ku rì tir bi sig níng.

7 Ma jírwá níng hi, ku sìnn sig waisháu ma jànn-à á jinn ni jirà aku du swànn ma pyìr. Ku sìnn gbam sig sái àyúnn-à kwá wà kwonnwá. Ayúnn-à níng hi, mpìrká zyun-à ngàng sig jir Shìdun níng, má kà lu pyìr.

8 Jàumí big, á byar Shìdun, àyúnn ńzyun shi sig àràg ji dubu zyun. Ji dubu zyun á pyànnwá ni shi sig àràg í àyúnn ńzyun. Kada aning màm jànn bu-à níng bàna.

9 Shinn Luyí ri wu tag fig dìr ma nu-à ku gib sig, àràg barà mpìrká káhi ri kyab níng bàna. Ku ri bàg ning ádàn, jir kai bàna ku zìm fig mpìrká abig wu kwonn ma bu pyìrbá bàna, ama abig fim bu pyìr-à big ri sa.

10 Barà ajwú ri kà á luyí ni, yi ri yì fig bàna níng, í barà àyúnn-à Shinn Luyí má bi áni níng, má shi áni tìnn. Ayúnn-à níng hi, waisháu má bab jànn rìg ma nài yán ngbam nímá. Buká shi sig mà waisháu-à ni bidìm pár má swànn gban rìg. Jànn-à á jìnn ni ma buká shi sig áni bidìm pár má bab jànn rìg tìnn.

11 Barà bu káníng bidìm pár má bab jànn rìg níng, sàn sig aning shi írì swai shu-à wà áni rà? Aning shi shu kyìkyàr á pyànn Shìdun.

12 Barà ning ri shi kir àyúnn bu Shìdun níng, aning bir pìkyinn ná áni jirà àyúnn-à níng hi aku bi kíni. Ayúnn-à níng hi, waisháu má pànn rìg pyìr, àyúnn big asuswirká bidìm pár má zir kìfinn rìg.

13 Buyí, bu-à yi ri shi kir bàna, yi ri shi kir àyúnn-à waisháu àpyú ma jànn àpyú má zu bi, byar-à mpìr ǹsànká má shi àràg barà Shìdun gib sig nu níng.

14 Jàumí big, aning myàng barà ning ri shi kir àyúnn-à níng hi níng, aning kar

sa barà ná shi shu ǹsàn ma shu kyìkyàr
á pyànn Shìdun jirà aning jùn kwonn ma
ku.
15 Aning myàng bu-à sa Shinn Luyí bi
fonn fig bàna níng, ku ri zìm aku zìg zu
ning á bu pyìrná ni ḿpyim, àràg barà
Shìdun ya sig jàuyí Bulus yar aku ba ya
ning níng.
16 Wàníng í bu-à Bulus ri ba kyann kó
ákaun wà ku ma ri zìm aku ba á shinn
bu-à sa Shinn Luyí bi fonn fig bàna. Yìr
buká ku ri ba níng, wà dàkí tù hing wàni.
Mpìrká zyun-à yì fig bu zyun bàna níng,
ri vim bìr bu-à ku ba sig níng, á gbìb
zyun-à shi fig bàna, àràg barà big ri sa
kyann á buká ká big ba sig á jir Shìdun
ni. Wàníng big ri gbar bi yá shinnbá ki.
17 Ama ning jàumí big, barà ning yì
rìghing rag, mpìr bibai káníng ri zìm
abig tonn gban ning níng, aning sar gbam
wàni, jirà kada abig gbar ta kà ning á gbìb
ajann, jirà kada aning fim gbìbná zyun-à
ning shi sig áni níng bàna.
18 Aning yì swàb kà Shinn Luyí Yesu
Kristi Mpìr Apínnyí níng, ma àsànwá.
Mpìrká abig swam yan ku tàma-à níng
hár kinn kinn. Aku shi àdòníng.

Wasika-à YOHANNA Ba Sig Wà Wa Zyun

Wasika-à Yohanna ba sig wà wa zyun níng, ri dinya mpìrká bir sig pìkyinn á byar Yesu Kristi ni, abig kwonn shinn ma Shìdun ma wùnwá Yesu Kristi. Ku rag, kada abig bàg bu tàg ǹsáng bàna. Ayau wasika-à níng ni, Yohanna dang jír nìnànn nímá á shinn azìm. Shìdun zìm mpìrká wàni n swam bi wùnwá a wàníng wu á dò shinn bu pyìrká buyí ni. Jir wàníng ayi zìm Shìdun, ma ayi zìm mpìrká tìnn. Ku ba sig rag, "Mpìr-à ma dang rag ku ri zìm Shìdun, ama wà kwa zìm fig jàuwá bàna, ku ri gim ǹsáng" (1 Yoh 4:20). Yohanna ba sig wasika-à níng jirà ayi yì rag, yi shi sig ma yonki wà má shi kinn kinn (1 Yoh 5:13).

Jír-à Ri Ya Yonki

1 Mì ri ba ya ning jír-à níng á shinn mpìr zyun, big ri bar ku jir Shìdun. Mpìr-à níng shi sig ma yonki sai-à big màm fig ma jànn-à bàna. Yi myàng hing ku ma zuyí. Yi fig hing ku ri dang jír. Yi tib hing ku ma vùyí. Ku í àsàin-à ri ya yi yonki.

2 Asàin-à ri ya yonki kinn kinn-à níng, zìnnwá í Yesu Kristi. Ku ma tawá í bu ńzyun. I wà ku bi á jànn-à ni, n tìya yi shinnwá. Yi myàng hing ku. Jír-à yi ri dinya ning níng í jír á shinnwá ni.

3 To, bu-à yi myàng sig ma zuyí, n fig sig ma sungyí níng, í bu-à yi ri dinya ning tìnn, jirà ayi ma ning shi í bu ńzyun ma tayí Shìdun, ma wùnwá Yesu Kristi.

4 Yi ri ba ya ning wàníng jirà ayi ma ning fig àjwár ùwài-à níng á bìr-à ni.

Ayi Shi Ayau Ayar

5 Wàníng í jír-à yi fig sig á byar Yesu Kristi ni, yi ri dinya ning. Jír-à hi í wàníng: Shìdun kyinnwá kyìkyàr hawu, fi bàna áni, kó títi nímá.

6 Wà ya dang rag yi ri bàg Shìdun, ama wà ya shi sig á zufi-à ni, yi ri gim ǹsáng, yi ri bàg fig gbìb àjai bàna.

7 Wà ya bàg hing ma shi hing á byar kyìkyàr hawu-à níng, àràg barà Shìdun shi sig áni níng, yi shi kwonn rìghing í bu ńzyun, àsà wùnwá Yesu ri tu kyàr ya yi bu pyìrká buyí.

8 Wà ya dang rag yi í mpìr bu pyìr bàna, yi ri tonn gban shinnyí, yi bàna ma gwangga á pìkyinnyí ni.

9 Ama ya dinya hing Shìdun bu pyìryí big, kwá yafa ya yi, kwá tu kyàr rìg yi bu pyìrká yi sa sig, jir kai bàna ku ri sa swàm ma buká ku dang sig.

10 Wà ya dang rag yi sa fig bu pyìr bàna, yi ri bar Shìdun agim ǹsáng, jírwá bàna á pìkyinnyí ni.

2

Kristi Ri Kà Nuyí

1 Yanká bigmí big, mì ri ba ya ning bu-à níng, jirà aning sa bu-à bibai bàna. Ama mpìr-à ma sa hing bu-à bibai, yi shi sig ma mpìr-à má kà nuyí á pyànn Shìdun, mpìr-à níng í Yesu Kristi. Ku í mpìr gwangga.

2 A jir shinnwá ni Shìdun ri yafa ya yi bu pyìryí. Ama íri bu pyìryí bàna, ku ri zìm aku yafa bu pyìr mpìrká á jànn-à ni bidìm pár.

3 Ya wib hing bu-à Shìdun ri dang, yi yì hing yi í mpìr Shìdun.

4 Mpìr-à ma dang rag ku yì hing Shìdun, ama kwa wib fig jír wàníng bàna, ku ri gim ǹsáng, ku yì fig gwangga Shìdun bàna.

5 Mpìr-à ma ri wib jir Shìdun, kwá zìm Shìdun í kyinn ńzyun. Wàníng í barà yá yì rag, yi shi sig ma Shìdun.

6 Mpìr-à ma dang rag ku shi sig ma Shìdun, aku shi mpìr ǹsàn àràg Yesu.

Mpìrká Bu Kristi Abig Zìm Bar Dìrbá

7 Ayormí big, jír-à mì ri dinya ning, aning wib níng, í jír àpyú zyun bàna. I jír-à big rì dinya sig ning daka á ninonn, í jir Shìdun-à ning rì fig sig níng.

8 Ning yì rag hing Yesu Kristi tàma-à níng, í bu-à sa jírwá shi shirag í jír àpyú á byarná ni. Yesu Kristi zìm sig mpìr ḿpyim. I wà tàma-à níng, ning ri zìm mpìr tìnn. Shi àràg zufi ri wam zu, í wà àyar zyun-à í àjai ri yar.

9 Mpìr-à ma dang rag, ku shi sig áyau àyar, ama ku ma ri zib jàuwá zyun, hár tàma-à níng ku shi sig áyau zufi.
10 Mpìr-à ma ri zìm jàuwá, ku shi sig áyau àyar bu Kristi ni. Bu-à má du kà ku áyau bu pyìr bàna.
11 Mpìr-à ma ri zib jàuwá zyun, ku shi sig áyau zufi, ku ri kyann á zufi-à ni. Ku yì fig byar-à ku ri yag bàna, jir kai bàna zufi bir dim rìghing zuwá kùùn.
12 Mì ri ba ya ning, yanká bigmí big, jir kai bàna big yafa ya rìghing ning bu pyìrná á jir shinn Yesu ni.
13 Mì ri ba ya ning, ning shun àgbamká, jir kai bàna ning yì hing ku, ku zyun-à shi jag sig sai-à big màm sig jànn-à. Mì ri ba ya ning, ning yann sukàká, jir kai bàna ning gbam kan rìghing Shaitan mpìr azíbná.
14 Mì ri ba ya ning, yanká bigmí big, jir kai bàna ning yì rìghing Tayí Shìdun. Mì ri ba ya ning, ning shun àgbamká, jir kai bàna ning yì hing ku, ku í zyun-à shi jag sig sai-à big màm fig ma jànn-à bàna. Mì ri ba ya ning, ning yann sukàká, jir kai bàna ning shi sig ma gbam, jir Shìdun shi sig á pìkyinn ná ni, ning gbam kan rìghing Shaitan mpìr azíbná.
15 Aning sìnn pìkyinn ná á bu dunyaru bàna. Mpìr-à ri zìm bu dunyaru, kwá zìm fig Tayí Shìdun á pìkyinnwá ni bàna, kó títi nímá.
16 Bu dunyaru káníng í bu-à bibai bidìm pár, àràg mpìr-à ma sìnn sig jir àyái á pìkyinnwá ni, àràg mpìr-à ma ri dab zu bu-à kwa myàng ku ri zìm aku dìg, àràg mpìr-à ma ri gbar dù nann shinn. Bu káníng í bu Shìdun bàna, í bu dunyaru.
17 Aning myàng. Dunyaru-à níng má vinn rìg, kwonn ma bu bibaiká shi sig áni tìnn. Ama mpìr-à ma ri sa bu-à Shìdun ri zìm, kwá shi hár kinn kinn.

Mpìrká Zyun-à ri Zib Yesu Kristi

18 Yanká bigmí big, dunyaru-à níng ri vinn rá vinn. Ning fig hing mpìr azíb Yesu Kristi má bi. Tàma-à níng, ning myàng rag hing barà mpìr azíbká bu Yesu Kristi big nìnànn nímá shi sig á dunyaru. Jir wàníng yi yì rìghing dunyaru ri vinn rá vinn.
19 Mpìr azíbká bi sig níng, big í mpìrká buyí big bàna, í bu-à sa big zu rìghing áyauyí ni. Wà big nìm ma í mpìrká buyí big, big nìm má zu fig áyauyí ni bàna. Ama big zu rìghing áyauyí ni. I bu-à sa mpìrká má yì rag big shi fig mpìrká buyí bàna.
20 Ama bigná, ning shi fig àràg mpìr káníng bàna. Kristi wìr kà ya sig ning Awun Kyìkyàrwá. I bu-à sa ning yì rìghing jir àjai.
21 Mì ri ba ya ning í jirà ning yì hing jír àjai. Ná wái í jirà ning yì fig bàna. Ning yì hing jír àbyann má mà fig ǹsáng bàna.
22 Agim ǹsángká í ni big rà? I mpìrká ri dang rag Yesu í Shìdun swam bi fíg ku nì bàna níng. Mpìr káníng ri ngàng Tayí Shìdun ma wùnwá Yesu Kristi, big í mpìr azíb Kristi.
23 Mpìr-à ma ngàng wùn Shìdun, ku zìm fig Ta wàníng bàna tìnn. Mpìr-à ma zìm hing Yesu, ku zìm sig Ta wàníng tìnn. Bá gàb finn sar fig Ta ma Wùn bàna.
24 Bu-à ning fig jag sig níng, aning pànn gbam á pìkyinn ná ni. Na sa hing àdòníng, í barà ná shi ma Wùn Shìdun ma Tawá áni.
25 Nu-à Yesu gib sig ma yi í wàníng, ku dang rag kwá ya yi yonki kinn kinn.
26 Mì ri ba ya ning wàníng á shinn mpìrká ri zib Kristi. Big ri zìm abig tonn gban ning.
27 Ama bigná, Yesu Kristi sìnn kà ya rìghing ning Awun Shìdun á pìkyinn ná ni. Barà Awun Shìdun shi sig á pìkyinn ná ni níng, ná yàn fig rag mpìr aku tàg ning bàna. Bu-à sa níng, Awun Shìdun ri tàg ning kó kai bidìm pár. Bu-à kwa tàg ning bidìm pár, í àjai. Aning shi bir kyann pìkyinn ná á dìr Kristi ni àràg barà Awun Shìdun tàg sig ning níng.
28 To. Yanká bigmí big, aning shi kyann ma Kristi, jirà kwa bi hing, yá shà ku ma àjwár, yá sa fig zunái má shàr fig ku bàna.
29 Ning yì hing, Yesu Kristi í mpìr asa bu-à ǹsàn. Ning yì hing mpìr-à ma ri sa bu-à ǹsàn, ku í mpìr Shìdun.

3

Yi í Yanká Bu Shìdun

1 Aning myàng barà Tayí Shìdun ri zìm
yi wàni. Ku ri zìm yi, hár ku ri bar yi rag
yi í yanká buwá. Wàníng í àjai, í barà yi
shi sig áni. Mpìrká ri bàg fig Shìdun bàna
níng, big yì fig yi bàna. Bu-à sa níng, big
yì fig Shìdun bàna.
2 Ning mpìr azìmmí big, yi kàng rìg rag
hing yann Shìdun tàma-à níng. Yi yì fig
ma bu-à yá kàng á pyànn bàna. Ama
yi yì hing, àyúnn-à Yesu Kristi ma kàng
bi hing, yá shi àràg ku, jir kai bàna yá
myàng barà ku shi sig áni.
3 Mpìr-à ma ri kyab àdòníng á
pìkyinnwá ni, kwá shi shu kyìkyàr àràg
barà Yesu shi sig mpìr kyìkyàr níng.
4 Mpìr-à ma ri sa kyann bu-à bibai,
buwá ku ri wib fig doka Shìdun bàna. Bu-
à bibai shí nì wà mpìr ma ri wib fig doka
Shìdun bàna.
5 Ning yì hing bu-à sa Yesu Kristi bi sig
á dunyaru níng, í jirà aku zìg zu bu-à
bibaiká yi ri sa. Ning yì hing buwá ku
taba sa fig bu-à bibai bàna.
6 Mpìr-à ma shi sig ma Yesu, kwá sa
swàb kà fig bu pyìr mà pyànn àràg wàrì
bàna. Ama mpìr-à ma ri sa swàb kà bu
pyìr mà pyànn, ku yì fig wàníng bàna. Ku
myàng fig wàníng bàna.
7 Kada aning zìm abig tonn gban ning
bàna, ning yanká bigmí big. Mpìr-à ma ri
sa bu-à ǹsàn, ku shi síg nì ma pìkyinn-à
kyìkyàr, àràg barà Yesu Kristi shi sig ma
kyinn-à kyìkyàr níng.
8 Mpìr-à ma ri sa bu-à bibai, ku í mpìr
Shaitan, jir kai bàna Shaitan í mpìr-à asa
bu-à bibai á sai-à big màm fig ma jànn-à
bàna. Bu-à zìg bi sig Wùn Shìdun á byar
á myann níng, í jirà aku gban rìg swàm
bu bibaiká Shaitan ri sa.
9 Mpìr-à ma í mpìr Shìdun, kwá sa swàb
kà fig bu-à bibai bàna, jir kai bàna ku ri
shi àràg barà Shìdun ri shi. Kwá sa fig bu
pyìr bàna, jir kai bàna ku í wùn Shìdun.
10 Mpìr-à ma sa fig bu-à ǹsàn bàna, kó
wà kwa zìm fig jàuwá zyun bàna, ku í
mpìr Shìdun bàna. Wàníng í barà yá gàb
fim mpìr Shìdun ma mpìr Shaitan áni.

Ayi Zìm Bar Dìryí

11 Ayi zìm bar dìryí. Wàníng í jír-à yi rì
fig sig wà jijag.
12 Kada ayi shi àràg Kayinu bàna, ku
í mpìr Shaitan. Ku gban rìg wunzàwá.
Ku gban sig wàníng í jirà pìkyinn wàníng
kyìkyàr. Buwá pìkyinnwá bai.
13 To, ning wunzàmí big, ning myàng
hing kó? Wà mpìrká á byar á myann ma
ri zib ning, í bu mamaki bàna.
14 Yi yì hing yi wam zu rìghing byar ki,
yi dìg rag hing yonki, jir kai bàna yi ri zìm
jàuyí big. Mpìr-à ma zìm fig jàuwá bàna,
ku ri shi shu ki wu.
15 Mpìr-à ma ri zib jàuwá zyun, ku í
agban ki. Ning yì hing mpìr agban ki má
dìg fig yonki kinn kinn bàna.
16 Yesu wu sig dò jir shinnyí. Wàníng í
barà yi yì sig mpìr ri zìm jàuwá áni. Yi
má ayi zìm jàuyí big àdòníng. Kada ayi
ngàng jirà yá wu ki á shinnbá ni bàna.
17 Mpìr-à ma shi sig ma bài, kwa myàng
mpìr ashi zyun ma ri zìm bài, wà kwa ya
fig wàníng bàna, í wà yá yì rag ku ri zìm
fig Shìdun bàna.
18 Ning yanká bigmí big, kada ayi dang
ma nu átai rag yi ri zìm mpìr, bàna. Ayi
sa bu-à má tàg rag yi ri zìm mpìr.

Ayi Kyab Kyinn Pyànà á Pyànn Shìdun Ni Bàna

19 Wà ya ri zìm mpìr, í wà yi yì hing yi
í mpìr gwangga. I wà yá kyab fig kyinn
pyànà bàna á pyànn Shìdun.
20 Wà pìkyinnyí ma dinya yi rag yi ri sa
bu-à bibai, Shìdun kab síg pìkyinnyí ni.
Ku yì hing kó kai bidìm pár.
21 Ayormí big, wà pìkyinnyí ma dinya
fig yi rag yi ri sa bu-à bibai bàna, yá kyab
fig kyinn pyànà á pyànn Shìdun ni bàna.
22 I wà yá dìg bu-à yi ri vig ku, jir kai
bàna yi ri wib jírwá, yi ri sa bu-à ku ri
zìm.
23 Ku ri zìm ayi bir pìkyinn á zìnn
wùnwá Yesu Kristi, ma ayi zìm bar dìryí.
Wàníng í bu-à ku ri zìm ayi sa.
24 Mpìr-à ma ri wib jir Shìdun, ku í
mpìr Shìdun àjai. Shìdun ri shi ma ku.
Awunwá ku sìnn sig á pìkyinnyí ni níng,
í bu-à ri tàg yi ku shi sig ma yi í zyun.

4

Aning Màg Màg Fig Mpìrká, Aning Myàng Wà Ba Shi Sig Ma Awun Shìdun

1 Ayormí big, kada aning bàg jir mpìrká
ri dang átai rag big shi sig ma Awun
Shìdun níng bàna. Aning màg màg fig
big aning myàng káhi kó big ri bàg jir
Shìdun àjai, jir kai bàna mpìrká nìnànn
nímá ri gim ǹsáng rag big í yann aswam
Shìdun, kó áni bidìm pár.
2 Mpìr-à ma zìm hing rag Yesu Kristi
dù bi síg mà lu Shìdun, n bi á byar á
myann àràg mpìr, mpìr-à níng hi shi sig
ma Awun Shìdun. Wàníng í barà yá yì kó
mpìr-à níng hi shi sig ma Awun Shìdun.
3 Mpìr-à ma ngàng hing jír á shinn Yesu,
ku bàna ma Awun Shìdun. Awun-à ku
shi sig ma kàhi í awun mpìr zyun-à ri zib
Kristi. Ning fig hing big dang rag mpìr
azíb Kristi má bi. Tàma-à ning ku shi sig
rag á jànn-à ni.
4 Yanká bumí big, ning í mpìrká bu
Shìdun, ning gbam kan rìghing mpìrká ri
gim ǹsáng rag big í yann aswam Shìdun,
jir kai bàna Awun-à wà shi sig á pìkyinn
ná ni níng kab wà á dunyaru ma gbam.
5 Mpìrká ri gim ǹsáng rag big í yann
aswam Shìdun níng, big í mpìr Shìdun
bàna. Big í mpìrká á dunyaru. Big ri
dang jír àràg mpìrká á dunyaru. I bu-à sa,
mpìrká à dunyaru ri gang sung á byarbá
ni.
6 Ama buyí, yi shí nì mpìr Shìdun.
Mpìrká ma ri wib Shìdun, big ri fig jíryí.
Ama mpìrká ma ri wib fig Shìdun bàna,
big ri fig fig jíryí bàna. Wàníng í barà yi
ri gàb fim jír àjai ma jir ǹsáng.

Shìdun í Mpìr Azìm

7 Ning yanká bigmí big, ayi zìm bar
dìryí. Ning yì hing í Shìdun sa síg nì
wà mpìr ri zìm jàuwá big. Mpìr-à ma ri
zìm jàuwá, wàníng tìya sig yi ku í mpìr
Shìdun, ku yì hing Shìdun.
8 Mpìr-à ma ri zìm fig jàuwá bàna, ku yì
fig Shìdun bàna sám, jir kai bàna Shìdun
í mpìr azìm.
9 Shìdun swam bi sig wùnwá ńzyun á
jànn-à ni, jirà ayi dìg yonki kinn kinn á
dò shinnwá ni. Wàníng í barà Shìdun tìya
sig yi barà ku ri zìm yi wàni.
10 I yi, yi zìm fig Shìdun í nì bàna. Ama,
í Shìdun zìm síg yi nì, n swam bi sig
wùnwá ńzyun, á wàníng wu á shinn bu
pyìrká buyí ni.
11 Ning yanká bigmí big, barà Shìdun
zìm sig yi àdòníng, yi má ayi zìm bar
dìryí.
12 Walako mpìr-à myàng sig Shìdun á
zu. Ama, wà ya ri zìm bar dìryí, yi yì hing
Shìdun shi sig á pìkyinnyí ni, kwá du kà
yi ayi zìm bar dìryí.
13 Shìdun sìnn kà sig yi Awun
Kyìkyàrwá á pìkyinnyí ni. Wàníng í bu-à
sa yi yì hing rag ku shi sig ma yi, yi shi
sig ma ku.
14 Yi myàng hing wùn Shìdun wà zyun-
à ku swam bi sig á jànn-à ni, jirà a wàníng
zìg zu mpìr á bu pyìr. Wàníng í bu-à yi ri
dinya mpìrká.
15 Mpìr-à ma zìm hing rag Yesu í wùn
Shìdun, mpìr-à níng hi shi sig ma Shìdun,
Shìdun shi sig á pìkyinnwá ni.
16 To. Buyí yi yì hing barà Shìdun ri zìm
yi. Yi sìnn sig á pìkyinnyí ni rag Shìdun
ri zìm yi.

Pìkyinn Shìdun í kyinn azìm. Mpìr-à
ma ri zìm jàuwá àràg barà Shìdun ri zìm
ku, ku ri shi kyann ma Shìdun, Shìdun bó
shi sig á pìkyinnwá ni.
17 Shìdun ri sa yi ayi zìm mpìr, wàníng
í bu-à sa yá shàr fig zinn á àyúnn-à kwá
wà kwonn á dunyaru bàna. Bu-à sa níng,
yi ri zìm mpìr àràg barà Yesu Kristi ri zìm
níng.
18 Mpìr-à ma shi sig ma azìm á
pìkyinnwá ni, kwá shàr fig zinn bàna. Wà
ya ri zìm Shìdun wàni, yá shàr fig zinnwá
bàna. Wà ya ri shàr zinnwá í jirà yi ri
kyab rag kwá du kà yi á shwìn.
19 Shìdun zìm jag sig yi í nì, í wà yi ri
zìm ku tàma-à níng.
20 Mpìr-à ma dang rag ku ri zìm Shìdun,
ama wà ku ma ri zib jàuwá zyun, ku ri
gim ǹsáng. Sáshinn mpìr má zìm Shìdun
zyun-à ku ri myàng fig wàníng bàna, ma
ngàng jàuwá zyun-à ku ri myàng rà?
21 Mpìr-à ma ri zìm Shìdun, aku zìm
jàuwá tìnn. Wàníng í bu-à Shìdun dinya
sig yi.

Yá Gbam Kan Bu Bibaiká á Byar á Myann Níng

5

1 Mpìr-à ma bir hing pìkyinn rag Yesu
Almasihu í wà zyun-à Shìdun swam bi
sig, mpìr-à níng hi í mpìr Shìdun. Mpìr-à
ma ri zìm Tayí Shìdun, kwá zìm yanká bu
Shìdun tìnn.
2 Wà ya zìm hing Shìdun, ma bàg hing
jírwá, yi yì hing yi ri zìm yanká buwá big
tìnn.
3 Mpìr-à ma ri zìm Shìdun, kwa wib
jír wàníng. Jírwá bàna ma shwìn kó títi
nímá, wà yá wib ku.
4 Mpìrká zyun-à ma í yanká bu Shìdun
bidìm pár, big ri gbam kan bu bibaiká á
byar á myann. Wà ya bir hing pìkyinn á
byar Yesu ni, í wà yá gbam kan bu bibaiká
á byar á myann.
5 Mpìr-à má gbam kan bu bibaiká á byar
á myann í ni rà? Sái dái mpìr-à ma dang
rag, "Yesu í wùn Shìdun."

Bu Saraká Dinya Sig Yi Jír á Shinn Yesu

6 Yesu Kristi í zyun-à bi kwonn sig ma
zàpìr ma àsà. Zàpìr-à hi í zàpìr dìr
wau batisma. Asàwá í kiwá. Iri dìr
batisma wau bàna, ku bi wu ki. Awun
Shìdun dinya yi àdòníng, jir kai bàna
Awun Shìdun ri dinya yi àjai.
7 Bu sara dinya sig yi jír á shinn Yesu.
8 I Awun Shìdun, ma zàpìr-à ma àsàwá.
Bu sara káníng í jír ńzyun.
9 Mpìr ma dinya yi jír, yi ri zìm rag í
àjai. Ayi zìm kab jir Shìdun, zyun-à dinya
sig yi jír á shinn wùnwá ni níng.
10 Mpìr-à ma sìnn hing pìkyinn á byar
wùn Shìdun ni, kwá yì á kyinnwá ni rag
buká Shìdun dang sig níng í àjai. Mpìr-
à ma bir fig pìkyinn á buká Shìdun dang
sig níng bàna, shi àràg ku ri bar Shìdun
mpìr agim ǹsáng, jir kai bàna ku zìm fig
jír bu-à Shìdun dang sig á shinn wùnwá
ni bàna.
11 Wàníng í bu-à Shìdun dang sig,
Shìdun rag ku ya sig yi yonki wà má vinn
fig bàna jir shinn Wùnwá.
12 Mpìr-à ma shi sig ma Wùn Shìdun á
pìkyinnwá ni, ku shi sig ma yonki-à níng.
Ama mpìr-à ma bàna ma Wùn Shìdun, ku
bàna ma yonki.

Yonki-à Má Shi Kinn Kinn

13 Mì ri ba ya ning, ning mpìrká sìnn sig
pìkyinn á byar Wùn Shìdun, jirà aning yì
rag, ning shi sig ma yonki wà má shi kinn
kinn.
14 Yi yì hing yá shàr fig zinn wà vig
Shìdun bàna, jir kai bàna wà ya vig ku
bu-à ku ri zìm aku ya yi, ku ri fig jíryí, ku
ri ya yi.
15 Yi yì hing ku ri fig jíryí sai-à yi ma ri
vig ku. To, barà yi yì hing í àjai ku ri fig
jíryí níng, yi yì hing bu-à ya vig ku, ku ri
ya yi.
16 Mpìr-à ma myàng jàuwá ma ri sa bu-
à bibai zyun-à má du kà fig wàníng á ki
bàna, aku vig ya wàníng Shìdun, Shìdun
má ya wàníng yonki. Ama, bu pyìr zyun
shi sig áni, mpìr ma sa hing, má du kà ku
á ki. Wa myàng jàuwú zyun ma ri sa írì
bu pyìr àdòníng, ǹ dang fig rag á vig ya
ku Shìdun bàna.
17 Bu-à bibai wà áni bidìm pár í bu pyìr.
Ama bu bibai káhi shi sig áni, má du kà
fig mpìr á ki bàna.
18 Yi yì hing mpìrká zyun-à ma í yann
Shìdun big ri sa kyann fig bu-à bibai
bàna, jir kai bàna Yesu Wùn Shìdun ri
kang big. I bu-à sa Shaitan mpìr azíbbá
má dìg fig pyù barà kwá sìnn kà big abig
sa bu bibai bàna.
19 Shaitan pànn kà sig mpìrká á byar á
myann á vùwá ni. Ama bigyí yi yì hing yi
í yann Shìdun.
20 Yi yì hing Yesu Wùn Shìdun bi sig,
n tàg yar rìghing yi. Ku sa sig àdòníng
jirà ayi yì rag Shìdun í mpìr gwangga. Yi
shi sig ma Shìdun, ku í mpìr gwangga. Yi
shi sig ma wùnwá Yesu Kristi tìnn, ku í
Shìdun àjai, zyun-à ri ya yonki-à má vinn
fig á vinn bàna.
21 Yanká bumí big, aning wib bu zyun
bàna, sái Shìdun awinwá ni.

Wasika-à YOHANNA Ba Sig Wà Wa Pyànà

Akim wasika-à wà wa pyànà níng, Yohanna ri dang jír á shinn barà mpìrká abig zìm bar dìrbá. Kada abig zìm bu tàg ǹsáng bàna.

1 Mì Yohanna shun àgbam-à níng, mì ri ba ya ning, ning mpìrká ri shi kwonn í byar ńzyun á zìnn Yesu. Mì ri zìm ning wàni. Iri mì mì ri zìm fíg ning ni awínmí ni bàna. Mpìrká yì sig jir àjai bidìm pár ri zìm ning,
2 jir kai bàna jir àjai-à níng shi sig á kyinnyí ni, má shi kinn á kyinnyí ni.
3 Tayí Shìdun ma wùnwá Yesu Kristi bá wìr kà ya yi àsàn, bá myàng ashiyí, bá ya yi pìkyinn na tag, jir kai bàna yi ri bir pìkyinnyí á jir àjai, yi ri zìm jàuyí big.

Aning Bàg Bu-à Yesu Tàg Sig Níng

4 Mì ri fig àjwár, jir kai bàna ning nìnànn nímá ning ri bàg jir àjai barà Tayí Shìdun dinya sig yi.
5 Tàma-à níng mì ri vig ning ayi zìm bar dìryí, í jír zyun-à yi ri shi bab sig ma kàhi sai-à á ninonn.
6 Wà ya ri zìm bar dìryí, yi ri bàg jir Shìdun. Barà ning rì fig jag sig níng, jírwá dang rag ayi zìm bar dìryí.
7 Mpìrká ri gim ǹsáng shi sig rag á jànn-à ni nìnànn nímá. Big ri tonn gban mpìrká rag Yesu Kristi Wùn Shìdun bi fig á jànn-à ni bàna. Big í mpìr azíb Yesu Kristi.
8 Aning pànn shinn ná. Aning zìm abig tonn gban ning bàna. Na zìm hing àdòníng, ná dìg fig bu-à Tayí mà wai má ya ning jir shinn swàmná bàna.
9 Mpìr-à ma tàg fig bu-à Yesu ri tàg mpìrká bàna, kwá tàg bu zyun kim, ku bàna ma Shìdun á pìkyinnwá ni. Mpìr-à ma bàg hing bu tàg Yesu níng, ku dìg hing Ta-à ma Wùnwá bidìm.
10 Mpìr-à ma bi hing á byarná ni, ma zìg bi fig jir bu tàg Yesu bàna, wà kwa zìg bi jir bu tàg zyun kim, aning zìm aku bi á luná ni bàna. Aning shà ku bàna.
11 Mpìr-à ma shà hing ku, shi àràg mpìr-à níng hi ri sa jag ku bu bibai-à ku ri tàg níng.

Jír-à Wà Kinn Shinn

12 N shi sig ma bu-à má dinya ning nìnànn nímá. Ama ǹ zìm fig ń ba ya ning á wasika bàna. Ama mì ri zìm ń yag dìg ning, ń dinya ning zu ma zu, jirà yá fig àjwár wàni.
13 Mpìrká ri bàg Yesu áyág ri bib kà ning.

Wasika-à YOHANNA Ba Sig Wà Wa Sara

Wasika-à wà wa sara níng, Yohanna ba ya sig mpìr zyun-à big ri bar ku Gayus. Yohanna yan Gayus, jir kai bàna wàníng sìnn sig pìkyinnwá ńzyun á jír àjai bu Shìdun (3 Yoh 1:3). Yohanna yan Gayus, jir kai bàna Gayus ri sa shang mpìrká ri bàg Yesu.

1 Mì àgbam-à, mì ri ba ya wù, Gayus
wù zyun-à mì ri zìm wù wàni.
2 Jàumí, mì ri vig Shìdun à shi áyau
àjwár, dìrwú aku shi ítau tìnn, àràg barà
ǹ yì sig pìkyinnwú ri fig àjwár á pyànn
Shìdun.
3 Mì ri fig àjwár á jir barà jàuyí big bi
dinya mì rag wù ri sìnn kyinnwú ńzyun
á jir àjai bu Shìdun, àràg barà wù ri shi
kyann.
4 Ajwármí kab gbam, barà ǹ fig big dang
rag yanká bumí big shi sig á gbìb àjai.

Yohanna Yan Gayus Jir Swàm Wàníng

5 Ayormí, wù ri sa ya jàuká buyí swàm
big pìkyinn ńzyun, kó barà big í kyìnn á
byarwú ni níng.
6 Big dinya hing mpìrká ri bàg Yesu
áyág rag, wù ri zìm mpìrká, wù ri pànn
sàn big. A sa jag big barà Shìdun ri zìm.
A ya big bu-à bá yag kyìnnbá mà pyànn
ma kàhi.
7 Bu-à sa níng, kyìnnbá big ri yag níng,
big ri yag á zìnn Yesu. Big ri zìm fig bu á
vù mpìrká ri bàg fig Shìdun bàna.
8 Wà má àdòníng, ayi pànn mpìrká
àdòníng ma vù pyànà, jirà ayi ma big sa
swàm jir àjai-à níng á bìr-à ni.

Yohanna Twìb Mpìrká Byur á Shinn Diyotarifis

9 N ba ya sig mpìrká ri bàg Yesu wasika.
Ama Diyotarifis ngàng yi. Ku ri gbar dù
shinn, ku ri zìm shu àgbam.
10 Ma bi hing, má dinya ning bu-à ku
ri sa. Ku ri dang jír á shinnyí ni nìnànn
nímá. Ku ri dang bai yi. Ku ri gim ǹsáng
á shinnyí ni. Wàníng màg fig ku bàna.
Hár tàma-à níng ku ri ngàng mpìrká
ma bi abig dang jir Shìdun. Ku ri kan
dim mpìrká ma ri zìm abig shà káníng.
Mpìrká ma ri shà káníng, ku ri kan zu rìg
big áyau mpìrká ri kwonn shinn á zìnn
Yesu.
11 Ayormí, á bàg bu-à bibai bàna, á bàg
bu-à ǹsàn. Mpìr-à ma sa bu-à ǹsàn, ku í
mpìr Shìdun. Mpìr-à ma sa bu-à bibai, ku
yì fig Shìdun bàna.
12 Kó ni ri dang jír á shinn Dimitiriyas,
big rag ku í mpìr ǹsàn. Buká ku ri sa
bidìm pár ri tàg rag ku ri bàg Shìdun àjai.
Yi má, yi dang hing àdòníng tìnn. A yì
hing bu-à ya dang í àjai.

Jír-à Wà Kinn Shinn

13 N shi sig ma buká má dinya wù
nìnànn nímá. Ama ǹ zìm fig ń ba ya wù
á wasika bàna.
14 Mì ri zìm ń bi dìg wù kíni, jirà ayi
dang zu ma zu.
15 A shi ítau. Jàuwú big ri bib kà wù nài
áni. A bib kà jàuyí big màhàn.

Wasika-à YAHUDA Ba Sig

Yahuda ba sig wasika-à níng jirà aku twìb mpìrká zyun-à bir sig pìkyinn á byar Yesu ni byur, kada abig gang fig jir ǹsángká mpìrká ri tàg níng bàna. Ku gbar gbam big dìr jirà abig sar gbam á jir Shìdun zyun-à big bir sig pìkyinn áni (Yah 1:3).

1 I mì Yahuda mì ri ba ya ning wasika-à níng, mì í fàu Yesu Kristi, mì í wunzà Yakubu.

Mì ri ba ya ning, ning mpìrká zyun-à Shìdun Tayí bar sig ning, mi ri zìm ning, ningká Yesu Kristi ri kang ning jirà kada bu zyun aku dìg ning bàna.

2 Asàn Shìdun, ma pìkyinn na tag, ma azìmwá aku shi yà zu gban rìg ning bidìm pár.

Kwonn Wà á Shinn Malam Agim Nsángká

3 Jàumí big, sai-à rì níng, mì ri zìm ń ba ya ning wasika á shinn barà Shìdun pinn zu sig yi bidìm pár. I wà ǹ bi kyab kàng rag, sàn kab síg nì, ń ba ya ning, ń gbar gbam ning dìr jirà aning sar gbam á jir Shìdun zyun-à ning bir sig pìkyinn, wà Shìdun ya kà sig á vù mpìrká buwá ni. Jír káníng má vim bìr fig bàna, má shi àràg barà shi sig.

4 Mì ri dang àdòníng, jir kai bàna mpìrká káhi shi sig áni, big ri zìm fig abig wib Shìdun bàna. Big kù kà sig áyauná ni. Mpìr káníng big ri zìm abig sa bai rìg jír á shinn barà Shìdun sa ya sig yi àsàn níng, jirà abig dìg pyù abig sa bu bibaiká big ri zìm. Big ri zìm fig Yesu Kristi zyun-à í Asàin Luyí ma Shinn Luyí níng bàna. Wàrì níng, big ba sig á jir Shìdun ni barà Shìdun má wà kwonn írì swai mpìr káníng.

5 Mì ri zìm ń kyab pànn ya ning bu káníng kó barà ning rì yì rìghing níng. Sai-à rì níng, Shìdun pinn zu sig mpìrká buwá, ká ri shàr zu sig mà jànn Masar. Ama ásim, ku bi gban rìg mpìrká káhi áyaubá ni, ká bir fig pìkyinn á byarwá ni bàna níng.

6 Yann aswamká bu Shìdun mà wai ká ri zìm fig abig shi mà byar shu-à Shìdun sìnn sig big bàna níng, Shìdun zìg big n ta kà rìg mà tonn fi-à ni, n sìr rìg big ma sarka hár kinn kinn, sái àyúnn ùwài-à Shìdun má wà kwonn dunyaru áni níng ma fòr hing.

7 Aning kyab pànn jir Saduma ma Gamurata ma swannká ká shi yàr sig ma big. Mpìrká ká shi sig mà swann káníng ni rì sa àyái, big rì sa bu bibaiká kim kim. Big ri wa shwìn mà pyìr-à ni zyun-à má dim fig ádim bàna. Wàníng ri tàg yi barà Shìdun má sa ma mpìrká ri wib fig jírwá bàna níng áni.

8 Mpìrká ká kà bi sig áyauná ni níng, ri sa íri bu-à bibai-à níng tìnn. Big ri la la á shinn bu-à bibai, big ri sa àyái. Big zìm fig a Shìdun shi kùrbá bàna, big ri swau yann aswamká ká shi sig ma gbam mà wai.

9 Mikailu zyun-à ku shi síg nì àgbam yann aswamká mà wai, ku ma shinnwá ku swau fig Shaitan bàna. Asai-à rì níng hi, Shaitan rì sa yipyàr ma ku á shinn awain Musa. Mikailu gbar dù nann zu fig shinnwá n dang fig jír bibai á shinn Shaitan bàna. Bu-à ku dang sig bàna, ku rag, “Shìdun aku yan ta wù.”

10 Mpìr káníng big ri swau buká big myàng yì byann fig bàna. Big shi sig àràg í wi awúnnká, ká ri kyab fig bu ǹsàn á kyinnbá ni bàna. Big ri sa bu-à pìkyinnbá ri zìm. Barà big ri sa àdòníng, big ri gbar bi yá shinnbá kwonn wà.

11 Mpìr káníng bá wa shwìn wàni, jir kai bàna big bàg sig bar kyonn Kayinu, big ri sa bu bibai jirà abig dìg bài ùwài nímá àràg barà Balamu rì sa sig. Big ri gbam sung, mi ri sa Shìdun yawari àràg barà Kora rì sa sig, Shìdun rì gban sig ku níng. I bu-à sa big má, bá wa shwìn wàni.

12 Sai-à ning ma ri ji buju zyun-à yi ri kyab pànn Shinn Luyí áni níng, mpìr káníng big ri ya ning zunái. Big ri shi shu, mi ri wa bu á bìr-à ni, mi ri kyab íri shinnbá, big ri sa fig zunái bàna. Big shi sig àràg í shyù-à pìr sig wà wàu ri gbar

wam zu jirà shyù aku tab bàna. Big shi sig àràg bín zyun-à ri wan fig awan bàna, kó barà sònnwá màg hing wà aku wan áni níng. Big shi sig àràg bín zyun-à mpìrká gbìb dù rìghing adinnwá, wà wu sig hár kinn kinn.

13 Mpìr káníng shi sig àràg í afag zàpìr. Swàm bu zunáiká big ri sa níng shi sig àràg jín zyun-à zàpìr swann bi sig. Big shi àràg asuswirká fim sig byar shubá. Shìdun sa samyib sig byar zufi byar-à mpìr káníng má shi màhàn hár kinn kinn.

14 Sai-à rì níng Enok zyun-à í nomba sùmpyànn á byar Adamu níng, rì dang sig jír á shinn mpìr káníng, n rag: "Aning fig, Shinn Luyí má bi ma yann aswamká buwá nìnànn nímá mà wai, hár mpìrká má wànn sar fig big bàna.

15 Kwá bi jirà aku wà kwonn mpìrká bidìm pár. Kwá gban vinn rìg mpìrká zyun-à wib fig ku bàna, n sa sig bu-à bibai, n dang sig jír bibai á shinnwá ni níng."

16 Mpìr káníng, kó ákaun big ri tìr ya mpìr jír, mi ri dang bai mpìr. Big ri sa bu-à bibaiká kyinnbá ri zìm, mi ri gbar dù shinn. Mpìr bibai káníng ri tonn gban mpìrká ma nu jir àdwór jirà abig dìg bu á vù mpìrká ni.

Aning Shi Shu Sìsàn á Gbìb Yesu

17 Jàumí big, aning kyab pànn jírká zyun-à yann aswamká bu Shinn Luyí Yesu Kristi rì dinya sig ning rag má sa níng.

18 Big rì dinya sig ning rag, àyúnn-à dunyaru ma nyàan vinn, mpìrká káhi má bi má màm jwann ning. Mpìr káníng yì fig Shìdun bàna. Bá sa íri bu-à bibai zyun-à pìkyinnbá ri zìm.

19 Mpìr káníng ri sá nì mpìrká ri gàb finn kyau kyau, jir kai bàna bu-à big ri zìm á pìkyinnbá ni í bu dunyaru, Awun Shìdun bàna á kyinnbá ni.

20 Jàumí big, bigná aning sar gbam, aning shang bar dìrná jirà aning sar gbam á buká ning bir sig pìkyinn ná áni, zyun-à bi sig mà byar Shìdun ni. Aning shi vig kyann Shìdun ma gbam Awun Shìdun kó ákaun bidìm pár.

21 Aning shi shuná àràg barà Shìdun ri zìm barà ning ri shi kir àyúnn-à Shinn Luyí Yesu Kristi má myàng ashiná má ya ning yonki kinn kinn.

22 Mpìrká káhi shi sig áni ká pìkyinnbá gàfinn rìghing pyànà. Aning myàng ashi írì mpìr káníng.

23 Mpìrká káhi shi sig áni, aning gbar wìm zu big á pyìr-à ni jirà aning pinn zu big. Káhi shi sig áni, aning myàng ashibá, ama aning sa ádàn jirà kada abig zìg yag ning á gbìb ajànn bàna. Kada aning kwonn shinn ma big á bu pyìrbá big ri sa níng bàna. Sunu bu pyìrbá shi sig àràg í jà jín.

Yahuda Swam Yan Shìdun

24 Ayi sa ya Shìdun ísoko barà ku shi sig ma gbam, mi ri myàng kwonn ma yi jirà kada ayi nang gbìbwá bàna. Kwá tu kyàr rìg bu pyìrká bigná bidìm pár, má zìg bi ning jirà aning shi á byar àyarwá ni jirà aning fig àjwár.

25 Ayi swam yan Shìdun, ku zyun-à kab sig kó kai bidìm pár. Ku shi síg nì àsàin-à sìnn sig Shinn Luyí Yesu Kristi a wàníng pinn zu yi. Mpìrká abig bìnn kir wann ma abig swam yan ku, aku shí nì kùryí, kùrwá aku shi hár kinn kinn. Ku shi síg nì wà jijag ma wà tàma-à níng, kwá shí nì hár kinn kinn. Aku shi àdòníng.

Buká Yesu Tìya Sig Yohanna

Yohanna ba sig tarkada-à níng á sai-à mpìrká ri bàg Yesu ri wa shwìn á vù mpìrká ni. Ku ba sig jirà aku dang gbam pìkyinn mpìrká ri bàg Yesu. Tarkada-à hi ri dinya mpìr jír á shinn laká Yohanna la sig nìnànn nímá. La káníng hi shi sig ma shwìn wà mpìr má yì byann. Ayau la káníng ni, byarká káhi dinya kyàr hing yi barà Shìdun sa Yesu gbam kan rìghing mpìr azíbká buwá. Ayúnn-à wà kinn shinn kwá ya mpìrká buwá byar àpyú, byar-à káníng má shi màhàn hár kinn kinn, byar-à shwìn bàna, dìr wa bàna, amor bàna, mpìr má wìr fig zàn mínn bàna, ki wu bàna. Jir wàníng ayi swam yan Shìdun.

1 Tarkada-à níng í jír bu-à Yesu Kristi dang sig, í jír-à Shìdun ya sig ku aku tìya fàuká buwá big, bar buká má sa tàma tàma-à níng. Yesu Kristi swam bi wùn aswam mà wai, wàníng bi tìya rìghing mì Yohanna bu káníng.

2 Wàníng í bu-à mì Yohanna ba sig á shinn buká ǹ myàng sig wà Yesu Kristi tìya sig mì, kwonn ma jír-à Shìdun tìya sig mì.

3 Mpìr-à ma jangga hing jir Shìdun-à mì ri ba á shinn buká má sa á pyànn, ma mpìrká ma fig hing ma wib hing, bá fig àjwár, jir kai bàna àyúnn-à buká mì ri ba ya ning níng ma sa áni níng, nyàan màg.

Yohanna Bib Kà Iklisiya Sùmpyànnká

4 I mì Yohanna, mì ri ba ya ning, ning iklisiya sùmpyànnká á jànn Asiya.

Shìdun aku wìr kà ya ning àsàn ma aku ya ning pìkyinn na tag. Shìdun wà shi sig tàma-à níng, ku í wà rì shi bab sig áni, ku í wà á pyànn. Awun sùmpyànnká shi sig á pyànn Shìdun ni níng, abig wìr kà ya ning àsàn ma pìkyinn na tag.

5 Yesu Kristi aku wìr kà ya ning àsàn ma pìkyinn na tàg. Jírwá ku dang sig á shinn Shìdun ni í jir àjai. Ku í zyun-à Shìdun gbar dù nann zu jag sig mà amir-à ni. Ku í zyun-à ri na kùr á shinn kùrká á jànn-à ni bidìm pár.

Ku ri zìm yi wàni. Ku zìg zu rìghing yi á bu pyìryí ni á jir kiwá ku wu sig.

6 Yesu Kristi sìnn kàng rìghing yi kùr jirà ayi shi àgbam mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun, ma ayi sa ya Shìdun Tawá swàm. Yesu Kristi aku shi bu ùwài ma gbam á byar kó ni bidìm pár, hár kinn kinn. Aku shi àdòníng.

7 Aning myàng, kwá bi áyau akor-à ni. Kó ni bidìm pár má myàng ku, ká twìb pòr sig ku dìr níng, má myàng ku tìnn. Swai mpìrká á jànn-à ni bidìm pár má kig nàikitáu á shinnwá ni. Bu káníng má sa àdòníng. Aku shi àdòníng.

8 Shinn Luyí Shìdun dang rag, “Mì í Alfa, mì í Omega, mì í wà jijag, mì í wà kinn shinn.” Shìdun wà shi sig tàma-à níng, ku í wàrì shi bab sig áni, ku í wà á pyànn.

Yohanna Myàng Yesu Kristi á La-à Ni

9 Mì í Yohanna shunwòná á jir shinn Yesu ni. Mì ri wa shwìn àràg ning. Yi ma ning ri bà kyinn. Mpìrká pànn mì n sìnn kà mì á swàin-à big ri bar Bartamusa, dò jirà mì ri dinya mpìrká jir Shìdun, ma jir àjai-à Yesu tìya sig mì. Yi ma ning shi sig í zyun, jir kai bàna Shìdun shi síg nì kùryí.

10 Ayúnn Ladi, wà í àyúnn bu Shinn Luyí, Awun Shìdun bi tìya mì bu zyun á la-à ni. N fig nài jír ngbam nímá á simmí ni. Nài jír-à hi su àràg í yur.

11 Nài jír-à hi dang rag, “Buká wá myàng níng bidìm pár á ba kà á tarkada, ma á dwim yag mà iklisiya sùmpyànn. A dwim yag mà Afisa, big Simirna, big Birgamas, big Tayatira, big Sardisu, big Filadalfiya, kwonn ma Lawudikiya.”

12 I wà ǹ vim bìr jirà ń myàng mpìr-à ri dang jír ma mì níng. Barà ǹ vìm bìr àdòníng, ǹ myàng pitila àkunn sùmpyànn big sa sig ma zinariya.

13 Ayau pitila káníng ni, ǹ myàng mpìr zyun àràg Wùn Mpìr Jíkwìnn. Ku wìr sig jà lilor nímá hár mà barwá ni, n sar sig. Ku sìr gbam sig gwàin pìkyinnwá ma bu sìr dìr-à big sa sig ma zinariya.

14 Shinnwá ma jinnwá mìg shi karr nímá àràg í shwam. Zuwá shi àràg anam pyìr.
15 Barwá gbàinshìn nímá, shi àràg í àsháu-à big gbar zu sig á pyìr yìu. Nài jírwá shi àràg í zàpìr ri bìnn nì.
16 Ku pànn sig asuswir àkunn sùmpyànn á vìm nuwá ni, kafai jiji nímá wà ri ji nu-à pyànà bidìm pár zu á nuwá ni. Mùnnpyànnwá ri yar àràg barà àyúnn ma fàn fòr hing áyau shinn ri yar níng.
17 Barà ǹ myàng ku àdòníng, n kù wann á jìnn ni á pyànnwá ni, shi rag ǹ wu rìghing. Ama ku tib mì vìm nuwá n rag, "Kada á shàr zinn bàna, mì í wà jijag, mì í wà kinn shinn.
18 N shi síg nì ma yonki. Wàrì níng ǹ rì wu rìghing, ama tàma-à níng ǹ shi sig ma yonki hár kinn kinn. N kab hing gbam ki, kwonn ma amir.
19 To, buká wù ri myàng níng á ba, buká tàma-à níng ma buká má sa á pyànn.
20 Walai mpìr-à yì yìr asuswir sùmpyànnká à myàng sig á vìm numí ni, ma pitila sùmpyànnká níng. Má dinya wù yìrbá. Yìr asuswir sùmpyànn káníng í yann aswamká mà wai bu iklisiya sùmpyànn. Yìr pitila sùmpyànn káníng í iklisiya sùmpyànn."

2

Jír-à Yesu Kristi Dinya Sig Yohanna Rag a Wàníng Ba Dwim Yag Mpìrká Mà Afisa

1 Yesu dinya mì Yohanna rag ń ba dwim yag wùn aswam Shìdun áyau mpìrká ri bàg Yesu mà Afisa, ń ba jírwá rag,

"Jír-à níng í jírmí mì mpìr-à ri pànn asuswir sùmpyànn á vìm numí ni, mì zyun-à mì ri kyann áyau pitila sùmpyànn.
2 N yì hing bu-à à sa sig, ǹ yì hing barà à sa sig swàmwú wàni, n tib wann sig pìkyinnwú. N yì hing rag wá zìm fig bu-à bibaiká mpìrká ri sa bàna. A màg màg fig rìghing ká ri dang rag big í yann aswam Shìdun, ama big ri dang átai. A yì rìghing wà big í agim ǹsáng big.
3 A tib wann hing pìkyinn, à wa hing shwìn kim kim á jir shinnmí ni, ama à fim fig gbìbmí bàna.
4 Ama bu-à mì ri bai pìkyinn ma wù áni í wàníng: à zìm fig mì àràg barà wù rì zìm sig mì wàrì níng bàna.
5 A kyab barà tàma-à níng à kàng rìghing mà sim, á fim bu-à bibai sa, á sa bu ǹsàn àràg barà wù rì sa sig wà jijag. Wà ma nímá bàna, má bi á byarwú ni má zìg dù rìg pitilawú níng mà byar-à ku shi sig.
6 Ama bu ǹsàn à sa sig bàna í wàníng: à ngàng bu-à mpìr Nikolatawaká ri sa àràg barà ǹ ngàng sig níng.
7 "Mpìr-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig bu-à Awun Shìdun ri dinya iklisiyaká.

"Mpìr-à ma gbam kan hing Shaitan, má ya ku gbam barà kwá ji awan bín-à ri ya yonki, wà ri wài á da Shìdun ni."

Jír-à Yesu Kristi Dinya Sig Yohanna Rag a Wàníng Ba Dwim Yag Mpìrká Mà Simirna

8 Yesu dinya mì rag ń ba dwim yag wùn aswam Shìdun áyau mpìrká ri bàg Yesu mà Simirna, ń ba jírwá rag,

"Jír-à níng í jírmí mì mpìr-à shi sig wà jijag ma wà kinn shinn, mì zyun-à wu rìghing n wìm kàng sig ma yonki níng.
9 N yì hing shwìn-à à wa sig, ǹ yì hing wù í mpìr ashi, ama wù í mpìr ashi bàna. N yì hing jir bibaiká mpìrká dang sig á shinnwú ni. Big ri dang rag big mpìr Yahudawaká jirà abig tàg rag big í bu Shìdun, ama big í bu Shaitan.
10 Kada á shàr zinn shwìn-à wá wa bàna, Shaitan má màg màg fig ning, bá kìg kà mpìrká káhi áyauná ni á tonn fi, ná wa shwìn su dwib, í nànn-à hi. Aning bir pìkyinn ná ńzyun á byarmí ni, kó wà ba rag bá gban ning má, má ya ning yonki wà ùwài.
11 "Mpìr-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig bu-à Awun Shìdun ri dinya iklisiyaká.

"Mpìrká ma gbam kan hing Shaitan, bá wu bìnn fig kàun pyànà bàna."

Jír-à Yesu Kristi Dinya Sig Yohanna Rag a Wàníng Ba Dwim Yag Mpìrká Mà Birgamas

12 Yesu dinya mì rag ń ba dwim yag wùn
aswam Shìdun áyau mpìrká ri bàg Yesu
mà Birgamas, ń ba jírwá rag,
"Jír-à níng í jírmí, mì mpìr-à shi sig ma
kafai-à ri ji nu-à pyànà bidìm pár.
13 N yì hing byar shuwú, wù ri shi á
byar-à Shaitan ri na kùrwá. Ama bidìm
pár à sar gbam hing á gbìbmí ni, à fim
fig wà bir pìkyinn á byarmí ni bàna, kó
barà sai-à níng hi mpìrká gban rìghing
Antipas mpìr-à bir sig pìkyinnwá ńzyun
á byarmí ni níng, á dò jir barà ku ri dang
kyann jírmí mà byar-à Shaitan ri shi.
14 Ama buká káhi shi sig títi nímá wà mì
ri bai kyinn ma wù. Mpìrká káhi áyauná
ni big ri bàg bu tàg Balamu mpìr zyun-à
tàg sig Balak rag a wàníng du kà mpìr
Israilaká a káníng sa bu-à bibai abig ji
bujuká mpìrká ya sig bu sìnn, ma abig sa
àyái.
15 Wàníng má, à shi sig ma mpìrká ká
ri bàg bu-à Nikolatawaká ri tàg.
16 A fim bu-à bibai sa. Ma nímá bàna,
má bi á byarwú ni tama tàma-à níng,
má ngang ngain ma mpìr káníng, má gib
kìfinn big ma kafai-à shi sig á numí ni
níng.
17 "Mpìr-à ma shi sig ma sung-à kwá
fig jír, aku fig bu-à Awun Shìdun ri dinya
iklisiyaká.
"Ká ma gbam kan hing Shaitan, má ya
big buju-à big ri bar manna wà mpìrká yì
fig bàna níng. Má ya big abàn mìmìg wà
ǹ ba sig zìnn àpyú áni, wà zyun-à mpìr yì
fig bàna, sái íri àsàinká má ya big níng
má yì nì."

Jír-à Yesu Kristi Dinya Sig Yohanna Rag a Wàníng Ba Dwim Yag Mpìrká Mà Tayatira

18 Yesu dinya mì rag ń ba dwim yag wùn
aswam Shìdun áyau mpìrká ri bàg Yesu
mà Tayatira, ń ba jírwá rag,
"Jír-à níng í jírmí, mì wùn Shìdun, mì
zyun-à zumí shi sig àràg í anam pyìr, mì
zyun-à barmí shi sig àràg í àsháu-à big
gbar zu sig á pyìr yìu.
19 N yì hing swàmwú, ma pìkyinn
azìmwú, ma kyinnwú à bir sig á byarmí
ni, ma muyar-à wù ri sa. N yì hing
swàmwú wù ri sa tàma-à níng, à sa kab
nì ma sai-à wù rì sa jag sig.
20 Ama bu-à mì ri bai kyinn ma wù
bàna, à fim sig uwà big ri bar ku Yezebel
zyun-à ri bar shinnwá rag ku í mpìr adang
kyann jir Shìdun níng, ku ri tàg bu-à
kyinnwá ri zìm. Ku ri tàg mpìrká bigmí
rag a káníng sa àyái, ma a káníng ji
bujuká mpìrká ya sig bu sìnn.
21 N ya ku su-à aku fim bu-à bibai-à ku
ri sa, ama ku ri zìm fig aku fim àyái-à ku
ri sa níng bàna.
22 To, barà ku ngàng níng, má ta kà ku
á buná kwonn ma mpìrká ri sa àyái ma
ku, ku ma káníng má wa shwìn wàni, sái
wà ba fim hing írì bu-à big ri sa ma ku
níng.
23 Má gban rìg mpìrká ri bàg bu-à ku
ri tàg níng, í wà mpìrká ri bàg mì níng,
bá yì rag mì í àsàin-à ri yì bu-à shi sig
á kyinn mpìrká ni. Swàm bu-à na sa sig
bidìm pár, í bu-à má ya kàng ning.
24 "Ama ning kádà á Tayatira níng, ning
bàg fig bu tàg bibai-à níng bàna. Ning
bàg fig bu-à big ri dang rag í bu atàm ùwài
bu Shaitan níng bàna tìnn. To, í nànn-à
hi, má dinya fig rag ning aning sa bu zyun
bàna.
25 Ama aning pànn gbam samyib gbìb-à
ning pànn jag sig, hár àyúnn-à má kàng
bi.
26 Mpìrká ma gbam kan hing Shaitan,
ma sa hing bu-à mì ri zìm, àyúnn-à wà
kinn shinn, má ya big gbam á shinn
mpìrká ni bidìm pár.
27 Bá na kùr á shinn mpìrká ni. Bá tàg
gbam wàni á shinn mpìrká zyun-à wib
fig jir Shìdun bàna, bá twìm káníng wàni
àràg barà mpìr ri zìg tun, mi ri mìb gbànn
par jànn. Má ya big gbam àràg barà ǹ dìg
sig gbam á byar Tamí ni níng.
28 Má ya big asuswir byar kyàr.
29 "Mpìr-à ma shi sig ma sung-à kwá
fig jír, aku fig bu-à Awun Shìdun ri dinya
iklisiyaká."

3

Jír-à Yesu Kristi Dinya Sig Yohanna Rag a Wàníng Ba Dwim Yag Mpìrká Mà Sardisu

1 Yesu dinya mì rag ń ba dwim yag wùn
aswam Shìdun áyau mpìrká ri bàg Yesu
mà Sardisu, ń ba jírwá rag,
"Jír-à níng í jírmí, mì mpìr-à pànn sig
Awun sùmpyànn bu Shìdun kwonn ma
asuswir sùmpyànn. N yì hing bu-à wù ri
sa. A dang rag à shi sig ma yonki, àsái à
yì fig bàna à wu rìghing.
2 A fim zir, ma á sar gbam swàb kà á
pìkyinn bir títi-à à shi sig ma kàhi, jir kai
bàna ri nyàan zu. N myàng fig bu-à wù ri
sa wà sàn sig á pyànn Shìdunmí ni bàna.
3 Jir wàníng, á kyab pànn bu-à big tàg
sig wù ma bu-à à fig sig, ma á wib, á fim
bu bibai sa. Wà wa fim zir fig bàna, má
bi á byarwú ni àràg ajwú, wá yì fig sai-à
má bi bàna.
4 Ning mpìrká á finn swann Sardisu,
áyauná ni mpìrká káhi sa bai fig shinnbá
ma buká bibai á jànn-à ni bàna. Bá shi
ma mì, bá wìr jà mìmìg, jir kai bàna big
fòr hing barà bá shi àdòníng.
5 Mpìrká ma gbam kan hing Shaitan, bá
wìr jà mìmìg. Má tùn bab fig zìnnbá mà
tarkada yonki bàna. Má dinya Tamí ma
yann aswamká buwá mà wai rag, káníng
í mpìrká bumí.
6 "Mpìr-à ma shi sig ma sung-à kwá fig
jír, aku fig bu-à Awun Shìdun ri dinya
iklisiyaká."

Jír-à Yesu Kristi Dinya Sig Yohanna Rag a Wàníng Ba Dwim Yag Mpìrká Mà Filadalfiya

7 Yesu dinya mì rag ń ba dwim yag wùn
aswam Shìdun áyau mpìrká ri bàg ku mà
Filadalfiya, ń ba jírwá rag,
"Jír-à níng í jírmí, mì zyun-à shi sig
kyìkyàr, mì ri sa bu á gbìb àjai, mì àsàin-
à pànn sig kíi bu nu nkyun byar-à Shìdun
ri na kùrwá, mì í àsàin-à ma pù hing nu
nkyun-à, mpìr má kìg sar fig bàna, ma
kìg hing, mpìr má pù sar fig bàna tìnn.
8 N yì hing swàmwú. N yì hing rag à shi
sig ma gbam títi, ama bidìm pár à bàg
hing bu tàgmí, à pànn hing gbìbmí ma
pìkyinn ńzyun. N pù ya sig wù nu nkyun
wà zyun-à mpìr má kìg sar fig bàna.
9 To, á myàng, má sa mpìrká zyun-à
ri dang rag big í mpìr Yahudawaká jirà
abig tàg rag big í bu Shìdun, ama big
í bu Shaitan níng, bá bìnn kir wann á
pyànnwú ni. Big bidìm pár bá yì rag mì
ri zìm wù.
10 To, barà à wib jírmí wà zyun-à ǹ
dinya sig wù rag á sa muyar níng, sai-à
shwìn-à má bi á shinn mpìrká á dunyaru
má màg màg fig mpìrká níng, ma bi hing,
mì má, má sìnn wù ítau.
11 Mì ri bi tàma tàma-à níng. A pànn
samyib bu-à à shi sig ma kàhi, jirà kada
mpìr zyun aku tonn zu wù á gbìb ǹsàn,
ma àjirà kada á dìg bu-à Shìdun ri zìm
aku ya wù níng bàna.
12 Mpìr-à ma gbam kan hing Shaitan,
má sìnn kà ku kwá shi kyann mà byar
Shìdun. Kwá fim fig byar Shìdun bàna.
Má ba zìnn Shìdunmí á dìrwá ni, má
ba zìnn finn swann ùwài bu Shìdunmí á
dìrwá ni wà zyun-à í Urushalima àpyú wà
zyun-à má wann bi mà byar Shìdunmí ni
mà wai. Má ba zìnn àpyúmí á dìrwá ni
tìnn.
13 "Mpìr-à ma shi sig ma sung-à kwá
fig jír, aku fig bu-à Awun Shìdun ri dinya
iklisiyaká."

Jír-à Yesu Kristi Dinya Sig Yohanna Rag a Wàníng Ba Dwim Yag Mpìrká Mà Lawudikiya

14 Yesu dinya mì Yohanna rag ń ba
dwim yag wùn aswam Shìdun áyau
mpìrká ri bàg ku mà Lawudikiya, ń ba
jírwá rag,
"Jír-à níng í jir àjai, í jírmí mì zyun-à
zìnnmí í Aku Shi Adòníng, mì zyun-à shi
sig ma gwangga, buká Shìdun màm sig
bidìm pár, yi ma ku màm sig zyun.
15 N yì hing swàmwú. A zìm fig mì
bàna, à ngàng fig mì bàna tìnn. Mì ri zìm
a wù nìm ngàng mì, kó a wù nìm zìm mì.
16 To, ama barà à shi tafinn sig átai n
ngàng fíg mì bàna n zìm fíg mì bàna
níng, má ngàng wù àràg barà mpìr ri tu
tafinn bu.
17 Wù ri dang rag wù í mpìr-à yì sig gbìb
Shìdun wàni, à dìg sig kó kai bidìm pár,
ama à yì fig wà á pyànn Shìdun ni, wù í
mpìr ashi níng bàna. Wù í mpìr ashi, wù
í àfau, wù ri kyann mìr áyonn.
18 Mì ri wà shang ya wù jír rag, á wann
zinariya á byarmí ni wà kyìkyàr nímá,

jirà á shi mpìr ashi bàna. A wann jà mìmìg ma á wìr dim rìg mìr àyonnwú ma kàhi. A wann gantí ma á wìr kà á zuwú ni jirà á myàng.
19 Mpìrká zyun-à mì ri zìm big, mì ri yan ta big, mì ri wab tag big. Jir wàníng á sa àtùtwài barà wá shi ǹsàn má fim bu-à bibai sa.
20 N sar sig á nu nkyun-à ni mì ri kwìb, mpìr-à ma fig hing nài jírmí, ma pù hing nkyun-à, má kà yag mà byarwá ni, má ji buju ma ku, kwá ji buju ma mì tìnn.
21 Mpìr-à ma gbam kan hing Shaitan, má ya ku gbam-à kwá shi á byar-à ǹ na sig kùrmí, àràg barà n gbam kan Shaitan, tàma-à níng ǹ shi sig á byar Tamí ni byar-à ku na sig kùrwá.
22 "Mpìr-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig bu-à Awun Shìdun ri dinya iklisiyaká."

4

Barà Mpìrká Má Wib Shìdun Mà Wai Ani

1 Barà ǹ myàng kinn rìg bu káníng, sái ǹ myàng nu nkyun zyun mà wai pù finn sig áni, nài jír-à ǹ fig jijag wà shi àràg big ri winn yur níng, dang rag, "A nann bi áyág, má tìya wù bu-à má sa á pyànn."
2 Gbìb fig tá bàna, Awun Shìdun myàng kwonn ma mì. I byar-à ǹ myàng bushu kùr shi sig mà wai, mpìr zyun shi sig áni.
3 Mùnnpyànnwá ri ngìg tain tain, àràg í abànká zyun-à shi sig ma bá nìnànn nímá, ká zyun-à big ri bar jaspa ma karineliyan. Akungór zyun-à báwá shi àràg í ba zumurudu níng, kàng kwìb sig bushu kùr-à hi áni.
4 A byar-à bushu-à níng shi sig níng, bushuká kádà shi kàng kwìb sig màhàn dìzyun agban yina. Shun àgbamká dìzyun agban yina big shi sig á bushu káníng ni. Big wìr sig jà mìmìg nímá, n kàm sig bu kàm shinn wà big sa sig ma zinariya.
5 Byar-à bushu-à níng shi sig níng, byar-à màhàn shyù ri zwàm zu sàu sàu, shyù ri dìng gbùrr. Pitila sùmpyànn ri swànn á pyànn bushu-à níng hi. Pitila sùmpyànn káníng í Awun sùmpyànn bu Shìdun.
6 A pyànn bushu-à hi ni, bu zyun shi sig áni àràg í byinn zàpìr zyun-à kyàr shi jwang jwang nímá àràg í adìn, shi kàng kwìb sig bushu-à níng hi áni.

Buká káhi àkunn yina shi sig ma yonki, big shi sig ma zu nìnànn nímá, big nga sig zu á pyànn n nga sig mà sim. Big shi kàng kwìb sig bushu kùr-à hi áni.
7 Zyun-à jijag níng shi sig àràg í wiyir, wà wa pyànà níng shi àràg í wùn nai, wà wa sara níng zwánnwá shi sig àràg í zwann mpìr, wà wa yina níng shi àràg í awíb ri pim kyánn nì.
8 Bu yina káníng kó wà áni áyaubá ni shi sig ma asà sùnnjin sùnnjin. Dìrbá bidìm pár, íri zu, fi ma àyúnn bidìm pár big ri dài swam yan Shìdun, big rag,
"Shinn Luyí Shìdun, mpìr ùwài, wù í mpìr kyìkyàr, wù í mpìr kyìkyàr, wù í mpìr kyìkyàr.
Wù í zyun-à rì shi bab sig áni, wù í wà tàma-à níng, wù í wà á pyànn."
9 Kó ákaun bidìm pár, bu yinaká shi sig ma yonki níng, big ri dài jonn mi ri swam yan mpìr-à shi sig á bushu kùr-à ni níng, mi ri sa ku ísoko, ku zyun-à ku shi sig hár kinn kinn.
10 I wà shun àgbam dìzyun agban yina káníng bìnn kir wann á pyànn mpìr-à shi sig á bushu kùr-à ni níng. Big ri swam yan ku, ku zyun-à shi sig ma yonki kinn kinn. I wà big wan sìnn wann rìg bu kàm shinnbá, n sìnn á pyànnwá ni, mi ri dài jonn, n rag,
11 "Wù Shinn Luyí Shìdun, à shi sig ma gbam,
à fòr hing barà mpìrká má swam yan wù, má wib wù,
jir kai bàna à màm síg nì kó kai bidìm pár.
Wù í àsàin-à zìm sig rag abig shi shu, ma abig dìg yonki."

5

Yohanna Myàng Wùn Adùn Ma Tarkada-à Big Ri Pìpìnn

1 N myàng tarkada-à big ri pìpìnn níng, mpìr-à shi sig á bushu kùr-à ni níng pànn

sig tarkada-à hi á vìm nuwá ni. Tarkada-à hi big ba sig bu áni finn-à ma kwíb-à bidìm pár, big nà bàg sig nu-à byar sùmpyànn.

2 I byar-à ǹ myàng wùn aswam ùwài nímá. Ku dang jír ma gbam n rag, "Mpìr-à fòr sig barà kwá gbar pù dù buká big nà bàg sig níng, má pù tarkada-à hi má jangga í ni rà?"

3 Ama walai mpìr-à mà wai kó mpìr-à á jìnn ni, kó mpìr-à wu sig, wà fòr sig barà kwá pù tarkada-à níng má jangga.

4 I byar-à ǹ kig nàikitáu wàni, jir kai bàna mpìr-à fòr sig barà kwá pù tarkada-à níng má jangga níng bàna.

5 I byar-à shun àgbam zyun áyau àgbamká ni dinya mì rag, "A kig bàna, á myàng. Wiyir zyun-à zu sig á swai Yahuda ni, wà í wùn ada Dawuda níng, ku gbam kan rìghing Shaitan. Ku fòr hing barà kwá zìg dù rìg bu-à big nà bàg sig níng, má pù tarkada-à hi."

6 I byar-à ǹ myàng Wùn Adùn sar sig mà byar bushu kùr-à ni. Bu àkunn yina káníng kwonn ma shun àgbamká sar kàng kwìb sig ku áni. Wùn Adùn-à hi mì ri myàng í wà zyun-à big gban sig níng. Yurwá sùmpyànn, zuwá sùmpyànn, wà í Awun sùmpyànn bu Shìdun wà ku swam bi sig á dunyaru kó áni bidìm pár.

7 Wùn Adùn-à hi yag n zìg rìg tarkada-à shi sig á vìm nu mpìr-à shi sig á bushu kùr-à ni níng.

8 Barà ku yag zìg rìg tarkada-à hi àdòníng, í byar-à bu àkunn yina káníng kwonn ma shun àgbam dìzyun agban yina káníng bìnn kir wann á pyànnwá ni. Big bidìm pár big shi sig ma garya kwonn ma tasa zinariya, tulare mònn sig áni. Tulare-à hi í avig-à mpìrká ri vig Shìdun níng.

9 Big dài jonn àpyú n rag,

"A fòr hing barà wá zìg tarkada-à níng,
má pù dù rìg bu-à big nà dim sig á nu-à ni.
Big rì gban rìghing wù, jir kiwú à wu sig níng,
à wann sig mpìrká ma àsàwú n zìg bi big á byar Shìdun,
kó swai mpìr-à wà áni, kó nu jír-à wà áni, kó jànn-à wà áni.
10 A sìnn big abig shi kùr, abig shi mpìr atwìb swànn bu big,
ma abig sa ya Shìdun swàm, ma abig na kùr á shinn mpìrká á dunyaru."

11 I byar-à ǹ myàng jakàng, ǹ fig nài jir yann aswamká bu Shìdun mà wai nìnànn nímá, big sar kàng kwìb sig bushu kùr-à hi áni. Big sar kàng kwìb sig bu àkunn yinaká shi sig ma yonki níng áni, ma shun àgbamká.

12 Big bidìm pár, big ri dài jonn nài ngbam nímá, big rag,

"Adùn-à big rì gban sig níng, ku shi sig ma gbam,
ku í mpìr-à shi sig ma kó kai, ku shi sig ma yar, ku shi sig ma gbam dìr,
ku fòr hing barà mpìrká má wib ku, má sìnn ku mpìr ùwài, má swam yan ku."

13 I byar-à ǹ fig buká mà wai, ma buká á jìnn ni, ma buká á mìr jànn-à ni mà jìnn, ma buká shi sig mà zàpìr-à ni bidìm pár, big ri dài jonn, big rag,

"Mpìr-à shi sig á bushu kùr-à ni, ma Adùn-à níng,
abig shi àsàinká mpìrká má swam yan, má wib big, má sìnn big mpìr ùwài,
má sìnn big rag big shi sig ma gbam, hár kinn kinn."

14 Bu yinaká shi sig ma yonki níng, big zìm n rag, "Aku shi àdòníng." Shun àgbam káníng bìnn kir wann á jìnn ni n wib ku.

6

Wùn Adùn-à Pù Tarkada-à

1 I byar-à ǹ myàng barà Wùn Adùn-à níng pù finn bu sùmpyànnká big nà bàg sig níng wà jijag. I byar-à ǹ fig bu yinaká shi sig ma yonki níng, zyun áyaubá ni dang nài jír ma gbam su àràg í shyù ri dìng nì, n rag, "A bi."

2 I byar-à ǹ myàng vinn mìmìg màhàn. Mpìr-à nann sig áni níng pànn sig tàu, big ya sig ku bu kàm shinn. Ku zu aku gbam kan mpìr.

3 I byar-à Wùn Adùn-à níng pù finn bu sùmpyànnká big nà bàg sig níng wà wa

pyànà. I byar-à ǹ fig bu yina káníng wà wa pyànà níng dang rag, “A bi.”
4 I wà vinn zyun zu bi, zyun-à gbàinshìn, big ya sig mpìr-à nann sig áni níng gbam aku zìg bi kànn á dunyaru, ma aku sa mpìrká abig gban bar dìrbá. Big ya sig ku kafai ùwài nímá.
5 I byar-à Wùn Adùn-à níng pù finn bu sùmpyànnká big nà bàg sig níng wà wa sara. I byar-à ǹ fig bu yina káníng wà wa sara níng dang rag, “A bi.” I byar-à ǹ myàng vinn pìpìr. Mpìr-à nann sig áni níng, pànn sig bu-à big ri màg màg fig alìb bu ma kàhi á vùwá ni.
6 N fig bu zyun su àràg í nài jír ri bí nì, áyau bu yina káníng ni, bu-à hi dang rag, “Za tasa zyun í bu swàm su zyun, jímyànn tasa sara í bu swàm su zyun. Ama kada á sa bai byìr zaitun ma zàn inabi bàna.”
7 I byar-à Wùn Adùn-à níng pù finn bu sùmpyànnká big nà bàg sig níng wà wa yina. I byar-à ǹ fig bu yina káníng wà kinn shinn-à dang rag, “A bi.”
8 N myàng vinn zyun mìg shi fáin nímá. Mpìr-à nann sig áni níng, zìnnwá í ki wu. Shar amir ri bàg ku ásim. Big ya sig big gbam abig gban mpìrká nìnànn nímá á dunyaru kó áni bidìm pár. Mpìr yina abig gban zu mpìr zyun áyau-à ni, abig gban ki ma kafai, ma amor, ma dor, ma wi awúnnká á dunyaru.
9 I byar-à Wùn Adùn-à níng pù bu sùmpyànnká big nà bàg sig níng wà wa swana. N myàng adìn mpìrká big gban sig dò jir shinn barà big dinya sig mpìrká jir Shìdun, n zìm sig jir Shìdun ma pìkyinn ńzyun, ń myàng adìnbá á mìr bu-à big ri twìb swànn ya Shìdun bu áni.
10 Big dang ma gbam n rag, “Shìdun mpìr ùwài, àsàin-à shi sig kyìkyàr, n shi sig ma gwangga, wá wà kwonn mpìrká á dunyaru ká gban sig yi níng ákaun rà?”
11 Big bidìm pár, big ya sig big jà mìmìg, big dinya sig big abig shi kir ma títi, sái wà mpìrká ma gban rìghing jàubá kádà ká ri bàg Yesu, àràg barà big gban sig big níng.
12 N myàng Wùn Adùn-à níng pù finn bu sùmpyànnká big nà bàg sig níng wà wa sùnnjin, jànn-à á jìnn ni ning wàni, àyúnn-à kàng rìg pìpìr wì wì wì. Sònn-à gbànn shi nímá àràg í àsà.
13 Asuswirká kù wann bi á jìnn ni àràg í awan ating àmyànnká wàu ri gbar kìfinn.
14 Waisháu bab jànn rìg àràg barà big ri pìnn syu. Shinnkwìnnká ma swàinká dù rìg mà byarká big shi sig.
15 I wà kùrká á dunyaru, ma àgbamká, ma àgbam sojaká, ma mpìr bàiká, fàuká ma ká í fàu bàna, àgbam ma wùnshái bidìm pár, big bònn kà á mìr ashòr, n shi kà á mìr abànká mà shinnkwìnn.
16 Big bar shinnkwìnnká n rag, “Aning kù wann bi á shinnyí ni, ma aning tàm jànn rìg yi jirà kada mpìr-à shi sig á bushu kùr-à ni níng aku myàng yi bàna, jirà kada a Wùn Adùn-à níng wà yi kwonn bàna.
17 Wàníng í àyúnn-à bá wà kwonn áni, mpìr-à má wìm zu níng bàna.”

7

Big Ba Zìnn Shìdun á Mùnnpyànn Mpìrká Buwá Ni

1 Asim buká ǹ myàng sig níng ni, ǹ myàng yann aswam akunn yina sar kàng kwìb dunyaru áni. Big pànn gbam rìg wàu-à ri gbar, jirà kada a wàu gbar á jànn-à ni bàna, aku gbar kà á zàpìr-à ni bàna, aku gbar ning bín bàna.
2 I byar-à ǹ myàng wùn aswam Shìdun zyun bi mà agunn àyúnn sàn kyùr, ku bi kwonn sig ma bu-à Shìdun ya sig ku kwa bàg hing á dìr mpìr ri tàg rag mpìr-à níng hi í mpìr Shìdun, Shìdun àsàin-à shi sig ma yonki. Wùn aswam-à níng bar nài abor ngbam nímá, ku bar yann aswam yinaká Shìdun ya sig káníng gbam a káníng sa bai jànn-à á jìnn ni ma a káníng sa bai zàpìr ùwàiká.
3 Wùn aswam-à níng bar big n rag, “Kada aning sa bai jànn-à bàna, aning sa bai zàpìr ùwàiká bàna, aning sa bai bínká bàna, sái wà ya bàg hing bu nà bàg-à níng á mùnnpyànn mpìrká bu Shìdun ni.”
4 I byar-à big dinya mì mpìrká big bàg sig káníng bu nà bàg-à bu Shìdun níng á mùnnpyànnbá ni. Mpìrká hi nànn fòr

hing 144,000, big zu sig á swai mpìr dwib
agban pyànà bu Israila.
5 A swai Yahuda ni, big bàg mpìr 12,000
bu nà bàg-à níng, á swai Rubainu big
bàg mpìr 12,000, á swai Gad big bàg mpìr
12,000,
6 á swai Ashiru big bàg mpìr 12,000, á
swai Naftali, big bàg mpìr 12,000, á swai
Manase big bàg mpìr 12,000,
7 á swai Simiyan big bàg mpìr 12,000,
á swai Lawi big bàg mpìr 12,000, á swai
Isaka big bàg mpìr 12,000,
8 á swai Zebuluna big bàg mpìr 12,000,
á swai Yusufu big bàg mpìr 12,000, á swai
Banjamin big bàg mpìr 12,000.

Bìr Mpìrká Wìr Sig Jà Mìmìg

9 Asim wàníng ni, ǹ myàng bìr mpìrká
wàni, walai mpìr-à má wànn sar big. Big
bi sig ma swann kim kim, swai kim kim,
ma nu jír kim kim. Big sar sig á pyànn
bushu kùr-à ni, kwonn big byar-à Wùn
Adùn-à shi sig. Big wìr sig jà mìmìg, n
pànn sig jì lí á vùbá ni.
10 Big dang ma gbam n rag, “Shìdun
Tayí àsàin-à shi sig á bushu kùr-à ni níng,
ku ma Wùn Adùn-à níng, big í àsàinká
pinn zu sig yi.”
11 Yann aswamká mà wai bidìm pár sar
kàng kwìb sig bushu kùr-à hi áni, n sar
kàng kwìb sig shun àgbamká áni, n sar
kàng kwìb sig bu yinaká shi sig ma yonki
níng áni. I byar-à big bìnn kir wann á
jìnn ni n wib Shìdun.
12 Big dang rag, “Shìdun í àsàin-à
mpìrká má swam yan ku, ku í mpìr ùwài,
ku í mpìr yar, mpìrká má sa ya ku ísoko,
bá wib ku, ku shi sig ma gbam, hár kinn
kinn. Aku shi nímá. Aku shi nímá.”
13 Shun àgbam zyun bib mì rag,
“Mpìrká wìr sig jà mìmìg níng í ni big rà?
Big bi sig áni rà?”
14 I byar-à ǹ dinya ku rag, “Agbam, ǹ yì
fig bàna, á dinya mì.”

I byar-à ku rag, “Káníng í ká wìm zu sig
ítau áyau shwìn ùwài-à ni. Big tu rìghing
jàbá, n sa mìg rìghing ma àsà Wùn Adùn-
à.
15 Wàníng í bu-à sa big ri sar á byar
bushu Shìdun ni, big ri sa ya ku swàm,
fi ma àyúnn mà luwá ni. Mpìr-à shi sig á
bushu kùr-à ni níng, má kang big.
16 Bá fig fig rag amor bàna, ajor zàpìr
má gban fig rag big bàna, àyúnn má fàn
fig rag big bàna, byafàn má sa fig rag big
bàna.
17 Wùn Adùn-à shi kà sig mà yau mà
byar bushu kùr-à ni níng, kwá shi àsàin-à
má myàng kwonn ma big àràg barà mpìr
ri myàng kwonn ma àdùn. Kwá zìg yag
big mà byar zàpìr-à ri ya yonki, má shi
àràg barà abinn ri gbìb zu. Shìdun má
tùn wim rìg zàn mínnbá bidìm pár.”

8

Wùn Adùn Pù Finn Bu Sùmpyànnká Big Nà Bàg Sig Níng Wà Kinn Shinn

1 Sai-à Wùn Adùn-à níng pù finn bu
sùmpyànnká big nà bàg sig níng wà kinn
shinn, byar-à mà wai pànn shi sig yirr fòr
àràg minti dìzyun agban dwib.
2 I byar-à ǹ myàng yann aswamká bu
Shìdun mà wai big sùmpyànn, big sar sig
á pyànn Shìdun ni. Big ya sig big yur
àkunn sùmpyànn abig winn.
3 Wùn aswam zyun bi, ku pànn sig tasa
zinariya wà big wìr kà sig tulare áni.
Ku sar á byar-à big ri twìb swànn ya
Shìdun bu. Big ya sig ku tulare ùwài nímá
jirà aku vù kwonn ma adua-à mpìrká bu
Shìdun ri sa, ma aku sìnn kà á byar-à big
ri twìb swànn ya Shìdun bu, wà big sa sig
ma zinariya, shi sig mà byar-à bushu kùr-
à shi sig.
4 Azunn tulare-à níng, kwonn ma adua-
à mpìrká bu Shìdun ri sa níng, dù á vù
wùn aswam-à níng ni, n nann zu yag mà
byar Shìdun.
5 I byar-à wùn aswam-à níng zìg tasa
tulare-à níng, n wìr mònn pyìr áni mà
byar bu twìb swànn-à ni, n fam wìr bi á
dunyaru, í byar-à shyù dìng wàni gbùrr,
byar-à su nài wàni, shyù zwàm zu wàni,
jànn-à á jìnn ni ning wàni.

Yann Aswam Shìdun Winn Yur Sùmpyànn

6 I byar-à yann aswam sùmpyànnká
pànn sig yur sùmpyànn níng, big ri zìm
abig winn rá awinn.

7 Wùn aswam-à wà jijag níng, winn
yur-à buwá, í byar-à akan shyù ma
pyìr kwonn ma àsà, big wìr wann bi
á dunyaru, big gàfinn sig dunyaru áni
kyau sara, kyau zyun swànn rìghing, big
gàfinn sig bínká kyau sara, kyau zyun
swànn rìghing. Awúnn àtagká bidìm pár
swànn rìghing tìnn.
8 I wà wùn aswam wà wa pyànà níng,
winn yur-à buwá. Bu zyun shi àràg í
shinnkwìnn ri swànn pyìr, big tìr ta kà
rìg mà zàpìr-à ni, big gàfinn zàpìrká kyau
sara, kyau zyun kàng rìg àsà.
9 Big gàfinn bu àwùnká shi sig mà zàpìr-
à ni kyau sara, kyau zyun wu rìghing. Big
gàfinn kòr zàpìrká kyau sara, kyau zyun
sib kà wann rìghing.
10 Wùn aswam wà wa sara níng winn
yur-à buwá. I byar-à asuswir ùwài zyun-
à ri swànn àràg í pyìr, dù mà waisháu-à
ni n kù wann bi á zàpìr-à ni. Big gàfinn
sig zàpìrká kyau sara, ku sa bai rìg kyau
zyun, n sa bai rìg byar-à abinn zàpìrká ri
gbìb zu.
11 (Zìnn asuswir-à níng í "Azwànn".)
Kyau zàpìr sara káníng, kyau zyun áyau-
à ni vim bìr kàng rìg àzwànn, mpìrká
nìnànn nímá ká wa sig zàpìr-à hi big
wu rìghing, jir kai bàna zàpìr-à hi kàng
rìghing àzwànn.
12 I byar-à wùn aswam wà wa yina níng
winn yur-à buwá. Big gàfinn sig àyúnn-à
byar sara, big sa bai rìghing zyun. Big
gàfinn sig sònn-à byar sara, big sa bai
rìghing zyun. Big gàfinn sig asuswirká
kyau sara, big sa bai rìghing kyau zyun.
Su big su, àyúnn-à ri yar fig bàna hár awa
yina. Byar-à shi sig kùùn. Fi big fi, sònn-
à ma asuswirká ri mìg fig bàna hár awa
yina. Byar-à shi sig kùùn.
13 I byar-à ǹ fig nài jir awíb zyun ri pim
kyann mà wai, awíb-à hi dang ma gbam n
rag, "Ná myàng àzing! Ná myàng àzing!
Ning mpìrká shi sig á dunyaru, wà yann
aswam sara káníng ma winn hing yur-
à big ri zìm abig winn níng, ná myàng
àzing."

9

1 Wùn aswam-à wà wa swana níng,
winn yur-à buwá, í byar-à ǹ myàng
asuswir zyun-à kù wann bi sig á jànn-à ni
daka mà wai níng, big ya sig ku bu-à kwá
pù nu nkyun shar ǹzwàun-à ma kàhi.
2 Ku pù nu nkyun shar-à hi, í byar-à
azunn ùwài nímá shi sig àràg í byar-à pyìr
ri swànn ùwài nímá. Azunn-à mà shar-à
níng hi ni, zu bi n nim dim rìg àyúnn-à
mà waisháu-à bidìm pár kùùn.
3 Apibká zu bi áyau azunn-à níng ni,
n kà á dunyaru, big ya big gbam abig ta
mpìr àràg barà naiká ri ta mpìr níng.
4 Big dinya big rag kada abig sa bai
byannká bàna, abig sa bai buká mpìrká
tàg sig bàna, abig sa bai bín bàna. Ama
abig ta mpìrká bàna ma bu nà bàg bu
Shìdun á mùnnpyànnbá ni.
5 Big dinya big rag kada abig gban
mpìrká bàna, ama abig ya mpìrká shwìn
hár sònn swana. Shwìn-à mpìrká má wa
níng má shi àràg barà nai ri ta mpìr.
6 A su káníng hi, mpìrká má yàn ki, ama
bá dìg fig bàna, bá zìm abig wu, ama bá
wu fig bàna.
7 Apib káníng hi shi sig àràg í vinnká
shi sig barà bá nu kànn, buká á shinnbá
ni shi sig àràg bu kàm shinn wà big sa sig
ma zinariya. Mùnnpyànnbá shi sig àràg
í bu mpìr.
8 Jinnbá shi sig àràg í jinn uwà, nginnbá
shi sig àràg í nginn wiyir.
9 Big shi sig ma bu á gwàin pìkyinnbá
ni shi sig àràg í àsháu-à big ri gag dim
gwàin pìkyinn áni. Asàbá ri su àràg barà
vinn big ri shàr yag mà byar kànn nu.
10 Big shi sig ma shann ma sòr àràg nai,
á sòrbá ni big ya sig big gbam abig ta
mpìrká ma kàhi hár sònn swana.
11 Apib káníng shi sig ma kùr àsàin-à
pànn sig big, kùr-à hi í wùn aswam zyun-à
ri myàng kwonn ma shar ǹzwàun-à níng.
Zìnnwá á nu jir Yahudawaká ni big ri bar
ku Abada, á nu jir Helena ni big ri bar ku
Apoliyon. (Yìr zìnn-à níng í agban ki.)
12 Azing-à wà jijag wam zu rìghing, dà
kàng sig àzing pyànà ká bi fig ma bàna.
13 I byar-à wùn aswam wà wa sùnnjin
níng, winn yur-à buwá, í byar-à ǹ fig nài
jír bi mà àgù yinaká á bu-à big ri twìb

swànn ya Shìdun bu, wà big sa sig ma zinariya, wà shi sig á pyànn Shìdun.
14 Nài jír-à hi dinya wùn aswam-à wà wa sùnnjin zyun-à pànn sig yur-à níng n rag, “A fìnn zu rìg yann aswam yinaká ká big sìr gbam sig ma níng ùwài Yufiretis.”
15 Big fìnn tafinn rìghing yann aswam yinaká. Big sìnn sig big dò jir su-à níng, ma dò jir àyúnn-à níng, ma dò jir sònn-à níng, ma dò jir ji-à níng, jirà abig gban zu kyau mpìr zyun áyau kyau sara kó áni bidìm pár á dunyaru.
16 Big dinya rìghing mì sojaká nann sig vinn káníng, barà big nànn sig áni, big nànn fòr hing miliyon dari pyànà.
17 Bu-à ǹ myàng sig á lamí ni, ǹ myàng vinnká ma mpìrká nann sig áni. Big shi sig ma bu-à bir á gwàin pìkyinnbá ni, bu-à hi gbàinshìn nímá àràg í pyìr, n shi sig shúdì nímá, n shi sig túlì nímá. Shinn vinnká hi shi sig àràg í shinn wiyir. Anam pyìr ma azunn, ma pyìr túlì ri zu á nubá ni yùyù.
18 Big gban zu kyau mpìr jíkwìnn zyun áyau kyau sara. Big gban sig ma bu sara káníng: pyìr, ma azunn, ma bu túlì-à zu sig á nu vinn káníng ni níng.
19 Vinnká níng hi, gbambá shi sig á nubá ni, n shi sig á shannbá ni tìnn. Shannbá shi sig àràg í bushùwí, big shi sig ma shinn á shannbá ni byar-à bá kwìb mpìr ma kàhi.
20 Mpìrká kádà kàng sig níng, ká pyìr ma azunn, ma bu túlì gban fig big bàna níng, big fim fig wà wib bu-à big màm sig ma vùbá níng bàna. Big fim fig wà wib wàuká bàna, big ri wib bu kiká big sa sig ma zinariya, ma ká big sa sig ma azurfa, ma ká big sa sig ma àsháu gbàinshìn, ma ká big sa sig ma abàn, ma ká big sa sig ma bín. Bu káníng bidìm pár ri myàng fig bàna, big ri fig fig jír bàna, big ri kyann fig kyonn bàna.
21 Mpìr káníng fim fig ki gban bàna, big fim fig subu sa bàna, big fim fig àyái sa bàna, big fim fig ajwú jwi bàna.

10

Wùn Aswam Shìdun Zìg Bi Tarkada Títi Wà Big Ri Pìpìnn

1 I byar-à ǹ myàng wùn aswam zyun ùwài nímá ri wann zu bi mà wai. Akwor nim dim rìghing ku. Akungór shi sig á shinnwá ni. Mùnnpyànnwá shi sig àràg í àyúnn, barwá shi sig àràg í pyìr-à ri nann zu yag turrr.
2 Ku pànn sig tarkada títi nímá wà big ri pìpìnn níng á vùwá ni. Ku pù fim sig áni. Ku sìnn kà sig bar vìm nuwá á níng-à ni, n sìnn sig bar vìm súrwá á myann.
3 Ku bar nài abor ngbam nímá shi àràg í wiyir ri tìm nì. Barà ku bar kinn rìghing í byar-à shyù dìng nài byar sùmpyànn.
4 Barà big dìng àdòníng, mì ri zìm ń ba rá àba, ama ǹ fig nài jír mà wai dang rag, “A wìr gbam bu-à shyù-à dìng sig byar sùmpyànn níng dang sig níng mà kyinnwú ni, kada á ba bàna.”
5 I byar-à ǹ myàng wùn aswam-à tib kà sig bar vìm nuwá á níng-à ni, n sìnn sig bar vìm súrwá á myann níng, ku gbar dù nann zu vùwá mà waisháu-à ni.
6 Wùn aswam-à níng tun shinnwá ma Shìdun, àsàin-à shi sig hár kinn kinn, àsàin-à màm sig waisháu ma buká áni bidìm pár, àsàin-à màm sig jànn-à á jìnn ni ma buká áni bidìm pár, àsàin-à màm sig níngká ma buká áni bidìm pár. Wùn aswam-à níng tun shinnwá ma zìnn Shìdun n rag, “Muyar bàna rag.
7 Ayúnn-à wùn aswam-à wà wa sùmpyànn níng ma winn hing yur-à buwá, í wà bu-à Shìdun tàm sig níng má sa àràg barà ku rì dinya sig mpìrká rìi dang kyann jírwá.”
8 I byar-à nài jír-à ǹ fig sig mà waisháu-à ni níng dinya jakàng mì n rag, “A yag zìg tarkada-à pù finn sig áni wà shi sig á vù wùn aswam-à tib kà sig barwá ma zàpìr-à ni, n sìnn sig barwá zyun á myann níng.”
9 I byar-à ǹ yag mà byar wùn aswam-à hi ni, n vig ku aku ya mì tarkada títi-à níng hi. Ku dinya mì rag ń zìg ń zwam, wà ma kà hing á finnmí ni má bíban, ama á numí ni má dwor shi yàb yàb nímá àràg í dain.
10 I byar-à ǹ zìg tarkada-à á vù wùn aswam-à níng ni n zwam rìg, dwor shi yàb yàb nímá àràg í dain á numí ni. Ama barà n zwam mann kà rìghing, í nànn-à hi í ban rìg-à mà finnmí ni.

11 I byar-à big dinya mì rag, “A dinya jakàng mpìrká bu-à Shìdun dang sig á shinn mpìrká á swannká ni bidìm pár, ma swai mpìrká kim kim, ma mpìr nu jírká kim kim, ma kùrká bidìm pár.”

11

Shaida Pyànàká Bu Shìdun

1 Big ya sig mì tun-à big ri màg bu ma kàhi. Big dinya mì rag, ń dù nann zu ń màg lu Shìdun, kwonn ma byar-à big ri twìb swànn ya Shìdun bu. Big rag ń wànn mpìrká ri wib Shìdun mà luwá ni.

2 Ama kada ń màg kur lu-à á myànn bàna, jir kai bàna big ya sig mpìrká ká í Yahudawaká bàna. Bá tib wann barbá á finn swann kyìkyàr, hár sònn dìpyànà agban pyànà.

3 Shìdun má swam yag shaida pyànàká buwá, bá wìr àka jà, má wor awor. Bá dinya mpìrká jir Shìdun hár su 1,260.

4 Mpìr pyànà káníng hi í bin zaitun pyànàká ma pitila pyànàká sar sig á pyànn Shinn Luyí Shìdun àsàin-à pànn sig dunyaru.

5 Mpìr-à ma ri zìm aku sa mpìr pyànà káníng bu-à bibai, pyìr má zu bi á nubá ni, má gban mpìrká ri zib big. Jir wàníng mpìr-à ma ri zìm aku sa bai big, bá gban rìg mpìr-à níng hi.

6 Big shi sig ma gbam-à bá kan dim shyù aku tab bàna á sai-à bá dang jir Shìdun. Big shi sig ma gbam-à bá sa abinn zàpìrká ri gbìb zu má kàng rìg àsà. Big shi sig ma gbam-à bá wìr wann bi ya mpìrká á dunyaru shwìn ásai-à big ma ri zìm.

7 Wà ba dang kinn rìghing jir Shìdun, wi zyun-à má zu bi á shar ǹzwàun-à ni níng, má ngang big ngain, kwá gbam kan big, má gban rìg big.

8 Awainbá má na á gbìb á finn swann ùwài-à ni, byar-à mpìrká kànn bàg gbam sig Shinn Lubá á bín-à ni níng. Mpìrká káhi ri bar finn swann-à hi big tinn jír n rag, í Saduma ma Masar.

9 Mpìrká mà swannká ni kim kim, ma nu jírká kim kim, ma swaiká, bá myàng awainbá, hár su sara ma aswàb, bá zìm fig abig jì big bàna.

10 Mpìrká shi sig á dunyaru má fig àjwár barà mpìr pyànà káníng má wu níng. Bá sa bùkí á shinnbá ni, bá ya jàubá bu, jir kai bàna mpìr pyànà káníng ya hing mpìrká á dunyaru shwìn wàni.

11 Asim su sara ma aswàb, í byar-à awunbá kà kàng bi, wà bi sig mà byar Shìdun, big sar dù nann zu á wai. Mpìrká ká myàng sig big níng big shàr rìg zinn wàni.

12 I byar-à mpìr pyànà káníng fig nài jír mà wai, nài jír-à hi rag, “Aning bi áyag.” Big dù nann zu n nann zu yag áyau akwor-à ni, mpìr azíbká bubá ri myàng big.

13 A byar-à níng hi, jànn á jìnn ni ning yàng yàng. Jànn-à ning sig yàng yàng níng gban mpìr dubu sùmpyànn. Ayau lu dwib dwib, lu zyun zyun bai zu áyau-à ni. Mpìrká kádà kàng sig níng shàr rìg zinn, n swam yan Shìdun àsàin-à shi sig mà wai níng barà ku í mpìr ùwài níng.

14 Azing-à wà wa pyànà wam zu rìghing, wà wa sara má bi tàma-à níng.

Wùn Aswam Shìdun Wà Wa Sùmpyànn Winn Yur-à Buwá

15 I byar-à wùn aswam-à wà wa sùmpyànn níng winn yur-à buwá. I byar-à nài gbam ùwài nímá su wann bi mà waisháu-à ni. Nài gbam-à hi dang rag, “Mpìr-à shi sig ma gbam tàma-à níng barà kwá na kùr á dunyaru í Shinn Luyí Shìdun ma Almasihuwá. Kwá na kùr hár kinn kinn.”

16 Shun àgbam dìzyun agban yinaká shi sig á bushu kùr-à ni á pyànn Shìdun ni níng, big bìnn kir wann á jìnn ni n wib Shìdun.

17 Big dang rag,

“Shinn Luyí, Shìdun Mpìr Uwài, wù í àsàin-à shi sig tàma-à níng, n shi bab sig áni.
Yi ri sa wù ísoko barà à tàg sig gbamwú, mi ri na kùrwú níng.

18 Mpìrká á jànn-à ni ri dù kyinn.
Kwonn-à wá wà níng fòr rìghing, wá wà kwonn mpìrká wu rìghing.
Wàníng í sai-à wá ya mpìrká ri sa swàmwú, mi ri dang kyann jírwú níng, lada.

Wá ya mpìrká buwú lada, ká ri shàr wù,
àgbam ma wùnshái bidìm pár.
Wàníng í sai-à wá sa bai mpìrká sa bai sig
dunyaru.”
19 Lu Shìdun mà wai pù finn rìghing.
Akwati nu gib zyun-à Shìdun gib sig shi
sig màhàn níng, mpìrká myàng hing ma
luwá ni. I byar-à shyù zwàm zu, byar-à su
nài wàni, shyù dìng wàni, jànn-à á jìnn ni
ning wàni. Akan shyù wìr wann ǹkwònn
ǹkwònn nímá.

12

Uwà Zyun Ma Bushùwí

1 I byar-à ǹ myàng bu mamaki ùwài
nímá mà waisháu-à ni. Uwà zyun shi sig
áni, jà-à ku wìr sig á dìrwá ni, í àyúnn,
ku tib wann sig barwá á sònn, ku kàm
sig bu kàm shinn ma asuswir dwib agban
pyànà.
2 Ku yìm sig finn, sai-à ku nyàan mà, ku
kig nàikitáu jir àwá wùn-à ri wa ku.
3 Bu mamaki àpyú zyun sa jakàng mà
wai. Bushùwí zyun ùwài gbàinshìn nímá
zu bi. Shinnwá sùmpyànn, yur á shinnwá
ni dwib. Bu kàm shinn sùmpyànn shi sig
á shinnká buwá ni.
4 Shannwá zà kìfinn wann bi asuswir
kyau zyun áyau kyau sara á jànn-à ni.
Bushùwí-à hi sar á pyànn uwà-à hi ni,
àjirà wàníng ma mà zu hing wùn-à aku
zwam rìg.
5 I byar-à uwà-à hi mà wùn wunù, zyun-
à má na kùr á shinn mpìrká ni bidìm pár
ma tun àsháu. Ama big zìg rìghing wùn-
à uwà-à níng hi mà sig níng, n zìg yag rìg
ku mà byar Shìdun byar-à Shìdun na sig
kùr.
6 Uwà-à hi shàr yag rìg mà awúnn-à ni,
ma byar-à Shìdun sa sìnn ya sig ku byar-à
bá myàng kwonn ma ku hár su 1,260.
7 I byar-à big nu kànn mà wai. Wùn
aswam zyun big ri bar ku Mikailu ma
yann aswamká buwá big ri nu kànn
ma bushùwí-à hi. Bushùwí-à ma yann
aswamká buwá ri nu kànn tìnn.
8 Mikailu ma yann aswamká buwá
gbam kan rìghing bushùwí-à níng ma
yann aswamká buwá bidìm pár. Big dìg
fig rag byar shu mà wai bàna.
9 I byar-à big ta wann bi bushùwí ùwài-
à níng ma yann aswamwá á jìnn ni.
Bushùwí-à níng í wà zyun-à rì shi sig áni
daka á nunonn. Ku í wà zyun-à big ri bar
Kùr Wàu kó Shaitan, ku zyun-à ku ri tonn
gban mpìrká á dunyaru. Big ta wann bi
ku á jìnn ni ma yann aswamká buwá.

10 I byar-à ǹ fig nài jír mà wai ngbam
nímá ri dang rag, “Sai-à Shìdun má pinn
zu mpìrká fòr hing. Ku tàg rag hing
gbamwá barà ku í kùr níng. Almasihuwá
tàg hing gbam-à ku shi sig ma kàhi.
Asàin-à shi sig mà pyànn Shìdunyí ni, mi
ri dang bai jàuyí big á pyànn Shìdun ni
fi ma àyúnn níng, Shìdun ta wann bi
rìghing ku á jìnn ni.
11 Jàuyí big gbam kan rìghing ku á jir
àsà Adùn-à ni, ma jir àjwár-à big dang
kyann sig. Big zìm hing n wann tafinn
hing yonkibá dò jir shinn jir àjwár-à hi.
12 Ning mpìrká mà wai aning fig àjwár,
ning bidìm pár. Ama mpìrká á jànn-à
á jìnn ni ma zàpìrká bá myàng àzing.
Kùr wàu wann bi rìghing á byarná ni,
kyinnwá ri fìb wàni, jir kai bàna ku yì
hing rag suwá dà nonn fig bàna.”

13 Barà bushùwí-à níng yì hing rag big
kan wann bi rìghing ku á dunyaru níng,
í byar-à ku kà mi ri kar bàg uwà-à mà sig
wùn wunù níng.
14 Big ya sig uwà-à níng hi asà awíb
ùwài nímá àkunn pyànà, jirà aku pim
yag mà byarwá ni mà awúnn-à ni, byar-à
bá myàng kwonn ma ku hár ji sara ma
aswàb, jirà kada a bushùwí-à níng kar
ngang ku bàna.
15 Bushùwí-à níng pim wìr zu zàpìr á
nuwá ni á sim uwà-à níng ni, àjirà zàpìr-
à níng aku binn swann rìg uwà-à níng.
16 Ama jànn á jìnn ni sa shang uwà-à
níng, n dig pòr shar, zàpìr-à zu bi sig á
nu bushùwí-à ni níng, wìr kà rìg á shar-à
ni.
17 I byar-à bushùwí-à níng nànn àgùnn
ma uwà-à níng, n yag jirà aku ngang
ngain ma yanká bu uwà-à níng ká dà sig
níng, ká ri wib doka Shìdun, n bir sig
pìkyinn ńzyun ma jír àjai-à Yesu dinya sig
big.

18 I byar-à bushùwí-à níng sar á vun-à ni.

13

Yohanna Myàng Wi Awúnn Pyànà

1 I byar-à ǹ myàng wi ri nann zu bi á zàpìr-à ni. Wi-à níng nga sig yur dwib, shinnwá sùmpyànn. Yurká buwá bidìm pár shi sig ma bu kàm shinn. Shinnká buwá bidìm pár shi sig ma zìnnká ri swau Shìdun.

2 Wi-à hi shi àràg í shwài, barwá shi àràg í bar wi zyun big ri bar beyar. Nuwá shi sig àràg í nu wiyir. Bushùwí-à níng ya sig wi-à níng gbamwá n ya sig wàníng byar shu kùrwá ma awàiwá.

3 Shinn wi-à níng hi zyun shi àràg big dab pòr síg àpòr, shi àràg kwá wu rìg, ama yun-à tag rìghing. Mpìrká á jànn-à ni bidìm pár sa mamaki, n bàg wi-à hi.

4 Kó ni bidìm pár wib bushùwí-à níng, jir kai bàna bushùwí-à níng ya rìghing wi-à níng gbamwá. Big wib wi-à níng hi tìnn. Big dang rag, "Mpìr-à shi sig àràg wi-à níng í ni rà? Mpìr-à má ngang sar ku í ni rà?"

5 Big ya sig wi-à níng hi pyù aku gbar àshí, ma aku swau Shìdun. Big zìm ya sig ku rag aku dìg gbam hár sònn dìpyànà agban pyànà.

6 Wi-à níng ri swau Shìdun, ku swau zìnn Shìdun, n swau byar-à Shìdun ri shi, n swau mpìrká shi sig mà wai.

7 Big zìm ya sig ku rag aku ngang ngain ma mpìrká bu Shìdun, ma aku gbam kan big. Big ya sig ku gbam á shinn mpìrká ni bidìm pár, á shinn swai mpìrká ni kim kim, á shinn jànnká ni kim kim, á shinn nu jírká ni kim kim.

8 Mpìrká á dunyaru bidìm pár, bá wib wi-à níng, ká má wib fig wi-à níng bàna níng, íri ká big ba sig zìnnbá á tarkada yonki tun sai-à big màm fig ma dunyaru bàna. Tarkada yonki-à níng hi í bu Wùn Adùn-à big gban sig níng.

9 Mpìr-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír aku fig.

10 Mpìr-à Shìdun ma dang rag bá du kà ku á tonn fi, bá du kà ku. Mpìr-à Shìdun ma rag bá gban ku ma kafai, bá gban ku ma kafai. Wàníng ri tàg rag mpìrká bu Shìdun abig tib wann pìkyinn, ma abig bàg ku ma pìkyinn ńzyun.

11 I byar-à ǹ myàng wi zyun nann zu bi á jìnn ni, wi-à hi nga sig yur pyànà àràg yur àdùn, wi-à hi dang jír àràg í bushùwí-à níng.

12 Wi-à hi sa swàm ma gbam wi-à wà jijag níng á pyànn wàníng ni. Wi-à níng du kà mpìrká á dunyaru bidìm pár abig wib wi-à wà jijag, wà yunwá tag sig níng.

13 Wi-à wà wà pyànà níng sa bu mamaki wàni, ku sa pyìr wann bi daka mà wai hár á jìnn ni, kó ni bidìm pár myàng.

14 Wi-à níng tonn gban mpìrká shi sig á jànn-à ni bidìm pár á jir bu mamaki-à big zìm ya sig ku rag aku sa á pyànn wi-à wà jijag níng. Wi-à níng dinya mpìrká rag abig màm bu zyun aku zu àràg wi-à big dab pòr sig shinnwá ma kafai, ama í barà ku shi sig ma yonki níng, jirà abig wib bu-à big màm sig àràg ku níng.

15 Wi-à wà wa pyànà níng, big zìm ya sig ku rag aku vinn kà ya bu-à big màm sig zu sig wi-à wà jijag níng awun, àjirà a wàníng dang jír. Wi-à níng du kà abig gban rìg mpìrká ká zìm fig abig wib bu-à big màm sig zu sig àràg wi-à wà jijag níng bàna.

16 Ku du kà abig ta kó ni bu á vìm nu-à ni, kó á mùnnpyànnbá ni, àgbam ma wùnshái bidìm pár, mpìr bàiká ma mpìr ashiká ma fàuká, ma ká í fàu bàna.

17 Walai mpìr-à má wann bu kó aku wann tafinn bu, sái wà kwa shi sig ma bu-à big ta sig níng, wà í zìnn wi-à níng, kó nomba zìnnwá.

18 Jír-à níng í jir yar. Mpìr-à ma shi sig ma yar aku wànn nomba wi-à níng, nomba-à hi í nomba mpìr zyun. Nomba-à níng í 666.

14

Mpìrká Shìdun Pinn Zu Sig Big Níng, Big Dài Jonn Mà Wai

1 I byar-à ǹ myàng Wùn Adùn-à níng sar sig á shinn shinnkwìnn Siyona, mpìr 144,000 shi sig ma ku, ká big ba sig zìnnwá ma zìnn Tawá á mùnnpyànnbá ni.

2 I byar-à ǹ fig nài jír mà wai shi àràg
í zàpìr ri bìnn nì, su àràg í shyù ri dìng
nài. Nài jír-à hi su àràg big ri gbà garya.
3 Mpìr 144,000 big ri dài jonn àpyú á
pyànn Shìdun ni, big ri dài jonn àpyú á
pyànn bu yinaká shi sig ma yonki níng,
big ri dài jonn á pyànn shun àgbamká ni.
Walai mpìr-à shwann yì sig barà kwá dài
jonn-à big ri dài níng, sái í mpìr 144,000
níng dài yì síg nì, bigká Shìdun pinn zu
sig big áyau mpìrká á dunyaru.
4 Mpìr káníng taba sa fig àyái bàna, big
í mpìr kyìkyàr big. Big í àsàinká ri bàg
Wùn Adùn-à níng byar-à kwa yag bidìm
pár. Big í mpìrká big pinn zu bi sig big
áyau mpìrká kádà ni, jirà abig sìnn big
abig shi kyìkyàr á pyànn Shìdun ma Wùn
Adùn-à níng.
5 Big gim fig ǹsáng bàna. Big sa fig bu-à
bibai bàna.

Yohanna Myàng Yann Aswamká Bu Shìdun Mà Wai Sara

6 I byar-à ǹ myàng wùn aswam zyun
ku ri pim kyann mà wai. Ku bi kwonn sig
ma jir àjwár wà má shi hár kinn kinn jirà
aku dinya mpìrká á jànn-à ni jir àjwár-à
hi, aku dinya mpìrká swai kim kim, ma
nu jír kim kim, ma jànnká kim kim.
7 Ku dang ma gbam n rag, “Aning shàr
Shìdun, aning swam yan ku barà ku í
mpìr ùwài, jir kai bàna su-à kwá wà
kwonn áni fòr rìghing. Aning wib ku, ku
àsàin-à màm sig waisháu ma jànn-à á jìnn
ni, ma níngká, ma abinn zàpìrká.”
8 I byar-à wùn aswam-à wà wa pyànà
bàg bi ku n dang rag, “Ku kù wann
rìghing. Finn swann Babila ùwài-à níng
kù wann rìghing. Ku sa mpìrká wa zàn
inabi ǹzwànnwá wà í sunu àyái sa.”
9 Wùn aswam-à wà wa sara bàg bi wà
wa pyànà, ku dang ma gbam n rag, “Mpìr-
à ma wib hing wi-à níng, ma bu-à big
màm sig zu àràg wi-à níng hi, n ma ta
hing zìnn-à níng á mùnnpyànnwá ni, kó
á vùwá ni,
10 kwá wa zàn inabi bu Shìdun wà
í àzing-à Shìdun má tìya mpìrká níng.
Mpìr-à ma zìg hing zìnn-à níng, bá twìm
ku ma pyìr twìm twìm áyau abànká pyìr
ri swànn áni. Twìm-à bá twìm ku níng,
bá twìm ku á pyànn yann aswamká bu
Shìdun ni, ma á pyànn Wùn Adùn-à ni
tìnn.
11 Azunn pyìr-à má twìm big níng, má
shi hár kinn kinn. Mpìrká ri wib wi-à
níng, ma mpìrká ma zìm hing rag abig
ta big zìnn wi-à níng, bá wa shwìn wàni,
fi ma àyúnn bidìm pár.”
12 Wàníng ri tàg rag mpìrká bu Shìdun,
ká ri wib jir Shìdun, mi ri bir pìkyinn á
byar Yesu ni níng, abig tib wann pìkyinn.
13 I byar-à ǹ fig nài jír mà wai ri dang
rag, “A ba jír-à níng á tarkada. Mpìrká
ri wu dò jirà big í bu Yesu níng, bá fig
àjwár.”
Awun Shìdun zìm n rag, “I àdòníng hi,
jir kai bàna bá shi ngàng á jir swàm ùwài-
à big sa sig. Shìdun má wa big byafànbá.”

Shìdun Má Sìnn Kwonn Mpìrká Buwá í Byar Nzyun; Mpìrká Má í Buwá Bàna Kwá Tìya Káníng Azing

14 I byar-à n myàng akwor zyun, bu
zyun shi sig áni àràg í mpìr. Ku kàm sig
bu kàm shinn zinariya á shinnwá ni. Ku
pànn sig lauje jiji nímá á vùwá ni.
15 Wùn aswam zyun zu bi mà lu Shìdun
ni, ku ri dang jír ngbam nímá ma mpìr-
à shi sig áyau akwor-à ni n rag, “A zìg
laujewú á gib, jir kai bàna sai-à wá gib
áni màg rìghing, buju á dunyaru byann
rìghing.”
16 I byar-à mpìr-à shi sig áyau akwor-à
ni níng du bi laujewá á dunyaru, n gib rìg
bujuká á dunyaru.
17 Wùn aswam zyun wann bi mà lu
Shìdun ni mà wai, ku má, ku pànn sig
lauje jiji nímá tìnn.
18 I byar-à wùn aswam zyun zu bi mà
byar-à big ri twìb swànn ya Shìdun bu,
wùn aswam-à níng hi í àsàin-à ri pànn
pyìr-à hi, ku dang jír ma gbam ma wùn
aswam zyun-à pànn sig lauje jiji-à níng n
rag, “A du kà laujewú á gib rìg awan inabi
bu dunyaru, jir kai bàna byann rìghing.”
19 I byar-à wùn aswam-à níng du kà
laujewá á jànn-à ni, n gib rìg awan
inabiká, n ta yag big mà byar-à big ri pinn
zàn inabi, wà í àzing-à Shìdun má tìya
mpìrká.

20 Big tib wann bar á shinn awan
inabiká ni, mà kwìm lu-à ni. Asà dù bi mà
byar-à big ri pinn zàn inabi-à níng àràg
í gbànn yor. Asà-à hi fòr hing mel dari
pyànà, azwàun-à má fòr á pìkyinn.

15

Yohanna Myàng Yann Aswamká Sùmpyànn Ri Ya Mpìrká Shwìn

1 I byar-à ǹ myàng bu mamaki zyun
mà waisháu-à ni. N sa mamaki wàni.
N myàng yann aswam sùmpyànn ri zìg
bi shwìn sùmpyànn. Shwìn káníng í
shwìnká wà kinn shinn, jir kai bàna
shwìn káníng hi í shwìnká wà kinn shinn
wà Shìdun má ya mpìrká.
2 I byar-à ǹ myàng bu zyun shi sig àràg
í byinn zàpìr zu sig adìn, big kwonn sig
ma pyìr. N myàng mpìrká gbam kan sig
wi-à níng ma bu-à big màm sig àràg wi-à
níng, ma nomba zìnnwá níng, big sar sig
mà nu byinn zàpìr-à hi ni. Big pànn sig
garya-à Shìdun ya sig big.
3 Big dài jonn Musa mpìr adang kyann
jir Shìdun, ma jonn Wùn Adùn-à. Big dài
rag,
"Shinn Luyí Shìdun mpìr ùwài, swàmwú
í swàm ùwài, í swàm bu mamaki
tìnn.
Wù í kùr mpìrká bidìm pár. Gbìbwú í
gbìb ǹsàn, í gbìb àjai.
4 Mpìr-à má shàr fig wù bàna í ni rà?
Mpìr-à má swam yan fig zìnnwú bàna í ni
rà?
Mpìr kyìkyàr íri wù áwinwú ni.
Mpìrká bidìm pár má bi má wib wù. A
tìya hing mpìrká swàm ǹsànwú."
5 I byar-à ǹ myàng lu Shìdun mà wai pù
finn, n myàng finn tonn byar-à Shìdun ri
shi.
6 I byar-à yann aswam sùmpyànnká zìg
bi sig shwìn sùmpyànn níng, zu bi mà lu
Shìdun ni, big wìr sig jà lilor nímá ri ngìg
tain tain. Big sìr sig gwàin pìkyinnbá ma
bu-à sìr dìr wà big sa sig ma zinariya.
7 Bu yinaká shi sig ma yonki níng, zyun
áyau-à ni ya yann aswam sùmpyànn
káníng tasa sùmpyànnká big sa sig ma
zinariya. Tasa káníng hi shwìn-à Shìdun
má ya mpìr káníng mònn yà zu sig áni,
Shìdun àsàin-à shi sig ma yonki hár kinn
kinn.
8 I byar-à lu Shìdun mònn rìg ma azunn
zyun-à ri zu bi ma gbam Shìdun ma
awàiwá. Walai mpìr-à kà sar lu Shìdun,
sái sai-à shwìn sùmpyànnká yann aswam
sùmpyànn káníng zìg bi sig níng wam zu
rìg ma ḿpyim.

16

Azing Sùmpyànn-à Shìdun Má Tìya Mpìrká

1 N fig nài jír ùwài nímá mà lu Shìdun
ni. Nài jír-à hi ri dinya yann aswam
sùmpyànn káníng rag, "Aning yag wìr
wann tasa shwìn sùmpyànnká Shìdun má
ya mpìrká níng, á dunyaru."
2 Wùn aswam-à wà jijag níng yag n
wìr wann tasa shwìn-à buwá á dunyaru.
I byar-à yun àwá-à kab gbam zu á dìr
mpìrká ta sig nomba wi-à níng, ma ká
wib sig bu-à big màm sig zu àràg wi-à
níng.
3 I byar-à wùn aswam-à wà wa pyànà
níng wìr kà wann tasa shwìn-à buwá á
zàpìr ùwàiká ni, zàpìrká kàng rìg àràg í
àsà mpìr-à wu sig. Buká shi sig ma yonki
mà níngká ni bidìm pár wu rìghing.
4 I byar-à wùn aswam-à wà wa sara
níng wìr kà wann tasa shwìn-à buwá
á níngká ni, kwonn ma byar-à abinn
zàpìrká ri gbìb zu, big kàng rìg àsà.
5 N fig wùn aswam àsàin-à pànn sig
zàpìr-à hi dang rag, "Kwonnwú à wà
sig níng shi sig á gbìb ǹsàn, wù í mpìr
kyìkyàr, wù zyun-à shi sig tàma-à níng, n
shi bab sig áni.
6 Big gban sig mpìrká buwú kwonn ma
mpìrká rì dang kyann sig jírwú, àsàbá
kìfinn wann sig á jànn-à ni. I wà tàma-
à níng à ya sig àsàinká gban sig big níng
àsà abig wa, jir bu-à big sa sig."
7 I byar-à ǹ fig nài jír bi mà byar-à big
ri twìb swànn ya Shìdun bu, nài jír-à hi
dang rag, "Shinn Luyí Shìdun Mpìr Uwài,
kwonnwú wá wà níng, wá wà á gbìb àjai
ma gbìb ǹsàn."
8 I byar-à wùn aswam-à wà wa yina
níng wìr wann tasa shwìn-à buwá á shinn

àyúnn-à ni, Shìdun zìm hing rag aku swànn gban mpìrká ma àfànwá.
9 Afàn-à níng fàn mpìrká wàni, í byar-à big swau zìnn Shìdun àsàin-à shi sig ma gbam á shinn shwìn káníng ni. Big fim fig bu-à bibaiká big ri sa bàna, n swam yan fig Shìdun barà ku í Mpìr Uwài níng bàna.
10 I byar-à wùn aswam-à wà wa swana níng wìr wann tasa shwìn-à buwá á bushu kùr-à wi-à níng na sig níng ni. Zufi sìr kà á kùr-à wi-à níng na sig níng ni. Mpìrká zwàm kà vù á nginn jir àwá-à ri wa big.
11 Big swau Shìdun àsàin-à shi sig mà wai jir àwá-à ri wa big ma jir yunká zu sig á dìrbá ni níng. Ama bidìm pár big fim fig bu-à bibaiká big ri sa níng bàna.
12 I byar-à wùn aswam-à wà wa sùnnjin níng wìr kà wann tasa shwìn-à buwá á zàpìr ùwài Yufiretis, í byar-à zàpìr-à í wim rìg-à, jirà aku ya kùrká má bi mà àyúnn sàn kyùr-à ni níng gbìb.
13 I byar-à ǹ myàng wàu sara, big shi sig àràg í azwìnn, big zu bi á nu bushùwí-à ni, ma nu wi-à ni, ma nu mpìr-à ri gim ǹsáng rag ku í mpìr adang kyann jir Shìdun.
14 Bu káníng í wàuká ri sa bu mamaki. Bu sara káníng í buká ri yag á byar kùrká á dunyaru, jirà abig bar kwonn káníng jirà abig nu kànn àyúnn-à Shìdun Mpìr Uwài má tàg shinnwá á byar mpìrká ni.
15 “Aning fig. Mì ri bi àràg í mpìr ajwú. Mpìr-à ma shi sig azír, ma ri myàng kwonn ma jàwá, kwá kyann fig mìr áyonn bàna, kwá fig fig zunái áyau bìr mpìrká ni bàna, buwá kwá fig àjwár.”
16 I byar-à wàu káníng zìg kwonn bi kùrká í byar ńzyun mà byar-à big ri bar Armagadan á nu jir Yahudawaká ni.
17 I byar-à wùn aswam-à wà wa sùmpyànn-à níng wìr wann tasa buwá mà waisháu-à ni. Nài jír ngbam nímá bi mà byar bushu kùr-à ni mà lu Shìdun ni. Nài jír-à hi dang rag, “Sa rìghing.”
18 I byar-à ǹ myàng shyù zwàm zu wàni, byar-à su nài wàni, shyù dìng nài wàni, jànn-à á jìnn ni ning wàni kab gbam. Tun barà Shìdun màm sig dunyaru, jànn-à á jìnn ni taba ning fig àdòníng bàna.
19 Babila finn swann ùwài-à níng gàfinn rìg áni byar sara. Shìdun kyab pànn finn swann Babila, jirà aku sìnn kà mpìrká á jànn-à níng hi ni abig wa shwìn-à ku ya sig á shinn barà kyinnwá dù sig níng. Finn swannká á jànn-à ni bai rìg.
20 Swàinká bab jànn kà rìg, shinnkwìnn ùwàiká bab jànn kà rìg, mpìrká myàng fig rag big bàna.
21 Akan shyùká ùwài nímá lìb hing wàni àràg í wann bu wau, kù wann bi daka mà wai, n kù wann á shinn mpìrká ni, hár mpìrká swau Shìdun jir akan shyùká kù wann bi sig níng. Akan shyùká níng hi ya mpìrká shwìn wàni.

17

Tinn Jír á Shinn Uwà Ayái

1 Yann aswam sùmpyànnká pànn sig tasa sùmpyànn níng, zyun áyau-à ni bi á byarmí ni n dinya mì rag, “A bi ń tìya wù barà Shìdun má wà uwà àyái-à níng kwonn áni, ku í finn swann zyun-à shi sig mà nu zàpìrká ni.
2 Kùrká á dunyaru sa àyái ma ku. Mpìrká á dunyaru bidìm pár ri sa àyái ma ku wàni.”
3 Awun Shìdun myàng kwonn ma mì, wùn aswam-à níng zìg yag mì mà awúnn-à ni. I byar-à ǹ myàng uwà-à níng shi sig á shinn wi zyun ni gbàinshìn nímá, wi-à níng hi big ba sig zìnnká ri swau Shìdun á dìrwá ni, wi-à hi shinnwá sùmpyànn, yurwá dwib.
4 Uwà-à hi wìr sig jà gbàinshìn nímá, ku sìng sig dìrwá ma buká big sa sig ma zinariya, ma luulu, ma abànká ri ngìg tain tain. Ku pànn sig kofi-à big sa sig ma zinariya, bu àzingká mònn sig áni, í àyáiká ku sa sig.
5 Big ba sig zìnn-à yìr-à shi sig atàm n rag, “Babila finn swann ùwài, kùr mpìrká ri sa àyái, ma bu àbaiká shi sig á dunyaru.”
6 N myàng uwà-à níng hi wa pyann rìghing àsà mpìrká bu Shìdun, ma àsà mpìrká big gban sig jirà big dang kyann sig jir Yesu.

Barà ǹ myàng ku àdòníng, ǹ sa mamaki wàni.
7 Wùn aswam-à níng bib mì rag, "Bu-à sa wù ri sa mamaki níng í jir kai rà? Má dinya wù yìr jir atàm-à á shinn uwà-à níng, kwonn ma wà á shinn wi-à swann sig ku, wi-à shinnwá sùmpyànn, yurwá dwib níng.
8 Wi-à à myàng sig níng, wàrì níng ku shi sig ma yonki, ama tàma-à níng ku bàna. Kwá nann zu á shar-à ni jirà aku wu. Mpìrká á dunyaru ká big ba fig zìnnbá á tarkada yonki bàna, tun sai-à Shìdun màm sig dunyaru níng, bá myàng wi-à níng má sa mamaki. Wàrì níng ku shi sig ma yonki, kwá shi nonn fig bàna, ama kwá mìr gbìb zu jakàng.

9 "Wàníng sái mpìr-à ma shi sig big yar í wà kwá yì byann. Shinn sùmpyànn káníng í shinnkwìnn sùmpyànnká uwà-à níng shi sig áni.
10 Big í kùr sùmpyànn tìnn, kùr swana wu rìghing, ama í barà kùr zyun ri na kùrwá, kùr zyun bi fig ma bàna, kwa bi hing, kwá na kùrwá su títi nímá.
11 Wi-à shi sig ma yonki níng, tàma-à níng ku bàna rag, ku í kùr-à wà wa awunyin áyau kùr sùmpyànn káníng ni. Kwá zu bi má wu rìg.

12 "Yur dwibká à myàng sig níng, í kùr dwib ká big shig fig ma bàna. Bá ya big pyù abig na kùr awa ńzyun ma wi-à níng.
13 Kùr dwib káníng hi kyinnbá ńzyun, bá ya wi-à níng gbambá ma kùrbá.
14 Bá nu kànn ma Wùn Adùn-à, Wùn Adùn-à hi má gbam kan rìg big, ku ma mpìrká buwá, ká ku bar sig, n shig zu sig, ká ri bàg ku ma pìkyinn ńzyun. Ku í Shinn Lu mpìrká, ku í kùr mpìrká bidìm pár."

15 I byar-à wùn aswam-à níng dinya mì rag, "Zàpìrká à myàng sig byar-à uwà àyái-à níng shi sig níng, í swai mpìr kim kim, í jànnká kim kim, í nu jir kim kim.
16 Yur dwibká à myàng sig níng ma wi-à níng, bá zib uwà àyái-à níng, má zìg rìg buká ku shi sig ma kàhi, má fim ku mìr áyonn, bá zwam wiwá má twìb swànn rìg ku ma pyìr.
17 Shìdun sa kùr dwib káníng a kyinnbá shi ńzyun, abig sa bu-à ku ri zìm. Big zìm n ya hing wi-à níng gbambá aku na kùr. Kwá na kùr sái wà buká Shìdun dang sig níng ma sa hing.
18 "Uwà-à à myàng sig níng í finn swann ùwài-à ri na kùr á shinn kùrká á dunyaru."

18

Mpìrká Mà Finn Swann Babila Má Wa Shwìn Wàni

1 Asim wàníng ǹ myàng wùn aswam zyun ri wann zu bi mà wai. Ku shi sig ma gbam. Ayar zu bi mà byarwá ni n yar kà á dunyaru.
2 I byar-à ku bar nài ngbam nímá n rag, "Ku kàng rìghing kànnfinn. Babila finn swann ùwài-à níng kàng rìghing kànnfinn. Ku kàng rìghing byar shu wàuká. Ku í àsàin-à bar kwonn sig wàuká bidìm pár. Ku ri bar kwonn ayinnbu bibaiká.
3 Mpìrká á jànnká ni bidìm pár sa hing àyái ma ku, kùrká á dunyaru sa hing àyái ma ku. Mpìr bàiká á dunyaru dìg bài wàni á dò jir sunu bu-à bibaiká ku ri sa."
4 I byar-à ǹ fig nài jír zyun mà wai ri dang rag,
"Aning zu bi, ning mpìrká bumí, aning dù mà byarwá ni,
kada aning kà áyau bu bibaiwá ni bàna.
Kada shwìn-à kwá wa níng ma dìg ning.
5 Bu bibaiwá ku sa sig níng yag fòr hing mà wai.
Shìdun myàng hing bu-à bibaiká ku sa sig.
6 Aning sa pyann kàng ku àràg barà ku sa sig ning níng.
Aning wa ku bar swàmwá ku sa sig.
Shwìn-à ku ya sig ning, ning wa sig níng, aning ya kàng ku hár kàun pyànà.
7 Barà ku fig ya sig shinnwá àjwár àràg barà ku ri zìm níng, ning má aning ya ku shwìn.
Aning ya ku shwìn á jir shinn àjwár bu bibaiká ku fig sig.
Ku dang á kyinnwá ni rag, ku í kùr, ku í wà ki bàna, kwá bai fig kyinn bàna hár kinn kinn.

8 Jir wàníng shwìnwá má bi í àyúnn ńzyun.
Kwá bai kyinn, amor má gban ku, kwá wu ki.
Shìdun má sa abig twìb swànn rìg ku.
Shinn Luyí Shìdun àsàin-à ri wà ku kwonn níng, í mpìr-à shi sig ma gbam."
9 Kùrká á dunyaru àsàinká sa sig àyái ma ku, n dìg sig bu-à kyinnbá ri zìm bidìm pár ma ku níng, bá kig mínn, má yan yán wàni sai-à ba myàng hing azunn pyìr-à ri swànn ku níng.
10 Bá sar pyunn ninonn nímá, bá shàr zinn shwìn-à kwá wa. Bá dang rag, "Wàníng í shwìn ùwài, wàníng í bu zinn ùwài! Babila finn swann ùwài-à níng, Shìdun ya rìghing wù shwìn ùwài nímá áyau awa ńzyun, ku sa abig twìb swànn rìg wù ma pyìr."
11 Mpìrká ri wann tafinn bu á jànn-à ni má kig mínn má bai kyinn dò jir shinnwá, jir kai bàna walai mpìr-à má wann rag buatibá.
12 Buatiká hi í zinariya, ma azurfa, ma abànká shi sig ma bài, ma luulu, ma jà sìsànká, ma jà kùr, ma jà siliki, ma jà gbàinshìn, ma bínká ri ning swìnn kim kim, ma buká big sa sig big bínká shi sig ma bài wàni, ma buká big sa sig big nginn támkwíná, ma àsháu pìpìr, ma buká big sa sig ma abàn,
13 ma kirfa, ma buká big ri sa yaji ma kàhi, ma tulare, ma mur, ma lubann, ma zàn inabi, ma byìr, ma mìg, ma alkama, ma nai, ma àdùn, ma vinn ma kekeká big ri sìr bàg á vinn, ma mpìr jíkwìnn big ká big ri wann káníng fàu.
14 Mpìr awann tafinn buká dinya swann Babila n rag, "Buká à sìnn sig kyinnwú áni níng, big bai rìghing bidìm pár. Bu bàiká à shi sig ma kàhi níng bai rìghing. Wá dìg fig rag big bàna."
15 Mpìrká kàng sig mpìr bài á jir buká big ri wann tafinn mà swann-à níng hi níng, bá sar pyunn ninonn nímá, jir kai bàna big ri shàr kada abig wa shwìn-à kwá wa níng. Bá kig mínn má wor awor dò jir finn swann-à níng.
16 Bá dang rag, "Finn swann-à níng má wa shwìn, kwá shàr zinn wàni. Ku ri wìr kyann jà bài ma jà gbàinshìn, ma jà kùr, ku ri sìng kyann dìrwá ma buká big sa sig ma zinariya, ma abànká shi sig ma bài, ma luulu.
17 Bu bài káníng bidìm pár bai rìg áyau awa ńzyun á vù Babila ni."

Agbam àsàinká ri myàng kwonn ma kòr-à níng, ma mpìrká ri kà áni, ma àsàinká ri ya, ma mpìrká ri wann tafinn bu mà nu zàpìr-à ni, big bidìm pár big sar pyunn ninonn nímá,
18 big myàng azunn pyìr-à ri swànn Babila níng, big kig n dang rag, "Walai finn swann zyun-à fòr sig finn swann Babila."
19 Big wìr avír á shinnbá ni, mi ri kig big ri bai pìkyinn, big ri ya jonn ki, mi ri dang rag, "Ayáa, àyáa, finn swann ùwài-à níng ri wa shwìn. Ku zyun-à mpìrká shi sig ma kòr níng, big kàng mpìr bài dò jir buká ku shi sig ma kàhi. Ku bai rìghing áyau awa ńzyun."
20 Mpìrká mà wai, aning fig àjwár jir barà big sa sig ku àdòníng. Ning mpìrká bu Shìdun, ma yann aswamká bu Yesu ma mpìrká ri dang jir Shìdun aning fig àjwár, Shìdun gban rìghing ku jir buká ku sa sig ning níng.
21 I byar-à wùn aswam ùwài nímá mà wai wun nann zu abàn shi àràg wann bu wau, ku ta kà á zàpìr-à ni n dang rag, "Wàníng í barà bá vinn tafinn Babila finn swann ùwài-à níng áni. Mpìr má myàng fig rag finn swann-à hi bàna.
22 Mpìr má fig fig rag nài garya mà finn swann Babila bàna, bá fig fig nu jír mpìr bàna, bá fig fig nài shàm bàna, bá fig fig nài yur bàna. Bá dìg fig mpìr asa swàm á finn swann Babila bàna. Bá fig fig byar-à mpìr ri wau bu bàna.
23 Mpìr má myàng fig rag byar-à pitila ri yar bàna. Mpìr má fig fig byar-à big ri sìr ban áyauwú ni bàna. Mpìrká rì wann tafinn bu shi sig áyauwú ni í mpìrká rì kab sig mpìrká á dunyaru ma bài. Mpìrká shi sig áyauwú ni sa hing subu, n tonn gban mpìrká á dunyaru bidìm pár."
24 Bu-à sa Shìdun ya mpìrká mà swann Babila shwìn níng, í jirà big gban sig mpìrká bu Shìdun, ma mpìrká rìi dang

jir Shìdun mà finn swann-à níng hi ni, ká big gban sig á dunyaru.

19

1 Asim wàníng ni ǹ fig nài jir bìr mpìr ri su wann bi mà wai ngbam nímá, nài jír-à hi ri dang rag, "Ayi swam yan Shìdun, ku í àsàin-à ri pinn wìm zu mpìr, ku í mpìr ùwài, ku í mpìr-à shi sig ma gbam.

2 Kwonnwá kwa wà bidìm pár ku ri wà á gbìb àjai, ma gbìb ǹsàn. Ku gban rìghing uwà àyái ùwài-à sa bai sig mpìrká á dunyaru ma àyáiwá ku ri sa níng. Shìdun ya ku shwìn, jir kai bàna ku gban rìghing mpìrká ri sa swàm Shìdun."

3 Big gbam jakàng nài gbam mà wai n dang rag, "Ayi swam yan Shìdun, azunn pyìr-à ri swànn finn swann Babila níng má shi hár kinn kinn."

4 Shun àgbam dìzyun agban yina káníng, ma bu yinaká shi sig ma yonki níng, big bìnn kir wann á jìnn ni, n wib Shìdun, ku zyun-à ku shi sig á bushu kùr-à ni níng. Big dang rag, "Aku shi àdòníng, ayi swam yan Shìdun."

Yohanna Fig Jír á Shinn Buki Ban Wùn Adùn

5 Nài jír bi mà byar bushu kùr-à ni n dang rag, "Aning swam yan Shìdunyí, ning mpìrká buwá, ningká ri shàr ku, wùnshái ma àgbam bidìm pár."

6 I byar-à ǹ fig bu zyun su àràg í bìr mpìr, su àràg í zàpìr ri bìnn nì, su àràg í shyù ri dìng nài. Nài buká ǹ fig sig níng dang rag, "Ayi swam yan Shìdun. Shinn Luyí Shìdun Mpìr Uwài, ku í kùr.

7 Ayi sa àyán ma ayi fig àjwár, ayi swam yan ku, ku í mpìr ùwài. Su-à fòr hing wà Wùn Adùn-à níng má sìr banwá. Amaryawá sa kinn rìghing shiri.

8 Big ya sig ku jà kyìkyàr zyun-à ri ngìg tain tain aku wìr." (Jà kyìkyàr-à hi í swàm ǹsànká mpìrká bu Shìdun sa sig.)

9 Wùn aswam-à níng dinya mì rag, "A ba jír-à níng: Mpìrká big dwim bar sig big abig ji buju buki ban Wùn Adùn-à níng, bá fig àjwár." Wùn aswam-à níng dinya jakàng mì rag, "Wàníng í àjai, í jir Shìdun."

10 N bìnn kir wann á pyànnwá ni jirà ń wib ku, ama ku dinya mì rag, kada ń wib ku bàna. Ku í mpìr asa swàm Shìdun àràg mì kwonn ma mpìrká bumí, ká pànn gbam sig jir àjai-à Yesu dinya sig big. Shìdun í àsàin-à má wib.

Jir àjai-à Yesu dinya sig mpìrká níng, í bu-à ya sig mpìrká gbam abig dang kyann jir Shìdun.

Mpìr Zyun Nann Sig á Vinn Mìmìg

11 N myàng waisháu pù finn ǹ myàng vinn mìmìg màhàn. Mpìr-à nann sig ku níng, zìnnwá big ri bar ku Mpìr Nsàn ma Mpìr-à ri Bàg Gbìb Ajai. Ku ri wà kwonn á gbìb ǹsàn, ku ri nu kànn.

12 Zuwá shi sig àràg í anam pyìr, ku kàm sig bu kàm shinn nìnànn nímá á shinnwá ni. Big ba sig zìnn á dìrwá ni, walai mpìr-à yì zìnn-à níng hi, sái ku awinwá ni.

13 Jà-à ku wìr sig á dìrwá ni íri àsà. Zìnnwá í "Jir Shìdun."

14 Sojaká mà wai bàg ku ásim, big nann sig á vinn mìmìgká ni, big wìr sig jà kyìkyàr mìmìg nímá.

15 Kafai jiji nímá zu á nuwá ni, í bu-à kwá gbam kan mpìrká á jànn-à ni ma kàhi. Kwá na kùr á shinnbá ni ma tun àsháu. Kwá ya mpìrká ri bàg fig Shìdun bàna níng shwìn wàni, kwá sa àràg barà mpìr ri pinn zu zàn inabi, jir kai bàna Shìdun Mpìr Uwài ri nànn àgùnn ma mpìrká ri bàg fig ku bàna níng.

16 Big ba sig zìnn á jàwá ni n ba sig á saunwá ni, big ba sig rag, "Ku í kùr mpìrká na sig kùr, ku í Shinn Lu mpìrká shi sig shinn lu."

17 I byar-à ǹ myàng wùn aswam Shìdun sar mà àyúnn-à ni mà wai. Ku bar ayinnbuká ri pim kyann mà waisháu-à ni ma nài gbam n rag, "Aning kwonn bi í byar ńzyun, aning bi ji buju ùwài-à Shìdun ya sig ning.

18 Aning bi ma aning zwam wi dìr kùrká, aning zwam wi dìr kùr anu kànnká, aning zwam wi dìr anu kànnká, aning zwam wi vinnká, ma wi dìr mpìrká nann sig big, aning zwam wi dìr mpìrká bidìm pár, fàuká ma ká í fàu bàna, wùnshái ma àgbam bidìm pár."

19 I byar-à ǹ myàng wi-à níng ma kùrká
á dunyaru ma sojaká bubá kwonn í byar
ńzyun jirà abig nu kànn ma mpìr-à nann
sig á vinn-à ni níng ma sojaká buwá.
20 I byar-à big pànn rìg wi-à níng,
kwonn ma mpìr-à gim sig ǹsáng rag ku
í mpìr adang kyann jir Shìdun, ku àsàin-
à sa sig bu mamaki á pyànn wi-à ni níng.
Mpìrká ta sig nomba zìnn wi-à níng, ma
ká wib sig bu-à big màm sig àràg wi-à
níng, ku tonn gban síg káníng ma bu
mamakiká ku sa sig. Wi-à níng ma mpìr-à
gim sig ǹsáng rag ku í mpìr adang kyann
jir Shìdun níng, big ta kà rìghing big ma
yonkibá mà shar pyìr-à ri swànn yù yù.
21 Kafai-à zu bi sig á nu mpìr-à nann
sig á vinn-à ni níng, gib gban rìghing
sojaká bigbá, ayinnbuká zwam wi dìrbá
bar byar-à kyinnbá tib.

20

Buká Má Sa Ayau Ji Dubu Zyun

1 I byar-à ǹ myàng wùn aswam Shìdun
mà wai ri wann bi, ku pànn sig kíi bu
nu shar ǹzwàun-à, n pànn sig anko ùwài
nímá á vùwá ni.
2 Ku pànn bushùwí-à níng zyun-à rì shi
bab sig áni tun sai-à rì, zyun-à big ri bar
Kùr Wàu kó Shaitan, wùn aswam-à níng
pànn ku n sìr ku hár ji dubu zyun.
3 Wùn aswam-à níng ta kà ku mà shar-
à ni, n kìg dim rìg nu shar-à, n nà bàg
sig bu áni, àjirà bushùwí-à níng aku tonn
gban rag mpìrká bàna, hár sái wà ma fòr
hing ji dubu zyun. Wà ji dubu zyun ma
wam hing, bá pù tafinn ku aku shi su títi
nímá.
4 I byar-à ǹ myàng bushu kùrká,
mpìrká shi sig áni níng, Shìdun ya sig big
gbam abig wà kwonn mpìrká. N myàng
adìn mpìrká big rì gib kìm sig shinnbá
dò jirà big dang kyann sig jír àjai-à Yesu
dinya sig big, ma jir Shìdun. Mpìr káníng
hi wib fig wi-à níng bàna, big wib fig bu-
à big màm sig àràg wi-à níng bàna. Big
ta fig nomba wi-à níng á mùnnpyànnbá
ni bàna, ma á vùbá ni bàna. Big wìm
kàng ma yonki n na kwonn kùr ma Kristi
ji dubu zyun.
5 Wàníng í barà mpìrká wu sig níng, má
dù nann zu jag ma áni. Ayau mpìrká wu
sig níng, kádà níng big dù nann zu kàng
fig ma yonki bàna, sái wà ji dubu zyun-à
níng wam zu ma ḿpyim.
6 Mpìrká shi sig áyau mpìrká ká má
dù nann zu wà jijag níng bá fig àjwár
wàni. Shìdun má sìnn big á byar sìsàn.
Bá wu bìnn fig áni kàun pyànà bàna, bá
shi mpìrká má twìb swànn ya Shìdun ma
Kristi bu, bá na kùr ma ku hár ji dubu
zyun.

Bá Ta Kà Shaitan á Pyìr

7 Wà ji dubu zyun ma wam zu rìghing,
bá fìnn tafinn zu rìg Shaitan mà tonn fi-à
ni.
8 Kwá zu má tonn gban mpìrká yam
gàfinn sig á jànn-à ni, ká ri zib Shìdun.
Zìnn jànn káníng hi í Goga ma Magoga.
Shaitan má bar kwonn big í byar ńzyun,
jirà abig nu kànn, bá nànn wàni àràg í
vun-à mà níng-à ni.
9 Big yam gàfinn á dunyaru n sar kàng
kwìb byar-à mpìrká bu Shìdun shi sig, ma
finn swannká ku ri zìm. Ama pyìr wann
bi mà wai, n swànn gban rìg big.
10 I byar-à big ta kà rìg Shaitan àsàin-à
tonn gban sig big níng mà shar pyìr yù
yù-à ni, byar-à big ta kà sig wi-à níng ma
mpìr-à gim sig ǹsáng rag ku í mpìr adang
kyann jir Shìdun níng. Bá wa shwìn
màhàn fi ma àyúnn hár kinn kinn.

Barà Shìdun Má Wà Mpìrká Kwonn-à Wà Kinn Shinn

11 I byar-à ǹ myàng bushu kùr ùwài
mìmìg nímá, ma mpìr-à shi sig áni níng.
Jànn-à á jìnn ni ma waisháu dù rìg á
pyànnwá ni, mpìr myàng fig rag big bàna.
12 I byar-à ǹ myàng mpìrká wu sig níng,
wùnsháí ma àgbam bidìm pár sar sig
mà pyànn bushu kùr-à ni. Big pù finn
tarkadaká, big pù finn tarkada zyun, wà
zyun-à í tarkada yonki. Big wà mpìrká
kwonn á bar buká káníng sa sig, àràg
barà shi sig á tarkadaká hi ni.
13 I byar-à zàpìrká zìg nann zu bi
mpìrká wu sig áyaubá ni níng. Shar
amirká zìg nann zu bi mpìrká big jì sig
áyaubá ni níng. Big wà mpìrká kwonn
bar bu-à káníng sa sig.

14 I byar-à big zìg ki-à ri gban mpìr níng
ma shar amir, n ta kà rìg á shar pyìr-à ni.
Shar pyìr-à hi í ki-à wà mpìr má wu bìnn
kàun pyànà.
15 Mpìrká ká big ba fig zìnnbá á tarkada
yonki bàna níng, big ta kà rìghing big mà
shar pyìr-à ni.

21

Yohanna Myàng Waisháu Apyú Ma Jànn Apyú

1 I byar-à ǹ myàng waisháu àpyú ma
jànn àpyú. Waisháu wà jijag ma jànn-à
wà jijag níng, bab jànn rìghing. Zàpìrká
bab jànn rìghing tìnn.
2 I byar-à ǹ myàng finn swann kyìkyàr
wà í Urushalima àpyú níng, ri wann bi
mà wai mà byar Shìdun, shi samyib kinn
rìghing àràg í amarya-à sìng sig dìrwá
jirà aku yag mà byar nuwá.
3 N fig nài jír ngbam nímá ri dang mà
byar bushu kùr-à ni rag, “Shìdun má shi
ma mpìrká. Kwá shi ma big, bá shi
mpìrká buwá. Shìdun ma shinnwá kwá
shi áyaubá ni, kwá shi Shìdunbá.
4 Kwá tùn wim rìg zàn mínnbá. Bá wu
fig rag bàna, bá bai fig rag kyinn bàna,
bá kig fig rag bàna, àwá má wa fig rag
big bàna. Bu àkworká má jànn kà rìg.”
5 I byar-à mpìr-à shi sig á bushu kùr-à
ni níng dang rag, tàma-à níng ku sa kó kai
bidìm pár kàng rìghing àpyú. Ku dinya
mì rag, “A ba wàníng, jír káníng í àjai, í
jir bu jau bàna.”
6 I byar-à ku dinya mì rag, “Sa rìghing,
mì í Alfa, mì í Omega, mì í wà jijag, mì í wà
kinn shinn. Mpìr-à ajor zàpìr ma ri gban
ku, má ya ku pyù aku wa abinn zàpìr-à ri
ya yonki. Kwá wa fig bài bàna.
7 Mpìr-à ma gbam kan hing Shaitan, bu-
à kwá dìg á byarmí ni í wàníng: Má shi
Shìdunwá, kwá shi wùnmí.
8 Ama mpìrká ri shàr zinn wà bá bàg
mì, ma mpìrká ngàng sig wà bá bir
pìkyinn á byarmí ni, ma mpìrká ri sa bu-à
bibai, ma mpìrká ri gban ki, ma mpìrká ri
sa àyái, ma mpìrká ri sa subu, ma mpìrká
ri sa buki, ma agim ǹsángká bidìm pár,
mpìr káníng má kà lu pyìr yùyù. Wàníng
í ki-à wà bá wu bìnn kàun pyànà.”

Yohanna Myàng Urushalima Apyú

9 Yann aswam sùmpyànnká pànn sig
tasa shwìn sùmpyànn ká kinn shinn níng,
zyun áyau-à ni bi á byarmí ni n dinya mì
rag, “A bi ń tìya wù amarya, wà Adùn-à
níng.”
10 Awun Shìdun myàng kwonn ma mì,
wùn aswam-à níng zìg yag mì mà shinn
shinnkwìnn zyun ùwài nímá. Ku tìya mì
Urushalima finn swann kyìkyàr ri wann
bi mà byar Shìdun ni mà wai.
11 Awài Shìdun ri yar kà áni. Finn
swann-à hi ri ngìg tain tain àràg í abàn
zyun-à shi sig ma bài wàni, shi àràg jaspa,
ri ngìg àràg abàn-à shi sig àràg adìn.
12 Finn swann-à hi, big mi kàng kwìb
sig áni ma dan kinn. Dan kinn-à hi sìnn
hing, n dù hing tìnn. Gbà dán-à hi dwib
agban pyànà. Yann aswam dwib agban
pyànà í àsàinká ri myàng kwonn ma gbà
dan káníng. Big ba sig zìnn swai mpìr
dwib agban pyànà bu Israila á gbà dan
káníng ni.
13 Gbà dan káníng hi big gàfinn sig áni.
Sara shi sig mà agunn àyúnn sàn kyùr,
sara shi sig mà agunn àyúnn kamzau,
sara shi sig agunn vìm nu, sara shi sig
agunn vìm súr.
14 Dan kinn-à big mi kàng kwìb sig
finn swann-à níng ma kàhi níng, big jag
síg mìrwá ma abàn dwib agban pyànà.
Big ba sig zìnn yann aswam dwib agban
pyànà bu Wùn Adùn-à níng áni.
15 Wùn aswam-à dang sig jír ma mì
níng, ku pànn sig tun-à big ri màg bu ma
kàhi wà big sa sig ma zinariya, ku pànn
sig tun-à hi jirà aku màg finn swann-à ma
gbà dán-à, ma dan kinn-à hi.
16 Aya finn swann-à hi ma alórwá màg
sig ábibir. Wùn aswam-à níng màg finn
swann-à hi ma tun-à big ri màg bu ma
kàhi, alórwá fòr hing mel dubu zyun ma
dari swana, ayáwá ma adù-à àdòníng
tìnn.
17 Wùn aswam-à níng hi màg dan kinn-
à hi tìnn, adù-à fòr hing dab vù 144, wato
àràg bar tun-à ku màg sig ma kàhi.
18 Dan kinn-à hi big mi sig ma jaspa,
finn swann-à hi big mi sig ma zinariya
kyìkyàr nímá, kyàr shi nímá àràg adìn.

19 Big jag sig mìr kinn-à ma swai abàn
kim kim. Abàn-à big sìnn jag sig mà jìnn
ni í jaspa, wà wa pyànà í safaya, wà wa
sara í agat, wà wa yina í emeral,
20 wa wà swana í onikis, wà wa sùnnjin
í karniliyan, wà wa sùmpyànn í kirisolat,
wà wa awunyin í beril, wà wa ajunndúbi
í tafaz, wà wa dwib í kirisofaras, wà wa
dwib agban zyun í jasin, wà wa dwib
agban pyànà í amisisti.
21 Gbà dan dwib agban pyànà káníng
í luulu dwib agban pyànà, kó wane gbà
dan big sa sig ma luulu akunn zyun. Gbìb-
à á finn swann-à níng hi big sa sig ma
zinariya, kyàr shi nímá àràg adìn.
22 N myàng fig tonn byar-à bá wib
Shìdun ma finn swann-à ni bàna, jir kai
bàna Shinn Luyí Shìdun Mpìr Uwài, ku
ma shinnwá ku í tonn-à hi, kwonn ma
Wùn Adùn-à níng.
23 Finn swann-à hi ri yàn fig àyúnn
aku yar màhàn bàna, ri yàn fig sònn aku
yar màhàn bàna tìnn, jir kai bàna awài
Shìdun í bu-à ri yar màhàn. Pitila-à ri
swànn màhàn í Wùn Adùn-à níng.
24 Mpìrká má kyann kyonn áyau
àyarwá ni. Kùrká á dunyaru má zìg kà
yag bu bàiká big shi sig mà kàhi mà finn
swann-à hi ni.
25 Nkyun gbà dánká má shi àyor, bá kìg
dim fig bàna, jir kai bàna fi má sìr fig
màhàn bàna.
26 Mpìrká má zìg yag kwonn ma bu
bàiká big shi sig ma kàhi, bá zìg kà yag
mà finn swann-à hi ni.
27 Bu jín má kà fig mà finn swann-à hi
ni bàna, mpìr-à ma ri sa bu zunái, kó ku
ma ri gim ǹsáng, kwá kà fig màhàn bàna.
Mpìrká má kà mà finn swann-à níng hi íri
ká big ba sig zìnnbá á tarkada yonki.

22

1 Wùn aswam-à níng tìya mì zàpìr-à ri
ya yonki, ri ngìg tain tain ri binn zu bi
mà byar bushu Shìdun ma Wùn Adùn-à
níng.
2 Zàpìr-à hi ri binn yag áyau gbìb-à mà
finn swann-à ni. Kur zàpìr-à bidìm pár,
bínká ri ya yonki shi sig màhàn, wà ri
wan awan kàun dwib agban pyànà á ji,
áyau sònn ri wan awan kàun zyun. Jìwá
í bu-à ri dàb gbam mpìrká.
3 Bu-à Shìdun ma ya sig ku nài ya, bá
myàng fig bu-à níng hi mà finn swann-à
hi ni bàna.
Bushu Shìdun ma Wùn Adùn-à níng má
shi mà finn swann-à hi ni. Mpìrká sa sig
swàmwá má wib ku.
4 Mpìr káníng hi má myàng ku, bá ba
zìnnwá á mùnnpyànn mpìr káníng hi ni.
5 Byar-à níng hi fi má sìr fig bàna, bá
yàn fig pitila bàna, bá yàn fig àyúnn bàna,
jir kai bàna Shinn Luyí Shìdun í àsàin-à
má shi àyarbá. Bá na kùr hár kinn kinn.

Yesu Dang Rag Kwá Kàng Bi

6 I byar-à wùn aswam-à níng dinya mì
rag, “Jír-à níng í jir àjai, í jir jau bàna.
Shinn Luyí Shìdun àsàin-à ri ya mpìrká
ri dang kyann jírwá Awunwá níng, ku
swam bi sig wùn aswamwá jirà a wàníng
tìya mpìrká ri sa swàmwá bu-à má sa
tàma tàma-à níng.”
7 Yesu ri dang rag, “Aning fig. Mì ri
bi tàma tàma-à níng. Mpìrká ri wib jir
Shìdun-à shi sig á tarkada-à níng ni níng,
bá fig àjwár.”
8 Mì Yohanna, ǹ fig hing bu káníng,
ǹ myàng hing ma zumí. Asai-à ǹ fig
kinn rìghing, n myàng kinn rìghing bu
káníng, ǹ bìnn kir wann á pyànn wùn
aswam-à tìya sig mì bu káníng, mì ri zìm
ń wib ku.
9 Ama ku dinya mì rag, “Kada á wib mì
bàna, mì má mì í mpìr asa swàm Shìdun
àràg wù ma wunzàwú big, ká ri dang jir
Shìdun, ma mpìrká ri wib jír-à shi sig á
tarkada-à níng ni. Mpìr-à wá wib bàna, á
wib Shìdun.”
10 Wùn aswam-à níng dinya mì rag,
“Jír-à Shìdun dinya sig wù rag á ba á
tarkada-à ni níng, kada á tàm bàna, jir
kai bàna su-à fòr hing wà bu káníng má
sa.
11 Mpìr-à ma ri sa bu bibai aku shi á wà
sísa. Mpìr-à ma ri sa bu jín, aku shi á wà
sísa. Mpìr-à ma ri sa bu-à ǹsàn aku shi
á wà sísa. Mpìr-à ma í mpìr kyìkyàr aku
shi shu kyìkyàr.”
12 Yesu dang rag, “Aning fig, mì ri bi
tàma tàma-à níng, má bi má ya kó ni
ladawá á bar swàmwá ku sa sig.

13 Mì í Alfa, mì í Omega. Mì í wà jijag,
mì í wà kinn shinn."

14 Mpìrká tu kyàr sig jàbá n shi sig ma
pyù-à bá ji awan bín-à ri ya yonki, má kà
á gbà dan finn swann-à ni níng, bá fig
àjwár.
15 Ama mpìrká má shi mà kur finn
swann-à ni mà myann níng, í ká ri sa bu-à
bibai, ma mpìrká ri sa subu, ma mpìrká ri
sa àyái, ma mpìrká ri gban ki, ma mpìrká
ri sa buki, ma mpìrká ri gim ǹsáng á jírbá
big ri dang ma swàmbá big ri sa.

16 "Mì Yesu, ǹ swam bi sig wùn
aswammí aku dinya ning jír káníng á
byarká ning ri kwonn shinn. Mì í wùn
ada Dawuda, mì í asuswir byar kyàr zyun-
à ri yar wàni."

17 Awun Shìdun ma amarya Yesu ri
dang rag, "A bi."

Mpìr-à ma fig hing wàníng, ku má aku
dang rag, "A bi."

Mpìr-à ajor zàpìr ma ri gban ku, aku bi,
ma aku zìg zàpìr-à ri ya yonki níng átai,
wà ku ma ri zìm.

Jír-à Wà Kinn Shinn Wà Yohanna Ba Sig

18 Mì Yohanna, mì ri twìb kó ni byur á
shinn jír-à Shìdun dinya sig mì ǹ ba sig
á tarkada-à níng ni, mpìr-à ma swàb kà
hing bu zyun á shinn-à ni, Shìdun má ya
ku shwìnká big dang sig áyau tarkada-à
níng ni.
19 Mpìr-à ma zìg zu hing bu zyun á jir
Shìdun wà shi sig áyau tarkada-à níng
ni, Shìdun má ya fig ku awan bín-à ri
ya yonki wà big dang sig áyau tarkada-
à níng ni níng bàna, mpìr-à níng hi má
kà fig mà finn swann kyìkyàr-à big dang
sig á tarkada-à níng ni níng bàna.
20 Yesu Kristi, àsàin-à dang sig rag jír
káníng í àjai níng, ku rag, "Mì ri bi kíni."
Aku shi àdòníng. Shinn Luyí Yesu, á bi.
21 Asàn Shinn Luyí Yesu aku shi ma
mpìrká ri bàg ku bidìm pár. Aku shi
àdòníng.